ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ

1.1 ΕΠΕΙΔΗΠΕΡ πολλοὶ ἐπεχείρησαν ἀνατάξα-
σθαι διήγησιν περὶ τῶν πεπληροφορημένων ἐν
ἡμῖν πραγμάτων, καθὼς παρέδοσαν ἡμῖν οἱ ἀπ' 2 Jn. 15. 27
ἀρχῆς αὐτόπται καὶ ὑπηρέται γενόμενοι τοῦ
λόγου, ἔδοξε κἀμοὶ παρηκολουθηκότι ἄνωθεν 3 Ac. 1. 1
πᾶσιν ἀκριβῶς καθεξῆς σοι γράψαι, κράτιστε
Θεόφιλε, ἵνα ἐπιγνῷς περὶ ὧν κατηχήθης λόγων 4
τὴν ἀσφάλειαν.

Ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Ἡρῴδου βασιλέως 5
τῆς Ἰουδαίας ἱερεύς τις ὀνόματι Ζαχαρίας ἐξ 1 Ch. 24. 10
ἐφημερίας Αβια, καὶ γυνὴ αὐτῷ ἐκ τῶν θυγα-
τέρων Ααρων, καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς Ελεισα-
βετ. ἦσαν δὲ δίκαιοι ἀμφότεροι ἐναντίον τοῦ 6
Θεοῦ, πορευόμενοι ἐν πάσαις ταῖς ἐντολαῖς καὶ
δικαιώμασιν τοῦ Κυρίου ἄμεμπτοι. καὶ οὐκ ἦν 7
αὐτοῖς τέκνον, καθότι ἦν ἡ Ελεισαβετ στεῖρα, καὶ
ἀμφότεροι προβεβηκότες ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν
ἦσαν. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἱερατεύειν αὐτὸν ἐν 8
τῇ τάξει τῆς ἐφημερίας αὐτοῦ ἔναντι τοῦ Θεοῦ
| κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἱερατείας, ἔλαχε τοῦ θυμιᾶσαι 9 Ex. 30. 7
εἰσελθὼν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Κυρίου, καὶ πᾶν τὸ 10
πλῆθος ἦν τοῦ λαοῦ προσευχόμενον ἔξω τῇ ὥρᾳ
τοῦ θυμιάματος. ὤφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος Κυρίου 11
ἑστὼς ἐκ δεξιῶν τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θυμιά-
ματος. καὶ ἐταράχθη Ζαχαρίας ἰδών, καὶ φόβος 12
ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτόν. εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ 13

---

3 καμοι] *add* (Act. 15. 28) et spiritui sancto *b q* vg(3) got

Dn. 10. 12 Gn. 17. 19 ἄγγελος, Μὴ φοβοῦ, Ζαχαρία, διότι εἰσηκούσθη ἡ
δέησίς σου, καὶ ἡ γυνή σου Ελεισαβετ γεννήσει
υἱόν σοι, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰωάννην·
14 καὶ ἔσται χαρά σοι καὶ ἀγαλλίασις, καὶ πολλοὶ
Nu. 6. 3 Jg. 13. 4, 5 1 S. 1. 11 15 ἐπὶ τῇ γενέσει αὐτοῦ χαρήσονται. ἔσται γὰρ
μέγας ἐνώπιον Κυρίου, καὶ οἶνον καὶ σικερα οὐ μὴ
πίῃ, καὶ Πνεύματος Ἁγίου πλησθήσεται ἔτι ἐκ
16 κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ, καὶ πολλοὺς τῶν υἱῶν
Ισραηλ ἐπιστρέψει ἐπὶ Κύριον τὸν Θεὸν αὐτῶν·
Mt. 17. 10–13 Mal. 3. 1; 4. 5, 6 17 καὶ αὐτὸς προελεύσεται ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν πνεύ-
ματι καὶ δυνάμει Ἠλεία, ἐπιστρέψαι καρδίας πατέ-
ρων ἐπὶ τέκνα καὶ ἀπειθεῖς ἐν φρονήσει δικαίων,
Gn. 15. 8; 18. 11 18 ἑτοιμάσαι Κυρίῳ λαὸν κατεσκευασμένον. καὶ
εἶπεν Ζαχαρίας πρὸς τὸν ἄγγελον, Κατὰ τί γνώσο-
μαι τοῦτο; ἐγὼ γάρ εἰμι πρεσβύτης καὶ ἡ γυνή
Dn. 8. 16; 9. 21 19 μου προβεβηκυῖα ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῆς. καὶ ἀπο-
κριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶπεν αὐτῷ, Ἐγώ εἰμι Γαβριηλ
He. 1. 14 ὁ παρεστηκὼς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀπεστάλην
λαλῆσαι πρὸς σὲ καὶ εὐαγγελίσασθαί σοι ταῦτα·
20 καὶ ἰδοὺ ἔσῃ σιωπῶν καὶ μὴ δυνάμενος λαλῆ-
σαι ἄχρι ἧς ἡμέρας γένηται ταῦτα, ἀνθ' ὧν οὐκ
45 ἐπίστευσας τοῖς λόγοις μου, οἵτινες πληρω-
21 θήσονται εἰς τὸν καιρὸν αὐτῶν. καὶ ἦν ὁ λαὸς
προσδοκῶν τὸν Ζαχαρίαν, καὶ ἐθαύμαζον ἐν τῷ
22 χρονίζειν ἐν τῷ ναῷ αὐτόν. ἐξελθὼν δὲ οὐκ
ἐδύνατο λαλῆσαι αὐτοῖς, καὶ ἐπέγνωσαν ὅτι ὀπτα-
σίαν ἑώρακεν ἐν τῷ ναῷ· καὶ αὐτὸς ἦν διανεύων

---

13 σοι] *om* D *1 579* γεννησει f*1* f*13 33 pm* ς *543 al*; R^m^ 14 γενεσει ℵABDWΘ *al*; R] 17 προελευσεται] προσελ- B* 20 αχρι ης ημ.] αχρις ημ. ης DK lat: αχρις ημ. WΘ 21 προσδοκων] προσδεχομενος D

αὐτοῖς, καὶ διέμενεν κωφός. καὶ ἐγένετο ὡς 23
ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τῆς λειτουργίας αὐτοῦ,
ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. Μετὰ δὲ ταύτας 24
τὰς ἡμέρας συνέλαβεν Ελεισαβετ ἡ γυνὴ αὐτοῦ,
καὶ περιέκρυβεν ἑαυτὴν μῆνας πέντε, λέγουσα
| ὅτι Οὕτως μοι πεποίηκεν Κύριος ἐν ἡμέραις αἷς 25 Gn. 30. 23
ἐπεῖδεν ἀφελεῖν ὄνειδός μου ἐν ἀνθρώποις.
Ἐν δὲ τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ ἀπεστάλη ὁ ἄγγελος 26
Γαβριηλ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς πόλιν τῆς Γαλιλαίας
ᾗ ὄνομα Ναζαρεθ, πρὸς παρθένον ἐμνηστευμένην 27 2. 5 Mt. 1. 16, 18
ἀνδρὶ ᾧ ὄνομα Ιωσηφ, ἐξ οἴκου Δαυειδ, καὶ τὸ
ὄνομα τῆς παρθένου Μαριαμ. καὶ εἰσελθὼν πρὸς 28
αὐτὴν εἶπεν, Χαῖρε, κεχαριτωμένη, ὁ Κύριος
μετὰ σοῦ. ἡ δὲ ἐπὶ τῷ λόγῳ διεταράχθη, καὶ 29
διελογίζετο ποταπὸς εἴη ὁ ἀσπασμὸς οὗτος. καὶ 30
εἶπεν ὁ ἄγγελος αὐτῇ, Μὴ φοβοῦ, Μαριαμ· εὗρες
γὰρ χάριν παρὰ τῷ Θεῷ. καὶ ἰδοὺ συλλήμψῃ ἐν 31 Jg. 13. 3 Is. 7. 14 Mt. 1. 21–23
γαστρὶ καὶ τέξῃ υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ
Ἰησοῦν. οὗτος ἔσται μέγας καὶ Υἱὸς Ὑψίστου 32 Is. 9. 7 2 S. 7. 12, 13, 16
κληθήσεται, καὶ δώσει αὐτῷ Κύριος ὁ Θεὸς τὸν
θρόνον Δαυειδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ βασιλεύσει ἐπὶ 33 Mic. 4. 7
τὸν οἶκον Ιακωβ εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ τῆς βασι- Dn. 7. 14
λείας αὐτοῦ οὐκ ἔσται τέλος. εἶπεν δὲ Μαριαμ 34
πρὸς τὸν ἄγγελον, Πῶς ἔσται τοῦτο, ἐπεὶ ἄνδρα
2.5 οὐ γινώσκω; καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶπεν 35 Ex. 13. 12 Mt. 1. 18, 20
αὐτῇ, Πνεῦμα Ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σέ, καὶ

---

22 διεμενεν] διεμεινεν D *118 124 579 al* 26 η ον. *Ναζ.*] *om* D *pc* 28 ειπεν] *praem* ευηγγελισατο αυτην και *565 pc* it | *μετα σου* ℵBW f*1 565 700 al* sa bo[pl] arm; R[t]] *add* (1. 42) ευλογημενη συ εν γυναιξιν ADΘ f*13 pm* latt sy[p] bo[pc] ς; R[m] 34 *Πως . . . γινωσκω*] (38) *Ιδου . . . ρημα σου b* (*vide* 38)

δύναμις Ὑψίστου ἐπισκιάσει σοι· διὸ καὶ τὸ γεν-
36 *νώμενον* ἅγιον κληθήσεται *Υἱὸς Θεοῦ. καὶ ἰδοὺ* 3. 10
Ελεισαβετ ἡ συγγενίς σου καὶ αὐτὴ συνείληφεν
υἱὸν ἐν γήρει αὐτῆς, καὶ οὗτος μὴν ἕκτος ἐστὶν
Gn. 18. 14 37 *αὐτῇ τῇ καλουμένῃ στείρᾳ·* ὅτι οὐκ ἀδυνατήσει παρὰ
38 τοῦ Θεοῦ πᾶν ῥῆμα. *εἶπεν δὲ Μαριαμ, Ἰδοὺ ἡ*
δούλη Κυρίου· γένοιτό μοι κατὰ τὸ ῥῆμά σου.
39 *καὶ ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτῆς ὁ ἄγγελος. Ἀναστᾶσα*
δὲ Μαριαμ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἐπορεύθη εἰς
40 *τὴν ὀρεινὴν μετὰ σπουδῆς εἰς πόλιν Ἰούδα, καὶ*
εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον Ζαχαρίου καὶ ἠσπάσατο
41 *τὴν Ελεισαβετ. καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν τὸν*
15 Gn. 25. 22 LXX *ἀσπασμὸν τῆς Μαρίας ἡ Ελεισαβετ, ἐσκίρτησεν*
τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς, καὶ ἐπλήσθη Πνεύ-
42 *ματος Ἁγίου ἡ Ελεισαβετ, καὶ ἀνεφώνησεν*
Dt. 28. 4 Jg. 5. 24 *κραυγῇ μεγάλῃ καὶ εἶπεν, Εὐλογημένη σὺ ἐν*
γυναιξίν, καὶ εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας
43 *σου. καὶ πόθεν μοι τοῦτο ἵνα ἔλθῃ ἡ μήτηρ τοῦ*
44 *Κυρίου μου πρὸς ἐμέ; ἰδοὺ γὰρ ὡς ἐγένετο ἡ*
φωνὴ τοῦ ἀσπασμοῦ σου εἰς τὰ ὦτά μου, ἐσκίρ-
τησεν ἐν ἀγαλλιάσει τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ μου.
20; 11. 28 45 *καὶ μακαρία ἡ πιστεύσασα ὅτι ἔσται τελείωσις*
46 *τοῖς λελαλημένοις αὐτῇ παρὰ Κυρίου. Καὶ εἶπεν*
Μαριαμ,

1 S. 2. 1–10 *Μεγαλύνει* ἡ ψυχή μου τὸν Κύριον,
47 καὶ ἠγαλλίασεν τὸ πνεῦμά μου ἐπὶ τῷ Θεῷ
τῷ Σωτῆρί μου·

---

35 *γεννωμενον*] *add* εκ σου Θ fr 33 *al a c e r*[1] vg(11); R[m] 38 *ειπεν δε ... ρημα σου*] *om b e* (*vide* 34) 46 *Μαριαμ*] Elisabeth (*a b*) *l** Ir[pt], *codd apud* Or[lat]

ὅτι ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τῆς δούλης 48 25 1 S. 1. 11
αὐτοῦ. Ps. 113. 5, 6
ἰδοὺ γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν μακαριοῦσίν με πᾶσαι 11. 27
αἱ γενεαί·
ὅτι ἐποίησέν μοι μεγάλα ὁ δυνατός. 49
καὶ ἅγιον τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ps. 111. 9
καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ εἰς γενεὰς καὶ γενεὰς 50 Ps. 103. 13, 17
τοῖς φοβουμένοις αὐτόν.
Ἐποίησεν κράτος ἐν βραχίονι αὐτοῦ, 51 Ps. 89. 10
διεσκόρπισεν ὑπερηφάνους διανοίᾳ καρδίας 2 S. 22. 28
αὐτῶν·
καθεῖλεν δυνάστας ἀπὸ θρόνων 52 Ps. 147. 6
καὶ ὕψωσεν ταπεινούς, Job 12. 19; 5. 11 1 S. 2. 7
πεινῶντας ἐνέπλησεν ἀγαθῶν 53 1 S. 2. 5
καὶ πλουτοῦντας ἐξαπέστειλεν κενούς. Ps. 34. 10; 107. 9
ἀντελάβετο Ισραηλ παιδὸς αὐτοῦ, 54 Is. 41. 8
μνησθῆναι ἐλέους, Ps. 98. 3
καθὼς ἐλάλησεν πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν, 55 Mic. 7. 20
τῷ Αβρααμ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ εἰς τὸν Gn. 17. 7; 18. 18; 22.
αἰῶνα. 17
Ἔμεινεν δὲ Μαριαμ σὺν αὐτῇ ὡς μῆνας τρεῖς, 56
καὶ ὑπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς.
Τῇ δὲ Ελεισαβετ ἐπλήσθη ὁ χρόνος τοῦ τεκεῖν 57
αὐτήν, καὶ ἐγέννησεν υἱόν. καὶ ἤκουσαν οἱ περί- 58
οικοι καὶ οἱ συγγενεῖς αὐτῆς ὅτι ἐμεγάλυνεν
Κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ μετ' αὐτῆς, καὶ συνέ-
χαιρον αὐτῇ. Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ 59
ἦλθον περιτεμεῖν τὸ παιδίον, καὶ ἐκάλουν αὐτὸ Gn. 17. 12
ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ζαχαρίαν. καὶ 60 13

---

55 *εις τ. αιωνα*] *εως αιωνος* Ψ f1 f13 *700 pm* 56 *ως*] *om* D *69* it sa bo^pt

ἀποκριθεῖσα ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἶπεν, Οὐχί, ἀλλὰ
61 *κληθήσεται Ἰωάννης. καὶ εἶπαν πρὸς αὐτὴν ὅτι*
Οὐδείς ἐστιν ἐκ τῆς συγγενείας σου ὃς καλεῖται
62 *τῷ ὀνόματι τούτῳ. ἐνένευον δὲ τῷ πατρὶ αὐτοῦ*
63 *τὸ τί ἂν θέλοι καλεῖσθαι αὐτό. καὶ αἰτήσας πινα-*
κίδιον ἔγραψεν λέγων, Ἰωάννης ἐστὶν ὄνομα
64 *αὐτοῦ. καὶ ἐθαύμασαν πάντες. | ἀνεῴχθη δὲ τὸ*
στόμα αὐτοῦ παραχρῆμα καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ,
65 *καὶ ἐλάλει εὐλογῶν τὸν Θεόν. Καὶ ἐγένετο ἐπὶ*
πάντας φόβος τοὺς περιοικοῦντας αὐτούς, καὶ ἐν
ὅλῃ τῇ ὀρεινῇ τῆς Ἰουδαίας διελαλεῖτο πάντα τὰ
66 *ῥήματα ταῦτα, καὶ ἔθεντο πάντες οἱ ἀκούσαντες*
ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν, λέγοντες, Τί ἄρα τὸ παιδίον
τοῦτο ἔσται; καὶ γὰρ χεὶρ Κυρίου ἦν μετ' αὐτοῦ.
67 *Καὶ Ζαχαρίας ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐπλήσθη Πνεύ-*
ματος Ἁγίου καὶ ἐπροφήτευσεν λέγων,

7.16 Ps. 41.13; 72.18; 106 48; 111.9

68 Εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεὸς τοῦ Ισραηλ,
ὅτι ἐπεσκέψατο καὶ ἐποίησεν λύτρωσιν τῷ
λαῷ αὐτοῦ,

1 S. 2.10 Ps. 132.17; 18.2

69 καὶ ἤγειρεν κέρας *σωτηρίας ἡμῖν*
ἐν οἴκῳ Δαυειδ *παιδὸς αὐτοῦ,*
70 *καθὼς ἐλάλησεν διὰ στόματος τῶν ἁγίων ἀπ'*
αἰῶνος προφητῶν αὐτοῦ,

Ps. 106.10

71 *σωτηρίαν ἐξ ἐχθρῶν ἡμῶν*
καὶ ἐκ χειρὸς *πάντων* τῶν μισούντων *ἡμᾶς,*

Ps. 105.8; 106.45 Gn. 17.7 Lv. 26.42

72 *ποιῆσαι ἔλεος* μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν
καὶ μνησθῆναι διαθήκης *ἁγίας* αὐτοῦ,

---

63 *λεγων*] *om* D *pc e* sy^s 65 *παντα*] *om* ℵ*L *pc*
66 *γαρ*] *om* ℵΘ f*1* f*13 28 33 pl* ς | *ην*] *om* D it sy^s 68
Κυριος] *om* $\mathfrak{p}^4$W it sy^s sa(3) Cypr

ὅρκον ὃν ὤμοσεν πρὸς Ἀβρααμ τὸν πατέρα ἡμῶν, 73 Gn. 22. 16, 17
τοῦ δοῦναι ἡμῖν | ἀφόβως ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν 74 Mic. 7. 20
ῥυσθέντας Tit. 2. 12, 14
λατρεύειν αὐτῷ | ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ 75
ἐνώπιον αὐτοῦ πάσαις ταῖς ἡμέραις ἡμῶν.
Καὶ σὺ δέ, παιδίον, προφήτης Ὑψίστου κλη- 76
θήσῃ·
προπορεύσῃ γὰρ ἐνώπιον Κυρίου ἑτοιμάσαι Mal. 3. 1
ὁδοὺς αὐτοῦ, Mt. 3. 3
τοῦ δοῦναι γνῶσιν σωτηρίας τῷ λαῷ αὐτοῦ ἐν 77
ἀφέσει ἁμαρτιῶν αὐτῶν, Jer. 31. 34
διὰ σπλάγχνα ἐλέους Θεοῦ ἡμῶν, 78 Nu. 24. 17
ἐν οἷς ἐπισκέψεται ἡμᾶς ἀνατολὴ ἐξ ὕψους, Is. 60. 1, 2 Mal. 4. 2
ἐπιφᾶναι τοῖς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου καθη- 79 Mt. 4. 16
μένοις, Is. 9. 2; 59. 8
τοῦ κατευθῦναι τοὺς πόδας ἡμῶν εἰς ὁδὸν
εἰρήνης.
Τὸ δὲ παιδίον ηὔξανεν καὶ ἐκραταιοῦτο πνεύ- 80 Mt. 3. 1
ματι, καὶ ἦν ἐν ταῖς ἐρήμοις ἕως ἡμέρας ἀνα-
δείξεως αὐτοῦ πρὸς τὸν Ισραηλ.
Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐξῆλθεν **2**
δόγμα παρὰ Καίσαρος Αὐγούστου ἀπογράφεσθαι
πᾶσαν τὴν οἰκουμένην. αὕτη ἀπογραφὴ πρώτη 2
ἐγένετο ἡγεμονεύοντος τῆς Συρίας Κυρηνίου. καὶ 3
ἐπορεύοντο πάντες ἀπογράφεσθαι, ἕκαστος εἰς
τὴν ἑαυτοῦ πόλιν. Ἀνέβη δὲ καὶ Ιωσηφ ἀπὸ 4

---

75 ημεραις] *add* της ζωης Θ f1 f13 *pm* ς 77 αυτων] αυτου W : ημων Θ f1 *28 al* : *om 983 al* 78 επισκεψεται 𝔭[4]א*BWΘ sy co arm; R[t]] επεσκεψατο AD f1 f13 *pl* latt ς; R[m] 2. 2 *Κυρηνιου*] -*ριν*- f13 *565* al : -*ρεινου* B*(W) 3 παντες] *om* א* *pc* |πολιν] πατριδα D *983 pc d* : χωραν C*

τῆς Γαλιλαίας ἐκ πόλεως Ναζαρεθ εἰς τὴν Ἰου-
1. 27 *δαίαν εἰς πόλιν Δαυειδ ἥτις καλεῖται Βηθλεεμ, διὰ*
5 *τὸ εἶναι αὐτὸν ἐξ οἴκου καὶ πατριᾶς Δαυειδ, ἀπο-*
γράψασθαι σὺν Μαριαμ τῇ ἐμνηστευμένῃ αὐτῷ,
6 *οὔσῃ ἐγκύῳ. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς ἐκεῖ*
Mt. 1. 25 7 *ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ τεκεῖν αὐτήν, καὶ*
ἔτεκεν τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον, καὶ ἐσπαρ-
γάνωσεν αὐτὸν καὶ ἀνέκλινεν αὐτὸν ἐν φάτνῃ,
διότι οὐκ ἦν αὐτοῖς τόπος ἐν τῷ καταλύματι.
8 *Καὶ ποιμένες ἦσαν ἐν τῇ χώρᾳ τῇ αὐτῇ ἀγραυ-*
λοῦντες καὶ φυλάσσοντες φυλακὰς τῆς νυκτὸς
9 *ἐπὶ τὴν ποίμνην αὐτῶν. καὶ ἄγγελος Κυρίου*
ἐπέστη αὐτοῖς καὶ δόξα Κυρίου περιέλαμψεν
10 *αὐτούς, καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν. καὶ εἶπεν*
αὐτοῖς ὁ ἄγγελος, Μὴ φοβεῖσθε· ἰδοὺ γὰρ εὐαγγε-
λίζομαι ὑμῖν χαρὰν μεγάλην, ἥτις ἔσται παντὶ
11 *τῷ λαῷ, | ὅτι ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον Σωτήρ, ὅς*
12 *ἐστιν Χριστὸς Κύριος, ἐν πόλει Δαυειδ. καὶ τοῦτο*
ὑμῖν σημεῖον, εὑρήσετε βρέφος ἐσπαργανωμένον
Dn. 7. 10 13 *καὶ κείμενον ἐν φάτνῃ. καὶ ἐξαίφνης ἐγένετο σὺν*
τῷ ἀγγέλῳ πλῆθος στρατιᾶς οὐρανίου αἰνούντων
τὸν Θεὸν καὶ λεγόντων,

---

4 *αυτον*] *αυτους 348 1216 e*: *αμφοτερους* sy[s] *et* 4 *δια το . . . Δαυειδ trsp post* (5) *εγκυω* D sy[s] Hipp 5 *εμνηστ. αυτω* ℵBDW *1 565 700*; R] *γυναικι αυτου* it sy[s]: *μεμν. αυτω γυν.* (A)Θ f*13 28 pl* lat ς 6 *Εγενετο . . . επλησθησαν*] *Ως δε παρεγινοντο ετελεσθησαν* D 7 *αυτης*] *om* it | *τον πρωτοτ.*] *om* W | *φατνη*] *σπηλαιω* Epiph 9 *Κυριου* 2°] *Θεου* ℵ[c]Ξ *c e z* vg: *om* D *pc* it 11 *ος εστιν*] *om 118 209* Or | *Χρ. Κυρ.*] *Κυρ. Χρ.* W sy[s, p]: *Χρ. Κυριου r*[1] sy[pal] Ephr 12 *σημειον* B *pc* sa] *το σημ.* ℵADWΘ f*1* f*13 pl* sy[sc] ς; R | *και κειμενον*] *om* ℵ*D *pc*

Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη ἐν 14 19. 38 Is. 57. 19
ἀνθρώποις εὐδοκίας. Eph. 2. 14, 17
Καὶ ἐγένετο ὡς ἀπῆλθον ἀπ' αὐτῶν εἰς τὸν οὐ- 15
ρανὸν οἱ ἄγγελοι, οἱ ποιμένες ἐλάλουν πρὸς ἀλλή-
λους, Διέλθωμεν δὴ ἕως Βηθλεεμ καὶ ἴδωμεν τὸ
ῥῆμα τοῦτο τὸ γεγονὸς ὃ ὁ Κύριος ἐγνώρισεν
ἡμῖν. καὶ ἦλθαν σπεύσαντες, καὶ ἀνεῦραν τήν 16
τε Μαριαμ καὶ τὸν Ιωσηφ καὶ τὸ βρέφος κείμε-
νον ἐν τῇ φάτνῃ· ἰδόντες δὲ ἐγνώρισαν περὶ τοῦ 17 10. 12
ῥήματος τοῦ λαληθέντος αὐτοῖς περὶ τοῦ παιδίου
τούτου. καὶ πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν 18
περὶ τῶν λαληθέντων ὑπὸ τῶν ποιμένων πρὸς
αὐτούς· ἡ δὲ Μαρία πάντα συνετήρει τὰ ῥήματα 19 51
ταῦτα συνβάλλουσα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς. καὶ 20
ὑπέστρεψαν οἱ ποιμένες δοξάζοντες καὶ αἰνοῦντες
τὸν Θεὸν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἤκουσαν καὶ εἶδον καθὼς
ἐλαλήθη πρὸς αὐτούς.
Καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν ἡμέραι ὀκτὼ τοῦ περι- 21 1. 31, 59 Lv. 12. 3 ss
τεμεῖν αὐτόν, καὶ ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦς,
τὸ κληθὲν ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου πρὸ τοῦ συλλημφθῆ-
ναι αὐτὸν ἐν τῇ κοιλίᾳ.
Καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ καθαρισμοῦ 22 Lv. 12
αὐτῶν κατὰ τὸν νόμον Μωϋσέως, ἀνήγαγον αὐτὸν
εἰς Ἱεροσόλυμα παραστῆσαι τῷ Κυρίῳ, καθὼς 23
γέγραπται ἐν νόμῳ Κυρίου ὅτι Πᾶν ἄρσεν διανοῖ- Ex. 13. 2, 12, 15
γον μήτραν ἅγιον τῷ Κυρίῳ κληθήσεται, *καὶ τοῦ* 24

---

14 *εν ανθρ.*] *και α.* sy: *ανθρ.* it vg[s, cl] Ir[lat] | *ευδοκιας* ℵ*AB*DW *pc* latt sa got Or[pt] Ir[lat]; R[t}] -*ια* Θ f*1* f*13* *28* *pl* sy bo Or[pt] Eus ς; R[m] 17 *ιδοντες δε*] *om* it sy[s] | *τουτου*] *om* DΘ *4* *al* it co 22 *αυτων*] *αυτου* D *pc* sa (lat, *an* = *αυτης* ?): *om* *435* *pc* Ir[lat] bo[pc]

δοῦναι θυσίαν κατὰ τὸ εἰρημένον ἐν τῷ νόμῳ
Lv. 12. 8; 5. 11 Κυρίου, ζεῦγος τρυγόνων ἢ δύο νοσσοὺς περιστερῶν.
25 Καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος ἦν ἐν Ιερουσαλημ ᾧ ὄνομα
Συμεων, καὶ ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος καὶ εὐλα-
Is. 40. 1; 49. 13 βής, προσδεχόμενος παράκλησιν τοῦ Ισραηλ, καὶ
26 Πνεῦμα ἦν Ἅγιον ἐπ' αὐτόν· καὶ ἦν αὐτῷ κεχρη-
ματισμένον ὑπὸ τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου μὴ
ἰδεῖν θάνατον πρὶν ἢ ἂν ἴδῃ τὸν Χριστὸν Κυρίου.
27 καὶ ἦλθεν ἐν τῷ Πνεύματι εἰς τὸ ἱερόν· καὶ ἐν
τῷ εἰσαγαγεῖν τοὺς γονεῖς τὸ παιδίον Ἰησοῦν τοῦ
ποιῆσαι αὐτοὺς κατὰ τὸ εἰθισμένον τοῦ νόμου
28 περὶ αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς ἐδέξατο αὐτὸ εἰς τὰς ἀγ-
Gn. 46. 30 κάλας καὶ εὐλόγησεν τὸν Θεὸν καὶ εἶπεν,

29 Νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου, Δέσποτα,
κατὰ τὸ ῥῆμά σου ἐν εἰρήνῃ·
Is. 40. 5; 52. 10 30 ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ σωτήριόν σου,
31 ὃ ἡτοίμασας κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν λαῶν,
Is. 42. 6; 49. 6; 25. 7; 46. 13 32 φῶς εἰς ἀποκάλυψιν ἐθνῶν
καὶ δόξαν λαοῦ σου Ισραηλ.

33 καὶ ἦν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ θαυμάζοντες
34 ἐπὶ τοῖς λαλουμένοις περὶ αὐτοῦ. καὶ εὐλόγησεν
αὐτοὺς Συμεων καὶ εἶπεν πρὸς Μαριαμ τὴν μητέρα
Is. 8. 14 αὐτοῦ, Ἰδοὺ οὗτος κεῖται εἰς πτῶσιν καὶ ἀνά-
Mt. 21. 42 1 Co. 1. 23 1 P. 2. 8 στασιν πολλῶν ἐν τῷ Ισραηλ καὶ εἰς σημεῖον
35 ἀντιλεγόμενον—καὶ σοῦ δὲ αὐτῆς τὴν ψυχὴν διε-
λεύσεται ῥομφαία—, ὅπως ἂν ἀποκαλυφθῶσιν ἐκ
36 πολλῶν καρδιῶν διαλογισμοί. Καὶ ἦν Αννα
προφῆτις, θυγάτηρ Φανουηλ, ἐκ φυλῆς Ασηρ·

---

26 *και ην αυτω κεχρημ.*] *κεχρ-νος δε ην* D it 27 *τους γονεις*] *om 245* 32 *εθνων*] *om* D *d* 33 *ο πατ. αυτου* ℵBDW *1 700 al d* vg sy^{s}; R] (*ο* ΑΘ *pc*) *Ιωσηφ* ΑΘ f*13* *28 pm* it ς | *μητηρ*] *add αυτου* ℵ*ΑΘ f*13 28 pm* sy^{s} co ς

αὕτη προβεβηκυῖα ἐν ἡμέραις πολλαῖς, ζήσασα
μετὰ ἀνδρὸς ἔτη ἑπτὰ ἀπὸ τῆς παρθενίας αὐτῆς,
καὶ αὐτὴ χήρα ἕως ἐτῶν ὀγδοήκοντα τεσσάρων, 37 1 Ti. 5.5
ἣ οὐκ ἀφίστατο τοῦ ἱεροῦ νηστείαις καὶ δεήσεσιν
λατρεύουσα νύκτα καὶ ἡμέραν. καὶ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ 38
ἐπιστᾶσα ἀνθωμολογεῖτο τῷ Θεῷ καὶ ἐλάλει
περὶ αὐτοῦ πᾶσιν τοῖς προσδεχομένοις λύτρωσιν Is. 52.9
Ἰερουσαλημ.

Καὶ ὡς ἐτέλεσαν πάντα τὰ κατὰ τὸν νόμον 39
Κυρίου, ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν εἰς πόλιν
ἑαυτῶν Ναζαρεθ.

Τὸ δὲ παιδίον ηὔξανεν καὶ ἐκραταιοῦτο πλη- 40 1.80
ρούμενον σοφίᾳ, καὶ χάρις Θεοῦ ἦν ἐπ' αὐτό. 52

Καὶ ἐπορεύοντο οἱ γονεῖς αὐτοῦ κατ' ἔτος εἰς 41 Ex. 23.14–17
Ἰερουσαλημ τῇ ἑορτῇ τοῦ πασχα. Καὶ ὅτε ἐγέ- 42
νετο ἐτῶν δώδεκα, ἀναβαινόντων αὐτῶν κατὰ τὸ
ἔθος τῆς ἑορτῆς, καὶ τελειωσάντων τὰς ἡμέρας, 43 Ex. 12.18
ἐν τῷ ὑποστρέφειν αὐτοὺς ὑπέμεινεν Ἰησοῦς ὁ
παῖς ἐν Ἰερουσαλημ, καὶ οὐκ ἔγνωσαν οἱ γονεῖς
αὐτοῦ. νομίσαντες δὲ αὐτὸν εἶναι ἐν τῇ συνοδίᾳ 44
ἦλθον ἡμέρας ὁδὸν καὶ ἀνεζήτουν αὐτὸν ἐν τοῖς
συγγενεῦσιν καὶ τοῖς γνωστοῖς, καὶ μὴ εὑρόντες 45
ὑπέστρεψαν εἰς Ἰερουσαλημ ἀναζητοῦντες αὐτόν.

---

36 ετη] *ημερας* sy[s] Ephr   38 *Ιερουσαλημ* ℵBW *1 al* it vg[w] sy Ir[lat]; R] *εν Ιερ.* ADΘ f*13 28 al* ς: *Ισραηλ 348 a r*[1] vg[s, cl]   39 *Κυριου*] *om* f*1 700* sy[s]   40 εκραταιουτο ℵBDW lat sy[s]; R] *add πνευματι* AΘ f*1* f*13 pl* it ς | επ αυτο] *επ αυτω* Θ *28 69 pm*: *εν αυτω* D   41 οι γονεις αυτου] *ο τε Ιωσηφ και η Μαριαμ 1012 a b l r*[1]: Ios. et Maria mater eius *c ff*[2]   42 αναβ. αυτων] *ανεβησαν οι γονεις αυτου εχοντες αυτον* D *c d e r*[1] | εορτης] *add των αζυμων* D *a c d e*   43 εγν. οι γονεις ℵBDWΘ f*1* f*13 pm a e* vg sy[s]; R] *εγνω Ιωσηφ και η μητηρ* A *28 pl* it bo[pc] ς

46 *καὶ ἐγένετο μετὰ ἡμέρας τρεῖς εὗρον αὐτὸν ἐν τῷ*
ἱερῷ καθεζόμενον ἐν μέσῳ τῶν διδασκάλων καὶ
47 *ἀκούοντα αὐτῶν καὶ ἐπερωτῶντα αὐτούς· ἐξί-* 4.2
σταντο δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες αὐτοῦ ἐπὶ τῇ συνέσει
48 *καὶ ταῖς ἀποκρίσεσιν αὐτοῦ. καὶ ἰδόντες αὐτὸν*
*ἐξεπλάγησαν, *καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ* 5.10
αὐτοῦ, Τέκνον, τί ἐποίησας ἡμῖν οὕτως; ἰδοὺ ὁ
Jn. 2.16 49 *πατήρ σου κἀγὼ ὀδυνώμενοι ζητοῦμέν σε. καὶ*
εἶπεν πρὸς αὐτούς, Τί ὅτι ἐζητεῖτέ με; οὐκ ᾔδειτε
50 *ὅτι ἐν τοῖς τοῦ Πατρός μου δεῖ εἶναί με; καὶ*
αὐτοὶ οὐ συνῆκαν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησεν αὐτοῖς.
51 *καὶ κατέβη μετ' αὐτῶν καὶ ἦλθεν εἰς Ναζαρεθ,*
καὶ ἦν ὑποτασσόμενος αὐτοῖς. καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ
19 *διετήρει πάντα τὰ ῥήματα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς.*
1 S. 2.26 Pr. 3.4 52 *Καὶ Ἰησοῦς* **προέκοπτεν** *ἐν τῇ σοφίᾳ καὶ ἡλικίᾳ*
καὶ χάριτι παρὰ Θεῷ καὶ ἀνθρώποις.

3 *Ἐν ἔτει δὲ πεντεκαιδεκάτῳ τῆς ἡγεμονίας* 6.3
Τιβερίου Καίσαρος, ἡγεμονεύοντος Ποντίου Πει-
λάτου τῆς Ἰουδαίας, καὶ τετρααρχοῦντος τῆς
Γαλιλαίας Ἡρῴδου, Φιλίππου δὲ τοῦ ἀδελφοῦ
αὐτοῦ τετρααρχοῦντος τῆς Ἰτουραίας καὶ Τρα-
χωνίτιδος χώρας, καὶ Λυσανίου τῆς Ἀβιληνῆς
2 *τετρααρχοῦντος, ἐπὶ ἀρχιερέως Ἅννα καὶ Καϊαφᾶ,*
ἐγένετο ῥῆμα Θεοῦ ἐπὶ Ἰωάννην τὸν Ζαχαρίου
3–6: 3 *υἱὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ. καὶ ἦλθεν εἰς πᾶσαν τὴν περί-* 7.1
Mt. 3.1–6 Mk. 1.2–6 *χωρον τοῦ Ἰορδάνου κηρύσσων βάπτισμα μετα-*

---

47 οι ακου. αυτου] *om* BW 48 ιδου ο π. σου καγω] *om a b ff*[2] *l*: ιδου ημεις sy[c] 51 και ηλθεν] *om* C*DF 28 *pc* co 3. 1 ηγεμονευοντος] επιτροπευ- D latt Eus[pt] 2 *Καιαφα*] *Καιφα* CD it vg[s, cl] sa

νοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, ὡς γέγραπται ἐν 4
βίβλῳ λόγων Ἠσαΐου τοῦ προφήτου,

Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, — Is. 40. 3-5
Ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου,
εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ·
πᾶσα φάραγξ πληρωθήσεται 5
καὶ πᾶν ὄρος καὶ βουνὸς ταπεινωθήσεται,
καὶ ἔσται τὰ σκολιὰ εἰς εὐθείας
καὶ αἱ τραχεῖαι εἰς ὁδοὺς λείας·
καὶ ὄψεται πᾶσα σὰρξ τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ. 6 — Ac. 28. 28

8.5 *Ἔλεγεν οὖν τοῖς ἐκπορευομένοις ὄχλοις βα-* 7 — 7–9: Mt. 3. 7-10; Mt. 23. 33; Jn. 3. 36
πτισθῆναι ὑπ' αὐτοῦ, Γεννήματα ἐχιδνῶν, τίς ὑπέ-
δειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς;
ποιήσατε οὖν καρποὺς ἀξίους τῆς μετανοίας· καὶ 8
μὴ ἄρξησθε λέγειν ἐν ἑαυτοῖς, Πατέρα ἔχομεν
τὸν Αβρααμ· λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι δύναται ὁ Θεὸς
ἐκ τῶν λίθων τούτων ἐγεῖραι τέκνα τῷ Αβρααμ.
ἤδη δὲ καὶ ἡ ἀξίνη πρὸς τὴν ῥίζαν τῶν δένδρων 9
κεῖται· πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν
9.10 *ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. Καὶ ἐπηρώ-* 10
των αὐτὸν οἱ ὄχλοι λέγοντες, Τί οὖν ποιήσωμεν;
ἀποκριθεὶς δὲ ἔλεγεν αὐτοῖς, Ὁ ἔχων δύο χιτῶνας 11
μεταδότω τῷ μὴ ἔχοντι, καὶ ὁ ἔχων βρώματα
ὁμοίως ποιείτω. ἦλθον δὲ καὶ τελῶναι βαπτι- 12
σθῆναι καὶ εἶπαν πρὸς αὐτόν, Διδάσκαλε, τί ποιή-
σωμεν; ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς, Μηδὲν πλέον 13
παρὰ τὸ διατεταγμένον ὑμῖν πράσσετε. ἐπηρώτων 14

---

7 *υπ*] *ενωπιον* D it 8 *εν εαυτοις*] *om* lat sy[sc] sa(1) Or 9 *καλον*] *om* 𝔭[4] *a ff*[2*] z vg[w] Or 10 *ουν*] *om* DN it sy[sc] bo[pt] | *ποιησωμεν*] *add* (Act. 16. 30) *ινα σωθωμεν* D *d* sa (*b q* sy[c]), *item vss.* 12, 14 D

δὲ αὐτὸν καὶ στρατευόμενοι λέγοντες, Τί ποιή-
σωμεν καὶ ἡμεῖς; καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Μηδένα
διασείσητε μηδὲ συκοφαντήσητε, καὶ ἀρκεῖσθε
15–17: 15 *τοῖς ὀψωνίοις ὑμῶν. Προσδοκῶντος δὲ τοῦ*
Mt. 3. 11, 12 Mk. 1. 7, 8 *λαοῦ καὶ διαλογιζομένων πάντων ἐν ταῖς καρ-*
Jn. 1. 19–28 *δίαις αὐτῶν περὶ τοῦ Ἰωάννου, μήποτε αὐτὸς εἴη*
Ac. 13. 25 16 *ὁ Χριστός, ἀπεκρίνατο λέγων πᾶσιν ὁ Ἰωάννης,*
**Ἐγὼ μὲν ὕδατι βαπτίζω ὑμᾶς· ἔρχεται δὲ ὁ* 10.1
ἰσχυρότερός μου, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς λῦσαι τὸν
ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ· αὐτὸς ὑμᾶς βα-
17 *πτίσει ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ καὶ πυρί· οὗ τὸ πτύον* 11.5
ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ διακαθᾶραι τὴν ἅλωνα αὐτοῦ
καὶ συναγαγεῖν τὸν σῖτον εἰς τὴν ἀποθήκην αὐτοῦ,
18 *τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστῳ. Πολλὰ*
μὲν οὖν καὶ ἕτερα παρακαλῶν εὐηγγελίζετο τὸν
Mt. 14. 3, 4 Mk. 6. 17, 18 19 *λαόν· ὁ δὲ Ἡρῴδης ὁ τετραάρχης, ἐλεγχόμενος* 12.2
ὑπ' αὐτοῦ περὶ Ἡρῳδιάδος τῆς γυναικὸς τοῦ
ἀδελφοῦ αὐτοῦ καὶ περὶ πάντων ὧν ἐποίησεν
20 *πονηρῶν ὁ Ἡρῴδης, προσέθηκεν καὶ τοῦτο ἐπὶ*
πᾶσιν, κατέκλεισεν τὸν Ἰωάννην ἐν φυλακῇ.
21, 22: 21 *Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ βαπτισθῆναι ἅπαντα τὸν* 13.1
Mt. 3. 13–17 Mk. 1. 9–11 *λαὸν καὶ Ἰησοῦ βαπτισθέντος καὶ προσευχο-*
Jn. 1. 32 9. 35 22 *μένου ἀνεῳχθῆναι τὸν οὐρανόν, καὶ καταβῆναι τὸ*
Gn. 22. 2 *Πνεῦμα τὸ Ἅγιον σωματικῷ εἴδει ὡς περιστερὰν*
Ps. 2. 7 Is. 42. 1 *ἐπ' αὐτόν, καὶ φωνὴν ἐξ οὐρανοῦ γενέσθαι, Σὺ εἶ*
23–38: 23 ὁ Υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν σοὶ εὐδόκησα. *Καὶ* 14.3
Mt. 1. 1–17 4. 22

---

16 *βαπτιζω υμας*] *add p) εις μετανοιαν* CD *pc* it | *αγιω*] *om* 63 64 Cl Tert   17 *αυτου* 3°] *om* D *pc e* bo^pt   19 *γυναικος*] *add p) Φιλιππου* AW f*1* 33 565 *al* sa(1) ς   22 *συ ει . . . ευδοκησα*] (Ps. 2. 7) *Υιος μου ει συ, εγω σημερον γεγεννηκα σε* D it Ju (Cl) Or   23 *vs. om* 579

αὐτὸς ἦν Ἰησοῦς ἀρχόμενος ὡσεὶ ἐτῶν τριάκοντα,
ὢν υἱός, ὡς ἐνομίζετο, Ιωσηφ, τοῦ Ηλει | τοῦ 24
Ματθατ τοῦ Λευει τοῦ Μελχει τοῦ Ιανναι τοῦ
Ιωσηφ | τοῦ Ματταθίου τοῦ Αμως τοῦ Ναουμ 25
τοῦ Εσλει τοῦ Ναγγαι | τοῦ Μααθ τοῦ Ματτα- 26
θίου τοῦ Σεμεειν τοῦ Ιωσηχ τοῦ Ιωδα | τοῦ 27 1 Chr. 3. 17
Ιωαναν τοῦ Ρησα τοῦ Ζοροβαβελ τοῦ Σαλαθιηλ Ezr. 3. 2
τοῦ Νηρει | τοῦ Μελχει τοῦ Αδδει τοῦ Κωσαμ 28
τοῦ Ελμαδαμ τοῦ Ηρ | τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ελιεζερ 29
τοῦ Ιωρειμ τοῦ Μαθθατ τοῦ Λευει | τοῦ Συμεων 30
τοῦ Ιουδα τοῦ Ιωσηφ τοῦ Ιωναμ τοῦ Ελιακειμ
| τοῦ Μελεα τοῦ Μεννα τοῦ Ματταθα τοῦ Ναθαμ 31 1 S. 16. 1, 13
2 S. 5. 14
τοῦ Δαυειδ | τοῦ Ιεσσαι τοῦ Ιωβηδ τοῦ Βοος τοῦ 32 Ru. 4. 22
Σαλα τοῦ Ναασσων | τοῦ Αμιναδαβ τοῦ Αδμειν 33 1 Ch. 2. 1 ss
Gn. 29. 35
τοῦ Αρνει τοῦ Εσρωμ τοῦ Φαρες τοῦ Ιουδα | τοῦ 34 Gn. 21. 2, 3 f
11. 10–26
Ιακωβ τοῦ Ισαακ τοῦ Αβρααμ τοῦ Θαρα τοῦ 1 Ch. 1. 24–27
Ναχωρ | τοῦ Σερουχ τοῦ Ραγαυ τοῦ Φαλεκ τοῦ 35
Εβερ τοῦ Σαλα | τοῦ Καιναμ τοῦ Αρφαξαδ 36 Gn. 5. 9–32
1 Ch. 1. 1–4
τοῦ Σημ τοῦ Νωε τοῦ Λαμεχ | τοῦ Μαθουσαλα 37 Gn. 11. 10 f
τοῦ Ενωχ τοῦ Ιαρετ τοῦ Μαλελεηλ τοῦ Καιναμ 4. 25
| τοῦ Ενως τοῦ Σηθ τοῦ Αδαμ τοῦ Θεοῦ. 38 Gn. 5. 1–8

---

23 *αρχομ.*] *ερχ-* *700* Ju (Ir): *ερχ. επι το βαπτισμα* Cl: *om* *1555* *e f* sy sa | *του Ηλει*] *om* W *et* 24–38 *vss. om* W *579* Tat 23–31] *Ιωσηφ του Ιακωβ τ. Μαθθαν τ. Ελεαζαρ etc. ut* Mt., *sed in singulis varians* D *d* 31 *Ναθαμ* ℵ*B *713* *c e* sa] *Ναθαν rell* ς; R 32 *Ιωβηδ* A *33 69 346 al c*] *Ιωβηλ* ℵ*BW sy^s: *Ωβηδ* Θ *28 pm* (it) vg ς; R: *Ωβηλ* D* | *Σαλα* ℵ*B sy^s, pal sa.; R^m] *Σαλμων* (*-μαν pc*) *rell* ς; R^t 33 *Αμιναδαβ* ADWΘ f*1* *pm* latt ς; R^t, m2] *-δαμ* *1 28 69 al*: *Αδαμ* ℵ* (sy^s) sa: *om* B; R^m1 | *Αδμειν* ℵ*BΘ *al*; R^m1, 2] *om* D *28 pm d* ς; R^t | *Αρνει* ℵ*BΘ *69 al* sy^s co; R^t] *Αραμ* AD *1* (*28*) *pm* lat (sy^s) ς; R^m

1–13: Mt. 4. 1–11 Mk. 1. 12, 13 4 *Ἰησοῦς δὲ πλήρης Πνεύματος Ἁγίου ὑπέ-* 15.2
στρεψεν ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου, καὶ ἤγετο ἐν τῷ
2 *Πνεύματι ἐν τῇ ἐρήμῳ | ἡμέρας τεσσεράκοντα*
πειραζόμενος ὑπὸ τοῦ διαβόλου. **Καὶ οὐκ ἔφαγεν* 16.5
οὐδὲν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ συντελεσθει-
3 *σῶν αὐτῶν ἐπείνασεν. εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ διάβολος,*
Εἰ Υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, εἰπὲ τῷ λίθῳ τούτῳ ἵνα γένη-
4 *ται ἄρτος. καὶ ἀπεκρίθη πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς,*
Dt. 8. 3 *Γέγραπται ὅτι* Οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ὁ ἄνθρωπος.
5 *Καὶ ἀναγαγὼν αὐτὸν ἔδειξεν αὐτῷ πάσας τὰς*
6 *βασιλείας τῆς οἰκουμένης ἐν στιγμῇ χρόνου. καὶ*
εἶπεν αὐτῷ ὁ διάβολος, Σοὶ δώσω τὴν ἐξουσίαν
ταύτην ἅπασαν καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν, ὅτι ἐμοὶ
7 *παραδέδοται καὶ ᾧ ἐὰν θέλω δίδωμι αὐτήν· σὺ οὖν*
ἐὰν προσκυνήσῃς ἐνώπιον ἐμοῦ, ἔσται σοῦ πᾶσα.
8 *καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Γέγραπται,*
Dt. 6. 13, 14 Προσκυνήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου καὶ αὐτῷ *μόνῳ*
9 λατρεύσεις. *Ἤγαγεν δὲ αὐτὸν εἰς Ιερουσαλημ καὶ*
ἔστησεν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ, καὶ εἶπεν
αὐτῷ, Εἰ Υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, βάλε σεαυτὸν ἐντεῦ-
10 *θεν κάτω· γέγραπται γὰρ ὅτι*
Ps. 91. 11, 12 Τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ
τοῦ διαφυλάξαι σε,
11 *καὶ ὅτι* Ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσίν σε,
μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου.
12 *καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς ὅτι Εἴρηται,*
Dt. 6. 16 He. 4. 15 13 Οὐκ ἐκπειράσεις Κύριον τὸν Θεόν σου. *Καὶ συντελέ-*

---

1 *Αγιου*] *om* bo^pt Athan   2 *διαβολου*] *σατανα* D 243 *e* sy^s   4 *ανθρωπος* ℵBW *pc*; R] *add p*) *αλλ επι* (*εν* D *pc*) *παντι ρηματι Θεου* ADΘ f*1* f*13* *pl* latt ς   5–12] *trsp p*) 9–12 5–8 it Ambr   9 *αυτω*] *om* LΞ *e* | *εντ. κατω*] *κατω εντ.* f*13* *1424* *pc*: *κατω* EGH *28* *pc*: *εντ.* *a c l* sy^s

σας πάντα πειρασμὸν ὁ διάβολος ἀπέστη ἀπ'
αὐτοῦ ἄχρι καιροῦ.
17.1 *Καὶ ὑπέστρεψεν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῇ δυνάμει τοῦ* 14 **14, 15:**
Πνεύματος εἰς τὴν Γαλιλαίαν· καὶ φήμη ἐξῆλθεν Mt. 4. 12–17 Mk. 1. 14, 15
καθ' ὅλης τῆς περιχώρου περὶ αὐτοῦ. καὶ αὐτὸς 15
ἐδίδασκεν ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, δοξαζό-
μενος ὑπὸ πάντων.
18.10 *Καὶ ἦλθεν εἰς Ναζαρα, οὗ ἦν τεθραμμένος, καὶ* 16 **16–30:**
εἰσῆλθεν κατὰ τὸ εἰωθὸς αὐτῷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν Mt. 13. 53–58
σαββάτων εἰς τὴν συναγωγήν, καὶ ἀνέστη ἀνα- Mk. 6. 1–6
γνῶναι. καὶ ἐπεδόθη αὐτῷ βιβλίον τοῦ προφήτου 17
Ἠσαΐου, καὶ ἀνοίξας τὸ βιβλίον εὗρεν τὸν τόπον
οὗ ἦν γεγραμμένον,

Πνεῦμα Κυρίου ἐπ' ἐμέ, οὗ εἵνεκεν ἔχρισέν με 18 Is. 61. 1, 2; 58. 6
εὐαγγελίσασθαι πτωχοῖς, ἀπέσταλκέν με
κηρῦξαι αἰχμαλώτοις ἄφεσιν καὶ τυφλοῖς ἀνάβλεψιν,
ἀποστεῖλαι τεθραυσμένους ἐν ἀφέσει,
κηρῦξαι ἐνιαυτὸν Κυρίου δεκτόν. 19 Lv. 25. 10

καὶ πτύξας τὸ βιβλίον ἀποδοὺς τῷ ὑπηρέτῃ ἐκά- 20
θισεν· καὶ πάντων οἱ ὀφθαλμοὶ ἐν τῇ συναγωγῇ
ἦσαν ἀτενίζοντες αὐτῷ. ἤρξατο δὲ λέγειν πρὸς 21
αὐτοὺς ὅτι Σήμερον πεπλήρωται ἡ γραφὴ αὕτη
19.1 *ἐν τοῖς ὠσὶν ὑμῶν. καὶ πάντες ἐμαρτύρουν αὐτῷ* 22
καὶ ἐθαύμαζον ἐπὶ τοῖς λόγοις τῆς χάριτος τοῖς
ἐκπορευομένοις ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, καὶ Jn. 6. 42
20.10 *ἔλεγον, Οὐχὶ υἱός ἐστιν Ιωσηφ οὗτος; καὶ εἶπεν* 23

---

15 *αυτων*] *om* D *a b d l* sa(1)   17 *ανοιξας* ABW *pc* sy[s] (co) arm; R] *αναπτυξας* ℵDΘ f1 f13 *pl* latt ς | *το βιβλιον* 2°] *om* D 7 *pc*   18 *απεστ. με* ℵBDW f13 700 *al* it sy[s]; R] *add* (Is. 61. 1, *cf.* Lc. 4. 23) *ιασασθαι τους συντετριμμενους την καρδιαν* AΘ f1 28 *pm f* vg ς   21 *αυτη*] *om* f13 *pc* sa

πρὸς αὐτούς, Πάντως ἐρεῖτέ μοι τὴν παραβολὴν
Mt Mk ταύτην, Ἰατρέ, θεράπευσον σεαυτόν· ὅσα ἠκού-
Mt. 4. 13 σαμεν γενόμενα εἰς τὴν Καφαρναουμ, ποίησον
Jn. 4. 44 24 καὶ ὧδε ἐν τῇ πατρίδι σου. εἶπεν δέ, Αμην λέγω 21.1
ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς προφήτης δεκτός ἐστιν ἐν τῇ πα-
1 K. 17. 1; 18. 1 Ja. 5. 17 25 τρίδι αὐτοῦ. ἐπ' ἀληθείας δὲ λέγω ὑμῖν, πολλαὶ 22.10
χῆραι ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις Ἠλείου ἐν τῷ Ισραηλ,
ὅτε ἐκλείσθη ὁ οὐρανὸς ἐπὶ ἔτη τρία καὶ μῆνας ἕξ,
Dt. 26 ὡς ἐγένετο λιμὸς μέγας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν, | καὶ
πρὸς οὐδεμίαν αὐτῶν ἐπέμφθη Ἠλείας εἰ μὴ εἰς
27 Σαρεπτα τῆς Σιδωνίας πρὸς γυναῖκα χήραν. καὶ
2 K. 5. 14 πολλοὶ λεπροὶ ἦσαν ἐν τῷ Ισραηλ ἐπὶ Ἐλισαίου
τοῦ προφήτου, καὶ οὐδεὶς αὐτῶν ἐκαθαρίσθη εἰ
28 μὴ Ναιμαν ὁ Σύρος. καὶ ἐπλήσθησαν πάντες
29 θυμοῦ ἐν τῇ συναγωγῇ ἀκούοντες ταῦτα, καὶ
ἀναστάντες ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω τῆς πόλεως, καὶ
Dt. ἤγαγον αὐτὸν ἕως ὀφρύος τοῦ ὄρους ἐφ' οὗ ἡ
πόλις ᾠκοδόμητο αὐτῶν, ὥστε κατακρημνίσαι
30 αὐτόν· αὐτὸς δὲ διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν ἐπο-
ρεύετο.

31–37: Mk. 1. 21–28
Ps. Mt. 4. 13 Jn. 2. 12
Mt. 7. 28, 29 Jn. 7. 46

31 Καὶ κατῆλθεν εἰς Καφαρναουμ πόλιν τῆς 23.8
Γαλιλαίας. καὶ ἦν διδάσκων αὐτοὺς ἐν τοῖς σάβ-
32 βασιν· καὶ ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ, 24.2
33 ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ ἦν ὁ λόγος αὐτοῦ. καὶ ἐν τῇ συνα- 25.8
γωγῇ ἦν ἄνθρωπος ἔχων πνεῦμα δαιμονίου ἀκα-
Dt. He. 1 K. 17. 18 34 θάρτου, καὶ ἀνέκραξεν φωνῇ μεγάλῃ, | Ἔα,
τί ἡμῖν καὶ σοί, Ἰησοῦ Ναζαρηνέ; ἦλθες ἀπολέσαι
35 ἡμᾶς; οἶδά σε τίς εἶ, ὁ Ἅγιος τοῦ Θεοῦ. καὶ
ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς λέγων, Φιμώθητι

---

33 δαιμονιου ακ-ρτου] -νιον -ρτον D 579 (co)   34 *Ea*] *om* D 33 *pc* it sy[s] co Mcion

καὶ ἔξελθε ἀπ' αὐτοῦ. καὶ ῥίψαν αὐτὸν τὸ δαι-
μόνιον εἰς τὸ μέσον ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ μηδὲν βλά-
ψαν αὐτόν. καὶ ἐγένετο θάμβος ἐπὶ πάντας, καὶ 36
συνελάλουν πρὸς ἀλλήλους λέγοντες, Τίς ὁ λόγος
οὗτος, ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ καὶ δυνάμει ἐπιτάσσει τοῖς
ἀκαθάρτοις πνεύμασιν καὶ ἐξέρχονται; καὶ ἐξεπο- 37
ρεύετο ἦχος περὶ αὐτοῦ εἰς πάντα τόπον τῆς περι-
26.2 χώρου. Ἀναστὰς δὲ ἀπὸ τῆς συναγωγῆς 38 **38–41:** Mt. 8. 14–17 Mk. 1. 29–34
εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν Σίμωνος. πενθερὰ δὲ τοῦ
Σίμωνος ἦν συνεχομένη πυρετῷ μεγάλῳ, καὶ
ἠρώτησαν αὐτὸν περὶ αὐτῆς. καὶ ἐπιστὰς ἐπάνω 39
αὐτῆς ἐπετίμησεν τῷ πυρετῷ, καὶ ἀφῆκεν αὐτήν·
παραχρῆμα δὲ ἀναστᾶσα διηκόνει αὐτοῖς. Δύνον- 40
τος δὲ τοῦ ἡλίου ἅπαντες ὅσοι εἶχον ἀσθενοῦντας
νόσοις ποικίλαις ἤγαγον αὐτοὺς πρὸς αὐτόν· ὁ δὲ
ἑνὶ ἑκάστῳ αὐτῶν τὰς χεῖρας ἐπιτιθεὶς ἐθεράπευεν
27.8 αὐτούς. ἐξήρχετο δὲ καὶ δαιμόνια ἀπὸ πολλῶν, 41 Mt. 8. 29 Mk. 3. 11, 12
κραυγάζοντα καὶ λέγοντα ὅτι Σὺ εἶ ὁ Υἱὸς τοῦ
Θεοῦ. καὶ ἐπιτιμῶν οὐκ εἴα αὐτὰ λαλεῖν, ὅτι
28.8 ᾔδεισαν τὸν Χριστὸν αὐτὸν εἶναι. Γενομένης 42 **42, 43:** Mk. 1. 35–38
δὲ ἡμέρας ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰς ἔρημον τόπον·
καὶ οἱ ὄχλοι ἐπεζήτουν αὐτόν, καὶ ἦλθον ἕως
αὐτοῦ, καὶ κατεῖχον αὐτὸν τοῦ μὴ πορεύεσθαι
ἀπ' αὐτῶν. ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ὅτι Καὶ ταῖς 43 8. 1
ἑτέραις πόλεσιν εὐαγγελίσασθαί με δεῖ τὴν βασι-
λείαν τοῦ Θεοῦ, ὅτι ἐπὶ τοῦτο ἀπεστάλην. καὶ 44 **44:** Mt. 4. 23 Mk. 1. 39
ἦν κηρύσσων εἰς τὰς συναγωγὰς τῆς Ἰουδαίας.

---

35 *εις το μεσον*] *om* it   39 *αυτοις*] *αυτω* **ΝΦ** *28 pc e*
40 *Δυνοντος*] *Δυναντος* **U** *al*: *Δυσαντος* **D** Or   44 *της Ιουδαιας* **ℵB** f*1* *157 al* sy^s; R^m] *των Ιουδαιων* **W**: *της Γαλιλαιας* **ADΘ** f*13* *28 pm* latt bo^pc ς; R^t

1–11: Mt. 4. 18–22 Mk. 1. 16–20
5 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τὸν ὄχλον ἐπικεῖσθαι αὐτῷ 29.10
καὶ ἀκούειν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ αὐτὸς ἦν
2 ἑστὼς παρὰ τὴν λίμνην Γεννησαρετ, καὶ εἶδεν
πλοῖα δύο ἑστῶτα παρὰ τὴν λίμνην· οἱ δὲ ἁλεεῖς
3 ἀπ' αὐτῶν ἀποβάντες ἔπλυνον τὰ δίκτυα. ἐμβὰς
δὲ εἰς ἓν τῶν πλοίων, ὃ ἦν Σίμωνος, ἠρώτησεν
αὐτὸν ἀπὸ τῆς γῆς ἐπαναγαγεῖν ὀλίγον· καθίσας
4 δὲ ἐκ τοῦ πλοίου ἐδίδασκεν τοὺς ὄχλους. ὡς δὲ 30.9
ἐπαύσατο λαλῶν, εἶπεν πρὸς τὸν Σίμωνα, Ἐπανά-
Jn. 21. 6 γαγε εἰς τὸ βάθος, καὶ χαλάσατε τὰ δίκτυα ὑμῶν
5 εἰς ἄγραν. καὶ ἀποκριθεὶς Σίμων εἶπεν, Ἐπι-
στάτα, δι' ὅλης νυκτὸς κοπιάσαντες οὐδὲν ἐλά-
βομεν· ἐπὶ δὲ τῷ ῥήματί σου χαλάσω τὰ δίκτυα.
6 καὶ τοῦτο ποιήσαντες συνέκλεισαν πλῆθος ἰχθύων
7 πολύ· διερρήσσετο δὲ τὰ δίκτυα αὐτῶν. καὶ
κατένευσαν τοῖς μετόχοις ἐν τῷ ἑτέρῳ πλοίῳ τοῦ
ἐλθόντας συλλαβέσθαι αὐτοῖς· καὶ ἦλθαν, καὶ
ἔπλησαν ἀμφότερα τὰ πλοῖα ὥστε βυθίζεσθαι
8 αὐτά. ἰδὼν δὲ Σίμων Πέτρος προσέπεσεν τοῖς 31.10
γόνασιν Ἰησοῦ λέγων, Ἔξελθε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι
9 ἀνὴρ ἁμαρτωλός εἰμι, Κύριε. θάμβος γὰρ περι-
έσχεν αὐτὸν καὶ πάντας τοὺς σὺν αὐτῷ ἐπὶ τῇ
10 ἄγρᾳ τῶν ἰχθύων ᾗ συνέλαβον, ὁμοίως δὲ καὶ

---

2 πλοια δυο BW *pc* (*trsp* δ. πλ. DΘ f*1* f*13* *pm* ς; R)] πλοια ℵ*: δυο πλοιαρια A *al* 3 ολιγον] οσον οσον D *d* | εκ τ. πλοιου] εν τω πλοιω ℵD *d e* sa 5 Επιστατα] διδασκαλε D *a d* 5, 6 χαλασω τα δ. και τουτο ποιησ.] ου μη παρακουσομαι· και ευθυς χαλασαντες τα δ. D *d* (*e* sy[s]) 6 διερρ. δε τα δ. αυτων] ωστε τα δ. ρησσεσθαι D *e f r*[1] 7 συλλαβεσθαι] βοηθειν D lat | αμφοτερα] -ροι ℵ* *33 69* *pc* | ωστε] *add* παρα τι D it sy : *add* ηδη C* 8 *Σιμ. Π.*] (ο W f*13*) *Σ.* DW f*13* it sy[s] | λεγων] *add* παρακαλω D it sy[p] 10, 11] ησαν δε κοινωνοι αυτου *Ιακ-ος* κ.

'Ιάκωβον καὶ 'Ιωάννην υἱοὺς Ζεβεδαίου, οἳ ἦσαν
32.2 κοινωνοὶ τῷ Σίμωνι. *καὶ εἶπεν πρὸς τὸν Σίμωνα
ὁ 'Ιησοῦς, Μὴ φοβοῦ· ἀπὸ τοῦ νῦν ἀνθρώπους ἔσῃ Mt. 13. 47
ζωγρῶν. καὶ καταγαγόντες τὰ πλοῖα ἐπὶ τὴν γῆν, 11
ἀφέντες πάντα ἠκολούθησαν αὐτῷ. Mt. 19. 27
33.2 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν μιᾷ τῶν 12 **12–16:** Mt. 8. 2–4 Mk. 1. 40–45
πόλεων καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ πλήρης λέπρας· ἰδὼν δὲ τὸν
'Ιησοῦν, πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον ἐδεήθη αὐτοῦ λέγων,
Κύριε, ἐὰν θέλῃς, δύνασαί με καθαρίσαι. καὶ ἐκ- 13
τείνας τὴν χεῖρα ἥψατο αὐτοῦ λέγων, Θέλω, καθα-
ρίσθητι· καὶ εὐθέως ἡ λέπρα ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ.
καὶ αὐτὸς παρήγγειλεν αὐτῷ μηδενὶ εἰπεῖν, ἀλλὰ 14
ἀπελθὼν δεῖξον σεαυτὸν τῷ ἱερεῖ, καὶ προσέ- Lv. 13. 49; 14. 2–32
νεγκε περὶ τοῦ καθαρισμοῦ σου καθὼς προσ-
34.1 έταξεν Μωϋσῆς, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. διήρχετο 15
δὲ μᾶλλον ὁ λόγος περὶ αὐτοῦ, καὶ συνήρχοντο
ὄχλοι πολλοὶ ἀκούειν καὶ θεραπεύεσθαι ἀπὸ τῶν
35.2 ἀσθενειῶν αὐτῶν· αὐτὸς δὲ ἦν ὑποχωρῶν ἐν ταῖς 16 Mk. 1. 35
ἐρήμοις καὶ προσευχόμενος.
36.2 Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν καὶ αὐτὸς 17 **17–26:** Mt. 9. 1–8 Mk. 2. 1–12
ἦν διδάσκων, καὶ ἦσαν καθήμενοι Φαρισαῖοι καὶ
νομοδιδάσκαλοι οἳ ἦσαν ἐληλυθότες ἐκ πάσης
κώμης τῆς Γαλιλαίας καὶ 'Ιουδαίας καὶ Ἰερου-
σαλημ· καὶ δύναμις Κυρίου ἦν εἰς τὸ ἰᾶσθαι αὐτόν.
37.1 καὶ ἰδοὺ ἄνδρες φέροντες ἐπὶ κλίνης ἄνθρωπον ὃς 18

Ιωαννης υιοι Ζεβ.· ο δε ειπεν αυτοις, Δευτε και μη γινεσθε αλιεις ιχθυων, ποιησω γαρ υμας αλιεις ανθρωπων· οι δε ακουσαντες παντα κατελειψαν επι της γης και ηκολ. αυτω **D** (*d e*)   12 *πεσ. επι προσ. εδεηθη αυτου*] *επεσεν επι πρ.* **D** *e*   13 *η λ. απ. απ αυτου*] *εκαθαρισθη* **D** *e*   14 *fin.*] *add* Mc. 1. 45; 2. 1 *init.* (*partim varians*) **D** *d*   17 *αυτον* **ℵBW** *544* sy[s] sa; R[t]] *παντας* **K**: *αυτους* **ADΘ** f1 f*13* *pl* latt bo ς; R[m]

ἦν παραλελυμένος, καὶ ἐζήτουν αὐτὸν εἰσενεγ-
19 κεῖν καὶ θεῖναι ἐνώπιον αὐτοῦ. καὶ μὴ εὑρόντες
ποίας εἰσενέγκωσιν αὐτὸν διὰ τὸν ὄχλον, ἀνα-
βάντες ἐπὶ τὸ δῶμα διὰ τῶν κεράμων καθῆκαν
αὐτὸν σὺν τῷ κλινιδίῳ εἰς τὸ μέσον ἔμπροσθεν τοῦ
20 Ἰησοῦ. καὶ ἰδὼν τὴν πίστιν αὐτῶν εἶπεν,
7. 49 Is. 43. 25 Jn. 5. 12 21 Ἄνθρωπε, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου. καὶ
ἤρξαντο διαλογίζεσθαι οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ
Φαρισαῖοι λέγοντες, Τίς ἐστιν οὗτος ὃς λαλεῖ
βλασφημίας; τίς δύναται ἁμαρτίας ἀφεῖναι εἰ μὴ
22 μόνος ὁ Θεός; ἐπιγνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς τοὺς δια-
λογισμοὺς αὐτῶν ἀποκριθεὶς εἶπεν πρὸς αὐτούς,
23 Τί διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; τί ἐστιν
εὐκοπώτερον, εἰπεῖν, Ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι
24 σου, ἢ εἰπεῖν, Ἔγειρε καὶ περιπάτει; ἵνα δὲ εἰδῆτε
ὅτι ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐξουσίαν ἔχει ἐπὶ τῆς
γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας, εἶπεν τῷ παραλελυμένῳ,
Σοὶ λέγω, ἔγειρε καὶ ἄρας τὸ κλινίδιόν σου
25 πορεύου εἰς τὸν οἶκόν σου. καὶ παραχρῆμα ἀνα-
στὰς ἐνώπιον αὐτῶν, ἄρας ἐφ᾽ ὃ κατέκειτο, ἀπῆλ-
26 θεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ δοξάζων τὸν Θεόν. καὶ
ἔκστασις ἔλαβεν ἅπαντας, καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν,
καὶ ἐπλήσθησαν φόβου λέγοντες ὅτι Εἴδομεν
παράδοξα σήμερον.

27–32: Mt. 9. 9–13 Mk. 2. 13–17
27 Καὶ μετὰ ταῦτα ἐξῆλθεν, καὶ ἐθεάσατο τελώ- 38.2
νην ὀνόματι Λευεὶν καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον,

---

18 θειναι] *add* αυτον ΒΘ *pc* 19 του Ιησ.] παντων Β 25 εφ ο κατεκειτο] την κλινην D *d e* sy^p sa 26 φοβου] θαμβους (-βου D*) D 716 27 Και μετα . . . Λευειν] (Mc. 2. 13, 14) Και ελθων παλιν παρα την θαλασσαν τον επακολουθουντα αυτω οχλον εδιδασκεν και παραγων ειδεν Λευει τον του Αλφαιου D

καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἀκολούθει μοι. καὶ καταλιπὼν 28
39.2 πάντα ἀναστὰς ἠκολούθει αὐτῷ. Καὶ ἐποίησεν 29
δοχὴν μεγάλην Λευεὶς αὐτῷ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ·
καὶ ἦν ὄχλος πολὺς τελωνῶν καὶ ἄλλων οἳ ἦσαν 15. 1
μετ' αὐτῶν κατακείμενοι. καὶ ἐγόγγυζον οἱ Φαρι- 30
σαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς αὐτῶν πρὸς τοὺς μαθητὰς
αὐτοῦ λέγοντες, Διὰ τί μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ
40.2 ἁμαρτωλῶν ἐσθίετε καὶ πίνετε; καὶ ἀποκριθεὶς 31
ὁ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς αὐτούς, Οὐ χρείαν ἔχουσιν
οἱ ὑγιαίνοντες ἰατροῦ ἀλλὰ οἱ κακῶς ἔχοντες· οὐκ 32
ἐλήλυθα καλέσαι δικαίους ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς
μετάνοιαν. Οἱ δὲ εἶπαν πρὸς αὐτόν, Οἱ μαθηταὶ 33 **33–39:**
Ἰωάννου νηστεύουσιν πυκνὰ καὶ δεήσεις ποιοῦν- Mt. 9. 14–17 Mk. 2. 18–22
ται, ὁμοίως καὶ οἱ τῶν Φαρισαίων, οἱ δὲ σοὶ
ἐσθίουσιν καὶ πίνουσιν. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς 34
αὐτούς, Μὴ δύνασθε τοὺς υἱοὺς τοῦ νυμφῶνος,
ἐν ᾧ ὁ νυμφίος μετ' αὐτῶν ἐστιν, ποιῆσαι νηστεῦ-
σαι; ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι, καὶ ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' 35
αὐτῶν ὁ νυμφίος, τότε νηστεύσουσιν ἐν ἐκείναις
ταῖς ἡμέραις. Ἔλεγεν δὲ καὶ παραβολὴν πρὸς 36
αὐτοὺς ὅτι Οὐδεὶς ἐπίβλημα ἀπὸ ἱματίου καινοῦ
σχίσας ἐπιβάλλει ἐπὶ ἱμάτιον παλαιόν· εἰ δὲ μή
γε, καὶ τὸ καινὸν σχίσει καὶ τῷ παλαιῷ οὐ συμ-
φωνήσει τὸ ἐπίβλημα τὸ ἀπὸ τοῦ καινοῦ. καὶ 37
οὐδεὶς βάλλει οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ

---

28 αναστας] *om 1424 al* sy^s 29 αυτων] αυτου B* f1 *pc* 30 οι Φ. κ. οι γρ. αυτ. ABW *al* lat; R] *trsp* οι γρ. α. κ. οι Φ. Θ f*13 22 28 118 al* ς: οι Φ. κ. οι γρ. ℵD *1 al* it sa(3) bo^pl 32 αμαρτωλους] ασεβεις ℵ* 33 Οι μαθ. BW *157 565* sa bo^pl; R] *praem p)* Δια τι ℵ* ADΘ f*1* f*13 pl* latt ς | οι δε σοι εσθ. κ. πιν.] οι δε μαθηται σου ουδεν τουτων ποιουσιν D *e*

δὲ μή γε, ῥήξει ὁ οἶνος ὁ νέος τοὺς ἀσκούς, καὶ
αὐτὸς ἐκχυθήσεται καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολοῦνται.
38 ἀλλὰ οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς καινοὺς βλητέον. καὶ
39 οὐδεὶς πιὼν παλαιὸν θέλει νέον· λέγει γάρ, Ὁ
παλαιὸς χρηστός ἐστιν.
1–5: Mt. 12. 1–8 Mk. 2. 23–28 6 Ἐγένετο δὲ ἐν σαββάτῳ διαπορεύεσθαι αὐτὸν 41.2
διὰ σπορίμων, καὶ ἔτιλλον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ καὶ
Jn. 5. 10 2 ἤσθιον τοὺς στάχυας ψώχοντες ταῖς χερσίν. τινὲς
δὲ τῶν Φαρισαίων εἶπαν, Τί ποιεῖτε ὃ οὐκ ἔξεστιν
1 S. 21. 1–6 3 τοῖς σάββασιν; καὶ ἀποκριθεὶς πρὸς αὐτοὺς εἶπεν
ὁ Ἰησοῦς, Οὐδὲ τοῦτο ἀνέγνωτε ὃ ἐποίησεν
Δαυείδ, ὁπότε ἐπείνασεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ
4 ὄντες; ὡς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ καὶ
Lv. 24. 7. 9 Ex. 40. 23 τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως λαβὼν ἔφαγεν καὶ ἔδω-
κεν τοῖς μετ' αὐτοῦ, οὓς οὐκ ἔξεστιν φαγεῖν εἰ μὴ
5 μόνους τοὺς ἱερεῖς; καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Κύριός
6–11: Mt. 12. 9–14 Mk. 3. 1–6 6 ἐστιν τοῦ σαββάτου ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. Ἐγέ- 42.2
νετο δὲ ἐν ἑτέρῳ σαββάτῳ εἰσελθεῖν αὐτὸν εἰς τὴν
συναγωγὴν καὶ διδάσκειν· καὶ ἦν ἄνθρωπος ἐκεῖ
14. 1 7 καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἡ δεξιὰ ἦν ξηρά· παρετηροῦντο
δὲ αὐτὸν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι εἰ ἐν τῷ

---

38 *βλητεον* (*βαλλουσιν* ℵ*D) ℵBW f1 700; R] *add* *και αμφοτεροι συντηρουνται* (*τηρ-* D) ADΘ f13 *pl* latt ϛ 39 *vs. om* D it Mcion Ir Eus | *και*] *om* $\mathfrak{p}^4$B 700 *pc* | *χρηστος* $\mathfrak{p}^4$ℵBW *pc* co; R^t] *χρηστοτερος* AΘ f1 f13 *pl* latt ϛ; R^m 6.1 *εν σαββ.* $\mathfrak{p}^4$ℵBW f1 69 *pc* it sy^p co; R^t] *add δευτεροπρωτω* (*-ρω πρ.* f13) ADΘ f13 28 *pl* lat ϛ; R^m 3 *οντες* A *al* ϛ; R] *om p)* $\mathfrak{p}^4$ℵBWDΘ f1 69 *pm* 4 *ως*] *om* $\mathfrak{p}^4$BD | *fin.*] *add τη αυτη ημερα θεασαμενος τινα εργαζομενον τω σαββατω ειπεν αυτω, Ανθρωπε, ει μεν οιδας τι ποιεις, μακαριος ει· ει δε μη οιδας, επικαταρατος και παραβατης ει του νομου* D *d* 5 *vs. trsp post* 10 D *d* Mcion

*σαββάτῳ θεραπεύει, ἵνα εὕρωσιν κατηγορεῖν
αὐτοῦ. αὐτὸς δὲ ᾔδει τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν,* 8
*εἶπεν δὲ τῷ ἀνδρὶ τῷ ξηρὰν ἔχοντι τὴν χεῖρα,
Ἔγειρε καὶ στῆθι εἰς τὸ μέσον· καὶ ἀναστὰς ἔστη.
εἶπεν δὲ ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτούς, Ἐπερωτῶ ὑμᾶς* 9
*εἰ ἔξεστιν τῷ σαββάτῳ ἀγαθοποιῆσαι ἢ κακοποιῆ-
σαι, ψυχὴν σῶσαι ἢ ἀπολέσαι; καὶ περιβλεψά-* 10
*μενος πάντας αὐτοὺς εἶπεν αὐτῷ, Ἔκτεινον τὴν
χεῖρά σου. ὁ δὲ ἐποίησεν, καὶ ἀπεκατεστάθη ἡ
χεὶρ αὐτοῦ. αὐτοὶ δὲ ἐπλήσθησαν ἀνοίας, καὶ* 11
*διελάλουν πρὸς ἀλλήλους τί ἂν ποιήσαιεν τῷ
Ἰησοῦ.*

43.2 *Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἐξελθεῖν* 12
αὐτὸν εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι, καὶ ἦν διανυκτε-
44.2 *ρεύων ἐν τῇ προσευχῇ τοῦ Θεοῦ. καὶ ὅτε ἐγένετο* 13
*ἡμέρα, προσεφώνησεν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, καὶ ἐκ-
λεξάμενος ἀπ' αὐτῶν δώδεκα, οὓς καὶ ἀποστόλους
ὠνόμασεν, | Σίμωνα, ὃν καὶ ὠνόμασεν Πέτρον,* 14
*καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ Ἰάκωβον
καὶ Ἰωάννην, καὶ Φίλιππον καὶ Βαρθολομαῖον,
| καὶ Μαθθαῖον καὶ Θωμᾶν, καὶ Ἰάκωβον Ἀλ-* 15
φαίου καὶ Σίμωνα τὸν καλούμενον Ζηλωτήν, καὶ 16

12–16:
Mk. 3. 13–19

Mt. 10. 2–4
Jn. 6. 70
Ac. 1. 13

---

9 *ει* $\mathfrak{p}^{4}$ℵBDW lat co; R] *τι* AΘ f*1* f*13* *pl q* r^1 ς 10 *παντ. αυτ.* $\mathfrak{p}^{4}$ℵAB *28 al* ς; R] *trsp α. π.* D it : *om αυτ.* W vg sy^p : *add εν οργη* DΘ f*1* *pm* it : *add p) μετ οργης* f*13* | *χειρ αυτου* ℵB *pc* lat; R] *add υγιης* W : *add p) ως και η αλλη* D(AΘ) *al d r* : *add υγ. ως η αλλη 28 pm* it ς : *praeterea add vs.* 5 D *d* Mcion 12 *του Θεου*] *om* D *d* 13 *ωνομασεν*] *εκαλεσεν* D *pc* 14 *Ιωαννην*] *add τον αδελφον αυτου, ους επωνομασεν Βοανηργες ο εστιν υιοι βροντης* D *d* 15 *Θωμαν*] *add* (Jn. 11. 16) *τον επικαλουμενον Διδυμον* D *d* | *και* 3°] *om* ABWΘ f*1* *pm* sa(3) bo^{pc} ς

'Ιούδαν 'Ιακώβου, καὶ 'Ιούδαν Ἰσκαριωθ, ὃς ἐγέ-
17–19: Mt. 4. 23–5. 1 Mk. 3. 7–12 17 νετο προδότης, καὶ καταβὰς μετ' αὐτῶν ἔστη ἐπὶ 45.1
τόπου πεδινοῦ, καὶ ὄχλος πολὺς μαθητῶν αὐτοῦ,
καὶ πλῆθος πολὺ τοῦ λαοῦ ἀπὸ πάσης τῆς 'Ιου-
δαίας καὶ Ἰερουσαλημ καὶ τῆς παραλίου Τύρου
18 καὶ Σιδῶνος, οἳ ἦλθον ἀκοῦσαι αὐτοῦ καὶ ἰαθῆναι
ἀπὸ τῶν νόσων αὐτῶν, καὶ οἱ ἐνοχλούμενοι ἀπὸ
19 πνευμάτων ἀκαθάρτων ἐθεραπεύοντο· καὶ πᾶς ὁ
ὄχλος ἐζήτουν ἅπτεσθαι αὐτοῦ, ὅτι δύναμις παρ'
20–23: Mt. 5. 3, 4, 6, 11, 12 20 αὐτοῦ ἐξήρχετο καὶ ἰᾶτο πάντας. Καὶ αὐτὸς 46.5
ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τοὺς μαθητὰς
αὐτοῦ ἔλεγεν,
Is. 57. 15; 61. 1 Μακάριοι οἱ πτωχοί, ὅτι ὑμετέρα ἐστὶν ἡ βασι-
λεία τοῦ Θεοῦ.
Rev. 7. 16, 17 Ps. 126. 5, 6 Is. 61. 3 21 μακάριοι οἱ πεινῶντες νῦν, ὅτι χορτασθήσεσθε. 47.5
*μακάριοι οἱ κλαίοντες νῦν, ὅτι γελάσετε. 48.5
Jn. 15. 19; 16. 2 22 μακάριοί ἐστε ὅταν μισήσωσιν ὑμᾶς οἱ ἄνθρω- 49.5
ποι, καὶ ὅταν ἀφορίσωσιν ὑμᾶς καὶ ὀνειδίσωσιν καὶ
ἐκβάλωσιν τὸ ὄνομα ὑμῶν ὡς πονηρὸν ἕνεκα τοῦ
23 Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. χάρητε ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ
καὶ σκιρτήσατε· ἰδοὺ γὰρ ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς
ἐν τῷ οὐρανῷ· κατὰ τὰ αὐτὰ γὰρ ἐποίουν τοῖς
προφήταις οἱ πατέρες αὐτῶν.

---

16 *Ισκαριωθ* ℵB *pc*; R] *-ιωτην* AWΘ f*1* f*13* *pl* vg$^{s, cl}$ ς: *Σκαριωθ* D it vg^{w} sy 17, 18 *Ιερουσαλημ . . . ηλθον*] *αλλων πολεων εληλυθοτων* D *d* 17 *Ιερουσαλημ*] *add και* (*add της* W) *Περαιας* ℵ*W it 20 *πτωχοι*] *add p*) *τω πνευματι* ℵ^{c}Θ f*1* f*13* *33* *al* it | *υμετερα*] *αυτων* W sy^{s} sa Mcion 21 *χορτασθησεσθε*] *-ησονται* ℵ* *69* it sy^{s} Mcion | *γελασετε*] *-σονται* (*-σουσιν* W) *e* sy^{s} sa(2) Mcion Or Eus 22 *ονειδ. κ. εκβ.*] *trsp* D it Cypr : *om ον. κ.* Cl 23 *ιδου γαρ*] *p*) *οτι* D sy : *ιδου* *544* *565* | *γαρ* 2°] *ουν* *157* bo(1) : *om* D *1424* *a* *ff*^{2} *l* Mcion

50.10 *Πλὴν οὐαὶ ὑμῖν τοῖς πλουσίοις, ὅτι ἀπέχετε* 24 Ja. 5. 1
τὴν παράκλησιν ὑμῶν.
οὐαὶ ὑμῖν, οἱ ἐμπεπλησμένοι νῦν, ὅτι πεινά- 25 Is. 5. 22
σετε.
οὐαί, οἱ γελῶντες νῦν, ὅτι πενθήσετε καὶ κλαύ-
σετε.
51.10 *οὐαὶ ὅταν καλῶς ὑμᾶς εἴπωσιν πάντες οἱ ἄν-* 26 Ja. 4. 4 Mic. 2. 11
θρωποι· κατὰ τὰ αὐτὰ γὰρ ἐποίουν τοῖς ψευδο-
προφήταις οἱ πατέρες αὐτῶν.
52.5 *Ἀλλὰ ὑμῖν λέγω τοῖς ἀκούουσιν, Ἀγαπᾶτε* 27 27–36: Mt. 5. 39–48
τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, καλῶς ποιεῖτε τοῖς μισοῦσιν
ὑμᾶς, | εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ὑμᾶς, προσ- 28
53.5 *εύχεσθε περὶ τῶν ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς. τῷ τύ-* 29
πτοντί σε ἐπὶ τὴν σιαγόνα πάρεχε καὶ τὴν ἄλλην,
καὶ ἀπὸ τοῦ αἴροντός σου τὸ ἱμάτιον καὶ τὸν
χιτῶνα μὴ κωλύσῃς. παντὶ αἰτοῦντί σε δίδου, 30
54.5 *καὶ ἀπὸ τοῦ αἴροντος τὰ σὰ μὴ ἀπαίτει. καὶ* 31 Mt. 7. 12
καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι,
55.5 *ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως. καὶ εἰ ἀγαπᾶτε τοὺς ἀγα-* 32
πῶντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις ἐστίν; καὶ γὰρ οἱ
ἁμαρτωλοὶ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτοὺς ἀγαπῶσιν.
καὶ γὰρ ἐὰν ἀγαθοποιῆτε τοὺς ἀγαθοποιοῦντας 33
ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις ἐστίν; καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ
τὸ αὐτὸ ποιοῦσιν. καὶ ἐὰν δανίσητε παρ' ὧν ἐλ- 34 Lv. 25. 35, 36
πίζετε λαβεῖν, ποία ὑμῖν χάρις ἐστίν; καὶ ἁμαρ-
τωλοὶ ἁμαρτωλοῖς δανίζουσιν ἵνα ἀπολάβωσιν τὰ

---

25 πενθ. κ. κλ.] κλ. κ. π. *r* sy : π. X *213* : κλ. *1424* Ir Hil
26 παντες] *om* D *28 565 al d* vg[cl] Mcion ς | οι πατ. αυτων] *om* B *700* sy[s] sa 31 ποιειτε B *700* it Cl Ir] *praem* και υμεις ℵADWΘ f*1* f*13* *pl* lat Mcion ς; R: *praem* καλως sy[s] | ομοιως] *om* D *e* sa Cl Ir Mcion 33 γαρ ℵ*B *700.*] *om rell* ς; R

35 ἴσα. πλὴν ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν καὶ ἀγαθο-
ποιεῖτε καὶ δανίζετε μηδὲν ἀπελπίζοντες· καὶ
ἔσται ὁ μισθὸς ὑμῶν πολύς, καὶ ἔσεσθε υἱοὶ
Ὑψίστου, ὅτι αὐτὸς χρηστός ἐστιν ἐπὶ τοὺς ἀ-
36 χαρίστους καὶ πονηρούς. Γίνεσθε οἰκτίρμονες,
37–46: Mt. 7. 1–23 37 καθὼς ὁ Πατὴρ ὑμῶν οἰκτίρμων ἐστίν. καὶ μὴ 56.2
Mt. 6. 14 κρίνετε, καὶ οὐ μὴ κριθῆτε· καὶ μὴ καταδικάζετε,
καὶ οὐ μὴ καταδικασθῆτε. ἀπολύετε, καὶ ἀπο-
38 λυθήσεσθε· | δίδοτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· μέτρον
καλὸν πεπιεσμένον σεσαλευμένον ὑπερεκχυννό-
Mk. 4. 24 μενον δώσουσιν εἰς τὸν κόλπον ὑμῶν· ᾧ γὰρ
39 μέτρῳ μετρεῖτε ἀντιμετρηθήσεται ὑμῖν. Εἶπεν 57.5
Mt. 15. 14; 23. 16, 24 δὲ καὶ παραβολὴν αὐτοῖς, Μήτι δύναται τυφλὸς
τυφλὸν ὁδηγεῖν; οὐχὶ ἀμφότεροι εἰς βόθυνον
Mt. 10. 24, 25 40 ἐμπεσοῦνται; οὐκ ἔστιν μαθητὴς ὑπὲρ τὸν διδά- 58.3
Jn. 15. 20 σκαλον· κατηρτισμένος δὲ πᾶς ἔσται ὡς ὁ διδά-
41 σκαλος αὐτοῦ. Τί δὲ βλέπεις τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ 59.5
ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν δὲ δοκὸν τὴν ἐν
42 τῷ ἰδίῳ ὀφθαλμῷ οὐ κατανοεῖς; πῶς δύνασαι
λέγειν τῷ ἀδελφῷ σου, Ἀδελφέ, ἄφες ἐκβάλω τὸ
κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου, αὐτὸς τὴν ἐν τῷ
ὀφθαλμῷ σου δοκὸν οὐ βλέπων; ὑποκριτά, ἔκ-
βαλε πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, καὶ
τότε διαβλέψεις τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ
43 ἀδελφοῦ σου ἐκβαλεῖν. Οὐ γάρ ἐστιν δένδρον 60.5
καλὸν ποιοῦν καρπὸν σαπρόν, οὐδὲ πάλιν δένδρον

---

35 μηδεν] μηδενα ℵW *pc* sy; R[m] 37 και ου 1° 2°] ινα (A 1°) DW it sy[s] Mcion 38 πεπιεσμ. σεσαλ.] σεσ. πεπ. DW f1 157 : πεπ. Ξ sy[p] Mcion : σεσαλ. it sy[s] sa | ω γαρ μετρω] τω αυτω μ. ω 𝔭[45]Θ *pc* it sy[s] : τω γαρ α. μ. ω AΨ f13 *pl* ς 42 Αδελφε] *om* D 157 it bo(3)

σαπρὸν ποιοῦν καρπὸν καλόν. ἕκαστον γὰρ δέν- 44
61.5 δρον ἐκ τοῦ ἰδίου καρποῦ γινώσκεται· *οὐ γὰρ ἐξ
ἀκανθῶν συλλέγουσιν σῦκα, οὐδὲ ἐκ βάτου στα-
62.5 φυλὴν τρυγῶσιν. ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ 45 Mt. 12. 34, 35
ἀγαθοῦ θησαυροῦ τῆς καρδίας προφέρει τὸ ἀγα-
θόν, καὶ ὁ πονηρὸς ἐκ τοῦ πονηροῦ προφέρει τὸ
πονηρόν· ἐκ γὰρ περισσεύματος καρδίας λαλεῖ τὸ
63.3 στόμα αὐτοῦ. Τί δέ με καλεῖτε, Κύριε Κύριε, 46 Mal. 1. 6 Mt. 7. 21
64.5 καὶ οὐ ποιεῖτε ἃ λέγω; Πᾶς ὁ ἐρχόμενος 47 **47–49:**
πρός με καὶ ἀκούων μου τῶν λόγων καὶ ποιῶν Mt. 7. 24–27
αὐτούς, ὑποδείξω ὑμῖν τίνι ἐστὶν ὅμοιος. ὅμοιός 48
ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκοδομοῦντι οἰκίαν, ὃς ἔσκαψεν
καὶ ἐβάθυνεν καὶ ἔθηκεν θεμέλιον ἐπὶ τὴν πέτραν·
πλημμύρης δὲ γενομένης προσέρρηξεν ὁ ποταμὸς
τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἴσχυσεν σαλεῦσαι αὐτὴν
διὰ τὸ καλῶς οἰκοδομῆσθαι αὐτήν. ὁ δὲ ἀκούσας 49
καὶ μὴ ποιήσας ὅμοιός ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκοδο-
μήσαντι οἰκίαν ἐπὶ τὴν γῆν χωρὶς θεμελίου, ᾗ
προσέρρηξεν ὁ ποταμός, καὶ εὐθὺς συνέπεσεν,
καὶ ἐγένετο τὸ ῥῆγμα τῆς οἰκίας ἐκείνης μέγα.
65.3 Ἐπειδὴ ἐπλήρωσεν πάντα τὰ ῥήματα αὐτοῦ εἰς **7** **1–10:** Mt. 8. 5–13
τὰς ἀκοὰς τοῦ λαοῦ, εἰσῆλθεν εἰς Καφαρναουμ. Jn. 4. 46–53
Ἑκατοντάρχου δέ τινος δοῦλος κακῶς ἔχων 2
ἤμελλεν τελευτᾶν, ὃς ἦν αὐτῷ ἔντιμος. ἀκούσας 3
δὲ περὶ τοῦ Ἰησοῦ ἀπέστειλεν πρὸς αὐτὸν πρε-
σβυτέρους τῶν Ἰουδαίων, ἐρωτῶν αὐτὸν ὅπως

---

44 γαρ 1°] *om* D *700 al* it sy[s] | γαρ 2°] *om* it sy[s] | συλλεγ.] εκλεγονται D *e* 46 δε] *om 543 pc* sy[p] sa[pt] Ir Cl Hier 48 δια το . . . αυτην ℵBW *157*; R[t]] *p*) τεθεμελιωτο γαρ επι την πετραν ADΘ f*1* f*13* *pl* latt ς; R[m]: *om* 𝔭[45vid] *700* sy[s] 49 ευθυς] *om p*) D *a c d* 7. 1 επειδη . . . εισηλθεν] *p*) και εγενετο οτε ετελεσεν ταυτα τ. ρημ. λαλων ηλθεν D it 3 προς αυτον] *om* D f*13* *700* it bo(1)

4 ἐλθὼν διασώσῃ τὸν δοῦλον αὐτοῦ. οἱ δὲ παραγενό-
μενοι πρὸς τὸν Ἰησοῦν παρεκάλουν αὐτὸν σπου-
δαίως, λέγοντες ὅτι Ἄξιός ἐστιν ᾧ παρέξῃ τοῦτο·
5 ἀγαπᾷ γὰρ τὸ ἔθνος ἡμῶν καὶ τὴν συναγωγὴν
6 αὐτὸς ᾠκοδόμησεν ἡμῖν. ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπορεύετο
σὺν αὐτοῖς. ἤδη δὲ αὐτοῦ οὐ μακρὰν ἀπέχοντος
ἀπὸ τῆς οἰκίας, ἔπεμψεν φίλους ὁ ἑκατοντάρχης
λέγων αὐτῷ, Κύριε, μὴ σκύλλου· οὐ γὰρ ἱκανός
7 εἰμι ἵνα ὑπὸ τὴν στέγην μου εἰσέλθῃς· διὸ οὐδὲ
ἐμαυτὸν ἠξίωσα πρὸς σὲ ἐλθεῖν· ἀλλὰ εἰπὲ λόγῳ,
8 καὶ ἰαθήτω ὁ παῖς μου. καὶ γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός
εἰμι ὑπὸ ἐξουσίαν τασσόμενος, ἔχων ὑπ᾽ ἐμαυτὸν
στρατιώτας, καὶ λέγω τούτῳ, Πορεύθητι, καὶ
πορεύεται, καὶ ἄλλῳ, Ἔρχου, καὶ ἔρχεται, καὶ
9 τῷ δούλῳ μου, Ποίησον τοῦτο, καὶ ποιεῖ. ἀκού-
σας δὲ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς ἐθαύμασεν αὐτόν, καὶ
στραφεὶς τῷ ἀκολουθοῦντι αὐτῷ ὄχλῳ εἶπεν,
Λέγω ὑμῖν, οὐδὲ ἐν τῷ Ισραηλ τοσαύτην πίστιν
10 εὗρον. καὶ ὑποστρέψαντες εἰς τὸν οἶκον οἱ πεμ- 66.5
11 φθέντες εὗρον τὸν δοῦλον ὑγιαίνοντα. Καὶ ἐγένετο 67.10
ἐν τῷ ἑξῆς ἐπορεύθη εἰς πόλιν καλουμένην Ναιν,
καὶ συνεπορεύοντο αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ καὶ
12 ὄχλος πολύς. ὡς δὲ ἤγγισεν τῇ πύλῃ τῆς πόλεως,
8.42 1 K. 17. 17 καὶ ἰδοὺ ἐξεκομίζετο τεθνηκὼς μονογενὴς υἱὸς
τῇ μητρὶ αὐτοῦ, καὶ αὕτη ἦν χήρα, καὶ ὄχλος τῆς

---

4 προς τ. Ιησ.] *om* D it | παρεκαλουν] ηρωτων ℵD f13 1 700 *al* 6 ο δε Ιησ. επ. σ. αυτ.] επ. δε μετ αυτων ο Ιησ. D it sy^s | αυτω] *om* ℵ*Θ 700 *b q* vg sa(1) 7 διο ουδε . . . ελθειν] *om p*) D 700 it sy^s 9 λεγω] *praem p*) αμην DΘ f13 *pc* lat | ουδε . . . ευρον] ουδεποτε τοσ. π. ευρ. εν τ. Ι. D (Θ *al* it Mcion) 11 μαθ. αυτου ℵBDW *al* lat sy co; R] *add* ικανοι ΑΘ f1 f13 *pm b c q* ς

πόλεως ἱκανὸς ἦν σὺν αὐτῇ. καὶ ἰδὼν αὐτὴν ὁ 13
Κύριος ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτῇ καὶ εἶπεν αὐτῇ,
Μὴ κλαῖε. καὶ προσελθὼν ἥψατο τῆς σοροῦ, οἱ 14
δὲ βαστάζοντες ἔστησαν, καὶ εἶπεν, Νεανίσκε,
σοὶ λέγω, ἐγέρθητι. καὶ ἀνεκάθισεν ὁ νεκρὸς καὶ 15 1 K. 17. 23
ἤρξατο λαλεῖν, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν τῇ μητρὶ αὐτοῦ. 2 K. 4. 36
ἔλαβεν δὲ φόβος πάντας, καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεὸν 16
λέγοντες ὅτι Προφήτης μέγας ἠγέρθη ἐν ἡμῖν,
καὶ ὅτι Ἐπεσκέψατο ὁ Θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ. 1. 68; 19. 44
68.10 καὶ ἐξῆλθεν ὁ λόγος οὗτος ἐν ὅλῃ τῇ Ἰουδαίᾳ 17
περὶ αὐτοῦ καὶ πάσῃ τῇ περιχώρῳ.
69.5 Καὶ ἀπήγγειλαν Ἰωάννει οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ 18 **18–35:** Mt. 11. 2–19
περὶ πάντων τούτων. καὶ προσκαλεσάμενος δύο
τινὰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ὁ Ἰωάννης | ἔπεμψεν 19 Ps. 40. 7; 118. 26
πρὸς τὸν Κύριον λέγων, Σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος, ἢ Mal. 3. 1
ἄλλον προσδοκῶμεν; παραγενόμενοι δὲ πρὸς 20 Dn. 9. 26
αὐτὸν οἱ ἄνδρες εἶπαν, Ἰωάννης ὁ Βαπτιστὴς
ἀπέστειλεν ἡμᾶς πρὸς σὲ λέγων, Σὺ εἶ ὁ ἐρχό-
μενος, ἢ ἄλλον προσδοκῶμεν; ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ 21
ἐθεράπευσεν πολλοὺς ἀπὸ νόσων καὶ μαστίγων
καὶ πνευμάτων πονηρῶν, καὶ τυφλοῖς πολλοῖς
ἐχαρίσατο βλέπειν. καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, 22
Πορευθέντες ἀπαγγείλατε Ἰωάννει ἃ εἴδετε καὶ

---

13 ο *Κυριος*] ο *Ιησους* **DW** f*1 700 al d f* vg(4) sy bo 16 αυτου] *add εις αγαθον* f*13 544 al* it 17 *περι αυτου*] *om* **א*** *1574 ff*^{2} *l* 18 *και απηγγ. . . . τουτων*] *εν οις και μεχρι Ιωανου του βαπτιστου ος* (*et om postea ο Ιωαννης*) **D** *d* (*e*) 19 *επεμψεν πρ. τ. Κυρ. λεγων*] *λεγει, Πορευθεντες ειπατε αυτω* **D** *d* (*e*) | *Κυριον* **B** f*13 157 al a ff*^{2} vg^w; R] *Ιησουν* **אAWΘ** f*1 28 pm* it vg$^{s, cl}$ sy bo^{pl} ς 20 *προς σε*] *om* **K** *28 a* 22 *απαγγειλατε . . . ηκουσατε*] *ειπατε Ιωανη α ειδον υμων οι οφθαλμοι και α ηκουσαν υμων τα ωτα* **D** *d* (*e*)

Is. 35. 5 ἠκούσατε· τυφλοὶ ἀναβλέπουσιν, χωλοὶ περιπατοῦ-
σιν, λεπροὶ καθαρίζονται, καὶ κωφοὶ ἀκούουσιν,
Is. 61. 1 23 νεκροὶ ἐγείρονται, πτωχοὶ εὐαγγελίζονται· καὶ μα-
κάριός ἐστιν ὃς ἐὰν μὴ σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί.
24 Ἀπελθόντων δὲ τῶν ἀγγέλων Ἰωάννου ἤρξατο
λέγειν πρὸς τοὺς ὄχλους περὶ Ἰωάννου, Τί ἐξ-
ήλθατε εἰς τὴν ἔρημον θεάσασθαι; κάλαμον ὑπὸ
25 ἀνέμου σαλευόμενον; | ἀλλὰ τί ἐξήλθατε ἰδεῖν; ἄν-
θρωπον ἐν μαλακοῖς ἱματίοις ἠμφιεσμένον; ἰδοὺ
οἱ ἐν ἱματισμῷ ἐνδόξῳ καὶ τρυφῇ ὑπάρχοντες ἐν
1. 76 26 τοῖς βασιλείοις εἰσίν. ἀλλὰ τί ἐξήλθατε ἰδεῖν;
προφήτην; ναί, λέγω ὑμῖν, καὶ περισσότερον
27 προφήτου. οὗτός ἐστιν περὶ οὗ γέγραπται, 70.2
Mal. 3. 1 Ἰδοὺ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου
σου,
ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν σου·
1. 15 28 λέγω ὑμῖν, μείζων ἐν γεννητοῖς γυναικῶν Ἰωάννου 71.5
οὐδείς ἐστιν· ὁ δὲ μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ
3. 7, 12 29 Θεοῦ μείζων αὐτοῦ ἐστιν. Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀκού- 72.10
Mt. 21. 32 σας καὶ οἱ τελῶναι ἐδικαίωσαν τὸν Θεόν, βαπτι-
Ac. 13. 46 30 σθέντες τὸ βάπτισμα Ἰωάννου· οἱ δὲ Φαρισαῖοι
καὶ οἱ νομικοὶ τὴν βουλὴν τοῦ Θεοῦ ἠθέτησαν εἰς
31 ἑαυτούς, μὴ βαπτισθέντες ὑπ' αὐτοῦ. Τίνι οὖν 73.5
ὁμοιώσω τοὺς ἀνθρώπους τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ
32 τίνι εἰσὶν ὅμοιοι; ὅμοιοί εἰσιν παιδίοις τοῖς ἐν

---

22 και κωφοι] *om* και Θ f1 *pm* ς 25 υπαρχοντες] διαγοντες D 565 *al* Cl 26 *fin.*] *add* (28) οτι ουδεις μειζων εν γενν. γυν. προφητης Ιωανου του βαπτιστου (*et om vs.* 28 μειζων . . . ουδεις εστιν) D (*a*) *d* 27 εμπροσθεν σου] *om* D *pc* it (Mcion ?) 28 Ιωαννου ℵBW f1 f13 565 700 *pm* it co; R] *praem* προφητης A(D)Θ *28 al* lat sy Cl ς 30 εις εαυτους] *om* ℵD *pc* sa

ἀγορᾷ καθημένοις καὶ προσφωνοῦσιν ἀλλήλοις ἃ
λέγει,

Ηὐλήσαμεν ὑμῖν καὶ οὐκ ὠρχήσασθε·
ἐθρηνήσαμεν καὶ οὐκ ἐκλαύσατε.

ἐλήλυθεν γὰρ Ἰωάννης ὁ Βαπτιστὴς μὴ ἐσθίων 33
ἄρτον μήτε πίνων οἶνον, καὶ λέγετε, Δαιμόνιον
ἔχει. ἐλήλυθεν ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐσθίων καὶ 34
πίνων, καὶ λέγετε, Ἰδοὺ ἄνθρωπος φάγος καὶ 15. 2
οἰνοπότης, φίλος τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν. καὶ 35
ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ πάντων τῶν τέκνων αὐτῆς.
74.1 Ἠρώτα δέ τις αὐτὸν τῶν Φαρισαίων ἵνα φάγῃ 36 11. 37
μετ' αὐτοῦ· καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Φαρι-
σαίου κατεκλίθη. καὶ ἰδοὺ γυνὴ ἥτις ἦν ἐν τῇ 37 Mt. 26. 7–13 Jn. 12. 3–8
πόλει ἁμαρτωλός, καὶ ἐπιγνοῦσα ὅτι κατάκειται
ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Φαρισαίου, κομίσασα ἀλάβα-
στρον μύρου | καὶ στᾶσα ὀπίσω παρὰ τοὺς πόδας 38
αὐτοῦ κλαίουσα, τοῖς δάκρυσιν ἤρξατο βρέχειν
τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ ταῖς θριξὶν τῆς κεφαλῆς
αὐτῆς ἐξέμασσεν, καὶ κατεφίλει τοὺς πόδας αὐτοῦ
καὶ ἤλειφεν τῷ μύρῳ. ἰδὼν δὲ ὁ Φαρισαῖος ὁ 39
καλέσας αὐτὸν εἶπεν ἐν ἑαυτῷ λέγων, Οὗτος εἰ
ἦν ὁ προφήτης, ἐγίνωσκεν ἂν τίς καὶ ποταπὴ ἡ
γυνὴ ἥτις ἅπτεται αὐτοῦ, ὅτι ἁμαρτωλός ἐστιν.
καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς αὐτόν, Σίμων, 40
ἔχω σοί τι εἰπεῖν. ὁ δέ, Διδάσκαλε, εἰπέ, φησίν.
Δύο χρεοφειλέται ἦσαν δανιστῇ τινι· ὁ εἷς ὤφει- 41
λεν δηνάρια πεντακόσια, ὁ δὲ ἕτερος πεντήκοντα.

---

32 α λεγει ℵ*B *1 22 700 pc*; R] *και λεγουσιν* AΘ *pm* ϛ: *λεγοντες* D f13 it: *-ντα* W *157 pc* 35 *παντων*] *om p)* DΘ f1 *28 al d* Ir | *τεκνων*] *p) εργων* ℵ 37 *ητις*] *τις* f13 *700 pc* sy[p] 39 *ο καλεσας αυτον*] *παρ ω κατεκειτο* D *d e* | *ο προφητης* BΞ *482**; R[m]] *om ο rell* ϛ; R[t]

42 *μὴ ἐχόντων αὐτῶν ἀποδοῦναι ἀμφοτέροις ἐχαρί-*
σατο. τίς οὖν αὐτῶν πλεῖον ἀγαπήσει αὐτόν;
43 *ἀποκριθεὶς Σίμων εἶπεν, Ὑπολαμβάνω ὅτι ᾧ τὸ*
πλεῖον ἐχαρίσατο. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, Ὀρθῶς
44 *ἔκρινας. καὶ στραφεὶς πρὸς τὴν γυναῖκα τῷ*
Σίμωνι ἔφη, Βλέπεις ταύτην τὴν γυναῖκα; εἰσ-
Gn. 18. 4 *ῆλθόν σου εἰς τὴν οἰκίαν, ὕδωρ μοι ἐπὶ πόδας οὐκ*
ἔδωκας· αὕτη δὲ τοῖς δάκρυσιν ἔβρεξέν μου τοὺς
Ro. 16. 16 45 *πόδας καὶ ταῖς θριξὶν αὐτῆς ἐξέμαξεν. φίλημά*
μοι οὐκ ἔδωκας· αὕτη δὲ ἀφ᾽ ἧς εἰσῆλθον οὐ διέ-
46 *λειπεν καταφιλοῦσά μου τοὺς πόδας. ἐλαίῳ τὴν*
κεφαλήν μου οὐκ ἤλειψας· αὕτη δὲ μύρῳ ἤλειψεν
47 *τοὺς πόδας μου. οὗ χάριν λέγω σοι, ἀφέωνται*
αἱ ἁμαρτίαι αὐτῆς αἱ πολλαί, ὅτι ἠγάπησεν πολύ·
5. 20, 21 48 *ᾧ δὲ ὀλίγον ἀφίεται, ὀλίγον ἀγαπᾷ. εἶπεν δὲ*
49 *αὐτῇ, Ἀφέωνταί σου αἱ ἁμαρτίαι. καὶ ἤρξαντο*
οἱ συνανακείμενοι λέγειν ἐν ἑαυτοῖς, Τίς οὗτός
8. 48; 17. 19; 18. 42 50 *ἐστιν, ὃς καὶ ἁμαρτίας ἀφίησιν; εἶπεν δὲ πρὸς*
1 S. 1. 17 *τὴν γυναῖκα, Ἡ πίστις σου σέσωκέν σε·* πορεύου
εἰς εἰρήνην.

8 *Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ καθεξῆς καὶ αὐτὸς διώδευεν* 75.10
κατὰ πόλιν καὶ κώμην κηρύσσων καὶ εὐαγγελιζό-
4. 43 *μενος τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ οἱ δώδεκα σὺν*
Mk. 15. 40, 41; 16. 9 2 *αὐτῷ, καὶ γυναῖκές τινες αἳ ἦσαν τεθεραπευμέναι*
ἀπὸ πνευμάτων πονηρῶν καὶ ἀσθενειῶν, Μαρία
ἡ καλουμένη Μαγδαληνή, ἀφ᾽ ἧς δαιμόνια ἑπτὰ

---

42 πλειον ℵBDW f1 *157 al* latt sy; R] *praem* ειπε (A)Θ f*13 28 33 pm* ς 43 αποκριθεις] *om* W 079 f1 *700* sy^sc 45 μοι] *add* (1 Pet. 5. 14) αγαπης A f*13 pc* | εισηλθον] -θεν f*13 al* lat sa(4) 46 την κεφαλην] τους ποδας it sy^pal(pt) | τους ποδ. μου] *om* DW it 47 οτι ηγαπ. . . . αγαπα] *om* D *d* (*e*) 50 εις ειρηνην] εν -νη D lat

ἐξεληλύθει, καὶ Ἰωάννα γυνὴ Χουζᾶ ἐπιτρόπου 3
Ἡρῴδου καὶ Σουσάννα καὶ ἕτεραι πολλαί, αἵτινες
διηκόνουν αὐτοῖς ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐταῖς.
76.2 Συνιόντος δὲ ὄχλου πολλοῦ καὶ τῶν κατὰ πόλιν 4
ἐπιπορευομένων πρὸς αὐτὸν εἶπεν διὰ παραβολῆς,
Ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπεῖραι τὸν σπόρον 5
αὐτοῦ. καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτὸν ὃ μὲν ἔπεσεν
παρὰ τὴν ὁδὸν καὶ κατεπατήθη, καὶ τὰ πετεινὰ
τοῦ οὐρανοῦ κατέφαγεν αὐτό. καὶ ἕτερον κατέ- 6
πεσεν ἐπὶ τὴν πέτραν, καὶ φυὲν ἐξηράνθη διὰ τὸ
μὴ ἔχειν ἰκμάδα. καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐν μέσῳ τῶν 7
ἀκανθῶν, καὶ συνφυεῖσαι αἱ ἄκανθαι ἀπέπνιξαν
αὐτό. καὶ ἕτερον ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν 8
καὶ φυὲν ἐποίησεν καρπὸν ἑκατονταπλασίονα.
ταῦτα λέγων ἐφώνει, Ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκου-
έτω. Ἐπηρώτων δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ 9
τίς αὕτη εἴη ἡ παραβολή. ὁ δὲ εἶπεν, Ὑμῖν 10
δέδοται γνῶναι τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας
77.1 τοῦ Θεοῦ, *τοῖς δὲ λοιποῖς ἐν παραβολαῖς, ἵνα
βλέποντες μὴ βλέπωσιν καὶ ἀκούοντες μὴ συνιῶσιν.
78.2 | ἔστιν δὲ αὕτη ἡ παραβολή. ὁ σπόρος ἐστὶν ὁ 11
λόγος τοῦ Θεοῦ. οἱ δὲ παρὰ τὴν ὁδόν εἰσιν οἱ 12
ἀκούσαντες, εἶτα ἔρχεται ὁ διάβολος καὶ αἴρει
τὸν λόγον ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτῶν, ἵνα μὴ πιστεύ-
σαντες σωθῶσιν. οἱ δὲ ἐπὶ τῆς πέτρας οἳ ὅταν 13

4–15: Mt. 13. 1–23 Mk. 4 1–20

Is. 6. 9, 10

1 P. 1. 23

1 Co. 1. 21

---

3 αυτοις BDWΘ f13 *28 al* it vg^{w} sy; R^{t}] αυτω ℵA f1 *33 565 pm* it vg$^{s, cl}$ co Mcion ς; R^{m} 5 του ουρανου] *om p)* DW it sy 8 αγαθην] *p)* καλην *1675 pc*: αγ. και καλ. D *pc* it: καλ. κ. αγ. Θ | ταυτα . . . ακουετω] *om* Ω f13 *al* 10 γνωναι (*trsp post* θεου D)] *om a* | τα μυστηρια] το -ιον latt sy | της βασ.] *om* W *579* ff^{2}
13 της πετρας] την -αν ℵ*D *pc* latt

ἀκούσωσιν μετὰ χαρᾶς δέχονται τὸν λόγον· καὶ
οὗτοι ῥίζαν οὐκ ἔχουσιν, οἳ πρὸς καιρὸν πιστεύ-
14 ουσιν καὶ ἐν καιρῷ πειρασμοῦ ἀφίστανται. τὸ δὲ
εἰς τὰς ἀκάνθας πεσόν, οὗτοί εἰσιν οἱ ἀκούσαντες,
καὶ ὑπὸ μεριμνῶν καὶ πλούτου καὶ ἡδονῶν τοῦ
βίου πορευόμενοι συνπνίγονται καὶ οὐ τελε-
Ac. 16. 14 He. 10. 36 Rev. 3. 10 15 σφοροῦσιν. τὸ δὲ ἐν τῇ καλῇ γῇ, οὗτοί εἰσιν οἵ-
τινες ἐν καρδίᾳ καλῇ καὶ ἀγαθῇ ἀκούσαντες τὸν
λόγον κατέχουσιν καὶ καρποφοροῦσιν ἐν ὑπομονῇ.
16–18: Mk. 4. 21–25 Mt. 5. 15 16 Οὐδεὶς δὲ λύχνον ἅψας καλύπτει αὐτὸν σκεύει ἢ 79.2
ὑποκάτω κλίνης τίθησιν, ἀλλ' ἐπὶ λυχνίας τίθη-
Mt. 10. 26 17 σιν, ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι βλέπωσιν τὸ φῶς. οὐ 80.2
γάρ ἐστιν κρυπτὸν ὃ οὐ φανερὸν γενήσεται, οὐδὲ
ἀπόκρυφον ὃ οὐ μὴ γνωσθῇ καὶ εἰς φανερὸν ἔλθῃ.
19. 26 18 βλέπετε οὖν πῶς ἀκούετε· ὃς ἂν γὰρ ἔχῃ, δοθή- 81.5
σεται αὐτῷ· καὶ ὃς ἂν μὴ ἔχῃ, καὶ ὃ δοκεῖ ἔχειν
ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.
19–21: Mt. 12. 46–50 Mk. 3. 31–35 19 Παρεγένετο δὲ πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ καὶ οἱ 82.2
ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἠδύναντο συντυχεῖν αὐτῷ
20 διὰ τὸν ὄχλον. ἀπηγγέλη δὲ αὐτῷ, Ἡ μήτηρ σου
καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἑστήκασιν ἔξω ἰδεῖν θέλοντές
21 σε. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν πρὸς αὐτούς, Μήτηρ
μου καὶ ἀδελφοί μου οὗτοί εἰσιν οἱ τὸν λόγον τοῦ
Θεοῦ ἀκούοντες καὶ ποιοῦντες.
22–25: Mt. 8. 18, 23–27 Mk. 4. 35–41 22 Ἐγένετο δὲ ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν καὶ αὐτὸς 83.2
ἐνέβη εἰς πλοῖον καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ εἶπεν
πρὸς αὐτούς, Διέλθωμεν εἰς τὸ πέραν τῆς λίμνης·
23 καὶ ἀνήχθησαν. πλεόντων δὲ αὐτῶν ἀφύπνωσεν.

---

13 ουτοι] αυτοι B* *pc*: *om* D *d e* sy 15 καλη και] *om* D (it) 17 (οὐ γὰρ ἔστιν) 22 κ. αυτ. ενεβη] ενεβη ℵ* sy sa[vid]: αναβηναι αυτον D

καὶ κατέβη λαῖλαψ ἀνέμου εἰς τὴν λίμνην, καὶ
συνεπληροῦντο καὶ ἐκινδύνευον. προσελθόντες δὲ 24
διήγειραν αὐτὸν λέγοντες, Ἐπιστάτα ἐπιστάτα,
ἀπολλύμεθα. ὁ δὲ διεγερθεὶς ἐπετίμησεν τῷ
ἀνέμῳ καὶ τῷ κλύδωνι τοῦ ὕδατος· καὶ ἐπαύσαντο,
καὶ ἐγένετο γαλήνη. εἶπεν δὲ αὐτοῖς, Ποῦ ἡ πί- 25
στις ὑμῶν; φοβηθέντες δὲ ἐθαύμασαν, λέγοντες
πρὸς ἀλλήλους, Τίς ἄρα οὗτός ἐστιν, ὅτι καὶ τοῖς
ἀνέμοις ἐπιτάσσει καὶ τῷ ὕδατι, καὶ ὑπακούουσιν
αὐτῷ; Καὶ κατέπλευσαν εἰς τὴν χώραν τῶν 26 **26–39:**
Γερασηνῶν, ἥτις ἐστὶν ἀντιπέρα τῆς Γαλιλαίας. Mt. 8. 28–34 Mk. 5. 1–20
ἐξελθόντι δὲ αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν ὑπήντησεν ἀνήρ 27
τις ἐκ τῆς πόλεως ἔχων δαιμόνια, καὶ χρόνῳ ἱκανῷ
οὐκ ἐνεδύσατο ἱμάτιον, καὶ ἐν οἰκίᾳ οὐκ ἔμενεν
ἀλλ' ἐν τοῖς μνήμασιν. ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν ἀνα- 28
κράξας προσέπεσεν αὐτῷ καὶ φωνῇ μεγάλῃ εἶπεν,
Τί ἐμοὶ καὶ σοί, Ἰησοῦ Υἱὲ τοῦ Θεοῦ τοῦ Ὑψίστου; 1 K. 17. 18
δέομαί σου, μή με βασανίσῃς. παρήγγελλεν γὰρ 29
τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ ἐξελθεῖν ἀπὸ τοῦ ἀν-
θρώπου. πολλοῖς γὰρ χρόνοις συνηρπάκει αὐτόν,
καὶ ἐδεσμεύετο ἁλύσεσιν καὶ πέδαις φυλασσό-
μενος, καὶ διαρήσσων τὰ δεσμὰ ἠλαύνετο ἀπὸ
τοῦ δαιμονίου εἰς τὰς ἐρήμους. ἐπηρώτησεν δὲ 30
αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, Τί σοι ὄνομά ἐστιν; ὁ δὲ εἶπεν,
Λεγιών, ὅτι εἰσῆλθεν δαιμόνια πολλὰ εἰς αὐτόν.
καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα μὴ ἐπιτάξῃ αὐτοῖς εἰς 31

---

24 *Επιστατα* 1° 2°] *Κυριε* **D** *d* (sy^{c}) 25 *και υπακ. αυτω*] *om* **B** *700* 26 *Γερασηνων* **BD** latt sa; R^{t}] *Γεργεσηνων* **ℵΘ** f*1* *33* *157* *al*; R^{m1}: *p*) *Γαδαρηνων* **AW** f*13* *28* *pm* ς; R^{m2} (*similiter vs.* 37) 28 *Ιησου*] *om* **D** *579* *al d e* bo^{pt} | *του Θεου*] *om* **D** *1* *1424* *pc d l* 29 *απο τ. δαιμ.* **BΞ** sa] *υπο τ. δ. rell* ς; R

32 τὴν ἄβυσσον ἀπελθεῖν. ἦν δὲ ἐκεῖ ἀγέλη χοίρων
ἱκανῶν βοσκομένη ἐν τῷ ὄρει· καὶ παρεκάλεσαν
αὐτὸν ἵνα ἐπιτρέψῃ αὐτοῖς εἰς ἐκείνους εἰσελθεῖν·
33 καὶ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς. ἐξελθόντα δὲ τὰ δαιμόνια
ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου εἰσῆλθον εἰς τοὺς χοίρους, καὶ
ὥρμησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν
34 λίμνην καὶ ἀπεπνίγη. ἰδόντες δὲ οἱ βόσκοντες
τὸ γεγονὸς ἔφυγον καὶ ἀπήγγειλαν εἰς τὴν πόλιν
35 καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς. ἐξῆλθον δὲ ἰδεῖν τὸ γεγονός,
καὶ ἦλθον πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ εὗρον καθήμενον
τὸν ἄνθρωπον ἀφ' οὗ τὰ δαιμόνια ἐξῆλθεν ἱματι-
σμένον καὶ σωφρονοῦντα παρὰ τοὺς πόδας τοῦ
36 Ἰησοῦ, καὶ ἐφοβήθησαν. ἀπήγγειλαν δὲ αὐτοῖς
37 οἱ ἰδόντες πῶς ἐσώθη ὁ δαιμονισθείς. καὶ ἠρώ-
τησεν αὐτὸν ἅπαν τὸ πλῆθος τῆς περιχώρου τῶν
Γερασηνῶν ἀπελθεῖν ἀπ' αὐτῶν, ὅτι φόβῳ μεγάλῳ
συνείχοντο· *αὐτὸς δὲ ἐμβὰς εἰς πλοῖον ὑπέστρε- **84.8**
38 ψεν. ἐδεῖτο δὲ αὐτοῦ ὁ ἀνὴρ ἀφ' οὗ ἐξεληλύθει τὰ
δαιμόνια εἶναι σὺν αὐτῷ· ἀπέλυσεν δὲ αὐτὸν λέγων,
39 | Ὑπόστρεφε εἰς τὸν οἶκόν σου, καὶ διηγοῦ ὅσα
σοι ἐποίησεν ὁ Θεός. καὶ ἀπῆλθεν καθ' ὅλην τὴν
πόλιν κηρύσσων ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς.

40–56: Mt. 9. 18–26 Mk. 5. 21–43

40 Ἐν δὲ τῷ ὑποστρέφειν τὸν Ἰησοῦν ἀπεδέξατο **85.2**
αὐτὸν ὁ ὄχλος· ἦσαν γὰρ πάντες προσδοκῶντες
41 αὐτόν. καὶ ἰδοὺ ἦλθεν ἀνὴρ ᾧ ὄνομα Ἰάειρος,

---

32 ικανων] *om* **D** *c d r*¹ bo^pt | επιτρ. αυτοις εις εκ. εισελθ.] εις τους χοιρους εισελθωσιν **D** *c d* 33 λιμνην] θαλασσαν ℵ *28 al* 36 οι ιδοντες] *om 13 579* sy^s | ο δαιμονισθεις] ο λεγιων **D** *d* : a legione lat : *om c* sy^sc 37 Γερασηνων] *vide vs.* 26 39 ο Θεος] *p*) ο Κυριος **C*** sy^c : ο Ιησους 213 | ο Ιησους] ο Θεος f1 579 *pc* bo(2)

καὶ οὗτος ἄρχων τῆς συναγωγῆς ὑπῆρχεν· καὶ
πεσὼν παρὰ τοὺς πόδας Ἰησοῦ παρεκάλει αὐτὸν
εἰσελθεῖν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ὅτι θυγάτηρ μονο- 42 7. 12
γενὴς ἦν αὐτῷ ὡς ἐτῶν δώδεκα καὶ αὕτη ἀπέθνη-
σκεν. Ἐν δὲ τῷ ὑπάγειν αὐτὸν οἱ ὄχλοι συνέπνιγον
αὐτόν. καὶ γυνὴ οὖσα ἐν ῥύσει αἵματος ἀπὸ ἐτῶν 43
δώδεκα, ἥτις οὐκ ἴσχυσεν ἀπ' οὐδενὸς θερα-
πευθῆναι, προσελθοῦσα ὄπισθεν ἥψατο τοῦ κρα- 44
σπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, καὶ παραχρῆμα ἔστη
ἡ ῥύσις τοῦ αἵματος αὐτῆς. καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, 45
Τίς ὁ ἁψάμενός μου; ἀρνουμένων δὲ πάντων εἶπεν
ὁ Πέτρος, Ἐπιστάτα, οἱ ὄχλοι συνέχουσίν σε καὶ
ἀποθλίβουσιν. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἥψατό μού 46
τις· ἐγὼ γὰρ ἔγνων δύναμιν ἐξεληλυθυῖαν ἀπ'
ἐμοῦ. ἰδοῦσα δὲ ἡ γυνὴ ὅτι οὐκ ἔλαθεν, τρέμουσα 47
ἦλθεν καὶ προσπεσοῦσα αὐτῷ δι' ἣν αἰτίαν ἥψατο
αὐτοῦ ἀπήγγειλεν ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ, καὶ
ὡς ἰάθη παραχρῆμα. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ, Θυγάτηρ, 48 7. 50
ἡ πίστις σου σέσωκέν σε· πορεύου εἰς εἰρήνην. 1 S. 1. 17
Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος ἔρχεταί τις παρὰ τοῦ ἀρχι- 49
συναγώγου λέγων ὅτι Τέθνηκεν ἡ θυγάτηρ σου·
μηκέτι σκύλλε τὸν Διδάσκαλον. ὁ δὲ Ἰησοῦς 50
ἀκούσας ἀπεκρίθη αὐτῷ, Μὴ φοβοῦ· μόνον πί-
στευσον, καὶ σωθήσεται. ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν οἰκίαν 51
οὐκ ἀφῆκεν εἰσελθεῖν τινα σὺν αὐτῷ εἰ μὴ Πέτρον

---

42 ως] *om* D 579 | εν δε τω υπαγ.] και εγενετο εν τω πορευεσθαι C*D *pc* lat 43 ητις B(D) *d* sy^{s} sa arm; R^{m}] *add* ιατροις προσαναλωσασα ολον τον βιον ℵAWΘ f1 f13 *pl* lat ς; R^{t} 44 οπισθεν] *om* DΨ | του κρασπεδου] *om p*) D it Mcion 49 μηκετι ℵBD sa] μη AWΘ f1 f13 *pl* ς; R 51 συν αυτω] *om* W f1 700 *pm* ς

καὶ Ἰωάννην καὶ Ἰάκωβον καὶ τὸν πατέρα τῆς
52 παιδὸς καὶ τὴν μητέρα. ἔκλαιον δὲ πάντες καὶ
7. 13 ἐκόπτοντο αὐτήν. ὁ δὲ εἶπεν, Μὴ κλαίετε· οὐκ
53 ἀπέθανεν ἀλλὰ καθεύδει. καὶ κατεγέλων αὐτοῦ,
54 εἰδότες ὅτι ἀπέθανεν. αὐτὸς δὲ κρατήσας τῆς
χειρὸς αὐτῆς ἐφώνησεν λέγων, Ἡ παῖς, ἔγειρε.
55 καὶ ἐπέστρεψεν τὸ πνεῦμα αὐτῆς, καὶ ἀνέστη
παραχρῆμα, καὶ διέταξεν αὐτῇ δοθῆναι φαγεῖν.
56 καὶ ἐξέστησαν οἱ γονεῖς αὐτῆς· ὁ δὲ παρήγγειλεν
5. 14 Mk. 7. 36 αὐτοῖς μηδενὶ εἰπεῖν τὸ γεγονός.

1–6: Mt. 10. 1, 7, 9–11, 14 Mk. 6. 7–13
9 Συνκαλεσάμενος δὲ τοὺς δώδεκα ἔδωκεν αὐτοῖς 86.2
δύναμιν καὶ ἐξουσίαν ἐπὶ πάντα τὰ δαιμόνια καὶ
2 νόσους θεραπεύειν· καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς κηρύσ-
3 σειν τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ ἰᾶσθαι, καὶ 87.2
εἶπεν πρὸς αὐτούς, Μηδὲν αἴρετε εἰς τὴν ὁδόν,
μήτε ῥάβδον μήτε πήραν μήτε ἄρτον μήτε ἀργύ-
10. 5–7 4 ριον μήτε ἀνὰ δύο χιτῶνας ἔχειν. καὶ εἰς ἣν ἂν
οἰκίαν εἰσέλθητε, ἐκεῖ μένετε καὶ ἐκεῖθεν ἐξέρ-
10. 11 5 χεσθε. καὶ ὅσοι ἂν μὴ δέχωνται ὑμᾶς, ἐξερχό- 88.2
μενοι ἀπὸ τῆς πόλεως ἐκείνης τὸν κονιορτὸν ἀπὸ
τῶν ποδῶν ὑμῶν ἀποτινάσσετε εἰς μαρτύριον ἐπ'
6 αὐτούς. ἐξερχόμενοι δὲ διήρχοντο κατὰ τὰς 89.8
κώμας εὐαγγελιζόμενοι καὶ θεραπεύοντες πανταχ-
7–9: Mt. 14. 1, 2 Mk. 6. 14–16
7 χοῦ. Ἤκουσεν δὲ Ἡρῴδης ὁ τετραάρχης τὰ 90.2
γινόμενα πάντα, καὶ διηπόρει διὰ τὸ λέγεσθαι

---

51 *Ιω. κ. Ιακ.* BDWΘ f*1* f*13* *pm* it vg^{w}; R] *Ιακ. κ. Ιω.* ℵA *700* *al* vg$^{s, cl}$ sy ς: *Ιακ.* Valentiniani *apud* Ir: *Ιω.* *1038* 9.2 ιασθαι B sy^{sc} Mcion; R^{m}] *add* τους ασθενεις ℵAD f*1* *157* *al*: *add* τους ασθενουντας WΘ f*13* *28* *pm* ς; R^{t} 3 ανα ADWΘ f*1* f*13* *pl* *d* ς] *om* ℵBF *pc* lat sy; R

ὑπό τινων ὅτι Ἰωάννης ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν, ὑπό 8
τινων δὲ ὅτι Ἠλείας ἐφάνη, ἄλλων δὲ ὅτι προ-
φήτης τις τῶν ἀρχαίων ἀνέστη. εἶπεν δὲ ὁ 9
Ἡρῴδης, Ἰωάννην ἐγὼ ἀπεκεφάλισα· τίς δέ
ἐστιν οὗτος περὶ οὗ ἀκούω τοιαῦτα; καὶ ἐζήτει 23. 8
91.8 ἰδεῖν αὐτόν. Καὶ ὑποστρέψαντες οἱ ἀπόστο- 10 **10–17:**
92.3 λοι διηγήσαντο αὐτῷ ὅσα ἐποίησαν. *Καὶ παρα- Mt. 14. 13–21
λαβὼν αὐτοὺς ὑπεχώρησεν κατ᾽ ἰδίαν εἰς πόλιν Mk. 6. 30–44
καλουμένην Βηθσαϊδά. οἱ δὲ ὄχλοι γνόντες ἠκο- 11 Jn. 6. 1–13
λούθησαν αὐτῷ· καὶ ἀποδεξάμενος αὐτοὺς ἐλάλει
αὐτοῖς περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, καὶ τοὺς
93.1 χρείαν ἔχοντας θεραπείας ἰᾶτο. Ἡ δὲ ἡμέρα 12
ἤρξατο κλίνειν· προσελθόντες δὲ οἱ δώδεκα εἶ-
παν αὐτῷ, Ἀπόλυσον τὸν ὄχλον, ἵνα πορευθέντες
εἰς τὰς κύκλῳ κώμας καὶ ἀγροὺς καταλύσωσιν
καὶ εὕρωσιν ἐπισιτισμόν, ὅτι ὧδε ἐν ἐρήμῳ τόπῳ
ἐσμέν. εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς, Δότε αὐτοῖς φαγεῖν 13
ὑμεῖς. οἱ δὲ εἶπαν, Οὐκ εἰσὶν ἡμῖν πλεῖον ἢ ἄρτοι
πέντε καὶ ἰχθύες δύο, εἰ μήτι πορευθέντες ἡμεῖς
ἀγοράσωμεν εἰς πάντα τὸν λαὸν τοῦτον βρώματα.
| ἦσαν γὰρ ὡσεὶ ἄνδρες πεντακισχίλιοι. εἶπεν δὲ 14
πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, Κατακλίνατε αὐτοὺς
κλισίας ὡσεὶ ἀνὰ πεντήκοντα. καὶ ἐποίησαν 15
οὕτως καὶ κατέκλιναν ἅπαντας. λαβὼν δὲ τοὺς 16

---

7 ηγ. (εγηγερται WΘ *28 pm*) εκ νεκρ.] εκ ν. ανεστη D *c d e*
9 ο B f*1* f*13* *700 pm* ς; R] *om* ℵADWΘ *al* 10 πολ. καλ. Βηθσ. B *33 pc*; R] κωμην λεγομενην *B.* D *d*: *p*) τοπον ερημον ℵ* *al* sy[s]: κωμ. καλ. *B.* εις τοπ. ερ. Θ: τοπ. ερ. (*om* ερ. f*1* *700* (sy[s])) πολεως καλ-ης *B.* (A)W (f*13*) *28 pm* (lat) ς | Βηθσαιδα ℵ[c]BD f*1* f*13* *pm*; R] -δαν AWΘ *28 al* ς 14 ωσει 2°] *om* AWΘ f*1* f*13* *pl* bo ς 15 και κατεκλ. απ.] *om* DX* *213 d*

πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς
τὸν οὐρανὸν εὐλόγησεν αὐτοὺς καὶ κατέκλασεν, καὶ
2 K. 4. 44 17 ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς παραθεῖναι τῷ ὄχλῳ. καὶ
ἔφαγον καὶ ἐχορτάσθησαν πάντες· καὶ ἤρθη τὸ
περισσεῦσαν αὐτοῖς κλασμάτων κόφινοι δώδεκα.
18–27: 18 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν προσευχόμενον 94.1
Mt. 16. 13–28 κατὰ μόνας συνῆσαν αὐτῷ οἱ μαθηταί, καὶ ἐπη-
Mk. 8. 27–9. 1 ρώτησεν αὐτοὺς λέγων, Τίνα με οἱ ὄχλοι λέγουσιν
7 19 εἶναι; οἱ δὲ ἀποκριθέντες εἶπαν, Ἰωάννην τὸν
Βαπτιστήν, ἄλλοι δὲ Ἠλείαν, ἄλλοι δὲ ὅτι προ-
20 φήτης τις τῶν ἀρχαίων ἀνέστη. εἶπεν δὲ αὐτοῖς,
Jn. 6. 69 Ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι; Πέτρος δὲ ἀπο-
21 κριθεὶς εἶπεν, Τὸν Χριστὸν τοῦ Θεοῦ. ὁ δὲ ἐπι- 95.2
τιμήσας αὐτοῖς παρήγγειλεν μηδενὶ λέγειν τοῦτο,
44; 18. 32, 33 22 εἰπὼν ὅτι Δεῖ τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ πα-
θεῖν καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων
καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων καὶ ἀποκτανθῆναι
23 καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθῆναι. Ἔλεγεν δὲ πρὸς 96.2
πάντας, Εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἔρχεσθαι, ἀρνη-
σάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καθ'
17. 33 Mt. 10. 39 Jn. 12. 25 24 ἡμέραν, καὶ ἀκολουθείτω μοι. ὃς γὰρ ἐὰν θέλῃ
τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ'
ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ, οὗτος
25 σώσει αὐτήν. τί γὰρ ὠφελεῖται ἄνθρωπος κερδή-

---

16 ευλογ. αυτ. κ. κατεκλ.] *προσηυξατο και ευλογ. επ αυτους* **D** *d* 18 *αυτον προσευχ.*] *αυτους* **D** *d* | *συνησαν*] *συνηντησαν* **B*** *157 pc f* got: *συνηχθησαν* *1424* 20 *Χριστον*] *add p) Υιον* **D** (*28 pc*) it 22 *τη τρ. ημερα*] *μεθ ημερας τρεις* **D** it (Mcion) | *εγερθηναι* **ℵBWΘ** f*13 28 pm* ϛ; R] *αναστηναι* **AD** f*1 565 al* 23 *και αρατω τον στ. αυτ.*] *om* **D** *a d l* | *καθ ημεραν*] *om p)* **D** *28 al* it sy[s]

σας τὸν κόσμον ὅλον ἑαυτὸν δὲ ἀπολέσας ἢ ζημιω-
97.2 θείς; ὃς γὰρ ἂν ἐπαισχυνθῇ με καὶ τοὺς ἐμοὺς 26 Mt. 10. 33
λόγους, τοῦτον ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυν-
θήσεται, ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ καὶ τοῦ
98.2 Πατρὸς καὶ τῶν ἁγίων ἀγγέλων. λέγω δὲ ὑμῖν 27
ἀληθῶς, εἰσίν τινες τῶν αὐτοῦ ἑστηκότων οἳ
οὐ μὴ γεύσωνται θανάτου ἕως ἂν ἴδωσιν τὴν βασι-
λείαν τοῦ Θεοῦ.

Ἐγένετο δὲ μετὰ τοὺς λόγους τούτους ὡσεὶ 28 **28–361** Mt. 17. 1–8 Mk. 9. 2–8
ἡμέραι ὀκτώ, καὶ παραλαβὼν Πέτρον καὶ Ἰωάν-
νην καὶ Ἰάκωβον ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι.
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ προσεύχεσθαι αὐτὸν τὸ εἶδος 29
τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἕτερον καὶ ὁ ἱματισμὸς
αὐτοῦ λευκὸς ἐξαστράπτων. καὶ ἰδοὺ ἄνδρες δύο 30
συνελάλουν αὐτῷ, οἵτινες ἦσαν Μωϋσῆς καὶ
Ἠλείας, οἳ ὀφθέντες ἐν δόξῃ ἔλεγον τὴν ἔξοδον 31 22
αὐτοῦ, ἣν ἤμελλεν πληροῦν ἐν Ἰερουσαλήμ. ὁ 32
δὲ Πέτρος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἦσαν βεβαρημένοι
ὕπνῳ· διαγρηγορήσαντες δὲ εἶδαν τὴν δόξαν 2 P. 1. 16–18 Jn. 1. 14
αὐτοῦ καὶ τοὺς δύο ἄνδρας τοὺς συνεστῶτας
αὐτῷ. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ διαχωρίζεσθαι αὐτοὺς 33
ἀπ' αὐτοῦ εἶπεν ὁ Πέτρος πρὸς τὸν Ἰησοῦν, Ἐπι-
στάτα, καλόν ἐστιν ἡμᾶς ὧδε εἶναι, καὶ ποιήσω-
μεν σκηνὰς τρεῖς, μίαν σοὶ καὶ μίαν Μωϋσεῖ καὶ
μίαν Ἠλείᾳ, μὴ εἰδὼς ὃ λέγει. ταῦτα δὲ αὐτοῦ 34

---

26 λογους] *om* **D** *a d e l* sy^{c} Or 27 την βασ. τ. θ.] *p*) τον Υιον του ανθρωπου ερχομενον εν τη δοξη αυτου **D** *d* (sy^{c}, Cl) Or 28 και 1°] *om* **𝔭**^{45}**א*****B** *28 157 pc* it | *Ιω. κ. Ιακ.*] *trsp* **𝔭**^{45}**D** *33 157 d r*^{1} vg$^{s, cl}$ sy 29 προσ-ευχ. *rell* ς; R] προσευξασθαι **𝔭**^{45}**א*** *1* 30 συνελαλουν] συνλαλουντες **𝔭**^{45} *pc* sy^{sc} 31 εν *Ιερ.*] εις *Ιερ.* **𝔭**^{45}**D** 33 *Επιστατα*] *Διδασκαλε* **𝔭**^{45} **X** *157*

λέγοντος ἐγένετο νεφέλη καὶ ἐπεσκίαζεν αὐτούς·
ἐφοβήθησαν δὲ ἐν τῷ εἰσελθεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν
3. 22 35 νεφέλην. καὶ φωνὴ ἐγένετο ἐκ τῆς νεφέλης λέ-
Ps. 2. 7 Is. 42. 1 γουσα, Οὗτός ἐστιν ὁ Υἱός μου ὁ ἐκλελεγμένος,
Dt. 18. 15, 19 36 αὐτοῦ ἀκούετε. καὶ ἐν τῷ γενέσθαι τὴν φωνὴν
εὑρέθη Ἰησοῦς μόνος. καὶ αὐτοὶ ἐσίγησαν καὶ
οὐδενὶ ἀπήγγειλαν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις οὐδὲν
ὧν ἑώρακαν.
37–45: Mt. 17. 14–23 Mk. 9. 14–32 37 Ἐγένετο δὲ τῇ ἑξῆς ἡμέρᾳ κατελθόντων αὐτῶν 99.2
ἀπὸ τοῦ ὄρους συνήντησεν αὐτῷ ὄχλος πολύς.
38 καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἀπὸ τοῦ ὄχλου ἐβόησεν λέγων,
Διδάσκαλε, δέομαί σου ἐπιβλέψαι ἐπὶ τὸν υἱόν
39 μου, ὅτι μονογενής μοί ἐστιν, | καὶ ἰδοὺ πνεῦμα
λαμβάνει αὐτόν, καὶ ἐξαίφνης κράζει καὶ σπαράσ-
σει αὐτὸν μετὰ ἀφροῦ, καὶ μόλις ἀποχωρεῖ ἀπ'
40 αὐτοῦ συντρῖβον αὐτόν· καὶ ἐδεήθην τῶν μαθητῶν
σου ἵνα ἐκβάλωσιν αὐτό, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν.
41 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Ὦ γενεὰ ἄπιστος
καὶ διεστραμμένη, ἕως πότε ἔσομαι πρὸς ὑμᾶς καὶ
ἀνέξομαι ὑμῶν; προσάγαγε ὧδε τὸν υἱόν σου.
42 ἔτι δὲ προσερχομένου αὐτοῦ ἔρρηξεν αὐτὸν τὸ δαι-
μόνιον καὶ συνεσπάραξεν· ἐπετίμησεν δὲ ὁ Ἰησοῦς
7. 15 τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ, καὶ ἰάσατο τὸν παῖδα

---

34 *εισελθειν αυτους* ℵB *pc*; R] *εκεινους εισελθ.* $\mathfrak{p}^{45}$A DWΘ f*1* f*13* *pl* ς 35 *εκλελεγμενος* $\mathfrak{p}^{45}$ℵB *pc*; R^{t}] *εκλεκτος* Θ f*1* it: *p*) *αγαπητος* ADW f*13* *28* *pl* lat Mcion Cl ς; R^{m}: *add p*) *εν ω ηυδοκησα* DΨ *544* *pc d* 36 *ουδεν*] *om* $\mathfrak{p}^{45}$D 37 *τη εξης ημερα*] *της -ρας* $\mathfrak{p}^{45}$: *δια της -ρας* D it sy^{sc} 39 *μολις* BWΘ f*1*^{pt} *157* *700* *al pc*] *μογις* ℵAD f*13* *28* *565* *pm* ς; R 41 *απ. κ. διεστρ.*] *trsp* sy^{sc} bo(1): *om κ. διεστρ.* *a e μ* Mcion Tert 42 *ιασατο τον παιδα*] *αφηκεν αυτον* D *d e* bo(1)

100.8 καὶ ἀπέδωκεν αὐτὸν τῷ πατρὶ αὐτοῦ. ἐξεπλήσ- 43
σοντο δὲ πάντες ἐπὶ τῇ μεγαλειότητι τοῦ Θεοῦ.
101.2 *Πάντων δὲ θαυμαζόντων ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐποίει
εἶπεν πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, Θέσθε ὑμεῖς εἰς 44
τὰ ὦτα ὑμῶν τοὺς λόγους τούτους· ὁ γὰρ Υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου μέλλει παραδίδοσθαι εἰς χεῖρας 22
ἀνθρώπων. οἱ δὲ ἠγνόουν τὸ ῥῆμα τοῦτο, καὶ ἦν 45 18. 34 Mk. 9. 32
παρακεκαλυμμένον ἀπ' αὐτῶν ἵνα μὴ αἴσθωνται
αὐτό, καὶ ἐφοβοῦντο ἐρωτῆσαι αὐτὸν περὶ τοῦ
102.2 ῥήματος τούτου. Εἰσῆλθεν δὲ διαλογισμὸς ἐν 46 **46–48:**
αὐτοῖς, τὸ τίς ἂν εἴη μείζων αὐτῶν. ὁ δὲ Ἰησοῦς 47 Mt. 18. 1–5 Mk. 9. 33–37
εἰδὼς τὸν διαλογισμὸν τῆς καρδίας αὐτῶν, ἐπι-
λαβόμενος παιδίον ἔστησεν αὐτὸ παρ' ἑαυτῷ, καὶ 48
εἶπεν αὐτοῖς, Ὃς ἐὰν δέξηται τοῦτο τὸ παιδίον
ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται· καὶ ὃς ἂν ἐμὲ Mt. 10. 40
δέξηται, δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με· ὁ γὰρ
μικρότερος ἐν πᾶσιν ὑμῖν ὑπάρχων, οὗτός ἐστιν
103.8 μέγας. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰωάννης εἶπεν, Ἐπι- 49 **49, 50:** Mk. 9. 38–41
στάτα, εἴδομέν τινα ἐν τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλ-
λοντα δαιμόνια, καὶ ἐκωλύομεν αὐτόν, ὅτι οὐκ
ἀκολουθεῖ μεθ' ἡμῶν. εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν Ἰησοῦς, 50
Μὴ κωλύετε· ὃς γὰρ οὐκ ἔστιν καθ' ὑμῶν, ὑπὲρ 11. 23 Ph. 1. 18
ὑμῶν ἐστιν.

104.10 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ συνπληροῦσθαι τὰς ἡμέρας 51 Mk. 10. 32 Jn. 7. 1
τῆς ἀναλήμψεως αὐτοῦ καὶ αὐτὸς τὸ πρόσωπον
ἐστήρισεν τοῦ πορεύεσθαι εἰς Ἰερουσαλημ, καὶ 52 Jn. 4. 4

---

49 *Επιστατα*] *p*) *Διδασκαλε* 𝔓[45] C*LΞ *157 pc* | *εκωλυομεν* ℵB *157 pc* it; R] *εκωλυσαμεν* ADWΘ *f1 f13 pl* lat ς
50 *μη κωλυετε*] *add ου γαρ εστιν καθ υμων* L *33 al* bo: *add ου γ. ε. κ. υμ. ουδε υπερ υμων* et *om ος γαρ . . . εστιν* 𝔓[45]

ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸ προσώπου αὐτοῦ. καὶ
πορευθέντες εἰσῆλθον εἰς κώμην Σαμαρειτῶν,
Jn. 4. 9 53 ὥστε ἑτοιμάσαι αὐτῷ· καὶ οὐκ ἐδέξαντο αὐτόν,
ὅτι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἦν πορευόμενον εἰς Ἰερου-
54 σαλημ. ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ Ἰάκωβος καὶ
2 K. 1. 10, 12 Ἰωάννης εἶπαν, Κύριε, θέλεις εἴπωμεν πῦρ κατα-
55 βῆναι ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἀναλῶσαι αὐτούς; στρα-
56 φεὶς δὲ ἐπετίμησεν αὐτοῖς. καὶ ἐπορεύθησαν εἰς
ἑτέραν κώμην.

57–60: Mt. 8. 19–22 57 Καὶ πορευομένων αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ εἶπέν τις 105.5
πρὸς αὐτόν, Ἀκολουθήσω σοι ὅπου ἐὰν ἀπέρχῃ.
58 καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς
ἔχουσιν καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώ-
σεις, ὁ δὲ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔχει ποῦ τὴν
59 κεφαλὴν κλίνῃ. Εἶπεν δὲ πρὸς ἕτερον, Ἀκολούθει
μοι. ὁ δὲ εἶπεν, Ἐπίτρεψόν μοι πρῶτον ἀπελ-
60 θόντι θάψαι τὸν πατέρα μου. εἶπεν δὲ αὐτῷ,
Ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς ἑαυτῶν νεκρούς, σὺ
δὲ ἀπελθὼν διάγγελλε τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.
61 Εἶπεν δὲ καὶ ἕτερος, Ἀκολουθήσω σοι, Κύριε· 106.10
1 K. 19. 20 πρῶτον δὲ ἐπίτρεψόν μοι ἀποτάξασθαι τοῖς εἰς

---

52 *κωμην*] *πολιν* ℵ* *f13 28 544 al* lat 53 *πορευομενον*] *-μενου* $\mathfrak{p}^{45}$ lat 54 *fin.* $\mathfrak{p}^{45}$ℵB *157 700 pc e l* vg sy^{sc} arm; R^{t}] *add ως και Ηλιας εποιησεν* ADWΘ *f1 f13 pm* it ς; R^{m} 55 *αυτοις* $\mathfrak{p}^{45}$ℵABW *28 al l* sy^{s} sa; R^{t}] *add και ειπεν, Ουκ οιδατε ποιου πνευματος εστε* (*add υμεις* Θ *pm* ς; R^{m}) DΘ *f1 f13 pm* lat sy^{c} Mcion ς; R^{m} 56 *και επορ.* $\mathfrak{p}^{45}$ℵABDW *28 al d l* sy^{s} sa; R^{t}] *praem* (19. 10, Ioh. 3. 17) *ο γαρ* (*om γαρ* Θ *pm*) *υιος του ανθρωπου ουκ ηλθεν ψυχας ανθρωπων* (*om ανθρ.* lat sy^{c}) *απολεσαι αλλα σωσαι* Θ *f1 f13 pm* lat sy^{c} Mcion ς; R^{m} 57 *απερχη*] *υπαγης* $\mathfrak{p}^{45}$: *-γεις* D *157* 59 *Επιτρεψον* B*D *pc d* sy^{s} Or] *praem* p) *Κυριε* $\mathfrak{p}^{45}$ℵAWΘ *f1 f13 pl* latt sy^{c} co ς; R

τὸν οἶκόν μου. εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, 62
Οὐδεὶς ἐπιβαλὼν τὴν χεῖρα ἐπ' ἄροτρον καὶ βλέ-
πων εἰς τὰ ὀπίσω εὔθετός ἐστιν τῇ βασιλείᾳ τοῦ
Θεοῦ.

107.10 Μετὰ δὲ ταῦτα ἀνέδειξεν ὁ Κύριος ἑτέρους **10** **1–12:**
ἑβδομήκοντα δύο, καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς ἀνὰ Mt. 10. 7–16 Mk. 6. 7
δύο πρὸ προσώπου αὐτοῦ εἰς πᾶσαν πόλιν καὶ
108.5 τόπον οὗ ἤμελλεν αὐτὸς ἔρχεσθαι. ἔλεγεν δὲ πρὸς 2
αὐτούς, Ὁ μὲν θερισμὸς πολύς, οἱ δὲ ἐργάται Jn. 4. 35
ὀλίγοι· δεήθητε οὖν τοῦ Κυρίου τοῦ θερισμοῦ Mt. 9. 37, 38
ὅπως ἐργάτας ἐκβάλῃ εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ.
109.5 ὑπάγετε· ἰδοὺ ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς ἄρνας ἐν μέσῳ 3
110.2 λύκων. μὴ βαστάζετε βαλλάντιον, μὴ πήραν, μὴ 4 9. 3–5 2 K. 4. 29
ὑποδήματα· καὶ μηδένα κατὰ τὴν ὁδὸν ἀσπάσησθε.
111.5 εἰς ἣν δ' ἂν εἰσέλθητε οἰκίαν, πρῶτον λέγετε, 5
Εἰρήνη τῷ οἴκῳ τούτῳ. καὶ ἐὰν ἐκεῖ ᾖ υἱὸς εἰρή- 6
νης, ἐπαναπαήσεται ἐπ' αὐτὸν ἡ εἰρήνη ὑμῶν· εἰ
112.2 δὲ μή γε, ἐφ' ὑμᾶς ἀνακάμψει. ἐν αὐτῇ δὲ τῇ 7
οἰκίᾳ μένετε, ἔσθοντες καὶ πίνοντες τὰ παρ' αὐτῶν· 1 Ti. 5. 18
113.10 ἄξιος γὰρ ὁ ἐργάτης τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ. *μὴ μετα- 1 Co. 9. 5–14
βαίνετε ἐξ οἰκίας εἰς οἰκίαν. καὶ εἰς ἣν ἂν πόλιν 8
εἰσέρχησθε καὶ δέχωνται ὑμᾶς, ἐσθίετε τὰ παρα- 1 Co. 10. 27
τιθέμενα ὑμῖν, καὶ θεραπεύετε τοὺς ἐν αὐτῇ 9

---

62 *προς αυτον*] *om* 𝔓[45] B *pc* | *επιβαλων . . . οπισω*] *εις τα οπ. βλ. και επιβαλλων τ. χ. αυτου επ αρ.* (𝔓[45]) D it Cl | *τη βασ.* ℵ* B f1 *pc*] *εν τη β.* ℵ[c] *579 700 pc*: *εις την -ειαν* ADWΘ f*13 28 pm* ς; R **10.** 1 *μετα . . . Κυριος*] *απεδειξεν δε* D it (Mcion) | *εβδ. δυο* BD *pc* lat sy[sc]; R[m]] *om δυο* ℵAWΘ f1 f*13 pl* it ς; R[t] 2 *ουν*] *om* D *e* sy[s] 4 *και*] *om* ℵ* *28 pc* bo(3) Mcion 5 *οικιαν, πρωτον*] *πρ. οικιαν* D* *a*: *om πρ.* D[c] *579 d r*[1] Mcion: (*οικ. πρωτον*, sy[sc]; R[m])

ἀσθενεῖς, καὶ λέγετε αὐτοῖς, Ἤγγικεν ἐφ᾽ ὑμᾶς
10 ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. εἰς ἣν δ᾽ ἂν πόλιν εἰσέλθητε 114.2
καὶ μὴ δέχωνται ὑμᾶς, ἐξελθόντες εἰς τὰς πλατείας
Ac. 18. 6 11 αὐτῆς εἴπατε, Καὶ τὸν κονιορτὸν τὸν κολληθέντα
ἡμῖν ἐκ τῆς πόλεως ὑμῶν εἰς τοὺς πόδας ἀπομασ-
σόμεθα ὑμῖν· πλὴν τοῦτο γινώσκετε, ὅτι ἤγγικεν
12 ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. λέγω ὑμῖν ὅτι Σοδόμοις ἐν
τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀνεκτότερον ἔσται ἢ τῇ πόλει
13–15: Mt. 11. 20–24 13 ἐκείνῃ. Οὐαί σοι, Χοραζειν, οὐαί σοι, Βηθσαϊδα· 115.5
ὅτι εἰ ἐν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἐγενήθησαν αἱ δυνάμεις
αἱ γενόμεναι ἐν ὑμῖν, πάλαι ἂν ἐν σάκκῳ καὶ σποδῷ
14 καθήμενοι μετενόησαν. πλὴν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι
15 ἀνεκτότερον ἔσται ἐν τῇ κρίσει ἢ ὑμῖν. καὶ σύ,
Is. 14. 13, 15 Καφαρναουμ, μὴ ἕως οὐρανοῦ ὑψωθήσῃ; ἕως τοῦ
Mt. 10. 40 Jn. 5. 23; 15. 23 16 Ἅιδου καταβήσῃ. Ὁ ἀκούων ὑμῶν ἐμοῦ ἀκούει, 116.1
καὶ ὁ ἀθετῶν ὑμᾶς ἐμὲ ἀθετεῖ· ὁ δὲ ἐμὲ ἀθετῶν
17 ἀθετεῖ τὸν ἀποστείλαντά με. Ὑπέστρεψαν δὲ 117.10
οἱ ἑβδομήκοντα δύο μετὰ χαρᾶς λέγοντες,
Κύριε, καὶ τὰ δαιμόνια ὑποτάσσεται ἡμῖν ἐν τῷ
Jn. 12. 31 Rev. 12. 8, 9 18 ὀνόματί σου. εἶπεν δὲ αὐτοῖς, Ἐθεώρουν τὸν
Σατανᾶν ὡς ἀστραπὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεσόντα.
Mk. 16. 18 Ps. 91. 13 19 ἰδοὺ δέδωκα ὑμῖν τὴν ἐξουσίαν τοῦ πατεῖν ἐπάνω

---

9 αυτοις] *om* *1424 l* sy^{sc} | εφ υμας] *om* Γ *348 e* Mcion 11 ημιν] *om* sy$^{sc, pal}$ | εις τ. ποδ. $\mathfrak{p}^{45}$ℵBD *157 pc* it; R] *add* ημων AWΘ f*1* f*13* *pm* sy: *om* E *al* vg ς 12 ημερα εκεινη] βασιλεια του Θεου D (*a b*) *d e* 14 εν τη κρισει] *om* $\mathfrak{p}^{45}$D *pc d e l* 15 μη εως ουρ. υψωθηση $\mathfrak{p}^{45}$ℵB*D *700 pc* it (sy^{sc}); R] ἡ ε. ουρ. υψώθης B^{c}: ἡ ε. ουρ. υψωθεισα AWΘ f*1* f*13* *pl* lat ς | καταβηση BD *579 d* sy^{sc} eth arm] καταβιβασθηση *rell* ς; R 16 ο δε . . . απ. με] ο δε εμου ακουων ακουει του απο-ντος με D it: *add eadem* Θ f*13* it sy^{sc} 17 εβδ. δυο $\mathfrak{p}^{45}$BD lat sa arm; R^{m}] *om* δυο ℵAWΘ f*1* f*13* *pl* it bo^{pl} ς; R^{t}

ὄφεων καὶ σκορπίων, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν
τοῦ ἐχθροῦ, καὶ οὐδὲν ὑμᾶς οὐ μὴ ἀδικήσει. πλὴν 20 Ex. 32. 32
ἐν τούτῳ μὴ χαίρετε ὅτι τὰ πνεύματα ὑμῖν ὑπο- Ph. 4. 3
τάσσεται, χαίρετε δὲ ὅτι τὰ ὀνόματα ὑμῶν ἐνγέ- Rev. 3. 5 Mt. 7. 22
118.5 γραπται ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ 21 21, 22:
ἠγαλλιάσατο τῷ Πνεύματι τῷ Ἁγίῳ καὶ εἶπεν, Mt. 11. 25–27
Ἐξομολογοῦμαί σοι, Πάτερ, Κύριε τοῦ οὐρανοῦ
καὶ τῆς γῆς, ὅτι ἀπέκρυψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν
καὶ συνετῶν, καὶ ἀπεκάλυψας αὐτὰ νηπίοις· ναί,
ὁ Πατήρ, ὅτι οὕτως εὐδοκία ἐγένετο ἔμπροσθέν
119.3 σου. πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ Πατρός μου, 22
καὶ οὐδεὶς γινώσκει τίς ἐστιν ὁ Υἱὸς εἰ μὴ ὁ Πα-
τήρ, καὶ τίς ἐστιν ὁ Πατὴρ εἰ μὴ ὁ Υἱὸς καὶ ᾧ ἐὰν
120.5 βούληται ὁ Υἱὸς ἀποκαλύψαι. Καὶ στραφεὶς 23 Mt. 13. 16, 17
πρὸς τοὺς μαθητὰς κατ' ἰδίαν εἶπεν, Μακάριοι
οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ βλέποντες ἃ βλέπετε. λέγω γὰρ 24 1 P. 1. 10
ὑμῖν ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ βασιλεῖς ἠθέλησαν
ἰδεῖν ἃ ὑμεῖς βλέπετε καὶ οὐκ εἶδαν, καὶ ἀκοῦσαι
ἃ ἀκούετε καὶ οὐκ ἤκουσαν.
121.2 Καὶ ἰδοὺ νομικός τις ἀνέστη ἐκπειράζων αὐ- 25 25–28: Mt. 22. 35–40
τὸν λέγων, Διδάσκαλε, τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον
κληρονομήσω; ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτόν, Ἐν τῷ 26 Mk. 12. 28–34
νόμῳ τί γέγραπται; πῶς ἀναγινώσκεις; | ὁ δὲ 27 18. 18–20
ἀποκριθεὶς εἶπεν, Ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου Dt. 6. 5
ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου καὶ

---

21 *τω αγιω*] *om* $\mathfrak{p}^{45}$AW f*13 pm f q δ* bo^{pc} Cl ς | *και της γης*] *om* $\mathfrak{p}^{45}$ Mcion 22 *παντα*] *praem* (23) *και στραφεις προς τους μαθητας ειπεν* AWΘ *28 al* it bo^{pc} ς | *μου*] *om* D *a c d l* vg^{w} sy^{s} Mcion Ju | *Υιος . . . Πατηρ . . . Πατηρ . . . Υιος*] *Πατηρ . . . Υιος . . . Υιος . . . Πατηρ* UΦ *pc b* (Ju, Ir, Mcion?) 23 *κατ ιδιαν*] *om* D *pc* lat sy^{sc} 25 *Διδασκαλε*] *om* D *d* (Mcion?)

Lv. 19. 18 ἐν ὅλῃ τῇ ἰσχύϊ σου *καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου*, καὶ
Lv. 18. 5 Mt. 19. 17 28 τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. *εἶπεν δὲ αὐτῷ, Ὀρθῶς*
29 *ἀπεκρίθης*· τοῦτο ποίει καὶ ζήσῃ. *ὁ δὲ θέλων* 122.10
δικαιῶσαι ἑαυτὸν εἶπεν πρὸς τὸν Ἰησοῦν, Καὶ
30 *τίς ἐστίν μου πλησίον; ὑπολαβὼν ὁ Ἰησοῦς εἶπεν,*
Ἄνθρωπός τις κατέβαινεν ἀπὸ Ιερουσαλημ εἰς
Ιερειχω, καὶ λῃσταῖς περιέπεσεν, οἳ καὶ ἐκδύ-
σαντες αὐτὸν καὶ πληγὰς ἐπιθέντες ἀπῆλθον
31 *ἀφέντες ἡμιθανῆ. κατὰ συγκυρίαν δὲ ἱερεύς τις*
κατέβαινεν ἐν τῇ ὁδῷ ἐκείνῃ, καὶ ἰδὼν αὐτὸν
32 *ἀντιπαρῆλθεν. ὁμοίως δὲ καὶ Λευείτης κατὰ τὸν*
33 *τόπον ἐλθὼν καὶ ἰδὼν ἀντιπαρῆλθεν. Σαμαρείτης*
δέ τις ὁδεύων ἦλθεν κατ' αὐτὸν καὶ ἰδὼν ἐσπλαγ-
34 *χνίσθη, καὶ προσελθὼν κατέδησεν τὰ τραύματα*
αὐτοῦ ἐπιχέων ἔλαιον καὶ οἶνον, ἐπιβιβάσας δὲ
αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἴδιον κτῆνος ἤγαγεν αὐτὸν εἰς πανδο-
35 *χεῖον καὶ ἐπεμελήθη αὐτοῦ. καὶ ἐπὶ τὴν αὔριον*
ἐκβαλὼν δύο δηνάρια ἔδωκεν τῷ πανδοχεῖ καὶ
εἶπεν, Ἐπιμελήθητι αὐτοῦ, καὶ ὅ τι ἂν προσ-
δαπανήσῃς ἐγὼ ἐν τῷ ἐπανέρχεσθαί με ἀποδώσω
36 *σοι. τίς τούτων τῶν τριῶν πλησίον δοκεῖ*
σοι γεγονέναι τοῦ ἐμπεσόντος εἰς τοὺς λῃστάς;
37 *ὁ δὲ εἶπεν, Ὁ ποιήσας τὸ ἔλεος μετ' αὐτοῦ.*
εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Πορεύου καὶ σὺ ποίει
ὁμοίως.

Jn. 11. 1; 12. 2, 3 38 *Ἐν δὲ τῷ πορεύεσθαι αὐτοὺς αὐτὸς εἰσῆλθεν*
εἰς κώμην τινά· γυνὴ δέ τις ὀνόματι Μάρθα ὑπε-

---

27 *κ. εν ολη τη διαν. σου*] *om* D *1241 pc* it Mcion
32 *κατα τ. τοπ. ελθων* ℵB f*1 700 pc* it co; R] *γενομενος κ. τ. τοπ.* 𝔭[45]D *al* lat sy[sc]: *γεν. κ. τ. τ.* (*κ. την οδον 28*) *ελθων* AWΘ f*13 28 pm q* ς

δέξατο αὐτὸν εἰς τὴν οἰκίαν. καὶ τῇδε ἦν ἀδελφὴ 39
καλουμένη Μαριαμ, ἣ καὶ παρακαθεσθεῖσα πρὸς
τοὺς πόδας τοῦ Κυρίου ἤκουεν τὸν λόγον αὐτοῦ.
ἡ δὲ Μάρθα περιεσπᾶτο περὶ πολλὴν διακονίαν· 40
ἐπιστᾶσα δὲ εἶπεν, Κύριε, οὐ μέλει σοι ὅτι ἡ
ἀδελφή μου μόνην με κατέλειπεν διακονεῖν;
εἰπὸν οὖν αὐτῇ ἵνα μοι συναντιλάβηται.
ἀποκριθεὶς δὲ εἶπεν αὐτῇ ὁ Κύριος, Μάρθα 41
Μάρθα, μεριμνᾷς καὶ θορυβάζῃ περὶ πολλά,
| ὀλίγων δέ ἐστιν χρεία ἢ ἑνός· Μαριαμ γὰρ τὴν 42 Mt. 6. 33
ἀγαθὴν μερίδα ἐξελέξατο, ἥτις οὐκ ἀφαιρεθή-
σεται αὐτῆς.

123.5 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τόπῳ τινὶ **11**
προσευχόμενον, ὡς ἐπαύσατο, εἶπέν τις τῶν
μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς αὐτόν, Κύριε, δίδαξον ἡμᾶς 5. 33
προσεύχεσθαι, καθὼς καὶ Ἰωάννης ἐδίδαξεν τοὺς 2–4:
μαθητὰς αὐτοῦ. εἶπεν δὲ αὐτοῖς, Ὅταν προσεύ- 2 Mt. 6. 9–13
χησθε, λέγετε,

Πάτερ,
ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου·

---

38 *εις την οικ.* ℵ *pc*] *εις τον οικον αυτης* ADWΘ f1 f13 *pl* latt ϛ; R: *om* 𝔭^{45}B sa 39 *ἣ*] *om* 𝔭^{45}ℵ* *pc* 41 *μερ. κ. θορ.* (*τυρβαζη* A *28 pm* ϛ) *π. π.*] *θορυβ.* D *d*; R^{m}: *om* it sy^{s} 42 *ολιγ. δε εστ. χρ.* (*χρ. ε.* B: *om χρ.* ℵ*) *η ενος* ℵB f1 *al* sy^{hmg}; R^{m2}] *om* D it sy^{s}; R^{m1}: *ενος δε εστ. χρ.* 𝔭^{45}AWΘ f13 *38 al* vg sy$^{c, p}$ ϛ; R^{t}: *ολιγων δε ε. χρ. 38 al* sy^{pal} bo(2) | *γαρ* ℵB *1 69 al*; R^{t}] *om* D lat sy^{sc}; R^{m}: *δε* AWΘ *pm f q* Cl ϛ **11.** 2 *προσευχ.*] *add p*) *μη βατταλογειτε ως οι λοιποι· δοκουσιν γαρ τινες οτι εν τη πολυλογια αυτων εισακουσθησονται· αλλα προσευχομενοι* D *d* | *Πατερ* 𝔭^{45vid}ℵB f1 *700 al* vg sy^{s} Mcion Or; R^{t}] *add p*) *ημων ο εν τοις ουρανοις* ADWΘ f13 *pm* (it) sy^{c} co ϛ; R^{m}

ἐλθάτω ἡ βασιλεία σου·
3 τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δίδου ἡμῖν τὸ καθ'
ἡμέραν·
4 καὶ ἄφες ἡμῖν τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν,
καὶ γὰρ αὐτοὶ ἀφίομεν παντὶ ὀφείλοντι ἡμῖν·
καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν.
5 Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς, Τίς ἐξ ὑμῶν ἕξει φίλον, 124.10
καὶ πορεύσεται πρὸς αὐτὸν μεσονυκτίου καὶ εἴπῃ
6 αὐτῷ, Φίλε, χρῆσόν μοι τρεῖς ἄρτους, | ἐπειδὴ
φίλος μου παρεγένετο ἐξ ὁδοῦ πρός με καὶ οὐκ
Mt. 26. 10 7 ἔχω ὃ παραθήσω αὐτῷ· κἀκεῖνος ἔσωθεν ἀποκρι-
θεὶς εἴπῃ, Μή μοι κόπους πάρεχε· ἤδη ἡ θύρα
κέκλεισται, καὶ τὰ παιδία μου μετ' ἐμοῦ εἰς τὴν
κοίτην εἰσίν· οὐ δύναμαι ἀναστὰς δοῦναί σοι.
18. 5 8 λέγω ὑμῖν, εἰ καὶ οὐ δώσει αὐτῷ ἀναστὰς διὰ τὸ
εἶναι φίλον αὐτοῦ, διά γε τὴν ἀναιδίαν αὐτοῦ
9–13: Mt. 7. 7–11 9 ἐγερθεὶς δώσει αὐτῷ ὅσων χρῄζει. Κἀγὼ ὑμῖν 125.5
λέγω, αἰτεῖτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· ζητεῖτε, καὶ
10 εὑρήσετε· κρούετε, καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν. πᾶς
γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει, καὶ ὁ ζητῶν εὑρίσκει,

2 ελθ. η βασ. σου] εφ ημας ελθ. σου η βασ. **D** *d*: ελθ. το πνευμα σου το αγιον εφ ημας και καθαρισατω ημας (*162*) *700* Greg^{nyss} Max^{taur} (*haec vel similia pro* αγ. το ον. σου Mcion) | βασ. σου $\mathfrak{p}^{45vid}$B f*1* *al* vg$^{cl, w}$ sy^{sc} Mcion Or; R^{t}] *add p*) γενηθητω το θελημα σου ως εν ουρανω (*add* ουτω ℵ*) και επι (*add* της *al* ς; R^{m}) γης ℵADWΘ f*13* *pm* it vg^{s} Or ς 3 ημων] *om* *4* sy^{sc}: (Ioh. 6. 33?) σου Mcion | το καθ ημεραν] *p*) σημερον **D** *28* *pc* it vg$^{s, cl}$ 4 τας αμ. . . . ημιν] *p*) τα οφειληματα ημων ως και ημεις αφι. τοις οφειλεταις ημων **D** it | εισεν. ημας] ἀφῇς ημ. εισενεχθηναι Mcion | πειρασμον $\mathfrak{p}^{45vid}$ℵ*B f*1* *700* *al* vg sy^{s} Mcion Or; R^{t}] *add p*) αλλα ρυσαι ημας απο του πονηρου ADWΘ f*13* *28* *pm* it sy^{c} ς; R^{m} 5 προς αυτους] *om* **D** *c d* Mcion 6 μου . . . με] μοι παρεστιν απ αγρου **D** *d*

καὶ τῷ κρούοντι ἀνοιγήσεται. τίνα δὲ ἐξ ὑμῶν 11
τὸν πατέρα αἰτήσει ὁ υἱὸς ἰχθύν, μὴ ἀντὶ ἰχθύος
ὄφιν αὐτῷ ἐπιδώσει; ἢ καὶ αἰτήσει ᾠόν, ἐπιδώσει 12
αὐτῷ σκορπίον; εἰ οὖν ὑμεῖς πονηροὶ ὑπάρχοντες 13
οἴδατε δόματα ἀγαθὰ διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν,
πόσῳ μᾶλλον ὁ Πατὴρ ὁ ἐξ οὐρανοῦ δώσει Πνεῦ-
μα Ἅγιον τοῖς αἰτοῦσιν αὐτόν.
126.5 Καὶ ἦν ἐκβάλλων δαιμόνιον, καὶ αὐτὸ ἦν κωφόν· 14 **14–23:**
ἐγένετο δὲ τοῦ δαιμονίου ἐξελθόντος ἐλάλησεν ὁ Mt. 12. 22–30
127.2 κωφός· καὶ ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι· | τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν 15 Mk. 3. 22–27
εἶπαν, Ἐν Βεεζεβουλ τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων
128.5 ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια· ἕτεροι δὲ πειράζοντες 16 Mk. 8. 11
129.2 σημεῖον ἐξ οὐρανοῦ ἐζήτουν παρ' αὐτοῦ. αὐτὸς 17
δὲ εἰδὼς αὐτῶν τὰ διανοήματα εἶπεν αὐτοῖς,
Πᾶσα βασιλεία ἐφ' ἑαυτὴν διαμερισθεῖσα ἐρη-
μοῦται, καὶ οἶκος ἐπὶ οἶκον πίπτει. εἰ δὲ καὶ ὁ 18
Σατανᾶς ἐφ' ἑαυτὸν διεμερίσθη, πῶς σταθήσεται
ἡ βασιλεία αὐτοῦ; ὅτι λέγετε ἐν Βεεζεβουλ ἐκ-
βάλλειν με τὰ δαιμόνια. εἰ δὲ ἐγὼ ἐν Βεεζεβουλ 19
ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι ἐκβάλ-

---

11 δε] *γαρ* $\mathfrak{p}^{45}$ vg(2) sy^{p} Epiph | *τον πατ. αιτ. ο υιος* Θ f*13* *pm* ς; R] *τ. π. ο υ. αιτ.* DW *al*: *τ. π. αιτ.* ℵ *al*: *π. αιτ. υ.* $\mathfrak{p}^{45}$ f*1*: *αιτ. τ. π. ο υ.* B | *ιχθυν* ($\mathfrak{p}^{45}$)B *pc* *ff*^{2} *i l* sy^{s} sa Mcion Or; R^{m}] *praem p) αρτον, μη λιθον επιδωσει αυτω η και* (*om και* ℵ *al*) ℵADWΘ f*1* f*13* *pl* lat sy^{c} ς; R^{t} 12 *επιδωσει* $\mathfrak{p}^{45}$BL *892* sa; R] *praem μη rell* ς 13 *ο εξ*] *om ο* ℵ *700 al* | *εξ ουρανου*] *ουρανιος* $\mathfrak{p}^{45}$ *579 l* | *πνευμα αγιον*] *αγαθον δομα* D it: *δοματα αγαθα* Θ: *αγαθα* sy^{s} arm: *πν. αγαθον* $\mathfrak{p}^{45}$L *pc* vg 14 *και αυτο ην* WΘ f*13* *28 pm* lat ς] *om*: $\mathfrak{p}^{45}$ℵA*B f*1* *al* (sy^{sc}) arm; R 15, 18, 19 *Βεεζεβουλ* ℵB *209*] *Βεελζ-* $\mathfrak{p}^{45}$ADWΘ f*1* f*13* *pl* sa (bo) ς; R: -lzebub *c* vg sy 18, 19 *Βεεζ. vide* 15

Ex. 8. 19 20 λουσιν; διὰ τοῦτο αὐτοὶ ὑμῶν κριταὶ ἔσονται. εἰ
δὲ ἐν δακτύλῳ Θεοῦ [ἐγὼ] ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια,
21 ἄρα ἔφθασεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. ὅταν
ὁ ἰσχυρὸς καθωπλισμένος φυλάσσῃ τὴν ἑαυτοῦ
Col. 2. 15 22 αὐλήν, ἐν εἰρήνῃ ἐστὶν τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ· ἐπὰν
δὲ ἰσχυρότερος αὐτοῦ ἐπελθὼν νικήσῃ αὐτόν, τὴν
πανοπλίαν αὐτοῦ αἴρει ἐφ' ᾗ ἐπεποίθει, καὶ τὰ
9. 50 23 σκῦλα αὐτοῦ διαδίδωσιν. Ὁ μὴ ὢν μετ' ἐμοῦ
κατ' ἐμοῦ ἐστιν, καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ' ἐμοῦ
24–26: Mt. 12. 43–45 24 σκορπίζει. Ὅταν τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐξέλθῃ 130.5
ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, διέρχεται δι' ἀνύδρων τόπων
ζητοῦν ἀνάπαυσιν, καὶ μὴ εὑρίσκον λέγει, Ὑπο-
25 στρέψω εἰς τὸν οἶκόν μου ὅθεν ἐξῆλθον· καὶ ἐλθὸν
26 εὑρίσκει σεσαρωμένον καὶ κεκοσμημένον. τότε
πορεύεται καὶ παραλαμβάνει ἕτερα πνεύματα
πονηρότερα ἑαυτοῦ ἑπτά, καὶ εἰσελθόντα κατοι-
Jn. 5. 14 κεῖ ἐκεῖ· καὶ γίνεται τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου
27 ἐκείνου χείρονα τῶν πρώτων. Ἐγένετο δὲ ἐν 131.10
τῷ λέγειν αὐτὸν ταῦτα ἐπάρασά τις φωνὴν γυνὴ
1. 28, 42, 48 ἐκ τοῦ ὄχλου εἶπεν αὐτῷ, Μακαρία ἡ κοιλία ἡ
28 βαστάσασά σε καὶ μαστοὶ οὓς ἐθήλασας. αὐτὸς
8. 15, 21 δὲ εἶπεν, Μενοῦν μακάριοι οἱ ἀκούοντες τὸν λόγον
τοῦ Θεοῦ καὶ φυλάσσοντες.

29–32: Mt. 12. 38–42 29 Τῶν δὲ ὄχλων ἐπαθροιζομένων ἤρξατο λέγειν, 132.5
Ἡ γενεὰ αὕτη γενεὰ πονηρά ἐστιν· σημεῖον ζητεῖ,
1 Co. 1. 22 καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ εἰ μὴ τὸ σημεῖον
30 Ἰωνᾶ. καθὼς γὰρ ἐγένετο ὁ Ἰωνᾶς τοῖς Νινευεί-

---

20 εγω B *f13 al*; R] *trsp post* δε DΘ *pc*: *om* $\mathfrak{p}^{45}$ℵ*AW *f1 pm* ς 23 σκορπιζει] *add* με ℵ*Θ *pc* sy[s] bo 25 ευρισκει] *add p)* σχολαζοντα B *f1* 565 *pc f l r*[1] bo 26 εκει] *om* C*D *33* it 29 γενεα 2°] *om* CW *28* 565 *al* ς 30 ο 1° B *pc*] *om* ℵADWΘ *f1 f13 pl* ς; R

τοις σημεῖον, οὕτως ἔσται καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώ-
που τῇ γενεᾷ ταύτῃ. βασίλισσα νότου ἐγερθήσεται 31 1 K. 10. 1
ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῶν ἀνδρῶν τῆς γενεᾶς ταύτης
καὶ κατακρινεῖ αὐτούς· ὅτι ἦλθεν ἐκ τῶν περάτων
τῆς γῆς ἀκοῦσαι τὴν σοφίαν Σολομῶνος, καὶ ἰδοὺ
πλεῖον Σολομῶνος ὧδε. ἄνδρες Νινευεῖται ἀνα- 32 Jon. 3. 5
στήσονται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης
καὶ κατακρινοῦσιν αὐτήν· ὅτι μετενόησαν εἰς τὸ
133.2 *κήρυγμα Ἰωνᾶ, καὶ ἰδοὺ πλεῖον Ἰωνᾶ ὧδε. Οὐ-* 33 8. 16 Mt. 5. 15
δεὶς λύχνον ἅψας εἰς κρύπτην τίθησιν οὐδὲ ὑπὸ
τὸν μόδιον, ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχνίαν, ἵνα οἱ εἰσπορευό-
134.5 *μενοι τὸ φέγγος βλέπωσιν. ὁ λύχνος τοῦ σώ-* 34 **34–36:** Mt. 6. 22, 23
ματός ἐστιν ὁ ὀφθαλμός σου. ὅταν ὁ ὀφθαλμός
σου ἁπλοῦς ᾖ, καὶ ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινόν
ἐστιν· ἐπὰν δὲ πονηρὸς ᾖ, καὶ τὸ σῶμά σου σκο-
τεινόν. σκόπει οὖν μὴ τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ σκότος 35
ἐστίν. εἰ οὖν τὸ σῶμά σου ὅλον φωτεινόν, μὴ 36
ἔχον μέρος τι σκοτεινόν, ἔσται φωτεινὸν ὅλον ὡς
ὅταν ὁ λύχνος τῇ ἀστραπῇ φωτίζῃ σε.
135.5 *Ἐν δὲ τῷ λαλῆσαι ἐρωτᾷ αὐτὸν Φαρισαῖος* 37
ὅπως ἀριστήσῃ παρ' αὐτῷ· εἰσελθὼν δὲ ἀνέπεσεν. 7. 36; 14. 1
ὁ δὲ Φαρισαῖος ἰδὼν ἐθαύμασεν ὅτι οὐ πρῶτον 38 Mt. 15. 2
ἐβαπτίσθη πρὸ τοῦ ἀρίστου. εἶπεν δὲ ὁ Κύριος 39 **39–52:** Mt. 23. 1–36
πρὸς αὐτόν, Νῦν ὑμεῖς οἱ Φαρισαῖοι τὸ ἔξωθεν

---

30 *fin.*] *add* Mt. 12. 40 (*in singulis varians*) D (it) 31 εν τη κρισει] *om* 𝔭[45]D *d* 32 *vs. om* D *d r*[2] 33 ουδε υπο τ. μοδιον] *om* 𝔭[45] *f1 69 700 al* sy[s] sa | φεγγος 𝔭[45]AW *28 33 al* ς] φως ℵBDΘ *f1 f13 pm*; R 35, 36 σκοπει . . . φωτιζη σε] *p*) ει ουν το φως το εν σοι σκοτος, το σκοτος ποσον D it : *eadem post* 35 *pro* 36 *habet* sy[c] : *eadem post* 34 *inserit 1241* 36 μερος] μελος 𝔭[45] 38 ιδων εθαυμασεν] ηρξατο διακρινομενος εν εαυτω λεγειν D *pc* lat (sy[c], Mcion) | εβαπτισθη] εβαπτισατο *700* sa

τοῦ ποτηρίου καὶ τοῦ πίνακος καθαρίζετε, τὸ δὲ
40 ἔσωθεν ὑμῶν γέμει ἁρπαγῆς καὶ πονηρίας. ἄ-
φρονες, οὐχ ὁ ποιήσας τὸ ἔξωθεν καὶ τὸ ἔσωθεν
41 ἐποίησεν; πλὴν τὰ ἐνόντα δότε ἐλεημοσύνην, καὶ
42 ἰδοὺ πάντα καθαρὰ ὑμῖν ἐστιν. ἀλλὰ οὐαὶ ὑμῖν 136.5
τοῖς Φαρισαίοις, ὅτι ἀποδεκατοῦτε τὸ ἡδύοσμον
καὶ τὸ πήγανον καὶ πᾶν λάχανον, καὶ παρέρχεσθε
τὴν κρίσιν καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ· ταῦτα δὲ
20. 46 43 ἔδει ποιῆσαι κἀκεῖνα μὴ παρεῖναι. οὐαὶ ὑμῖν τοῖς 137.2
Φαρισαίοις, ὅτι ἀγαπᾶτε τὴν πρωτοκαθεδρίαν ἐν
ταῖς συναγωγαῖς καὶ τοὺς ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς
44 ἀγοραῖς. οὐαὶ ὑμῖν, ὅτι ἐστὲ ὡς τὰ μνημεῖα τὰ 138.5
ἄδηλα, καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ περιπατοῦντες ἐπάνω
45 οὐκ οἴδασιν. Ἀποκριθεὶς δέ τις τῶν νομικῶν 139.5
λέγει αὐτῷ, Διδάσκαλε, ταῦτα λέγων καὶ ἡμᾶς
46 ὑβρίζεις. ὁ δὲ εἶπεν, Καὶ ὑμῖν τοῖς νομικοῖς
οὐαί, ὅτι φορτίζετε τοὺς ἀνθρώπους φορτία δυσ-
βάστακτα, καὶ αὐτοὶ ἑνὶ τῶν δακτύλων ὑμῶν οὐ
47 προσψαύετε τοῖς φορτίοις. οὐαὶ ὑμῖν, ὅτι οἰκο- 140.5
δομεῖτε τὰ μνημεῖα τῶν προφητῶν, οἱ δὲ πατέρες
48 ὑμῶν ἀπέκτειναν αὐτούς. ἄρα μάρτυρές ἐστε καὶ
συνευδοκεῖτε τοῖς ἔργοις τῶν πατέρων ὑμῶν, ὅτι
αὐτοὶ μὲν ἀπέκτειναν αὐτούς, ὑμεῖς δὲ οἰκο-
49 δομεῖτε. διὰ τοῦτο καὶ ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ εἶπεν, 141.5

---

42 πηγανον] *p*) ανηθον 𝔓[45] *157*: αν. και το πηγ. f*13* | κρισιν] κλησιν Mcion | ταυτα . . . παρειναι] *om* D *d* Mcion: *trsp post* 41 *b* | δε] *om* א*ADW f*1* *al* ς   43 τοις Φαρ.] , Φ-οι אD it sy Cl   44 ως τα μνημεια τα] μνημεια D it sy[sc]   46 τοις φορτιοις] *om* D *b d q*   48 και συνευδοκειτε] οτι συν. f*13*: μη συν-κειν D *d e* Mcion | οικοδομειτε אBD it sy[s]; R] *add p*) αυτων τα μνημεια AWΘ *28 pm* ς: *add* τους ταφους αυτων f*1* (*trsp* f*13*) *157* lat   49 και η σ. τ. Θ. ειπεν] *om* D *b d*

ἀποστελῶ εἰς αὐτοὺς προφήτας καὶ ἀποστόλους,
καὶ ἐξ αὐτῶν ἀποκτενοῦσιν καὶ διώξουσιν, | ἵνα 50
ἐκζητηθῇ τὸ αἷμα πάντων τῶν προφητῶν τὸ
ἐκκεχυμένον ἀπὸ καταβολῆς κόσμου ἀπὸ τῆς
γενεᾶς ταύτης, ἀπὸ αἵματος Ἀβελ ἕως αἵματος 51 Gn. 4. 8
Ζαχαρίου τοῦ ἀπολομένου μεταξὺ τοῦ θυσια- 2 Ch. 24. 20 s
στηρίου καὶ τοῦ οἴκου· ναί, λέγω ὑμῖν, ἐκζητηθή-
142.5 σεται ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης. οὐαὶ ὑμῖν τοῖς 52
νομικοῖς, ὅτι ἤρατε τὴν κλεῖδα τῆς γνώσεως·
αὐτοὶ οὐκ εἰσήλθατε καὶ τοὺς εἰσερχομένους ἐκω-
143.10 λύσατε. Κἀκεῖθεν ἐξελθόντος αὐτοῦ ἤρξαντο 53
οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι δεινῶς ἐνέχειν
καὶ ἀποστοματίζειν αὐτὸν περὶ πλειόνων, ἐν- 54 20. 20
εδρεύοντες αὐτὸν θηρεῦσαί τι ἐκ τοῦ στόματος
αὐτοῦ.

Ἐν οἷς ἐπισυναχθεισῶν τῶν μυριάδων τοῦ **12**
ὄχλου, ὥστε καταπατεῖν ἀλλήλους, ἤρξατο λέγειν
144.2 πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ πρῶτον, *Προσέχετε Mt. 16. 6
ἑαυτοῖς ἀπὸ τῆς ζύμης, ἥτις ἐστὶν ὑπόκρισις, τῶν Mk. 8. 15
145.5 Φαρισαίων. οὐδὲν δὲ συγκεκαλυμμένον ἐστὶν ὃ 2 **2–9:**
οὐκ ἀποκαλυφθήσεται, καὶ κρυπτὸν ὃ οὐ γνωσθή- Mt. 10. 26–33
8. 17

---

51 *του απολ. . . . οικου*] *p*) *υιου Βαραχιου ον εφονευσαν αναμεσον τ. θυσ. κ. του ναου* D (*pc*) *d* sy^{c} 52 *ηρατε*] *εκρυψατε* D *157* it sy^{sc} arm : *εκρ. ηρατε* Θ : *ηρ. και εκρ.* eth 53, 54 *ηρξαντο . . . στομ. αυτου*] *ενωπιον παντος του λαου ηρξαντο οι Φαρ. και οι νομικοι δεινως εχειν και συμβαλλειν αυτω περι πλειονων* (54) *ζητουντες αφορμην τινα λαβειν αυτου* D(WΘ, it, sy^{s}, sy^{c}) 54 *αυτου* $\mathfrak{p}^{45}$ℵB *pc*; R] *add ινα κατηγορησωσιν αυτου* (A)WΘ f*1* f*13* *pm* lat ς : *add ινα ευρωσιν κατηγορησαι αυτου* D *d* (*f*) $sy^{c, p}$ **12.** 1 *εν οις . . . αλληλους*] *πολλων δε οχλων συμπεριεχοντων κυκλω ωστε αλληλους συμπνιγειν* D (lat sy^{sc}) | *πρωτον*] *om b z* vg sy^{s} (Mcion?) 2 *δε*] *p*) *γαρ* D *a d* vg^{s} sy^{sc} : *om* ℵ f*13* *pc*

3 σεται. ἀνθ' ὧν ὅσα ἐν τῇ σκοτίᾳ εἴπατε ἐν τῷ
φωτὶ ἀκουσθήσεται, καὶ ὃ πρὸς τὸ οὖς ἐλαλήσατε
ἐν τοῖς ταμείοις κηρυχθήσεται ἐπὶ τῶν δωμάτων.
4 Λέγω δὲ ὑμῖν τοῖς φίλοις μου, μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ
τῶν ἀποκτεννόντων τὸ σῶμα καὶ μετὰ ταῦτα μὴ
5 ἐχόντων περισσότερόν τι ποιῆσαι. ὑποδείξω δὲ
ὑμῖν τίνα φοβηθῆτε· φοβήθητε τὸν μετὰ τὸ ἀπο-
κτεῖναι ἔχοντα ἐξουσίαν ἐμβαλεῖν εἰς τὴν γέενναν.
6 ναί, λέγω ὑμῖν, τοῦτον φοβήθητε. | οὐχὶ πέντε
στρουθία πωλοῦνται ἀσσαρίων δύο; καὶ ἓν ἐξ
αὐτῶν οὐκ ἔστιν ἐπιλελησμένον ἐνώπιον τοῦ
21. 18 7 Θεοῦ. ἀλλὰ καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς ὑμῶν
πᾶσαι ἠρίθμηνται. μὴ φοβεῖσθε· πολλῶν στρου-
8 θίων διαφέρετε. λέγω δὲ ὑμῖν, πᾶς ὃς ἂν ὁμο-
λογήσῃ ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὁ
Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὁμολογήσει ἐν αὐτῷ ἔμπρο-
9. 26 9 σθεν τῶν ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ· ὁ δὲ ἀρνησάμενός 146.2
με ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων ἀπαρνηθήσεται ἐνώ-
Mt. 12. 32 Mk. 3. 28, 29 10 πιον τῶν ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ. καὶ πᾶς ὃς ἐρεῖ 147.2
λόγον εἰς τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἀφεθήσεται
αὐτῷ· τῷ δὲ εἰς τὸ Ἅγιον Πνεῦμα βλασφημήσαντι
21. 14, 15 Mt. 10. 19, 20 11 οὐκ ἀφεθήσεται. ὅταν δὲ εἰσφέρωσιν ὑμᾶς ἐπὶ 148.2
τὰς συναγωγὰς καὶ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας,
μὴ μεριμνήσητε πῶς ἢ τί ἀπολογήσησθε ἢ τί εἴ-
12 πητε· τὸ γὰρ Ἅγιον Πνεῦμα διδάξει ὑμᾶς ἐν αὐτῇ
13 τῇ ὥρᾳ ἃ δεῖ εἰπεῖν. Εἶπεν δέ τις ἐκ τοῦ 149.10
ὄχλου αὐτῷ, Διδάσκαλε, εἰπὲ τῷ ἀδελφῷ μου

---

4 φοβηθητε] πτοηθητε 𝔭45 700 5 φοβήθητε 1°] *om* ℵD 69 157 | τουτον φοβ.] τουτ. φοβηθηναι 𝔭45 sys 7 ηριθμηνται] -μημεναι 𝔭45 Cl: -μημεναι εισιν DΘ *al* | πολλων] πολλω 241 *pc a* 9 *vs. om* 𝔭45 245 *e* sys 11 πως η τι] πως D it syc, p Cl: τι *r*1 sys sa(1)

μερίσασθαι μετ᾽ ἐμοῦ τὴν κληρονομίαν. ὁ δὲ 14 Ac. 7. 27
εἶπεν αὐτῷ, Ἄνθρωπε, τίς με κατέστησεν κριτὴν Ex. 2. 14
ἢ μεριστὴν ἐφ᾽ ὑμᾶς; εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς, Ὁρᾶτε 15
καὶ φυλάσσεσθε ἀπὸ πάσης πλεονεξίας, ὅτι οὐκ 1 Ti. 6. 9, 10
ἐν τῷ περισσεύειν τινὶ ἡ ζωὴ αὐτοῦ ἐστιν ἐκ τῶν
ὑπαρχόντων αὐτῷ. Εἶπεν δὲ παραβολὴν πρὸς 16
αὐτοὺς λέγων, Ἀνθρώπου τινὸς πλουσίου εὐφό-
ρησεν ἡ χώρα. καὶ διελογίζετο ἐν ἑαυτῷ λέγων, 17
Τί ποιήσω, ὅτι οὐκ ἔχω ποῦ συνάξω τοὺς καρ-
πούς μου; | καὶ εἶπεν, Τοῦτο ποιήσω· καθελῶ 18
μου τὰς ἀποθήκας καὶ μείζονας οἰκοδομήσω, καὶ
συνάξω ἐκεῖ πάντα τὸν σῖτον καὶ τὰ ἀγαθά μου,
| καὶ ἐρῶ τῇ ψυχῇ μου, Ψυχή, ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ 19
κείμενα εἰς ἔτη πολλά· ἀναπαύου, φάγε, πίε,
εὐφραίνου. εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ Θεός, Ἄφρων, ταύτῃ 20 He. 9. 27
τῇ νυκτὶ τὴν ψυχήν σου ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ σοῦ· ἃ
δὲ ἡτοίμασας, τίνι ἔσται; οὕτως ὁ θησαυρίζων 21 Mt. 6. 20
150.5 αὐτῷ καὶ μὴ εἰς Θεὸν πλουτῶν. Εἶπεν δὲ 22 22–31: Mt. 6. 25–33
πρὸς τοὺς μαθητὰς [αὐτοῦ], Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν·
μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ τί φάγητε, μηδὲ τῷ σώματι
τί ἐνδύσησθε. ἡ γὰρ ψυχὴ πλεῖόν ἐστιν τῆς τρο- 23
φῆς καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύματος. κατανοήσατε 24 Ps. 147. 9

---

14 *κριτην* **ℵBD** f*1* f*13* *700 al*; R] *δικαστην* **AWΘ** *28 pm* ς | *η μεριστην*] *om* **D** *28 33 pc a c d* sy^{sc} Mcion 18 *μειζ. οικοδ.*] *ποιησω αυτας μειζ.* **D** *d q* | *παντα τ. σιτ. κ. τα αγ. μου* p^{45vid}**B** f*1* f*13* *157 al*; R] *π. τα γενηματα μου* **ℵ*D** it (sy^{sc}): *π. τα γεν. μ. και τα αγ. μου* **A(W)Θ** *pm* vg ς 19 *Ψυχη* 2°] *Ιδου* sy^{sc}: *om* it bo(4) Cl | *κειμενα . . . πιε*] *om* **D** it 21 *vs. om* **D** *a b d* | *fin.*] *add ταυτα λεγων εφωνει, Ο εχων ωτα ακουειν ακουετω* **H** *al* 22 *αυτου*] *om* p^{45vid}**B** *1241 c e* | *σωματι* p^{45}**ℵADWΘ** *1 118 700 pm* lat ς] *add υμων* **B** f*1*^{pt} f*13* *28 al a* co; R 23 *γαρ*] *om* p^{45}**AW** *al* ς

τοὺς κόρακας, ὅτι οὔτε σπείρουσιν οὔτε θερίζου-
σιν, οἷς οὐκ ἔστιν ταμεῖον οὐδὲ ἀποθήκη, καὶ ὁ
Θεὸς τρέφει αὐτούς· πόσῳ μᾶλλον ὑμεῖς δια-
25 φέρετε τῶν πετεινῶν. τίς δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν
δύναται ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ προσθεῖναι πῆχυν;
26 εἰ οὖν οὐδὲ ἐλάχιστον δύνασθε, τί περὶ τῶν λοι-
27 πῶν μεριμνᾶτε; κατανοήσατε τὰ κρίνα, πῶς οὔτε
νήθει οὔτε ὑφαίνει· λέγω δὲ ὑμῖν, οὐδὲ Σολομὼν
ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλετο ὡς ἓν τού-
28 των. εἰ δὲ ἐν ἀγρῷ τὸν χόρτον ὄντα σήμερον καὶ
αὔριον εἰς κλίβανον βαλλόμενον ὁ Θεὸς οὕτως
29 ἀμφιάζει, πόσῳ μᾶλλον ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι. καὶ
ὑμεῖς μὴ ζητεῖτε τί φάγητε καὶ τί πίητε, καὶ μὴ
30 μετεωρίζεσθε· ταῦτα γὰρ πάντα τὰ ἔθνη τοῦ κό-
σμου ἐπιζητοῦσιν· ὑμῶν δὲ ὁ Πατὴρ οἶδεν ὅτι χρῄ-
31 ζετε τούτων· πλὴν ζητεῖτε τὴν βασιλείαν αὐτοῦ,
22. 29 Is. 41. 14 32 καὶ ταῦτα προστεθήσεται ὑμῖν. Μὴ φοβοῦ, τὸ 151.10
μικρὸν ποίμνιον· ὅτι εὐδόκησεν ὁ Πατὴρ ὑμῶν
33, 34: Mt. 6. 20, 21 33 δοῦναι ὑμῖν τὴν βασιλείαν. Πωλήσατε τὰ ὑπάρ- 152.2
χοντα ὑμῶν καὶ δότε ἐλεημοσύνην· *ποιήσατε 153.5
18. 22 ἑαυτοῖς βαλλάντια μὴ παλαιούμενα, θησαυρὸν
ἀνέκλειπτον ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ὅπου κλέπτης οὐκ
34 ἐγγίζει οὐδὲ σὴς διαφθείρει· ὅπου γάρ ἐστιν ὁ
θησαυρὸς ὑμῶν, ἐκεῖ καὶ ἡ καρδία ὑμῶν ἔσται.
Ex. 12. 11 1 P. 1. 13 35 Ἔστωσαν ὑμῶν αἱ ὀσφύες περιεζωσμέναι καὶ οἱ 154.10

---

24 *τους κορακας*] *p*) *τα πετεινα του ουρανου* D it : *τα πετ. τ. ουρ. και τους κορ.* 𝔭[45] *et αυτους*] *αυτα* 𝔭[45]D *f13 pc* it 25 *μεριμνων*] *om* D *pc d* 26 *ει ουν . . . λοιπων*] *και περι των λ. τί* D it 27 *ουτε νηθει ουτε υφ.* D *a d* sy[sc] (Mcion) Cl] *p*) *αυξανει· ου κοπια ουδε νηθει* 𝔭[45]ℵABWΘ *f1 f13 pl* lat ς; R 31 *αυτου* ℵBD* *a c* co; R[t]] *om* *892* : *του Θεου* 𝔭[45]AWΘ *f1 f13 pl* lat sy ς; R[m]

λύχνοι καιόμενοι· καὶ ὑμεῖς ὅμοιοι ἀνθρώποις 36
προσδεχομένοις τὸν κύριον ἑαυτῶν, πότε ἀνα- Mt. 25. 1–13
λύσῃ ἐκ τῶν γάμων, ἵνα ἐλθόντος καὶ κρούσαντος
155.5 εὐθέως ἀνοίξωσιν αὐτῷ. μακάριοι οἱ δοῦλοι 37
ἐκεῖνοι, οὓς ἐλθὼν ὁ κύριος εὑρήσει γρηγοροῦν- Jn. 13. 4
τας· αμην λέγω ὑμῖν ὅτι περιζώσεται καὶ ἀνα-
κλινεῖ αὐτοὺς καὶ παρελθὼν διακονήσει αὐτοῖς.
κἂν ἐν τῇ δευτέρᾳ κἂν ἐν τῇ τρίτῃ φυλακῇ ἔλθῃ 38
156.2 καὶ εὕρῃ οὕτως, μακάριοί εἰσιν ἐκεῖνοι. τοῦτο 39 **39–46:**
δὲ γινώσκετε, ὅτι εἰ ᾔδει ὁ οἰκοδεσπότης ποίᾳ Mt. 24. 43–51
ὥρᾳ ὁ κλέπτης ἔρχεται, οὐκ ἂν ἀφῆκεν διορυ- 1 Th. 5. 2
χθῆναι τὸν οἶκον αὐτοῦ. καὶ ὑμεῖς γίνεσθε ἕτοι- 40
μοι, ὅτι ᾗ ὥρᾳ οὐ δοκεῖτε ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
157.5 ἔρχεται. Εἶπεν δὲ ὁ Πέτρος, Κύριε, πρὸς ἡμᾶς 41
τὴν παραβολὴν ταύτην λέγεις ἢ καὶ πρὸς πάντας;
καὶ εἶπεν ὁ Κύριος, Τίς ἄρα ἐστὶν ὁ πιστὸς οἰκο- 42 2 Ti. 2. 15
νόμος ὁ φρόνιμος, ὃν καταστήσει ὁ κύριος ἐπὶ τῆς
θεραπείας αὐτοῦ τοῦ διδόναι ἐν καιρῷ τὸ σιτο-
μέτριον; μακάριος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος, ὃν ἐλθὼν ὁ 43
κύριος αὐτοῦ εὑρήσει ποιοῦντα οὕτως. ἀληθῶς 44 Mt. 25. 21
λέγω ὑμῖν ὅτι ἐπὶ πᾶσιν τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ
158.5 καταστήσει αὐτόν. ἐὰν δὲ εἴπῃ ὁ δοῦλος ἐκεῖνος 45
ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, Χρονίζει ὁ κύριός μου ἔρχε-
σθαι, καὶ ἄρξηται τύπτειν τοὺς παῖδας καὶ τὰς
παιδίσκας, ἐσθίειν τε καὶ πίνειν καὶ μεθύσκεσθαι,
ἥξει ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἐν ἡμέρᾳ ᾗ οὐ 46

---

38 *καν εν τη δευτ. . . . ουτως*] *και εαν ελθη τη εσπερινη φυλακη και ευρησει, ουτως ποιησει, και εαν εν τη δευτ. και τη τριτη* D (f1, it, sy[c], Ir[lat]) 39 *ουκ αν* ℵ*(D) (*d*) *e i* sy[sc] sa[pl] ac arm Mcion] *p*) *εγρηγορησεν αν και ουκ* (*add αν* A *al*) *rell* ς; R 40 *vs. om* f1 42 *ο φρονιμος*] *om* 21 348 sy[s]

προσδοκᾷ καὶ ἐν ὥρᾳ ᾗ οὐ γινώσκει, καὶ διχο-
τομήσει αὐτόν, καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀπί-
Ja. 4. 17 47 *στων θήσει. ἐκεῖνος δὲ ὁ δοῦλος ὁ γνοὺς τὸ θέλημα* 159.10
τοῦ κυρίου αὐτοῦ καὶ μὴ ἑτοιμάσας ἢ ποιήσας
48 *πρὸς τὸ θέλημα αὐτοῦ δαρήσεται πολλάς· ὁ δὲ*
μὴ γνούς, ποιήσας δὲ ἄξια πληγῶν, δαρήσεται
ὀλίγας. παντὶ δὲ ᾧ ἐδόθη πολύ, πολὺ ζητηθή-
σεται παρ' αὐτοῦ, καὶ ᾧ παρέθεντο πολύ, περισ-
49 *σότερον αἰτήσουσιν αὐτόν. Πῦρ ἦλθον βαλεῖν* 160.5
Mt. 20. 22 Mt. 26. 38 50 *ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ τί θέλω εἰ ἤδη ἀνήφθη. βάπτισμα*
Jn. 12. 27 *δὲ ἔχω βαπτισθῆναι, καὶ πῶς συνέχομαι ἕως*
51–53: 51 *ὅτου τελεσθῇ. δοκεῖτε ὅτι εἰρήνην παρεγενόμην*
Mt. 10. 34–36 *δοῦναι ἐν τῇ γῇ; οὐχί, λέγω ὑμῖν, ἀλλ' ἢ δια-*
52 *μερισμόν. ἔσονται γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν πέντε ἐν ἑνὶ*
οἴκῳ διαμεμερισμένοι, τρεῖς ἐπὶ δυσὶν καὶ δύο ἐπὶ
53 *τρισὶν | διαμερισθήσονται, πατὴρ ἐπὶ υἱῷ καὶ*
Mic. 7. 6 υἱὸς ἐπὶ πατρί, *μήτηρ ἐπὶ θυγατέρα καὶ* θυγάτηρ
ἐπὶ τὴν μητέρα, *πενθερὰ ἐπὶ τὴν νύμφην αὐτῆς καὶ*
Mt. 16. 2, 3 54 νύμφη ἐπὶ τὴν πενθεράν. *Ἔλεγεν δὲ καὶ τοῖς* 161.5
ὄχλοις, Ὅταν ἴδητε νεφέλην ἀνατέλλουσαν ἐπὶ
δυσμῶν, εὐθέως λέγετε ὅτι Ὄμβρος ἔρχεται, καὶ
55 *γίνεται οὕτως· καὶ ὅταν νότον πνέοντα, λέγετε*
56 *ὅτι Καύσων ἔσται, καὶ γίνεται. ὑποκριταί, τὸ*
πρόσωπον τῆς γῆς καὶ τοῦ οὐρανοῦ οἴδατε δοκι-
μάζειν, τὸν καιρὸν δὲ τοῦτον πῶς οὐ δοκιμάζετε;

---

47 ετοιμ. η ποι. ℵB; R] ετοιμ. W f13 it sy: ποι. 𝔭[45]D 69 *d* Mcion Ir[lat] Or: ετοιμ. μηδε ποι. AΘ f1 28 *pl f* vg ς 49 (ανηφθη.] ;) 50 (τελεσθη.];) 51 δουναι] ποιησαι D *d e* sy[c]: βαλειν 1093 1424 it sy[s. p] Mcion 54 νεφελην ℵAB f1 f13 700 *al*; R] την νεφ. 𝔭[45]DWΘ 28 *pm* ς | επι ℵB *pc*; R] απο 𝔭[45]ADWΘ f1 f13 *pl* ς 56 πως ου δοκιμαζετε 𝔭[45]AW f1 f13 *pl* lat ς] ου δοκ. D it: πως ουκ οιδατε δοκιμαζειν ℵBΘ *pc* (*ff*[2] *l*) sa[pl] bo[pl] Mcion; R

Τί δὲ καὶ ἀφ' ἑαυτῶν οὐ κρίνετε τὸ δίκαιον; ὡς 57 58 Mt. 5. 25, 26
162.5 *γὰρ ὑπάγεις μετὰ τοῦ ἀντιδίκου σου ἐπ' ἄρχοντα,*
ἐν τῇ ὁδῷ δὸς ἐργασίαν ἀπηλλάχθαι ἀπ' αὐτοῦ,
μήποτε κατασύρῃ σε πρὸς τὸν κριτήν, καὶ ὁ κριτής
σε παραδώσει τῷ πράκτορι, καὶ ὁ πράκτωρ σε
βαλεῖ εἰς φυλακήν. λέγω σοι, οὐ μὴ ἐξέλθῃς 59
ἐκεῖθεν ἕως καὶ τὸ ἔσχατον λεπτὸν ἀποδῷς.
163.10 *Παρῆσαν δέ τινες ἐν αὐτῷ τῷ καιρῷ ἀπαγ-* **13**
γέλλοντες αὐτῷ περὶ τῶν Γαλιλαίων ὧν τὸ αἷμα Ac. 5. 37
Πειλᾶτος ἔμιξεν μετὰ τῶν θυσιῶν αὐτῶν. καὶ 2
ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, Δοκεῖτε ὅτι οἱ Γαλιλαῖοι
οὗτοι ἁμαρτωλοὶ παρὰ πάντας τοὺς Γαλιλαίους Jn. 9. 2
ἐγένοντο, ὅτι ταῦτα πεπόνθασιν; οὐχί, λέγω ὑμῖν, 3
ἀλλ' ἐὰν μὴ μετανοῆτε, πάντες ὁμοίως ἀπολεῖσθε. Ps. 7. 12
ἢ ἐκεῖνοι οἱ δεκαοκτὼ ἐφ' οὓς ἔπεσεν ὁ πύργος 4
ἐν τῷ Σιλωαμ καὶ ἀπέκτεινεν αὐτούς, δοκεῖτε ὅτι
αὐτοὶ ὀφειλέται ἐγένοντο παρὰ πάντας τοὺς ἀν-
θρώπους τοὺς κατοικοῦντας Ιερουσαλημ; οὐχί, 5
λέγω ὑμῖν, ἀλλ' ἐὰν μὴ μετανοήσητε, πάντες
164.10 *ὡσαύτως ἀπολεῖσθε.* *Ἔλεγεν δὲ ταύτην τὴν* 6
παραβολήν. Συκῆν εἶχέν τις πεφυτευμένην ἐν τῷ 3. 9 Mt. 3. 10;
ἀμπελῶνι αὐτοῦ, καὶ ἦλθεν ζητῶν καρπὸν ἐν αὐτῇ 21. 19
καὶ οὐχ εὗρεν. εἶπεν δὲ πρὸς τὸν ἀμπελουργόν, 7 Mk. 11. 13
Ἰδοὺ τρία ἔτη ἀφ' οὗ ἔρχομαι ζητῶν καρπὸν ἐν
τῇ συκῇ ταύτῃ καὶ οὐχ εὑρίσκω· ἔκκοψον αὐτήν·
ἱνατί καὶ τὴν γῆν καταργεῖ; ὁ δὲ ἀποκριθεὶς λέγει 8

---

59 *το εσχ. λ. αποδ.*] *p*) *αποδοις τον εσχ. κοδραντην* D it sy Mcion **13.** 3 *παντες*] *om ff*[2] *l r*[1vid] *r*[2] | *ομοιως*] *ωσαυτως* AW *28 565 700 al* ϛ 5 *παντες*] *om ff*[2] *i l* sy[sc] bo(2) | *ωσαυτως*] *ομοιως* ADWΘ f*13 28 pl* ϛ 7 *ευρισκω*] *add φερε την αξινην* D *d* | *την γην*] *τον τοπον* B*

2 P. 3. 9, 15 αὐτῷ, Κύριε, ἄφες αὐτὴν καὶ τοῦτο τὸ ἔτος, ἕως
9 ὅτου σκάψω περὶ αὐτὴν καὶ βάλω κόπρια, κἂν
μὲν ποιήσῃ καρπὸν εἰς τὸ μέλλον· εἰ δὲ μή γε,
ἐκκόψεις αὐτήν.
10 Ἦν δὲ διδάσκων ἐν μιᾷ τῶν συναγωγῶν ἐν
11 τοῖς σάββασιν. καὶ ἰδοὺ γυνὴ πνεῦμα ἔχουσα
ἀσθενείας ἔτη δεκαοκτώ, καὶ ἦν συνκύπτουσα καὶ
12 μὴ δυναμένη ἀνακῦψαι εἰς τὸ παντελές. ἰδὼν δὲ
αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς προσεφώνησεν καὶ εἶπεν αὐτῇ,
Mk. 7. 32 13 Γύναι, ἀπολέλυσαι τῆς ἀσθενείας σου, | καὶ ἐπέ-
θηκεν αὐτῇ τὰς χεῖρας· καὶ παραχρῆμα ἀνωρ-
14 θώθη, καὶ ἐδόξαζεν τὸν Θεόν. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ 165.2
ἀρχισυνάγωγος, ἀγανακτῶν ὅτι τῷ σαββάτῳ
Ex. 20. 9 Dt. 5. 13 ἐθεράπευσεν ὁ Ἰησοῦς, ἔλεγεν τῷ ὄχλῳ ὅτι Ἓξ
ἡμέραι εἰσὶν ἐν αἷς δεῖ ἐργάζεσθαι· ἐν αὐταῖς οὖν
ἐρχόμενοι θεραπεύεσθε καὶ μὴ τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαβ-
15 βάτου. ἀπεκρίθη δὲ αὐτῷ ὁ Κύριος καὶ εἶπεν,
14. 5 Ὑποκριταί, ἕκαστος ὑμῶν τῷ σαββάτῳ οὐ λύει
τὸν βοῦν αὐτοῦ ἢ τὸν ὄνον ἀπὸ τῆς φάτνης καὶ
19. 9 Ac. 3. 25 16 ἀπαγαγὼν ποτίζει; ταύτην δὲ θυγατέρα Ἀβρααμ
οὖσαν, ἣν ἔδησεν ὁ Σατανᾶς ἰδοὺ δέκα καὶ ὀκτὼ
ἔτη, οὐκ ἔδει λυθῆναι ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ τούτου τῇ
17 ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου; καὶ ταῦτα λέγοντος αὐτοῦ 166.10
κατῃσχύνοντο πάντες οἱ ἀντικείμενοι αὐτῷ, καὶ

---

8 *κοπρια*] *κοφινον κοπριων* **D** it Or 9 *εις το μελλον· ει δε μη γε* **ℵB** *pc*; R] *trsp* · *ει δε μη γε, εις το μ.* **𝔭**[45]**ADWΘ** f*1* f*13* *pl* latt sy ς 12 *προσεφων. και*] *om* **D** *d e* sa(2) 14 *ουν*] *om* **U** *482* sy bo(2) arm 15 *Κυρ.*] *Ιησους* **DΘ** f*1* f*13* *700* *al* bo(5) | *Υποκριται* **ℵABΘ** f*13* *al* lat; R] *-τα* **𝔭**[45]**DW** f*1* *28* *579* *pm* *d f l* sy sa ς | *απαγαγων*] *απαγων* **ℵ*B*Θ** *1* *pc* 17 *ταυτα λεγ. αυτου*] *om* **D** *d e* | *παντες*] *om* **𝔭**[45]**D** it

πᾶς ὁ ὄχλος ἔχαιρεν ἐπὶ πᾶσιν τοῖς ἐνδόξοις τοῖς
167.2 *γινομένοις ὑπ' αὐτοῦ.* *Ἔλεγεν οὖν, Τίνι ὁμοία* 18 **18–21:** Mt. 13. 31–33
ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, καὶ τίνι ὁμοιώσω
αὐτήν; ὁμοία ἐστὶν κόκκῳ σινάπεως, ὃν λαβὼν 19 Mk. 4. 30–32
ἄνθρωπος ἔβαλεν εἰς κῆπον ἑαυτοῦ, καὶ ηὔξησεν
καὶ ἐγένετο εἰς δένδρον, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ Dn. 4. 12, 21
168.5 κατεσκήνωσεν ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ. *Καὶ πάλιν* 20 Ezk. 17. 23; 31. 6
εἶπεν, Τίνι ὁμοιώσω τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ;
ὁμοία ἐστὶν ζύμῃ, ἣν λαβοῦσα γυνὴ ἔκρυψεν εἰς 21
ἀλεύρου σάτα τρία, ἕως οὗ ἐζυμώθη ὅλον.
169.2 *Καὶ διεπορεύετο κατὰ πόλεις καὶ κώμας δι-* 22
δάσκων καὶ πορείαν ποιούμενος εἰς Ἱεροσόλυμα.
170.5 *Εἶπεν δέ τις αὐτῷ, Κύριε, εἰ ὀλίγοι οἱ σῳζόμενοι;* 23
ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς, | *Ἀγωνίζεσθε εἰσελθεῖν* 24 Mt. 7. 13, 14
διὰ τῆς στενῆς θύρας, ὅτι πολλοί, λέγω ὑμῖν, Ph. 3. 12 1 Ti. 6. 12
171.5 *ζητήσουσιν εἰσελθεῖν καὶ οὐκ ἰσχύσουσιν. ἀφ'* 25 Mt. 25. 11, 12
οὗ ἂν ἐγερθῇ ὁ οἰκοδεσπότης καὶ ἀποκλείσῃ τὴν
θύραν, καὶ ἄρξησθε ἔξω ἑστάναι καὶ κρούειν τὴν
θύραν λέγοντες, Κύριε, ἄνοιξον ἡμῖν, καὶ ἀποκρι-
θεὶς ἐρεῖ ὑμῖν, Οὐκ οἶδα ὑμᾶς πόθεν ἐστέ. τότε 26 Mt. 7. 22, 23
ἄρξεσθε λέγειν, Ἐφάγομεν ἐνώπιόν σου καὶ ἐπίο-
μεν, καὶ ἐν ταῖς πλατείαις ἡμῶν ἐδίδαξας· καὶ 27
ἐρεῖ λέγων ὑμῖν, Οὐκ οἶδα πόθεν ἐστέ· ἀπόστητε Ps. 6. 8
ἀπ' ἐμοῦ πάντες ἐργάται ἀδικίας. *ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυ-* 28 **28, 29:** Mt. 8. 11, 12
172.5 *θμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων, *ὅταν ὄψησθε*
Αβρααμ καὶ Ισαακ καὶ Ιακωβ καὶ πάντας τοὺς

---

19 δενδρον ℵBD *al* it sy[sc] co arm ; R] *add μεγα* 𝔭[45]AWΘ f*1* f*13* *pm* lat sy[p] ς 24 (ισχυσουσιν.] , R[m]) 25 εγερθη ο οικ.] ο οικ. εισελθη D *d*: εισελθη ο οικ. f*13* lat 27 λεγων υμιν B *892*] υμιν ℵ lat sy[p] sa: *Λεγω υμιν* ADWΘ f*1* f*13* *pl d* (sy[sc]) ς; R | *Ουκ οιδα π. εστε*] *Ουδεποτε* ειδον υμας D *d e*

Mal. 1. 11 προφήτας ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ, ὑμᾶς δὲ ἐκ-
Is. 49. 12; 59. 19 29 βαλλομένους ἔξω. καὶ ἥξουσιν ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ
Ps. 107. 3 14. 15 δυσμῶν καὶ ἀπὸ βορρᾶ καὶ νότου, καὶ ἀνακλιθή-
Mt. 19. 30 30 σονται ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ. καὶ ἰδοὺ εἰσὶν 173.2
ἔσχατοι οἳ ἔσονται πρῶτοι, καὶ εἰσὶν πρῶτοι οἳ
31 ἔσονται ἔσχατοι. Ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ προσ- 174.10
ῆλθάν τινες Φαρισαῖοι λέγοντες αὐτῷ, Ἔξελθε
καὶ πορεύου ἐντεῦθεν, ὅτι Ἡρῴδης θέλει σε ἀπο-
32 κτεῖναι. καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Πορευθέντες εἴπατε
τῇ ἀλώπεκι ταύτῃ, Ἰδοὺ ἐκβάλλω δαιμόνια καὶ
ἰάσεις ἀποτελῶ σήμερον καὶ αὔριον, καὶ τῇ τρίτῃ
33 τελειοῦμαι. πλὴν δεῖ με σήμερον καὶ αὔριον καὶ
τῇ ἐχομένῃ πορεύεσθαι, ὅτι οὐκ ἐνδέχεται προφή-
34, 35: Mt. 23. 37–39 34 την ἀπολέσθαι ἔξω Ἰερουσαλημ. Ἰερουσαλημ 175.5
Ἰερουσαλημ, ἡ ἀποκτείνουσα τοὺς προφήτας καὶ
λιθοβολοῦσα τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτήν,
ποσάκις ἠθέλησα ἐπισυνάξαι τὰ τέκνα σου ὃν τρό-
πον ὄρνις τὴν ἑαυτῆς νοσσιὰν ὑπὸ τὰς πτέρυγας,
Jer. 22. 5; 12. 7 35 καὶ οὐκ ἠθελήσατε. ἰδοὺ ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος
Ps. 69. 25 ὑμῶν. λέγω δὲ ὑμῖν, οὐ μὴ ἴδητέ με ἕως ἥξει
ὅτε εἴπητε,

Ps. 118. 26 Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου.

6. 6–11; 12. 37 **14** Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐλθεῖν αὐτὸν εἰς οἶκόν τινος 176.10
τῶν ἀρχόντων τῶν Φαρισαίων σαββάτῳ φαγεῖν
ἄρτον, καὶ αὐτοὶ ἦσαν παρατηρούμενοι αὐτόν.

---

31 ωρα ℵAB*D f1 f13 *700 al d* sa(5); R] ημερα WΘ *28 pm* lat sa(1) bo ς 33 εχομενη] ερχ- ℵD *69 157 pm d* bo 35 υμων 𝔭[45vid]ℵABW f1 *69 565 pm* it vg[w] sy[s] sa bo[pl]; R] *add* (Ier. 22. 5) ερημος DΘ *28 al* it vg[s, cl] sy[c] bo(7) ς | ηξει οτε] αν 𝔭[45]ℵΘ f1 f13 *al* co fa; R: αν ηξη οτε f1: *om* B **14.** 1 εν τω] *om* f13 it |των 2°] *om* 𝔭[45]ℵB sa *pc*

καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπός τις ἦν ὑδρωπικὸς ἔμπροσθεν 2
αὐτοῦ. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς τοὺς 3
νομικοὺς καὶ Φαρισαίους λέγων, Ἔξεστιν τῷ
σαββάτῳ θεραπεῦσαι ἢ οὔ; | οἱ δὲ ἡσύχασαν. καὶ 4
177.2 ἐπιλαβόμενος ἰάσατο αὐτὸν καὶ ἀπέλυσεν. καὶ 5 13. 15 Mt. 12. 11
πρὸς αὐτοὺς εἶπεν, Τίνος ὑμῶν υἱὸς ἢ βοῦς εἰς
φρέαρ πεσεῖται, καὶ οὐκ εὐθέως ἀνασπάσει αὐτὸν
ἐν ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου; καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἀντ- 6
178.10 αποκριθῆναι πρὸς ταῦτα. Ἔλεγεν δὲ πρὸς τοὺς 7
κεκλημένους παραβολήν, ἐπέχων πῶς τὰς πρω- Mt. 23. 6
τοκλισίας ἐξελέγοντο, λέγων πρὸς αὐτούς, | Ὅταν 8 Pr. 25. 6
κληθῇς ὑπό τινος εἰς γάμους, μὴ κατακλιθῇς εἰς
τὴν πρωτοκλισίαν, μήποτε ἐντιμότερός σου ᾖ
κεκλημένος ὑπ' αὐτοῦ, καὶ ἐλθὼν ὁ σὲ καὶ αὐτὸν 9
καλέσας ἐρεῖ σοι, Δὸς τούτῳ τόπον, καὶ τότε
ἄρξῃ μετὰ αἰσχύνης τὸν ἔσχατον τόπον κατέχειν.
ἀλλ' ὅταν κληθῇς, πορευθεὶς ἀνάπεσε εἰς τὸν 10
ἔσχατον τόπον, ἵνα ὅταν ἔλθῃ ὁ κεκληκώς σε ἐρεῖ
σοι, Φίλε, προσανάβηθι ἀνώτερον· τότε ἔσται σοι
δόξα ἐνώπιον πάντων τῶν συνανακειμένων σοι.
179.5 ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, καὶ ὁ 11 18. 14 Mt. 23. 12
180.10 ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται. Ἔλεγεν δὲ καὶ 12
τῷ κεκληκότι αὐτόν, Ὅταν ποιῇς ἄριστον ἢ
δεῖπνον, μὴ φώνει τοὺς φίλους σου μηδὲ τοὺς
ἀδελφούς σου μηδὲ τοὺς συγγενεῖς σου μηδὲ γεί-
τονας πλουσίους, μήποτε καὶ αὐτοὶ ἀντικαλέσω-
σίν σε καὶ γένηται ἀνταπόδομά σοι. ἀλλ' ὅταν 13 Dt. 14. 29

---

3 λεγων] *om* D it sy | η ου] *om* 𝔭[45]AW *700 1424 pm* lat ϛ 5 υιος 𝔭[45](A)BW *28 al e f q* sa; R[m]] ονος ℵ f*1* f*13 al* lat (sy[s]) bo fa ϛ; R[t]: ονος υιος Θ: *p*) προβατον D *d* 10 παντων] *om* DW *700 1424 al* lat sy[s] ϛ 12 γειτονας] τους γ σου τους Θ f*13* co: τους γ. μηδε τους D it

δοχὴν ποιῇς, κάλει πτωχούς, ἀναπήρους, χωλούς,
14 τυφλούς· καὶ μακάριος ἔσῃ, ὅτι οὐκ ἔχουσιν ἀντ-
Jn. 5. 29 ἀποδοῦναί σοι· ἀνταποδοθήσεται γάρ σοι ἐν τῇ
15 ἀναστάσει τῶν δικαίων. Ἀκούσας δέ τις τῶν
13. 29 συνανακειμένων ταῦτα εἶπεν αὐτῷ, Μακάριος
ὅστις φάγεται ἄρτον ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ.
16–24: 16 ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, Ἄνθρωπός τις ἐποίει δεῖπνον 181.5
Mt. 22. 2–10 17 μέγα, καὶ ἐκάλεσεν πολλούς, | καὶ ἀπέστειλεν
τὸν δοῦλον αὐτοῦ τῇ ὥρᾳ τοῦ δείπνου εἰπεῖν τοῖς
κεκλημένοις, ˹Ἔρχεσθε, ὅτι ἤδη ἕτοιμά ἐστιν.
18 | καὶ ἤρξαντο ἀπὸ μιᾶς πάντες παραιτεῖσθαι. ὁ
πρῶτος εἶπεν αὐτῷ, Ἀγρὸν ἠγόρασα, καὶ ἔχω
ἀνάγκην ἐξελθὼν ἰδεῖν αὐτόν· ἐρωτῶ σε, ἔχε με
19 παρῃτημένον. καὶ ἕτερος εἶπεν, Ζεύγη βοῶν
ἠγόρασα πέντε, καὶ πορεύομαι δοκιμάσαι αὐτά·
1 Co. 7. 33 20 ἐρωτῶ σε, ἔχε με παρῃτημένον. καὶ ἕτερος εἶπεν,
Γυναῖκα ἔγημα, καὶ διὰ τοῦτο οὐ δύναμαι ἐλθεῖν.
21 καὶ παραγενόμενος ὁ δοῦλος ἀπήγγειλεν τῷ κυρίῳ
αὐτοῦ ταῦτα. τότε ὀργισθεὶς ὁ οἰκοδεσπότης
εἶπεν τῷ δούλῳ αὐτοῦ, ˹Ἔξελθε ταχέως εἰς τὰς
πλατείας καὶ ῥύμας τῆς πόλεως, καὶ τοὺς πτω-
χοὺς καὶ ἀναπήρους καὶ τυφλοὺς καὶ χωλοὺς
22 εἰσάγαγε ὧδε. καὶ εἶπεν ὁ δοῦλος, Κύριε, γέγο-
23 νεν ὃ ἐπέταξας, καὶ ἔτι τόπος ἐστίν. καὶ εἶπεν ὁ
κύριος πρὸς τὸν δοῦλον, ˹Ἔξελθε εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ
φραγμοὺς καὶ ἀνάγκασον εἰσελθεῖν, ἵνα γεμισθῇ

---

15 *αρτον* ℵABDΘ f1 *157 pm* latt sy^{p} ς; R] *αριστον* W f13 *28 700 al* sy^{sc} 16 *μεγα*] *om* X *e* Mcion 17 ˏ*Ερχεσθε* BΘ f1 f13 *pm* it sa ς; R] *ερχεσθαι* ℵADW *28 al* r^{2} z vg sy^{sc} bo | *ετ. εστιν* 𝔭^{45vid}B *pc* (*εισιν* ℵΘ *pc*) it; R] *add παντα* AW f1 f13 *pl* lat (co) ς: *praem παντα* D *a e* sy 22 *Κυριε*] *om* D *pc c d e* 23 *αναγκασον*] *ποιησον* 𝔭^{45} *157* sy^{sc}

μου ὁ οἶκος· λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς τῶν ἀν- 24
δρῶν ἐκείνων τῶν κεκλημένων γεύσεταί μου τοῦ
δείπνου.
182.5 Συνεπορεύοντο δὲ αὐτῷ ὄχλοι πολλοί, καὶ 25
στραφεὶς εἶπεν πρὸς αὐτούς, Εἴ τις ἔρχεται πρός 26 — **26, 27:**
με καὶ οὐ μισεῖ τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα — Mt. 10. 37, 38
καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα καὶ τοὺς ἀδελφοὺς — Dt. 33. 9, 10
καὶ τὰς ἀδελφάς, ἔτι τε καὶ τὴν ψυχὴν ἑαυτοῦ, οὐ — 18. 29, 30; Jn. 12. 25
δύναται εἶναί μου μαθητής. ὅστις οὐ βαστάζει 27 — 9. 23
τὸν σταυρὸν ἑαυτοῦ καὶ ἔρχεται ὀπίσω μου, οὐ
183.10 δύναται εἶναί μου μαθητής. Τίς γὰρ ἐξ ὑμῶν 28
θέλων πύργον οἰκοδομῆσαι οὐχὶ πρῶτον καθίσας
ψηφίζει τὴν δαπάνην, εἰ ἔχει εἰς ἀπαρτισμόν; ἵνα 29
μή ποτε θέντος αὐτοῦ θεμέλιον καὶ μὴ ἰσχύοντος
ἐκτελέσαι πάντες οἱ θεωροῦντες ἄρξωνται αὐτῷ
ἐμπαίζειν | λέγοντες ὅτι Οὗτος ὁ ἄνθρωπος ἤρξατο 30
οἰκοδομεῖν καὶ οὐκ ἴσχυσεν ἐκτελέσαι. Ἢ τίς 31
βασιλεὺς πορευόμενος ἑτέρῳ βασιλεῖ συμβαλεῖν
εἰς πόλεμον οὐχὶ καθίσας πρῶτον βουλεύσεται εἰ
δυνατός ἐστιν ἐν δέκα χιλιάσιν ὑπαντῆσαι τῷ
μετὰ εἴκοσι χιλιάδων ἐρχομένῳ ἐπ᾽ αὐτόν; εἰ δὲ 32
μή γε, ἔτι αὐτοῦ πόρρω ὄντος πρεσβείαν ἀποστεί-
184.5 λας ἐρωτᾷ τὰ πρὸς εἰρήνην. οὕτως οὖν πᾶς ἐξ 33
ὑμῶν ὃς οὐκ ἀποτάσσεται πᾶσιν τοῖς ἑαυτοῦ
185.2 ὑπάρχουσιν οὐ δύναται εἶναί μου μαθητής. Καλὸν 34 — Mt. 5. 13; Mk. 9. 50
οὖν τὸ ἅλας· ἐὰν δὲ καὶ τὸ ἅλας μωρανθῇ, ἐν
τίνι ἀρτυθήσεται; οὔτε εἰς γῆν οὔτε εἰς κοπρίαν 35

---

24 *fin.*] *add p)* πολλοι γαρ εισιν κλητοι, ολιγοι δε εκλεκτοι **GH** *579 al*   25 πολλοι] *om* **DΘ** it sy^{c} 27 *vs. om 69 544 al* sy^{s} vg(1) bo(1)   29 και μη ισχ. εκτελ.] μη ισχυση οικοδομησαι και **D** *d e* Aug   32 τα προς] προς **א*** *al*: εις **B**: τα εις **K** *al*   33 ουν] *om* **W** *713 pc* sy^{sc} bo^{pl}

εὔθετόν ἐστιν· ἔξω βάλλουσιν αὐτό. ὁ ἔχων ὦτα
ἀκούειν ἀκουέτω.
15 Ἦσαν δὲ αὐτῷ ἐγγίζοντες πάντες οἱ τελῶναι 186.2
2 καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀκούειν αὐτοῦ. καὶ διεγόγγυζον
οἵ τε Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς λέγοντες ὅτι
Οὗτος ἁμαρτωλοὺς προσδέχεται καὶ συνεσθίει
3 αὐτοῖς. εἶπεν δὲ πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν 187.5
4–7: Mt. 18. 12–14; 19. 10; Ezk. 34. 11, 16
4 ταύτην λέγων, Τίς ἄνθρωπος ἐξ ὑμῶν ἔχων ἑκατὸν
πρόβατα καὶ ἀπολέσας ἐξ αὐτῶν ἓν οὐ καταλείπει
τὰ ἐνενήκοντα ἐννέα ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ πορεύεται
5 ἐπὶ τὸ ἀπολωλὸς ἕως εὕρῃ αὐτό; καὶ εὑρὼν ἐπι-
6 τίθησιν ἐπὶ τοὺς ὤμους αὐτοῦ χαίρων, καὶ ἐλθὼν
εἰς τὸν οἶκον συνκαλεῖ τοὺς φίλους καὶ τοὺς γεί-
τονας, λέγων αὐτοῖς, Συνχάρητέ μοι, ὅτι εὗρον
7 τὸ πρόβατόν μου τὸ ἀπολωλός. λέγω ὑμῖν ὅτι
οὕτως χαρὰ ἐν τῷ οὐρανῷ ἔσται ἐπὶ ἑνὶ ἁμαρτωλῷ
μετανοοῦντι ἢ ἐπὶ ἐνενήκοντα ἐννέα δικαίοις οἵ-
8 τινες οὐ χρείαν ἔχουσιν μετανοίας. Ἢ τίς γυνὴ 188.10
δραχμὰς ἔχουσα δέκα, ἐὰν ἀπολέσῃ δραχμὴν
μίαν, οὐχὶ ἅπτει λύχνον καὶ σαροῖ τὴν οἰκίαν καὶ
9 ζητεῖ ἐπιμελῶς ἕως οὗ εὕρῃ; καὶ εὑροῦσα συν-
καλεῖ τὰς φίλας καὶ γείτονας λέγουσα, Συνχάρητέ
Eph. 3. 10
10 μοι, ὅτι εὗρον τὴν δραχμὴν ἣν ἀπώλεσα. οὕτως, 189.5
λέγω ὑμῖν, γίνεται χαρὰ ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων
11 τοῦ Θεοῦ ἐπὶ ἑνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι. Εἶ- 190.10
12 πεν δέ, Ἄνθρωπός τις εἶχεν δύο υἱούς. καὶ εἶπεν

---

1 παντες] *om* **W** *pc* lat sy[sc] 3 λεγων] *om* **DΘ** f*13* *28* *pc* *b d e* sy 4 εχων] ος εξει **D** (*ex* lat?) | απολεσας] -ση **B*D** | ου καταλειπει] ουκ αφιησι **D** lat | πορ. επι το απολ.] απελθων το απ. ζητει **D** (lat sy co) 6 συνκαλει] -ειται **D** f*1* f*13* *pm* 8 δραχμην] *om* **D** *157* it sy[sc] co 9 συνκαλει] -ειται **ADW** *al* 6

ὁ νεώτερος αὐτῶν τῷ πατρί, Πάτερ, δός μοι τὸ
ἐπιβάλλον μέρος τῆς οὐσίας. ὁ δὲ διεῖλεν αὐτοῖς
τὸν βίον. καὶ μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας συναγαγὼν 13
πάντα ὁ νεώτερος υἱὸς ἀπεδήμησεν εἰς χώραν
μακράν, καὶ ἐκεῖ διεσκόρπισεν τὴν οὐσίαν αὐτοῦ Pr. 29. 3
ζῶν ἀσώτως. δαπανήσαντος δὲ αὐτοῦ πάντα 14
ἐγένετο λιμὸς ἰσχυρὰ κατὰ τὴν χώραν ἐκείνην,
καὶ αὐτὸς ἤρξατο ὑστερεῖσθαι. καὶ πορευθεὶς 15
ἐκολλήθη ἑνὶ τῶν πολιτῶν τῆς χώρας ἐκείνης, καὶ
ἔπεμψεν αὐτὸν εἰς τοὺς ἀγροὺς αὐτοῦ βόσκειν
χοίρους· καὶ ἐπεθύμει γεμίσαι τὴν κοιλίαν αὐτοῦ 16 Pr. 23. 21
ἐκ τῶν κερατίων ὧν ἤσθιον οἱ χοῖροι, καὶ οὐδεὶς
ἐδίδου αὐτῷ. εἰς ἑαυτὸν δὲ ἐλθὼν ἔφη, Πόσοι 17
μίσθιοι τοῦ πατρός μου περισσεύονται ἄρτων, ἐγὼ
δὲ λιμῷ ὧδε ἀπόλλυμαι. ἀναστὰς πορεύσομαι 18 Jer. 3. 12, 13
πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ ἐρῶ αὐτῷ, Πάτερ, ἥμαρ- Ps. 51. 4
τον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου, οὐκέτι εἰμὶ 19
ἄξιος κληθῆναι υἱός σου· ποίησόν με ὡς ἕνα τῶν
μισθίων σου. καὶ ἀναστὰς ἦλθεν πρὸς τὸν πατέρα 20
ἑαυτοῦ. ἔτι δὲ αὐτοῦ μακρὰν ἀπέχοντος εἶδεν
αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἐσπλαγχνίσθη, καὶ δρα-
μὼν ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ κατ-
εφίλησεν αὐτόν. εἶπεν δὲ ὁ υἱὸς αὐτῷ, Πάτερ, 21
ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου, οὐκέτι

---

12 ο δε AB *pc* co; R] *και* ℵ*DWΘ f1 f13 *pl* ς 13 *μετ ου*] *ου μετα* D *157* lat sa | *την ουσιαν αυτου*] *εαυτου τον βιον* D 16 *γεμισαι την κοιλ. αυτ.* AΘ *28 pm* lat sy[s] bo ς] *χορτασθηναι* ℵBD f1 f13 *al d e f* (sy[c]) sa; R: *γ. τ. κ. α. και χορτ.* W 17 *Ποσοι*] *Πως οι* X *28 69 al* | *λιμω ωδε* ℵB *pc*; R] *ωδε λ.* DΘ f1 f13 *pm*: *om ωδε* AW *al* ς 20 *επεπεσεν*] *επεσεν* W *1 69 al*: *ενεπεσεν* D

22 εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱός σου. εἶπεν δὲ ὁ πατὴρ
πρὸς τοὺς δούλους αὐτοῦ, Ταχὺ ἐξενέγκατε στο-
λὴν τὴν πρώτην καὶ ἐνδύσατε αὐτόν, καὶ δότε
δακτύλιον εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ ὑποδήματα εἰς
23 τοὺς πόδας, καὶ φέρετε τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν,
Eph. 2. 1, 5; 5. 14 24 θύσατε, καὶ φαγόντες εὐφρανθῶμεν, | ὅτι οὗτος
ὁ υἱός μου νεκρὸς ἦν καὶ ἀνέζησεν, ἦν ἀπολωλὼς
25 καὶ εὑρέθη. καὶ ἤρξαντο εὐφραίνεσθαι. | ἦν δὲ ὁ
υἱὸς αὐτοῦ ὁ πρεσβύτερος ἐν ἀγρῷ· καὶ ὡς ἐρχό-
μενος ἤγγισεν τῇ οἰκίᾳ, ἤκουσεν συμφωνίας καὶ
26 χορῶν, καὶ προσκαλεσάμενος ἕνα τῶν παίδων
27 ἐπυνθάνετο τί ἂν εἴη ταῦτα. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ ὅτι
Ὁ ἀδελφός σου ἥκει, καὶ ἔθυσεν ὁ πατήρ σου τὸν
μόσχον τὸν σιτευτόν, ὅτι ὑγιαίνοντα αὐτὸν ἀπέ-
28 λαβεν. ὠργίσθη δὲ καὶ οὐκ ἤθελεν εἰσελθεῖν· ὁ
29 δὲ πατὴρ αὐτοῦ ἐξελθὼν παρεκάλει αὐτόν. ὁ δὲ
ἀποκριθεὶς εἶπεν τῷ πατρί, Ἰδοὺ τοσαῦτα ἔτη
δουλεύω σοι καὶ οὐδέποτε ἐντολήν σου παρῆλθον,
καὶ ἐμοὶ οὐδέποτε ἔδωκας ἔριφον ἵνα μετὰ τῶν
30 φίλων μου εὐφρανθῶ· ὅτε δὲ ὁ υἱός σου οὗτος
ὁ καταφαγών σου τὸν βίον μετὰ πορνῶν ἦλθεν,
31 ἔθυσας αὐτῷ τὸν σιτευτὸν μόσχον. ὁ δὲ εἶπεν
Jn. 17. 10 αὐτῷ, Τέκνον, σὺ πάντοτε μετ᾽ ἐμοῦ εἶ, καὶ πάντα
32 τὰ ἐμὰ σά ἐστιν· εὐφρανθῆναι δὲ καὶ χαρῆναι ἔδει,
ὅτι ὁ ἀδελφός σου οὗτος νεκρὸς ἦν καὶ ἔζησεν,
καὶ ἀπολωλὼς καὶ εὑρέθη.

16 Ἔλεγεν δὲ καὶ πρὸς τοὺς μαθητάς, Ἄνθρωπός
τις ἦν πλούσιος ὃς εἶχεν οἰκονόμον, καὶ οὗτος

---

21 *fin.* AWΘ f1 f13 *pm* lat sy co ς; R[1]] *add* (19) ποιησον με ως ενα των μισθιων σου ℵBD *700 al d* vg[pc]; R[m] 22 *Ταχυ*] *om* AWΘ f1 *28 pm* ς 29 εριφον] ερ. εξ αιγων D *d*: εριφιον B | ευφρανθω] αριστησω D.

διεβλήθη αὐτῷ ὡς διασκορπίζων τὰ ὑπάρχοντα
αὐτοῦ. καὶ φωνήσας αὐτὸν εἶπεν αὐτῷ, Τί τοῦτο 2
ἀκούω περὶ σοῦ; ἀπόδος τὸν λόγον τῆς οἰκονο-
μίας σου· οὐ γὰρ δύνῃ ἔτι οἰκονομεῖν. εἶπεν δὲ 3
ἐν ἑαυτῷ ὁ οἰκονόμος, Τί ποιήσω, ὅτι ὁ κύριός
μου ἀφαιρεῖται τὴν οἰκονομίαν ἀπ᾽ ἐμοῦ; σκά-
πτειν οὐκ ἰσχύω, ἐπαιτεῖν αἰσχύνομαι. ἔγνων τί 4
ποιήσω, ἵνα ὅταν μετασταθῶ ἐκ τῆς οἰκονομίας
δέξωνταί με εἰς τοὺς οἴκους ἑαυτῶν. καὶ προσ- 5
καλεσάμενος ἕνα ἕκαστον τῶν χρεοφειλετῶν τοῦ
κυρίου ἑαυτοῦ ἔλεγεν τῷ πρώτῳ, Πόσον ὀφείλεις
τῷ κυρίῳ μου; ὁ δὲ εἶπεν, Ἑκατὸν βάτους ἐλαίου. 6
ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, Δέξαι σου τὰ γράμματα καὶ καθ-
ίσας ταχέως γράψον πεντήκοντα. ἔπειτα ἑτέρῳ 7
εἶπεν, Σὺ δὲ πόσον ὀφείλεις; ὁ δὲ εἶπεν, Ἑκατὸν
κόρους σίτου. λέγει αὐτῷ, Δέξαι σου τὰ γράμ-
ματα καὶ γράψον ὀγδοήκοντα. καὶ ἐπῄνεσεν ὁ 8
κύριος τὸν οἰκονόμον τῆς ἀδικίας ὅτι φρονίμως
ἐποίησεν· ὅτι οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου φρονι- Eph. 5. 8
μώτεροι ὑπὲρ τοὺς υἱοὺς τοῦ φωτὸς εἰς τὴν γενεὰν 1 Th. 5. 5
τὴν ἑαυτῶν εἰσιν. Καὶ ἐγὼ ὑμῖν λέγω, ἑαυτοῖς 9 14. 14 Mt. 6. 20;
ποιήσατε φίλους ἐκ τοῦ μαμωνᾶ τῆς ἀδικίας, 10. 40; 19. 21
ἵνα ὅταν ἐκλίπῃ δέξωνται ὑμᾶς εἰς τὰς αἰωνίους 19. 17
σκηνάς. ὁ πιστὸς ἐν ἐλαχίστῳ καὶ ἐν πολλῷ 10
πιστός ἐστιν, καὶ ὁ ἐν ἐλαχίστῳ ἄδικος καὶ ἐν
πολλῷ ἄδικός ἐστιν. εἰ οὖν ἐν τῷ ἀδίκῳ μαμωνᾷ 11
πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε, τὸ ἀληθινὸν τίς ὑμῖν πιστεύ-

---

6 *βατους* ABΘ f1 f13 *pm* it ς; R] *βαδους* ℵW *al* Or: *καδους* D* *1241* lat: *καβους* D^c *713* | *καθ. ταχ. γραψ.*] *γραψ.* D *d* bo(1) Or: *καθ. γρ. ταχ.* B *pc e* 9 *εκλιπη* (-*λειπ*-) ℵ*ABDΘ f1 *69 al* sy co; R] *εκλιπητε* (-*λειπ*-) ℵ^c(W) f13 (*28*) *565 700 pm* lat ς

12 σει; καὶ εἰ ἐν τῷ ἀλλοτρίῳ πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε,
Mt. 6. 24 13 τὸ ἡμέτερον τίς δώσει ὑμῖν; Οὐδεὶς οἰκέτης 191.5
δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεύειν· ἢ γὰρ τὸν ἕνα
μισήσει καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει, ἢ ἑνὸς ἀνθ-
έξεται καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει. οὐ δύνασθε
Mt. 23. 14 14 Θεῷ δουλεύειν καὶ μαμωνᾷ. Ἤκουον δὲ ταῦτα 192.10
πάντα οἱ Φαρισαῖοι φιλάργυροι ὑπάρχοντες, καὶ
18. 9–14 Mt. 23. 28 15 ἐξεμυκτήριζον αὐτόν. καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ὑμεῖς
ἐστε οἱ δικαιοῦντες ἑαυτοὺς ἐνώπιον τῶν ἀνθρώ-
Ps. 7. 9 Pr. 6. 16, 17 πων, ὁ δὲ Θεὸς γινώσκει τὰς καρδίας ὑμῶν· ὅτι
τὸ ἐν ἀνθρώποις ὑψηλὸν βδέλυγμα ἐνώπιον τοῦ
Mt. 11. 12, 13 16 Θεοῦ. Ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται μέχρι Ἰωάννου· 193.5
ἀπὸ τότε ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ εὐαγγελίζεται καὶ
Mt. 5. 18 17 πᾶς εἰς αὐτὴν βιάζεται. εὐκοπώτερον δέ ἐστιν 194.5
τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν παρελθεῖν ἢ τοῦ νόμου
Mt. 5. 32; 19. 9 18 μίαν κεραίαν πεσεῖν. Πᾶς ὁ ἀπολύων τὴν γυ- 195.2
ναῖκα αὐτοῦ καὶ γαμῶν ἑτέραν μοιχεύει, καὶ ὁ
19 ἀπολελυμένην ἀπὸ ἀνδρὸς γαμῶν μοιχεύει. Ἄν- 196.10
θρωπος δέ τις ἦν πλούσιος, καὶ ἐνεδιδύσκετο πορ-
φύραν καὶ βύσσον εὐφραινόμενος καθ' ἡμέραν
20 λαμπρῶς. πτωχὸς δέ τις ὀνόματι Λάζαρος ἐβέ-
Mt. 15. 27 21 βλητο πρὸς τὸν πυλῶνα αὐτοῦ εἱλκωμένος | καὶ
ἐπιθυμῶν χορτασθῆναι ἀπὸ τῶν πιπτόντων ἀπὸ
τῆς τραπέζης τοῦ πλουσίου· ἀλλὰ καὶ οἱ κύνες

---

12 *ημετερον* B *pc* Or; R^{m}] *υμ-* ℵADWΘ f*1* f*13* *pl* lat sy ς; R^{t}: *εμον* *157* *c i l* Mcion 14 *παντα* (*om* D *pc* *d 1*) ℵB *al* lat; R] *add* *και* AWΘ f*1* f*13* *pm* ς 15 *του Θεου*] *Κυριου* B 17 *του νομου*] *των λογων μου* Mcion 18 *απο ανδρος*] *om* D *28* *d* sy 19 *πλουσιος*] *add* cui nomen Nineue (Finees Prisc) sa 21 *χορτ. απο* ℵ*B it sy^{s} sa(3) bo^{pl} Cl; R] *add* *των ψιχιων* (*ψιχων* D) ADWΘ (f*1*) f*13* *pl* lat sa(1) bo^{pc} ς | *πλουσιου*] *add* (15. 16) *και ουδεις εδιδου αυτω* f*13* *l* $\mathrm{vg}^{s,cl}$

ἐρχόμενοι ἐπέλειχον τὰ ἕλκη αὐτοῦ. ἐγένετο δὲ 22
ἀποθανεῖν τὸν πτωχὸν καὶ ἀπενεχθῆναι αὐτὸν
ὑπὸ τῶν ἀγγέλων εἰς τὸν κόλπον Ἀβρααμ· ἀπ-
έθανεν δὲ καὶ ὁ πλούσιος καὶ ἐτάφη. καὶ ἐν τῷ 23
Ἅιδῃ ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ὑπάρχων ἐν
βασάνοις, ὁρᾷ Ἀβρααμ ἀπὸ μακρόθεν καὶ Λάζα-
ρον ἐν τοῖς κόλποις αὐτοῦ. καὶ αὐτὸς φωνήσας 24
εἶπεν, Πάτερ Ἀβρααμ, ἐλέησόν με καὶ πέμψον
Λάζαρον ἵνα βάψῃ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου αὐτοῦ
ὕδατος καὶ καταψύξῃ τὴν γλῶσσάν μου, ὅτι ὀδυνῶ-
μαι ἐν τῇ φλογὶ ταύτῃ. εἶπεν δὲ Ἀβρααμ, Τέκνον, 25
μνήσθητι ὅτι ἀπέλαβες τὰ ἀγαθά σου ἐν τῇ ζωῇ
σου, καὶ Λάζαρος ὁμοίως τὰ κακά· νῦν δὲ ὧδε
παρακαλεῖται, σὺ δὲ ὀδυνᾶσαι. καὶ ἐν πᾶσι τού- 26
τοις μεταξὺ ἡμῶν καὶ ὑμῶν χάσμα μέγα ἐστή-
ρικται, ὅπως οἱ θέλοντες διαβῆναι ἔνθεν πρὸς
ὑμᾶς μὴ δύνωνται, μηδὲ ἐκεῖθεν πρὸς ἡμᾶς δια-
περῶσιν. εἶπεν δέ, Ἐρωτῶ σε οὖν, πάτερ, ἵνα 27
πέμψῃς αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου· ἔχω 28
γὰρ πέντε ἀδελφούς· ὅπως διαμαρτύρηται αὐτοῖς,
ἵνα μὴ καὶ αὐτοὶ ἔλθωσιν εἰς τὸν τόπον τοῦτον
τῆς βασάνου. λέγει δὲ Ἀβρααμ, Ἔχουσι Μωϋσέα 29 2 Ti. 3. 16
καὶ τοὺς προφήτας· ἀκουσάτωσαν αὐτῶν. ὁ δὲ 30
εἶπεν, Οὐχί, πάτερ Ἀβρααμ, ἀλλ' ἐάν τις ἀπὸ
νεκρῶν πορευθῇ πρὸς αὐτούς, μετανοήσουσιν.

22, 23 *εταφη. και εν τ. Α. επαρας*] *εταφη. εν τ. Α. επ.* ℵ* *ff*² *q*: *εταφη εν τω Αιδη. επαρας δε* (*ουν* Mcion) lat Mcion 23 *κολπ. αυτου*] *add αναπαυομενον* DΘ it 25 *ομοιως*] *om 482 e* sy^p Cypr Aphr Ephr | *ωδε*] *ο δε* f1 *pc* Mcion 26 *ενθεν*] *εντευθεν* f1 *al*: *om* DW 27 *σε ουν* ABD f13^pt *al d*] *ουν σε* ℵΘ f1 f13^pt *pm* lat ς; R: *om ουν* W *579* it bo^pl | *πατερ*] *add Αβρααμ* D *579 pc*

Jn. 11. 45–53 31 εἶπεν δὲ αὐτῷ, Εἰ Μωϋσέως καὶ τῶν προφητῶν
οὐκ ἀκούουσιν, οὐδὲ ἐάν τις ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ
πεισθήσονται.

17 Εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, Ἀνένδε- 197.2
κτόν ἐστιν τοῦ τὰ σκάνδαλα μὴ ἐλθεῖν, οὐαὶ δὲ
Mt. 18. 6, 7 2 δι' οὗ ἔρχεται· λυσιτελεῖ αὐτῷ εἰ λίθος μυλικὸς
περίκειται περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ ἔρριπται
εἰς τὴν θάλασσαν, ἢ ἵνα σκανδαλίσῃ τῶν μικρῶν
Mt. 18. 15 3 τούτων ἕνα. | προσέχετε ἑαυτοῖς. ἐὰν ἁμάρτῃ ὁ 198.5
ἀδελφός σου, ἐπιτίμησον αὐτῷ, *καὶ ἐὰν μετα- 199.5
Mt. 18. 21, 22 4 νοήσῃ, ἄφες αὐτῷ. καὶ ἐὰν ἑπτάκις τῆς ἡμέρας
ἁμαρτήσῃ εἰς σὲ καὶ ἑπτάκις ἐπιστρέψῃ πρὸς σὲ
Mk. 9. 24 5 λέγων, Μετανοῶ, ἀφήσεις αὐτῷ. Καὶ εἶπαν 200.5
οἱ ἀπόστολοι τῷ Κυρίῳ, Πρόσθες ἡμῖν πίστιν.
Mt. 17. 20; 21. 21 6 εἶπεν δὲ ὁ Κύριος, Εἰ ἔχετε πίστιν ὡς κόκκον
σινάπεως, ἐλέγετε ἂν τῇ συκαμίνῳ ταύτῃ, Ἐκρι-
ζώθητι καὶ φυτεύθητι ἐν τῇ θαλάσσῃ· καὶ ὑπή-
7 κουσεν ἂν ὑμῖν. Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν δοῦλον ἔχων 201.10
ἀροτριῶντα ἢ ποιμαίνοντα, ὃς εἰσελθόντι ἐκ τοῦ
ἀγροῦ ἐρεῖ αὐτῷ, Εὐθέως παρελθὼν ἀνάπεσε,
8 | ἀλλ' οὐχὶ ἐρεῖ αὐτῷ, Ἑτοίμασον τί δειπνήσω,
καὶ περιζωσάμενος διακόνει μοι ἕως φάγω καὶ
9 πίω, καὶ μετὰ ταῦτα φάγεσαι καὶ πίεσαι σύ; μὴ

---

31 πεισθησονται] και απελθη προς αυτους, πιστευσουσιν D(W) it (Ir) 17. 2 λιθος μυλικος ℵBDΘ *f1 f13 al* (μ. λ. Mcion); R] *p)* μυλος ονικος A *28 pm* ς: λιθ. ον W *157* 4 επτακις 2°] το επτ. D sy^{s} Cl | προς σε] *om* WΘ *f13 28 pm*: επι σε *1604 pc* ς 6 εχετε] ειχετε D *544 al* lat ς | τη συκαμινω] *praem p)* τω ορει τουτω, Μεταβα εντευθεν εκει, και μετεβαινεν, και D *d* (sy^{c}) | ταυτη] *om* ℵD *pc* sy^{c} bo 7 αγρου] *add* μη D it sy^{sc} bo | Ευθεως] *om* X *213* it sy^{pal} 8 Ετοιμασον] *add* μοι ℵ it sy sa(1) bo^{pc}

ἔχει χάριν τῷ δούλῳ ὅτι ἐποίησεν τὰ διαταχθέντα;
οὕτως καὶ ὑμεῖς, ὅταν ποιήσητε πάντα τὰ δια- 10
ταχθέντα ὑμῖν, λέγετε ὅτι Δοῦλοι ἀχρεῖοί ἐσμεν,
ὃ ὠφείλομεν ποιῆσαι πεποιήκαμεν.

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ πορεύεσθαι εἰς Ἰερουσα- 11 9. 51; 13. 22
λημ, καὶ αὐτὸς διήρχετο διὰ μέσον Σαμαρίας καὶ
Γαλιλαίας. καὶ εἰσερχομένου αὐτοῦ εἴς τινα κώ- 12
μην ἀπήντησαν δέκα λεπροὶ ἄνδρες, οἳ ἔστησαν Lv. 13. 45, 46
πόρρωθεν, | καὶ αὐτοὶ ἦραν φωνὴν λέγοντες, Ἰησοῦ 13
Ἐπιστάτα, ἐλέησον ἡμᾶς. καὶ ἰδὼν εἶπεν αὐτοῖς, 14 5. 14
Πορευθέντες ἐπιδείξατε ἑαυτοὺς τοῖς ἱερεῦσιν. καὶ Lv. 13. 49; 14. 2, 3
ἐγένετο ἐν τῷ ὑπάγειν αὐτοὺς ἐκαθαρίσθησαν.
εἷς δὲ ἐξ αὐτῶν, ἰδὼν ὅτι ἰάθη, ὑπέστρεψεν μετὰ 15
φωνῆς μεγάλης δοξάζων τὸν Θεόν, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ 16
πρόσωπον παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ εὐχαριστῶν
αὐτῷ· καὶ αὐτὸς ἦν Σαμαρείτης. ἀποκριθεὶς δὲ 17
ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Οὐχ οἱ δέκα ἐκαθαρίσθησαν; οἱ
[δὲ] ἐννέα ποῦ; οὐχ εὑρέθησαν ὑποστρέψαντες 18
δοῦναι δόξαν τῷ Θεῷ εἰ μὴ ὁ ἀλλογενὴς οὗτος;
καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἀναστὰς πορεύου· ἡ πίστις σου 19 7. 50
σέσωκέν σε.

---

9 διαταχθεντα **ℵB** f*1* *28* *pc e s* sy^{sc}; R] *add αυτω* **D** f*13* lat sy^{p} ς: *add ου δοκω* **ADWΘ** *pl* lat ς 10 παντα τα διατ. υμιν] *om* παντα **ℵ*** *579* it sy^{sc}: οσα λεγω **D** *d l* | Δουλοι αχρ. εσμεν] *Α. δ. ε. 69 579 al*: *Δ. ε. α.* **D**: *Ε. α. δ.* *990* sy^{c}: *Δ. ε.* sy^{s} (Mcion) 11 διηρχετο] *add την Ιερειχω και 28*: *ead. add post Γαλιλ.* it sy^{c} 12 οι εστησαν] και εστ. **D** *d*: εστ. it sy^{sc}: ανεστ- **BF** *pc* 15 ιαθη] εκαθαρισθη **D** *892* lat sy sa 16 επι προσ.] *om* **Λ** *69 482 ff*^{2} *l* geo 17 δε 2°] *om* **AD** *pc* it sy^{sc} sa(3) bo^{pc} 18 ουχ . . . δουναι] εξ αυτων ουδεις ευρεθη υποστρεφων ος δωσει **D** lat (sy^{sc}) | (ουτος;] · *e* co^{vid}; R^{m})

20–37: 21. 7–36 — 20 Ἐπερωτηθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν Φαρισαίων πότε ἔρ- 202.5
χεται ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ἀπεκρίθη αὐτοῖς καὶ
Jn. 18. 36; 3. 3 — εἶπεν, Οὐκ ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ μετὰ
Mt. 24. 23 — 21 παρατηρήσεως, | οὐδὲ ἐροῦσιν, Ἰδοὺ ὧδε ἤ, Ἐκεῖ·
Jn. 1. 26; 12. 35 — ἰδοὺ γὰρ ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐντὸς ὑμῶν ἐστιν.
22 Εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητάς, Ἐλεύσονται ἡμέραι 203.1
ὅτε ἐπιθυμήσετε μίαν τῶν ἡμερῶν τοῦ Υἱοῦ τοῦ
23 ἀνθρώπου ἰδεῖν καὶ οὐκ ὄψεσθε. καὶ ἐροῦσιν 204.2
ὑμῖν, Ἰδοὺ ἐκεῖ, Ἰδοὺ ὧδε· μὴ ἀπέλθητε μηδὲ
Mt. 24. 26, 27 — 24 διώξητε. ὥσπερ γὰρ ἡ ἀστραπὴ ἀστράπτουσα 205.5
ἐκ τῆς ὑπὸ τὸν οὐρανὸν εἰς τὴν ὑπ' οὐρανὸν λάμ-
πει, οὕτως ἔσται ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ ἡμέρᾳ
9. 22 — 25 αὐτοῦ. πρῶτον δὲ δεῖ αὐτὸν πολλὰ παθεῖν 206.2
καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης.
Mt. 24. 37–39 — 26 καὶ καθὼς ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Νωε, οὕτως 207.5
ἔσται καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου·
27 ἤσθιον, ἔπινον, ἐγάμουν, ἐγαμίζοντο, ἄχρι ἧς
Gn. 7. 7–23 — ἡμέρας εἰσῆλθεν Νωε εἰς τὴν κιβωτόν, καὶ ἦλθεν ὁ
Gn. 18. 20 — 28 κατακλυσμὸς καὶ ἀπώλεσεν πάντας. ὁμοίως κα- 208.10
θὼς ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Λωτ· ἤσθιον, ἔπινον,
29 ἠγόραζον, ἐπώλουν, ἐφύτευον, ᾠκοδόμουν· ᾗ δὲ
Gn. 19. 15, 24, 25 — ἡμέρᾳ ἐξῆλθεν Λωτ ἀπὸ Σοδόμων, ἔβρεξεν πῦρ καὶ
30 θεῖον ἀπ' οὐρανοῦ καὶ ἀπώλεσεν πάντας. κατὰ τὰ
αὐτὰ ἔσται ᾗ ἡμέρᾳ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀπο-
31 καλύπτεται. ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὃς ἔσται ἐπὶ τοῦ 209.2

---

23 *απελθητε μηδε*] *om* B f13[pt] 24 *εις την υπ ουρ.*] *om* D 700 *al* it | *λαμπει*] *αστραπτει* D: *om* it sy[sc] | *εν τη ημ. αυτου*] *om* BD it sa; R[m] 29 *δε*] *om* D *a d e s* sa(1) bo[pc] | *και θειον*] *om* 475* it sy[c] Ir Eus 30 *ᾗ ημερα . . . αποκαλυπτεται*] *εν τη ημ. του Υιου του α. ᾗ αποκαλυφθη* D it: *p*) *και η παρουσια του Υ. τ. ανθρ.* 28
31 *ημερα*] *ωρα* lat sy[sc]

δώματος καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ, μὴ κατα- Mt. 24. 17, 18
βάτω ἆραι αὐτά, καὶ ὁ ἐν ἀγρῷ ὁμοίως μὴ ἐπιστρε- Gn. 19. 26
210.10 ψάτω εἰς τὰ ὀπίσω. μνημονεύετε τῆς γυναικὸς Λωτ. 32
211.3 ὃς ἐὰν ζητήσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ περιποιήσασθαι, 33 9. 24
ἀπολέσει αὐτήν, καὶ ὃς ἂν ἀπολέσει, ζωογονή-
212.5 σει αὐτήν. λέγω ὑμῖν, ταύτῃ τῇ νυκτὶ ἔσονται 34
δύο ἐπὶ κλίνης μιᾶς, ὁ εἷς παραλημφθήσεται
καὶ ὁ ἕτερος ἀφεθήσεται· ἔσονται δύο ἀλήθουσαι 35 Mt. 24. 40, 41
ἐπὶ τὸ αὐτό, ἡ μία παραλημφθήσεται ἡ δὲ ἑτέρα
213.5 ἀφεθήσεται. καὶ ἀποκριθέντες λέγουσιν αὐτῷ, 37
Ποῦ, Κύριε; ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Ὅπου τὸ σῶμα, Job 39. 30
ἐκεῖ καὶ οἱ ἀετοὶ ἐπισυναχθήσονται. Mt. 24. 28

214.10 Ἔλεγεν δὲ παραβολὴν αὐτοῖς πρὸς τὸ δεῖν **18** Ro. 12. 12
πάντοτε προσεύχεσθαι αὐτοὺς καὶ μὴ ἐνκακεῖν, Col. 4. 2 1 Th. 5. 17
| λέγων, Κριτής τις ἦν ἔν τινι πόλει τὸν Θεὸν μὴ 2
φοβούμενος καὶ ἄνθρωπον μὴ ἐντρεπόμενος. χήρα 3
δὲ ἦν ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ, καὶ ἤρχετο πρὸς αὐτὸν
λέγουσα, Ἐκδίκησόν με ἀπὸ τοῦ ἀντιδίκου μου.
καὶ οὐκ ἤθελεν ἐπὶ χρόνον· μετὰ ταῦτα δὲ εἶπεν 4
ἐν ἑαυτῷ, Εἰ καὶ τὸν Θεὸν οὐ φοβοῦμαι οὐδὲ ἄν-
θρωπον ἐντρέπομαι, διά γε τὸ παρέχειν μοι κόπον 5 11. 7, 8
τὴν χήραν ταύτην ἐκδικήσω αὐτήν, ἵνα μὴ εἰς
τέλος ἐρχομένη ὑπωπιάζῃ με. Εἶπεν δὲ ὁ Κύριος, 6

---

33 ος εαν . . . περιποιησασθαι B *pc* it; R] *p*) (9. 24) ος εαν ζ. τ. ψ. α. σωσαι ℵAWΘ f1 f*13 pl* lat ς; ος αν θεληση ζωογονησαι τ. ψ. α. D *d* 34 μιας] *om* B *c gat* vg(2) 35 *fin.*] *add p*) (36) δυο εν αγρω· εις παραλημφθησεται και ο ετερος αφεθησεται D (f*13 28 700 pm*) lat sy; R[m] 18. 1 αυτους] *om* D f1 *28 700 al* sa ac ς 2 λεγων] *om* D f1 *pc d* sy 4 ειπεν εν εαυτω] ηλθεν εις εαυτον και λεγει D *d* Vigil 5 υπωπιαζη ℵABD f1 *565 al* ς; R] υποπ- WΘ f*13 28 700 pm* 6 Κυριος] Ιησους *713* sy[s]

7 *Ἀκούσατε τί ὁ κριτὴς τῆς ἀδικίας λέγει· ὁ δὲ*
Θεὸς οὐ μὴ ποιήσῃ τὴν ἐκδίκησιν τῶν ἐκλεκτῶν
αὐτοῦ τῶν βοώντων αὐτῷ ἡμέρας καὶ νυκτός, καὶ
8 *μακροθυμεῖ ἐπ' αὐτοῖς; λέγω ὑμῖν ὅτι ποιήσει*
τὴν ἐκδίκησιν αὐτῶν ἐν τάχει. πλὴν ὁ Υἱὸς τοῦ ἀν-
θρώπου ἐλθὼν ἆρα εὑρήσει τὴν πίστιν ἐπὶ τῆς γῆς;
9 *Εἶπεν δὲ καὶ πρός τινας τοὺς πεποιθότας ἐφ'*
ἑαυτοῖς ὅτι εἰσὶν δίκαιοι καὶ ἐξουθενοῦντας τοὺς
10 *λοιποὺς τὴν παραβολὴν ταύτην. Ἄνθρωποι δύο*
ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερὸν προσεύξασθαι, ὁ εἷς Φαρι-
11 *σαῖος καὶ ὁ ἕτερος τελώνης. ὁ Φαρισαῖος σταθεὶς*
ταῦτα πρὸς ἑαυτὸν προσηύχετο, Ὁ Θεός, εὐχα-
16. 15 *ριστῶ σοι ὅτι οὐκ εἰμὶ ὥσπερ οἱ λοιποὶ τῶν*
Is. 58. 2, 3 *ἀνθρώπων, ἅρπαγες, ἄδικοι, μοιχοί, ἢ καὶ ὡς*
Mt. 23. 23 12 *οὗτος ὁ τελώνης· νηστεύω δὶς τοῦ σαββάτου, ἀπο-*
13 *δεκατεύω πάντα ὅσα κτῶμαι. ὁ δὲ τελώνης μα-*
κρόθεν ἑστὼς οὐκ ἤθελεν οὐδὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς
ἐπᾶραι εἰς τὸν οὐρανόν, ἀλλ' ἔτυπτεν τὸ στῆθος
Ps. 51. 1 *αὐτοῦ λέγων, Ὁ Θεός, ἱλάσθητί μοι τῷ ἁμαρ-*
14 *τωλῷ. λέγω ὑμῖν, κατέβη οὗτος δεδικαιωμένος*
14. 11 Mt. 23. 12 *εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ παρ' ἐκεῖνον· *ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν* 215.5
Ezk. 21. 31 *ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν*
ὑψωθήσεται.
15–17: Mt. 19. 13–15 Mk. 10. 13–16 15 *Προσέφερον δὲ αὐτῷ καὶ τὰ βρέφη ἵνα αὐτῶν* 216.2

---

6 *Ακουσατε*] *Ηκουσ-* *157 pc e*: *om* ℵ*Λ* 7 *μακροθυμει*] *-θυμῶν* W f*13 28 565 700 pm* ϛ 9 *την παραβ. ταυτην*] *om* D *472 d* 10 *ο ετερος*] *εἷς* D it 11 *ταυτα πρ. εαυτ.* BΘ f*1 pc e* vg bo; R] *πρ. ε. τ.* AW f*13 pm* ϛ; *καθ ε. τ.* D *d*: *ταυτα* ℵ* it sa ac: *πρ. ε.* sy^{s} | *ωσπερ*] *ως* DL *28 al* 13 *αυτου*] *εαυ-* B *pc*: *om* f*1* 14 *παρ εκεινον* ℵB f*1* vg sy^{sc}] *μαλλον π. εκ. τον Φαρισαιον* D it sy^{p}: *η εκεινος* WΘ *69* ϛ; R: *ηπερ* (*ex η+παρ?*) *-νος 157*: *η γαρ -νος* A f*13 28 pm*: *υπερ -νον* Doroth

ἅπτηται· ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ ἐπετίμων αὐτοῖς.
ὁ δὲ Ἰησοῦς προσεκαλέσατο αὐτὰ λέγων, Ἄφετε 16
τὰ παιδία ἔρχεσθαι πρός με καὶ μὴ κωλύετε αὐτά·
τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ.
217.2 αμην λέγω ὑμῖν, ὃς ἂν μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν 17 Mt. 18. 3
τοῦ Θεοῦ ὡς παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν.
218.2 Καὶ ἐπηρώτησέν τις αὐτὸν ἄρχων λέγων, Δι- 18 **18–30:**
διδάσκαλε ἀγαθέ, τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονο- Mt. 19. 16–29
μήσω; εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Τί με λέγεις 19 Mk. 10. 17–30
ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθὸς εἰ μὴ εἷς ὁ Θεός. τὰς 20
ἐντολὰς οἶδας, Μὴ μοιχεύσῃς, Μὴ φονεύσῃς, Μὴ Dt. 5. 16–20 LXX
κλέψῃς, Μὴ ψευδομαρτυρήσῃς, Τίμα τὸν πατέρα σου (Ex. 20. 12–16)
καὶ τὴν μητέρα. ὁ δὲ εἶπεν, Ταῦτα πάντα ἐφύλαξα 21
219.2 ἐκ νεότητος. ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, 22
Ἔτι ἕν σοι λείπει· πάντα ὅσα ἔχεις πώλησον καὶ
διάδος πτωχοῖς, καὶ ἕξεις θησαυρὸν ἐν τοῖς οὐρα- Mt. 6. 20
220.2 νοῖς, καὶ δεῦρο ἀκολούθει μοι. ὁ δὲ ἀκούσας ταῦτα 23
περίλυπος ἐγενήθη, ἦν γὰρ πλούσιος σφόδρα.
ἰδὼν δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Πῶς δυσκόλως οἱ 24
τὰ χρήματα ἔχοντες εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ
εἰσπορεύονται· εὐκοπώτερον γάρ ἐστιν κάμηλον 25
διὰ τρήματος βελόνης εἰσελθεῖν ἢ πλούσιον εἰς
τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελθεῖν. εἶπαν δὲ οἱ 26
ἀκούσαντες, Καὶ τίς δύναται σωθῆναι; ὁ δὲ εἶπεν, 27
Τὰ ἀδύνατα παρὰ ἀνθρώποις δυνατὰ παρὰ τῷ

---

16 αυτα 1°] *om* B 18 αρχων] *om* *p*) it Mcion 22 διαδος] *p*) δος ℵAD f1 *al* sa 24 Ιησους ℵB f1 *157 pc* co; R] *add* περιλυπον γενομενον A(D)WΘ f*13 28 pl* lat sy ς 25 καμηλον] καμιλον S *pc* | τρηματος ℵBD *157*; R] *p*) τρυπηματος Θ *pc*: τρυμαλιας AW f1 f*13 28 pl* ς | βελονης ℵBDΘ f1 f*13*; R] *p*) ραφιδος AW *28 700 pm* ς | εισελθειν 2°] *om* Ψ *579* it sy[s]

28 Θεῷ ἐστιν. Εἶπεν δὲ ὁ Πέτρος, Ἰδοὺ ἡμεῖς
29 ἀφέντες τὰ ἴδια ἠκολουθήσαμέν σοι. ὁ δὲ εἶπεν 221.2
αὐτοῖς, Αμην λέγω ὑμῖν ὅτι οὐδείς ἐστιν ὃς ἀφ-
ῆκεν οἰκίαν ἢ γυναῖκα ἢ ἀδελφοὺς ἢ γονεῖς ἢ τέκνα
30 εἵνεκεν τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, ὃς οὐχὶ μὴ λάβῃ
πολλαπλασίονα ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ καὶ ἐν τῷ
αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ ζωὴν αἰώνιον.

31–33: Mt. 20. 17–19 Mk. 10. 32–34 9. 22, 44

31 Παραλαβὼν δὲ τοὺς δώδεκα εἶπεν πρὸς αὐτούς, 222.2
Ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς Ιερουσαλημ, καὶ τελεσθή-
σεται πάντα τὰ γεγραμμένα διὰ τῶν προφητῶν
32 τῷ Υἱῷ τοῦ ἀνθρώπου· παραδοθήσεται γὰρ τοῖς
ἔθνεσιν καὶ ἐμπαιχθήσεται καὶ ὑβρισθήσεται καὶ
33 ἐμπτυσθήσεται, καὶ μαστιγώσαντες ἀποκτενοῦσιν

Mk. 9. 32

34 αὐτόν, καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἀναστήσεται. καὶ 223.10
αὐτοὶ οὐδὲν τούτων συνῆκαν, καὶ ἦν τὸ ῥῆμα τοῦτο
κεκρυμμένον ἀπ᾽ αὐτῶν, καὶ οὐκ ἐγίνωσκον τὰ
λεγόμενα.

35–43: Mt. 20. 29–34 Mk. 10. 46–52

35 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἐγγίζειν αὐτὸν εἰς Ιερειχω 224.2
τυφλός τις ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδὸν ἐπαιτῶν.
36 ἀκούσας δὲ ὄχλου διαπορευομένου ἐπυνθάνετο τί
37 εἴη τοῦτο. ἀπήγγειλαν δὲ αὐτῷ ὅτι Ἰησοῦς
38 ὁ Ναζωραῖος παρέρχεται. καὶ ἐβόησεν λέγων,
39 Ἰησοῦ υἱὲ Δαυειδ, ἐλέησόν με. καὶ οἱ προάγοντες
ἐπετίμων αὐτῷ ἵνα σιγήσῃ· αὐτὸς δὲ πολλῷ μᾶλ-
40 λον ἔκραζεν, Υἱὲ Δαυειδ, ἐλέησόν με. σταθεὶς δὲ
ὁ Ἰησοῦς ἐκέλευσεν αὐτὸν ἀχθῆναι πρὸς αὐτόν.
41 ἐγγίσαντος δὲ αὐτοῦ ἐπηρώτησεν αὐτόν, | Τί σοι

---

29 οτι] *om* ℵ*D lat | τεκνα] *add* εν τω καιρω τουτω D *d* 30 πολλαπλασιονα] επταπλ- D it sy[hmg]: *p*) εκατονταπλ- *1241* sy[sc] 37 ο Ναζωραιος] *p*) ο Ναζαρηνος D f*1* lat: *om* Mcion 39 πολλω] *om* D *c d* sy[sc] sa arm | Υιε] *praem* *p*) Ιησου ℵ f*1* f*13* *pc* 40 προς αυτον] *om* D f*1* it sy[sc]

θέλεις ποιήσω; ὁ δὲ εἶπεν, Κύριε, ἵνα ἀναβλέψω.
καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, Ἀνάβλεψον· ἡ πίστις 42 17. 19
σου σέσωκέν σε. καὶ παραχρῆμα ἀνέβλεψεν, καὶ 43
ἠκολούθει αὐτῷ δοξάζων τὸν Θεόν. καὶ πᾶς ὁ
λαὸς ἰδὼν ἔδωκεν αἶνον τῷ Θεῷ.

225.10 Καὶ εἰσελθὼν διήρχετο τὴν Ιερειχω. Καὶ ἰδοὺ **19** 2
ἀνὴρ ὀνόματι καλούμενος Ζακχαῖος, καὶ αὐτὸς ἦν
ἀρχιτελώνης, καὶ αὐτὸς πλούσιος· καὶ ἐζήτει ἰδεῖν 3
τὸν Ἰησοῦν τίς ἐστιν, καὶ οὐκ ἠδύνατο ἀπὸ τοῦ
ὄχλου, ὅτι τῇ ἡλικίᾳ μικρὸς ἦν. καὶ προδραμὼν 4
εἰς τὸ ἔμπροσθεν ἀνέβη ἐπὶ συκομορέαν, ἵνα ἴδῃ
αὐτόν, ὅτι ἐκείνης ἤμελλεν διέρχεσθαι. καὶ ὡς 5
ἦλθεν ἐπὶ τὸν τόπον, ἀναβλέψας ὁ Ἰησοῦς εἶπεν
πρὸς αὐτόν, Ζακχαῖε, σπεύσας κατάβηθι· σήμερον
γὰρ ἐν τῷ οἴκῳ σου δεῖ με μεῖναι. καὶ σπεύσας 6
κατέβη, καὶ ὑπεδέξατο αὐτὸν χαίρων. καὶ ἰδόντες 7
πάντες διεγόγγυζον λέγοντες ὅτι Παρὰ ἁμαρτω- 15. 2
λῷ ἀνδρὶ εἰσῆλθεν καταλῦσαι. σταθεὶς δὲ Ζακ- 8
χαῖος εἶπεν πρὸς τὸν Κύριον, Ἰδοὺ τὰ ἡμίσειά
μου τῶν ὑπαρχόντων, Κύριε, τοῖς πτωχοῖς δί- Ex. 22. 1
δωμι, καὶ εἴ τινός τι ἐσυκοφάντησα, ἀποδίδωμι Nu. 5. 6, 7
τετραπλοῦν. εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς ὅτι 9 13. 16
Σήμερον σωτηρία τῷ οἴκῳ τούτῳ ἐγένετο, καθότι Ac. 3. 25; 16. 31
226.5 καὶ αὐτὸς υἱὸς Αβρααμ ἐστιν· ἦλθεν γὰρ ὁ Υἱὸς 10 Ezk. 34. 16 Jn. 3. 17
τοῦ ἀνθρώπου ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλός. 5. 32 1 Ti. 1. 15

---

43 *ιδων*] *om* **Π 047** *pc* Mcion **19.** 2 *ονοματι*] *om* f*13* sa | *καλουμενος*] *om* **DG** *892 al* lat 4 *προδραμων*] *προλαβων* **D** *d* 5 *και ως . . . τοπον*] *κ. εγενετο εν τω διερχεσθαι αυτον* **D** (*157*) it (sy^s, sy^c) | *αναβλ. ο Ιησ.* **ℵBΘ** f*1* *pc* co; R] *ειδεν και* **D**; *add ειδεν αυτον και* **AW** f*13* *28 pl* ς | *γαρ*] *om* **H 047** *pc* 7 *λεγοντες*] *om* **D** it sy^c sa(1) 9 *εστιν*] *om* **ℵ*** *pc*

11–27: Mt. 25. 14–30 11 Ἀκουόντων δὲ αὐτῶν ταῦτα προσθεὶς εἶπεν 227.10
παραβολήν, διὰ τὸ ἐγγὺς εἶναι Ἰερουσαλημ αὐτὸν
24. 21 Ac. 1. 6 καὶ δοκεῖν αὐτοὺς ὅτι παραχρῆμα μέλλει ἡ βασι-
12 λεία τοῦ Θεοῦ ἀναφαίνεσθαι· εἶπεν οὖν, Ἄνθρω- 228.2
Mk. 13. 34 πός τις εὐγενὴς ἐπορεύθη εἰς χώραν μακρὰν λαβεῖν
13 ἑαυτῷ βασιλείαν καὶ ὑποστρέψαι. καλέσας δὲ 229.5
δέκα δούλους ἑαυτοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς δέκα μνᾶς,
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς, Πραγματεύσασθε ἐν ᾧ
Jn. 1. 11 14 ἔρχομαι. οἱ δὲ πολῖται αὐτοῦ ἐμίσουν αὐτόν, καὶ
ἀπέστειλαν πρεσβείαν ὀπίσω αὐτοῦ λέγοντες, Οὐ
15 θέλομεν τοῦτον βασιλεῦσαι ἐφ' ἡμᾶς. καὶ ἐγένετο
ἐν τῷ ἐπανελθεῖν αὐτὸν λαβόντα τὴν βασιλείαν
καὶ εἶπεν φωνηθῆναι αὐτῷ τοὺς δούλους τούτους
οἷς δεδώκει τὸ ἀργύριον, ἵνα γνοῖ τίς τί διεπρα-
16 γματεύσατο. παρεγένετο δὲ ὁ πρῶτος λέγων,
17 Κύριε, ἡ μνᾶ σου δέκα προσηργάσατο μνᾶς. καὶ
16. 10 εἶπεν αὐτῷ, Εὖ γε, ἀγαθὲ δοῦλε, ὅτι ἐν ἐλαχίστῳ
πιστὸς ἐγένου, ἴσθι ἐξουσίαν ἔχων ἐπάνω δέκα
18 πόλεων. καὶ ἦλθεν ὁ δεύτερος λέγων, Ἡ μνᾶ σου,
19 Κύριε, ἐποίησεν πέντε μνᾶς. εἶπεν δὲ καὶ τούτῳ,
20 Καὶ σὺ ἐπάνω γίνου πέντε πόλεων. καὶ ὁ ἕτερος
ἦλθεν λέγων, Κύριε, ἰδοὺ ἡ μνᾶ σου, ἣν εἶχον ἀπο-
21 κειμένην ἐν σουδαρίῳ· ἐφοβούμην γάρ σε, ὅτι
ἄνθρωπος αὐστηρὸς εἶ, αἴρεις ὃ οὐκ ἔθηκας, καὶ
22 θερίζεις ὃ οὐκ ἔσπειρας. λέγει αὐτῷ, Ἐκ τοῦ
στόματός σου κρινῶ σε, πονηρὲ δοῦλε. ᾔδεις ὅτι
ἐγὼ ἄνθρωπος αὐστηρός εἰμι, αἴρων ὃ οὐκ ἔθηκα,

---

12 εαυτω] *om* D it sy^{sc} bo^{pl} 15 τις τι διεπρ-σατο AΘ f1 f13 *pm* ς] τι -σαντο ℵBD *pc* co; R: τις πεπρ-σατο W 18 *Κυριε*] *om* *716 1241* *ff*^{2} arm 22 (κρινῶ EK *al a d* co ς; R] κρίνω AB^{c}Θ *al* lat)

καὶ θερίζων ὃ οὐκ ἔσπειρα; καὶ διὰ τί οὐκ ἔδωκάς 23
μου τὸ ἀργύριον ἐπὶ τράπεζαν; κἀγὼ ἐλθὼν σὺν
τόκῳ ἂν αὐτὸ ἔπραξα. καὶ τοῖς παρεστῶσιν εἶπεν, 24
Ἄρατε ἀπ᾽ αὐτοῦ τὴν μνᾶν καὶ δότε τῷ τὰς δέκα
μνᾶς ἔχοντι. καὶ εἶπαν αὐτῷ, Κύριε, ἔχει δέκα 25
230.2 μνᾶς. λέγω ὑμῖν ὅτι παντὶ τῷ ἔχοντι δοθήσεται, 26 8. 18 Mt. 13. 12
ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται.
231.5 πλὴν τοὺς ἐχθρούς μου τούτους τοὺς μὴ θελή- 27
σαντάς με βασιλεῦσαι ἐπ᾽ αὐτοὺς ἀγάγετε ὧδε
καὶ κατασφάξατε αὐτοὺς ἔμπροσθέν μου.
232.2 Καὶ εἰπὼν ταῦτα ἐπορεύετο ἔμπροσθεν ἀνα- 28
βαίνων εἰς Ἱεροσόλυμα. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤγγισεν 29 29–38: Mt. 21. 1–9 Mk. 11. 1–10 Jn. 12. 12–16
εἰς Βηθφαγη καὶ Βηθανίαν πρὸς τὸ ὄρος τὸ κα-
λούμενον Ἐλαιῶν, ἀπέστειλεν δύο τῶν μαθητῶν
| λέγων, Ὑπάγετε εἰς τὴν κατέναντι κώμην, ἐν ᾗ 30
εἰσπορευόμενοι εὑρήσετε πῶλον δεδεμένον, ἐφ᾽ ὃν
οὐδεὶς πώποτε ἀνθρώπων ἐκάθισεν, καὶ λύσαντες
αὐτὸν ἀγάγετε. καὶ ἐάν τις ὑμᾶς ἐρωτᾷ, Διὰ τί 31
λύετε; οὕτως ἐρεῖτε ὅτι Ὁ Κύριος αὐτοῦ χρείαν
233.2 ἔχει. ἀπελθόντες δὲ οἱ ἀπεσταλμένοι εὗρον καθὼς 32
εἶπεν αὐτοῖς. λυόντων δὲ αὐτῶν τὸν πῶλον εἶπαν 33
οἱ κύριοι αὐτοῦ πρὸς αὐτούς, Τί λύετε τὸν πῶλον;
οἱ δὲ εἶπαν ὅτι Ὁ Κύριος αὐτοῦ χρείαν ἔχει. καὶ 34 35

---

24 την μναν] om D a d e s | δοτε] απενεγκατε D d 25 vs. om 𝔭) D W 69 pc it sy^{sc} bo(1) 26 δοθησεται] προστεθησεται D d sy^{c}: δοθ. και περισσευθησεται f13 579 700 sy^{c} | εχει] δοκει εχειν Θ 69 pc sy^{c} Mcion 27 fin.] add Mt. 25. 30 D d 29 Βηθανιαν] -νια ℵ* B D* d e ff2 z vg(1?) | το καλ. Ελαιων (Ελαιωνα)] των ελαιων καλ. D : 𝔭) των ελαιων 69 al e sy^{s} 30 δεδεμενον] om D 31 Δια τι λυετε] om 𝔭) D it | (om Ο] Οτι ο, item vs. 34)

ἤγαγον αὐτὸν πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐπιρίψαντες
αὐτῶν τὰ ἱμάτια ἐπὶ τὸν πῶλον ἐπεβίβασαν τὸν
2 K. 9. 13 36 *Ἰησοῦν. πορευομένου δὲ αὐτοῦ ὑπεστρώννυον τὰ* 234.1
37 *ἱμάτια ἑαυτῶν ἐν τῇ ὁδῷ. ἐγγίζοντος δὲ αὐτοῦ*
ἤδη πρὸς τῇ καταβάσει τοῦ ὄρους τῶν Ἐλαιῶν
ἤρξαντο ἅπαν τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν χαίροντες
αἰνεῖν τὸν Θεὸν φωνῇ μεγάλῃ περὶ πασῶν ὧν
38 *εἶδον δυνάμεων, λέγοντες,*
Ps. 118. 26 **Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος,**
ὁ Βασιλεὺς **ἐν ὀνόματι Κυρίου·**
2. 14 *ἐν οὐρανῷ εἰρήνη*
καὶ δόξα ἐν ὑψίστοις.
39 *καί τινες τῶν Φαρισαίων ἀπὸ τοῦ ὄχλου εἶπαν* 235.5
πρὸς αὐτόν, Διδάσκαλε, ἐπιτίμησον τοῖς μαθη-
40 *ταῖς σου. καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Λέγω ὑμῖν ἐὰν*
2 K. 8. 11 41 *οὗτοι σιωπήσουσιν, οἱ λίθοι κράξουσιν. Καὶ* 236.10
Jn. 11. 35 *ὡς ἤγγισεν, ἰδὼν τὴν πόλιν ἔκλαυσεν ἐπ᾽ αὐτήν,*
Dt. 32. 29 42 *λέγων ὅτι Εἰ ἔγνως ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ καὶ σὺ*
Mt. 13. 14
Jn. 12. 38 *τὰ πρὸς εἰρήνην· νῦν δὲ ἐκρύβη ἀπὸ ὀφθαλμῶν*
43 *σου. ὅτι ἥξουσιν ἡμέραι ἐπὶ σὲ καὶ παρεμβαλοῦ-*
σιν οἱ ἐχθροί σου χάρακά σοι καὶ περικυκλώσου-
21. 6 44 *σίν σε καὶ συνέξουσίν σε πάντοθεν, καὶ* **ἐδαφιοῦσίν**
Ps. 137. 9 *σε καὶ* **τὰ τέκνα σου** *ἐν σοί,* καὶ οὐκ ἀφήσουσιν* 237.1

---

35 *ηγαγον . . . πωλον*] *αγαγοντες τον πωλον επερριψαν τα ι. αυτ. επ αυτον και* **D** *d e* 36 *εν τη οδω*] *om* **D** *d 229* 37 *φωνη μεγαλη*] *om* **D** *d l* vg(1) bo(1) | *περι πασων . . . δυναμεων*] *περι παντων . . . γινομενων* **D** *d r*[1] : *π. πασων . . . γιν. δυν.* **Θ** : *περι παντων . . . δυναμεων* **B** : *π. παντων* sy[sc] : *om* it bo(1) 38 *ο ερχ. ο Βασ.* **B**] *p*) *ο ερχ.* **DW** *pc* it : *ο Βασ.* **ℵ*** *pc* : *ο ερχ. Βασ.* **AΘ** f1 f13 *pm* ς; R *et Κυριου*] *add p*) *ευλογημενος ο Βασιλευς* **D** (*157*) it 41 *vs. omittendum coniciunt* orthodoxi *apud* Epiph 43 *επι σε*] *om* **D** *28* sy[sc] vg(1) 44 *εν σοι* 1°] *om* **D** *124* *d* Or

λίθον ἐπὶ λίθον ἐν σοί, ἀνθ' ὧν οὐκ ἔγνως τὸν και-
238.1 *ρὸν τῆς ἐπισκοπῆς σου. Καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ* 45
ἱερὸν ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺς πωλοῦντας, λέγων 46
αὐτοῖς, Γέγραπται, Καὶ ἔσται ὁ οἶκός μου οἶκος
προσευχῆς· *ὑμεῖς δὲ αὐτὸν ἐποιήσατε σπήλαιον*
λῃστῶν.

45, 46: Mt. 21. 12, 13 Mk. 11. 15–17 Jn. 2. 13–16 Is. 56. 7 Jer. 7. 11

239.1 *Καὶ ἦν διδάσκων τὸ καθ' ἡμέραν ἐν τῷ ἱερῷ·* 47
οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς ἐζήτουν αὐτὸν
ἀπολέσαι καὶ οἱ πρῶτοι τοῦ λαοῦ, καὶ οὐχ εὕρι- 48
σκον τὸ τί ποιήσωσιν· ὁ λαὸς γὰρ ἅπας ἐξεκρέ-
μετο αὐτοῦ ἀκούων.

47, 48: Mk. 11. 18 21. 37; 22. 53 Jn. 18. 20

240.2 *Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν διδάσκοντος* **20**
αὐτοῦ τὸν λαὸν ἐν τῷ ἱερῷ καὶ εὐαγγελιζομένου
ἐπέστησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς σὺν
τοῖς πρεσβυτέροις, καὶ εἶπαν λέγοντες πρὸς αὐτόν, 2
Εἰπὸν ἡμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς, ἢ τίς
ἐστιν ὁ δούς σοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην; ἀποκριθεὶς 3
δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς, Ἐρωτήσω ὑμᾶς κἀγὼ
λόγον, καὶ εἴπατέ μοι, | Τὸ βάπτισμα Ἰωάννου 4
ἐξ οὐρανοῦ ἦν ἢ ἐξ ἀνθρώπων; οἱ δὲ συνελογί- 5
σαντο πρὸς ἑαυτοὺς λέγοντες ὅτι Ἐὰν εἴπωμεν
Ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ, Διὰ τί οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ;
ἐὰν δὲ εἴπωμεν, Ἐξ ἀνθρώπων, ὁ λαὸς ἅπας κατα- 6
λιθάσει ἡμᾶς· πεπεισμένος γάρ ἐστιν Ἰωάννην
προφήτην εἶναι. καὶ ἀπεκρίθησαν μὴ εἰδέναι 7

1–8: Mt. 21. 23–27 Mk. 11. 27–33

---

44 *εν σοι* 2°] *εν ολη σοι* D(Θ) f1 it | *τον καιρον της*] *εις κ.* D 48 *ποιησ.*] *add αυτω* DΘ *579* lat sy sa **20.** 1 *εν τω ιερω*] *trsp ante τον λ.* D *e* sy: *om* M *al* | *αρχιερεις*] *ιερεις* AW *pm* 2 *λεγ. πρ. αυτ.* ℵB f1 *pc* lat; R] *πρ. αυτ. λεγ.* AWΘ f13 *28 pl* co ς: *πρ. α.* CD *pc* it | *Ειπον ημιν*] *om* ℵ*C sy^{s} 3 *λογον*] *om* it sy^{c}

8 πόθεν. καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Οὐδὲ ἐγὼ
9–19: Mt. 21. 33–46 Mk. 12. 1–12 Is. 5. 1 9 λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ. Ἤρ- 241.a
ξατο δὲ πρὸς τὸν λαὸν λέγειν τὴν παραβολὴν ταύ-
την. ἄνθρωπος ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα, καὶ ἐξέδετο
αὐτὸν γεωργοῖς, καὶ ἀπεδήμησεν χρόνους ἱκα-
10 νούς. καὶ καιρῷ ἀπέστειλεν πρὸς τοὺς γεωργοὺς
δοῦλον, ἵνα ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ ἀμπελῶνος
2 Ch. 36. 15, 16 δώσουσιν αὐτῷ· οἱ δὲ γεωργοὶ ἐξαπέστειλαν αὐ-
11 τὸν δείραντες κενόν. καὶ προσέθετο ἕτερον πέμψαι
δοῦλον· οἱ δὲ κἀκεῖνον δείραντες καὶ ἀτιμάσαντες
12 ἐξαπέστειλαν κενόν. καὶ προσέθετο τρίτον πέμ-
ψαι· οἱ δὲ καὶ τοῦτον τραυματίσαντες ἐξέβαλον.
13 εἶπεν δὲ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος, Τί ποιήσω;
πέμψω τὸν υἱόν μου τὸν ἀγαπητόν· ἴσως τοῦτον
14 ἐντραπήσονται. ἰδόντες δὲ αὐτὸν οἱ γεωργοὶ διε-
λογίζοντο πρὸς ἀλλήλους λέγοντες, Οὗτός ἐστιν
ὁ κληρονόμος· ἀποκτείνωμεν αὐτόν, ἵνα ἡμῶν
15 γένηται ἡ κληρονομία. καὶ ἐκβαλόντες αὐτὸν
ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος ἀπέκτειναν. τί οὖν ποιήσει
16 αὐτοῖς ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος; ἐλεύσεται καὶ
ἀπολέσει τοὺς γεωργοὺς τούτους, καὶ δώσει τὸν
ἀμπελῶνα ἄλλοις. ἀκούσαντες δὲ εἶπαν, Μὴ
17 γένοιτο. ὁ δὲ ἐμβλέψας αὐτοῖς εἶπεν, Τί οὖν
ἐστιν τὸ γεγραμμένον τοῦτο,

Ps. 118. 22 Λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες,
οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας;

Is. 8. 14 18 πᾶς ὁ πεσὼν ἐπ' ἐκεῖνον τὸν λίθον συνθλασθή-
19 σεται· ἐφ' ὃν δ' ἂν πέσῃ, λικμήσει αὐτόν. Καὶ 242.1
ἐζήτησαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐπι-

---

10 οι δε . . . δειρ.] δειρ. δε αυτ. εξ. D lat (sy[sc]) 13 [ι]σως] τυχον D

βαλεῖν ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ, καὶ 19. 48
ἐφοβήθησαν τὸν λαόν· ἔγνωσαν γὰρ ὅτι πρὸς
243.2 *αὐτοὺς εἶπεν τὴν παραβολὴν ταύτην. Καὶ παρα-* 20 **20–26:**
τηρήσαντες ἀπέστειλαν ἐνκαθέτους ὑποκρινομέ- Mt. 22. 15–22
νους ἑαυτοὺς δικαίους εἶναι, ἵνα ἐπιλάβωνται Mk. 12. 13–17
αὐτοῦ λόγου, ὥστε παραδοῦναι αὐτὸν τῇ ἀρχῇ 11. 54
καὶ τῇ ἐξουσίᾳ τοῦ ἡγεμόνος. καὶ ἐπηρώτησαν 21
αὐτὸν λέγοντες, Διδάσκαλε, οἴδαμεν ὅτι ὀρθῶς
λέγεις καὶ διδάσκεις καὶ οὐ λαμβάνεις πρόσωπον,
ἀλλ' ἐπ' ἀληθείας τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ διδάσκεις·
ἔξεστιν ἡμᾶς Καίσαρι φόρον δοῦναι ἢ οὔ; κατα- 22 23
νοήσας δὲ αὐτῶν τὴν πανουργίαν εἶπεν πρὸς
αὐτούς, | Δείξατέ μοι δηνάριον· τίνος ἔχει εἰκόνα 24
καὶ ἐπιγραφήν; οἱ δὲ εἶπαν, Καίσαρος. ὁ δὲ 25
εἶπεν πρὸς αὐτούς, Τοίνυν ἀπόδοτε τὰ Καίσαρος
Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ. καὶ οὐκ ἴσχυ- 26
σαν ἐπιλαβέσθαι αὐτοῦ ῥήματος ἐναντίον τοῦ
λαοῦ, καὶ θαυμάσαντες ἐπὶ τῇ ἀποκρίσει αὐτοῦ
ἐσίγησαν.

Προσελθόντες δέ τινες τῶν Σαδδουκαίων, οἱ 27 **27–40:**
ἀντιλέγοντες ἀνάστασιν μὴ εἶναι, ἐπηρώτησαν Mt. 22. 23–33, 46
αὐτὸν | λέγοντες, Διδάσκαλε, Μωϋσῆς ἔγραψεν 28 Mk. 12. 18–27, 34
ἡμῖν, ἐάν τινος ἀδελφὸς ἀποθάνῃ ἔχων γυναῖκα, Gn. 38. 8
καὶ οὗτος ἄτεκνος ᾖ, ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν Dt. 25. 5, 6
γυναῖκα καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ.

---

19 *τον λαον*] *τ. οχλον* **W** *pc*: *om* **G** 565 700 *al* 20 *παρατηρησαντες*] *αποχωρησ-* **DΘ** *pc* it: *υποχωρησ-* **W**: *μετα ταυτα* sy[sc]: *om* sy[p] | *ειναι*] *om* **D** lat bo(1) | *λογου*] *λογον* **CΘ** f1 *al*: *λογους* **L** *pc* it: *των λογων* **D** *d* | *τη αρχη κ. τη εξ. του ηγ.*] *τω ηγεμονι* **D** *d e* sy[c] 23 *πανουργιαν*] *p*) *πονηριαν* **C*D** *pc* it sy[sc] 24 *δηναριον*] *p*) *το νομισμα* **D** *d* 28 *εχ. γυν. κ. ουτ. ατ. η*] *ατεκν. εχ. γυν.* **D** *d e*

29 *ἑπτὰ οὖν ἀδελφοὶ ἦσαν· καὶ ὁ πρῶτος λαβὼν*
30 *γυναῖκα ἀπέθανεν ἄτεκνος· καὶ ὁ δεύτερος | καὶ*
31 *ὁ τρίτος ἔλαβεν αὐτήν, ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ ἑπτὰ*
32 *οὐ κατέλιπον τέκνα καὶ ἀπέθανον. ὕστερον καὶ ἡ*
33 *γυνὴ ἀπέθανεν. ἡ γυνὴ οὖν ἐν τῇ ἀναστάσει τίνος*
αὐτῶν γίνεται γυνή; οἱ γὰρ ἑπτὰ ἔσχον αὐτὴν
34 *γυναῖκα. καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Οἱ υἱοὶ τοῦ*
35 *αἰῶνος τούτου γαμοῦσιν καὶ γαμίσκονται, οἱ δὲ*
καταξιωθέντες τοῦ αἰῶνος ἐκείνου τυχεῖν καὶ τῆς
ἀναστάσεως τῆς ἐκ νεκρῶν οὔτε γαμοῦσιν οὔτε
1 Jn. 3. 1, 2 36 *γαμίζονται· οὐδὲ γὰρ ἀποθανεῖν ἔτι δύνανται,*
ἰσάγγελοι γάρ εἰσιν, καὶ υἱοί εἰσιν Θεοῦ τῆς ἀνα-
37 *στάσεως υἱοὶ ὄντες. ὅτι δὲ ἐγείρονται οἱ νεκροί,*
καὶ Μωϋσῆς ἐμήνυσεν ἐπὶ τῆς Βάτου, ὡς λέγει
Ex. 3. 2, 6 *Κύριον* τὸν Θεὸν Αβρααμ καὶ Θεὸν Ισαακ καὶ Θεὸν
Ro. 14. 8 38 Ιακωβ· *Θεὸς δὲ οὐκ ἔστιν νεκρῶν ἀλλὰ ζώντων·*
39 *πάντες γὰρ αὐτῷ ζῶσιν. ἀποκριθέντες δέ τινες*
τῶν γραμματέων εἶπαν, Διδάσκαλε, καλῶς εἶπας.
41–44: 40 *οὐκέτι γὰρ ἐτόλμων ἐπερωτᾶν αὐτὸν οὐδέν. Εἶ-* 244.2
Mt. 22. 41–45 41 *πεν δὲ πρὸς αὐτούς, Πῶς λέγουσιν τὸν Χριστὸν* 245.2
Mk. 12. 35–37 42 *εἶναι Δαυειδ υἱόν; αὐτὸς γὰρ Δαυειδ λέγει ἐν*
Jn. 7. 42 *βίβλῳ Ψαλμῶν,*
Ps. 110. 1 Εἶπεν Κύριος τῷ Κυρίῳ μου, Κάθου ἐκ δεξιῶν μου
43 ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου.

---

32 *vs. om 226* e* | υστερον] *om a c i* sy^sc arm 34 γαμ. και γαμ.] γεννωνται και γεννωσιν it: *eadem add* D *d* (sy^sc Ir) 36 δυνανται] μελλουσιν DWΘ it sy^hmg Mcion | και υιοι εισιν] *om* D *157* it sy^s (Ju) Mcion Cypr | Θεου ℵAB *pc*] του Θ. WΘ f*1* f*13 pm* ς; R: τω Θεω D *d*: *om r*¹ sy^s 37 εμηνυσεν] εδηλωσεν DW *d e* 42 αυτος γαρ] και αυτος ADW f*13 pm* ς | Ειπεν] Λεγει D it

Δαυειδ οὖν αὐτὸν Κύριον καλεῖ, καὶ πῶς αὐτοῦ 44
υἱός ἐστιν;
246.2 *Ἀκούοντος δὲ παντὸς τοῦ λαοῦ εἶπεν τοῖς* 45 **45–47:** Mt. 23. 1, 5–7, 14 Mk. 12. 38–40
μαθηταῖς, Προσέχετε ἀπὸ τῶν γραμματέων τῶν 46
θελόντων περιπατεῖν ἐν στολαῖς καὶ φιλούντων
ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς καὶ πρωτοκαθεδρίας 11. 43
ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ πρωτοκλισίας ἐν τοῖς
247.8 *δείπνοις, οἳ κατεσθίουσιν τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν* 47
καὶ προφάσει μακρὰ προσεύχονται· οὗτοι λήμ-
ψονται περισσότερον κρίμα. Ἀναβλέψας δὲ **21** **1–4:** Mk. 12. 41–44
εἶδεν τοὺς βάλλοντας εἰς τὸ γαζοφυλάκιον τὰ
δῶρα αὐτῶν πλουσίους. εἶδεν δέ τινα χήραν 2
πενιχρὰν βάλλουσαν ἐκεῖ λεπτὰ δύο, καὶ εἶπεν, 3
Ἀληθῶς λέγω ὑμῖν ὅτι ἡ χήρα αὕτη ἡ πτωχὴ 2 Co. 8. 12
πλεῖον πάντων ἔβαλεν· πάντες γὰρ οὗτοι ἐκ τοῦ 4
περισσεύοντος αὐτοῖς ἔβαλον εἰς τὰ δῶρα, αὕτη
δὲ ἐκ τοῦ ὑστερήματος αὐτῆς πάντα τὸν βίον ὃν
εἶχεν ἔβαλεν.
248.2 *Καί τινων λεγόντων περὶ τοῦ ἱεροῦ, ὅτι λίθοις* 5 **5–24:** Mt. 24. 1–21 Mk. 13. 1–19
καλοῖς καὶ ἀναθήμασιν κεκόσμηται, εἶπεν, | *Ταῦτα* 6
ἃ θεωρεῖτε, ἐλεύσονται ἡμέραι ἐν αἷς οὐκ ἀφε- 19. 44
θήσεται λίθος ἐπὶ λίθῳ ὃς οὐ καταλυθήσεται.
249.2 *ἐπηρώτησαν δὲ αὐτὸν λέγοντες, Διδάσκαλε, πότε* 7
οὖν ταῦτα ἔσται; καὶ τί τὸ σημεῖον ὅταν μέλλῃ
ταῦτα γίνεσθαι; ὁ δὲ εἶπεν, Βλέπετε μὴ πλανη- 8 Dn. 7. 22
θῆτε· πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου

---

44 ουν] *om* D *a c d e ff*² *i* sa(1) Cyr 46 στολαις] στοαις sy^sc **21.** 2 πενιχραν] *om* X *pc* 4 δωρα ℵB f*1* *pc* sy^sc co; R] *add* του Θεου ADWΘ f*13* *pl* latt ς | *fin.*] *add* ταυτα λεγων εφωνει, Ο εχων ωτα ακουειν ακουετω EG f*13* *al* 5 αναθημασιν] -θεμ- ℵADW *1* *pc* 7 οταν μελλη τ. γιν.] *p*) της σης ελευσεως D *d*

λέγοντες, Ἐγώ εἰμι, καί, Ὁ καιρὸς ἤγγικεν· μὴ
9 πορευθῆτε ὀπίσω αὐτῶν. ὅταν δὲ ἀκούσητε πολέ-
Dn. 2. 28 μους καὶ ἀκαταστασίας, μὴ πτοηθῆτε· δεῖ γὰρ
ταῦτα γενέσθαι πρῶτον, ἀλλ' οὐκ εὐθέως τὸ τέλος.
Is. 19. 2 2 Ch. 15. 6 10 Τότε ἔλεγεν αὐτοῖς, Ἐγερθήσεται ἔθνος ἐπ' ἔθνος
11 καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν, σεισμοί τε μεγάλοι καὶ
κατὰ τόπους λοιμοὶ καὶ λιμοὶ ἔσονται, φόβητρά
12 τε καὶ ἀπ' οὐρανοῦ σημεῖα μεγάλα ἔσται. πρὸ 250.1
12. 11 δὲ τούτων πάντων ἐπιβαλοῦσιν ἐφ' ὑμᾶς τὰς
χεῖρας αὐτῶν καὶ διώξουσιν, παραδιδόντες εἰς
τὰς συναγωγὰς καὶ φυλακάς, ἀπαγομένους ἐπὶ
βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνας ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός μου·
Mt. 10. 19 13 14 ἀποβήσεται ὑμῖν εἰς μαρτύριον. θέτε οὖν ἐν ταῖς 251.2
καρδίαις ὑμῶν μὴ προμελετᾶν ἀπολογηθῆναι·
Ac. 6. 10 15 ἐγὼ γὰρ δώσω ὑμῖν στόμα καὶ σοφίαν, ᾗ οὐ δυνή-
σονται ἀντιστῆναι ἢ ἀντειπεῖν ἅπαντες οἱ ἀντι-
16 κείμενοι ὑμῖν. παραδοθήσεσθε δὲ καὶ ὑπὸ γονέων
καὶ ἀδελφῶν καὶ συγγενῶν καὶ φίλων, καὶ θανα-
Mt. 10 21, 22 17 τώσουσιν ἐξ ὑμῶν, καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ
12. 7 18 πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου. καὶ θρὶξ ἐκ τῆς κε-
1 S. 14. 45 19 φαλῆς ὑμῶν οὐ μὴ ἀπόληται· ἐν τῇ ὑπομονῇ
2 Ch. 15. 7 He. 10. 36 20 ὑμῶν κτήσεσθε τὰς ψυχὰς ὑμῶν. Ὅταν δὲ ἴδητε 252.10
κυκλουμένην ὑπὸ στρατοπέδων Ἰερουσαλημ, τότε
21 γνῶτε ὅτι ἤγγικεν ἡ ἐρήμωσις αὐτῆς. τότε οἱ ἐν 253.2

---

9 πτοηθητε] φοβηθητε D *d q* 10 (*Τοτε ελεγ. αυτοις, Εγ.*] *Τοτε, ελεγ. αυτ., εγ.*) 11 εσται] *add* και χειμωνες *1012* it (sy[c, p]) 15 αντιστ. η αντειπ. ℵB *157 pc* (lat) sa bo[pl] Or; R] αντιστ. D it sy bo(1): αντειπ. *d*: αντειπ. ουδε αντιστ. AWΘ f*1* f*13 pl* ς | απαντες B *pc*] παντες ℵADWΘ f*1* f*13 pl* ς; R: *om* it 16 κ. αδελφων] *om* G *157 a i* 18 *vs. om p*) sy[c] Mcion 19 κτησεσθε ABΘ f*13 al* lat sy sa bo[pt]; R] -σασθε ℵDW f*1* *69 pm d i* bo[pt] ς

τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν εἰς τὰ ὄρη, καὶ οἱ ἐν
μέσῳ αὐτῆς ἐκχωρείτωσαν, καὶ οἱ ἐν ταῖς χώραις
μὴ εἰσερχέσθωσαν εἰς αὐτήν, ὅτι ἡμέραι ἐκδικήσεως 22 Dt. 32. 35
αὗταί εἰσιν τοῦ πλησθῆναι πάντα τὰ γεγραμ- Hos. 9. 7 Jer. 5. 29
254.2 μένα. οὐαὶ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς 23 1 Co. 7. 26
255.2 θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις· *ἔσται γὰρ
ἀνάγκη μεγάλη ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ὀργὴ τῷ λαῷ
256.10 τούτῳ, καὶ πεσοῦνται στόματι μαχαίρης καὶ 24 Dt. 28. 64 Zec. 12. 3
αἰχμαλωτισθήσονται εἰς τὰ ἔθνη πάντα, καὶ Is. 63. 18 Dn. 8. 10
Ἰερουσαλὴμ ἔσται πατουμένη ὑπὸ ἐθνῶν, ἄχρι οὗ Ro. 11. 25 Rev. 11. 2
257.2 πληρωθῶσιν καιροὶ ἐθνῶν. Καὶ ἔσονται ση- 25 **25–27:**
μεῖα ἐν ἡλίῳ καὶ σελήνῃ καὶ ἄστροις, καὶ ἐπὶ τῆς Mt. 24. 29,
γῆς συνοχὴ ἐθνῶν ἐν ἀπορίᾳ ἤχους θαλάσσης καὶ 30 Mk. 13. 24–
σάλου, ἀποψυχόντων ἀνθρώπων ἀπὸ φόβου καὶ 26 26 Ps. 65. 7
προσδοκίας τῶν ἐπερχομένων τῇ οἰκουμένῃ· αἱ Is. 34. 4
258.2 γὰρ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται. καὶ τότε 27 Dn. 7. 13
ὄψονται τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν νεφέλῃ Mt. 26. 64
μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς. ἀρχομένων δὲ 28 Ph. 4. 4
τούτων γίνεσθαι ἀνακύψατε καὶ ἐπάρατε τὰς
κεφαλὰς ὑμῶν, διότι ἐγγίζει ἡ ἀπολύτρωσις ὑμῶν.
Καὶ εἶπεν παραβολὴν αὐτοῖς, Ἴδετε τὴν συκῆν 29 **29–33:**
καὶ πάντα τὰ δένδρα· ὅταν προβάλωσιν ἤδη, βλέ- 30 Mt. 24. 32–
ποντες ἀφ' ἑαυτῶν γινώσκετε ὅτι ἤδη ἐγγὺς τὸ 35 Mk. 13. 28–
θέρος ἐστίν· οὕτως καὶ ὑμεῖς, ὅταν ἴδητε ταῦτα 31 31

---

21 εκχωρ.] *praem* μη D *d* vg[pc] 24 καιροι εθνων] και εσονται κ. ε. B *1241*: καιροι, και εσ. κ. ε. L *pc* bo sy[hmg]: *om* D *d* 25 εν απορια] και εν απ. ℵ *pc*: και απορια D *d* 27 μετα δυν. κ. δ. π.] και δυναμει πολλη κ. δοξη D *d e* sy[sc] 28 αρχομενων] ερχ- D *pc* | εγγιζει] ηγγικεν *1 13 346 l m r*[1] sy sa Mcion 30 προβαλωσιν ηδη] προβ. τον καρπον αυτων, γινωσκεται ηδη οτι D (*157 pc* lat sy[sc] Mcion)

γινόμενα, γινώσκετε ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἡ βασιλεία
32 τοῦ Θεοῦ. αμην λέγω ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ
16. 17 33 γενεὰ αὕτη ἕως ἂν πάντα γένηται. ὁ οὐρανὸς καὶ
ἡ γῆ παρελεύσονται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρε-
17. 27 Mk. 4. 19 34 λεύσονται. Προσέχετε δὲ ἑαυτοῖς μήποτε βαρη- 259.10
Mt. 24. 49 θῶσιν ὑμῶν αἱ καρδίαι ἐν κραιπάλῃ καὶ μέθῃ καὶ
μερίμναις βιωτικαῖς, καὶ ἐπιστῇ ἐφ᾽ ὑμᾶς αἰφνί-
Is. 24. 17 1 Th. 5. 3 35 διος ἡ ἡμέρα ἐκείνη | ὡς παγίς· ἐπεισελεύσεται
γὰρ ἐπὶ πάντας τοὺς καθημένους ἐπὶ πρόσωπον
Mk. 13. 33 36 πάσης τῆς γῆς. ἀγρυπνεῖτε δὲ ἐν παντὶ καιρῷ
δεόμενοι ἵνα κατισχύσητε ἐκφυγεῖν ταῦτα πάντα
Rev. 6. 17 τὰ μέλλοντα γίνεσθαι, καὶ σταθῆναι ἔμπροσθεν
τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.
19. 47 Jn. 8. 1 ss 37 Ἦν δὲ τὰς ἡμέρας ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων, τὰς
δὲ νύκτας ἐξερχόμενος ηὐλίζετο εἰς τὸ ὄρος τὸ
38 καλούμενον Ἐλαιών. καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὤρθριζεν
πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ ἀκούειν αὐτοῦ.

1, 2: Mt. 26. 1–5 Mk. 14. 1, 2 22 Ἤγγιζεν δὲ ἡ ἑορτὴ τῶν ἀζύμων ἡ λεγομένη 260.1
2 Πασχα. καὶ ἐζήτουν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμ- 261.1
20. 19 ματεῖς τὸ πῶς ἀνέλωσιν αὐτόν· ἐφοβοῦντο γὰρ
3–6: Mt. 26. 14–16 3 τὸν λαόν. Εἰσῆλθεν δὲ Σατανᾶς εἰς Ἰούδαν 262.9
Mk. 14. 10, 11 τὸν καλούμενον Ἰσκαριώτην, ὄντα ἐκ τοῦ ἀρι-
4 θμοῦ τῶν δώδεκα· καὶ ἀπελθὼν συνελάλησεν τοῖς 263.2
Jn. 13. 2, 27

---

35 ως παγις· επεισελευσ. γαρ ℵBD it Mcion; R] · ως π. γ. επελευσ. AWΘ f1 f13 *pl* lat ϛ | πασης] *om* 1 *pc* ff² vg(2) sy^sc 36 δε ℵBD *a d e*; R] *p*) ουν AWΘ f1 f13 *pl* lat ϛ: *om* 157 | κατισχυσητε (-σατε W) ℵB f1 157 *pc*; R] καταξιωθητε ADΘ f13 *pl* latt sy ϛ | σταθηναι] στησεσθε D it (sy^sc) Tert 37 το καλ. Ελαιών] το καλ. ελαιῶν EΘ *pl* ϛ; R: των ελ. f1 *pc* 38 *fin.*] *hic* Jn. 7. 53–8. 11 *inserit* f13 22. 3 Σατανας] ο Σ. Θ 157 579 *al* ϛ

ἀρχιερεῦσιν καὶ στρατηγοῖς τὸ πῶς αὐτοῖς παρα-
δῷ αὐτόν. καὶ ἐχάρησαν, καὶ συνέθεντο αὐτῷ 5
ἀργύριον δοῦναι. καὶ ἐξωμολόγησεν, καὶ ἐζήτει 6
εὐκαιρίαν τοῦ παραδοῦναι αὐτὸν ἄτερ ὄχλου αὐ-
τοῖς.

Ἦλθεν δὲ ἡ ἡμέρα τῶν ἀζύμων, ᾗ ἔδει θύε- 7 **7–13:**
σθαι τὸ πασχα· καὶ ἀπέστειλεν Πέτρον καὶ 8 Mt. 26. 17–
Ἰωάννην εἰπών, Πορευθέντες ἑτοιμάσατε ἡμῖν 19 Mk. 14. 12–
τὸ πασχα, ἵνα φάγωμεν. οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ, Ποῦ 9 16 Ex. 12. 14–
θέλεις ἑτοιμάσωμεν; ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Ἰδοὺ 10 20
εἰσελθόντων ὑμῶν εἰς τὴν πόλιν συναντήσει ὑμῖν
ἄνθρωπος κεράμιον ὕδατος βαστάζων· ἀκολουθή-
σατε αὐτῷ εἰς τὴν οἰκίαν εἰς ἣν εἰσπορεύεται·
καὶ ἐρεῖτε τῷ οἰκοδεσπότῃ τῆς οἰκίας, Λέγει σοι 11
ὁ Διδάσκαλος, Ποῦ ἐστιν τὸ κατάλυμα ὅπου τὸ
πασχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου φάγω; κἀκεῖνος 12
ὑμῖν δείξει ἀνάγαιον μέγα ἐστρωμένον· ἐκεῖ ἑτοι-
μάσατε. ἀπελθόντες δὲ εὗρον καθὼς εἰρήκει 13 19. 32
αὐτοῖς, καὶ ἡτοίμασαν τὸ πασχα. Καὶ ὅτε 14
ἐγένετο ἡ ὥρα, ἀνέπεσεν, καὶ οἱ ἀπόστολοι σὺν
264.10 αὐτῷ. καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς, Ἐπιθυμίᾳ ἐπεθύ- 15 **15–20:**
μησα τοῦτο τὸ πασχα φαγεῖν μεθ' ὑμῶν πρὸ τοῦ Mt. 26. 26–29
265.2 με παθεῖν· λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐκέτι οὐ μὴ φάγω 16 Mk. 14. 22–25
αὐτὸ ἕως ὅτου πληρωθῇ ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ. 1 Co. 11. 23–25
13. 2

---

4 *αρχιερ. . . . στρατ.* ℵABW f*1* f*13* *pm* ς; R] *αρχ. και τοις γραμματευσιν . . . στρατ. του ιερου* C sy^{p}: *αρχ. . . . στρατ. του ιερου* Θ: *αρχ.* D *d*: *αρχ. . . . γραμμ.* it sy^{sc} 7 *των αζυμων*] *του πασχα* D it sy^{sc} 12 *αναγ. μεγα*] *αναγ. οικον* D *d*: *αναγ. οικ. μεγα* Θ 14 *αποστολοι* ℵ*B D it; R] *p*) *δωδεκα* ℵ^{c}L *al*: *δωδ. αποστ.* AWΘ f*1* f*13* *al f q* vg Mcion ς: *μαθηται αυτου* sy^{s} 15 *τουτο*] *om* *71* sy^{sc} bo(1) (Mcion?) 16 *vs. om* bo(1) | *ουκετι om* ℵBΘ *al* | *ου μη φαγω*] *μη φαγομαι* D | *πληρωθη*] *καινον βρωθη* D

17 καὶ δεξάμενος ποτήριον εὐχαριστήσας εἶπεν, Λά-
18 βετε τοῦτο καὶ διαμερίσατε εἰς ἑαυτούς· λέγω
γὰρ ὑμῖν, οὐ μὴ πίω ἀπὸ τοῦ νῦν ἀπὸ τοῦ γενή-
ματος τῆς ἀμπέλου ἕως οὗ ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ
Ac. 27. 35 19 ἔλθῃ. καὶ λαβὼν ἄρτον εὐχαριστήσας ἔκλασεν 266.1
καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς λέγων, Τοῦτό ἐστιν τὸ σῶμά
μου [τὸ ὑπὲρ ὑμῶν διδόμενον· τοῦτο ποιεῖτε εἰς
Ex. 24. 8 20 τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. καὶ τὸ ποτήριον ὡσαύτως 267.2
Jer. 31. 31 μετὰ τὸ δειπνῆσαι, λέγων, Τοῦτο τὸ ποτήριον ἡ
Zec. 9. 11 καινὴ διαθήκη ἐν τῷ αἵματί μου, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν
14,21–23: 21 ἐκχυννόμενον]. πλὴν ἰδοὺ ἡ χεὶρ τοῦ παραδιδόν- 268.2
Mt. 26. 20–25 22 τος με μετ᾽ ἐμοῦ ἐπὶ τῆς τραπέζης. ὅτι ὁ Υἱὸς
Mk. 14. 17–21 μὲν τοῦ ἀνθρώπου κατὰ τὸ ὡρισμένον πορεύεται,
Jn. 13. 21–26 πλὴν οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι᾽ οὗ παραδίδοται.
23 καὶ αὐτοὶ ἤρξαντο συνζητεῖν πρὸς ἑαυτοὺς τὸ 269.1
τίς ἄρα εἴη ἐξ αὐτῶν ὁ τοῦτο μέλλων πράσσειν.
9. 46 24 Ἐγένετο δὲ καὶ φιλονεικία ἐν αὐτοῖς, τὸ τίς αὐτῶν 270.2
25–27: 25 δοκεῖ εἶναι μείζων. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Οἱ βασι-
Mt. 20. 25–28 λεῖς τῶν ἐθνῶν κυριεύουσιν αὐτῶν, καὶ οἱ ἐξου-
Mk. 10. 42–45 26 σιάζοντες αὐτῶν εὐεργέται καλοῦνται. ὑμεῖς δὲ
οὐχ οὕτως, ἀλλ᾽ ὁ μείζων ἐν ὑμῖν γινέσθω ὡς ὁ
Jn. 13. 4–14 27 νεώτερος, καὶ ὁ ἡγούμενος ὡς ὁ διακονῶν. τίς 271.10
γὰρ μείζων, ὁ ἀνακείμενος ἢ ὁ διακονῶν; οὐχὶ ὁ

17–20] 19ᵃ, 17, 18 *b e*: 19, 17, 18 sy[c]: sy[s] *ut* sy[c], *sed e vs.* 20 *inserit initio vs.* 17 μετα το δειπνησαι *et post* 17 *add* τουτο μου το αιμα η καινη διαθηκη: *om* 17, 18 sy[p]: 19 λαβων . . μου 17, 20, 18, 19 (*om* το υπ. υ δ) τουτο π. ε. τ. ε. α. harm[arab]   17 ποτηριον] το ποτ. ADWΘ 157 *al*   19, 20 το υπερ υμ. διδ. . . εκχυννομενον] *om* D *a b d e ff*[2] *i l* (sy[sc]); R[m]: *tacent* libri liturgici antiquiores   20 καινη] *om* Mcion   26 νεωτερος] μικροτερος D it vg[s, cl] sy

ἀνακείμενος; ἐγὼ δὲ ἐν μέσῳ ὑμῶν εἰμι ὡς ὁ δια-
κονῶν. ὑμεῖς δέ ἐστε οἱ διαμεμενηκότες μετ' 28
ἐμοῦ ἐν τοῖς πειρασμοῖς μου· κἀγὼ διατίθεμαι 29 12. 32
ὑμῖν καθὼς διέθετό μοι ὁ Πατήρ μου βασιλείαν, Mt. 19. 28
ἵνα ἔσθητε καὶ πίνητε ἐπὶ τῆς τραπέζης μου ἐν 30 **31–34:**
272.5 *τῇ βασιλείᾳ μου, *καὶ καθήσεσθε ἐπὶ θρόνων τὰς* Mt. 26. 31–35
273.10 *δώδεκα φυλὰς κρίνοντες τοῦ Ισραηλ. Σίμων* 31 Mk. 14. 27–31
Σίμων, ἰδοὺ ὁ Σατανᾶς ἐξῃτήσατο ὑμᾶς τοῦ σινιά- Jn. 13. 36–38
σαι ὡς τὸν σῖτον· ἐγὼ δὲ ἐδεήθην περὶ σοῦ ἵνα μὴ 32 2 Co. 2. 11
274.9 *ἐκλίπῃ ἡ πίστις σου· *καὶ σύ ποτε ἐπιστρέψας* Am. 9. 9
275.1 *στήρισον τοὺς ἀδελφούς σου. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ,* 33 Jn. 17. 11, 15, 20
Κύριε, μετὰ σοῦ ἕτοιμός εἰμι καὶ εἰς φυλακὴν καὶ Ps. 51. 13
εἰς θάνατον πορεύεσθαι. ὁ δὲ εἶπεν, Λέγω σοι, 34
Πέτρε, οὐ φωνήσει σήμερον ἀλέκτωρ ἕως τρίς
276.10 *με ἀπαρνήσῃ μὴ εἰδέναι. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ὅτε* 35
ἀπέστειλα ὑμᾶς ἄτερ βαλλαντίου καὶ πήρας καὶ 9. 3; 10. 4
ὑποδημάτων, μή τινος ὑστερήσατε; οἱ δὲ εἶπαν,
Οὐδενός. εἶπεν δὲ αὐτοῖς, Ἀλλὰ νῦν ὁ ἔχων βαλ- 36
λάντιον ἀράτω, ὁμοίως καὶ πήραν, καὶ ὁ μὴ ἔχων
πωλησάτω τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ καὶ ἀγορασάτω μά-
277.8 *χαιραν. λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι τοῦτο τὸ γεγραμ-* 37
μένον δεῖ τελεσθῆναι ἐν ἐμοί, τό Καὶ μετὰ ἀνόμων 52. Is. 53. 12
278.10 *ἐλογίσθη· καὶ γὰρ τὸ περὶ ἐμοῦ τέλος ἔχει. οἱ δὲ* 38
εἶπαν, Κύριε, ἰδοὺ μάχαιραι ὧδε δύο. ὁ δὲ εἶπεν
αὐτοῖς, Ἱκανόν ἐστιν. **39–46:**
279.1 *Καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη κατὰ τὸ ἔθος εἰς τὸ* 39 Mt. 26. 30, 36–46 Mk. 14. 26, 32–42

---

29 *υμιν*] *add διαθηκην* **AΘ** *579* Or | *μου* (R[m]: *μου*, ς R[t])] *om* **D** *pc d e* | *βασιλειαν*] *διαθηκην 579* 31 *Σιμων* **B** *pc* sy[s] co; R] *praem ειπεν δε ο Κυριος* **ℵADWΘ** fr f*13 pl* lat sy[c] ς 36 *αρατω*] *αρει* **D** (*et* multi *apud* Basilium) 37 *γαρ*] *om* **D** it sa(4) bo(1) 38 *Κυριε*] *om* **ℵ*** *pc* **i** (sy[s]) | *Ικανον εστιν*] *Αρκει* **D** it

21. 37 Jn. 18. 1 ὄρος τῶν Ἐλαιῶν· ἠκολούθησαν δὲ αὐτῷ καὶ οἱ
40 μαθηταί. γενόμενος δὲ ἐπὶ τοῦ τόπου εἶπεν αὐ- 280.2
τοῖς, Προσεύχεσθε μὴ εἰσελθεῖν εἰς πειρασμόν.
41 καὶ αὐτὸς ἀπεσπάσθη ἀπ' αὐτῶν ὡσεὶ λίθου 281.1
42 βολήν, καὶ θεὶς τὰ γόνατα προσηύχετο | λέγων,
*Πάτερ, εἰ βούλει παρένεγκε τοῦτο τὸ ποτήριον 282.1
Mt. 6. 10 ἀπ' ἐμοῦ· πλὴν μὴ τὸ θέλημά μου ἀλλὰ τὸ σὸν
1 K. 19. 5 Jn. 12. 29 43 γινέσθω. ὤφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος ἀπ' οὐρανοῦ 283.10
44 ἐνισχύων αὐτόν. καὶ γενόμενος ἐν ἀγωνίᾳ ἐκτε-
νέστερον προσηύχετο· καὶ ἐγένετο ὁ ἱδρὼς αὐτοῦ
ὡσεὶ θρόμβοι αἵματος καταβαίνοντες ἐπὶ τὴν γῆν.
45 καὶ ἀναστὰς ἀπὸ τῆς προσευχῆς, ἐλθὼν πρὸς τοὺς 284.2
μαθητὰς εὗρεν κοιμωμένους αὐτοὺς ἀπὸ τῆς
46 λύπης, | καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τί καθεύδετε; ἀνα-
στάντες προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πει-
47–53: Mt. 26. 47–56 Mk. 14. 43–49 Jn. 18. 3–11 47 ρασμόν. Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος ἰδοὺ ὄχλος, καὶ 285.1
ὁ λεγόμενος Ἰούδας εἷς τῶν δώδεκα προήρχετο
αὐτούς, *καὶ ἤγγισεν τῷ Ἰησοῦ φιλῆσαι αὐτόν. 286.2
48 Ἰησοῦς δὲ εἶπεν αὐτῷ, Ἰούδα, φιλήματι τὸν
49 Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου παραδίδως; ἰδόντες δὲ οἱ περὶ 287.1
αὐτὸν τὸ ἐσόμενον εἶπαν, Κύριε, εἰ πατάξομεν ἐν
50 μαχαίρῃ; καὶ ἐπάταξεν εἷς τις ἐξ αὐτῶν τοῦ ἀρ-

---

42 *ει βουλει . . . γινεσθω*] *μη το θελ. . . . γενεσθω· ει β., . . . απ εμου* (*et om πλην*) D it | *παρένεγκε* BDΘ f*1* *pm* lat; R] *παρενέγκαι* ℵ f*13* *al*: *παρενεγκεῖν* AW *al* ς   43, 44 *habent* ℵ*DΘ 0171 f*1* *157* *pm* lat sy[c, p] arm Ju Ir ς; R[t]] *om* *p*) ℵ[c]ABW f*13* *al* *f* sy[s] sa bo[pt] Mcion Cl Or (*idem* orthodoxi *apud* Epiph *coniciunt*); R[m]   44 *καταβαινοντες*] *-ντος* ℵ *565* *pc* lat   46 *Τι*] *om* D sa(1)   47 *Ιουδας*] *add Ισκαριωθ* D *d l*: *add -ιωτης* *157* | *προηρχετο*] *προηγεν* D f*13* *157* *al* | *αυτον*] *add* *p*) *τουτο γαρ σημειον δεδωκει αυτοις Ον αν φιλησω, αυτος εστιν* DEΘ f*13* *pm* *b c d r*[1] z sy[p]   49 *εσομενον*] *γενομ-* D 0171 *d ff*[2] *r*[1] bo

χιερέως τὸν δοῦλον καὶ ἀφεῖλεν τὸ οὖς αὐτοῦ τὸ
288.10 δεξιόν. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἐᾶτε ἕως 51
τούτου· καὶ ἁψάμενος τοῦ ὠτίου ἰάσατο αὐτόν.
289.1 Εἶπεν δὲ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς παραγενομένους ἐπ' 52
αὐτὸν ἀρχιερεῖς καὶ στρατηγοὺς τοῦ ἱεροῦ καὶ
πρεσβυτέρους, Ὡς ἐπὶ λῃστὴν ἐξήλθατε μετὰ 37
μαχαιρῶν καὶ ξύλων; καθ' ἡμέραν ὄντος μου μεθ' 53 Jn. 7. 30; 8. 20
ὑμῶν ἐν τῷ ἱερῷ οὐκ ἐξετείνατε τὰς χεῖρας ἐπ' Col. 1. 13
ἐμέ· ἀλλ' αὕτη ἐστὶν ὑμῶν ἡ ὥρα καὶ ἡ ἐξουσία
τοῦ σκότους.
290.1 Συλλαβόντες δὲ αὐτὸν ἤγαγον καὶ εἰσήγαγον 54 **54–62:**
291.1 εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἀρχιερέως· *ὁ δὲ Πέτρος ἠκο- Mt. 26. 57, 58, 69–75
λούθει μακρόθεν. περιαψάντων δὲ πῦρ ἐν μέσῳ 55 Mk. 14. 53, 54, 66–72
τῆς αὐλῆς καὶ συνκαθισάντων ἐκάθητο ὁ Πέτρος Jn. 18. 12–18, 25–27
μέσος αὐτῶν. ἰδοῦσα δὲ αὐτὸν παιδίσκη τις 56
καθήμενον πρὸς τὸ φῶς καὶ ἀτενίσασα αὐτῷ εἶπεν,
Καὶ οὗτος σὺν αὐτῷ ἦν. ὁ δὲ ἠρνήσατο λέγων, 57
292.1 Οὐκ οἶδα αὐτόν, γύναι. καὶ μετὰ βραχὺ ἕτερος 58
ἰδὼν αὐτὸν ἔφη, Καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶ. ὁ δὲ Πέτρος
ἔφη, Ἄνθρωπε, οὐκ εἰμί. καὶ διαστάσης ὡσεὶ 59
ὥρας μιᾶς ἄλλος τις διϊσχυρίζετο λέγων, Ἐπ'
ἀληθείας καὶ οὗτος μετ' αὐτοῦ ἦν, καὶ γὰρ Γαλι-
λαῖός ἐστιν. εἶπεν δὲ ὁ Πέτρος, Ἄνθρωπε, οὐκ 60

---

50 ους] *p)* ωτιον D *pc* lat 51 αψαμενος . . . αυτον] εκτεινας την χειρα ηψατο αυτου και απεκατεσταθη το ους αυτου D it 52 *Ιησ.* ℵBΘ 0171 *pc*] ο *Ιησ.* AW f13 *pl* ς; R: *om* D f1 *b d e* ı sy[sc] | επ] προς ℵ*G *28 157 700 al* | του ιερου] του λαου (*ex* του ναου ?) D *d*: *om* vg(1) sy[s] 54 και εισηγαγον] *om p)* DΘ *579 al* lat sy[sc] sa(1) 57 γυναι] *om p)* D 0124 *d* 58 εφη . . . ει] ειπεν το αυτο D *d* sy[c] 59 διαστασης] -στησασης WΘ *pc*: -στησας D | λεγων *Επ αληθ.*] *Επ α.* λεγω D *d*

οἶδα ὃ λέγεις. καὶ παραχρῆμα ἔτι λαλοῦντος αὐτοῦ
61 ἐφώνησεν ἀλέκτωρ. καὶ στραφεὶς ὁ Κύριος ἐνέ-
βλεψεν τῷ Πέτρῳ, *καὶ ὑπεμνήσθη ὁ Πέτρος τοῦ 293.2
34 λόγου τοῦ Κυρίου, ὡς εἶπεν αὐτῷ ὅτι Πρὶν ἀλέ-
62 κτορα φωνῆσαι σήμερον ἀπαρνήσῃ με τρίς. [καὶ
63–65: Mt. 26. 67, 68 Mk. 14. 65 63 ἐξελθὼν ἔξω ἔκλαυσεν πικρῶς.] Καὶ οἱ ἄνδρες 294.1
οἱ συνέχοντες αὐτὸν ἐνέπαιζον αὐτῷ δέροντες,
64 καὶ περικαλύψαντες αὐτὸν ἐπηρώτων λέγοντες,
66–71: Mt. 27. 1; 26. 63–65 Mk. 15. 1; 14. 61–64 Jn. 18. 19–24 Jn. 3. 12; 8. 45; 10. 24 65 Προφήτευσον, τίς ἐστιν ὁ παίσας σε; καὶ ἕτερα
πολλὰ βλασφημοῦντες ἔλεγον εἰς αὐτόν.
66 Καὶ ὡς ἐγένετο ἡμέρα, συνήχθη τὸ πρεσβυ- 295.2
τέριον τοῦ λαοῦ, ἀρχιερεῖς τε καὶ γραμματεῖς, καὶ
67 ἀπήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ συνέδριον αὐτῶν, λέγον-
τες, Εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστός, εἰπὸν ἡμῖν. *εἶπεν δὲ 296.10
68 αὐτοῖς, Ἐὰν ὑμῖν εἴπω, οὐ μὴ πιστεύσητε· ἐὰν
Dn. 7. 13 Ps. 110. 1 69 δὲ ἐρωτήσω, οὐ μὴ ἀποκριθῆτε. ἀπὸ τοῦ νῦν δὲ 297.1
ἔσται ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καθήμενος ἐκ δεξιῶν τῆς
70 δυνάμεως τοῦ Θεοῦ. εἶπαν δὲ πάντες, Σὺ οὖν εἶ 298.10
ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ; ὁ δὲ πρὸς αὐτοὺς ἔφη, Ὑμεῖς
71 λέγετε ὅτι ἐγώ εἰμι. οἱ δὲ εἶπαν, Τί ἔτι ἔχομεν 299.2
μαρτυρίας χρείαν; αὐτοὶ γὰρ ἠκούσαμεν ἀπὸ τοῦ
1–5: Mt. 27. 2, 11–14 Mk. 15. 1–5 Jn. 18, 28–38 **23** στόματος αὐτοῦ. Καὶ ἀναστὰν ἅπαν τὸ πλῆ- 300.1
θος αὐτῶν ἤγαγον αὐτὸν ἐπὶ τὸν Πειλᾶτον.
2 ἤρξαντο δὲ κατηγορεῖν αὐτοῦ λέγοντες, Τοῦτον 301.10
20. 25 εὕραμεν διαστρέφοντα τὸ ἔθνος ἡμῶν καὶ κωλύ-

---

61 *λογου* ADWΘ f1 f13 *pm* ς] *p*) *ρηματος* ℵB *al*; R
62 *vs. om* 0171 *a b e ff*[2] *i l** *r*[1] 63 *δεροντες*] *om* D 0171
69 it 68 *vs. om e* Mcion | *αποκριθητε* ℵB *pc*; R] *add μοι* Θ
f1 *pc*: *add μοι η απολυσητε* ADW f13 *pl* lat (sy) ς 70
(*ειμι.*];) **23.** 1 *ανασταν*] -*ντες* DΘ *d* sy *et απ. τ. πλ. αυτ.*]
om D *d* 2 *ημων*] *om* WΘ 1 *al*: *add* (Mt. 5. 17) *και
καταλυοντα τον νομον* (*add ημων b e*) *και τους προφητας* it
Mcion

οντα φόρους Καίσαρι διδόναι, καὶ λέγοντα ἑαυτὸν
302.1 Χριστὸν βασιλέα εἶναι. ὁ δὲ Πειλᾶτος ἠρώτησεν 3
αὐτὸν λέγων, Σὺ εἶ ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; 1 Ti. 6. 13
303.9 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτῷ ἔφη, Σὺ λέγεις. ὁ δὲ Πει- 4
λᾶτος εἶπεν πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ὄχλους,
Οὐδὲν εὑρίσκω αἴτιον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ.
304.10 οἱ δὲ ἐπίσχυον λέγοντες ὅτι Ἀνασείει τὸν λαόν, 5
διδάσκων καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας, καὶ ἀρξά-
μενος ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἕως ὧδε. Πειλᾶτος δὲ 6
ἀκούσας ἐπηρώτησεν εἰ ὁ ἄνθρωπος Γαλιλαῖός
ἐστιν, καὶ ἐπιγνοὺς ὅτι ἐκ τῆς ἐξουσίας Ἡρῴδου 7 3. 1
ἐστίν, ἀνέπεμψεν αὐτὸν πρὸς Ἡρῴδην, ὄντα καὶ
αὐτὸν ἐν Ἰεροσολύμοις ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις.
ὁ δὲ Ἡρῴδης ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν ἐχάρη λίαν· ἦν 8
γὰρ ἐξ ἱκανῶν χρόνων θέλων ἰδεῖν αὐτὸν διὰ τὸ 9. 9
ἀκούειν περὶ αὐτοῦ, καὶ ἤλπιζέν τι σημεῖον ἰδεῖν
ὑπ' αὐτοῦ γινόμενον. ἐπηρώτα δὲ αὐτὸν ἐν λόγοις 9
305.2 ἱκανοῖς· αὐτὸς δὲ οὐδὲν ἀπεκρίνατο αὐτῷ. εἱστή- 10
κεισαν δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς εὐτόνως
306.10 κατηγοροῦντες αὐτοῦ. ἐξουθενήσας δὲ αὐτὸν ὁ 11
Ἡρῴδης σὺν τοῖς στρατεύμασιν αὐτοῦ καὶ ἐμ-
παίξας, περιβαλὼν ἐσθῆτα λαμπρὰν ἀνέπεμψεν
αὐτὸν τῷ Πειλάτῳ. ἐγένοντο δὲ φίλοι ὅ τε 12

---

2 διδοναι] *add* και αποστρεφοντα τας γυναικας και τα τεκνα Mcion (*cf. vs.* 5) 3 (λεγεις.] ;) 5 διδασκων] *om* ℵ* it | και ℵBLT 0124 *579* vg^w sy.; R] *om rell* ς | ωδε] *add* et filios nostros et uxores avertit a nobis, non enim baptizantur (-zatur *c*) sicut (*add* et *e*) nos (*add* nec se mundant *e*) *c e* (*cf. vs.* 2) 6 ακουσας ℵB *pc*; R] *add* Γαλιλαιαν AWΘ f1 f13 *pl* ς; *add* την Γαλ. D sa | ο] *om* B* *700 al* 10–12 *vss. om* sy^s 12 εγενοντο . . . αυτους] οντες δε εν αηδια ο Π. και ο Ηρ. εγεν. φ. εν αυτη τη ημερα D *c d*

Ἡρῴδης καὶ ὁ Πειλᾶτος ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ μετ'
ἀλλήλων· προϋπῆρχον γὰρ ἐν ἔχθρᾳ ὄντες πρὸς
13 *αὐτούς. Πειλᾶτος δὲ συνκαλεσάμενος τοὺς ἀρχιε-* 307.9
14 *ρεῖς καὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ τὸν λαὸν | εἶπεν πρὸς*
αὐτούς, Προσηνέγκατέ μοι τὸν ἄνθρωπον τοῦτον
ὡς ἀποστρέφοντα τὸν λαόν, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἐνώπιον
ὑμῶν ἀνακρίνας οὐδὲν εὗρον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τού-
15 *τῳ αἴτιον ὧν κατηγορεῖτε κατ' αὐτοῦ. ἀλλ' οὐδὲ* 308.10
Ἡρῴδης· ἀνέπεμψεν γὰρ αὐτὸν πρὸς ἡμᾶς· καὶ
ἰδοὺ οὐδὲν ἄξιον θανάτου ἐστὶν πεπραγμένον
16 *αὐτῷ· παιδεύσας οὖν αὐτὸν ἀπολύσω. ἀνέκραγον* 310.1
18 *δὲ πανπληθεὶ λέγοντες, Αἶρε τοῦτον, ἀπόλυσον δὲ*
19 *ἡμῖν τὸν Βαραββᾶν· ὅστις ἦν διὰ στάσιν τινὰ γενο-*
μένην ἐν τῇ πόλει καὶ φόνον βληθεὶς ἐν τῇ φυλακῇ.
20 *πάλιν δὲ ὁ Πειλᾶτος προσεφώνησεν αὐτοῖς, θέ-* 311.1
21 *λων ἀπολῦσαι τὸν Ἰησοῦν. οἱ δὲ ἐπεφώνουν*
22 *λέγοντες, Σταύρου σταύρου αὐτόν. ὁ δὲ τρίτον* 312.9
εἶπεν πρὸς αὐτούς, Τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν οὗτος;
οὐδὲν αἴτιον θανάτου εὗρον ἐν αὐτῷ· παιδεύσας
23 *οὖν αὐτὸν ἀπολύσω. οἱ δὲ ἐπέκειντο φωναῖς* 313.1
μεγάλαις αἰτούμενοι αὐτὸν σταυρωθῆναι, καὶ
24 *κατίσχυον αἱ φωναὶ αὐτῶν. καὶ Πειλᾶτος ἐπέ-* 314.1
25 *κρινεν γενέσθαι τὸ αἴτημα αὐτῶν· ἀπέλυσεν δὲ τὸν*

18–25: Mt. 27. 20–26 Mk. 15. 11–15 Jn. 18, 38–19. 1

---

15 *ανεπεμψεν ... ημας* ℵBΘ (f13) *157 al f z*; R] *ανεπεμψα γαρ υμας προς αυτον* ADW f1 *28 565 700 pm* lat (sy) ς 16 *fin.* ABL *pc a* sa bo[pt]; R[t]] *add p*) (17) *αναγκην δε* 309.2 *ειχεν απολυσαι αυτοις κατα εορτην ενα* ℵW(Θ) f1 f13 *pm* lat (sy[p]) ς; R[m1]; *ead. add post* 19 D *d* (sy[sc]) eth; R[m2] 19 *βληθεις* B *pc*; R] *om* ℵ*: *βεβλημενος* ADWΘ f1 f13 *pl* ς 23 *αυτων* ℵB *pc* lat; R] *add και των αρχιερεων* ADWΘ f1 f13 *pl c d f* δ (sy[sc]) ς

διὰ στάσιν καὶ φόνον βεβλημένον εἰς φυλακήν, ὃν
ἠτοῦντο, τὸν δὲ Ἰησοῦν παρέδωκεν τῷ θελήματι
αὐτῶν.
315.1 Καὶ ὡς ἀπήγαγον αὐτόν, ἐπιλαβόμενοι Σίμωνά 26 Mt. 27. 32
τινα Κυρηναῖον ἐρχόμενον ἀπ' ἀγροῦ ἐπέθηκαν Mk. 15. 21
αὐτῷ τὸν σταυρὸν φέρειν ὄπισθεν τοῦ Ἰησοῦ.
316.10 Ἠκολούθει δὲ αὐτῷ πολὺ πλῆθος τοῦ λαοῦ καὶ 27
γυναικῶν αἳ ἐκόπτοντο καὶ ἐθρήνουν αὐτόν. στρα- 28
φεὶς δὲ πρὸς αὐτὰς Ἰησοῦς εἶπεν, Θυγατέρες
Ἰερουσαλημ, μὴ κλαίετε ἐπ' ἐμέ· πλὴν ἐφ' ἑαυτὰς
κλαίετε καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ὑμῶν, ὅτι ἰδοὺ ἔρχονται 29
ἡμέραι ἐν αἷς ἐροῦσιν, Μακάριαι αἱ στεῖραι, καὶ 21. 23
αἱ κοιλίαι αἳ οὐκ ἐγέννησαν, καὶ μαστοὶ οἳ οὐκ
ἔθρεψαν. τότε ἄρξονται λέγειν τοῖς ὄρεσιν, Πέσατε 30 Hos. 10. 8
ἐφ' ἡμᾶς, καὶ τοῖς βουνοῖς, Καλύψατε ἡμᾶς· ὅτι εἰ ἐν 31 Rev. 6. 16; 9. 6
ὑγρῷ ξύλῳ ταῦτα ποιοῦσιν, ἐν τῷ ξηρῷ τί γένη- 1 P. 4. 17
317.1 ται; Ἤγοντο δὲ καὶ ἕτεροι κακοῦργοι δύο σὺν 32
318.1 αὐτῷ ἀναιρεθῆναι. Καὶ ὅτε ἦλθον ἐπὶ τὸν τόπον 33 **33–49:** Mt. 27. 33–56
τὸν καλούμενον Κρανίον, ἐκεῖ ἐσταύρωσαν αὐτὸν
319.1 *καὶ τοὺς κακούργους, ὃν μὲν ἐκ δεξιῶν ὃν δὲ ἐξ Mk. 15. 22–41
320.10 ἀριστερῶν. ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔλεγεν, Πάτερ, ἄφες 34 Jn. 19. 17–30
321.1 αὐτοῖς· οὐ γὰρ οἴδασιν τί ποιοῦσιν. *διαμεριζό- Mt. 5. 44
μενοι δὲ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἔβαλον κλήρους. καὶ 35 Is. 53. 12
322.2 εἱστήκει ὁ λαὸς θεωρῶν. *ἐξεμυκτήριζον δὲ καὶ οἱ Ps. 22. 18 Ps. 22. 7

---

25 δια στασιν και φονον] ενεκα φονου D *d* 27 αυτω πολυ πλ.] αυτω πλ. π. f*13* *713* *a*: αυτω πλ. *1071* it sy^{sc} sa arm: το πλ. αυτω D 28 εμε] *add* μηδε πενθειτε D *d* 29 ιδου] *om* D f*13* it sy^{sc} 32 δυο] *add* Ioathas et Maggatras *l* 34 ο δε . . . ποιουσιν ℵ*AD^{c} f*1* f*13* *565* *700* *pl* lat sy$^{(c)p}$ Mcion Ir Cl Or ς; R^{t}] *om* *p*) ℵ^{c}BD*WΘ *pc* *a* *d* sy^{s} sa bo^{pt}; R^{m} 35 θεωρων] ορων D

ἄρχοντες λέγοντες, Ἄλλους ἔσωσεν, σωσάτω
ἑαυτόν, εἰ οὗτός ἐστιν ὁ Χριστὸς τοῦ Θεοῦ ὁ ἐκ-
Ps. 69. 21 36 λεκτός. ἐνέπαιξαν δὲ αὐτῷ καὶ οἱ στρατιῶται 323.2
37 προσερχόμενοι, ὄξος προσφέροντες αὐτῷ | καὶ λέ-
γοντες, Εἰ σὺ εἶ ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, σῶσον
38 σεαυτόν. ἦν δὲ καὶ ἐπιγραφὴ ἐπ' αὐτῷ, Ο 324.1
39 ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΙΟΥΔΑΙΩΝ ΟΥΤΟΣ. Εἷς 325.2
δὲ τῶν κρεμασθέντων κακούργων ἐβλασφήμει αὐ-
τόν, Οὐχὶ σὺ εἶ ὁ Χριστός; σῶσον σεαυτὸν καὶ
40 ἡμᾶς. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἕτερος ἐπιτιμῶν αὐτῷ ἔφη, 326.10
Οὐδὲ φοβῇ σὺ τὸν Θεόν, ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ κρίματι
41 εἶ; καὶ ἡμεῖς μὲν δικαίως, ἄξια γὰρ ὧν ἐπράξα-
μεν ἀπολαμβάνομεν· οὗτος δὲ οὐδὲν ἄτοπον ἔ-
Mt. 16. 28 42 πραξεν. καὶ ἔλεγεν, Ἰησοῦ, μνήσθητί μου ὅταν
43 ἔλθῃς εἰς τὴν βασιλείαν σου. καὶ εἶπεν αὐτῷ,
Αμην σοι λέγω, σήμερον μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ
44 Παραδείσῳ. Καὶ ἦν ἤδη ὡσεὶ ὥρα ἕκτη καὶ 327.2

---

35 *εσωσεν . . . Θεου*] *εσωσας· σεαυτον σωσον, εἰ Υ. εἶ τ. Θ., εἰ Χρ. εἶ* D (*c*) *d* 37 *Ει συ ει*] *Χαιρε* D *c d*: *χ.· ει συ ει* sy[sc] | *σωσον σεαυτον*] *p*) *περιτιθεντες αυτω και ακανθινον στεφανον* D *c d* (sy[sc]) 38 *επ αυτω* ℵ[c]B *pc a* sy[sc] co; R] *add p*) *γραμμασιν Ελληνικοις και* (*om* ℵ*D) *Ρωμαικοις και* (*om* ℵ*D) *Εβραικοις* ℵ*AD WΘ f1 f13 *pl* lat ς 39 *κρεμασθεντων*] *om* D *d* bo(1) | *ουχι . . . ημας*] *om* D *d e* 40 *ει*] *εσμεν* C*W sy[sc] co: *εἰ και ημεις εσμεν* D *d* 42 *ελεγεν . . . σου* ℵB *pc*; R] *ελ. τω Ιησου, Μν. μου, Κυριε, οταν . . . σου* AWΘ f1 f13 *pl* ς; *στραφεις προς τον Κυριον ειπεν αυτω, Μν. μου εν τη ημερα της ελευσεως σου* D *d* | *εις την βασ.* BL lat; R[m]] *εν τη -εια* ℵAWΘ f1 f13 *pl a b q* ς; R[t] 43 *και ειπεν . . . Παραδεισω*] *αποκριθεις δε ο Ιησους ειπεν αυτω τω επλησοντι* (*i.e. επιπλησσοντι*), *Θαρσει, σημερον . . . Παραδεισω* D *d*: *om* Mcion

σκότος ἐγένετο ἐφ' ὅλην τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης Am. 8. 9
328.2 | *τοῦ ἡλίου ἐκλιπόντος,* **ἐσχίσθη δὲ τὸ κατα-* 45 Ex. 36. 35 Am. 8. 3
329.1 *πέτασμα τοῦ ναοῦ μέσον. καὶ φωνήσας φωνῇ* 46 (LXX); 9. 1
μεγάλῃ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Πάτερ, **εἰς χεῖράς σου** Ps. 31. 5 Ac. 7. 59
παρατίθεμαι τὸ πνεῦμά μου. *τοῦτο δὲ εἰπὼν ἐξ-*
330.2 *έπνευσεν. ἰδὼν δὲ ὁ ἑκατοντάρχης τὸ γενόμενον* 47
ἐδόξαζεν τὸν Θεὸν λέγων, Ὄντως ὁ ἄνθρωπος
331.10 *οὗτος δίκαιος ἦν. καὶ πάντες οἱ συμπαραγενό-* 48
μενοι ὄχλοι ἐπὶ τὴν θεωρίαν ταύτην, θεωρήσαντες
τὰ γενόμενα, τύπτοντες τὰ στήθη ὑπέστρεφον.
εἱστήκεισαν *δὲ πάντες* **οἱ γνωστοὶ** *αὐτῷ* **ἀπὸ μακρόθεν** 49 Ps. 88. 8; 38. 11
καὶ γυναῖκες αἱ συνακολουθοῦσαι αὐτῷ ἀπὸ τῆς 8. 2
Γαλιλαίας, ὁρῶσαι ταῦτα.
332.1 *Καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ὀνόματι Ἰωσὴφ βουλευτὴς ὑπ-* 50 **50–56:** Mt. 27. 57–61
άρχων, ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ δίκαιος, | *—οὗτος οὐκ* 51 Mk. 15. 42–47
ἦν συνκατατεθειμένος τῇ βουλῇ καὶ τῇ πράξει αὐ- Jn. 19. 38–42
τῶν,—ἀπὸ Ἁριμαθαίας πόλεως τῶν Ἰουδαίων,
ὃς προσεδέχετο τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, | *οὗτος* 52 2. 25, 38
προσελθὼν τῷ Πειλάτῳ ᾐτήσατο τὸ σῶμα τοῦ
333.1 *Ἰησοῦ,* | *καὶ καθελὼν ἐνετύλιξεν αὐτὸ σινδόνι, καὶ* 53
ἔθηκεν αὐτὸν ἐν μνήματι λαξευτῷ, οὗ οὐκ ἦν

---

45 *του ηλ. εκλιποντος* ℵ *pc* co Or] *τ. ηλ. εκλειποντος* B *pc*; R: *και εσκοτισθη ο ηλιος* AWΘ f1 f13 *pm* lat sy Mcion ϛ: *εσκ. δε ο ηλ.* D: *om* 33 | *εσχισθη . . . μεσον*] *om* DΨ *d et* 46 *εξεπνευσεν*] *add και το καταπ. τ. ναου εσχισθη* DΨ *d* 47 *ιδων . . . γενομενον*] *και ο εκατ. φωνησας* D *d* 48 *στηθη*] *add και τα μετωπα* D *d* | *υπεστρεφον*] *add* (Evg. Petri 7. 25) dicentes: Vae nobis, quae facta sunt hodie propter peccata nostra; appropinquavit enim desolatio Hierusalem g^1 (sy^{sc}) 49 *και*] *add αι* B *pc* sa 51 *Αριμαθαιας*] *-θιας* DW it $vg^{a, w}$ 52 *ουτος*] *om* D*

54 οὐδεὶς οὔπω κείμενος. καὶ ἡμέρα ἦν Παρασκευῆς, 334.10
55 καὶ σάββατον ἐπέφωσκεν. Κατακολουθήσασαι
49 δὲ αἱ γυναῖκες, αἵτινες ἦσαν συνεληλυθυῖαι ἐκ τῆς
Γαλιλαίας αὐτῷ, ἐθεάσαντο τὸ μνημεῖον καὶ ὡς
56 ἐτέθη τὸ σῶμα αὐτοῦ, ὑποστρέψασαι δὲ ἡτοί- 335.8
Ex. 12. 16; 20. 10 Lv. 23. 8 μασαν ἀρώματα καὶ μύρα.
Καὶ τὸ μὲν σάββατον ἡσύχασαν κατὰ τὴν ἐν-
1–12: 24 τολήν, τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων ὄρθρου βαθέως 336.1
Mt. 28. 1–10 Mk. 16. 1–8 Jn. 20. 1–13 ἐπὶ τὸ μνῆμα ἦλθον φέρουσαι ἃ ἡτοίμασαν ἀρώ-
2 ματα. εὗρον δὲ τὸν λίθον ἀποκεκυλισμένον ἀπὸ
3 τοῦ μνημείου, εἰσελθοῦσαι δὲ οὐχ εὗρον τὸ σῶμα
4 [τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ]. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἀπορεῖ-
σθαι αὐτὰς περὶ τούτου καὶ ἰδοὺ ἄνδρες δύο ἐπ-
5 έστησαν αὐταῖς, ἐν ἐσθῆτι ἀστραπτούσῃ· ἐμφόβων 337.2
δὲ γενομένων αὐτῶν καὶ κλινουσῶν τὰ πρόσωπα
εἰς τὴν γῆν, εἶπαν πρὸς αὐτάς, Τί ζητεῖτε τὸν
6 ζῶντα μετὰ τῶν νεκρῶν; [οὐκ ἔστιν ὧδε, ἀλλὰ
ἠγέρθη.] μνήσθητε ὡς ἐλάλησεν ὑμῖν ἔτι ὢν ἐν
Mt. 17, 22, 23 7 τῇ Γαλιλαίᾳ, λέγων τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ὅτι
δεῖ παραδοθῆναι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων ἁμαρτωλῶν

---

53 κειμενος] *add* *p*) και προσεκυλισεν λιθον μεγαν επι την θυραν του μνημειου f13 (700) *al* bo: *add* και θεντος αυτου επεθηκεν τω μνημειω λιθον ον μογις εικοσι εκυλιον D (0124 1071) *c* (sa) 54 και ημερα . . . επεφωσκεν] ην δε η ημ. προ σαββατου D (*c*) 55 αι BΘ f1 f13 *pm* co sy; R] και *pc* ς: δυο D it: *om* ℵAW 28 *al* 56 κατα την εντολην] *om* D **24.** 1 αρωματα ℵB *pc* lat; R] *om* D it sy^sc sa: *add* και τινες συν αυταις AWΘ f1 f13 *pm* it ς: *add* κ. τιν. σ. α.· ελογιζοντο δε εν εαυταις, Τις αρα αποκυλισει τον λιθον D 0124 *c* sa 3 του Κ. Ιησ.] τ. Ιησ. 579 *pc* *f* sy bo(1): *om* D *a b e ff*² *l r*¹; R^m 6 [ουκ εστ. ωδε α. ηγερθη] (ανεστη W) *rell* ς; R^t] ηγερθη Mcion: ηγ. εκ νεκρων *c*: *om* D *a b e ff*² *l r*¹.; R^m 7 αμαρτωλων] *om* D it

καὶ σταυρωθῆναι καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀνα-
338.2 στῆναι. καὶ ἐμνήσθησαν τῶν ῥημάτων αὐτοῦ, καὶ 8
ὑποστρέψασαι ἀπὸ τοῦ μνημείου ἀπήγγειλαν ταῦτα 9
339.10 πάντα τοῖς ἕνδεκα καὶ πᾶσιν τοῖς λοιποῖς. ἦσαν 10 8. 2, 3
δὲ ἡ Μαγδαληνὴ Μαρία καὶ Ἰωάννα καὶ Μαρία
ἡ Ἰακώβου· καὶ αἱ λοιπαὶ σὺν αὐταῖς ἔλεγον πρὸς
τοὺς ἀποστόλους ταῦτα. καὶ ἐφάνησαν ἐνώπιον 11
αὐτῶν ὡσεὶ λῆρος τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ ἠπίστουν
αὐταῖς.

Καὶ ἰδοὺ δύο ἐξ αὐτῶν ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ἦσαν 13 **13–35:** Mk. 16. 12, 13
πορευόμενοι εἰς κώμην ἀπέχουσαν σταδίους ἑξή-
κοντα ἀπὸ Ἰερουσαλήμ, ᾗ ὄνομα Ἐμμαοῦς, | καὶ 14
αὐτοὶ ὡμίλουν πρὸς ἀλλήλους περὶ πάντων τῶν
συμβεβηκότων τούτων. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὁμιλεῖν 15
αὐτοὺς καὶ συνζητεῖν, καὶ αὐτὸς Ἰησοῦς ἐγγίσας Mt. 18. 20
συνεπορεύετο αὐτοῖς· οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ἐκρα- 16
τοῦντο τοῦ μὴ ἐπιγνῶναι αὐτόν. εἶπεν δὲ πρὸς 17
αὐτούς, Τίνες οἱ λόγοι οὗτοι οὓς ἀντιβάλλετε πρὸς
ἀλλήλους περιπατοῦντες; καὶ ἐστάθησαν σκυ-
θρωποί. ἀποκριθεὶς δὲ εἷς ὀνόματι Κλεοπᾶς εἶπεν 18

---

9 *απο τ. μνημ.*] *om* D it arm; R^m 10 *ησαν δε*] *om* ADW f*13* *al d e* sy^sc | *ελεγον*] *αι ελ.* Θ *al* ς: *και ελ.* *157* 11 *αυταις* D *a b e l r*^1 Mcion; R^m] *add* (Jn. 20. 3–10) (12) *ο δε Πετρος αναστας εδραμεν επι το μνημειον· και παρακυψας βλεπει τα οθονια* (*add κειμενα* (L)Θ f*1* f*13* *pm* lat ς) *μονα* (*om* ℵ* *69 700 al*)· *και απηλθεν προς αυτον* (*εαυτον* ℵΘ f*1* f*13* *pm* ς) *θαυμαζων το γεγονος* ℵABWΘ 0124 f*1* f*13* *pl* lat sy co ς; R^t 13 *εξηκοντα*] *εκατον εξηκ.* ℵΘ *157* *al* | *η ον. Εμμ.*] *ονοματι Ουλαμμαους* D : nomine Ammaus et Cleopas *e* (*b ff*^2) 15 *, και αυτος*] *αυτους* B*: *και* D *a*: *αυτος* it sy^p: *om c e* sy^sc sa 17 *; και εσταθ. σκυθρ.* ℵA*B 0124 *pc e* co; R] *και εστε σκ.;* A^cWΘ f*1* f*13* *pl* lat (sy) ς: *σκυθρ.;* D Or

πρὸς αὐτόν, Σὺ μόνος παροικεῖς Ἰερουσαλημ καὶ
οὐκ ἔγνως τὰ γενόμενα ἐν αὐτῇ ἐν ταῖς ἡμέραις
19 ταύταις; | καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ποῖα; οἱ δὲ εἶπαν
αὐτῷ, Τὰ περὶ Ἰησοῦ τοῦ Ναζαρηνοῦ, ὃς ἐγένετο
Mt. 21. 11 ἀνὴρ προφήτης δυνατὸς ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ ἐναντίον
20 τοῦ Θεοῦ καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ, ὅπως τε παρέδωκαν
αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἄρχοντες ἡμῶν εἰς κρίμα
1. 68; 2. 38; 19. 11 Ac. 1. 6 21 θανάτου καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν. ἡμεῖς δὲ ἠλπίζο-
μεν ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ μέλλων λυτροῦσθαι τὸν
Ισραηλ· ἀλλά γε καὶ σὺν πᾶσιν τούτοις τρίτην
1–11 22 ταύτην ἡμέραν ἄγει ἀφ' οὗ ταῦτα ἐγένετο. ἀλλὰ
καὶ γυναῖκές τινες ἐξ ἡμῶν ἐξέστησαν ἡμᾶς, γενό-
23 μεναι ὀρθριναὶ ἐπὶ τὸ μνημεῖον, καὶ μὴ εὑροῦσαι
τὸ σῶμα αὐτοῦ ἦλθον λέγουσαι καὶ ὀπτασίαν
12 Jn. 20. 3–10 24 ἀγγέλων ἑωρακέναι, οἳ λέγουσιν αὐτὸν ζῆν. καὶ
ἀπῆλθόν τινες τῶν σὺν ἡμῖν ἐπὶ τὸ μνημεῖον, καὶ
εὗρον οὕτως καθὼς καὶ αἱ γυναῖκες εἶπον, αὐτὸν
25 δὲ οὐκ εἶδον. καὶ αὐτὸς εἶπεν πρὸς αὐτούς, Ὦ
ἀνόητοι καὶ βραδεῖς τῇ καρδίᾳ τοῦ πιστεύειν ἐπὶ
26 πᾶσιν οἷς ἐλάλησαν οἱ προφῆται· οὐχὶ ταῦτα ἔδει
παθεῖν τὸν Χριστὸν καὶ εἰσελθεῖν εἰς τὴν δόξαν
Dt. 18. 15 Ps. 22 Is. 53 27 αὐτοῦ; καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ Μωϋσέως καὶ ἀπὸ πάν-
των τῶν προφητῶν διερμήνευσεν αὐτοῖς ἐν πάσαις
28 ταῖς γραφαῖς τὰ περὶ ἑαυτοῦ. Καὶ ἤγγισαν εἰς
τὴν κώμην οὗ ἐπορεύοντο, καὶ αὐτὸς προσεποιή-
29 σατο πορρώτερον πορεύεσθαι. καὶ παρεβιάσαντο

---

19 οι δε ειπ. α.] *om* D *d* | Ναζαρηνου ℵB *pc* lat; R] Ναζωραιου ADWΘ f*1* f*13* *pl* it ς 21 συν π. τουτ.] *om* it sy Aug 24 και αι] *om* και BD latt sy; R 27 αυτοις] *add* τι ην ℵΘ f*1* *pc* | πασαις] *om* ℵD bo(1)

αὐτὸν λέγοντες, Μεῖνον μεθ' ἡμῶν, ὅτι πρὸς ἑσπέ-
ραν ἐστὶν καὶ κέκλικεν ἤδη ἡ ἡμέρα. καὶ εἰσῆλθεν
τοῦ μεῖναι σὺν αὐτοῖς. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κατα- 30 22. 19
κλιθῆναι αὐτὸν μετ' αὐτῶν λαβὼν τὸν ἄρτον εὐλό-
γησεν καὶ κλάσας ἐπεδίδου αὐτοῖς· αὐτῶν δὲ 31
διηνοίχθησαν οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ἐπέγνωσαν αὐτόν·
καὶ αὐτὸς ἄφαντος ἐγένετο ἀπ' αὐτῶν. καὶ εἶπαν 32
πρὸς ἀλλήλους, Οὐχὶ ἡ καρδία ἡμῶν καιομένη
ἦν ἐν ἡμῖν, ὡς ἐλάλει ἡμῖν ἐν τῇ ὁδῷ, ὡς διήνοι-
γεν ἡμῖν τὰς γραφάς; Καὶ ἀναστάντες αὐτῇ 33
τῇ ὥρᾳ ὑπέστρεψαν εἰς Ἰερουσαλημ, καὶ εὗρον
ἠθροισμένους τοὺς ἕνδεκα καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς,
λέγοντας ὅτι ὄντως ἠγέρθη ὁ Κύριος καὶ ὤφθη 34 1 Co. 15. 4, 5
Σίμωνι. καὶ αὐτοὶ ἐξηγοῦντο τὰ ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ὡς 35
340.9 *ἐγνώσθη αὐτοῖς ἐν τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου. Ταῦτα* 36 **36–49:** Mk. 16. 14–18
δὲ αὐτῶν λαλούντων αὐτὸς ἔστη ἐν μέσῳ αὐτῶν. Jn. 20. 19–23
πτοηθέντες δὲ καὶ ἔμφοβοι γενόμενοι ἐδόκουν 37 1 Co. 15. 5
πνεῦμα θεωρεῖν. καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τί τεταρα- 38 Mt. 14. 26
γμένοι ἐστέ, καὶ διὰ τί διαλογισμοὶ ἀναβαίνουσιν
ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν; ἴδετε τὰς χεῖράς μου καὶ τοὺς 39
πόδας μου, ὅτι ἐγώ εἰμι αὐτός· ψηλαφήσατέ με

---

30 *μετ αυτων*] *om* **D** *d e* sy[sc] | *τον*] *om* **D** sa | *κλασας*] *om* **D** *d* 31 *αυτων δε διην. οι οφθ.*] *λαβοντων δε αυτων τον αρτον απ αυτου ηνοιγησαν οι οφθ. αυτων* **D** *c d e* (Or) 32 *καιομενη*] *κεκαλυμμενη* **D** *d* (*cf.* Heb. 12. 18): excecatum *c*: optusum *l*: exterminatum *e*: gravatum sy | *εν ημιν*] *om* **BD** *c d e* sy[sc] Or 33 *ανασταντες*] *add λυπουμενοι* **D** *c d e* sa 36 *εν μεσω αυτων* **D** *a b e ff*[2] *l r*[1].; R[m]] *add* (Jn. 20. 19, 26) *και λεγει αυτοις, Ειρηνη υμιν rell* ς; R[t]: *ead. et add εγω ειμι, μη φοβεισθε* **GP** (*trsp* **W** *579*) *c f z* vg sy[p] 37 *πτοηθεντες*] *θροη-* **B** *1241*: *φοβη-* **ℵW** | *πνευμα*] *φαντασμα* **D** Mcion 39 *με*] *om* **DWΘ** lat sy[sc]

καὶ ἴδετε, ὅτι πνεῦμα σάρκα καὶ ὀστέα οὐκ ἔχει
41 καθὼς ἐμὲ θεωρεῖτε ἔχοντα. ἔτι δὲ ἀπιστούντων 341.9
αὐτῶν ἀπὸ τῆς χαρᾶς καὶ θαυμαζόντων, εἶπεν
Jn. 21. 5, 10 42 αὐτοῖς, Ἔχετέ τι βρώσιμον ἐνθάδε; οἱ δὲ ἐπέδω-
43 καν αὐτῷ ἰχθύος ὀπτοῦ μέρος· καὶ λαβὼν ἐνώπιον
44 αὐτῶν ἔφαγεν. Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς, Οὗτοι οἱ 342.10
27; 9. 22, 45; 18. 31–33 λόγοι μου οὓς ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς ἔτι ὢν σὺν ὑμῖν,
ὅτι δεῖ πληρωθῆναι πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ
νόμῳ Μωϋσέως καὶ τοῖς προφήταις καὶ ψαλμοῖς
45 περὶ ἐμοῦ. τότε διήνοιξεν αὐτῶν τὸν νοῦν τοῦ
46 συνιέναι τὰς γραφάς· καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὅτι Οὕτως
1 Ti. 3. 16 γέγραπται παθεῖν τὸν Χριστὸν καὶ ἀναστῆναι ἐκ
47 νεκρῶν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, καὶ κηρυχθῆναι ἐπὶ τῷ
ὀνόματι αὐτοῦ μετάνοιαν εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν εἰς
πάντα τὰ ἔθνη,—ἀρξάμενοι ἀπὸ Ἰερουσαλημ.
Jn. 15. 26; 16. 7 48 ὑμεῖς μάρτυρες τούτων. καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἐξαπο-
Ac. 1. 4 49

---

39 (*και* B) *σαρκα και οστεα ουκ εχει*] *σαρκας κ. ο. ουκ ε.* ℵ*: *ο. ουκ ε.* Mcion Tert: *οστα ουκ ε. κ. σαρκας* D (Ir) | *fin.* D *a b d e ff*² *j l r*¹ sy^sc Mcion; R^m] *add* (Jn. 20. 20) (40) *και τουτο ειπων εδειξεν* (*επεδ-* WΘ *al* ς) *αυτοις τας χειρας και τους ποδας* *rell c f q* vg sy^p ς; R^t 42 *μερος* ℵABDW *pc d e* sy^s Cl Or; R^t] *add και απο μελισσιου κηριον* MNΘ f13^pt 157 *pl*: *add κ. α. μ. κηριου* f1 *al* sy^c,p ς; R^m 43 *και λαβ. εν. α. εφαγεν* ℵABDW f1 *pm* it sy^s ς; R] *φαγων εν. α.* (*et om δε in vs.* 44) it: *φαγ. εν. α. λαβων τα επιλοιπα εδωκεν αυτοις* Θ vg: *λαβ. εν. α. εφαγεν και* (*add λαβων* 713 sy^c) *τα επιλ. εδ. αυτοις* f13 713 sy^c 44 *και ψαλμοις*] *om* F 1 22 1582 46 *Ουτως γεγρ.* ℵBD *pc* it; R] *Ουτ. εδει* 72 *pc* (sy^s): *Ουτ. γεγρ. και ουτως εδει* AWΘ f1 f13 *pm f q z* vg ς | *εκ νεκρων*] *om* D *pc d* sa | *τη τρ. ημερα*] *om b ff*² *l* Ir 47 *εις αφ.* ℵB co sy^p.; R^m] *και αφ.* *rell* ς; R^t | *αρξαμενοι* ℵB *pc*; R] *-νον* AW (f1) f13 *pm* it ς: *-νων* D: *-νος* ΘΨ *al*

στέλλω τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ Πατρός μου ἐφ' ὑμᾶς·
ὑμεῖς δὲ καθίσατε ἐν τῇ πόλει ἕως οὗ ἐνδύσησθε
ἐξ ὕψους δύναμιν.
'Εξήγαγεν δὲ αὐτοὺς ἕως πρὸς Βηθανίαν, καὶ 50 **50–53:** Mk. 16. 19
ἐπάρας τὰς χεῖρας αὐτοῦ εὐλόγησεν αὐτούς. καὶ 51 Ac. 1. 4–14
ἐγένετο ἐν τῷ εὐλογεῖν αὐτὸν αὐτοὺς διέστη ἀπ'
αὐτῶν καὶ ἀνεφέρετο εἰς τὸν οὐρανόν. καὶ 52 Jn. 16. 22; 14. 28
αὐτοὶ ὑπέστρεψαν εἰς Ἰερουσαλημ μετὰ χαρᾶς
μεγάλης, καὶ ἦσαν διὰ παντὸς ἐν τῷ ἱερῷ εὐλο- 53
γοῦντες τὸν Θεόν.

---

49 του Πατρος] *om* D *e* Aug 50 εως ℵB *1* *157* *pc a e*; R] *praem* εξω ADWΘ f*13* *pl* lat ς 51 και ανεφ. εις τ. ουρ. ABWΘ f*1* f*13* *pl* lat ς; R[t]] *om* ℵ*D *a b e ff*[2] *j l* (sy[s]); R[m] 52 αυτοι D *a b e ff*[2] *j l* sy[s]; R[m]] *add* προσκυνησαντες 700 vg: *add* προσκ. αυτον ℵABWΘ f*1* f*13* *pl f q* vg[pt] ς; R[t] 53 ευλογουντες ℵB *pc* sy[s]; R] αινουντες D it: αιν. και ευλ. AWΘ f*1* f*13* *pl* lat ς | Θεον ℵDW f*1* *al* it sy[s]; R] *add* αμην ABΘ f*13* *28* *pm* lat ς

ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ

17. 5 1 Jn. 1. 1, 2 Rev. 19. 13 *ΕΝ* ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος, καὶ ὁ Λόγος ἦν πρὸς τὸν 1.3
Pr. 8. 22 2 Θεόν, καὶ Θεὸς ἦν ὁ Λόγος. Οὗτος ἦν ἐν
Col. 1. 16, 17 He. 1. 2 3 ἀρχῇ πρὸς τὸν Θεόν. πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο,
5. 26 4 καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἕν. ὃ γέγονεν | ἐν
αὐτῷ ζωὴ ἦν, καὶ ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώ-
3. 19 5 πων. καὶ τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει, καὶ ἡ σκοτία
Lk. 1. 13–17, 57–80 6 αὐτὸ οὐ κατέλαβεν. Ἐγένετο ἄνθρωπος, 2.3
Mt. 3. 1 Mk. 1. 4 ἀπεσταλμένος παρὰ Θεοῦ, ὄνομα αὐτῷ Ἰωάννης·
Lk. 3. 3 7 οὗτος ἦλθεν εἰς μαρτυρίαν, ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ
τοῦ φωτός, ἵνα πάντες πιστεύσωσιν δι' αὐτοῦ.
20 8 οὐκ ἦν ἐκεῖνος τὸ φῶς, ἀλλ' ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ
9 τοῦ φωτός. Ἦν τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, ὃ φω- 3.3
τίζει πάντα ἄνθρωπον, ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον.
8–5 10 ἐν τῷ κόσμῳ ἦν, καὶ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ ἐγένετο,
11 καὶ ὁ κόσμος αὐτὸν οὐκ ἔγνω. εἰς τὰ ἴδια ἦλθεν, 4.10
Gal. 3. 26 12 καὶ οἱ ἴδιοι αὐτὸν οὐ παρέλαβον. ὅσοι δὲ ἔλαβον
αὐτόν, ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν τέκνα Θεοῦ γενέ-
8. 5, 6 13 σθαι, τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, | οἳ
οὐκ ἐξ αἱμάτων οὐδὲ ἐκ θελήματος σαρκὸς οὐδὲ
ἐκ θελήματος ἀνδρὸς ἀλλ' ἐκ Θεοῦ ἐγεννήθησαν.
Is. 7. 14 2 P. 1. 16, 17 14 Καὶ ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, 5.3
Is. 60. 1 Lk. 9. 32 καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονο-

---

3, 4 (εν. ο γεγονεν εν C*(D)GLW *al* lat sy^{c,p} sa fa Cl Ir Or Tert Ambst Aug; R^{m}] εν ο γεγονεν. εν EHK fr *pm* sy^{h} bo Chr Nonn Hier ς; R^{t}) 4 ην 1°] εστιν ℵD lat sa fa Ir Ambst Aug 9 (ανθρ., ερχ.] ανθρωπον ερχ. Θ latt sy sa(2) bo fa Cl ς; R^{m}) 13 οι ουκ . . . εγεννηθησαν] ουκ . . . εγενν. D* *a*: non (qui non *b* Ir^{lat}) . . . natus est *b* Ir^{lat} Tert: οι ουκ . . . εγεννηθη (*sic*) sy$^{c\,vid}$

γενοῦς παρὰ Πατρός, πλήρης χάριτος καὶ ἀλη-
6.1 θείας. Ἰωάννης μαρτυρεῖ περὶ αὐτοῦ καὶ κέκρα- 15
γεν λέγων, Οὗτος ἦν ὃν εἶπον, Ὁ ὀπίσω μου
ἐρχόμενος ἔμπροσθέν μου γέγονεν, ὅτι πρῶτός
7.10 μου ἦν. ὅτι ἐκ τοῦ πληρώματος αὐτοῦ ἡμεῖς πάν- 16
τες ἐλάβομεν, καὶ χάριν ἀντὶ χάριτος· ὅτι ὁ νόμος 17
διὰ Μωϋσέως ἐδόθη, ἡ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια διὰ
8.3 Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγένετο. Θεὸν οὐδεὶς ἑώρακεν 18
πώποτε· μονογενὴς Θεὸς ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον
τοῦ Πατρός, ἐκεῖνος ἐξηγήσατο.
9.10 Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία τοῦ Ἰωάννου, ὅτε 19
ἀπέστειλαν πρὸς αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι ἐξ Ἱεροσο-
λύμων ἱερεῖς καὶ Λευείτας ἵνα ἐρωτήσωσιν αὐτόν,
Σὺ τίς εἶ; καὶ ὡμολόγησεν καὶ οὐκ ἠρνήσατο, καὶ 20
ὡμολόγησεν ὅτι Ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ὁ Χριστός. καὶ 21
ἠρώτησαν αὐτόν, Τί οὖν σύ; Ἠλείας εἶ; καὶ λέγει,
Οὐκ εἰμί. Ὁ προφήτης εἶ σύ; καὶ ἀπεκρίθη,
Οὔ. εἶπαν οὖν αὐτῷ, Τίς εἶ; ἵνα ἀπόκρισιν δῶ- 22
μεν τοῖς πέμψασιν ἡμᾶς· τί λέγεις περὶ σεαυτοῦ;
10.1 ἔφη, Ἐγὼ **φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, Εὐθύνατε** 23
τὴν ὁδὸν Κυρίου, καθὼς εἶπεν Ἠσαΐας ὁ προ-
11.10 φήτης. Καὶ ἀπεσταλμένοι ἦσαν ἐκ τῶν Φαρι- 24
σαίων. καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν καὶ εἶπαν αὐτῷ, Τί 25

27, 30
Mt. 3. 11
3. 34
Col. 1. 19
Ro. 6. 14;
10. 4
Ex. 34. 6
Ps. 25. 10;
40. 10; 85.
10
6. 46
1 Jn. 4. 12
Mt. 11. 27
Lk. 16. 22
1 Ti. 6. 16
19–23:
Mt. 3. 1–6
Mk. 1. 2–6
Lk. 3. 3–6
Lk. 3. 15, 16
Ac. 13. 25
Mt. 17. 10
Dt. 18. 15
6. 14; 7. 40
Is. 40. 3

---

15 *λεγων*] *om* ℵ*D *b* | *Ουτ. ην ον ειπον*] *Ουτ. ην ο ειπων* B*C* Or; R^{m}: *Ουτ. ην* ℵ* *et add ος post ερχ.* ℵ*W *c* 16 *οτι* 𝔭^{66}ℵBD *pc* it; R] *και* AWΘ f1 f13 *pl* lat ς | *και*] *om* it vg^{pt} 18 *μονογ. Θεος* 𝔭^{66}ℵ*B sy$^{p, hmg}$ bo Ir^{pt} Or Hier; R^{m}] *ο μον. Θ.* ℵ^{c} *33* Cl^{pt}: *ο μονογ. Υιος* AWΘ f1 f13 *pl* latt sy^{c} sa Cl^{pt} Ir^{pt} Tert Eus Chr ς; R^{t} 20 *και ωμολ.* 2°] *om* ℵ *e l* sy 21 *Τι* (*Τις* 𝔭^{66}) *ουν συ; Ηλ. ει* C* *33*] *Τι ουν; Ηλ. ει συ* (*om συ* ℵ) AΘ *pl* ς; R: *Συ ουν τι; Ηλ. ει* B | *και* 2°] *om* ℵ *a b r* bo 24 *απεσταλμ.* 𝔭^{66}ℵ*A*B *pc* sy^{p} co; R] *οι απεστ.* WΘ f1 f13 *pl* ς

Mt. 21. 25 οὖν βαπτίζεις εἰ σὺ οὐκ εἶ ὁ Χριστὸς οὐδὲ Ἠλείας
Mt. 3. 11 Mk. 1. 7, 8 26 οὐδὲ ὁ προφήτης; ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰωάννης 12.1
λέγων, Ἐγὼ βαπτίζω ἐν ὕδατι· μέσος ὑμῶν στήκει
3. 26 27 ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε, | ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος, οὗ
Ac. 13. 25 οὐκ εἰμὶ ἐγὼ ἄξιος ἵνα λύσω αὐτοῦ τὸν ἱμάντα
Mt. 3. 6, 13 28 τοῦ ὑποδήματος. Ταῦτα ἐν Βηθανίᾳ ἐγένετο 13.10
πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ὅπου ἦν ὁ Ἰωάννης βαπτί-
36 29 ζων. Τῇ ἐπαύριον βλέπει τὸν Ἰησοῦν ἐρχό-
Is. 53. 7 μενον πρὸς αὐτόν, καὶ λέγει, Ἴδε ὁ Ἀμνὸς τοῦ
30 Θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου. οὗτός 14.1
15, 27 ἐστιν ὑπὲρ οὗ ἐγὼ εἶπον, Ὀπίσω μου ἔρχεται ἀνὴρ
ὃς ἔμπροσθέν μου γέγονεν, ὅτι πρῶτός μου ἦν.
31 κἀγὼ οὐκ ᾔδειν αὐτόν, ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τῷ
Ισραηλ, διὰ τοῦτο ἦλθον ἐγὼ ἐν ὕδατι βαπτίζων.
Mt. 3. 16 Mk. 1. 10 32 Καὶ ἐμαρτύρησεν Ἰωάννης λέγων ὅτι Τεθέαμαι 15.1
Lk. 3. 22 τὸ Πνεῦμα καταβαῖνον ὡς περιστερὰν ἐξ οὐρανοῦ,
Lk. 3. 2 Mt. 3. 11 33 καὶ ἔμεινεν ἐπ' αὐτόν. κἀγὼ οὐκ ᾔδειν αὐτόν,
ἀλλ' ὁ πέμψας με βαπτίζειν ἐν ὕδατι, ἐκεῖνός μοι
εἶπεν, Ἐφ' ὃν ἂν ἴδῃς τὸ Πνεῦμα καταβαῖνον
καὶ μένον ἐπ' αὐτόν, οὗτός ἐστιν ὁ βαπτίζων ἐν
Mt. 3. 17 34 Πνεύματι Ἁγίῳ. κἀγὼ ἑώρακα, καὶ μεμαρτύ-
ρηκα ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ.
35 Τῇ ἐπαύριον πάλιν εἱστήκει ὁ Ἰωάννης καὶ ἐκ 16.10
29 36 τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δύο, καὶ ἐμβλέψας τῷ Ἰησοῦ
Is. 53. 7 37 περιπατοῦντι λέγει, Ἴδε ὁ Ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ. καὶ

---

27 ο $\mathfrak{p}^{66}$CWΘ f*1* *al*; R] *om* ℵ*B *pc*: *αυτος εστιν ο* A f*13* *pm* ς | *ερχομ.*] *add ος εμπροσθεν μου γεγονεν* A(Θ) f*13* *pm* ς: *add ος ε. μ. γ. οτι πρωτος μου ην 28*   28 *Βηθανια* $\mathfrak{p}^{66}$ℵ*ABWΘ *28 157 pm* latt; R[t]] *Βηθαβαρα* ΠΨ f*1* (f*13*) *33 al* sy^{sc} sa Or Eus ς; R[m1]: *Βηθαραβα* ℵ^{c} sy^{hmg}; R[m3]
34 ο *Υιος*] *ο εκλεκτος* $\mathfrak{p}^{5vid}$ℵ* *pc e ff*^{2*} sy^{sc}: electus filius *a* (*b ff*^{2c}) sa

ἤκουσαν οἱ δύο μαθηταὶ αὐτοῦ λαλοῦντος καὶ
ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ. στραφεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς 38
καὶ θεασάμενος αὐτοὺς ἀκολουθοῦντας λέγει
αὐτοῖς, Τί ζητεῖτε; οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ, Ραββει
(ὃ λέγεται μεθερμηνευόμενον Διδάσκαλε), ποῦ
μένεις; λέγει αὐτοῖς, Ἔρχεσθε καὶ ὄψεσθε. 39
ἦλθαν οὖν καὶ εἶδαν ποῦ μένει, καὶ παρ' αὐτῷ
ἔμειναν τὴν ἡμέραν ἐκείνην· ὥρα ἦν ὡς δεκάτη.
Ἦν Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς Σίμωνος Πέτρου εἷς ἐκ 40 Mt. 4. 18 ss
τῶν δύο τῶν ἀκουσάντων παρὰ Ἰωάννου καὶ ἀκο-
17.1 λουθησάντων αὐτῷ· εὑρίσκει οὗτος πρῶτον τὸν 41
ἀδελφὸν τὸν ἴδιον Σίμωνα καὶ λέγει αὐτῷ, Εὑρή-
καμεν τὸν Μεσσίαν (ὅ ἐστιν μεθερμηνευόμενον 1 S. 2. 10 Ps. 2. 2
Χριστός). | ἤγαγεν αὐτὸν πρὸς τὸν Ἰησοῦν. ἐμ- 42 Mt. 16. 18
βλέψας αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Σὺ εἶ Σίμων ὁ υἱὸς Mk. 3. 16
Ἰωάννου, σὺ κληθήσῃ Κηφᾶς (ὃ ἑρμηνεύεται
18.10 Πέτρος). Τῇ ἐπαύριον ἠθέλησεν ἐξελθεῖν εἰς 43
τὴν Γαλιλαίαν, καὶ εὑρίσκει Φίλιππον. καὶ λέγει Mt. 8. 22
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἀκολούθει μοι. ἦν δὲ ὁ Φίλιπ- 44 Mk. 2. 14
πος ἀπὸ Βηθσαϊδά, ἐκ τῆς πόλεως Ἀνδρέου καὶ
Πέτρου. εὑρίσκει Φίλιππος τὸν Ναθαναηλ καὶ 45 Dt. 18. 18
λέγει αὐτῷ, Ὃν ἔγραψεν Μωϋσῆς ἐν τῷ νόμῳ Is. 7. 14; 53. 2
καὶ οἱ προφῆται εὑρήκαμεν, Ἰησοῦν υἱὸν τοῦ Jer. 23. 5 Ezk. 34. 23
Ιωσηφ τὸν ἀπὸ Ναζαρεθ. καὶ εἶπεν αὐτῷ Να- 46 7. 41, 52
θαναηλ, Ἐκ Ναζαρεθ δύναταί τι ἀγαθὸν εἶναι;
λέγει αὐτῷ ὁ Φίλιππος, Ἔρχου καὶ ἴδε. εἶδεν 47 Ps. 32. 2; 73. 1
Ἰησοῦς τὸν Ναθαναηλ ἐρχόμενον πρὸς αὐτὸν καὶ Gn. 25. 27; 32. 29

---

38 Τι] (18. 4) *Τινα* Θ *13 pc* 39 δεκατη] εκτη A 40 δυο των] *om* 083 *713* sy 41 πρωτον 𝔭66ABΘ f1 f13 *pm* lat; R] πρωτος ℵ*W *al* ς: πρωι *b e r*1 (sys) 42 *Ιωαννου* 𝔭66ℵBW *pc* it; R] *Ιωαννα* Θ vgs,w: *Ιωνα* A f1 f13 *pl* it vgcl sy ς 45 εν τω νομω] *om e r*1 sys Orpt

λέγει περὶ αὐτοῦ, Ἴδε ἀληθῶς Ἰσραηλείτης, ἐν
48 ᾧ δόλος οὐκ ἔστιν. λέγει αὐτῷ Ναθαναηλ,
Πόθεν με γινώσκεις; ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν
αὐτῷ, Πρὸ τοῦ σε Φίλιππον φωνῆσαι ὄντα ὑπὸ
2 S. 7. 14; 6. 69 — 49 τὴν συκῆν εἶδόν σε. ἀπεκρίθη αὐτῷ Ναθαναηλ,
Ps. 2. 7; Mt. 14. 33; — Ραββει, σὺ εἶ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, σὺ Βασιλεὺς εἶ
16. 16 — 50 τοῦ Ισραηλ. ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ,
Ὅτι εἶπόν σοι ὅτι εἶδόν σε ὑποκάτω τῆς συκῆς,
Gn. 28. 12; Mt. 4. 11 — 51 πιστεύεις; μείζω τούτων ὄψῃ. καὶ λέγει αὐτῷ,
Mk. 1. 13 — Αμην αμην λέγω ὑμῖν, ὄψεσθε τὸν οὐρανὸν
ἀνεῳγότα καὶ τοὺς ἀγγέλους τοῦ Θεοῦ ἀναβαί-
νοντας καὶ καταβαίνοντας ἐπὶ τὸν Υἱὸν τοῦ ἀν-
θρώπου.

1. 43 — 2 Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ γάμος ἐγένετο ἐν Κανα
τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἦν ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ ἐκεῖ·
2 ἐκλήθη δὲ καὶ ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς
3 τὸν γάμον. καὶ ὑστερήσαντος οἴνου λέγει ἡ μήτηρ
1 K. 17. 18; 19. 26 — 4 τοῦ Ἰησοῦ πρὸς αὐτόν, Οἶνον οὐκ ἔχουσιν. καὶ
Mt. 12. 48; Mk. 1. 24 — λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, **Τί ἐμοὶ καὶ σοί,** γύναι;
Gn. 41. 55 — 5 οὔπω ἥκει ἡ ὥρα μου. λέγει ἡ μήτηρ αὐτοῦ τοῖς
6 διακόνοις, **Ὅ τι ἂν λέγῃ ὑμῖν, ποιήσατε.** ἦσαν δὲ
Mk. 7. 3, 4 — ἐκεῖ λίθιναι ὑδρίαι ἓξ κατὰ τὸν καθαρισμὸν τῶν
Ἰουδαίων κείμεναι, χωροῦσαι ἀνὰ μετρητὰς δύο
7 ἢ τρεῖς. λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Γεμίσατε τὰς
ὑδρίας ὕδατος. καὶ ἐγέμισαν αὐτὰς ἕως ἄνω.
8 καὶ λέγει αὐτοῖς, Ἀντλήσατε νῦν καὶ φέρετε τῷ
9 ἀρχιτρικλίνῳ. οἱ δὲ ἤνεγκαν. | ὡς δὲ ἐγεύσατο ὁ

---

51 *οψεσθε* **𝔓[66]ℵBW** *pc* lat co; R] *praem* (Mt. 26. 64) *απ αρτι* **ΑΘ** f1 f13 *pl e q* sy[p, h] ς **2.** 3 *υστερησ. οινου*] *οινον ουκ ειχον οτι συνετελεσθη ο οινος του γαμου· ειτα* **ℵ*** it sy[hmg] | *Οινον ουκ εχ.*] *Οινος ουκ εστιν* **ℵ*** 4 (*μου.*];)

ἀρχιτρίκλινος τὸ ὕδωρ οἶνον γεγενημένον, καὶ οὐκ
ᾔδει πόθεν ἐστίν, οἱ δὲ διάκονοι ᾔδεισαν οἱ ἠντλη-
κότες τὸ ὕδωρ, φωνεῖ τὸν νυμφίον ὁ ἀρχιτρί-
κλινος | καὶ λέγει αὐτῷ, Πᾶς ἄνθρωπος πρῶτον 10
τὸν καλὸν οἶνον τίθησιν, καὶ ὅταν μεθυσθῶσιν
τὸν ἐλάσσω· σὺ τετήρηκας τὸν καλὸν οἶνον ἕως
ἄρτι. Ταύτην ἐποίησεν ἀρχὴν τῶν σημείων ὁ 11
Ἰησοῦς ἐν Κανα τῆς Γαλιλαίας καὶ ἐφανέρωσεν
τὴν δόξαν αὐτοῦ, καὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν οἱ 1. 14; 11. 40
μαθηταὶ αὐτοῦ.
19.7 *Μετὰ τοῦτο κατέβη εἰς Καφαρναουμ αὐτὸς* 12 7. 3 Mt. 4. 13
καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ καὶ οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ, καὶ ἐκεῖ ἔμειναν οὐ πολλὰς ἡμέρας.
20.1 *Καὶ ἐγγὺς ἦν τὸ πασχα τῶν Ἰουδαίων, καὶ* 13
21.1 *ἀνέβη εἰς Ἱεροσόλυμα ὁ Ἰησοῦς. καὶ εὗρεν ἐν* 14 **14–16:**
τῷ ἱερῷ τοὺς πωλοῦντας βόας καὶ πρόβατα καὶ Mt. 21. 12, 13 Mk. 11. 15–17
περιστερὰς καὶ τοὺς κερματιστὰς καθημένους, καὶ 15 Lk. 19. 45, 46
ποιήσας φραγέλλιον ἐκ σχοινίων πάντας ἐξέβαλεν
ἐκ τοῦ ἱεροῦ, τά τε πρόβατα καὶ τοὺς βόας, καὶ
τῶν κολλυβιστῶν ἐξέχεεν τὰ κέρματα καὶ τὰς
τραπέζας ἀνέτρεψεν, καὶ τοῖς τὰς περιστερὰς πω- 16 Lk. 2. 49
λοῦσιν εἶπεν, Ἄρατε ταῦτα ἐντεῦθεν, μὴ ποιεῖτε
22.10 *τὸν οἶκον τοῦ Πατρός μου οἶκον ἐμπορίου. ἐμνή-* 17
σθησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι γεγραμμένον ἐστίν, Ps. 69. 9
23.4 Ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου σου καταφάγεταί με. *ἀπεκρίθη-* 18
σαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ εἶπαν αὐτῷ, Τί σημεῖον 3. 2 Mt. 21. 23
24.10 *δεικνύεις ἡμῖν, ὅτι ταῦτα ποιεῖς; ἀπεκρίθη* 19

---

12 εκει] *om* W *pc* | εμειναν] -νεν p^{66c}A f*1* *124 565 al b*
15 φραγελλιον] ως φρ. p^{66}LW f*1* *33 124 565 al* lat sy^{hmg} | ανετρεψεν p^{66}BWΘ *pc*; R] ανεστρ- A f*1* *pm* ς: κατεστρ- ℵ f*13* *pc* 17 καταφαγεται] κατεφαγε f*13* *al* bo^{pt} ς

Mt. 26. 61; 27. 40 Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Λύσατε τὸν ναὸν τοῦ-
20 τον, καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερῶ αὐτόν. εἶπαν οὖν
οἱ Ἰουδαῖοι, Τεσσεράκοντα καὶ ἓξ ἔτεσιν οἰκοδο-
μήθη ὁ ναὸς οὗτος, καὶ σὺ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγε-
1 Co. 6. 19 21 ρεῖς αὐτόν; ἐκεῖνος δὲ ἔλεγεν περὶ τοῦ ναοῦ τοῦ
22 σώματος αὐτοῦ. ὅτε οὖν ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν, ἐ-
μνήσθησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι τοῦτο ἔλεγεν, καὶ
ἐπίστευσαν τῇ γραφῇ καὶ τῷ λόγῳ ὃν εἶπεν ὁ
Ἰησοῦς.
23 Ὡς δὲ ἦν ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἐν τῷ πασχα ἐν
τῇ ἑορτῇ, πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ,
24 θεωροῦντες αὐτοῦ τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει· αὐτὸς δὲ
Ἰησοῦς οὐκ ἐπίστευεν αὐτὸν αὐτοῖς διὰ τὸ αὐτὸν
25 γινώσκειν πάντας, καὶ ὅτι οὐ χρείαν εἶχεν ἵνα τις
μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ ἀνθρώπου· αὐτὸς γὰρ ἐγίνω-
Mk. 2. 8 σκεν τί ἦν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ.
7. 50; 19. 39 **3** Ἦν δὲ ἄνθρωπος ἐκ τῶν Φαρισαίων, Νικόδη-
2 μος ὄνομα αὐτῷ, ἄρχων τῶν Ἰουδαίων· οὗτος
ἦλθεν πρὸς αὐτὸν νυκτὸς καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ραββει,
Mt. 22. 16 οἴδαμεν ὅτι ἀπὸ Θεοῦ ἐλήλυθας διδάσκαλος· οὐ-
δεὶς γὰρ δύναται ταῦτα τὰ σημεῖα ποιεῖν ἃ σὺ
Mt. 18. 3 Lk. 17. 21 1 P. 1. 23 3 ποιεῖς, ἐὰν μὴ ᾖ ὁ Θεὸς μετ' αὐτοῦ. ἀπεκρίθη
Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ, Αμην αμην λέγω σοι,
ἐὰν μή τις γεννηθῇ ἄνωθεν, οὐ δύναται ἰδεῖν τὴν
4 βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Νικό-
δημος, Πῶς δύναται ἄνθρωπος γεννηθῆναι γέρων
ὤν; μὴ δύναται εἰς τὴν κοιλίαν τῆς μητρὸς αὐτοῦ
Ezk. 36. 25–27 Eph. 5. 26 Tit. 3. 5 5 δεύτερον εἰσελθεῖν καὶ γεννηθῆναι; ἀπεκρίθη
Ἰησοῦς, Αμην αμην λέγω σοι, ἐὰν μή τις γεννηθῇ

---

25 οτι] *om* A 083 sy co ac² 3. 2 α συ ποι.] *om* f1 565 *l* sy^s 4 γεννηθηναι 1°] *add* ανωθεν H 28 (it)

ἐξ ὕδατος καὶ Πνεύματος, οὐ δύναται εἰσελθεῖν
εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. τὸ γεγεννημένον ἐκ 6 1. 13 Gn. 5. 3
τῆς σαρκὸς σάρξ ἐστιν, καὶ τὸ γεγεννημένον ἐκ Ps. 51. 5
τοῦ Πνεύματος πνεῦμά ἐστιν. μὴ θαυμάσῃς ὅτι 7
εἶπόν σοι, Δεῖ ὑμᾶς γεννηθῆναι ἄνωθεν. τὸ πνεῦ- 8 Mk. 4. 41 Ec. 11. 5
μα ὅπου θέλει πνεῖ, καὶ τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἀκούεις,
ἀλλ' οὐκ οἶδας πόθεν ἔρχεται καὶ ποῦ ὑπάγει·
οὕτως ἐστὶν πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ Πνεύμα-
τος. ἀπεκρίθη Νικόδημος καὶ εἶπεν αὐτῷ, Πῶς 9
δύναται ταῦτα γενέσθαι; ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ 10
εἶπεν αὐτῷ, Σὺ εἶ ὁ διδάσκαλος τοῦ Ισραηλ καὶ
ταῦτα οὐ γινώσκεις; αμην αμην λέγω σοι ὅτι ὃ 11 7. 16; 8. 26, 28; 12. 49
οἴδαμεν λαλοῦμεν καὶ ὃ ἑωράκαμεν μαρτυροῦμεν,
καὶ τὴν μαρτυρίαν ἡμῶν οὐ λαμβάνετε. εἰ τὰ ἐπί- 12 Lk. 22. 67
γεια εἶπον ὑμῖν καὶ οὐ πιστεύετε, πῶς ἐὰν εἴπω
ὑμῖν τὰ ἐπουράνια πιστεύσετε; καὶ οὐδεὶς ἀνα- 13 Pr. 30. 4 Eph. 4. 9
βέβηκεν εἰς τὸν οὐρανὸν εἰ μὴ ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
καταβάς, ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ καθὼς 14 Nu. 21. 8, 9
Μωϋσῆς ὕψωσεν τὸν ὄφιν ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὕτως
ὑψωθῆναι δεῖ τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἵνα πᾶς ὁ 15
πιστεύων ἐν αὐτῷ ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον. οὕτως γὰρ 16 Ro. 5. 8; 8. 32
ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν Υἱὸν τὸν 1 Jn. 4. 9

---

5 εισελθειν εις] ιδειν ℵ* *pc* z | του Θεου] των ουρανων ℵ* *pc e m* Ju Ir Tert Or   6 σαρξ εστιν] *add* οτι εκ της σαρκος εγεννηθη *161** it vg(6) sy[c] | πνευμα εστιν] *add* οτι εκ του πνευματος εστιν *161**: quia Deus spiritus (*add* vivus sy[s]) est (*add* et ex Deo natus est *a j* sy[c]) *a e ff*[2] *j m r*[1] z sy[sc]   8 (πνευμα] Πν-) | εκ] *add* του υδατος και ℵ it sy[sc]   13 ανθρωπου 𝔭[66]ℵBW *pc* Or; R[m]] *add* ο ων εν τω ουρανω AΘ f*1* f*13* *579* *pm* latt sy[(c)p] ς; R[t]: *add* ο ων εκ του -νου 0141 sy[s]   15 εχη 𝔭[66]ℵBW f*1* *28* *565* *al a f* sy[c]; R] *praem* μη αποληται αλλ AΘ f*13* *700* *pm* lat sy[s, p] ς   16 Υιον 𝔭[66]ℵ*BW.; R] *add* αυτου *rell* ς

μονογενῆ ἔδωκεν, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν
17 μὴ ἀπόληται ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον. οὐ γὰρ
5. 22; 12. 47 Lk. 19. 10 ἀπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν Υἱὸν εἰς τὸν κόσμον ἵνα
Ac. 17. 31 κρίνῃ τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα σωθῇ ὁ κόσμος δι'
36. 5. 24 18 αὐτοῦ. ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν οὐ κρίνεται· ὁ μὴ
πιστεύων ἤδη κέκριται, ὅτι μὴ πεπίστευκεν εἰς τὸ
1. 5, 9–11; 12. 48 19 ὄνομα τοῦ μονογενοῦς Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. αὕτη δέ
ἐστιν ἡ κρίσις, ὅτι τὸ φῶς ἐλήλυθεν εἰς τὸν κόσμον
καὶ ἠγάπησαν οἱ ἄνθρωποι μᾶλλον τὸ σκότος ἢ
20 τὸ φῶς· ἦν γὰρ αὐτῶν πονηρὰ τὰ ἔργα. πᾶς γὰρ
Eph. 5. 13 ὁ φαῦλα πράσσων μισεῖ τὸ φῶς καὶ οὐκ ἔρχεται
21 πρὸς τὸ φῶς, ἵνα μὴ ἐλεγχθῇ τὰ ἔργα αὐτοῦ· ὁ δὲ
ποιῶν τὴν ἀλήθειαν ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα
φανερωθῇ αὐτοῦ τὰ ἔργα ὅτι ἐν Θεῷ ἐστιν εἰργα-
σμένα.

4. 1, 2 22 Μετὰ ταῦτα ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ εἰς τὴν Ἰουδαίαν γῆν, καὶ ἐκεῖ διέτριβεν
Mt. 4. 12 23 μετ' αὐτῶν καὶ ἐβάπτιζεν. ἦν δὲ καὶ Ἰωάννης 25.3
βαπτίζων ἐν Αἰνὼν ἐγγὺς τοῦ Σαλειμ, ὅτι ὕδατα
πολλὰ ἦν ἐκεῖ, καὶ παρεγίνοντο καὶ ἐβαπτίζοντο·
Mt. 14. 3 24 οὔπω γὰρ ἦν βεβλημένος εἰς τὴν φυλακὴν Ἰωάν- 26.4
25 νης. Ἐγένετο οὖν ζήτησις ἐκ τῶν μαθητῶν 27.10
26 Ἰωάννου μετὰ Ἰουδαίου περὶ καθαρισμοῦ. καὶ
ἦλθον πρὸς τὸν Ἰωάννην καὶ εἶπαν αὐτῷ, Ραβ-
1. 26–34 βει, ὃς ἦν μετὰ σοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ᾧ σὺ
He. 5. 4 μεμαρτύρηκας, ἴδε οὗτος βαπτίζει καὶ πάντες
27 ἔρχονται πρὸς αὐτόν. ἀπεκρίθη Ἰωάννης καὶ

18 *μονογ. Υιου τ. Θ.*] *εκλεκτου Υιου* sy[s] 20 *γαρ*] *om* E *a* Or Lcf | *αυτου*] *add οτι πονηρα εστιν* Θ *13 33 al r*[1] 25 *Ιουδαιου* ℵ[c]ABW *28 pm* sy[p, h] Nonn; R] *-δαιων* p[66] ℵ*Θ *f1 f13 al* latt sy[c] sa[pm] bo Or ς

εἶπεν, Οὐ δύναται ἄνθρωπος λαμβάνειν οὐδὲν ἐὰν
28.1 *μὴ ᾖ δεδομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. αὐτοὶ* 28 1. 20, 23, 27 Mk. 1. 2 Mt. 11. 10
ὑμεῖς μοι μαρτυρεῖτε ὅτι εἶπον, Οὐκ εἰμὶ ἐγὼ ὁ
Χριστός, ἀλλ' ὅτι Ἀπεσταλμένος εἰμὶ ἔμπροσθεν
29.10 *ἐκείνου. Ὁ ἔχων τὴν νύμφην νυμφίος ἐστίν· ὁ* 29 Mt. 9. 15 22. 2
δὲ φίλος τοῦ νυμφίου, ὁ ἑστηκὼς καὶ ἀκούων
αὐτοῦ, χαρᾷ χαίρει διὰ τὴν φωνὴν τοῦ νυμφίου.
αὕτη οὖν ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ πεπλήρωται. | ἐκεῖνον δεῖ 30 2 S. 3. 1
αὐξάνειν, ἐμὲ δὲ ἐλαττοῦσθαι. Ὁ ἄνωθεν 31 8. 23
ἐρχόμενος ἐπάνω πάντων ἐστίν· ὁ ὢν ἐκ τῆς γῆς
ἐκ τῆς γῆς ἐστιν καὶ ἐκ τῆς γῆς λαλεῖ. ὁ ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ ἐρχόμενος ἐπάνω πάντων ἐστίν· ὃ ἑώρα- 32 11
κεν καὶ ἤκουσεν, τοῦτο μαρτυρεῖ, καὶ τὴν μαρτυ-
ρίαν αὐτοῦ οὐδεὶς λαμβάνει. ὁ λαβὼν αὐτοῦ τὴν 33
μαρτυρίαν ἐσφράγισεν ὅτι ὁ Θεὸς ἀληθής ἐστιν.
ὃν γὰρ ἀπέστειλεν ὁ Θεὸς τὰ ῥήματα τοῦ Θεοῦ 34 1. 33, 34
30.3 *λαλεῖ· οὐ γὰρ ἐκ μέτρου δίδωσιν τὸ Πνεῦμα. ὁ* 35 5. 20; 17. 2 Mt. 11. 27
Πατὴρ ἀγαπᾷ τὸν Υἱόν, καὶ πάντα δέδωκεν ἐν τῇ
31.10 *χειρὶ αὐτοῦ. ὁ πιστεύων εἰς τὸν Υἱὸν ἔχει ζωὴν* 36 18. Lk. 3. 7 1 Jn. 5. 12
αἰώνιον· ὁ δὲ ἀπειθῶν τῷ Υἱῷ οὐκ ὄψεται ζωήν,
ἀλλ' ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ μένει ἐπ' αὐτόν.

Ὡς οὖν ἔγνω ὁ Κύριος ὅτι ἤκουσαν οἱ Φαρι- **4** 3. 22, 26

---

27 λαμβανειν] *add* αφ εαυτου Θ f*13* *33* *al* c (*e*) sy^{p} | εκ του ουρ.] *add* (*praem* f*13*) ανωθεν Θ 31 επανω παντ. εστιν 2° $\mathfrak{p}^{66}$ABWΘ f*13* *28* *pm* vg ς; R^{t}] *om* א*D f*1* *565* *al* it sy^{c}; R^{m} *et* 32 τουτο] *om* אD f*1* *28* *565* *al* it sy; R^{m} 34 διδωσιν $\mathfrak{p}^{66}$אBW f*1* *565* *pc* it; R] *add* ο Θεος ADΘ f*13* *28* *pm* lat (sy) ς | το *Πνευμα*] *om* B* sy^{s} 36 αυτον] *add* και μετα ταυτα παρεδοθη ο *Ιωαννης* *2145* *e* sy^{hmg} 4. 1 ο *Κυριος* $\mathfrak{p}^{66}$ABW f*13* *28* *700* *pm* *f* *q* δ sy^{s} sa ς; R] ο *Ιησους* אDΘ f*1* *al* lat sy$^{c, p}$ bo^{pm} fa

σαῖοι ὅτι Ἰησοῦς πλείονας μαθητὰς ποιεῖ καὶ
1 Co. 1. 17 2 βαπτίζει ἢ Ἰωάννης,—καίτοι γε Ἰησοῦς αὐτὸς
3 οὐκ ἐβάπτιζεν ἀλλ' οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ,—ἀφῆκεν 32.7
τὴν Ἰουδαίαν καὶ ἀπῆλθεν πάλιν εἰς τὴν Γαλι-
Lk. 9. 52 4 λαίαν. Ἔδει δὲ αὐτὸν διέρχεσθαι διὰ τῆς Σα- 33.10
Gn. 48. 22 Jos. 24. 32 5 μαρίας. ἔρχεται οὖν εἰς πόλιν τῆς Σαμαρίας
λεγομένην Συχαρ, πλησίον τοῦ χωρίου ὃ ἔδωκεν
6 Ιακωβ Ιωσηφ τῷ υἱῷ αὐτοῦ· ἦν δὲ ἐκεῖ πηγὴ
τοῦ Ιακωβ. ὁ οὖν Ἰησοῦς κεκοπιακὼς ἐκ τῆς
19. 14 ὁδοιπορίας ἐκαθέζετο οὕτως ἐπὶ τῇ πηγῇ· ὥρα ἦν
7 ὡς ἕκτη. ἔρχεται γυνὴ ἐκ τῆς Σαμαρίας ἀντλῆ-
σαι ὕδωρ. λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Δός μοι πεῖν.
8 οἱ γὰρ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπεληλύθεισαν εἰς τὴν
Lk. 9. 53 9 πόλιν, ἵνα τροφὰς ἀγοράσωσιν. λέγει οὖν αὐτῷ
ἡ γυνὴ ἡ Σαμαρεῖτις, Πῶς σὺ Ἰουδαῖος ὢν παρ'
ἐμοῦ πεῖν αἰτεῖς γυναικὸς Σαμαρείτιδος οὔσης;
10 οὐ γὰρ συγχρῶνται Ἰουδαῖοι Σαμαρείταις. ἀπε-
κρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῇ, Εἰ ᾔδεις τὴν
7. 38, 39 δωρεὰν τοῦ Θεοῦ, καὶ τίς ἐστιν ὁ λέγων σοι, Δός
μοι πεῖν, σὺ ἂν ᾔτησας αὐτὸν καὶ ἔδωκεν ἄν σοι
11 ὕδωρ ζῶν. λέγει αὐτῷ, Κύριε, οὔτε ἄντλημα
ἔχεις καὶ τὸ φρέαρ ἐστὶν βαθύ· πόθεν οὖν ἔχεις τὸ
8. 53 12 ὕδωρ τὸ ζῶν; μὴ σὺ μείζων εἶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν
Ιακωβ, ὃς ἔδωκεν ἡμῖν τὸ φρέαρ, καὶ αὐτὸς ἐξ
αὐτοῦ ἔπιεν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ τὰ θρέμματα
6. 58 13 αὐτοῦ; ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῇ, Πᾶς ὁ

---

1 *Ιησους*] *om* Λ *262 472 et* *η*] *om* AB*W *262 472 al* 3 *παλιν*] *om* AB* *28 700 al* 5 *Ιωσηφ*] *praem τω* p[66]אB 6 *ουτως*] *om* f1 *565 pc* it sy 9 *γυν. Σαμ. ουσ.*] *trsp ουσ. γ. Σ.* Π *pm* lat ς; R: *γ. ουσ. Σ.* E *pc*: *γ. Σ.* D arm: *ουσ. Σ. a e* | *ου γαρ σ. Ι. Σαμ.* p[66]ABWΘ f1 f*13 pl* lat sy co ac[2] fa(1) ς; R[t]] *om* א*D *a b e j* fa(1); R[m]

πίνων ἐκ τοῦ ὕδατος τούτου διψήσει πάλιν· ὃς δ' 14 6. 27, 35; 7. 37–39
ἂν πίῃ ἐκ τοῦ ὕδατος οὗ ἐγὼ δώσω αὐτῷ, οὐ μὴ
διψήσει εἰς τὸν αἰῶνα, ἀλλὰ τὸ ὕδωρ ὃ δώσω
αὐτῷ γενήσεται ἐν αὐτῷ πηγὴ ὕδατος ἁλλομένου
εἰς ζωὴν αἰώνιον. λέγει πρὸς αὐτὸν ἡ γυνή, 15
Κύριε, δός μοι τοῦτο τὸ ὕδωρ, ἵνα μὴ διψῶ μηδὲ
διέρχωμαι ἐνθάδε ἀντλεῖν. λέγει αὐτῇ, Ὕπαγε 16
φώνησον τὸν ἄνδρα σου καὶ ἐλθὲ ἐνθάδε. ἀπεκρίθη 17
ἡ γυνὴ καὶ εἶπεν, Οὐκ ἔχω ἄνδρα. λέγει αὐτῇ ὁ
Ἰησοῦς, Καλῶς εἶπες ὅτι Ἄνδρα οὐκ ἔχω· πέντε 18
γὰρ ἄνδρας ἔσχες, καὶ νῦν ὃν ἔχεις οὐκ ἔστιν σου
ἀνήρ· τοῦτο ἀληθὲς εἴρηκας. λέγει αὐτῷ ἡ γυνή, 19 9. 17 1 Co. 14. 24,
Κύριε, θεωρῶ ὅτι προφήτης εἶ σύ. οἱ πατέρες 20 25
ἡμῶν ἐν τῷ ὄρει τούτῳ προσεκύνησαν· καὶ ὑμεῖς Dt. 12. 5 Ps. 122
λέγετε ὅτι ἐν Ἱεροσολύμοις ἐστὶν ὁ τόπος ὅπου
προσκυνεῖν δεῖ. λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Πίστευέ 21
μοι, γύναι, ὅτι ἔρχεται ὥρα ὅτε οὔτε ἐν τῷ ὄρει
τούτῳ οὔτε ἐν Ἱεροσολύμοις προσκυνήσετε τῷ Mk. 14. 58
Πατρί. ὑμεῖς προσκυνεῖτε ὃ οὐκ οἴδατε, ἡμεῖς 22 2 K. 17. 29–41
προσκυνοῦμεν ὃ οἴδαμεν, ὅτι ἡ σωτηρία ἐκ τῶν Is. 2. 3
Ἰουδαίων ἐστίν· ἀλλὰ ἔρχεται ὥρα καὶ νῦν ἐστιν, 23
ὅτε οἱ ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ προσκυνήσουσιν τῷ
Πατρὶ ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ· καὶ γὰρ ὁ Πατὴρ
τοιούτους ζητεῖ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτόν·
Πνεῦμα ὁ Θεός, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας ἐν 24 Ro. 12. 1 2 Co. 3. 17
πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν. λέγει 25
αὐτῷ ἡ γυνή, Οἶδα ὅτι Μεσσίας ἔρχεται, ὁ 1. 41

---

19 *Κυριε*] *om* ℵ* *245* | *συ*] *om* D it 20 *εστ. ο τοπ. οπου*] *om* Tert: *εστ. οπου* ℵ *348* 24 (*Πνευμα*] *πν-* R) | *προσκυνουντας* ℵ*D* *ff*^{2*}; R] *add αυτον* 𝔭^{66}ABWΘ f*1* f*13* *pl* lat ς | *και αληθεια*] *αληθειας* ℵ* 25 *Οιδα*] *Οιδαμεν* 𝔭^{66c} f*13* *33* *al* *f* sy^{hmg} co ac^{2} fa arm

λεγόμενος Χριστός· ὅταν ἔλθῃ ἐκεῖνος, ἀναγγελεῖ
9.37; 10.25 26 ἡμῖν ἅπαντα. λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, Ἐγώ εἰμι, ὁ
27 λαλῶν σοι. Καὶ ἐπὶ τούτῳ ἦλθαν οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ, καὶ ἐθαύμαζον ὅτι μετὰ γυναικὸς ἐλάλει·
οὐδεὶς μέντοι εἶπεν, Τί ζητεῖς ἢ τί λαλεῖς μετ'
28 αὐτῆς; ἀφῆκεν οὖν τὴν ὑδρίαν αὐτῆς ἡ γυνὴ καὶ
ἀπῆλθεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ λέγει τοῖς ἀνθρώποις,
29 Δεῦτε ἴδετε ἄνθρωπον ὃς εἶπέν μοι πάντα ἃ
30 ἐποίησα· μήτι οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός; ἐξῆλθον
31 ἐκ τῆς πόλεως καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτόν. Ἐν
τῷ μεταξὺ ἠρώτων αὐτὸν οἱ μαθηταὶ λέγοντες,
32 Ραββει, φάγε. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Ἐγὼ βρῶσιν
33 ἔχω φαγεῖν ἣν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε. ἔλεγον οὖν οἱ
μαθηταὶ πρὸς ἀλλήλους, Μή τις ἤνεγκεν αὐτῷ
17.4 34 φαγεῖν; λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἐμὸν βρῶμά ἐστιν
ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με καὶ
35 τελειώσω αὐτοῦ τὸ ἔργον. οὐχ ὑμεῖς λέγετε ὅτι
Mt. 9.37 Ἔτι τετράμηνός ἐστιν καὶ ὁ θερισμὸς ἔρχεται;
Lk. 10.2 ἰδοὺ λέγω ὑμῖν, ἐπάρατε τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν
καὶ θεάσασθε τὰς χώρας, ὅτι λευκαί εἰσιν πρὸς
36 θερισμόν. ἤδη | ὁ θερίζων μισθὸν λαμβάνει καὶ
συνάγει καρπὸν εἰς ζωὴν αἰώνιον, ἵνα ὁ σπείρων
37 ὁμοῦ χαίρῃ καὶ ὁ θερίζων. ἐν γὰρ τούτῳ ὁ λόγος
Mic. 6.15 ἐστὶν ἀληθινὸς ὅτι ἄλλος ἐστὶν ὁ σπείρων καὶ
38 ἄλλος ὁ θερίζων. ἐγὼ ἀπέστειλα ὑμᾶς θερίζειν
ὃ οὐχ ὑμεῖς κεκοπιάκατε· ἄλλοι κεκοπιάκασιν,

---

27 (ἢ τί] ἤ Τί ϛ R) 34 ποιω ℵA f13 28 700 *al* ϛ] ποιησω 𝔭[66]BDWΘ f1 *pm* Cl; R 35 ἰδ. λεγω υμ.] *om* f1 565 *pc* Or | (θερισμον. ηδη AC*D 33 *al* it sy[sc]; R[m]] θερισμον ηδη. G *al* lat Or ϛ; R[t]) 37 αληθινος ℵBW f1 565 700 *al*; R] ο αληθ. 𝔭[66]ADΘ f13 28 *pm* bo(2) ϛ

καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν κόπον αὐτῶν εἰσεληλύθατε. Ἐκ 39
δὲ τῆς πόλεως ἐκείνης πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς
αὐτὸν τῶν Σαμαρειτῶν διὰ τὸν λόγον τῆς γυναικὸς
μαρτυρούσης ὅτι Εἶπέν μοι πάντα ἃ ἐποίησα. ὡς 40
οὖν ἦλθον πρὸς αὐτὸν οἱ Σαμαρεῖται, ἠρώτων
αὐτὸν μεῖναι παρ' αὐτοῖς· καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ δύο
ἡμέρας. καὶ πολλῷ πλείους ἐπίστευσαν διὰ τὸν 41
λόγον αὐτοῦ, τῇ τε γυναικὶ ἔλεγον ὅτι Οὐκέτι διὰ 42
τὴν σὴν λαλιὰν πιστεύομεν· αὐτοὶ γὰρ ἀκηκόαμεν, 1 Jn. 4. 14
καὶ οἴδαμεν ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ Σωτὴρ τοῦ
κόσμου.

34.7 *Μετὰ δὲ τὰς δύο ἡμέρας ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν εἰς* 43 Mt. 4. 12
35.1 *τὴν Γαλιλαίαν. αὐτὸς γὰρ Ἰησοῦς ἐμαρτύρησεν* 44 Mt. 13. 57 Mk. 6. 4
ὅτι προφήτης ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι τιμὴν οὐκ ἔχει. Lk. 4. 24
36.10 *ὅτε οὖν ἦλθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἐδέξαντο αὐτὸν* 45
οἱ Γαλιλαῖοι, πάντα ἑωρακότες ὅσα ἐποίησεν ἐν
Ἱεροσολύμοις ἐν τῇ ἑορτῇ· καὶ αὐτοὶ γὰρ ἦλθον 2. 23
εἰς τὴν ἑορτήν.
ᵀἮλθεν οὖν πάλιν εἰς τὴν Κανα τῆς Γαλιλαίας, 46 2. 1, 9
37.3 *ὅπου ἐποίησεν τὸ ὕδωρ οἶνον. *Καὶ ἦν τις βασι-* **46–53:**
λικὸς οὗ ὁ υἱὸς ἠσθένει ἐν Καφαρναουμ· οὗτος 47 Mt. 8. 5–13 Lk. 7. 1–10
ἀκούσας ὅτι Ἰησοῦς ἥκει ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς
τὴν Γαλιλαίαν, ἀπῆλθεν πρὸς αὐτὸν καὶ ἠρώτα
ἵνα καταβῇ καὶ ἰάσηται αὐτοῦ τὸν υἱόν· ἤμελλεν

---

39 *εις αυτ.*] *om* ℵ* *482 a e* Or^{pt} 42 *σην λαλιαν rell* ς; R] *λαλιαν σου* B Or.: *σην μαρτυριαν* ℵ*D *b d l r*^{1}. | *αυτοι*] *αυτου* D *a d* | *αληθως*] *om* WΠ *pc ff*^{2*} *r*^{1} vg(2) | *κοσμου* ℵBW *pc* lat sy^c sa ac^2; R] *add ο Χριστος* ADΘ f*1* f*13* *pl* it bo^{pt} ς 46 *βασιλικος*] *-λισκος* D *a d* (regulus) bo^{pt}

48 γὰρ ἀποθνήσκειν. εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς
2. 18 1 Co. 1. 22 αὐτόν, Ἐὰν μὴ σημεῖα καὶ τέρατα ἴδητε, οὐ μὴ
49 πιστεύσητε. λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ βασιλικός, Κύριε,
50 κατάβηθι πρὶν ἀποθανεῖν τὸ παιδίον μου. λέγει
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Πορεύου, ὁ υἱός σου ζῇ. ἐπί-
στευσεν ὁ ἄνθρωπος τῷ λόγῳ ὃν εἶπεν αὐτῷ ὁ
51 Ἰησοῦς, καὶ ἐπορεύετο. ἤδη δὲ αὐτοῦ καταβαί-
νοντος οἱ δοῦλοι ὑπήντησαν αὐτῷ λέγοντες ὅτι ὁ
52 παῖς αὐτοῦ ζῇ. ἐπύθετο οὖν τὴν ὥραν παρ' αὐτῶν
ἐν ᾗ κομψότερον ἔσχεν· εἶπαν οὖν αὐτῷ ὅτι
Ἐχθὲς ὥραν ἑβδόμην ἀφῆκεν αὐτὸν ὁ πυρετός.
53 ἔγνω οὖν ὁ πατὴρ ὅτι ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ ἐν ᾗ εἶπεν
Lk. 19. 9 Ac. 16. 15, 31 αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ὁ υἱός σου ζῇ· καὶ ἐπίστευσεν
2. 11, 23 54 αὐτὸς καὶ ἡ οἰκία αὐτοῦ ὅλη. Τοῦτο [δὲ] πάλιν
δεύτερον σημεῖον ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς ἐλθὼν ἐκ τῆς
Ἰουδαίας εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

5 Μετὰ ταῦτα ἦν ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων, καὶ 38. 1
2 ἀνέβη Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα. Ἔστιν δὲ ἐν
τοῖς Ἱεροσολύμοις ἐπὶ τῇ προβατικῇ κολυμ-
βήθρα, ἡ ἐπιλεγομένη Ἑβραϊστὶ Βηθζαθά, πέντε
3 στοὰς ἔχουσα. ἐν ταύταις κατέκειτο πλῆθος τῶν

---

48 (πιστευσητε.];) 49 βασιλικος *etiam a d*] -λισκος D *l 184* bo^{pt} 51 παις] υιος $\mathfrak{p}^{66c}$D *33 700 pm* latt sy | αυτου $\mathfrak{p}^{66*}$ℵABW *pc* lat; R] σου $\mathfrak{p}^{66c}$DΘ f1 f13 *pl* it sy ς 52 παρ αυτ.] *om* B *1194* ac^2 | εβδομην] tertia *c*: nona sy^c 54 δε $\mathfrak{p}^{66}$BW f1 *al*] *om* ℵADΘ f13 *pm* ς; R **5.** 1 εορτη $\mathfrak{p}^{66}$ABDWΘ f1 f13 *al* ς; R^t] η εορτη ℵ *pm*; R^m | Ιουδαιων] αζυμων Λ: *add* η σκηνοπηγια *131* 2 επι τη προβ. $\mathfrak{p}^{66}$BW f1 f13 *565 pm c f* vg^w ς; R] *om l* $sy^{c, p}$ Ir^{lat}; εν τη πρ. ADΘ *al* it: πρ-κῇ ℵ* *pc e* $vg^{s, cl}$ | Βηθζαθα ℵ *33 e l*; R^{m2}] Βελζεθα D (*a*) d^c: Βηθεσδα AΘ f1 f13 *pm f q* ς; R^t: Βηθσαιδα $\mathfrak{p}^{66}$BW *pc c* ff^2 z δ vg co ac^2 Tert

ἀσθενούντων, τυφλῶν, χωλῶν, ξηρῶν. ἦν δέ τις 5
ἄνθρωπος ἐκεῖ τριάκοντα καὶ ὀκτὼ ἔτη ἔχων ἐν
τῇ ἀσθενείᾳ αὐτοῦ· τοῦτον ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς κατα- 6
κείμενον, καὶ γνοὺς ὅτι πολὺν ἤδη χρόνον ἔχει,
λέγει αὐτῷ, Θέλεις ὑγιὴς γενέσθαι; ἀπεκρίθη 7
αὐτῷ ὁ ἀσθενῶν, Κύριε, ἄνθρωπον οὐκ ἔχω, ἵνα
ὅταν ταραχθῇ τὸ ὕδωρ βάλῃ με εἰς τὴν κολυμ-
βήθραν· ἐν ᾧ δὲ ἔρχομαι ἐγώ, ἄλλος πρὸ ἐμοῦ
καταβαίνει. λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἔγειρε ἆρον 8 Mt. 9. 6
τὸν κράβαττόν σου καὶ περιπάτει. καὶ εὐθέως 9
ἐγένετο ὑγιὴς ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἦρεν τὸν κράβατ-
τον αὐτοῦ καὶ περιεπάτει. Ἦν δὲ σάββατον 9. 14
ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι τῷ 10 Jer. 17. 21 Lk. 6. 2
τεθεραπευμένῳ, Σάββατόν ἐστιν, καὶ οὐκ ἔξεστίν
39.10 *σοι ἆραι τὸν κράβαττον. ὃς δὲ ἀπεκρίθη αὐτοῖς,* 11
Ὁ ποιήσας με ὑγιῆ, ἐκεῖνός μοι εἶπεν, Ἆρον τὸν
κράβαττόν σου καὶ περιπάτει. ἠρώτησαν αὐτόν, 12 Lk. 5. 21
Τίς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ εἰπών σοι, Ἆρον καὶ
περιπάτει; ὁ δὲ ἰαθεὶς οὐκ ᾔδει τίς ἐστιν· ὁ γὰρ 13
Ἰησοῦς ἐξένευσεν ὄχλου ὄντος ἐν τῷ τόπῳ. Μετὰ 14

---

3 ξηρων 𝔭[66]ℵA*BC* *157 q* sy[c] sa; R[t]] *add* παραλυτικων D *a b j l r*[1] *z*: *add* εκδεχομενων (-μενοι W) την του υδατος κινησιν A[c]DWΘ f1 f13 *pl* lat sy[p] Tert Ambr Chr ς; R[m] | *fin.* 𝔭[66]ℵBC*DW *33 157 f l q* vg[w] sy[c]; R[t]] *add* (4) αγγελος γαρ (*add* Κυριου L f1 *al* lat; R[m]) κατα καιρον (*om* κ. κ. *a b ff*[2*]) κατεβαινεν (ελουετο AΨ *579 pc*) εν τη κολυμβηθρα και εταρασσε (-σσετο H *al*) το υδωρ· ο ουν πρωτος εμβας μετα την ταραχην του υδατος (*om* μετα . . . υδατ. *a b ff*[2]) υγιης εγινετο (εγεν. Ψ f1 *al*) ω (οιω AL) δηποτε (δηποτουν A) κατειχετο νοσηματι. ALΘΨ f1 f13 *pl* it vg[s, cl] sy[p] Tert ς; R[m]   7 καταβαινει] *add* και λαμβανει την ιασιν *64*: *add* εγω δε ασθενων πορευομαι *69*   13 ιαθεις] ασθενων D *b l*: *om q* | εξενευσεν] ενευσεν ℵ*D*

ταῦτα εὑρίσκει αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ καὶ
8. 11 εἶπεν αὐτῷ, Ἴδε ὑγιὴς γέγονας· μηκέτι ἁμάρτανε,
15 ἵνα μὴ χεῖρόν σοί τι γένηται. ἀπῆλθεν ὁ ἄνθρω-
πος καὶ εἶπεν τοῖς Ἰουδαίοις ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν
Mt. 12. 14 16 ὁ ποιήσας αὐτὸν ὑγιῆ. καὶ διὰ τοῦτο ἐδίωκον οἱ
Ἰουδαῖοι τὸν Ἰησοῦν, ὅτι ταῦτα ἐποίει ἐν σαβ-
9. 4 17 βάτῳ. ὁ δὲ ἀπεκρίνατο αὐτοῖς, Ὁ Πατήρ μου
7. 30; 10, 33 18 ἕως ἄρτι ἐργάζεται, κἀγὼ ἐργάζομαι· διὰ τοῦτο
οὖν μᾶλλον ἐζήτουν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι ἀποκτεῖναι,
ὅτι οὐ μόνον ἔλυεν τὸ σάββατον, ἀλλὰ καὶ Πατέρα
ἴδιον ἔλεγεν τὸν Θεόν, ἴσον ἑαυτὸν ποιῶν τῷ
19 Θεῷ. Ἀπεκρίνατο οὖν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἔλεγεν
αὐτοῖς, Αμην αμην λέγω ὑμῖν, οὐ δύναται ὁ Υἱὸς
3. 11, 32 ποιεῖν ἀφ᾽ ἑαυτοῦ οὐδέν, ἂν μή τι βλέπῃ τὸν
Πατέρα ποιοῦντα· ἃ γὰρ ἂν ἐκεῖνος ποιῇ, ταῦτα
3. 35 20 καὶ ὁ Υἱὸς ὁμοίως ποιεῖ. ὁ γὰρ Πατὴρ φιλεῖ τὸν
Υἱὸν καὶ πάντα δείκνυσιν αὐτῷ ἃ αὐτὸς ποιεῖ,
καὶ μείζονα τούτων δείξει αὐτῷ ἔργα, ἵνα ὑμεῖς
21 θαυμάζητε. ὥσπερ γὰρ ὁ Πατὴρ ἐγείρει τοὺς
νεκροὺς καὶ ζωοποιεῖ, οὕτως καὶ ὁ Υἱὸς οὓς θέλει
Dn. 7. 13, 14 22 ζωοποιεῖ. οὐδὲ γὰρ ὁ Πατὴρ κρίνει οὐδένα, ἀλλὰ
Ac. 17. 31
Ph. 2. 10, 11 23 τὴν κρίσιν πᾶσαν δέδωκεν τῷ Υἱῷ, ἵνα πάντες
1 Jn. 2. 23
Lk. 10. 16 τιμῶσι τὸν Υἱὸν καθὼς τιμῶσι τὸν Πατέρα. *ὁ 40.1
μὴ τιμῶν τὸν Υἱὸν οὐ τιμᾷ τὸν Πατέρα τὸν πέμ-
3. 16, 18; 8. 51 24 ψαντα αὐτόν. Αμην αμην λέγω ὑμῖν ὅτι ὁ τὸν 41.10
1 Jn. 3. 14 λόγον μου ἀκούων καὶ πιστεύων τῷ πέμψαντί με

---

15 ειπεν ℵC *pc* bo; R] *ανηγγειλεν* $\mathfrak{p}^{66}$ABWΘ f*1* *28 al* sa ac^2 ς: *απηγγ-* D f*13* *33 al* 16 *Ιησουν* $\mathfrak{p}^{66}$ℵBDW f*1* *69 565 al* lat sy^{sc} sa bo^{pl} ac^2; R] *add και εζητουν αυτον αποκτειναι* AΘ f*13* *28 pm e f q r*^{1} ς 18 *μαλλον*] *om* U *f* sy^{sc} ac^2 19 *ο Υιος* 1°] *add του ανθρωπου* D f*13* *2145 d* 20 *φιλει*] *αγαπα* D lat Tert Or

ἔχει ζωὴν αἰώνιον, καὶ εἰς κρίσιν οὐκ ἔρχεται
ἀλλὰ μεταβέβηκεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωήν.
αμην αμην λέγω ὑμῖν ὅτι ἔρχεται ὥρα καὶ νῦν 25 Mt. 8. 22 Eph. 2. 5, 6
ἐστιν ὅτε οἱ νεκροὶ ἀκούσουσιν τῆς φωνῆς τοῦ
Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ οἱ ἀκούσαντες ζήσουσιν.
ὥσπερ γὰρ ὁ Πατὴρ ἔχει ζωὴν ἐν ἑαυτῷ, οὕτως 26 1. 1–4
καὶ τῷ Υἱῷ ἔδωκεν ζωὴν ἔχειν ἐν ἑαυτῷ. καὶ 27 Dn. 7. 10, 14, 22
ἐξουσίαν ἔδωκεν αὐτῷ κρίσιν ποιεῖν, ὅτι Υἱὸς
ἀνθρώπου ἐστίν. μὴ θαυμάζετε τοῦτο, ὅτι ἔρχε- 28
ται ὥρα ἐν ᾗ πάντες οἱ ἐν τοῖς μνημείοις ἀκού-
σουσιν τῆς φωνῆς αὐτοῦ | καὶ ἐκπορεύσονται οἱ 29 6. 40 Dn. 12. 2 Mt. 16. 27
τὰ ἀγαθὰ ποιήσαντες εἰς ἀνάστασιν ζωῆς, οἱ τὰ
φαῦλα πράξαντες εἰς ἀνάστασιν κρίσεως. Οὐ 30 19
δύναμαι ἐγὼ ποιεῖν ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐδέν· καθὼς
ἀκούω κρίνω, καὶ ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ δικαία ἐστίν,
42.1 *ὅτι *οὐ ζητῶ τὸ θέλημα τὸ ἐμὸν ἀλλὰ τὸ θέλημα* 6. 38
43.10 *τοῦ πέμψαντός με. Ἐὰν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ* 31 8. 14
ἐμαυτοῦ, ἡ μαρτυρία μου οὐκ ἔστιν ἀληθής· ἄλλος 32 36, 37 1 Jn. 5. 9
ἐστὶν ὁ μαρτυρῶν περὶ ἐμοῦ, καὶ οἶδα ὅτι ἀληθής
ἐστιν ἡ μαρτυρία ἣν μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ. ὑμεῖς 33 1. 19–34
ἀπεστάλκατε πρὸς Ἰωάννην, καὶ μεμαρτύρηκεν
τῇ ἀληθείᾳ· ἐγὼ δὲ οὐ παρὰ ἀνθρώπου τὴν μαρ- 34
τυρίαν λαμβάνω, ἀλλὰ ταῦτα λέγω ἵνα ὑμεῖς
σωθῆτε. ἐκεῖνος ἦν ὁ λύχνος ὁ καιόμενος καὶ 35 Lk. 1. 17
φαίνων, ὑμεῖς δὲ ἠθελήσατε ἀγαλλιαθῆναι πρὸς

---

25 *κ. νυν εστ.*] *om* ℵ* *a b* Tert Ambr | *του Θεου*] *τ. ανθρωπου* KS *28 al* 27 (*Υιος*] *υιος* R) 29 *εκπορ.*] *εξελευσονται* DW *pc e* Ir 30 *με* p66ℵABDW f1 565 *pm* lat; R] *add πατρος* Θ f13 *28 al* it vg(4) ς 32 *οιδα*] *οιδατε* ℵ*D *a e q z* syc 34 *ανθρωπου*] *-πων* D *pc* bo(1): *Ιωαννου* 485

1 Jn. 5. 9; 1. 33; 3. 2 — 36 ὥραν ἐν τῷ φωτὶ αὐτοῦ. Ἐγὼ δὲ ἔχω τὴν μαρ-
τυρίαν μείζω τοῦ Ἰωάννου· τὰ γὰρ ἔργα ἃ δέδω-
κέν μοι ὁ Πατὴρ ἵνα τελειώσω αὐτά, αὐτὰ τὰ
ἔργα ἃ ποιῶ, μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ ὅτι ὁ Πατήρ με
37 ἀπέσταλκεν. καὶ ὁ πέμψας με Πατήρ, ἐκεῖνος
Mt. 3. 17; Dt. 4. 12 — μεμαρτύρηκεν περὶ ἐμοῦ. *οὔτε φωνὴν αὐτοῦ 44.3
πώποτε ἀκηκόατε οὔτε εἶδος αὐτοῦ ἑωράκατε,
38 καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ οὐκ ἔχετε ἐν ὑμῖν μένοντα, 45.10
ὅτι ὃν ἀπέστειλεν ἐκεῖνος, τούτῳ ὑμεῖς οὐ πι-
Lk. 24. 27, 44; 2 Ti. 3. 15–17; 1 P. 1. 11 — 39 στεύετε. ἐραυνᾶτε τὰς γραφάς, ὅτι ὑμεῖς δοκεῖτε
ἐν αὐταῖς ζωὴν αἰώνιον ἔχειν· καὶ ἐκεῖναί εἰσιν αἱ
40 μαρτυροῦσαι περὶ ἐμοῦ· καὶ οὐ θέλετε ἐλθεῖν πρός
41 με ἵνα ζωὴν ἔχητε. Δόξαν παρὰ ἀνθρώπων οὐ
42 λαμβάνω, ἀλλὰ ἔγνωκα ὑμᾶς ὅτι τὴν ἀγάπην τοῦ
43 Θεοῦ οὐκ ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς. ἐγὼ ἐλήλυθα ἐν τῷ
ὀνόματι τοῦ Πατρός μου, καὶ οὐ λαμβάνετέ με·
Mt. 24. 5 — ἐὰν ἄλλος ἔλθῃ ἐν τῷ ὀνόματι τῷ ἰδίῳ, ἐκεῖνον
12. 43; Mt. 23. 5–7 — 44 λήμψεσθε. πῶς δύνασθε ὑμεῖς πιστεῦσαι, δόξαν
παρὰ ἀλλήλων λαμβάνοντες, καὶ τὴν δόξαν τὴν
45 παρὰ τοῦ μόνου Θεοῦ οὐ ζητεῖτε; μὴ δοκεῖτε ὅτι
ἐγὼ κατηγορήσω ὑμῶν πρὸς τὸν Πατέρα· ἔστιν
Dt. 31. 26 — ὁ κατηγορῶν ὑμῶν Μωϋσῆς, εἰς ὃν ὑμεῖς ἠλπί-
Gn. 3. 15; 49. 10 — 46 κατε. εἰ γὰρ ἐπιστεύετε Μωϋσεῖ, ἐπιστεύετε ἂν
Dt. 18. 15 — 47 ἐμοί· περὶ γὰρ ἐμοῦ ἐκεῖνος ἔγραψεν. εἰ δὲ τοῖς
7. 19; Lk. 16. 31 — ἐκείνου γράμμασιν οὐ πιστεύετε, πῶς τοῖς ἐμοῖς
ῥήμασιν πιστεύσετε;

---

39 ερaυνατε . . . εμου] *ερ. τ. γρ., εν αις υμ. δοκ. ζ. εχειν· εκειναι εισ. αι μαρτ. π. εμου* Evg. apocryphum *sec.* Pap. Egerton 2, *saec. II: textui post εμου add εν αις . . . εμου a b* (*ff*²) sy^{c} arm   44 *Θεου*] *om* $\mathfrak{p}^{66}$BW *a b* sa bo^{pl} ac^{2} Or; R^{m} 45 *totus vs. in* Pap. Egerton 2 *subsequitur vs.* 39, *sed κατηγορησω*] *ηλθον κατηγορησαι et Πατερα*] *add μου*

46.1 Μετὰ ταῦτα ἀπῆλθεν ὁ Ἰησοῦς πέραν τῆς 6 **1–13:**
θαλάσσης τῆς Γαλιλαίας τῆς Τιβεριάδος. ἠκο- 2 Mt. 14. 13–21; 15. 32–39
λούθει δὲ αὐτῷ ὄχλος πολύς, ὅτι ἑώρων τὰ σημεῖα Mk. 6. 32–44; 8. 1–10
47.3 ἃ ἐποίει ἐπὶ τῶν ἀσθενούντων. ἀνῆλθεν δὲ εἰς τὸ 3 Lk. 9. 10–17
ὄρος Ἰησοῦς, καὶ ἐκεῖ ἐκάθητο μετὰ τῶν μαθη-
48.1 τῶν αὐτοῦ. ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ πασχα, ἡ ἑορτὴ τῶν 4 2. 13; 11. 55
49.1 Ἰουδαίων. ἐπάρας οὖν τοὺς ὀφθαλμοὺς ὁ Ἰησοῦς 5
καὶ θεασάμενος ὅτι πολὺς ὄχλος ἔρχεται πρὸς
αὐτόν, λέγει πρὸς Φίλιππον, Πόθεν ἀγοράσωμεν
ἄρτους ἵνα φάγωσιν οὗτοι; τοῦτο δὲ ἔλεγεν πειρά- 6
ζων αὐτόν· αὐτὸς γὰρ ᾔδει τί ἔμελλεν ποιεῖν.
ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Φίλιππος, Διακοσίων δηναρίων 7
ἄρτοι οὐκ ἀρκοῦσιν αὐτοῖς, ἵνα ἕκαστος βραχύ
τι λάβῃ. λέγει αὐτῷ εἷς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, 8
Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς Σίμωνος Πέτρου, Ἔστιν 9 2 K. 4. 42, 43
παιδάριον ὧδε ὃς ἔχει πέντε ἄρτους κριθίνους καὶ
δύο ὀψάρια· ἀλλὰ ταῦτα τί ἐστιν εἰς τοσούτους;
εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, Ποιήσατε τοὺς ἀνθρώπους ἀνα- 10
πεσεῖν. ἦν δὲ χόρτος πολὺς ἐν τῷ τόπῳ. ἀνέ-
πεσαν οὖν οἱ ἄνδρες τὸν ἀριθμὸν ὡς πεντακισχίλιοι.
ἔλαβεν οὖν τοὺς ἄρτους ὁ Ἰησοῦς καὶ εὐχαριστή- 11
σας διέδωκεν τοῖς ἀνακειμένοις, ὁμοίως καὶ ἐκ
τῶν ὀψαρίων ὅσον ἤθελον. ὡς δὲ ἐνεπλήσθη- 12
σαν, λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Συναγάγετε τὰ
περισσεύσαντα κλάσματα, ἵνα μή τι ἀπόληται.
συνήγαγον οὖν, καὶ ἐγέμισαν δώδεκα κοφίνους 13
κλασμάτων ἐκ τῶν πέντε ἄρτων τῶν κριθίνων ἃ

---

1 *της Γαλιλ.*] *om* N *713 al*: *add εις τα μερη* DΘ *pc b e r*[1]: *add και* V *pc f* 3 *εκει*] *om* ℵ* *pc* ac[2] 4 *vs. om 472* (*850*) | *το πασχα*] *om* Ir[vid] Or[vid] 7 *τι*] *om* BD it 11 *τοις ανακειμενοις* 𝔭[66]ℵ*ABW f1 *565 al* lat sy co; R] *praem τοις μαθηταις, οι δε μαθηται* DΘ f*13 28 pm b e j* ac[2] ϛ

14 ἐπερίσσευσαν τοῖς βεβρωκόσιν. Οἱ οὖν ἄνθρω- 50.10
ποι ἰδόντες ὃ ἐποίησεν σημεῖον ἔλεγον ὅτι Οὗτός
Dt. 18. 15 ἐστιν ἀληθῶς ὁ προφήτης ὁ ἐρχόμενος εἰς τὸν
15 κόσμον. Ἰησοῦς οὖν γνοὺς ὅτι μέλλουσιν ἔρχε-
18. 36 σθαι καὶ ἁρπάζειν αὐτὸν ἵνα ποιήσωσιν βασιλέα,
16–21: Mt. 14. 22–32 Mk. 6. 45–52 16 *ἀνεχώρησεν πάλιν εἰς τὸ ὄρος αὐτὸς μόνος. Ὡς 51.4
δὲ ὀψία ἐγένετο, κατέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ
17 ἐπὶ τὴν θάλασσαν, καὶ ἐμβάντες εἰς πλοῖον ἤρ-
χοντο πέραν τῆς θαλάσσης εἰς Καφαρναοῦμ. καὶ
σκοτία ἤδη ἐγεγόνει καὶ οὔπω ἐληλύθει πρὸς
18 αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, ἥ τε θάλασσα ἀνέμου μεγάλου
19 πνέοντος διεγείρετο. ἐληλακότες οὖν ὡς σταδίους
εἴκοσι πέντε ἢ τριάκοντα θεωροῦσιν τὸν Ἰησοῦν
περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐγγὺς τοῦ
20 πλοίου γινόμενον, καὶ ἐφοβήθησαν. ὁ δὲ λέγει
21 αὐτοῖς, Ἐγώ εἰμι· μὴ φοβεῖσθε. ἤθελον οὖν
λαβεῖν αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον, καὶ εὐθέως ἐγένετο
τὸ πλοῖον ἐπὶ τῆς γῆς εἰς ἣν ὑπῆγον.
22 Τῇ ἐπαύριον ὁ ὄχλος ὁ ἑστηκὼς πέραν τῆς 52.10
θαλάσσης εἶδον ὅτι πλοιάριον ἄλλο οὐκ ἦν ἐκεῖ
εἰ μὴ ἕν, καὶ ὅτι οὐ συνεισῆλθεν τοῖς μαθηταῖς
αὐτοῦ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ πλοῖον ἀλλὰ μόνοι οἱ μαθη-
23 ταὶ αὐτοῦ ἀπῆλθον· ἄλλα ἦλθεν πλοιάρια ἐκ Τιβε-
11 ριάδος ἐγγὺς τοῦ τόπου ὅπου ἔφαγον τὸν ἄρτον

---

14 *vs. om e* | ο εποι. σημ.] α επ. σημεια B *pc a* bo; R[m] 15 ινα ποιησωσιν] και αναδεικνυναι ℵ* (*q*) | ανεχωρησεν] φευγει ℵ* lat sy[c] 17 και σκοτ. ηδη εγεγ.] κατελαβεν δε αυτους η σκοτια ℵD *d* 19 σταδιους] σταδια ℵ*D *2145* latt 22 ἕν ABW f1 f13 *565 al* lat; R] *add* εκεινο (*om* εκ. D *33 a* sy[c]) εις ο ενεβησαν (ανεβ- *700 al*) οι μαθηται αυτου ℵ*DΘ *28 33 700 pm a d e* sy[c] sa ς | απηλθ.] *om* ℵ* *pc ff*[2] *j l* 23 (ἄλλα] ἀλλὰ R)

εὐχαριστήσαντος τοῦ Κυρίου. ὅτε οὖν εἶδεν ὁ 24
ὄχλος ὅτι Ἰησοῦς οὐκ ἔστιν ἐκεῖ οὐδὲ οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ, ἐνέβησαν αὐτοὶ εἰς τὰ πλοιάρια καὶ ἦλθον
εἰς Καφαρναουμ ζητοῦντες τὸν Ἰησοῦν. καὶ 25
εὑρόντες αὐτὸν πέραν τῆς θαλάσσης εἶπον αὐτῷ,
Ραββει, πότε ὧδε γέγονας; ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ 26
Ἰησοῦς καὶ εἶπεν, Αμην αμην λέγω ὑμῖν, ζητεῖτέ
με οὐχ ὅτι εἴδετε σημεῖα, ἀλλ' ὅτι ἐφάγετε ἐκ
τῶν ἄρτων καὶ ἐχορτάσθητε. ἐργάζεσθε μὴ τὴν 27 4. 14; 5. 36 Mt. 16. 12
βρῶσιν τὴν ἀπολλυμένην, ἀλλὰ τὴν βρῶσιν
τὴν μένουσαν εἰς ζωὴν αἰώνιον, ἣν ὁ Υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου ὑμῖν δώσει· τοῦτον γὰρ ὁ Πατὴρ
ἐσφράγισεν ὁ Θεός. εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν, Τί 28
ποιῶμεν ἵνα ἐργαζώμεθα τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ;
ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τοῦτό ἐστιν 29 1 Jn. 3. 23
τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ, ἵνα πιστεύητε εἰς ὃν ἀπ-
53.4 έστειλεν ἐκεῖνος. εἶπον οὖν αὐτῷ, Τί οὖν ποιεῖς 30
σὺ σημεῖον, ἵνα ἴδωμεν καὶ πιστεύσωμέν σοι; τί 2. 18 Mk. 8. 11
54.10 ἐργάζῃ; οἱ πατέρες ἡμῶν τὸ μαννα ἔφαγον ἐν 31 Ex. 16. 13,
τῇ ἐρήμῳ, καθώς ἐστιν γεγραμμένον, Ἄρτον ἐκ τοῦ 14 Ps. 78. 24
οὐρανοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς φαγεῖν. Εἶπεν οὖν αὐτοῖς 32
ὁ Ἰησοῦς, Αμην αμην λέγω ὑμῖν, οὐ Μωϋσῆς
δέδωκεν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἀλλ' ὁ 49
Πατήρ μου δίδωσιν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρα-
νοῦ τὸν ἀληθινόν· ὁ γὰρ ἄρτος τοῦ Θεοῦ ἐστιν ὁ 33 51
καταβαίνων ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ζωὴν διδοὺς τῷ
κόσμῳ. εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν, Κύριε, πάντοτε 34
55.1 δὸς ἡμῖν τὸν ἄρτον τοῦτον. εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, 35

---

23 *ευχαρ. τ. Κυρ.*] *om* D *69 pc a d e* sy[sc] 25 *γεγονας*] *εληλυθας* D latt: *ηλθες* ℵ 27 *την βρωσιν* 2°] *om* ℵ *28 al* lat Cl 33 *αρτος*] *add ο* ℵDΘ

48 4. 14; 7. 37 Ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς· *ὁ ἐρχόμενος πρὸς 56.10
ἐμὲ οὐ μὴ πεινάσῃ, καὶ ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐ μὴ
26, 29 36 διψήσει πώποτε. Ἀλλ' εἶπον ὑμῖν ὅτι καὶ ἑωρά-
17. 6–8 37 κατέ με καὶ οὐ πιστεύετε. πᾶν ὃ δίδωσίν μοι ὁ
Mt. 11. 28 Πατὴρ πρὸς ἐμὲ ἥξει, καὶ τὸν ἐρχόμενον πρός με
4. 34 38 οὐ μὴ ἐκβάλω ἔξω, ὅτι καταβέβηκα ἀπὸ τοῦ 57.1
Mt. 26. 39 οὐρανοῦ οὐχ ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τὸ ἐμὸν ἀλλὰ τὸ
10. 28, 29; 17. 12 39 θέλημα τοῦ πέμψαντός με. τοῦτο δέ ἐστιν τὸ 58.10
θέλημα τοῦ πέμψαντός με, ἵνα πᾶν ὃ δέδωκέν μοι
μὴ ἀπολέσω ἐξ αὐτοῦ, ἀλλὰ ἀναστήσω αὐτὸ ἐν
5. 29; 11. 24 40 τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. τοῦτο γάρ ἐστιν τὸ θέλημα τοῦ
Πατρός μου, ἵνα πᾶς ὁ θεωρῶν τὸν Υἱὸν καὶ
πιστεύων εἰς αὐτὸν ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον, καὶ ἀνα-
41 στήσω αὐτὸν ἐγὼ ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. Ἐγόγγυ- 59.1
ζον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ ὅτι εἶπεν, Ἐγώ
Mk. 4. 22 42 εἰμι ὁ ἄρτος ὁ καταβὰς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ
ἔλεγον, Οὐχ οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ υἱὸς Ιωσηφ,
οὗ ἡμεῖς οἴδαμεν τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα;
πῶς νῦν λέγει ὅτι Ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβέβηκα;
43 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Μὴ γογγύζετε 60.10
65 44 μετ' ἀλλήλων. Οὐδεὶς δύναται ἐλθεῖν πρός με
ἐὰν μὴ ὁ Πατὴρ ὁ πέμψας με ἑλκύσῃ αὐτόν, κἀγὼ
45 ἀναστήσω αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. ἔστιν γε-
Is. 54. 13 γραμμένον ἐν τοῖς προφήταις, Καὶ ἔσονται πάντες
Jer. 31. 33, 34 διδακτοὶ Θεοῦ· πᾶς ὁ ἀκούσας παρὰ τοῦ Πατρὸς
1. 18 46 καὶ μαθὼν ἔρχεται πρὸς ἐμέ. οὐχ ὅτι τὸν Πατέρα 61.3
ἑώρακέν τις, εἰ μὴ ὁ ὢν παρὰ τοῦ Θεοῦ, οὗτος

---

36 με] *om* ℵA *pc a b e q* sy[sc] 37 εξω] *om* ℵ*D *a b d e* sy[sc] 38 με] *add Πατρος* D *700 al* it sy[sc] 39 με] *add Πατρος* Θ f*13 28 al* lat ς 42 κ. την μητερα] *om* ℵ*W *b* sy[sc] 46 Θεου] *Πατρος* ℵ

62.10 ἑώρακεν τὸν Πατέρα. αμην αμην λέγω ὑμῖν, ὁ 47 3. 16
63.1 πιστεύων ἔχει ζωὴν αἰώνιον. Ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος 48 35
64.10 τῆς ζωῆς. οἱ πατέρες ὑμῶν ἔφαγον ἐν τῇ ἐρήμῳ 49 31, 32
τὸ μαννα καὶ ἀπέθανον· οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ 50 1 Co. 10. 3, 5
τοῦ οὐρανοῦ καταβαίνων, ἵνα τις ἐξ αὐτοῦ φάγῃ
65.1 καὶ μὴ ἀποθάνῃ. ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ ζῶν ὁ ἐκ 51
τοῦ οὐρανοῦ καταβάς· ἐάν τις φάγῃ ἐκ τούτου
τοῦ ἄρτου, ζήσει εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ ὁ ἄρτος δὲ ὃν He. 10. 5, 10
ἐγὼ δώσω ἡ σάρξ μού ἐστιν ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου
66.10 ζωῆς. Ἐμάχοντο οὖν πρὸς ἀλλήλους οἱ Ἰου- 52 60
δαῖοι λέγοντες, Πῶς δύναται οὗτος ἡμῖν δοῦναι
τὴν σάρκα φαγεῖν; εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, 53
Αμην αμην λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ φάγητε τὴν σάρκα
τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου καὶ πίητε αὐτοῦ τὸ αἷμα,
οὐκ ἔχετε ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς. ὁ τρώγων μου τὴν 54
σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα ἔχει ζωὴν αἰώνιον,
67.1 κἀγὼ ἀναστήσω αὐτὸν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. ἡ γὰρ 55
σάρξ μου ἀληθής ἐστιν βρῶσις, καὶ τὸ αἷμά μου
68.10 ἀληθής ἐστιν πόσις. ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα 56 15. 4
καὶ πίνων μου τὸ αἷμα ἐν ἐμοὶ μένει κἀγὼ ἐν 1 Jn. 3. 24;
αὐτῷ. καθὼς ἀπέστειλέν με ὁ ζῶν Πατὴρ κἀγὼ 57 2. 24
ζῶ διὰ τὸν Πατέρα, καὶ ὁ τρώγων με κἀκεῖνος
ζήσει δι' ἐμέ. οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐξ οὐρανοῦ 58

---

46 *Πατερα* 2°] *Θεον* ℵ*D *a b e* r^{1}: *Θεον Πατ.* sy^{s} 51 τουτου του] του εμου ℵ *a e* r^{1} Cypr | εστιν p^{66}ℵBDW *pc* lat sy^{sc}; R] *add* ην εγω δωσω Θ f1 f13 *pl f q* ς 55 γαρ] *om* F *565 pc* it sy^{sc} bo(1) | αληθης 1° 2° p^{66}BW f1 f13 *565 pm q* vg(2) co ac^{2} fa^{m} Cl Or; R] αληθως (ℵ*D)Θ *28 al* lat sy ς 56 αυτω] *add* καθως εν εμοι ο Πατηρ καγω εν τω Πατρι. αμην αμην λεγω υμιν, εαν μη λαβητε το σωμα του Υιου του ανθρωπου ως τον αρτον της ζωης, ουκ εχετε ζωην εν αυτω D (*a* ff^{2})

καταβάς, οὐ καθὼς ἔφαγον οἱ πατέρες καὶ ἀπέ-
θανον· ὁ τρώγων τοῦτον τὸν ἄρτον ζήσει εἰς τὸν
59 *αἰῶνα. Ταῦτα εἶπεν ἐν συναγωγῇ διδάσκων ἐν*
60 *Καφαρναουμ. Πολλοὶ οὖν ἀκούσαντες ἐκ*
τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶπαν, Σκληρός ἐστιν ὁ λόγος
61 *οὗτος· τίς δύναται αὐτοῦ ἀκούειν; εἰδὼς δὲ ὁ*
Ἰησοῦς ἐν ἑαυτῷ ὅτι γογγύζουσιν περὶ τούτου
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς, Τοῦτο ὑμᾶς
8. 13 62 *σκανδαλίζει; ἐὰν οὖν θεωρῆτε τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώ-* 69.1
2 Co. 3. 6 63 *που ἀναβαίνοντα ὅπου ἦν τὸ πρότερον; τὸ πνεῦμά* 70.4
ἐστιν τὸ ζωοποιοῦν, ἡ σὰρξ οὐκ ὠφελεῖ οὐδέν·
**τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ λελάληκα ὑμῖν πνεῦμά ἐστιν* 71.10
64 *καὶ ζωή ἐστιν. ἀλλ' εἰσὶν ἐξ ὑμῶν τινες οἳ οὐ*
13. 11 *πιστεύουσιν. *ᾔδει γὰρ ἐξ ἀρχῆς ὁ Ἰησοῦς τίνες* 72.4
εἰσὶν οἱ μὴ πιστεύοντες καὶ τίς ἐστιν ὁ παραδώ-
44 65 *σων αὐτόν. καὶ ἔλεγεν, Διὰ τοῦτο εἴρηκα ὑμῖν* 73.10
ὅτι οὐδεὶς δύναται ἐλθεῖν πρός με ἐὰν μὴ ᾖ δεδο-
μένον αὐτῷ ἐκ τοῦ Πατρός.
66 *Ἐκ τούτου πολλοὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἀπῆλ-*
θον εἰς τὰ ὀπίσω καὶ οὐκέτι μετ' αὐτοῦ περιεπά-
67 *τουν. εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς τοῖς δώδεκα, Μὴ καὶ*
63 68 *ὑμεῖς θέλετε ὑπάγειν; ἀπεκρίθη αὐτῷ Σίμων* 74.1
Πέτρος, Κύριε, πρὸς τίνα ἀπελευσόμεθα; ῥήματα
1. 49; 11. 27 69 *ζωῆς αἰωνίου ἔχεις· καὶ ἡμεῖς πεπιστεύκαμεν καὶ*
Mt. 14. 33; 16. 16 70 *ἐγνώκαμεν ὅτι σὺ εἶ ὁ Ἅγιος τοῦ Θεοῦ. ἀπεκρίθη* 75.10

---

58 *πατερες* $\mathfrak{p}^{66}$ℵBW *pc*; R] *πατ. υμων* DΘ f1 f13 *pl* lat sy ς: *add το μαννα* Θ f1 f13 *pl* lat sy^{p} ς 59 *Καφαρν.*] *add σαββατω* D *a ff*^{2} *r*^{1} ≈ Aug 60 *ακουσ.*] *om b e* sy^{s} ac 61 *εν εαυτω* (*trsp* (D) *1293 pc*)] *om 185 pc* sy^{sc} 63 *το* 1°] *om* ℵ* sy^{sc} 64 *τίνες . . . και*] *om e* sy^{sc} 69 *ο Αγιος τ. Θεου* ℵBDW *pc*; R] *ο Χριστος* Tert: *ο Χρ. ο Αγ. τ. Θ.* $\mathfrak{p}^{66}$ co: *ο Υιος τ. Θ. b* sy^{c}: *ο Χρ. ο Υι. τ. Θ.* Θ f1 *33 565 a e* vg sy^{c}: *ο Χρ. ο Υι. τ. Θ. του ζωντος* f13 *28 pm ff*^{2} *q r*^{1} Cypr ς

αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Οὐκ ἐγὼ ὑμᾶς τοὺς δώδεκα
ἐξελεξάμην; καὶ ἐξ ὑμῶν εἷς διάβολός ἐστιν.
ἔλεγεν δὲ τὸν Ἰούδαν Σίμωνος Ἰσκαριώτου· 71
οὗτος γὰρ ἔμελλεν παραδιδόναι αὐτόν, εἷς ἐκ τῶν
δώδεκα.

Καὶ μετὰ ταῦτα περιεπάτει ὁ Ἰησοῦς ἐν τῇ 7 Mk. 9. 30
Γαλιλαίᾳ· οὐ γὰρ ἤθελεν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ περιπα- Lk. 9. 51
τεῖν, ὅτι ἐζήτουν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι ἀποκτεῖναι.
ἦν δὲ ἐγγὺς ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων ἡ σκηνοπηγία. 2 Lv. 23. 34
εἶπον οὖν πρὸς αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, Μετά- 3 2. 12
βηθι ἐντεῦθεν καὶ ὕπαγε εἰς τὴν Ἰουδαίαν, ἵνα Mt. 12. 46 Ac. 1. 14
καὶ οἱ μαθηταί σου θεωρήσουσιν τὰ ἔργα σου ἃ
ποιεῖς· οὐδεὶς γάρ τι ἐν κρυπτῷ ποιεῖ καὶ ζητεῖ 4
αὐτὸς ἐν παρρησίᾳ εἶναι. εἰ ταῦτα ποιεῖς, φανέ-
ρωσον σεαυτὸν τῷ κόσμῳ. οὐδὲ γὰρ οἱ ἀδελφοὶ 5 Mt. 13. 55
αὐτοῦ ἐπίστευον εἰς αὐτόν. λέγει οὖν αὐτοῖς ὁ 6
Ἰησοῦς, Ὁ καιρὸς ὁ ἐμὸς οὔπω πάρεστιν, ὁ δὲ 2. 4
καιρὸς ὁ ὑμέτερος πάντοτέ ἐστιν ἕτοιμος. οὐ 7
δύναται ὁ κόσμος μισεῖν ὑμᾶς, ἐμὲ δὲ μισεῖ, ὅτι 15. 18
ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ αὐτοῦ ὅτι τὰ ἔργα αὐτοῦ
πονηρά ἐστιν. ὑμεῖς ἀνάβητε εἰς τὴν ἑορτήν· 8
ἐγὼ οὐκ ἀναβαίνω εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην, ὅτι ὁ
ἐμὸς καιρὸς οὔπω πεπλήρωται. ταῦτα δὲ εἰπὼν 9

---

70 αυτοις] αυτω 69 *pc q z* vg(5): *om* D it bo ac^{2} arm (εξελεξαμην; . . . εστιν.] -ξαμην, . . . εστιν; ς R) 71 Ισκαριωτου p^{66}BW *22 al* vg^{s}; R] -την N f*1 al* vg^{cl} ς: Σκαριωθ D it (vg^{w}): απο Καρυωτου ℵ*Θ f*13* sy^{hmg} 7. 1 ηθελεν] ειχεν εξουσιαν W *pc* it sy^{c} Chr 3 Ιουδαιαν] Γαλιλαιαν D 4 αυτος] αυτο p^{66}BW* (*trsp* D* *d*); R^{m}: *om b e* 8 ουκ ℵD *al* lat sy^{sc} bo arm Epiph Chr Ambst; R^{m}] ουπω p^{66}BWΘ f*1* f*13 pm f g*^{2} *q δ* sy$^{p, h}$ sa Nonn ς; R^{t} 9 δε] *om* ℵDΘ f*1 565 pm* lat sy

10 αὐτοῖς ἔμεινεν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ. Ὡς δὲ ἀνέβη-
σαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ εἰς τὴν ἑορτήν, τότε καὶ αὐτὸς
11 ἀνέβη, οὐ φανερῶς ἀλλὰ ὡς ἐν κρυπτῷ. οἱ οὖν
Ἰουδαῖοι ἐζήτουν αὐτὸν ἐν τῇ ἑορτῇ καὶ ἔλεγον,
12 Ποῦ ἐστιν ἐκεῖνος; καὶ γογγυσμὸς περὶ αὐτοῦ
ἦν πολὺς ἐν τοῖς ὄχλοις· οἱ μὲν ἔλεγον ὅτι Ἀγαθός
ἐστιν· ἄλλοι δὲ ἔλεγον, Οὔ, ἀλλὰ πλανᾷ τὸν ὄχλον.
13 οὐδεὶς μέντοι παρρησίᾳ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ διὰ τὸν
(9. 22; 12. 42. 19. 38) φόβον τῶν Ἰουδαίων.
14 Ἤδη δὲ τῆς ἑορτῆς μεσούσης ἀνέβη Ἰησοῦς
(Mt. 13. 54 Lk. 2. 47) 15 εἰς τὸ ἱερὸν καὶ ἐδίδασκεν. ἐθαύμαζον οὖν οἱ
Ἰουδαῖοι λέγοντες, Πῶς οὗτος γράμματα οἶδεν
16 μὴ μεμαθηκώς; ἀπεκρίθη οὖν αὐτοῖς Ἰησοῦς καὶ
(12. 49) εἶπεν, Ἡ ἐμὴ διδαχὴ οὐκ ἔστιν ἐμὴ ἀλλὰ τοῦ
17 πέμψαντός με· ἐάν τις θέλῃ τὸ θέλημα αὐτοῦ
ποιεῖν, γνώσεται περὶ τῆς διδαχῆς, πότερον ἐκ
18 τοῦ Θεοῦ ἐστιν ἢ ἐγὼ ἀπ' ἐμαυτοῦ λαλῶ. ὁ ἀφ'
(5. 41, 44) ἑαυτοῦ λαλῶν τὴν δόξαν τὴν ἰδίαν ζητεῖ· ὁ δὲ
ζητῶν τὴν δόξαν τοῦ πέμψαντος αὐτόν, οὗτος
(5. 47 Ac. 7. 53) 19 ἀληθής ἐστιν καὶ ἀδικία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν. οὐ
(5. 16, 18 Ro. 2. 17–29) Μωϋσῆς ἔδωκεν ὑμῖν τὸν νόμον; καὶ οὐδεὶς ἐξ
ὑμῶν ποιεῖ τὸν νόμον. τί με ζητεῖτε ἀποκτεῖναι;
(Mk. 3. 21 s 8. 48, 52; 10. 20) 20 ἀπεκρίθη ὁ ὄχλος, Δαιμόνιον ἔχεις· τίς σε ζητεῖ
(5. 16) 21 ἀποκτεῖναι; ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς,
(Gn. 17. 10–12) 22 Ἓν ἔργον ἐποίησα καὶ πάντες θαυμάζετε. διὰ
(Lv. 12. 3 s) τοῦτο Μωϋσῆς δέδωκεν ὑμῖν τὴν περιτομήν,—

---

9 *αυτοις*] *αυτος* 𝔭[66]ℵD*W f*1* *565* *pm* lat co arm : *om* Λ *pc* *e* vg(1) sy   10 *αλλα ως*] *αλλ* ℵD *pc* it sy[sc] sa ac[2] fa[m]   12 *τοις οχλοις*] *τω οχλω* 𝔭[66]ℵD *33* latt sy bo   16 *αυτοις*] *om* Π *544* *pc* *b* *e* *f* sy[p] bo[pt]   19 (*νομον; . . . νομον.*] *νομον, . . . νομον;* ς R)   21, 22 (*θαυμαζετε. δια τουτο* ς R[t]] *θαυμαζετε δια τουτο.* X *q* bo[pt]; R[m])

οὐχ ὅτι ἐκ τοῦ Μωϋσέως ἐστὶν ἀλλ' ἐκ τῶν πα-
τέρων,—καὶ ἐν σαββάτῳ περιτέμνετε ἄνθρωπον.
εἰ περιτομὴν λαμβάνει ὁ ἄνθρωπος ἐν σαββάτῳ 23
ἵνα μὴ λυθῇ ὁ νόμος Μωϋσέως, ἐμοὶ χολᾶτε ὅτι 5. 8
ὅλον ἄνθρωπον ὑγιῆ ἐποίησα ἐν σαββάτῳ; μὴ 24 8. 15
κρίνετε κατ' ὄψιν, ἀλλὰ τὴν δικαίαν κρίσιν κρίνατε.
῎Ελεγον οὖν τινες ἐκ τῶν ῾Ιεροσολυμειτῶν, Οὐχ 25 19
οὗτός ἐστιν ὃν ζητοῦσιν ἀποκτεῖναι; καὶ ἴδε παρ- 26
ρησίᾳ λαλεῖ, καὶ οὐδὲν αὐτῷ λέγουσιν. μήποτε
ἀληθῶς ἔγνωσαν οἱ ἄρχοντες ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ
Χριστός; ἀλλὰ τοῦτον οἴδαμεν πόθεν ἐστίν· ὁ 27 41
δὲ Χριστὸς ὅταν ἔρχηται, οὐδεὶς γινώσκει πόθεν
76.3 *ἐστίν. ἔκραξεν οὖν ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων ὁ* 28
᾿Ιησοῦς καὶ λέγων, Κἀμὲ οἴδατε καὶ οἴδατε πόθεν
εἰμί· καὶ ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐκ ἐλήλυθα, ἀλλ' ἔστιν
ἀληθινὸς ὁ πέμψας με, ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε· ἐγὼ 29 Mt. 11. 27
οἶδα αὐτόν, ὅτι παρ' αὐτοῦ εἰμι κἀκεῖνός με ἀπέ-
77.1 *στειλεν. ᾿Εζήτουν οὖν αὐτὸν πιάσαι, καὶ οὐδεὶς* 30 8. 20; 13. 1 Lk. 22. 53
ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτὸν τὴν χεῖρα, ὅτι οὔπω ἐληλύθει
78.10 *ἡ ὥρα αὐτοῦ. ᾿Εκ τοῦ ὄχλου δὲ πολλοὶ ἐπίστευσαν* 31 8. 30; 10. 42; 11. 45; 12. 42
εἰς αὐτόν, καὶ ἔλεγον, ῾Ο Χριστὸς ὅταν ἔλθῃ, μὴ
πλείονα σημεῖα ποιήσει ὧν οὗτος ἐποίησεν; ἤκου- 32
σαν οἱ Φαρισαῖοι τοῦ ὄχλου γογγύζοντος περὶ
79.1 *αὐτοῦ ταῦτα, *καὶ ἀπέστειλαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ*
80.10 *οἱ Φαρισαῖοι ὑπηρέτας ἵνα πιάσωσιν αὐτόν. εἶπεν* 33 13. 33
οὖν ὁ ᾿Ιησοῦς, ῎Ετι χρόνον μικρὸν μεθ' ὑμῶν εἰμι

---

23 ο 1° BΘ *pc*] *om* 𝔭66ℵDW f1 f13 *pl*co ς; R   26 αληθως (*trsp post* εγνωσαν *28 1241* sy[s])] *om* *33 pc* vg(1) bo(1)   28 (εἰμί] ειμι comm, *item* 29, 34, 36) | αληθινος] αληθης 𝔭66ℵ *544*   29 αυτου] αυτω ℵΘ *e* sy[sc] sa Tert   32 οι Φαρ. 1°] *praem* οι αρχιερεις και *713 pc a b e* sy[s] sa(1) *et* οι αρχ. κ. οι Φαρ. 2°] *om* *118 pc b e* sy[s]

8. 21; 13. 36; 34 καὶ ὑπάγω πρὸς τὸν πέμψαντά με. ζητήσετέ με 81.10
17. 24 καὶ οὐχ εὑρήσετε, καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγὼ ὑμεῖς οὐ
35 δύνασθε ἐλθεῖν. εἶπον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς
ἑαυτούς, Ποῦ οὗτος μέλλει πορεύεσθαι, ὅτι ἡμεῖς
οὐχ εὑρήσομεν αὐτόν; μὴ εἰς τὴν Διασπορὰν τῶν
Ἑλλήνων μέλλει πορεύεσθαι καὶ διδάσκειν τοὺς
36 Ἕλληνας; τίς ἐστιν ὁ λόγος οὗτος ὃν εἶπεν, Ζητή-
σετέ με καὶ οὐχ εὑρήσετε, καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγὼ
ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν;
4. 10, 14 Lv. 23. 36 37 Ἐν δὲ τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ τῇ μεγάλῃ τῆς ἑορτῆς
Is. 44. 3; 55. εἱστήκει ὁ Ἰησοῦς καὶ ἔκραξεν λέγων, Ἐάν τις
1; 58. 11 Ezk. 47. 1, 38 διψᾷ, ἐρχέσθω πρός με καὶ πινέτω. ὁ πιστεύων
12 Zec. 13. 1; εἰς ἐμέ, καθὼς εἶπεν ἡ γραφή, ποταμοὶ ἐκ τῆς
14. 8 Jl. 2. 28; 3. 39 κοιλίας αὐτοῦ ῥεύσουσιν ὕδατος ζῶντος. τοῦτο
18 16. 7 δὲ εἶπεν περὶ τοῦ Πνεύματος οὗ ἔμελλον λαμ-
2 Co. 3. 17 βάνειν οἱ πιστεύσαντες εἰς αὐτόν· οὔπω γὰρ ἦν
40 Πνεῦμα, ὅτι Ἰησοῦς οὐδέπω ἐδοξάσθη. Ἐκ τοῦ 82.7
6. 14 Dt. 18. 15 ὄχλου οὖν ἀκούσαντες τῶν λόγων τούτων ἔλεγον
1. 46 41 ὅτι Οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ προφήτης· ἄλλοι ἔλεγον,
Οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός· *οἱ δὲ ἔλεγον, Μὴ γὰρ 83.7
2 S. 7. 12 Mic. 5. 2 42 ἐκ τῆς Γαλιλαίας ὁ Χριστὸς ἔρχεται; οὐχ ἡ γραφὴ
Mt. 2. 5. 6; 22. 42 εἶπεν ὅτι ἐκ τοῦ σπέρματος Δαυειδ, καὶ ἀπὸ Βηθλεεμ
Ps. 89. 3 f τῆς κώμης ὅπου ἦν Δαυειδ, ἔρχεται ὁ Χριστός;
9. 16 43 σχίσμα οὖν ἐγένετο ἐν τῷ ὄχλῳ δι' αὐτόν· τινὲς 84.10
30 44 δὲ ἤθελον ἐξ αὐτῶν πιάσαι αὐτόν, ἀλλ' οὐδεὶς 85.1
32 45 ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας. Ἦλθον οὖν οἱ 86.10

37 *προς με*] *om* 𝔭[66]א*D *b e* vg(1) Cypr 37, 38 (*πρ. με και πινετω. ο* 𝔭[66] Or] *πρ. με. και πινετω ο* (*d*) *e* Cypr) 39 *πιστευσαντες* 𝔭[66]BW *pc*; R] *-ευοντες* אDΘ f1 f13 *pl* sa[pt] ς | *Πνευμα* 𝔭[66]אΘ *al* co arm; R[t]] *Πν. Αγιον* W f1 f13 *pm* ς: *Πν. Αγ. επ αυτοις* D *d f* got: *Πν. δεδομενον* lat sy: *Πν. Αγ. δεδομ.* B *e q*; R[m] 40 *οτι* BDW] *om* 𝔭[66]אΘ f1 f13 *pl* ς; R 42 *οπου ην Δ.*] *om* 28 *pc*

ὑπηρέται πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ Φαρισαίους,
καὶ εἶπον αὐτοῖς ἐκεῖνοι, Διὰ τί οὐκ ἠγάγετε
αὐτόν; ἀπεκρίθησαν οἱ ὑπηρέται, Οὐδέποτε ἐλά- 46 Mt. 7. 28, 29
λησεν οὕτως ἄνθρωπος, ὡς οὗτος λαλεῖ ὁ ἄνθρω-
πος. ἀπεκρίθησαν οὖν αὐτοῖς οἱ Φαρισαῖοι, Μὴ 47
καὶ ὑμεῖς πεπλάνησθε; μή τις ἐκ τῶν ἀρχόντων 48 12. 42
ἐπίστευσεν εἰς αὐτὸν ἢ ἐκ τῶν Φαρισαίων; ἀλλὰ 49
ὁ ὄχλος οὗτος ὁ μὴ γινώσκων τὸν νόμον ἐπάρατοί
εἰσιν. λέγει Νικόδημος πρὸς αὐτούς, ὁ ἐλθὼν 50 3. 1, 2
πρὸς αὐτὸν πρότερον, εἷς ὢν ἐξ αὐτῶν, | Μὴ ὁ 51 Dt. 1. 16, 17;
νόμος ἡμῶν κρίνει τὸν ἄνθρωπον ἐὰν μὴ ἀκούσῃ 19. 15
πρῶτον παρ' αὐτοῦ καὶ γνῷ τί ποιεῖ; ἀπεκρίθη- 52
σαν καὶ εἶπαν αὐτῷ, Μὴ καὶ σὺ ἐκ τῆς Γαλιλαίας
εἶ; ἐραύνησον καὶ ἴδε ὅτι ἐκ τῆς Γαλιλαίας προ- 41; 1. 46
φήτης οὐκ ἐγείρεται.

---

46 *ως . . . ανθρωπος* 𝔭[66]א* *pc* (sy)] *ως ουτ. ο ανθρ.* Θ f1 f13 *pm* lat sa ac[2] ς: *ως ουτ. λαλ.* D *c z* vg(2): *om* 𝔭[66]BW *pc* bo; R   47 *αυτοις*] *om* BΘ *pc l*[c] *r*[1] arm bo[pc] ac[2]   52 *και ιδε* (· R[m])] (5. 39) *praem* (*add* D) *τας γραφας* W it vg[s, cl] sa ac[2] | *εγειρεται* 𝔭[66]אBDWΘ *565 al* lat sy[sc] co; R] *εγηγερται* f1 f13 *pm* ς   7.53–8.11 *habent post* 52 D *28 700 pm* (*partim cum aster. vel obelis*) *b* c e ff*[2] *j l*[c] *z* vg sy[pal] Evg. sec. Hebr Ambr Ambst Aug, codd *apud* Hier ς; [R[t]]: *hab. post* 7.36 *225*: *post* 21.24 *1 pc*: *post* Lc. 21.38 f13: *om* 𝔭[66]אBWΘ *22 157 al a b*[c] *f l* q* sy sa bo[pt] ac[2] arm got Ir Cl[vid] Or Tert Cypr Nonn; R[m]

[*Καὶ ἐπορεύθησαν ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. Ἰησοῦς* 53 **8** 1 Lk. 21.
δὲ ἐπορεύθη εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν. Ὄρθρου δὲ πάλιν 2 37 f.
παρεγένετο εἰς τὸ ἱερόν, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἤρχετο πρὸς αὐτόν.
καὶ καθίσας ἐδίδασκεν αὐτούς. | ἄγουσιν δὲ οἱ γραμματεῖς 3
καὶ οἱ Φαρισαῖοι γυναῖκα ἐπὶ μοιχείᾳ κατειλημμένην, καὶ

---

53 *οικον*] *τοπον 1 pc*   8. 2 *και πας . . . εδιδ. αυτους*] *κ. πας . . . πρ. αυτον* D *d*: *om* f13 *pc*

Is. 49. 6 12 *Πάλιν οὖν αὐτοῖς ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς λέγων,*
1. 5 9; 12. 46 *Ἐγώ εἰμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου· ὁ ἀκολουθῶν μοι*
οὐ μὴ περιπατήσῃ ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' ἕξει τὸ φῶς
13 *τῆς ζωῆς. εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ Φαρισαῖοι, Σὺ περὶ*
σεαυτοῦ μαρτυρεῖς· ἡ μαρτυρία σου οὐκ ἔστιν
14 *ἀληθής. ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Κἂν*
5. 31 *ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἐμαυτοῦ, ἀληθής ἐστιν ἡ μαρ-*
τυρία μου, ὅτι οἶδα πόθεν ἦλθον καὶ ποῦ ὑπάγω·
ὑμεῖς δὲ οὐκ οἴδατε πόθεν ἔρχομαι ἢ ποῦ ὑπάγω.
7. 24; 12. 47 15 *ὑμεῖς κατὰ τὴν σάρκα κρίνετε, ἐγὼ οὐ κρίνω*
29 16 *οὐδένα. καὶ ἐὰν κρίνω δὲ ἐγώ, ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ*

Lv. 20. 10 4 στήσαντες αὐτὴν ἐν μέσῳ | λέγουσιν αὐτῷ, Διδάσκαλε,
Dt. 22. 22–24 5 αὕτη ἡ γυνὴ κατείληπται ἐπ' αὐτοφώρῳ μοιχευομένη. ἐν
δὲ τῷ νόμῳ ἡμῖν Μωϋσῆς ἐνετείλατο τὰς τοιαύτας λιθά-
Mt. 22. 15 6 ζειν· σὺ οὖν τί λέγεις; τοῦτο δὲ ἔλεγον πειράζοντες αὐτόν,
ἵνα ἔχωσιν κατηγορεῖν αὐτοῦ. ὁ δὲ Ἰησοῦς κάτω κύψας
Dt. 17. 7 7 τῷ δακτύλῳ κατέγραφεν εἰς τὴν γῆν· ὡς δὲ ἐπέμενον ἐρω-
Mt. 22. 22 τῶντες αὐτόν, ἀνέκυψεν καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ὁ ἀναμάρτητος
Ro. 2. 22 8 ὑμῶν πρῶτος ἐπ' αὐτὴν βαλέτω λίθον. καὶ πάλιν κατακύ-
9 ψας ἔγραφεν εἰς τὴν γῆν. οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐξήρχοντο εἷς
καθ' εἷς ἀρξάμενοι ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων, καὶ κατελείφθη
10 μόνος, καὶ ἡ γυνὴ ἐν μέσῳ οὖσα. ἀνακύψας δὲ ὁ Ἰησοῦς
11 εἶπεν αὐτῇ, Γύναι, ποῦ εἰσιν; οὐδείς σε κατέκρινεν; | ἡ δὲ
εἶπεν, Οὐδείς, Κύριε. εἶπεν δὲ ὁ Ἰησοῦς, Οὐδὲ ἐγώ σε
5. 14 κατακρίνω· πορεύου, ἀπὸ τοῦ νῦν μηκέτι ἁμάρτανε.

---

5 λεγεις] *add* περι αυτης M *700 al c ff*[2] Ambr Aug; R
8 κατακυψας] *add* τω δακτυλω D *pc d ff*[2] | γην] *add* ενος εκαστου αυτων τας αμαρτιας U *al* 9 ακουσαντες] *add* και υπο της συνειδησεως ελεγχομενοι E *al* bo ς | πρεσβυτερων] *add* ωστε παντας εξελθειν D *1071 d*: *add* εως των εσχατων SU *700 pm*; R: *add* παντες ανεχωρησαν *c ff*[2]
10 ανακυψας] αναβλεψας f*13* | Ιησους] *add* και μηδενα θεασαμενος πλην της γυναικος E *al* ς | εισιν] *add* εκεινοι οι κατηγοροι σου EF *al* bo[pl] ς | κατεκρινεν] lapidavit *ff*[2] Ambr

ἀληθινή ἐστιν, ὅτι μόνος οὐκ εἰμί, ἀλλ' ἐγὼ καὶ
ὁ πέμψας με. καὶ ἐν τῷ νόμῳ δὲ τῷ ὑμετέρῳ 17 Dt. 17. 6; 19. 15
γέγραπται ὅτι δύο ἀνθρώπων ἡ μαρτυρία ἀλη-
θής ἐστιν. ἐγώ εἰμι ὁ μαρτυρῶν περὶ ἐμαυτοῦ, 18 1 Jn. 5. 9
καὶ μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ ὁ πέμψας με Πατήρ.
87.3 *ἔλεγον οὖν αὐτῷ, Ποῦ ἐστιν ὁ Πατήρ σου;* ἀπε-* 19 14. 7
κρίθη Ἰησοῦς, Οὔτε ἐμὲ οἴδατε οὔτε τὸν Πατέρα
μου· εἰ ἐμὲ ᾔδειτε, καὶ τὸν Πατέρα μου ἂν ᾔδειτε.
88.1 *Ταῦτα τὰ ῥήματα ἐλάλησεν ἐν τῷ γαζοφυλακίῳ* 20
διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ· καὶ οὐδεὶς ἐπίασεν αὐτόν, 7. 30; 13. 1 Lk. 22. 53
ὅτι οὔπω ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ.
89.10 *Εἶπεν οὖν πάλιν αὐτοῖς, Ἐγὼ ὑπάγω καὶ* 21 7. 34; 13. 33
ζητήσετέ με, καὶ ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ ὑμῶν ἀποθα-
νεῖσθε· ὅπου ἐγὼ ὑπάγω ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν.
ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι, Μήτι ἀποκτενεῖ ἑαυτόν, 22 7. 35
ὅτι λέγει, Ὅπου ἐγὼ ὑπάγω ὑμεῖς οὐ δύνασθε
ἐλθεῖν; καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, Ὑμεῖς ἐκ τῶν κάτω 23 3. 31
ἐστέ, ἐγὼ ἐκ τῶν ἄνω εἰμί· ὑμεῖς ἐκ τούτου τοῦ
κόσμου ἐστέ, ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου.
εἶπον οὖν ὑμῖν ὅτι ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις 24
ὑμῶν· ἐὰν γὰρ μὴ πιστεύσητε ὅτι ἐγώ εἰμι, ἀπο-
θανεῖσθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν. ἔλεγον οὖν 25 14
αὐτῷ, Σὺ τίς εἶ; εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Τὴν
ἀρχὴν ὅ τι καὶ λαλῶ ὑμῖν; πολλὰ ἔχω περὶ ὑμῶν 26 38; 12. 49
λαλεῖν καὶ κρίνειν· ἀλλ' ὁ πέμψας με ἀληθής
ἐστιν, κἀγὼ ἃ ἤκουσα παρ' αὐτοῦ, ταῦτα λαλῶ
εἰς τὸν κόσμον. οὐκ ἔγνωσαν ὅτι τὸν Πατέρα 27

---

16 *αληθινη*] -*θης* $\mathfrak{p}^{66}$ℵΘ *pm* ϛ: *δικαια 544 pc* | *με* ℵ*D sy^sc co ac²] *add Πατηρ rell* ϛ; R   24 *γαρ*] *om 661 pc* sy^s bo^pc | *πιστευσητε*] *add μοι* ℵDΘ f*13 d e*   25 *ὅ τι* (*ὅτι* R^m)] quod it vg^codd: quia *b* vg^w sy^s: qui *e* vg^s, cl | (*υμιν;* R^m] . ϛ R')

8.14; 12.32 28 αὐτοῖς ἔλεγεν. εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς, Ὅταν ὑψώ-
σητε τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, τότε γνώσεσθε ὅτι
ἐγώ εἰμι, καὶ ἀπ' ἐμαυτοῦ ποιῶ οὐδέν, ἀλλὰ
16 Mt. 27.46 29 καθὼς ἐδίδαξέν με ὁ Πατήρ, ταῦτα λαλῶ. καὶ ὁ
πέμψας με μετ' ἐμοῦ ἐστιν· οὐκ ἀφῆκέν με μόνον,
ὅτι ἐγὼ τὰ ἀρεστὰ αὐτῷ ποιῶ πάντοτε.
7.31; 10.42; 12.11, 42 30 Ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦντος πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς
15.14 31 αὐτόν. ἔλεγεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς πεπι-
στευκότας αὐτῷ Ἰουδαίους, Ἐὰν ὑμεῖς μείνητε
ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐμῷ, ἀληθῶς μαθηταί μού ἐστε,
32 | καὶ γνώσεσθε τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐλευ-
33 θερώσει ὑμᾶς. ἀπεκρίθησαν πρὸς αὐτόν, Σπέρμα
Mt. 3.9 Neh. 9.36 Αβρααμ ἐσμεν, καὶ οὐδενὶ δεδουλεύκαμεν πώ-
ποτε· πῶς σὺ λέγεις ὅτι Ἐλεύθεροι γενήσεσθε;
Ro. 6.16, 20 1 Jn. 3.8 34 ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Αμην αμην λέγω
ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν δοῦλός ἐστιν
Gal. 4.30 35 τῆς ἁμαρτίας. ὁ δὲ δοῦλος οὐ μένει ἐν τῇ οἰκίᾳ
Ro. 6.18, 22 36 εἰς τὸν αἰῶνα· ὁ υἱὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα. ἐὰν
οὖν ὁ Υἱὸς ὑμᾶς ἐλευθερώσῃ, ὄντως ἐλεύθεροι
37 ἔσεσθε. Οἶδα ὅτι σπέρμα Αβρααμ ἐστε· ἀλλὰ
ζητεῖτέ με ἀποκτεῖναι, ὅτι ὁ λόγος ὁ ἐμὸς οὐ
38 χωρεῖ ἐν ὑμῖν. ἃ ἐγὼ ἑώρακα παρὰ τῷ Πατρὶ
λαλῶ· καὶ ὑμεῖς οὖν ἃ ἠκούσατε παρὰ τοῦ πατρὸς
39 ποιεῖτε. ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπαν αὐτῷ, Ὁ πατὴρ
Mt. 3.9 ἡμῶν Αβρααμ ἐστιν. λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Εἰ

---

27 αυτοις (*etiam* vg^{w})] αυτου D *28 pc* vg$^{s, cl}$ | ελεγεν (*etiam* vg^{w})] λεγει DF: *add* τον Θεον ℵD it vg$^{s, cl}$ 28 (ειμι, R^{t}] · ς R^{m}) 34 της αμαρτιας] *om* D *b* sy^{s} Cl Cypr 38 ηκουσατε BWΘ f*1* f*13 pm f* sy^{hmg} bo arm; R] εωρακατε 𝔭^{66}ℵ*D *28 al* lat sy$^{s, p, h}$ sa ac^{2} ς | του πατρος 𝔭^{66}B *pc* Or; R] του π. υμων ℵΘ f*1* f*13 pm* bo ac^{2}: τω πατρι υμ. (*add* ταυτα D) DW *al* ς

τέκνα τοῦ Ἀβρααμ ἐστε, τὰ ἔργα τοῦ Ἀβρααμ
ποιεῖτε· νῦν δὲ ζητεῖτέ με ἀποκτεῖναι, ἄνθρωπον 40
ὃς τὴν ἀλήθειαν ὑμῖν λελάληκα, ἣν ἤκουσα παρὰ
τοῦ Θεοῦ· τοῦτο Ἀβρααμ οὐκ ἐποίησεν. ὑμεῖς 41 Gn. 3. 15
ποιεῖτε τὰ ἔργα τοῦ πατρὸς ὑμῶν. εἶπαν αὐτῷ, Dt. 23. 2 LXX
Ἡμεῖς ἐκ πορνείας οὐκ ἐγεννήθημεν, ἕνα Πατέρα
ἔχομεν τὸν Θεόν. εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Εἰ ὁ 42
Θεὸς Πατὴρ ὑμῶν ἦν, ἠγαπᾶτε ἂν ἐμέ· ἐγὼ γὰρ 1 Jn. 5. 1
ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐξῆλθον καὶ ἥκω· οὐδὲ γὰρ ἀπ ἐμαυ-
τοῦ ἐλήλυθα, ἀλλ' ἐκεῖνός με ἀπέστειλεν. διὰ τί 43 12. 39
τὴν λαλιὰν τὴν ἐμὴν οὐ γινώσκετε; ὅτι οὐ δύνασθε Mt. 12. 34 Ro. 8. 7
ἀκούειν τὸν λόγον τὸν ἐμόν. ὑμεῖς ἐκ τοῦ πατρὸς 44 1 Jn. 3. 8–10
τοῦ διαβόλου ἐστὲ καὶ τὰς ἐπιθυμίας τοῦ πατρὸς
ὑμῶν θέλετε ποιεῖν. ἐκεῖνος ἀνθρωποκτόνος ἦν Gn. 3. 4
ἀπ' ἀρχῆς, καὶ ἐν τῇ ἀληθείᾳ οὐκ ἔστηκεν, ὅτι 2 P. 2. 4
οὐκ ἔστιν ἀλήθεια ἐν αὐτῷ. ὅταν λαλῇ τὸ ψεῦδος,
ἐκ τῶν ἰδίων λαλεῖ, ὅτι ψεύστης ἐστὶν καὶ ὁ πατὴρ
αὐτοῦ. ἐγὼ δὲ ὅτι τὴν ἀλήθειαν λέγω, οὐ πιστεύ- 45 Lk. 22. 67
ετέ μοι. τίς ἐξ ὑμῶν ἐλέγχει με περὶ ἁμαρτίας; 46 2 Co. 5. 21
εἰ ἀλήθειαν λέγω, διὰ τί ὑμεῖς οὐ πιστεύετέ μοι; 1 P. 2. 22
ὁ ὢν ἐκ τοῦ Θεοῦ τὰ ῥήματα τοῦ Θεοῦ ἀκούει· 47 18. 37
διὰ τοῦτο ὑμεῖς οὐκ ἀκούετε, ὅτι ἐκ τοῦ Θεοῦ οὐκ 1 Jn. 4. 6
ἐστέ. Ἀπεκρίθησαν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ εἶπαν αὐτῷ, 48
Οὐ καλῶς λέγομεν ἡμεῖς ὅτι Σαμαρείτης εἶ σὺ 7. 20
καὶ δαιμόνιον ἔχεις; ἀπεκρίθη Ἰησοῦς, Ἐγὼ 49 Mk. 3. 21a

---

39 ποιειτε 𝔭^{66}B* *700* lat sy^{s}; R^{m}] εποιειτε א*DWΘ *13 22 28 al* (επ. αν א^{c}KL *pm* ς) it co ac^{2} fa^{m}; R^{t} 43 λαλιαν] αληθειαν D* *pc* 44 του πατρος 1°] *om* K sy^{s} | ουκ ἕστηκεν 𝔭^{66}אB*DWΘ f*1* *pm*; R^{t}] ουχ ἕστ- C *al* bo^{pc} ς; R^{m} | ψευστ. εστιν] *add* καθως Ψ (ως *157*) it 46 υμεις] *om* W *157 a r*^{1} vg$^{s, cl}$ arm 47 οτι εκ τ. Θ. ουκ εστε] *om* DG *579* 48 συ] *om* א* f*1* *pc* Or

δαιμόνιον οὐκ ἔχω, ἀλλὰ τιμῶ τὸν Πατέρα μου,
5.41 50 *καὶ ὑμεῖς ἀτιμάζετέ με. ἐγὼ δὲ οὐ ζητῶ τὴν δόξαν*
51 *μου· ἔστιν ὁ ζητῶν καὶ κρίνων. αμην αμην λέγω*
5.24; 6.40, 47; 11.25 *ὑμῖν, ἐάν τις τὸν ἐμὸν λόγον τηρήσῃ, θάνατον*
52 *οὐ μὴ θεωρήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα. εἶπαν αὐτῷ οἱ*
Ἰουδαῖοι, Νῦν ἐγνώκαμεν ὅτι δαιμόνιον ἔχεις.
Αβρααμ ἀπέθανεν καὶ οἱ προφῆται, καὶ σὺ λέγεις,
Ἐάν τις τὸν λόγον μου τηρήσῃ, οὐ μὴ γεύσηται
Mk. 9.1 4.12 53 *θανάτου εἰς τὸν αἰῶνα. μὴ σὺ μείζων εἶ τοῦ*
πατρὸς ἡμῶν Αβρααμ, ὅστις ἀπέθανεν; καὶ οἱ
54 *προφῆται ἀπέθανον· τίνα σεαυτὸν ποιεῖς; | ἀπε-*
κρίθη Ἰησοῦς, Ἐὰν ἐγὼ δοξάσω ἐμαυτόν, ἡ δόξα
μου οὐδέν ἐστιν· ἔστιν ὁ Πατήρ μου ὁ δοξάζων
7.28 55 *με, ὃν ὑμεῖς λέγετε ὅτι Θεὸς ἡμῶν ἐστιν, | καὶ οὐκ*
ἐγνώκατε αὐτόν, ἐγὼ δὲ οἶδα αὐτόν. κἂν εἴπω ὅτι
οὐκ οἶδα αὐτόν, ἔσομαι ὅμοιος ὑμῖν ψεύστης· ἀλλὰ
56 *οἶδα αὐτὸν καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ τηρῶ. Αβρααμ*
ὁ πατὴρ ὑμῶν ἠγαλλιάσατο ἵνα ἴδῃ τὴν ἡμέραν
57 *τὴν ἐμήν, καὶ εἶδεν καὶ ἐχάρη. εἶπαν οὖν οἱ Ἰου-*
δαῖοι πρὸς αὐτόν, Πεντήκοντα ἔτη οὔπω ἔχεις
58 *καὶ Αβρααμ ἑώρακας; εἶπεν αὐτοῖς Ἰησοῦς,*
Αμην αμην λέγω ὑμῖν, πρὶν Αβρααμ γενέσθαι
10.31 59 *ἐγὼ εἰμί. ἦραν οὖν λίθους ἵνα βάλωσιν ἐπ᾽ αὐτόν·*
Ἰησοῦς δὲ ἐκρύβη καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ.

---

50 δε] *om* 69 *pc* sy$^{pal(1)}$ arm Or 52 εις τον αι.] *om* D *b c ff*^{2} *l* sy^{s} 53 πατρος ημων] *om* DW it sy^{s} | οστις] οτι D *a* 56 ἴδῃ $\mathfrak{p}^{66}$D* f*1* *pm* lat Cl ς; R] εἴδῃ ℵAB*W f*13* 69 *al* 57 πεντηκ.] τεσσερακοντα Λ *pc* Chr | εωρακας] εωρακεν σε ℵ* 0124 sy^{s} sa ac^{2} 59 ιερου $\mathfrak{p}^{66}$ℵ*BDWΘ* *pc* lat sy^{s}; R^{t}] *add* (Lc. 4. 30) και (*om* Θ^{c} *al* ς) διελθων δια μεσου αυτων επορευετο (*om* επορ. Θ^{c} *al* ς) και παρηγεν ουτως ℵ^{c}ACΘ^{c} f*1* f*13* *pl f g*^{2} *q r*^{1} sy$^{p, h}$ ς; R^{m}

Καὶ παράγων εἶδεν ἄνθρωπον τυφλὸν ἐκ γενε- 9 Ac. 3. 2; 14. 8
τῆς. καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέ- 2 Lk. 13. 2
γοντες, Ραββει, τίς ἥμαρτεν, οὗτος ἢ οἱ γονεῖς Ex. 20. 5
αὐτοῦ, ἵνα τυφλὸς γεννηθῇ; ἀπεκρίθη Ἰησοῦς, 3 11. 4
Οὔτε οὗτος ἥμαρτεν οὔτε οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἀλλ'
ἵνα φανερωθῇ τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ ἐν αὐτῷ. ἡμᾶς 4 5. 17, 20; 11. 9
δεῖ ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τοῦ πέμψαντός με ἕως
ἡμέρα ἐστίν. ἔρχεται νὺξ ὅτε οὐδεὶς δύναται ἐργά-
ζεσθαι. ὅταν ἐν τῷ κόσμῳ ὦ, φῶς εἰμι τοῦ κό- 5 8. 12; 12. 35
σμου. ταῦτα εἰπὼν ἔπτυσεν χαμαὶ καὶ ἐποίησεν 6 Mk. 8. 23
πηλὸν ἐκ τοῦ πτύσματος, καὶ ἐπέθηκεν αὐτοῦ τὸν
πηλὸν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς, | καὶ εἶπεν αὐτῷ, 7
Ὕπαγε νίψαι εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωαμ
(ὃ ἑρμηνεύεται Ἀπεσταλμένος). ἀπῆλθεν οὖν καὶ
ἐνίψατο, καὶ ἦλθεν βλέπων. Οἱ οὖν γείτονες καὶ 8
οἱ θεωροῦντες αὐτὸν τὸ πρότερον, ὅτι προσαίτης
ἦν, ἔλεγον, Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ καθήμενος καὶ
προσαιτῶν; ἄλλοι ἔλεγον ὅτι Οὗτός ἐστιν· ἄλλοι 9
ἔλεγον, Οὐχί, ἀλλὰ ὅμοιος αὐτῷ ἐστιν. ἐκεῖνος
ἔλεγεν ὅτι Ἐγώ εἰμι. ἔλεγον οὖν αὐτῷ, Πῶς οὖν 10
ἠνεῴχθησάν σου οἱ ὀφθαλμοί; ἀπεκρίθη ἐκεῖνος, 11
Ὁ ἄνθρωπος ὁ λεγόμενος Ἰησοῦς πηλὸν ἐποίησεν
καὶ ἐπέχρισέν μου τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ εἶπέν μοι
ὅτι Ὕπαγε εἰς τὸν Σιλωαμ καὶ νίψαι· ἀπελθὼν

2 λεγ.] *om* D lat sy[s] 4 ημας 𝔭[66]א*BDW *pc* Or; R] εμε AΘ f1 f13 *pl* lat sy ς | με] ημας 𝔭[66]א*W *pc* 6 επεθηκεν B *pc* sa] επεχρισεν 𝔭[66]אADWΘ f1 f13 *pl* latt sy ς; R | τον πηλον] *om* f1 69 565 *pc* it sy bo 7 νιψαι] *om* A* **0216** *a b* sa(1) 8 προσαιτης ην 𝔭[66]אABDWΘ f1 *124* *565 pm* lat sy; R: τυφλος ην Δ *al* ς: τυφλ. ην και προσ. 69 *a c e l* 11 μου τους οφθ.] με it | τον Σιλ. 𝔭[66]אBDWΘ f1 *565 pc* is Ir; R] την κολυμβηθραν του Σ. A f13 *28 pl* lat ς

12 οὖν καὶ νιψάμενος ἀνέβλεψα. καὶ εἶπαν αὐτῷ,
13 Ποῦ ἐστιν ἐκεῖνος; λέγει, Οὐκ οἶδα. Ἄγουσιν
αὐτὸν πρὸς τοὺς Φαρισαίους, τόν ποτε τυφλόν.
5. 9 14 ἦν δὲ σάββατον ἐν ᾗ ἡμέρᾳ τὸν πηλὸν ἐποίησεν ὁ
Ἰησοῦς καὶ ἀνέῳξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς.
15 πάλιν οὖν ἠρώτων αὐτὸν καὶ οἱ Φαρισαῖοι πῶς
ἀνέβλεψεν. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Πηλὸν ἐπέθηκέν
μου ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ ἐνιψάμην, καὶ βλέ-
31. 33; 3. 2 16 πω. ἔλεγον οὖν ἐκ τῶν Φαρισαίων τινές, Οὐκ
ἔστιν οὗτος παρὰ Θεοῦ ὁ ἄνθρωπος, ὅτι τὸ σάβ-
βατον οὐ τηρεῖ. ἄλλοι ἔλεγον, Πῶς δύναται ἄν-
7. 43 θρωπος ἁμαρτωλὸς τοιαῦτα σημεῖα ποιεῖν; καὶ
17 σχίσμα ἦν ἐν αὐτοῖς. λέγουσιν οὖν τῷ τυφλῷ
πάλιν, Τί σὺ λέγεις περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἠνέῳξέν σου
4. 19 τοὺς ὀφθαλμούς; ὁ δὲ εἶπεν ὅτι Προφήτης ἐστίν.
18 οὐκ ἐπίστευσαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ ὅτι
ἦν τυφλὸς καὶ ἀνέβλεψεν, ἕως ὅτου ἐφώνησαν τοὺς
19 γονεῖς αὐτοῦ τοῦ ἀναβλέψαντος | καὶ ἠρώτησαν
αὐτοὺς λέγοντες, Οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ὑμῶν, ὃν
ὑμεῖς λέγετε ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη; πῶς οὖν βλέπει
20 ἄρτι; ἀπεκρίθησαν οὖν οἱ γονεῖς αὐτοῦ καὶ εἶπαν,
Οἴδαμεν ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ἡμῶν καὶ ὅτι τυ-
21 φλὸς ἐγεννήθη· πῶς δὲ νῦν βλέπει οὐκ οἴδαμεν, ἢ
τίς ἤνοιξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμεῖς οὐκ οἴδα-
μεν· αὐτὸν ἐρωτήσατε, ἡλικίαν ἔχει, αὐτὸς περὶ
7. 13; 12. 42 16. 2 22 ἑαυτοῦ λαλήσει. ταῦτα εἶπαν οἱ γονεῖς αὐτοῦ ὅτι

---

16 αλλοι $\mathfrak{p}^{66}$ΑΘ *28 pm* ς] *add* δε ℵBDW f*1* f*13* *al*; R 18 οτι . . . ανεβλεψεν] οτι ην τυφλ. *b* sy[s]: *om* D *l* | του αναβλ.] *om* f*1* 565 it sy[s] bo 19 λεγοντες] *om* ℵ*W it sy[p] sa(5) ac[2] 21 αυτ. ερωτ. ηλικ. εχ. $\mathfrak{p}^{66}$B(D)Θ f*1* *pc* lat bo; R] αυτος ηλ. εχ. ℵ*(W) *pc b* sy[s] sa ac[2]: αυτος ηλ. εχ., αυτον ερωτ. A f*13* *28 pl l q* δ ς

ἐφοβοῦντο τοὺς Ἰουδαίους· ἤδη γὰρ συνετέθειντο
οἱ Ἰουδαῖοι ἵνα ἐάν τις αὐτὸν ὁμολογήσῃ Χριστόν,
ἀποσυνάγωγος γένηται. διὰ τοῦτο οἱ γονεῖς αὐτοῦ 23
εἶπαν ὅτι Ἡλικίαν ἔχει, αὐτὸν ἐπερωτήσατε.
Ἐφώνησαν οὖν τὸν ἄνθρωπον ἐκ δευτέρου ὃς ἦν 24 Jos. 7. 19
τυφλός, καὶ εἶπαν αὐτῷ, Δὸς δόξαν τῷ Θεῷ·
ἡμεῖς οἴδαμεν ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρωπος ἁμαρτωλός
ἐστιν. ἀπεκρίθη οὖν ἐκεῖνος, Εἰ ἁμαρτωλός ἐστιν 25
οὐκ οἶδα· ἓν οἶδα, ὅτι τυφλὸς ὢν ἄρτι βλέπω.
εἶπαν οὖν αὐτῷ, Τί ἐποίησέν σοι; πῶς ἤνοιξέν 26
σου τοὺς ὀφθαλμούς; ἀπεκρίθη αὐτοῖς, Εἶπον 27
ὑμῖν ἤδη καὶ οὐκ ἠκούσατε· τί πάλιν θέλετε
ἀκούειν; μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε αὐτοῦ μαθηταὶ
γενέσθαι; καὶ ἐλοιδόρησαν αὐτὸν καὶ εἶπαν, Σὺ 28
μαθητὴς εἶ ἐκείνου, ἡμεῖς δὲ τοῦ Μωϋσέως ἐσμὲν
μαθηταί· ἡμεῖς οἴδαμεν ὅτι Μωϋσεῖ λελάληκεν ὁ 29
Θεός, τοῦτον δὲ οὐκ οἴδαμεν πόθεν ἐστίν. ἀπε- 30
κρίθη ὁ ἄνθρωπος καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Ἐν τούτῳ
γὰρ τὸ θαυμαστόν ἐστιν, ὅτι ὑμεῖς οὐκ οἴδατε
πόθεν ἐστίν, καὶ ἤνοιξέν μου τοὺς ὀφθαλμούς.
οἴδαμεν ὅτι ὁ Θεὸς ἁμαρτωλῶν οὐκ ἀκούει, ἀλλ' 31 Is. 1. 15
ἐάν τις θεοσεβὴς ᾖ καὶ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιῇ, Pr. 15. 29 Ac. 10. 35
τούτου ἀκούει. ἐκ τοῦ αἰῶνος οὐκ ἠκούσθη ὅτι 32
ἠνέῳξέν τις ὀφθαλμοὺς τυφλοῦ γεγεννημένου· εἰ 33 16
μὴ ἦν οὗτος παρὰ Θεοῦ, οὐκ ἠδύνατο ποιεῖν
οὐδέν. ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπαν αὐτῷ, Ἐν ἁμαρ- 34 2. Ps. 51.
τίαις σὺ ἐγεννήθης ὅλος, καὶ σὺ διδάσκεις ἡμᾶς;
καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω. Ἤκουσεν Ἰησοῦς 35
ὅτι ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω, καὶ εὑρὼν αὐτὸν εἶπεν,

---

34 ολος] *ολως* E* *f1 al* sy[s]   35 εξω] *om* DW sy[s]

36 *Σὺ πιστεύεις εἰς τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; ἀπε-*
κρίθη ἐκεῖνος καὶ εἶπεν, Καὶ τίς ἐστιν, Κύριε, ἵνα
37 *πιστεύσω εἰς αὐτόν; εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Καὶ*
4. 26; 10. 25 *ἑώρακας αὐτὸν καὶ ὁ λαλῶν μετὰ σοῦ ἐκεῖνός*
38 *ἐστιν. ὁ δὲ ἔφη, Πιστεύω, Κύριε· καὶ προσεκύ-*
Mt. 13. 11–15 39 *νησεν αὐτῷ. καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, Εἰς κρίμα ἐγὼ*
εἰς τὸν κόσμον τοῦτον ἦλθον, ἵνα οἱ μὴ βλέπον-
τες βλέπωσιν καὶ οἱ βλέποντες τυφλοὶ γένωνται.
40 *Ἤκουσαν ἐκ τῶν Φαρισαίων ταῦτα οἱ μετ'*
Mt. 23. 26; 15. 14 *αὐτοῦ ὄντες, καὶ εἶπαν αὐτῷ, Μὴ καὶ ἡμεῖς τυφλοί*
Pr. 26. 12 41 *ἐσμεν; εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Εἰ τυφλοὶ ἦτε,*
οὐκ ἂν εἴχετε ἁμαρτίαν· νῦν δὲ λέγετε ὅτι Βλέ-
10 *πομεν· ἡ ἁμαρτία ὑμῶν μένει. Αμην αμην*
λέγω ὑμῖν, ὁ μὴ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας εἰς
τὴν αὐλὴν τῶν προβάτων ἀλλὰ ἀναβαίνων ἀλλα-
2 *χόθεν, ἐκεῖνος κλέπτης ἐστὶν καὶ λῃστής· ὁ δὲ*
εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας ποιμήν ἐστιν τῶν
3 *προβάτων. τούτῳ ὁ θυρωρὸς ἀνοίγει, καὶ τὰ πρό-*
βατα τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούει, καὶ τὰ ἴδια πρό-
4 *βατα φωνεῖ κατ' ὄνομα καὶ ἐξάγει αὐτά. ὅταν τὰ*
ἴδια πάντα ἐκβάλῃ, ἔμπροσθεν αὐτῶν πορεύεται,
27 *καὶ τὰ πρόβατα αὐτῷ ἀκολουθεῖ, ὅτι οἴδασιν τὴν*
5 *φωνὴν αὐτοῦ· ἀλλοτρίῳ δὲ οὐ μὴ ἀκολουθήσουσιν,*
ἀλλὰ φεύξονται ἀπ' αὐτοῦ, ὅτι οὐκ οἴδασιν τῶν
16. 25 6 *ἀλλοτρίων τὴν φωνήν. Ταύτην τὴν παροιμίαν*
εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐκεῖνοι δὲ οὐκ ἔγνωσαν

---

35 *ανθρωπου* p^{66}ℵBDW *pc* sy^{s} sa ac^{2} fa^{m}; R^{m}] *Θεου* AΘ f*1* f*13* *pl* latt ς; R^{t} 38, 39 *ο δε . . . Ιησους*] *om* ℵ*W *b* (*l**) ac^{2} fa 40 *ταυτα*] *om* ℵ*D *pc* lat sy^{s} sa^{pt} bo ac^{2} fa^{m} arm 41 *η αμ. υμ. μενει*] *αι -ιαι υμ. μενουσιν* DW 33 *al* sy^{s} bo(1) 10. 4 *παντα* p^{66}BDW f*1* 565 *al* it co ac^{2} fa^{m}; R] *om* ℵ*: *προβατα* AΘ f*13* 28 700 *pm* lat ς

τίνα ἦν ἃ ἐλάλει αὐτοῖς. Εἶπεν οὖν πάλιν ὁ 7 Ps. 118. 20
Ἰησοῦς, Αμην αμην λέγω ὑμῖν ὅτι ἐγώ εἰμι ἡ 14. 6 Mt. 7. 13,
θύρα τῶν προβάτων. πάντες ὅσοι ἦλθον πρὸ ἐμοῦ 8 Jer. 23. 1,
κλέπται εἰσὶν καὶ λησταί· ἀλλ' οὐκ ἤκουσαν αὐτῶν
τὰ πρόβατα. ἐγώ εἰμι ἡ θύρα· δι' ἐμοῦ ἐάν τις 9 Ps. 118. 20
εἰσέλθῃ, σωθήσεται, καὶ εἰσελεύσεται καὶ ἐξε- 14. 6 1 Co. 3. 15
λεύσεται καὶ νομὴν εὑρήσει. ὁ κλέπτης οὐκ 10
ἔρχεται εἰ μὴ ἵνα κλέψῃ καὶ θύσῃ καὶ ἀπο-
λέσῃ· ἐγὼ ἦλθον ἵνα ζωὴν ἔχωσιν καὶ περισσὸν
ἔχωσιν. Ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός. ὁ ποιμὴν 11 Ps. 23. 1 Lk. 15. 4–7
ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν ὑπὲρ τῶν προ-
βάτων· ὁ μισθωτὸς καὶ οὐκ ὢν ποιμήν, οὗ οὐκ 12 Is. 40. 11
ἔστιν τὰ πρόβατα ἴδια, θεωρεῖ τὸν λύκον ἐρχό- Ezk. 34. 1 23; 37. 24
μενον καὶ ἀφίησιν τὰ πρόβατα καὶ φεύγει,—καὶ 15. 13 Mt. 10. 16
ὁ λύκος ἁρπάζει αὐτὰ καὶ σκορπίζει·— | ὅτι 13 Ac. 20. 29 Tit. 1. 11
μισθωτός ἐστιν καὶ οὐ μέλει αὐτῷ περὶ τῶν προ- 1 P. 5. 2, 3
βάτων. ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός, καὶ γινώσκω 14 2 Ti. 2. 19
90.3 τὰ ἐμὰ καὶ γινώσκουσί με τὰ ἐμά, καθὼς γινώ- 15 Mt. 11. 27
σκει με ὁ Πατὴρ κἀγὼ γινώσκω τὸν Πατέρα,
91.4 *καὶ τὴν ψυχήν μου τίθημι ὑπὲρ τῶν προβάτων.
92.10 καὶ ἄλλα πρόβατα ἔχω ἃ οὐκ ἔστιν ἐκ τῆς αὐλῆς 16 Ezk. 37. 24 34. 23
ταύτης· κἀκεῖνα δεῖ με ἀγαγεῖν, καὶ τῆς φωνῆς 11. 52 1 P. 2. 25
μου ἀκούσουσιν, καὶ γενήσεται μία ποίμνη, εἷς Eph. 4. 5

---

6 ην α] *om* 𝔓[66*] *1170* lat sy[p, h] 7 η θυρα *rell* ς; R] ο ποιμην sa ac 8 ηλθον προ εμου 𝔓[66]ABDW f*13* *700* *pm*; R] ηλθον 𝔓[45vid]ℵ* *28* *al* lat sy[s, p] sa: πρ. εμ. ηλθ. Θ f*1* *565* *pc* ς 11 ο ποιμ. ο καλ. 1° 2°] ο καλ. ποιμ. 𝔓[45] | τιθησιν] διδωσιν 𝔓[45]ℵ*D lat sy[s] 13 οτι μισθ.] *praem* ο δε μισθωτος φευγει A f*13* *pm* lat ς 14 γινωσκουσι (-σκει 𝔓[45c] Epiph) με τα εμα 𝔓[45*, 66]ℵBDW latt co; R] γινωσκομαι υπο των εμων AΘ f*1* f*13* *pl* sy[(s), p, h] ς 15 τιθημι *rell* ς; R] διδωμι 𝔓[45, 66]ℵ*DW 16 α] απερ 𝔓[45] | γενησεται 𝔓[66]ℵ*A f*13* *28* *pm* ς] -σονται 𝔓[45]BDWΘ *1* *al* *f* vg(1) co arm; R

Ph. 2. 8, 9 17 ποιμήν. διὰ τοῦτό με ὁ Πατὴρ ἀγαπᾷ ὅτι ἐγὼ
τίθημι τὴν ψυχήν μου, ἵνα πάλιν λάβω αὐτήν.
18 οὐδεὶς ἦρεν αὐτὴν ἀπ' ἐμοῦ, ἀλλ' ἐγὼ τίθημι
αὐτὴν ἀπ' ἐμαυτοῦ. ἐξουσίαν ἔχω θεῖναι αὐτήν,
5. 26; 19. 11 καὶ ἐξουσίαν ἔχω πάλιν λαβεῖν αὐτήν· ταύτην τὴν
7. 43; 9. 16 19 ἐντολὴν ἔλαβον παρὰ τοῦ Πατρός μου. Σχίσμα
πάλιν ἐγένετο ἐν τοῖς Ἰουδαίοις διὰ τοὺς λόγους
7. 20; 8. 48 Mk. 3. 21 s 20 τούτους. ἔλεγον δὲ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν, Δαιμόνιον
21 ἔχει καὶ μαίνεται· τί αὐτοῦ ἀκούετε; ἄλλοι ἔλεγον,
Ταῦτα τὰ ῥήματα οὐκ ἔστιν δαιμονιζομένου· μὴ
δαιμόνιον δύναται τυφλῶν ὀφθαλμοὺς ἀνοῖξαι;
1 Mc. 4. 59 22 Ἐγένετο τότε τὰ ἐνκαίνια ἐν τοῖς Ἱεροσολύ-
Ac. 3. 11; 5. 12 23 μοις· χειμὼν ἦν· | καὶ περιεπάτει ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ
24 ἱερῷ ἐν τῇ στοᾷ τοῦ Σολομῶνος. ἐκύκλωσαν οὖν
αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ ἔλεγον αὐτῷ, Ἕως πότε
Lk. 22. 67 τὴν ψυχὴν ἡμῶν αἴρεις; εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστός, εἰπὸν
4. 26; 5. 36 25 ἡμῖν παρρησίᾳ. ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς,
9. 37 Εἶπον ὑμῖν, καὶ οὐ πιστεύετε· τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ
ποιῶ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Πατρός μου, ταῦτα μαρ-
6. 64; 8. 45 26 τυρεῖ περὶ ἐμοῦ· ἀλλὰ ὑμεῖς οὐ πιστεύετε, ὅτι
3. 4; 8. 47 27 οὐκ ἐστὲ ἐκ τῶν προβάτων τῶν ἐμῶν. τὰ πρό-
βατα τὰ ἐμὰ τῆς φωνῆς μου ἀκούουσιν, κἀγὼ
5. 24; 6. 39; 17. 12; 18. 9 28 γινώσκω αὐτά, καὶ ἀκολουθοῦσίν μοι, | κἀγὼ
δίδωμι αὐτοῖς ζωὴν αἰώνιον, καὶ οὐ μὴ ἀπόλων-
ται εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ οὐχ ἁρπάσει τις αὐτὰ ἐκ τῆς

---

18 ηρεν $\mathfrak{p}^{45}$ℵ*B.; R[m]] *αιρει rell* ς; R[t] | αλλ . . . εμαυτου] *om* D *l** Eus 20 Δαιμ.] οτι Δαιμ. $\mathfrak{p}^{45}$D 22 τοτε $\mathfrak{p}^{66}$ BW *pc* sa[pt] bo arm; R[m]] δε ℵADΘ f*13* 28 *pm* lat sy[p, h] ς; R[t]: *om* f*1* 565 *pc* 25 Ειπον] Λαλω DΘ lat sy[s] Tert | ου πιστευετε] ουκ επιστευσατε B *pc* 26 εμων $\mathfrak{p}^{66c}$ℵBWΘ *al* lat; R] *add* καθως ειπον υμιν $\mathfrak{p}^{66*}$AD f*1* f*13* *pm* it ς

χειρός μου. ὁ Πατήρ μου ὃ δέδωκέν μοι πάντων 29
μεῖζόν ἐστιν, καὶ οὐδεὶς δύναται ἁρπάζειν ἐκ τῆς
χειρὸς τοῦ Πατρός. ἐγὼ καὶ ὁ Πατὴρ ἕν ἐσμεν. 30
Ἐβάστασαν πάλιν λίθους οἱ Ἰουδαῖοι ἵνα λιθά- 31 8. 59
σωσιν αὐτόν. ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Πολλὰ 32
ἔργα ἔδειξα ὑμῖν καλὰ ἐκ τοῦ Πατρός· διὰ ποῖον
αὐτῶν ἔργον ἐμὲ λιθάζετε; ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ 33 5. 18
Ἰουδαῖοι, Περὶ καλοῦ ἔργου οὐ λιθάζομέν σε
ἀλλὰ περὶ βλασφημίας, καὶ ὅτι σὺ ἄνθρωπος ὢν Mt. 26. 6
ποιεῖς σεαυτὸν Θεόν. ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, 34
Οὐκ ἔστιν γεγραμμένον ἐν τῷ νόμῳ ὑμῶν ὅτι Ps. 82. 6
Ἐγὼ εἶπα, Θεοί ἐστε; *εἰ ἐκείνους εἶπεν θεοὺς πρὸς* 35
οὓς ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐγένετο, καὶ οὐ δύναται Mt. 5. 17,
λυθῆναι ἡ γραφή, ὃν ὁ Πατὴρ ἡγίασεν καὶ ἀπέ- 36 5. 17–20
στειλεν εἰς τὸν κόσμον ὑμεῖς λέγετε ὅτι Βλασφη-
μεῖς, ὅτι εἶπον Υἱὸς τοῦ Θεοῦ εἰμι; εἰ οὐ ποιῶ 37
τὰ ἔργα τοῦ Πατρός μου, μὴ πιστεύετέ μοι· εἰ δὲ 38
ποιῶ, κἂν ἐμοὶ μὴ πιστεύητε, τοῖς ἔργοις πι-
στεύετε, ἵνα γνῶτε καὶ γινώσκητε ὅτι ἐν ἐμοὶ ὁ
93.4 *Πατὴρ κἀγὼ ἐν τῷ Πατρί. Ἐζήτουν οὖν αὐτὸν* 39 8. 59
πάλιν πιάσαι· καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῶν. Lk. 4. 30

---

29 *ὃ . . . π. μειζον* B latt bo Ambr Hier; R^{m}] *ὃς . . . μειζων π.* 𝔭^{66} f*1* f*13* *al* sy sa ac ac^{2} ς; R^{t}: *ὃ . . . π. μειζων* ℵW : *ὃς . . . μειζον π.* AΘ : *ὁ δεδωκως μοι παντων μειζων* D 31 *παλιν* ℵBW; R] *ουν* D *28* it vg$^{s, cl}$: *ουν παλιν* 𝔭^{66}A *pm* ς: *om* 𝔭^{45}Θ *ff*^{2} vg^{w} 34 *γεγραμμ.*] *add εν τη γραφη* 𝔭^{45} | *υμων*] *om* 𝔭^{45}ℵ*DΘ *pc* it sy^{s} Cypr 35 *προς . . . γραφη*] *και ου δυν. λυθ.* 𝔭^{45} 36 *Υιος*] *ο Υιος* 𝔭^{45} | *του*] *om* 𝔭^{45vid,66*}ℵDW *28 69 al* 38 *και γινωσκητε* 𝔭^{45,66}B(W) Θ f*1* *al r*; R] *κ. πιστευσητε* ℵA f*13* *28 pm f ff*^{2} *z δ* vg ς: *om* D (it) sy^{s} Tert Cypr 39 *αυτ. παλ.* ALW f*1* *565 al*] *παλ. αυτ.* 𝔭^{66}BΘ *al*: *αυτ.* 𝔭^{45}ℵ*D *al* lat

40 *Καὶ ἀπῆλθεν πάλιν πέραν τοῦ Ἰορδάνου εἰς*
1. 28 *τὸν τόπον ὅπου ἦν Ἰωάννης τὸ πρῶτον βαπτίζων,*
41 *καὶ ἔμενεν ἐκεῖ. καὶ πολλοὶ ἦλθον πρὸς αὐτὸν* 94.10
καὶ ἔλεγον ὅτι Ἰωάννης μὲν σημεῖον ἐποίησεν
οὐδέν, πάντα δὲ ὅσα εἶπεν Ἰωάννης περὶ τούτου
8. 30 42 *ἀληθῆ ἦν. καὶ πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν ἐκεῖ.*
11 *Ἦν δέ τις ἀσθενῶν, Λάζαρος ἀπὸ Βηθανίας,*
Lk. 10. 38, 39 *ἐκ τῆς κώμης Μαρίας καὶ Μάρθας τῆς ἀδελφῆς*
12. 3 2 *αὐτῆς. ἦν δὲ Μαριαμ ἡ ἀλείψασα τὸν Κύριον*
μύρῳ καὶ ἐκμάξασα τοὺς πόδας αὐτοῦ ταῖς θριξὶν
3 *αὐτῆς, ἧς ὁ ἀδελφὸς Λάζαρος ἠσθένει. ἀπέστει-*
λαν οὖν αἱ ἀδελφαὶ πρὸς αὐτὸν λέγουσαι, Κύριε,
4 *ἴδε ὃν φιλεῖς ἀσθενεῖ. ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς*
9. 3 *εἶπεν, Αὕτη ἡ ἀσθένεια οὐκ ἔστιν πρὸς θάνατον*
ἀλλ' ὑπὲρ τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, ἵνα δοξασθῇ ὁ
5 *Υἱὸς τοῦ Θεοῦ δι' αὐτῆς. ἠγάπα δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν*
Μάρθαν καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς καὶ τὸν Λάζαρον.
6 *ὡς οὖν ἤκουσεν ὅτι ἀσθενεῖ, τότε μὲν ἔμεινεν ἐν*
7 *ᾧ ἦν τόπῳ δύο ἡμέρας· ἔπειτα μετὰ τοῦτο λέγει*
τοῖς μαθηταῖς, Ἄγωμεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν πάλιν.
8. 59; 10. 31 8 *λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταί, Ραββει, νῦν ἐζήτουν*
σε λιθάσαι οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ πάλιν ὑπάγεις ἐκεῖ;
9. 4, 5; 1 Jn. 2, 10 9 *ἀπεκρίθη Ἰησοῦς, Οὐχὶ δώδεκα ὧραί εἰσιν τῆς*
ἡμέρας; ἐάν τις περιπατῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ, οὐ προσ-
κόπτει, ὅτι τὸ φῶς τοῦ κόσμου τούτου βλέπει·
12. 35; 1 Jn. 2. 11 10 *ἐὰν δέ τις περιπατῇ ἐν τῇ νυκτί, προσκόπτει, ὅτι*
11 *τὸ φῶς οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ. ταῦτα εἶπεν, καὶ μετὰ*

---

40 *πρωτον*] *προτερον* p^{45}ℵΘ f*13* *al* it 42 *εκει*] *om* p^{45} *118* *pc* lat sy ac^{2} bo^{pc} 11. 2 *δε*] *add αυτη* X *e*: *add αυτη η* p^{45} 6 *εν ω ην*] *επι τω* p^{45}D 7 *επειτα*] *ειτα* p^{45vid,66}D *435* | *τοις μαθ.*] *om* p^{45vid,66*} *e l**

τοῦτο λέγει αὐτοῖς, Λάζαρος ὁ φίλος ἡμῶν κεκοί- Mt. 9. 24 Lk. 8. 52
μηται· ἀλλὰ πορεύομαι ἵνα ἐξυπνίσω αὐτόν.
εἶπαν οὖν οἱ μαθηταὶ αὐτῷ, Κύριε, εἰ κεκοίμηται, 12
σωθήσεται. εἰρήκει δὲ ὁ Ἰησοῦς περὶ τοῦ θανά- 13
του αὐτοῦ· ἐκεῖνοι δὲ ἔδοξαν ὅτι περὶ τῆς κοιμή-
σεως τοῦ ὕπνου λέγει. τότε οὖν εἶπεν αὐτοῖς ὁ 14
Ἰησοῦς παρρησίᾳ, Λάζαρος ἀπέθανεν, | καὶ 15
χαίρω δι' ὑμᾶς, ἵνα πιστεύσητε, ὅτι οὐκ ἤμην
ἐκεῖ· ἀλλὰ ἄγωμεν πρὸς αὐτόν. εἶπεν οὖν Θωμᾶς 16 Mk. 10. 32; 14. 31
ὁ λεγόμενος Δίδυμος τοῖς συνμαθηταῖς, Ἄγωμεν
καὶ ἡμεῖς ἵνα ἀποθάνωμεν μετ' αὐτοῦ. Ἐλ- 17
θὼν οὖν ὁ Ἰησοῦς εὗρεν αὐτὸν τέσσαρας ἤδη
ἡμέρας ἔχοντα ἐν τῷ μνημείῳ. ἦν δὲ Βηθανία 18
ἐγγὺς τῶν Ἱεροσολύμων ὡς ἀπὸ σταδίων δεκα-
πέντε. πολλοὶ δὲ ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐληλύθεισαν 19
πρὸς τὴν Μάρθαν καὶ Μαριαμ, ἵνα παραμυθή-
σωνται αὐτὰς περὶ τοῦ ἀδελφοῦ. ἡ οὖν Μάρθα 20
ὡς ἤκουσεν ὅτι Ἰησοῦς ἔρχεται, ὑπήντησεν αὐτῷ·
Μαριαμ δὲ ἐν τῷ οἴκῳ ἐκαθέζετο. εἶπεν οὖν ἡ 21
Μάρθα πρὸς Ἰησοῦν, Κύριε, εἰ ἦς ὧδε, οὐκ ἂν 3, 32
ἀπέθανεν ὁ ἀδελφός μου. καὶ νῦν οἶδα ὅτι ὅσα ἂν 22
αἰτήσῃ τὸν Θεὸν δώσει σοι ὁ Θεός. λέγει αὐτῇ 23
ὁ Ἰησοῦς, Ἀναστήσεται ὁ ἀδελφός σου. λέγει 24 5. 29; 6. 40 Lk. 14. 14
αὐτῷ ἡ Μάρθα, Οἶδα ὅτι ἀναστήσεται ἐν τῇ ἀνα-
στάσει ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. εἶπεν αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, 25
Ἐγώ εἰμι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωή· ὁ πιστεύων εἰς
ἐμὲ κἂν ἀποθάνῃ ζήσεται, καὶ πᾶς ὁ ζῶν καὶ 26 5. 24; 8. 51

---

11 *κεκοιμηται*] *κοιμαται* D lat, *item vs.* 12 D latt 17 *Ιησους*] *add εις Βηθανιαν* D f*13* *33* *pm* bo[pc] 19 *την* 𝔓[66] ℵBW *al*; R] *τας περι* 𝔓[45]AΘ f1 f*13* *pm* ς: *om* D (lat) 21 *Κυριε*] *om* B sy[s] 25 *και η ζωη*] *om* 𝔓[45] *a l** sy[s] Cypr Or[pt]

πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐ μὴ ἀποθάνῃ εἰς τὸν αἰῶνα·
6. 69 27 πιστεύεις τοῦτο; λέγει αὐτῷ, Ναί, Κύριε· ἐγὼ
πεπίστευκα ὅτι σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ
28 ὁ εἰς τὸν κόσμον ἐρχόμενος. καὶ τοῦτο εἰποῦσα
ἀπῆλθεν καὶ ἐφώνησεν Μαριαμ τὴν ἀδελφὴν
αὐτῆς λάθρα εἰποῦσα, Ὁ Διδάσκαλος πάρεστιν
29 καὶ φωνεῖ σε. ἐκείνη δὲ ὡς ἤκουσεν, ἐγείρεται
20 30 ταχὺ καὶ ἤρχετο πρὸς αὐτόν· οὔπω δὲ ἐληλύθει
ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν κώμην, ἀλλ' ἦν ἔτι ἐν τῷ τόπῳ
31 ὅπου ὑπήντησεν αὐτῷ ἡ Μάρθα. οἱ οὖν Ἰουδαῖοι
οἱ ὄντες μετ' αὐτῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ παραμυθού-
μενοι αὐτήν, ἰδόντες τὴν Μαριαμ ὅτι ταχέως
ἀνέστη καὶ ἐξῆλθεν, ἠκολούθησαν αὐτῇ, δόξαντες
32 ὅτι ὑπάγει εἰς τὸ μνημεῖον ἵνα κλαύσῃ ἐκεῖ. ἡ οὖν
Μαριαμ ὡς ἦλθεν ὅπου ἦν Ἰησοῦς, ἰδοῦσα αὐτὸν
ἔπεσεν αὐτοῦ πρὸς τοὺς πόδας, λέγουσα αὐτῷ,
21 Κύριε, εἰ ἦς ὧδε, οὐκ ἄν μου ἀπέθανεν ὁ ἀδελφός.
33 Ἰησοῦς οὖν ὡς εἶδεν αὐτὴν κλαίουσαν καὶ τοὺς
13. 21 συνελθόντας αὐτῇ Ἰουδαίους κλαίοντας, ἐνεβρι-
34 μήσατο τῷ πνεύματι καὶ ἐτάραξεν ἑαυτόν, καὶ
εἶπεν, Ποῦ τεθείκατε αὐτόν; λέγουσιν αὐτῷ,
Lk. 19. 41 35 36 Κύριε, ἔρχου καὶ ἴδε. ἐδάκρυσεν ὁ Ἰησοῦς. ἔλε-
37 γον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι, Ἴδε πῶς ἐφίλει αὐτόν. τινὲς
δὲ ἐξ αὐτῶν εἶπαν, Οὐκ ἐδύνατο οὗτος ὁ ἀνοίξας
τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ ποιῆσαι ἵνα καὶ
38 οὗτος μὴ ἀποθάνῃ; Ἰησοῦς οὖν πάλιν ἐμβριμώ-
Mt. 27. 60 μενος ἐν ἑαυτῷ ἔρχεται εἰς τὸ μνημεῖον· ἦν δὲ

---

28 λαθρα (, ς] , λαθρα)] σιωπη D lat sy[s] 29 εγειρεται 𝔭[45,66]AΘ f1 f13 *pm* vg[cl, w] ς] ηγερθη ℵBDW *al* it vg[s] co; R | ηρχετο ℵBW *pc* it co; R] ερχεται 𝔭[45,66]ADΘ f1 f13 *pl* lat ς 33 ενεβριμ. . . . εαυτον] (13. 21) εταραχθη τω πν. ως εμβριμουμενος 𝔭[45,66c]D(Θ) f1 *d p* sa ac ac[2]

σπήλαιον, καὶ λίθος ἐπέκειτο ἐπ' αὐτῷ. λέγει ὁ 39
'Ιησοῦς, Ἄρατε τὸν λίθον. λέγει αὐτῷ ἡ ἀδελφὴ 20. 1
τοῦ τετελευτηκότος Μάρθα, Κύριε, ἤδη ὄζει·
τεταρταῖος γάρ ἐστιν. λέγει αὐτῇ ὁ 'Ιησοῦς, Οὐκ 40 4. 23, 25, 26
εἶπόν σοι ὅτι ἐὰν πιστεύσῃς ὄψῃ τὴν δόξαν τοῦ
Θεοῦ; | ἦραν οὖν τὸν λίθον. ὁ δὲ 'Ιησοῦς ἦρεν 41
τοὺς ὀφθαλμοὺς ἄνω καὶ εἶπεν, Πάτερ, εὐχαριστῶ
σοι ὅτι ἤκουσάς μου. ἐγὼ δὲ ᾔδειν ὅτι πάντοτέ 42 12. 30
μου ἀκούεις· ἀλλὰ διὰ τὸν ὄχλον τὸν περιεστῶτα
εἶπον, ἵνα πιστεύσωσιν ὅτι σύ με ἀπέστειλας.
καὶ ταῦτα εἰπὼν φωνῇ μεγάλῃ ἐκραύγασεν, 43
• Λάζαρε, δεῦρο ἔξω. ἐξῆλθεν ὁ τεθνηκὼς δεδε- 44
μένος τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας κειρίαις, καὶ ἡ
ὄψις αὐτοῦ σουδαρίῳ περιεδέδετο. λέγει αὐτοῖς ὁ
'Ιησοῦς, Λύσατε αὐτὸν καὶ ἄφετε αὐτὸν ὑπάγειν.

Πολλοὶ οὖν ἐκ τῶν 'Ιουδαίων, οἱ ἐλθόντες πρὸς 45 45–53
τὴν Μαριαμ καὶ θεασάμενοι ὃ ἐποίησεν, ἐπίστευ- Lk. 16. 31
σαν εἰς αὐτόν· τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν ἀπῆλθον πρὸς 46 10. 42; 12. 42
τοὺς Φαρισαίους καὶ εἶπαν αὐτοῖς ἃ ἐποίησεν
'Ιησοῦς. Συνήγαγον οὖν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ 47
Φαρισαῖοι συνέδριον, καὶ ἔλεγον, Τί ποιοῦμεν,
ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρωπος πολλὰ ποιεῖ σημεῖα; ἐὰν 48
ἀφῶμεν αὐτὸν οὕτως, πάντες πιστεύσουσιν εἰς
αὐτόν, καὶ ἐλεύσονται οἱ 'Ρωμαῖοι καὶ ἀροῦσιν
ἡμῶν καὶ τὸν τόπον καὶ τὸ ἔθνος. εἷς δέ τις ἐξ 49

---

39 η αδ. τ. τετελ.] *trsp post* Μαρθα D vg sy$^{p, h}$ sa bo : *om* Θ it sy^{s} ac^{2} 41 λιθον 𝔭^{66}ℵBDW *al* lat; R] *add* οὗ ην A f1 579 *al f*: *add* ου ην ο τεθνηκως κειμενος f13 *pm* ϛ: *add* οπου εκειτο 56 44 περιεδεδετο] εδεδετο 𝔭^{45} 45 και θεασαμενοι] εωρακοτες 𝔭^{45,66}D it sa^{pl} bo ac^{2} | ὃ A^{c}BC*D f1 *pc e* sa ac^{2}; R^{t}] α 𝔭^{45}ℵA*WΘ *pl* lat ϛ; R^{m}: οσα 𝔭^{66} *pc* 47 (ποιουμεν, . . . σημεια;] ποιουμεν; . . . σημεια. 𝔭^{66} ϛ; R)

αὐτῶν Καϊαφᾶς, ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκεί-
18. 14 50 νου, εἶπεν αὐτοῖς, Ὑμεῖς οὐκ οἴδατε οὐδέν, | οὐδὲ
λογίζεσθε ὅτι συμφέρει ὑμῖν ἵνα εἷς ἄνθρωπος
ἀποθάνῃ ὑπὲρ τοῦ λαοῦ καὶ μὴ ὅλον τὸ ἔθνος ἀπό-
51 ληται. τοῦτο δὲ ἀφ' ἑαυτοῦ οὐκ εἶπεν, ἀλλὰ
Gn. 50. 20 Ex. 28. 30 Nu. 27. 21 ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου ἐπροφήτευσεν
ὅτι ἔμελλεν Ἰησοῦς ἀποθνήσκειν ὑπὲρ τοῦ ἔθνους,
52 | καὶ οὐχ ὑπὲρ τοῦ ἔθνους μόνον, ἀλλ' ἵνα καὶ τὰ
10. 16 1 Jn. 2. 2 Mt. 12. 30 τέκνα τοῦ Θεοῦ τὰ διεσκορπισμένα συναγάγῃ εἰς
53 ἕν. ἀπ' ἐκείνης οὖν τῆς ἡμέρας ἐβουλεύσαντο ἵνα 95.4
ἀποκτείνωσιν αὐτόν.
54 Ὁ οὖν Ἰησοῦς οὐκέτι παρρησίᾳ περιεπάτει
ἐν τοῖς Ἰουδαίοις, ἀλλὰ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν εἰς τὴν
χώραν ἐγγὺς τῆς ἐρήμου, εἰς Εφραιμ λεγομένην
πόλιν, κἀκεῖ ἔμεινεν μετὰ τῶν μαθητῶν.

2 Ch. 30. 17 Mk. 10. 32 Ac. 21. 24, 26 55 Ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ πασχα τῶν Ἰουδαίων, *καὶ 96.1
ἀνέβησαν πολλοὶ εἰς Ἱεροσόλυμα ἐκ τῆς χώρας 97.10
56 πρὸ τοῦ πασχα, ἵνα ἁγνίσωσιν ἑαυτούς. ἐζήτουν
οὖν τὸν Ἰησοῦν καὶ ἔλεγον μετ' ἀλλήλων ἐν τῷ
ἱερῷ ἑστηκότες, Τί δοκεῖ ὑμῖν; ὅτι οὐ μὴ ἔλθῃ
57 εἰς τὴν ἑορτήν; δεδώκεισαν δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ
Φαρισαῖοι ἐντολὰς ἵνα ἐάν τις γνῷ ποῦ ἐστιν
μηνύσῃ, ὅπως πιάσωσιν αὐτόν.

---

49 *Καιαφας*] *Καιφας* $\mathfrak{p}^{45}$D it $vg^{s, cl}$ sa ac^2 50 *υμιν* $\mathfrak{p}^{45,66}$BD *al* it $vg^{s, cl}$ bo; R] *ημιν* AWΘ f1 f13 *pm* it vg^{w} sy ϛ: *om* ℵ *pc* sa(1) 51 *του εν. εκειν.*] *om* $\mathfrak{p}^{45}$ *e* sy^{s} 54 *εκειθεν*] *om* $\mathfrak{p}^{45}$D 579 *pc* lat sy^{s} ac^2 | *χωραν*] *add Σαμφουρειν* D | *εμεινεν* ℵBW *pc*; R] *διετριβεν* $\mathfrak{p}^{45,66}$ADΘ f1 f13 33 *pl* latt ϛ 55 *προ τ. πασχα*] *om* 33 69 sy^{s} 57 *εντολας* ℵBW f1 (28) 565 *al* fa^{m}; R] *-λην* $\mathfrak{p}^{66}$ADΘ f13 *pm* latt co ϛ

12 ʽΟ οὖν ʼΙησοῦς πρὸ ἓξ ἡμερῶν τοῦ πασχα 1–8: Mt. 26. 6–13 Mk. 14. 3–9
ἦλθεν εἰς Βηθανίαν, ὅπου ἦν Λάζαρος, ὃν ἤγειρεν 11. 1, 43
98.1 ἐκ νεκρῶν ʼΙησοῦς. ἐποίησαν οὖν αὐτῷ δεῖπνον 2
ἐκεῖ, καὶ ἡ Μάρθα διηκόνει, ὁ δὲ Λάζαρος εἷς ἦν Lk. 10. 40
ἐκ τῶν ἀνακειμένων σὺν αὐτῷ· ἡ οὖν Μαριαμ 3
λαβοῦσα λίτραν μύρου νάρδου πιστικῆς πολυ- Lk. 7. 38
τίμου ἤλειψεν τοὺς πόδας τοῦ ʼΙησοῦ καὶ ἐξέμαξεν
ταῖς θριξὶν αὐτῆς τοὺς πόδας αὐτοῦ· ἡ δὲ οἰκία
ἐπληρώθη ἐκ τῆς ὀσμῆς τοῦ μύρου. λέγει δὲ 4
ʼΙούδας ὁ ʼΙσκαριώτης εἷς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ὁ
μέλλων αὐτὸν παραδιδόναι, Διὰ τί τοῦτο τὸ μύρον 5
οὐκ ἐπράθη τριακοσίων δηναρίων καὶ ἐδόθη πτω-
χοῖς; εἶπεν δὲ τοῦτο οὐχ ὅτι περὶ τῶν πτωχῶν 6
ἔμελεν αὐτῷ, ἀλλʼ ὅτι κλέπτης ἦν καὶ τὸ γλωσ- Lk. 8. 3
σόκομον ἔχων τὰ βαλλόμενα ἐβάσταζεν. εἶπεν 7
οὖν ὁ ʼΙησοῦς, Ἄφες αὐτήν, ἵνα εἰς τὴν ἡμέραν
τοῦ ἐνταφιασμοῦ μου τηρήσῃ αὐτό· τοὺς πτωχοὺς 8 Dt. 15. 11
γὰρ πάντοτε ἔχετε μεθʼ ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε
99.10 ἔχετε. Ἔγνω οὖν ὁ ὄχλος πολὺς ἐκ τῶν ʼΙουδαίων 9
ὅτι ἐκεῖ ἐστιν, καὶ ἦλθον οὐ διὰ τὸν ʼΙησοῦν μόνον,
ἀλλʼ ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἴδωσιν ὃν ἤγειρεν ἐκ
νεκρῶν. ἐβουλεύσαντο δὲ οἱ ἀρχιερεῖς ἵνα καὶ 10
τὸν Λάζαρον ἀποκτείνωσιν, ὅτι πολλοὶ διʼ αὐτὸν 11
ὑπῆγον τῶν ʼΙουδαίων καὶ ἐπίστευον εἰς τὸν
ʼΙησοῦν.

---

3 ναρδου] *om* D it | τ. ποδ. αυτ.] *om* f1 565 *pc* sy^{s} 4 Ιουδας ℵBDW f1 565 lat sy; R] *add* (*praem a c*) Σιμων U *al b c r*^{1}: *add* Σιμωνος ΑΘ f13 *pm f ff*^{2} ς | Ισκαριωτης] Σκαρ- it vg^{w} sy: απο Καρυωτου D *d* 5 τριακοσιων] διακ- L f13 118 *pc* 7 (αυτην,] αυτὴν R^{t}: αυτην· ς; R^{m}) | ινα εις . . . τηρηση] εις . . . τετηρηκεν A f1 f13 *pm f* ς 8 *vs. om* D sy^{s} | γαρ] *om* 𝔭^{66*}LΘ sy^{pal} | εμε . . . εχετε] *om* Λ* sy^{p} ac

12–16: Mt. 21. 1–11 Mk. 11. 1–10 Lk. 19. 29–38

12 Τῇ ἐπαύριον ὁ ὄχλος πολὺς ὁ ἐλθὼν εἰς τὴν 100.1
ἑορτήν, ἀκούσαντες ὅτι ἔρχεται Ἰησοῦς εἰς Ἱερο-
13 σόλυμα, ἔλαβον τὰ βαΐα τῶν φοινίκων καὶ ἐξῆλ-
θον εἰς ὑπάντησιν αὐτῷ, καὶ ἐκραύγαζον,

Ps. 118. 25, 26

Ωσαννα·
Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου,
καὶ ὁ Βασιλεὺς τοῦ Ισραηλ.

14 εὑρὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὀνάριον ἐκάθισεν ἐπ' αὐτό, 101.7
καθώς ἐστιν γεγραμμένον,

Is. 40. 9 Zec. 9. 9

15 Μὴ φοβοῦ, θυγάτηρ Σιων·
ἰδοὺ ὁ Βασιλεύς σου ἔρχεται,
καθήμενος ἐπὶ πῶλον ὄνου.

16 ταῦτα οὐκ ἔγνωσαν αὐτοῦ οἱ μαθηταὶ τὸ πρῶτον, 102.10
7. 39 ἀλλ' ὅτε ἐδοξάσθη Ἰησοῦς, τότε ἐμνήσθησαν ὅτι
ταῦτα ἦν ἐπ' αὐτῷ γεγραμμένα καὶ ταῦτα ἐποίη-
17–19: Mt. 21. 15, 16 Lk. 19. 39, 40
17 σαν αὐτῷ. Ἐμαρτύρει οὖν ὁ ὄχλος ὁ ὢν μετ'
αὐτοῦ ὅτε τὸν Λάζαρον ἐφώνησεν ἐκ τοῦ μνημείου
18 καὶ ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. διὰ τοῦτο καὶ ὑπήν-
τησεν αὐτῷ ὁ ὄχλος, ὅτι ἤκουσαν τοῦτο αὐτὸν
11. 48 19 πεποιηκέναι τὸ σημεῖον. οἱ οὖν Φαρισαῖοι εἶπαν
πρὸς ἑαυτούς, Θεωρεῖτε ὅτι οὐκ ὠφελεῖτε οὐδέν·
ἴδε ὁ κόσμος ὀπίσω αὐτοῦ ἀπῆλθεν.
8. 35; 11. 55 20 Ἦσαν δὲ Ἕλληνές τινες ἐκ τῶν ἀναβαινόντων
1. 44 21 ἵνα προσκυνήσωσιν ἐν τῇ ἑορτῇ· οὗτοι οὖν προσ-
Lk. 19. 3; 23. 8 ῆλθον Φιλίππῳ τῷ ἀπὸ Βηθσαϊδὰ τῆς Γαλιλαίας,
καὶ ἠρώτων αὐτὸν λέγοντες, Κύριε, θέλομεν τὸν
22 Ἰησοῦν ἰδεῖν. ἔρχεται ὁ Φίλιππος καὶ λέγει τῷ

---

12 ο οχλ. 𝔭66BΘ f13 *pc* bo ac; Rm] οχλ. ℵADW f1 28 565 700 *pl* ς; Rt | Ιησους] *om* 28   13 και ο Βασ. ℵBW; R] ο Βασ. 𝔭66DΘ f1 565 *al* ς: και Βασ. 28: Βασ. A f13 *pm*   17 οτε] οτι 𝔭66DL *al* it sys cò ac ac2   19 (ουδεν], ς) | κοσμος] *add* ολος DΘ f13 33 *al* lat sy bo ac

Ἀνδρέᾳ· ἔρχεται Ἀνδρέας καὶ Φίλιππος καὶ λέ-
103.4 *γουσιν τῷ Ἰησοῦ. ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκρίνεται* 23
αὐτοῖς λέγων, Ἐλήλυθεν ἡ ὥρα ἵνα δοξασθῇ ὁ
104.10 *Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. αμην αμην λέγω ὑμῖν, ἐὰν* 24 Ro. 14. 9 1 Co. 15. 36
μὴ ὁ κόκκος τοῦ σίτου πεσὼν εἰς τὴν γῆν ἀπο-
θάνῃ, αὐτὸς μόνος μένει· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ, πολὺν
105.3 *καρπὸν φέρει. ὁ φιλῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀπολ-* 25 Mt. 10. 39 Lk. 14. 26; 17. 33
λύει αὐτήν, καὶ ὁ μισῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν τῷ
κόσμῳ τούτῳ εἰς ζωὴν αἰώνιον φυλάξει αὐτήν.
106.10 *ἐὰν ἐμοί τις διακονῇ, ἐμοὶ ἀκολουθείτω, καὶ ὅπου* 26 14. 3; 17. 24
εἰμὶ ἐγώ, ἐκεῖ καὶ ὁ διάκονος ὁ ἐμὸς ἔσται· ἐάν
107.4 *τις ἐμοὶ διακονῇ, τιμήσει αὐτὸν ὁ Πατήρ. νῦν ἡ* 27 Ps. 6. 3; 42. 5 Mt. 26. 38
ψυχή μου τετάρακται, καὶ τί εἴπω; Πάτερ, σῶσόν
108.10 *με ἐκ τῆς ὥρας ταύτης. *ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἦλθον*
εἰς τὴν ὥραν ταύτην. Πάτερ, δόξασόν σου τὸ 28 1. 51; 5. 37 Mt. 3. 17; 17. 5
ὄνομα. ἦλθεν οὖν φωνὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, Καὶ ἐδό-
ξασα καὶ πάλιν δοξάσω. ὁ οὖν ὄχλος ὁ ἑστὼς καὶ 29
ἀκούσας ἔλεγεν βροντὴν γεγονέναι· ἄλλοι ἔλεγον, Lk. 22. 43
Ἄγγελος αὐτῷ λελάληκεν. ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ 30 11. 42
εἶπεν, Οὐ δι' ἐμὲ ἡ φωνὴ αὕτη γέγονεν ἀλλὰ δι'
ὑμᾶς. νῦν κρίσις ἐστὶν τοῦ κόσμου τούτου· νῦν ὁ 31 14. 30; 16. 11 Lk. 10. 18
ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου ἐκβληθήσεται ἔξω·
κἀγὼ ἐὰν ὑψωθῶ ἐκ τῆς γῆς, πάντας ἑλκύσω 32 8. 28
πρὸς ἐμαυτόν. τοῦτο δὲ ἔλεγεν σημαίνων ποίῳ 33
θανάτῳ ἤμελλεν ἀποθνήσκειν. ἀπεκρίθη οὖν αὐτῷ 34
ὁ ὄχλος, Ἡμεῖς ἠκούσαμεν ἐκ τοῦ νόμου ὅτι ὁ

---

25 *απολλυει* p^{66}ℵBW *ff*^{2}; R] *απολεσει* ADΘ f1 f13 *pl* lat ς 27 (*ταυτης.*]; R^{m}) 28 *το ονομα*] (17. 1) *τον Υιον* L f1 f13 33 *al* sy^{hmg} bo : *add* (17. 5) *εν τη δοξη η ειχον παρα σου προ του τον κοσμον γενεσθαι* D 31 *εκβληθ. εξω*] *βληθ. εξω* p^{66}D : *βληθ. κατω* Θ it sy^{s} sa 32 *παντας*] *παντα* p^{66}ℵ* (*trsp* D) latt Aug

Ps. 110. 4 *Χριστὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ πῶς λέγεις σὺ*
Is. 9. 7 Dn. 7. 14 *ὅτι δεῖ ὑψωθῆναι τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; τίς*
8. 12; 9. 5; 11. 10 35 *ἐστιν οὗτος ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου; εἶπεν οὖν αὐ-*
τοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἔτι μικρὸν χρόνον τὸ φῶς ἐν ὑμῖν
ἐστιν. περιπατεῖτε ὡς τὸ φῶς ἔχετε, ἵνα μὴ
σκοτία ὑμᾶς καταλάβῃ· καὶ ὁ περιπατῶν ἐν τῇ
36 *σκοτίᾳ οὐκ οἶδεν ποῦ ὑπάγει. ὡς τὸ φῶς ἔχετε,*
πιστεύετε εἰς τὸ φῶς, ἵνα υἱοὶ φωτὸς γένησθε.
Eph. 5. 8 Mt. 23. 39 *Ταῦτα ἐλάλησεν Ἰησοῦς, καὶ ἀπελθὼν ἐκρύβη*
37 *ἀπ᾽ αὐτῶν. Τοσαῦτα δὲ αὐτοῦ σημεῖα πεποιη-*
κότος ἔμπροσθεν αὐτῶν οὐκ ἐπίστευον εἰς αὐτόν,
38 *ἵνα ὁ λόγος Ἠσαΐου τοῦ προφήτου πληρωθῇ ὃν*
Is. 53. 1 Ro. 10. 16 *εἶπεν,*

Κύριε, τίς ἐπίστευσεν τῇ ἀκοῇ ἡμῶν;
καὶ ὁ βραχίων Κυρίου τίνι ἀπεκαλύφθη;

39 *διὰ τοῦτο οὐκ ἠδύναντο πιστεύειν, ὅτι πάλιν εἶπεν* 109.1
Ἠσαΐας,

Is. 6. 9, 10 Mt. 13. 14, 15 40 Τετύφλωκεν αὐτῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς
καὶ ἐπώρωσεν αὐτῶν τὴν καρδίαν,
ἵνα μὴ ἴδωσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς
καὶ νοήσωσιν τῇ καρδίᾳ καὶ στραφῶσιν,
καὶ ἰάσομαι αὐτούς.

Is. 6. 1 41 *ταῦτα εἶπεν Ἠσαΐας ὅτι εἶδεν τὴν δόξαν αὐτοῦ,* 110.10
42 *καὶ ἐλάλησεν περὶ αὐτοῦ. ὅμως μέντοι καὶ ἐκ τῶν*
7. 48 *ἀρχόντων πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν, ἀλλὰ διὰ*
9. 22 *τοὺς Φαρισαίους οὐχ ὡμολόγουν, ἵνα μὴ ἀπο-*
5. 44 43 *συνάγωγοι γένωνται· ἠγάπησαν γὰρ τὴν δόξαν*

---

38 *του προφ.*] *om* *13 pc* r^1 vg^s ac^2 40 *επωρωσεν* AB*Θ f*13* *al*; R] *πεπωρωκεν* B^cΔ f*1* *pm* ς: *επηρωσεν* $\mathfrak{p}^{66}$ ℵW *pc* 41 *οτι* $\mathfrak{p}^{66}$ℵABΘ *1* *al* *e* co; R] *οτε* D f*13* 565 700 *pm* lat sy ς: *επει* W | *αυτου* 1°] *του Θεου* Θ f*13* *l* co: *τ. Θ. αυτου* D *d*

τῶν ἀνθρώπων μᾶλλον ἤπερ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ.
111.1 Ἰησοῦς δὲ ἔκραξεν καὶ εἶπεν, Ὁ πιστεύων εἰς 44 Mt. 10. 40
ἐμὲ οὐ πιστεύει εἰς ἐμὲ ἀλλὰ εἰς τὸν πέμψαντά με,
112.10 καὶ ὁ θεωρῶν ἐμὲ θεωρεῖ τὸν πέμψαντά με. ἐγὼ 45 46 14. 9 35; 8. 12
φῶς εἰς τὸν κόσμον ἐλήλυθα, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων
εἰς ἐμὲ ἐν τῇ σκοτίᾳ μὴ μείνῃ. καὶ ἐάν τίς μου 47 3. 17
ἀκούσῃ τῶν ῥημάτων καὶ μὴ φυλάξῃ, ἐγὼ οὐ Lk. 9. 56
κρίνω αὐτόν· οὐ γὰρ ἦλθον ἵνα κρίνω τὸν κόσμον, 8. 15
ἀλλ' ἵνα σώσω τὸν κόσμον. ὁ ἀθετῶν ἐμὲ καὶ μὴ 48 He. 4. 12
λαμβάνων τὰ ῥήματά μου ἔχει τὸν κρίνοντα Rev. 19. 15
αὐτόν· ὁ λόγος ὃν ἐλάλησα, ἐκεῖνος κρινεῖ αὐτὸν
ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. ὅτι ἐγὼ ἐξ ἐμαυτοῦ οὐκ 49
ἐλάλησα, ἀλλ' ὁ πέμψας με Πατὴρ αὐτός μοι
ἐντολὴν δέδωκεν τί εἴπω καὶ τί λαλήσω. καὶ 50 8. 26, 28
οἶδα ὅτι ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ ζωὴ αἰώνιός ἐστιν. ἃ
οὖν ἐγὼ λαλῶ, καθὼς εἴρηκέν μοι ὁ Πατήρ,
οὕτως λαλῶ.

Πρὸ δὲ τῆς ἑορτῆς τοῦ πασχα εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς **13**
ὅτι ἦλθεν αὐτοῦ ἡ ὥρα ἵνα μεταβῇ ἐκ τοῦ κόσμου 7. 30; 8. 20
τούτου πρὸς τὸν Πατέρα, ἀγαπήσας τοὺς ἰδίους 15. 13 Gal. 2. 20
τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ, εἰς τέλος ἠγάπησεν αὐτούς. 1 Jn. 3. 16
113.9 καὶ δείπνου γινομένου, τοῦ διαβόλου ἤδη βεβλη- 2 Lk. 22. 3
κότος εἰς τὴν καρδίαν ἵνα παραδοῖ αὐτὸν Ἰούδας
114.3 Σίμωνος Ἰσκαριώτης, εἰδὼς ὅτι πάντα ἔδωκεν 3 3. 35; 16. 28
115.10 αὐτῷ ὁ Πατὴρ εἰς τὰς χεῖρας, *καὶ ὅτι ἀπὸ Θεοῦ 17. 2
ἐξῆλθεν καὶ πρὸς τὸν Θεὸν ὑπάγει, ἐγείρεται ἐκ 4
τοῦ δείπνου καὶ τίθησιν τὰ ἱμάτια, καὶ λαβὼν Mt. 11. 29; 20. 28 Lk. 12. 37

---

2 γινομενου ℵ*BW *pc d* r^1; R] γεν- $\mathfrak{p}^{66}$ADΘ f1 f13 33 *pl* lat ς | Ιουδας Σ. Ισκαριωτης $\mathfrak{p}^{66}$ℵB *pc* vg^{pt}; R] Ιουδα (*om* f13 *c*) Σιμ. -ωτου A(W)Θ f1 f13 28 *pl* $vg^{s, cl}$ (Σκαρ- vg^{w}) ς: Ιουδα Σιμ. απο Καρυωτου D *d e*

5 λέντιον διέζωσεν ἑαυτόν· εἶτα βάλλει ὕδωρ εἰς
τὸν νιπτῆρα, καὶ ἤρξατο νίπτειν τοὺς πόδας τῶν
μαθητῶν καὶ ἐκμάσσειν τῷ λεντίῳ ᾧ ἦν διεζω-
1 P. 5. 3 6 σμένος. ἔρχεται οὖν πρὸς Σίμωνα Πέτρον· λέγει
7 αὐτῷ, Κύριε, σύ μου νίπτεις τοὺς πόδας; ἀπ-
12 εκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ὃ ἐγὼ ποιῶ σὺ
8 οὐκ οἶδας ἄρτι, γνώσῃ δὲ μετὰ ταῦτα. λέγει
αὐτῷ Πέτρος, Οὐ μὴ νίψῃς μου τοὺς πόδας εἰς
τὸν αἰῶνα. ἀπεκρίθη Ἰησοῦς αὐτῷ, Ἐὰν μὴ νίψω
9 σε, οὐκ ἔχεις μέρος μετ' ἐμοῦ. λέγει αὐτῷ Σίμων
Πέτρος, Κύριε, μὴ τοὺς πόδας μου μόνον ἀλλὰ
10 καὶ τὰς χεῖρας καὶ τὴν κεφαλήν. λέγει αὐτῷ
Ἰησοῦς, Ὁ λελουμένος οὐκ ἔχει χρείαν [εἰ μὴ
15. 3 τοὺς πόδας] νίψασθαι, ἀλλ' ἔστιν καθαρὸς ὅλος·
6. 64, 70, 71 11 καὶ ὑμεῖς καθαροί ἐστε, ἀλλ' οὐχὶ πάντες. ᾔδει
γὰρ τὸν παραδιδόντα αὐτόν· διὰ τοῦτο εἶπεν ὅτι
12 Οὐχὶ πάντες καθαροί ἐστε. Ὅτε οὖν ἔνιψεν
τοὺς πόδας αὐτῶν καὶ ἔλαβεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ
ἀνέπεσεν πάλιν, εἶπεν αὐτοῖς, Γινώσκετε τί πε-
Mt. 23. 8, 10 13 ποίηκα ὑμῖν; ὑμεῖς φωνεῖτέ με, Ὁ Διδάσκαλος 116.3
Lk. 22. 27 1 Ti. 5. 10 14 καὶ ὁ Κύριος, καὶ καλῶς λέγετε· εἰμὶ γάρ. εἰ 117.10
οὖν ἐγὼ ἔνιψα ὑμῶν τοὺς πόδας ὁ Κύριος καὶ ὁ
Διδάσκαλος, καὶ ὑμεῖς ὀφείλετε ἀλλήλων νίπτειν
Ph. 2. 5 Col. 3. 13 15 τοὺς πόδας· ὑπόδειγμα γὰρ ἔδωκα ὑμῖν ἵνα καθὼς
1 P. 2. 21 16 ἐγὼ ἐποίησα ὑμῖν καὶ ὑμεῖς ποιῆτε. αμην αμην 118.3
Mt. 10. 24 λέγω ὑμῖν, οὐκ ἔστιν δοῦλος μείζων τοῦ κυρίου
αὐτοῦ, οὐδὲ ἀπόστολος μείζων τοῦ πέμψαντος

---

8 *Ου μη*] *praem Κυριε* DΘ *pc* 10 ουκ εχ. χρ. ει μη τ. ποδ. (*add* μονον 𝔭[66]) νιψ. BW (AΘ *pm* ς) lat Ambr; R[t]] ου χρ. εχ. την κεφαλην νιψ. ει μη τ. π. μονον D: ουκ εχ. χρ. νιψ. ℵ *c z gat* vg[w] Tert Or; R[m] 13 (*και ο Κυρ.*] και *Ο Κυρ.* R) 14 και υμ.] *praem* ποσω μαλλον DΘ it sy

αὐτόν. εἰ ταῦτα οἴδατε, μακάριοί ἐστε ἐὰν ποιῆτε 17 Mt. 7. 24
119.10 αὐτά. Οὐ περὶ πάντων ὑμῶν λέγω· ἐγὼ οἶδα 18 Ja. 1. 25
τίνας ἐξελεξάμην· ἀλλ' ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ, **Ὁ**
τρώγων μου τὸν ἄρτον ἐπῆρεν ἐπ' ἐμὲ τὴν πτέρναν Ps. 41. 9
αὐτοῦ. ἀπ' ἄρτι λέγω ὑμῖν πρὸ τοῦ γενέσθαι, ἵνα 19 14. 29
120.1 πιστεύητε ὅταν γένηται ὅτι ἐγώ εἰμι. αμην αμην 20 Mt. 10. 40
λέγω ὑμῖν, ὁ λαμβάνων ἄν τινα πέμψω ἐμὲ λαμ-
βάνει, ὁ δὲ ἐμὲ λαμβάνων λαμβάνει τὸν πέμψαντά **21–30**
121.4 με. Ταῦτα εἰπὼν Ἰησοῦς ἐταράχθη τῷ πνεύ- 21 Mt. 26. 21–25
ματι καὶ ἐμαρτύρησεν καὶ εἶπεν, Αμην αμην λέγω Mk. 14. 18–21
122.1 ὑμῖν ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με. ἔβλεπον εἰς 22 Lk. 22. 21–23
ἀλλήλους οἱ μαθηταὶ ἀπορούμενοι περὶ τίνος λέγει. 12. 27
123.10 ἦν ἀνακείμενος εἷς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἐν τῷ 23 19. 26; 20. 2; 21. 7, 20
κόλπῳ τοῦ Ἰησοῦ, ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς· νεύει οὖν 24
τούτῳ Σίμων Πέτρος καὶ λέγει αὐτῷ, Εἰπὲ τίς
ἐστιν περὶ οὗ λέγει. ἀναπεσὼν ἐκεῖνος οὕτως ἐπὶ 25
τὸ στῆθος τοῦ Ἰησοῦ λέγει αὐτῷ, Κύριε, τίς
ἐστιν; ἀποκρίνεται οὖν ὁ Ἰησοῦς, Ἐκεῖνός ἐστιν 26
124.9 ᾧ ἐγὼ βάψω τὸ ψωμίον καὶ δώσω αὐτῷ. *βάψας
οὖν τὸ ψωμίον λαμβάνει καὶ δίδωσιν Ἰούδᾳ
Σίμωνος Ἰσκαριώτου. καὶ μετὰ τὸ ψωμίον τότε 27 a
125.10 εἰσῆλθεν εἰς ἐκεῖνον ὁ Σατανᾶς. *λέγει οὖν αὐτῷ
Ἰησοῦς, Ὃ ποιεῖς ποίησον τάχιον. τοῦτο [δὲ] 28
οὐδεὶς ἔγνω τῶν ἀνακειμένων πρὸς τί εἶπεν αὐτῷ·
τινὲς γὰρ ἐδόκουν, ἐπεὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχεν 29 12. 6

---

18 *μου* **B** *pc* vg^{pc} sa; R^{t}] *μετ εμου* **𝔭**^{66}**ℵADWΘ** *f1 f13 pl* lat sy ς; R^{m} 24 *και . . . εστιν* **ℵB** *pc* lat; R] *πυθεσθαι τις αν ειη* **𝔭**^{66}**A(D)W(Θ)** *f1 f13 pl* (sy^{s}) ς: *praem πυθ. τις αν ειη περι οὗ ελεγεν* **ℵ** 25 *ουτως*] *om* **ℵDWΘ** *f1 69 565 al* lat sy co 26 *Ισκαριωτου* **ℵBΘ** *al* vg^{s} (*Σκαρ-* vg^{w}); R] *-ωτη* **𝔭**^{66}**AW** *f1 f13 pm* vg^{cl} ς: *απο Καρυωτου* **D** 28 *δε*] *om* **BW** *al* sa(1) bo(1)

Ἰούδας, ὅτι λέγει αὐτῷ Ἰησοῦς, Ἀγόρασον ὧν
χρείαν ἔχομεν εἰς τὴν ἑορτήν, ἢ τοῖς πτωχοῖς ἵνα
30 *τι δῷ. λαβὼν οὖν τὸ ψωμίον ἐκεῖνος ἐξῆλθεν*
εὐθύς· ἦν δὲ νύξ.
31 *Ὅτε οὖν ἐξῆλθεν, λέγει Ἰησοῦς, Νῦν ἐδο-*
ξάσθη ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ὁ Θεὸς ἐδοξάσθη
12. 23; 17. 1–5 32 *ἐν αὐτῷ· εἰ ὁ Θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ, καὶ ὁ Θεὸς*
δοξάσει αὐτὸν ἐν αὐτῷ, καὶ εὐθὺς δοξάσει αὐτόν.
7. 33; 8. 21 33 *τεκνία, ἔτι μικρὸν μεθ' ὑμῶν εἰμι· ζητήσετέ με,*
καὶ καθὼς εἶπον τοῖς Ἰουδαίοις ὅτι Ὅπου ἐγὼ
ὑπάγω ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν, καὶ ὑμῖν λέγω
15. 12, 13, 17 1 Jn. 2. 8, 10 34 *ἄρτι. Ἐντολὴν καινὴν δίδωμι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε*
ἀλλήλους, καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς ἵνα καὶ ὑμεῖς
35 *ἀγαπᾶτε ἀλλήλους. ἐν τούτῳ γνώσονται πάντες*
36–38: Mt. 26. 33–35 *ὅτι ἐμοὶ μαθηταί ἐστε, ἐὰν ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλή-*
Mk. 14. 29–31 36 *λοις. Λέγει αὐτῷ Σίμων Πέτρος, Κύριε, ποῦ* 126.1
Lk. 22. 31–34 *ὑπάγεις; ἀπεκρίθη Ἰησοῦς, Ὅπου ὑπάγω οὐ*
δύνασαί μοι νῦν ἀκολουθῆσαι, ἀκολουθήσεις δὲ
7. 34; 21. 18, 19 37 *ὕστερον. Λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος, Κύριε, διὰ τί*
οὐ δύναμαί σοι ἀκολουθῆσαι ἄρτι; τὴν ψυχήν μου
38 *ὑπὲρ σοῦ θήσω. ἀποκρίνεται Ἰησοῦς, Τὴν ψυχήν*
σου ὑπὲρ ἐμοῦ θήσεις; αμην αμην λέγω σοι, οὐ
μὴ ἀλέκτωρ φωνήσῃ ἕως οὗ ἀρνήσῃ με τρίς.
27 Mk. 11. 22 **14** *Μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία· πιστεύετε εἰς* 127.10
2 *τὸν Θεόν, καὶ εἰς ἐμὲ πιστεύετε. ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ*
Πατρός μου μοναὶ πολλαί εἰσιν· εἰ δὲ μή, εἶπον

---

32 *ει ο Θ. εδ. εν αυτω* ΑΘ f1 f13 *pm* lat Or ς] *om* 𝔭66 ℵ*BDW *al* it vgpt sys; R 37 *ο Π.* 𝔭66BW *28* f1pt f13pt *al*; R] *Π.* ℵΑΘ *pm* ς: *om* D *pc* ac2 | *Κυριε*] *om* ℵ* 565 *pc* vg sys sa(1) bopt **14.** 1 (*πιστευετε* (= *imperat.* it sys co) *εις τ. Θεον, και*] *πιστευετε, εις τ. Θεον και*)

ἂν ὑμῖν· ὅτι πορεύομαι ἑτοιμάσαι τόπον ὑμῖν· | καὶ 3
ἐὰν πορευθῶ καὶ ἑτοιμάσω τόπον ὑμῖν, πάλιν
ἔρχομαι καὶ παραλήμψομαι ὑμᾶς πρὸς ἐμαυτόν, 12. 26; 17.
ἵνα ὅπου εἰμὶ ἐγὼ καὶ ὑμεῖς ἦτε. Καὶ ὅπου ἐγὼ 4 24
ὑπάγω οἴδατε τὴν ὁδόν. Λέγει αὐτῷ Θωμᾶς, 5
Κύριε, οὐκ οἴδαμεν ποῦ ὑπάγεις· πῶς οἴδαμεν
τὴν ὁδόν; | λέγει αὐτῷ Ἰησοῦς, Ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς 6 He. 10. 20
καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή· οὐδεὶς ἔρχεται πρὸς τὸν Mt. 11. 27 11. 25
Πατέρα εἰ μὴ δι' ἐμοῦ. εἰ ἐγνώκειτέ με, καὶ τὸν 7 Ro. 5. 1, 2
Πατέρα μου ἂν ᾔδειτε. ἀπ' ἄρτι γινώσκετε αὐτὸν
καὶ ἑωράκατε. Λέγει αὐτῷ Φίλιππος, Κύριε, 8
δεῖξον ἡμῖν τὸν Πατέρα, καὶ ἀρκεῖ ἡμῖν. λέγει 9
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Τοσοῦτον χρόνον μεθ' ὑμῶν εἰμι
καὶ οὐκ ἔγνωκάς με, Φίλιππε; ὁ ἑωρακὼς ἐμὲ 12. 45
ἑώρακεν τὸν Πατέρα· πῶς σὺ λέγεις, Δεῖξον He. 1. 3 Mt. 17. 17
ἡμῖν τὸν Πατέρα; οὐ πιστεύεις ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ 10
Πατρὶ καὶ ὁ Πατὴρ ἐν ἐμοί ἐστιν; τὰ ῥήματα ἃ 12. 49
ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐ λαλῶ· ὁ δὲ Πατὴρ
ἐν ἐμοὶ μένων ποιεῖ τὰ ἔργα αὐτοῦ. πιστεύετέ 11 20; 10. 25, 38
μοι ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ Πατρὶ καὶ ὁ Πατὴρ ἐν ἐμοί·
εἰ δὲ μή, διὰ τὰ ἔργα αὐτὰ πιστεύετε. αμην αμην 12
λέγω ὑμῖν, ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ

---

2 (υμιν· οτι . . . υμιν·] υμιν Οτι . . . υμιν;) | οτι $\mathfrak{p}^{66c}$ ℵABDW *1 565 al* lat; R] *om* $\mathfrak{p}^{66*}$Θ f*13 28 pm* it ς 3 (εἰμὶ] εἶμι) 4 την οδον $\mathfrak{p}^{66c}$ℵBW *pc a r*[1] bo; R[t]] και την οδ. οιδατε $\mathfrak{p}^{66*}$ADΘ f*1* f*13 pl* lat sy ς; R[m] 7 εγνωκειτε με] εγνωκατε εμε ($\mathfrak{p}^{66}$)ℵD* *pc* it | αν ηδειτε B *1 565 al*; R] εγνωκειτε αν AΘ f*13 al* ς: γνωσεσθε $\mathfrak{p}^{66}$ ℵD*W *pc* | εωρακατε BC* *r*[1] vg(1).] *add* αυτον *rell* ς; R 10 π. τα ε. αυτου $\mathfrak{p}^{66}$ℵBD sa; R] π. τα ε. αυτος LW *pc*: αυτος π. τ. ε. AΘ f*1* f*13 pl* lat ς 11 αυτα] αυτου B sa ac[2] | πιστευετε 2° $\mathfrak{p}^{66}$ℵDW *al* lat sy[p, h]] *add* μοι ABΘ f*1* f*13 pl* it bo ς; R

Mk. 16. 19, 20 κἀκεῖνος ποιήσει, καὶ μείζονα τούτων ποιήσει,
13 ὅτι ἐγὼ πρὸς τὸν Πατέρα πορεύομαι· καὶ ὅ τι ἂν 128.4
15. 7 Mk. 11. 24 1 Jn. 5. 14 αἰτήσητε ἐν τῷ ὀνόματί μου, τοῦτο ποιήσω, ἵνα
14 δοξασθῇ ὁ Πατὴρ ἐν τῷ Υἱῷ. ἐάν τι αἰτήσητέ
15. 10 1 Jn. 5. 3 15 με ἐν τῷ ὀνόματί μου, ἐγὼ ποιήσω. Ἐὰν
ἀγαπᾶτέ με, τὰς ἐντολὰς τὰς ἐμὰς τηρήσετε.
26; 15. 26 16 κἀγὼ ἐρωτήσω τὸν Πατέρα καὶ ἄλλον Παράκλη-
16. 7 1 Jn. 2. 1 17 τον δώσει ὑμῖν ἵνα ᾖ μεθ' ὑμῶν εἰς τὸν αἰῶνα, τὸ
16. 13; 7. 39 Mt. 10. 20 Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὃ ὁ κόσμος οὐ δύναται
Ro. 8. 26 λαβεῖν, ὅτι οὐ θεωρεῖ αὐτὸ οὐδὲ γινώσκει· ὑμεῖς
γινώσκετε αὐτό, ὅτι παρ' ὑμῖν μένει καὶ ἐν ὑμῖν
18 ἔσται. Οὐκ ἀφήσω ὑμᾶς ὀρφανούς, ἔρχομαι πρὸς
16. 16 19 ὑμᾶς. ἔτι μικρὸν καὶ ὁ κόσμος με οὐκέτι θεωρεῖ,
ὑμεῖς δὲ θεωρεῖτέ με, ὅτι ἐγὼ ζῶ καὶ ὑμεῖς
17. 21–23 20 ζήσετε. ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ γνώσεσθε ὑμεῖς ὅτι
ἐγὼ ἐν τῷ Πατρί μου καὶ ὑμεῖς ἐν ἐμοὶ κἀγὼ ἐν
2 Co. 3. 18 1 Jn. 5. 3 21 ὑμῖν. Ὁ ἔχων τὰς ἐντολάς μου καὶ τηρῶν αὐτάς,
ἐκεῖνός ἐστιν ὁ ἀγαπῶν με· *ὁ δὲ ἀγαπῶν με 129.1
ἀγαπηθήσεται ὑπὸ τοῦ Πατρός μου, κἀγὼ ἀγα-
22 πήσω αὐτὸν καὶ ἐμφανίσω αὐτῷ ἐμαυτόν. Λέγει 130.10
αὐτῷ Ἰούδας, οὐχ ὁ Ἰσκαριώτης, Κύριε, καὶ τί
Ac. 10. 41 γέγονεν ὅτι ἡμῖν μέλλεις ἐμφανίζειν σεαυτὸν καὶ
21; 13. 14 Pr. 8. 17 23 οὐχὶ τῷ κόσμῳ; ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν
Mt. 18. 20; 28. 20 αὐτῷ, Ἐάν τις ἀγαπᾷ με, τὸν λόγον μου τηρήσει,
Eph. 3. 17 2 Co. 6. 16 καὶ ὁ Πατήρ μου ἀγαπήσει αὐτόν, καὶ πρὸς αὐτὸν

---

13 *αιτησητε et ποιησω*] *αιτ. τον Πατερα 33 544* vg[s, cl] Nonn *et ποιησει 544* bo[pc] 14 *vs. om* XΛ* f*1* *565 pc b* vg(F) sy[sc] Nonn | *με*] *om* AD *pm* it ς 15 *τηρησετε* B *al* co; R] *-σητε* 𝔭[66]א *69 pc*: *-σατε* ADWΘ f*1* f*13 pm* latt ς 17 *εσται*] *εστιν* BD*W f*1 69 565 pc* it 22 *Ιουδ. ουχ ο Ισκ.* (*Σκαρ-* vg[w]: *απο Καρυωτου* D (*d*))] I. Cananites sa ac[2] fa: Thomas sy[s]: Iudas Thomas sy[c]

ἐλευσόμεθα καὶ μονὴν παρ' αὐτῷ ποιησόμεθα. ὁ 24 7. 16
131.1 μὴ ἀγαπῶν με τοὺς λόγους μου οὐ τηρεῖ· *καὶ ὁ 1 Jn. 2. 5
λόγος ὃν ἀκούετε οὐκ ἔστιν ἐμὸς ἀλλὰ τοῦ πέμ-
ψαντός με Πατρός. Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν 25
132.10 παρ' ὑμῖν μένων· ὁ δὲ Παράκλητος, τὸ Πνεῦμα 26 16
τὸ Ἅγιον ὃ πέμψει ὁ Πατὴρ ἐν τῷ ὀνόματί μου, Mt. 10. 19 f.
ἐκεῖνος ὑμᾶς διδάξει πάντα καὶ ὑπομνήσει ὑμᾶς
πάντα ἃ εἶπον ὑμῖν ἐγώ. Εἰρήνην ἀφίημι 27 Ph. 4. 7
ὑμῖν, εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν· οὐ καθὼς ὁ
κόσμος δίδωσιν ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν. μὴ ταρασ- 1; 16. 33
σέσθω ὑμῶν ἡ καρδία μηδὲ δειλιάτω. ἠκούσατε 28
ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν, Ὑπάγω καὶ ἔρχομαι πρὸς 3, 6, 18
ὑμᾶς. εἰ ἠγαπᾶτέ με, ἐχάρητε ἂν ὅτι πορεύο- Lk. 24. 52
μαι πρὸς τὸν Πατέρα, ὅτι ὁ Πατὴρ μείζων μού
ἐστιν. καὶ νῦν εἴρηκα ὑμῖν πρὶν γενέσθαι, ἵνα 29 13. 19
ὅταν γένηται πιστεύσητε. οὐκέτι πολλὰ λαλήσω 30
μεθ' ὑμῶν, ἔρχεται γὰρ ὁ τοῦ κόσμου ἄρχων· 12. 31
καὶ ἐν ἐμοὶ οὐκ ἔχει οὐδέν, | ἀλλ' ἵνα γνῷ ὁ κόσμος 31 Eph. 2. 2
ὅτι ἀγαπῶ τὸν Πατέρα, καὶ καθὼς ἐνετείλατό 10. 18
μοι ὁ Πατήρ, οὕτως ποιῶ. Ἐγείρεσθε, ἄγωμεν Mt. 26. 46
ἐντεῦθεν. Mk. 14. 42

Ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπελος ἡ ἀληθινή, καὶ ὁ Πατήρ **15** Jer. 2. 21
μου ὁ γεωργός ἐστιν. πᾶν κλῆμα ἐν ἐμοὶ μὴ 2 Ps. 80. 8 ss, 15, 18
φέρον καρπόν, αἴρει αὐτό, καὶ πᾶν τὸ καρπὸν Sir. 24. 17 (23)
φέρον, καθαίρει αὐτὸ ἵνα καρπὸν πλείονα φέρῃ. Mt. 15. 13
ἤδη ὑμεῖς καθαροί ἐστε διὰ τὸν λόγον ὃν λελά- 3
ληκα ὑμῖν· | μείνατε ἐν ἐμοί, κἀγὼ ἐν ὑμῖν. καθὼς 4
τὸ κλῆμα οὐ δύναται καρπὸν φέρειν ἀφ' ἑαυτοῦ

---

23 ελευσ. . . . ποιησ.] ελευσομαι . . . ποιησομαι D *e* sy[c] ac[2] 24 *Πατρος*] *om* *13 69 pc* sy[s] 30 ουκ εχει ουδεν] ουκ εχ. ουδ. ευρειν D *a*: ευρησει ουδεν Π *al f* sy[hmg] ac[2] arm

ἐὰν μὴ μένῃ ἐν τῇ ἀμπέλῳ, οὕτως οὐδὲ ὑμεῖς ἐὰν
1 Co. 12. 12, 27 5 μὴ ἐν ἐμοὶ μένητε. ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπελος, ὑμεῖς
τὰ κλήματα. ὁ μένων ἐν ἐμοὶ κἀγὼ ἐν αὐτῷ,
2 Co. 3. 5 οὗτος φέρει καρπὸν πολύν, ὅτι χωρὶς ἐμοῦ οὐ
6 δύνασθε ποιεῖν οὐδέν. ἐὰν μή τις μένῃ ἐν ἐμοί,
Mt. 13. 6, 40 Mt. 3. 10 ἐβλήθη ἔξω ὡς τὸ κλῆμα καὶ ἐξηράνθη, καὶ συνά-
γουσιν αὐτὰ καὶ εἰς τὸ πῦρ βάλλουσιν, καὶ καίεται.
7 ἐὰν μείνητε ἐν ἐμοὶ καὶ τὰ ῥήματά μου ἐν ὑμῖν 133.4
Mk. 11. 24 μείνῃ, ὃ ἐὰν θέλητε αἰτήσασθε, καὶ γενήσεται
Mt. 5. 16 8 ὑμῖν. ἐν τούτῳ ἐδοξάσθη ὁ Πατήρ μου, ἵνα καρ- 134.10
πὸν πολὺν φέρητε καὶ γενήσεσθε ἐμοὶ μαθηταί.
9 καθὼς ἠγάπησέν με ὁ Πατήρ, κἀγὼ ὑμᾶς ἠγά-
14. 15 1 Jn. 2. 4, 8 10 πησα· μείνατε ἐν τῇ ἀγάπῃ τῇ ἐμῇ. ἐὰν τὰς ἐν-
τολάς μου τηρήσητε, μενεῖτε ἐν τῇ ἀγάπῃ μου,
8. 29 καθὼς ἐγὼ τοῦ Πατρός μου τὰς ἐντολὰς τετήρηκα
17. 13 11 καὶ μένω αὐτοῦ ἐν τῇ ἀγάπῃ. Ταῦτα λελάληκα
ὑμῖν ἵνα ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ ἐν ὑμῖν ᾖ καὶ ἡ χαρὰ ὑμῶν
13. 34 1 Jn. 3. 11 12 πληρωθῇ. αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ ἡ ἐμή, ἵνα ἀγα-
Mk. 12. 30 13 πᾶτε ἀλλήλους καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς. μείζονα 135.4
10. 12 1 Jn. 3. 16 ταύτης ἀγάπην οὐδεὶς ἔχει, ἵνα τις τὴν ψυχὴν
8. 31 14 αὐτοῦ θῇ ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ. ὑμεῖς φίλοι μού 136.10
Mt. 12. 50; 28. 20 15 ἐστε, ἐὰν ποιῆτε ὃ ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν. οὐκέτι
λέγω ὑμᾶς δούλους, ὅτι ὁ δοῦλος οὐκ οἶδεν τί
ποιεῖ αὐτοῦ ὁ κύριος· ὑμᾶς δὲ εἴρηκα φίλους,
ὅτι πάντα ἃ ἤκουσα παρὰ τοῦ Πατρός μου
13. 18; 6. 70 16 ἐγνώρισα ὑμῖν. οὐχ ὑμεῖς με ἐξελέξασθε, ἀλλ'
ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς, καὶ ἔθηκα ὑμᾶς ἵνα ὑμεῖς
ὑπάγητε καὶ καρπὸν φέρητε καὶ ὁ καρπὸς ὑμῶν

---

7 αιτησασθε B *f13 1* 28 565 (-σθαι $\mathfrak{p}^{66}$AD) it co ac²; R] -σεσθε ℵΘ *al* vg ϛ   8 (φερητε] · ϛ Rᵗ: , Rᵐ) | γενησεσθε ℵA *f13* 28 *pm* ϛ; Rᵗ] γενησθε ($\mathfrak{p}^{66}$)BDΘ *1* 565 *al* co ac²; Rᵐ   13 τις] *om* $\mathfrak{p}^{66}$ℵ*D*Θ it sa ac² arm

137.4 μένῃ, *ἵνα ὅ τι ἂν αἰτήσητε τὸν Πατέρα ἐν τῷ
138.10 ὀνόματί μου δῷ ὑμῖν. ταῦτα ἐντέλλομαι ὑμῖν, ἵνα 17
ἀγαπᾶτε ἀλλήλους. Εἰ ὁ κόσμος ὑμᾶς μισεῖ, 18 7. 7
γινώσκετε ὅτι ἐμὲ πρῶτον ὑμῶν μεμίσηκεν. εἰ 19 1 Jn. 3. 13
ἐκ τοῦ κόσμου ἦτε, ὁ κόσμος ἂν τὸ ἴδιον ἐφίλει· 1 Jn. 4. 5
ὅτι δὲ ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ ἐστέ, ἀλλ' ἐγὼ ἐξελε- 17. 14
ξάμην ὑμᾶς ἐκ τοῦ κόσμου, διὰ τοῦτο μισεῖ ὑμᾶς Lk. 6. 22
139.3 ὁ κόσμος. μνημονεύετε τοῦ λόγου οὗ ἐγὼ εἶπον 20 13. 16 Mt. 10. 24
ὑμῖν, Οὐκ ἔστιν δοῦλος μείζων τοῦ κυρίου αὐτοῦ.
140.10 *εἰ ἐμὲ ἐδίωξαν, καὶ ὑμᾶς διώξουσιν· εἰ τὸν λόγον
μου ἐτήρησαν, καὶ τὸν ὑμέτερον τηρήσουσιν.
141.1 ἀλλὰ ταῦτα πάντα ποιήσουσιν εἰς ὑμᾶς διὰ τὸ 21 Mt. 5. 11!
142.3 ὄνομά μου, *ὅτι οὐκ οἴδασιν τὸν πέμψαντά με. 10. 22 16. 3
143.10 εἰ μὴ ἦλθον καὶ ἐλάλησα αὐτοῖς, ἁμαρτίαν οὐκ 22 Mk. 13. 13
εἴχοσαν· νῦν δὲ πρόφασιν οὐκ ἔχουσιν περὶ τῆς
144.1 ἁμαρτίας αὐτῶν. ὁ ἐμὲ μισῶν καὶ τὸν Πατέρα 23 5. 23
145.10 μου μισεῖ. εἰ τὰ ἔργα μὴ ἐποίησα ἐν αὐτοῖς ἃ 24 1 Jn. 2. 23 Lk. 10. 16
οὐδεὶς ἄλλος ἐποίησεν, ἁμαρτίαν οὐκ εἴχοσαν· 14. 11
νῦν δὲ καὶ ἑωράκασιν καὶ μεμισήκασιν καὶ ἐμὲ
καὶ τὸν Πατέρα μου. ἀλλ' ἵνα πληρωθῇ ὁ λόγος 25
ὁ ἐν τῷ νόμῳ αὐτῶν γεγραμμένος ὅτι Ἐμίσησάν Ps. 35. 19
με δωρεάν. Ὅταν ἔλθῃ ὁ Παράκλητος ὃν ἐγὼ 26 69. 4
πέμψω ὑμῖν παρὰ τοῦ Πατρός, τὸ Πνεῦμα τῆς 14. 26 Lk. 24. 49
ἀληθείας ὃ παρὰ τοῦ Πατρὸς ἐκπορεύεται, ἐκεῖνος
μαρτυρήσει περὶ ἐμοῦ· καὶ ὑμεῖς δὲ μαρτυρεῖτε, 27 Lk. 1. 2 Ac. 1. 8; 5.
ὅτι ἀπ' ἀρχῆς μετ' ἐμοῦ ἐστε. Ταῦτα λελά- **16** 32
ληκα ὑμῖν ἵνα μὴ σκανδαλισθῆτε. ἀποσυναγώ- 2 14. 29
146.1 γους ποιήσουσιν ὑμᾶς· *ἀλλ' ἔρχεται ὥρα ἵνα 9. 22 Mt. 5. 11; 24. 9 Lk. 6. 22

---

16 *ινα* 2° 𝔭[66]] *και* f13 | *δω υμιν* 𝔭[66vid]] (14. 13) *τουτο ποιησω ινα δοξασθη ο Πατηρ εν τω Υιω* f13   27 *δε*] *om* D 565 *pc* lat sy

πᾶς ὁ ἀποκτείνας ὑμᾶς δόξῃ λατρείαν προσφέρειν
15. 21 3 *τῷ Θεῷ. καὶ ταῦτα ποιήσουσιν ὅτι οὐκ ἔγνωσαν*
4 *τὸν Πατέρα οὐδὲ ἐμέ. ἀλλὰ ταῦτα λελάληκα ὑμῖν*
ἵνα ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα αὐτῶν μνημονεύητε αὐτῶν,
Lk. 22. 53; 17. 12 *ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν. *Ταῦτα δὲ ὑμῖν ἐξ ἀρχῆς οὐκ* 147.10
7. 33 5 *εἶπον, ὅτι μεθ' ὑμῶν ἤμην. νῦν δὲ ὑπάγω πρὸς*
τὸν πέμψαντά με, καὶ οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν ἐρωτᾷ με,
6 *Ποῦ ὑπάγεις; ἀλλ' ὅτι ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἡ*
14. 16 7 *λύπη πεπλήρωκεν ὑμῶν τὴν καρδίαν. ἀλλ' ἐγὼ*
τὴν ἀλήθειαν λέγω ὑμῖν, συμφέρει ὑμῖν ἵνα ἐγὼ
ἀπέλθω. ἐὰν γὰρ μὴ ἀπέλθω, ὁ Παράκλητος οὐ
μὴ ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς· ἐὰν δὲ πορευθῶ, πέμψω αὐτὸν
1 Co. 14. 24; He. 4. 12 8 *πρὸς ὑμᾶς. καὶ ἐλθὼν ἐκεῖνος ἐλέγξει τὸν κόσμον*
περὶ ἁμαρτίας καὶ περὶ δικαιοσύνης καὶ περὶ
3. 18; Ro. 1. 18 9 *κρίσεως· περὶ ἁμαρτίας μέν, ὅτι οὐ πιστεύουσιν*
Ac. 5. 31 10 *εἰς ἐμέ· περὶ δικαιοσύνης δέ, ὅτι πρὸς τὸν Πατέρα*
Ro. 4. 25 11 *ὑπάγω καὶ οὐκέτι θεωρεῖτέ με· περὶ δὲ κρίσεως,*
12. 31; 14. 30 12 *ὅτι ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου κέκριται. Ἔτι*
1 Co. 3. 1 *πολλὰ ἔχω ὑμῖν λέγειν, ἀλλ' οὐ δύνασθε βαστά-*
14. 26; 1 Jn. 2. 27 13 *ζειν ἄρτι· ὅταν δὲ ἔλθῃ ἐκεῖνος, τὸ Πνεῦμα τῆς*
ἀληθείας, ὁδηγήσει ὑμᾶς εἰς τὴν ἀλήθειαν πᾶσαν·
οὐ γὰρ λαλήσει ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀλλ' ὅσα ἀκούει λα-
14 *λήσει, καὶ τὰ ἐρχόμενα ἀναγγελεῖ ὑμῖν. ἐκεῖνος*
ἐμὲ δοξάσει, ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ λήμψεται καὶ ἀναγ-
17. 10 15 *γελεῖ ὑμῖν. πάντα ὅσα ἔχει ὁ Πατὴρ ἐμά ἐστιν·* 148.3
**διὰ τοῦτο εἶπον ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ λαμβάνει καὶ* 149.10
14. 19 16 *ἀναγγελεῖ ὑμῖν. Μικρὸν καὶ οὐκέτι θεωρεῖτέ*

---

3 *vs. om* sy^{s} | ποιησουσιν ΑΒΘ *al* it vg^{w}; R] *add* υμιν ℵD f1 f13 565 *pm* it vg$^{s, cl}$ ς   13 οδηγ. . . . πασαν AB *pc* (*trsp* πασ. τ. αληθ. f13 *pm* ς; R) *a e f q r*^{1}] διηγησεται υμιν την αλ. π. *c m* δ vg Eus: οδηγ. υμ. (εκεινος υμ. οδ. D) εν τη -εια παση ℵDW(Θ) 1 *al b d ff*^{2}

με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με. εἶπαν οὖν 17
ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς ἀλλήλους, Τί ἐστιν
τοῦτο ὃ λέγει ἡμῖν, Μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ με,
καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με; καί, Ὅτι ὑπάγω
πρὸς τὸν Πατέρα; ἔλεγον οὖν, Τοῦτο τί ἐστιν 18
ὃ λέγει τὸ μικρόν; οὐκ οἴδαμεν τί λαλεῖ. ἔγνω 19
Ἰησοῦς ὅτι ἤθελον αὐτὸν ἐρωτᾶν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς,
Περὶ τούτου ζητεῖτε μετ' ἀλλήλων ὅτι εἶπον,
Μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ
ὄψεσθέ με; αμην αμην λέγω ὑμῖν ὅτι κλαύσετε 20
καὶ θρηνήσετε ὑμεῖς, ὁ δὲ κόσμος χαρήσεται·
ὑμεῖς λυπηθήσεσθε, ἀλλ' ἡ λύπη ὑμῶν εἰς χαρὰν
γενήσεται. ἡ γυνὴ ὅταν τίκτῃ λύπην ἔχει, ὅτι 21 Is. 26. 17
ἦλθεν ἡ ὥρα αὐτῆς· ὅταν δὲ γεννήσῃ τὸ παιδίον,
οὐκέτι μνημονεύει τῆς θλίψεως διὰ τὴν χαρὰν ὅτι
ἐγεννήθη ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον. καὶ ὑμεῖς 22
οὖν νῦν μὲν λύπην ἔχετε· πάλιν δὲ ὄψομαι ὑμᾶς,
καὶ χαρήσεται ὑμῶν ἡ καρδία, καὶ τὴν χαρὰν Is. 66. 14
ὑμῶν οὐδεὶς αἵρει ἀφ' ὑμῶν. καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ 23 14. 20
150.4 *ἡμέρᾳ ἐμὲ οὐκ ἐρωτήσετε οὐδέν. *αμην αμην* 14. 13, 14
λέγω ὑμῖν, ἄν τι αἰτήσητε τὸν Πατέρα δώσει 1 Jn. 5.14 Mt. 7. 7
ὑμῖν ἐν τῷ ὀνόματί μου. ἕως ἄρτι οὐκ ᾐτήσατε 24 Mk. 11. 24
οὐδὲν ἐν τῷ ὀνόματί μου· αἰτεῖτε, καὶ λήμψεσθε, 15. 11
151.10 *ἵνα ἡ χαρὰ ὑμῶν ᾖ πεπληρωμένη. Ταῦτα* 25 10. 6
ἐν παροιμίαις λελάληκα ὑμῖν· ἔρχεται ὥρα ὅτε

---

16 *οψ. με* p[66]ℵBDW *pc* it sa bo[pm] ac[2]; R] *add οτι* (*add εγω 33 al* ς) *υπαγω προς τον Πατερα* (*add μου* G sy[s]) AΘ f1 f13 *28 pl* lat ς 18 *ελεγ. ουν* p[66]] *om* D* *a b e r*[1] sy[s] | *ο λεγει*] *om* p[66]ℵ*D*W f1 *565 pc* it sa | *τι λαλει* p[66]] *τι λεγει* DΘ (*a*) *r*[1]: *om* B *pc* 21 *ωρα*] *ημερα* p[66]D it sy[s, p] ac[2] 22 *εχετε* p[22]ℵ*BW[c] f1 f13 *pm* lat ς; R] *εξετε* p[66]ℵ[c]ADW*Θ *al* it | *αιρει* p[66]] *αρει* p[22]BD* lat co

οὐκέτι ἐν παροιμίαις λαλήσω ὑμῖν, ἀλλὰ παρρησίᾳ
26 περὶ τοῦ Πατρὸς ἀπαγγελῶ ὑμῖν. ἐν ἐκείνῃ τῇ
ἡμέρᾳ ἐν τῷ ὀνόματί μου αἰτήσεσθε, καὶ οὐ λέγω
ὑμῖν ὅτι ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν Πατέρα περὶ ὑμῶν·
14. 21 27 αὐτὸς γὰρ ὁ Πατὴρ φιλεῖ ὑμᾶς, ὅτι ὑμεῖς ἐμὲ
πεφιλήκατε καὶ πεπιστεύκατε ὅτι ἐγὼ παρὰ τοῦ
28 Θεοῦ ἐξῆλθον. ἐξῆλθον ἐκ τοῦ Πατρὸς καὶ ἐλή-
λυθα εἰς τὸν κόσμον· πάλιν ἀφίημι τὸν κόσμον
29 καὶ πορεύομαι πρὸς τὸν Πατέρα. Λέγουσιν οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ, Ἴδε νῦν ἐν παρρησίᾳ λαλεῖς, καὶ
30 παροιμίαν οὐδεμίαν λέγεις. νῦν οἴδαμεν ὅτι οἶδας
2. 25 πάντα καὶ οὐ χρείαν ἔχεις ἵνα τίς σε ἐρωτᾷ· ἐν
31 τούτῳ πιστεύομεν ὅτι ἀπὸ Θεοῦ ἐξῆλθες. ἀπε- 152.4
Zec. 13. 7 32 κρίθη αὐτοῖς Ἰησοῦς, Ἄρτι πιστεύετε; ἰδοὺ
Mt. 26. 31, 45 ἔρχεται ὥρα καὶ ἐλήλυθεν ἵνα σκορπισθῆτε ἕκα-
Mk. 14. 27, 50 στος εἰς τὰ ἴδια κἀμὲ μόνον ἀφῆτε· καὶ οὐκ εἰμὶ
8. 29 33 μόνος, ὅτι ὁ Πατὴρ μετ' ἐμοῦ ἐστιν. ταῦτα λελά- 153.10
14. 27 ληκα ὑμῖν ἵνα ἐν ἐμοὶ εἰρήνην ἔχητε. ἐν τῷ κόσμῳ
Ro. 5. 1 θλῖψιν ἔχετε· ἀλλὰ θαρσεῖτε, ἐγὼ νενίκηκα τὸν
1 Jn. 5. 4 κόσμον.

11. 41; 13. 1 **17** Ταῦτα ἐλάλησεν Ἰησοῦς, καὶ ἐπάρας τοὺς
ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν εἶπεν, Πάτερ,
ἐλήλυθεν ἡ ὥρα· δόξασόν σου τὸν Υἱόν, ἵνα ὁ Υἱὸς
Mt. 11. 27 2 δοξάσῃ σέ, καθὼς ἔδωκας αὐτῷ ἐξουσίαν πάσης
σαρκός, ἵνα πᾶν ὃ δέδωκας αὐτῷ δώσῃ αὐτοῖς
1 Jn. 5. 20 3 ζωὴν αἰώνιον. αὕτη δέ ἐστιν ἡ αἰώνιος ζωή, ἵνα
1 Th. 1. 9 γινώσκωσιν σὲ τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεὸν καὶ ὃν

---

26 περι υμων p[66vid]] *om* p[5] 0141 *b c e* ac[2] 27 του Θεου W f1 f13 *pm* ς] Θεου ℵ*ΑΘ *al* : του Πατρος BD *pc* co ac[2]; R 28 εξηλθ. εκ τ. Π.] *om* DW *b* (*ff*[2]) sy[s] ac[2] | εκ B *pc*; R] παρα p[22]ℵΑΘ f1 f13 *pl* ς 31 (πιστευετε;] ·) 33 εχετε] εξετε D f13 *al* lat ς

ἀπέστειλας Ἰησοῦν Χριστόν. ἐγώ σε ἐδόξασα 4
ἐπὶ τῆς γῆς, τὸ ἔργον τελειώσας ὃ δέδωκάς μοι 4. 34
ἵνα ποιήσω· καὶ νῦν δόξασόν με σύ, Πάτερ, παρὰ 5
σεαυτῷ τῇ δόξῃ ᾗ εἶχον πρὸ τοῦ τὸν κόσμον εἶναι 24; 1. 1 Ph. 2. 6
παρὰ σοί. Ἐφανέρωσά σου τὸ ὄνομα τοῖς ἀν- 6 Mt. 6. 9
θρώποις οὓς ἔδωκάς μοι ἐκ τοῦ κόσμου. σοὶ ἦσαν 9
κἀμοὶ αὐτοὺς ἔδωκας, καὶ τὸν λόγον σου τετή-
ρηκαν. νῦν ἔγνωκαν ὅτι πάντα ὅσα δέδωκάς μοι 7
παρὰ σοῦ εἰσιν· ὅτι τὰ ῥήματα ἃ ἔδωκάς μοι 8
δέδωκα αὐτοῖς, καὶ αὐτοὶ ἔλαβον, καὶ ἔγνωσαν
ἀληθῶς ὅτι παρὰ σοῦ ἐξῆλθον, καὶ ἐπίστευσαν 16. 30
ὅτι σύ με ἀπέστειλας. ἐγὼ περὶ αὐτῶν ἐρωτῶ· 9 6. 37, 44; 65
οὐ περὶ τοῦ κόσμου ἐρωτῶ, ἀλλὰ περὶ ὧν δέδωκάς
μοι, ὅτι σοί εἰσιν, | καὶ τὰ ἐμὰ πάντα σά ἐστιν 10 16. 15 Lk. 15. 31
καὶ τὰ σὰ ἐμά, καὶ δεδόξασμαι ἐν αὐτοῖς. καὶ 11
οὐκέτι εἰμὶ ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ αὐτοὶ ἐν τῷ κόσμῳ
εἰσίν, κἀγὼ πρὸς σὲ ἔρχομαι. Πάτερ ἅγιε, τήρη- Mt. 6. 13
σον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου ᾧ δέδωκάς μοι, ἵνα 10. 30
ὦσιν ἓν καθὼς ἡμεῖς. ὅτε ἤμην μετ᾽ αὐτῶν, ἐγὼ 12 6. 39
ἐτήρουν αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου ᾧ δέδωκάς μοι, 2 Th. 2. 3 Ps. 41. 9; 109. 8
καὶ ἐφύλαξα, καὶ οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἀπώλετο εἰ μὴ
ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ. νῦν 13
δὲ πρὸς σὲ ἔρχομαι, καὶ ταῦτα λαλῶ ἐν τῷ κόσμῳ
ἵνα ἔχωσιν τὴν χαρὰν τὴν ἐμὴν πεπληρωμένην ἐν 15. 11
ἑαυτοῖς. ἐγὼ δέδωκα αὐτοῖς τὸν λόγον σου, καὶ 14

---

7 *εγνωκαν*] *εγνωκα* W *pc*: *εγνωσαν* f13 33 700 *al*: *εγνων* ℵ it sy sa 8 *και εγνωσαν* 𝔭66] *om* ℵ*ADW *a e q* 11 *ερχομαι* 𝔭66] *add ουκετι ειμι εν τω κοσμω και εν τω κοσμω ειμι* D r1 (*a c e*) | *σου* 𝔭66vid] *add και οτε ημην μετ αυτων εγω ετηρουν αυτους εν τω ονοματι σου* D | *ω* 𝔭66] *ὃ* D* *pc* vg(2): *ους* Dc 69 *al* lat ς 12 *ω δεδωκας μοι και* BW *pc* sa arm; R] *ους δεδ. μοι* ADΘ f1 f13 latt ς : *και* ℵ* (sys)

15. 19 ὁ κόσμος ἐμίσησεν αὐτούς, ὅτι οὐκ εἰσὶν ἐκ τοῦ
2 Th. 3. 3 1 Jn. 5. 18 15 κόσμου καθὼς ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου. οὐκ
Mt. 6. 13 Lk. 22. 32 ἐρωτῶ ἵνα ἄρῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ κόσμου, ἀλλ᾽ ἵνα
16 τηρήσῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ πονηροῦ. ἐκ τοῦ κόσμου
οὐκ εἰσὶν καθὼς ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου.
17 ἁγίασον αὐτοὺς ἐν τῇ ἀληθείᾳ· ὁ λόγος ὁ σὸς
20. 21 18 ἀλήθειά ἐστιν. καθὼς ἐμὲ ἀπέστειλας εἰς τὸν
κόσμον, κἀγὼ ἀπέστειλα αὐτοὺς εἰς τὸν κόσμον·
He. 10. 10 19 καὶ ὑπὲρ αὐτῶν [ἐγὼ] ἁγιάζω ἐμαυτόν, ἵνα ὦσιν
9 20 καὶ αὐτοὶ ἡγιασμένοι ἐν ἀληθείᾳ. Οὐ περὶ
τούτων δὲ ἐρωτῶ μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν πι-
Ac. 4. 32 21 στευόντων διὰ τοῦ λόγου αὐτῶν εἰς ἐμέ, ἵνα πάντες
Gal. 3. 28 ἓν ὦσιν, καθὼς σύ, Πατήρ, ἐν ἐμοὶ κἀγὼ ἐν σοί,
ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐν ἡμῖν ὦσιν, ἵνα ὁ κόσμος πιστεύῃ
22 ὅτι σύ με ἀπέστειλας. κἀγὼ τὴν δόξαν ἣν δέ-
δωκάς μοι δέδωκα αὐτοῖς, ἵνα ὦσιν ἓν καθὼς
1 Co. 6. 17 23 ἡμεῖς ἕν· ἐγὼ ἐν αὐτοῖς καὶ σὺ ἐν ἐμοί, ἵνα ὦσιν
τετελειωμένοι εἰς ἕν, ἵνα γινώσκῃ ὁ κόσμος ὅτι
σύ με ἀπέστειλας καὶ ἠγάπησας αὐτοὺς καθὼς
Gal. 2. 20 24 ἐμὲ ἠγάπησας. Πατήρ, ὃ δέδωκάς μοι, θέλω ἵνα
10. 29; 12. 26 ὅπου εἰμὶ ἐγὼ κἀκεῖνοι ὦσιν μετ᾽ ἐμοῦ, ἵνα θεω-
Eph. 1. 4 ρῶσιν τὴν δόξαν τὴν ἐμήν, ἣν δέδωκάς μοι ὅτι
25 ἠγάπησάς με πρὸ καταβολῆς κόσμου. Πατὴρ 154.3
δίκαιε, καὶ ὁ κόσμος σε οὐκ ἔγνω, ἐγὼ δέ σε
ἔγνων, *καὶ οὗτοι ἔγνωσαν ὅτι σύ με ἀπέστειλας· 155.10
26 καὶ ἐγνώρισα αὐτοῖς τὸ ὄνομά σου καὶ γνωρίσω,

---

14 *καθως . . . κοσμου* 𝔭[66c]] *om* 𝔭[66]*D *pc* it sy[s vid] 19 *εγω*] *om* ℵAW *700 pc* 21 *ωσιν* 2° BDW it sa bo(1) ac[2] arm; R] *εν ωσιν* ℵAΘ f1 f13 *pl* lat Cl ς 23 *ηγαπησας* 1°] *-ησα* D f13 *al a b r*[1] *z gat* sy[p, h] sy[s] bo; R[t]] *ους* A(Θ?) f1 f13 *pl* lat ς; R[m] | (*ειμι*] *ειμι*) 24 *ὃ* ℵBDW it

ἵνα ἡ ἀγάπη ἣν ἠγάπησάς με ἐν αὐτοῖς ᾖ κἀγὼ ἐν
αὐτοῖς.

156.1 Ταῦτα εἰπὼν Ἰησοῦς ἐξῆλθεν σὺν τοῖς μαθη- **18** Mt. 26. 36
ταῖς αὐτοῦ πέραν τοῦ χειμάρρου τοῦ Κεδρων, Mk. 14. 32
ὅπου ἦν κῆπος, εἰς ὃν εἰσῆλθεν αὐτὸς καὶ οἱ μαθη- Lk. 22. 39
157.10 ταὶ αὐτοῦ. ᾔδει δὲ καὶ Ἰούδας ὁ παραδιδοὺς 2 2 S. 15. 23
αὐτὸν τὸν τόπον, ὅτι πολλάκις συνήχθη Ἰησοῦς
158.1 ἐκεῖ μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. ὁ οὖν Ἰούδας 3 Lk. 21. 37
λαβὼν τὴν σπεῖραν καὶ ἐκ τῶν ἀρχιερέων καὶ **3–11:**
ἐκ τῶν Φαρισαίων ὑπηρέτας ἔρχεται ἐκεῖ μετὰ Mt. 26. 47–56
159.10 φανῶν καὶ λαμπάδων καὶ ὅπλων. Ἰησοῦς οὖν 4 Mk. 14. 43–52
εἰδὼς πάντα τὰ ἐρχόμενα ἐπ' αὐτὸν ἐξῆλθεν καὶ Lk. 22. 47–53
λέγει αὐτοῖς, Τίνα ζητεῖτε; ἀπεκρίθησαν αὐτῷ, 5 19. 28
Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον. λέγει αὐτοῖς, Ἐγώ εἰμι.
εἱστήκει δὲ καὶ Ἰούδας ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν μετ'
αὐτῶν. ὡς οὖν εἶπεν αὐτοῖς, Ἐγώ εἰμι, ἀπῆλθαν 6
εἰς τὰ ὀπίσω καὶ ἔπεσαν χαμαί. πάλιν οὖν ἐπηρώ- 7
τησεν αὐτούς, Τίνα ζητεῖτε; οἱ δὲ εἶπαν, Ἰησοῦν
τὸν Ναζωραῖον. ἀπεκρίθη Ἰησοῦς, Εἶπον ὑμῖν 8
ὅτι ἐγώ εἰμι· εἰ οὖν ἐμὲ ζητεῖτε, ἄφετε τού-
τους ὑπάγειν· ἵνα πληρωθῇ ὁ λόγος ὃν εἶπεν, 9
ὅτι Οὓς δέδωκάς μοι, οὐκ ἀπώλεσα ἐξ αὐτῶν
160.1 οὐδένα. Σίμων οὖν Πέτρος ἔχων μάχαιραν εἵλ- 10 17. 12
κυσεν αὐτὴν καὶ ἔπαισεν τὸν τοῦ ἀρχιερέως δοῦ-
λον καὶ ἀπέκοψεν αὐτοῦ τὸ ὠτάριον τὸ δεξιόν· ἦν
δὲ ὄνομα τῷ δούλῳ Μάλχος. εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς 11

---

1 του Κεδρων A *pc* lat] του Κεδρου ℵ*DW *a b d r*[1] sa bo[pl] ac[2]: των Κεδρων BΘ f1 f13 *pm* ς; R 4 ειδως] ιδων D f13 *pc* sy[s] 5 Ναζωραιον] Ναζαρηνον D lat | αυτοις p[66vid]] *add* ο Ιησους (ℵ)CΘ *pm* ς | ειμι] *add* Ιησους B (*a*)

Mt. 26. 39 τῷ Πέτρῳ, Βάλε τὴν μάχαιραν εἰς τὴν θήκην·
*τὸ ποτήριον ὃ δέδωκέν μοι ὁ Πατήρ, οὐ μὴ πίω 161.1
αὐτό;

12–27: Mt. 26. 57–75 Mk. 14. 53–72 Lk. 22. 54–71
12 Ἡ οὖν σπεῖρα καὶ ὁ χιλίαρχος καὶ οἱ ὑπηρέται 162.1
τῶν Ἰουδαίων συνέλαβον τὸν Ἰησοῦν καὶ ἔδησαν
13 αὐτόν, | καὶ ἤγαγον πρὸς Ἅνναν πρῶτον· ἦν γὰρ 163.10
πενθερὸς τοῦ Καϊαφᾶ, ὃς ἦν ἀρχιερεὺς τοῦ ἐνιαυ-
14 τοῦ ἐκείνου· ἦν δὲ Καϊαφᾶς ὁ συμβουλεύσας τοῖς
11. 49, 50 Ἰουδαίοις ὅτι συμφέρει ἕνα ἄνθρωπον ἀποθανεῖν
15 ὑπὲρ τοῦ λαοῦ. Ἠκολούθει δὲ τῷ Ἰησοῦ 164.4
20. 3; 21. 20 Σίμων Πέτρος καὶ ἄλλος μαθητής. *ὁ δὲ μαθητὴς 165.10
Ac. 3. 1 ἐκεῖνος ἦν γνωστὸς τῷ ἀρχιερεῖ, καὶ συνεισῆλθεν
16 τῷ Ἰησοῦ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως, ὁ δὲ 166.1
Πέτρος εἱστήκει πρὸς τῇ θύρᾳ ἔξω.* ἐξῆλθεν οὖν 167.10
ὁ μαθητὴς ὁ ἄλλος ὁ γνωστὸς τοῦ ἀρχιερέως καὶ
εἶπεν τῇ θυρωρῷ, καὶ εἰσήγαγεν τὸν Πέτρον.
17 λέγει οὖν τῷ Πέτρῳ ἡ παιδίσκη ἡ θυρωρός, Μὴ 168.1
καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθητῶν εἶ τοῦ ἀνθρώπου τούτου;
18 λέγει ἐκεῖνος, Οὐκ εἰμί. εἱστήκεισαν δὲ οἱ δοῦλοι 169.10
καὶ οἱ ὑπηρέται ἀνθρακιὰν πεποιηκότες, ὅτι ψῦχος
ἦν, καὶ ἐθερμαίνοντο· ἦν δὲ καὶ ὁ Πέτρος μετ'
19 αὐτῶν ἑστὼς καὶ θερμαινόμενος. Ὁ οὖν
ἀρχιερεὺς ἠρώτησεν τὸν Ἰησοῦν περὶ τῶν μαθη-
7. 14, 26 20 τῶν αὐτοῦ καὶ περὶ τῆς διδαχῆς αὐτοῦ. ἀπεκρίθη 170.1
αὐτῷ Ἰησοῦς, Ἐγὼ παρρησίᾳ λελάληκα τῷ κό-
σμῳ· ἐγὼ πάντοτε ἐδίδαξα ἐν συναγωγῇ καὶ ἐν τῷ

---

11 αυτο 𝔭[66]] *add* (Mt. 26. 52) παντες γαρ οι λαβοντες μαχαιραν εν μαχαιρα απολουνται Θ 13–24 𝔭[66]] *trsp* 13, 24, 14, 15, 19–23, 16–18 sy[s]: 13[a], 24, 13[b], 14–23 *225* 13 Καιαφα (𝔭[66] *in* 14)] Καιφα CD it vg[s, cl] sa ac[2], *similiter* 14, 24, 28 it vg[s, cl] sa ac[2] (C Καιαφ., D *deest*) 15 αλλος 𝔭[66]ℵ*ABW *pc*; R] ο αλλος Θ f1 f13 *pl* ϛ

ἱερῷ, ὅπου πάντες οἱ Ἰουδαῖοι συνέρχονται, καὶ Mt. 10. 27
171.10 ἐν κρυπτῷ ἐλάλησα οὐδέν. τί με ἐρωτᾷς; ἐρώτη- 21
σον τοὺς ἀκηκοότας τί ἐλάλησα αὐτοῖς· ἴδε οὗτοι
172.1 οἴδασιν ἃ εἶπον ἐγώ. ταῦτα δὲ αὐτοῦ εἰπόντος εἷς 22
παρεστηκὼς τῶν ὑπηρετῶν ἔδωκεν ῥάπισμα τῷ 19. 3
Ἰησοῦ εἰπών, Οὕτως ἀποκρίνῃ τῷ ἀρχιερεῖ; Ac. 23. 2
173.10 ἀπεκρίθη αὐτῷ Ἰησοῦς, Εἰ κακῶς ἐλάλησα, μαρ- 23
τύρησον περὶ τοῦ κακοῦ· εἰ δὲ καλῶς, τί με δέρεις;
174.1 ἀπέστειλεν οὖν αὐτὸν ὁ Ἅννας δεδεμένον πρὸς 24
175.1 Καϊαφᾶν τὸν ἀρχιερέα. Ἦν δὲ Σίμων Πέτρος 25
ἑστὼς καὶ θερμαινόμενος. εἶπον οὖν αὐτῷ, Μὴ
καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶ; ἠρνήσατο ἐκεῖ-
νος καὶ εἶπεν, Οὐκ εἰμί. λέγει εἷς ἐκ τῶν δούλων 26
τοῦ ἀρχιερέως, συγγενὴς ὢν οὗ ἀπέκοψεν Πέτρος
τὸ ὠτίον, Οὐκ ἐγώ σε εἶδον ἐν τῷ κήπῳ μετ'
αὐτοῦ; πάλιν οὖν ἠρνήσατο Πέτρος, καὶ εὐθέως 27
ἀλέκτωρ ἐφώνησεν.
176.1 Ἄγουσιν οὖν τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ τοῦ Καϊαφᾶ εἰς 28 **28–19. 15:**
177.10 τὸ πραιτώριον· ἦν δὲ πρωΐ· *καὶ αὐτοὶ οὐκ εἰσῆλ- Mt. 27. 2, 11–30
θον εἰς τὸ πραιτώριον, ἵνα μὴ μιανθῶσιν ἀλλὰ Mk. 15. 1–19
φάγωσιν τὸ πασχα. ἐξῆλθεν οὖν ὁ Πειλᾶτος ἔξω 29 Lk. 23. 1–25
πρὸς αὐτοὺς καὶ φησίν, Τίνα κατηγορίαν φέρετε
τοῦ ἀνθρώπου τούτου; ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπαν 30
αὐτῷ, Εἰ μὴ ἦν οὗτος κακὸν ποιῶν, οὐκ ἄν σοι
παρεδώκαμεν αὐτόν. εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Πειλᾶτος, 31 19. 6, 7
Λάβετε αὐτὸν ὑμεῖς, καὶ κατὰ τὸν νόμον ὑμῶν Ac. 18. 15
κρίνατε αὐτόν. εἶπον αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι, Ἡμῖν
οὐκ ἔξεστιν ἀποκτεῖναι οὐδένα· ἵνα ὁ λόγος τοῦ 32

---

20 παντες ℵABWΘ f1 f13 565 *pm* lat sy^{s,p}; R] παντοτε Y *al* q δ ς: παντοθεν *pc* 22 δε] *om* 69 *pc* a r^{1} vg(1) sy^{s} 26 ων] *om* LNΨ 33 *pc* 29 εξω p^{66}] *om* AΘ *al* q δ ς | προς αυτους] *om* p^{66}Θ

12. 32, 33 *Ἰησοῦ πληρωθῇ ὃν εἶπεν σημαίνων ποίῳ θανάτῳ*
Mt. 20. 19 33 *ἤμελλεν ἀποθνήσκειν. Εἰσῆλθεν οὖν πάλιν* 178.1
εἰς τὸ πραιτώριον ὁ Πειλᾶτος καὶ ἐφώνησεν τὸν
Ἰησοῦν καὶ εἶπεν αὐτῷ, Σὺ εἶ ὁ Βασιλεὺς τῶν
Mt. 16. 13 34 *Ἰουδαίων; ἀπεκρίθη Ἰησοῦς, Ἀφ᾽ ἑαυτοῦ σὺ* 179.10
1. 11 35 *τοῦτο λέγεις, ἢ ἄλλοι εἶπόν σοι περὶ ἐμοῦ; ἀπ-*
εκρίθη ὁ Πειλᾶτος, Μήτι ἐγὼ Ἰουδαῖός εἰμι; τὸ
ἔθνος τὸ σὸν καὶ οἱ ἀρχιερεῖς παρέδωκάν σε ἐμοί·
36 *τί ἐποίησας; ἀπεκρίθη Ἰησοῦς, Ἡ βασιλεία ἡ*
ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου· εἰ ἐκ τοῦ
κόσμου τούτου ἦν ἡ βασιλεία ἡ ἐμή, οἱ ὑπηρέται
ἂν οἱ ἐμοὶ ἠγωνίζοντο, ἵνα μὴ παραδοθῶ τοῖς
Ἰουδαίοις· νῦν δὲ ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐν-
37 *τεῦθεν. εἶπεν οὖν αὐτῷ ὁ Πειλᾶτος, Οὐκοῦν βασι-* 180.1
λεὺς εἶ σύ; ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, Σὺ λέγεις ὅτι
*βασιλεύς εἰμι. *ἐγὼ εἰς τοῦτο γεγέννημαι καὶ εἰς* 181.10
1 Ti. 6. 13 *τοῦτο ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον, ἵνα μαρτυρήσω τῇ*
8. 47; 10. 27 *ἀληθείᾳ· πᾶς ὁ ὢν ἐκ τῆς ἀληθείας ἀκούει μου τῆς*
38 *φωνῆς. λέγει αὐτῷ ὁ Πειλᾶτος, Τί ἐστιν ἀλή-*
*θεια; *Καὶ τοῦτο εἰπὼν πάλιν ἐξῆλθεν πρὸς* 182.9
τοὺς Ἰουδαίους, καὶ λέγει αὐτοῖς, Ἐγὼ οὐδεμίαν
39 *εὑρίσκω ἐν αὐτῷ αἰτίαν. ἔστιν δὲ συνήθεια ὑμῖν* 183.4
ἵνα ἕνα ἀπολύσω ὑμῖν ἐν τῷ πάσχα· βούλεσθε
οὖν ἀπολύσω ὑμῖν τὸν Βασιλέα τῶν Ἰουδαίων;
40 *ἐκραύγασαν οὖν πάλιν λέγοντες, Μὴ τοῦτον, ἀλλὰ* 184.1
τὸν Βαραββᾶν. ἦν δὲ ὁ Βαραββᾶς λῃστής.
19 *Τότε οὖν ἔλαβεν ὁ Πειλᾶτος τὸν Ἰησοῦν καὶ* 185.4
2 *ἐμαστίγωσεν. καὶ οἱ στρατιῶται πλέξαντες στέ-*

---

33 *παλιν εις το πρ.* $\mathfrak{p}^{52,66}$BW f*13* *al* lat; R] *trsp εις το πρ. π.* ℵAΘ f*1* *pm* ς 35 *οι αρχιερεις* $\mathfrak{p}^{66}$] *ο -ευς* ℵ* *b e* 37 (*Οὐκοῦν*] *Οὔκουν*) | (*ειμι.*] ;)

φανον ἐξ ἀκανθῶν ἐπέθηκαν αὐτοῦ τῇ κεφαλῇ,
καὶ ἱμάτιον πορφυροῦν περιέβαλον αὐτόν, | καὶ 3
ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν καὶ ἔλεγον, Χαῖρε ὁ Βασιλεὺς 18. 22
τῶν Ἰουδαίων· καὶ ἐδίδοσαν αὐτῷ ῥαπίσματα.
186.9 Καὶ ἐξῆλθεν πάλιν ἔξω ὁ Πειλᾶτος καὶ λέγει 4
αὐτοῖς, Ἴδε ἄγω ὑμῖν αὐτὸν ἔξω, ἵνα γνῶτε ὅτι
187.4 οὐδεμίαν αἰτίαν εὑρίσκω ἐν αὐτῷ. ἐξῆλθεν οὖν 5
ὁ Ἰησοῦς ἔξω, φορῶν τὸν ἀκάνθινον στέφανον καὶ
τὸ πορφυροῦν ἱμάτιον. καὶ λέγει αὐτοῖς, Ἰδοὺ ὁ
188.1 ἄνθρωπος. ὅτε οὖν εἶδον αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ 6
οἱ ὑπηρέται, ἐκραύγασαν λέγοντες, Σταύρωσον
189.10 σταύρωσον. *λέγει αὐτοῖς ὁ Πειλᾶτος, Λάβετε
190.9 αὐτὸν ὑμεῖς καὶ σταυρώσατε· *ἐγὼ γὰρ οὐχ
191.10 εὑρίσκω ἐν αὐτῷ αἰτίαν. ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ 7
Ἰουδαῖοι, Ἡμεῖς νόμον ἔχομεν, καὶ κατὰ τὸν 5. 18; 10. 33
νόμον ὀφείλει ἀποθανεῖν, ὅτι Υἱὸν Θεοῦ ἑαυτὸν Lv. 24. 16
192.4 ἐποίησεν. Ὅτε οὖν ἤκουσεν ὁ Πειλᾶτος τοῦτον 8
τὸν λόγον, μᾶλλον ἐφοβήθη, | καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ 9
πραιτώριον πάλιν καὶ λέγει τῷ Ἰησοῦ, Πόθεν εἶ
σύ; ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπόκρισιν οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ.
193.10 λέγει οὖν αὐτῷ ὁ Πειλᾶτος, Ἐμοὶ οὐ λαλεῖς; οὐκ 10
οἶδας ὅτι ἐξουσίαν ἔχω ἀπολῦσαί σε καὶ ἐξου-
σίαν ἔχω σταυρῶσαί σε; ἀπεκρίθη Ἰησοῦς, 11
Οὐκ εἶχες ἐξουσίαν κατ' ἐμοῦ οὐδεμίαν εἰ μὴ ἦν 10. 18
δεδομένον σοι ἄνωθεν· διὰ τοῦτο ὁ παραδούς μέ Ac. 2. 23
σοι μείζονα ἁμαρτίαν ἔχει. ἐκ τούτου ὁ Πειλᾶτος 12
ἐζήτει ἀπολῦσαι αὐτόν· οἱ δὲ Ἰουδαῖοι ἐκραύ-
γασαν λέγοντες, Ἐὰν τοῦτον ἀπολύσῃς, οὐκ εἶ Ac. 17. 7

---

4 ουδεμιαν . . . αυτω (*add* ουχ *ante* ευρ. 𝔭[66])] αιτιαν ουχ ευρισκω ℵ*: αιτ. εν αυτω ουχ ευρ. W 5 και λεγει . . . ανθρ.] *om* 𝔭[66] *a e ff*[2*] *r*[1] ac[2] | ο 2°] *om* B 11 ειχες BWΘ *f1 pm* ς; R] εχεις ℵA *f13* 565 *al*

φίλος τοῦ Καίσαρος· πᾶς ὁ βασιλέα ἑαυτὸν ποιῶν
13 *ἀντιλέγει τῷ Καίσαρι. Ὁ οὖν Πειλᾶτος ἀκούσας*
τῶν λόγων τούτων ἤγαγεν ἔξω τὸν Ἰησοῦν, καὶ
ἐκάθισεν ἐπὶ βήματος εἰς τόπον λεγόμενον Λιθό-
14 *στρωτον, Ἑβραϊστὶ δὲ Γαββαθα. ἦν δὲ Παρα-*
σκευὴ τοῦ πασχα, ὥρα ἦν ὡς ἕκτη· καὶ λέγει τοῖς
15 *Ἰουδαίοις, Ἴδε ὁ Βασιλεὺς ὑμῶν. ἐκραύγασαν* 194.1
οὖν ἐκεῖνοι, Ἆρον ἆρον, σταύρωσον αὐτόν. **λέγει* 195.10
αὐτοῖς ὁ Πειλᾶτος, Τὸν Βασιλέα ὑμῶν σταυρώσω;
ἀπεκρίθησαν οἱ ἀρχιερεῖς, Οὐκ ἔχομεν βασιλέα
16–30: 16 *εἰ μὴ Καίσαρα. τότε οὖν παρέδωκεν αὐτὸν αὐτοῖς* 196.1
Mt. 27. 31–50 *ἵνα σταυρωθῇ.*
Mk. 15. 20–37 17 **Παρέλαβον οὖν τὸν Ἰησοῦν·* | *καὶ βαστάζων* 197.1
Lk. 23. 26–46 *ἑαυτῷ τὸν σταυρὸν ἐξῆλθεν εἰς τὸν λεγόμενον*
Κρανίου τόπον, ὃ λέγεται Ἑβραϊστὶ Γολγοθα,
18 | *ὅπου αὐτὸν ἐσταύρωσαν,* **καὶ μετ᾽ αὐτοῦ ἄλλους* 198.1
δύο ἐντεῦθεν καὶ ἐντεῦθεν, μέσον δὲ τὸν Ἰησοῦν.
19 *ἔγραψεν δὲ καὶ τίτλον ὁ Πειλᾶτος καὶ ἔθηκεν* 199.1
ἐπὶ τοῦ σταυροῦ· ἦν δὲ γεγραμμένον, ΙΗΣΟΥΣ
Ο ΝΑΖΩΡΑΙΟΣ Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΙΟΥ-
20 *ΔΑΙΩΝ. τοῦτον οὖν τὸν τίτλον πολλοὶ ἀνέγνω-* 200.10
σαν τῶν Ἰουδαίων, ὅτι ἐγγὺς ἦν ὁ τόπος τῆς
πόλεως ὅπου ἐσταυρώθη ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἦν γεγραμ-
21 *μένον Ἑβραϊστί, Ῥωμαϊστί, Ἑλληνιστί. ἔλεγον*

---

13 *Γαββαθα*] *Καπφαθα* f1 565 : *Χιφβαθα* Θ : *Γολγοθα* ℵ* 579   14 *εκτη* $\mathfrak{p}^{66}$] *τριτη* ℵ^{c}L *pc* Eus Nonn   16 *Παρελαβον ουν* B *pc* bo ; R] *Π. δε* AΘ 565 *pm* ϛ : *Παραλαβοντες δε* $\mathfrak{p}^{66vid}$M 700 *al* : *Οι δε παραλαβοντες* W f13 1 : *Οι δε λαβοντες* ℵ* | *Ιησουν* B *pc* it bo^{pm} ; R] *add και ηγαγον* Θ *al* vg^{pt} : *add και απηγαγον* A 565 *al* vg^{pt} ϛ : *add απηγαγον* W 1 : *add απηγαγον αυτον* ℵ sa ac^{2} : *add απηγαγον εις το πραιτωριον* M(U) 700 *al* : *add ηγαγον και επεθηκαν αυτω τον σταυρον* f13   17 *Γολγοθα*] *Γολγοθ* B sa^{pt}

οὖν τῷ Πειλάτῳ οἱ ἀρχιερεῖς τῶν Ἰουδαίων, Μὴ
γράφε, Ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, ἀλλ' ὅτι
ἐκεῖνος εἶπεν, Βασιλεύς εἰμι τῶν Ἰουδαίων. ἀπε- 22
κρίθη ὁ Πειλᾶτος, Ὃ γέγραφα, γέγραφα.
201.1 *Οἱ οὖν στρατιῶται, ὅτε ἐσταύρωσαν τὸν Ἰη-* 23
σοῦν, ἔλαβον τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἐποίησαν τέσ-
σερα μέρη, ἑκάστῳ στρατιώτῃ μέρος, καὶ τὸν
χιτῶνα. ἦν δὲ ὁ χιτὼν ἄρραφος, ἐκ τῶν ἄνωθεν
ὑφαντὸς δι' ὅλου. εἶπαν οὖν πρὸς ἀλλήλους, Μὴ 24
σχίσωμεν αὐτόν, ἀλλὰ λάχωμεν περὶ αὐτοῦ τίνος
ἔσται· ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ,

Διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς Ps. 22. 18
καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον.

202.10 *Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται ταῦτα ἐποίησαν. | εἱστή-* 25
κεισαν δὲ παρὰ τῷ σταυρῷ τοῦ Ἰησοῦ ἡ μήτηρ
αὐτοῦ καὶ ἡ ἀδελφὴ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, Μαρία ἡ
τοῦ Κλωπᾶ καὶ Μαρία ἡ Μαγδαληνή. Ἰησοῦς 26
οὖν ἰδὼν τὴν μητέρα καὶ τὸν μαθητὴν παρεστῶτα 13. 23
ὃν ἠγάπα, λέγει τῇ μητρί, Γύναι, ἴδε ὁ υἱός σου.
| εἶτα λέγει τῷ μαθητῇ, Ἴδε ἡ μήτηρ σου. καὶ ἀπ' 27
ἐκείνης τῆς ὥρας ἔλαβεν ὁ μαθητὴς αὐτὴν εἰς τὰ
203.4 *ἴδια. Μετὰ τοῦτο εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἤδη* 28 13. 3; 18. 4
πάντα τετέλεσται, ἵνα τελειωθῇ ἡ γραφή, λέγει, Ps. 22. 15
Διψῶ. *σκεῦος ἔκειτο ὄξους μεστόν· σπόγγον* 29 Ps. 69. 21
οὖν μεστὸν τοῦ ὄξους ὑσσώπῳ περιθέντες προσ-
ήνεγκαν αὐτοῦ τῷ στόματι. ὅτε οὖν ἔλαβεν τὸ 30 Job 19. 26, 27 LXX
204.1 *ὄξος ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, Τετέλεσται, *καὶ κλίνας*
τὴν κεφαλὴν παρέδωκεν τὸ πνεῦμα.

---

23 κ. τον χιτ.] *om* $\mathfrak{p}^{66vid}$ א* it sy[p] sa(1) | (αρραφος, εκ τ. αν. υφαντος] αρρ. εκ τ. ανωθεν, υφ. *e* sy) 26 παρεστωτα] *om* W *348 pc* 28 τετελεσται $\mathfrak{p}^{66vid}$] *add* περι αυτου Θ: *add* τα π. α. U *al* 29 υσσωπω] υσσω *476**

Dt. 21. 23 31 *Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι, ἐπεὶ Παρασκευὴ ἦν, ἵνα μὴ* 205.10
μείνῃ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τὰ σώματα ἐν τῷ σαββάτῳ,
ἦν γὰρ μεγάλη ἡ ἡμέρα ἐκείνου τοῦ σαββάτου,
ἠρώτησαν τὸν Πειλᾶτον ἵνα κατεαγῶσιν αὐτῶν
32 *τὰ σκέλη καὶ ἀρθῶσιν. ἦλθον οὖν οἱ στρατιῶται,*
καὶ τοῦ μὲν πρώτου κατέαξαν τὰ σκέλη καὶ τοῦ
33 *ἄλλου τοῦ συνσταυρωθέντος αὐτῷ· ἐπὶ δὲ τὸν*
Ἰησοῦν ἐλθόντες, ὡς εἶδον ἤδη αὐτὸν τεθνηκότα,
34 *οὐ κατέαξαν αὐτοῦ τὰ σκέλη, | ἀλλ' εἷς τῶν στρα-*
τιωτῶν λόγχῃ αὐτοῦ τὴν πλευρὰν ἔνυξεν, καὶ
35 *ἐξῆλθεν εὐθὺς αἷμα καὶ ὕδωρ. καὶ ὁ ἑωρακὼς με-*
μαρτύρηκεν, καὶ ἀληθινὴ αὐτοῦ ἐστιν ἡ μαρτυρία,
καὶ ἐκεῖνος οἶδεν ὅτι ἀληθῆ λέγει, ἵνα καὶ ὑμεῖς
Ex. 12. 46 Nu. 9. 12 36 *πιστεύητε. ἐγένετο γὰρ ταῦτα ἵνα ἡ γραφὴ πλη-*
Ps. 34. 20 37 *ρωθῇ,* Ὀστοῦν οὐ συντριβήσεται αὐτοῦ. *καὶ πάλιν*
Zec. 12. 10 Rev. 1. 7 *ἑτέρα γραφὴ λέγει,* Ὄψονται εἰς ὃν ἐξεκέντησαν.
38–42: Mt. 27. 57–61 Mk. 15. 42–47 Lk. 23. 50–55 38 *Μετὰ δὲ ταῦτα ἠρώτησεν τὸν Πειλᾶτον Ἰωσὴφ* 206.1
ἀπὸ Ἁριμαθαίας, ὢν μαθητὴς τοῦ Ἰησοῦ κεκρυμ-
μένος δὲ διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, ἵνα ἄρῃ
τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ· καὶ ἐπέτρεψεν ὁ Πειλᾶτος.
39 *ἦλθεν οὖν καὶ ἦρεν τὸ σῶμα αὐτοῦ. | ἦλθεν δὲ καὶ* 207.10
3. 2 *Νικόδημος, ὁ ἐλθὼν πρὸς αὐτὸν νυκτὸς τὸ πρῶ-*
Mt. 2. 11 *τον, φέρων μίγμα σμύρνης καὶ ἀλόης ὡς λίτρας*
40 *ἑκατόν. ἔλαβον οὖν τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἔδη-* 208.1
σαν αὐτὸ ὀθονίοις μετὰ τῶν ἀρωμάτων, καθὼς
41 *ἔθος ἐστὶν τοῖς Ἰουδαίοις ἐνταφιάζειν. ἦν δὲ ἐν*
τῷ τόπῳ ὅπου ἐσταυρώθη κῆπος, καὶ ἐν τῷ κήπῳ
μνημεῖον καινόν, ἐν ᾧ οὐδέπω οὐδεὶς ἦν τεθει-

---

31 εκεινου] -νη B* (69) *al c* vg 35 *vs. om e* vg(F) 38 ηλθεν . . . ηρεν] ηλθον . . . ηραν ℵ*W *pc* it sa 39 μιγμα 𝔭[66vid] ς; R[t]] ελιγμα ℵ*BW; R[m]: σμιγμα 983 *pc*

μένος· ἐκεῖ οὖν διὰ τὴν Παρασκευὴν τῶν Ἰου- 42
δαίων, ὅτι ἐγγὺς ἦν τὸ μνημεῖον, ἔθηκαν τὸν
Ἰησοῦν.

209.1 *Τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ* **20** **1–10:**
ἔρχεται πρωῒ σκοτίας ἔτι οὔσης εἰς τὸ μνημεῖον, Mt. 28. 1–10 Mk. 16. 1–8
καὶ βλέπει τὸν λίθον ἠρμένον ἐκ τοῦ μνημείου. Lk. 24. 1–12
210.10 *τρέχει οὖν καὶ ἔρχεται πρὸς Σίμωνα Πέτρον καὶ* 2
πρὸς τὸν ἄλλον μαθητὴν ὃν ἐφίλει ὁ Ἰησοῦς, καὶ 13. 23
λέγει αὐτοῖς, Ἦραν τὸν Κύριον ἐκ τοῦ μνημείου,
καὶ οὐκ οἴδαμεν ποῦ ἔθηκαν αὐτόν. Ἐξῆλθεν οὖν 3
ὁ Πέτρος καὶ ὁ ἄλλος μαθητής, καὶ ἤρχοντο εἰς
τὸ μνημεῖον. ἔτρεχον δὲ οἱ δύο ὁμοῦ· καὶ ὁ ἄλλος 4
μαθητὴς προέδραμεν τάχιον τοῦ Πέτρου καὶ ἦλθεν
πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ παρακύψας βλέπει 5
κείμενα τὰ ὀθόνια, οὐ μέντοι εἰσῆλθεν. ἔρχεται 6
οὖν καὶ Σίμων Πέτρος ἀκολουθῶν αὐτῷ, καὶ
εἰσῆλθεν εἰς τὸ μνημεῖον· καὶ θεωρεῖ τὰ ὀθόνια
κείμενα, | καὶ τὸ σουδάριον, ὃ ἦν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς 7 11. 44
αὐτοῦ, οὐ μετὰ τῶν ὀθονίων κείμενον ἀλλὰ χωρὶς
ἐντετυλιγμένον εἰς ἕνα τόπον. τότε οὖν εἰσῆλθεν 8
καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς ὁ ἐλθὼν πρῶτος εἰς τὸ μνη-
μεῖον, καὶ εἶδεν καὶ ἐπίστευσεν· οὐδέπω γὰρ 9 1 Co. 15. 4
ᾔδεισαν τὴν γραφήν, ὅτι δεῖ αὐτὸν ἐκ νεκρῶν Ac. 2. 24–32
ἀναστῆναι. ἀπῆλθον οὖν πάλιν πρὸς αὐτοὺς οἱ 10
211.1 *μαθηταί. Μαρία δὲ εἱστήκει πρὸς τῷ μνημείῳ* 11 **11–18:**
ἔξω κλαίουσα. ὡς οὖν ἔκλαιεν, παρέκυψεν εἰς τὸ Mk. 16. 9, 10
μνημεῖον, καὶ θεωρεῖ δύο ἀγγέλους ἐν λευκοῖς 12
καθεζομένους, ἕνα πρὸς τῇ κεφαλῇ καὶ ἕνα πρὸς

---

42 *των Ιουδ.*] *om* it sy **20.** 1 *πρωι* p66vid] *om* W *a b c* 11 *προς* p66vid] *εν* ℵ | *εξω*] *om* p66ℵ*A it sy

13 *τοῖς ποσίν, ὅπου ἔκειτο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. καὶ* 212.10
λέγουσιν αὐτῇ ἐκεῖνοι, Γύναι, τί κλαίεις; λέγει
αὐτοῖς ὅτι Ἦραν τὸν Κύριόν μου, καὶ οὐκ οἶδα
14 *ποῦ ἔθηκαν αὐτόν. ταῦτα εἰποῦσα ἐστράφη εἰς*
τὰ ὀπίσω, καὶ θεωρεῖ τὸν Ἰησοῦν ἑστῶτα, καὶ
15 *οὐκ ᾔδει ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν. λέγει αὐτῇ Ἰησοῦς,*
Γύναι, τί κλαίεις; τίνα ζητεῖς; ἐκείνη δοκοῦσα
ὅτι ὁ κηπουρός ἐστιν, λέγει αὐτῷ, Κύριε, εἰ σὺ
ἐβάστασας αὐτόν, εἰπέ μοι ποῦ ἔθηκας αὐτόν,
16 *κἀγὼ αὐτὸν ἀρῶ. λέγει αὐτῇ Ἰησοῦς, Μαριαμ.*
στραφεῖσα ἐκείνη λέγει αὐτῷ Ἑβραϊστί, Ραβ-
17 *βουνει (ὃ λέγεται Διδάσκαλε). λέγει αὐτῇ Ἰη-*
σοῦς, Μή μου ἅπτου, οὔπω γὰρ ἀναβέβηκα πρὸς
He. 2. 11, 12 *τὸν Πατέρα· πορεύου δὲ πρὸς τοὺς ἀδελφούς μου*
Ro. 8. 29 *καὶ εἰπὲ αὐτοῖς, Ἀναβαίνω πρὸς τὸν Πατέρα μου*
καὶ Πατέρα ὑμῶν καὶ Θεόν μου καὶ Θεὸν ὑμῶν.
18 *ἔρχεται Μαριαμ ἡ Μαγδαληνὴ ἀγγέλλουσα τοῖς*
μαθηταῖς ὅτι Ἑώρακα τὸν Κύριον, καὶ ταῦτα
εἶπεν αὐτῇ.

19–23: Mk. 16. 14–18 Lk. 24. 36–49

19 *Οὔσης οὖν ὀψίας τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ μιᾷ σαβ-* 213.9
βάτων, καὶ τῶν θυρῶν κεκλεισμένων ὅπου ἦσαν
οἱ μαθηταὶ διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, ἦλθεν ὁ
Ἰησοῦς καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον, καὶ λέγει αὐτοῖς,

---

13 *κλαιεις* $\mathfrak{p}^{66}$] *add* (15) *τινα ζητεις* D 69 579 *pc ff*^{2} sy^{s} | (*οτι Ηραν*], *Οτι ηραν* ς R) 16 *λεγεται*] *add Κυριε* D (it) | *Διδασκαλε*] *add και προσεδραμεν αψασθαι αυτου* ℵ^{c}Θ f*13 pc* vg^{pc} sy^{s} 17 *αδ. μου* $\mathfrak{p}^{66}$] *om μου* ℵ*DW *e* (Ir) 18 *οτι Εωρακα*($\mathfrak{p}^{66}$)ℵBW *pc a* vg sy^{s} co^{pm} ac^{2}; R] *οτι εωρακεν* ADΘ f*1* f*13 pl* it ς: *οτι Εωρακαμεν* S *33* | *ταυτα ειπεν αυτη* $\mathfrak{p}^{66}$] *τ. ειπεν μοι ff*^{2} vg sa^{pm} bo^{pc} ac^{2}: *α ειπεν αυτη εμηνυσεν αυτοις* D *c* (*e*) sy^{s} eth 19 *μαθηται* $\mathfrak{p}^{66vid}$ℵ*ABDW *pc a q* vg^{w} sy^{s}; R] *add συνηγμενοι* Θ*t* *1t 13 pl* t vg$^{s, cl}$ ς

Εἰρήνη ὑμῖν. καὶ τοῦτο εἰπὼν ἔδειξεν καὶ τὰς 20 1 Jn. 1. 1
214.10 χεῖρας καὶ τὴν πλευρὰν αὐτοῖς. *ἐχάρησαν οὖν
οἱ μαθηταὶ ἰδόντες τὸν Κύριον. εἶπεν οὖν αὐτοῖς 21
ὁ Ἰησοῦς πάλιν, Εἰρήνη ὑμῖν· καθὼς ἀπέσταλ- 17. 18
κέν με ὁ Πατήρ, κἀγὼ πέμπω ὑμᾶς. καὶ τοῦτο 22
εἰπὼν ἐνεφύσησεν καὶ λέγει αὐτοῖς, Λάβετε Πνεῦ- Gn. 2. 7
215.7 μα Ἅγιον. ἄν τινων ἀφῆτε τὰς ἁμαρτίας, ἀφέων- 23 Mt. 16. 19; 18. 18
ται αὐτοῖς· ἄν τινων κρατῆτε, κεκράτηνται.
216.10 Θωμᾶς δὲ εἷς ἐκ τῶν δώδεκα, ὁ λεγόμενος 24 11. 16; 14. 5
Δίδυμος, οὐκ ἦν μετ' αὐτῶν ὅτε ἦλθεν Ἰησοῦς.
ἔλεγον οὖν αὐτῷ οἱ ἄλλοι μαθηταί, Ἑωράκαμεν 25
τὸν Κύριον. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Ἐὰν μὴ ἴδω ἐν
ταῖς χερσὶν αὐτοῦ τὸν τύπον τῶν ἥλων καὶ βάλω
τὸν δάκτυλόν μου εἰς τὸν τόπον τῶν ἥλων καὶ
βάλω μου τὴν χεῖρα εἰς τὴν πλευρὰν αὐτοῦ, οὐ μὴ 19. 34
217.9 πιστεύσω. Καὶ μεθ' ἡμέρας ὀκτὼ πάλιν ἦσαν 26
ἔσω οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ Θωμᾶς μετ' αὐτῶν.
ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, καὶ
ἔστη εἰς τὸ μέσον καὶ εἶπεν, Εἰρήνη ὑμῖν. εἶτα 27 19
λέγει τῷ Θωμᾷ, Φέρε τὸν δάκτυλόν σου ὧδε καὶ
ἴδε τὰς χεῖράς μου, καὶ φέρε τὴν χεῖρά σου καὶ
βάλε εἰς τὴν πλευράν μου, καὶ μὴ γίνου ἄπιστος
218.10 ἀλλὰ πιστός. ἀπεκρίθη Θωμᾶς καὶ εἶπεν αὐτῷ, 28 1. 1
Ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου. λέγει αὐτῷ ὁ 29
Ἰησοῦς, Ὅτι ἑώρακάς με, πεπίστευκας; μακάριοι 1 P. 1. 8
οἱ μὴ ἰδόντες καὶ πιστεύσαντες.

---

23 τινων 1° 2°] τινος B *a e f* sy | αφεωνται ℵ^c AD f1 f13 565 *al* lat; R] αφιενται (-φειον- B*) WΘ *pm* ς: αφεθησεται ℵ* it vg^pt 25 αλλοι] *om* ℵ* sy^p | τον τυπον] τους -ους 𝔭^66 565: τον τοπον N *f q* sy^s | τον τοπον των ηλων AΘ lat (sy^s)] τ. τυπον τ. η. BDW f1 f13 *pl* ς; R: την χειρα αυτου ℵ* 29 (πεπιστευκας; 700 *al*; R^m] · ς R^t)

30 *Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα σημεῖα ἐποίησεν ὁ*
Ἰησοῦς ἐνώπιον τῶν μαθητῶν, ἃ οὐκ ἔστιν γε-
31 *γραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ· ταῦτα δὲ γέγρα-*
πται ἵνα πιστεύητε ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ Χριστὸς ὁ
1 Jn. 5. 13 Ro. 1. 17 *Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ ἵνα πιστεύοντες ζωὴν ἔχητε*
ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.

21 *Μετὰ ταῦτα ἐφανέρωσεν ἑαυτὸν πάλιν Ἰησοῦς* 219.9
τοῖς μαθηταῖς ἐπὶ τῆς θαλάσσης τῆς Τιβεριάδος·
2 *ἐφανέρωσεν δὲ οὕτως. ἦσαν ὁμοῦ Σίμων Πέτρος*
καὶ Θωμᾶς ὁ λεγόμενος Δίδυμος καὶ Ναθαναὴλ
ὁ ἀπὸ Κανα τῆς Γαλιλαίας καὶ οἱ τοῦ Ζεβεδαίου
3 *καὶ ἄλλοι ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δύο. λέγει αὐ-*
τοῖς Σίμων Πέτρος, Ὑπάγω ἁλιεύειν. λέγουσιν
αὐτῷ, Ἐρχόμεθα καὶ ἡμεῖς σὺν σοί. ἐξῆλθον καὶ
ἐνέβησαν εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ
4 *ἐπίασαν οὐδέν. πρωΐας δὲ ἤδη γινομένης ἔστη*
20. 14 Lk. 24. 16 *Ἰησοῦς εἰς τὸν αἰγιαλόν· οὐ μέντοι ᾔδεισαν οἱ*
5 *μαθηταὶ ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν. λέγει οὖν αὐτοῖς Ἰη-*
Lk. 24. 41 *σοῦς, Παιδία, μή τι προσφάγιον ἔχετε; ἀπεκρίθη-*
6 *σαν αὐτῷ, Οὔ. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Βάλετε εἰς τὰ*
Lk. 5. 4–7 *δεξιὰ μέρη τοῦ πλοίου τὸ δίκτυον, καὶ εὑρήσετε.*
ἔβαλον οὖν, καὶ οὐκέτι αὐτὸ ἑλκύσαι ἴσχυον ἀπὸ
13. 23 7 *τοῦ πλήθους τῶν ἰχθύων. λέγει οὖν ὁ μαθητὴς* 220.10
ἐκεῖνος ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς τῷ Πέτρῳ, Ὁ Κύριός
ἐστιν. Σίμων οὖν Πέτρος, ἀκούσας ὅτι ὁ Κύριός
ἐστιν, τὸν ἐπενδύτην διεζώσατο, ἦν γὰρ γυμνός,
8 *καὶ ἔβαλεν ἑαυτὸν εἰς τὴν θάλασσαν· οἱ δὲ ἄλλοι*

---

1 *Ιησ.* 𝔭[66vid]BC] ο *Ιησ.* ℵAWΘ *pl* ϛ; R: *om* DM *e* vg(1) 4 *γινομενης* AB *al* bo; R] *γεν-* ℵWΘ f1 f13 *pm* ϛ | *ηδεισαν*] *εγνωσαν* ℵ *pc* lat 7 *εστιν* 1°] *add ημων* D (sy)

μαθηταὶ τῷ πλοιαρίῳ ἦλθον, οὐ γὰρ ἦσαν μακρὰν
ἀπὸ τῆς γῆς ἀλλὰ ὡς ἀπὸ πηχῶν διακοσίων, σύ-
221.9 ροντες τὸ δίκτυον τῶν ἰχθύων. ὡς οὖν ἀπέβησαν 9
εἰς τὴν γῆν, βλέπουσιν ἀνθρακιὰν κειμένην καὶ
ὀψάριον ἐπικείμενον καὶ ἄρτον. λέγει αὐτοῖς ὁ 10
Ἰησοῦς, Ἐνέγκατε ἀπὸ τῶν ὀψαρίων ὧν ἐπιάσατε
222.9 νῦν. ἀνέβη Σίμων Πέτρος καὶ εἵλκυσεν τὸ δίκτυον 11
εἰς τὴν γῆν μεστὸν ἰχθύων μεγάλων ἑκατὸν πεντή-
κοντα τριῶν· καὶ τοσούτων ὄντων οὐκ ἐσχίσθη τὸ
223.9 δίκτυον. λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Δεῦτε ἀριστή- 12
224.10 σατε. *οὐδεὶς ἐτόλμα τῶν μαθητῶν ἐξετάσαι
αὐτόν, Σὺ τίς εἶ; εἰδότες ὅτι ὁ Κύριός ἐστιν.
225.9 ἔρχεται Ἰησοῦς καὶ λαμβάνει τὸν ἄρτον καὶ δίδω- 13 6. 11
226.10 σιν αὐτοῖς, καὶ τὸ ὀψάριον ὁμοίως. τοῦτο ἤδη 14
τρίτον ἐφανερώθη Ἰησοῦς τοῖς μαθηταῖς ἐγερ- 20. 19, 26
θεὶς ἐκ νεκρῶν.

Ὅτε οὖν ἠρίστησαν, λέγει τῷ Σίμωνι Πέτρῳ 15
ὁ Ἰησοῦς, Σίμων Ἰωάννου, ἀγαπᾷς με πλέον τού- 1. 42
227.9 των; λέγει αὐτῷ, Ναί, Κύριε, σὺ οἶδας ὅτι φιλῶ
228.10 σε. *λέγει αὐτῷ, Βόσκε τὰ ἀρνία μου. | λέγει 16
αὐτῷ πάλιν δεύτερον, Σίμων Ἰωάννου, ἀγαπᾷς
με; λέγει αὐτῷ, Ναί, Κύριε, σὺ οἶδας ὅτι φιλῶ
229.9 σε. *λέγει αὐτῷ, Ποίμαινε τὰ προβάτιά μου. 1 P. 5. 2, 4
230.10 λέγει αὐτῷ τὸ τρίτον, Σίμων Ἰωάννου, φιλεῖς 17
με; ἐλυπήθη ὁ Πέτρος ὅτι εἶπεν αὐτῷ τὸ τρίτον, 13. 38

---

9 κειμενην] incensos (= καιομενην) it 12 ουδεις BC 𝔞 bo(1).] *add* δε *rell* ς; R 13 και διδωσιν] ευχαριστησας εδωκεν D *d* (*f* r¹ sy^s) 15, 16, 17 Ιωαννου (-ν- BD) (א)BDW lat co; R] *Ιωνα* AΘ f1 f13 *pl* ς: bariona *c* 15 αρνια] προβατα C*D it 16 παλ. δευτ.] παλ. א* lat sy^s: δευτ. D *c e* | προβατια BC *pc*] προβατα אADWΘ f13 *pl* ς; R

16. 30 *Φιλεῖς με; καὶ εἶπεν αὐτῷ, Κύριε, πάντα σὺ*
*οἶδας, σὺ γινώσκεις ὅτι φιλῶ σε· *λέγει αὐτῷ* 231.9
18 *Ἰησοῦς, Βόσκε τὰ προβάτιά μου.* αμην αμην 232.10
7 *λέγω σοι, ὅτε ἦς νεώτερος, ἐζώννυες σεαυτὸν καὶ*
περιεπάτεις ὅπου ἤθελες· ὅταν δὲ γηράσῃς, ἐκτε-
Mt. 16. 22; 26. 39 *νεῖς τὰς χεῖράς σου, καὶ ἄλλος ζώσει σε καὶ οἴσει*
13. 36 19 *ὅπου οὐ θέλεις. τοῦτο δὲ εἶπεν σημαίνων ποίῳ*
θανάτῳ δοξάσει τὸν Θεόν. καὶ τοῦτο εἰπὼν λέγει
20 *αὐτῷ, Ἀκολούθει μοι. ἐπιστραφεὶς ὁ Πέτρος*
13 23 *βλέπει τὸν μαθητὴν ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς ἀκολου-*
θοῦντα, ὃς καὶ ἀνέπεσεν ἐν τῷ δείπνῳ ἐπὶ τὸ στῆ-
θος αὐτοῦ καὶ εἶπεν, Κύριε, τίς ἐστιν ὁ παραδι-
21 *δούς σε; τοῦτον οὖν ἰδὼν ὁ Πέτρος λέγει τῷ*
22 *Ἰησοῦ, Κύριε, οὗτος δὲ τί; λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς,*
Ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι, τί πρὸς σέ;
23 *σύ μοι ἀκολούθει. ἐξῆλθεν οὖν οὗτος ὁ λόγος εἰς*
τοὺς ἀδελφοὺς ὅτι ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος οὐκ ἀπο-
θνήσκει· οὐκ εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς ὅτι οὐκ
ἀποθνήσκει, ἀλλ', Ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν ἕως
ἔρχομαι, τί πρὸς σέ;
15. 27 24 *Οὗτός ἐστιν ὁ μαθητὴς ὁ μαρτυρῶν περὶ τού-*
των καὶ ὁ γράψας ταῦτα, καὶ οἴδαμεν ὅτι ἀληθὴς

---

17 προβατια ABCW[c] *pc*; R] προβατα ℵDW*Θ f*1* f*13* *pl* ς 18 αλλος ζωσει σε B] α. σε ζωσει AΘ f*13* *pm* ς; R: αλλοι ζωσουσι σε ℵ*: αλλοι σε ζωσ. DW f*1* *al* *et* οισει (*add* σε A *pc*) οπου ABΘ f*13* *pm* ς; R] αποισουσιν (*add* σε W) οπου ℵ[c]W f*1* *al*: απαγουσιν σε οπου D: ποιησουσιν σοι οσα ℵ*   20 ακολουθουντα] *om* ℵ*W *ff*[2] bo[pt]   22 μενειν] *add* ουτως D (lat)   23 αδελφους] *add* και εδοξαν D *d* | τι προς σε] *om* ℵ* *565* *al* *a* *e* vg(1) sy[s]   24 ο μαρτ.] ο και μαρτ. BW | και ο γρ. BD it sy] και γρ. ℵ*AW f*1* *pl* ς; R: ο και γρ. Θ f*13* *33* *pc* *c*

αὐτοῦ ἡ μαρτυρία ἐστίν. ῎Εστιν δὲ καὶ ἄλλα πολ- 25 20. 30
λὰ ἃ ἐποίησεν ὁ ᾿Ιησοῦς, ἅτινα ἐὰν γράφηται καθ᾽
ἕν, οὐδ᾽ αὐτὸν οἶμαι τὸν κόσμον χωρήσειν τὰ
γραφόμενα βιβλία.

---

24 *fin.*] *add* 7. 53–8. 11 *1 pc* 25 *vs. om* א* (*sed add eadem manus*) | *fin.*] *add* αμην Θ 209 *pm* ς

ΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

Lk. 1. 3 *ΤΟΝ* μὲν πρῶτον λόγον ἐποιησάμην περὶ πάν-
των, ὦ Θεόφιλε, ὧν ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς ποιεῖν τε
2 καὶ διδάσκειν, ἄχρι ἧς ἡμέρας ἐντειλάμενος τοῖς
Lk. 6. 13 ἀποστόλοις διὰ Πνεύματος Ἁγίου οὓς ἐξελέξατο
3 ἀνελήμφθη· οἷς καὶ παρέστησεν ἑαυτὸν ζῶντα
μετὰ τὸ παθεῖν αὐτὸν ἐν πολλοῖς τεκμηρίοις, δι'
ἡμερῶν τεσσεράκοντα ὀπτανόμενος αὐτοῖς καὶ
10. 41 4 λέγων τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ· καὶ συνα-
Jn. 15. 26 Lk. 24. 49 λιζόμενος παρήγγειλεν αὐτοῖς ἀπὸ Ἱεροσολύμων
μὴ χωρίζεσθαι, ἀλλὰ περιμένειν τὴν ἐπαγγελίαν
Mt. 3. 11 5 τοῦ Πατρὸς ἣν ἠκούσατέ μου· ὅτι Ἰωάννης μὲν
ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ ἐν Πνεύματι βαπτι-
σθήσεσθε Ἁγίῳ οὐ μετὰ πολλὰς ταύτας ἡμέρας.
6 Οἱ μὲν οὖν συνελθόντες ἠρώτων αὐτὸν λέγοντες,
Lk. 24. 21 8. 21 Κύριε, εἰ ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ ἀποκαθιστάνεις τὴν
7 βασιλείαν τῷ Ἰσραηλ; εἶπεν πρὸς αὐτούς, Οὐχ
Mk. 13. 32 ὑμῶν ἐστιν γνῶναι χρόνους ἢ καιροὺς οὓς ὁ Πατὴρ
8 ἔθετο ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ, ἀλλὰ λήμψεσθε δύναμιν
ἐπελθόντος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐφ' ὑμᾶς, καὶ
ἔσεσθέ μου μάρτυρες ἔν τε Ἰερουσαλημ καὶ ἐν
πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Σαμαρίᾳ καὶ ἕως ἐσχάτου

---

2 εντειλαμενος . . . εξελεξατο ανελημφθη] ανελημφθη εντειλαμενος . . . εξελεξατο και εκελευσεν κηρυσσειν το ευαγγελιον D *d* (*614 g t* sa sy[hmg]) Aug 4 συναλιζομ.] συναυλιζομ. *614 al*: συναλισκομ. D | μου] φησιν (*om d* vg[w]) δια του στοματος μου D* *d* vg Aug 5 ου μετα] *praem* και ο μελλετε λαμβανειν D *g t* Ambst Aug | ημερας] *add* εως της *Πεντηκοστης* D* *d* sa Ephr Aug

τῆς γῆς. καὶ ταῦτα εἰπὼν βλεπόντων αὐτῶν 9 Mk. 16. 19
ἐπήρθη, καὶ νεφέλη ὑπέλαβεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν Lk. 24. 51
ὀφθαλμῶν αὐτῶν. καὶ ὡς ἀτενίζοντες ἦσαν εἰς 10 Jn. 6. 62
τὸν οὐρανὸν πορευομένου αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ ἄνδρες
δύο παρειστήκεισαν αὐτοῖς ἐν ἐσθήσεσι λευκαῖς,
| οἳ καὶ εἶπαν, Ἄνδρες Γαλιλαῖοι, τί ἑστήκατε 11 Lk. 24. 4
βλέποντες εἰς τὸν οὐρανόν; οὗτος ὁ Ἰησοῦς ὁ ἀνα-
λημφθεὶς ἀφ' ὑμῶν εἰς τὸν οὐρανὸν οὕτως ἐλεύ-
σεται ὃν τρόπον ἐθεάσασθε αὐτὸν πορευόμενον εἰς Mt. 26. 64 Lk. 21. 27 1 Ti. 3. 16
τὸν οὐρανόν. Τότε ὑπέστρεψαν εἰς Ιερουσαλημ 12 Rev. 1. 7
ἀπὸ ὄρους τοῦ καλουμένου Ἐλαιῶνος, ὅ ἐστιν Lk. 24. 50, 52, 53
ἐγγὺς Ιερουσαλημ σαββάτου ἔχον ὁδόν. καὶ ὅτε 13
εἰσῆλθον, εἰς τὸ ὑπερῷον ἀνέβησαν οὗ ἦσαν κατα-
μένοντες, ὅ τε Πέτρος καὶ Ἰωάννης καὶ Ἰάκωβος Lk. 6. 13–16
καὶ Ἀνδρέας, Φίλιππος καὶ Θωμᾶς, Βαρθολο-
μαῖος καὶ Μαθθαῖος, Ἰάκωβος Ἁλφαίου καὶ Σί-
μων ὁ Ζηλωτὴς καὶ Ἰούδας Ἰακώβου. οὗτοι 14
πάντες ἦσαν προσκαρτεροῦντες ὁμοθυμαδὸν τῇ 2. 1
προσευχῇ σὺν γυναιξὶν καὶ Μαριαμ τῇ μητρὶ τοῦ Jn. 7. 3, 5
Ἰησοῦ καὶ σὺν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ. Mt. 13. 55

Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἀναστὰς Πέτρος 15
ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν εἶπεν· ἦν τε ὄχλος ὀνο-
μάτων ἐπὶ τὸ αὐτὸ ὡσεὶ ἑκατὸν εἴκοσι, Ἄνδρες 16
ἀδελφοί, ἔδει πληρωθῆναι τὴν γραφὴν ἣν προεῖπεν

---

9 ειπων . . . αυτον] ειποντος αυτου νεφ. υπ. αυτ. και απηρθη D *d* sa Aug   11 εις τ. ουρ. 2°] *om* DE* 69[c] 242 *d g*   13 Ιω. κ. Ιακ. ℵABD *al*; R] *trsp* E 614 *pm* ς   14 συν 2°] *om* ℵACD *al*   15 αδελφων ℵABC *al* vg; R] μαθητων DE 614 *pm* it sy Aug ς   16 εδει ℵABE 614 *pl e* ς; R] δει D* *d g p t* vg bo | γραφην ℵABC *al* vg sy[p] Or; R] *add* ταυτην DE 1 614 *pm* it sy[h] sa(1) Ir ς

Ps. 41. 9 *τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον διὰ στόματος Δαυειδ*
περὶ Ἰούδα τοῦ γενομένου ὁδηγοῦ τοῖς συλλα-
17 *βοῦσιν Ἰησοῦν, ὅτι κατηριθμημένος ἦν ἐν ἡμῖν*
Mt. 27. 3–10 18 *καὶ ἔλαχεν τὸν κλῆρον τῆς διακονίας ταύτης. οὗ-*
τος μὲν οὖν ἐκτήσατο χωρίον ἐκ μισθοῦ τῆς ἀδι-
κίας, καὶ πρηνὴς γενόμενος ἐλάκησεν μέσος, καὶ
19 *ἐξεχύθη πάντα τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ· καὶ γνωστὸν*
ἐγένετο πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν Ιερουσαλημ, ὥστε
κληθῆναι τὸ χωρίον ἐκεῖνο τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ αὐ-
τῶν Ακελδαμαχ, τοῦτ' ἔστιν Χωρίον αἵματος.
20 *γέγραπται γὰρ ἐν βίβλῳ Ψαλμῶν,*

Ps. 69. 25 Γενηθήτω ἡ ἔπαυλις αὐτοῦ ἔρημος
καὶ μὴ ἔστω ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῇ,

καί,

Ps. 109. 8 Τὴν ἐπισκοπὴν αὐτοῦ λαβέτω ἕτερος.

Jn. 15. 27 21 *δεῖ οὖν τῶν συνελθόντων ἡμῖν ἀνδρῶν ἐν παντὶ*
χρόνῳ ᾧ εἰσῆλθεν καὶ ἐξῆλθεν ἐφ' ἡμᾶς ὁ Κύριος
22 *Ἰησοῦς, ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ βαπτίσματος Ἰωάν-*
νου ἕως τῆς ἡμέρας ἧς ἀνελήμφθη ἀφ' ἡμῶν, μάρ-
τυρα τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ σὺν ἡμῖν γενέσθαι ἕνα
23 *τούτων. Καὶ ἔστησαν δύο, Ιωσηφ τὸν καλού-*
μενον Βαρσαββᾶν, ὃς ἐπεκλήθη Ἰοῦστος, καὶ
Jn 2. 24, 25; 6. 70 24 *Μαθθίαν. καὶ προσευξάμενοι εἶπαν, Σὺ Κύριε*
καρδιογνῶστα πάντων, ἀνάδειξον ὃν ἐξελέξω ἐκ
25 *τούτων τῶν δύο ἕνα | λαβεῖν τὸν τόπον τῆς δια-*

---

17 *και*] *ος* D* Aug 18 *πρηνης γενομ.*] suspensus *c p*[c] *t* vg: *πρησθεις* Papias: tumefactus arm 20 *αυτου* 1°] (Ps. 69. 26) *αυτων* *69* 81* *pc c d** *t* vg sy[hmg] 21 *Ιησους*] *add Χριστος* D *pc d* sy[h] Aug 23 *και* 1°] *add τουτων λεχθεντων* E *e* | *εστησαν*] *-σεν* D* *d g* Aug | *Βαρσαββαν* ℵABE *al e* vg[w] sa(2) bo[pm]; R] *-σαβαν* C *pm* (*c p*[c]) vg[s, cl] ς: *-ναβαν* D *pc d g p** *t* bo(1) eth

κονίας ταύτης καὶ ἀποστολῆς, ἀφ' ἧς παρέβη
Ἰούδας πορευθῆναι εἰς τὸν τόπον τὸν ἴδιον. καὶ 26
ἔδωκαν κλήρους αὐτοῖς, καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος ἐπὶ Pr. 16. 33
Μαθθίαν, καὶ συνκατεψηφίσθη μετὰ τῶν ἕνδεκα
ἀποστόλων.

Καὶ ἐν τῷ συνπληροῦσθαι τὴν ἡμέραν τῆς Πεν- **2** Lv. 23. 15–21
τηκοστῆς ἦσαν πάντες ὁμοῦ ἐπὶ τὸ αὐτό· καὶ 2 1. 14
ἐγένετο ἄφνω ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἦχος ὥσπερ φερο- 4. 31
μένης πνοῆς βιαίας καὶ ἐπλήρωσεν ὅλον τὸν οἶκον
οὗ ἦσαν καθήμενοι. καὶ ὤφθησαν αὐτοῖς διαμερι- 3 Mt. 3. 11
ζόμεναι γλῶσσαι ὡσεὶ πυρός, καὶ ἐκάθισεν ἐφ' ἕνα
ἕκαστον αὐτῶν, καὶ ἐπλήσθησαν πάντες Πνεύμα- 4 4. 31; 10. 44–46; 19. 6
τος Ἁγίου, καὶ ἤρξαντο λαλεῖν ἑτέραις γλώσσαις
καθὼς τὸ Πνεῦμα ἐδίδου ἀποφθέγγεσθαι αὐτοῖς.
Ἦσαν δὲ εἰς Ἰερουσαλὴμ κατοικοῦντες Ἰουδαῖοι, 5 13. 26
ἄνδρες εὐλαβεῖς ἀπὸ παντὸς ἔθνους τῶν ὑπὸ τὸν
οὐρανόν· γενομένης δὲ τῆς φωνῆς ταύτης συν- 6
ῆλθεν τὸ πλῆθος καὶ συνεχύθη, ὅτι ἤκουον εἷς
ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ λαλούντων αὐτῶν. ἐξί- 7
σταντο δὲ καὶ ἐθαύμαζον λέγοντες, Οὐχὶ ἰδοὺ
πάντες οὗτοί εἰσιν οἱ λαλοῦντες Γαλιλαῖοι; καὶ 8
πῶς ἡμεῖς ἀκούομεν ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ

---

25 *τοπον* ABD *pc* lat co; R] (17) *κληρον* ℵE *614 pl e* arm ς 26 *αυτοις*] *αυτων* D*E *pm* ς | *συνκατεψ.*] *συνεψ.* D: *κατεψ.* ℵ* | *ενδεκα*] *ιβ'* D *d* Eus **2.** 1 *και εν τω*] *και εγενετο εν ταις ημεραις εκειναις του et ησαν παντες ομ.*] *οντων αυτων παντων* D (*d*) | *την ημεραν*] *τας -ρας* lat sy[p] arm | *ομου*] *ομοθυμαδον* E *pm* ς 3 *εκαθισεν*] *-σαν* ℵ*D sy co Eus 5 *Ιουδαιοι*] *om* ℵ vg(2) 6 *οτι*] *και* D | *τη ιδ. διαλ. λαλ.*] *λαλουντας ταις γλωσσαις* D *d* (sy[p, hmg]) Aug 8 *τη ιδ. διαλ.*] *την διαλεκτον* D vg[s, cl]

9 *ἡμῶν ἐν ᾗ ἐγεννήθημεν, Πάρθοι καὶ Μῆδοι καὶ*
Ἐλαμεῖται, καὶ οἱ κατοικοῦντες τὴν Μεσοποτα-
μίαν, Ἰουδαίαν τε καὶ Καππαδοκίαν, Πόντον καὶ
10 *τὴν Ἀσίαν, | Φρυγίαν τε καὶ Παμφυλίαν, Αἴγυ-*
πτον καὶ τὰ μέρη τῆς Λιβύης τῆς κατὰ Κυρήνην,
11 *καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες Ῥωμαῖοι, | Ἰουδαῖοί τε καὶ*
προσήλυτοι, Κρῆτες καὶ Ἄραβες, ἀκούομεν λα-
λούντων αὐτῶν ταῖς ἡμετέραις γλώσσαις τὰ
12 *μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ; ἐξίσταντο δὲ πάντες καὶ διη-*
πορoῦντο, ἄλλος πρὸς ἄλλον λέγοντες, Τί θέλει
13 *τοῦτο εἶναι; ἕτεροι δὲ διαχλευάζοντες ἔλεγον ὅτι*
14 *Γλεύκους μεμεστωμένοι εἰσίν. Σταθεὶς δὲ ὁ*
Πέτρος σὺν τοῖς ἕνδεκα ἐπῆρεν τὴν φωνὴν αὐτοῦ
καὶ ἀπεφθέγξατο αὐτοῖς,

Ἄνδρες Ἰουδαῖοι καὶ οἱ κατοικοῦντες Ἰερου-
σαλὴμ πάντες, τοῦτο ὑμῖν γνωστὸν ἔστω, καὶ
15 *ἐνωτίσασθε τὰ ῥήματά μου. οὐ γὰρ ὡς ὑμεῖς ὑπο-*
λαμβάνετε οὗτοι μεθύουσιν, ἔστιν γὰρ ὥρα τρίτη
16 *τῆς ἡμέρας, ἀλλὰ τοῦτό ἐστιν τὸ εἰρημένον διὰ*
τοῦ προφήτου Ἰωήλ,

Jl. 2. 28–32 17 Καὶ ἔσται ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις, λέγει ὁ
Θεός,
ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ Πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα,
καὶ προφητεύσουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες
ὑμῶν,

---

9 *Ιουδαιαν*] Iudaei sy^{p} Aug^{pt}: Armeniam Tert Aug^{pt}: in Syria Hier^{pt}: *Ινδιαν* Chr   12 *αλλον*] *add επι τω γεγονοτι και* D *d* (sy^{hmg}) Ephr   14 *ενδεκα*] δεκα D* *d**: *add αποστολοις* D it sy^{p} sa(1) | *την φ. αυτ.*] *πρωτος τ. φ. αυτ.* D* *d p*^{c}: *τ. φ. αυτ. προτερον* E *e*   16 *Ιωηλ*] *om* D *r* Ir Ephr Hil Prisc Aug^{pt} 17 *και* 1°] *om* D *g p r* Ir Hil Aug | *ο Θεος*] *Κυριος* DE latt sa(1) bo(2) Ir | *υμων* 1° 2°] *αυτων* D *g r* Tert Prisc

καὶ οἱ νεανίσκοι ὑμῶν ὁράσεις ὄψονται,
καὶ οἱ πρεσβύτεροι ὑμῶν ἐνυπνίοις ἐνυπνιασθήσονται·
καίγε ἐπὶ τοὺς δούλους μου καὶ ἐπὶ τὰς δούλας μου 18
ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ Πνεύματός μου,
καὶ προφητεύσουσιν.
καὶ δώσω τέρατα ἐν τῷ οὐρανῷ *ἄνω* 19
καὶ *σημεῖα* ἐπὶ τῆς γῆς *κάτω*,
αἷμα καὶ πῦρ καὶ ἀτμίδα καπνοῦ.
ὁ ἥλιος μεταστραφήσεται εἰς σκότος 20
καὶ ἡ σελήνη εἰς αἷμα,
πρὶν ἐλθεῖν ἡμέραν Κυρίου τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ.
καὶ ἔσται πᾶς ὃς ἐὰν ἐπικαλέσηται τὸ ὄνομα Κυρίου 21 Ro. 10. 13
σωθήσεται.

Ἄνδρες Ἰσραηλεῖται, ἀκούσατε τοὺς λόγους τού- 22
τους· Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον, ἄνδρα ἀποδεδειγμέ-
νον ἀπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς ὑμᾶς δυνάμεσι καὶ τέρασι Jn. 3. 2
καὶ σημείοις, οἷς ἐποίησεν δι' αὐτοῦ ὁ Θεὸς ἐν
μέσῳ ὑμῶν, καθὼς αὐτοὶ οἴδατε, | τοῦτον τῇ 23 4. 28
ὡρισμένῃ βουλῇ καὶ προγνώσει τοῦ Θεοῦ ἔκδοτον 1 P. 1. 20
διὰ χειρὸς ἀνόμων προσπήξαντες ἀνείλατε, ὃν ὁ 24 3. 15
Θεὸς ἀνέστησεν λύσας τὰς ὠδῖνας τοῦ θανάτου,

---

17 *υμων* 3° 4°] *om* D(E) it Prisc   18 *εν τ. ημ. εκ.*] *om* D *g r* Prisc | *και προφητ.*] *om* D *p* Tert   19 *αιμα . . . καπνου*] *om* D *g p* r* Prisc   20 *ημεραν* ℵ*BD.; R] *την ημ. rell* ς | *και επιφανη*] *om* ℵD *g r* Prisc   22 *αποδεδειγμ.*] δεδοκιμασμ. D* *d p* Faustin | *υμας*] *ημ-* D* *al d*   23 *εκδοτον* ℵ*AB *al* co; R] *add λαβοντες* DE *614 pm* ς   24 *θανατου*] αδου D lat sy[p] bo Ir[lat] Ephr Aug

καθότι οὐκ ἦν δυνατὸν κρατεῖσθαι αὐτὸν ὑπ' αὐ-
25 *τοῦ. Δαυειδ γὰρ λέγει εἰς αὐτόν,*
Ps. 16. 8-11 Προορώμην τὸν Κύριον ἐνώπιόν μου διὰ παντός,
ὅτι ἐκ δεξιῶν μού ἐστιν, ἵνα μὴ σαλευθῶ.
26 διὰ τοῦτο ηὐφράνθη μου ἡ καρδία καὶ ἠγαλλιάσατο ἡ
γλῶσσά μου,
ἔτι δὲ καὶ ἡ σάρξ μου κατασκηνώσει ἐπ' ἐλπίδι,
13. 35 27 ὅτι οὐκ ἐνκαταλείψεις τὴν ψυχήν μου εἰς Ἅιδην
οὐδὲ δώσεις τὸν Ὅσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν.
28 ἐγνώρισάς μοι ὁδοὺς ζωῆς,
πληρώσεις με εὐφροσύνης μετὰ τοῦ προσώπου σου.
29 *Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐξὸν εἰπεῖν μετὰ παρρησίας πρὸς*
13. 36 1 K. 2. 10 *ὑμᾶς περὶ τοῦ πατριάρχου Δαυειδ, ὅτι καὶ ἐτε-*
λεύτησεν καὶ ἐτάφη, καὶ τὸ μνῆμα αὐτοῦ ἔστιν
30 *ἐν ἡμῖν ἄχρι τῆς ἡμέρας ταύτης. προφήτης οὖν*
Ps. 89. 3, 4 2 S. 7. 12, 13 *ὑπάρχων καὶ εἰδὼς ὅτι ὅρκῳ* ὤμοσεν αὐτῷ *ὁ Θεὸς*
Ps. 132. 11 ἐκ καρποῦ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ καθίσαι ἐπὶ τὸν θρόνον
31 αὐτοῦ, *προϊδὼν ἐλάλησεν περὶ τῆς ἀναστάσεως*
Ps. 16. 10 *τοῦ Χριστοῦ, ὅτι* οὔτε ἐνκατελείφθη εἰς Ἅιδην οὔτε
32 *ἡ σὰρξ αὐτοῦ* εἶδεν διαφθοράν. *τοῦτον τὸν Ἰησοῦν*
ἀνέστησεν ὁ Θεός, οὗ πάντες ἡμεῖς ἐσμεν μάρ-
33 *τυρες· τῇ δεξιᾷ οὖν τοῦ Θεοῦ ὑψωθεὶς τήν τε*
ἐπαγγελίαν τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου λαβὼν
παρὰ τοῦ Πατρὸς ἐξέχεεν τοῦτο ὃ ὑμεῖς καὶ βλέ-

---

25 *Κυριον rell* ς; R] *add μου* ℵD *d* sy[p]. 30 *οσφυος*] *κοιλιας 1311 g p* vg(2) sy[p] Ir[lat]: *καρδιας* D* *d* | *αυτου* 1° ℵAB *pc* lat sy[h] co Ir[lat]; R] *add* (*το al* ς) *κατα σαρκα* (*om κ. σ.* E *pc*) *αναστησαι* (*-σειν pm* Or ς) *τον Χριστον και* D*E *614 pl d* sy[h] Or ς 31 *ενκατελειφθη* ℵABD *pc* co; R] *add η ψυχη αυτου* E *614 pl e* ς | *ουτε* 2°] *ουδε* BE *pm* sa(2) ς 33 *τουτο* (*add το δωρον* E *c p t dem* vg[s] sy sa Ir[lat]) *ο υμεις*] *υμιν ο* D* *d*

πετε καὶ ἀκούετε. οὐ γὰρ Δαυειδ ἀνέβη εἰς τοὺς 34
οὐρανούς, λέγει δὲ αὐτός,

Εἶπεν Κύριος τῷ Κυρίῳ μου, Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, Ps. 110. 1
ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν 35
σου.

ἀσφαλῶς οὖν γινωσκέτω πᾶς οἶκος Ισραηλ ὅτι 36 5. 31
καὶ Κύριον αὐτὸν καὶ Χριστὸν ἐποίησεν ὁ Θεός,
τοῦτον τὸν Ἰησοῦν ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε. Ἀκού- 37
σαντες δὲ κατενύγησαν τὴν καρδίαν, εἶπόν τε 16. 30
πρὸς τὸν Πέτρον καὶ τοὺς λοιποὺς ἀποστόλους,
Τί ποιήσωμεν, ἄνδρες ἀδελφοί; Πέτρος δὲ πρὸς 38
αὐτούς, Μετανοήσατε, καὶ βαπτισθήτω ἕκαστος
ὑμῶν ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς ἄφεσιν 3. 17–19
τῶν ἁμαρτιῶν ὑμῶν, καὶ λήμψεσθε τὴν δωρεὰν Lk. 24. 47
τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. ὑμῖν γάρ ἐστιν ἡ ἐπαγ- 39
γελία καὶ τοῖς τέκνοις ὑμῶν καὶ πᾶσιν τοῖς εἰς Jl. 2. 32
μακράν, ὅσους ἂν προσκαλέσηται Κύριος *ὁ Θεὸς* Is. 57. 19
ἡμῶν. ἑτέροις τε λόγοις πλείοσιν διεμαρτύρατο, 40
καὶ παρεκάλει αὐτοὺς λέγων, Σώθητε ἀπὸ τῆς Dt. 32. 5
γενεᾶς τῆς σκολιᾶς ταύτης. οἱ μὲν οὖν ἀποδεξά- 41 Ph. 2. 15
μενοι τὸν λόγον αὐτοῦ ἐβαπτίσθησαν, καὶ προσετέ- 4. 4
θησαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ψυχαὶ ὡσεὶ τρισχίλιαι· 5. 14
ἦσαν δὲ προσκαρτεροῦντες τῇ διδαχῇ τῶν ἀπο- 42
στόλων καὶ τῇ κοινωνίᾳ, τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου καὶ 20. 7

---

34 *Κυριος* ℵ*B*D.] *ο Κυρ.* *rell* ς; R 37 *ακουσ. δε*] *τοτε παντες οι συνελθοντες και ακουσ.* D *d* sy^{hmg} | *ειπον τε*] *και* (*add τινες εξ αυτων* D*) *ειπαν* D*E *d e r* | *λοιπους*] *om* D *241 d g r* bo(2) Hipp^{arm} Aug | *αδελφοι*] *add υποδειξατε ημιν* DE it sy^{hmg} 38 *Χριστου*] *om* sy^{p} Ir | *των αμ. υμων* ℵAB *pc*; R] *αμ.* DE *pl* it Ir ς 39 *υμιν . . . υμων*] *ημιν . . ημων* D *d* Aug Hipp 41 *αποδεξαμενοι* ℵAB *pc*; R] *ασμενως αποδ.* E *614 pl* Aug ς: *πιστευσαντες* D *d* 42 *αποστολων*] *add* [illegible]

43 ταῖς προσευχαῖς. Ἐγίνετο δὲ πάσῃ ψυχῇ
φόβος· πολλὰ δὲ τέρατα καὶ σημεῖα διὰ τῶν ἀπο-
4.32 44 στόλων ἐγίνετο. πάντες δὲ οἱ πιστεύσαντες ἐπὶ τὸ
45 αὐτὸ εἶχον ἅπαντα κοινά, καὶ τὰ κτήματα καὶ τὰς
ὑπάρξεις ἐπίπρασκον καὶ διεμέριζον αὐτὰ πᾶσιν,
46 καθότι ἄν τις χρείαν εἶχεν, καθ' ἡμέραν τε προσ-
42 καρτεροῦντες ὁμοθυμαδὸν ἐν τῷ ἱερῷ, κλῶντές
τε κατ' οἶκον ἄρτον, μετελάμβανον τροφῆς ἐν
47 ἀγαλλιάσει καὶ ἀφελότητι καρδίας, αἰνοῦντες τὸν
4.4; 5.14; 11.21; 14.1 Θεὸν καὶ ἔχοντες χάριν πρὸς ὅλον τὸν λαόν. ὁ δὲ
Κύριος προσετίθει τοὺς σωζομένους καθ' ἡμέραν
ἐπὶ τὸ αὐτό.

3 Πέτρος δὲ καὶ Ἰωάννης ἀνέβαινον εἰς τὸ ἱερὸν
2 ἐπὶ τὴν ὥραν τῆς προσευχῆς τὴν ἐνάτην. καί τις
14.8 Jn. 9.1 ἀνὴρ χωλὸς ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ ὑπάρχων
ἐβαστάζετο, ὃν ἐτίθουν καθ' ἡμέραν πρὸς τὴν
θύραν τοῦ ἱεροῦ τὴν λεγομενην Ὡραίαν τοῦ αἰτεῖν
ἐλεημοσύνην παρὰ τῶν εἰσπορευομένων εἰς τὸ
3 ἱερόν· ὃς ἰδὼν Πέτρον καὶ Ἰωάννην μέλλοντας
εἰσιέναι εἰς τὸ ἱερὸν ἠρώτα ἐλεημοσύνην λαβεῖν.

---

43 εγινετο 2° **BD** *pm d g p** sa ς; R^{t}] εγενετο εν Ιερουσαλημ **E** *e*: εγεν. εν Ιερ.· φοβος τε ην μεγας επι παντας **ℵA** *al* lat; R^{m} 44 επι το αυτο **B** it Or] ησαν επι το αυτο και **ℵADE** *pl* lat ς; R 45 αυτα] *add* καθ ημεραν **D** *d g m p* 47 λαον] κοσμον **D** *d* 47, **3.** 1 επι το αυτο. *Π.* δε **ℵAB** *pc* lat co; R] τη εκκλησια. *Επι το αυτο* δε *Π.* **E** *614 pl e* ς: επι το α. εν τη εκκλησια. *Εν δε ταις* ημεραις ταυταις *Π.* **D** *d* **3.** 1 ιερον] *add* το δειλινον **D** *d* 2 υπαρχων] *om* **D** *d e g p** Lcf 3 ος] ουτος ατενισας τοις οφθαλμοις αυτου και **D** *d b* | λαβειν **ℵAB** (*add* παρ αυτων **E** *e* p^{c} vg(2)) *al* ς; R] *om* **D** *614 pm*

ἀτενίσας δὲ Πέτρος εἰς αὐτὸν σὺν τῷ Ἰωάννῃ 4 14. 9
εἶπεν, Βλέψον εἰς ἡμᾶς. ὁ δὲ ἐπεῖχεν αὐτοῖς 5
προσδοκῶν τι παρ᾽ αὐτῶν λαβεῖν. εἶπεν δὲ 6 16
Πέτρος, Ἀργύριον καὶ χρυσίον οὐχ ὑπάρχει μοι·
ὃ δὲ ἔχω, τοῦτό σοι δίδωμι· ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ
Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου περιπάτει. καὶ πιάσας 7
αὐτὸν τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἤγειρεν αὐτόν· παραχρῆμα
δὲ ἐστερεώθησαν αἱ βάσεις αὐτοῦ καὶ τὰ σφυδρά,
| καὶ ἐξαλλόμενος ἔστη, καὶ περιεπάτει, καὶ εἰσῆλ- 8
θεν σὺν αὐτοῖς εἰς τὸ ἱερὸν περιπατῶν καὶ ἁλλό- Jn. 5. 14
μενος καὶ αἰνῶν τὸν Θεόν. καὶ εἶδεν πᾶς ὁ λαὸς 9
αὐτὸν περιπατοῦντα καὶ αἰνοῦντα τὸν Θεόν· ἐπε- 10
γίνωσκον δὲ αὐτόν, ὅτι οὗτος ἦν ὁ πρὸς τὴν
ἐλεημοσύνην καθήμενος ἐπὶ τῇ Ὡραίᾳ Πύλῃ τοῦ
ἱεροῦ, καὶ ἐπλήσθησαν θάμβους καὶ ἐκστάσεως
ἐπὶ τῷ συμβεβηκότι αὐτῷ. Κρατοῦντος δὲ 11
αὐτοῦ τὸν Πέτρον καὶ τὸν Ἰωάννην συνέδραμεν
πᾶς ὁ λαὸς πρὸς αὐτοὺς ἐπὶ τῇ στοᾷ τῇ καλου- 5. 12
μένῃ Σολομῶντος ἔκθαμβοι. ἰδὼν δὲ ὁ Πέτρος 12
ἀπεκρίνατο πρὸς τὸν λαόν, Ἄνδρες Ἰσραηλεῖται, τί
θαυμάζετε ἐπὶ τούτῳ, ἢ ἡμῖν τί ἀτενίζετε ὡς ἰδίᾳ
δυνάμει ἢ εὐσεβείᾳ πεποιηκόσιν τοῦ περιπατεῖν

---

4 ατενισας] εμβλεψας D *d b* 6 περιπατει ℵBD it sa; R] *praem* εγειρε και ACE 614 *pl* lat sy ς 7 δε] *add* εσταθη και (D) *d b* 8 και εξαλλ. εστη] *om b* Ir^{lat} | περιεπατει] *add* χαιρων E *e*: *add* χαιρομενος (*et om* περιπατων κ. αλλομ. και) D *d* (*b*) 10 ουτος BDE *pl* ς; R] αυτος ℵA *pc* | συμβεβ.] γεγενημενω D* (*ex* latt?) 11 κρατουντος . . . αυτους] εκπορευομενου δε του Πετρου και Ιωανου συνεξεπορευετο κρατων αυτους· οι δε θαμβηθεντες εστησαν D *d* (*b*) 12 ευσεβεια] εξουσια *b p*^{a} vg$^{s, cl}$ sy^{p}

Ex. 3. 6 13 αὐτόν; ὁ Θεὸς Αβρααμ καὶ Ισαακ καὶ Ιακωβ, ὁ
Is. 52. 13; 53. 11 Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, ἐδόξασεν τὸν Παῖδα αὐτοῦ
2. 23; 5. 30 Ἰησοῦν, ὃν ὑμεῖς μὲν παρεδώκατε καὶ ἠρνήσασθε
κατὰ πρόσωπον Πειλάτου, κρίναντος ἐκείνου ἀπο-
Mt. 27. 20, 21 14 λύειν· ὑμεῖς δὲ τὸν Ἅγιον καὶ Δίκαιον ἠρνήσασθε,
4. 10; 5. 31 He. 2. 10 15 καὶ ᾐτήσασθε ἄνδρα φονέα χαρισθῆναι ὑμῖν, | τὸν
δὲ Ἀρχηγὸν τῆς ζωῆς ἀπεκτείνατε, ὃν ὁ Θεὸς
16 ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, οὗ ἡμεῖς μάρτυρές ἐσμεν. καὶ
ἐπὶ τῇ πίστει τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ τοῦτον, ὃν θεω-
ρεῖτε καὶ οἴδατε, ἐστερέωσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ,
καὶ ἡ πίστις ἡ δι' αὐτοῦ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν ὁλο-
Lk. 23. 34 1 Ti. 1. 13 17 κληρίαν ταύτην ἀπέναντι πάντων ὑμῶν. καὶ νῦν,
ἀδελφοί, οἶδα ὅτι κατὰ ἄγνοιαν ἐπράξατε, ὥσπερ
18 καὶ οἱ ἄρχοντες ὑμῶν· ὁ δὲ Θεὸς ἃ προκατήγγει-
Lk. 24. 27 λεν διὰ στόματος πάντων τῶν προφητῶν, παθεῖν
2. 38 19 τὸν Χριστὸν αὐτοῦ, ἐπλήρωσεν οὕτως. μετανοή-
σατε οὖν καὶ ἐπιστρέψατε πρὸς τὸ ἐξαλειφθῆναι
20 ὑμῶν τὰς ἁμαρτίας, ὅπως ἂν ἔλθωσιν καιροὶ ἀνα-
ψύξεως ἀπὸ προσώπου τοῦ Κυρίου καὶ ἀπο-
στείλῃ τὸν προκεχειρισμένον ὑμῖν Χριστὸν Ἰησοῦν,
21 ὃν δεῖ οὐρανὸν μὲν δέξασθαι ἄχρι χρόνων ἀπο-
καταστάσεως πάντων ὧν ἐλάλησεν ὁ Θεὸς διὰ
στόματος τῶν ἁγίων ἀπ' αἰῶνος αὐτοῦ προφητῶν.

---

13 μεν] *om* D 383 *al* syp ϛ | παρεδωκατε] *add* εις κρισιν (κριτηριον E) DE *d e b p* syhmg Irlat | απολυειν] *add* αυτον θελοντος (*om* θελ. Dc) D Irlat 14 ηρνησασθε] εβαρυνατε D *d* Irlat (Aug) | και 2°] *add* μαλλον E *e* syhmg | φονεα] *add* ζην και E *e b* Aug 16 επι] *om* ℵ*B 17 και νυν, αδ., οιδα οτι] ανδρες αδελφοι, επισταμεθα οτι υμεις μεν D *d* (*b* Ephr) | επραξατε] *add* (το Dc) πονηρον D *d g b p* syhmg Irlat 20 (Χρ. Ιησ.] χρ., Ιησ.) 21 απ αι. αυτ. προφ. ℵ*AB*C(E) *al*; R] αυτ. προφ. απ αι. P *pm* ϛ: αυτ. των προφ. D *pc* it co Irlat Tert Orlat

Μωϋσῆς μὲν εἶπεν ὅτι Προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει 22 Dt. 18. 15, 19
Κύριος ὁ Θεὸς ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς ἐμέ· αὐτοῦ 7. 37
ἀκούσεσθε κατὰ πάντα ὅσα ἂν λαλήσῃ *πρὸς ὑμᾶς.*
ἔσται δὲ πᾶσα ψυχὴ ἥτις ἐὰν μὴ ἀκούσῃ τοῦ προφήτου 23 Lv. 23. 29
ἐκείνου ἐξολεθρευθήσεται ἐκ τοῦ λαοῦ. *καὶ πάντες* 24
δὲ οἱ προφῆται ἀπὸ Σαμουηλ καὶ τῶν καθεξῆς
ὅσοι ἐλάλησαν καὶ κατήγγειλαν τὰς ἡμέρας ταύ-
τας. ὑμεῖς ἐστε οἱ υἱοὶ τῶν προφητῶν καὶ τῆς 25
διαθήκης ἧς ὁ Θεὸς διέθετο πρὸς τοὺς πατέρας
ὑμῶν, λέγων πρὸς Αβρααμ, Καὶ ἐν τῷ σπέρματί Gn. 12. 3; 22. 18
σου ἐνευλογηθήσονται πᾶσαι αἱ πατριαὶ τῆς γῆς. Gal. 3. 8
ὑμῖν πρῶτον ἀναστήσας ὁ Θεὸς τὸν Παῖδα αὐτοῦ 26 13. 46
ἀπέστειλεν αὐτὸν εὐλογοῦντα ὑμᾶς ἐν τῷ ἀπο-
στρέφειν ἕκαστον ἀπὸ τῶν πονηριῶν ὑμῶν.
Λαλούντων δὲ αὐτῶν πρὸς τὸν λαόν, ἐπέστησαν **4**
αὐτοῖς οἱ ἱερεῖς καὶ ὁ στρατηγὸς τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ Lk. 22. 4, 52
Σαδδουκαῖοι, διαπονούμενοι διὰ τὸ διδάσκειν αὐ- 2 23. 8
τοὺς τὸν λαὸν καὶ καταγγέλλειν ἐν τῷ Ἰησοῦ τὴν
ἀνάστασιν τὴν ἐκ νεκρῶν, καὶ ἐπέβαλον αὐτοῖς 3
τὰς χεῖρας καὶ ἔθεντο εἰς τήρησιν εἰς τὴν αὔριον· 3. 1
ἦν γὰρ ἑσπέρα ἤδη. πολλοὶ δὲ τῶν ἀκουσάντων 4
τὸν λόγον ἐπίστευσαν, καὶ ἐγενήθη ἀριθμὸς τῶν
ἀνδρῶν ὡς χιλιάδες πέντε. 2. 47
Ἐγένετο δὲ ἐπὶ τὴν αὔριον συναχθῆναι αὐτῶν 5
τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς

---

22 ειπεν **ℵAB** *pc* sy^{p} bo; R] *add* προς τους πατερας ημων (υμ- **E** *e*) **DE** *al* it sa Ir^{lat}: *praem* προς τ. πατ. **P** *pm* ς 26 αυτον] *om* **D** *d g b p** Ir | υμων] *om* **B** **4.** 1 ιερεις] αρχιερεις **BC** (*g*) arm; R^{m} 2 εν τω *I.* την αναστ. την εκ ν.] τον *Ιησουν* εν τη αναστασει των ν. **D** *d* 4 ως **BD**] ωσει **E** *pl* ς; R: *om* **ℵA** *pc* sa^{pm} bo

6 γραμματεῖς ἐν Ἰερουσαλημ, καὶ Ἅννας ὁ ἀρχιε-
ρεὺς καὶ Καϊαφᾶς καὶ Ἰωάννης καὶ Ἀλέξανδρος
7 καὶ ὅσοι ἦσαν ἐκ γένους ἀρχιερατικοῦ, καὶ στή-
Mt. 21. 23 σαντες αὐτοὺς ἐν τῷ μέσῳ ἐπυνθάνοντο, Ἐν ποίᾳ
δυνάμει ἢ ἐν ποίῳ ὀνόματι ἐποιήσατε τοῦτο ὑμεῖς;
Mt. 10. 19, 20 8 τότε Πέτρος πλησθεὶς Πνεύματος Ἁγίου εἶπεν
πρὸς αὐτούς, Ἄρχοντες τοῦ λαοῦ καὶ πρεσβύτεροι,
9 εἰ ἡμεῖς σήμερον ἀνακρινόμεθα ἐπὶ εὐεργεσίᾳ ἀν-
10 θρώπου ἀσθενοῦς, ἐν τίνι οὗτος σέσωσται, | γνω-
στὸν ἔστω πᾶσιν ὑμῖν καὶ παντὶ τῷ λαῷ Ἰσραηλ,
3. 6, 13–16 ὅτι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζω-
ραίου, ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε, ὃν ὁ Θεὸς ἤγειρεν
ἐκ νεκρῶν, ἐν τούτῳ οὗτος παρέστηκεν ἐνώπιον
Mt. 21. 42 Ps. 118. 22 11 ὑμῶν ὑγιής. οὗτός ἐστιν **ὁ λίθος ὁ ἐξουθενηθεὶς**
ὑφ᾽ ὑμῶν τῶν οἰκοδόμων, ὁ γενόμενος εἰς κεφαλὴν
12 **γωνίας.** καὶ οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ ἡ σωτηρία·
Mt. 1. 21 οὐδὲ γὰρ ὄνομά ἐστιν ἕτερον ὑπὸ τὸν οὐρανὸν τὸ
δεδομένον ἐν ἀνθρώποις ἐν ᾧ δεῖ σωθῆναι ἡμᾶς.
13 Θεωροῦντες δὲ τὴν τοῦ Πέτρου παρρησίαν καὶ
Ἰωάννου, καὶ καταλαβόμενοι ὅτι ἄνθρωποι ἀγράμ-
ματοί εἰσιν καὶ ἰδιῶται, ἐθαύμαζον, ἐπεγίνωσκόν
3. 8 14 τε αὐτοὺς ὅτι σὺν τῷ Ἰησοῦ ἦσαν, τόν τε ἄνθρω-
πον βλέποντες σὺν αὐτοῖς ἑστῶτα τὸν τεθεραπευ-
15 μένον, οὐδὲν εἶχον ἀντειπεῖν. κελεύσαντες δὲ

---

5 *εν Ιερ.* ABDE *pm*; R] *εις Ιερ.* ℵ *pl* ς: *om 1838 b* sy^{p} bo(1) 6 *Καιαφας*] *Καιφας* D lat sa Hier | *Ιωαννης*] *Ιωναθας* D (it) 8 *πρεσβυτεροι* ℵAB *pc* vg co; R] *add του Ισραηλ* DE *614 pl* it sy Ir^{lat} ς 10 *υγιης*] *add και εν αλλω ουδενι* E *e* (*b* sy^{hmg} Cypr) 12 *και ουκ . . . σωτηρια*] *om b* Ir^{lat} Cypr Aug | *η σωτηρια*] *om* D *d p* | *ημας*] *υμας* B: *om* sy^{p} bo 13 *κ. ιδιωται*] *om* D *d* 14 *ειχον*] *add ποιησαι η* D *b*

αὐτοὺς ἔξω τοῦ συνεδρίου ἀπελθεῖν, συνέβαλλον
πρὸς ἀλλήλους | λέγοντες, Τί ποιήσωμεν τοῖς 16
ἀνθρώποις τούτοις; ὅτι μὲν γὰρ γνωστὸν σημεῖον Jn. 11. 47
γέγονεν δι' αὐτῶν, πᾶσιν τοῖς κατοικοῦσιν Ἰερου-
σαλημ φανερόν, καὶ οὐ δυνάμεθα ἀρνεῖσθαι· ἀλλ' 17 5. 28
ἵνα μὴ ἐπὶ πλεῖον διανεμηθῇ εἰς τὸν λαόν, ἀπει-
λησώμεθα αὐτοῖς μηκέτι λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι
τούτῳ μηδενὶ ἀνθρώπων. καὶ καλέσαντες αὐτοὺς 18
παρήγγειλαν καθόλου μὴ φθέγγεσθαι μηδὲ διδά-
σκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ. ὁ δὲ Πέτρος καὶ 19
Ἰωάννης ἀποκριθέντες εἶπον πρὸς αὐτούς, Εἰ
δίκαιόν ἐστιν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ὑμῶν ἀκούειν 5. 29
μᾶλλον ἢ τοῦ Θεοῦ, κρίνατε· οὐ δυνάμεθα γὰρ 20
ἡμεῖς ἃ εἴδαμεν καὶ ἠκούσαμεν μὴ λαλεῖν. οἱ 21
δὲ προσαπειλησάμενοι ἀπέλυσαν αὐτούς, μηδὲν
εὑρίσκοντες τὸ πῶς κολάσωνται αὐτούς, διὰ τὸν
λαόν, ὅτι πάντες ἐδόξαζον τὸν Θεὸν ἐπὶ τῷ γε-
γονότι· ἐτῶν γὰρ ἦν πλειόνων τεσσεράκοντα ὁ 22
ἄνθρωπος ἐφ' ὃν γεγόνει τὸ σημεῖον τοῦτο τῆς
ἰάσεως. Ἀπολυθέντες δὲ ἦλθον πρὸς τοὺς 23
ἰδίους καὶ ἀπήγγειλαν ὅσα πρὸς αὐτοὺς οἱ ἀρχιε-
ρεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι εἶπαν. οἱ δὲ ἀκούσαντες 24 Ex. 20. 11
ὁμοθυμαδὸν ἦραν φωνὴν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ εἶπαν, Ps. 146. 6 Is. 37. 16
Δέσποτα, σὺ ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ Jer. 32. 17 Lk. 2. 29 Rev. 6. 10

---

18 *και*] *συνκατατιθεμενων δε αυτων* (*add παντων d g* Lcf) *τη γνωμη* D (*d g*) *b* sy[hmg] Lcf | *καλεσ. αυτ. παρ. καθολου*] *φωνησαντες αυτ. παρ-ντο κατα το* D 20 *μη*] *om* D* *d** 21 *μηδ. ευρ.*] *μη ευρ. αιτιαν* D *d p* sy[p] bo 22 *τουτο*] *om* D *g p* Ir[lat] 24 *ακουσαντες*] *add και επιγνοντες την του Θεου ενεργειαν* D *d* | *συ* ℵAB lat bo; R] *add ο Θεος* DE *pl* it sy Ir[lat] ς: *add Κυριε 33 pc*

25 τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς, *ὁ τοῦ πατρὸς*
ἡμῶν διὰ Πνεύματος Ἁγίου στόματος Δαυειδ
παιδός σου εἰπών,
Ps. 2. 1, 2 Ἱνατί ἐφρύαξαν ἔθνη
καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν κενά;
26 παρέστησαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς
καὶ οἱ ἄρχοντες συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ
κατὰ τοῦ Κυρίου καὶ κατὰ τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ.
27 *συνήχθησαν γὰρ ἐπ' ἀληθείας ἐν τῇ πόλει ταύτῃ*
Is. 61. 1 *ἐπὶ τὸν ἅγιον Παῖδά σου 'Ιησοῦν,* ὃν ἔχρισας,
Lk. 23. 12 *'Ηρῴδης τε καὶ Πόντιος Πειλᾶτος σὺν* ἔθνεσιν καὶ
2. 23 28 λαοῖς *Ισραηλ, ποιῆσαι ὅσα ἡ χείρ σου καὶ ἡ βουλὴ*
29 *προώρισεν γενέσθαι. καὶ τὰ νῦν, Κύριε, ἔπιδε*
Eph. 6. 19 *ἐπὶ τὰς ἀπειλὰς αὐτῶν, καὶ δὸς τοῖς δούλοις σου*
30 *μετὰ παρρησίας πάσης λαλεῖν τὸν λόγον σου, ἐν*
τῷ τὴν χεῖρα ἐκτείνειν σε εἰς ἴασιν καὶ σημεῖα
καὶ τέρατα γίνεσθαι διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἁγίου
2. 2, 4 31 *Παιδός σου 'Ιησοῦ. καὶ δεηθέντων αὐτῶν ἐσα-*
λεύθη ὁ τόπος ἐν ᾧ ἦσαν συνηγμένοι, καὶ ἐπλήσθη-
σαν ἅπαντες τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, καὶ ἐλάλουν
τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ μετὰ παρρησίας.
32 *Τοῦ δὲ πλήθους τῶν πιστευσάντων ἦν καρδία*
καὶ ψυχὴ μία, καὶ οὐδὲ εἷς τι τῶν ὑπαρχόντων
2. 44 *αὐτῷ ἔλεγεν ἴδιον εἶναι, ἀλλ' ἦν αὐτοῖς πάντα*

---

25 ο . . . *ειπων* ℵABE *pm*; R] *ο δια στ. Δ. του παιδος σ. ειπων* P *al* ς: *ος δια Πν. Αγ. δια του στ. λαλησας Δ. παιδος σου* D *d* sa^{pl} (Ir^{lat}) 27 *λαοις*] *λαος* E *pc* sa^{pl} Aug 31 *παρρησιας*] *add παντι τω θελοντι πιστευειν* DE *d e* vg^{pc} Ir (Ephr) Aug 32 *μια*] *add και ουκ ην διακρισις εν αυτοις ουδεμια* D *d r* Cypr: *add κ. ουκ ην χωρισμος εν αυτοις τις* E *e* Ambr | *αυτω*] *αυτου* $\mathfrak{p}^{8}$D: *αυτων* P *I al*

κοινά. καὶ δυνάμει μεγάλῃ ἀπεδίδουν τὸ μαρτύ- 33
ριον οἱ ἀπόστολοι τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ τῆς ἀναστά- 2. 47
σεως, χάρις τε μεγάλη ἦν ἐπὶ πάντας αὐτούς.
οὐδὲ γὰρ ἐνδεής τις ἦν ἐν αὐτοῖς· ὅσοι γὰρ κτή- 34 2. 45
τορες χωρίων ἢ οἰκιῶν ὑπῆρχον, πωλοῦντες ἔφε-
ρον τὰς τιμὰς τῶν πιπρασκομένων | καὶ ἐτίθουν 35
παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων· διεδίδετο δὲ
ἑκάστῳ καθότι ἄν τις χρείαν εἶχεν. Ἰωσὴφ δὲ ὁ 36 11. 22, 24;
ἐπικληθεὶς Βαρναβᾶς ἀπὸ τῶν ἀποστόλων, ὅ ἐστιν 13. 4; 15. 39
μεθερμηνευόμενον Υἱὸς παρακλήσεως, Λευείτης,
Κύπριος τῷ γένει, | ὑπάρχοντος αὐτῷ ἀγροῦ, πω- 37
λήσας ἤνεγκεν τὸ χρῆμα καὶ ἔθηκεν πρὸς τοὺς
πόδας τῶν ἀποστόλων.

Ἀνὴρ δέ τις Ἁνανίας ὀνόματι σὺν Σαπφείρῃ τῇ **5**
γυναικὶ αὐτοῦ ἐπώλησεν κτῆμα, καὶ ἐνοσφίσατο 2 4. 37
ἀπὸ τῆς τιμῆς, συνειδυίης καὶ τῆς γυναικός, καὶ
ἐνέγκας μέρος τι παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστό-
λων ἔθηκεν. εἶπεν δὲ ὁ Πέτρος, Ἁνανία, διὰ τί 3 Jn. 13. 2
ἐπλήρωσεν ὁ Σατανᾶς τὴν καρδίαν σου, ψεύσα-
σθαί σε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον καὶ νοσφίσασθαι ἀπὸ
τῆς τιμῆς τοῦ χωρίου; οὐχὶ μένον σοὶ ἔμενεν καὶ 4
πραθὲν ἐν τῇ σῇ ἐξουσίᾳ ὑπῆρχεν; τί ὅτι ἔθου ἐν
τῇ καρδίᾳ σου τὸ πρᾶγμα τοῦτο; οὐκ ἐψεύσω

---

33 *τ. Κ. Ι. της αναστ.* B] *τ. αν. τ. Κ. Ι.* $\mathfrak{p}^{8}$P *al g p* sa ς; R^{t}: *τ. αν. τ. Κ. Ι. Χριστου* DE *al d e*; R^{m}: *τ. αν. Ι. Χρ. τ. Κ.* ℵA *pc* vg^{w} (*add ημων 307 pc* $vg^{s, cl}$) 34 *ην* ℵAB *pc*; R] *υπηρχεν* $\mathfrak{p}^{8}$DE *pl* ς 35 *δε*] *om* $\mathfrak{p}^{8}$ 36 *Ιωσηφ*] *Ιωσης* P *614 pm* ς | *Βαρναβας*] *Βαρσαββας 181 460* bo 37 *αγρου*] *χωριου* D **5.** 2 *απο*] *εκ* D | *εθηκεν*] *εθετο* D 3 *επληρωσεν*] *επηρωσεν* ℵ* *808*: *επειρασεν* vg Athan Epiph 4 *το πραγμα*] *ποιησαι* (*add το* D^{c}) *πονηρον* D (*d*, sa)

5 ἀνθρώποις ἀλλὰ τῷ Θεῷ. ἀκούων δὲ ὁ Ἀνανίας
τοὺς λόγους τούτους πεσὼν ἐξέψυξεν· καὶ ἐγένετο
6 φόβος μέγας ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας. ἀνα-
στάντες δὲ οἱ νεώτεροι συνέστειλαν αὐτὸν καὶ
7 ἐξενέγκαντες ἔθαψαν. Ἐγένετο δὲ ὡς ὡρῶν
τριῶν διάστημα καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ μὴ εἰδυῖα τὸ
8 γεγονὸς εἰσῆλθεν. ἀπεκρίθη δὲ πρὸς αὐτὴν Πέτρος,
Εἰπέ μοι, εἰ τοσούτου τὸ χωρίον ἀπέδοσθε; ἡ δὲ
9 εἶπεν, Ναί, τοσούτου. ὁ δὲ Πέτρος πρὸς αὐτήν,
Τί ὅτι συνεφωνήθη ὑμῖν πειράσαι τὸ Πνεῦμα
Κυρίου; ἰδοὺ οἱ πόδες τῶν θαψάντων τὸν ἄνδρα
10 σου ἐπὶ τῇ θύρᾳ καὶ ἐξοίσουσίν σε. ἔπεσεν δὲ παρα-
χρῆμα πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ ἐξέψυξεν· εἰσελ-
θόντες δὲ οἱ νεανίσκοι εὗρον αὐτὴν νεκράν, καὶ
11 ἐξενέγκαντες ἔθαψαν πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς. Καὶ
ἐγένετο φόβος μέγας ἐφ᾽ ὅλην τὴν ἐκκλησίαν καὶ
ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας ταῦτα.
12 Διὰ δὲ τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων ἐγίνετο
3. 11 σημεῖα καὶ τέρατα πολλὰ ἐν τῷ λαῷ· καὶ ἦσαν
13 ὁμοθυμαδὸν πάντες ἐν τῇ στοᾷ Σολομῶντος· τῶν
δὲ λοιπῶν οὐδεὶς ἐτόλμα κολλᾶσθαι αὐτοῖς, ἀλλ᾽
2. 47; 6. 7; 21. 20 14 ἐμεγάλυνεν αὐτοὺς ὁ λαός· μᾶλλον δὲ προσετί-
θεντο πιστεύοντες τῷ Κυρίῳ, πλήθη ἀνδρῶν τε
15 καὶ γυναικῶν· ὥστε καὶ εἰς τὰς πλατείας ἐκφέρειν
τοὺς ἀσθενεῖς καὶ τιθέναι ἐπὶ κλιναρίων καὶ κρα-
19. 11, 12 Mk. 6. 56 βάττων, ἵνα ἐρχομένου Πέτρου κἂν ἡ σκιὰ ἐπι-

---

5 τουτους] *add* παραχρημα D *d p* 6 δε] *add* παραχρημα E *e* 8 απεκριθη] ειπεν D *d g p r t* vg^s, cl bo | ειπε μοι ει] επερωτησω σε ει αρα D 10 εξενεγκ.] συστειλαντες εξηνεγκαν και D (sy^p) 12 παντες] *add* εν τω ιερω D *42 d* sa: εν τω ναω συνηγμενοι E *e* 13 των δε λ. ουδ.] και ουδ. τ. λ. D *d t* (sy)

σκιάσῃ τινὶ αὐτῶν. συνήρχετο δὲ καὶ τὸ πλῆθος 16
τῶν πέριξ πόλεων Ἰερουσαλημ, φέροντες ἀσθε-
νεῖς καὶ ὀχλουμένους ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων,
οἵτινες ἐθεραπεύοντο ἅπαντες.
Ἀναστὰς δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ πάντες οἱ σὺν αὐτῷ, 17
ἡ οὖσα αἵρεσις τῶν Σαδδουκαίων, ἐπλήσθησαν 4.1,6
ζήλου | καὶ ἐπέβαλον τὰς χεῖρας ἐπὶ τοὺς ἀπο- 18
στόλους καὶ ἔθεντο αὐτοὺς ἐν τηρήσει δημοσίᾳ.
Ἄγγελος δὲ Κυρίου διὰ νυκτὸς ἤνοιξε τὰς θύρας 19 12.7
τῆς φυλακῆς ἐξαγαγών τε αὐτοὺς εἶπεν, Πο- 20
ρεύεσθε καὶ σταθέντες λαλεῖτε ἐν τῷ ἱερῷ τῷ λαῷ
πάντα τὰ ῥήματα τῆς Ζωῆς ταύτης. ἀκούσαντες 21
δὲ εἰσῆλθον ὑπὸ τὸν ὄρθρον εἰς τὸ ἱερὸν καὶ ἐδί-
δασκον. Παραγενόμενος δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ
σὺν αὐτῷ συνεκάλεσαν τὸ συνέδριον καὶ πᾶσαν
τὴν γερουσίαν τῶν υἱῶν Ισραηλ, καὶ ἀπέστειλαν
εἰς τὸ δεσμωτήριον ἀχθῆναι αὐτούς. οἱ δὲ παρα- 22
γενόμενοι ὑπηρέται οὐχ εὗρον αὐτοὺς ἐν τῇ φυλα-
κῇ· ἀναστρέψαντες δὲ ἀπήγγειλαν | λέγοντες ὅτι 23
Τὸ δεσμωτήριον εὕρομεν κεκλεισμένον ἐν πάσῃ
ἀσφαλείᾳ καὶ τοὺς φύλακας ἑστῶτας ἐπὶ τῶν
θυρῶν, ἀνοίξαντες δὲ ἔσω οὐδένα εὕρομεν. ὡς δὲ 24

---

15 *αυτων*] *add και ρυσθωσιν απο πασης ασθενειας ης ειχον* **E** *e* (*g* vg[s, cl]): *απηλλασσοντο γαρ απο π. ασθ. ως ειχεν εκαστος αυτων* **D** (*d p*) 16 *Ιερουσαλημ* **ℵAB** *pc* lat sy sa; R] *εις Ιερ.* **DE** *614 pm c d e dem* vg(3) bo ς | *οιτ. εθερ. απαντες*] *και ιωντο παντες* **D** *g p* sa Lcf 17 *Αναστας δε*] *Αννας δε p*: *add Αννας* vg(D): *και ταυτα βλεπων αναστας* **E** *e* 18 *δημοσια*] *add και επορευθη εις εκαστος εις τα ιδια* **D** *d* 19 *Αγγ. δε Κ. δια ν.*] *Τοτε δια ν. αγγ. Κ.* **D** *d* sy[p] 21 *συνεκαλεσαν*] *εγερθεντες το πρωι και συνκαλεσαμενοι* **D** *d* 22 *ουχ ευρον . . . φυλακη*] *και ανοιξαντες την φυλακην ουχ ευρ. αυτ. εσω* **D** *pc* (lat sy[h])

ἤκουσαν τοὺς λόγους τούτους ὅ τε στρατηγὸς τοῦ
ἱεροῦ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, διηπόρουν περὶ αὐτῶν τί
25 ἂν γένοιτο τοῦτο. παραγενόμενος δέ τις ἀπήγ-
γειλεν αὐτοῖς ὅτι Ἰδοὺ οἱ ἄνδρες, οὓς ἔθεσθε ἐν
τῇ φυλακῇ, εἰσὶν ἐν τῷ ἱερῷ ἑστῶτες καὶ διδά-
26 σκοντες τὸν λαόν. Τότε ἀπελθὼν ὁ στρατηγὸς σὺν
τοῖς ὑπηρέταις ἦγεν αὐτούς, οὐ μετὰ βίας, ἐφο-
27 βοῦντο γὰρ τὸν λαόν, μὴ λιθασθῶσιν· ἀγαγόντες
δὲ αὐτοὺς ἔστησαν ἐν τῷ συνεδρίῳ. καὶ ἐπηρώ-
28 τησεν αὐτοὺς ὁ ἀρχιερεὺς | λέγων, Παραγγελίᾳ
4. 18 παρηγγείλαμεν ὑμῖν μὴ διδάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι
τούτῳ, καὶ ἰδοὺ πεπληρώκατε τὴν Ιερουσαλημ
Mt. 27. 25 τῆς διδαχῆς ὑμῶν, καὶ βούλεσθε ἐπαγαγεῖν ἐφ'
29 ἡμᾶς τὸ αἷμα τοῦ ἀνθρώπου τούτου. ἀποκριθεὶς
4. 19 Dn. 3. 18 δὲ Πέτρος καὶ οἱ ἀπόστολοι εἶπαν, Πειθαρχεῖν
Dt. 21. 22 30 δεῖ Θεῷ μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις. ὁ Θεὸς τῶν πατέ-
3. 15 ρων ἡμῶν ἤγειρεν Ἰησοῦν, ὃν ὑμεῖς διεχειρίσασθε
2. 33 He. 2. 10; 12. 2 31 κρεμάσαντες ἐπὶ ξύλου· τοῦτον ὁ Θεὸς Ἀρχηγὸν
καὶ Σωτῆρα ὕψωσεν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ τοῦ δοῦναι
32 μετάνοιαν τῷ Ισραηλ καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. καὶ
Lk. 24. 48 Jn. 15. 26, 27 ἡμεῖς ἐσμεν μάρτυρες τῶν ῥημάτων τούτων, καὶ
τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ὃ ἔδωκεν ὁ Θεὸς τοῖς πειθαρ-
7. 54 33 χοῦσιν αὐτῷ. οἱ δὲ ἀκούσαντες διεπρίοντο καὶ

---

24 διηπορουν] *praem* εθαυμαζον και **E** *e* vg(1) sy[p] 26 ηγεν ℵBD[c] *pc*] ηγαγεν **AE** *pl* ς; R: ηγαγον **D*** *d* | ου] *om* **D*** *d* 27 αρχ.] ιερευς **D*** *g*: praetor *b* 28 παραγγελια ℵAB *d* vg sa(1) bo; R] *praem* οὐ **DE** 614 *pl e b p* sy ς 29 αποκρ. . . . ειπαν] ο δε Π. ειπεν προς αυτους **D** 31 δεξια 𝔭[45]ℵABE lat sy ς; R] δοξη **D*** (*d*) *g p* sa Ir[lat] Aug 32 εσμ. μαρτ. ℵD *al* lat; R[t]] μαρτ. εσμ. **A** it: εν αυτω μαρτ. **B** *pc* bo(1) Ir[lat]; R[m]: εσμ. αυτω μαρτ. 69: εσμ. αυτου μαρτ. **E** *pm* ς | ὅ] *om* **B** *pc* co; R[m]: ον **DE**

ἐβούλοντο ἀνελεῖν αὐτούς. Ἀναστὰς δέ τις ἐν 34
τῷ συνεδρίῳ Φαρισαῖος ὀνόματι Γαμαλιηλ, νομο- 22. 3
διδάσκαλος τίμιος παντὶ τῷ λαῷ, ἐκέλευσεν ἔξω
βραχὺ τοὺς ἀνθρώπους ποιῆσαι, εἶπέν τε πρὸς 35
αὐτούς, Ἄνδρες Ἰσραηλεῖται, προσέχετε ἑαυτοῖς
ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις τούτοις τί μέλλετε πράσσειν.
πρὸ γὰρ τούτων τῶν ἡμερῶν ἀνέστη Θευδᾶς, 36 21. 38
λέγων εἶναί τινα ἑαυτόν, ᾧ προσεκλίθη ἀνδρῶν
ἀριθμὸς ὡς τετρακοσίων· ὃς ἀνῃρέθη, καὶ πάντες
ὅσοι ἐπείθοντο αὐτῷ διελύθησαν καὶ ἐγένοντο εἰς
οὐδέν. μετὰ τοῦτον ἀνέστη Ἰούδας ὁ Γαλιλαῖος 37 Lk. 13. 1
ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς ἀπογραφῆς καὶ ἀπέστησεν Lk. 2. 2
λαὸν ὀπίσω αὐτοῦ· κἀκεῖνος ἀπώλετο, καὶ πάντες
ὅσοι ἐπείθοντο αὐτῷ διεσκορπίσθησαν. καὶ τὰ 38
νῦν λέγω ὑμῖν, ἀπόστητε ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τού-
των καὶ ἄφετε αὐτούς· ὅτι ἐὰν ᾖ ἐξ ἀνθρώπων Mt. 15. 13
ἡ βουλὴ αὕτη ἢ τὸ ἔργον τοῦτο, καταλυθή-
σεται· εἰ δὲ ἐκ Θεοῦ ἐστιν, οὐ δυνήσεσθε κατα- 39
λῦσαι αὐτούς, μήποτε καὶ θεομάχοι εὑρεθῆτε. 9. 5 Sap. 12. 14
ἐπείσθησαν δὲ αὐτῷ, | καὶ προσκαλεσάμενοι τοὺς 40 22. 19

---

33 εβουλοντο ABE 614 *al* co; R] εβουλευοντο ℵD *pm* lat sy ϛ 34 ανθρωπους $\mathfrak{p}^{45}$ℵAB *pc* lat arm; R] αποστολους DE *pl d e g b* vg(5) sy sa ϛ 35 αυτους] τους αρχοντας και τους συνεδριους D *d* sa: totum concilium *b* 36 εαυτον] μεγαν ε. D *d*: ε. μεγαν E *al e g b* sy^{p} | ανηρεθη] διελυθη αυτος δι αυτου *et om* διελυθησαν D (*d*) 37 λαον ℵA*B *d* vg; R] λ. ικανον P *pm* ϛ: ικ. λ. E *al e*: λ. πολυν CD *g p* | παντες] *om* $\mathfrak{p}^{45}$D it 38 αφετε ℵAB; R] εασατε DE *pl* ϛ | αυτους] *add* μη μιαναντες τας χειρας D *d*: μη μολυνοντες τ. χ. υμων E *e b* 39 αυτους ℵABDE it vg^{w}; R] αυτο C* *pl c* vg$^{s, cl}$ ϛ: *add* ουτε υμεις ουτε οι αρχοντες υμων E *e g*: *add* ουτε υμεις ουτε βασιλεις ουτε τυραννοι· απεχεσθε ουν απο των ανθρωπων τουτων D *d b* sy^{h} | και] *om* D* *pc d p* sy sa bo(2)

ἀποστόλους δείραντες παρήγγειλαν μὴ λαλεῖν ἐπὶ
Mt. 5. 10–12 1 P. 4. 13 41 τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἀπέλυσαν. Οἱ μὲν οὖν
ἐπορεύοντο χαίροντες ἀπὸ προσώπου τοῦ συν-
εδρίου, ὅτι κατηξιώθησαν ὑπὲρ τοῦ Ὀνόματος
18. 5 42 ἀτιμασθῆναι· πᾶσάν τε ἡμέραν ἐν τῷ ἱερῷ καὶ
κατ' οἶκον οὐκ ἐπαύοντο διδάσκοντες καὶ εὐαγ-
γελιζόμενοι τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν.

6 Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ταύταις πληθυνόντων τῶν
μαθητῶν ἐγένετο γογγυσμὸς τῶν Ἑλληνιστῶν
4. 35 πρὸς τοὺς Ἑβραίους, ὅτι παρεθεωροῦντο ἐν τῇ
2 διακονίᾳ τῇ καθημερινῇ αἱ χῆραι αὐτῶν. προσ-
καλεσάμενοι δὲ οἱ δώδεκα τὸ πλῆθος τῶν
μαθητῶν εἶπαν, Οὐκ ἀρεστόν ἐστιν ἡμᾶς καταλεί-
ψαντας τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ διακονεῖν τραπέζαις.
1 Ti. 3. 7, 8 3 ἐπισκέψασθε δέ, ἀδελφοί, ἄνδρας ἐξ ὑμῶν μαρ-
τυρουμένους ἑπτὰ πλήρεις Πνεύματος καὶ σοφίας,
4 οὓς καταστήσομεν ἐπὶ τῆς χρείας ταύτης· ἡμεῖς
δὲ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ διακονίᾳ τοῦ λόγου προσ-
5 καρτερήσομεν. καὶ ἤρεσεν ὁ λόγος ἐνώπιον παν-
τὸς τοῦ πλήθους, καὶ ἐξελέξαντο Στέφανον, ἄνδρα
8. 5 πλήρη πίστεως καὶ Πνεύματος Ἁγίου, καὶ Φίλιπ-
πον καὶ Πρόχορον καὶ Νικάνορα καὶ Τίμωνα καὶ
Παρμενᾶν καὶ Νικόλαον προσήλυτον Ἀντιοχέα,

---

1 αυτων] *add* εν τη διακονια των Εβραιων **D*** *d* (*b*) 3 επισκ. δε **ℵ**(**B**) sa (2); R[m]] επ. δη **A**: επ. sa(1) Bas: επ. ουν **E** *pl* lat sy bo ϛ; R[t]: τι ουν εστιν αδελφοι· επ. **D** *d b p* | *Πνευματος* **𝔭**[8]**ℵBD** *614 pc d g p* vg[w] bo; R] *add* *Αγιου* **AE** *pl c e b t dem* vg[s, cl] sa ϛ 5 πληθους] *add* των μαθητων **D** *b* | πληρη **B** *pm* ϛ; R] -ρης **ℵADE** *al*

| *οὓς ἔστησαν ἐνώπιον τῶν ἀποστόλων, καὶ προσ-* 6
ευξάμενοι ἐπέθηκαν αὐτοῖς τὰς χεῖρας. 1. 24; 13. 3 14. 23
Καὶ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ηὔξανεν, καὶ ἐπληθύνετο 7
ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν ἐν Ἰερουσαλημ σφόδρα,
πολύς τε ὄχλος τῶν ἱερέων ὑπήκουον τῇ πίστει. 19. 20
Στέφανος δὲ πλήρης χάριτος καὶ δυνάμεως 8
ἐποίει τέρατα καὶ σημεῖα μεγάλα ἐν τῷ λαῷ.
ἀνέστησαν δέ τινες τῶν ἐκ τῆς συναγωγῆς τῆς 9
λεγομένης Λιβερτίνων καὶ Κυρηναίων καὶ Ἀλε-
ξανδρέων καὶ τῶν ἀπὸ Κιλικίας καὶ Ἀσίας συν-
ζητοῦντες τῷ Στεφάνῳ, καὶ οὐκ ἴσχυον ἀντιστῆναι 10 Lk. 21. 15
τῇ σοφίᾳ καὶ τῷ Πνεύματι ᾧ ἐλάλει. τότε ὑπέ- 11 Mt. 26. 60–66
βαλον ἄνδρας λέγοντας ὅτι Ἀκηκόαμεν αὐτοῦ λα-
λοῦντος ῥήματα βλάσφημα εἰς Μωϋσῆν καὶ τὸν
Θεόν· συνεκίνησάν τε τὸν λαὸν καὶ τοὺς πρεσβυτέ- 12
ρους καὶ τοὺς γραμματεῖς, καὶ ἐπιστάντες συνήρ-
πασαν αὐτὸν καὶ ἤγαγον εἰς τὸ συνέδριον, ἔστησάν 13 Jer. 26. 11
τε μάρτυρας ψευδεῖς λέγοντας, Ὁ ἄνθρωπος οὗτος
οὐ παύεται λαλῶν ῥήματα κατὰ τοῦ τόπου τοῦ

---

6 *ους εστησαν*] *ουτοι εσταθησαν* D *p* sy^{p} | *και*] *οιτινες* D 7 *Θεου*] *Κυριου* DEΨ *pc* it vg$^{s, cl}$ sy^{h} 8 *χαριτος* ℵABD *pm* lat; R] *πιστεως* P *al* ς: *χαρ. και πιστ.* E *e* | *λαω*] *add* *δια του ονοματος* (*εν τω ονοματι* E) *Κυριου Ιησου Χριστου* D (E *33*) *614* *al* it sa 9 *της λεγομενης*] *των -νων* ℵA *al g* | *Λιβερτινων*] Libyorum arm | *Αλεξανδρεων*] *-ρινων* 𝔭^{8} | *και Ασιας*] *om* AD* *d* 10 *ω ελαλει*] *τω Αγιω ω ελαλει δια το ελεγχεσθαι αυτους* (*διοτι ηλεγχοντο* E) *υπ αυτου μετα πασης παρρησιας·* (11) *μη δυναμενοι ουν αντοφθαλμειν* (*επειδη ουκ εδυναντο αντιλεγειν* E) *τη αληθεια* DE *d e b t* vg^{pc} sy^{hmg} 11 *λεγοντας* BD^{c}E *pl* ς; R] *-ντες* ℵAD* 13 *ρηματα* 𝔭^{8}ℵABD lat sy co; R] *ρ. βλ.* E *pl* it ς | *του αγ.* ℵADE *al* bo(2)] *add* *τουτου* B *pm* it sy ς; R: *praem* *τουτ.* 𝔭^{8}

14 ἁγίου καὶ τοῦ νόμου· ἀκηκόαμεν γὰρ αὐτοῦ λέγον-
τος ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος οὗτος καταλύσει
τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἀλλάξει τὰ ἔθη ἃ παρέδωκεν
15 ἡμῖν Μωϋσῆς. καὶ ἀτενίσαντες εἰς αὐτὸν πάντες
οἱ καθεζόμενοι ἐν τῷ συνεδρίῳ εἶδον τὸ πρόσωπον
7 αὐτοῦ ὡσεὶ πρόσωπον ἀγγέλου. Εἶπεν δὲ ὁ ἀρχιε-
2 ρεύς, Εἰ ταῦτα οὕτως ἔχει; ὁ δὲ ἔφη,
Ps. 29. 3 Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατε. Ὁ
Gn. 11. 31; 15. 7 Θεὸς τῆς δόξης ὤφθη τῷ πατρὶ ἡμῶν Αβρααμ ὄντι
ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ πρὶν ἢ κατοικῆσαι αὐτὸν ἐν
Gn. 12. 1; 48. 4 3 Χαρραν, | καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν, Ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς
σου καὶ τῆς συγγενείας σου, καὶ δεῦρο εἰς τὴν γῆν
Gn. 11. 32; 12. 5 4 ἣν ἄν σοι δείξω. τότε ἐξελθὼν ἐκ γῆς Χαλδαίων
κατῴκησεν ἐν Χαρραν. κἀκεῖθεν μετὰ τὸ ἀπο-
θανεῖν τὸν πατέρα αὐτοῦ μετῴκισεν αὐτὸν εἰς τὴν
Dt. 2. 5 5 γῆν ταύτην εἰς ἣν ὑμεῖς νῦν κατοικεῖτε, καὶ οὐκ
Gn. 12. 7; 13. 15; 17. 8; 48. 4 ἔδωκεν αὐτῷ κληρονομίαν ἐν αὐτῇ οὐδὲ βῆμα ποδός,
καὶ ἐπηγγείλατο δοῦναι αὐτῷ εἰς κατάσχεσιν αὐτὴν
καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ μετ' αὐτόν, οὐκ ὄντος αὐτῷ
6 τέκνου. ἐλάλησεν δὲ οὕτως ὁ Θεός, ὅτι ἔσται τὸ
Gn. 15. 13, 14 σπέρμα αὐτοῦ πάροικον ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ, καὶ δου-
Ex. 2. 22; 12. 40 7 λώσουσιν αὐτὸ καὶ κακώσουσιν ἔτη τετρακόσια· καὶ τὸ
Ex. 3. 12 ἔθνος ᾧ ἐὰν δουλεύσουσιν κρινῶ ἐγώ, ὁ Θεὸς εἶπεν,
καὶ μετὰ ταῦτα ἐξελεύσονται καὶ λατρεύσουσίν μοι ἐν
Gn. 17. 10; 21. 4 8 τῷ τόπῳ τούτῳ. καὶ ἔδωκεν αὐτῷ διαθήκην περι-
τομῆς· καὶ οὕτως ἐγέννησεν τὸν Ισαακ καὶ περιέτε-
μεν αὐτὸν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ, καὶ Ισαακ τὸν Ιακωβ,

---

15 αγγελου] *add* εστωτος εν μεσω αυτων D *d b t* 7. 4 τοτε . . . Χαρραν] *om p* Ir | κατοικειτε] *add* και οι πατερες υμων E *e* Aug: *add* κ. οι πατ. ημων οι προ ημων D *d* (sy^h) 6 αυτο] αυτω 33 *al*: αυτους D lat sa bo^pl

καὶ Ιακωβ τοὺς δώδεκα πατριάρχας. Καὶ οἱ 9 Gn. 37. 11, 28; 39. 1, 2, 21; 45. 4
πατριάρχαι ζηλώσαντες τὸν Ιωσηφ ἀπέδοντο εἰς
Αἴγυπτον· καὶ ἦν ὁ Θεὸς μετ' αὐτοῦ, | καὶ ἐξείλατο 10 Gn. 39. 21; 41. 38–45
αὐτὸν ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν
αὐτῷ χάριν καὶ σοφίαν ἐναντίον Φαραω βασιλέως
Αἰγύπτου, καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἡγούμενον ἐπ' Αἴγυ- Ps. 105. 21
πτον καὶ ὅλον τὸν οἶκον αὐτοῦ. ἦλθεν δὲ λιμὸς ἐφ' ὅλην 11 Gn. 41. 54; 42. 5
τὴν Αἴγυπτον καὶ Χανααν καὶ θλῖψις μεγάλη, καὶ
οὐχ ηὕρισκον χορτάσματα οἱ πατέρες ἡμῶν.
ἀκούσας δὲ Ιακωβ ὄντα σιτία εἰς Αἴγυπτον ἐξαπέ- 12 Gn. 42. 2
στειλεν τοὺς πατέρας ἡμῶν πρῶτον· καὶ ἐν τῷ 13 Gn. 45. 3, 16
δευτέρῳ ἐγνωρίσθη Ιωσηφ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, καὶ
φανερὸν ἐγένετο τῷ Φαραω τὸ γένος Ιωσηφ. Gn. 45. 9–11; 46. 27
ἀποστείλας δὲ Ιωσηφ μετεκαλέσατο Ιακωβ τὸν 14 Ex. 1. 5
πατέρα αὐτοῦ καὶ πᾶσαν τὴν συγγένειαν ἐν ψυχαῖς Dt. 10. 22
ἑβδομήκοντα πέντε. καὶ κατέβη Ιακωβ εἰς Αἴγυπτον, 15 Gn. 46. 1; 49. 33
καὶ ἐτελεύτησεν αὐτὸς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν, | καὶ 16 Ex. 1. 6
μετετέθησαν εἰς Συχεμ καὶ ἐτέθησαν ἐν τῷ μνήματι
ᾧ ὠνήσατο Αβρααμ τιμῆς ἀργυρίου παρὰ τῶν υἱῶν Gn. 23. 16, 17; 33. 19; 50. 13
Εμμωρ ἐν Συχεμ. Καθὼς δὲ ἤγγιζεν ὁ χρόνος τῆς 17 Jos. 24. 32
ἐπαγγελίας ἧς ὡμολόγησεν ὁ Θεὸς τῷ Αβρααμ, Ex. 1. 7
ηὔξησεν ὁ λαὸς καὶ ἐπληθύνθη ἐν Αἰγύπτῳ, | ἄχρι 18
οὗ ἀνέστη βασιλεὺς ἕτερος ἐπ' Αἴγυπτον, ὃς οὐκ ᾔδει
τὸν Ιωσηφ. οὗτος κατασοφισάμενος τὸ γένος ἡμῶν 19 Ex. 1. 9, 22
ἐκάκωσεν τοὺς πατέρας τοῦ ποιεῖν τὰ βρέφη

---

12 *σιτια* ℵABDE *al*; R] *σιτα* Ψ *33 pm* ς   13 *εγνωρισθη* AB lat.; R] *ανεγν-* *rell* ς   15 *εις Αιγ.*] *om* B   16 *εν* 2° ℵ*B *pc*; R] *του* D *614 pm p* vg ς: *του εν* AE *pc e*   17 *ωμολογησεν* ℵAB *pc t* vg sa; R] *ωμοσεν* Ψ *69 614 pl g* sy(p), h bo ς: *επηγγειλατο* 𝔭45DE *d e p* vgpc syhmg   18 *επ Αιγ.*] *om* 𝔭45vidDE *pm d e g* ς | *ηδει τον*] *εμνησθη του* DE *e g p* Chr

20 ἔκθετα αὐτῶν εἰς τὸ μὴ ζωογονεῖσθαι. Ἐν ᾧ καιρῷ
Ex. 2. 2 He. 11. 23 ἐγεννήθη Μωϋσῆς, καὶ ἦν ἀστεῖος τῷ Θεῷ· ὃς
ἀνετράφη μῆνας τρεῖς ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός·
Ex. 2. 5, 10 21 ἐκτεθέντος δὲ αὐτοῦ ἀνείλατο αὐτὸν ἡ θυγάτηρ
22 Φαραω καὶ ἀνεθρέψατο αὐτὸν ἑαυτῇ εἰς υἱόν. καὶ
ἐπαιδεύθη Μωϋσῆς πάσῃ σοφίᾳ Αἰγυπτίων, ἦν
23 δὲ δυνατὸς ἐν λόγοις καὶ ἔργοις αὐτοῦ. Ὡς δὲ
ἐπληροῦτο αὐτῷ τεσσερακονταέτης χρόνος, ἀνέβη
Ex. 2. 11 ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἐπισκέψασθαι τοὺς ἀδελφοὺς
Ex. 2. 12 24 αὐτοῦ τοὺς υἱοὺς Ισραηλ. καὶ ἰδών τινα ἀδικού-
μενον ἠμύνατο, καὶ ἐποίησεν ἐκδίκησιν τῷ κατα-
25 πονουμένῳ πατάξας τὸν Αἰγύπτιον. ἐνόμιζεν δὲ
συνιέναι τοὺς ἀδελφοὺς ὅτι ὁ Θεὸς διὰ χειρὸς
αὐτοῦ δίδωσιν σωτηρίαν αὐτοῖς· οἱ δὲ οὐ συνῆκαν.
Ex. 2. 18 26 τῇ τε ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ ὤφθη αὐτοῖς μαχομένοις,
καὶ συνήλλασσεν αὐτοὺς εἰς εἰρήνην εἰπών, Ἄν-
Ex. 2. 14 27 δρες ἀδελφοί ἐστε· ἱνατί ἀδικεῖτε ἀλλήλους; ὁ
Lk. 12. 14 δὲ ἀδικῶν τὸν πλησίον ἀπώσατο αὐτὸν εἰπών, Τίς
28 σε κατέστησεν ἄρχοντα καὶ δικαστὴν ἐφ' ἡμῶν; μὴ
ἀνελεῖν με σὺ θέλεις ὃν τρόπον ἀνεῖλες ἐχθὲς τὸν Αἰγύ-
Ex. 2. 15, 22; 18. 3, 4 29 πτιον; ἔφυγεν δὲ Μωϋσῆς ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ, καὶ
ἐγένετο πάροικος ἐν γῇ Μαδιαμ, οὗ ἐγέννησεν υἱοὺς
Ex. 3. 2 Dt. 33. 16 30 δύο. Καὶ πληρωθέντων ἐτῶν τεσσεράκοντα

---

19 ζωογον.] *add* τα αρρενα E *e g* vg(A) 21 αυτου] *add* παρα (εις E) τον ποταμον DE *pc d e* vg^pc sy^h 24 αδικουμενον] *add* εκ του γενους αυτου (*om* αυτ. D) DE *d e g* sy | Αιγυπτιον] *add* και εκρυψεν αυτον εν τη αμμω D *d* (*w*) fa eth 26 μαχομενοις] *add* και ειδεν αυτους αδικουντας D* *d* | συνηλλασσεν ℵBD *al* lat sy; R] συνηλασεν AE *614 pm* Chr ς 29 εφυγεν δε Μ.] εφυγαδευσεν δε Μ-ην E *e*: ουτως και εφυγαδ. Μ-ης D* *d*

ὤφθη αὐτῷ ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ ὄρους *Σινα* ἄγγελος ἐν
φλογὶ πυρὸς βάτου. *ὁ δὲ Μωϋσῆς ἰδὼν ἐθαύμαζεν* 31
τὸ ὅραμα· προσερχομένου δὲ αὐτοῦ κατανοῆσαι
ἐγένετο φωνὴ Κυρίου, Ἐγὼ ὁ Θεὸς τῶν πατέρων 32 Ex. 3. 6
σου, ὁ Θεὸς Αβρααμ καὶ Ισαακ καὶ Ιακωβ. *ἔντρομος δὲ*
γενόμενος Μωϋσῆς οὐκ ἐτόλμα κατανοῆσαι. εἶπεν 33 Ex. 3. 5
δὲ αὐτῷ ὁ Κύριος, Λῦσον τὸ ὑπόδημα τῶν ποδῶν σου·
ὁ γὰρ τόπος ἐφ' ᾧ ἕστηκας γῆ ἁγία ἐστίν. ἰδὼν εἶδον 34 Ex. 3. 7, 10;
τὴν κάκωσιν τοῦ λαοῦ μου τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ τοῦ στε- 2. 24
ναγμοῦ αὐτοῦ ἤκουσα, καὶ κατέβην ἐξελέσθαι αὐτούς·
καὶ νῦν δεῦρο ἀποστείλω σε εἰς Αἴγυπτον. *Τοῦ-* 35 Ex. 2. 14
τον τὸν Μωϋσῆν, ὃν ἠρνήσαντο εἰπόντες, Τίς σε
κατέστησεν ἄρχοντα καὶ δικαστήν; *τοῦτον ὁ Θεὸς*
καὶ ἄρχοντα καὶ λυτρωτὴν ἀπέσταλκεν σὺν χειρὶ
ἀγγέλου τοῦ ὀφθέντος αὐτῷ ἐν τῇ βάτῳ. οὗτος 36 Ex. 7. 3, 10;
ἐξήγαγεν αὐτοὺς ποιήσας τέρατα καὶ σημεῖα ἐν γῇ 14. 21
Αἰγύπτῳ *καὶ ἐν Ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ καὶ* ἐν τῇ ἐρήμῳ Nu. 14. 33
ἔτη τεσσεράκοντα. *οὗτός ἐστιν ὁ Μωϋσῆς ὁ εἴπας* 37 3. 22
τοῖς υἱοῖς Ισραηλ, Προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει ὁ Θεὸς Dt. 18. 15
ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς ἐμέ. *οὗτός ἐστιν ὁ γενό-* 38
μενος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐν τῇ ἐρήμῳ μετὰ τοῦ ἀγγέ- 53
λου τοῦ λαλοῦντος αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει Σινα καὶ τῶν Ex. 19. 3 Dt. 9. 10;
πατέρων ἡμῶν, ὃς ἐδέξατο λόγια ζῶντα δοῦναι 33. 3 LXX
ὑμῖν, ᾧ οὐκ ἠθέλησαν ὑπήκοοι γενέσθαι οἱ πατέρες 39
ἡμῶν, ἀλλὰ ἀπώσαντο καὶ ἐστράφησαν *ἐν ταῖς* Nu. 14. 3

---

30 *αγγελος*] *add Κυριου* **DE** *614 pl d e p w* Aug ς *φλογι πυρος* **ℵBD** *pl d g p* sy[h] ς; R] *πυρι φλογος* **AE** *pc e t* vg sy[p] 31 *το οραμα*] *om* **A** 35 *δικαστην* 𝔭[45]**AB** *al* vg ς; R] *add εφ ημων* (*εφ ημας* **E** *33*) **ℵDE** *33 pm* it sy[h*] co 37 *εμε*] *add* (Dt. 18. 15) *αυτου ακουσεσθε* (*-ουεσθε* **D***) **DE** *33 614 pm* lat sy bo ς 38 *υμιν* **ℵB** *al p* co Ir] *ημιν* **ADE** *pm* lat sy ς; R

Ex. 32. 1, 23 40 καρδίαις αὐτῶν εἰς Αἴγυπτον, εἰπόντες τῷ Ααρων,
Ποίησον ἡμῖν θεοὺς οἳ προπορεύσονται ἡμῶν· ὁ γὰρ
Μωϋσῆς οὗτος, ὃς ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου,
Ex. 32. 4, 6 41 οὐκ οἴδαμεν τί ἐγένετο αὐτῷ. καὶ ἐμοσχοποίησαν ἐν
ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ ἀνήγαγον θυσίαν τῷ
εἰδώλῳ, καὶ εὐφραίνοντο ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χει-
42 ρῶν αὐτῶν. ἔστρεψεν δὲ ὁ Θεὸς καὶ παρέδωκεν
Jer. 7. 18 LXX; 19. 13 αὐτοὺς λατρεύειν τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ, καθὼς
γέγραπται ἐν βίβλῳ τῶν προφητῶν,
Am. 5. 25–27 Μὴ σφάγια καὶ θυσίας προσηνέγκατέ μοι
ἔτη τεσσεράκοντα ἐν τῇ ἐρήμῳ, οἶκος Ισραηλ,
43 καὶ ἀνελάβετε τὴν σκηνὴν τοῦ Μολοχ
καὶ τὸ ἄστρον τοῦ θεοῦ Ρομφα,
τοὺς τύπους οὓς ἐποιήσατε προσκυνεῖν αὐτοῖς;
καὶ μετοικιῶ ὑμᾶς ἐπέκεινα Βαβυλῶνος.
Ex. 27. 21; 25. 40 44 Ἡ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου ἦν τοῖς πατράσιν ἡμῶν ἐν
τῇ ἐρήμῳ, καθὼς διετάξατο ὁ λαλῶν τῷ Μωϋσῇ
Gn. 17. 8; 48. 4 45 ποιῆσαι αὐτὴν κατὰ τὸν τύπον ὃν ἑωράκει· ἣν καὶ
Dt. 32. 49 εἰσήγαγον διαδεξάμενοι οἱ πατέρες ἡμῶν μετὰ
Jos. 3. 14; 18. 1 Ἰησοῦ ἐν τῇ κατασχέσει τῶν ἐθνῶν, ὧν ἐξῶσεν ὁ
2 S. 7. 2 Θεὸς ἀπὸ προσώπου τῶν πατέρων ἡμῶν, ἕως τῶν
Ps. 132. 5 46 ἡμερῶν Δαυειδ· ὃς εὗρεν χάριν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ
1 K. 6. 1 47 καὶ ᾐτήσατο εὑρεῖν σκήνωμα τῷ οἴκῳ Ιακωβ. Σολο-
48 μὼν δὲ οἰκοδόμησεν αὐτῷ οἶκον. ἀλλ' οὐχ ὁ Ὕψιστος

---

39 *αυτων*] *om* D *d* Or 43 *θεου* BD *pc d g* sy^p sa arm; R] *add υμων* (*ημων 614*) ℵAE *pl* lat sy^h ς | *Ρομφα* B Or] *-αν* ℵ*: *Ρεμφαμ* D lat Ir^lat: *Ρεμφαν 1 69 pm* ς: *Ρεμφα 81* Ir^arm: *Ραιφαν* A *pc*: *Ρεφαν* CE *al e* sy; R: *Ρεφα p*: *Ρεαφαν 614*: *Ραφαν 1611 pc* | *επεκεινα*] *επι τα μερη* D* *g* (*d e p* sa) 46 *οικω* ℵ*BD *pc d* sa(1)] *Θεω* AE *pl* lat sy sa^pl bo ς; R

ἐν χειροποιήτοις κατοικεῖ· καθὼς ὁ προφήτης
λέγει,
Ὁ οὐρανός μοι θρόνος, 49 Is. 66. 1, 2
ἡ δὲ γῆ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν μου·
ποῖον οἶκον οἰκοδομήσετέ μοι, *λέγει Κύριος,*
ἢ τίς τόπος τῆς καταπαύσεώς μου;
οὐχὶ **ἡ χείρ μου ἐποίησεν ταῦτα πάντα;** 50
Σκληροτράχηλοι *καὶ* **ἀπερίτμητοι καρδίαις** *καὶ* **τοῖς** 51 Ex. 32. 9; 33. 3
ὠσίν, *ὑμεῖς ἀεὶ* **τῷ Πνεύματι τῷ Ἁγίῳ ἀντιπίπτετε,** Lv. 26. 41 Nu. 27. 14
ὡς οἱ πατέρες ὑμῶν καὶ ὑμεῖς. τίνα τῶν προφη- 52 Jer. 9. 26; 6. 10
τῶν οὐκ ἐδίωξαν οἱ πατέρες ὑμῶν; καὶ ἀπέκτειναν Is. 63. 10
τοὺς προκαταγγείλαντας περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ 2 Ch. 36. 16 Mt. 23. 31
Δικαίου, οὗ νῦν ὑμεῖς προδόται καὶ φονεῖς ἐγέ-
νεσθε, οἵτινες ἐλάβετε τὸν νόμον εἰς διαταγὰς 53 Ex. 20 Gal. 3. 19
ἀγγέλων, καὶ οὐκ ἐφυλάξατε. He. 2. 2
Ἀκούοντες δὲ ταῦτα διεπρίοντο ταῖς καρδίαις 54 5. 33
αὐτῶν καὶ ἔβρυχον τοὺς ὀδόντας ἐπ' αὐτόν. ὑπάρ- 55
χων δὲ πλήρης Πνεύματος Ἁγίου ἀτενίσας εἰς τὸν Lk. 22. 69
οὐρανὸν εἶδεν δόξαν Θεοῦ καὶ Ἰησοῦν ἑστῶτα ἐκ
δεξιῶν τοῦ Θεοῦ, | καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ θεωρῶ τοὺς 56
οὐρανοὺς διηνοιγμένους καὶ τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώ-
που ἐκ δεξιῶν ἑστῶτα τοῦ Θεοῦ. κράξαντες δὲ 57
φωνῇ μεγάλῃ συνέσχον τὰ ὦτα αὐτῶν, καὶ ὥρμη-
σαν ὁμοθυμαδὸν ἐπ' αὐτόν, καὶ ἐκβαλόντες ἔξω 58
τῆς πόλεως ἐλιθοβόλουν. καὶ οἱ μάρτυρες ἀπέ-
θεντο τὰ ἱμάτια αὐτῶν παρὰ τοὺς πόδας νεανίου 22. 20
καλουμένου Σαύλου. καὶ ἐλιθοβόλουν τὸν Στέ- 59
φανον, ἐπικαλούμενον καὶ λέγοντα, Κύριε Ἰησοῦ, Ps. 31. 5 Lk. 23. 46
δέξαι τὸ πνεῦμά μου. θεὶς δὲ τὰ γόνατα ἔκραξεν 60

---

49 *η δε*] *και η* B *b* sy sa^pt bo^pl   55 *Ιησουν*] *add τον Κυριον* D *d b p* sa^pt

Lk. 23. 4 φωνῇ μεγάλῃ, Κύριε, μὴ στήσῃς αὐτοῖς ταύτην
7. 58 22. 20 **8** τὴν ἁμαρτίαν. καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐκοιμήθη. Σαῦλος
δὲ ἦν συνευδοκῶν τῇ ἀναιρέσει αὐτοῦ.
Ἐγένετο δὲ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ διωγμὸς μέγας
ἐπὶ τὴν ἐκκλησίαν τὴν ἐν Ἱεροσολύμοις· πάντες
11. 19 [δὲ] διεσπάρησαν κατὰ τὰς χώρας τῆς Ἰουδαίας
Mt 14. 12 2 καὶ Σαμαρίας πλὴν τῶν ἀποστόλων. συνεκόμισαν
δὲ τὸν Στέφανον ἄνδρες εὐλαβεῖς καὶ ἐποίησαν
9. 1; 22. 4 3 κοπετὸν μέγαν ἐπ' αὐτῷ. Σαῦλος δὲ ἐλυμαίνετο
τὴν ἐκκλησίαν κατὰ τοὺς οἴκους εἰσπορευόμενος,
σύρων τε ἄνδρας καὶ γυναῖκας παρεδίδου εἰς
φυλακήν.

4 Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες διῆλθον εὐαγγελιζό-
6. 5 5 μενοι τὸν λόγον. Φίλιππος δὲ κατελθὼν εἰς τὴν
πόλιν τῆς Σαμαρίας ἐκήρυσσεν αὐτοῖς τὸν Χρι-
6 στόν. προσεῖχον δὲ οἱ ὄχλοι τοῖς λεγομένοις ὑπὸ
τοῦ Φιλίππου ὁμοθυμαδὸν ἐν τῷ ἀκούειν αὐτοὺς
Mk. 16. 17 7 καὶ βλέπειν τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει. πολλοὶ γὰρ τῶν
ἐχόντων πνεύματα ἀκάθαρτα βοῶντα φωνῇ με-
γάλῃ ἐξήρχοντο· πολλοὶ δὲ παραλελυμένοι καὶ
Jn. 4. 40–42 8 χωλοὶ ἐθεραπεύθησαν· ἐγένετο δὲ πολλὴ χαρὰ ἐν
9 τῇ πόλει ἐκείνῃ. Ἀνὴρ δέ τις ὀνόματι Σίμων
προϋπῆρχεν ἐν τῇ πόλει μαγεύων καὶ ἐξιστάνων
τὸ ἔθνος τῆς Σαμαρίας, λέγων εἶναί τινα ἑαυτὸν
10 μέγαν, ᾧ προσεῖχον πάντες ἀπὸ μικροῦ ἕως
μεγάλου λέγοντες, Οὗτός ἐστιν ἡ δύναμις τοῦ

---

1 μεγας] *add* και θλιψις **D** *d* (*b*, sa) | δε 3° **BDE** *pm*; R] τε **A** ς: *om* **ℵ*** *33* | αποστολων] *add* (μονοι *1175* sa) οι εμειναν εν Ιερουσαλημ **D*** *1175* it sa^pl Aug 5 την **ℵAB** *69 pc*; R] *om* **DE** *614 pl* co ς 7 (ακαθ. . . . εξηρχ.] ακαθ., β. φ. μεγ., εξηρχ. R^m)

Θεοῦ ἡ καλουμένη Μεγάλη. προσεῖχον δὲ αὐτῷ 11
διὰ τὸ ἱκανῷ χρόνῳ ταῖς μαγίαις ἐξεστακέναι
αὐτούς. ὅτε δὲ ἐπίστευσαν τῷ Φιλίππῳ εὐαγγελι- 12 Mt. 28. 19
ζομένῳ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ὀνό-
ματος Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐβαπτίζοντο ἄνδρες τε καὶ
γυναῖκες. ὁ δὲ Σίμων καὶ αὐτὸς ἐπίστευσεν, καὶ 13
βαπτισθεὶς ἦν προσκαρτερῶν τῷ Φιλίππῳ, θεωρῶν
τε σημεῖα καὶ δυνάμεις μεγάλας γινομένας ἐξί-
στατο. Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἐν Ἱεροσολύμοις 14 3. 1
ἀπόστολοι ὅτι δέδεκται ἡ Σαμαρία τὸν λόγον τοῦ
Θεοῦ, ἀπέστειλαν πρὸς αὐτοὺς Πέτρον καὶ Ἰωάν-
νην, οἵτινες καταβάντες προσηύξαντο περὶ αὐτῶν 15
ὅπως λάβωσιν Πνεῦμα Ἅγιον· οὐδέπω γὰρ ἦν ἐπ' 16
οὐδενὶ αὐτῶν ἐπιπεπτωκός, μόνον δὲ βεβαπτι-
σμένοι ὑπῆρχον εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ.
τότε ἐπετίθεσαν τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτούς, καὶ ἐλάμ- 17 1 Ti. 4. 14
βανον Πνεῦμα Ἅγιον. ἰδὼν δὲ ὁ Σίμων ὅτι διὰ 18
τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων δίδοται
τὸ Πνεῦμα, προσήνεγκεν αὐτοῖς χρήματα | λέγων, 19
Δότε κἀμοὶ τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἵνα ᾧ ἐὰν ἐπιθῶ
τὰς χεῖρας λαμβάνῃ Πνεῦμα Ἅγιον. Πέτρος δὲ 20
εἶπεν πρὸς αὐτόν, Τὸ ἀργύριόν σου σὺν σοὶ εἴη εἰς
ἀπώλειαν, ὅτι τὴν δωρεὰν τοῦ Θεοῦ ἐνόμισας διὰ
χρημάτων κτᾶσθαι. οὐκ ἔστιν σοι μερὶς οὐδὲ κλῆ- 21
ρος ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ· ἡ γὰρ **καρδία σου οὐκ ἔστιν** Eph. 5. 5 Ps. 78. 37
εὐθεῖα ἔναντι τοῦ Θεοῦ. μετανόησον οὖν ἀπὸ τῆς 22
κακίας σου ταύτης, καὶ δεήθητι τοῦ Κυρίου εἰ ἄρα

---

10 *καλουμενη* ℵABDE *al* bo; R] *λεγομενη* *614*: *om* P *pm* sy[p] sa ς 18 *το Πνευμα* ℵB sa; R[m]] *add το Αγιον* 𝔭[45]ADE *614 pl* latt sy ς; R[t] 19 *λεγων*] *praem* *παρακαλων και* D *d g p* | *επιθω*] *add καγω* D *d p*

Dt. 29. 18 Is. 58. 6 He. 12. 15

23 *ἀφεθήσεταί σοι ἡ ἐπίνοια τῆς καρδίας σου· εἰς γὰρ*
χολὴν πικρίας *καὶ* σύνδεσμον ἀδικίας *ὁρῶ σε ὄντα.*
24 *ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Σίμων εἶπεν, Δεήθητε ὑμεῖς ὑπὲρ*
ἐμοῦ πρὸς τὸν Κύριον, ὅπως μηδὲν ἐπέλθῃ ἐπ' ἐμὲ
25 *ὧν εἰρήκατε.* *Οἱ μὲν οὖν διαμαρτυράμενοι καὶ*
λαλήσαντες τὸν λόγον τοῦ Κυρίου ὑπέστρεφον εἰς
Ἱεροσόλυμα, πολλάς τε κώμας τῶν Σαμαρειτῶν
εὐηγγελίζοντο.
26 *Ἄγγελος δὲ Κυρίου ἐλάλησεν πρὸς Φίλιππον*
λέγων, Ἀνάστηθι καὶ πορεύου κατὰ μεσημβρίαν
ἐπὶ τὴν ὁδὸν τὴν καταβαίνουσαν ἀπὸ Ἰερουσαλημ
27 *εἰς Γάζαν· αὕτη ἐστὶν ἔρημος. καὶ ἀναστὰς ἐπο-*
Is. 56. 3–7 *ρεύθη. καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ Αἰθίοψ εὐνοῦχος δυνάστης*
Κανδάκης βασιλίσσης Αἰθιόπων, ὃς ἦν ἐπὶ πάσης
τῆς γάζης αὐτῆς, [ὃς] ἐληλύθει προσκυνήσων εἰς
28 *Ἰερουσαλημ, ἦν δὲ ὑποστρέφων καὶ καθήμενος ἐπὶ*
τοῦ ἅρματος αὐτοῦ καὶ ἀνεγίνωσκεν τὸν προφήτην
29 *Ἠσαΐαν. εἶπεν δὲ τὸ Πνεῦμα τῷ Φιλίππῳ, Πρόσ-*
30 *ελθε καὶ κολλήθητι τῷ ἅρματι τούτῳ. προσδρα-*
μὼν δὲ ὁ Φίλιππος ἤκουσεν αὐτοῦ ἀναγινώσκοντος
Ἠσαΐαν τὸν προφήτην, καὶ εἶπεν, Ἆρά γε γινώ-
Jn. 16. 13 31 *σκεις ἃ ἀναγινώσκεις; ὁ δὲ εἶπεν, Πῶς γὰρ ἂν*
δυναίμην ἐὰν μή τις ὁδηγήσει με; παρεκάλεσέν
32 *τε τὸν Φίλιππον ἀναβάντα καθίσαι σὺν αὐτῷ. ἡ*
δὲ περιοχὴ τῆς γραφῆς ἣν ἀνεγίνωσκεν ἦν αὕτη,
Is. 53. 7. 8 Ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη,

---

23 ορω] *θεωρω* **DE** *614 pc* 24 *Δεηθητε*] *praem* *Παρακαλω* **D** *614 pc g* sy^h | *υπερ*] *περι* **D*** *pc* | *Κυριον*] *Θεον* **D** *33 pm c dem p* vg(4) sy | *ειρηκατε*] *add* ος *πολλα* *κλαιων ου διελιμπανεν* **D*** (sy^hmg) 27 *βασιλισσης* 𝔭^50 **אABE** *pc*; R] *βασ. τινος* **D*** (*t*): *της βασ.* **P** *pl* co ς | ος 2° 𝔭^50**BE** *pl* ς; R] *om* **א*ACD*** lat

καὶ ὡς ἀμνὸς ἐναντίον τοῦ κείροντος αὐτὸν ἄφωνος,
οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ.
Ἐν τῇ ταπεινώσει ἡ κρίσις αὐτοῦ ἤρθη· 33
τὴν γενεὰν αὐτοῦ τίς διηγήσεται;
ὅτι αἴρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ.
ἀποκριθεὶς δὲ ὁ εὐνοῦχος τῷ Φιλίππῳ εἶπεν, 34
Δέομαί σου, περὶ τίνος ὁ προφήτης λέγει τοῦτο;
περὶ ἑαυτοῦ ἢ περὶ ἑτέρου τινός; | ἀνοίξας δὲ ὁ 35
Φίλιππος τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ ἀρξάμενος ἀπο τῆς
γραφῆς ταύτης εὐηγγελίσατο αὐτῷ τὸν Ἰησοῦν.
ὡς δὲ ἐπορεύοντο κατὰ τὴν ὁδόν, ἦλθον ἐπί τι 36
ὕδωρ, καί φησιν ὁ εὐνοῦχος, Ἰδοὺ ὕδωρ· τί κωλύει 10. 47
με βαπτισθῆναι; καὶ ἐκέλευσεν στῆναι τὸ ἅρμα, 38
καὶ κατέβησαν ἀμφότεροι εἰς τὸ ὕδωρ, ὅ τε Φίλιπ-
πος καὶ ὁ εὐνοῦχος, καὶ ἐβάπτισεν αὐτόν. ὅτε δὲ 39
ἀνέβησαν ἐκ τοῦ ὕδατος, Πνεῦμα Κυρίου ἥρπασεν 1 K. 18. 12
τὸν Φίλιππον, καὶ οὐκ εἶδεν αὐτὸν οὐκέτι ὁ εὐνοῦ-
χος, ἐπορεύετο γὰρ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ χαίρων. Φίλιπ- 40 21. 8, 9
πος δὲ εὑρέθη εἰς Ἄζωτον, καὶ διερχόμενος
εὐηγγελίζετο τὰς πόλεις πάσας ἕως τοῦ ἐλθεῖν
αὐτὸν εἰς Καισαρίαν.
Ὁ δὲ Σαῦλος ἔτι ἐνπνέων ἀπειλῆς καὶ φόνου 9 1–29: 22. 3–21; 26. 9–20; 8. 3

---

32 *κειροντος* B *al* ϛ; R] *-ραντος* p^{50}ℵAE *614 pm* 34 *τουτο*] *om* B* *pc* 36 *fin* p^{45}ℵAB *614 pm* vg^{w} co; R^{t}] *add* (37) *ειπε δε* (*add αυτω* E *103 pc* sy^{h}) *ο Φιλιππος, Ει* (*Εαν* E) *πιστευεις εξ ολης της καρδιας* (*add σου* E *103 al* sy^{h}), *εξεστιν* (*εξεστ.*] *σωθηση* E). *αποκριθεις δε ειπεν, Πιστευω τον Υιον του Θεου ειναι τον Ιησουν Χριστον* (*Πιστευω εις τον Χρ. τον Υι. του Θ.* E) E *103 104 429 al* it vg$^{s, cl}$ (sy^{h}) arm Ir Tert Cypr Ambr Aug ϛ; R^{m} 39 *Πνευμα*] *add Αγιον επεπεσεν επι τον ευνουχον, αγγελος δε* A *pc p w* (sy^{h}) Ephr (Aug) | *Φιλιππον*] *add* ab eo *p* sy^{hmg} Aug

εἰς τοὺς μαθητὰς τοῦ Κυρίου, προσελθὼν τῷ ἀρ-
2 χιερεῖ | ᾐτήσατο παρ' αὐτοῦ ἐπιστολὰς εἰς Δαμα-
σκὸν πρὸς τὰς συναγωγάς, ὅπως ἐάν τινας εὕρῃ
τῆς 'Οδοῦ ὄντας, ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας, δεδεμέ-
3 νους ἀγάγῃ εἰς Ἰερουσαλημ. Ἐν δὲ τῷ πορεύε-
1 Co. 15. 8 σθαι ἐγένετο αὐτὸν ἐγγίζειν τῇ Δαμασκῷ, ἐξαίφνης
4 τε αὐτὸν περιήστραψεν φῶς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ
πεσὼν ἐπὶ τὴν γῆν ἤκουσεν φωνὴν λέγουσαν αὐτῷ,
5 Σαουλ Σαουλ, τί με διώκεις; εἶπεν δέ, Τίς εἶ,
Κύριε; ὁ δέ, Ἐγώ εἰμι Ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις·
6 ἀλλὰ ἀνάστηθι καὶ εἴσελθε εἰς τὴν πόλιν, καὶ
7 λαληθήσεταί σοι ὅ τι σε δεῖ ποιεῖν. οἱ δὲ ἄνδρες
Sap. 18. 1 οἱ συνοδεύοντες αὐτῷ εἱστήκεισαν ἐνεοί, ἀκούον-
8 τες μὲν τῆς φωνῆς, μηδένα δὲ θεωροῦντες. ἠγέρθη
δὲ Σαῦλος ἀπὸ τῆς γῆς, ἀνεῳγμένων δὲ τῶν ὀ-
φθαλμῶν αὐτοῦ οὐδὲν ἔβλεπεν· χειραγωγοῦντες δὲ
9 αὐτὸν εἰσήγαγον εἰς Δαμασκόν. καὶ ἦν ἡμέρας
τρεῖς μὴ βλέπων, καὶ οὐκ ἔφαγεν οὐδὲ ἔπιεν.
10. 17; 16. 9 10 Ἦν δέ τις μαθητὴς ἐν Δαμασκῷ ὀνόματι Ἁνα-
νίας, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ἐν ὁράματι ὁ Κύριος,
11 Ἁνανία. ὁ δὲ εἶπεν, Ἰδοὺ ἐγώ, Κύριε. | ὁ δὲ
Κύριος πρὸς αὐτόν, Ἀναστὰς πορεύθητι ἐπὶ τὴν
21. 39 ῥύμην τὴν καλουμένην Εὐθεῖαν καὶ ζήτησον ἐν

---

4 διωκεις;] *add* (26. 14) σκληρον σοι προς κεντρα λακτιζειν E *e* sy$^{p, h}$ Aug (*eadem post vs.* 5 *431* it vg$^{s, cl}$ ϛ) 5 Ιησους ℵB *pl* vg ϛ; R] *add* ο Ναζωραιος AE *pc* it sy$^{p, h}$ bo^{pc} 6 αλλα] τρεμων τε και θαμβων ειπε Κυριε, τι με θελεις ποιησαι; και ο Κυριος προς αυτον vg$^{s, cl}$ (*b p t* sy^{hmg}) ϛ 8 ηγερθη . . . γης] sed ait ad [eos: Leva]te me de terra. Et cum levassent illum *b* (*p w*) vg^{pt} | ουδεν ℵA*B latt sy sa; R] ουδενα A^{c}E *614 pl* ϛ 11 αναστας] αναστα B *1 pc* lat co

οἰκίᾳ Ἰούδα Σαῦλον ὀνόματι Ταρσέα· ἰδοὺ γὰρ
προσεύχεται, καὶ εἶδεν ἄνδρα ἐν ὁράματι Ἁνανίαν 12
ὀνόματι εἰσελθόντα καὶ ἐπιθέντα αὐτῷ χεῖρας,
ὅπως ἀναβλέψῃ. ἀπεκρίθη δὲ Ἁνανίας, Κύριε, 13
ἤκουσα ἀπὸ πολλῶν περὶ τοῦ ἀνδρὸς τούτου, ὅσα
κακὰ τοῖς ἁγίοις σου ἐποίησεν ἐν Ιερουσαλημ·
καὶ ὧδε ἔχει ἐξουσίαν παρὰ τῶν ἀρχιερέων δῆσαι 14
πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομά σου. εἶπεν 15
δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Κύριος, Πορεύου, ὅτι σκεῦος ἐκ-
λογῆς ἐστίν μοι οὗτος τοῦ βαστάσαι τὸ ὄνομά
μου ἐνώπιον τῶν ἐθνῶν τε καὶ βασιλέων υἱῶν τε
Ισραηλ· ἐγὼ γὰρ ὑποδείξω αὐτῷ ὅσα δεῖ αὐτὸν 16
ὑπὲρ τοῦ ὀνόματός μου παθεῖν. Ἀπῆλθεν δὲ 17
Ἁνανίας καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ ἐπιθεὶς
ἐπ᾽ αὐτὸν τὰς χεῖρας εἶπεν, Σαουλ ἀδελφέ, ὁ
Κύριος ἀπέσταλκέν με, Ἰησοῦς ὁ ὀφθείς σοι ἐν
τῇ ὁδῷ ᾗ ἤρχου, ὅπως ἀναβλέψῃς καὶ πλησθῇς
Πνεύματος Ἁγίου. καὶ εὐθέως ἀπέπεσαν αὐτοῦ 18
ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν ὡς λεπίδες, ἀνέβλεψέν τε,
καὶ ἀναστὰς ἐβαπτίσθη, | καὶ λαβὼν τροφὴν ἐνί- 19
σχυσεν.

Ἐγένετο δὲ μετὰ τῶν ἐν Δαμασκῷ μαθητῶν
ἡμέρας τινάς, καὶ εὐθέως ἐν ταῖς συναγωγαῖς 20
ἐκήρυσσεν τὸν Ἰησοῦν, ὅτι Οὗτός ἐστιν ὁ Υἱὸς τοῦ
Θεοῦ. ἐξίσταντο δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες καὶ 21

1 Co. 1. 2
22. 16
2 Ti. 2. 22
Ro. 1. 5
25. 13; 27. 24
2 Co. 4. 7
23. 29
2 Co. 11. 23–28

---

12 *vs. om b* | ανδρα εν οραματι] εν οραματι ανδρα E *614 pl e* vg(D) sy ϛ: ανδρα ℵA *pc* lat sa bo[pm] 15 των B *pc* co; R] *om* ℵAE *pl* ϛ 17 *Απηλθ. δε Ανav.*] *Τοτε εγερθεις Αν. απηλθεν 614 (b) p* (sy[p]) 19 ενισχυσεν] ενισχυθη (-χυσθη 𝔭[45]) B *al* | τινας] ικανας 𝔭[45]: plurimos *b* 20 εκηρυσσεν] *add μετα πασης παρρησιας b (m)* Ir

1. 14; 8. 1 *ἔλεγον, Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ πορθήσας εἰς Ἱερου-*
20. 10 *σαλημ τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομα τοῦτο, καὶ*
ὧδε εἰς τοῦτο ἐληλύθει, ἵνα δεδεμένους αὐτοὺς
22 *ἀγάγῃ ἐπὶ τοὺς ἀρχιερεῖς; Σαῦλος δὲ μᾶλλον*
ἐνεδυναμοῦτο καὶ συνέχυννεν Ἰουδαίους τοὺς
18. 28 *κατοικοῦντας ἐν Δαμασκῷ, συμβιβάζων ὅτι οὗτός*
23. 12–29 23 *ἐστιν ὁ Χριστός. Ὡς δὲ ἐπληροῦντο ἡμέραι*
ἱκαναί, συνεβουλεύσαντο οἱ Ἰουδαῖοι ἀνελεῖν αὐ-
23. 16 24 *τόν· ἐγνώσθη δὲ τῷ Σαύλῳ ἡ ἐπιβουλὴ αὐτῶν.*
2 Co. 11. 32, 33 *παρετηροῦντο δὲ καὶ τὰς πύλας ἡμέρας τε καὶ*
25 *νυκτὸς ὅπως αὐτὸν ἀνέλωσιν· λαβόντες δὲ οἱ μαθη-*
ταὶ αὐτοῦ νυκτὸς διὰ τοῦ τείχους καθῆκαν αὐτὸν
Gal. 1. 17–19 26 *χαλάσαντες ἐν σπυρίδι. Παραγενόμενος δὲ*
εἰς Ἱερουσαλημ ἐπείραζεν κολλᾶσθαι τοῖς μαθη-
ταῖς· καὶ πάντες ἐφοβοῦντο αὐτόν, μὴ πιστεύοντες
27 *ὅτι ἐστὶν μαθητής. Βαρναβᾶς δὲ ἐπιλαβόμενος*
αὐτὸν ἤγαγεν πρὸς τοὺς ἀποστόλους, καὶ διηγή-
σατο αὐτοῖς πῶς ἐν τῇ ὁδῷ εἶδεν τὸν Κύριον καὶ
ὅτι ἐλάλησεν αὐτῷ, καὶ πῶς ἐν Δαμασκῷ ἐπαρρη-
28 *σιάσατο ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ. καὶ ἦν μετ' αὐτῶν*
εἰσπορευόμενος καὶ ἐκπορευόμενος εἰς Ἱερουσα-
λημ, παρρησιαζόμενος ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου,
29 *ἐλάλει τε καὶ συνεζήτει πρὸς τοὺς Ἑλληνιστάς·*
30 *οἱ δὲ ἐπεχείρουν ἀνελεῖν αὐτόν. ἐπιγνόντες δὲ οἱ*
ἀδελφοὶ κατήγαγον αὐτὸν εἰς Καισαρίαν καὶ ἐξαπ-
11. 25 *ἔστειλαν αὐτὸν εἰς Ταρσόν.*
Gal. 1. 21

---

22 ενεδυν.] *add* εν (*om* C) τω λογω E *pc e b p* | Ιουδαιους ℵB *1175.*; R] τους *I. rell* ς | *Χριστος*] *add* in quo Deus bene sensit *g* (*b p*) 24 ανελωσιν] πιασωσιν A *pc* 27 (οτι] ο τι) 29 *Ελληνιστας*] *Ελληνας* A

Ἡ μὲν οὖν ἐκκλησία καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας 31
καὶ Γαλιλαίας καὶ Σαμαρίας εἶχεν εἰρήνην οἰκο-
δομουμένη καὶ πορευομένη τῷ φόβῳ τοῦ Κυρίου,
καὶ τῇ παρακλήσει τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐπλη-
θύνετο.
Ἐγένετο δὲ Πέτρον διερχόμενον διὰ πάντων 32
κατελθεῖν καὶ πρὸς τοὺς ἁγίους τοὺς κατοικοῦν-
τας Λύδδα. εὗρεν δὲ ἐκεῖ ἄνθρωπόν τινα ὀνόματι 33
Αἰνέαν ἐξ ἐτῶν ὀκτὼ κατακείμενον ἐπὶ κραβάτ-
του, ὃς ἦν παραλελυμένος. καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ 34
Πέτρος, Αἰνέα, ἰᾶταί σε Ἰησοῦς Χριστός· ἀνά-
στηθι καὶ στρῶσον σεαυτῷ. καὶ εὐθέως ἀνέστη.
καὶ εἶδαν αὐτὸν πάντες οἱ κατοικοῦντες Λύδδα 35
καὶ τὸν Σαρῶνα, οἵτινες ἐπέστρεψαν ἐπὶ τὸν
Κύριον.
Ἐν Ἰόππῃ δέ τις ἦν μαθήτρια ὀνόματι Ταβει- 36
θα, ἣ διερμηνευομένη λέγεται Δορκάς· αὕτη ἦν
πλήρης ἔργων ἀγαθῶν καὶ ἐλεημοσυνῶν ὧν ἐποίει.
ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἀσθενήσασαν 37
αὐτὴν ἀποθανεῖν· λούσαντες δὲ ἔθηκαν ἐν ὑπερῴῳ.
ἐγγὺς δὲ οὔσης Λύδδας τῇ Ἰόππῃ οἱ μαθηταὶ 38
ἀκούσαντες ὅτι Πέτρος ἐστὶν ἐν αὐτῇ ἀπέστειλαν
δύο ἄνδρας πρὸς αὐτὸν παρακαλοῦντες, Μὴ ὀκνή-
σῃς διελθεῖν ἕως ἡμῶν. ἀναστὰς δὲ Πέτρος συνῆλ- 39
θεν αὐτοῖς· ὃν παραγενόμενον ἀνήγαγον εἰς τὸ
ὑπερῷον, καὶ παρέστησαν αὐτῷ πᾶσαι αἱ χῆραι
κλαίουσαι καὶ ἐπιδεικνύμεναι χιτῶνας καὶ ἱμάτια,

---

31 *Η . . . επληθυνετο*] *Αι . . . -σιαι . . . ειχον . . . -μεναι κ. -μεναι . . . -θυνοντο* (E)S *614 pm g* vg(D) sy^h bo(2) Aug ς   34 *Ιησ. Χρ.* ℵB* *al*; R] *Ι. ο Χρ.* AE *pm* ς 35 *Σαρωνα* 𝔭^53(ℵA)BE *al*] *-ναν* 𝔭^45 *614 al* ς; R: *Ασσαρωνα 33 al*

Mk. 5.40, 41 40 ὅσα ἐποίει μετ' αὐτῶν οὖσα ἡ Δορκάς. ἐκβαλὼν
δὲ ἔξω πάντας ὁ Πέτρος καὶ θεὶς τὰ γόνατα προσ-
ηύξατο, καὶ ἐπιστρέψας πρὸς τὸ σῶμα εἶπεν,
Ταβειθα, ἀνάστηθι. ἡ δὲ ἤνοιξεν τοὺς ὀφθαλμοὺς
41 αὐτῆς, καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέτρον ἀνεκάθισεν. δοὺς
32 δὲ αὐτῇ χεῖρα ἀνέστησεν αὐτήν· φωνήσας δὲ τοὺς
ἁγίους καὶ τὰς χήρας παρέστησεν αὐτὴν ζῶσαν.
42 γνωστὸν δὲ ἐγένετο καθ' ὅλης τῆς Ἰόππης, καὶ
43 ἐπίστευσαν πολλοὶ ἐπὶ τὸν Κύριον. Ἐγένετο δὲ
10.6 ἡμέρας ἱκανὰς μεῖναι ἐν Ἰόππῃ παρά τινι Σίμωνι
βυρσεῖ.

27.1 **10** Ἀνὴρ δέ τις ἐν Καισαρίᾳ ὀνόματι Κορνήλιος,
Mt. 8.5 ἑκατοντάρχης ἐκ σπείρης τῆς καλουμένης Ἰταλι-
2 κῆς, εὐσεβὴς καὶ φοβούμενος τὸν Θεὸν σὺν παντὶ
τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, ποιῶν ἐλεημοσύνας πολλὰς τῷ
3 λαῷ καὶ δεόμενος τοῦ Θεοῦ διὰ παντός, εἶδεν ἐν
3.1 ὁράματι φανερῶς, ὡσεὶ περὶ ὥραν ἐνάτην τῆς
ἡμέρας, ἄγγελον τοῦ Θεοῦ εἰσελθόντα πρὸς αὐτὸν
4 καὶ εἰπόντα αὐτῷ, Κορνήλιε. ὁ δὲ ἀτενίσας αὐτῷ
καὶ ἔμφοβος γενόμενος εἶπεν, Τί ἐστιν, Κύριε;
εἶπεν δὲ αὐτῷ, Αἱ προσευχαί σου καὶ αἱ ἐλεημο-
σύναι σου ἀνέβησαν εἰς μνημόσυνον ἔμπροσθεν
5 τοῦ Θεοῦ. καὶ νῦν πέμψον ἄνδρας εἰς Ἰόππην καὶ
μετάπεμψαι Σίμωνά τινα ὃς ἐπικαλεῖται Πέτρος·
9.43 6 οὗτος ξενίζεται παρά τινι Σίμωνι βυρσεῖ, ᾧ ἐστιν

---

40 *αναστηθι*] *add* in nomine domini nostri Iesu Christi *g m p* vg(D) sy[h] (sa Cypr) Ambr   43 *δε* 𝔭[53]אB *pc*; R] *add αυτον* AE *al*: *post μειναι add αυτον* C *614 pm* ς **10.** 3 *περι*] *om* LP *al* ς   5 *τινα*] *om* אE *pm* sa ς

οἰκία παρὰ θάλασσαν. ὡς δὲ ἀπῆλθεν ὁ ἄγγελος ὁ 7
λαλῶν αὐτῷ, φωνήσας δύο τῶν οἰκετῶν καὶ στρα-
τιώτην εὐσεβῆ τῶν προσκαρτερούντων αὐτῷ, καὶ 8
ἐξηγησάμενος ἅπαντα αὐτοῖς ἀπέστειλεν αὐτοὺς
εἰς τὴν Ἰόππην. Τῇ δὲ ἐπαύριον ὁδοιπορούν- 9
των ἐκείνων καὶ τῇ πόλει ἐγγιζόντων ἀνέβη Πέ-
τρος ἐπὶ τὸ δῶμα προσεύξασθαι περὶ ὥραν ἕκτην.
ἐγένετο δὲ πρόσπεινος καὶ ἤθελεν γεύσασθαι· 10
παρασκευαζόντων δὲ αὐτῶν ἐγένετο ἐπ' αὐτὸν
ἔκστασις, καὶ θεωρεῖ τὸν οὐρανὸν ἀνεῳγμένον καὶ 11 11. 5–17
καταβαῖνον σκεῦός τι ὡς ὀθόνην μεγάλην, τέσσαρ-
σιν ἀρχαῖς καθιέμενον ἐπὶ τῆς γῆς, ἐν ᾧ ὑπῆρχεν 12
πάντα τὰ τετράποδα καὶ ἑρπετὰ τῆς γῆς καὶ
πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ. καὶ ἐγένετο φωνὴ πρὸς 13
αὐτόν, Ἀναστάς, Πέτρε, θῦσον καὶ φάγε. ὁ δὲ Πέ- 14 Ezk. 4. 14 Lv. 11
τρος εἶπεν, Μηδαμῶς, Κύριε, ὅτι οὐδέποτε ἔφαγον
πᾶν κοινὸν καὶ ἀκάθαρτον. καὶ φωνὴ πάλιν ἐκ 15 Mt. 15. 11 Mk. 7. 15, 19
δευτέρου πρὸς αὐτόν, Ἃ ὁ Θεὸς ἐκαθάρισεν σὺ
μὴ κοίνου. τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρίς, καὶ εὐθὺς 16
ἀνελήμφθη τὸ σκεῦος εἰς τὸν οὐρανόν. Ὡς δὲ 17
ἐν ἑαυτῷ διηπόρει ὁ Πέτρος τί ἂν εἴη τὸ ὅραμα ὃ
εἶδεν, ἰδοὺ οἱ ἄνδρες οἱ ἀπεσταλμένοι ὑπὸ τοῦ
Κορνηλίου διερωτήσαντες τὴν οἰκίαν τοῦ Σίμωνος
ἐπέστησαν ἐπὶ τὸν πυλῶνα, καὶ φωνήσαντες ἐπυν- 18
θάνοντο εἰ Σίμων ὁ ἐπικαλούμενος Πέτρος ἐνθάδε
ξενίζεται. Τοῦ δὲ Πέτρου διενθυμουμένου περὶ 19

6 θαλασσαν] *add* ουτος λαλησει σοι τι σε δει ποιειν 69[mg] *1611* (*pc*) *c p*[c] vg[s, cl] ς: *add vs.* 11. 14 *321 pc* 9 εκτην] ενατην ℵ[c] *255 pc* 10 εγενετο 2° ℵAB *pm*; R] επεπεσεν (επεσεν *460 pc* Cl) E *pm* latt sy ς: ηλθεν 𝔭[45] eth 11 αρχαις] *add* δεδεμενον και 𝔭[45]C* *pl* it (sy) ς 13 Πετρε] *om* 𝔭[45] *g* Ambr 16 ευθυς] *om* 𝔭[45] *pc d g p** sy[p] sa Ambr 18 επυνθαν.] επυθοντο BC

13. 2; 15. 28 τοῦ ὁράματος εἶπεν τὸ Πνεῦμα, Ἰδοὺ ἄνδρες
20 δύο ζητοῦντές σε· ἀλλὰ ἀναστὰς κατάβηθι, καὶ
πορεύου σὺν αὐτοῖς μηδὲν διακρινόμενος, ὅτι ἐγὼ
21 ἀπέσταλκα αὐτούς. καταβὰς δὲ Πέτρος πρὸς τοὺς
ἄνδρας εἶπεν, Ἰδοὺ ἐγώ εἰμι ὃν ζητεῖτε· τίς ἡ
22 αἰτία δι' ἣν πάρεστε; οἱ δὲ εἶπαν, Κορνήλιος
ἑκατοντάρχης, ἀνὴρ δίκαιος καὶ φοβούμενος τὸν
Θεόν, μαρτυρούμενός τε ὑπὸ ὅλου τοῦ ἔθνους τῶν
Ἰουδαίων, ἐχρηματίσθη ὑπὸ ἀγγέλου ἁγίου μετα-
πέμψασθαί σε εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ ἀκοῦσαι
11. 12 23 ῥήματα παρὰ σοῦ. εἰσκαλεσάμενος οὖν αὐτοὺς
ἐξένισεν. Τῇ δὲ ἐπαύριον ἀναστὰς ἐξῆλθεν σὺν
αὐτοῖς, καί τινες τῶν ἀδελφῶν τῶν ἀπὸ Ἰόππης
24 συνῆλθον αὐτῷ. τῇ δὲ ἐπαύριον εἰσῆλθεν εἰς τὴν
Καισαρίαν· ὁ δὲ Κορνήλιος ἦν προσδοκῶν αὐτούς,
συνκαλεσάμενος τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ καὶ τοὺς
25 ἀναγκαίους φίλους. Ὡς δὲ ἐγένετο τοῦ εἰσελθεῖν
τὸν Πέτρον, συναντήσας αὐτῷ ὁ Κορνήλιος πεσὼν
14. 15 26 ἐπὶ τοὺς πόδας προσεκύνησεν. ὁ δὲ Πέτρος ἤγει-
Rev. 19. 10 ρεν αὐτὸν λέγων, Ἀνάστηθι· καὶ ἐγὼ αὐτὸς ἄνθρω-
27 πός εἰμι. καὶ συνομιλῶν αὐτῷ εἰσῆλθεν, καὶ

---

19 δυο B] τρεις ℵAE *al* lat co ς; R: *om* D *614 pm m p** sy^{h} Ambr Aug 21 ανδρας] *add* τους απεσταλμενους απο (*add* του *pc* ς) Κορνηλιου προς αυτον H (69) *al* ς | τις] *praem* τι θελετε ἢ D (*d*, sy^{h}) 23 εισκαλ. . . . εξεν.] τοτε εισαγαγων ο Πετρος εξεν. αυτ. D *181 d* 24 εισηλθεν BD *614 al d p* vg sy^{h}; R^{m}] -θαν (-θον P *al* ς; R^{t}) ℵAE *pm e g* 25 Ως δε . . . Κορνηλιος] Προσεγγιζοντος δε του Πετρου εις την Καισαριαν (*om* εις τ. Κ. *g*) προδραμων εἷς των δουλων διεσαφησεν παραγεγονεναι αυτον. ο δε Κορνηλιος εκπηδησας και (*om* εκπ. κ. *g*) συναντ. αυτω D *d* (*g*) sy^{hmg} 26 Αναστηθι] Τι ποιεις D *d*: Τι ποι.; αναστ. *p w* sy^{hmg} | ειμι] *add* ως και συ D*E it vg^{pc} bo(2)

εὑρίσκει συνεληλυθότας πολλούς, ἔφη τε πρὸς αὐ- 28
τούς, Ὑμεῖς ἐπίστασθε ὡς ἀθέμιτόν ἐστιν ἀνδρὶ
Ἰουδαίῳ κολλᾶσθαι ἢ προσέρχεσθαι ἀλλοφύλῳ·
κἀμοὶ ὁ Θεὸς ἔδειξεν μηδένα κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον
λέγειν ἄνθρωπον· διὸ καὶ ἀναντιρρήτως ἦλθον 29
μεταπεμφθείς. πυνθάνομαι οὖν, Τίνι λόγῳ μετε-
πέμψασθέ με; καὶ ὁ Κορνήλιος ἔφη, Ἀπὸ τετάρ- 30
της ἡμέρας μέχρι ταύτης τῆς ὥρας ἤμην τὴν
ἐνάτην προσευχόμενος ἐν τῷ οἴκῳ μου, καὶ ἰδοὺ
ἀνὴρ ἔστη ἐνώπιόν μου ἐν ἐσθῆτι λαμπρᾷ, καὶ 31
φησίν, Κορνήλιε, εἰσηκούσθη σου ἡ προσευχὴ καὶ
αἱ ἐλεημοσύναι σου ἐμνήσθησαν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.
πέμψον οὖν εἰς Ἰόππην καὶ μετακάλεσαι Σίμωνα 32
ὃς ἐπικαλεῖται Πέτρος· οὗτος ξενίζεται ἐν οἰκίᾳ
Σίμωνος βυρσέως παρὰ θάλασσαν. ἐξαυτῆς οὖν 33
ἔπεμψα πρὸς σέ, σύ τε καλῶς ἐποίησας παραγε-
νόμενος. νῦν οὖν πάντες ἡμεῖς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ
πάρεσμεν ἀκοῦσαι πάντα τὰ προστεταγμένα σοι
ὑπὸ τοῦ Κυρίου. Ἀνοίξας δὲ Πέτρος τὸ στόμα 34 Dt. 10. 17
εἶπεν, Ἐπ᾽ ἀληθείας καταλαμβάνομαι ὅτι οὐκ 1 S. 16. 7 Ro. 2. 11
ἔστιν προσωπολήμπτης ὁ Θεός, *ἀλλ᾽ ἐν παντὶ ἔθνει* 35 Jn. 9. 31; 10. 16
ὁ φοβούμενος αὐτὸν καὶ ἐργαζόμενος δικαιοσύνην

---

30 *απο . . . ωρας*] *απο της τριτης ημερας μ. της αρτι ωρας* D *d* | *την ενατην* ℵA*B *pc* vg; R] *νηστευων και τ. εν.* $\mathfrak{p}^{45}$E *pl* it (ς): *νηστ. τ. εν. τε* D *d* 32 *θαλασσαν* $\mathfrak{p}^{45}$ℵAB *al* vg; R] *add ος παραγενομενος λαλησει σοι* DE *pm* it sy ς 33 *προς σε*] *add παρακαλων ελθειν σε* (*om σε* D*) *προς ημας* D *d p* sy^{h} | *εποιησας*] *add εν ταχει* D *d* | *ουν* 2°] *ιδου* D* sy^{p} | *παντες*] *om* $\mathfrak{p}^{45}$ | *ενωπ. τ. Θεου* ($\mathfrak{p}^{45}$?)ℵABD^{c}E *pl e g* sy^{h} ς; R] *εν. σου* D* *d p* vg sy^{p} sa | *παρεσμ. ακ.*] *ακ. βουλομενοι παρα σου* D* *d* (*g* sy^{p}) | *Κυριου* $\mathfrak{p}^{45}$ℵABE *al* lat; R] *Θεου* D *pm d p* sy^{p} sa ς

Ps. 107. 20; 147. 7 LXX Is. 52.7 Nah. 1. 15 Mt. 28. 18 Mt. 4. 12–17 Is. 61. 1 Mt. 3. 16 Dt. 21. 22 1 Co. 15. 4–7 Jn. 14. 19, 22; 15. 27 1. 4 17. 31 Ro. 14. 9, 10 1 P. 4. 5 2 Ti. 4. 1 Is. 33. 24; 53. 5, 6 Jer. 31. 34 Ezk. 34. 16 Dn. 9. 24

36 *δεκτὸς αὐτῷ ἐστιν·* τὸν λόγον ὃν ἀπέστειλεν *τοῖς*
υἱοῖς Ισραηλ εὐαγγελιζόμενος εἰρήνην *διὰ Ἰησοῦ*
37 *Χριστοῦ· οὗτός ἐστιν πάντων Κύριος.* *ὑμεῖς*
οἴδατε τὸ γενόμενον ῥῆμα καθ' ὅλης τῆς Ἰου-
δαίας, ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας μετὰ τὸ
38 *βάπτισμα ὃ ἐκήρυξεν Ἰωάννης, Ἰησοῦν τὸν ἀπὸ*
Ναζαρεθ, ὡς ἔχρισεν *αὐτὸν* ὁ Θεὸς Πνεύματι *Ἁγίῳ*
καὶ δυνάμει, ὃς διῆλθεν εὐεργετῶν καὶ ἰώμενος
πάντας τοὺς καταδυναστευομένους ὑπὸ τοῦ δια-
39 *βόλου, ὅτι ὁ Θεὸς ἦν μετ' αὐτοῦ· καὶ ἡμεῖς μάρ-*
τυρες πάντων ὧν ἐποίησεν ἔν τε τῇ χώρᾳ τῶν
Ἰουδαίων καὶ Ἰερουσαλημ· ὃν καὶ ἀνεῖλαν κρεμά-
40 σαντες ἐπὶ ξύλου. *τοῦτον ὁ Θεὸς ἤγειρεν ἐν τῇ τρίτῃ*
41 *ἡμέρᾳ καὶ ἔδωκεν αὐτὸν ἐμφανῆ γενέσθαι, οὐ*
παντὶ τῷ λαῷ, ἀλλὰ μάρτυσιν τοῖς προκεχειρο-
τονημένοις ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ἡμῖν, οἵτινες συνεφά-
γομεν καὶ συνεπίομεν αὐτῷ μετὰ τὸ ἀναστῆναι
42 *αὐτὸν ἐκ νεκρῶν· καὶ παρήγγειλεν ἡμῖν κηρύξαι*
τῷ λαῷ καὶ διαμαρτύρασθαι ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ ὡρι-
σμένος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ Κριτὴς ζώντων καὶ νεκρῶν.
43 *τούτῳ πάντες οἱ προφῆται μαρτυροῦσιν, ἄφεσιν*
ἁμαρτιῶν λαβεῖν διὰ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ πάντα
44 *τὸν πιστεύοντα εἰς αὐτόν.* *Ἔτι λαλοῦντος τοῦ*
Πέτρου τὰ ῥήματα ταῦτα ἐπέπεσεν τὸ Πνεῦμα
τὸ Ἅγιον ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας τὸν λόγον.

---

36 ον] *om* AB *614 al* lat co arm; R^m 37 ρημα] *om* D *d* | αρξαμενος ℵABDE *pc*; R] -νον 𝔭45 *69 614 pl* ς 38 διαβολου] *Σατανα* E 40 εν τη τρ. ημερα ℵ*C *pc*] *om* εν ABE *pl* lat ς; R: μετα την τριτην -ραν D* *d t* 41 αυτω] *add* και συνεστραφημεν D *d g p* sy^h | νεκρων] *add* ημερας μ' D *d* sa: δι ημερων τεσσερακοντα E *e g t* sy^h (*trsp p* vg(D) Ephr)

καὶ ἐξέστησαν οἱ ἐκ περιτομῆς πιστοὶ ὅσοι συνῆλ- 45
θαν τῷ Πέτρῳ, ὅτι καὶ ἐπὶ τὰ ἔθνη ἡ δωρεὰ τοῦ
Ἁγίου Πνεύματος ἐκκέχυται· ἤκουον γὰρ αὐτῶν 46 2. 4; 19. 6 Mk. 16. 17
λαλούντων γλώσσαις καὶ μεγαλυνόντων τὸν Θεόν.
τότε ἀπεκρίθη Πέτρος, | Μήτι τὸ ὕδωρ δύναται 47
κωλῦσαί τις τοῦ μὴ βαπτισθῆναι τούτους, οἵτινες
τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἔλαβον ὡς καὶ ἡμεῖς; προσέ- 48
ταξεν δὲ αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ
βαπτισθῆναι. τότε ἠρώτησαν αὐτὸν ἐπιμεῖναι Jn. 4. 40
ἡμέρας τινάς.

Ἤκουσαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ ἀδελφοὶ οἱ ὄντες **11**
κατὰ τὴν Ἰουδαίαν ὅτι καὶ τὰ ἔθνη ἐδέξαντο τὸν
λόγον τοῦ Θεοῦ. Ὅτε δὲ ἀνέβη Πέτρος εἰς Ἰερου- 2
σαλημ, διεκρίνοντο πρὸς αὐτὸν οἱ ἐκ περιτομῆς 10. 45
| λέγοντες ὅτι Εἰσῆλθες πρὸς ἄνδρας ἀκροβυστίαν 3 Gal. 2. 12
ἔχοντας καὶ συνέφαγες αὐτοῖς. ἀρξάμενος δὲ 4 Eph. 2. 11
Πέτρος ἐξετίθετο αὐτοῖς καθεξῆς λέγων, Ἐγὼ 5 10. 9–48
ἤμην ἐν πόλει Ἰόππῃ προσευχόμενος, καὶ εἶδον
ἐν ἐκστάσει ὅραμα, καταβαῖνον σκεῦός τι ὡς
ὀθόνην μεγάλην τέσσαρσιν ἀρχαῖς καθιεμένην ἐκ
τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἦλθεν ἄχρι ἐμοῦ· εἰς ἣν ἀτενίσας 6

---

46 τοτε απεκρ.] ειπεν δε D *d* 48 ηρωτ. αυτ. επιμ. παρεκαλεσαν αυτ. προς αυτους διαμειναι D *d* (sy) bo **11.1** Ηκουσαν . . . Ιουδαιαν] Ακουστον δε εγενετο τοις απ-λοις και τοις αδ-οις οι (οι] τοις D[c]) εν τη Ιουδαια D (sy[p]) 2 *vs.*] ο μεν ουν Πετρος δια ικανου χρονου ηθελησεν πορευθηναι εις Ιεροσολυμα· και προσφωνησας τους αδελφους και επιστηριξας αυτους πολυν λογον ποιουμενος δια των χωρων (per civitates *d*, *an* = δι αυτων εχωρει?) διδασκων αυτους-ος (quia *d*) και κατηντησεν αυτοις (*i.e.* αυτου?) και απηγγειλεν αυτοις την χαριν του Θεου. οι δε (quia *d*) εκ περιτ. αδελφοι διεκρ. πρ. αυτον D *d* (*p* το sy[h]) 3 Εισηλθες . . . συνεφαγες] -θεν . . . γεν $\mathfrak{p}^{45}$ B *33 614 al*

κατενόουν, καὶ εἶδον τὰ τετράποδα τῆς γῆς καὶ
τὰ θηρία καὶ τὰ ἑρπετὰ καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρα-
7 *νοῦ. ἤκουσα δὲ καὶ φωνῆς λεγούσης μοι, Ἀνα-*
8 *στάς, Πέτρε, θῦσον καὶ φάγε. εἶπον δέ, Μηδαμῶς,*
Κύριε, ὅτι κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον οὐδέποτε εἰσῆλθεν
9 *εἰς τὸ στόμα μου. ἀπεκρίθη δὲ ἐκ δευτέρου φωνὴ*
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, Ἃ ὁ Θεὸς ἐκαθάρισεν σὺ μὴ
10 *κοίνου. τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρίς, καὶ ἀνεσπάσθη*
11 *πάλιν ἅπαντα εἰς τὸν οὐρανόν. καὶ ἰδοὺ ἐξαυτῆς*
τρεῖς ἄνδρες ἐπέστησαν ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἐν ᾗ ἦμεν,
12 *ἀπεσταλμένοι ἀπὸ Καισαρίας πρός με. εἶπεν δὲ*
τὸ Πνεῦμά μοι συνελθεῖν αὐτοῖς μηδὲν διακρί-
ναντα. ἦλθον δὲ σὺν ἐμοὶ καὶ οἱ ἓξ ἀδελφοὶ οὗτοι,
13 *καὶ εἰσήλθομεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀνδρός. ἀπήγ-*
γειλεν δὲ ἡμῖν πῶς εἶδεν τὸν ἄγγελον ἐν τῷ οἴκῳ
αὐτοῦ σταθέντα καὶ εἰπόντα, Ἀπόστειλον εἰς Ἰόπ-
πην καὶ μετάπεμψαι Σίμωνα τὸν ἐπικαλούμενον
14 *Πέτρον, ὃς λαλήσει ῥήματα πρὸς σὲ ἐν οἷς σωθήσῃ*
15 *σὺ καὶ πᾶς ὁ οἶκός σου. ἐν δὲ τῷ ἄρξασθαί με*
λαλεῖν ἐπέπεσεν τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἐπ' αὐτοὺς
16 *ὥσπερ καὶ ἐφ' ἡμᾶς ἐν ἀρχῇ. ἐμνήσθην δὲ τοῦ*
1.5 *ῥήματος τοῦ Κυρίου, ὡς ἔλεγεν, Ἰωάννης μὲν*
ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν Πνεύ-
17 *ματι Ἁγίῳ. εἰ οὖν τὴν ἴσην δωρεὰν ἔδωκεν αὐτοῖς*
ὁ Θεὸς ὡς καὶ ἡμῖν, πιστεύσασιν ἐπὶ τὸν Κύριον
Ἰησοῦν Χριστόν, ἐγὼ τίς ἤμην δυνατὸς κωλῦσαι

---

9 απεκρ. . . . ουρ.] εγενετο (*add* δε D^c *d*) φωνη εκ τ. ουρ. προς με D *d* sa(1) 10 δε] *om* $\mathfrak{p}^{45}$H 11 ημεν ℵABD *al*; R] ημην $\mathfrak{p}^{45}$E *614 pm* lat co ς 12 μηδεν διακρ.] *om* $\mathfrak{p}^{45vid}$D *d m p** sy^h 17 ο Θεος] *om* D *d* vg(1) sy^h Aug

τὸν Θεόν; ἀκούσαντες δὲ ταῦτα ἡσύχασαν, καὶ 18
ἐδόξασαν τὸν Θεὸν λέγοντες, Ἄρα καὶ τοῖς ἔθνεσιν 13. 48; 14. 27
ὁ Θεὸς τὴν μετάνοιαν εἰς ζωὴν ἔδωκεν.

Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες ἀπὸ τῆς θλίψεως τῆς 19 8. 1–4
γενομένης ἐπὶ Στεφάνῳ διῆλθον ἕως Φοινίκης καὶ
Κύπρου καὶ Ἀντιοχείας, μηδενὶ λαλοῦντες τὸν
λόγον εἰ μὴ μόνον Ἰουδαίοις. Ἦσαν δέ τινες ἐξ 20
αὐτῶν ἄνδρες Κύπριοι καὶ Κυρηναῖοι, οἵτινες
ἐλθόντες εἰς Ἀντιόχειαν ἐλάλουν καὶ πρὸς τοὺς
Ἕλληνας, εὐαγγελιζόμενοι τὸν Κύριον Ἰησοῦν.
καὶ ἦν χεὶρ Κυρίου μετ᾽ αὐτῶν, πολύς τε ἀριθμὸς 21 2. 47
ὁ πιστεύσας ἐπέστρεψεν ἐπὶ τὸν Κύριον. Ἠκού- 22 4. 36
σθη δὲ ὁ λόγος εἰς τὰ ὦτα τῆς ἐκκλησίας τῆς οὔ-
σης ἐν Ἰερουσαλημ περὶ αὐτῶν, καὶ ἐξαπέστειλαν
Βαρναβᾶν ἕως Ἀντιοχείας· ὃς παραγενόμενος καὶ 23
ἰδὼν τὴν χάριν τὴν τοῦ Θεοῦ ἐχάρη, καὶ παρε-
κάλει πάντας τῇ προθέσει τῆς καρδίας προσμένειν 13. 43
τῷ Κυρίῳ, ὅτι ἦν ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ πλήρης Πνεύ- 24 6. 5
ματος Ἁγίου καὶ πίστεως. καὶ προσετέθη ὄχλος 5. 14
ἱκανὸς τῷ Κυρίῳ. ἐξῆλθεν δὲ εἰς Ταρσὸν ἀναζη- 25 9. 30
τῆσαι Σαῦλον, καὶ εὑρὼν ἤγαγεν εἰς Ἀντιόχειαν. 26

---

17 *Θεον*] *add* του μη δουναι αυτοις Πνευμα Αγιον πιστευσασιν επ αυτω **D** *467 d* (*p w* vg^{pc} sy^{h}) 20 *Ελληνας* **AD*** *pc* arm Eus; R^{t}] *Ελληνιστας* **BE** *614 pl* ς; R^{m}: ευαγγελιστας **ℵ*** 22 ουσης] *om* **AD** *33 al* ς | εως **ℵAB** *pc* vg sy^{p} arm; R] *praem* διελθειν **DE** *pl* it ς 23 την 2° **ℵAB** *927*.] *om rell* ς | προσμ.] *add* εν **B** *pc*; R^{m} 25, 26 εξηλθεν . . . ηγαγεν] ακουσας δε οτι Σαυλος εστιν εις Θαρσον (Τα- **D**^{c}) εξηλθ. αναζητων αυτον και ως (*om* ως **D**^{c}) συντυχων παρεκαλεσεν (*add* αυτον **D**^{c}) ελθειν **D** *d* (*g p* sy^{hmg})

ἐγένετο δὲ αὐτοῖς καὶ ἐνιαυτὸν ὅλον συναχθῆναι
Gal. 2. 11 ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ διδάξαι ὄχλον ἱκανόν, χρη-
26. 28 1 P. 4. 16 ματίσαι τε πρώτως ἐν Ἀντιοχείᾳ τοὺς μαθητὰς
Χριστιανούς.
13. 1; 15. 32 27 Ἐν ταύταις δὲ ταῖς ἡμέραις κατῆλθον ἀπὸ
28 Ἱεροσολύμων προφῆται εἰς Ἀντιόχειαν· ἀναστὰς
21. 10 δὲ εἷς ἐξ αὐτῶν ὀνόματι Ἅγαβος ἐσήμαινεν διὰ
τοῦ Πνεύματος λιμὸν μεγάλην μέλλειν ἔσεσθαι
ἐφ᾽ ὅλην τὴν οἰκουμένην· ἥτις ἐγένετο ἐπὶ Κλαυ-
Gal. 2. 10 29 δίου. τῶν δὲ μαθητῶν καθὼς εὐπορεῖτό τις,
ὥρισαν ἕκαστος αὐτῶν εἰς διακονίαν πέμψαι τοῖς
12. 25 30 κατοικοῦσιν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἀδελφοῖς· ὃ καὶ ἐποίη-
σαν ἀποστείλαντες πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους διὰ
χειρὸς Βαρναβᾶ καὶ Σαύλου.

4. 3 **12** Κατ᾽ ἐκεῖνον δὲ τὸν καιρὸν ἐπέβαλεν Ἡρῴδης
ὁ βασιλεὺς τὰς χεῖρας κακῶσαί τινας τῶν ἀπὸ
2 τῆς ἐκκλησίας. ἀνεῖλεν δὲ Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν
3 Ἰωάννου μαχαίρῃ. ἰδὼν δὲ ὅτι ἀρεστόν ἐστιν
τοῖς Ἰουδαίοις προσέθετο συλλαβεῖν καὶ Πέτρον,
4 ἦσαν δὲ ἡμέραι τῶν ἀζύμων, | ὃν καὶ πιάσας ἔθετο
εἰς φυλακήν, παραδοὺς τέσσαρσιν τετραδίοις στρα-

---

26 εγενετο . . . *Χριστιανους* (*Χρηστ-* ℵ*)] οιτινες παραγενομενοι ενιαυτ. ολ. συνεχυθησαν (συνηχθησαν sy^{hmg}) οχλ. ικ.· και τοτε πρωτον εχρηματισεν (*i.e.* -σαν?) εν *Α.* οι μαθηται *Χριστιανοι* D* (*d g p* $\text{sy}^{\text{p,hmg}}$) 28 αναστας . . . εσημαινεν (B lat; R] -*μανεν* ℵAE *pl e g* ς)] ην δε πολλη αγαλλιασις· συνεστραμμενων δε ημων εφη εἷς εξ αυτ. ον. *Αγ.* σημαινων D *d* (*p*) *w* Aug 29 των δε . . . τις] οι δε μ-αι καθ. ευπορουντο D *p* **12.** 1 εκκλησιας] *add* εν τη *Ιουδαια* D 614 *d p w* sy^{h} 3 *Ιουδαιοις*] *add* η επιχειρησις αυτου επι τους πιστους D *d* (*p*) sy^{hmg} 4 ον και] τουτον D *g* Lcf

τιωτῶν φυλάσσειν αὐτόν, βουλόμενος μετὰ τὸ
πασχα ἀναγαγεῖν αὐτὸν τῷ λαῷ. ὁ μὲν οὖν Πέ- 5
τρος ἐτηρεῖτο ἐν τῇ φυλακῇ· προσευχὴ δὲ ἦν ἐκτε- Ja. 5. 16
νῶς γινομένη ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας πρὸς τὸν Θεὸν
περὶ αὐτοῦ. Ὅτε δὲ ἤμελλεν προαγαγεῖν αὐτὸν 6
ὁ Ἡρῴδης, τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ ἦν ὁ Πέτρος κοιμώ-
μενος μεταξὺ δύο στρατιωτῶν δεδεμένος ἁλύσεσιν
δυσίν, φύλακές τε πρὸ τῆς θύρας ἐτήρουν τὴν
φυλακήν. καὶ ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου ἐπέστη, καὶ 7 5. 19
φῶς ἔλαμψεν ἐν τῷ οἰκήματι· πατάξας δὲ τὴν
πλευρὰν τοῦ Πέτρου ἤγειρεν αὐτὸν λέγων, Ἀνάστα
ἐν τάχει. καὶ ἐξέπεσαν αὐτοῦ αἱ ἁλύσεις ἐκ τῶν
χειρῶν. εἶπεν δὲ ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτόν, Ζῶσαι 8
καὶ ὑπόδησαι τὰ σανδάλιά σου. ἐποίησεν δὲ οὕτως.
καὶ λέγει αὐτῷ, Περιβαλοῦ τὸ ἱμάτιόν σου και
ἀκολούθει μοι. καὶ ἐξελθὼν ἠκολούθει, καὶ οὐκ 9
ᾔδει ὅτι ἀληθές ἐστιν τὸ γινόμενον διὰ τοῦ ἀγγέ-
λου, ἐδόκει δὲ ὅραμα βλέπειν. διελθόντες δὲ πρώ- 10
την φυλακὴν καὶ δευτέραν ἦλθαν ἐπὶ τὴν πύλην
τὴν σιδηρᾶν τὴν φέρουσαν εἰς τὴν πόλιν, ἥτις
αὐτομάτη ἠνοίγη αὐτοῖς, καὶ ἐξελθόντες προῆλ-
θον ῥύμην μίαν, καὶ εὐθέως ἀπέστη ὁ ἄγγελος ἀπ'
αὐτοῦ. καὶ ὁ Πέτρος ἐν ἑαυτῷ γενόμενος εἶπεν, 11
Νῦν οἶδα ἀληθῶς ὅτι ἐξαπέστειλεν ὁ Κύριος τὸν
ἄγγελον αὐτοῦ καὶ ἐξείλατό με ἐκ χειρὸς Ἡρῴδου
καὶ πάσης τῆς προσδοκίας τοῦ λαοῦ τῶν Ἰου-
δαίων. συνιδών τε ἦλθεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν τῆς 12 25; 13. 5, 13; 15. 37

---

5 φυλακη] *add* a cohorte regis *p** vg(1) sy[h] | προσευχη . . . υπο] πολλη δε προσ. ην εν εκτενεια περι αυτου απο D *d* (*pc* sa) 7 παταξας] νυξας D *d g* sa Lcf 10 εξελθοντες] *add* (Ezek. 40. 22, 26?) κατεβησαν τους ζ' βαθμους και D (*p*)

Μαρίας τῆς μητρὸς Ἰωάννου τοῦ ἐπικαλουμένου
Μάρκου, οὗ ἦσαν ἱκανοὶ συνηθροισμένοι καὶ προσ-
13 *ευχόμενοι. κρούσαντος δὲ αὐτοῦ τὴν θύραν τοῦ*
πυλῶνος προσῆλθεν παιδίσκη ὑπακοῦσαι ὀνόματι
14 *Ῥόδη, καὶ ἐπιγνοῦσα τὴν φωνὴν τοῦ Πέτρου ἀπὸ*
τῆς χαρᾶς οὐκ ἤνοιξεν τὸν πυλῶνα, εἰσδραμοῦσα
δὲ ἀπήγγειλεν ἑστάναι τὸν Πέτρον πρὸ τοῦ πυλῶ-
26. 24 Lk. 24. 37 15 *νος.* | *οἱ δὲ πρὸς αὐτὴν εἶπαν, Μαίνῃ. ἡ δὲ διϊσχυ-*
ρίζετο οὕτως ἔχειν. οἱ δὲ ἔλεγον, Ὁ ἄγγελός
16 *ἐστιν αὐτοῦ. ὁ δὲ Πέτρος ἐπέμενεν κρούων· ἀνοί-*
17 *ξαντες δὲ εἶδαν αὐτὸν καὶ ἐξέστησαν. κατασείσας*
δὲ αὐτοῖς τῇ χειρὶ σιγᾶν διηγήσατο αὐτοῖς πῶς ὁ
Κύριος αὐτὸν ἐξήγαγεν ἐκ τῆς φυλακῆς, εἶπέν τε,
5. 21, 22 *Ἀπαγγείλατε Ἰακώβῳ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς ταῦτα.*
18 *καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰς ἕτερον τόπον. Γενο-*
μένης δὲ ἡμέρας ἦν τάραχος οὐκ ὀλίγος ἐν τοῖς
19 *στρατιώταις, τί ἄρα ὁ Πέτρος ἐγένετο. Ἡρῴδης*
δὲ ἐπιζητήσας αὐτὸν καὶ μὴ εὑρών, ἀνακρίνας τοὺς
φύλακας ἐκέλευσεν ἀπαχθῆναι, καὶ κατελθὼν ἀπὸ
20 *τῆς Ἰουδαίας εἰς Καισαρίαν διέτριβεν. Ἦν δὲ*
θυμομαχῶν Τυρίοις καὶ Σιδωνίοις· ὁμοθυμαδὸν
δὲ παρῆσαν πρὸς αὐτόν, καὶ πείσαντες Βλάστον
1 K. 5. 25 *τὸν ἐπὶ τοῦ κοιτῶνος τοῦ βασιλέως ᾐτοῦντο εἰρή-*
[11] Ezk. 27. 17 *νην, διὰ τὸ τρέφεσθαι αὐτῶν τὴν χώραν ἀπὸ τῆς*

---

13 *προσηλθεν*] *προηλθε* ℵ *pc p* vg 14 *τον πυλωνα*] *αυτω την θυραν* E (*614*) *e* 15 *ο αγγ.*] *praem τυχον* D *d* sy^{p} 17 *σιγαν*] *ινα σιγωσιν, εισηλθεν και* D* (*p* sy) | *αυτοις* 2°] *om* ℵA *33 al* lat 18 *ουκ ολιγ.*] *μεγας 431 1175* (sy^{p}) sa bo(2): *om* D *d g p* Lcf 19 *απαχθηναι*] *αποκτανθηναι* D* sy bo 20 *ομ. δε παρ. πρ. αυτ.*] *οι δε ομ. εξ αμφοτερων πολεων παρησαν προς τον βασιλεα* D (*614* sy^{hmg})

βασιλικῆς. τακτῇ δὲ ἡμέρᾳ ὁ Ἡρῴδης ἐνδυσά- 21
μενος ἐσθῆτα βασιλικὴν καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος
ἐδημηγόρει πρὸς αὐτούς· ὁ δὲ δῆμος ἐπεφώνει, 22 Ezk. 28. 2
Θεοῦ φωνὴ καὶ οὐκ ἀνθρώπου. παραχρῆμα δὲ 23 Dn. 5. 20
ἐπάταξεν αὐτὸν ἄγγελος Κυρίου ἀνθ' ὧν οὐκ ἔδω-
κεν τὴν δόξαν τῷ Θεῷ, καὶ γενόμενος σκωληκό-
βρωτος ἐξέψυξεν.
Ὁ δὲ λόγος τοῦ Κυρίου ηὔξανεν καὶ ἐπληθύ- 24 6. 7; Is. 55. 11
νετο.
Βαρναβᾶς δὲ καὶ Σαῦλος ὑπέστρεψαν ἐξ Ἰερου- 25 11. 29; 12; 15. 37
σαλημ, πληρώσαντες τὴν διακονίαν, συμπαραλα-
βόντες Ἰωάννην τὸν ἐπικληθέντα Μᾶρκον.
Ἦσαν δὲ ἐν Ἀντιοχείᾳ κατὰ τὴν οὖσαν ἐκ- **13** 11. 27
κλησίαν προφῆται καὶ διδάσκαλοι ὅ τε Βαρναβᾶς
καὶ Συμεων ὁ καλούμενος Νίγερ, καὶ Λούκιος ὁ
Κυρηναῖος, Μαναην τε Ἡρῴδου τοῦ τετραάρχου
σύντροφος καὶ Σαῦλος. Λειτουργούντων δὲ αὐ- 2
τῶν τῷ Κυρίῳ καὶ νηστευόντων εἶπεν τὸ Πνεῦμα
τὸ Ἅγιον, Ἀφορίσατε δή μοι τὸν Βαρναβᾶν καὶ 9. 15
Σαῦλον εἰς τὸ ἔργον ὃ προσκέκλημαι αὐτούς· τότε 3 6. 6; 14. 23; 1 Ti. 4. 14; 5. 22
νηστεύσαντες καὶ προσευξάμενοι καὶ ἐπιθέντες
τὰς χεῖρας αὐτοῖς ἀπέλυσαν.
Αὐτοὶ μὲν οὖν ἐκπεμφθέντες ὑπὸ τοῦ Ἁγίου 4 15. 39

---

22 ο δε δ.] *praem* καταλλαγεντος δε αυτου τοις Τυριοις **D** (*d p* sy^h^) | φωνη] -*ναι* **D*** lat sy^p^ Lcf 23 γεν. σκωλ.] καταβας απο του βηματος γεν. σκωλ. ετι ζων και ουτως **D** *d* (Ephr) 24 *Κυριου* **B** vg bo.] *Θεου rell* ς; R 25 *Σαυλος*] *add* (13. 9) ος επεκληθη *Παυλος 614 p* sy^h^ | εξ *Ιερ.* **A** *33 al* sy^h^ bo ς; R^t^] εξ (απο **E**) *Ιερ.* εις *Αντιοχειαν* (**E**) *104 al e p* sy^p^ sa^pm^: απο *Ιερ.* (**B*** ?)**D** *614 pm* lat: εις *Ιερ.* **ℵB** sy^hmg^; R^m^ **13.** 1 ο τε] εν οις **D*** (*d*) vg 3 προσευξ.] *add* παντες **D** *d* | απελυσαν] *om* **D** *d*: *add* αυτους **E** latt sy

Πνεύματος κατῆλθον εἰς Σελευκίαν, ἐκεῖθέν τε
5 *ἀπέπλευσαν εἰς Κύπρον, καὶ γενόμενοι ἐν Σαλα-*
μῖνι κατήγγελλον τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ἐν ταῖς
13; 12. 12, 25 *συναγωγαῖς τῶν Ἰουδαίων· εἶχον δὲ καὶ Ἰωάννην*
6 *ὑπηρέτην. Διελθόντες δὲ ὅλην τὴν νῆσον ἄχρι*
Πάφου εὗρον ἄνδρα τινὰ μάγον ψευδοπροφήτην
7 *Ἰουδαῖον, ᾧ ὄνομα Βαριησοῦς, | ὃς ἦν σὺν τῷ*
ἀνθυπάτῳ Σεργίῳ Παύλῳ, ἀνδρὶ συνετῷ. οὗτος
προσκαλεσάμενος Βαρναβᾶν καὶ Σαῦλον ἐπεζή-
2 Ti. 3. 8 8 *τησεν ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ· ἀνθίστατο*
δὲ αὐτοῖς Ἐλύμας ὁ μάγος, οὕτως γὰρ μεθερμη-
νεύεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ζητῶν διαστρέψαι τὸν
9 *ἀνθύπατον ἀπὸ τῆς πίστεως. Σαῦλος δέ, ὁ καὶ*
Παῦλος, πλησθεὶς Πνεύματος Ἁγίου ἀτενίσας εἰς
10 *αὐτὸν | εἶπεν, Ὦ πλήρης παντὸς δόλου καὶ πάσης*
ῥᾳδιουργίας, υἱὲ διαβόλου, ἐχθρὲ πάσης δικαιο-
Hos. 14. 9 *σύνης, οὐ παύσῃ διαστρέφων* τὰς ὁδοὺς τοῦ Κυρίου
11 τὰς εὐθείας; *καὶ νῦν ἰδοὺ χεὶρ Κυρίου ἐπὶ σέ, καὶ*
9. 8 Jn. 9. 39 *ἔσῃ τυφλὸς μὴ βλέπων τὸν ἥλιον ἄχρι καιροῦ.*
παραχρῆμα δὲ ἔπεσεν ἐπ' αὐτὸν ἀχλὺς καὶ σκότος,
12 *καὶ περιάγων ἐζήτει χειραγωγούς. τότε ἰδὼν ὁ*
ἀνθύπατος τὸ γεγονὸς ἐπίστευσεν, ἐκπλησσόμενος
ἐπὶ τῇ διδαχῇ τοῦ Κυρίου.

---

5 *Θεου*] *Κυριου* D *g* (sy^{p}) | *υπηρετην*] *υπηρετουντα αυτοις* D *614 d p* sy^{hmg} sa : *εις διακονιαν* E *e* (vg) 6 *ω ονομα*] *ονοματι* 𝔭^{45} : *ονοματι καλουμενον* D *d* | *Βαριησους* BE *al* sa ς; R] -*ου* ℵ *pc g* vg bo : -*ουν* A *614 pm* : -*ουαν* D *d* : -*ουμ* Ψ : Barshûma sy^{p} Ephr : *add ο μεθερμηνευεται Ελυμας* E *e* (. . . paratus *dem g w* Lcf) 8 *Ελυμας*] *Ετοιμας* D* *d* (Lcf Ambst) | *πιστεως*] *add επειδη ηδιστα ηκουεν αυτων* D* *d* sy^{h} : *add οτι ηδεως αυτ. ηκ.* E *e* 10 *πασης* 1°] *om* D* *pc d** *g* sa(1) bo(1) Or^{lat} Lcf 12 *γεγονος*] *add εθαυμασεν και* DE *d e* (*g*)

Ἀναχθέντες δὲ ἀπὸ τῆς Πάφου οἱ περὶ Παῦλον 13
ἦλθον εἰς Πέργην τῆς Παμφυλίας· Ἰωάννης δὲ 12. 12, 25; 15. 38
ἀποχωρήσας ἀπ' αὐτῶν ὑπέστρεψεν εἰς Ἱεροσό-
λυμα. Αὐτοὶ δὲ διελθόντες ἀπὸ τῆς Πέργης παρε- 14
γένοντο εἰς Ἀντιόχειαν τὴν Πισιδίαν, καὶ ἐλθόντες
εἰς τὴν συναγωγὴν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἐκά-
θισαν. μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ νόμου καὶ τῶν 15 15. 21
προφητῶν ἀπέστειλαν οἱ ἀρχισυνάγωγοι πρὸς
αὐτοὺς λέγοντες, Ἄνδρες ἀδελφοί, εἴ τίς ἐστιν ἐν
ὑμῖν λόγος παρακλήσεως πρὸς τὸν λαόν, λέγετε.
ἀναστὰς δὲ Παῦλος καὶ κατασείσας τῇ χειρὶ εἶπεν, 16
Ἄνδρες Ἰσραηλεῖται καὶ οἱ φοβούμενοι τὸν Θεόν,
ἀκούσατε. ὁ Θεὸς τοῦ λαοῦ τούτου Ισραηλ ἐξελέ- 17 Is. 1. 2
ξατο τοὺς πατέρας ἡμῶν, καὶ τὸν λαὸν ὕψωσεν ἐν Ex. 6. 1, 6; 14. 8
τῇ παροικίᾳ ἐν γῇ Αἰγύπτου, καὶ **μετὰ βραχίονος**
ὑψηλοῦ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐξ αὐτῆς, καὶ ὡς τεσσερα- 18 Ex. 16. 35 Nu. 14. 34
κονταέτη χρόνον **ἐτροποφόρησεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ**, Dt. 1. 31
καὶ καθελὼν ἔθνη ἑπτὰ ἐν γῇ Χανααν κατεκληρονόμησεν 19 Dt. 7. 1 Jos. 14. 2
τὴν γῆν αὐτῶν | ὡς ἔτεσιν τετρακοσίοις καὶ πεντή- 20 Jg. 2. 16
κοντα. καὶ μετὰ ταῦτα ἔδωκεν κριτὰς ἕως Σα- 1 S. 3. 20
μουηλ προφήτου. κἀκεῖθεν ᾐτήσαντο βασιλέα, 21 1 S. 8. 5; 10. 21, 24
καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ Θεὸς τὸν Σαουλ υἱὸν Κεις,
ἄνδρα ἐκ φυλῆς Βενιαμειν, ἔτη τεσσεράκοντα· καὶ 22 1 S. 16. 12, 13; 13. 14
μεταστήσας αὐτὸν ἤγειρεν τὸν Δαυειδ αὐτοῖς εἰς
βασιλέα, ᾧ καὶ εἶπεν μαρτυρήσας, **Εὗρον Δαυειδ** Ps. 89. 20
τὸν τοῦ Ιεσσαι, **ἄνδρα κατὰ τὴν καρδίαν μου**, ὃς Is. 44. 28
ποιήσει πάντα τὰ θελήματά μου. τούτου ὁ Θεὸς ἀπὸ 23 2 S. 7. 12 Is. 11. 1

---

14 *την Πισιδιαν* 𝔭[45] ℵAB *pc*; R] *της -ιας* DE *pl* lat ς
17 *και τον λαον*] *δια τ. λ.* D* *d*: *δια τ. λ. και* 614 *g* sy[h]
18 *ως*] *om* DE lat sy[p] | *ετροποφ-* ℵBD *pm* lat ς; R[t]] *ετροφοφ-* AE *al d e g* sy; R[m] 19 *και*] *om* B *pc* | *αυτων*] *των αλλοφυλων* D* *d* sy[h] 22 *ανδρα*] *om* B*

τοῦ σπέρματος κατ᾽ ἐπαγγελίαν ἤγαγεν τῷ Ισραηλ
Lk. 3. 3 24 Σωτῆρα Ἰησοῦν, προκηρύξαντος Ἰωάννου πρὸ
προσώπου τῆς εἰσόδου αὐτοῦ βάπτισμα μετα-
25 νοίας παντὶ τῷ λαῷ Ισραηλ. ὡς δὲ ἐπλήρου
Ἰωάννης τὸν δρόμον, ἔλεγεν, Τί ἐμὲ ὑπονοεῖτε
Jn. 1. 20, 27 εἶναι, οὐκ εἰμὶ ἐγώ· ἀλλ᾽ ἰδοὺ ἔρχεται μετ᾽ ἐμὲ οὗ
Lk. 3. 16 Mk. 1. 7 οὐκ εἰμὶ ἄξιος τὸ ὑπόδημα τῶν ποδῶν λῦσαι.
Ps. 107. 20 46 26 Ἄνδρες ἀδελφοί, υἱοὶ γένους Αβρααμ καὶ οἱ ἐν
ὑμῖν φοβούμενοι τὸν Θεόν, ἡμῖν ὁ λόγος τῆς σω-
27 τηρίας ταύτης ἐξαπεστάλη. οἱ γὰρ κατοικοῦντες
ἐν Ιερουσαλημ καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν τοῦτον
3. 17 ἀγνοήσαντες καὶ τὰς φωνὰς τῶν προφητῶν τὰς
Jn. 16. 3 κατὰ πᾶν σάββατον ἀναγινωσκομένας κρίναντες
Mt. 27. 22, 23 28 ἐπλήρωσαν, καὶ μηδεμίαν αἰτίαν θανάτου εὑρόντες
29 ᾐτήσαντο Πειλᾶτον ἀναιρεθῆναι αὐτόν· ὡς δὲ
Mt. 27. 59, 60 ἐτέλεσαν πάντα τὰ περὶ αὐτοῦ γεγραμμένα, καθε-
30 λόντες ἀπὸ τοῦ ξύλου ἔθηκαν εἰς μνημεῖον. ὁ
3. 15 1. 3 31 δὲ Θεὸς ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν· ὃς ὤφθη ἐπὶ
ἡμέρας πλείους τοῖς συναναβᾶσιν αὐτῷ ἀπὸ τῆς
Γαλιλαίας εἰς Ιερουσαλημ, οἵτινες νῦν εἰσιν μάρ-
23 32 τυρες αὐτοῦ πρὸς τὸν λαόν. καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς εὐαγ-
γελιζόμεθα τὴν πρὸς τοὺς πατέρας ἐπαγγελίαν

---

23 ηγαγεν ℵABE *al* lat; R] ηγειρε D *33 614 pm d g* sy sa ς 26 ημιν ℵABD *614 al d* sy^{hmg}; R] υμιν p^{45}E *pm* lat sy$^{p, h}$ co ς 27 τουτ. αγνοησ. και] μη συνιεντες D* *d* | φωνας] γραφας D*E *d e* sy^{p} | επληρωσαν] reprobaverunt *p*: respuerunt *t* 28 ητησ. Πειλ.] κριναντες (*add* δε *d*) αυτον παρεδωκαν Πειλατω D *d* | αναιρ. αυτον] ινα εις αναιρεσιν D* 29 γεγραμμενα] *add* εισιν, ητουντο τον Πειλατον τουτον μεν σταυρωσαι και επιτυχοντες παλιν και D* *d* (sy^{hmg}) 31 νυν εισιν p^{45}A *pm* (εισ. νυν ℵ *pc* sy^{p}) *g* co; R] αχρι νυν εισ. D *614* lat sy^{h}: εισ. BE *al e* ς

γενομένην, ὅτι ταύτην ὁ Θεὸς ἐκπεπλήρωκεν τοῖς 33
τέκνοις ἡμῶν ἀναστήσας Ἰησοῦν, ὡς καὶ ἐν τῷ
ψαλμῷ γέγραπται τῷ δευτέρῳ,

Υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε. Ps. 2, 7
ὅτι δὲ ἀνέστησεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν μηκέτι μέλλον- 34 He. 1, 5;
τα ὑποστρέφειν **εἰς διαφθοράν**, οὕτως εἴρηκεν ὅτι 5, 5

Δώσω ὑμῖν τὰ ὅσια Δαυεὶδ τὰ πιστά. Is. 55, 3

διότι καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει, 35 2, 27

Οὐ δώσεις τὸν Ὅσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν. Ps. 16, 10

Δαυεὶδ μὲν γὰρ ἰδίᾳ γενεᾷ ὑπηρετήσας τῇ τοῦ Θεοῦ 36
βουλῇ **ἐκοιμήθη** καὶ **προσετέθη πρὸς τοὺς πατέρας** 1 K. 2, 10
αὐτοῦ καὶ εἶδεν διαφθοράν· ὃν δὲ ὁ Θεὸς ἤγειρεν, 37 Jg. 2, 10
οὐκ εἶδεν διαφθοράν. γνωστὸν οὖν ἔστω ὑμῖν, 38 2, 29
ἄνδρες ἀδελφοί, ὅτι διὰ τούτου ὑμῖν ἄφεσις ἁμαρ- 10, 43
τιῶν καταγγέλλεται, καὶ ἀπὸ πάντων ὧν οὐκ ἠδυ- He. 9, 9; 13, 20
νήθητε ἐν νόμῳ Μωϋσέως δικαιωθῆναι, ἐν τούτῳ 39 Ro. 10, 4
πᾶς ὁ πιστεύων δικαιοῦται. βλέπετε οὖν μὴ 40
ἐπέλθῃ τὸ εἰρημένον ἐν τοῖς προφήταις,

Ἴδετε, οἱ καταφρονηταί, καὶ θαυμάσατε καὶ ἀφανί- 41 Hab. 1, 5
σθητε,
ὅτι ἔργον ἐργάζομαι ἐγὼ ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν,
ἔργον **ὃ οὐ μὴ πιστεύσητε ἐάν τις ἐκδιηγῆται ὑμῖν.**

---

33 *ημων* ℵABD lat; R] *αυτων* 1175 g bo(5) : *ημιν* 1421 *αυτων ημιν* E *pl e* (sy) sa ς : *om* bo[pt] | *τω ψ. γεγρ. τω δευτ.*] *τω πρωτω ψ. γεγρ.* D *d g* Or Hil Beda (Pss. 1 *et* 2 *conjung.* Ju Tert Cypr) : *τοις ψαλμοις* (𝔭[45]) Tert | *σε*] *add* (Ps. 2. 8) *αιτησαι παρ εμου και δωσω σοι εθνη την κληρονομιαν σου και την κατασχεσιν σου τα περατα της γης.* D *d* sy[hmg] 34 *οτι* 1°] *οτε* D 614 *d g* 38 *καταγγ.*] *add και μετανοια* D *pc d* (*trsp* sy[h]) 39 *δικαιουται*] *add παρα θεω* D *pc d* (614 *t* sy[hmg]) 40 *επελθη* ℵBD *pc d*; R] *add εφ υμας* AE *pl* lat sy ς 41 *εργον* 2°] *om* DELP *a* it sy[p] | *υμιν*] *add και εσιγησαν* D *d* (*-σεν* 614 sy[h])

42 Ἐξιόντων δὲ αὐτῶν παρεκάλουν εἰς τὸ μεταξὺ
σάββατον λαληθῆναι αὐτοῖς τὰ ῥήματα ταῦτα.
43 λυθείσης δὲ τῆς συναγωγῆς ἠκολούθησαν πολλοὶ
τῶν Ἰουδαίων καὶ τῶν σεβομένων προσηλύτων τῷ
Παύλῳ καὶ τῷ Βαρναβᾷ, οἵτινες προσλαλοῦντες
11. 23 αὐτοῖς ἔπειθον αὐτοὺς προσμένειν τῇ χάριτι τοῦ
44 Θεοῦ. Τῷ δὲ ἐρχομένῳ σαββάτῳ σχεδὸν πᾶσα
ἡ πόλις συνήχθη ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ.
50; 14. 2 45 ἰδόντες δὲ οἱ Ἰουδαῖοι τοὺς ὄχλους ἐπλήσθησαν
ζήλου, καὶ ἀντέλεγον τοῖς ὑπὸ Παύλου λαλου-
46 μένοις βλασφημοῦντες. παρρησιασάμενοί τε ὁ
Παῦλος καὶ ὁ Βαρναβᾶς εἶπαν, Ὑμῖν ἦν ἀναγ-
3. 26 Mt. 10. 6 καῖον πρῶτον λαληθῆναι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ·
Lk. 7. 30 ἐπειδὴ ἀπωθεῖσθε αὐτὸν καὶ οὐκ ἀξίους κρίνετε
18. 6 ἑαυτοὺς τῆς αἰωνίου ζωῆς, ἰδοὺ στρεφόμεθα εἰς
47 τὰ ἔθνη. οὕτως γὰρ ἐντέταλται ἡμῖν ὁ Κύριος,
Is. 49. 6 Τέθεικά σε εἰς φῶς ἐθνῶν
τοῦ εἶναί σε εἰς σωτηρίαν ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς.
11. 18 Ro. 8. 29 48 ἀκούοντα δὲ τὰ ἔθνη ἔχαιρον καὶ ἐδόξαζον

---

42 αυτων ℵABDE *pm*; R] *om* *436 al* ϛ: *add* εκ της συν αγωγης των Ιουδαιων L *al* ϛ | παρεκαλουν (*om* E *e*) εις το μ. σαββ. ℵAE *pm*; R] παρ. τα εθνη εις το μ. σαββ. Ψ *al* ϛ; παρ. εις το εξης σαββ. D: εις το μ. σαββ. ηξιουν B bo 43 Βαρναβα] *add* αξιουντες βαπτισθηναι *614 pc* sy^{h} | Θεου.] *add* εγενετο δε καθ ολης της πολεως διελθειν τον λογον του Θεου D (sy^{hmg}): *add* εγ. δε κατα πασαν πολιν φημισθηναι τον λογον E *e w* 44 ερχομενω] εχομ- AE* *pc* | τον λογ. του Θεου B*E *614 pm e* vg$^{s, cl}$ ϛ; R^{t}] τ. λ. τ. Κυριου ℵA *876 al* vg^{w}: R^{m}: Παυλου πολυν τε λογ. ποιησαμενου περι του Κυριου D 45 τ. οχλους] το πληθος D | λαλουμενοις ℵABE *pc*; R] λεγομενοις D *pl* ϛ: *add* αντιλεγοντες και D *pm* sy^{h} ϛ: *add* εναντιουμενοι και E *e g* 48 εδοξαζον] εδεξαντο D *g* Aug

τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, καὶ ἐπίστευσαν ὅσοι ἦσαν
τεταγμένοι εἰς ζωὴν αἰώνιον· διεφέρετο δὲ ὁ λόγος 49
τοῦ Κυρίου δι' ὅλης τῆς χώρας. οἱ δὲ Ἰουδαῖοι 50
παρώτρυναν τὰς σεβομένας γυναῖκας τὰς εὐσχή-
μονας καὶ τοὺς πρώτους τῆς πόλεως, καὶ ἐπήγει-
ραν διωγμὸν ἐπὶ τὸν Παῦλον καὶ Βαρναβᾶν, καὶ
ἐξέβαλον αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν. οἱ δὲ 51
ἐκτιναξάμενοι τὸν κονιορτὸν τῶν ποδῶν ἐπ' αὐ- 18. 6
τοὺς ἦλθον εἰς Ἰκόνιον, οἵ τε μαθηταὶ ἐπλη- 52 Mt. 10. 14
ροῦντο χαρᾶς καὶ Πνεύματος Ἁγίου.
Ἐγένετο δὲ ἐν Ἰκονίῳ κατὰ τὸ αὐτὸ εἰσελθεῖν **14**
αὐτοὺς εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν Ἰουδαίων καὶ
λαλῆσαι οὕτως ὥστε πιστεῦσαι Ἰουδαίων τε καὶ
Ἑλλήνων πολὺ πλῆθος. οἱ δὲ ἀπειθήσαντες Ἰου- 2 13. 45
δαῖοι ἐπήγειραν καὶ ἐκάκωσαν τὰς ψυχὰς τῶν
ἐθνῶν κατὰ τῶν ἀδελφῶν. ἱκανὸν μὲν οὖν χρόνον 3
διέτριψαν παρρησιαζόμενοι ἐπὶ τῷ Κυρίῳ τῷ μαρ-
τυροῦντι ἐπὶ τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ, διδόντι
σημεῖα καὶ τέρατα γίνεσθαι διὰ τῶν χειρῶν αὐτῶν. 19. 11
ἐσχίσθη δὲ τὸ πλῆθος τῆς πόλεως, καὶ οἱ μὲν ἦσαν 4 He. 2. 4 Mk. 16. 20
σὺν τοῖς Ἰουδαίοις, οἱ δὲ σὺν τοῖς ἀποστόλοις.

---

48 *τον λογ. του Κυρ.* 𝔭[45]ℵA *al d e* vg ς; R[m]] *τ. λογ. τ. Θεου* BDE *al* arm; R[t]: *τον Θεον* 614 *al* sy | *επιστευσαν*] *add τω λογω του Κυριου* 614 *pc* sy[h] 49 *του Κυρ.*] *om*: 𝔭[45] 242 50 *γυναικας* ABD *al d g*; R] *add και* ℵ*E 614 *pm* vg ς | *επηγειραν*] *add θλιψιν και* E *e*: *add θλ. μεγαλην κ.* D *d* Ephr **14.** 1 *ουτως*] *add* (*praem* E *e*) *προς αυτους* D *d* sy[p] 2 *οι δε απ. Ιουδ. επηγ.*] *add διωγμον* E 614 *g w* sy[h]: *οι δε αρχισυναγωγοι των Ιουδαιων και οι αρχοντες της συναγωγης επηγαγον αυτοις διωγμον κατα των δικαιων* D *d* (sy[hmg] Ephr) | *αδελφων*] *add ο δε Κυριος εδωκεν ταχυ ειρηνην* D it sy[hmg]: *ο δε Κ. ειρ. εποιησεν* E *e* 3 *επι* 2° ℵ*A.] *om rell* ς; R | *διδοντι*] -*ντος* ℵ *pc* 4 *αποστολοις*] *add κολλωμενοι δια τον λογον του Θεου* D *d* sy[hmg]

19 2 Ti. 3. 11 — 5 *ὡς δὲ ἐγένετο ὁρμὴ τῶν ἐθνῶν τε καὶ Ἰουδαίων*
σὺν τοῖς ἄρχουσιν αὐτῶν ὑβρίσαι καὶ λιθοβολῆσαι
Mt. 10. 23 — 6 *αὐτούς, συνιδόντες κατέφυγον εἰς τὰς πόλεις τῆς*
11. 19, 20 — *Λυκαονίας Λύστραν καὶ Δέρβην καὶ τὴν περί-*
3. 2; 9. 33 Jn. 9. 1 — 7 *χωρον· κἀκεῖ εὐαγγελιζόμενοι ἦσαν.* 8 *Καί τις*
ἀνὴρ ἀδύνατος ἐν Λύστροις τοῖς ποσὶν ἐκάθητο,
χωλὸς ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ ὃς οὐδέποτε περιε-
9 *πάτησεν. οὗτος ἤκουεν τοῦ Παύλου λαλοῦντος· ὃς*
3. 4 Mt. 9. 28 Ezk. 2. 1 — *ἀτενίσας αὐτῷ καὶ ἰδὼν ὅτι ἔχει πίστιν τοῦ σωθῆ-*
10 *ναι, | εἶπεν μεγάλῃ φωνῇ,* Ἀνάστηθι ἐπὶ τοὺς πόδας
11 σου ὀρθός. *καὶ ἥλατο καὶ περιεπάτει. οἵ τε ὄχλοι*
ἰδόντες ὃ ἐποίησεν Παῦλος ἐπῆραν τὴν φωνὴν
28. 6 — *αὐτῶν Λυκαονιστὶ λέγοντες, Οἱ θεοὶ ὁμοιωθέντες*
12 *ἀνθρώποις κατέβησαν πρὸς ἡμᾶς, ἐκάλουν τε τὸν*
Βαρναβᾶν Δία, τὸν δὲ Παῦλον Ἑρμῆν, ἐπειδὴ
13 *αὐτὸς ἦν ὁ ἡγούμενος τοῦ λόγου. ὅ τε ἱερεὺς τοῦ*
Διὸς τοῦ ὄντος πρὸ τῆς πόλεως, ταύρους καὶ στέμ-
ματα ἐπὶ τοὺς πυλῶνας ἐνέγκας, σὺν τοῖς ὄχλοις
14 *ἤθελεν θύειν. ἀκούσαντες δὲ οἱ ἀπόστολοι Βαρνα-*

---

6 *Λυκαονιας*] *add* (*cf.* Lk. 10. 10) sicut Jesus dixerat eis LX[XII] *b* | *Λυστραν*] *εις Λ.* C*D* *d* 7 *ησαν*] *add και εκινηθη ολον το πληθος επι τη διδαχη· ο δε Παυλος και Βαρναβας διετριβον εν Λυστροις* D *d b w*: *add τον λογον του Θεου· και εξεπλησσετο πασα η πολυπληθεια επι τη διδ. αυτων· ο δε Π. κ. Β. δ. εν Λ.* E *e et* 8 *εν Λυστροις*] *om* DE it sa 9 *ηκουεν* BCP *al* ς; R] *ηκουσεν* ℵADE *614 pm* 9 *ος ατεν. αυτω*] *υπαρχων εν φοβω· ατεν. δε αυτω ο Παυλος* D *d* (*b*) 10 *φωνη*] *add* (3. 6) *σοι λεγω εν τω ονοματι του Κυριου Ιησου Χριστου* CD(E) *614 al* it sy[hmg] sa bo[pc] Ir Ambr | *ορθος*] *add και περιπατει* D *d b* sy[hmg] 13 *ο τε ιερευς . . . θυειν*] *οι δε ιερεις του οντος Δ. προ πολεως αυτοις τ. κ. στ. επι τ. π. ενεγκαντες συν τ. ο. ηθελον επιθυειν* D *d* (*g*, Ephr) 14 *ακουσ. . . . αποστ.*] *ακουσας δε* D *d* (*g b* sy[p])

βᾶς καὶ Παῦλος, διαρρήξαντες τὰ ἱμάτια ἑαυτῶν
ἐξεπήδησαν εἰς τὸν ὄχλον, κράζοντες | καὶ λέγον- 15
τες, Ἄνδρες, τί ταῦτα ποιεῖτε; καὶ ἡμεῖς ὁμοιο- 10. 26 Ja. 5. 17
παθεῖς ἐσμεν ὑμῖν ἄνθρωποι, εὐαγγελιζόμενοι
ὑμᾶς ἀπὸ τούτων τῶν ματαίων ἐπιστρέφειν ἐπὶ
Θεὸν ζῶντα, ὃς ἐποίησεν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν Ex. 20. 11
γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς· *ὃς ἐν* 16
ταῖς παρῳχημέναις γενεαῖς εἴασεν πάντα τὰ ἔθνη 17. 30
πορεύεσθαι ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν· καίτοι οὐκ ἀμάρ- 17
τυρον αὐτὸν ἀφῆκεν ἀγαθουργῶν, οὐρανόθεν ὑμῖν Ps. 147. 8 Jer. 5. 24
ὑετοὺς διδοὺς καὶ καιροὺς καρποφόρους, ἐμπι-
πλῶν τροφῆς καὶ εὐφροσύνης τὰς καρδίας ὑμῶν.
καὶ ταῦτα λέγοντες μόλις κατέπαυσαν τοὺς ὄχλους 18
τοῦ μὴ θύειν αὐτοῖς. Ἐπῆλθαν δὲ ἀπὸ Ἀντιο- 19
χείας καὶ Ἰκονίου Ἰουδαῖοι, καὶ πείσαντες τοὺς
ὄχλους καὶ λιθάσαντες τὸν Παῦλον ἔσυρον ἔξω τῆς 2 Co. 11. 25 2 Ti. 3. 11
πόλεως, νομίζοντες αὐτὸν τεθνηκέναι. κυκλωσάν- 20
των δὲ τῶν μαθητῶν αὐτὸν ἀναστὰς εἰσῆλθεν εἰς
τὴν πόλιν. Καὶ τῇ ἐπαύριον ἐξῆλθεν σὺν τῷ Βαρ-
ναβᾷ εἰς Δέρβην. εὐαγγελιζόμενοί τε τὴν πόλιν 21

---

15 λεγ.] φωνουντες D *d* | και 2°] *om* D *1175 d g b* Ir | υμας . . . επιστρεφειν] υμιν τον Θεον οπως α. τ. τ. μ. επιστρεψητε D(E) it Ir^lat 18 αυτοις] *add* αλλα πορευεσθαι εκαστον εις τα ιδια C *33 69 614 al* (*b*) sy^hmg 19 *Επηλθαν δε*] *Διατριβοντων δε αυτων και διδασκοντων* επηλθον CDE *33 69 al d e b* sy^hmg | και πεισαντες (επισεισαντες D) τους οχλους] και διαλεγομενων αυτων παρρησια επεισαν τ. οχλ. αποστηναι απ αυτων λεγοντες, οτι ουδεν αληθες λεγουσιν αλλα παντα ψευδονται C (69) *al* (*b*) sy^hmg 20 αυτον] *add* vespere *b* sa (Ephr) 21 ευαγγελιζομενοι ADEH *pc*; R] -ισαμενοι ℵB *pl* ς | την πολιν εκ.] τους εν τη πολει D *b* sy^p

Mt. 28. 19 ἐκείνην καὶ μαθητεύσαντες ἱκανοὺς ὑπέστρεψαν
εἰς τὴν Λύστραν καὶ εἰς Ἰκόνιον καὶ εἰς Ἀντιό-
22 χειαν, ἐπιστηρίζοντες τὰς ψυχὰς τῶν μαθητῶν,
11. 23 παρακαλοῦντες ἐμμένειν τῇ πίστει, καὶ ὅτι διὰ
1 Th. 3. 3 Mt. 7. 14 πολλῶν θλίψεων δεῖ ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασι-
13. 3 23 λείαν τοῦ Θεοῦ. χειροτονήσαντες δὲ αὐτοῖς κατ᾽
ἐκκλησίαν πρεσβυτέρους, προσευξάμενοι μετὰ
νηστειῶν παρέθεντο αὐτοὺς τῷ Κυρίῳ εἰς ὃν πεπι-
24 στεύκεισαν. καὶ διελθόντες τὴν Πισιδίαν ἦλθον
25 εἰς τὴν Παμφυλίαν, καὶ λαλήσαντες εἰς τὴν Πέργην
26 τὸν λόγον κατέβησαν εἰς Ἀτταλίαν, κἀκεῖθεν
13. 1, 2 ἀπέπλευσαν εἰς Ἀντιόχειαν, ὅθεν ἦσαν παραδεδο-
μένοι τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ ἔργον ὃ ἐπλήρω-
27 σαν. Παραγενόμενοι δὲ καὶ συναγαγόντες τὴν
1 Co. 16. 9 ἐκκλησίαν, ἀνήγγελλον ὅσα ἐποίησεν ὁ Θεὸς μετ᾽
11. 18 αὐτῶν, καὶ ὅτι ἤνοιξεν τοῖς ἔθνεσιν θύραν πίστεως.
28 διέτριβον δὲ χρόνον οὐκ ὀλίγον σὺν τοῖς μαθη-
ταῖς.

Gal. 5. 2 **15** Καί τινες κατελθόντες ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας ἐδί-
δασκον τοὺς ἀδελφοὺς ὅτι Ἐὰν μὴ περιτμηθῆτε
2 τῷ ἔθει τῷ Μωϋσέως, οὐ δύνασθε σωθῆναι. γενο-
μένης δὲ στάσεως καὶ ζητήσεως οὐκ ὀλίγης τῷ

---

21 *ικανους*] *πολλους* D *d* 25 *εις τ. Περγην* ℵ*] *εις Π.* A: *εν -γη* BDE *pl* ς; R | *τον λογον* BD *pm d* ς; R] *add του Κυριου* ℵA *614 al* lat sy: *add του Θεου* E *e g* bo(1) | *Ατταλιαν*] *add ευαγγελιζομενοι αυτους* (*αυτοις* 383) D *614 d* sy[h] 27 *μετ αυτων*] *μετα των ψυχων αυτων* D *d g* **15.** 1 *Ιουδαιας*] *add* (5) *των πεπιστευκοτων απο της αιρεσεως των Φαρισαιων* Ψ *614 pc* sy[hmg] | *τω εθει τω Μ.*] *και τω εθ. Μ. περιπατητε* D *d* sy[hmg] sa Ir

Παύλῳ καὶ τῷ Βαρναβᾷ πρὸς αὐτούς, ἔταξαν 11. 30
ἀναβαίνειν Παῦλον καὶ Βαρναβᾶν καί τινας ἄλλους Gal. 2. 1
ἐξ αὐτῶν πρὸς τοὺς ἀποστόλους καὶ πρεσβυτέρους
εἰς Ἰερουσαλημ περὶ τοῦ ζητήματος τούτου. Οἱ 3
μὲν οὖν προπεμφθέντες ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας διήρ-
χοντο τήν τε Φοινίκην καὶ Σαμαρίαν ἐκδιηγού-
μενοι τὴν ἐπιστροφὴν τῶν ἐθνῶν, καὶ ἐποίουν
χαρὰν μεγάλην πᾶσιν τοῖς ἀδελφοῖς. παραγενό- 4
μενοι δὲ εἰς Ἰεροσόλυμα παρεδέχθησαν ἀπὸ τῆς
ἐκκλησίας καὶ τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν πρεσβυτέ-
ρων, ἀνήγγειλάν τε ὅσα ὁ Θεὸς ἐποίησεν μετ' 14. 27
αὐτῶν. Ἐξανέστησαν δέ τινες τῶν ἀπὸ τῆς αἱρέ- 5
σεως τῶν Φαρισαίων πεπιστευκότες, λέγοντες ὅτι
δεῖ περιτέμνειν αὐτοὺς παραγγέλλειν τε τηρεῖν
τὸν νόμον Μωϋσέως.

Συνήχθησάν τε οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτε- 6
ροι ἰδεῖν περὶ τοῦ λόγου τούτου. Πολλῆς δὲ 7
ζητήσεως γενομένης ἀναστὰς Πέτρος εἶπεν πρὸς
αὐτούς, Ἄνδρες ἀδελφοί, ὑμεῖς ἐπίστασθε ὅτι ἀφ'
ἡμερῶν ἀρχαίων ἐν ὑμῖν ἐξελέξατο ὁ Θεὸς διὰ 10. 44; 11. 15

---

2 εταξαν . . . αυτων]· ελεγεν γαρ ο Παυλος μενειν ουτως καθως επιστευσαν διισχυριζομενος· οι δε εληλυθοτες απο Ιερουσαλημ παρηγγειλαν αυτοις τω Παυλω και Βαρναβα και τισιν αλλοις αναβαινειν D (*d g w* sy^{hmg}) | *Ιερουσ.*] *add* οπως κριθωσιν επ αυτοις D (*614 pc d* sy^{h}) 4 παρεδεχθησαν] *add* μεγαλως CD *614 al d* sy^{h} sa Ambr 5 εξανεστ. δε τινες των] οι δε παραγγειλαντες αυτοις αναβαινειν προς τους πρεσβυτερους εξανεστ. (*add* κατα των αποστολων sy^{hmg}) λεγοντες τινες (*et postea om* λεγοντες) D *d* (sy^{hmg}) 6 πρεσβυτεροι] *add* συν τω πληθει *614 pc* sy^{h} Ephr 7 αναστας Πετρος] ανεστησεν εν Πνευματι (*add* Αγιω *614* sy^{hmg}) Π. και D *d* (*614* sy^{hmg} Ephr Tert) | εν υμιν ℵAB *pm* bo; R] ημιν D* *614*: εν ημιν (*trsp*) E *al* ς: *om* 69 sa

τοῦ στόματός μου ἀκοῦσαι τὰ ἔθνη τὸν λόγον τοῦ
8 εὐαγγελίου καὶ πιστεῦσαι. καὶ ὁ καρδιογνώστης
Θεὸς ἐμαρτύρησεν αὐτοῖς δοὺς τὸ Πνεῦμα τὸ
10. 34 9 Ἅγιον καθὼς καὶ ἡμῖν, καὶ οὐδὲν διέκρινεν μεταξὺ
ἡμῶν τε καὶ αὐτῶν, τῇ πίστει καθαρίσας τὰς καρ-
Gal. 5. 1 10 δίας αὐτῶν. νῦν οὖν τί πειράζετε τὸν Θεόν, ἐπι-
Mt. 11. 30 θεῖναι ζυγὸν ἐπὶ τὸν τράχηλον τῶν μαθητῶν, ὃν
Gal. 3. 10 οὔτε οἱ πατέρες ἡμῶν οὔτε ἡμεῖς ἰσχύσαμεν βα-
Gal. 2. 16 11 στάσαι; ἀλλὰ διὰ τῆς χάριτος τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ
Eph. 2. 4–10 πιστεύομεν σωθῆναι καθ' ὃν τρόπον κἀκεῖνοι.
12 Ἐσίγησεν δὲ πᾶν τὸ πλῆθος, καὶ ἤκουον Βαρναβᾶ
καὶ Παύλου ἐξηγουμένων ὅσα ἐποίησεν ὁ Θεὸς
σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τοῖς ἔθνεσιν δι' αὐτῶν.
21. 18 13 Μετὰ δὲ τὸ σιγῆσαι αὐτοὺς ἀπεκρίθη Ἰάκωβος
Gal. 2. 9 14 λέγων, Ἄνδρες ἀδελφοί, ἀκούσατέ μου. Συμεων
7–9 ἐξηγήσατο καθὼς πρῶτον ὁ Θεὸς ἐπεσκέψατο
Lk. 1. 68 15 λαβεῖν ἐξ ἐθνῶν λαὸν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. καὶ
τούτῳ συμφωνοῦσιν οἱ λόγοι τῶν προφητῶν,
καθὼς γέγραπται,

Am. 9. 11, 12 16 Μετὰ ταῦτα ἀναστρέψω
Jer. 12. 15 καὶ ἀνοικοδομήσω τὴν σκηνὴν Δαυειδ τὴν πεπτω-
κυῖαν,
καὶ τὰ κατεστραμμένα αὐτῆς ἀνοικοδομήσω
καὶ ἀνορθώσω αὐτήν,
17 ὅπως ἂν ἐκζητήσωσιν οἱ κατάλοιποι τῶν ἀνθρώπων
τὸν Κύριον,
καὶ πάντα τὰ ἔθνη ἐφ' οὓς ἐπικέκληται τὸ ὄνομά
μου ἐπ' αὐτούς,

---

12 *Εσιγησεν δε*] *Συνκατατιθεμενων δε των πρεσβυτερων τοις υπο του Πετρου ειρημενοις εσιγ.* D *d* sy^{h} (Ephr)
16 *κατεστραμμενα* ℵ(B) *pc*; R] *κατεσκαμμενα* (*ανεσκ.* E) AD *pl* ς

λέγει Κύριος ποιῶν ταῦτα | γνωστὰ ἀπ' αἰῶνος. 18 Is. 45. 21
διὸ ἐγὼ κρίνω μὴ παρενοχλεῖν τοῖς ἀπὸ τῶν ἐθνῶν 19
ἐπιστρέφουσιν ἐπὶ τὸν Θεόν, ἀλλὰ ἐπιστεῖλαι αὐ- 20 Gn. 9. 4 Lv. 3. 17; 5. 2; 17. 10–16
τοῖς τοῦ ἀπέχεσθαι τῶν ἀλισγημάτων τῶν εἰδώ-
λων καὶ τῆς πορνείας καὶ πνικτοῦ καὶ τοῦ αἵματος.
Μωϋσῆς γὰρ ἐκ γενεῶν ἀρχαίων κατὰ πόλιν τοὺς 21 13. 15
κηρύσσοντας αὐτὸν ἔχει ἐν ταῖς συναγωγαῖς κατὰ
πᾶν σάββατον ἀναγινωσκόμενος. Τότε ἔδοξε 22
τοῖς ἀποστόλοις καὶ τοῖς πρεσβυτέροις σὺν ὅλῃ τῇ
ἐκκλησίᾳ ἐκλεξαμένους ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πέμψαι
εἰς Ἀντιόχειαν σὺν τῷ Παύλῳ καὶ Βαρναβᾷ,
Ἰούδαν τὸν καλούμενον Βαρσαββᾶν καὶ Σιλᾶν,
ἄνδρας ἡγουμένους ἐν τοῖς ἀδελφοῖς, | γράψαντες 23
διὰ χειρὸς αὐτῶν, Οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύ-
τεροι ἀδελφοὶ τοῖς κατὰ τὴν Ἀντιόχειαν καὶ Συ-
ρίαν καὶ Κιλικίαν ἀδελφοῖς τοῖς ἐξ ἐθνῶν χαίρειν.
Ἐπειδὴ ἠκούσαμεν ὅτι τινὲς ἐξ ἡμῶν ἐτάραξαν 24
ὑμᾶς λόγοις ἀνασκευάζοντες τὰς ψυχὰς ὑμῶν, οἷς
οὐ διεστειλάμεθα, ἔδοξεν ἡμῖν γενομένοις ὁμο- 25
θυμαδόν, ἐκλεξαμένους ἄνδρας πέμψαι πρὸς ὑμᾶς

---

18 *γνωστα απ αιωνος* **אB** *pc* co; R] ⸆ *γνωστα απ αι. εστιν τω Θεω παντα τα εργα αυτου* E *614 pl e* (*g*) sy^h Ir ς: ⸆ *γνωστον απ αι. εστ. τω Κυριω το εργον αυτου* (A)D vg (sy^hmg) arm 20 *και της πορνειας*] *om* 𝔓^45 eth^pt (Or? *cf.* 29) | *και πνικτου*] *om* D *d g* Ir Ephr Ambr Ambst Aug; *item vs.* 29 *om* D *d* Ir Tert^pt Cypr Ephr Hier Ambst Aug: *sed* 21. 25 *om* D *d g* Aug | *αιματος*] *add και οσα μη θελουσιν εαυτοις γινεσθαι ετεροις μη ποιειτε* (*ποιειν 1739 pc* Ir) D 69^mg *1739 pc d* sa Ir Eus Ephr 23 *αδελφοι*] *om 467* sa Or: *praem και οι* E *614 pl* ς 24 *ημων* א*B *pc*; R^m] *add εξελθοντες* ADE *pl* ς; R^t | *υμων* אABD *pc* lat; R] *add λεγοντες περιτεμνεσθαι* (*add δει* E *e*) *και τηρειν τον νομον* CE *614 pl e* sy^p, h (*g*, Ir) ς

σὺν τοῖς ἀγαπητοῖς ἡμῶν Βαρναβᾷ καὶ Παύλῳ,
26 *ἀνθρώποις παραδεδωκόσι τὰς ψυχὰς αὐτῶν ὑπὲρ*
τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.
27 *ἀπεστάλκαμεν οὖν Ἰούδαν καὶ Σιλᾶν, καὶ αὐτοὺς*
28 *διὰ λόγου ἀπαγγέλλοντας τὰ αὐτά. ἔδοξεν γὰρ*
τῷ Πνεύματι τῷ Ἁγίῳ καὶ ἡμῖν μηδὲν πλέον
Mt. 23. 4 *ἐπιτίθεσθαι ὑμῖν βάρος πλὴν τούτων τῶν ἐπάν-*
29 *αγκες, ἀπέχεσθαι εἰδωλοθύτων καὶ αἵματος καὶ*
πνικτῶν καὶ πορνείας· ἐξ ὧν διατηροῦντες ἑαυ-
τοὺς εὖ πράξετε. Ἔρρωσθε.
30 *Οἱ μὲν οὖν ἀπολυθέντες κατῆλθον εἰς Ἀντιό-*
χειαν, καὶ συναγαγόντες τὸ πλῆθος ἐπέδωκαν τὴν
31 *ἐπιστολήν. ἀναγνόντες δὲ ἐχάρησαν ἐπὶ τῇ παρα-*
11. 27; 13. 1 32 *κλήσει. Ἰούδας τε καὶ Σιλᾶς, καὶ αὐτοὶ προφῆται*
ὄντες, διὰ λόγου πολλοῦ παρεκάλεσαν τοὺς ἀδελ-
33 *φοὺς καὶ ἐπεστήριξαν· ποιήσαντες δὲ χρόνον ἀπε-*
λύθησαν μετ' εἰρήνης ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν πρὸς τοὺς
35 *ἀποστείλαντας αὐτούς. Παῦλος δὲ καὶ Βαρ-*
ναβᾶς διέτριβον ἐν Ἀντιοχείᾳ, διδάσκοντες καὶ

---

26 *Χριστου*] *add εις παντα πειρασμον* **DE** *614 pc d e* sy^{hmg} 29 *και πνικτων* **ℵ*A*B** *614 al* co; R] *κ. πνικτου* **E** *pm* it vg$^{s, cl}$ (vg^{w} *om και et uncis includit πν.*) ς: *om* **D** *d* Ir Tert^{pt} Cypr Ephr Ambst Aug | *και πορνειας*] *om* Or^{pt} vg(B*) Vig Gaud: *add και οσα μη θελετε εαυτοις γινεσθαι ετερω μη ποιειν* (*ποιειτε* vg(D) Ir Cypr) **D** (*614 al*) *d p* sy^{h} sa Ir Tert Cypr | *πραξετε*] *add φερομενοι εν τω Αγιω Πνευματι* **D** *d* Ir^{lat} Tert 32 *οντες*] *add πληρεις Πνευματος Αγιου* **D** *d* | *πολλου*] *om* **D** *d* 33 *fin.* **ℵABE** *al e p* vg^{w} bo^{pl}; R^{t}] *add* (34) *εδοξεν δε τω Σιλα* (*Σειλεα* **D**) *επιμειναι αυτους* (*αυτου 33 614 al* vg$^{s, cl}$ ς; R^{m}) **CD*** *33 614 pm c d g* vg$^{s, cl}$ sy^{h} sa (Ephr) ς; R^{m}: *ad haec add μονος δε Ιουδας επορευθη* (*add* Jerusalem *w* vg$^{s, cl}$ arm) **D** *g w* vg$^{s, cl}$ arm (Ephr)

εὐαγγελιζόμενοι μετὰ καὶ ἑτέρων πολλῶν τὸν
λόγον τοῦ Κυρίου.

Μετὰ δέ τινας ἡμέρας εἶπεν πρὸς Βαρναβᾶν 36
Παῦλος, Ἐπιστρέψαντες δὴ ἐπισκεψώμεθα τοὺς
ἀδελφοὺς κατὰ πόλιν πᾶσαν ἐν αἷς κατηγγείλαμεν
τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, πῶς ἔχουσιν. Βαρναβᾶς δὲ 37
ἐβούλετο συνπαραλαβεῖν καὶ τὸν Ἰωάννην τὸν 12. 12, 25
καλούμενον Μᾶρκον· Παῦλος δὲ ἠξίου, τὸν ἀπο- 38 13. 13 Col. 4. 10
στάντα ἀπ' αὐτῶν ἀπὸ Παμφυλίας καὶ μὴ συνελ-
θόντα αὐτοῖς εἰς τὸ ἔργον, μὴ συνπαραλαμβάνειν
τοῦτον. ἐγένετο δὲ παροξυσμός, ὥστε ἀποχω- 39
ρισθῆναι αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων, τόν τε Βαρναβᾶν
παραλαβόντα τὸν Μᾶρκον ἐκπλεῦσαι εἰς Κύπρον. 4. 36; 13. 4
Παῦλος δὲ ἐπιλεξάμενος Σιλᾶν ἐξῆλθεν, παραδο- 40
θεὶς τῇ χάριτι τοῦ Κυρίου ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν· διήρ- 41
χετο δὲ τὴν Συρίαν καὶ Κιλικίαν ἐπιστηρίζων τὰς
ἐκκλησίας. Κατήντησεν δὲ καὶ εἰς Δέρβην **16** 17. 14; 19. 22
καὶ εἰς Λύστραν. καὶ ἰδοὺ μαθητής τις ἦν ἐκεῖ 2 Ti. 1. 5
ὀνόματι Τιμόθεος, υἱὸς γυναικὸς Ἰουδαίας πιστῆς Ph. 2. 19–22
πατρὸς δὲ Ἕλληνος, ὃς ἐμαρτυρεῖτο ὑπὸ τῶν ἐν 2 6. 3
Λύστροις καὶ Ἰκονίῳ ἀδελφῶν. τοῦτον ἠθέλησεν 3
ὁ Παῦλος σὺν αὐτῷ ἐξελθεῖν, καὶ λαβὼν περιέτεμεν

---

38 ηξιου] ουκ εβουλετο λεγων D *d* | εργον] *add* εις ο επεμφθησαν D *c d w* vg(4) | μη συνπαραλ. τουτον (*om* τουτ. 𝔭45 *g* vgpt)] τουτ. μη ειναι συν αυτοις D *d* 39 τον τε . . . εκπλ.] τοτε *B*-ας -βων τ. *M.* επλευσεν D (*d g*) 41 εκκλησιας] *add* παραδιδους τας εντολας των πρεσβυτερων D (*c dem g* vg3, cl syhmg) 16. 1 *Κατηντ.* δε] *Διελθων* δε τα εθνη ταυτα κατηντ. D *d* (*g w* syhmg) | και 1° 𝔭45 AB *69 614 pm*; R] *om* ℵDE *al* ς | *Ιουδαιας*] *om* E *e*: viduae *c p* (*trsp g*) vg(12): *Ιουδαιας χηρας 1838*

αὐτὸν διὰ τοὺς Ἰουδαίους τοὺς ὄντας ἐν τοῖς τό-
ποις ἐκείνοις· ᾔδεισαν γὰρ ἅπαντες ὅτι Ἕλλην
4 *ὁ πατὴρ αὐτοῦ ὑπῆρχεν. Ὡς δὲ διεπορεύοντο τὰς*
15. 23–29 *πόλεις, παρεδίδοσαν αὐτοῖς φυλάσσειν τὰ δό-*
γματα τὰ κεκριμένα ὑπὸ τῶν ἀποστόλων καὶ πρε-
5 *σβυτέρων τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις. Αἱ μὲν οὖν*
ἐκκλησίαι ἐστερεοῦντο τῇ πίστει καὶ ἐπερίσσευον
τῷ ἀριθμῷ καθ' ἡμέραν.
18. 23 6 *Διῆλθον δὲ τὴν Φρυγίαν καὶ Γαλατικὴν χώραν,*
κωλυθέντες ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος λαλῆσαι
7 *τὸν λόγον ἐν τῇ Ἀσίᾳ· ἐλθόντες δὲ κατὰ τὴν Μυ-*
σίαν ἐπείραζον εἰς τὴν Βιθυνίαν πορευθῆναι, καὶ
8 *οὐκ εἴασεν αὐτοὺς τὸ Πνεῦμα Ἰησοῦ· παρελθόντες*
9 *δὲ τὴν Μυσίαν κατέβησαν εἰς Τρῳάδα. καὶ ὅραμα*
διὰ νυκτὸς τῷ Παύλῳ ὤφθη, ἀνὴρ Μακεδών τις
ἦν ἑστὼς καὶ παρακαλῶν αὐτὸν καὶ λέγων, Διαβὰς
10 *εἰς Μακεδονίαν βοήθησον ἡμῖν. ὡς δὲ τὸ ὅραμα*
εἶδεν, εὐθέως ἐζητήσαμεν ἐξελθεῖν εἰς Μακεδο-
νίαν, συμβιβάζοντες ὅτι προσκέκληται ἡμᾶς ὁ
Θεὸς εὐαγγελίσασθαι αὐτούς.

---

4 *ως δε . . . υπο*] *διερχομενοι δε τας πολεις εκηρυσσον και παρεδ. αυτ. μετα πασης παρρησιας τον Κυριον Ιησουν Χριστον αμα παραδιδοντες και τας εντολας* D *d* (*g* sy^{hmg} Ephr) 5 *τη πιστει*] *om* D *d* 6 *Πνευματος*] *add μηδενι* D *d* (*g*, *m*) Ephr | *τον λογον*] *add του Θεου* D *al d g m* vg$^{s, cl}$ sy^{p} bo^{pm} 7 *Ιησου*] *om* P *al* sa ς: *Κυριου* C* *pc g dem* bo^{pc} 8 *παρελθοντες*] *διελθ-* D | *κατε-βησαν*] *κατηντησαν* D: nos venimus Ir^{lat} 9 *ην*] *om* DE *al d e* | *εστως*] *add κατα προσωπον αυτου* D *614* sa^{pl} (sy^{h}) 10 *ως δε . . . συμβιβαζοντες*] *διεγερθεις ουν διηγησατο το οραμα ημιν και ενοησαμεν* D *d* sa | *ο Θεος* ℵABE *al e* vg; R] *ο Κυριος* D *614 pm c d g* sa ς | *αυτους*] *τους εν τη Μακεδονια* D

Ἀναχθέντες δὲ ἀπὸ Τρῳάδος εὐθυδρομήσαμεν 11
εἰς Σαμοθρᾴκην, τῇ δὲ ἐπιούσῃ εἰς Νέαν πόλιν,
| κἀκεῖθεν εἰς Φιλίππους, ἥτις ἐστὶν πρώτη τῆς 12
μερίδος Μακεδονίας πόλις, κολωνία. Ἦμεν δὲ
ἐν ταύτῃ τῇ πόλει διατρίβοντες ἡμέρας τινάς. τῇ 13
τε ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἐξήλθομεν ἔξω τῆς πύλης
παρὰ ποταμὸν οὗ ἐνομίζομεν προσευχὴν εἶναι, καὶ
καθίσαντες ἐλαλοῦμεν ταῖς συνελθούσαις γυναιξίν.
καί τις γυνὴ ὀνόματι Λυδία, πορφυρόπωλις πό- 14
λεως Θυατείρων, σεβομένη τὸν Θεόν, ἤκουεν, ἧς
ὁ Κύριος διήνοιξεν τὴν καρδίαν προσέχειν τοῖς Jn. 6. 44
λαλουμένοις ὑπὸ Παύλου. ὡς δὲ ἐβαπτίσθη καὶ 15
ὁ οἶκος αὐτῆς, παρεκάλεσεν λέγουσα, Εἰ κεκρί-
κατέ με πιστὴν τῷ Κυρίῳ εἶναι, εἰσελθόντες εἰς
τὸν οἶκόν μου μένετε· καὶ παρεβιάσατο ἡμᾶς.
Ἐγένετο δὲ πορευομένων ἡμῶν εἰς τὴν προσευ- 16
χήν, παιδίσκην τινὰ ἔχουσαν πνεῦμα Πύθωνα
ὑπαντῆσαι ἡμῖν, ἥτις ἐργασίαν πολλὴν παρεῖχεν 19. 24
τοῖς κυρίοις αὐτῆς μαντευομένη. αὕτη κατακο- 17
λουθοῦσα τῷ Παύλῳ καὶ ἡμῖν ἔκραζεν λέγουσα,
Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι δοῦλοι τοῦ Θεοῦ τοῦ Ὑψίστου Mk. 1. 24, 34

---

11 *Αναχθ.* δε ℵAE *69 al e* vg co; R] *Αν.* ουν B *pm g* ς: *Τη* δε επαυριον αναχθ. (αχθ. D*) D *614* sy^{hmg} | τη δε επ.] και τη επ. ημερα D lat | *Νεαν πολιν* ℵABD^{c} *pc*; R] *Νεα-πολιν* D*E *pl* co ς 12 πρωτη της μεριδος ℵA *e al*; R] πρ. μεριδος της B: πρ. της μ. της P *al* ς: πρ. της *614 al* sy^{h}: πρ. μερις E *al e p^{c} dem* vg(1): κεφαλη της D *d* sy^{p} 13 ενομιζομεν (-ζεν ℵ) προσευχην (-χη A*B) ℵABC *pc*; R] -ζετο -χη E *pl* ς: εδοκει -χη D *d e g* vg 14 *Θεον*] *Κυριον* D* sa(1) 15 *Κυριω*] *Θεω* D 16 *Πυθωνα* ℵABD* *pc* lat; R] -*νος* $\mathfrak{p}^{45}$E *614 pl e g* sy^{h} ς | αυτης] (*add d*) δια τουτου D* (*d*) 17 ανθρωποι] *om* D *g* Or

εἰσίν, οἵτινες καταγγέλλουσιν ὑμῖν ὁδὸν σωτη-
18 *ρίας. | τοῦτο δὲ ἐποίει ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. δια-*
πονηθεὶς δὲ Παῦλος καὶ ἐπιστρέψας τῷ πνεύματι
εἶπεν, Παραγγέλλω σοι ἐν ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ
19. 13 Mk. 16. 17
ἐξελθεῖν ἀπ' αὐτῆς· καὶ ἐξῆλθεν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ.
19 *Ἰδόντες δὲ οἱ κύριοι αὐτῆς ὅτι ἐξῆλθεν ἡ ἐλπὶς*
τῆς ἐργασίας αὐτῶν, ἐπιλαβόμενοι τὸν Παῦλον
καὶ τὸν Σιλᾶν εἵλκυσαν εἰς τὴν ἀγορὰν ἐπὶ τοὺς
20 *ἄρχοντας, καὶ προσαγαγόντες αὐτοὺς τοῖς στρα-*
17. 6 1 K. 18. 17
τηγοῖς εἶπαν, Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι ἐκταράσσουσιν
21 *ἡμῶν τὴν πόλιν, Ἰουδαῖοι ὑπάρχοντες, | καὶ*
καταγγέλλουσιν ἔθη ἃ οὐκ ἔξεστιν ἡμῖν παρα-
2 Co. 11. 25 Ph. 1. 30 1 Th. 2. 2
22 *δέχεσθαι οὐδὲ ποιεῖν Ῥωμαίοις οὖσιν. καὶ συνεπ-*
έστη ὁ ὄχλος κατ' αὐτῶν, καὶ οἱ στρατηγοὶ
περιρήξαντες αὐτῶν τὰ ἱμάτια ἐκέλευον ῥαβδί-
23 *ζειν, πολλάς δὲ ἐπιθέντες αὐτοῖς πληγὰς ἔβαλον*
εἰς φυλακήν, παραγγείλαντες τῷ δεσμοφύλακι
24 *ἀσφαλῶς τηρεῖν αὐτούς· ὃς παραγγελίαν τοιαύτην*
λαβὼν ἔβαλεν αὐτοὺς εἰς τὴν ἐσωτέραν φυλακὴν
καὶ τοὺς πόδας ἠσφαλίσατο αὐτῶν εἰς τὸ ξύλον.
25 *Κατὰ δὲ τὸ μεσονύκτιον Παῦλος καὶ Σιλᾶς προσ-*
ευχόμενοι ὕμνουν τὸν Θεόν, ἐπηκροῶντο δὲ αὐ-
26 *τῶν οἱ δέσμιοι· ἄφνω δὲ σεισμὸς ἐγένετο μέγας,*
ὥστε σαλευθῆναι τὰ θεμέλια τοῦ δεσμωτηρίου·

---

17 καταγγελλουσιν] ευαγγελιζονται (= -ντε D^c: -ντες D*) D *d* 18 εξελθ.] ινα εξελθης D *d e g* Lcf 19 ιδ. δε (και ιδ. B sy^p) οι κ. α.] ως δε ειδαν οι κ. της παιδισκης D *d* | εξηλθεν . . . αυτων] απεστερησθαι της εργ. αυτ., ης ειχαν δι αυτης D (*d*) | ειλκυσαν] εσυραν E *d g* 21 εθη] τα εθνη D* *307* | ημιν . . . ουσιν] ημας -δεξασθαι ουτε π. P. υπαρχουσιν D *d* 22 αυτων 1°] *add* κραζοντες D *d* 23 δε B *pc e*] τε ℵADE *pl* lat ς; R

ἠνεῴχθησαν δὲ παραχρῆμα αἱ θύραι πᾶσαι, καὶ
πάντων τὰ δεσμὰ ἀνέθη. ἔξυπνος δὲ γενόμενος ὁ 27
δεσμοφύλαξ καὶ ἰδὼν ἀνεῳγμένας τὰς θύρας τῆς
φυλακῆς, σπασάμενος τὴν μάχαιραν ἤμελλεν ἑαυ-
τὸν ἀναιρεῖν, νομίζων ἐκπεφευγέναι τοὺς δεσμίους.
ἐφώνησεν δὲ Παῦλος μεγάλῃ φωνῇ λέγων, Μηδὲν 28
πράξῃς σεαυτῷ κακόν, ἅπαντες γάρ ἐσμεν ἐνθάδε.
αἰτήσας δὲ φῶτα εἰσεπήδησεν, καὶ ἔντρομος γενό- 29
μενος προσέπεσεν τῷ Παύλῳ καὶ Σιλᾷ, καὶ προ- 30
αγαγὼν αὐτοὺς ἔξω ἔφη, Κύριοι, τί με δεῖ ποιεῖν   2. 37
ἵνα σωθῶ; οἱ δὲ εἶπαν, Πίστευσον ἐπὶ τὸν Κύριον 31
Ἰησοῦν, καὶ σωθήσῃ σὺ καὶ ὁ οἶκός σου. καὶ 32
ἐλάλησαν αὐτῷ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ σὺν πᾶσιν
τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. καὶ παραλαβὼν αὐτοὺς 33
ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τῆς νυκτὸς ἔλουσεν ἀπὸ τῶν
πληγῶν, καὶ ἐβαπτίσθη αὐτὸς καὶ οἱ αὐτοῦ ἅπαντες
παραχρῆμα, ἀναγαγών τε αὐτοὺς εἰς τὸν οἶκον 34
παρέθηκεν τράπεζαν, καὶ ἠγαλλιάσατο πανοικεὶ
πεπιστευκὼς τῷ Θεῷ. Ἡμέρας δὲ γενομένης 35
ἀπέστειλαν οἱ στρατηγοὶ τοὺς ῥαβδούχους λέγον-
τες, Ἀπόλυσον τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους. ἀπήγ- 36

---

26 παραχρημα] *om* **B** *g* | ανεθη] ανελυθη **ℵ*D*** *d* 29 γενομ.] υπαρχων **C*D** *614 al* | τω] *praem* προς τους ποδας **D** lat (sy$^{p, h}$) bo^{pc} 30 εξω] *add* τους λοιπους ασφαλισαμενος **D** *d* (sy^{h}) 32 του Θεου **ℵ*B** *pc*; R^{m}] του (*om* **D**) Κυριου **𝔭**^{45}**ADE** *pl* lat co ϛ; R^{t} 33 οι αυτου απ.] υιοι αυτ. απ. *69* : οι οικειοι αυτ. απ. **A** : ο οικος αυτ. απ. *181* : ο οικος αυτ. ολος **𝔭**^{45} 34 ηγαλλ. . . . τω θεω] ηγαλλιατο συν τω οικω αυτου πεπ. επι τον θεον **D** *c d g* Lcf 35 απεστειλαν οι στρατ.] συνηλθον οι στρατ. επι το αυτο εις την αγοραν και αναμνησθεντες τον σεισμον τον γεγονοτα εφοβηθησαν και απεστ. **D** *d* sy^{hmg} (Ephr) | εκεινους] *add* ους εχθες παρελαβες **D** *614* sy^{h} (Ephr)

γειλεν δὲ ὁ δεσμοφύλαξ τοὺς λόγους τούτους πρὸς
τὸν Παῦλον, ὅτι Ἀπέσταλκαν οἱ στρατηγοὶ ἵνα
Jg. 18. 6 Mk. 5. 34 *ἀπολυθῆτε. νῦν οὖν ἐξελθόντες* πορεύεσθε ἐν εἰρήνῃ.
37 *ὁ δὲ Παῦλος ἔφη πρὸς αὐτούς, Δείραντες ἡμᾶς δη-*
22. 25 *μοσίᾳ ἀκατακρίτους, ἀνθρώπους Ῥωμαίους ὑπάρ-*
χοντας, ἔβαλαν εἰς φυλακήν· καὶ νῦν λάθρα ἡμᾶς
ἐκβάλλουσιν; οὐ γάρ, ἀλλὰ ἐλθόντες αὐτοὶ ἡμᾶς
38 *ἐξαγαγέτωσαν. ἀπήγγειλαν δὲ τοῖς στρατηγοῖς*
οἱ ῥαβδοῦχοι τὰ ῥήματα ταῦτα. ἐφοβήθησαν δὲ
39 *ἀκούσαντες ὅτι Ῥωμαῖοί εἰσιν, καὶ ἐλθόντες παρε-*
Mt. 8. 34 *κάλεσαν αὐτούς, καὶ ἐξαγαγόντες ἠρώτων ἀπελ-*
40 *θεῖν ἀπὸ τῆς πόλεως. ἐξελθόντες δὲ ἀπὸ τῆς*
φυλακῆς εἰσῆλθον πρὸς τὴν Λυδίαν, καὶ ἰδόντες
παρεκάλεσαν τοὺς ἀδελφοὺς καὶ ἐξῆλθαν.
17 *Διοδεύσαντες δὲ τὴν Ἀμφίπολιν καὶ τὴν Ἀπολ-*
1 Th. 2. 2 *λωνίαν ἦλθον εἰς Θεσσαλονίκην, ὅπου ἦν συνα-*
2 *γωγὴ τῶν Ἰουδαίων. κατὰ δὲ τὸ εἰωθὸς τῷ*
Παύλῳ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτούς, καὶ ἐπὶ σάββατα
Lk. 24. 26, 27, 45, 46 3 *τρία διελέξατο αὐτοῖς ἀπὸ τῶν γραφῶν, διανοίγων*
καὶ παρατιθέμενος ὅτι τὸν Χριστὸν ἔδει παθεῖν

---

36 *εν ειρηνη*] *om* D *d g* 37 *Δειραντες*] *praem Αναιτιους* D *d* 38 *ταυτα. εφοβ. . . . εισιν*] *τα ρηθεντα προς τους στρατηγους· οι δε ακ. οτι Ρ. εισ. εφοβ.* D *d* (sy^p) 39 *vs.*] *και παραγενομενοι μετα φιλων πολλων εις την φυλακην παρεκ. αυτους εξελθειν ειποντες, Ηγνοησαμεν τα καθ υμας οτι εστε ανδρες δικαιοι, και εξαγαγ. παρεκαλεσαν αυτους λεγοντες, Εκ της πολεως ταυτης εξελθατε, μηποτε παλιν συστραφωσιν ημιν επικραζοντες καθ υμων.* D *d* (*614 pc* sy^h Ephr) 40 *παρεκ. τ. αδ.*] *τους αδ. διηγησαντο οσα εποιησεν Κυριος αυτοις παρακαλεσαντες αυτους* D *d* vg(D) **17.** 1 *την Απολλ. ηλθον*] *κατηλθον εις Απολλωνιαν* (*-νιδα* D*) *κακειθεν* D *d* | *συναγ.* ℵABD *al*; R] *η συναγ.* E *614 pm* ς 2 *τω Παυλω*] *ο -ος* D latt

καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν, καὶ ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ
Χριστός, ὁ Ἰησοῦς, ὃν ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν.
καί τινες ἐξ αὐτῶν ἐπείσθησαν καὶ προσεκληρώ- 4
θησαν τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Σιλᾷ, τῶν τε σεβομένων
Ἑλλήνων πλῆθος πολύ, γυναικῶν τε τῶν πρώτων
οὐκ ὀλίγαι. Ζηλώσαντες δὲ οἱ Ἰουδαῖοι καὶ προσ- 5
λαβόμενοι τῶν ἀγοραίων ἄνδρας τινὰς πονηροὺς
καὶ ὀχλοποιήσαντες ἐθορύβουν τὴν πόλιν, καὶ ἐπι-
στάντες τῇ οἰκίᾳ Ἰάσονος ἐζήτουν αὐτοὺς προα-
γαγεῖν εἰς τὸν δῆμον· μὴ εὑρόντες δὲ αὐτοὺς ἔσυρον 6
Ἰάσονα καί τινας ἀδελφοὺς ἐπὶ τοὺς πολιτάρχας,
βοῶντες ὅτι Οἱ τὴν οἰκουμένην ἀναστατώσαντες 16. 20
οὗτοι καὶ ἐνθάδε πάρεισιν, οὓς ὑποδέδεκται Ἰάσων; 7
καὶ οὗτοι πάντες ἀπέναντι τῶν δογμάτων Καί- Ro. 16. 21
σαρος πράσσουσιν, βασιλέα ἕτερον λέγοντες εἶναι Lk. 23. 2 Jn. 19. 12
Ἰησοῦν. ἐτάραξαν δὲ τὸν ὄχλον καὶ τοὺς πολι- 8
τάρχας ἀκούοντας ταῦτα, καὶ λαβόντες τὸ ἱκανὸν 9
παρὰ τοῦ Ἰάσονος καὶ τῶν λοιπῶν ἀπέλυσαν αὐ-
τούς. Οἱ δὲ ἀδελφοὶ εὐθέως διὰ νυκτὸς ἐξέπεμ- 10
ψαν τόν τε Παῦλον καὶ τὸν Σιλᾶν εἰς Βέροιαν,
οἵτινες παραγενόμενοι εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν
Ἰουδαίων ἀπῄεσαν· οὗτοι δὲ ἦσαν εὐγενέστεροι 11
τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ, οἵτινες ἐδέξαντο τὸν λόγον
μετὰ πάσης προθυμίας, τὸ καθ' ἡμέραν ἀνακρί- Jn. 5. 39

---

3 ο *Χρ.*, ο *Ιησ.* B; R] ο *Χρ. Ι.* P *pm* ϛ: *Χρ. Ι.* AD *pc*: *Ι. Χρ.* ℵ *614 al*: *Ι.* ο *Χρ.* E *al* 4 *Σιλα, των τε*] *Σιλαια τη διδαχη πολλοι των* D *d* | *Ελληνων*] *praem* και AD *pc d g* vg bo[pm]: *om 322 pc* | *γυν. τε*] και γυναικες D lat 5 *Ζηλωσ. . . . εθορυβουν*] *Οι δε απειθουντες Ιουδ. συνστρεψαντες τιν. α. των αγ. πον. εθορυβουσαν* D *d* 9 και 1°] ipsi quidem principes civitatis sy[hmg] (Ephr)

12 *νοντες τὰς γραφὰς εἰ ἔχοι ταῦτα οὕτως. πολλοὶ*
μὲν οὖν ἐξ αὐτῶν ἐπίστευσαν, καὶ τῶν Ἑλληνί-
δων γυναικῶν τῶν εὐσχημόνων καὶ ἀνδρῶν οὐκ
13 *ὀλίγοι. Ὡς δὲ ἔγνωσαν οἱ ἀπὸ τῆς Θεσσαλονίκης*
Ἰουδαῖοι ὅτι καὶ ἐν τῇ Βεροίᾳ κατηγγέλη ὑπὸ τοῦ
1 Th. 2. 14 *Παύλου ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, ἦλθον κἀκεῖ σαλεύον-*
14 *τες καὶ ταράσσοντες τοὺς ὄχλους. εὐθέως δὲ τότε*
τὸν Παῦλον ἐξαπέστειλαν οἱ ἀδελφοὶ πορεύεσθαι
16. 1 *ἕως ἐπὶ τὴν θάλασσαν· ὑπέμειναν τε ὅ τε Σιλᾶς*
15 *καὶ ὁ Τιμόθεος ἐκεῖ. οἱ δὲ καθιστάνοντες τὸν*
Παῦλον ἤγαγον ἕως Ἀθηνῶν, καὶ λαβόντες ἐν-
τολὴν πρὸς τὸν Σιλᾶν καὶ τὸν Τιμόθεον ἵνα ὡς
τάχιστα ἔλθωσιν πρὸς αὐτὸν ἐξῄεσαν.
16 *Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις ἐκδεχομένου αὐτοὺς τοῦ*
Παύλου, παρωξύνετο τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ
17 *θεωροῦντος κατείδωλον οὖσαν τὴν πόλιν. διε-*
λέγετο μὲν οὖν ἐν τῇ συναγωγῇ τοῖς Ἰουδαίοις
καὶ τοῖς σεβομένοις καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ κατὰ πᾶσαν
18 *ἡμέραν πρὸς τοὺς παρατυγχάνοντας. τινὲς δὲ καὶ*
τῶν Ἐπικουρίων καὶ Στωϊκῶν φιλοσόφων συνέ-
βαλλον αὐτῷ, καί τινες ἔλεγον, Τί ἂν θέλοι ὁ σπερ-
1 Co. 4. 12 *μολόγος οὗτος λέγειν; οἱ δέ, Ξένων δαιμονίων*

---

11 ουτως] *add* καθως Παυλος απαγγελλει *614 g* vg(1) sy[h] Ephr 12 πολλοι] τινες D *et* επιστευσαν] *add* τινες δε ηπιστησαν D *614* | *Ελληνιδων . . . ολιγοι*] *Ελληνων* και των ευσχ. ανδρες και γ-κες ικανοι επιστευσαν D* *d* (sy[p]) 13 και . . . ηλθον] λογος Θεου κατ. εις Βεροιαν και επιστευσαν και ηλθ. εις αυτην D* *d* | οχλους] *add* ου διελιμπανον D *d* (sy[p]) 15 και λαβοντες] παρηλθεν δε την Θεσσαλιαν· εκωλυθη γαρ εις αυτους κηρυξαι τον λογον· λαβ. δε D* *d* (Ephr) | εντολην] εντ. παρα Παυλου D *d*: επιστολην απ αυτου E (lat sa) sy[p] | ινα ως ταχ.] οπως εν ταχει D

δοκεῖ καταγγελεὺς εἶναι· ὅτι τὸν Ἰησοῦν καὶ τὴν
ἀνάστασιν εὐηγγελίζετο. ἐπιλαβόμενοι δὲ αὐτοῦ 19
ἐπὶ τὸν Ἄρειον πάγον ἤγαγον, λέγοντες, Δυνά-
μεθα γνῶναι τίς ἡ καινὴ αὕτη ἡ ὑπὸ σοῦ λαλου-
μένη διδαχή; ξενίζοντα γάρ τινα εἰσφέρεις εἰς τὰς 20
ἀκοὰς ἡμῶν· βουλόμεθα οὖν γνῶναι τίνα θέλει
ταῦτα εἶναι. Ἀθηναῖοι δὲ πάντες καὶ οἱ ἐπιδη- 21
μοῦντες ξένοι εἰς οὐδὲν ἕτερον ηὐκαίρουν ἢ λέγειν
τι ἢ ἀκούειν τι καινότερον. Σταθεὶς δὲ Παῦλος 22
ἐν μέσῳ τοῦ Ἀρείου πάγου ἔφη, Ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι, κατὰ πάντα ὡς δεισιδαιμονεστέρους ὑμᾶς
θεωρῶ. διερχόμενος γὰρ καὶ ἀναθεωρῶν τὰ σε- 23
βάσματα ὑμῶν εὗρον καὶ βωμὸν ἐν ᾧ ἐπεγέγραπτο
ΑΓΝΩΣΤΩ ΘΕΩ. ὃ οὖν ἀγνοοῦντες εὐσεβεῖτε,
τοῦτο ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν. ὁ Θεὸς ὁ ποιήσας 24 1 K. 8. 27
τὸν κόσμον καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ, *οὗτος* οὐρανοῦ καὶ Is. 42. 5
γῆς *ὑπάρχων Κύριος οὐκ ἐν χειροποιήτοις ναοῖς* Mt. 11. 25
κατοικεῖ, οὐδὲ ὑπὸ χειρῶν ἀνθρωπίνων θεραπεύε- 25 7. 48
ται προσδεόμενός τινος, αὐτὸς διδοὺς *πᾶσι ζωὴν* Ps. 50. 12
καὶ πνοὴν *καὶ τὰ πάντα· ἐποίησέν τε ἐξ ἑνὸς πᾶν* 26 Is. 42. 5
ἔθνος ἀνθρώπων κατοικεῖν ἐπὶ παντὸς προσώ-
που τῆς γῆς, ὁρίσας προστεταγμένους καιροὺς Dt. 32. 8

---

18 *οτι . . . ευηγγελιζετο*] *om* D *d g* | 18 (*αναστ.*] *Αν-*
Chr) 19 *επιλαβομενοι . . . ηγαγον*] *μετα δε ημερας*
τινας επιλ. αυτ. ηγαγον αυτον επι τον (*om τον* D*) *Αρ. π.*
πυνθανομενοι και D (*614 d g* sy[h]) 21 *επιδημουντες*]
add εις αυτους D sa 23 *αναθεωρων*] *διιστορων* D*
d: *ιστορων* Cl[pt] | *ὃ . . . τουτο* ℵ*A*BD *pc* lat Or; R] *ὃν*
. . . τουτον E *pl e* sy Cl Aug ς 25 *τινος αυτ. διδ.*] *οτι*
ουτος ο δους D *d* 26 *ενος* ℵAB *al* lat Cl; R] *add*
αιματος DE *614 pm d e g* vg(1) sy Ir[lat] ς | *προστεταγμ.*]
προτετ- D* *al d e g* ς

Is. 55. 6 — 27 καὶ τὰς ὁροθεσίας τῆς κατοικίας αὐτῶν, ζητεῖν τὸν
Θεόν, εἰ ἄρα γε ψηλαφήσειαν αὐτὸν καὶ εὕροιεν, καί
γε οὐ μακρὰν ἀπὸ ἑνὸς ἑκάστου ἡμῶν ὑπάρχοντα.
Ps. 145. 18 — 28 ἐν αὐτῷ γὰρ ζῶμεν καὶ κινούμεθα καὶ ἐσμέν,
Jer. 23. 23 — ὡς καί τινες τῶν καθ' ὑμᾶς ποιητῶν εἰρήκασιν,
Gn. 1. 27 — Τοῦ γὰρ καὶ γένος ἐσμέν.
Is. 40. 18; 19. 26; 1 Co. 12. 2 — 29 γένος οὖν ὑπάρχοντες τοῦ Θεοῦ οὐκ ὀφείλομεν
νομίζειν χρυσῷ ἢ ἀργύρῳ ἢ λίθῳ, χαράγματι
τέχνης καὶ ἐνθυμήσεως ἀνθρώπου, τὸ Θεῖον εἶναι
23; 14. 16 — 30 ὅμοιον. τοὺς μὲν οὖν χρόνους τῆς ἀγνοίας ὑπερ-
Lk. 24. 47; Sir. 28. 7 — ιδὼν ὁ Θεὸς τὰ νῦν ἀπαγγέλλει τοῖς ἀνθρώποις
Ps. 9. 8; 96. 13; 98. 9 — 31 πάντας πανταχοῦ μετανοεῖν, καθότι ἔστησεν ἡμέ-
10. 42 — ραν ἐν ᾗ μέλλει κρίνειν τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ,
Ro. 10. 14 — ἐν ἀνδρὶ ᾧ ὥρισεν, πίστιν παρασχὼν πᾶσιν ἀνα-
32 στήσας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. ἀκούσαντες δὲ ἀνά-
στασιν νεκρῶν, οἱ μὲν ἐχλεύαζον, οἱ δὲ εἶπαν,
33 Ἀκουσόμεθά σου περὶ τούτου καὶ πάλιν. οὕτως ὁ
34 Παῦλος ἐξῆλθεν ἐκ μέσου αὐτῶν. τινὲς δὲ ἄνδρες
κολληθέντες αὐτῷ ἐπίστευσαν, ἐν οἷς καὶ Διονύ-
σιος ὁ Ἀρεοπαγείτης καὶ γυνὴ ὀνόματι Δαμαρὶς
καὶ ἕτεροι σὺν αὐτοῖς.

---

26 *και τας οροθεσιας*] *κατα οροθεσιαν* D Ir^{lat} 27 *ζητειν*] *praem μαλιστα* D | *τον Θεον* ℵAB *pm* vg sy; R] *το θειον g* Cl Ambr: *το* (*i.e.* ὃ) *θειον εστιν* D *d* Ir^{lat}: *τον Κυριον* E *al e* ς | *αυτον*] *αυτο* D* *d* (*trsp g*) Ir^{lat} | *απο . . . υπαρχοντα*] *ον αφ εν. εκ. ημ.* D* (*d*) vg Ir^{lat} 28 , *ως . . . ποιητων*] *το καθ ημεραν, ωσπερ και των καθ υμ. τινες* D (*d g* Ir^{lat}) | *υμας*] *ημας* B *614 al* 30 *υπεριδων*] *ταυτης παριδων* D* *d* | *απαγγελλει* ℵ*B; R^{m}] *παραγγ.* 𝔭^{41}ADE *pl* ς; R^{t} 31 *εν η μελλει*] *om* D *d m* bo^{pc} (*g* Ir^{lat}) | *εν ανδρι*] *ανδρι Ιησου* D *d* vg(1) (Ir^{lat}) 32 *οι μεν . . . ειπαν*] *ειπα*]*ν* 𝔭^{41} 34 *ὁ*] *om* B: *τις* D *d b* vg(1) | *και γυνη* (*add τιμια* E *e*) *ον. Δ.*] *ευσχημων* D *d*

Μετὰ ταῦτα χωρισθεὶς ἐκ τῶν Ἀθηνῶν ἦλθεν **18**
εἰς Κόρινθον. καὶ εὑρών τινα Ἰουδαῖον ὀνόματι 2 Ro. 16. 3
Ἀκύλαν, Ποντικὸν τῷ γένει, προσφάτως ἐληλυ-
θότα ἀπὸ τῆς Ἰταλίας, καὶ Πρίσκιλλαν γυναῖκα
αὐτοῦ, διὰ τὸ διατεταχέναι Κλαύδιον χωρίζεσθαι
πάντας τοὺς Ἰουδαίους ἀπὸ τῆς Ῥώμης, προσ-
ῆλθεν αὐτοῖς, καὶ διὰ τὸ ὁμότεχνον εἶναι ἔμενεν 3 20. 34; 1 Co. 4. 12
παρ᾽ αὐτοῖς, καὶ ἠργάζοντο· ἦσαν γὰρ σκηνοποιοὶ
τῇ τέχνῃ. διελέγετο δὲ ἐν τῇ συναγωγῇ κατὰ πᾶν 4
σάββατον, ἔπειθέν τε Ἰουδαίους καὶ Ἕλληνας.
Ὡς δὲ κατῆλθον ἀπὸ τῆς Μακεδονίας ὅ τε Σιλᾶς 5 17. 14, 15
καὶ ὁ Τιμόθεος, συνείχετο τῷ λόγῳ ὁ Παῦλος,
διαμαρτυρόμενος τοῖς Ἰουδαίοις εἶναι τὸν Χρι-
στὸν Ἰησοῦν. ἀντιτασσομένων δὲ αὐτῶν καὶ βλα- 6 13. 51
σφημούντων ἐκτιναξάμενος τὰ ἱμάτια εἶπεν πρὸς
αὐτούς, Τὸ αἷμα ὑμῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ὑμῶν·
καθαρὸς ἐγὼ ἀπὸ τοῦ νῦν εἰς τὰ ἔθνη πορεύσομαι. 13. 46; 20. 26
καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν ἦλθεν εἰς οἰκίαν τινὸς 7

---

1 *Μ. τ. χ. εκ*] *Αναχωρησας δε απο* **D** *d b* | *χωρ.* $\mathfrak{p}^{41}$**ℵB(D)**; R] *add ο Παυλος* **AE** *pl e b* bo(1) ς 2 *Ρωμης*] *add οι και κατωκησαν εις την Αχαιαν* **D** (*b* sy^{hmg}): *eadem et add* Paulus autem agnitus est Aquilae *b* (*m* sy^{hmg}) 3 *ειναι*] *om* **D** *d* (Aug) | *παρ αυτοις*] *προς αυτους* **D** *pc* | *ηργαζοντο* **ℵ*B*** sa(2) bo; R] *-ζετο* **ADE** *pl* latt ς | *ησαν . . . τεχνη*] *om* **D** *d g* 4 *vs.*] *om* vg^{w}: *εισπορευομενος δε εις την συν-γην κατα π. σαββ. διελ. και εντιθεις το ονομα του Κυριου Ιησου και* (*om και* **D**^{c}) *επειθεν δε ου μονον Ιουδ. αλλα και Ε.* **D** *d b* (*g* vg$^{s, cl}$ sy^{hmg}) 5 *λογω* **ℵABDE** *al* latt sy$^{p, h}$; R] *Πνευματι* **LP** *pm* sy^{hmg} ς 6 *αντιτασσ.*] *praem πολλου δε λογου γινομενου και γραφων διερμηνευομενων* **D** *d b* (sy^{hmg}) | (*εγω απο*] *εγω. απο* R) 7 *και μεταβας εκειθεν*] *μ. δε απο Ακυλα* **D** (614) *d h*

ὀνόματι Τιτίου Ἰούστου σεβομένου τὸν Θεόν, οὗ
1 Co. 1. 1 8 *ἡ οἰκία ἦν συνομοροῦσα τῇ συναγωγῇ. Κρίσπος*
δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος ἐπίστευσεν τῷ Κυρίῳ σὺν
ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ πολλοὶ τῶν Κορινθίων
1 Co. 2. 3 9 *ἀκούοντες ἐπίστευον καὶ ἐβαπτίζοντο. Εἶπεν δὲ*
Jer. 1. 8 *ὁ Κύριος ἐν νυκτὶ δι' ὁράματος τῷ Παύλῳ,* Μὴ
Jos 1. 5, 9 10 φοβοῦ, *ἀλλὰ λάλει καὶ μὴ σιωπήσῃς,* | διότι ἐγώ
Is. 41. 10; 43. 5 εἰμι μετὰ σοῦ *καὶ οὐδεὶς ἐπιθήσεταί σοι τοῦ κα-*
Hos. 2. 23 Jn. 10. 16 *κῶσαί σε, διότι λαός ἐστί μοι πολὺς ἐν τῇ πόλει*
11 *ταύτῃ. Ἐκάθισεν δὲ ἐνιαυτὸν καὶ μῆνας ἓξ διδά-*
12 *σκων ἐν αὐτοῖς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Γαλλίω-*
νος δὲ ἀνθυπάτου ὄντος τῆς Ἀχαΐας κατεπέστησαν
ὁμοθυμαδὸν οἱ Ἰουδαῖοι τῷ Παύλῳ καὶ ἤγαγον
13 *αὐτὸν ἐπὶ τὸ βῆμα, λέγοντες ὅτι Παρὰ τὸν νόμον*
ἀναπείθει οὗτος τοὺς ἀνθρώπους σέβεσθαι τὸν
25. 18–20 14 *Θεόν. μέλλοντος δὲ τοῦ Παύλου ἀνοίγειν τὸ*
στόμα εἶπεν ὁ Γαλλίων πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, Εἰ
μὲν ἦν ἀδίκημά τι ἢ ῥᾳδιούργημα πονηρόν, ὦ
15 *Ἰουδαῖοι, κατὰ λόγον ἂν ἀνεσχόμην ὑμῶν· εἰ δὲ*
ζητήματά ἐστιν περὶ λόγου καὶ ὀνομάτων καὶ
Jn. 18. 31 *νόμου τοῦ καθ' ὑμᾶς, ὄψεσθε αὐτοί· κριτὴς ἐγὼ*
16 *τούτων οὐ βούλομαι εἶναι. καὶ ἀπήλασεν αὐτοὺς*
1 Co. 1. 1 17 *ἀπὸ τοῦ βήματος. ἐπιλαβόμενοι δὲ πάντες Σω-*

---

7 *Τιτιου* B*D^{c} sy^{h}] *Τιτου* ℵE *al* lat sy^{p}; R: *om* AB^{c}D* 614 *pm d b p* ς   8 *ακουοντες επιστευον*] *ακουσαντες επιστευσαν δια του ονοματος του Κυριου Ιησου Χριστου* 614 *pc* sy^{h} | *εβαπτιζοντο*] *add πιστευοντες τω Θεω δια τ. ον. τ. Κ. ημων Ι. Χρ.* D *d* (*b*)   11 *ενιαυτον*] *add ενα* ℵ sy^{h} 12 *τω Παυλω και*] *συνλαλησαντες μεθ εαυτων επι τον Παυλον και επιθεντες τας χειρας* D *d* (*b* sy^{h})   13 *λεγοντες*] *praem καταβοωντες και* D *d b*   15 *εστιν*] *εχετε* D *g* | *βουλομαι*] *θελω* D   16 *απηλασεν*] *απελυσεν* D* 611 *b* 17 *παντες* ℵAB *pc* lat; R] *add οι Ελληνες* DE *pl* it ς

σθένην τὸν ἀρχισυνάγωγον ἔτυπτον ἔμπροσθεν
τοῦ βήματος· καὶ οὐδὲν τούτων τῷ Γαλλίωνι
ἔμελεν. Ὁ δὲ Παῦλος ἔτι προσμείνας ἡμέρας 18
ἱκανάς, τοῖς ἀδελφοῖς ἀποταξάμενος ἐξέπλει εἰς
τὴν Συρίαν, καὶ σὺν αὐτῷ Πρίσκιλλα καὶ Ἀκύλας,
κειράμενος ἐν Κενχρεαῖς τὴν κεφαλήν· εἶχεν γὰρ 21. 24. Nu.
εὐχήν. κατήντησαν δὲ εἰς Ἔφεσον, κἀκείνους 19 6. 9, 18
κατέλιπεν αὐτοῦ, αὐτὸς δὲ εἰσελθὼν εἰς τὴν συνα-
γωγὴν διελέξατο τοῖς Ἰουδαίοις. ἐρωτώντων δὲ 20
αὐτῶν ἐπὶ πλείονα χρόνον μεῖναι οὐκ ἐπένευσεν,
| ἀλλὰ ἀποταξάμενος καὶ εἰπών, Πάλιν ἀνακάμψω 21 Ro. 1. 10
πρὸς ὑμᾶς τοῦ Θεοῦ θέλοντος, ἀνήχθη ἀπὸ τῆς 1 Co. 4. 19 Ja. 4. 15
Ἐφέσου, | καὶ κατελθὼν εἰς Καισαρίαν, ἀναβὰς 22 21. 15
καὶ ἀσπασάμενος τὴν ἐκκλησίαν, κατέβη εἰς
Ἀντιόχειαν, καὶ ποιήσας χρόνον τινὰ ἐξῆλθεν, 23
διερχόμενος καθεξῆς τὴν Γαλατικὴν χώραν καὶ
Φρυγίαν, στηρίζων πάντας τοὺς μαθητάς.
Ἰουδαῖος δέ τις Ἀπολλῶς ὀνόματι, Ἀλεξαν- 24 1 Co. 3. 6
δρεὺς τῷ γένει, ἀνὴρ λόγιος, κατήντησεν εἰς
Ἔφεσον, δυνατὸς ὢν ἐν ταῖς γραφαῖς. οὗτος ἦν 25
κατηχημένος τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου, καὶ ζέων τῷ Ro. 12. 11
πνεύματι ἐλάλει καὶ ἐδίδασκεν ἀκριβῶς τὰ περὶ τοῦ Rev. 3. 15
Ἰησοῦ, ἐπιστάμενος μόνον τὸ βάπτισμα Ἰωάννου· 19. 3
οὗτός τε ἤρξατο παρρησιάζεσθαι ἐν τῇ συναγωγῇ. 26

---

19 κακεινους] και τω επιοντι σαββατω εκεινους D (614 *b* sy[h] sa) *d* 21 Παλιν] Δει με παντως την εορτην την ερχομενην ποιησαι εις Ιεροσολυμα· παλιν δε (D)LP *pm dem g* vg(4) sy ς 21, 22 ανηχθη . . . κατελθων] τον δε Ακυλαν ειασεν εν Εφεσω· αυτος δε ανενεχθεις ηλθεν 614 bo(1)(sy[p, hmg]) 24 Απολλως ονομ.] Απελλης ον. ℵ* *pc* bo arm: ον. Απολλωνιος D *d* 25 ουτος . . . οδον] ος ην κατ. εν τη πατριδι τον λογον D (*g*)

ἀκούσαντες δὲ αὐτοῦ Πρίσκιλλα καὶ Ἀκύλας προσ-
ελάβοντο αὐτὸν καὶ ἀκριβέστερον αὐτῷ ἐξέθεντο
27 *τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ. βουλομένου δὲ αὐτοῦ διελθεῖν*
2 Co. 3. 1 Col. 4. 10 *εἰς τὴν Ἀχαΐαν, προτρεψάμενοι οἱ ἀδελφοὶ ἔγρα-*
ψαν τοῖς μαθηταῖς ἀποδέξασθαι αὐτόν· ὃς παρα-
γενόμενος συνεβάλετο πολὺ τοῖς πεπιστευκόσιν
28 *διὰ τῆς χάριτος· εὐτόνως γὰρ τοῖς Ἰουδαίοις δια-*
9. 22; 17. 3 *κατηλέγχετο δημοσίᾳ ἐπιδεικνὺς διὰ τῶν γραφῶν*
εἶναι τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν.
19 *Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τὸν Ἀπολλῶ εἶναι ἐν Κορίν-*
θῳ Παῦλον διελθόντα τὰ ἀνωτερικὰ μέρη ἐλθεῖν
2 *εἰς Ἔφεσον καὶ εὑρεῖν τινας μαθητάς, εἶπέν τε*
2. 38 *πρὸς αὐτούς, Εἰ Πνεῦμα Ἅγιον ἐλάβετε πιστεύ-*
σαντες; οἱ δὲ πρὸς αὐτόν, Ἀλλ᾽ οὐδ᾽ εἰ Πνεῦμα
3 *Ἅγιον ἔστιν ἠκούσαμεν. εἶπέν τε, Εἰς τί οὖν*

---

26 *Πρισκ. κ. Ακ.* ℵABE lat bo; R] *Ακ. κ. Πρ.* D *pl* *d g* sy sa^{pl} Aug ς | *του Θεου* (*τ. Κυριου* E *al* lat sy^{p} Aug)] *om* D *d g* 27 *βουλομενου . . . αυτον*] *εν δε τη Εφεσω επιδημουντες τινες Κορινθιοι και ακουσαντες αυτου παρεκαλουν διελθειν συν αυτοις εις την πατριδα αυτων συγκατανευσαντος δε αυτου οι Εφεσιοι εγραψαν τοις εν Κορινθω μαθηταις οπως αποδεξωνται τον ανδρα* D *d* (sy^{hmg}) | *ος . . . χαριτος*] *ος επιδημησας εις την Αχαιαν πολυ συνεβαλλετο* (*-βαλετο d g*) *εν ταις εκκλησιαις* (𝔭^{38})D *d* (*614 g* sy^{h}) 28 *δημοσια*] *add διαλεγομενος* 𝔭^{38}: *add διαλ. και* D *614*: *add και κατ οικον* E *e* 19. 1 *εγενετο . . . Εφεσον*] *θελοντος δε του Παυλου κατα την ιδιαν βουλην πορευεσθαι εις Ιεροσολυμα ειπεν αυτω το Πνευμα υποστρεφειν εις την Ασιαν· διελθων δε τα αν. μερη ερχεται εις Εφ.* 𝔭^{38}D *d* (*g*) sy^{hmg} (Ephr) | *Απολλω*] *Απελλην* ℵ* *pc* bo | *ανωτερικα*] *ανατολικα 104 pc* 1, 2 *και ευρειν . . . αυτους* ℵAB *al* lat; R] *και ευρων τιν. μ. ειπ. πρ. αυτ.* DE *pm d e* (*g*) sy^{h} ς: *και* [*ειπεν τοι*]*ς μαθηταις* 𝔭^{38} 2 *εστιν*] *λαμβανουσιν τινες* 𝔭^{38,41}D* *d* sy^{hmg} sa

ἐβαπτίσθητε; οἱ δὲ εἶπαν, Εἰς τὸ Ἰωάννου βά-
πτισμα. εἶπεν δὲ Παῦλος, Ἰωάννης ἐβάπτισεν 4
βάπτισμα μετανοίας, τῷ λαῷ λέγων εἰς τὸν ἐρχό- Mt. 3. 11
μενον μετ᾽ αὐτὸν ἵνα πιστεύσωσιν, τοῦτ᾽ ἔστιν εἰς
τὸν Ἰησοῦν. ἀκούσαντες δὲ ἐβαπτίσθησαν εἰς 5
τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ· καὶ ἐπιθέντος αὐτοῖς 6 8. 17; 10. 44, 46
τοῦ Παύλου χεῖρας ἦλθε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον
ἐπ᾽ αὐτούς, ἐλάλουν τε γλώσσαις καὶ ἐπροφή-
τευον. ἦσαν δὲ οἱ πάντες ἄνδρες ὡσεὶ δώδεκα. 7
Εἰσελθὼν δὲ εἰς τὴν συναγωγὴν ἐπαρρησιάζετο 8
ἐπὶ μῆνας τρεῖς διαλεγόμενος καὶ πείθων περὶ τῆς
βασιλείας τοῦ Θεοῦ. ὡς δέ τινες ἐσκληρύνοντο 9 9. 2
καὶ ἠπείθουν κακολογοῦντες τὴν Ὁδὸν ἐνώπιον 2 Ti. 1. 15
τοῦ πλήθους, ἀποστὰς ἀπ᾽ αὐτῶν ἀφώρισεν τοὺς Tit. 3. 10, 11; 2 Co. 6. 17; 2 Jn. 10
μαθητάς, καθ᾽ ἡμέραν διαλεγόμενος ἐν τῇ σχολῇ
Τυράννου. τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ ἔτη δύο, ὥστε 10
πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν Ἀσίαν ἀκοῦσαι
τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, Ἰουδαίους τε καὶ Ἕλληνας.
Δυνάμεις τε οὐ τὰς τυχούσας ὁ Θεὸς ἐποίει διὰ 11 14. 3
τῶν χειρῶν Παύλου, ὥστε καὶ ἐπὶ τοὺς ἀσθενοῦν- 12
τας ἀποφέρεσθαι ἀπὸ τοῦ χρωτὸς αὐτοῦ σουδάρια 5. 15
ἢ σιμικίνθια καὶ ἀπαλλάσσεσθαι ἀπ᾽ αὐτῶν τὰς
νόσους, τά τε πνεύματα τὰ πονηρὰ ἐκπορεύεσθαι.
Ἐπεχείρησαν δέ τινες καὶ τῶν περιερχομένων 13 Lk. 9. 49

---

3 ειπαν] ελεγον $\mathfrak{p}^{38}$D 4 *Παυλος*] *om* $\mathfrak{p}^{41}$ | τον *Ιησουν* $\mathfrak{p}^{38}$ℵABE *614 pc* lat; R] *Χριστον* D *d*: *Ι. Χρ.* *g* sy^{p}: τον *Χρ. Ι.* P *pm* ς 5 *Ιησου*] *add Χριστου* εις αφεσιν αμαρτιων ($\mathfrak{p}^{38}$)D *614* sy^{h} 8 *συναγωγην*] *add* εν δυναμει μεγαλη D *d* sy^{hmg} 9 *Τυραννου*] *add* τινος DE *pl* ς: *praeterea add* απο ωρας ε′ εως δεκατης D *d* (*614* *g* vg^{pc} sy^{h}) 10 *ωστε . . . Ελληνας*] εως παντες οι -ντες τ. *Α.* ηκουσαν τους λογους τ *Κ.* -αιοι και -νες D (*d*, *e*) 12 αυτου] *om* $\mathfrak{p}^{38}$

Ἰουδαίων ἐξορκιστῶν ὀνομάζειν ἐπὶ τοὺς ἔχοντας
τὰ πνεύματα τὰ πονηρὰ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου
Ἰησοῦ λέγοντες, Ὁρκίζω ὑμᾶς τὸν Ἰησοῦν ὃν
14 *Παῦλος κηρύσσει. ἦσαν δέ τινος Σκευᾶ Ἰουδαίου*
15 *ἀρχιερέως ἑπτὰ υἱοὶ τοῦτο ποιοῦντες. ἀποκριθὲν*
Mk. 1. 34 Lk. 4. 41 *δὲ τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν εἶπεν αὐτοῖς, Τὸν Ἰη-*
σοῦν γινώσκω καὶ τὸν Παῦλον ἐπίσταμαι· ὑμεῖς
16 *δὲ τίνες ἐστέ; καὶ ἐφαλόμενος ὁ ἄνθρωπος ἐπ'*
αὐτούς, ἐν ᾧ ἦν τὸ πνεῦμα τὸ πονηρόν, κατα-
κυριεύσας ἀμφοτέρων ἴσχυσεν κατ' αὐτῶν, ὥστε
γυμνοὺς καὶ τετραυματισμένους ἐκφυγεῖν ἐκ τοῦ
17 *οἴκου ἐκείνου. τοῦτο δὲ ἐγένετο γνωστὸν πᾶσιν*
Ἰουδαίοις τε καὶ Ἕλλησιν τοῖς κατοικοῦσιν τὴν
5. 5, 11 *Ἔφεσον, καὶ ἐπέπεσεν φόβος ἐπὶ πάντας αὐτούς,*
καὶ ἐμεγαλύνετο τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ·
18 *πολλοί τε τῶν πεπιστευκότων ἤρχοντο ἐξομολο-*
γούμενοι καὶ ἀναγγέλλοντες τὰς πράξεις αὐτῶν.
19 *ἱκανοὶ δὲ τῶν τὰ περίεργα πραξάντων συνενέγκαν-*
τες τὰς βίβλους κατέκαιον ἐνώπιον πάντων· καὶ
συνεψήφισαν τὰς τιμὰς αὐτῶν καὶ εὗρον ἀργυρίου

---

13 *Ορκιζω* ℵABDE *pm*; R] *-ζομεν* P *al* ς: *Εξορκιζομεν* $\mathfrak{p}^{38}$ *614 al* 14 *ησαν . . . ποιουντες*] *εν οις και υιοι* (*add επτα* sy^{hmg}) *Σκ. τινος ιερεως* (*Σκ. τ. ι.*] *Ιουδαιου τινος αρχιερεως* $\mathfrak{p}^{38?}$) *ηθελησαν το αυτο ποιησαι· εθος ειχαν* (*εχοντες* $\mathfrak{p}^{38}$ sy^{hmg}) *τους τοιουτους εξορκιζειν* (*εξ. τ. τοι.* $\mathfrak{p}^{38}$ sy^{hmg}) · *και εισελθοντες προς τον* (*om τον* $\mathfrak{p}^{38}$) *δαιμονιζομενον ηρξαντο επικαλεισθαι το ονομα λεγοντες Παραγγελλομεν σοι εν Ιησου ὃν Παυλος* (*add ο αποστολος* $\mathfrak{p}^{38}$) *κηρυσσει εξελθειν* ($\mathfrak{p}^{38}$)D *d* (sy^{hmg}) | *τινος* B(D)E *al* vg^{s}; R] *τινες* ℵA *pm e* vg$^{cl, w}$ ς 15 *Τον* 1° ℵ*AD *pm* ς; R] *add μεν* $\mathfrak{p}^{41}$BE *614 al* 16 *αμφοτερων* ℵABD *pm d* vg; R] *αυτων* P *al* ς: *om* E *e*

μυριάδας πέντε. Οὕτως κατὰ κράτος τοῦ Κυρίου 20 6. 7; 12. 24
ὁ λόγος ηὔξανεν καὶ ἴσχυεν.

Ὡς δὲ ἐπληρώθη ταῦτα, ἔθετο ὁ Παῦλος ἐν 21
τῷ πνεύματι διελθὼν τὴν Μακεδονίαν καὶ Ἀχαΐαν
πορεύεσθαι εἰς Ἱεροσόλυμα, εἰπὼν ὅτι Μετὰ τὸ 23. 11
γενέσθαι με ἐκεῖ δεῖ με καὶ Ῥώμην ἰδεῖν. ἀπο- 22 Ro. 1. 13
στείλας δὲ εἰς Μακεδονίαν δύο τῶν διακονούντων
αὐτῷ, Τιμόθεον καὶ Ἔραστον, αὐτὸς ἐπέσχεν 17. 14 Ro. 16. 23
χρόνον εἰς τὴν Ἀσίαν. Ἐγένετο δὲ κατὰ τὸν 23 1 Co. 4. 17
καιρὸν ἐκεῖνον τάραχος οὐκ ὀλίγος περὶ τῆς Ὁδοῦ. 9 2 Co. 1. 8, 9
Δημήτριος γάρ τις ὀνόματι, ἀργυροκόπος, ποιῶν 24
ναοὺς ἀργυροῦς Ἀρτέμιδος παρείχετο τοῖς τεχνί- 16. 16
ταις οὐκ ὀλίγην ἐργασίαν, οὓς συναθροίσας καὶ 25
τοὺς περὶ τὰ τοιαῦτα ἐργάτας εἶπεν, Ἄνδρες,
ἐπίστασθε ὅτι ἐκ ταύτης τῆς ἐργασίας ἡ εὐπορία
ἡμῖν ἐστιν, καὶ θεωρεῖτε καὶ ἀκούετε ὅτι οὐ μόνον 26
Ἐφέσου ἀλλὰ σχεδὸν πάσης τῆς Ἀσίας ὁ Παῦλος
οὗτος πείσας μετέστησεν ἱκανὸν ὄχλον, λέγων ὅτι 17. 29
οὐκ εἰσὶν θεοὶ οἱ διὰ χειρῶν γινόμενοι. οὐ μόνον 27
δὲ τοῦτο κινδυνεύει ἡμῖν τὸ μέρος εἰς ἀπελεγμὸν
ἐλθεῖν, ἀλλὰ καὶ τὸ τῆς μεγάλης θεᾶς Ἀρτέμιδος
ἱερὸν εἰς οὐδὲν λογισθῆναι, μέλλειν τε καὶ καθαι-
ρεῖσθαι τῆς μεγαλειότητος αὐτῆς, ἣν ὅλη ἡ Ἀσία
καὶ ἡ οἰκουμένη σέβεται. ἀκούσαντες δὲ καὶ γενό- 28

---

20 *του Κυριου . . . ισχυεν*] *ενισχυσεν και η πιστις του Θεου ηυξανε και επληθυνε* (*-νετο* D^c) D *d* 22 *εις την Ασιαν*] *ολιγον εν τη Ασια* D 24 *ονοματι*] *ην* D : *om d g* sa | *αργυρους*] *om* B *g* | *Αρτεμιδος*] *add ιωσως ως κιβωρια* (*κιβωτια* arm) *μικρα* (33) 915 (arm) Chr 25 *εργ. ειπ., Ανδρες*] *τεχνιτας εφη προς αυτους, Ανδρ. συντεχνιται* D *d* (sy$^{p, h}$) sa

μενοι πλήρεις θυμοῦ ἔκραζον λέγοντες, Μεγάλη
29 ἡ Ἄρτεμις Ἐφεσίων. καὶ ἐπλήσθη ἡ πόλις τῆς συγ-
χύσεως, ὥρμησάν τε ὁμοθυμαδὸν εἰς τὸ θέατρον,
20.4 συναρπάσαντες Γάϊον καὶ Ἀρίσταρχον Μακεδό-
30 νας, συνεκδήμους Παύλου. Παύλου δὲ βουλο-
μένου εἰσελθεῖν εἰς τὸν δῆμον οὐκ εἴων αὐτὸν οἱ
31 μαθηταί· τινὲς δὲ καὶ τῶν Ἀσιαρχῶν, ὄντες αὐτῷ
φίλοι, πέμψαντες πρὸς αὐτὸν παρεκάλουν μὴ δοῦ-
32 ναι ἑαυτὸν εἰς τὸ θέατρον. ἄλλοι μὲν οὖν ἄλλο τι
ἔκραζον· ἦν γὰρ ἡ ἐκκλησία συνκεχυμένη, καὶ οἱ
πλείους οὐκ ᾔδεισαν τίνος ἕνεκα συνεληλύθεισαν.
33 ἐκ δὲ τοῦ ὄχλου συνεβίβασαν Ἀλέξανδρον, προ-
βαλόντων αὐτὸν τῶν Ἰουδαίων· ὁ δὲ Ἀλέξανδρος
κατασείσας τὴν χεῖρα ἤθελεν ἀπολογεῖσθαι τῷ
34 δήμῳ. ἐπιγνόντες δὲ ὅτι Ἰουδαῖός ἐστιν, φωνὴ
ἐγένετο μία ἐκ πάντων, ὡς ἐπὶ ὥρας δύο κράζον-
35 τες, Μεγάλη ἡ Ἄρτεμις Ἐφεσίων. καταστείλας
δὲ ὁ γραμματεὺς τὸν ὄχλον φησίν, Ἄνδρες Ἐφέ-
σιοι, τίς γάρ ἐστιν ἀνθρώπων ὃς οὐ γινώσκει τὴν
Ἐφεσίων πόλιν νεωκόρον οὖσαν τῆς μεγάλης Ἀρ-
36 τέμιδος καὶ τοῦ διοπετοῦς; ἀναντιρρήτων οὖν ὄντων
τούτων δέον ἐστὶν ὑμᾶς κατεσταλμένους ὑπάρ-
37 χειν καὶ μηδὲν προπετὲς πράσσειν. ἠγάγετε γὰρ
τοὺς ἄνδρας τούτους οὔτε ἱεροσύλους οὔτε βλασφη-

---

28 θυμου] *add* δραμοντες εις το αμφοδον D (*614*) sy^{hmg} | η] *om* D* *pc* 29 επλ. η π. της συγχ.] συνεχυθη ολη η πολις (*add* αισχυνης D* = confusionis?) D *g* sy^{p} sa^{pm} | Μακεδονας] -δονα *307 pc* 30 ουκ ει. α. οι μ.] οι μαθ. εκωλυον D (sy^{p}) 31 οντες] υπαρχοντες D 34 κραζοντες ℵA.] *om* Ψ.: -ντων *rell* ς; R 35 καταστειλας] κατασεισας DEΨ *614 pc* | (διοπ.] Διοπ. ς R)

μοῦντας τὴν θεὸν ἡμῶν. εἰ μὲν οὖν Δημήτριος καὶ 38
οἱ σὺν αὐτῷ τεχνῖται ἔχουσι πρός τινα λόγον,
ἀγοραῖοι ἄγονται καὶ ἀνθύπατοί εἰσιν, ἐγκαλεί-
τωσαν ἀλλήλοις. εἰ δέ τι περαιτέρω ἐπιζητεῖτε, ἐν 39
τῇ ἐννόμῳ ἐκκλησίᾳ ἐπιλυθήσεται. καὶ γὰρ κινδυ- 40
νεύομεν ἐγκαλεῖσθαι στάσεως περὶ τῆς σήμερον,
μηδενὸς αἰτίου ὑπάρχοντος, περὶ οὗ οὐ δυνησό-
μεθα ἀποδοῦναι λόγον περὶ τῆς συστροφῆς ταύτης.
καὶ ταῦτα εἰπὼν ἀπέλυσεν τὴν ἐκκλησίαν.

Μετὰ δὲ τὸ παύσασθαι τὸν θόρυβον μεταπεμψά- **20**
μενος ὁ Παῦλος τοὺς μαθητὰς καὶ παρακαλέσας,
ἀσπασάμενος ἐξῆλθεν πορεύεσθαι εἰς Μακεδονίαν.
διελθὼν δὲ τὰ μέρη ἐκεῖνα καὶ παρακαλέσας αὐ- 2
τοὺς λόγῳ πολλῷ ἦλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ποιήσας 3
τε μῆνας τρεῖς, γενομένης ἐπιβουλῆς αὐτῷ ὑπὸ
τῶν Ἰουδαίων μέλλοντι ἀνάγεσθαι εἰς τὴν Συρίαν,
ἐγένετο γνώμης τοῦ ὑποστρέφειν διὰ Μακεδονίας.
συνείπετο δὲ αὐτῷ Σώπατρος Πύρρου Βεροιαῖος, 4 17. 10
Θεσσαλονικέων δὲ Ἀρίσταρχος καὶ Σέκουνδος, Ro. 16. 21
καὶ Γάϊος Δερβαῖος καὶ Τιμόθεος, Ἀσιανοὶ δὲ 19. 29

---

37 *θεον*] *θεαν* D*P *614 al* 39 *περαιτερω* B *al d g*] *περι ετερων* ℵADE *pm* lat ς; R 40 *οὐ*] *om* DE *pm d e g* vg sa bo(3) ς 20. 1 *μεταπεμψαμενος* ℵBE *69 pc*; R] *μεταστειλα-* *429 pc*: *προσκαλεσα-* AD *pm* ς | *πορευεσθαι*] *om* D *pc d g* 2 *τα μερη*] *praem παντα* D *d* | *παρακαλεσας αυτους* (*om αυτ. d*)] *χρησαμενος* D 3 *μελλοντι . . . γνωμης του*] *ηθελησεν αναχθηναι εις Σ.· ειπεν δε το Πνευμα αυτω* D *d* (*g*) sy[hmg] (Ephr) 4 *συνειπετο δε αυτω* ℵB *33* lat; R[m]] *μελλοντος ουν εξιεναι αυτου* D *d*: *μ. ουν εξ. α. συνειποντο αυτω* sy[hmg]: *add αχρι* (*μεχρι* D) *της Ασιας* ADE *pl d e g* vg(3) ς; R[t] | *Σωπ.*] *Σωσιπ.* *4** *al c g* co | *Πυρρου*] *om* P *614 al* sy[p, h] ς | *Δερβαιος*] *Δουβ(ε)ριος* D* *d g* | *Ασιανοι*] *Εφεσιοι* D *d* (sy[hmg]) sa

16. 8 5 *Τύχικος καὶ Τρόφιμος· οὗτοι δὲ προελθόντες ἔμε-*
6 *νον ἡμᾶς ἐν Τρῳάδι· ἡμεῖς δὲ ἐξεπλεύσαμεν μετὰ*
τὰς ἡμέρας τῶν ἀζύμων ἀπὸ Φιλίππων, καὶ ἤλθο-
μεν πρὸς αὐτοὺς εἰς τὴν Τρῳάδα ἄχρι ἡμερῶν πέντε,
1 Co. 16. 2 7 *ὅπου διετρίψαμεν ἡμέρας ἑπτά. Ἐν δὲ τῇ μιᾷ*
2. 42, 46 *τῶν σαββάτων συνηγμένων ἡμῶν κλάσαι ἄρτον ὁ*
Παῦλος διελέγετο αὐτοῖς, μέλλων ἐξιέναι τῇ ἐπαύ-
ριον, παρέτεινέν τε τὸν λόγον μέχρι μεσονυκτίου.
8 *ἦσαν δὲ λαμπάδες ἱκαναὶ ἐν τῷ ὑπερῴῳ οὗ ἦμεν*
9 *συνηγμένοι. καθεζόμενος δέ τις νεανίας ὀνόματι*
Εὔτυχος ἐπὶ τῆς θυρίδος, καταφερόμενος ὕπνῳ
βαθεῖ, διαλεγομένου τοῦ Παύλου ἐπὶ πλεῖον, κατ-
ενεχθεὶς ἀπὸ τοῦ ὕπνου ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ τριστέγου
1 K. 17. 21 10 *κάτω καὶ ἤρθη νεκρός. καταβὰς δὲ ὁ Παῦλος*
ἐπέπεσεν αὐτῷ καὶ συνπεριλαβὼν εἶπεν, Μὴ θορυ-
11 *βεῖσθε· ἡ γὰρ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν αὐτῷ ἐστιν. ἀναβὰς*
δὲ καὶ κλάσας τὸν ἄρτον καὶ γευσάμενος, ἐφ'
ἱκανόν τε ὁμιλήσας ἄχρι αὐγῆς, οὕτως ἐξῆλθεν.
12 *ἤγαγον δὲ τὸν παῖδα ζῶντα, καὶ παρεκλήθησαν*
13 *οὐ μετρίως. Ἡμεῖς δὲ προελθόντες ἐπὶ τὸ πλοῖον*
ἀνήχθημεν ἐπὶ τὴν Ἆσσον, ἐκεῖθεν μέλλοντες ἀνα-
λαμβάνειν τὸν Παῦλον· οὕτως γὰρ διατεταγμένος
14 *ἦν, μέλλων αὐτὸς πεζεύειν. ὡς δὲ συνέβαλλεν*

---

4 *Τυχικος*] *Ευτυχος* D *d* 5 *προελθ.* B[c]D *614 pm* latt sy co ς; R[t]] *προσελθ-* ℵAB*E *al*; R[m] 6 *αχρι* (*απο* ℵE *33*) . . . *οπου*] *πεμπταιοι, εν η και* D *d* 8 *λαμπαδες*] *υπολαμπ-* D *d* | *ημεν*] *ησαν* *1 pc* bo ς 9 *καταφερ. υπν. βαθει*] *κατεχομενος υ. βαρει* D 12 *ηγαγον δε τ. παιδα*] *ασπαζομενων δε αυτων ηγαγεν τον νεανισκον* D *d* 13 *προελθοντες* ℵ *al e* bo ς; R] *προσελθ-* AB*E *pm*: *κατελθ-* D *g* sy[p]: *προηλθ[ομε]ν* 𝔭[41] (*d*, *g*) sa *et πλοιον*] *add και* 𝔭[41vid] *g* vg(1) sa

ἡμῖν εἰς τὴν Ἄσσον, ἀναλαβόντες αὐτὸν ἤλθο-
μεν εἰς Μιτυλήνην· κἀκεῖθεν ἀποπλεύσαντες τῇ 15
ἐπιούσῃ κατηντήσαμεν ἄντικρυς Χίου, τῇ δὲ ἑτέρᾳ
παρεβάλομεν εἰς Σάμον, τῇ δὲ ἐχομένῃ ἤλθομεν
εἰς Μίλητον. κεκρίκει γὰρ ὁ Παῦλος παραπλεῦ- 16
σαι τὴν Ἔφεσον, ὅπως μὴ γένηται αὐτῷ χρονοτρι-
βῆσαι ἐν τῇ Ἀσίᾳ· ἔσπευδεν γάρ, εἰ δυνατὸν εἴη 18. 21
αὐτῷ, τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς γενέσθαι εἰς
Ἱεροσόλυμα.

Ἀπὸ δὲ τῆς Μιλήτου πέμψας εἰς Ἔφεσον μετε- 17
καλέσατο τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας. ὡς 18
δὲ παρεγένοντο πρὸς αὐτόν, εἶπεν αὐτοῖς, Ὑμεῖς
ἐπίστασθε, ἀπὸ πρώτης ἡμέρας ἀφ' ἧς ἐπέβην 18. 19; 19. 10
εἰς τὴν Ἀσίαν, πῶς μεθ' ὑμῶν τὸν πάντα χρόνον
ἐγενόμην, δουλεύων τῷ Κυρίῳ μετὰ πάσης τα- 19
πεινοφροσύνης καὶ δακρύων καὶ πειρασμῶν τῶν
συμβάντων μοι ἐν ταῖς ἐπιβουλαῖς τῶν Ἰουδαίων, 3
ὡς οὐδὲν ὑπεστειλάμην τῶν συμφερόντων τοῦ μὴ 20
ἀναγγεῖλαι ὑμῖν καὶ διδάξαι ὑμᾶς δημοσίᾳ καὶ
κατ' οἴκους, διαμαρτυρόμενος Ἰουδαίοις τε καὶ 21
Ἕλλησιν τὴν εἰς Θεὸν μετάνοιαν καὶ πίστιν εἰς
τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν. καὶ νῦν ἰδοὺ δεδεμένος 22

---

15 *ετερα*] *εσπερα* B *pc* bo^{pm} | *τη δε* 2° ℵABE *al* lat arm; R^{t}] *και μειναντες εν Τρωγυλλιω* (*-υλια* D) *τη* 𝔭^{41}D 614 *pm d g* sy sa ϛ; R^{m} | *εχομενη*] *ερχ-* D 69 *al* 16 *οπως μη . . . χρονοτρ.*] *μηποτε γενηθη αυτω κατασχεσις τις* D *d* 18 *αυτον*] *add* *ομοσε* (*ομου* A) *οντων αυτων* AD *d g* vg: *add* *ομοθυμαδον* E *pc e* | *πως . . . εγενομην*] *ως τριετιαν η και πλειον ποταπως μεθ υμων ην* (*i.e.* *ημην?*) *παντος χρονου* D *d g* Lcf 20 *μη*] *om* D *d* | *υμας*] *om* D *d* Hier Lcf 21 *εις τ. Κυρ. ημ. Ιησ.* B *al g* sa; R^{m}] *add* *Χριστον* ℵAE *pm* lat sy^{p} bo ϛ; R^{t}: *δια του Κυριου ημ. Ι-ου Χρ-ου* D

19. 21 ἐγὼ τῷ πνεύματι πορεύομαι εἰς Ἰερουσαλημ, τὰ
23 ἐν αὐτῇ συναντήσοντα ἐμοὶ μὴ εἰδώς, πλὴν ὅτι
9. 16; 21. 4, 11 τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον κατὰ πόλιν διαμαρτύρεταί
24 μοι λέγον ὅτι δεσμὰ καὶ θλίψεις με μένουσιν. ἀλλ'
21. 13 οὐδενὸς λόγου ποιοῦμαι τὴν ψυχὴν τιμίαν ἐμαυτῷ
ὡς τελειώσω τὸν δρόμον μου καὶ τὴν διακονίαν
ἣν ἔλαβον παρὰ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, διαμαρτύρα-
25 σθαι τὸ εὐαγγέλιον τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ. καὶ νῦν
ἰδοὺ ἐγὼ οἶδα ὅτι οὐκέτι ὄψεσθε τὸ πρόσωπόν
μου ὑμεῖς πάντες ἐν οἷς διῆλθον κηρύσσων τὴν
26 βασιλείαν. διότι μαρτύρομαι ὑμῖν ἐν τῇ σήμερον
18. 6 ἡμέρᾳ ὅτι καθαρός εἰμι ἀπὸ τοῦ αἵματος πάντων·
27 οὐ γὰρ ὑπεστειλάμην τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι πᾶσαν
1 Ti. 4. 16 28 τὴν βουλὴν τοῦ Θεοῦ ὑμῖν. προσέχετε ἑαυτοῖς
1 P. 5. 2 καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ, ἐν ᾧ ὑμᾶς τὸ Πνεῦμα τὸ
Ps. 74. 2 Ἅγιον ἔθετο ἐπισκόπους, ποιμαίνειν τὴν ἐκκλη-
σίαν τοῦ Θεοῦ, ἣν περιεποιήσατο διὰ τοῦ αἵματος
29 τοῦ ἰδίου. ἐγὼ οἶδα ὅτι εἰσελεύσονται μετὰ τὴν
Mt. 7. 15; 10. 16; Jn. 10. 12 ἄφιξίν μου λύκοι βαρεῖς εἰς ὑμᾶς μὴ φειδόμενοι

---

22 *συναντησ.*] *συμβησομενα* $\mathfrak{p}^{41}$C *255 1175 pc* sa^{pm} | *ειδως*] *γινωσκων* $\mathfrak{p}^{41}$D *d* 23 *με μενουσιν*] *μεν. μοι εν Ιεροσολυμοις* ($\mathfrak{p}^{41}$)D sy^{h} sa (*614 c d g* $vg^{s, cl}$) 24 *λογ. ποι. την ψυχην* ℵB *pc*; R] *λογον εχω μοι ουδε ποι. τ. ψ. μου* (A)D (*pc*): (*praem τουτων 489 pc*) *λογον ποι. ουδε εχω τ. ψ. μου* E (*614*) *pl* ϛ | *τιμ. εμαυτω*] *om* sa | *δρομ. μου* ℵABD *pc* lat; R] *add μετα χαρας* E *pl e* ϛ | *διακονιαν*] *add του λογου* D *d g* $vg^{s, cl}$ Ambr Ephr | *διαμαρτ.*] *add Ιουδαιοις και Ελλησιν* $\mathfrak{p}^{41}$D *d g* sa(4) Lcf 25 *βασιλειαν* ℵAB *pc* sy^{h}; R] *add του Θεου* E *614 pl e* vg bo^{pc} ϛ: *add του Ιησου* D *d* sa: *add τ. Κυριου Ιησ. g* Lcf 27 *μη*] *om* D* *pc g* Lcf 28 *Θεου* ℵB *614 al* lat ϛ; R^{t}] *Κυριου* ADE *al d e g p* sy^{hmg} sa bo^{pm} Ir^{lat}; R^{m}: *Κυρ. και Θεου* HLP *al* | *αιμ. του ιδιου*] *ιδιου αιμ.* HLP *104 al* ϛ

τοῦ ποιμνίου, καὶ ἐξ ὑμῶν αὐτῶν ἀναστήσονται 30
ἄνδρες λαλοῦντες διεστραμμένα τοῦ ἀποσπᾶν τοὺς 1 Jn. 2. 19 Gal. 4. 17
μαθητὰς ὀπίσω ἑαυτῶν. διὸ γρηγορεῖτε, μνημο- 31 Mk. 13. 35, 37
νεύοντες ὅτι τριετίαν νύκτα καὶ ἡμέραν οὐκ ἐπαυ- 1 Th. 2. 11
σάμην μετὰ δακρύων νουθετῶν ἕνα ἕκαστον. καὶ 32
τὰ νῦν παρατίθεμαι ὑμᾶς τῷ Κυρίῳ καὶ τῷ λόγῳ
τῆς χάριτος αὐτοῦ τῷ δυναμένῳ οἰκοδομῆσαι καὶ
δοῦναι τὴν κληρονομίαν *ἐν* τοῖς ἡγιασμένοις πᾶσιν. Dt. 33. 3, 4
ἀργυρίου ἢ χρυσίου ἢ ἱματισμοῦ οὐδενὸς ἐπεθύ- 33 Mt. 10. 8 1 Co. 9. 12
μησα· αὐτοὶ γινώσκετε ὅτι ταῖς χρείαις μου καὶ 34 1 S. 12. 3
τοῖς οὖσιν μετ᾽ ἐμοῦ ὑπηρέτησαν αἱ χεῖρες αὗται. 18. 3 1 Co. 4. 12 1 Th. 2. 9
πάντα ὑπέδειξα ὑμῖν, ὅτι οὕτως κοπιῶντας δεῖ 35
ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν ἀσθενούντων, μνημονεύειν
τε τῶν λόγων τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, ὅτι αὐτὸς εἶπεν,
Μακάριόν ἐστιν μᾶλλον διδόναι ἢ λαμβάνειν. καὶ 36 21. 5
ταῦτα εἰπών, θεὶς τὰ γόνατα αὐτοῦ σὺν πᾶσιν
αὐτοῖς προσηύξατο. ἱκανὸς δὲ κλαυθμὸς ἐγένετο 37 21. 6 Ro. 16. 16 1 P. 5. 14
πάντων, καὶ ἐπιπεσόντες ἐπὶ τὸν τράχηλον τοῦ
Παύλου κατεφίλουν αὐτόν, ὀδυνώμενοι μάλιστα 38
ἐπὶ τῷ λόγῳ ᾧ εἰρήκει, ὅτι οὐκέτι μέλλουσιν τὸ 25
πρόσωπον αὐτοῦ θεωρεῖν. προέπεμπον δὲ αὐτὸν
εἰς τὸ πλοῖον.

Ὡς δὲ ἐγένετο ἀναχθῆναι *ἡμᾶς ἀποσπασθέντας* **21**
ἀπ᾽ αὐτῶν, εὐθυδρομήσαντες ἤλθομεν εἰς τὴν Κῶ,
τῇ δὲ ἑξῆς εἰς τὴν Ῥόδον κἀκεῖθεν εἰς Πάταρα·
καὶ εὑρόντες πλοῖον διαπερῶν εἰς Φοινίκην, 2

---

32 *Κυριω* B *pc g* sa(2) bo; R^m] *Θεω* ℵADE *pl* lat sy ς; R^t | *πασιν*] *add αυτω η δοξα εις τους αιωνας αμην 614* (sy^h) 35 *Μακαριον*] -*ριος* D* *g* sy^p *et μαλλον διδ. η λαμβ.*] *ο διδους μαλλον η ο λαμβανων* sy^p **21.** 1 *ως δε . . . αποσπ.*] *και επιβαντες ανηχθημεν· αποσπασθεντων δε ημων* D* (*g*, sy^p) | *Πατταρα*] *add* (27. 5) *και Μυρα* (𝔭^{41})D (*g*, sa)

3 ἐπιβάντες ἀνήχθημεν. ἀναφάναντες δὲ τὴν Κύπρον
καὶ καταλιπόντες αὐτὴν εὐώνυμον ἐπλέομεν εἰς
Συρίαν, καὶ κατήλθομεν εἰς Τύρον· ἐκεῖσε γὰρ τὸ
4 πλοῖον ἦν ἀποφορτιζόμενον τὸν γόμον. ἀνευρόν-
τες δὲ τοὺς μαθητὰς ἐπεμείναμεν αὐτοῦ ἡμέρας
11. 12; 20. 23 ἑπτά· οἵτινες τῷ Παύλῳ ἔλεγον διὰ τοῦ Πνεύ-
5 ματος μὴ ἐπιβαίνειν εἰς Ἱεροσόλυμα. ὅτε δὲ
ἐγένετο ἐξαρτίσαι ἡμᾶς τὰς ἡμέρας, ἐξελθόντες
ἐπορευόμεθα προπεμπόντων ἡμᾶς πάντων σὺν
γυναιξὶ καὶ τέκνοις ἕως ἔξω τῆς πόλεως, καὶ
20. 36 θέντες τὰ γόνατα ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν προσευξάμενοι
6 | ἀπησπασάμεθα ἀλλήλους, καὶ ἐνέβημεν εἰς τὸ
7 πλοῖον, ἐκεῖνοι δὲ ὑπέστρεψαν εἰς τὰ ἴδια. Ἡμεῖς
δὲ τὸν πλοῦν διανύσαντες ἀπὸ Τύρου κατηντήσα-
μεν εἰς Πτολεμαΐδα, καὶ ἀσπασάμενοι τοὺς ἀδελ-
8 φοὺς ἐμείναμεν ἡμέραν μίαν παρ' αὐτοῖς. τῇ δὲ
8. 40 ἐπαύριον ἐξελθόντες ἤλθομεν εἰς Καισαρίαν, καὶ
εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκον Φιλίππου τοῦ εὐαγγε-
λιστοῦ ὄντος ἐκ τῶν ἑπτά, ἐμείναμεν παρ' αὐτῷ.
2. 17 9 τούτῳ δὲ ἦσαν θυγατέρες τέσσαρες παρθένοι προ-
10 φητεύουσαι. Ἐπιμενόντων δὲ ἡμέρας πλείους
11. 28 κατῆλθέν τις ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας προφήτης ὀνόματι
11 Ἅγαβος, καὶ ἐλθὼν πρὸς ἡμᾶς καὶ ἄρας τὴν ζώνην
τοῦ Παύλου, δήσας ἑαυτοῦ τοὺς πόδας καὶ τὰς
20. 23 χεῖρας εἶπεν, Τάδε λέγει τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον,
Τὸν ἄνδρα οὗ ἐστιν ἡ ζώνη αὕτη οὕτως δήσουσιν
ἐν Ἰερουσαλὴμ οἱ Ἰουδαῖοι καὶ παραδώσουσιν εἰς
12 χεῖρας ἐθνῶν. ὡς δὲ ἠκούσαμεν ταῦτα, παρεκα-

---

3 *αναφαναντες* ℵB* *al d*; R] -*φανεντες* AE *pm* ς 8 *ηλθομεν*] *οι περι τον Παυλον ηλθον* HLP *al* ς 10 *δε* ABH *al*; R] *add αυτων* ℵ*: *add ημων* ℵ[c]E *pm* ς

λοῦμεν ἡμεῖς τε καὶ οἱ ἐντόπιοι τοῦ μὴ ἀναβαίνειν Mt. 16. 22
αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλημ. τότε ἀπεκρίθη ὁ Παῦλος, 13
Τί ποιεῖτε κλαίοντες καὶ συνθρύπτοντές μου τὴν
καρδίαν; ἐγὼ γὰρ οὐ μόνον δεθῆναι ἀλλὰ καὶ 20. 24
ἀποθανεῖν εἰς Ἱερουσαλημ ἑτοίμως ἔχω ὑπὲρ τοῦ
ὀνόματος τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. μὴ πειθομένου 14
δὲ αὐτοῦ ἡσυχάσαμεν εἰπόντες, Τοῦ Κυρίου τὸ Mt. 26. 39
θέλημα γινέσθω. Jn. 21. 18

Μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας ταύτας ἐπισκευασάμενοι 15
ἀνεβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα· συνῆλθον δὲ καὶ τῶν 16
μαθητῶν ἀπὸ Καισαρίας σὺν ἡμῖν, ἄγοντες παρ' ᾧ
ξενισθῶμεν Μνάσωνί τινι Κυπρίῳ, ἀρχαίῳ μαθη-
τῇ. Γενομένων δὲ ἡμῶν εἰς Ἱεροσόλυμα ἀσμένως 17
ἀπεδέξαντο ἡμᾶς οἱ ἀδελφοί. τῇ δὲ ἐπιούσῃ 18
εἰσῄει ὁ Παῦλος σὺν ἡμῖν πρὸς Ἰάκωβον, πάντες 15. 13
τε παρεγένοντο οἱ πρεσβύτεροι. καὶ ἀσπασάμενος 19 Gal. 1. 19
αὐτοὺς ἐξηγεῖτο καθ' ἓν ἕκαστον ὧν ἐποίησεν ὁ
Θεὸς ἐν τοῖς ἔθνεσιν διὰ τῆς διακονίας αὐτοῦ. οἱ 20
δὲ ἀκούσαντες ἐδόξαζον τὸν Θεόν, εἶπάν τε αὐτῷ,
Θεωρεῖς, ἀδελφέ, πόσαι μυριάδες εἰσὶν ἐν τοῖς

---

13 τοτε απεκριθη] ειπεν δε προς ημας D *d* | συνθρυπτοντες] θορυβουντες D* *d g p* Tert Aug 14 ειποντες] *add* προς αλληλους D *d* 15 τας ημ. ταυτας επισκευασαμενοι] τινας ημ. αποταξαμενοι D^vid 16 αγοντες] ουτοι δε ηγαγον ημας D^vid *d* | ξενισθωμεν] *add* και παραγενομενοι εις τινα κωμην εγενομεθα παρα D^vid *d* sy^hmg | Μνασωνι] Ιασονι ℵ *g p w* vg^s: Νασωνι D*^vid vg^pt 17 Γενομ. δε ημ.] Κακειθεν εξερχομενοι ηλθομεν D^vid *d* (sy^hmg) 18 παντες . . . πρεσβ.] ησαν δε παρ αυτω οι πρεσβ. συνηγμενοι D *d* 20 Θεον ℵABE *pm* lat; R] Κυριον D *al d g* vg(2) sa ς | αυτω] *om* D *d* | εν τοις Ιουδαιοις ABE *pm* lat; R] *om* ℵ *pc*: Ιουδαιων 614 *al* sy^h ς: εν τη -αια D *d g p* sy^p sa

15. 3 Ἰουδαίοις τῶν πεπιστευκότων, καὶ πάντες ζηλω-
Ro. 10. 4 21 ταὶ τοῦ νόμου ὑπάρχουσιν· κατηχήθησαν δὲ περὶ
σοῦ ὅτι ἀποστασίαν διδάσκεις ἀπὸ Μωϋσέως τοὺς
κατὰ τὰ ἔθνη πάντας Ἰουδαίους, λέγων μὴ περι-
16. 3 τέμνειν αὐτοὺς τὰ τέκνα μηδὲ τοῖς ἔθεσιν περι-
22 πατεῖν. τί οὖν ἐστιν; πάντως ἀκούσονται ὅτι
23 ἐλήλυθας. τοῦτο οὖν ποίησον ὅ σοι λέγομεν· εἰσὶν
18. 18 ἡμῖν ἄνδρες τέσσαρες εὐχὴν ἔχοντες ἐφ' ἑαυτῶν·
24 τούτους παραλαβὼν ἁγνίσθητι σὺν αὐτοῖς, καὶ
δαπάνησον ἐπ' αὐτοῖς ἵνα ξυρήσονται τὴν κεφαλήν,
καὶ γνώσονται πάντες ὅτι ὧν κατήχηνται περὶ
σοῦ οὐδέν ἐστιν, ἀλλὰ στοιχεῖς καὶ αὐτὸς φυλάσ-
25 σων τὸν νόμον. περὶ δὲ τῶν πεπιστευκότων ἐθνῶν
ἡμεῖς ἐπεστείλαμεν κρίναντες φυλάσσεσθαι αὐ-
15. 20, 29 τοὺς τό τε εἰδωλόθυτον καὶ αἷμα καὶ πνικτὸν καὶ
Nu. 6. 9–20 26 πορνείαν. τότε ὁ Παῦλος παραλαβὼν τοὺς ἄνδρας
1 Co. 9. 20 τῇ ἐχομένῃ ἡμέρᾳ σὺν αὐτοῖς ἁγνισθεὶς εἰσῄει εἰς
1 Mcc. 3. 49, 50 τὸ ἱερόν, διαγγέλλων τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἡμερῶν
τοῦ ἁγνισμοῦ, ἕως οὗ προσηνέχθη ὑπὲρ ἑνὸς ἑκά-
στου αὐτῶν ἡ προσφορά.
27 Ὡς δὲ ἔμελλον αἱ ἑπτὰ ἡμέραι συντελεῖσθαι, οἱ
ἀπὸ τῆς Ἀσίας Ἰουδαῖοι θεασάμενοι αὐτὸν ἐν τῷ
ἱερῷ συνέχεον πάντα τὸν ὄχλον, καὶ ἐπέβαλαν

---

20 παντες] *add* ουτοι D *328 c d g* vg(2) sy[p] sa Ambst 22 παντως B *614 al* co; R] *add* δει συνελθειν πληθος ℵ*AE *pm* lat: *add* δει πλ. συν. D *al d* ς | ακουσονται] *add* γαρ ADE lat ς 25 ημεις] ουδεν εχουσι λεγειν προς σε· ημ. γαρ D *d g* sa | επεστειλαμεν] απεστ- BD *614 pc* sy[h] bo arm; R[m] | κριναντες (-νοντ- D*)] *add* μηδεν τοιουτον (-το C *al*) τηρειν αυτους ει μη CDE *614 pm d e g* sy[h] ς | και πνικτον] *om* (*cf.* 15. 20) D *d g* Aug 26 εχομενη] ερχ- *69 e*: επιουση D *d* 27 ως δε . . . συντελ.] συντελουμενης δε της εβδομης ημερας D *d g* sa(3)

ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας, | κράζοντες, Ἄνδρες Ἰσραη- 28
λεῖται, βοηθεῖτε· οὗτός ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ κατὰ
τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ νόμου καὶ τοῦ τόπου τούτου
πάντας πανταχῇ διδάσκων, ἔτι τε καὶ Ἕλληνας 6 13 Ezk. 44. 7
εἰσήγαγεν εἰς τὸ ἱερὸν καὶ κεκοίνωκεν τὸν ἅγιον
τόπον τοῦτον. ἦσαν γὰρ προεωρακότες Τρόφιμον 29 20. 4
τὸν Ἐφέσιον ἐν τῇ πόλει σὺν αὐτῷ, ὃν ἐνόμιζον 2 Ti. 4. 20
ὅτι εἰς τὸ ἱερὸν εἰσήγαγεν ὁ Παῦλος. ἐκινήθη τε 30
ἡ πόλις ὅλη καὶ ἐγένετο συνδρομὴ τοῦ λαοῦ, καὶ
ἐπιλαβόμενοι τοῦ Παύλου εἷλκον αὐτὸν ἔξω τοῦ
ἱεροῦ, καὶ εὐθέως ἐκλείσθησαν αἱ θύραι. Ζητούν- 31
των τε αὐτὸν ἀποκτεῖναι ἀνέβη φάσις τῷ χιλιάρχῳ
τῆς σπείρης ὅτι ὅλη συγχύννεται Ἰερουσαλήμ·
ὃς ἐξαυτῆς παραλαβὼν στρατιώτας καὶ ἑκατον- 32
τάρχας κατέδραμεν ἐπ' αὐτούς· οἱ δὲ ἰδόντες τὸν
χιλίαρχον καὶ τοὺς στρατιώτας ἐπαύσαντο τύ-
πτοντες τὸν Παῦλον. τότε ἐγγίσας ὁ χιλίαρχος 33
ἐπελάβετο αὐτοῦ καὶ ἐκέλευσεν δεθῆναι ἁλύσεσι 11; 20. 23
δυσί, καὶ ἐπυνθάνετο τίς εἴη καὶ τί ἐστιν πεποιη-
κώς. ἄλλοι δὲ ἄλλο τι ἐπεφώνουν ἐν τῷ ὄχλῳ· 34
μὴ δυναμένου δὲ αὐτοῦ γνῶναι τὸ ἀσφαλὲς διὰ
τὸν θόρυβον, ἐκέλευσεν ἄγεσθαι αὐτὸν εἰς τὴν
παρεμβολήν. ὅτε δὲ ἐγένετο ἐπὶ τοὺς ἀναβα- 35
θμούς, συνέβη βαστάζεσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν στρα-
τιωτῶν διὰ τὴν βίαν τοῦ ὄχλου· ἠκολούθει γὰρ τὸ 36 22. 22
πλῆθος τοῦ λαοῦ κράζοντες, Αἶρε αὐτόν. Μέλ- 37 Lk. 23. 18
λων τε εἰσάγεσθαι εἰς τὴν παρεμβολὴν ὁ Παῦλος
λέγει τῷ χιλιάρχῳ, Εἰ ἔξεστίν μοι εἰπεῖν τι πρὸς

---

29 ενομιζον] -μισαμεν D 35 οχλου] λαου D lat sy[p] 36 του λαου] τ. οχλου 614 *pc* sy[h]: *om* D *d g* 37 ο Π. λεγ. τω χιλ.] τω χιλ. αποκριθεις ειπεν D *d*

38 σέ; ὁ δὲ ἔφη, Ἑλληνιστὶ γινώσκεις; | οὐκ ἄρα σὺ
5. 36, 37 εἶ ὁ Αἰγύπτιος ὁ πρὸ τούτων τῶν ἡμερῶν ἀνα-
στατώσας καὶ ἐξαγαγὼν εἰς τὴν ἔρημον τοὺς τε-
39 τρακισχιλίους ἄνδρας τῶν σικαρίων; εἶπεν δὲ ὁ
Παῦλος, Ἐγὼ ἄνθρωπος μέν εἰμι Ἰουδαῖος, Ταρ-
9. 11 σεύς, τῆς Κιλικίας οὐκ ἀσήμου πόλεως πολίτης·
δέομαι δέ σου, ἐπίτρεψόν μοι λαλῆσαι πρὸς τὸν
40 λαόν. ἐπιτρέψαντος δὲ αὐτοῦ ὁ Παῦλος ἑστὼς ἐπὶ
τῶν ἀναβαθμῶν κατέσεισεν τῇ χειρὶ τῷ λαῷ· πολ-
λῆς δὲ σιγῆς γενομένης προσεφώνησεν τῇ Ἑβραΐδι
διαλέκτῳ λέγων,

7. 2; 13. 26 **22** Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατέ μου τῆς
21. 40 2 πρὸς ὑμᾶς νυνὶ ἀπολογίας. — ἀκούσαντες δὲ ὅτι
τῇ Ἑβραΐδι διαλέκτῳ προσεφώνει αὐτοῖς μᾶλλον
3–21: 3 παρέσχον ἡσυχίαν. καὶ φησίν, — | Ἐγώ εἰμι ἀνὴρ
9. 1–29; 26. 9–20 Ἰουδαῖος, γεγεννημένος ἐν Ταρσῷ τῆς Κιλικίας,
5. 34 ἀνατεθραμμένος δὲ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, παρὰ τοὺς
Ro. 10. 2 πόδας Γαμαλιηλ πεπαιδευμένος κατὰ ἀκρίβειαν
τοῦ πατρῴου νόμου, ζηλωτὴς ὑπάρχων τοῦ Θεοῦ
4 καθὼς πάντες ὑμεῖς ἐστε σήμερον· ὃς ταύτην τὴν
8. 3 Ὁδὸν ἐδίωξα ἄχρι θανάτου, δεσμεύων καὶ παρα-
5 διδοὺς εἰς φυλακὰς ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας, ὡς
καὶ ὁ ἀρχιερεὺς μαρτυρεῖ μοι καὶ πᾶν τὸ πρεσβυ-
τέριον· παρ' ὧν καὶ ἐπιστολὰς δεξάμενος πρὸς
τοὺς ἀδελφοὺς εἰς Δαμασκὸν ἐπορευόμην, ἄξων

---

38 αναστατωσας] εξαναστ. E 39 Ταρσευς . . . πολιτης] (22. 3) εν Ταρσω δε της Κιλ. γεγεννημενος D (sy^p) 40 τω λαω] προς αυτους D *d* sy^p | σιγης] ησυχιας D sa **22.** 2 αυτοις] *om* D *d g* 3 του Θεου] του νομου *88* lat: (Gal. 1. 14) των πατρικων μου παραδοσεων sy^h: *om 614 pc* vg^pc 5 αρχιερευς] *add* Ανανιας *614 pc* sy^h | προς τ. αδ.] παρα των -φων D : *om* sa

καὶ τοὺς ἐκεῖσε ὄντας δεδεμένους εἰς Ἰερουσαλημ
ἵνα τιμωρηθῶσιν. Ἐγένετο δέ μοι πορευομένῳ καὶ 6
ἐγγίζοντι τῇ Δαμασκῷ περὶ μεσημβρίαν ἐξαίφνης
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ περιαστράψαι φῶς ἱκανὸν περὶ
ἐμέ, ἔπεσά τε εἰς τὸ ἔδαφος καὶ ἤκουσα φωνῆς 7
λεγούσης μοι, Σαουλ Σαουλ, τί με διώκεις; ἐγὼ 8
δὲ ἀπεκρίθην, Τίς εἶ, Κύριε; εἶπέν τε πρὸς ἐμέ,
Ἐγώ εἰμι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος, ὃν σὺ διώκεις.
οἱ δὲ σὺν ἐμοὶ ὄντες τὸ μὲν φῶς ἐθεάσαντο, τὴν 9   Sap. 18. 1
δὲ φωνὴν οὐκ ἤκουσαν τοῦ λαλοῦντός μοι. εἶπον 10
δέ, Τί ποιήσω, Κύριε; ὁ δὲ Κύριος εἶπεν πρός με,
Ἀναστὰς πορεύου εἰς Δαμασκόν, κἀκεῖ σοι λαλη-
θήσεται περὶ πάντων ὧν τέτακταί σοι ποιῆσαι.
ὡς δὲ οὐκ ἐνέβλεπον ἀπὸ τῆς δόξης τοῦ φωτὸς 11
ἐκείνου, χειραγωγούμενος ὑπὸ τῶν συνόντων μοι
ἦλθον εἰς Δαμασκόν. Ἀνανίας δέ τις, ἀνὴρ εὐλα- 12
βὴς κατὰ τὸν νόμον, μαρτυρούμενος ὑπὸ πάντων
τῶν κατοικούντων Ἰουδαίων, ἐλθὼν πρὸς ἐμὲ καὶ 13
ἐπιστὰς εἶπέν μοι, Σαουλ ἀδελφέ, ἀνάβλεψον. κἀ-
γὼ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἀνέβλεψα εἰς αὐτόν. ὁ δὲ εἶπεν, 14
Ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν προεχειρίσατό σε
γνῶναι τὸ θέλημα αὐτοῦ καὶ ἰδεῖν τὸν Δίκαιον καὶ   3. 14
ἀκοῦσαι φωνὴν ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, ὅτι ἔσῃ 15
μάρτυς αὐτῷ πρὸς πάντας ἀνθρώπους ὧν ἑώρακας

---

6 vs.] *εγγιζ. δε μοι μεσ-ιας Δ-ω εξαιφν. απο του ουρ. περιηστραψε με φως* D   7 *διωκεις*] *add* (26. 14) *σκληρον σοι προς κεντρα λακτιζειν* E *255 e g* sy^hmg   9 *εθεασαντο* ℵABH *al d* vg sy^p; R] *add και εμφοβοι εγενοντο* DE *614 pm e g* sy^h sa ς   11 *ως*] *αναστας* (*1611*) *d g* sy^hmg sa Ephr   12 *κατοικ.*] *add εν* (*add τη* 𝔭^41) *Δαμασκω* 𝔭^41 HLΨ *69 614 al c p*^c vg^pc sy^hmg   13 *εις αυτον*] *om* 𝔭^41 *5 d* sa

16 καὶ ἤκουσας. καὶ νῦν τί μέλλεις; ἀναστὰς βά-
2 Ti. 2. 22 πτισαι καὶ ἀπόλουσαι τὰς ἁμαρτίας σου, ἐπι-
9. 26; 11. 30 Gal. 1. 18, 19 17 καλεσάμενος τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Ἐγένετο δέ μοι
ὑποστρέψαντι εἰς Ἰερουσαλημ καὶ προσευχομένου
18 μου ἐν τῷ ἱερῷ γενέσθαι με ἐν ἐκστάσει, καὶ ἰδεῖν
αὐτὸν λέγοντά μοι, Σπεῦσον καὶ ἔξελθε ἐν τάχει
ἐξ Ἰερουσαλημ, διότι οὐ παραδέξονταί σου μαρτυ-
4 19 ρίαν περὶ ἐμοῦ. κἀγὼ εἶπον, Κύριε, αὐτοὶ ἐπί-
στανται ὅτι ἐγὼ ἤμην φυλακίζων καὶ δέρων κατὰ
20 τὰς συναγωγὰς τοὺς πιστεύοντας ἐπὶ σέ· καὶ ὅτε
ἐξεχύννετο τὸ αἷμα Στεφάνου τοῦ μάρτυρός σου,
7. 58; 8. 1 καὶ αὐτὸς ἤμην ἐφεστὼς καὶ συνευδοκῶν καὶ
21 φυλάσσων τὰ ἱμάτια τῶν ἀναιρούντων αὐτόν. καὶ
9. 15; 13. 2 εἶπεν πρός με, Πορεύου, ὅτι ἐγὼ εἰς ἔθνη μακρὰν
22 ἐξαποστελῶ σε. Ἤκουον δὲ αὐτοῦ ἄχρι τούτου
21. 36 τοῦ λόγου, καὶ ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν λέγοντες,
Αἶρε ἀπὸ τῆς γῆς τὸν τοιοῦτον· οὐ γὰρ καθῆκεν
23 αὐτὸν ζῆν. κραυγαζόντων τε αὐτῶν καὶ ῥιπτούν-
των τὰ ἱμάτια καὶ κονιορτὸν βαλλόντων εἰς τὸν
24 ἀέρα, ἐκέλευσεν ὁ χιλίαρχος εἰσάγεσθαι αὐτὸν εἰς
τὴν παρεμβολήν, εἴπας μάστιξιν ἀνετάζεσθαι αὐ-
τόν, ἵνα ἐπιγνῷ δι' ἣν αἰτίαν οὕτως ἐπεφώνουν
25 αὐτῷ. ὡς δὲ προέτειναν αὐτὸν τοῖς ἱμᾶσιν, εἶπεν
πρὸς τὸν ἑστῶτα ἑκατόνταρχον ὁ Παῦλος, Εἰ
16. 37; 23. 27 ἄνθρωπον Ῥωμαῖον καὶ ἀκατάκριτον ἔξεστιν ὑμῖν
26 μαστίζειν; ἀκούσας δὲ ὁ ἑκατοντάρχης προσελ-
θὼν τῷ χιλιάρχῳ ἀπήγγειλεν λέγων, Τί μέλλεις
ποιεῖν; ὁ γὰρ ἄνθρωπος οὗτος Ῥωμαῖός ἐστιν.

20 μαρτυρος] πρωτομαρτ- L *69 al* sy[h] | συνευδοκων] *add* τη αναιρεσει αυτου *614 pl* ς 23 αερα] ουρανον D *g* vg(1) sy[p] 26 εκατοντ.] *add* οτι Ρωμαιον εαυτον λεγει D *g* vg[pc] | Τι ℵABE *pm* lat bo; R] *praem* Ορα D *al g p* sa ς

προσελθὼν δὲ ὁ χιλίαρχος εἶπεν αὐτῷ, Λέγε μοι, 27
σὺ Ῥωμαῖος εἶ; ὁ δὲ ἔφη, Ναί. ἀπεκρίθη δὲ ὁ 28
χιλίαρχος, Ἐγὼ πολλοῦ κεφαλαίου τὴν πολιτείαν
ταύτην ἐκτησάμην. ὁ δὲ Παῦλος ἔφη, Ἐγὼ δὲ
καὶ γεγέννημαι. εὐθέως οὖν ἀπέστησαν ἀπ' αὐτοῦ 29
οἱ μέλλοντες αὐτὸν ἀνετάζειν· καὶ ὁ χιλίαρχος δὲ
ἐφοβήθη ἐπιγνοὺς ὅτι Ῥωμαῖός ἐστιν καὶ ὅτι
αὐτὸν ἦν δεδεκώς.

Τῇ δὲ ἐπαύριον βουλόμενος γνῶναι τὸ ἀσφαλές, 30
τὸ τί κατηγορεῖται ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, ἔλυσεν
αὐτόν, καὶ ἐκέλευσεν συνελθεῖν τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ
πᾶν τὸ συνέδριον, καὶ καταγαγὼν τὸν Παῦλον
ἔστησεν εἰς αὐτούς. ἀτενίσας δὲ ὁ Παῦλος τῷ **23** 24. 16
συνεδρίῳ εἶπεν, Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ πάσῃ συνει- 22. 1
δήσει ἀγαθῇ πεπολίτευμαι τῷ Θεῷ ἄχρι ταύτης
τῆς ἡμέρας. ὁ δὲ ἀρχιερεὺς Ἁνανίας ἐπέταξεν 2 Jn. 18. 22, 23
τοῖς παρεστῶσιν αὐτῷ τύπτειν αὐτοῦ τὸ στόμα.
τότε ὁ Παῦλος πρὸς αὐτὸν εἶπεν, Τύπτειν σε μέλ- 3
λει ὁ Θεός, τοῖχε κεκονιαμένε· καὶ σὺ κάθῃ κρίνων Mt. 23. 27
με κατὰ τὸν νόμον, καὶ παρανομῶν κελεύεις με Ezk. 13. 10–15
τύπτεσθαι; οἱ δὲ παρεστῶτες εἶπαν, Τὸν ἀρχιερέα 4 Lv. 19. 15
τοῦ Θεοῦ λοιδορεῖς; ἔφη τε ὁ Παῦλος, Οὐκ ᾔδειν, 5 Ex. 22. 28
ἀδελφοί, ὅτι ἔστιν ἀρχιερεύς· γέγραπται γὰρ ὅτι
Ἄρχοντα τοῦ λαοῦ σου οὐκ ἐρεῖς κακῶς. *γνοὺς δὲ* 6 4. 2; 22. 31 26. 5
ὁ Παῦλος ὅτι τὸ ἓν μέρος ἐστὶν Σαδδουκαίων τὸ

---

28 *Εγω πολλου*] *Ε. οιδα ποσου* D: Tam facile te dicis civem Romanum esse? ego enim scio quanto Beda[pt] 29 *ευθεως ουν*] *τοτε* D (*abhinc deest* D) | *δεδεκως*] *add και παραχρημα ελυσεν αυτον 614* sy[h] sa 30 *ελυσεν αυτον*] *praem πεμψας 614 pc* sy[h]: *add απο των δεσμων* HLP *al* ς 23. 1 *ο* (*om* B *614 pc*) *Π. τω συν.* BHLP *pm* ς; R] *trsp τω συν. ο Π.* ℵAE *al*

δὲ ἕτερον Φαρισαίων ἔκραζεν ἐν τῷ συνεδρίῳ,
Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ Φαρισαῖός εἰμι, υἱὸς Φαρι-
σαίων· περὶ ἐλπίδος καὶ ἀναστάσεως νεκρῶν κρί-
7 νομαι. τοῦτο δὲ αὐτοῦ λαλοῦντος ἐγένετο στάσις
τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων, καὶ ἐσχίσθη τὸ
Mt. 22. 23 8 πλῆθος. Σαδδουκαῖοι γὰρ λέγουσιν μὴ εἶναι ἀνά-
στασιν μήτε ἄγγελον μήτε πνεῦμα, Φαρισαῖοι δὲ
25. 25; 5. 39 9 ὁμολογοῦσιν τὰ ἀμφότερα. ἐγένετο δὲ κραυγὴ
μεγάλη, καὶ ἀναστάντες τινὲς τῶν γραμματέων
τοῦ μέρους τῶν Φαρισαίων διεμάχοντο λέγον-
τες, Οὐδὲν κακὸν εὑρίσκομεν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ
τούτῳ· εἰ δὲ πνεῦμα ἐλάλησεν αὐτῷ ἢ ἄγγελος —.
10 Πολλῆς δὲ γινομένης στάσεως φοβηθεὶς ὁ χιλί-
αρχος μὴ διασπασθῇ ὁ Παῦλος ὑπ' αὐτῶν,
ἐκέλευσεν τὸ στράτευμα καταβὰν ἁρπάσαι αὐτὸν
ἐκ μέσου αὐτῶν ἄγειν τε εἰς τὴν παρεμβολήν.
18. 9 11 Τῇ δὲ ἐπιούσῃ νυκτὶ ἐπιστὰς αὐτῷ ὁ Κύριος εἶπεν,
19. 21; Θάρσει· ὡς γὰρ διεμαρτύρω τὰ περὶ ἐμοῦ εἰς
28. 16, 23 Ἰερουσαλημ, οὕτω σε δεῖ καὶ εἰς Ῥώμην μαρτυρῆ-
12 σαι. Γενομένης δὲ ἡμέρας ποιήσαντες συστρο-
φὴν οἱ Ἰουδαῖοι ἀνεθεμάτισαν ἑαυτούς, λέγοντες
μήτε φαγεῖν μήτε πεῖν ἕως οὗ ἀποκτείνωσιν τὸν
13 Παῦλον. ἦσαν δὲ πλείους τεσσεράκοντα οἱ ταύτην
14 τὴν συνωμοσίαν ποιησάμενοι· οἵτινες προσελθόν-
τες τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ τοῖς πρεσβυτέροις εἶπαν,

---

6 Φαρισαιων 2° ℵAB *al* lat sy^{p}; R] -σαιου E *614 1739* *pm e* sy^{h} sa bo^{pm} ς 9 αγγελος (—.] ; R)] *add* μη θεομαχωμεν HLP *614 pm* sa ς 10 γινομενης ℵB *pc*; R] γεν- AE *pl* ς 12 ποιησ. συστροφην οι Ιουδαιοι] [. . .] βοηθειαν συστραφεντες τινες των Ιουδαιων 𝔭^{48}: ποι. τινες των Ι-αιων συστροφην HP (*trsp* L 69) *al* sa(4) ς 13 ταυτ. τ. συν. ποιησ.] αναθεματισαντες εαυτους 𝔭^{48} *b* sy^{h}

Ἀναθέματι ἀνεθεματίσαμεν ἑαυτοὺς μηδενὸς γεύ-
σασθαι ἕως οὗ ἀποκτείνωμεν τὸν Παῦλον. νῦν 15
οὖν ὑμεῖς ἐμφανίσατε τῷ χιλιάρχῳ σὺν τῷ συνε-
δρίῳ ὅπως καταγάγῃ αὐτὸν εἰς ὑμᾶς ὡς μέλλον-
τας διαγινώσκειν ἀκριβέστερον τὰ περὶ αὐτοῦ·
ἡμεῖς δὲ πρὸ τοῦ ἐγγίσαι αὐτὸν ἕτοιμοί ἐσμεν τοῦ
ἀνελεῖν αὐτόν. Ἀκούσας δὲ ὁ υἱὸς τῆς ἀδελφῆς 16
Παύλου τὴν ἐνέδραν, παραγενόμενος καὶ εἰσελθὼν
εἰς τὴν παρεμβολὴν ἀπήγγειλεν τῷ Παύλῳ. προσ- 17
καλεσάμενος δὲ ὁ Παῦλος ἕνα τῶν ἑκατονταρχῶν
ἔφη, Τὸν νεανίαν τοῦτον ἄπαγε πρὸς τὸν χιλίαρ-
χον, ἔχει γὰρ ἀπαγγεῖλαί τι αὐτῷ. ὁ μὲν οὖν 18
παραλαβὼν αὐτὸν ἤγαγεν πρὸς τὸν χιλίαρχον καὶ
φησίν, Ὁ δέσμιος Παῦλος προσκαλεσάμενός με
ἠρώτησεν τοῦτον τὸν νεανίσκον ἀγαγεῖν πρὸς σέ,
ἔχοντά τι λαλῆσαί σοι. ἐπιλαβόμενος δὲ τῆς χειρὸς 19
αὐτοῦ ὁ χιλίαρχος καὶ ἀναχωρήσας κατ' ἰδίαν
ἐπυνθάνετο, Τί ἐστιν ὃ ἔχεις ἀπαγγεῖλαί μοι;
εἶπεν δὲ ὅτι Οἱ Ἰουδαῖοι συνέθεντο τοῦ ἐρωτῆσαί 20
σε ὅπως αὔριον τὸν Παῦλον καταγάγῃς εἰς τὸ συνέ-
δριον ὡς μέλλων τι ἀκριβέστερον πυνθάνεσθαι περὶ
αὐτοῦ. σὺ οὖν μὴ πεισθῇς αὐτοῖς· ἐνεδρεύουσιν 21
γὰρ αὐτὸν ἐξ αὐτῶν ἄνδρες πλείους τεσσεράκοντα,
οἵτινες ἀνεθεμάτισαν ἑαυτοὺς μήτε φαγεῖν μήτε
πεῖν ἕως οὗ ἀνέλωσιν αὐτόν, καὶ νῦν εἰσιν ἕτοιμοι

---

14 *γευσασθαι*] *add το συνολ[ον]* 𝔭48 *g b* Lcf   15 *υμεις . . . συνεδριω*] *παρακαλουμεν υμας ποιησατε ημιν τουτο συναγαγεντες το συνεδριον* (𝔭48) *b* sy^hmg (*g*, sa) | *οπως*] *add αυριον 614 al* ς | *εγγισαι*] *add υμιν* 𝔭48 sy^p, h vg(2) bo | *ανελειν αυτον*] *add εαν δεη και αποθανειν 614 b* sy^hmg
20 *μελλων* ABE *al e* bo; R] *μελλον* ℵ* *33* : *μελλοντα* P *al* : *-ντες 226 al* lat sy sa ς : *-ντας 255 pc* : *-ντων* ℵ^c *614 al*

22 προσδεχόμενοι τὴν ἀπὸ σοῦ ἐπαγγελίαν. ὁ μὲν
οὖν χιλίαρχος ἀπέλυσε τὸν νεανίσκον, παραγγεί-
λας μηδενὶ ἐκλαλῆσαι ὅτι ταῦτα ἐνεφάνισας πρὸς
23 ἐμέ. Καὶ προσκαλεσάμενός τινας δύο τῶν ἑκα-
τονταρχῶν εἶπεν, Ἑτοιμάσατε στρατιώτας δια-
κοσίους ὅπως πορευθῶσιν ἕως Καισαρίας, καὶ
ἱππεῖς ἑβδομήκοντα καὶ δεξιολάβους διακοσίους,
24 ἀπὸ τρίτης ὥρας τῆς νυκτός, | κτήνη τε παραστῆ-
σαι, ἵνα ἐπιβιβάσαντες τὸν Παῦλον διασώσωσι
25 πρὸς Φήλικα τὸν ἡγεμόνα, γράψας ἐπιστολὴν
Lk. 1. 3 26 ἔχουσαν τὸν τύπον τοῦτον, Κλαύδιος Λυσίας τῷ
27 κρατίστῳ ἡγεμόνι Φήλικι χαίρειν. Τὸν ἄνδρα
τοῦτον συλλημφθέντα ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων καὶ μέλ-
λοντα ἀναιρεῖσθαι ὑπ' αὐτῶν ἐπιστὰς σὺν τῷ στρα-
21. 33; 22. 25 τεύματι ἐξειλάμην, μαθὼν ὅτι Ῥωμαῖός ἐστιν·
22. 30 28 βουλόμενός τε ἐπιγνῶναι τὴν αἰτίαν δι' ἣν ἐνεκά-
6. 9 18. 14, 15 29 λουν αὐτῷ, κατήγαγον εἰς τὸ συνέδριον αὐτῶν· ὃν
εὗρον ἐγκαλούμενον περὶ ζητημάτων τοῦ νόμου
αὐτῶν, μηδὲν δὲ ἄξιον θανάτου ἢ δεσμῶν ἔχοντα

---

23 εβδομηκοντα] εκατον *614 b* sy^{hmg} sa: *XX g* | δεξιολαβους] -βολους A 24 διασωσ.] *praem* (*add b* sy^{hmg}) νυκτος *614* | πρ. Φ. τ. ηγ.] *add* εφοβηθη γαρ μηποτε εξαρπασαντες αυτον οι Ιουδαιοι αποκτεινωσιν και αυτος μεταξυ εγκλημα εχη ως ειληφως αργυρια $\mathfrak{p}^{48}$ (*614, 2147*) *c g p* vg$^{s, cl}$ sy^{h} 25 γραψας] γρ. δε αυτοις $\mathfrak{p}^{48}$: εγραψε δε *614*: εγρ. δε και *2147*: εγρ. δε κ. εδωκεν αυτοις sy^{p} | εχ. (περιεχ. A *al* ς) τ. τ. τ. ℵBE *al*; R] περιεχ. ταδε *614* vg: εν η εγεγραπτο $\mathfrak{p}^{48}$: εν η ταυτα sy^{hmg} 26 τω κρ. ηγ. Φ.] *trsp* Φ. τω κρ. ηγ. $\mathfrak{p}^{48}$ *g*: κρ. ηγ. Φ. *614*: τω κρ. ηγ. *1838* 27 εξειλαμην] ερυσαμην $\mathfrak{p}^{48}$ | μαθ. . . . εστιν] κραζον[τα και λεγοντα εαυτον] ειναι Ρωμαιον $\mathfrak{p}^{48}$ *g* 28 κατηγαγον . . . αυτων] *om* B* *81*; R^{m} 29 αυτων] Μωυσεως και Ιησου τινος ($\mathfrak{p}^{48?}$) (*614*) *2147 g* sy^{hmg}

ἔγκλημα. μηνυθείσης δέ μοι ἐπιβουλῆς εἰς τὸν 30
ἄνδρα ἔσεσθαι, ἐξαυτῆς ἔπεμψα πρός σέ, παραγ- 24. 8
γείλας καὶ τοῖς κατηγόροις λέγειν πρὸς αὐτὸν ἐπὶ
σοῦ. Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται κατὰ τὸ διατετα- 31
γμένον αὐτοῖς ἀναλαβόντες τὸν Παῦλον ἤγαγον
διὰ νυκτὸς εἰς τὴν Ἀντιπατρίδα· τῇ δὲ ἐπαύριον 32
ἐάσαντες τοὺς ἱππεῖς ἀπέρχεσθαι σὺν αὐτῷ, ὑπέ-
στρεψαν εἰς τὴν παρεμβολήν· οἵτινες εἰσελθόντες 33
εἰς τὴν Καισαρίαν καὶ ἀναδόντες τὴν ἐπιστολὴν
τῷ ἡγεμόνι, παρέστησαν καὶ τὸν Παῦλον αὐτῷ.
ἀναγνοὺς δὲ καὶ ἐπερωτήσας ἐκ ποίας ἐπαρχείας 34 22. 3
ἐστίν, καὶ πυθόμενος ὅτι ἀπὸ Κιλικίας, | Διακού- 35
σομαί σου, ἔφη, ὅταν καὶ οἱ κατήγοροί σου παρα-
γένωνται· κελεύσας ἐν τῷ πραιτωρίῳ τοῦ Ἡρῴδου
φυλάσσεσθαι αὐτόν.

Μετὰ δὲ πέντε ἡμέρας κατέβη ὁ ἀρχιερεὺς 24
Ἁνανίας μετὰ πρεσβυτέρων τινῶν καὶ ῥήτορος
Τερτύλλου τινός, οἵτινες ἐνεφάνισαν τῷ ἡγεμόνι
κατὰ τοῦ Παύλου. κληθέντος δὲ αὐτοῦ ἤρξατο 2
κατηγορεῖν ὁ Τέρτυλλος λέγων, Πολλῆς εἰρήνης
τυγχάνοντες διὰ σοῦ καὶ διορθωμάτων γινομένων
τῷ ἔθνει τούτῳ διὰ τῆς σῆς προνοίας, πάντῃ τε 3
καὶ πανταχοῦ ἀποδεχόμεθα, κράτιστε Φῆλιξ, μετὰ 23. 26; 26. 25

29 εγκλημα] *add* εξηγαγον αυτον μολις τη βια *614* (*g*) sy[h] 30 εσεσθαι, εξαυτης B bo[pl]; R] εσ. εξ αυτων, ℵAE *al*: μελλειν εσ. υπο των Ιουδαιων, εξαυτης HLP *pm* ϛ | επι σου AB *g* vg[w] co; R[t]] *add* · ερρωσο ℵEL *pm* vg[s, cl] ϛ; R[m]: *add* · ερρωσθε HP *al* 34, 35 και επερ. . . . εφη] την επιστολην επερωτησε τον Παυλον, Εκ ποι. επ. ει; εφη Κιλιξ. και πυθ. εφη, Ακουσομαι σου *614* (*g*) sy[hmg] 24. 2 αυτου] *om* B | διορθωματων ℵABE *614 al*; R] κατορθ. HLP *pm* ϛ 2, 3 (προνοιας, π. τε και πανταχου] προνοιας παντη τε κ. παντ., bo ϛ)

4 πάσης εὐχαριστίας. ἵνα δὲ μὴ ἐπὶ πλεῖόν σε
ἐνκόπτω, παρακαλῶ ἀκοῦσαί σε ἡμῶν συντόμως
5 τῇ σῇ ἐπιεικείᾳ. εὑρόντες γὰρ τὸν ἄνδρα τοῦτον
17.6 λοιμὸν καὶ κινοῦντα στάσεις πᾶσιν τοῖς Ἰουδαίοις
τοῖς κατὰ τὴν οἰκουμένην πρωτοστάτην τε τῆς
21.28 6 τῶν Ναζωραίων αἱρέσεως, ὃς καὶ τὸ ἱερὸν ἐπεί-
23.30 8 ρασεν βεβηλῶσαι, ὃν καὶ ἐκρατήσαμεν, | παρ᾽ οὗ
δυνήσῃ αὐτὸς ἀνακρίνας περὶ πάντων τούτων ἐπι-
9 γνῶναι ὧν ἡμεῖς κατηγοροῦμεν αὐτοῦ. συνεπέ-
θεντο δὲ καὶ οἱ Ἰουδαῖοι φάσκοντες ταῦτα οὕτως
10 ἔχειν. Ἀπεκρίθη τε ὁ Παῦλος, νεύσαντος αὐτῷ
τοῦ ἡγεμόνος λέγειν, Ἐκ πολλῶν ἐτῶν ὄντα σε
κριτὴν τῷ ἔθνει τούτῳ ἐπιστάμενος εὐθύμως τὰ
11 περὶ ἐμαυτοῦ ἀπολογοῦμαι, δυναμένου σου ἐπι-
21.17 γνῶναι ὅτι οὐ πλείους εἰσίν μοι ἡμέραι δώδεκα ἀφ᾽
12 ἧς ἀνέβην προσκυνήσων εἰς Ἰερουσαλημ· καὶ οὔτε
ἐν τῷ ἱερῷ εὗρόν με πρός τινα διαλεγόμενον ἢ
ἐπίστασιν ποιοῦντα ὄχλου, οὔτε ἐν ταῖς συναγω-
13 γαῖς οὔτε κατὰ τὴν πόλιν, οὐδὲ παραστῆσαι δύναν-
14 ταί σοι περὶ ὧν νυνὶ κατηγοροῦσίν μου. ὁμολογῶ
5 δὲ τοῦτό σοι, ὅτι κατὰ τὴν Ὁδὸν ἣν λέγουσιν αἵρε-
σιν οὕτως λατρεύω τῷ πατρῴῳ Θεῷ, πιστεύων

---

6 εκρατησαμεν ℵAB *383 al* vg[w] co; R[t]] *add* και κατα τον ημετερον νομον ηθελησαμεν κριναι (-νειν *614 al*) · (7) παρελθων δε Λυσιας ο χιλιαρχος μετα πολλης βιας εκ των χειρων ημων απηγαγεν, (8) κελευσας τους κατηγορους αυτου ερχεσθαι επι σε Ψ (E *69 614*) *pm c e g p[c] dem* vg[s, cl] sy ϛ; R[m] 9 συνεπ. δε] ειποντος (*add* δε *614*) αυτου ταυτα συνεπ. *614 2147* sy[h] 10 λεγειν] defensionem habere pro se. statum autem divinum assumens dixit sy[hmg] | κριτην] *add* δικαιον E *614 pm e* sy[h] | ευθυμως] -μοτερον HLP *pm* ϛ 12 επιστασιν ℵABE *al*; R] επισυστασιν HLP *pm* ϛ

πᾶσι τοῖς κατὰ τὸν νόμον καὶ τοῖς ἐν τοῖς προφήταις
γεγραμμένοις, | ἐλπίδα ἔχων εἰς τὸν Θεόν, ἣν καὶ 15
αὐτοὶ οὗτοι προσδέχονται, ἀνάστασιν μέλλειν ἔσε- Dn. 12. 2
σθαι δικαίων τε καὶ ἀδίκων. ἐν τούτῳ καὶ αὐτὸς 16 Jn. 5. 28, 29
ἀσκῶ ἀπρόσκοπον συνείδησιν ἔχειν πρὸς τὸν Θεὸν 23. 1
καὶ τοὺς ἀνθρώπους διὰ παντός. δι' ἐτῶν δὲ πλειό- 17 Ro. 15. 25, 26
νων ἐλεημοσύνας ποιήσων εἰς τὸ ἔθνος μου παρεγε- Gal. 2. 10
νόμην καὶ προσφοράς, ἐν αἷς εὗρόν με ἡγνισμένον 18 21. 27
ἐν τῷ ἱερῷ, οὐ μετὰ ὄχλου οὐδὲ μετὰ θορύβου,
| τινὲς δὲ ἀπὸ τῆς Ἀσίας Ἰουδαῖοι, οὓς ἔδει ἐπὶ σοῦ 19
παρεῖναι καὶ κατηγορεῖν εἴ τι ἔχοιεν πρὸς ἐμέ. ἢ 20
αὐτοὶ οὗτοι εἰπάτωσαν τί εὗρον ἀδίκημα στάντος
μου ἐπὶ τοῦ συνεδρίου, ἢ περὶ μιᾶς ταύτης φωνῆς 21
ἧς ἐκέκραξα ἐν αὐτοῖς ἑστὼς ὅτι Περὶ ἀναστάσεως 23. 6
νεκρῶν ἐγὼ κρίνομαι σήμερον ἐφ' ὑμῶν. Ἀνε- 22
βάλετο δὲ αὐτοὺς ὁ Φῆλιξ, ἀκριβέστερον εἰδὼς τὰ 23. 26
περὶ τῆς Ὁδοῦ, εἴπας, Ὅταν Λυσίας ὁ χιλίαρ-
χος καταβῇ, διαγνώσομαι τὰ καθ' ὑμᾶς· διαταξά- 23
μενος τῷ ἑκατοντάρχῃ τηρεῖσθαι αὐτὸν ἔχειν τε 27. 3
ἄνεσιν καὶ μηδένα κωλύειν τῶν ἰδίων αὐτοῦ ὑπη-
ρετεῖν αὐτῷ. Μετὰ δὲ ἡμέρας τινὰς παρα- 24
γενόμενος ὁ Φῆλιξ σὺν Δρουσίλλῃ τῇ ἰδίᾳ γυναικὶ
οὔσῃ Ἰουδαίᾳ μετεπέμψατο τὸν Παῦλον, καὶ
ἤκουσεν αὐτοῦ περὶ τῆς εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν πί-
στεως. διαλεγομένου δὲ αὐτοῦ περὶ δικαιοσύνης 25
καὶ ἐγκρατείας καὶ τοῦ κρίματος τοῦ μέλλοντος
ἔμφοβος γενόμενος ὁ Φῆλιξ ἀπεκρίθη, Τὸ νῦν ἔχον

---

23 *υπηρετειν*] *add η προσερχεσθαι 614 pm* sa ς 24 *Ιουδαια*] *add* quae petebat, ut videret Paulum et audiret verbum; volens igitur satisfacere ei sy^{hmg} | *Ιησουν*] *om* ℵ^{c}AC^{vid}HP *al* sa(1) ς

πορεύου, καιρὸν δὲ μεταλαβὼν μετακαλέσομαί
26 σε· ἅμα καὶ ἐλπίζων ὅτι χρήματα δοθήσεται αὐτῷ
ὑπὸ τοῦ Παύλου· διὸ καὶ πυκνότερον αὐτὸν μετα-
27 πεμπόμενος ὡμίλει αὐτῷ. Διετίας δὲ πληρω-
θείσης ἔλαβεν διάδοχον ὁ Φῆλιξ Πόρκιον Φῆστον·
25. 9 θέλων τε χάριτα καταθέσθαι τοῖς Ἰουδαίοις ὁ
Φῆλιξ κατέλιπε τὸν Παῦλον δεδεμένον.

25 Φῆστος οὖν ἐπιβὰς τῇ ἐπαρχείῳ μετὰ τρεῖς
ἡμέρας ἀνέβη εἰς Ἱεροσόλυμα ἀπὸ Καισαρίας,
24. 1 2 ἐνεφάνισάν τε αὐτῷ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρῶτοι
τῶν Ἰουδαίων κατὰ τοῦ Παύλου, καὶ παρεκάλουν
3 αὐτὸν | αἰτούμενοι χάριν κατ' αὐτοῦ, ὅπως μετα-
23. 15 πέμψηται αὐτὸν εἰς Ἰερουσαλημ, ἐνέδραν ποιοῦντες
4 ἀνελεῖν αὐτὸν κατὰ τὴν ὁδόν. ὁ μὲν οὖν Φῆ-
στος ἀπεκρίθη τηρεῖσθαι τὸν Παῦλον εἰς Καισα-
ρίαν, ἑαυτὸν δὲ μέλλειν ἐν τάχει ἐκπορεύεσθαι·
5 Οἱ οὖν ἐν ὑμῖν, φησίν, δυνατοὶ συνκαταβάντες, εἴ
τί ἐστιν ἐν τῷ ἀνδρὶ ἄτοπον, κατηγορείτωσαν
6 αὐτοῦ. Διατρίψας δὲ ἐν αὐτοῖς ἡμέρας οὐ
πλείους ὀκτὼ ἢ δέκα, καταβὰς εἰς Καισαρίαν, τῇ
ἐπαύριον καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος ἐκέλευσεν τὸν
7 Παῦλον ἀχθῆναι. παραγενομένου δὲ αὐτοῦ περιέ-
στησαν αὐτὸν οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων καταβεβη-
κότες Ἰουδαῖοι, πολλὰ καὶ βαρέα αἰτιώματα
8 καταφέροντες, ἃ οὐκ ἴσχυον ἀποδεῖξαι, | τοῦ

---

25 καιρον δε μεταλαβων] καιρω δε επιτηδειω E latt arm 26 αυτω 1°] *om* B *c p** vg[pt] | Παυλου] *add* οπως λυση αυτον *614 pm* co ς 27 θελων . . . δεδεμενον] τον δε Π. ειασεν εν τηρησει δια Δρουσιλλαν *614 2147* sy[hmg] **25.** 2 οι αρχιερεις] ο -ευς HP *al* ς 6 ου πλειους οκτω ℵAB *al*; R] οκτω *614* sy (sa): (24. 11) πλειους HLP *al* ς: πλ. οκτω E

Παύλου ἀπολογουμένου ὅτι Οὔτε εἰς τὸν νόμον τῶν
Ἰουδαίων οὔτε εἰς τὸ ἱερὸν οὔτε εἰς Καίσαρά τι
ἥμαρτον. ὁ Φῆστος δὲ θέλων τοῖς Ἰουδαίοις χάριν 9 24.27
καταθέσθαι, ἀποκριθεὶς τῷ Παύλῳ εἶπεν, Θέλεις
εἰς Ἱεροσόλυμα ἀναβὰς ἐκεῖ περὶ τούτων κριθῆ-
ναι ἐπ' ἐμοῦ; εἶπεν δὲ ὁ Παῦλος, Ἑστὼς ἐπὶ τοῦ 10
βήματος Καίσαρός εἰμι, οὗ με δεῖ κρίνεσθαι.
Ἰουδαίους οὐδὲν ἠδίκηκα, ὡς καὶ σὺ κάλλιον ἐπι-
γινώσκεις. εἰ μὲν οὖν ἀδικῶ καὶ ἄξιον θανάτου 11
πέπραχά τι, οὐ παραιτοῦμαι τὸ ἀποθανεῖν· εἰ δὲ
οὐδέν ἐστιν ὧν οὗτοι κατηγοροῦσίν μου, οὐδείς με
δύναται αὐτοῖς χαρίσασθαι· Καίσαρα ἐπικαλοῦ-
μαι. τότε ὁ Φῆστος συνλαλήσας μετὰ τοῦ συμ- 12
βουλίου ἀπεκρίθη, Καίσαρα ἐπικέκλησαι, ἐπὶ
Καίσαρα πορεύσῃ.

Ἡμερῶν δὲ διαγενομένων τινῶν Ἀγρίππας ὁ 13
βασιλεὺς καὶ Βερνίκη κατήντησαν εἰς Καισαρίαν
ἀσπασάμενοι τὸν Φῆστον. ὡς δὲ πλείους ἡμέρας 14
διέτριβον ἐκεῖ, ὁ Φῆστος τῷ βασιλεῖ ἀνέθετο τὰ
κατὰ τὸν Παῦλον λέγων, Ἀνήρ τίς ἐστιν κατα- 24.27
λελειμμένος ὑπὸ Φήλικος δέσμιος, περὶ οὗ γενο- 15
μένου μου εἰς Ἱεροσόλυμα ἐνεφάνισαν οἱ ἀρχιερεῖς
καὶ οἱ πρεσβύτεροι τῶν Ἰουδαίων, αἰτούμενοι κατ'
αὐτοῦ καταδίκην· πρὸς οὓς ἀπεκρίθην ὅτι οὐκ 16
ἔστιν ἔθος Ῥωμαίοις χαρίζεσθαί τινα ἄνθρωπον
πρὶν ἢ ὁ κατηγορούμενος κατὰ πρόσωπον ἔχοι τοὺς
κατηγόρους τόπον τε ἀπολογίας λάβοι περὶ τοῦ
ἐγκλήματος. συνελθόντων οὖν ἐνθάδε ἀναβολὴν 17

---

13 *Βερνικη*] *Βερην-* C*: *Βερον-* Ψ *e g* | *ασπασαμενοι* ℵABE *614 al*; R] *-σομ-* Ψ *81 383 pm* latt sy ς 16 *τινα*] *τινι* C *pc* | *ανθρωπον*] *add εις απωλειαν 614 al g* sy ς

μηδεμίαν ποιησάμενος τῇ ἑξῆς καθίσας ἐπὶ τοῦ
18 βήματος ἐκέλευσα ἀχθῆναι τὸν ἄνδρα· περὶ οὗ
σταθέντες οἱ κατήγοροι οὐδεμίαν αἰτίαν ἔφερον
18. 15 19 ὧν ἐγὼ ὑπενόουν πονηρῶν, ζητήματα δέ τινα περὶ
τῆς ἰδίας δεισιδαιμονίας εἶχον πρὸς αὐτὸν καὶ
περί τινος Ἰησοῦ τεθνηκότος, ὃν ἔφασκεν ὁ Παῦ-
20 λος ζῆν. ἀπορούμενος δὲ ἐγὼ τὴν περὶ τούτων
ζήτησιν ἔλεγον εἰ βούλοιτο πορεύεσθαι εἰς Ἱερο-
21 σόλυμα κἀκεῖ κρίνεσθαι περὶ τούτων. τοῦ δὲ
Παύλου ἐπικαλεσαμένου τηρηθῆναι αὐτὸν εἰς τὴν
τοῦ Σεβαστοῦ διάγνωσιν, ἐκέλευσα τηρεῖσθαι
αὐτὸν ἕως οὗ ἀναπέμψω αὐτὸν πρὸς Καίσαρα.
Lk. 23. 8 22 Ἀγρίππας δὲ πρὸς τὸν Φῆστον, Ἐβουλόμην καὶ
αὐτὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀκοῦσαι. Αὔριον, φησίν,
Mt. 10. 18 23 ἀκούσῃ αὐτοῦ. Τῇ οὖν ἐπαύριον ἐλθόντος τοῦ
Ἀγρίππα καὶ τῆς Βερνίκης μετὰ πολλῆς φαντα-
σίας καὶ εἰσελθόντων εἰς τὸ ἀκροατήριον σύν τε
χιλιάρχοις καὶ ἀνδράσιν τοῖς κατ᾽ ἐξοχὴν τῆς
πόλεως, καὶ κελεύσαντος τοῦ Φήστου ἤχθη ὁ
2. 7 24 Παῦλος. καί φησιν ὁ Φῆστος, Ἀγρίππα βασιλεῦ
καὶ πάντες οἱ συνπαρόντες ἡμῖν ἄνδρες, θεωρεῖτε
τοῦτον περὶ οὗ ἅπαν τὸ πλῆθος τῶν Ἰουδαίων ἐνέ-
22. 22 τυχόν μοι ἔν τε Ἱεροσολύμοις καὶ ἐνθάδε, βοῶντες
25 μὴ δεῖν αὐτὸν ζῆν μηκέτι. ἐγὼ δὲ κατελαβόμην
μηδὲν ἄξιον αὐτὸν θανάτου πεπραχέναι, αὐτοῦ δὲ
τούτου ἐπικαλεσαμένου τὸν Σεβαστὸν ἔκρινα πέμ-
26 πειν. περὶ οὗ ἀσφαλές τι γράψαι τῷ κυρίῳ οὐκ
ἔχω· διὸ προήγαγον αὐτὸν ἐφ᾽ ὑμῶν καὶ μάλιστα
ἐπὶ σοῦ, βασιλεῦ Ἀγρίππα, ὅπως τῆς ἀνακρίσεως

---

18 *πονηρων* ℵ^c^BE *pc e*; R] *-ραν* AC* *33 69 614 pm* lat sy: *-ρα* ℵ*C^c^: *om* HLP *al* ς

γενομένης σχῶ τί γράψω· ἄλογον γάρ μοι δοκεῖ 27
πέμποντα δέσμιον μὴ καὶ τὰς κατ' αὐτοῦ αἰτίας
σημᾶναι. Ἀγρίππας δὲ πρὸς τὸν Παῦλον ἔφη, **26**
Ἐπιτρέπεταί σοι ὑπὲρ σεαυτοῦ λέγειν. τότε ὁ
Παῦλος ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἀπελογεῖτο, Περὶ πάν- 2
των ὧν ἐγκαλοῦμαι ὑπὸ Ἰουδαίων, βασιλεῦ Ἀ-
γρίππα, ἥγημαι ἐμαυτὸν μακάριον ἐπὶ σοῦ μέλλων
σήμερον ἀπολογεῖσθαι, μάλιστα γνώστην ὄντα σε 3
πάντων τῶν κατὰ Ἰουδαίους ἐθῶν τε καὶ ζητη-
μάτων· διὸ δέομαι μακροθύμως ἀκοῦσαί μου. Τὴν 4
μὲν οὖν βίωσίν μου ἐκ νεότητος τὴν ἀπ' ἀρχῆς γε-
νομένην ἐν τῷ ἔθνει μου ἔν τε Ἱεροσολύμοις ἴσασι
πάντες Ἰουδαῖοι, προγινώσκοντές με ἄνωθεν, 5
ἐὰν θέλωσι μαρτυρεῖν, ὅτι κατὰ τὴν ἀκριβεστάτην
αἵρεσιν τῆς ἡμετέρας θρησκείας ἔζησα Φαρισαῖος. 23. 6 Ph. 3. 5
καὶ νῦν ἐπ' ἐλπίδι τῆς εἰς τοὺς πατέρας ἡμῶν ἐπαγ- 6 28. 20
γελίας γενομένης ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἕστηκα κρινό-
μενος, εἰς ἣν τὸ δωδεκάφυλον ἡμῶν ἐν ἐκτενείᾳ 7
νύκτα καὶ ἡμέραν λατρεῦον ἐλπίζει καταντῆσαι·
περὶ ἧς ἐλπίδος ἐγκαλοῦμαι ὑπὸ Ἰουδαίων, βασι- 24. 15
λεῦ. τί ἄπιστον κρίνεται παρ' ὑμῖν εἰ ὁ Θεὸς νε- 8
κροὺς ἐγείρει; ἐγὼ μὲν οὖν ἔδοξα ἐμαυτῷ πρὸς τὸ 9 **9–20:**
ὄνομα Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου δεῖν πολλὰ ἐναντία 9. 1–20;
πρᾶξαι· ὃ καὶ ἐποίησα ἐν Ἱεροσολύμοις, καὶ πολ- 10 22. 3–21
λούς τε τῶν ἁγίων ἐγὼ ἐν φυλακαῖς κατέκλεισα
τὴν παρὰ τῶν ἀρχιερέων ἐξουσίαν λαβών, ἀναι-
ρουμένων τε αὐτῶν κατήνεγκα ψῆφον, καὶ κατὰ 11

---

26 τί γράψω ℵAB *pm* latt; R] τι γραψαι E *al* ς **26.** 1 *Παυλος*] *add* confidens et in spiritu sancto consolationem accipiens sy[hmg] 3 ζητηματων] *add* επισταμενος AC *614 al* 6 ημων] *om* HLP *al* ς 7 ελπιζει] . .] ελπιδι 𝔭[20] *g* | βασιλευ] *om* A *pc g* 8 (τί απ.] τί; απ. E)

πάσας τὰς συναγωγὰς πολλάκις τιμωρῶν αὐτοὺς
ἠνάγκαζον βλασφημεῖν, περισσῶς τε ἐμμαινό-
μενος αὐτοῖς ἐδίωκον ἕως καὶ εἰς τὰς ἔξω πόλεις.
12 Ἐν οἷς πορευόμενος εἰς τὴν Δαμασκὸν μετ' ἐξου-
13 σίας καὶ ἐπιτροπῆς τῆς τῶν ἀρχιερέων, ἡμέρας
μέσης κατὰ τὴν ὁδὸν εἶδον, βασιλεῦ, οὐρανόθεν
ὑπὲρ τὴν λαμπρότητα τοῦ ἡλίου περιλάμψαν με
14 φῶς καὶ τοὺς σὺν ἐμοὶ πορευομένους· πάντων τε
καταπεσόντων ἡμῶν εἰς τὴν γῆν ἤκουσα φωνὴν
λέγουσαν πρός με τῇ Ἑβραΐδι διαλέκτῳ, Σαουλ
Σαουλ, τί με διώκεις; σκληρόν σοι πρὸς κέντρα
15 λακτίζειν. ἐγὼ δὲ εἶπα, Τίς εἶ, Κύριε; ὁ δὲ Κύριος
16 εἶπεν, Ἐγώ εἰμι Ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις. ἀλλὰ
Ezk. 2. 1, 3 ἀνάστηθι καὶ **στῆθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου**· εἰς τοῦτο
γὰρ ὤφθην σοι, προχειρίσασθαί σε ὑπηρέτην καὶ
μάρτυρα ὧν τε εἶδές με ὧν τε ὀφθήσομαί σοι,
Jer. 1. 7 17 | **ἐξαιρούμενός σε** ἐκ τοῦ λαοῦ καὶ **ἐκ τῶν ἐθνῶν**, **εἰς**
1 Ch. 16. 35 18 **οὓς ἐγὼ ἀποστέλλω σε**, **ἀνοῖξαι ὀφθαλμοὺς** αὐτῶν,
Dt. 33. 3 τοῦ ἐπιστρέψαι **ἀπὸ σκότους εἰς φῶς** καὶ τῆς ἐξου-
Is. 35. 5; 42. 7, 16; 61. 1 σίας τοῦ Σατανᾶ ἐπὶ τὸν Θεόν, τοῦ λαβεῖν αὐτοὺς
20. 32 ἄφεσιν ἁμαρτιῶν καὶ κλῆρον ἐν τοῖς ἡγιασμένοις
Eph. 2. 2 Col. 1. 13 19 πίστει τῇ εἰς ἐμέ. Ὅθεν, βασιλεῦ Ἀγρίππα, οὐκ
Gal. 1. 16 20 ἐγενόμην ἀπειθὴς τῇ οὐρανίῳ ὀπτασίᾳ, ἀλλὰ τοῖς
ἐν Δαμασκῷ πρῶτόν τε καὶ Ἱεροσολύμοις πᾶσάν
τε τὴν χώραν τῆς Ἰουδαίας καὶ τοῖς ἔθνεσιν ἀπήγ-
Mt. 3. 8 γελλον μετανοεῖν καὶ ἐπιστρέφειν ἐπὶ τὸν Θεόν,

---

14 *εις την γην*] *add* (*praem* sy^{hmg}) *δια τον φοβον 614 pc g* bo^{pc}: *praeterea add εγω μονος 614* sy^{hmg} 15 *Κυριος*] *om* HP *al* ς | *Ιησους*] *add* (22. 8) *ο Ναζωραιος 69 614 al c g p^{c} dem* sy$^{p, h}$ 16 *με*] *om* ℵAE *pm* latt bo ς; R^{m} 18 *αυτων*] *τυφλων* E *e* vg(2) 20 *πασαν* ℵAB *pc* co; R] *praem εις* E *pl* ς | *απηγγελλον*] *εκηρυξα* 𝔭^{29} *b*

ἄξια τῆς μετανοίας ἔργα πράσσοντας. ἕνεκα τού- 21 21. 30, 31
των με Ἰουδαῖοι συλλαβόμενοι ἐν τῷ ἱερῷ ἐπει-
ρῶντο διαχειρίσασθαι. ἐπικουρίας οὖν τυχὼν τῆς 22
ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἄχρι τῆς ἡμέρας ταύτης ἕστηκα
μαρτυρόμενος μικρῷ τε καὶ μεγάλῳ, οὐδὲν ἐκτὸς
λέγων ὧν τε οἱ προφῆται ἐλάλησαν μελλόντων Lk. 24. 44–
γίνεσθαι καὶ Μωϋσῆς, | εἰ παθητὸς ὁ Χριστός, εἰ 23 47
πρῶτος ἐξ ἀναστάσεως νεκρῶν φῶς μέλλει καταγ- 1 Co. 15. 20
γέλλειν τῷ τε λαῷ καὶ τοῖς ἔθνεσιν. Ταῦτα δὲ 24
αὐτοῦ ἀπολογουμένου ὁ Φῆστος μεγάλῃ τῇ φωνῇ
φησιν, Μαίνῃ, Παῦλε· τὰ πολλά σε γράμματα εἰς
μανίαν περιτρέπει. ὁ δὲ Παῦλος, Οὐ μαίνομαι, 25
φησίν, κράτιστε Φῆστε, ἀλλὰ ἀληθείας καὶ σω-
φροσύνης ῥήματα ἀποφθέγγομαι. ἐπίσταται γὰρ 26
περὶ τούτων ὁ βασιλεύς, πρὸς ὃν καὶ παρρησιαζό- Jn. 18. 20
μενος λαλῶ· λανθάνειν γὰρ αὐτὸν τούτων οὐ πεί-
θομαι οὐδέν· οὐ γάρ ἐστιν ἐν γωνίᾳ πεπραγμένον
τοῦτο. πιστεύεις, βασιλεῦ Ἀγρίππα, τοῖς προ- 27
φήταις; οἶδα ὅτι πιστεύεις. ὁ δὲ Ἀγρίππας πρὸς 28 11. 26
τὸν Παῦλον, Ἐν ὀλίγῳ με πείθεις Χριστιανὸν 1 P. 4. 16
ποιῆσαι. ὁ δὲ Παῦλος, Εὐξαίμην ἂν τῷ Θεῷ καὶ 29
ἐν ὀλίγῳ καὶ ἐν μεγάλῳ οὐ μόνον σὲ ἀλλὰ καὶ πάν-
τας τοὺς ἀκούοντάς μου σήμερον γενέσθαι τοιού-
τους ὁποῖος καὶ ἐγώ εἰμι, παρεκτὸς τῶν δεσμῶν
τούτων. Ἀνέστη τε ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ ἡγεμὼν 30
ἥ τε Βερνίκη καὶ οἱ συνκαθήμενοι αὐτοῖς, καὶ 31

---

24 γραμματα] *add* επιστασθε (*i.e.* -σθαι) A 26 ουδεν HLP *pm* ς; R] *om* AE *33 al*: ουθεν *cet* 27 (προφηταις;] ·) 28 πειθεις] -θη A | Χριστιανον] Χρηστ- ℵ* | ποιησαι ℵAB *pc b* sy^hmg; R] γενεσθαι E *614 pl* lat ς 30 *Ανεστη τε*] *Και ταυτα ειποντος αυτου ανεστη* HLP *pm b* sa ς

ἀναχωρήσαντες ἐλάλουν πρὸς ἀλλήλους λέγοντες
ὅτι Οὐδὲν θανάτου ἢ δεσμῶν ἄξιον πράσσει ὁ ἄν-
32 θρωπος οὗτος. Ἀγρίππας δὲ τῷ Φήστῳ ἔφη,
Ἀπολελύσθαι ἐδύνατο ὁ ἄνθρωπος οὗτος εἰ μὴ
25. 11 ἐπεκέκλητο Καίσαρα.

25. 12 **27** Ὡς δὲ ἐκρίθη τοῦ ἀποπλεῖν ἡμᾶς εἰς τὴν
Ἰταλίαν, παρεδίδουν τόν τε Παῦλον καί τινας
ἑτέρους δεσμώτας ἑκατοντάρχῃ ὀνόματι Ἰουλίῳ
2 σπείρης Σεβαστῆς. ἐπιβάντες δὲ πλοίῳ Ἀδρα-
μυττηνῷ μέλλοντι πλεῖν εἰς τοὺς κατὰ τὴν Ἀσίαν
19. 29; 20. 4 τόπους ἀνήχθημεν, ὄντος σὺν ἡμῖν Ἀριστάρχου
3 Μακεδόνος Θεσσαλονικέως· τῇ τε ἑτέρᾳ κατή-
24. 23; 28. 2, 16 χθημεν εἰς Σιδῶνα, φιλανθρώπως τε ὁ Ἰούλιος τῷ
Παύλῳ χρησάμενος ἐπέτρεψεν πρὸς τοὺς φίλους
4 πορευθέντι ἐπιμελείας τυχεῖν. κἀκεῖθεν ἀναχθέν-
τες ὑπεπλεύσαμεν τὴν Κύπρον διὰ τὸ τοὺς ἀνέ-
5 μους εἶναι ἐναντίους, τό τε πέλαγος τὸ κατὰ τὴν
Κιλικίαν καὶ Παμφυλίαν διαπλεύσαντες κατήλ-
6 θαμεν εἰς Μύρα τῆς Λυκίας. Κἀκεῖ εὑρὼν ὁ
ἑκατοντάρχης πλοῖον Ἀλεξανδρῖνον πλέον εἰς τὴν
7 Ἰταλίαν ἐνεβίβασεν ἡμᾶς εἰς αὐτό. ἐν ἱκαναῖς δὲ
ἡμέραις βραδυπλοοῦντες καὶ μόλις γενόμενοι κατὰ
τὴν Κνίδον, μὴ προσεῶντος ἡμᾶς τοῦ ἀνέμου,
8 ὑπεπλεύσαμεν τὴν Κρήτην κατὰ Σαλμώνην, | μόλις

---

1 *Ως δε . . . Ιταλιαν*] *om* *b* sy^{hmg} *et praem Και ουτως εκρινεν αυτον ο ηγεμων αναπεμπεσθαι Καισαρι 97* (*421*) *b* *p*^{c} sy$^{(p), hmg}$ | *ημας*] *τους περι τον Παυλον* P *69* 2 *Θεσσαλονικεως*] *om* *b*: (20. 4) *-κεων δε Αρισταρχος και Σεκουνδος 614 pc* sy^{h} 5 *διαπλευσαντες*] *add δι ημερων δεκαπεντε 614 pc* (*b*) vg(1) sy^{h} | *Μυρα* LP *pm* ς; R] *Μυρρα* B *pc* sa: *Σμυρναν 69*: *Λυστραν* ℵ(A) lat bo

τε παραλεγόμενοι αὐτὴν ἤλθομεν εἰς τόπον τινὰ
καλούμενον Καλοὺς Λιμένας, ᾧ ἐγγὺς ἦν πόλις
Λασαία. Ἱκανοῦ δὲ χρόνου διαγενομένου καὶ 9
ὄντος ἤδη ἐπισφαλοῦς τοῦ πλοὸς διὰ τὸ καὶ τὴν
Νηστείαν ἤδη παρεληλυθέναι, παρῄνει ὁ Παῦλος
| λέγων αὐτοῖς, Ἄνδρες, θεωρῶ ὅτι μετὰ ὕβρεως 10
καὶ πολλῆς ζημίας οὐ μόνον τοῦ φορτίου καὶ τοῦ
πλοίου ἀλλὰ καὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν μέλλειν ἔσεσθαι
τὸν πλοῦν. ὁ δὲ ἑκατοντάρχης τῷ κυβερνήτῃ καὶ 11
τῷ ναυκλήρῳ μᾶλλον ἐπείθετο ἢ τοῖς ὑπὸ Παύλου
λεγομένοις. ἀνευθέτου δὲ τοῦ λιμένος ὑπάρχοντος 12
πρὸς παραχειμασίαν οἱ πλείονες ἔθεντο βουλὴν
ἀναχθῆναι ἐκεῖθεν, εἴ πως δύναιντο καταντήσαντες
εἰς Φοίνικα παραχειμάσαι, λιμένα τῆς Κρήτης
βλέποντα κατὰ λίβα καὶ κατὰ χῶρον. Ὑποπνεύ- 13
σαντος δὲ νότου δόξαντες τῆς προθέσεως κεκρα-
τηκέναι, ἄραντες ἆσσον παρελέγοντο τὴν Κρήτην.
μετ' οὐ πολὺ δὲ ἔβαλεν κατ' αὐτῆς ἄνεμος τυφω- 14
νικὸς ὁ καλούμενος Εὐρακύλων· συναρπασθέντος 15
δὲ τοῦ πλοίου καὶ μὴ δυναμένου ἀντοφθαλμεῖν
τῷ ἀνέμῳ ἐπιδόντες ἐφερόμεθα. νησίον δέ τι ὑπο- 16
δραμόντες καλούμενον Κλαῦδα ἰσχύσαμεν μόλις
περικρατεῖς γενέσθαι τῆς σκάφης, ἣν ἄραντες 17
βοηθείαις ἐχρῶντο, ὑποζωννύντες τὸ πλοῖον·
φοβούμενοί τε μὴ εἰς τὴν Σύρτιν ἐκπέσωσιν,

2 Co. 11. 25; 26
Lv. 16. 29

---

8 *Λασαια* (-*σσ*- ℵ*) **HLP** *pm* ς; R] -*σεα* B *69 al* bo^{pm}: *Λαισσα* ℵ^{c}: *Αλασσα* A *pc* sy^{hmg} (sa): Thalassa lat
14 *Ευρακυλων* ℵAB* *pc* latt co; R] *Ευροκλυδων* (-*ρυκλ*- B^{c} *pc*) **HLP** *pl* sy ς 15 *επιδοντες*] *add τω πλεοντι* (*i.e.* *πνε*-, *sic* sy^{h}) *και συστειλαντες τα ιστια 614 pc* sy^{h}
16 *Κλαυδα* ℵ* *al* sa^{pm} bo^{pm}; R^{m}] -*δαν 104 al*: *Κλα*[A: -*δην* **HLP** *al* ς: *Καυδα* ℵ^{c}B lat; R^{t}

18 χαλάσαντες τὸ σκεῦος, οὕτως ἐφέροντο. σφοδρῶς
δὲ χειμαζομένων ἡμῶν τῇ ἑξῆς ἐκβολὴν ἐποιοῦντο,
19 καὶ τῇ τρίτῃ αὐτόχειρες τὴν σκευὴν τοῦ πλοίου
20 ἔρριψαν. μήτε δὲ ἡλίου μήτε ἄστρων ἐπιφαινόν-
των ἐπὶ πλείονας ἡμέρας, χειμῶνός τε οὐκ ὀλίγου
ἐπικειμένου, λοιπὸν περιῃρεῖτο ἐλπὶς πᾶσα τοῦ
21 σῴζεσθαι ἡμᾶς. Πολλῆς τε ἀσιτίας ὑπαρχούσης
τότε σταθεὶς ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ αὐτῶν εἶπεν,
Ἔδει μέν, ὦ ἄνδρες, πειθαρχήσαντάς μοι μὴ
ἀνάγεσθαι ἀπὸ τῆς Κρήτης κερδῆσαί τε τὴν ὕβριν
22 ταύτην καὶ τὴν ζημίαν. καὶ τὰ νῦν παραινῶ ὑμᾶς
εὐθυμεῖν· ἀποβολὴ γὰρ ψυχῆς οὐδεμία ἔσται ἐξ
23 ὑμῶν πλὴν τοῦ πλοίου. παρέστη γάρ μοι ταύτῃ
τῇ νυκτὶ τοῦ Θεοῦ οὗ εἰμι, ᾧ καὶ λατρεύω, ἄγγελος
23. 11 24 | λέγων, Μὴ φοβοῦ, Παῦλε· Καίσαρί σε δεῖ παρα-
στῆναι, καὶ ἰδοὺ κεχάρισταί σοι ὁ Θεὸς πάντας
25 τοὺς πλέοντας μετὰ σοῦ. διὸ εὐθυμεῖτε, ἄνδρες·
πιστεύω γὰρ τῷ Θεῷ ὅτι οὕτως ἔσται καθ' ὃν
28. 1 26 τρόπον λελάληταί μοι. εἰς νῆσον δέ τινα δεῖ ἡμᾶς
27 ἐκπεσεῖν. Ὡς δὲ τεσσαρεσκαιδεκάτη νὺξ ἐγέ-
νετο διαφερομένων ἡμῶν ἐν τῷ Ἀδρίᾳ, κατὰ μέσον
τῆς νυκτὸς ὑπενόουν οἱ ναῦται προσάγειν τινὰ αὐ-
28 τοῖς χώραν. καὶ βολίσαντες εὗρον ὀργυιὰς εἴκοσι,
βραχὺ δὲ διαστήσαντες καὶ πάλιν βολίσαντες εὗρον
29 ὀργυιὰς δεκαπέντε· φοβούμενοί τε μή που κατὰ
τραχεῖς τόπους ἐκπέσωμεν, ἐκ πρύμνης ῥίψαντες
30 ἀγκύρας τέσσαρας ηὔχοντο ἡμέραν γενέσθαι. Τῶν

---

17 το σκευος] το ιστιον *101*[mg]: τα ιστια *1611 pc* | εφεροντο] εφερομεθα *431 pc* sy[p] bo 19 ερριψαν ℵAB *pm* co; R] -αμεν HLP *al* ς: *add* εις την θαλασσαν *614 (pc) c g s dem* vg(3) sy[h] sa 27 προσαγειν] προσαχειν B* *g s* (resonare): προσανεχειν B[c]: προσεγγιζειν *614 pc*

δὲ ναυτῶν ζητούντων φυγεῖν ἐκ τοῦ πλοίου καὶ
χαλασάντων τὴν σκάφην εἰς τὴν θάλασσαν προ-
φάσει ὡς ἐκ πρῴρης ἀγκύρας μελλόντων ἐκτεί-
νειν, εἶπεν ὁ Παῦλος τῷ ἑκατοντάρχῃ καὶ τοῖς 31
στρατιώταις, Ἐὰν μὴ οὗτοι μείνωσιν ἐν τῷ πλοίῳ,
ὑμεῖς σωθῆναι οὐ δύνασθε. τότε ἀπέκοψαν οἱ 32
στρατιῶται τὰ σχοινία τῆς σκάφης καὶ εἴασαν αὐ-
τὴν ἐκπεσεῖν. Ἄχρι δὲ οὗ ἡμέρα ἤμελλεν γίνεσθαι, 33
παρεκάλει ὁ Παῦλος ἅπαντας μεταλαβεῖν τρο- 27
φῆς λέγων, Τεσσαρεσκαιδεκάτην σήμερον ἡμέραν
προσδοκῶντες ἄσιτοι διατελεῖτε, μηδὲν προσλα-
βόμενοι. διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς μεταλαβεῖν τροφῆς· 34
τοῦτο γὰρ πρὸς τῆς ὑμετέρας σωτηρίας ὑπάρχει·
οὐδενὸς γὰρ ὑμῶν θρὶξ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἀπολεῖ- 1 S. 14. 45 / 2 S. 14. 11
ται. εἴπας δὲ ταῦτα καὶ λαβὼν ἄρτον εὐχαρίστη- 35 Mt. 10. 30
σεν τῷ Θεῷ ἐνώπιον πάντων καὶ κλάσας ἤρξατο Jn. 6. 11 / 1 Ti. 4. 4
ἐσθίειν. εὔθυμοι δὲ γενόμενοι πάντες καὶ αὐτοὶ 36 Lk. 22. 19
προσελάβοντο τροφῆς. ἤμεθα δὲ αἱ πᾶσαι 37
ψυχαὶ ἐν τῷ πλοίῳ διακόσιαι ἑβδομήκοντα ἕξ.
κορεσθέντες δὲ τροφῆς ἐκούφιζον τὸ πλοῖον ἐκ- 38
βαλλόμενοι τὸν σῖτον εἰς τὴν θάλασσαν. Ὅτε 39
δὲ ἡμέρα ἐγένετο, τὴν γῆν οὐκ ἐπεγίνωσκον, κόλ-
πον δέ τινα κατενόουν ἔχοντα αἰγιαλόν, εἰς ὃν
ἐβουλεύοντο εἰ δύναιντο ἐξῶσαι τὸ πλοῖον. καὶ τὰς 40
ἀγκύρας περιελόντες εἴων εἰς τὴν θάλασσαν, ἅμα
ἀνέντες τὰς ζευκτηρίας τῶν πηδαλίων, καὶ ἐπάραν-
τες τὸν ἀρτέμωνα τῇ πνεούσῃ κατεῖχον εἰς τὸν
αἰγιαλόν. περιπεσόντες δὲ εἰς τόπον διθάλασσον 41

30 *προφασει*] *om 614 pc* 34 *απολειται* ℵAB *pm* lat; R] *πεσειται* HLP *614 al g* ς 35 *εσθιειν*] *add επιδιδους και ημιν 614 pc* sy[h] sa 37 *διακοσιαι*] *ως* B sa; R[m] | *εξ*] *πεντε* A: *om 69* 39 *εξωσαι*] *εκσωσαι* B*C *pc*; R[m]

ἐπέκειλαν τὴν ναῦν, καὶ ἡ μὲν πρῷρα ἐρείσασα
ἔμεινεν ἀσάλευτος, ἡ δὲ πρύμνα ἐλύετο ὑπὸ τῆς
42 βίας. Τῶν δὲ στρατιωτῶν βουλὴ ἐγένετο ἵνα
τοὺς δεσμώτας ἀποκτείνωσιν, μή τις ἐκκολυμ-
43 βήσας διαφύγῃ· ὁ δὲ ἑκατοντάρχης βουλόμενος
διασῶσαι τὸν Παῦλον ἐκώλυσεν αὐτοὺς τοῦ βουλή-
ματος, ἐκέλευσέν τε τοὺς δυναμένους κολυμβᾶν
44 ἀπορίψαντας πρώτους ἐπὶ τὴν γῆν ἐξιέναι, καὶ
τοὺς λοιποὺς οὓς μὲν ἐπὶ σανίσιν, οὓς δὲ ἐπί τινων
τῶν ἀπὸ τοῦ πλοίου. καὶ οὕτως ἐγένετο πάντας
22–25 διασωθῆναι ἐπὶ τὴν γῆν.
28 Καὶ διασωθέντες τότε ἐπέγνωμεν ὅτι Μελίτη
2 ἡ νῆσος καλεῖται. οἵ τε βάρβαροι παρεῖχαν οὐ
τὴν τυχοῦσαν φιλανθρωπίαν ἡμῖν· ἅψαντες γὰρ
2 Co. 11. 27 27. 3 πυρὰν προσελάβοντο πάντας ἡμᾶς διὰ τὸν ὑετὸν
3 τὸν ἐφεστῶτα καὶ διὰ τὸ ψῦχος. συστρέψαντος
δὲ τοῦ Παύλου φρυγάνων τι πλῆθος καὶ ἐπιθέντος
ἐπὶ τὴν πυράν, ἔχιδνα ἀπὸ τῆς θέρμης ἐξελθοῦσα
4 καθῆψεν τῆς χειρὸς αὐτοῦ. ὡς δὲ εἶδον οἱ βάρ-
βαροι κρεμάμενον τὸ θηρίον ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ,
πρὸς ἀλλήλους ἔλεγον, Πάντως φονεύς ἐστιν ὁ
ἄνθρωπος οὗτος, ὃν διασωθέντα ἐκ τῆς θαλάσσης
Mk. 16. 18 5 ἡ Δίκη ζῆν οὐκ εἴασεν. ὁ μὲν οὖν ἀποτινάξας
6 τὸ θηρίον εἰς τὸ πῦρ ἔπαθεν οὐδὲν κακόν· οἱ δὲ
προσεδόκων αὐτὸν μέλλειν πίμπρασθαι ἢ κατα-
πίπτειν ἄφνω νεκρόν. ἐπὶ πολὺ δὲ αὐτῶν προσ-
δοκώντων καὶ θεωρούντων μηδὲν ἄτοπον εἰς αὐτὸν

---

41 *επεκειλαν* ℵAB *pc*] *εποκειλαν* LP *pl* ς | *βιας* ℵ*AB; R] *add* *των κυματων* ℵᶜCHLP *pl* bo ς: *add* maris *g* vg 28. 1 *Μελιτη* ℵA *pl* vg^s, cl sy^p sa ς; R^t] *Μελιτηνη* B* *g* vg^w sy^hmg bo; R^m 2 *προσανελαβοντο*] *προσανελαμβανον* ℵ* *614 pc*

γινόμενον, μεταβαλόμενοι ἔλεγον αὐτὸν εἶναι θεόν. 14. 11
Ἐν δὲ τοῖς περὶ τὸν τόπον ἐκεῖνον ὑπῆρχεν χωρία 7
τῷ πρώτῳ τῆς νήσου ὀνόματι Ποπλίῳ, ὃς ἀναδε-
ξάμενος ἡμᾶς ἡμέρας τρεῖς φιλοφρόνως ἐξένισεν.
ἐγένετο δὲ τὸν πατέρα τοῦ Ποπλίου πυρετοῖς καὶ 8
δυσεντερίῳ συνεχόμενον κατακεῖσθαι, πρὸς ὃν ὁ
Παῦλος εἰσελθὼν καὶ προσευξάμενος, ἐπιθεὶς τὰς
χεῖρας αὐτῷ ἰάσατο αὐτόν. τούτου δὲ γενομένου 9
καὶ οἱ λοιποὶ οἱ ἐν τῇ νήσῳ ἔχοντες ἀσθενείας
προσήρχοντο καὶ ἐθεραπεύοντο, οἳ καὶ πολλαῖς 10
τιμαῖς ἐτίμησαν ἡμᾶς καὶ ἀναγομένοις ἐπέθεντο
τὰ πρὸς τὰς χρείας.

Μετὰ δὲ τρεῖς μῆνας ἀνήχθημεν ἐν πλοίῳ παρα- 11
κεχειμακότι ἐν τῇ νήσῳ, Ἀλεξανδρίνῳ, παρασήμῳ
Διοσκούροις. καὶ καταχθέντες εἰς Συρακούσας 12
ἐπεμείναμεν ἡμέρας τρεῖς, ὅθεν περιελθόντες 13
κατηντήσαμεν εἰς Ῥήγιον. καὶ μετὰ μίαν ἡμέραν
ἐπιγενομένου νότου δευτεραῖοι ἤλθομεν εἰς Ποτιό-
λους, οὗ εὑρόντες ἀδελφοὺς παρεκλήθημεν παρ' 14
αὐτοῖς ἐπιμεῖναι ἡμέρας ἑπτά· καὶ οὕτως εἰς τὴν
Ῥώμην ἤλθαμεν. κἀκεῖθεν οἱ ἀδελφοὶ ἀκούσαντες 15
τὰ περὶ ἡμῶν ἦλθαν εἰς ἀπάντησιν ἡμῖν ἄχρι Ἀπ-
πίου Φόρου καὶ Τριῶν Ταβερνῶν, οὓς ἰδὼν ὁ
Παῦλος εὐχαριστήσας τῷ Θεῷ ἔλαβε θάρσος.

Ὅτε δὲ εἰσήλθομεν εἰς Ῥώμην, ἐπετράπη τῷ 16

---

7 *Ποπλιω*] *Πουπλιω 81 1739 pc* 10 *ημας*] *add οσον χρονον επεδημουμεν 1611 pc* 13 *περιελθοντες rell* ς; Rt] *περιελοντες* ℵ*B.; Rm 14 *επιμειναι*] *επιμειναντες* HΨ *614 al g* syh 15 *οι*] *om* B 16 *επετραπη τω Παυλω* ℵAB *pc* lat syp bo; Rt] *ο εκατονταρχος παρεδωκεν τους δεσμιους τω στρατοπεδαρχω* (*-χη 614 pm* ς; Rm)· *τω δε Π. επετρ. 614 pl g* syp, h* sa ς; Rm

27 3 Παύλῳ μένειν καθ' ἑαυτὸν σὺν τῷ φυλάσσοντι
αὐτὸν στρατιώτῃ.
17 Ἐγένετο δὲ μετὰ ἡμέρας τρεῖς συνκαλέσασθαι
αὐτὸν τοὺς ὄντας τῶν Ἰουδαίων πρώτους· συνελ-
θόντων δὲ αὐτῶν ἔλεγεν πρὸς αὐτούς, Ἐγώ, ἄν-
23.1 δρες ἀδελφοί, οὐδὲν ἐναντίον ποιήσας τῷ λαῷ
ἢ τοῖς ἔθεσι τοῖς πατρῴοις, δέσμιος ἐξ Ἱεροσο-
λύμων παρεδόθην εἰς τὰς χεῖρας τῶν Ῥωμαίων,
18 οἵτινες ἀνακρίναντές με ἐβούλοντο ἀπολῦσαι διὰ
τὸ μηδεμίαν αἰτίαν θανάτου ὑπάρχειν ἐν ἐμοί·
25.11 19 ἀντιλεγόντων δὲ τῶν Ἰουδαίων ἠναγκάσθην ἐπι-
καλέσασθαι Καίσαρα, οὐχ ὡς τοῦ ἔθνους μου
20 ἔχων τι κατηγορεῖν. διὰ ταύτην οὖν τὴν αἰτίαν
παρεκάλεσα ὑμᾶς ἰδεῖν καὶ προσλαλῆσαι· εἵνεκεν
26.6,7 γὰρ τῆς ἐλπίδος τοῦ Ισραηλ τὴν ἅλυσιν ταύτην
21 περίκειμαι. οἱ δὲ πρὸς αὐτὸν εἶπαν, Ἡμεῖς οὔτε
γράμματα περὶ σοῦ ἐδεξάμεθα ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας,
οὔτε παραγενόμενός τις τῶν ἀδελφῶν ἀπήγγειλεν
22 ἢ ἐλάλησέν τι περὶ σοῦ πονηρόν. ἀξιοῦμεν δὲ
παρὰ σοῦ ἀκοῦσαι ἃ φρονεῖς· περὶ μὲν γὰρ τῆς
24.14 Lk. 2.34 αἱρέσεως ταύτης γνωστὸν ἡμῖν ἐστιν ὅτι πανταχοῦ
23 χοῦ ἀντιλέγεται. Ταξάμενοι δὲ αὐτῷ ἡμέραν
ἦλθον πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν ξενίαν πλείονες, οἷς
ἐξετίθετο διαμαρτυρόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ
Θεοῦ, πείθων τε αὐτοὺς περὶ τοῦ Ἰησοῦ ἀπό τε
τοῦ νόμου Μωϋσέως καὶ τῶν προφητῶν, ἀπὸ
24 πρωῒ ἕως ἑσπέρας. καὶ οἱ μὲν ἐπείθοντο τοῖς

---

16 καθ εαυτον] *add* (*praem* sy^h) εξω της παρεμβολης 614 *pc g p dem* vg(2) 19 Ιουδαιων] *add* (*cf.* 22. 22) και επικραζοντων, Αιρετον εχθρον ημων 614 *al* sy^h | κατηγορειν] *add* αλλ ινα λυτρωσωμαι την ψυχην μου εκ θανατου 614 *pc c g p* sy^h 23 διαμαρτυρομενος] -ραμ- ℵ : παρατιθεμενος A

λεγομένοις, οἱ δὲ ἠπίστουν· ἀσύμφωνοι δὲ ὄντες 25
πρὸς ἀλλήλους ἀπελύοντο, εἰπόντος τοῦ Παύλου
ῥῆμα ἕν, ὅτι Καλῶς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἐλά-
λησεν διὰ Ἠσαΐου τοῦ προφήτου πρὸς τοὺς
πατέρας ὑμῶν | λέγων, 26 Is. 6. 9, 10 Mt. 13. 14 Mk. 4. 12 Jn. 12. 40

Πορεύθητι πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον καὶ εἰπόν,
Ἀκοῇ ἀκούσετε καὶ οὐ μὴ συνῆτε,
καὶ βλέποντες βλέψετε καὶ οὐ μὴ ἴδητε·
ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου, 27
καὶ τοῖς ὠσὶν βαρέως ἤκουσαν,
καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν·
μήποτε ἴδωσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς
καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσιν
καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσιν καὶ ἐπιστρέψωσιν,
καὶ ἰάσομαι αὐτούς.

γνωστὸν οὖν ἔστω ὑμῖν ὅτι τοῖς ἔθνεσιν *ἀπεστάλη* 28 Ps. 67. 21 98. 3 13. 46
τοῦτο τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ· *αὐτοὶ καὶ ἀκούσονται.*
Ἐνέμεινεν δὲ διετίαν ὅλην ἐν ἰδίῳ μισθώματι, 30 Lk. 3. 6
καὶ ἀπεδέχετο πάντας τοὺς εἰσπορευομένους πρὸς
αὐτόν, κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ 31 23
διδάσκων τὰ περὶ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ 1. 3
μετὰ πάσης παρρησίας ἀκωλύτως.

24 *λεγ.*] *add υπο του Παυλου* Ψ (*trsp c g p* vg(4)) 25 *υμων* ℵAB *pm p s* sa bo[pm]; R] *ημ-* HLP *614 al* lat bo(1) ς 27 *επαχυνθη*] *εβαρυνθη* ℵ* *g* 28 *fin.* ℵABE *al s* vg[w] co; R[t]] *add* (29) *και ταυτα αυτου ειποντος απηλθον οι Ιουδαιοι πολλην εχοντες εν εαυτοις συζητησιν* HLP *614 pm c g p* vg[pt] sy[h] ς; R[m] 30 *αυτον*] *add Ιουδαιους τε και Ελληνας 614 pc* (*g, p*) sy[h] Ephr 31 *τα περι τ. Κ. Ι. Χριστου* (*om Χρ.* ℵ* *614 al* sy[h])] *om et post ακωλυτως add* dicens quia hic est Christus (*om* Chr. *p*) Iesus filius Dei, per quem incipiet totus mundus iudicari *m p* (sy[h] Ephr) | *fin.*] *add αμην* Ψ *614 al* vg[w] sy[h]

ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ

Ac. 9. 15; 13. 2 *ΠΑΥΛΟΣ* δοῦλος Χριστοῦ Ἰησοῦ, κλητὸς ἀπό-
Gal. 1. 15 2 στολος ἀφωρισμένος εἰς εὐαγγέλιον Θεοῦ, ὃ προ-
Tit. 1. 2; 16. 25, 26 επηγγείλατο διὰ τῶν προφητῶν αὐτοῦ ἐν γραφαῖς
9. 5 3 ἁγίαις | περὶ τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ τοῦ γενομένου ἐκ
2 S. 7. 12; Mt. 22. 42 4 σπέρματος Δαυειδ κατὰ σάρκα, τοῦ ὁρισθέντος
2 Ti. 2. 8 Υἱοῦ Θεοῦ ἐν δυνάμει κατὰ πνεῦμα ἁγιωσύνης ἐξ
Ac. 13. 33 ἀναστάσεως νεκρῶν, Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου
Ac. 26. 16–18 5 ἡμῶν, δι' οὗ ἐλάβομεν χάριν καὶ ἀποστολὴν εἰς
15. 18 ὑπακοὴν πίστεως ἐν πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν ὑπὲρ τοῦ
Gal. 2. 7, 9 6 ὀνόματος αὐτοῦ, ἐν οἷς ἐστε καὶ ὑμεῖς κλητοὶ
1 Co. 1. 3; 2 Co. 1. 2 7 Ἰησοῦ Χριστοῦ, πᾶσιν τοῖς οὖσιν ἐν Ῥώμῃ ἀγα-
Eph. 1. 2 πητοῖς Θεοῦ, κλητοῖς ἁγίοις· χάρις ὑμῖν καὶ
Nu. 6. 25, 26 εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ Πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ
Χριστοῦ.
16. 19; 1 Th. 1. 8 8 Πρῶτον μὲν εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου διὰ Ἰησοῦ
Ph. 1. 8 Χριστοῦ περὶ πάντων ὑμῶν, ὅτι ἡ πίστις ὑμῶν
9 καταγγέλλεται ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ. μάρτυς γάρ
Eph. 1. 16 μού ἐστιν ὁ Θεός, ᾧ λατρεύω ἐν τῷ πνεύματί μου
Ac. 19. 21 ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ, ὡς ἀδιαλείπτως
15. 23, 32 10 μνείαν ὑμῶν ποιοῦμαι | πάντοτε ἐπὶ τῶν προσευ-

---

1 *Χρ. Ιησ.* $\mathfrak{p}^{10}$B *pc c e* vg^{w} arm Ambst] *Ιησ. Χρ.* ℵAE^{c} G *pl* it vg$^{s, cl}$ ς; R 4 *ορισθεντος*] *προορ-* Eus lat 6 (*υμεις*] , ς R) 7 *εν Ρωμῃ*] *om* G Or^{pt} (*testibus* *1739*^{mg} *1908*^{mg}) | *αγαπητοις Θεου*] *om* E : *εν αγαπῃ Θ.* G *d** vg^{pt} Ambst Pelag 8 *δια Ιησου Χριστου*] *om* ℵ* *1518* | *περι* ℵABD*K *al* ; R] *υπερ* D^{c}GLP *pm* ς 9 *μου* 1°] *μοι* D*GΨ *pc* lat

χῶν μου, δεόμενος εἴ πως ἤδη ποτὲ εὐοδωθήσομαι
ἐν τῷ θελήματι τοῦ Θεοῦ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς. ἐπι- 11
ποθῶ γὰρ ἰδεῖν ὑμᾶς, ἵνα τι μεταδῶ χάρισμα ὑμῖν Ac. 28. 31
πνευματικὸν εἰς τὸ στηριχθῆναι ὑμᾶς, τοῦτο δέ 12
ἐστιν συνπαρακληθῆναι ἐν ὑμῖν διὰ τῆς ἐν ἀλλή- 2 P. 1. 1
λοις πίστεως ὑμῶν τε καὶ ἐμοῦ. οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς 13
ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, ὅτι πολλάκις προεθέμην ἐλθεῖν
πρὸς ὑμᾶς, καὶ ἐκωλύθην ἄχρι τοῦ δεῦρο, ἵνα τινὰ Jn. 15. 16
καρπὸν σχῶ καὶ ἐν ὑμῖν καθὼς καὶ ἐν τοῖς λοι-
ποῖς ἔθνεσιν. Ἕλλησίν τε καὶ Βαρβάροις, 14
σοφοῖς τε καὶ ἀνοήτοις ὀφειλέτης εἰμί· οὕτως τὸ 15
κατ᾽ ἐμὲ πρόθυμον καὶ ὑμῖν τοῖς ἐν Ῥώμῃ εὐαγ-
γελίσασθαι. οὐ γὰρ ἐπαισχύνομαι τὸ εὐαγγέλιον· 16 Ps. 119. 46
δύναμις γὰρ Θεοῦ ἐστιν εἰς σωτηρίαν παντὶ τῷ 1 Co. 1. 18, 24
πιστεύοντι, Ἰουδαίῳ τε πρῶτον καὶ Ἕλληνι. Ac. 13. 46
δικαιοσύνη γὰρ Θεοῦ ἐν αὐτῷ ἀποκαλύπτεται ἐκ 17 3. 21, 22
πίστεως εἰς πίστιν, καθὼς γέγραπται, Ὁ δὲ δίκαιος Hab. 2. 4
ἐκ πίστεως ζήσεται.

Ἀποκαλύπτεται γὰρ ὀργὴ Θεοῦ ἀπ᾽ οὐρανοῦ 18 Jn. 16. 9; 2 Th. 2. 12
ἐπὶ πᾶσαν ἀσέβειαν καὶ ἀδικίαν ἀνθρώπων τῶν
τὴν ἀλήθειαν ἐν ἀδικίᾳ κατεχόντων, διότι τὸ 19 Ac. 14. 15–17; 17. 24–28
γνωστὸν τοῦ Θεοῦ φανερόν ἐστιν ἐν αὐτοῖς· ὁ
Θεὸς γὰρ αὐτοῖς ἐφανέρωσεν. τὰ γὰρ ἀόρατα 20 Ps. 19. 1; He. 11. 3; Job 12. 7–9

---

13 *ου θελω*] *ουκ οιομαι* **D*G** Ambst Pelag 15 *προθυμον*] *-μος d e* vg(2) Or Ambst Ambr | *υμιν*] *praem* *εν* (*επ* **G**) **D*** *pc* vg^{pt} | *τοις εν Ρωμη*] *om* **G** Or^{pt} 16 *ευαγγελιον*] *add* *του Χριστου* **KLP** *al* ς: *add* dei vg(1) Vict | *εις σωτηριαν*] *om* **G** | *τε*] *om* **ℵ*** latt | *πρωτον*] *om* **BG** sa Mcion Tert Ephr 17 *εκ πιστεως* 2°] *praem* (Hab. 2. 4 **A**) *μου* **C*** vg(2): *add* (Hab. 2. 4 **ℵB**) *μου* vg(3) sy^{h} Or^{lat} Hier 18 *Θεου*] *om* *876* 1908* Mcion | *αληθ.*] *add* *του Θεου* *c* vg$^{s, cl}$ Ambst

αὐτοῦ ἀπὸ κτίσεως κόσμου τοῖς ποιήμασιν νοού-
μενα καθορᾶται, ἥ τε ἀΐδιος αὐτοῦ δύναμις καὶ
21 θειότης, εἰς τὸ εἶναι αὐτοὺς ἀναπολογήτους, | διότι
Rev. 14. 7 γνόντες τὸν Θεὸν οὐχ ὡς Θεὸν ἐδόξασαν ἢ ηὐχα-
ρίστησαν, ἀλλὰ ἐματαιώθησαν ἐν τοῖς διαλογι-
Eph. 4. 18 σμοῖς αὐτῶν, καὶ ἐσκοτίσθη ἡ ἀσύνετος αὐτῶν
Jer. 10. 14; 1 Co. 1. 20 22 καρδία. φάσκοντες εἶναι σοφοὶ ἐμωράνθησαν,
Ps. 106. 20; Dt. 4. 15–19 23 καὶ ἤλλαξαν τὴν δόξαν τοῦ ἀφθάρτου Θεοῦ ἐν ὁμοιώ-
ματι εἰκόνος φθαρτοῦ ἀνθρώπου καὶ πετεινῶν καὶ
Ac. 14. 16 24 τετραπόδων καὶ ἑρπετῶν· διὸ παρέδωκεν αὐτοὺς
ὁ Θεὸς ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῶν καρδιῶν αὐτῶν εἰς
ἀκαθαρσίαν τοῦ ἀτιμάζεσθαι τὰ σώματα αὐτῶν
25 ἐν αὐτοῖς. Οἵτινες μετήλλαξαν τὴν ἀλήθειαν τοῦ
Θεοῦ ἐν τῷ ψεύδει, καὶ ἐσεβάσθησαν καὶ ἐλάτρευ-
9. 5 σαν τῇ κτίσει παρὰ τὸν Κτίσαντα, ὅς ἐστιν εὐλο-
26 γητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας· αμην. διὰ τοῦτο παρέ-
δωκεν αὐτοὺς ὁ Θεὸς εἰς πάθη ἀτιμίας· αἵ τε
γὰρ θήλειαι αὐτῶν μετήλλαξαν τὴν φυσικὴν
Lv. 18. 22; 20. 13; 1 Co. 6. 9 27 χρῆσιν εἰς τὴν παρὰ φύσιν, ὁμοίως τε καὶ οἱ
ἄρσενες ἀφέντες τὴν φυσικὴν χρῆσιν τῆς θηλείας
ἐξεκαύθησαν ἐν τῇ ὀρέξει αὐτῶν εἰς ἀλλήλους,
ἄρσενες ἐν ἄρσεσιν τὴν ἀσχημοσύνην κατεργαζό-
μενοι καὶ τὴν ἀντιμισθίαν ἣν ἔδει τῆς πλάνης
28 αὐτῶν ἐν ἑαυτοῖς ἀπολαμβάνοντες. Καὶ καθὼς
οὐκ ἐδοκίμασαν τὸν Θεὸν ἔχειν ἐν ἐπιγνώσει,
παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ Θεὸς εἰς ἀδόκιμον νοῦν,
29 ποιεῖν τὰ μὴ καθήκοντα, | πεπληρωμένους πάσῃ

---

20 αιδιος] *om* L   24 διο ℵAB *al* lat; R] *add* και DG *pm* sy^h ς   26 χρησιν] κτισιν D* *e et* φυσιν] *add* χρησιν D*G lat arm   27 τε] δε ADP *181 1739* *al* lat Cl Or Eus: *om* C *1827* vg(1) co   28 ο Θεος] *om* ℵ*A *pc*

ἀδικίᾳ πονηρίᾳ πλεονεξίᾳ κακίᾳ, μεστοὺς φθόνου
φόνου ἔριδος δόλου κακοηθείας, ψιθυριστάς,
| καταλάλους, θεοστυγεῖς, ὑβριστάς, ὑπερηφάνους, 30
ἀλαζόνας, ἐφευρετὰς κακῶν, γονεῦσιν ἀπειθεῖς,
| ἀσυνέτους, ἀσυνθέτους, ἀστόργους, ἀνελεήμονας· 31
οἵτινες τὸ δικαίωμα τοῦ Θεοῦ ἐπιγνόντες, ὅτι οἱ 32
τὰ τοιαῦτα πράσσοντες ἄξιοι θανάτου εἰσίν, οὐ
μόνον αὐτὰ ποιοῦσιν, ἀλλὰ καὶ συνευδοκοῦσιν
τοῖς πράσσουσιν.

Διὸ ἀναπολόγητος εἶ, ὦ ἄνθρωπε πᾶς ὁ κρί- **2** Mt. 7. 2
νων· ἐν ᾧ γὰρ κρίνεις τὸν ἕτερον, σεαυτὸν κατα- Jn. 8. 7
κρίνεις· τὰ γὰρ αὐτὰ πράσσεις ὁ κρίνων. οἴδαμεν 2
δὲ ὅτι τὸ κρίμα τοῦ Θεοῦ ἐστιν κατὰ ἀλήθειαν
ἐπὶ τοὺς τὰ τοιαῦτα πράσσοντας. λογίζῃ δὲ τοῦτο, 3
ὦ ἄνθρωπε ὁ κρίνων τοὺς τὰ τοιαῦτα πράσσοντας
καὶ ποιῶν αὐτά, ὅτι σὺ ἐκφεύξῃ τὸ κρίμα τοῦ
Θεοῦ; ἢ τοῦ πλούτου τῆς χρηστότητος αὐτοῦ καὶ 4
τῆς ἀνοχῆς καὶ τῆς μακροθυμίας καταφρονεῖς, 2 P. 3. 15
ἀγνοῶν ὅτι τὸ χρηστὸν τοῦ Θεοῦ εἰς μετάνοιάν
σε ἄγει; κατὰ δὲ τὴν σκληρότητά σου καὶ ἀμετα- 5
νόητον καρδίαν θησαυρίζεις σεαυτῷ ὀργὴν ἐν

---

29 *πον. πλεον. κακ.* **B 0172** *1739 pc*; R] *κακ. πον. πλ.* **C** *33 pc* co: *πον. κακ. πλ.* **ℵA** *pc*: *πορνεια πον. πλ. κακ.* **L** *al* ς (vg, sy^{p}): *κακ. πορν. πλ.* **DG** *pc* 31 *αστοργους* **ℵ*ABD*G**; R] *add* (2 Tim. 3. 3) *ασπονδους* **C** *pl* lat arm ς 32 *επιγνοντες* (*επιγινωσκοντες* **B** *pc*)] *add* *ουκ ενοησαν* (*ουκ εγνωσαν* **G**) **D** latt | *αυτα ποιουσιν αλλα κ. συνευδ.*] *αυτα ποιουντες α. κ. -ουντες* **B** *arm* Or: *οι ποιουντες* (*πρασσοντες* Cl^{ro}) *αυτα α. κ. οι -ουντες* (*add αυτοις* Cl^{ro}) it vg$^{s, cl}$ Cl^{ro} Epiph 2. 1 *γαρ*] *add κριματι* **C*** *69 al* sy^{h} Hier 2 *δε* **ABD°G** *pm* ς; R^{t}] *γαρ* **ℵC** *69 al* lat co arm; R^{m} 4 *σε αγει*] *εναγει* *33* (Hier)

Ps. 62. 12 ἡμέρᾳ ὀργῆς καὶ ἀποκαλύψεως δικαιοκρισίας τοῦ
Pr. 24. 12 6 Θεοῦ, ὃς ἀποδώσει ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ· τοῖς
Mt. 16. 27 2 Co. 5. 10 7 μὲν καθ' ὑπομονὴν ἔργου ἀγαθοῦ δόξαν καὶ τιμὴν
2 Th. 1. 8 8 καὶ ἀφθαρσίαν ζητοῦσιν ζωὴν αἰώνιον· τοῖς δὲ ἐξ
ἐριθείας καὶ ἀπειθοῦσι τῇ ἀληθείᾳ πειθομένοις δὲ
9 τῇ ἀδικίᾳ, ὀργὴ καὶ θυμός. θλῖψις καὶ στενοχωρία
ἐπὶ πᾶσαν ψυχὴν ἀνθρώπου τοῦ κατεργαζομένου
1. 16; 3. 9 10 τὸ κακόν, Ἰουδαίου τε πρῶτον καὶ Ἕλληνος· δόξα
δὲ καὶ τιμὴ καὶ εἰρήνη παντὶ τῷ ἐργαζομένῳ τὸ
Ac. 10. 34 1 P. 1. 17 11 ἀγαθόν, Ἰουδαίῳ τε πρῶτον καὶ Ἕλληνι. οὐ γάρ
12 ἐστιν προσωπολημψία παρὰ τῷ Θεῷ. Ὅσοι
γὰρ ἀνόμως ἥμαρτον, ἀνόμως καὶ ἀπολοῦνται·
καὶ ὅσοι ἐν νόμῳ ἥμαρτον, διὰ νόμου κριθήσονται·
Mt. 7. 21 1 Jn. 3. 7 13 οὐ γὰρ οἱ ἀκροαταὶ νόμου δίκαιοι παρὰ τῷ Θεῷ,
Ja. 1. 22, 25 14 ἀλλ' οἱ ποιηταὶ νόμου δικαιωθήσονται. ὅταν γὰρ
Ac. 10. 35 ἔθνη τὰ μὴ νόμον ἔχοντα φύσει τὰ τοῦ νόμου ποιῶ-
σιν, οὗτοι νόμον μὴ ἔχοντες ἑαυτοῖς εἰσιν νόμος·
1. 32 15 οἵτινες ἐνδείκνυνται τὸ ἔργον τοῦ νόμου γραπτὸν
ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν, συνμαρτυρούσης αὐτῶν
τῆς συνειδήσεως καὶ μεταξὺ ἀλλήλων τῶν λογι-
2 Ti. 2. 8 16 σμῶν κατηγορούντων ἢ καὶ ἀπολογουμένων, ἐν ᾗ
ἡμέρᾳ κρίνει ὁ Θεὸς τὰ κρυπτὰ τῶν ἀνθρώπων
Ja. 2. 19 17 κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου διὰ Χριστοῦ Ἰησοῦ. Εἰ
δὲ σὺ Ἰουδαῖος ἐπονομάζῃ καὶ ἐπαναπαύῃ νόμῳ
18 καὶ καυχᾶσαι ἐν Θεῷ | καὶ γινώσκεις τὸ θέλημα
Ph. 1. 10 καὶ δοκιμάζεις τὰ διαφέροντα κατηχούμενος ἐκ
Mt. 15. 14 Lk. 18. 9 19 τοῦ νόμου, πέποιθάς τε σεαυτὸν ὁδηγὸν εἶναι
20 τυφλῶν, φῶς τῶν ἐν σκότει, | παιδευτὴν ἀφρόνων,

---

5 αποκαλυψεως] ανταποδοσεως A Caes: *add* και KLP *1739 pm* sy[h] ς 16 εν η ημ. B] εν ημ. η A *pc c t*: εν ημ. οτε ℵDG *pl* lat ς; R | (κρίνει R[m]] κρινεῖ latt co ς; R[t]) | μου] *om 69 d** sa[pt] (Mcion?) 17 Ει δε] *Ιδε 33 al* sy[h] ς

διδάσκαλον νηπίων, ἔχοντα τὴν μόρφωσιν τῆς 2 Ti. 3. 5
γνώσεως καὶ τῆς ἀληθείας ἐν τῷ νόμῳ· ὁ οὖν 21 Ps. 50. 16–21
διδάσκων ἕτερον σεαυτὸν οὐ διδάσκεις; ὁ κηρύσ- Mt. 23. 3, 4
σων μὴ κλέπτειν κλέπτεις; ὁ λέγων μὴ μοιχεύειν 22
μοιχεύεις; ὁ βδελυσσόμενος τὰ εἴδωλα ἱεροσυλεῖς;
ὃς ἐν νόμῳ καυχᾶσαι, διὰ τῆς παραβάσεως τοῦ 23
νόμου τὸν Θεὸν ἀτιμάζεις; τὸ γὰρ **ὄνομα τοῦ Θεοῦ** 24 Is. 52. 5; Ezk. 36. 20
δι' ὑμᾶς βλασφημεῖται ἐν τοῖς ἔθνεσιν, καθὼς γέ-
γραπται. περιτομὴ μὲν γὰρ ὠφελεῖ ἐὰν νόμον 25 Jer. 4. 4; 9. 24, 25
πράσσῃς· ἐὰν δὲ παραβάτης νόμου ᾖς, ἡ περιτομή
σου ἀκροβυστία γέγονεν. ἐὰν οὖν ἡ ἀκροβυστία 26 Gal. 5. 6
τὰ δικαιώματα τοῦ νόμου φυλάσσῃ, οὐχ ἡ ἀκρο-
βυστία αὐτοῦ εἰς περιτομὴν λογισθήσεται; καὶ 27
κρινεῖ ἡ ἐκ φύσεως ἀκροβυστία τὸν νόμον τελοῦσα
σὲ τὸν διὰ γράμματος καὶ περιτομῆς παραβάτην
νόμου. οὐ γὰρ ὁ ἐν τῷ φανερῷ Ἰουδαῖός ἐστιν, οὐδὲ 28 Jn. 8. 15, 39; 7. 24
ἡ ἐν τῷ φανερῷ ἐν σαρκὶ περιτομή· ἀλλ' ὁ ἐν τῷ 29 Dt. 30. 6
κρυπτῷ Ἰουδαῖος, καὶ περιτομὴ καρδίας ἐν πνεύ- Col. 2. 11
ματι οὐ γράμματι, οὗ ὁ ἔπαινος οὐκ ἐξ ἀνθρώπων Gn. 49. 8
ἀλλ' ἐκ τοῦ Θεοῦ. Τί οὖν τὸ περισσὸν τοῦ Ἰου- 3
δαίου, ἢ τίς ἡ ὠφέλεια τῆς περιτομῆς; πολὺ κατὰ 2 9. 4
πάντα τρόπον. πρῶτον μὲν γὰρ ὅτι ἐπιστεύθησαν Dt. 4. 7, 8
τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ. | τί γάρ; εἰ ἠπίστησάν τινες, 3 Ps. 147. 19, 20; 103. 7
μὴ ἡ ἀπιστία αὐτῶν τὴν πίστιν τοῦ Θεοῦ καταρ- 1 P. 4. 11
γήσει; | μὴ γένοιτο· γινέσθω δὲ ὁ Θεὸς ἀληθής, 4 9. 6; 11. 29; 2 Ti. 2. 13
πᾶς δὲ ἄνθρωπος ψεύστης, καθάπερ γέγραπται, Ps. 116. 11

> **Ὅπως ἂν δικαιωθῇς ἐν τοῖς λόγοις σου** Ps. 51. 4
> **καὶ νικήσεις ἐν τῷ κρίνεσθαί σε.**

---

23 (*ατιμαζεις;*]) **3.** 2 *πρ. μεν γαρ οτι* **ℵA** *pm* bo(4) ς] *om γαρ* **BD*G** *al* latt sy[p] bo[pm]; R: *πρωτοι γαρ 1739* sa Or[pt] Eus 3 (*γαρ; . . . τινες,*] *γαρ . . . τινες;* ς R) 4 *νικησεις* **ℵAD** *al*; R] *-σης* **BG** *pm* ς

5 εἰ δὲ ἡ ἀδικία ἡμῶν Θεοῦ δικαιοσύνην συνίστησιν,
τί ἐροῦμεν; μὴ ἄδικος ὁ Θεὸς ὁ ἐπιφέρων τὴν
6 ὀργήν; κατὰ ἄνθρωπον λέγω. μὴ γένοιτο· ἐπεὶ
7 πῶς κρινεῖ ὁ Θεὸς τὸν κόσμον; εἰ δὲ ἡ ἀλήθεια
τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ ἐμῷ ψεύσματι ἐπερίσσευσεν εἰς
τὴν δόξαν αὐτοῦ, τί ἔτι κἀγὼ ὡς ἁμαρτωλὸς κρίνο-
8 μαι; καὶ μὴ καθὼς βλασφημούμεθα καὶ καθώς
φασίν τινες ἡμᾶς λέγειν ὅτι Ποιήσωμεν τὰ κακὰ
6 I. 2 *ἵνα ἔλθῃ τὰ ἀγαθά; ὧν τὸ κρίμα ἔνδικόν ἐστιν.*
I. 18–2. 24 *9 Τί οὖν; προεχόμεθα; οὐ πάντως· προῃτιασάμεθα*
γὰρ Ἰουδαίους τε καὶ Ἕλληνας πάντας ὑφ᾽ ἁμαρ-
10 τίαν εἶναι, καθὼς γέγραπται ὅτι
Ps. 14. 1–3; 53. 1–3 Οὐκ ἔστιν δίκαιος οὐδὲ εἷς,
11 οὐκ ἔστιν ὁ συνίων,
οὐκ ἔστιν ὁ ἐκζητῶν τὸν Θεόν·
12 πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα ἠχρεώθησαν·
οὐκ ἔστιν ὁ ποιῶν χρηστότητα,
οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός.
Ps. 5. 9 13 τάφος ἀνεῳγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν,
ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολιοῦσαν,
Ps. 140. 3 ἰὸς ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χείλη αὐτῶν·
Ps. 10. 7 14 ὧν τὸ στόμα ἀρᾶς καὶ πικρίας γέμει·
Is. 59. 7, 8 15 ὀξεῖς οἱ πόδες αὐτῶν ἐκχέαι αἷμα,
16 σύντριμμα καὶ ταλαιπωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν,
17 καὶ ὁδὸν εἰρήνης οὐκ ἔγνωσαν.
Ps. 36. 1 18 οὐκ ἔστιν φόβος Θεοῦ ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν.
2. 12; Gal. 3. 22 *19 οἴδαμεν δὲ ὅτι ὅσα ὁ νόμος λέγει τοῖς ἐν τῷ νόμῳ*

---

5 ; *κατα ανθρωπον λεγω*] *κατα των -πων*; sa Or[pt]: *om* Cl 6 (*κρινεῖ*] *κρίνει*) 7 *δε* ℵA *al* bo; R[t]] *γαρ* BDG *pm* lat sy sa ς; R[m] 9 *προεχομεθα* (*-χωμ-* AL); *ου παντως*] *προκατεχομεν περισσον* D*G vg(2) sy[p] 12 *ουκ εστιν* 2°] *om* B *1739 pc* sy[p] Or

λαλεῖ, ἵνα πᾶν στόμα φραγῇ καὶ ὑπόδικος γένηται
πᾶς ὁ κόσμος τῷ Θεῷ· διότι ἐξ ἔργων νόμου οὐ 20 Ps. 143. 2
δικαιωθήσεται πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον αὐτοῦ· διὰ γὰρ 7. 7 Gal. 2. 16
νόμου ἐπίγνωσις ἁμαρτίας.
Νυνὶ δὲ χωρὶς νόμου δικαιοσύνη Θεοῦ πεφανέ- 21 Ac. 10. 43
ρωται, μαρτυρουμένη ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ τῶν προ- 1. 17
φητῶν, δικαιοσύνη δὲ Θεοῦ διὰ πίστεως [Ἰησοῦ] 22
Χριστοῦ, εἰς πάντας τοὺς πιστεύοντας· οὐ γάρ
ἐστιν διαστολή· πάντες γὰρ ἥμαρτον καὶ ὑστε- 23 9, 19; 5. 12
ροῦνται τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, δικαιούμενοι δωρεὰν 24 5. 1
τῇ αὐτοῦ χάριτι διὰ τῆς ἀπολυτρώσεως τῆς ἐν Eph. 2. 8
Χριστῷ Ἰησοῦ· ὃν προέθετο ὁ Θεὸς ἱλαστήριον 25 Lv. 16. 12–15
διὰ πίστεως ἐν τῷ αὐτοῦ αἵματι, εἰς ἔνδειξιν τῆς He. 4. 16
δικαιοσύνης αὐτοῦ διὰ τὴν πάρεσιν τῶν προγεγο- Eph. 1. 7
νότων ἁμαρτημάτων | ἐν τῇ ἀνοχῇ τοῦ Θεοῦ, πρὸς 26
τὴν ἔνδειξιν τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ ἐν τῷ νῦν
καιρῷ, εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν δίκαιον καὶ δικαιοῦντα
τὸν ἐκ πίστεως Ἰησοῦ. Ποῦ οὖν ἡ καύχη- 27 1 Co. 1. 29, 31
σις; ἐξεκλείσθη. διὰ ποίου νόμου; τῶν ἔργων;
οὐχί, ἀλλὰ διὰ νόμου πίστεως. λογιζόμεθα γὰρ 28 Gal. 2. 16
δικαιοῦσθαι πίστει ἄνθρωπον χωρὶς ἔργων νόμου.
ἢ Ἰουδαίων ὁ Θεὸς μόνον; οὐχὶ καὶ ἐθνῶν; ναὶ καὶ 29 10. 12
ἐθνῶν, εἴπερ εἷς ὁ Θεὸς ὃς δικαιώσει περιτομὴν ἐκ 30 4. 11, 12
πίστεως καὶ ἀκροβυστίαν διὰ τῆς πίστεως. νόμον 31 21; 4. 3; 8. 4 Mt. 5. 17

---

22 *Ιησου*] *om* B Mcion | *εις παντας* p[46]ℵAB *1739 al* Cl; R[t]] *επι π.* vg[w]: *εις π. και επι π.* DG *33 pm* it vg[s, cl] ς; R[m] 25 *δια πιστεως* ℵD*G *1739 pm* co] *om* A: *δια της π.* B *al* ς; R 26 *Ιησου*] *om* G *e f*: *I. Χριστου* *1245 c* vg[s, cl] (*d**, sy[p]) bo[pm]: *Ιησουν* D[o] *33 al* Cl 28 *λογιζομεθα*] *-ζωμ-* KP *al* | *γαρ* ℵADG *1739 al* lat sa bo[pm] arm; R[m]] *ουν* B *pm* sy ς; R[t] 29 *μονον*] *-νος* D: *-νων* B *al* co Cl 30 *ειπερ* ℵAB *1739 al*; R] *επειπερ* D*G *pm* ς

οὖν καταργοῦμεν διὰ τῆς πίστεως; μὴ γένοιτο,
ἀλλὰ νόμον ἱστάνομεν.

4 Τί οὖν ἐροῦμεν εὑρηκέναι Αβρααμ τὸν προ-
2 πάτορα ἡμῶν κατὰ σάρκα; εἰ γὰρ Αβρααμ ἐξ
ἔργων ἐδικαιώθη, ἔχει καύχημα· ἀλλ' οὐ πρὸς
Gn. 15. 6 Gal. 3. 6 Ja. 2. 23 3 Θεόν. τί γὰρ ἡ γραφὴ λέγει; Ἐπίστευσεν δὲ
Αβρααμ τῷ Θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην.
11. 6 Mt. 20. 7, 14 4 τῷ δὲ ἐργαζομένῳ ὁ μισθὸς οὐ λογίζεται κατὰ
5 χάριν ἀλλὰ κατὰ ὀφείλημα· τῷ δὲ μὴ ἐργαζομένῳ,
πιστεύοντι δὲ ἐπὶ τὸν δικαιοῦντα τὸν ἀσεβῆ, λογί-
6 ζεται ἡ πίστις αὐτοῦ εἰς δικαιοσύνην, καθάπερ
καὶ Δαυειδ λέγει τὸν μακαρισμὸν τοῦ ἀνθρώπου
ᾧ ὁ Θεὸς λογίζεται δικαιοσύνην χωρὶς ἔργων,

Ps. 32. 1, 2 7 Μακάριοι ὧν ἀφέθησαν αἱ ἀνομίαι καὶ ὧν ἐπεκαλύ-
φθησαν αἱ ἁμαρτίαι·
8 μακάριος ἀνὴρ οὗ οὐ μὴ λογίσηται Κύριος ἁμαρ-
τίαν.

9 ὁ μακαρισμὸς οὖν οὗτος ἐπὶ τὴν περιτομὴν ἢ καὶ
Gn. 15. 6 ἐπὶ τὴν ἀκροβυστίαν; λέγομεν γάρ, Ἐλογίσθη τῷ
10 Αβρααμ ἡ πίστις εἰς δικαιοσύνην. πῶς οὖν ἐλο-
γίσθη; ἐν περιτομῇ ὄντι ἢ ἐν ἀκροβυστίᾳ; οὐκ ἐν
Gn. 17. 10, 11 11 περιτομῇ ἀλλ' ἐν ἀκροβυστίᾳ· καὶ σημεῖον ἔλαβεν
περιτομῆς σφραγῖδα τῆς δικαιοσύνης τῆς πίστεως
τῆς ἐν τῇ ἀκροβυστίᾳ, εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν πατέρα
πάντων τῶν πιστευόντων δι' ἀκροβυστίας, εἰς τὸ
12 λογισθῆναι αὐτοῖς τὴν δικαιοσύνην, καὶ πατέρα
περιτομῆς τοῖς οὐκ ἐκ περιτομῆς μόνον ἀλλὰ καὶ

---

1 ευρηκεναι ℵADG *pm*; R[t]] *trsp post* ημων KLP *al* ς: *om* B *1739 pc*; R[m] | προπατορα ℵAB *pc* sy[p]; R] πατερα DG *33 pm* latt ς   11 περιτομης] -μην A *1739 pc* Or[lat] | της δικαιοσ.] *praem* δια G | λογισθηναι] *add* και DG *pm* ς | την BG *pm* ς; R] εις A *pc* lat sa: *om* ℵD* *al* bo

τοῖς στοιχοῦσιν τοῖς ἴχνεσιν τῆς ἐν ἀκροβυστίᾳ 1 P. 2. 21
πίστεως τοῦ πατρὸς ἡμῶν Αβρααμ. Οὐ γὰρ διὰ 13 2 Co. 12. 18 Mt. 3. 9
νόμου ἡ ἐπαγγελία τῷ Αβρααμ ἢ τῷ σπέρματι
αὐτοῦ, τὸ κληρονόμον αὐτὸν εἶναι κόσμου, ἀλλὰ Gn. 18. 18; 22. 17, 18
διὰ δικαιοσύνης πίστεως. εἰ γὰρ οἱ ἐκ νόμου κλη- 14
ρονόμοι, κεκένωται ἡ πίστις καὶ κατήργηται ἡ
ἐπαγγελία· | ὁ γὰρ νόμος ὀργὴν κατεργάζεται· οὗ 15 3. 20; 5. 13;
δὲ οὐκ ἔστιν νόμος, οὐδὲ παράβασις. Διὰ τοῦτο 16 7. 8, 10
ἐκ πίστεως, ἵνα κατὰ χάριν, εἰς τὸ εἶναι βεβαίαν
τὴν ἐπαγγελίαν παντὶ τῷ σπέρματι, οὐ τῷ ἐκ τοῦ
νόμου μόνον ἀλλὰ καὶ τῷ ἐκ πίστεως Αβρααμ, ὅς
ἐστιν πατὴρ πάντων ἡμῶν, καθὼς γέγραπται ὅτι 17
Πατέρα πολλῶν ἐθνῶν τέθεικά σε, *κατέναντι οὗ ἐπί-* Gn. 17. 5
στευσεν Θεοῦ τοῦ ζωοποιοῦντος τοὺς νεκροὺς καὶ Is. 48. 13
καλοῦντος τὰ μὴ ὄντα ὡς ὄντα· ὃς παρ' ἐλπίδα 18
ἐπ' ἐλπίδι ἐπίστευσεν, εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸν
πατέρα πολλῶν ἐθνῶν *κατὰ τὸ εἰρημένον,* Οὕτως Gn. 15. 5
ἔσται τὸ σπέρμα σου· *καὶ μὴ ἀσθενήσας τῇ πίστει* 19 Gn. 17. 17
κατενόησεν τὸ ἑαυτοῦ σῶμα νενεκρωμένον, ἑκα-
τονταέτης που ὑπάρχων, καὶ τὴν νέκρωσιν τῆς
μήτρας Σάρρας· εἰς δὲ τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ Θεοῦ 20 He. 11. 7, 11, 34
οὐ διεκρίθη τῇ ἀπιστίᾳ, ἀλλὰ ἐνεδυναμώθη τῇ
πίστει, δοὺς δόξαν τῷ Θεῷ | καὶ πληροφορηθεὶς 21
ὅτι ὃ ἐπήγγελται δυνατός ἐστιν καὶ ποιῆσαι. διὸ 22 3. Gn. 15. 6
καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην. *Οὐκ ἐγράφη* 23 15. 4
δὲ δι' αὐτὸν μόνον ὅτι ἐλογίσθη αὐτῷ, *ἀλλὰ καὶ* 24
δι' ἡμᾶς, οἷς μέλλει λογίζεσθαι, τοῖς πιστεύουσιν 1 P. 1. 21

---

15 δε ℵAB vg^{pc} sy^{hmg} arm; R] *γαρ* **DG** *pl* lat $sy^{p,h}$ ϛ 18 *σου*] *add ως οι αστερες του ουρανου και το αμμον της θαλασσης* **G** *pc* (*c dem* vg^{pc}) 19 *κατενοησεν* ℵAB *1739 al* vg^{w}; R] *praem* οὐ **DG** *pm c* $vg^{s,cl}$ ϛ | *σωμα* **BG** *1739 pc* lat sy^{p} sa fa; R^{m}] *add ηδη* ℵAD *pl* bo ϛ; R^{t}

ἐπὶ τὸν ἐγείραντα Ἰησοῦν τὸν Κύριον ἡμῶν ἐκ
Is. 53. 4, 5 1 Co. 15. 17 25 νεκρῶν, ὃς παρεδόθη διὰ τὰ παραπτώματα ἡμῶν
καὶ ἠγέρθη διὰ τὴν δικαίωσιν ἡμῶν.

3. 24, 28; 4. 24 Is. 53. 5 **5** Δικαιωθέντες οὖν ἐκ πίστεως εἰρήνην ἔχομεν
πρὸς τὸν Θεὸν διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
Eph. 3. 12 3. 23 2 Χριστοῦ, δι' οὗ καὶ τὴν προσαγωγὴν ἐσχήκαμεν
[τῇ πίστει] εἰς τὴν χάριν ταύτην ἐν ᾗ ἑστήκαμεν,
καὶ καυχώμεθα ἐπ' ἐλπίδι τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ.
Ja. 1. 2, 3 1 P. 1. 5–7 3 οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ καυχώμεθα ἐν ταῖς θλίψεσιν,
4 εἰδότες ὅτι ἡ θλῖψις ὑπομονὴν κατεργάζεται, | ἡ
5 δὲ ὑπομονὴ δοκιμήν, ἡ δὲ δοκιμὴ ἐλπίδα· ἡ δὲ
Ps. 22. 5; 25. 20 He. 6. 18, 19 ἐλπὶς οὐ καταισχύνει, ὅτι ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἐκκέ-
χυται ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν διὰ Πνεύματος
6 Ἁγίου τοῦ δοθέντος ἡμῖν. ἔτι γὰρ Χριστὸς ὄν-
των ἡμῶν ἀσθενῶν ἔτι κατὰ καιρὸν ὑπὲρ ἀσεβῶν
7 ἀπέθανεν. μόλις γὰρ ὑπὲρ δικαίου τις ἀποθα-
νεῖται· ὑπὲρ γὰρ τοῦ ἀγαθοῦ τάχα τις καὶ τολμᾷ
Jn. 3. 16 1 Jn. 4. 10 8 ἀποθανεῖν· συνίστησιν δὲ τὴν ἑαυτοῦ ἀγάπην εἰς
ἡμᾶς ὁ Θεὸς ὅτι ἔτι ἁμαρτωλῶν ὄντων ἡμῶν
9 Χριστὸς ὑπὲρ ἡμῶν ἀπέθανεν. πολλῷ οὖν μᾶλλον

---

1 εχομεν ℵ^{c}B^{c}G^{o}P 0220^{vid} *al* vg^{pc} sa ς; R^{m}] εχωμεν ℵ*AB*DKL *69 1739 pm* lat arm bo Mcion Or Chr Ambst; R^{t} 2 τη πιστει ℵA *pl c t* vg sy ς; R^{t}] *om* BDG sa Or^{lat}; R^{m} | δοξης] *add* filiorum *m* vg Ambst 3 καυχωμεθα] -μενοι B 0220 *pc* Tert Or Ephr 6 ετι γαρ ℵAD* *pl* sy^{h} Mcion Or^{lat} ς; R] ει γε B vg(2) sa: ει δε sy^{p}: ει γαρ *201* vg^{pc} bo: εις τι γαρ D^{c}G lat Ir^{lat} | ετι 2° ℵABD*G *al* lat sy^{h} co Mcion Ir^{lat}; R] *om* KLP *pm* Or^{lat} ς 7 *vs. om* Ir^{lat} | (γὰρ τοῦ] γάρ του) 8 εις ημας ο Θεος ℵA *pl t* bo Prisc ς; R] ο Θ. εις ημ. DGL *pc* lat sy^{h} Mcion Ir^{lat}: *om* ο Θ. B Ephr | οτι] *add* ει G *c d* * *m* vg^{s} Cypr

δικαιωθέντες νῦν ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ σωθησό- 1. 18; 2. 5, 8
μεθα δι' αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὀργῆς. εἰ γὰρ ἐχθροὶ 10 8. 7
ὄντες κατηλλάγημεν τῷ Θεῷ διὰ τοῦ θανάτου τοῦ
Υἱοῦ αὐτοῦ, πολλῷ μᾶλλον καταλλαγέντες σωθη-
σόμεθα ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ· οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ 11
καυχώμενοι ἐν τῷ Θεῷ διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ, δι' οὗ νῦν τὴν καταλλαγὴν ἐλά-
βομεν.

Διὰ τοῦτο ὥσπερ δι' ἑνὸς ἀνθρώπου ἡ ἁμαρτία 12 Gn. 2. 17;
εἰς τὸν κόσμον εἰσῆλθεν, καὶ διὰ τῆς ἁμαρτίας ὁ 3. 19
θάνατος, καὶ οὕτως εἰς πάντας ἀνθρώπους ὁ θάνα- 6. 23
τος διῆλθεν, ἐφ' ᾧ πάντες ἥμαρτον· ἄχρι γὰρ 13 4. 15
νόμου ἁμαρτία ἦν ἐν κόσμῳ, ἁμαρτία δὲ οὐκ ἐλλο-
γεῖται μὴ ὄντος νόμου· ἀλλὰ ἐβασίλευσεν ὁ θάνα- 14 1 Co. 15. 21,
τος ἀπὸ Αδαμ μέχρι Μωϋσέως καὶ ἐπὶ τοὺς μὴ 22, 45, 55
ἁμαρτήσαντας ἐπὶ τῷ ὁμοιώματι τῆς παραβάσεως
Αδαμ, ὅς ἐστιν τύπος τοῦ μέλλοντος. Ἀλλ' οὐχ 15
ὡς τὸ παράπτωμα, οὕτως καὶ τὸ χάρισμα· εἰ γὰρ
τῷ τοῦ ἑνὸς παραπτώματι οἱ πολλοὶ ἀπέθανον,
πολλῷ μᾶλλον ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ δωρεὰ ἐν
χάριτι τῇ τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπου Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς
τοὺς πολλοὺς ἐπερίσσευσεν. καὶ οὐχ ὡς δι' ἑνὸς 16
ἁμαρτήσαντος τὸ δώρημα· τὸ μὲν γὰρ κρίμα ἐξ
ἑνὸς εἰς κατάκριμα, τὸ δὲ χάρισμα ἐκ πολλῶν
παραπτωμάτων εἰς δικαίωμα. εἰ γὰρ τῷ τοῦ ἑνὸς 17

---

11 *καυχωμενοι*] *-μεθα* (G)L *69 al* lat sy[p] | *Χριστου*] *om* B *1739 pc* 12 *ο θανατος* 2°] *om* DG vg(1) Cl Ambst Aug 13 *ελλογειται*] *ενελογειτο* ℵ*(A *pc*) *c f g dem* vg[s, cl] co Ambr 14 *μη*] *om 385 424[c] d** co Or Ambst, codd lat *apud* Aug 15 *και* 1°] *om* B sy[p] co 16 *αμαρτησαντος*] *-ρτηματος* DG *pc dem* vg[s, cl] sy[p] | *δικαιωμα*] *add ζωης* D* (vg[pc])

παραπτώματι ὁ θάνατος ἐβασίλευσεν διὰ τοῦ
ἑνός, πολλῷ μᾶλλον οἱ τὴν περισσείαν τῆς χάριτος
καὶ τῆς δωρεᾶς τῆς δικαιοσύνης λαμβάνοντες ἐν
ζωῇ βασιλεύσουσιν διὰ τοῦ ἑνὸς Ἰησοῦ Χριστοῦ.
1 Co. 15. 22 18 *Ἄρα οὖν ὡς δι' ἑνὸς παραπτώματος εἰς πάντας*
ἀνθρώπους εἰς κατάκριμα, οὕτως καὶ δι' ἑνὸς
δικαιώματος εἰς πάντας ἀνθρώπους εἰς δικαίωσιν
19 *ζωῆς· ὥσπερ γὰρ διὰ τῆς παρακοῆς τοῦ ἑνὸς*
ἀνθρώπου ἁμαρτωλοὶ κατεστάθησαν οἱ πολλοί,
Is. 53. 11 *οὕτως καὶ διὰ τῆς ὑπακοῆς τοῦ ἑνὸς δίκαιοι κατα-*
4. 15; 7. 8 Gal. 3. 19 20 *σταθήσονται οἱ πολλοί. νόμος δὲ παρεισῆλθεν ἵνα*
πλεονάσῃ τὸ παράπτωμα· οὗ δὲ ἐπλεόνασεν ἡ
6. 23 21 *ἁμαρτία, ὑπερεπερίσσευσεν ἡ χάρις, | ἵνα ὥσπερ*
ἐβασίλευσεν ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ θανάτῳ, οὕτως καὶ
ἡ χάρις βασιλεύσῃ διὰ δικαιοσύνης εἰς ζωὴν
αἰώνιον διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν.
3. 5–8 **6** *Τί οὖν ἐροῦμεν; ἐπιμένωμεν τῇ ἁμαρτίᾳ, ἵνα*
1 P. 4. 1 2 *ἡ χάρις πλεονάσῃ; | μὴ γένοιτο. οἵτινες ἀπε-*
θάνομεν τῇ ἁμαρτίᾳ, πῶς ἔτι ζήσομεν ἐν αὐτῇ;
Gal. 3. 27 3 *ἢ ἀγνοεῖτε ὅτι ὅσοι ἐβαπτίσθημεν εἰς Χριστὸν*
Ἰησοῦν, εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐβαπτίσθημεν;
Col. 2. 12 4 *συνετάφημεν οὖν αὐτῷ διὰ τοῦ βαπτίσματος εἰς*
1 P. 3. 21 *τὸν θάνατον, ἵνα ὥσπερ ἠγέρθη Χριστὸς ἐκ νε-*
κρῶν διὰ τῆς δόξης τοῦ Πατρός, οὕτως καὶ ἡμεῖς
Ph. 3. 10, 11 5 *ἐν καινότητι ζωῆς περιπατήσωμεν. εἰ γὰρ σύμ-*

---

17 *της δωρεας*] *om* **B** sa Ir Chr Aug; Rᵐ 18 *ενος* 1°] *add ανθρωπου* ℵ* *pc* vg(1) Orˡᵃᵗ | *παραπτωματος*] *το -μα* G 69 syᵖ | *δικαιωματος*] *το -μα* DG 69 syᵖ 19 *ενος* 2°] *add ανθρωπου* D*G Ir Ambr Aug **6.** 1 *επιμενωμεν* ABDG° *pm* sa; R] *-νουμεν 181 al g* vg sy ϛ: *-νομεν* ℵKP *al* Tert 2 *ζησομεν* ℵABD *al* latt ϛ; R] *-σωμεν* p⁴⁶G°L *pm* 3 *Ιησουν*] *om* B *al* Mcion Orᵖᵗ

φυτοι γεγόναμεν τῷ ὁμοιώματι τοῦ θανάτου
αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀναστάσεως ἐσόμεθα· τοῦτο 6 Gal. 5. 24
γινώσκοντες, ὅτι ὁ παλαιὸς ἡμῶν ἄνθρωπος συνε-
σταυρώθη, ἵνα καταργηθῇ τὸ σῶμα τῆς ἁμαρτίας,
τοῦ μηκέτι δουλεύειν ἡμᾶς τῇ ἁμαρτίᾳ· ὁ γὰρ 7 1 P. 4. 1
ἀποθανὼν δεδικαίωται ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας. εἰ δὲ 8 4
ἀπεθάνομεν σὺν Χριστῷ, πιστεύομεν ὅτι καὶ συν-
ζήσομεν αὐτῷ, εἰδότες ὅτι Χριστὸς ἐγερθεὶς 9
ἐκ νεκρῶν οὐκέτι ἀποθνήσκει, θάνατος αὐτοῦ
οὐκέτι κυριεύει. ὃ γὰρ ἀπέθανεν, τῇ ἁμαρτίᾳ 10 He. 9. 26–28
ἀπέθανεν ἐφάπαξ· ὃ δὲ ζῇ, ζῇ τῷ Θεῷ. οὕτως 11 Gal. 2. 19 1 P. 3. 18
καὶ ὑμεῖς λογίζεσθε ἑαυτοὺς εἶναι νεκροὺς μὲν τῇ 2 Co. 5. 15
ἁμαρτίᾳ ζῶντας δὲ τῷ Θεῷ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. 1 P. 2. 24
μὴ οὖν βασιλευέτω ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ θνητῷ ὑμῶν 12 Gn. 4. 7
σώματι εἰς τὸ ὑπακούειν ταῖς ἐπιθυμίαις αὐτοῦ,
μηδὲ παριστάνετε τὰ μέλη ὑμῶν ὅπλα ἀδικίας τῇ 13 12. 1
ἁμαρτίᾳ, ἀλλὰ παραστήσατε ἑαυτοὺς τῷ Θεῷ Eph. 2. 5; 5. 14
ὡσεὶ ἐκ νεκρῶν ζῶντας καὶ τὰ μέλη ὑμῶν ὅπλα
δικαιοσύνης τῷ Θεῷ, ἁμαρτία γὰρ ὑμῶν οὐ κυριεύ- 14 1 Jn. 3. 6
σει· οὐ γάρ ἐστε ὑπὸ νόμον ἀλλὰ ὑπὸ χάριν. Τί 15 5. 17, 21
οὖν; ἁμαρτήσωμεν, ὅτι οὐκ ἐσμὲν ὑπὸ νόμον ἀλλὰ
ὑπὸ χάριν; μὴ γένοιτο. οὐκ οἴδατε ὅτι ᾧ παρι- 16
στάνετε ἑαυτοὺς δούλους εἰς ὑπακοήν, δοῦλοί ἐστε Jn. 8. 34 2 P. 2. 19

---

5 *αλλα*] *αμα* G lat Ambst 8 *δε*] *γαρ* p^{46}G vg^{pc} | *συνζησομεν*] *-σωμεν* CKP *al* 11 *ειναι νεκρους μεν* ℵB *pc* Or; R] *trsp ν. μ. ει.* KLP *pl* ς: *om ειναι* p^{46vid}ADG *pc* Tert arm | *Ιησου* p^{46}ABDG *1739* vg^{w} sa; R] *add τω Κυριω ημων* ℵ *pl* vg$^{s, cl}$ sy$^{(p)h}$ bo ς 12 *ταις επιθ. αυτου* ℵAB *al* vg sy^{p} co Hier Ambst Aug; R] *αυτη* p^{46}DG *m* Ir Tert: *αυτη εν τ. επ. αυτ.* KLP *pm* ς 13 *ζωντας*] *-ντες* p^{46}D*G 15 *αμαρτησωμεν*] *-σομεν* *1175 al c f t* vg$^{s, cl}$ Or^{lat} ς: *ημαρτησαμεν* G *e r* vg^{w} Ambst 16 *ουκ*] *ἢ ουκ* D*G it vg^{s} sa(1) bo

ᾧ ὑπακούετε, ἤτοι ἁμαρτίας εἰς θάνατον ἢ ὑπα-
17 κοῆς εἰς δικαιοσύνην; χάρις δὲ τῷ Θεῷ ὅτι ἦτε
δοῦλοι τῆς ἁμαρτίας, ὑπηκούσατε δὲ ἐκ καρδίας
Jn. 8. 32 18 εἰς ὃν παρεδόθητε τύπον διδαχῆς, ἐλευθερωθέντες
δὲ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας ἐδουλώθητε τῇ δικαιοσύνῃ.
19 ἀνθρώπινον λέγω διὰ τὴν ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς
ὑμῶν. ὥσπερ γὰρ παρεστήσατε τὰ μέλη ὑμῶν
δοῦλα τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ τῇ ἀνομίᾳ εἰς τὴν ἀνο-
μίαν, οὕτως νῦν παραστήσατε τὰ μέλη ὑμῶν δοῦλα
20 τῇ δικαιοσύνῃ εἰς ἁγιασμόν. ὅτε γὰρ δοῦλοι ἦτε
21 τῆς ἁμαρτίας, ἐλεύθεροι ἦτε τῇ δικαιοσύνῃ. τίνα
Ezk. 16. 61, 63 οὖν καρπὸν εἴχετε τότε; ἐφ' οἷς νῦν ἐπαισχύνεσθε·
8. 6, 13 22 τὸ γὰρ τέλος ἐκείνων θάνατος. νυνὶ δὲ ἐλευθερω-
θέντες ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας δουλωθέντες δὲ τῷ Θεῷ,
1 P. 1. 9 ἔχετε τὸν καρπὸν ὑμῶν εἰς ἁγιασμόν, τὸ δὲ τέλος
5. 12 23 ζωὴν αἰώνιον. τὰ γὰρ ὀψώνια τῆς ἁμαρτίας θάνα-
τος, τὸ δὲ χάρισμα τοῦ Θεοῦ ζωὴ αἰώνιος ἐν
7 Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν. Ἢ ἀγνοεῖτε,
ἀδελφοί, γινώσκουσιν γὰρ νόμον λαλῶ, ὅτι ὁ νόμος
2 κυριεύει τοῦ ἀνθρώπου ἐφ' ὅσον χρόνον ζῇ; ἡ γὰρ
ὕπανδρος γυνὴ τῷ ζῶντι ἀνδρὶ δέδεται νόμῳ· ἐὰν
δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀνήρ, κατήργηται ἀπὸ τοῦ νόμου
3 τοῦ ἀνδρός. ἄρα οὖν ζῶντος τοῦ ἀνδρὸς μοιχαλὶς
χρηματίσει ἐὰν γένηται ἀνδρὶ ἑτέρῳ· ἐὰν δὲ ἀπο-
θάνῃ ὁ ἀνήρ, ἐλευθέρα ἐστὶν ἀπὸ τοῦ νόμου, τοῦ
μὴ εἶναι αὐτὴν μοιχαλίδα γενομένην ἀνδρὶ ἑτέρῳ.
4 ὥστε, ἀδελφοί μου, καὶ ὑμεῖς ἐθανατώθητε τῷ

---

16 εις θανατον] *om* D *1739 e r* vg^{w} sy^{p} sa Or^{lat} Ambst 17 εκ] *add* καθαρας A *pc* 19 εις την ανομιαν] *om* B *1912* sy^{p} Tert Ambst^{pt} 21 (τοτε; . . . επαισχυνεσθε·] τοτε, . . . επαισχ.; ς R) | το] *add* μεν BD*°G° *pc* 7. 3 νομου] *add* του ανδρος *5 33 c* vg Or Ambst

νόμῳ διὰ τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸ γενέ- Col. 2. 14
σθαι ὑμᾶς ἑτέρῳ, τῷ ἐκ νεκρῶν ἐγερθέντι, ἵνα καρ-
ποφορήσωμεν τῷ Θεῷ. ὅτε γὰρ ἦμεν ἐν τῇ σαρκί, 5 7–25
τὰ παθήματα τῶν ἁμαρτιῶν τὰ διὰ τοῦ νόμου ἐνηρ-
γεῖτο ἐν τοῖς μέλεσιν ἡμῶν εἰς τὸ καρποφορῆσαι 6. 21
τῷ θανάτῳ· νυνὶ δὲ κατηργήθημεν ἀπὸ τοῦ νόμου, 6 8. 1, 2 6. 2, 4
ἀποθανόντες ἐν ᾧ κατειχόμεθα, ὥστε δουλεύειν
ἡμᾶς ἐν καινότητι πνεύματος καὶ οὐ παλαιότητι
γράμματος. Τί οὖν ἐροῦμεν; ὁ νόμος ἁμαρτία; 7
μὴ γένοιτο· ἀλλὰ τὴν ἁμαρτίαν οὐκ ἔγνων εἰ μὴ
διὰ νόμου· τήν τε γὰρ ἐπιθυμίαν οὐκ ᾔδειν εἰ μὴ Ex. 20. 17 Dt. 5. 21
ὁ νόμος ἔλεγεν, Οὐκ ἐπιθυμήσεις· ἀφορμὴν δὲ λα- 8 11; 5. 13
βοῦσα ἡ ἁμαρτία διὰ τῆς ἐντολῆς κατειργάσατο
ἐν ἐμοὶ πᾶσαν ἐπιθυμίαν· χωρὶς γὰρ νόμου ἁμαρτία
νεκρά. ἐγὼ δὲ ἔζων χωρὶς νόμου ποτέ· ἐλθούσης 9
δὲ τῆς ἐντολῆς ἡ ἁμαρτία ἀνέζησεν, ἐγὼ δὲ ἀπέ- 10 Ja. 1. 15 Lv. 18. 5
θανον, καὶ εὑρέθη μοι ἡ ἐντολὴ ἡ εἰς ζωήν, αὕτη
εἰς θάνατον· ἡ γὰρ ἁμαρτία ἀφορμὴν λαβοῦσα διὰ 11 He. 3. 13
τῆς ἐντολῆς ἐξηπάτησέν με καὶ δι᾿ αὐτῆς ἀπέκτει-
νεν. ὥστε ὁ μὲν νόμος ἅγιος, καὶ ἡ ἐντολὴ ἁγία 12 1 Ti. 1. 8
καὶ δικαία καὶ ἀγαθή. Τὸ οὖν ἀγαθὸν ἐμοὶ 13
ἐγένετο θάνατος; μὴ γένοιτο· ἀλλὰ ἡ ἁμαρτία,
ἵνα φανῇ ἁμαρτία, διὰ τοῦ ἀγαθοῦ μοι κατεργα-
ζομένη θάνατον, ἵνα γένηται καθ᾿ ὑπερβολὴν 5. 20
ἁμαρτωλὸς ἡ ἁμαρτία διὰ τῆς ἐντολῆς. οἴδαμεν 14 Ps. 51. 5 18. Jn. 3. 6
γὰρ ὅτι ὁ νόμος πνευματικός ἐστιν· ἐγὼ δὲ σάρ-
κινός εἰμι, πεπραμένος ὑπὸ τὴν ἁμαρτίαν. ὃ γὰρ 15

6, *αποθανοντες*] *του θανατου* DG it vg[s, cl] Ambst Aug codd *apud* Or | *ημας* ℵAD *pl* co ς; R] *om* BG Or 7 *ερουμεν*] *add οτι* 33 1912 *al* Mcion Tert 8 *νεκρα*] *add* (*praem* K) *ην* G lat sy[p] bo 13 *ή* 2°] *ῆ* Aug[pt] 14 *σαρκινος*] -*κικος* LP *al* sa(1) bo ς

κατεργάζομαι οὐ γινώσκω· οὐ γὰρ ὃ θέλω τοῦτο
16 *πράσσω, ἀλλ' ὃ μισῶ τοῦτο ποιῶ. εἰ δὲ ὃ οὐ θέλω*
12 17 *τοῦτο ποιῶ, σύνφημι τῷ νόμῳ ὅτι καλός. νυνὶ*
δὲ οὐκέτι ἐγὼ κατεργάζομαι αὐτὸ ἀλλὰ ἡ ἐνοι-
Gn. 6. 5; 8. 21 18 *κοῦσα ἐν ἐμοὶ ἁμαρτία. οἶδα γὰρ ὅτι οὐκ οἰκεῖ ἐν*
ἐμοί, τοῦτ' ἔστιν ἐν τῇ σαρκί μου, ἀγαθόν· τὸ γὰρ
θέλειν παράκειταί μοι, τὸ δὲ κατεργάζεσθαι τὸ
19 *καλὸν οὔ· οὐ γὰρ ὃ θέλω ποιῶ ἀγαθόν, ἀλλὰ ὃ οὐ*
20 *θέλω κακὸν τοῦτο πράσσω. εἰ δὲ ὃ οὐ θέλω ἐγὼ*
τοῦτο ποιῶ, οὐκέτι ἐγὼ κατεργάζομαι αὐτὸ ἀλλὰ
21 *ἡ οἰκοῦσα ἐν ἐμοὶ ἁμαρτία. εὑρίσκω ἄρα τὸν νόμον*
τῷ θέλοντι ἐμοὶ ποιεῖν τὸ καλόν, ὅτι ἐμοὶ τὸ
22 *κακὸν παράκειται· συνήδομαι γὰρ τῷ νόμῳ τοῦ*
23 *Θεοῦ κατὰ τὸν ἔσω ἄνθρωπον, βλέπω δὲ ἕτερον*
Gal. 5. 17 *νόμον ἐν τοῖς μέλεσίν μου ἀντιστρατευόμενον τῷ*
1 P. 2. 11 Ja. 4. 1 *νόμῳ τοῦ νοός μου καὶ αἰχμαλωτίζοντά με ἐν τῷ*
νόμῳ τῆς ἁμαρτίας τῷ ὄντι ἐν τοῖς μέλεσίν μου.
24 *Ταλαίπωρος ἐγὼ ἄνθρωπος· τίς με ῥύσεται ἐκ τοῦ*
1 Co. 15. 57 25 *σώματος τοῦ θανάτου τούτου; χάρις τῷ Θεῷ διὰ*
Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν. Ἄρα οὖν αὐτὸς
ἐγὼ τῷ μὲν νοῒ δουλεύω νόμῳ Θεοῦ, τῇ δὲ σαρκὶ
31–39; 4 **8** *νόμῳ ἁμαρτίας. οὐδὲν ἄρα νῦν κατάκριμα τοῖς ἐν*
3. 27 7. 23, 24 2 *Χριστῷ Ἰησοῦ. ὁ γὰρ νόμος τοῦ Πνεύματος τῆς*

---

17 ενοικουσα ℵB Ambst; R] οικ- ADG *pl* lat ς 18 ου ℵAB *1908 pc*; R] ουχ ευρισκω DG *pm* lat sy Or Hier Ambst ς: *ου γινωσκω 441 pc* 19 ου θελω] μισω F *1831* vg^{s} Or^{lat}: *om* G 20 εγω 1° ℵA *pm* ς] *om* BDG *al* latt; R 23 εν 2°] *om* ACL *pm* sy^{p} ς; R^{m} 25 χαρις (*add* δε Ψ *33 al*) τω Θεω B sa; R^{m}] η χ. του Θεου D *51* lat Ir: η χ. *Κυριου* G: ευχαριστω τω Θεω ℵA *pm* sy Or ς; R^{t} 8. 1 νυν] *om* D^{*o} *1908*^{mg} sy^{p} | Ιησου ℵ*BD*(G) *1739 1908 pc* co arm Or^{lat}] *add* (4) μη κατα σαρκα περιπατουσιν A *pc* lat sy^{p}: *praeterea add* αλλα κατα πνευμα KLP *pl e* ς

ζωῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἠλευθέρωσέν σε ἀπὸ τοῦ
νόμου τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου. τὸ γὰρ 3
ἀδύνατον τοῦ νόμου, ἐν ᾧ ἠσθένει διὰ τῆς σαρκός,
ὁ Θεὸς τὸν ἑαυτοῦ Υἱὸν πέμψας ἐν ὁμοιώματι
σαρκὸς ἁμαρτίας καὶ περὶ ἁμαρτίας κατέκρινεν
τὴν ἁμαρτίαν ἐν τῇ σαρκί, ἵνα τὸ δικαίωμα τοῦ 4
νόμου πληρωθῇ ἐν ἡμῖν τοῖς μὴ κατὰ σάρκα περι-
πατοῦσιν ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα. οἱ γὰρ κατὰ σάρκα 5
ὄντες τὰ τῆς σαρκὸς φρονοῦσιν, οἱ δὲ κατὰ πνεῦμα
τὰ τοῦ πνεύματος. τὸ γὰρ φρόνημα τῆς σαρκὸς 6
θάνατος, τὸ δὲ φρόνημα τοῦ πνεύματος ζωὴ καὶ
εἰρήνη. διότι τὸ φρόνημα τῆς σαρκὸς ἔχθρα εἰς 7
Θεόν· τῷ γὰρ νόμῳ τοῦ Θεοῦ οὐχ ὑποτάσσεται,
οὐδὲ γὰρ δύναται· οἱ δὲ ἐν σαρκὶ ὄντες Θεῷ ἀρέσαι 8
οὐ δύνανται. ὑμεῖς δὲ οὐκ ἐστὲ ἐν σαρκὶ ἀλλὰ ἐν 9
πνεύματι, εἴπερ Πνεῦμα Θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν. εἰ
δέ τις Πνεῦμα Χριστοῦ οὐκ ἔχει, οὗτος οὐκ ἔστιν
αὐτοῦ. εἰ δὲ Χριστὸς ἐν ὑμῖν, τὸ μὲν σῶμα νεκρὸν 10
διὰ ἁμαρτίαν, τὸ δὲ πνεῦμα ζωὴ διὰ δικαιοσύνην.
εἰ δὲ τὸ Πνεῦμα τοῦ ἐγείραντος τὸν Ἰησοῦν ἐκ 11
νεκρῶν οἰκεῖ ἐν ὑμῖν, ὁ ἐγείρας ἐκ νεκρῶν Χριστὸν
Ἰησοῦν ζωοποιήσει καὶ τὰ θνητὰ σώματα ὑμῶν
διὰ τοῦ ἐνοικοῦντος αὐτοῦ Πνεύματος ἐν ὑμῖν.
Ἄρα οὖν, ἀδελφοί, ὀφειλέται ἐσμέν, οὐ τῇ σαρκὶ 12
τοῦ κατὰ σάρκα ζῆν. εἰ γὰρ κατὰ σάρκα ζῆτε, 13
μέλλετε ἀποθνήσκειν· εἰ δὲ πνεύματι τὰς πράξεις

3: Jn. 1. 14; Ph. 2. 7; Ac. 13. 38; 15. 10; He. 2. 17; 4. 15
4: Gal. 5. 16, 25
6: 6. 21
7: Mt. 12. 34; Jn. 8. 43; 12. 39; Ja. 4. 4
9: 1 Co. 3. 16; 12. 3
10: Gal. 2. 20; Ph. 1. 21; 1 P. 4. 6
12: 6. 7, 18
13: Gal. 6. 8; Eph. 4. 22–24

---

2 *σε* ℵBG *1739 f m* vg(1) sy^{p} Tert Aug] *με* AD *pl* lat sa Cl ς; R: *ημας* Ψ sy^{pal} bo Mcion Or^{pt}: *om* Or^{pt} arm^{pt} 11 *και*] *om* ℵA *1739 pc* | *δια του ενοικουντος αυτου Πνευματος* ℵA *1611 pm f* arm Cl Ir^{arm} Aug; R^{t}] *δια το -κουν α. Πνευμα* BDG *al* lat sy^{p} Ir^{lat} Or ς; R^{m}

14 τοῦ σώματος θανατοῦτε, ζήσεσθε. ὅσοι γὰρ
Πνεύματι Θεοῦ ἄγονται, οὗτοι υἱοί εἰσιν Θεοῦ.
2 Ti. 1. 7 Gal. 4. 5, 6 15 οὐ γὰρ ἐλάβετε πνεῦμα δουλείας πάλιν εἰς φόβον,
ἀλλὰ ἐλάβετε πνεῦμα υἱοθεσίας, ἐν ᾧ κράζομεν,
2 Co. 1. 22 16 Αββα ὁ Πατήρ. αὐτὸ τὸ Πνεῦμα συμμαρτυρεῖ
Gal. 4. 7 Rev. 21. 7 17 τῷ πνεύματι ἡμῶν ὅτι ἐσμὲν τέκνα Θεοῦ. εἰ δὲ
τέκνα, καὶ κληρονόμοι· κληρονόμοι μὲν Θεοῦ,
συνκληρονόμοι δὲ Χριστοῦ, εἴπερ συνπάσχομεν
18 ἵνα καὶ συνδοξασθῶμεν. Λογίζομαι γὰρ ὅτι
2 Co. 4. 17 5. 2 οὐκ ἄξια τὰ παθήματα τοῦ νῦν καιροῦ πρὸς τὴν
Col. 3. 4 19 μέλλουσαν δόξαν ἀποκαλυφθῆναι εἰς ἡμᾶς. ἡ γὰρ
ἀποκαραδοκία τῆς κτίσεως τὴν ἀποκάλυψιν τῶν
Ec. 1. 2 Gn. 3. 17–19; 5. 29 20 υἱῶν τοῦ Θεοῦ ἀπεκδέχεται. τῇ γὰρ ματαιότητι
ἡ κτίσις ὑπετάγη, οὐχ ἑκοῦσα, ἀλλὰ διὰ τὸν ὑπο-
21 τάξαντα, ἐφ' ἐλπίδι | διότι καὶ αὐτὴ ἡ κτίσις
2 P. 3. 13 1 Jn. 3. 2 ἐλευθερωθήσεται ἀπὸ τῆς δουλείας τῆς φθορᾶς
εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς δόξης τῶν τέκνων τοῦ
22 Θεοῦ. οἴδαμεν γὰρ ὅτι πᾶσα ἡ κτίσις συστενάζει
23 καὶ συνωδίνει ἄχρι τοῦ νῦν· οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ
αὐτοὶ τὴν ἀπαρχὴν τοῦ Πνεύματος ἔχοντες ἡμεῖς
2 Co. 5. 2 Gal. 5. 5 καὶ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς στενάζομεν υἱοθεσίαν ἀπεκ-
δεχόμενοι, τὴν ἀπολύτρωσιν τοῦ σώματος ἡμῶν.
2 Co. 5. 7 24 τῇ γὰρ ἐλπίδι ἐσώθημεν· ἐλπὶς δὲ βλεπομένη οὐκ

---

13 *του σωματος*] *της σαρκος* DG latt Ir Tert 16 *αυτο*] *praem ωστε* D° 17 *και* 2°] *om* 𝔭⁴⁶ vg(1) 21 *διοτι* ℵD*G] *οτι* 𝔭⁴⁶AB *pl* ς; R | *ελευθερωθησεται*] *-ρουται* 𝔭²⁷ 22 *συνωδινει*] *οδυνει* G Aug 23 *και αυτοι* 1° ℵAB *pl* ς; R] *κ. ημεις α.* DG lat sy: *κ. α. ημ.* 104: *om* 𝔭⁴⁶ | *ημεις και αυτοι* 𝔭⁴⁶ℵA *al*; R] *κ. ημ. α.* KLP *pm* ς: *κ. α.* B *pc* vg: *ημ. αυτ.* Ψ *pc* arm Ambst: *αυτ.* DG | *υιοθεσιαν*] *om* 𝔭⁴⁶ᵛⁱᵈDG *t* Ambst

ἔστιν ἐλπίς· ὃ γὰρ βλέπει τις, τί καὶ ἐλπίζει; εἰ δὲ 25
ὃ οὐ βλέπομεν ἐλπίζομεν, δι' ὑπομονῆς ἀπεκδε-
χόμεθα. Ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ Πνεῦμα συν- 26
αντιλαμβάνεται τῇ ἀσθενείᾳ ἡμῶν· τὸ γὰρ τί
προσευξώμεθα καθὸ δεῖ οὐκ οἴδαμεν, ἀλλὰ αὐτὸ
τὸ Πνεῦμα ὑπερεντυγχάνει στεναγμοῖς ἀλαλήτοις·
ὁ δὲ ἐραυνῶν τὰς καρδίας οἶδεν τί τὸ φρόνημα τοῦ 27 Ps. 139
Πνεύματος, ὅτι κατὰ Θεὸν ἐντυγχάνει ὑπὲρ ἁγίων. 1 Co. 4. 5
οἴδαμεν δὲ ὅτι τοῖς ἀγαπῶσιν τὸν Θεὸν πάντα 28 Eph. 1. 11;
συνεργεῖ εἰς ἀγαθόν, τοῖς κατὰ πρόθεσιν κλητοῖς 3. 11
οὖσιν. ὅτι οὓς προέγνω, καὶ προώρισεν συμμόρ- 29 Col. 1. 18
φους τῆς εἰκόνος τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ, εἰς τὸ εἶναι He. 1. 6
αὐτὸν πρωτότοκον ἐν πολλοῖς ἀδελφοῖς· οὓς δὲ 30
προώρισεν, τούτους καὶ ἐκάλεσεν· καὶ οὓς ἐκά-
λεσεν, τούτους καὶ ἐδικαίωσεν· οὓς δὲ ἐδικαίωσεν,
τούτους καὶ ἐδόξασεν. Τί οὖν ἐροῦμεν πρὸς 31
ταῦτα; εἰ ὁ Θεὸς ὑπὲρ ἡμῶν, τίς καθ' ἡμῶν; | ὅς 32 Ps. 118. 6
γε τοῦ ἰδίου Υἱοῦ οὐκ ἐφείσατο, ἀλλὰ ὑπὲρ ἡμῶν Mt. 1. 23
πάντων παρέδωκεν αὐτόν, πῶς οὐχὶ καὶ σὺν αὐτῷ Jn. 3. 16
τὰ πάντα ἡμῖν χαρίσεται; τίς ἐγκαλέσει κατὰ 33
ἐκλεκτῶν Θεοῦ; Θεὸς ὁ δικαιῶν· | τίς ὁ κατακρινῶν; 34 Is. 50. 8
Ps. 110. 1
1. 1 Jn. 2. 1

---

24 *τις, τί και* A *pl* sa Cl ς; R^{m}] *τις* 𝔭^{46}B* *1908*^{mg} Or (, *τίς* R^{t}): *τις τί* DG latt sy^{p}: , *τίς και* ℵ* *1739 1908** bo *ει ελπιζει* 𝔭^{46}BDG *1739** *pl* latt Cl ς; R^{t}] *υπομενει* ℵ*A *1739*^{mg} *1908*^{mg} sy^{p} sa bo^{pm} Or; R^{m} 26 *τη ασθενεια* ℵABD *al*; R] *ταις -νειαις* KLP *pm* ς: *της δεησεως* G | *υπερεντυγχανει* 𝔭^{27,46vid}ℵ*ABDG *al* Aug; R] *add υπερ ημων* C *pm* lat sy co ς 28 *συνεργει* ℵDG *pl* latt ς; R^{t}] *add ο Θεος* 𝔭^{46}AB sa Or; R^{m} 33, 34 (*δικαιων· . . . αποθανων, . . . εγερθεις, . . . Θεου, . . . ημων.* co Or Chr ς; R^{t}] *ubique;* Ambst Aug: *δικαιων; . . . ημων;* R^{m}) 34 (*κατακρινῶν*] *-ίνων* ς)

Χριστὸς Ἰησοῦς ὁ ἀποθανών, μᾶλλον δὲ ἐγερ-
θείς, ὅς ἐστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ, ὃς καὶ ἐν-
35 *τυγχάνει ὑπὲρ ἡμῶν. τίς ἡμᾶς χωρίσει ἀπὸ τῆς*
ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ; θλῖψις ἢ στενοχωρία ἢ
διωγμὸς ἢ λιμὸς ἢ γυμνότης ἢ κίνδυνος ἢ μάχαιρα;
36 *καθὼς γέγραπται ὅτι*
Ps. 44. 22; 2 Co. 4. 11 — **Ἕνεκεν σοῦ θανατούμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν,**
ἐλογίσθημεν ὡς πρόβατα σφαγῆς.
Jn. 16. 33 — 37 *ἀλλ᾽ ἐν τούτοις πᾶσιν ὑπερνικῶμεν διὰ τοῦ ἀγα-*
38 *πήσαντος ἡμᾶς. πέπεισμαι γὰρ ὅτι οὔτε θάνατος*
οὔτε ζωὴ οὔτε ἄγγελοι οὔτε ἀρχαὶ οὔτε ἐνεστῶτα
39 *οὔτε μέλλοντα οὔτε δυνάμεις | οὔτε ὕψωμα οὔτε*
βάθος οὔτε τις κτίσις ἑτέρα δυνήσεται ἡμᾶς χωρί-
σαι ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ τῆς ἐν Χριστῷ
Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν.

9 *Ἀλήθειαν λέγω ἐν Χριστῷ, οὐ ψεύδομαι,*
συνμαρτυρούσης μοι τῆς συνειδήσεώς μου ἐν
2 *Πνεύματι Ἁγίῳ, ὅτι λύπη μοί ἐστιν μεγάλη καὶ*
Ex. 32. 32 — 3 *ἀδιάλειπτος ὀδύνη τῇ καρδίᾳ μου. ηὐχόμην γὰρ*
ἀνάθεμα εἶναι αὐτὸς ἐγὼ ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ ὑπὲρ

---

34 *Ιησους* ℵAG *1739 pm* vg arm; R] *om* BD *al* sy sa Ambst^{pt} ς | *εγερθεις* $\mathfrak{p}^{27vid,46}$BDG *pl* latt sy ς] *add εκ νεκρων* ℵA *pc* co; R | *os* 1° ℵA *al d** vg bo; R] *add και* $\mathfrak{p}^{27,46}$BD^{o}G *pm c f* vg(4) ς   35 *Χριστου*] *Θεου* ℵ *al* sa; R^{m}: *Θεου της εν Χριστω Ιησου* B Or | *η* 2°] *om* $\mathfrak{p}^{46}$D*G   37 *του αγαπησαντος* $\mathfrak{p}^{46}$ℵAB *pl* sy Cl ς; R] *τον -ντα* DG lat Or^{lat} Aug   38 *αγγελοι*] *-λος* DG it Ambst | *αρχαι*] *praem εξουσια ουτε* D: *add ουτε εξουσιαι* C *1 pm c* vg^{s,cl} Tert Or | *ενεστ. . . . μελλ. . . . δυν.* $\mathfrak{p}^{27,46}$ℵABDG *pm* latt sy^{h} co; R] *trsp δυν. . . . ενεστ. . . . μελλ.* Ψ *al* ς   39 *τις*] *om* $\mathfrak{p}^{46}$DG *pc*   9. 3 *απο* $\mathfrak{p}^{27,46}$ℵAB *pl* ς; R] *υπο* DG

τῶν ἀδελφῶν μου τῶν συγγενῶν μου κατὰ σάρκα,
| οἵτινές εἰσιν Ἰσραηλεῖται, ὧν ἡ υἱοθεσία καὶ ἡ 4 Ex. 4. 22
δόξα καὶ αἱ διαθῆκαι καὶ ἡ νομοθεσία καὶ ἡ λατρεία Dt. 7. 6; 14. 1, 2
καὶ αἱ ἐπαγγελίαι, | ὧν οἱ πατέρες, καὶ ἐξ ὧν ὁ 5 1. 25
Χριστὸς τὸ κατὰ σάρκα· ὁ ὢν ἐπὶ πάντων Θεὸς Mt. 1 Lk. 3. 23–34
εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας, αμην. Οὐχ οἷον δὲ 6 Jn. 1. 1
ὅτι ἐκπέπτωκεν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ. οὐ γὰρ πάντες 2. 28
οἱ ἐξ Ἰσραηλ, οὗτοι Ἰσραηλ· οὐδ' ὅτι εἰσὶν σπέρμα 7 Nu. 23. 19
Ἀβρααμ, πάντες τέκνα, ἀλλ' **Ἐν Ισαακ κληθήσεταί** Gn. 21. 12
σοι σπέρμα. τοῦτ' ἔστιν, οὐ τὰ τέκνα τῆς σαρκὸς 8 Gal. 4. 23
ταῦτα τέκνα τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐπαγ-
γελίας λογίζεται εἰς σπέρμα. ἐπαγγελίας γὰρ ὁ 9
λόγος οὗτος, **Κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ἐλεύσομαι καὶ** Gn. 18. 10
ἔσται τῇ Σάρρᾳ υἱός. οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ Ρε- 10 Gn. 25. 21
βεκκα ἐξ ἑνὸς κοίτην ἔχουσα, Ισαακ τοῦ πατρὸς
ἡμῶν· μήπω γὰρ γεννηθέντων μηδὲ πραξάντων 11
τι ἀγαθὸν ἢ φαῦλον, ἵνα ἡ κατ' ἐκλογὴν πρόθεσις
τοῦ Θεοῦ μένῃ, οὐκ ἐξ ἔργων ἀλλ' ἐκ τοῦ κα- 12
λοῦντος, ἐρρέθη αὐτῇ ὅτι **Ὁ μείζων δουλεύσει τῷ** Gn. 25. 23
ἐλάσσονι· καθάπερ γέγραπται, **Τὸν Ιακωβ ἠγά-** 13 Mal. 1. 2, 3
πησα, τὸν δὲ Ησαυ ἐμίσησα.

Τί οὖν ἐροῦμεν; μὴ ἀδικία παρὰ τῷ Θεῷ; μὴ 14 Dt. 32. 4
γένοιτο. τῷ Μωϋσεῖ γὰρ λέγει, **Ἐλεήσω ὃν ἂν ἐλεῶ,** 15 Ex. 33. 19
καὶ οἰκτειρήσω ὃν ἂν οἰκτείρω. ἄρα οὖν οὐ τοῦ 16 Eph. 2. 8

---

3 τ. αδ. μ.] *om* B*: *om* μου $\mathfrak{p}^{46}$ Cypr 4 αι διαθηκαι ℵ *pl d f g* vg^{w} sy ς; R] η -κη $\mathfrak{p}^{46}$BD^{o}G^{o} *c* vg$^{s, cl}$ sa | αι επαγγελιαι] η -λια ($\mathfrak{p}^{46}$)D(G) 5 σαρκα (· AC *al* Eus Ps-Ign; R^{m1}: , *m* Ir^{lat} Tert Or^{lat} Chr Ambst; R$^{t, m2}$ *et* παντων. R^{m})] *add* αμην *959 pc* 6 οτι] *om* $\mathfrak{p}^{46}$ *d* Or Tyc | *Ισραηλ* 2°] -λειται DG *al* lat arm 7 οτι] οσοι Or: qui vg$^{s, cl}$ 11 φαυλον ℵAB *al*; R] κακον $\mathfrak{p}^{46}$DG *33 pm* ς 12 αυτη] *om* $\mathfrak{p}^{46}$D* vg(2) sy^{p} Or Ambst Aug

θέλοντος οὐδὲ τοῦ τρέχοντος, ἀλλὰ τοῦ ἐλεῶντος
17 *Θεοῦ. λέγει γὰρ ἡ γραφὴ τῷ Φαραω ὅτι* Εἰς
Ex. 9. 16 αὐτὸ τοῦτο ἐξήγειρά σε, ὅπως ἐνδείξωμαι ἐν σοὶ τὴν
δύναμίν μου, καὶ ὅπως διαγγελῇ τὸ ὄνομά μου ἐν πάσῃ
Ex. 4. 21; 7. 3; 9. 12; 14. 4, 17 18 τῇ γῇ. *ἄρα οὖν ὃν θέλει ἐλεεῖ, ὃν δὲ θέλει σκλη-*
19 ρύνει. *Ἐρεῖς μοι οὖν, Τί ἔτι μέμφεται; τῷ γὰρ*
20 *βουλήματι αὐτοῦ τίς ἀνθέστηκεν; ὦ ἄνθρωπε,*
Is. 29. 16; 45. 9 *μενοῦν γε σὺ τίς εἶ ὁ ἀνταποκρινόμενος τῷ Θεῷ;*
μὴ ἐρεῖ τὸ πλάσμα τῷ πλάσαντι, Τί *με* ἐποίησας
Jer. 18. 6 21 *οὕτως; ἢ οὐκ ἔχει ἐξουσίαν* ὁ κεραμεὺς τοῦ πηλοῦ
ἐκ τοῦ αὐτοῦ φυράματος ποιῆσαι ὃ μὲν εἰς τιμὴν
Jer. 50. 25; Is. 13. 5; 54. 16; 2. 4 22 *σκεῦος, ὃ δὲ εἰς ἀτιμίαν; εἰ δὲ θέλων ὁ Θεὸς ἐν-*
δείξασθαι τὴν ὀργὴν καὶ γνωρίσαι τὸ δυνατὸν
αὐτοῦ ἤνεγκεν *ἐν πολλῇ μακροθυμίᾳ* σκεύη ὀργῆς
Eph. 1. 3–12; 8. 29 23 *κατηρτισμένα* εἰς ἀπώλειαν, *καὶ ἵνα γνωρίσῃ τὸν*
πλοῦτον τῆς δόξης αὐτοῦ ἐπὶ σκεύη ἐλέους, ἃ
24 *προητοίμασεν εἰς δόξαν, οὓς καὶ ἐκάλεσεν ἡμᾶς*
25 *οὐ μόνον ἐξ Ἰουδαίων ἀλλὰ καὶ ἐξ ἐθνῶν; ὡς καὶ*
Hos. 2. 23 *ἐν τῷ Ωσηε λέγει,*

Καλέσω τὸν οὐ λαόν μου λαόν μου
καὶ τὴν οὐκ ἠγαπημένην ἠγαπημένην·
Hos. 1. 10 26 καὶ ἔσται ἐν τῷ τόπῳ οὗ ἐρρέθη αὐτοῖς,
Οὐ λαός μου ὑμεῖς,
ἐκεῖ κληθήσονται υἱοὶ Θεοῦ ζῶντος.

---

18 *θελει* 1°] *add* ο Θεος D *421 e* 19 *Τι* ℵA *pl* lat ς; R] *add ουν* 𝔭[46]BDG 20 *ω ανθρ., μενουν γε* (*om γε* B) ℵA *69 1739 pc*; R] *ω ανθρ.* 𝔭[46]DG latt: *μ. γε ω α.* KLP *pl* ς | *εποιησας*] *επλασας* D° 22 *ηνεγκεν*] *om* G *d et σκευη*] *praem εις* G *d* 23 *και*] *om* B *69 pc* lat Or; R[m] 25 *εν*] *om* 𝔭[46]B Aug 26 *ερρεθη αυτοις* (*om αυτ.* B *pc f* sy[p] Aug)] *εαν* (*αν* G) *κληθησονται* 𝔭[46]G *d** Ambst | *υμεις*] *om* 𝔭[46] Ir Ambst

Ἠσαΐας δὲ κράζει ὑπὲρ τοῦ Ἰσραηλ, 27 Is. 10. 22, 23
Ἐὰν ᾖ ὁ ἀριθμὸς τῶν υἱῶν Ἰσραηλ ὡς ἡ ἄμμος τῆς 11. 5
θαλάσσης, Hos. 1. 10
τὸ ὑπόλειμμα σωθήσεται·
λόγον γὰρ συντελῶν καὶ συντέμνων 28
ποιήσει Κύριος ἐπὶ τῆς γῆς.
καὶ καθὼς προείρηκεν Ἠσαΐας, 29
Εἰ μὴ Κύριος Σαβαωθ ἐγκατέλιπεν ἡμῖν σπέρμα, Is. 1. 9
ὡς Σόδομα ἂν ἐγενήθημεν
καὶ ὡς Γόμορρα ἂν ὡμοιώθημεν.
Τί οὖν ἐροῦμεν; ὅτι ἔθνη τὰ μὴ διώκοντα δικαιο- 30 10. 20
σύνην κατέλαβεν δικαιοσύνην, δικαιοσύνην δὲ τὴν
ἐκ πίστεως· Ἰσραηλ δὲ διώκων νόμον δικαιοσύνης 31 10. 2, 3
εἰς νόμον οὐκ ἔφθασεν. διὰ τί; ὅτι οὐκ ἐκ πί- 32
στεως ἀλλ' ὡς ἐξ ἔργων· *προσέκοψαν* τῷ λίθῳ τοῦ Is. 8. 14
προσκόμματος, *καθὼς γέγραπται,* 33
Ἰδοὺ *τίθημι* ἐν Σιων λίθον προσκόμματος Is. 8. 14;
καὶ πέτραν σκανδάλου, 28. 16
καὶ ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ οὐ καταισχυνθήσεται. Mt. 21. 42, 44
Ἀδελφοί, ἡ μὲν εὐδοκία τῆς ἐμῆς καρδίας καὶ **10** 1 P. 2. 6
ἡ δέησις πρὸς τὸν Θεὸν ὑπὲρ αὐτῶν εἰς σωτηρίαν.
μαρτυρῶ γὰρ αὐτοῖς ὅτι ζῆλον Θεοῦ ἔχουσιν, ἀλλ' 2 Ac. 22. 3
οὐ κατ' ἐπίγνωσιν· ἀγνοοῦντες γὰρ τὴν τοῦ Θεοῦ 3 9. 31, 32

---

27 *υπολειμμα* ℵ*AB *pc*; R] *καταλ-* $\mathfrak{p}^{46}$DG *pl* ς 28 *συντεμνων* $\mathfrak{p}^{46}$ℵ*AB *1739 pc* sy^{p} Aug; R] *add* (Is. 10. 22, 23) *εν δικαιοσυνη οτι λογον συντετμημενον* DG *pm* lat sy^{h} arm ς 30 *κατελαβεν*] *add την* $\mathfrak{p}^{46}$G 31 *νομον* 2°] *add δικαιοσυνης 69 pl* lat sy ς 32 *εργων* ℵABG *pc* lat Or; R^{t} (·] , R^{m})] *add νομου* D *pl e* sy ς 33 *και* 2°] *add πας* KLP *pl* lat ς | *ου καταισχυνθησεται*] *ου μη -νθη* DG **10.** 1 *αυτων* $\mathfrak{p}^{46}$ℵABDG *1908 pc*; R] *του Ισραηλ 104 p* Mcion: *τ. Ι. εστιν* KLP 1908^{mg} *al* lat ς

δικαιοσύνην, καὶ τὴν ἰδίαν ζητοῦντες στῆσαι, τῇ
Mt. 5. 17 4 *δικαιοσύνῃ τοῦ Θεοῦ οὐχ ὑπετάγησαν. τέλος γὰρ*
He. 8. 13 Jn. 3. 18 *νόμου Χριστὸς εἰς δικαιοσύνην παντὶ τῷ πιστεύ-*
5 *οντι. Μωϋσῆς γὰρ γράφει ὅτι τὴν δικαιοσύνην*
Gal. 3. 12 *τὴν ἐκ νόμου* ὁ ποιήσας ἄνθρωπος ζήσεται ἐν *αὐτῇ.*
Lv. 18. 5 Dt. 9. 4; 30. 12, 13 6 *ἡ δὲ ἐκ πίστεως δικαιοσύνη οὕτως λέγει,* Μὴ εἴπῃς
ἐν τῇ καρδίᾳ σου, Τίς ἀναβήσεται εἰς τὸν οὐρανόν;
7 *τοῦτ' ἔστιν Χριστὸν καταγαγεῖν·* | *ἤ,* Τίς κατα-
βήσεται εἰς τὴν ἄβυσσον; *τοῦτ' ἔστιν Χριστὸν ἐκ*
Dt. 30. 14 8 *νεκρῶν ἀναγαγεῖν. ἀλλὰ τί λέγει;* Ἐγγύς σου τὸ
ῥῆμά ἐστιν, ἐν τῷ στόματί σου καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ σου·
τοῦτ' ἔστιν τὸ ῥῆμα τῆς πίστεως ὃ κηρύσσομεν.
2 Co. 4. 5 9 *ὅτι ἐὰν ὁμολογήσῃς* ἐν τῷ στόματί σου *Κύριον*
Ἰησοῦν, καὶ πιστεύσῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου *ὅτι ὁ*
10 *Θεὸς αὐτὸν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, σωθήσῃ· καρδίᾳ*
γὰρ πιστεύεται εἰς δικαιοσύνην, στόματι δὲ ὁμο-
Is. 28. 16 11 *λογεῖται εἰς σωτηρίαν. λέγει γὰρ ἡ γραφή, Πᾶς*
Ac. 10. 34; 15. 9 12 ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ οὐ καταισχυνθήσεται. *οὐ γάρ*
ἐστιν διαστολὴ Ἰουδαίου τε καὶ Ἕλληνος· ὁ γὰρ
αὐτὸς Κύριος πάντων, πλουτῶν εἰς πάντας τοὺς
Jl. 2. 32 13 *ἐπικαλουμένους αὐτόν·* Πᾶς *γὰρ* ὃς ἂν ἐπικαλέσηται
14 τὸ ὄνομα Κυρίου σωθήσεται. *Πῶς οὖν ἐπικαλέσων-*
ται εἰς ὃν οὐκ ἐπίστευσαν; πῶς δὲ πιστεύσωσιν

---

3 *ιδιαν* ABD° *1739 pc e* vg co arm Cl Or; R] *add δικαιοσυνην* 𝔭46ℵG *pl d f* sy Ir Tert ς 5 *εκ νομου* ℵB; R] *εκ του ν.* 𝔭46DG *pl* ς: *εκ πιστεως* A | *ποιησας* ℵAD° *1739 pc*; R] *add αυτα* 𝔭46BG *pl* it ς | *ανθρ.*] *om* (Gal. 3. 12?) G *f* vg(1) syp Chr Ambst | *αυτη* ℵAB *33 1908 pc* lat co; R] *αυτοις* 𝔭46DG *pl* Ambst ς 7 *εκ νεκρων*] *om 642* 8 *λεγει*] *add* (*praem* G bo) *η γραφη* D *33* it vgs, cl arm 9 *εν τω στ. σ. Κυρ. Ιησ.*] *το ρημα εν τω στ. σ. οτι Κυριος Ιησους* B sa Cl; Rm

οὗ οὐκ ἤκουσαν; πῶς δὲ ἀκούσωσιν χωρὶς κηρύσ-
σοντος; πῶς δὲ κηρύξωσιν ἐὰν μὴ ἀποσταλῶσιν; 15
καθάπερ γέγραπται, Ὡς ὡραῖοι οἱ πόδες τῶν εὐαγγε- Is. 52. 7
λιζομένων ἀγαθά. *ἀλλ' οὐ πάντες ὑπήκουσαν τῷ* 16
εὐαγγελίῳ. Ἠσαΐας γὰρ λέγει, Κύριε, τίς ἐπί- Is. 53. 1
στευσεν τῇ ἀκοῇ ἡμῶν; *ἄρα ἡ πίστις ἐξ ἀκοῆς, ἡ δὲ* 17 Jn. 17. 20
ἀκοὴ διὰ ῥήματος Χριστοῦ. ἀλλὰ λέγω, μὴ οὐκ 18
ἤκουσαν; μενοῦν γε

Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν, Ps. 19. 4
καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα αὐτῶν.

ἀλλὰ λέγω, μὴ Ισραηλ οὐκ ἔγνω; πρῶτος Μωϋσῆς 19
λέγει,

Ἐγὼ παραζηλώσω ὑμᾶς ἐπ' οὐκ ἔθνει, Dt. 32. 21
ἐπ' ἔθνει ἀσυνέτῳ παροργιῶ ὑμᾶς.

Ἠσαΐας δὲ ἀποτολμᾷ καὶ λέγει, 20

Εὑρέθην τοῖς ἐμὲ μὴ ζητοῦσιν, Is. 65. 1
ἐμφανὴς ἐγενόμην τοῖς ἐμὲ μὴ ἐπερωτῶσιν.

πρὸς δὲ τὸν Ισραηλ λέγει, Ὅλην τὴν ἡμέραν ἐξε- 21 Is. 65. 2
πέτασα τὰς χεῖράς μου πρὸς λαὸν ἀπειθοῦντα καὶ ἀντι-
λέγοντα. *Λέγω οὖν, μὴ* ἀπώσατο ὁ Θεὸς τὸν λαὸν **11** Ps. 94. 14 1 S. 12. 22
αὐτοῦ; *μὴ γένοιτο· καὶ γὰρ ἐγὼ Ἰσραηλείτης εἰμί,* Jer. 31. 37 Ph. 3. 5
ἐκ σπέρματος Αβρααμ, φυλῆς Βενιαμειν. οὐκ 2 1 K. 19. 10, 14
ἀπώσατο ὁ Θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ *ὃν προέγνω. ἢ οὐκ*

---

15 *ποδες* 𝔭^{46}ℵ*AB *1739 al*; R] *add* (Is. 52. 7) *των ευαγγελιζομενων ειρηνην* DG *pm* lat sy Mcion Ir ς | *αγαθα* ABDG *1739 al*; R] *τα αγ.* 𝔭^{46}ℵ* *pm* co fa Cl ς 17 *Χριστου* 𝔭^{46vid}ℵBD lat; R] *Θεου* A *pl* sy Cl ς: *om* G Hil Pelag 19 (*εγνω; πρ.*] *εγνω πρ.;*) 20 *αποτολμα και*] *om* D*G it | *τοις* 1°] *praem εν* 𝔭^{46}BD*G sa | *τοις* 2°] *praem εν* BD* 21 *και αντιλεγοντα*] *om* G Hil **11.** 1 *τον λαον*] *την κληρονομιαν* 𝔭^{46}G Ambr Ambst | *αυτου*] *add* (2) *ον προεγνω* 𝔭^{46}AD* Chr Ambst Aug

οἴδατε ἐν Ἠλείᾳ τί λέγει ἡ γραφή, ὡς ἐντυγχάνει
1 K. 19. 10 3 τῷ Θεῷ κατὰ τοῦ Ισραηλ; Κύριε, τοὺς προφήτας
σου ἀπέκτειναν, τὰ θυσιαστήριά σου κατέσκαψαν, κἀγὼ
4 ὑπελείφθην μόνος καὶ ζητοῦσιν τὴν ψυχήν μου. ἀλλὰ
1 K. 19. 18 τί λέγει αὐτῷ ὁ χρηματισμός; Κατέλιπον ἐμαυτῷ
ἑπτακισχιλίους ἄνδρας, οἵτινες οὐκ ἔκαμψαν γόνυ τῇ
9. 27 5 Βααλ. οὕτως οὖν καὶ ἐν τῷ νῦν καιρῷ λεῖμμα
Gal. 3. 18 6 κατ' ἐκλογὴν χάριτος γέγονεν· εἰ δὲ χάριτι, οὐκέτι
7 ἐξ ἔργων, ἐπεὶ ἡ χάρις οὐκέτι γίνεται χάρις. Τί
9. 31 οὖν; ὃ ἐπιζητεῖ Ισραηλ, τοῦτο οὐκ ἐπέτυχεν, ἡ
δὲ ἐκλογὴ ἐπέτυχεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἐπωρώθησαν,
8 | καθάπερ γέγραπται,

Dt. 29. 4 Ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ Θεὸς πνεῦμα κατανύξεως,
Is. 29. 10 ὀφθαλμοὺς τοῦ μὴ βλέπειν καὶ ὦτα τοῦ μὴ ἀκούειν,
ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας.

9 καὶ Δαυειδ λέγει,

Ps. 69. 22, 23 Γενηθήτω ἡ τράπεζα αὐτῶν εἰς παγίδα καὶ εἰς
θήραν
καὶ εἰς σκάνδαλον καὶ εἰς ἀνταπόδομα αὐτοῖς,
10 σκοτισθήτωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν τοῦ μὴ βλέπειν,
καὶ τὸν νῶτον αὐτῶν διὰ παντὸς σύνκαμψον.

Dt. 32. 21 Ac. 13. 46 10. 19 11 Λέγω οὖν, μὴ ἔπταισαν ἵνα πέσωσιν; μὴ γέ-
νοιτο· ἀλλὰ τῷ αὐτῶν παραπτώματι ἡ σωτηρία
12 τοῖς ἔθνεσιν, εἰς τὸ παραζηλῶσαι αὐτούς. εἰ δὲ
τὸ παράπτωμα αὐτῶν πλοῦτος κόσμου καὶ τὸ
ἥττημα αὐτῶν πλοῦτος ἐθνῶν, πόσῳ μᾶλλον τὸ

---

2 (γραφη, . . . Ισραηλ;] γραφη; . . . Ισρ., ς R) 4 κατελιπον] -λειπ- 𝔭[46]AG *1739 al* 6 χαρις (2°) 𝔭[46]ℵ*ADG *1739 pc* lat co arm; R] *add* ει δε εξ εργων, ουκετι εστι (*om* ε. B) χαρις, επει το εργον ουκετι εστιν εργον (εστ. χαρις B) ℵ[c](B)L *pl* sy ς

πλήρωμα αὐτῶν. Ὑμῖν δὲ λέγω τοῖς ἔθνεσιν. 13
ἐφ' ὅσον μὲν οὖν εἰμι ἐγὼ ἐθνῶν ἀπόστολος, τὴν
διακονίαν μου δοξάζω, εἴ πως παραζηλώσω μου 14 1 Ti. 4. 16
τὴν σάρκα καὶ σώσω τινὰς ἐξ αὐτῶν. εἰ γὰρ ἡ 15
ἀποβολὴ αὐτῶν καταλλαγὴ κόσμου, τίς ἡ πρόσ-
λημψις εἰ μὴ ζωὴ ἐκ νεκρῶν; εἰ δὲ ἡ ἀπαρχὴ ἁγία, 16 Nu. 15. 17–21
καὶ τὸ φύραμα· καὶ εἰ ἡ ῥίζα ἁγία, καὶ οἱ κλάδοι.
Εἰ δέ τινες τῶν κλάδων ἐξεκλάσθησαν, σὺ δὲ ἀγρι- 17 Eph. 2. 11–14, 19
έλαιος ὢν ἐνεκεντρίσθης ἐν αὐτοῖς καὶ συνκοινωνὸς
τῆς ῥίζης τῆς πιότητος τῆς ἐλαίας ἐγένου, μὴ 18 Jn. 4. 22
κατακαυχῶ τῶν κλάδων· εἰ δὲ κατακαυχᾶσαι, οὐ
σὺ τὴν ῥίζαν βαστάζεις ἀλλὰ ἡ ῥίζα σέ. ἐρεῖς οὖν, 19
Ἐξεκλάσθησαν κλάδοι ἵνα ἐγὼ ἐνκεντρισθῶ.
καλῶς· τῇ ἀπιστίᾳ ἐξεκλάσθησαν, σὺ δὲ τῇ πίστει 20 12. 16
ἕστηκας. μὴ ὑψηλὰ φρόνει, ἀλλὰ φοβοῦ· | εἰ γὰρ ὁ 21
Θεὸς τῶν κατὰ φύσιν κλάδων οὐκ ἐφείσατο, οὐδὲ
σοῦ φείσεται. ἴδε οὖν χρηστότητα καὶ ἀποτομίαν 22
Θεοῦ· ἐπὶ μὲν τοὺς πεσόντας ἀποτομία, ἐπὶ δὲ σὲ
χρηστότης Θεοῦ, ἐὰν ἐπιμένῃς τῇ χρηστότητι, Jn. 15. 2, 4 He. 3. 14
ἐπεὶ καὶ σὺ ἐκκοπήσῃ. κἀκεῖνοι δέ, ἐὰν μὴ ἐπι- 23 2 Co. 3. 16
μένωσιν τῇ ἀπιστίᾳ, ἐνκεντρισθήσονται· δυνατὸς

---

12 (*fin.*] ; ς R) 13 *δε* ℵAB *al* sy; R] *γαρ* DG *pm* lat ς: *ουν* C | *μεν ουν* $\mathfrak{p}^{46}$ℵABP; R] *μεν* L *pm* vg ς: *om* DG *al* it | *δοξαζω*] *-ασω* $\mathfrak{p}^{46}$G *33 pc* lat 16 *δε*] *γαρ* A sa Cl Or | *ει* 2°] *om* $\mathfrak{p}^{46}$GP* *al* arm eth | *αγια* 2°] *om* $\mathfrak{p}^{46}$ 17 *της ριζης* ℵ*B *pc*; R^t] *τ. ρ. και* A *pl* vg sy ς; R^m: *om* $\mathfrak{p}^{46}$D*G it fa bo(1) Ir Aug 18 *κατακαυχασαι*] *συ καυχασαι* $\mathfrak{p}^{46}$D*G *pc* it Ambst 19 *κλαδοι*] *praem οι* D* *al* ς 21 *ουδε* ℵAB *1739 al* Aug; R] *praem μηπως* $\mathfrak{p}^{46}$DG *pm* lat sy Ir ς 22 *Θεου* 1°] *του Θ.* $\mathfrak{p}^{46}$B | *αποτομια* $\mathfrak{p}^{46}$ℵAB *1739*; R] *-ιαν* DG *pl* Cl ς *et χρηστοτης* $\mathfrak{p}^{46}$ABD* *1739*; R] *-οτητα* D^cG *pl* Cl ς | *Θεου* 2°] *om* G *pl* sy Cl ς

γάρ ἐστιν ὁ Θεὸς πάλιν ἐνκεντρίσαι αὐτούς.
24 *εἰ γὰρ σὺ ἐκ τῆς κατὰ φύσιν ἐξεκόπης ἀγριελαίου*
καὶ παρὰ φύσιν ἐνεκεντρίσθης εἰς καλλιέλαιον,
πόσῳ μᾶλλον οὗτοι οἱ κατὰ φύσιν ἐνκεντρισθήσον-
25 *ται τῇ ἰδίᾳ ἐλαίᾳ.* *Οὐ γὰρ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν,*
Lk. 21. 24 Jn. 10. 16 12. 16 *ἀδελφοί, τὸ μυστήριον τοῦτο, ἵνα μὴ ἦτε ἐν ἑαυ-*
τοῖς φρόνιμοι, ὅτι πώρωσις ἀπὸ μέρους τῷ Ισραηλ
26 *γέγονεν ἄχρι οὗ τὸ πλήρωμα τῶν ἐθνῶν εἰσέλθῃ, καὶ*
Mt. 23. 39 *οὕτως πᾶς Ισραηλ σωθήσεται, καθὼς γέγραπται,*
Is. 59. 20; 27. 9 Ps. 14. 7 Ἥξει ἐκ Σιων ὁ Ῥυόμενος,
ἀποστρέψει ἀσεβείας ἀπὸ Ιακωβ.
Jer. 31. 33, 34 Is. 27. 9 27 καὶ αὕτη αὐτοῖς ἡ παρ' ἐμοῦ διαθήκη,
ὅταν ἀφέλωμαι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν.
28 *κατὰ μὲν τὸ εὐαγγέλιον ἐχθροὶ δι' ὑμᾶς, κατὰ δὲ*
29 *τὴν ἐκλογὴν ἀγαπητοὶ διὰ τοὺς πατέρας· ἀμετα-*
μέλητα γὰρ τὰ χαρίσματα καὶ ἡ κλῆσις τοῦ Θεοῦ.
30 *ὥσπερ γὰρ ὑμεῖς ποτε ἠπειθήσατε τῷ Θεῷ, νῦν*
31 *δὲ ἠλεήθητε τῇ τούτων ἀπειθείᾳ, οὕτως καὶ οὗτοι*
νῦν ἠπείθησαν τῷ ὑμετέρῳ ἐλέει ἵνα καὶ αὐτοὶ νῦν
Gal. 3. 22 32 *ἐλεηθῶσιν. συνέκλεισεν γὰρ ὁ Θεὸς τοὺς πάντας*
1 Ti. 2. 4 *εἰς ἀπείθειαν ἵνα τοὺς πάντας ἐλεήσῃ.*
9. 23; 10. 12 Is. 45. 15 33 *Ὦ βάθος πλούτου καὶ σοφίας καὶ γνώσεως*
Θεοῦ· ὡς ἀνεξεραύνητα τὰ κρίματα αὐτοῦ καὶ
ἀνεξιχνίαστοι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ.
Is. 40. 13 Job 15. 8 Jer. 23. 18 1 Cor. 2. 16 34 Τίς γὰρ ἔγνω νοῦν Κυρίου; ἢ τίς σύμβουλος αὐτοῦ
ἐγένετο;
35 ἢ τίς προέδωκεν αὐτῷ, καὶ ἀνταποδοθήσεται αὐτῷ;

---

24 (*fin.*] ; ς R) 25 *εν* AB; R] *παρ* ℵD *pm* ς: *om* $\mathfrak{p}^{46}$GΨ *1739 pc* latt co fa^2 | *πωρωσις*] caecitas (*πηρ-?*) lat | (*fin* ,] · R) 31 (*ηπειθησαν*] ,) | *νυν* 2° ℵBD* bo fa^1; R] *υστερον* *33 al* sa fa^2: *om* $\mathfrak{p}^{46}$AG *pm* latt Or ς 32 *τους παντας* 1°] *τα* (*om* G) *παντα* $\mathfrak{p}^{46}$D*G lat Ir

ὅτι ἐξ αὐτοῦ καὶ δι' αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν τὰ πάντα· 36
αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας· αμην.

Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τῶν οἰ- **12**
κτιρμῶν τοῦ Θεοῦ, παραστῆσαι τὰ σώματα ὑμῶν 6. 11, 12
θυσίαν ζῶσαν ἁγίαν τῷ Θεῷ εὐάρεστον, τὴν λογι- 1 P. 2. 5
κὴν λατρείαν ὑμῶν· καὶ μὴ συνσχηματίζεσθε τῷ 2 Jn. 4. 24
αἰῶνι τούτῳ, ἀλλὰ μεταμορφοῦσθε τῇ ἀνακαινώ- Eph. 4. 23 Gal. 1. 4
σει τοῦ νοός, εἰς τὸ δοκιμάζειν ὑμᾶς τί τὸ θέλημα Eph. 5. 19, 17
τοῦ Θεοῦ, τὸ ἀγαθὸν καὶ εὐάρεστον καὶ τέλειον. 1. 28
Λέγω γὰρ διὰ τῆς χάριτος τῆς δοθείσης μοι 3
παντὶ τῷ ὄντι ἐν ὑμῖν, μὴ ὑπερφρονεῖν παρ' ὃ δεῖ
φρονεῖν, ἀλλὰ φρονεῖν εἰς τὸ σωφρονεῖν, ἑκάστῳ 1 Co. 12. 11 Eph. 4. 7
ὡς ὁ Θεὸς ἐμέρισεν μέτρον πίστεως. καθάπερ 4 1 Co. 12. 12
γὰρ ἐν ἑνὶ σώματι πολλὰ μέλη ἔχομεν, τὰ δὲ μέλη
πάντα οὐ τὴν αὐτὴν ἔχει πρᾶξιν, οὕτως οἱ πολλοὶ 5 1 Co. 12. 27 Eph. 4. 25
ἓν σῶμά ἐσμεν ἐν Χριστῷ, τὸ δὲ καθ' εἷς ἀλλήλων
μέλη. ἔχοντες δὲ χαρίσματα κατὰ τὴν χάριν τὴν 6 1 Co. 12. 4
δοθεῖσαν ἡμῖν διάφορα, εἴτε προφητείαν, κατὰ
τὴν ἀναλογίαν τῆς πίστεως· εἴτε διακονίαν, ἐν 7 1 P. 4. 10, 11
τῇ διακονίᾳ· εἴτε ὁ διδάσκων, ἐν τῇ διδασκαλίᾳ·
| εἴτε ὁ παρακαλῶν, ἐν τῇ παρακλήσει· ὁ μεταδι- 8 Mt. 6. 3 2 Co. 8. 2; 9. 7
δοὺς ἐν ἁπλότητι, ὁ προϊστάμενος ἐν σπουδῇ, ὁ
ἐλεῶν ἐν ἱλαρότητι. | ἡ ἀγάπη ἀνυπόκριτος. ἀπο- 9 1 P. 1. 22 1 Ti. 1. 5
στυγοῦντες τὸ πονηρόν, κολλώμενοι τῷ ἀγαθῷ· Am. 5. 15
τῇ φιλαδελφίᾳ εἰς ἀλλήλους φιλόστοργοι, τῇ τιμῇ 10 2 P. 1. 7 Ph. 2. 3
ἀλλήλους προηγούμενοι, τῇ σπουδῇ μὴ ὀκνηροί, 11 Rev. 3. 15 Ac. 18. 25

---

2 *συνσχηματιζεσθε* 𝔭[46]ℵB* *al* latt sy Cl Or ϛ; R] -*σθαι* AD°G° *pm* | *μεταμορφουσθε* 𝔭[46]B* *al* latt sy Cl Or ϛ; R] -*σθαι* ℵAD°G° *pm* | *νοος* 𝔭[46]ABD*°G° *1739 pc* Cl; R] *add* *υμων* ℵ *pl* lat sy ϛ 7 *διακονιαν*] ο διακονων ℵ[c] *1 69 al* | ο διδασκων] διδασκαλιαν A

1 Th. 5. 17 12 τῷ πνεύματι ζέοντες, τῷ Κυρίῳ δουλεύοντες, | τῇ
ἐλπίδι χαίροντες, τῇ θλίψει ὑπομένοντες, τῇ προσ-
He. 13. 2 13 ευχῇ προσκαρτεροῦντες, ταῖς χρείαις τῶν ἁγίων
14 κοινωνοῦντες, τὴν φιλοξενίαν διώκοντες. εὐλο-
Mt. 5. 44 1 Co. 4. 12 Ac. 7. 59 γεῖτε τοὺς διώκοντας, εὐλογεῖτε καὶ μὴ κατα-
Ps. 35. 13 15 ρᾶσθε. χαίρειν μετὰ χαιρόντων, κλαίειν μετὰ
Pr. 3. 7; 11. 20; 15. 5 16 κλαιόντων. τὸ αὐτὸ εἰς ἀλλήλους φρονοῦντες·
μὴ τὰ ὑψηλὰ φρονοῦντες ἀλλὰ τοῖς ταπεινοῖς
συναπαγόμενοι. μὴ γίνεσθε φρόνιμοι παρ' ἑαυτοῖς.
Pr. 3. 4 LXX 1 Th. 5. 15 17 μηδενὶ κακὸν ἀντὶ κακοῦ ἀποδιδόντες· προνοού-
18 μενοι καλὰ ἐνώπιον πάντων ἀνθρώπων· εἰ δυνατόν,
Mk. 9. 50 He. 12. 14 τὸ ἐξ ὑμῶν, μετὰ πάντων ἀνθρώπων εἰρηνεύοντες·
Dt. 32. 35 Lv. 19. 18 19 μὴ ἑαυτοὺς ἐκδικοῦντες, ἀγαπητοί, ἀλλὰ δότε
Mt. 5. 39 13. 4 τόπον τῇ ὀργῇ· γέγραπται γάρ, Ἐμοὶ ἐκδίκησις,
He. 10. 30 2 Th. 1. 6, 7 20 ἐγὼ ἀνταποδώσω, λέγει Κύριος. ἀλλὰ ἐὰν πεινᾷ
Pr. 25. 21, 22 ὁ ἐχθρός σου, ψώμιζε αὐτόν· ἐὰν διψᾷ, πότιζε αὐτόν·
Mt. 5. 44 τοῦτο γὰρ ποιῶν ἄνθρακας πυρὸς σωρεύσεις ἐπὶ τὴν
21 κεφαλὴν αὐτοῦ. μὴ νικῶ ὑπὸ τοῦ κακοῦ, ἀλλὰ
Tit. 3. 1 Jn. 19. 11 Pr. 8. 15 **13** νίκα ἐν τῷ ἀγαθῷ τὸ κακόν. Πᾶσα ψυχὴ ἐξου-
σίαις ὑπερεχούσαις ὑποτασσέσθω. οὐ γὰρ ἔστιν
ἐξουσία εἰ μὴ ὑπὸ Θεοῦ, αἱ δὲ οὖσαι ὑπὸ Θεοῦ
2 τεταγμέναι εἰσίν. ὥστε ὁ ἀντιτασσόμενος τῇ
ἐξουσίᾳ τῇ τοῦ Θεοῦ διαταγῇ ἀνθέστηκεν· οἱ δὲ
1 P. 3. 13 3 ἀνθεστηκότες ἑαυτοῖς κρίμα λήμψονται. οἱ γὰρ

---

11 *Κυριω* $\mathfrak{p}^{46}$ℵAB *pl* lat sy ς; R^{t}] *καιρω* D*G Ambst, *codd apud* Hier; R^{m} 13 *χρειαις*] *μνειαις* D*G *t* vg(A), *codd apud* Or, Chr Pelag 14 *διωκ.* $\mathfrak{p}^{46}$B *1739 pc* Cl] *add υμας* ℵAD *pl* it vg^{pt} ς; R | *ευλογ.* 2°] *om* $\mathfrak{p}^{46}$ bo^{pt} Ambr 17 *καλα*] *add* (2 Cor. 8. 21) *ενωπιον του Θεου και* A^{c}: *add ου μονον εν. τ. Θ. αλλα και* G lat | *παντων*] *των* $\mathfrak{p}^{46}$D*G it: *om 876* 20 *αλλα*] *om* $\mathfrak{p}^{46vid}$DG *al* it **13. 1** *Πασα . . . υποτασσεσθω*] *Πασαις εξ. υπερεχ. υποτασσεσθε* $\mathfrak{p}^{46}$D*G it Ir Tert Ambst | *υπο* 1°] *απο* D*G *al* Or ς

ἄρχοντες οὐκ εἰσὶν φόβος τῷ ἀγαθῷ ἔργῳ ἀλλὰ
τῷ κακῷ. θέλεις δὲ μὴ φοβεῖσθαι τὴν ἐξουσίαν;
τὸ ἀγαθὸν ποίει, καὶ ἕξεις ἔπαινον ἐξ αὐτῆς· | Θεοῦ 4 Ps. 82. 6
γὰρ διάκονός ἐστιν σοὶ εἰς τὸ ἀγαθόν. ἐὰν δὲ τὸ κα-
κὸν ποιῇς, φοβοῦ· οὐ γὰρ εἰκῇ τὴν μάχαιραν φορεῖ·
Θεοῦ γὰρ διάκονός ἐστιν, ἔκδικος εἰς ὀργὴν τῷ τὸ 12. 19
κακὸν πράσσοντι. διὸ ἀνάγκη ὑποτάσσεσθαι, οὐ 5
μόνον διὰ τὴν ὀργὴν ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν συνείδησιν.
διὰ τοῦτο γὰρ καὶ φόρους τελεῖτε· λειτουργοὶ γὰρ 6
Θεοῦ εἰσιν εἰς αὐτὸ τοῦτο προσκαρτεροῦντες.
ἀπόδοτε πᾶσιν τὰς ὀφειλάς, τῷ τὸν φόρον τὸν 7 Mt. 22. 21
φόρον, τῷ τὸ τέλος τὸ τέλος, τῷ τὸν φόβον τὸν
φόβον, τῷ τὴν τιμὴν τὴν τιμήν. Μηδενὶ μηδὲν 8 Gal. 5. 14 1 Ti. 1. 5
ὀφείλετε, εἰ μὴ τὸ ἀλλήλους ἀγαπᾶν· ὁ γὰρ ἀγα-
πῶν τὸν ἕτερον νόμον πεπλήρωκεν. τὸ γάρ Οὐ 9
μοιχεύσεις, Οὐ φονεύσεις, Οὐ κλέψεις, Οὐκ ἐπιθυμή- Dt. 5. 17 Ex. 20. 13–
σεις, *καὶ εἴ τις ἑτέρα ἐντολή, ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ* 17
ἀνακεφαλαιοῦται, ἐν τῷ Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον Lv. 19. 18
σου ὡς σεαυτόν. *ἡ ἀγάπη τῷ πλησίον κακὸν οὐκ* 10 1 Co. 13. 4 Mt. 22. 40
ἐργάζεται· πλήρωμα οὖν νόμου ἡ ἀγάπη. Καὶ 11 Eph. 5. 14 1 Th. 5. 6, 7
τοῦτο εἰδότες τὸν καιρόν, ὅτι ὥρα ἤδη ὑμᾶς ἐξ
ὕπνου ἐγερθῆναι· νῦν γὰρ ἐγγύτερον ἡμῶν ἡ
σωτηρία ἢ ὅτε ἐπιστεύσαμεν. ἡ νὺξ προέκοψεν, 12 1 Jn. 2. 8 Eph. 5. 11

---

3 *τω αγαθω εργω α. τω κακω* p^{46}ℵABDG *1739 pc* lat Ir Tert Cl Or; R] *των -ων -ων α. των -ων* E^{c} *pl* (sy) Ambst ς 4 *το* 1°] *om* B *pc* | *εκδ. εις οργην*] *trsp εις ο. εκδ.* ℵ*E *1 pm* : *om εις οργ.* D*G 5 *αναγκη υποτασσεσθαι*] *υπ-σθε* p^{46c}DG Ir^{lat} : *και -σθε* p^{46*} 9 *Ου κλεψεις*] *add Ου ψευδομαρτυρησεις* ℵΨ *1 69 pm* (*trsp 1611 pc*) c vg$^{s, cl}$ (sy^{h}) bo arm Or^{lat} ς | *εν τω* 2°] *om* p^{46vid}BG latt 10 *η* 2°] *om* p^{46} 11 *υμας* ℵAB *69 al* bo^{pt} Cl Or; R] *ημ-* p^{46vid}DG *pm* latt sy^{p} sa bo^{pt} ς

ἡ δὲ ἡμέρα ἤγγικεν. ἀποθώμεθα οὖν τὰ ἔργα τοῦ
13 σκότους, ἐνδυσώμεθα δὲ τὰ ὅπλα τοῦ φωτός. ὡς
Lk. 21. 34; Eph. 5. 18
ἐν ἡμέρᾳ εὐσχημόνως περιπατήσωμεν, μὴ κώμοις
καὶ μέθαις, μὴ κοίταις καὶ ἀσελγείαις, μὴ ἔριδι
Gal. 3. 27
14 καὶ ζήλῳ· ἀλλὰ ἐνδύσασθε τὸν Κύριον Ἰησοῦν
Χριστόν, καὶ τῆς σαρκὸς πρόνοιαν μὴ ποιεῖσθε
εἰς ἐπιθυμίας.

15. 1; 1 Co. 8. 9
14 Τὸν δὲ ἀσθενοῦντα τῇ πίστει προσλαμβάνεσθε,
Gn. 1. 29; 9. 3
2 μὴ εἰς διακρίσεις διαλογισμῶν. ὃς μὲν πιστεύει
3 φαγεῖν πάντα, ὁ δὲ ἀσθενῶν λάχανα ἐσθίει. ὁ
ἐσθίων τὸν μὴ ἐσθίοντα μὴ ἐξουθενείτω, ὁ δὲ μὴ
Col. 2. 16
ἐσθίων τὸν ἐσθίοντα μὴ κρινέτω, ὁ Θεὸς γὰρ αὐ-
Mt. 7. 1; Ja. 4. 11, 12
4 τὸν προσελάβετο. σὺ τίς εἶ ὁ κρίνων ἀλλότριον
οἰκέτην; τῷ ἰδίῳ κυρίῳ στήκει ἢ πίπτει· σταθή-
Gal. 4. 10
5 σεται δέ, δυνατεῖ γὰρ ὁ Κύριος στῆσαι αὐτόν. ὃς
μὲν γὰρ κρίνει ἡμέραν παρ' ἡμέραν, ὃς δὲ κρίνει
πᾶσαν ἡμέραν· ἕκαστος ἐν τῷ ἰδίῳ νοῒ πληροφο-
6 ρείσθω. ὁ φρονῶν τὴν ἡμέραν Κυρίῳ φρονεῖ· καὶ
ὁ ἐσθίων Κυρίῳ ἐσθίει, εὐχαριστεῖ γὰρ τῷ Θεῷ·
καὶ ὁ μὴ ἐσθίων Κυρίῳ οὐκ ἐσθίει, καὶ εὐχαριστεῖ
7 τῷ Θεῷ. Οὐδεὶς γὰρ ἡμῶν ἑαυτῷ ζῇ, καὶ οὐδεὶς
Gal. 2. 20; 1 Th. 5. 10; Lk. 20. 38
8 ἑαυτῷ ἀποθνήσκει· ἐάν τε γὰρ ζῶμεν, τῷ Κυρίῳ
ζῶμεν, ἐάν τε ἀποθνήσκωμεν, τῷ Κυρίῳ ἀποθνή-
σκομεν. ἐάν τε οὖν ζῶμεν ἐάν τε ἀποθνήσκωμεν,

---

12 αποθωμεθα] αποβαλωμεθα $\mathfrak{p}^{46}$D*G latt | οπλα] εργα AD *pc* 13 εριδι και ζηλω] ερισι κ. ζηλοις B sa (Cl) Ambr 14 και] *om* $\mathfrak{p}^{46}$D*G it | επιθυμιας] -μιαν $\mathfrak{p}^{46}$*A *pc* Ambr **14.** 2 εσθιει] εσθιετω $\mathfrak{p}^{46}$D*G lat arm Ephr 4 *Κυριος* $\mathfrak{p}^{46}$ℵAB *pc* Aug; R] *Θεος* DG *33 pl* lat ς 5 γαρ ℵ*A *al* lat] *om* $\mathfrak{p}^{46}$BDG *pm* sy sa ς; R 6 φρονει $\mathfrak{p}^{46}$ℵABDG *1739 pc* lat Or Ambst Aug; R] *add* και ο μη φρονων την ημεραν, Κυριω ου φρονει L *33 pl* ς 8 αποθνησκομεν] -σκωμεν ℵCL *pm*

τοῦ Κυρίου ἐσμέν. εἰς τοῦτο γὰρ Χριστὸς ἀπέ- 9
θανεν καὶ ἔζησεν, ἵνα καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων
κυριεύσῃ. σὺ δὲ τί κρίνεις τὸν ἀδελφόν σου; ἢ 10
καὶ σὺ τί ἐξουθενεῖς τὸν ἀδελφόν σου; πάντες γὰρ Ac. 17. 31
παραστησόμεθα τῷ βήματι τοῦ Θεοῦ. γέγραπται 11 Mt. 25. 31, 32
γάρ, 2 Co. 5. 10

Ζῶ ἐγώ, λέγει Κύριος, ὅτι ἐμοὶ κάμψει πᾶν γόνυ, Is. 45. 23; 49. 18
καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσεται τῷ Θεῷ. Ph. 2. 10, 11

ἄρα οὖν ἕκαστος ἡμῶν περὶ ἑαυτοῦ λόγον δώσει 12 Gal. 6. 5
[τῷ Θεῷ].

Μηκέτι οὖν ἀλλήλους κρίνωμεν· ἀλλὰ τοῦτο 13
κρίνατε μᾶλλον, τὸ μὴ τιθέναι πρόσκομμα τῷ
ἀδελφῷ ἢ σκάνδαλον. οἶδα καὶ πέπεισμαι ἐν 14 Mt. 15. 11
Κυρίῳ Ἰησοῦ ὅτι οὐδὲν κοινὸν δι' ἑαυτοῦ· εἰ μὴ Ac. 10. 15 Tit. 1. 15
τῷ λογιζομένῳ τι κοινὸν εἶναι, ἐκείνῳ κοινόν. εἰ 15 1 Co. 8. 11–13
γὰρ διὰ βρῶμα ὁ ἀδελφός σου λυπεῖται, οὐκέτι
κατὰ ἀγάπην περιπατεῖς. μὴ τῷ βρώματί σου
ἐκεῖνον ἀπόλλυε, ὑπὲρ οὗ Χριστὸς ἀπέθανεν. μὴ 16 Tit. 2. 5
βλασφημείσθω οὖν ὑμῶν τὸ ἀγαθόν. οὐ γάρ ἐστιν 17 Lk. 17. 20
ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ βρῶσις καὶ πόσις, ἀλλὰ
δικαιοσύνη καὶ εἰρήνη καὶ χαρὰ ἐν Πνεύματι
Ἁγίῳ· ὁ γὰρ ἐν τούτῳ δουλεύων τῷ Χριστῷ 18
εὐάρεστος τῷ Θεῷ καὶ δόκιμος τοῖς ἀνθρώποις.

---

9 *απεθ. και εζησεν* **ℵ*AB** *1739 pc* arm; R] *απ. κ. ανεστη* **G** lat Or: *και απ. κ. αν. και εζησεν* (*ανεζ- al*) **LP** *pm* ς: *εζησεν κ. απ. κ. ανεστη* **D** Ir^{lat} 10 *Θεου* **ℵ*ABDG** *pc* it vg^{w}; R] (2 Cor. 5. 10) *Χριστου* **LP** *pl r* vg$^{s, cl}$ sy Polyc Mcion ς 12 *ουν*] *om* **BD*G** *1739 pc* | *δωσει*] *αποδ-* **BDG** *pc* lat | *τω Θεω*] *om* **BG** *1739 r* Cypr Aug 13 *προσκ. τ. αδ. η*] *τ. αδ.* **B** sy^{p} Ephr 16 *υμων*] *ημ-* **DGΨ** lat sy^{p} sa Cl Or 18 *δοκιμος*] *δοκιμοις* **BG***^{o} (*trsp 131*)

12. 18; 15. 2 19 ἄρα οὖν τὰ τῆς εἰρήνης διώκωμεν καὶ τὰ τῆς οἰκο-
14 20 δομῆς τῆς εἰς ἀλλήλους. μὴ ἕνεκεν βρώματος
κατάλυε τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ. πάντα μὲν καθαρά,
ἀλλὰ κακὸν τῷ ἀνθρώπῳ τῷ διὰ προσκόμματος
1 Co. 8. 13 21 ἐσθίοντι. καλὸν τὸ μὴ φαγεῖν κρέα μηδὲ πιεῖν
22 οἶνον μηδὲ ἐν ᾧ ὁ ἀδελφός σου προσκόπτει. σὺ
πίστιν ἣν ἔχεις κατὰ σεαυτὸν ἔχε ἐνώπιον τοῦ
Θεοῦ. μακάριος ὁ μὴ κρίνων ἑαυτὸν ἐν ᾧ δοκι-
Ja. 4. 17 23 μάζει· ὁ δὲ διακρινόμενος ἐὰν φάγῃ κατακέκριται,
ὅτι οὐκ ἐκ πίστεως· πᾶν δὲ ὃ οὐκ ἐκ πίστεως ἁμαρ-
14. 1 **15** τία ἐστίν. Ὀφείλομεν δὲ ἡμεῖς οἱ δυνατοὶ τὰ
ἀσθενήματα τῶν ἀδυνάτων βαστάζειν, καὶ μὴ
1 Co. 9. 19; 10. 24, 33 2 ἑαυτοῖς ἀρέσκειν. ἕκαστος ἡμῶν τῷ πλησίον
3 ἀρεσκέτω εἰς τὸ ἀγαθὸν πρὸς οἰκοδομήν· καὶ γὰρ
ὁ Χριστὸς οὐχ ἑαυτῷ ἤρεσεν· ἀλλὰ καθὼς γέ-
Ps. 69. 9 γραπται, Οἱ ὀνειδισμοὶ τῶν ὀνειδιζόντων σε ἐπέπεσαν
4. 23, 24; 1 Co. 10. 11 4 ἐπ' ἐμέ. ὅσα γὰρ προεγράφη, εἰς τὴν ἡμετέραν
διδασκαλίαν ἐγράφη, ἵνα διὰ τῆς ὑπομονῆς καὶ διὰ
τῆς παρακλήσεως τῶν γραφῶν τὴν ἐλπίδα ἔχωμεν.

---

19 *διωκωμεν* CD *al* latt ς; R[t]] *-κομεν* ℵABG[o] *pm*; R[m] | *αλληλους*] *add φυλαξωμεν* D*G latt 21 *προσκοπτει* AC *1739 r* sy[p]; R[t]] *λυπειται* ℵ*P: *πρ. ἢ σκανδαλιζεται ἢ ασθενει* BDG *pl* lat sy[h] sa ς; R[m] 22 *ην εχεις*] *εχεις;* DG *pl* lat sy ς | *ενωπιον του Θεου*] *om* ℵ* *pc* 23 *fin.* 𝔭[46]ℵBD* *al* lat sy[p] co Cl Or Ambst ς; R[t]] *add* 16. 25–27 *Τω δε . . . αμην* L *104 1175 al* sy[h], codd *apud* Or; R[m]: *utroque loco hab.* AP *5 33 pc* arm: *neutro loco* G (*sed post* 14. 23 *spatium habet*) Mcion (Mcion *om etiam, ut vid., capp.* 15 *et* 16), codd *apud* Hier: *add* 16. 25–27 *post* 15. 33 𝔭[46] 15. 2 *ημων*] *υμ-* GP *69 pm* lat 4 *προεγραφη*] *εγρ-* B lat arm sa Cl: *add παντα* BP *33 69 pc* co Cl | *εγραφη*] *προεγρ-* A *pl r* ς | *εχωμεν*] *add της παρακλησεως* B Cl

ὁ δὲ Θεὸς τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς παρακλήσεως 5 Ph. 3. 16
δῴη ὑμῖν τὸ αὐτὸ φρονεῖν ἐν ἀλλήλοις κατὰ Χρι-
στὸν Ἰησοῦν, ἵνα ὁμοθυμαδὸν ἐν ἑνὶ στόματι δοξά- 6
ζητε τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ.
Διὸ προσλαμβάνεσθε ἀλλήλους, καθὼς καὶ ὁ 7
Χριστὸς προσελάβετο ἡμᾶς εἰς δόξαν τοῦ Θεοῦ.
λέγω γὰρ Χριστὸν διάκονον γεγενῆσθαι περιτο- 8 Mt. 15. 24
μῆς ὑπὲρ ἀληθείας Θεοῦ, εἰς τὸ βεβαιῶσαι τὰς Ac. 3. 25
ἐπαγγελίας τῶν πατέρων, τὰ δὲ ἔθνη ὑπὲρ ἐλέους 9 11. 30
δοξάσαι τὸν Θεόν, καθὼς γέγραπται, 2 S. 22. 50 Ps. 18. 49

Διὰ τοῦτο ἐξομολογήσομαί σοι ἐν ἔθνεσιν
καὶ τῷ ὀνόματί σου ψαλῶ·

καὶ πάλιν λέγει, 10

Εὐφράνθητε, ἔθνη, μετὰ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. Dt. 32. 43

καὶ πάλιν, 11

Αἰνεῖτε, πάντα τὰ ἔθνη, τὸν Κύριον, Ps. 117. 1
καὶ ἐπαινεσάτωσαν αὐτὸν πάντες οἱ λαοί.

καὶ πάλιν Ἠσαΐας λέγει, 12 Is. 11. 10 Rev. 5. 5

Ἔσται ἡ ῥίζα τοῦ Ιεσσαι,
καὶ ὁ ἀνιστάμενος ἄρχειν ἐθνῶν·
ἐπ' αὐτῷ ἔθνη ἐλπιοῦσιν.

Ὁ δὲ Θεὸς τῆς ἐλπίδος πληρώσαι ὑμᾶς πάσης 13
χαρᾶς καὶ εἰρήνης ἐν τῷ πιστεύειν, εἰς τὸ περισ-
σεύειν ὑμᾶς ἐν τῇ ἐλπίδι ἐν δυνάμει Πνεύματος
Ἁγίου.

---

7 *ημας* (, R) BD*P *pm r* sa ς; R[m]] *υμ-* ℵAG *al* lat sy bo; R[t] 8 *γεγενησθαι* ℵA *pl* ς; R] *γενεσθαι* BDG *1739* *pc* sy 11 *επαινεσατωσαν* 𝔭[46]ℵABD *al*; R] *-νεσατε* G *pm* latt ς 13 *πληρωσαι . . . ειρηνης*] *πληροφωρησαι υμ. εν* (*om εν* G) *παση χαρα και ειρηνη* BG | *εν τω πιστευειν*] *om* DG *pc* it arm | *εις το περισσ.*] *om* B *pc e*

14 *Πέπεισμαι δέ, ἀδελφοί μου, καὶ αὐτὸς ἐγὼ*
περὶ ὑμῶν, ὅτι καὶ αὐτοὶ μεστοί ἐστε ἀγαθω-
σύνης, πεπληρωμένοι πάσης τῆς γνώσεως, δυνά-
15 *μενοι καὶ ἀλλήλους νουθετεῖν. τολμηροτέρως δὲ*
ἔγραψα ὑμῖν ἀπὸ μέρους, ὡς ἐπαναμιμνήσκων
1. 5; 12. 3 *ὑμᾶς διὰ τὴν χάριν τὴν δοθεῖσάν μοι ἀπὸ τοῦ Θεοῦ*
11. 13 Ph. 2. 17 16 | *εἰς τὸ εἶναί με λειτουργὸν Χριστοῦ Ἰησοῦ εἰς τὰ*
ἔθνη, ἱερουργοῦντα τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ, ἵνα
γένηται ἡ προσφορὰ τῶν ἐθνῶν εὐπρόσδεκτος,
17 *ἡγιασμένη ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ. ἔχω οὖν τὴν καύ-*
1. 5 2 Co. 3. 5 18 *χησιν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τὰ πρὸς τὸν Θεόν· οὐ γὰρ*
τολμήσω τι λαλεῖν ὧν οὐ κατειργάσατο Χριστὸς
Mk. 16. 17 19 *δι᾽ ἐμοῦ εἰς ὑπακοὴν ἐθνῶν, λόγῳ καὶ ἔργῳ,* | *ἐν*
δυνάμει σημείων καὶ τεράτων, ἐν δυνάμει Πνεύ-
ματος· ὥστε με ἀπὸ Ἰερουσαλὴμ καὶ κύκλῳ μέχρι
τοῦ Ἰλλυρικοῦ πεπληρωκέναι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ
20 *Χριστοῦ. οὕτως δὲ φιλοτιμούμενον εὐαγγελί-*
2 Co. 10. 15, 16 *ζεσθαι οὐχ ὅπου ὠνομάσθη Χριστός, ἵνα μὴ ἐπ᾽*
21 *ἀλλότριον θεμέλιον οἰκοδομῶ, ἀλλὰ καθὼς γέ-*
γραπται,

---

14 *μου*] *om* $\mathfrak{p}^{46}$D*G *1739* it | *κ. αυτοι*] *om* $\mathfrak{p}^{46}$DG it | *αγαθωσυνης*] *αγαπης* G latt | *της* ℵB *1739 al* Cl; R] *om* $\mathfrak{p}^{46}$ADG *pm* ς | *αλληλους*] *αλλους 33 al* sy^{p} Or^{lat} 15 *τολμηροτερως* AB; R] *-ροτερον* $\mathfrak{p}^{46}$ℵDG *pl* ς | *υμιν* ℵ*AB *1739 pc*; R] *add αδελφοι* $\mathfrak{p}^{46}$DG *pl* lat sy ς | (*υμας*], R) 16 *εις* 1°] *δια* $\mathfrak{p}^{46}$ | *εις τα εθνη*] *om* B 17 *την* BDG 69 *al*; R] *om* $\mathfrak{p}^{46}$ℵA *pm* ς | *Ιησου*] *om* $\mathfrak{p}^{46}$ Ambst Sedul 18 *τολμησω* $\mathfrak{p}^{46}$ℵ*ADG *pl m* ς; R] *τολμω* $ℵ^{c}$B lat sy^{p} | *εις υπακοην*] *λογων εις ακοην* B 19 *δυναμει*] *add αυτου* $\mathfrak{p}^{46}$DG it | *Πνευματος* B; R^{m2}] *add Αγιου* ADG 69 *1739 al* lat sy^{hmg} co; R^{t}: *add Θεου* $\mathfrak{p}^{46}$ℵ *pm* $sy^{p, h}$ Or ς; R^{m1} 20 *δε*] *om* $\mathfrak{p}^{46}$ | *φιλοτιμουμενον*] *-μουμαι* $\mathfrak{p}^{46}$BD*GP

Ὄψονται οἷς οὐκ ἀνηγγέλη περὶ αὐτοῦ, Is. 52. 15
καὶ οἳ οὐκ ἀκηκόασιν συνήσουσιν.
διὸ καὶ ἐνεκοπτόμην τὰ πολλὰ τοῦ ἐλθεῖν πρὸς 22 1. 13
ὑμᾶς· νυνὶ δὲ μηκέτι τόπον ἔχων ἐν τοῖς κλίμασι 23
τούτοις, ἐπιποθίαν δὲ ἔχων τοῦ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς 1. 10, 11
ἀπὸ ἱκανῶν ἐτῶν, ὡς ἂν πορεύωμαι εἰς τὴν Σπα- 24
νίαν· ἐλπίζω γὰρ διαπορευόμενος θεάσασθαι ὑμᾶς
καὶ ὑφ᾽ ὑμῶν προπεμφθῆναι ἐκεῖ, ἐὰν ὑμῶν πρῶ- 1 Co. 16. 6
τον ἀπὸ μέρους ἐμπλησθῶ,—νυνὶ δὲ πορεύομαι 25 Ac. 18. 21; 19. 21; 20.
εἰς Ἰερουσαλημ διακονῶν τοῖς ἁγίοις. ηὐδόκησαν 26 22
γὰρ Μακεδονία καὶ Ἀχαΐα κοινωνίαν τινὰ ποιή- 1 Co. 16. 1
σασθαι εἰς τοὺς πτωχοὺς τῶν ἁγίων τῶν ἐν Ἰερου- 2 Co. 8. 1–4; 9. 2, 12
σαλημ. ηὐδόκησαν γάρ, καὶ ὀφειλέται εἰσὶν 27
αὐτῶν· εἰ γὰρ τοῖς πνευματικοῖς αὐτῶν ἐκοινώ- 9. 4
νησαν τὰ ἔθνη, ὀφείλουσιν καὶ ἐν τοῖς σαρκικοῖς 1 Co. 9. 11
λειτουργῆσαι αὐτοῖς. τοῦτο οὖν ἐπιτελέσας, καὶ 28
σφραγισάμενος αὐτοῖς τὸν καρπὸν τοῦτον, ἀπε-
λεύσομαι δι᾽ ὑμῶν εἰς Σπανίαν· οἶδα δὲ ὅτι ἐρχό- 29
μενος πρὸς ὑμᾶς ἐν πληρώματι εὐλογίας Χριστοῦ 1. 11
ἐλεύσομαι. Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς[, ἀδελφοί,] διὰ 30 2 Co. 1. 11
τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ διὰ τῆς Ph. 1. 27
ἀγάπης τοῦ Πνεύματος, συναγωνίσασθαί μοι ἐν Col. 4. 3
ταῖς προσευχαῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν Θεόν, ἵνα 31 2 Th. 3. 1
ῥυσθῶ ἀπὸ τῶν ἀπειθούντων ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ

---

22 τα πολλα] πολλακις $\mathfrak{p}^{46}$BDG 23 εχων 2°] εχω DG *69 pc* | ικανων BP *69 pc*; R] πολλων $\mathfrak{p}^{46}$ℵADG *pl* ς 24 *Σπανιαν*] *add* ελευσομαι προς υμας L *33 pl* ς 27 ηυδοκ. γαρ και οφειλεται] οφ. D°: οφ. γαρ $\mathfrak{p}^{46}$G *d* f m* Ambst 28 *αυτοις*] *om* $\mathfrak{p}^{46vid}$B *pc c* 29 πληρωματι] πληροφορια D*G | ευλογιας] *add* του ευαγγελιου του L *pl* $vg^{s, cl}$ sy ς 30 αδελφοι] *om* $\mathfrak{p}^{46}$B Chr | υπερ εμου] *om* G *d* f* vg^{pc} Or

ἡ διακονία μου ἡ εἰς Ἰερουσαλημ εὐπρόσδεκτος
32 *τοῖς ἁγίοις γένηται, ἵνα ἐν χαρᾷ ἐλθὼν πρὸς ὑμᾶς*
16. 20 33 *διὰ θελήματος Θεοῦ συναναπαύσωμαι ὑμῖν. ὁ δὲ*
Θεὸς τῆς εἰρήνης μετὰ πάντων ὑμῶν· αμην.

16 *Συνίστημι δὲ ὑμῖν Φοίβην τὴν ἀδελφὴν ἡμῶν,*
οὖσαν διάκονον τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐν Κενχρεαῖς,
2 *ἵνα αὐτὴν προσδέξησθε ἐν Κυρίῳ ἀξίως τῶν ἁγίων,*
καὶ παραστῆτε αὐτῇ ἐν ᾧ ἂν ὑμῶν χρῄζῃ πρά-
γματι· καὶ γὰρ αὐτὴ προστάτις πολλῶν ἐγενήθη
Ac. 18. 2, 18, 26 3 *καὶ ἐμοῦ αὐτοῦ. Ἀσπάσασθε Πρῖσκαν καὶ Ἀκύ-*
4 *λαν τοὺς συνεργούς μου ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, οἵτινες*
ὑπὲρ τῆς ψυχῆς μου τὸν ἑαυτῶν τράχηλον ὑπέ-
θηκαν, οἷς οὐκ ἐγὼ μόνος εὐχαριστῶ ἀλλὰ καὶ
1 Co. 16. 19 5 *πᾶσαι αἱ ἐκκλησίαι τῶν ἐθνῶν, καὶ τὴν κατ' οἶκον*
αὐτῶν ἐκκλησίαν. ἀσπάσασθε Ἐπαίνετον τὸν
1 Co. 16. 15 *ἀγαπητόν μου, ὅς ἐστιν ἀπαρχὴ τῆς Ἀσίας εἰς*
6 *Χριστόν. ἀσπάσασθε Μαρίαν, ἥτις πολλὰ ἐκοπία-*
7 *σεν εἰς ὑμᾶς. ἀσπάσασθε Ἀνδρόνικον καὶ Ἰουνιᾶν*

---

31 *διακονια*] *δωροφορια* BD*G | *εις*] *εν* BD*G *pc* 32 *εν χαρα ελθων* (*trsp ελθ. εν χ.* ℵ*) . . . *συναναπαυσωμαι υμιν* ℵ*A *1739 pm*; R] *εν χ. ελθω* . . . (*om συν. υμ.*) $\mathfrak{p}^{46}$B: *εν χ. ελθω* . . . *και συν. υμ.* LP *al* sy ς; *εν χ. ελθω* . . . *και αναψυξω* (*-υχω* G) *μεθ υμων* DG lat | *Θεου* $\mathfrak{p}^{46}$A *pl* lat sy ς; R] *Κυριου Ιησου* B: *Χριστου Ιησ.* DG: *Ι. Χρ.* ℵ* Ambst 33 *αμην*] *om* $\mathfrak{p}^{46}$AG *pc et add* 16. 25–27 $\mathfrak{p}^{46}$ 16. 1 *δε*] *om* D*G it arm | *ημων*] *υμ-* $\mathfrak{p}^{46}$AG *pc d** | *ουσαν* ℵADG *pl* lat sy ς; R] *add και* $\mathfrak{p}^{46}$B *pc* 2 *αυτην*] *om* $\mathfrak{p}^{46 vid}$ 3 *Πρισκαν*] *-κιλλαν 2 5 81 al* Ambst ς | *Ιησου*] *add* (5) *και την κατ οικον αυτων εκκλησιαν et om haec in vs.* 5 D*G it 5 *Ασιας* $\mathfrak{p}^{46}$ℵABD*G latt; R] (1 Cor. 16. 15) *Αχαιας* LP *33 pl* sy ς 6 *Μαριαν* AB *al* co; R] *-ιαμ* $\mathfrak{p}^{46}$ℵDG *pm* ς | *εις υμας* $\mathfrak{p}^{46}$ℵ*ABP *al* sy; R] *εν υμιν* DG lat: *εις ημας* L *pm* ς 7 *Ιουνιαν* (*-ίαν*)] *-λιαν* $\mathfrak{p}^{46}$ *c* vg^{s} bo eth Ambst

τοὺς συγγενεῖς μου καὶ συναιχμαλώτους μου,
οἵτινές εἰσιν ἐπίσημοι ἐν τοῖς ἀποστόλοις, οἳ καὶ 2 Co. 8. 23
πρὸ ἐμοῦ γέγοναν ἐν Χριστῷ. ἀσπάσασθε Ἀμ- 8
πλιᾶτον τὸν ἀγαπητόν μου ἐν Κυρίῳ. ἀσπάσασθε 9
Οὐρβανὸν τὸν συνεργὸν ἡμῶν ἐν Χριστῷ καὶ
Στάχυν τὸν ἀγαπητόν μου. ἀσπάσασθε Ἀπελ- 10
λῆν τὸν δόκιμον ἐν Χριστῷ. ἀσπάσασθε τοὺς ἐκ
τῶν Ἀριστοβούλου. ἀσπάσασθε Ἡρῳδίωνα τὸν 11
συγγενῆ μου. ἀσπάσασθε τοὺς ἐκ τῶν Ναρκίσσου
τοὺς ὄντας ἐν Κυρίῳ. ἀσπάσασθε Τρύφαιναν καὶ 12
Τρυφῶσαν τὰς κοπιώσας ἐν Κυρίῳ. ἀσπάσασθε
Περσίδα τὴν ἀγαπητήν, ἥτις πολλὰ ἐκοπίασεν ἐν
Κυρίῳ. ἀσπάσασθε Ῥοῦφον τὸν ἐκλεκτὸν ἐν 13 Mk. 15. 21
Κυρίῳ καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ ἐμοῦ. ἀσπάσα- 14
σθε Ἀσύνκριτον, Φλέγοντα, Ἑρμῆν, Πατροβᾶν,
Ἑρμᾶν, καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς ἀδελφούς. ἀσπά- 15
σασθε Φιλόλογον καὶ Ἰουλίαν, Νηρέα καὶ τὴν
ἀδελφὴν αὐτοῦ, καὶ Ὀλυμπᾶν, καὶ τοὺς σὺν αὐ-
τοῖς πάντας ἁγίους. ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν 16 1 Co. 16. 20
φιλήματι ἁγίῳ. ἀσπάζονται ὑμᾶς αἱ ἐκκλησίαι 1 P. 5. 14
πᾶσαι τοῦ Χριστοῦ.

Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, σκοπεῖν τοὺς τὰς 17 Mt. 7. 15
διχοστασίας καὶ τὰ σκάνδαλα παρὰ τὴν διδαχὴν Tit. 3. 10
ἣν ὑμεῖς ἐμάθετε ποιοῦντας, καὶ ἐκκλίνετε ἀπ'

---

7 *οι και προ εμ. γεγοναν*] *ος κ. π. εμ. -νεν* $\mathfrak{p}^{46}$: *τοις πρ. εμ.* DG 8 *Αμπλιατον* $\mathfrak{p}^{46}$ℵABG *pc* lat bo; R] *Αμπλιᾶν* D° *pl* sy sa ς | *μου*] *om* $\mathfrak{p}^{46}$BF° 15 *Ιουλιαν*] *Ιουνιαν* C*G°: (*utrumque -ίαν fem, vel -ιᾶν masc*) | *Ολυμπαν*] *-πιαν* D°: *-πιδα* G°: -piadem lat 16 *ασπαζονται . . . Χριστου*] *om* DG it (*sed vide vs.* 21) 17 *σκοπειν*] *ασφαλως σκοπειτε* DG it | *ποιουντας*] *praem* (*ἢ* $\mathfrak{p}^{46}$) *λεγοντας ἢ* $\mathfrak{p}^{46}$DG *m* | *και* 2°] *om* $\mathfrak{p}^{46}$ *m*

18 αὐτῶν· οἱ γὰρ τοιοῦτοι τῷ Κυρίῳ ἡμῶν Χριστῷ
Ph. 3. 19 — οὐ δουλεύουσιν ἀλλὰ τῇ ἑαυτῶν κοιλίᾳ, καὶ διὰ
Ezk. 13. 18 — τῆς χρηστολογίας καὶ εὐλογίας ἐξαπατῶσιν τὰς
Col. 2. 4; 2 P. 2. 3 — 19 καρδίας τῶν ἀκάκων. ἡ γὰρ ὑμῶν ὑπακοὴ εἰς
1. 8 — πάντας ἀφίκετο· ἐφ' ὑμῖν οὖν χαίρω, θέλω δὲ
1 Co. 14. 20 — ὑμᾶς σοφοὺς εἶναι εἰς τὸ ἀγαθόν, ἀκεραίους δὲ εἰς
Mt. 10. 16 — 20 τὸ κακόν. ὁ δὲ Θεὸς τῆς εἰρήνης συντρίψει τὸν
15. 33; Gn. 3. 15 — Σατανᾶν ὑπὸ τοὺς πόδας ὑμῶν ἐν τάχει.
Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ μεθ' ὑμῶν.
Ac. 16. 1, 2; 19. 22; 20. 4 — 21 Ἀσπάζεται ὑμᾶς Τιμόθεος ὁ συνεργός μου, καὶ
Ph. 2. 19 — Λούκιος καὶ Ἰάσων καὶ Σωσίπατρος οἱ συγγενεῖς
22 μου. ἀσπάζομαι ὑμᾶς ἐγὼ Τέρτιος ὁ γράψας τὴν
1 Co. 1. 14 — 23 ἐπιστολὴν ἐν Κυρίῳ. ἀσπάζεται ὑμᾶς Γάϊος ὁ
ξένος μου καὶ ὅλης τῆς ἐκκλησίας. ἀσπάζεται
Ac. 19. 22 — ὑμᾶς Ἔραστος ὁ οἰκονόμος τῆς πόλεως καὶ Κούαρ-
τος ὁ ἀδελφός.

Eph. 1. 9; 3. 5, 9; Col. 1. 26 — 25 Τῷ δὲ δυναμένῳ ὑμᾶς στηρίξαι κατὰ τὸ εὐαγ-
γέλιόν μου καὶ τὸ κήρυγμα Ἰησοῦ Χριστοῦ, κατὰ

---

18 *και ευλογιας*] *κ. ευγλωττιας 460*: *om* DG *33 pc* it 19 *θελω δε*] *και θ.* DG: *κ. θελω δε* $\mathfrak{p}^{46}$ 20 *συντριψει*] -*ψαι* A *pc c f g m* $vg^{s, cl}$ | *Η χαρις . . . υμων*] *om* DG it (*vide vs.* 24); R^{m} 21 *μου* 1°] *om* B *1739* | *μου* 2°] *add* (16) *και αι εκκλησιαι πασαι του Χριστου* D*G it 23 *ολης της εκκλησιας*] *ολαι αι -σιαι* G (*ex* lat?) | *fin* $\mathfrak{p}^{46}$ℵAB *pc* vg^{w} Or; R^{t}] *add* (2 Thess. 3. 18) (24) *η χαρις του Κυριου ημων Ιησου Χριστου μετα παντων υμων. αμην* D(G) *pm* it $vg^{s, cl}$ ς; R^{m}: *eadem post vs.* 27 *trsp* (P) *33 pc* sy^{p} 25–27 ℵBD (*sed vix ex archetypo codicis* D) *al* lat sy^{p} co Cl Or Ambst ς; R^{t}] *hic et post* 14. 23 AP *5 33 pc* arm: *neutro loco* G (*sed post* 14. 23 *spatium habet*), Mcion, codd *apud* Hier: *post* 14. 23 L *104 1175 al* sy^{h}, codd *apud* Or; R^{m}: *post* 15. 33 $\mathfrak{p}^{46}$

ἀποκάλυψιν μυστηρίου χρόνοις αἰωνίοις σεσιγη-
μένου, φανερωθέντος δὲ νῦν διά τε γραφῶν προ- 26 2 Ti. 1. 10
φητικῶν κατ' ἐπιταγὴν τοῦ αἰωνίου Θεοῦ εἰς 1. 5
ὑπακοὴν πίστεως εἰς πάντα τὰ ἔθνη γνωρισθέντος,
| μόνῳ σοφῷ Θεῷ, διὰ 'Ιησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα 27 1 Ti. 1. 17
εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· αμην. Jude 25

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Α

ΠΑΥΛΟΣ κλητὸς ἀπόστολος Χριστοῦ 'Ιησοῦ
διὰ θελήματος Θεοῦ καὶ Σωσθένης ὁ ἀδελφὸς | τῇ 2
ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ τῇ οὔσῃ ἐν Κορίνθῳ, ἡγια- 6. 11
σμένοις ἐν Χριστῷ 'Ιησοῦ, κλητοῖς ἁγίοις, σὺν
πᾶσιν τοῖς ἐπικαλουμένοις τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ac. 9. 14
ἡμῶν 'Ιησοῦ Χριστοῦ ἐν παντὶ τόπῳ, αὐτῶν
καὶ ἡμῶν· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ 3 Ro. 1. 7
Πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου 'Ιησοῦ Χριστοῦ.
Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ πάντοτε περὶ ὑμῶν ἐπὶ 4
τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ τῇ δοθείσῃ ὑμῖν ἐν Χριστῷ
'Ιησοῦ, | ὅτι ἐν παντὶ ἐπλουτίσθητε ἐν αὐτῷ, ἐν 5

---

26 προφητικων] *add και της επιφανειας του Κυριου ημων Ιησου Χριστου* (plerique codices *apud* Hier) Or 27 ω] αυτω P *pc*: *om* B *pc f* sy^p Or^{lat}; R^m | *των αιωνων* ℵAD *pc*] *om* $\mathfrak{p}^{46}$B *1739 al* sa ς

Subscriptio: *εγραφη απο Κορινθου δια Φοιβης 35* (*add της διακονου* L *69 al*: *add της δ. της εν Κενχρεαις εκκλησιας 460 al* ς) *vel εγραφη δια Τερτιου, επεμφθη δε δια Φ. απο Κορινθιων 337*

Post Rom. babet Hebr. $\mathfrak{p}^{46}$

1 *κλητος*] *om* AD *e* 2 *τη ουση . . Ιησου*] *trsp ηγ. εν Χρ. Ι. τ. ο. εν Κ.* $\mathfrak{p}^{46}$BD*G it 4 *Θεω* ℵ*B eth Ephr.; R^m] *add ημων 491*.: *add μου rell* ς; R^t

6 *παντὶ λόγῳ καὶ πάσῃ γνώσει, καθὼς τὸ μαρτύ-*
Lk. 17. 30 2 Th. 1. 7 Tit. 2. 13 7 *ριον τοῦ Χριστοῦ ἐβεβαιώθη ἐν ὑμῖν, ὥστε ὑμᾶς*
μὴ ὑστερεῖσθαι ἐν μηδενὶ χαρίσματι, ἀπεκδεχο-
μένους τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
Ph. 1. 6 1 Th. 3. 13; 5. 23 8 *Χριστοῦ· ὃς καὶ βεβαιώσει ὑμᾶς ἕως τέλους ἀνεγ-*
κλήτους ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
1 Th. 5. 24 1 Jn. 1. 3 9 *[Χριστοῦ]. πιστὸς ὁ Θεός, δι' οὗ ἐκλήθητε εἰς*
κοινωνίαν τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ
Κυρίου ἡμῶν.

10 *Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τοῦ ὀνόματος*
Ph. 2. 2; 3. 16 *τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἵνα τὸ αὐτὸ*
λέγητε πάντες, καὶ μὴ ᾖ ἐν ὑμῖν σχίσματα, ἦτε δὲ
κατηρτισμένοι ἐν τῷ αὐτῷ νοΐ καὶ ἐν τῇ αὐτῇ
11 *γνώμῃ. ἐδηλώθη γάρ μοι περὶ ὑμῶν, ἀδελφοί*
μου, ὑπὸ τῶν Χλόης, ὅτι ἔριδες ἐν ὑμῖν εἰσιν.
3. 4 Ac. 18. 24, 27 Jn. 1. 42 12 *λέγω δὲ τοῦτο, ὅτι ἕκαστος ὑμῶν λέγει, Ἐγὼ*
μέν εἰμι Παύλου, Ἐγὼ δὲ Ἀπολλῶ, Ἐγὼ δὲ
13 *Κηφᾶ, Ἐγὼ δὲ Χριστοῦ. μεμέρισται ὁ Χριστός;*
μὴ Παῦλος ἐσταυρώθη ὑπὲρ ὑμῶν, ἢ εἰς τὸ ὄνομα
Ac. 18. 8 Ro. 16. 23 14 *Παύλου ἐβαπτίσθητε; εὐχαριστῶ ὅτι οὐδένα*
15 *ὑμῶν ἐβάπτισα εἰ μὴ Κρῖσπον καὶ Γάϊον· ἵνα μή*
16. 15, 17 16 *τις εἴπῃ ὅτι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα ἐβαπτίσθητε. ἐβά-*

---

6 *Χριστου*] *Θεου* **B*G** *al* sa^{pt} 8 *εως τελους*] *αχρι τ.* **DG**: *τελειους* $\mathfrak{p}^{46}$ | *ημερα*] *παρουσια* **DG**: die adventus *e t* vg | *Χριστου*] *om* $\mathfrak{p}^{46}$**B** 10 *σχισματα*] *-μα* $\mathfrak{p}^{46}$ *33* sa 13 *μεμερισται*] *praem μη* $\mathfrak{p}^{46}$ *326 pc* sy^{p} | (*Χριστος*;] . Ambst Theod; R^{m}) | *υπερ*] *περι* $\mathfrak{p}^{46}$**BD*** 14 *ευχαριστω* **ℵ*B** *1739 pc* Cl; R^{m}] *add τω Θεω* **DG** *pm* vg$^{cl, w}$ sa(1) ς; R^{t}: *add τω Θ. μου* **A** *33 al c* vg^{s} sy bo(1) 15 *εβαπτισθητε* $\mathfrak{p}^{46}$**ℵAB** *al* lat sy^{hmg}; R] *-ισθη 104*: *-ισα* **DG** *pm* it sy$^{p, h}$ Tert ς

πτισα δὲ καὶ τὸν Στεφανᾶ οἶκον· λοιπὸν οὐκ οἶδα
εἴ τινα ἄλλον ἐβάπτισα. οὐ γὰρ ἀπέστειλέν με 17 Jn. 4. 2
Χριστὸς βαπτίζειν ἀλλὰ εὐαγγελίζεσθαι, οὐκ ἐν 2. 4 Mt. 28. 19
σοφίᾳ λόγου, ἵνα μὴ κενωθῇ ὁ σταυρὸς τοῦ
Χριστοῦ.
Ὁ λόγος γὰρ ὁ τοῦ σταυροῦ τοῖς μὲν ἀπολλυ- 18 2 Co. 4. 3
μένοις μωρία ἐστίν, τοῖς δὲ σωζομένοις ἡμῖν Ro. 1. 16
δύναμις Θεοῦ ἐστιν. γέγραπται γάρ, 19

> Ἀπολῶ τὴν σοφίαν τῶν σοφῶν, Is. 29. 14
> καὶ τὴν σύνεσιν τῶν συνετῶν ἀθετήσω.

ποῦ σοφός; ποῦ γραμματεύς; ποῦ *συνζητητὴς τοῦ* 20 Job 12. 17
αἰῶνος τούτου; οὐχὶ ἐμώρανεν *ὁ Θεὸς* τὴν σοφίαν Is. 19. 12; 33. 18
τοῦ κόσμου; ἐπειδὴ γὰρ ἐν τῇ σοφίᾳ τοῦ Θεοῦ 21 Mt. 11. 25
οὐκ ἔγνω ὁ κόσμος διὰ τῆς σοφίας τὸν Θεόν, εὐδό- Lk. 8. 12
κησεν ὁ Θεὸς διὰ τῆς μωρίας τοῦ κηρύγματος
σῶσαι τοὺς πιστεύοντας. ἐπειδὴ καὶ Ἰουδαῖοι 22 Mt. 12. 38
σημεῖα αἰτοῦσιν καὶ Ἕλληνες σοφίαν ζητοῦσιν, Jn. 4. 48 Ac. 17. 18,
ἡμεῖς δὲ κηρύσσομεν Χριστὸν ἐσταυρωμένον, 23 32
Ἰουδαίοις μὲν σκάνδαλον, ἔθνεσιν δὲ μωρίαν, 2. 14 Ro. 9. 32
| *αὐτοῖς δὲ τοῖς κλητοῖς, Ἰουδαίοις τε καὶ Ἕλλη-* 24 18. Col. 2. 3
σιν, Χριστὸν Θεοῦ δύναμιν καὶ Θεοῦ σοφίαν. ὅτι 25
τὸ μωρὸν τοῦ Θεοῦ σοφώτερον τῶν ἀνθρώπων 23
ἐστίν, καὶ τὸ ἀσθενὲς τοῦ Θεοῦ ἰσχυρότερον τῶν 2 Co. 13. 4
ἀνθρώπων. Βλέπετε γὰρ τὴν κλῆσιν ὑμῶν, 26 Mt. 11. 25
ἀδελφοί, ὅτι οὐ πολλοὶ σοφοὶ κατὰ σάρκα, οὐ Jn. 7. 48 Ja. 2. 1–5
πολλοὶ δυνατοί, οὐ πολλοὶ εὐγενεῖς· ἀλλὰ τὰ μωρὰ 27
τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ Θεὸς ἵνα καταισχύνῃ
τοὺς σοφούς, καὶ τὰ ἀσθενῆ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο

---

18 ο 2°] *om* 𝔭⁴⁶ B *pc* | *μεν*] *om* 𝔭⁴⁶ *d* e r* Ir | *ημιν*] *om* G 6 *d e f r* Mcion Ir Ambst Aug 24 *Χριστον . . . σοφιαν*] *Χριστος Θ. -μις εστι κ. Θ. -ια* 𝔭⁴⁶ co Cl Ephr.

28 ὁ Θεὸς ἵνα καταισχύνῃ τὰ ἰσχυρά, καὶ τὰ ἀγενῆ
τοῦ κόσμου καὶ τὰ ἐξουθενημένα ἐξελέξατο ὁ
29 Θεός, τὰ μὴ ὄντα, ἵνα τὰ ὄντα καταργήσῃ, | ὅπως
Ro. 3. 27 Eph. 2. 9 μὴ καυχήσηται πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.
30 ἐξ αὐτοῦ δὲ ὑμεῖς ἐστε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὃς
Jer. 23. 5, 6 2 Co. 5. 21 ἐγενήθη σοφία ἡμῖν ἀπὸ Θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ
Jn. 17. 19 31 ἁγιασμὸς καὶ ἀπολύτρωσις, ἵνα καθὼς γέγρα-
Jer. 9. 23, 24 **2** πται, Ὁ καυχώμενος ἐν Κυρίῳ καυχάσθω. Κἀγὼ
ἐλθὼν πρὸς ὑμᾶς, ἀδελφοί, ἦλθον οὐ καθ' ὑπερο-
1. 17 χὴν λόγου ἢ σοφίας καταγγέλλων ὑμῖν τὸ μαρτύ-
2 ριον τοῦ Θεοῦ. οὐ γὰρ ἔκρινά τι εἰδέναι ἐν ὑμῖν
Gal. 6. 14 εἰ μὴ Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ τοῦτον ἐσταυρωμένον.
3 κἀγὼ ἐν ἀσθενείᾳ καὶ ἐν φόβῳ καὶ ἐν τρόμῳ πολ-
Ac. 18. 9 2 Co. 10. 1 4 λῷ ἐγενόμην πρὸς ὑμᾶς, καὶ ὁ λόγος μου καὶ τὸ
1 κήρυγμά μου οὐκ ἐν πειθοῖς σοφίας λόγοις, ἀλλ'
5 ἐν ἀποδείξει Πνεύματος καὶ δυνάμεως, ἵνα ἡ πί-
Eph. 1. 17, 19 στις ὑμῶν μὴ ᾖ ἐν σοφίᾳ ἀνθρώπων ἀλλ' ἐν δυνά-
1 Th. 1. 5 μει Θεοῦ.
Ph. 3. 15 6 Σοφίαν δὲ λαλοῦμεν ἐν τοῖς τελείοις, σοφίαν δὲ
οὐ τοῦ αἰῶνος τούτου οὐδὲ τῶν ἀρχόντων τοῦ
7 αἰῶνος τούτου τῶν καταργουμένων· ἀλλὰ λαλοῦ-
Ro. 16. 25 μεν Θεοῦ σοφίαν ἐν μυστηρίῳ, τὴν ἀποκεκρυμ-
Col. 1. 26 μένην, ἣν προώρισεν ὁ Θεὸς πρὸ τῶν αἰώνων εἰς
Lk. 23. 34 Ja. 2. 1 8 δόξαν ἡμῶν· ἣν οὐδεὶς τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος
τούτου ἔγνωκεν· εἰ γὰρ ἔγνωσαν, οὐκ ἂν τὸν

---

28 Θεος] *add* και B *pc* lat sy ς 31 *Κυριω*] Θεω 𝔭[46] Tert **2.** 1 *μαρτυριον* ℵ[c]BDG *pm* lat sy[h] sa ς; R[m]] *μυστηριον* 𝔭[46]ℵ*A *al r* sy[p] bo Ambr Ambst Aug; R[t] 4 *πειθοις σοφιας λογοις* ℵ*BD *pc* vg[w]; R] *om* λογ. 𝔭[46]G[o] *pc*: πειθοι σ. 35* *g*: πειθοι σ. λ. 1 *al*: πειθοι σ. λογων 440 sy[p] sa Or: πειθοις ανθρωπινης σ. λογοις A *pm c* vg[s, cl] Ambst ς | αποδειξει] αποκαλυψει D*[o]

Κύριον τῆς δόξης ἐσταύρωσαν· ἀλλὰ καθὼς γέ- 9
γραπται,

Ἃ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδεν καὶ οὖς οὐκ ἤκουσεν *καὶ* Is. 64. 4 Jer. 3. 16
ἐπὶ καρδίαν *ἀνθρώπου* οὐκ ἀνέβη,
ὅσα *ἡτοίμασεν* ὁ Θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν.

ἡμῖν γὰρ ἀπεκάλυψεν ὁ Θεὸς διὰ τοῦ Πνεύματος· 10 Mt. 13. 11 Pr. 20. 27 (21) LXX
τὸ γὰρ Πνεῦμα πάντα ἐραυνᾷ, καὶ τὰ βάθη τοῦ
Θεοῦ. τίς γὰρ οἶδεν ἀνθρώπων τὰ τοῦ ἀνθρώπου 11
εἰ μὴ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου τὸ ἐν αὐτῷ; οὕτως
καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ οὐδεὶς ἔγνωκεν εἰ μὴ τὸ Πνεῦμα
τοῦ Θεοῦ. ἡμεῖς δὲ οὐ τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου 12 Jn. 16. 13, 14
ἐλάβομεν ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τὸ ἐκ τοῦ Θεοῦ, ἵνα
εἰδῶμεν τὰ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ χαρισθέντα ἡμῖν· ἃ καὶ 13 1, 4
λαλοῦμεν οὐκ ἐν διδακτοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας
λόγοις, ἀλλ' ἐν διδακτοῖς Πνεύματος, πνευματι-
κοῖς πνευματικὰ συνκρίνοντες. ψυχικὸς δὲ ἄνθρω- 14 6; 1. 23 Jn. 8. 47; 14. 17
πος οὐ δέχεται τὰ τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ· μωρία
γὰρ αὐτῷ ἐστιν, καὶ οὐ δύναται γνῶναι, ὅτι πνευ-
ματικῶς ἀνακρίνεται. ὁ δὲ πνευματικὸς ἀνα- 15 1 Jn. 2. 20
κρίνει μὲν πάντα, αὐτὸς δὲ ὑπ' οὐδενὸς ἀνακρίνεται.
τίς *γὰρ* ἔγνω νοῦν Κυρίου, ὃς συμβιβάσει αὐτόν; 16 Ro. 11. 34 Is. 40. 13
ἡμεῖς δὲ νοῦν Χριστοῦ ἔχομεν.
Κἀγώ, ἀδελφοί, οὐκ ἠδυνήθην λαλῆσαι ὑμῖν ὡς **3** Jn. 16. 12
πνευματικοῖς ἀλλ' ὡς σαρκίνοις, ὡς νηπίοις ἐν

---

10 *γαρ* 1° p^{46}B *69 1739 al* sa bo^{pt} Cl; R^{m}] *δε* ℵADG *pm* latt Or ς; R^{t} | *Πνευματος*] *add αυτου* DG *69 1908 pl* latt sy ς 11 *του ανθρωπου* 2°] *om* G *m* bo Eus Ambr 12 *ειδωμεν*] *ιδωμεν* p^{46}D^{o}G^{o} *pm* 13 *πνευματικοις*] -*κως* B *33* 14 *του Θεου*] *om 2 pc* sy^{p} Mcion Cl^{pt} Or, Valentiniani *apud* Ir, Tert Hil Hier 15 *παντα*] *τα π.* p^{46}AD* *33 1739 al* 16 *Χριστου*] *Κυριου* BD*^{o}G *r* Ambst Aug **3.** 1 *σαρκινοις*] -*ικοις* G *pl* ς

1 P. 2. 2 — 2 Χριστῷ. γάλα ὑμᾶς ἐπότισα, οὐ βρῶμα· οὔπω γὰρ
He. 5. 12, 13 — 3 ἐδύνασθε. ἀλλ' οὐδὲ ἔτι νῦν δύνασθε, | ἔτι γὰρ
1. 10, 11; 11. 18 — σαρκικοί ἐστε. ὅπου γὰρ ἐν ὑμῖν ζῆλος καὶ ἔρις,
οὐχὶ σαρκικοί ἐστε καὶ κατὰ ἄνθρωπον περιπα-
1. 12 — 4 τεῖτε; ὅταν γὰρ λέγῃ τις, Ἐγὼ μέν εἰμι Παύλου,
ἕτερος δέ, Ἐγὼ Ἀπολλῶ, οὐκ ἄνθρωποί ἐστε;
Ac. 18. 24, 27 — 5 | τί οὖν ἐστιν Ἀπολλῶς; τί δέ ἐστιν Παῦλος; διά-
κονοι δι' ὧν ἐπιστεύσατε, καὶ ἑκάστῳ ὡς ὁ Κύριος
Ac. 18. 4, 11 — 6 ἔδωκεν. ἐγὼ ἐφύτευσα, Ἀπολλῶς ἐπότισεν, ἀλλὰ
7 ὁ Θεὸς ηὔξανεν· ὥστε οὔτε ὁ φυτεύων ἐστίν τι
4 5 — 8 οὔτε ὁ ποτίζων, ἀλλ' ὁ αὐξάνων Θεός. ὁ φυτεύων
Mt. 13. 3-9 — δὲ καὶ ὁ ποτίζων ἕν εἰσιν, ἕκαστος δὲ τὸν ἴδιον
Eph. 2. 20 — 9 μισθὸν λήμψεται κατὰ τὸν ἴδιον κόπον. Θεοῦ γάρ
15. 10
2 P. 3. 15 — ἐσμεν συνεργοί· Θεοῦ γεώργιον, Θεοῦ οἰκοδομή
10 ἐστε. Κατὰ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ τὴν δοθεῖσάν
μοι ὡς σοφὸς ἀρχιτέκτων θεμέλιον ἔθηκα, ἄλλος
δὲ ἐποικοδομεῖ. ἕκαστος δὲ βλεπέτω πῶς ἐπ-
1 P 2. 4-6 — 11 οικοδομεῖ. θεμέλιον γὰρ ἄλλον οὐδεὶς δύναται
θεῖναι παρὰ τὸν κείμενον, ὅς ἐστιν Ἰησοῦς Χρι-
12 στός. εἰ δέ τις ἐποικοδομεῖ ἐπὶ τὸν θεμέλιον χρυ-
σίον, ἀργύριον, λίθους τιμίους, ξύλα, χόρτον,
4. 5
2 Th. 1. 8 — 13 καλάμην, | ἑκάστου τὸ ἔργον φανερὸν γενήσεται·
ἡ γὰρ ἡμέρα δηλώσει, ὅτι ἐν πυρὶ ἀποκαλύπτεται,

---

2 ετι] *om* $\mathfrak{p}^{46}$B sy^{p} Ambst 3 σαρκικοι 1°] -ινοι D*G | ερις ℵAB *al r* vg; R] *add* και διχοστασιαι $\mathfrak{p}^{46}$DG *pm* sy Ir Or^{lat} Cypr Ambr ς σαρκικοι 2°] -ινοι $\mathfrak{p}^{46}$D*G 4 ουκ ανθρωποι ℵ*AB *pc*; R] ουχι α. DG: ουχι σαρκικοι ℵ^{c}LP *pl* sy ς | εστε] *add* και κατα ανθρωπον περιπατειτε P vg(3) 5 τι 1° 2° ℵAB *pc* lat; R] τις $\mathfrak{p}^{46}$D^{c}G *pl* sy ς 10 του Θεου] *om* $\mathfrak{p}^{46}$ *1611 c f* Cl 11 *I Χρ.* ℵABP *pm*; R] *I.* ο *Χρ.* *pc* ς: *Χρ. I.* C^{c}D *pc* lat: *Χρ.* C* Or Hil Aug^{pt} 12 θεμελιον $\mathfrak{p}^{46}$ℵ*AB vg^{pc} Ambr; R] *add* τουτον D *pl* lat sy ς | αργυριον] *praem* και $\mathfrak{p}^{46}$B

καὶ ἑκάστου τὸ ἔργον ὁποῖόν ἐστιν τὸ πῦρ αὐτὸ
δοκιμάσει. εἴ τινος τὸ ἔργον μενεῖ ὃ ἐποικοδό- 14
μησεν, μισθὸν λήμψεται· εἴ τινος τὸ ἔργον κατα- 15
καήσεται, ζημιωθήσεται, αὐτὸς δὲ σωθήσεται,
οὕτως δὲ ὡς διὰ πυρός. Οὐκ οἴδατε ὅτι ναὸς 16 6. 19 2 Co. 6. 16
Θεοῦ ἐστε καὶ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ ἐν ὑμῖν οἰκεῖ;
εἴ τις τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ φθείρει, φθερεῖ τοῦτον ὁ 17
Θεός· ὁ γὰρ ναὸς τοῦ Θεοῦ ἅγιός ἐστιν, οἵτινές
ἐστε ὑμεῖς.

Μηδεὶς ἑαυτὸν ἐξαπατάτω· εἴ τις δοκεῖ σοφὸς 18 Rev. 3. 17 18
εἶναι ἐν ὑμῖν ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, μωρὸς γενέσθω,
ἵνα γένηται σοφός. ἡ γὰρ σοφία τοῦ κόσμου τού- 19
του μωρία παρὰ τῷ Θεῷ ἐστιν. γέγραπται γάρ,
Ὁ δρασσόμενος τοὺς σοφοὺς ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτῶν· Job 5. 12, 13
καὶ πάλιν, **Κύριος γινώσκει τοὺς διαλογισμοὺς τῶν** 20 Ps. 94. 11
σοφῶν, ὅτι εἰσὶν μάταιοι. *ὥστε μηδεὶς καυχάσθω* 21
ἐν ἀνθρώποις· πάντα γὰρ ὑμῶν ἐστιν, | εἴτε Παῦλος 22 1. 12
εἴτε Ἀπολλῶς εἴτε Κηφᾶς, εἴτε κόσμος εἴτε ζωὴ
εἴτε θάνατος, εἴτε ἐνεστῶτα εἴτε μέλλοντα, πάντα
ὑμῶν, | ὑμεῖς δὲ Χριστοῦ, Χριστὸς δὲ Θεοῦ. 23 11. 3
Οὕτως ἡμᾶς λογιζέσθω ἄνθρωπος ὡς ὑπηρέτας 4 Tit. 1. 7
Χριστοῦ καὶ οἰκονόμους μυστηρίων Θεοῦ. ὧδε 2 Lk. 12. 42
λοιπὸν ζητεῖται ἐν τοῖς οἰκονόμοις ἵνα πιστός τις
εὑρεθῇ. ἐμοὶ δὲ εἰς ἐλάχιστόν ἐστιν ἵνα ὑφ᾽ ὑμῶν 3
ἀνακριθῶ ἢ ὑπὸ ἀνθρωπίνης ἡμέρας· ἀλλ᾽ οὐδὲ
ἐμαυτὸν ἀνακρίνω· οὐδὲν γὰρ ἐμαυτῷ σύνοιδα, 4 Ps. 143. 2

---

14 (*μενεῖ*] *μένει* D^{c}L *pc* ς) 17 *φθερει*] *φθειρει* $D^{o}G^{o}$LP *pc* vg^{pc} 18 *εξαπατατω*] (Eph. 5. 6) *απατ. κενοις λογοις* D *pc* 20 *σοφων*] (Ps. 94. 11) *ανθρωπων* *33 614 al* vg^{pc} **4.** 2 *ωδε* $\mathfrak{p}^{46}$ℵABD*G *pm*; R] *ὃ δε* D^{c}L *1739 al* ς | *ζητειται* B *al* lat sy ς; R] (*τί* ℵ*) *ζητειτε* $\mathfrak{p}^{46}$ℵADG *1739 pm*

ἀλλ' οὐκ ἐν τούτῳ δεδικαίωμαι· ὁ δὲ ἀνακρίνων με
3. 8 5 Κύριός ἐστιν. ὥστε μὴ πρὸ καιροῦ τι κρίνετε, ἕως
ἂν ἔλθῃ ὁ Κύριος, ὃς καὶ φωτίσει τὰ κρυπτὰ τοῦ
σκότους καὶ φανερώσει τὰς βουλὰς τῶν καρδιῶν·
καὶ τότε ὁ ἔπαινος γενήσεται ἑκάστῳ ἀπὸ τοῦ
6 Θεοῦ. Ταῦτα δέ, ἀδελφοί, μετεσχημάτισα εἰς
ἐμαυτὸν καὶ Ἀπολλῶν δι' ὑμᾶς, ἵνα ἐν ἡμῖν μάθητε
Ro. 12. 3 τό Μὴ ὑπὲρ ἃ γέγραπται, ἵνα μὴ εἷς ὑπὲρ τοῦ
Ro. 12. 6 7 ἑνὸς φυσιοῦσθε κατὰ τοῦ ἑτέρου. τίς γάρ σε δια-
κρίνει; τί δὲ ἔχεις ὃ οὐκ ἔλαβες; εἰ δὲ καὶ ἔλαβες,
8 τί καυχᾶσαι ὡς μὴ λαβών; ἤδη κεκορεσμένοι
Rev. 3. 17 ἐστέ· ἤδη ἐπλουτήσατε· χωρὶς ἡμῶν ἐβασιλεύ-
Rev. 3. 21 σατε· καὶ ὄφελόν γε ἐβασιλεύσατε, ἵνα καὶ ἡμεῖς
9 ὑμῖν συνβασιλεύσωμεν. δοκῶ γάρ, ὁ Θεὸς ἡμᾶς
τοὺς ἀποστόλους ἐσχάτους ἀπέδειξεν ὡς ἐπιθανα-
Ro. 8. 36 He. 10. 33 τίους, ὅτι θέατρον ἐγενήθημεν τῷ κόσμῳ καὶ
10 ἀγγέλοις καὶ ἀνθρώποις. ἡμεῖς μωροὶ διὰ Χρι-
3. 18 στόν, ὑμεῖς δὲ φρόνιμοι ἐν Χριστῷ· ἡμεῖς ἀσθενεῖς,
ὑμεῖς δὲ ἰσχυροί· ὑμεῖς ἔνδοξοι, ἡμεῖς δὲ ἄτιμοι.
2 Co. 11. 23–27 11 ἄχρι τῆς ἄρτι ὥρας καὶ πεινῶμεν καὶ διψῶμεν
καὶ γυμνιτεύομεν καὶ κολαφιζόμεθα καὶ ἀστατοῦ-
Ac. 18. 3; 20. 34 12 μεν | καὶ κοπιῶμεν ἐργαζόμενοι ταῖς ἰδίαις χερσίν·
1 Th. 2. 9 λοιδορούμενοι εὐλογοῦμεν, διωκόμενοι ἀνεχόμεθα,
9. 15 2 Th. 3. 8 Ro. 12. 14 13 | δυσφημούμενοι παρακαλοῦμεν· ὡς περικαθάρ-
Ps. 109. 28 ματα τοῦ κόσμου ἐγενήθημεν, πάντων περίψημα
Pr. 21. 18 LXX ἕως ἄρτι.
14 Οὐκ ἐντρέπων ὑμᾶς γράφω ταῦτα, ἀλλ' ὡς

---

6 γεγραπται] *add* φρονειν 33 *pm* sy ς 8 (εστε· . . . επλουτ.· . . εβασ.·] *ter* ;) 13 δυσφημουμενοι $\mathfrak{p}^{46}$ℵA *pc* sy^{p} Cl; R] βλασφ- BDG *pl* latt sy^{h} co ς | ως περικ.] ωσπερει καθ. G 69 *pc*

τέκνα μου ἀγαπητὰ νουθετῶν. ἐὰν γὰρ μυρίους 15 Gal. 4. 19
παιδαγωγοὺς ἔχητε ἐν Χριστῷ, ἀλλ' οὐ πολλοὺς
πατέρας· ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ διὰ τοῦ εὐαγ-
γελίου ἐγὼ ὑμᾶς ἐγέννησα. παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, 16 11. 1
μιμηταί μου γίνεσθε. Διὰ τοῦτο αὐτὸ ἔπεμψα 17 Ac. 19. 22
ὑμῖν Τιμόθεον, ὅς ἐστίν μου τέκνον ἀγαπητὸν καὶ Ph. 2. 20 ff
πιστὸν ἐν Κυρίῳ, ὃς ὑμᾶς ἀναμνήσει τὰς ὁδούς
μου τὰς ἐν Χριστῷ [Ἰησοῦ], καθὼς πανταχοῦ ἐν
πάσῃ ἐκκλησίᾳ διδάσκω. ὡς μὴ ἐρχομένου δέ 18
μου πρὸς ὑμᾶς ἐφυσιώθησάν τινες· ἐλεύσομαι δὲ 19 Ac. 18. 21
ταχέως πρὸς ὑμᾶς, ἐὰν ὁ Κύριος θελήσῃ, καὶ Ja. 4. 15
γνώσομαι οὐ τὸν λόγον τῶν πεφυσιωμένων ἀλλὰ
τὴν δύναμιν· οὐ γὰρ ἐν λόγῳ ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, 20 2. 4
ἀλλ' ἐν δυνάμει. τί θέλετε; ἐν ῥάβδῳ ἔλθω πρὸς 21 Lk. 17. 20
ὑμᾶς, ἢ ἐν ἀγάπῃ πνεύματί τε πραΰτητος;
Ὅλως ἀκούεται ἐν ὑμῖν πορνεία, καὶ τοιαύτη 5 Lv. 18. 7, 8
πορνεία ἥτις οὐδὲ ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ὥστε γυναῖκά
τινα τοῦ πατρὸς ἔχειν. καὶ ὑμεῖς πεφυσιωμένοι 2
ἐστέ, καὶ οὐχὶ μᾶλλον ἐπενθήσατε, ἵνα ἀρθῇ ἐκ
μέσου ὑμῶν ὁ τὸ ἔργον τοῦτο πράξας; ἐγὼ μὲν 3
γάρ, ἀπὼν τῷ σώματι, παρὼν δὲ τῷ πνεύματι, Col. 2. 5
ἤδη κέκρικα ὡς παρὼν τὸν οὕτως τοῦτο κατεργα-
σάμενον | ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ συν- 4 Mt. 16. 19; 18. 18
αχθέντων ὑμῶν καὶ τοῦ ἐμοῦ πνεύματος σὺν τῇ 2 Co. 13. 10

---

14 *νουθετων* ℵA *1739 al*; R] *-θετω* 𝔭^{46}BDG *pm* latt ϛ 15 *γαρ* 1°] *om* 𝔭^{46} *1 g* Hier Aug | *Ιησου*] *om* B Cl^{pt} Ambst 16 *γινεσθε*] *add* (11. 1) *καθως καγω Χριστου* (*104*) *441 pc* vg$^{s, cl}$ 17 *Χρ. Ιησ.* 𝔭^{46}ℵ *1739 pm* vg$^{s, cl}$ sy^{h} bo arm] *Χρ.* AB *al* vg^{w} sy^{p} sa ϛ; R: *Κυριω Ιησ.* D*G 5. 2 (*εστε,*] ; R^{m}) | *πραξας* (; R^{m}] . R^{t}) ℵA *al*] *ποιησας* 𝔭^{46}BDG *pm* ϛ; R 3 *απων*] *praem ως* G *pm* it Mcion ϛ

5 δυνάμει τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ | παραδοῦναι
1 Ti. 1. 20; 1 P. 4. 6 — τὸν τοιοῦτον τῷ Σατανᾷ εἰς ὄλεθρον τῆς σαρκός,
ἵνα τὸ πνεῦμα σωθῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου.
Gal. 5. 9 — 6 Οὐ καλὸν τὸ καύχημα ὑμῶν. οὐκ οἴδατε ὅτι
Ex. 12. 21; 13. 7 — 7 μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ φύραμα ζυμοῖ; ἐκκαθάρατε
Is. 53. 7 — τὴν παλαιὰν ζύμην, ἵνα ἦτε νέον φύραμα, καθώς
1 P. 1. 19 — ἐστε ἄζυμοι. καὶ γὰρ τὸ πασχα ἡμῶν ἐτύθη Χρι-
Ex. 12. 3-20 — 8 στός. ὥστε ἑορτάζωμεν μὴ ἐν ζύμῃ παλαιᾷ μηδὲ
ἐν ζύμῃ κακίας καὶ πονηρίας, ἀλλ' ἐν ἀζύμοις
Mt. 18. 17 — 9 εἰλικρινίας καὶ ἀληθείας. Ἔγραψα ὑμῖν ἐν τῇ
2 Th. 3. 14 — 10 ἐπιστολῇ μὴ συναναμίγνυσθαι πόρνοις, οὐ πάντως
τοῖς πόρνοις τοῦ κόσμου τούτου ἢ τοῖς πλεονέ-
κταις καὶ ἅρπαξιν ἢ εἰδωλολάτραις, ἐπεὶ ὠφείλετε
2 Th. 3. 6 — 11 ἄρα ἐκ τοῦ κόσμου ἐξελθεῖν. νῦν δὲ ἔγραψα ὑμῖν
Tit. 3. 10 — μὴ συναναμίγνυσθαι ἐάν τις ἀδελφὸς ὀνομαζό-
2 Jn. 10 — μενος ᾖ πόρνος ἢ πλεονέκτης ἢ εἰδωλολάτρης ἢ
λοίδορος ἢ μέθυσος ἢ ἅρπαξ, τῷ τοιούτῳ μηδὲ
Mk. 4. 11 — 12 συνεσθίειν. τί γάρ μοι τοὺς ἔξω κρίνειν; οὐχὶ τοὺς
13 ἔσω ὑμεῖς κρίνετε; τοὺς δὲ ἔξω ὁ Θεὸς κρινεῖ.
Dt. 13. 5; 17. 7; 22. 24 — **ἐξάρατε τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν.**

6 Τολμᾷ τις ὑμῶν πρᾶγμα ἔχων πρὸς τὸν ἕτερον
κρίνεσθαι ἐπὶ τῶν ἀδίκων, καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῶν ἁγίων;

---

4 ημων] *om* **𝔭**[46]P *1611 1739* Or 5 *Κυριου* **𝔭**[46]B *1739* Mcion Tert Or; R[m]] *add Ιησου* ℵ *pm* vg[w] ς; R[t]: *add Ιησ. Χριστου* D Ambst: *add ημων I. Χρ.* AG *69 al c* vg[s, cl] sy[p] 6 *Ου*] *om* Lcf Ambst, *codd apud* Aug | *ζυμοι*] δολοῖ D* lat Mcion Ir Tert 7 *ημων*] *add* υπερ ημων L(P) *pl* sy sa ς 8 *μηδε*] *μη* B Ambr: ἢ *1739* | *πονηριας*] *πορνειας* G 11 ᾖ] ἦ B[c]D[o] *al f g* Aug 12 *μοι*] *add* και D[o] *pm* ς | *ουχι . . . κρινετε*] *τ. εσωθεν υμ. κρινατε* **𝔭**[46] (sy[p] co) 12, 13 (*κρινετε; . . . κρινεῖ* (*κρίνει* L *al* ς) .] *κρινετε, . . . κρίνει;* R) 13 *εξαρατε*] *εξαιρετε* **𝔭**[46]: *και εξαρειτε* D[c]L *al* Or ς

ἢ οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ ἅγιοι τὸν κόσμον κρινοῦσιν; 2 Rev. 3.21 Dn. 7.22
καὶ εἰ ἐν ὑμῖν κρίνεται ὁ κόσμος, ἀνάξιοί ἐστε
κριτηρίων ἐλαχίστων; οὐκ οἴδατε ὅτι ἀγγέλους 3
κρινοῦμεν, μήτι γε βιωτικά; βιωτικὰ μὲν οὖν 4
κριτήρια ἐὰν ἔχητε, τοὺς ἐξουθενημένους ἐν τῇ
ἐκκλησίᾳ, τούτους καθίζετε; πρὸς ἐντροπὴν ὑμῖν 5
λέγω. οὕτως οὐκ ἔνι ἐν ὑμῖν οὐδεὶς σοφός, ὃς
δυνήσεται διακρῖναι ἀνὰ μέσον τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ;
ἀλλὰ ἀδελφὸς μετὰ ἀδελφοῦ κρίνεται, καὶ τοῦτο 6
ἐπὶ ἀπίστων; ἤδη μὲν οὖν ὅλως ἥττημα ὑμῖν ἐστιν 7
ὅτι κρίματα ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν. διὰ τί οὐχὶ μᾶλ- Mt. 5.39 1 Th. 5.15 1 P. 3.9
λον ἀδικεῖσθε; διὰ τί οὐχὶ μᾶλλον ἀποστερεῖσθε;
ἀλλὰ ὑμεῖς ἀδικεῖτε καὶ ἀποστερεῖτε, καὶ τοῦτο 8
ἀδελφούς. ἢ οὐκ οἴδατε ὅτι ἄδικοι Θεοῦ βασι- 9
λείαν οὐ κληρονομήσουσιν; μὴ πλανᾶσθε· οὔτε
πόρνοι οὔτε εἰδωλολάτραι οὔτε μοιχοὶ οὔτε μαλα- Gal. 5.19–21
κοὶ οὔτε ἀρσενοκοῖται | οὔτε κλέπται οὔτε πλεο- 10
νέκται, οὐ μέθυσοι, οὐ λοίδοροι, οὐχ ἅρπαγες
βασιλείαν Θεοῦ κληρονομήσουσιν. καὶ ταῦτά 11 Tit. 3.3–7
τινες ἦτε· ἀλλὰ ἀπελούσασθε, ἀλλὰ ἡγιάσθητε,
ἀλλὰ ἐδικαιώθητε ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου
'Ιησοῦ Χριστοῦ καὶ ἐν τῷ Πνεύματι τοῦ Θεοῦ
ἡμῶν.

Πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει. 12 10.23
πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐκ ἐγὼ ἐξουσιασθήσομαι
ὑπό τινος. τὰ βρώματα τῇ κοιλίᾳ, καὶ ἡ κοιλία 13
τοῖς βρώμασιν· ὁ δὲ Θεὸς καὶ ταύτην καὶ ταῦτα
καταργήσει. τὸ δὲ σῶμα οὐ τῇ πορνείᾳ ἀλλὰ 1 Th. 4.3–5

---

2 (*κρινοῦσιν*] *κρίν-*) 3 (*κρινουμεν,*] ; ς R) 4 (*καθιζετε;* R[t]] . ς R[m]) 5 (*αυτου;*] , R) 6 (*απιστων;*] .) 7 *ουν*] *om* 𝔭[46]א*D* *33 pc* latt bo | *κριματα*] *κριμα* א *pc* sy[p] co 11 *Χριστου*] *om* AΨ *al* sa ς

15. 15, 20; 2 Co. 4. 14 — 14 *τῷ Κυρίῳ, καὶ ὁ Κύριος τῷ σώματι· ὁ δὲ Θεὸς*
Ro. 8. 11 — *καὶ τὸν Κύριον ἤγειρεν καὶ ἡμᾶς ἐξεγερεῖ διὰ τῆς*
15 *δυνάμεως αὐτοῦ. οὐκ οἴδατε ὅτι τὰ σώματα ὑμῶν*
12. 27 — *μέλη Χριστοῦ ἐστιν; ἄρας οὖν τὰ μέλη τοῦ Χρι-*
16 *στοῦ ποιήσω πόρνης μέλη; μὴ γένοιτο. ἢ οὐκ*
οἴδατε ὅτι ὁ κολλώμενος τῇ πόρνῃ ἓν σῶμά ἐστιν;
Gn. 2. 24 — 17 Ἔσονται γάρ, *φησίν,* οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. *ὁ δὲ*
Jn. 17. 21, 22 — 18 *κολλώμενος τῷ Κυρίῳ ἓν πνεῦμά ἐστιν. φεύγετε*
Eph. 5. 30 — *τὴν πορνείαν. πᾶν ἁμάρτημα ὃ ἐὰν ποιήσῃ ἄνθρω-*
2 Co. 3. 17 — *πος ἐκτὸς τοῦ σώματός ἐστιν· ὁ δὲ πορνεύων εἰς*
19 *τὸ ἴδιον σῶμα ἁμαρτάνει. ἢ οὐκ οἴδατε ὅτι τὸ*
8. 16 — *σῶμα ὑμῶν ναὸς τοῦ ἐν ὑμῖν Ἁγίου Πνεύματός*
ἐστιν, οὗ ἔχετε ἀπὸ Θεοῦ, καὶ οὐκ ἐστὲ ἑαυτῶν;
7. 23; 1 P. 1. 18, 19 — 20 *ἠγοράσθητε γὰρ τιμῆς· δοξάσατε δὴ τὸν Θεὸν ἐν*
Ph. 1. 20 — *τῷ σώματι ὑμῶν.*

7 *Περὶ δὲ ὧν ἐγράψατε, καλὸν ἀνθρώπῳ γυναι-*
2 *κὸς μὴ ἅπτεσθαι· διὰ δὲ τὰς πορνείας ἕκαστος τὴν*
ἑαυτοῦ γυναῖκα ἐχέτω, καὶ ἑκάστη τὸν ἴδιον
3 *ἄνδρα ἐχέτω. τῇ γυναικὶ ὁ ἀνὴρ τὴν ὀφειλὴν*
4 *ἀποδιδότω, ὁμοίως δὲ καὶ ἡ γυνὴ τῷ ἀνδρί. ἡ*
γυνὴ τοῦ ἰδίου σώματος οὐκ ἐξουσιάζει ἀλλὰ ὁ
ἀνήρ· ὁμοίως δὲ καὶ ὁ ἀνὴρ τοῦ ἰδίου σώματος

---

14 εξεγερει p46c1 ℵ Dc *pm* vg s, cl, w sa pt bo ϛ; R] εξηγειρεν p46c2 B *1739 r t* vg pt sa pt Or: εξεγειρει p11, 46* A D* *69 pc* 15 ουκ] *praem* ἢ G *pc* Aug Or lat | υμων] ημ- ℵ* A | αρας] αρα P *al*: ἢ αρα G 19 (Θεου, . . . εαυτων;] ; . . ., R) 20 δοξασατε δη] *om* δη ℵ* *d* Ir: δοξ. ουν sy p sa: αρα γε δοξ. *1611*: δοξ. δη, αρατε Chr: glorificate et portate lat Mcion (Tert) (*i.e.* αρατε *ex* αρα γε ?) | υμων] *add* και εν τω πνευματι υμων, ατινα εστιν του Θεου KLP *pm* sy ϛ 7. 1 εγραψατε] *add* μοι ADG *pl* vg s, cl sy co Or 3 οφειλην] -λομενην ευνοιαν KL *pl* sy ϛ

οὐκ ἐξουσιάζει ἀλλὰ ἡ γυνή. μὴ ἀποστερεῖτε 5
ἀλλήλους, εἰ μήτι ἂν ἐκ συμφώνου πρὸς καιρὸν
ἵνα σχολάσητε τῇ προσευχῇ καὶ πάλιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ
ἦτε, ἵνα μὴ πειράζῃ ὑμᾶς ὁ Σατανᾶς διὰ τὴν
ἀκρασίαν ὑμῶν. τοῦτο δὲ λέγω κατὰ συγγνώμην, 6
οὐ κατ' ἐπιταγήν. θέλω δὲ πάντας ἀνθρώπους 7
εἶναι ὡς καὶ ἐμαυτόν· ἀλλὰ ἕκαστος ἴδιον ἔχει Mt. 19. 12
χάρισμα ἐκ Θεοῦ, ὁ μὲν οὕτως, ὁ δὲ οὕτως.
Λέγω δὲ τοῖς ἀγάμοις καὶ ταῖς χήραις, καλὸν 8
αὐτοῖς ἐὰν μείνωσιν ὡς κἀγώ· εἰ δὲ οὐκ ἐγ- 9 1 Ti. 5. 14
κρατεύονται, γαμησάτωσαν· κρεῖττον γάρ ἐστιν
γαμεῖν ἢ πυροῦσθαι. τοῖς δὲ γεγαμηκόσιν παραγ- 10 12, 25, 40 Mt. 5. 32
γέλλω, οὐκ ἐγὼ ἀλλὰ ὁ Κύριος, γυναῖκα ἀπὸ
ἀνδρὸς μὴ χωρισθῆναι,—ἐὰν δὲ καὶ χωρισθῇ, 11
μενέτω ἄγαμος ἢ τῷ ἀνδρὶ καταλλαγήτω,—καὶ
ἄνδρα γυναῖκα μὴ ἀφιέναι. Τοῖς δὲ λοιποῖς λέγω 12
ἐγώ, οὐχ ὁ Κύριος· εἴ τις ἀδελφὸς γυναῖκα ἔχει
ἄπιστον, καὶ αὕτη συνευδοκεῖ οἰκεῖν μετ' αὐτοῦ,
μὴ ἀφιέτω αὐτήν· καὶ γυνὴ ἥτις ἔχει ἄνδρα ἄπι- 13
στον, καὶ οὗτος συνευδοκεῖ οἰκεῖν μετ' αὐτῆς, μὴ
ἀφιέτω τὸν ἄνδρα. ἡγίασται γὰρ ὁ ἀνὴρ ὁ ἄπιστος 14 Ro. 11.16
ἐν τῇ γυναικί, καὶ ἡγίασται ἡ γυνὴ ἡ ἄπιστος ἐν
τῷ ἀδελφῷ· ἐπεὶ ἄρα τὰ τέκνα ὑμῶν ἀκάθαρτά
ἐστιν, νῦν δὲ ἅγιά ἐστιν. εἰ δὲ ὁ ἄπιστος χωρί- 15
ζεται, χωριζέσθω· οὐ δεδούλωται ὁ ἀδελφὸς ἢ ἡ

---

5 προσευχη] *praem* νηστεια και τη KL *pm* ς | ητε] συνερχεσθε p46 *al*: -χησθε KLP *al* lat sy ς | υμων] *om* B Cl Cypr 7 δε 1° p46א*AD* *pm* vg[s, w]; R[t]] γαρ B *al* vg[cl] sy sa ς; R[m] 13 ητις AB *pm* ς; R] ει τις p46א*DGP *al* latt | συνευδοκει] ευδοκ- p46B 14 γυναικι] *add* τη πιστη DG lat sy | αδελφω] ανδρι KL *pl* ς: ανδρι τω πιστω *c t* vg sy[p] Tert Ambst

Ro. 14. 19 ἀδελφὴ ἐν τοῖς τοιούτοις· ἐν δὲ εἰρήνῃ κέκληκεν
1 P. 3. 1 16 ὑμᾶς ὁ Θεός. τί γὰρ οἶδας, γύναι, εἰ τὸν ἄνδρα
σώσεις; ἢ τί οἶδας, ἄνερ, εἰ τὴν γυναῖκα σώσεις;
20, 24 17 Εἰ μὴ ἑκάστῳ ὡς μεμέρικεν ὁ Κύριος, ἕκαστον
ὡς κέκληκεν ὁ Θεός, οὕτως περιπατείτω. καὶ
οὕτως ἐν ταῖς ἐκκλησίαις πάσαις διατάσσομαι.
Gal. 5. 6; 6. 15 18 περιτετμημένος τις ἐκλήθη; μὴ ἐπισπάσθω· ἐν
Ro. 2. 25 19 ἀκροβυστίᾳ κέκληταί τις; μὴ περιτεμνέσθω. ἡ
περιτομὴ οὐδέν ἐστιν, καὶ ἡ ἀκροβυστία οὐδέν
17, 24 20 ἐστιν, ἀλλὰ τήρησις ἐντολῶν Θεοῦ. ἕκαστος ἐν
21 τῇ κλήσει ᾗ ἐκλήθη, ἐν ταύτῃ μενέτω. δοῦλος
ἐκλήθης; μή σοι μελέτω· ἀλλ᾽ εἰ καὶ δύνασαι
Eph. 6. 6 Philm. 16 22 ἐλεύθερος γενέσθαι, μᾶλλον χρῆσαι. ὁ γὰρ ἐν
Κυρίῳ κληθεὶς δοῦλος ἀπελεύθερος Κυρίου ἐστίν·
ὁμοίως ὁ ἐλεύθερος κληθεὶς δοῦλός ἐστιν Χριστοῦ.
6. 20 23 τιμῆς ἠγοράσθητε· μὴ γίνεσθε δοῦλοι ἀνθρώπων.
17, 20 24 ἕκαστος ἐν ᾧ ἐκλήθη, ἀδελφοί, ἐν τούτῳ μενέτω
παρὰ Θεῷ.

10, 40 1 Ti. 1. 12, 13 25 Περὶ δὲ τῶν παρθένων ἐπιταγὴν Κυρίου οὐκ
ἔχω, γνώμην δὲ δίδωμι ὡς ἠλεημένος ὑπὸ Κυρίου
29; 10. 11 26 πιστὸς εἶναι. Νομίζω οὖν τοῦτο καλὸν ὑπάρχειν
διὰ τὴν ἐνεστῶσαν ἀνάγκην, ὅτι καλὸν ἀνθρώπῳ
27 τὸ οὕτως εἶναι. δέδεσαι γυναικί; μὴ ζήτει λύσιν·
Lk. 21. 23 28 λέλυσαι ἀπὸ γυναικός; μὴ ζήτει γυναῖκα. ἐὰν
δὲ καὶ γαμήσῃς, οὐχ ἥμαρτες, καὶ ἐὰν γήμῃ ἡ
παρθένος, οὐχ ἥμαρτεν· θλῖψιν δὲ τῇ σαρκὶ ἕξου-
29 σιν οἱ τοιοῦτοι, ἐγὼ δὲ ὑμῶν φείδομαι. Τοῦτο
Ro. 13. 11 Lk. 14. 26 δέ φημι, ἀδελφοί, ὁ καιρὸς συνεσταλμένος ἐστίν·

---

15 *υμας* ℵA *al*; R^m] *ημ-* 𝔭46BDG *pm* latt sy sa ς; R^t
17 *διατασσομαι*] *διδασκω* D*G latt 28 *η*] *om* BG
29 (*εστιν· το λ. ινα* 𝔭46B* (ς); R^t] *εστιν το λ., ινα* L *al*; R^m)

τὸ λοιπὸν ἵνα καὶ οἱ ἔχοντες γυναῖκας ὡς μὴ
ἔχοντες ὦσιν, καὶ οἱ κλαίοντες ὡς μὴ κλαίοντες, 30
καὶ οἱ χαίροντες ὡς μὴ χαίροντες, καὶ οἱ ἀγορά-
ζοντες ὡς μὴ κατέχοντες, καὶ οἱ χρώμενοι τὸν 31 1 Jn. 2. 15–17
κόσμον ὡς μὴ καταχρώμενοι· παράγει γὰρ τὸ
σχῆμα τοῦ κόσμου τούτου. Θέλω δὲ ὑμᾶς ἀμε- 32
ρίμνους εἶναι. ὁ ἄγαμος μεριμνᾷ τὰ τοῦ Κυρίου,
πῶς ἀρέσῃ τῷ Κυρίῳ· ὁ δὲ γαμήσας μεριμνᾷ τὰ 33 Lk. 14. 20
τοῦ κόσμου, πῶς ἀρέσῃ τῇ γυναικί, | καὶ μεμέ- 34 Eph. 5. 29
ρισται. καὶ ἡ γυνὴ ἡ ἄγαμος καὶ ἡ παρθένος
μεριμνᾷ τὰ τοῦ Κυρίου, ἵνα ᾖ ἁγία καὶ τῷ σώματι
καὶ τῷ πνεύματι· ἡ δὲ γαμήσασα μεριμνᾷ τὰ τοῦ
κόσμου, πῶς ἀρέσῃ τῷ ἀνδρί. τοῦτο δὲ πρὸς τὸ 35
ὑμῶν αὐτῶν σύμφορον λέγω, οὐχ ἵνα βρόχον ὑμῖν
ἐπιβάλω, ἀλλὰ πρὸς τὸ εὔσχημον καὶ εὐπάρεδρον
τῷ Κυρίῳ ἀπερισπάστως. Εἰ δέ τις ἀσχη- 36
μονεῖν ἐπὶ τὴν παρθένον αὐτοῦ νομίζει, ἐὰν ᾖ
ὑπέρακμος, καὶ οὕτως ὀφείλει γίνεσθαι, ὃ θέλει
ποιείτω· οὐχ ἁμαρτάνει· γαμείτωσαν. ὃς δὲ ἕστη- 37
κεν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ ἑδραῖος, μὴ ἔχων ἀνάγκην,
ἐξουσίαν δὲ ἔχει περὶ τοῦ ἰδίου θελήματος, καὶ
τοῦτο κέκρικεν ἐν τῇ ἰδίᾳ καρδίᾳ, τηρεῖν τὴν

---

34 *και μεμερισται*] *om και* G *al* ς: *μεμ. δε* sy^{p} | *και η γυνη*] *om και* D *pc* (sy^{p}) Tert ς | *η αγ. και η παρθ.* p^{15}BP *al* *c* vg co Eus Ambr; R^{m2}] *και η παρθ. η αγ.* DGKL *pm* (sy) ς; R$^{t, m1}$: *η αγ. κ. η παρθ. η αγαμος* p^{46}ℵA *pc* Or Aug | (*, κ. μεμερισται. και η γ. η αγ. κ. η παρθενος μερ.* (*trsp γ. κ. η παρθ. η αγ.* R^{m1}) R^{m2}] . (*και* R^{t}) *μεμερισται* (*add και* R^{t}) *η γ. κ. η παρθενος. η αγ. μεριμνα* ς; R^{t}] | *και τω σωμ.*] *om και* p^{15,46}AD *33 al t* vg$^{s, cl}$ sy^{p} | *τα του κοσμου*] *om* B Tert 35 *αυτων*] *om* p^{15} lat 36 *γαμειτωσαν*] *-μειτω* D*G *1611 pc* (latt) sy^{p} 37 *εδραιος*] *om* p^{46}G *d e f* Aug

38 ἑαυτοῦ παρθένον, καλῶς ποιήσει. ὥστε καὶ ὁ
γαμίζων τὴν ἑαυτοῦ παρθένον καλῶς ποιεῖ, καὶ ὁ
Ro. 7. 2 39 μὴ γαμίζων κρεῖσσον ποιήσει. Γυνὴ δέδεται
ἐφ' ὅσον χρόνον ζῇ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς· ἐὰν δὲ κοιμηθῇ
ὁ ἀνήρ, ἐλευθέρα ἐστὶν ᾧ θέλει γαμηθῆναι, μόνον
25 40 ἐν Κυρίῳ. μακαριωτέρα δέ ἐστιν ἐὰν οὕτως μείνῃ,
κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην· δοκῶ δὲ κἀγὼ Πνεῦμα
Θεοῦ ἔχειν.

Ac. 15. 29 **8** Περὶ δὲ τῶν εἰδωλοθύτων, οἴδαμεν ὅτι πάντες
γνῶσιν ἔχομεν. ἡ γνῶσις φυσιοῖ, ἡ δὲ ἀγάπη
Gal. 6. 3 2 οἰκοδομεῖ· εἴ τις δοκεῖ ἐγνωκέναι τι, οὔπω ἔγνω
Gal. 4. 9 3 καθὼς δεῖ γνῶναι· εἰ δέ τις ἀγαπᾷ τὸν Θεόν,
4 οὗτος ἔγνωσται ὑπ' αὐτοῦ. Περὶ τῆς βρώσεως
10. 19 Dt. 6. 4 οὖν τῶν εἰδωλοθύτων οἴδαμεν ὅτι οὐδὲν εἴδωλον
5 ἐν κόσμῳ, καὶ ὅτι οὐδεὶς Θεὸς εἰ μὴ εἷς. καὶ γὰρ
εἴπερ εἰσὶν λεγόμενοι θεοὶ εἴτε ἐν οὐρανῷ εἴτε ἐπὶ
Ps. 82. 6 Jn. 10. 34 γῆς, ὥσπερ εἰσὶν θεοὶ πολλοὶ καὶ κύριοι πολλοί,
Mal. 2. 10 6 | ἀλλ' ἡμῖν εἷς Θεὸς ὁ Πατήρ, ἐξ οὗ τὰ πάντα καὶ
12. 5, 6 Col. 1. 16 ἡμεῖς εἰς αὐτόν, καὶ εἷς Κύριος Ἰησοῦς Χρι-
10. 27 7 στός, δι' οὗ τὰ πάντα καὶ ἡμεῖς δι' αὐτοῦ. ἀλλ'
οὐκ ἐν πᾶσιν ἡ γνῶσις· τινὲς δὲ τῇ συνηθείᾳ ἕως
ἄρτι τοῦ εἰδώλου ὡς εἰδωλόθυτον ἐσθίουσιν, καὶ
ἡ συνείδησις αὐτῶν ἀσθενὴς οὖσα μολύνεται.

---

38 ποιει] ποιησει p[15,46]B *69 pc* 39 δεδεται] *add* (Rom. 7. 2) νομω GP *pl* vg[s, cl] sy ς 40 μακαρ.] μακαρια p[46] Cl | Θεου] *Χριστου* p[15] *33* Prisc 8. 3 τον Θεον] *om* p[46] Cl (Ephr) | υπ αυτου] *om* p[46]ℵ* *33* Cl (Ephr) 6 αλλ] *om* p[46]B sa Ir Eus Aug[pt] | δι ου] (Heb. 2. 10) δι ον B | δι αυτου] *add και εν Πνευμα Αγιον, εν ω τα παντα και ημεις εν αυτω* **0142** *460 pc* Greg[naz] 7 συνηθεια ℵ*ABP *pc* vg[pc] sy[hmg]; R] συνειδησει DG *pl* lat sy[p] ς | ασθενης ουσα] ασθενουσα p[46] Cl

βρῶμα δὲ ἡμᾶς οὐ παραστήσει τῷ Θεῷ· οὔτε ἐὰν 8 Ro. 14. 17
μὴ φάγωμεν ὑστερούμεθα, οὔτε ἐὰν φάγωμεν
περισσεύομεν. βλέπετε δὲ μή πως ἡ ἐξουσία ὑμῶν 9 Gal. 5. 13
αὕτη πρόσκομμα γένηται τοῖς ἀσθενέσιν. ἐὰν γάρ 10
τις ἴδῃ σὲ τὸν ἔχοντα γνῶσιν ἐν εἰδωλίῳ κατακεί-
μενον, οὐχὶ ἡ συνείδησις αὐτοῦ ἀσθενοῦς ὄντος
οἰκοδομηθήσεται εἰς τὸ τὰ εἰδωλόθυτα ἐσθίειν;
ἀπόλλυται γὰρ ὁ ἀσθενῶν ἐν τῇ σῇ γνώσει, ὁ ἀδελ- 11 Ro. 14. 15
φὸς δι' ὃν Χριστὸς ἀπέθανεν. οὕτως δὲ ἁμαρτά- 12
νοντες εἰς τοὺς ἀδελφοὺς καὶ τύπτοντες αὐτῶν τὴν
συνείδησιν ἀσθενοῦσαν εἰς Χριστὸν ἁμαρτάνετε.
διόπερ εἰ βρῶμα σκανδαλίζει τὸν ἀδελφόν μου, οὐ 13 Ro. 14. 21
μὴ φάγω κρέα εἰς τὸν αἰῶνα, ἵνα μὴ τὸν ἀδελφόν
μου σκανδαλίσω.

Οὐκ εἰμὶ ἐλεύθερος; οὐκ εἰμὶ ἀπόστολος; οὐχὶ 9 15. 8 Ac. 26. 16;
Ἰησοῦν τὸν Κύριον ἡμῶν ἑώρακα; οὐ τὸ ἔργον μου 22. 17
ὑμεῖς ἐστε ἐν Κυρίῳ; εἰ ἄλλοις οὐκ εἰμὶ ἀπόστο- 2 2 Co. 3. 2, 3
λος, ἀλλά γε ὑμῖν εἰμι· ἡ γὰρ σφραγίς μου τῆς ἀπο-
στολῆς ὑμεῖς ἐστε ἐν Κυρίῳ. Ἡ ἐμὴ ἀπολογία 3
τοῖς ἐμὲ ἀνακρίνουσίν ἐστιν αὕτη. μὴ οὐκ ἔχομεν 4 Lk. 10. 8
ἐξουσίαν φαγεῖν καὶ πεῖν; μὴ οὐκ ἔχομεν ἐξου- 5
σίαν ἀδελφὴν γυναῖκα περιάγειν, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ
ἀπόστολοι καὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Κυρίου καὶ Κηφᾶς; Jn. 1. 42
ἢ μόνος ἐγὼ καὶ Βαρναβᾶς οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν 6
μὴ ἐργάζεσθαι; Τίς στρατεύεται ἰδίοις ὀψωνίοις 7
ποτέ; τίς φυτεύει ἀμπελῶνα καὶ τὸν καρπὸν

---

8 ημας] υμ- ℵ* 1 33 69 pm 10 σε] om p[46]BG lat Ambst Aug 12 ασθενουσαν] om p[46] Cl 9. 2 μου της] της εμης p[46]DG pl ς 5 αδελφην γυναικα] γυν. αδ. vg[s, cl]: γυν. Ambst: γ-κας G vg(1) Tert: -φας -κας arm Hier 7 τον καρπον ℵ*ABD*GP pc vg[w]; R] εκ του -που p[46]KL pl c e t vg[s, cl] Ambst Aug ς

αὐτοῦ οὐκ ἐσθίει; ἢ τίς ποιμαίνει ποίμνην καὶ
8 ἐκ τοῦ γάλακτος τῆς ποίμνης οὐκ ἐσθίει; μὴ
κατὰ ἄνθρωπον ταῦτα λαλῶ, ἢ καὶ ὁ νόμος ταῦτα
9 οὐ λέγει; ἐν γὰρ τῷ Μωϋσέως νόμῳ γέγραπται,
Dt. 25. 4 1 Ti. 5. 18 Οὐ κημώσεις βοῦν ἀλοῶντα. μὴ τῶν βοῶν μέλει
2 Ti. 2. 6 10 τῷ Θεῷ; | ἢ δι' ἡμᾶς πάντως λέγει; δι' ἡμᾶς γὰρ
ἐγράφη, ὅτι ὀφείλει ἐπ' ἐλπίδι ὁ ἀροτριῶν ἀρο-
Ro. 15. 27 11 τριᾶν, καὶ ὁ ἀλοῶν ἐπ' ἐλπίδι τοῦ μετέχειν. Εἰ
ἡμεῖς ὑμῖν τὰ πνευματικὰ ἐσπείραμεν, μέγα εἰ
12 ἡμεῖς ὑμῶν τὰ σαρκικὰ θερίσομεν; εἰ ἄλλοι τῆς
Ac. 20. 34, 35 ὑμῶν ἐξουσίας μετέχουσιν, οὐ μᾶλλον ἡμεῖς;
13. 7 2 Co. 11. 9 ἀλλ' οὐκ ἐχρησάμεθα τῇ ἐξουσίᾳ ταύτῃ, ἀλλὰ
πάντα στέγομεν ἵνα μή τινα ἐνκοπὴν δῶμεν τῷ
Nu. 18. 8, 31 Dt. 18. 1–3 13 εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ. Οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ τὰ
ἱερὰ ἐργαζόμενοι τὰ ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἐσθίουσιν, οἱ τῷ
θυσιαστηρίῳ παρεδρεύοντες τῷ θυσιαστηρίῳ συν-
Lk. 10. 7 Gal. 6. 6 14 μερίζονται; οὕτως καὶ ὁ Κύριος διέταξεν τοῖς
τὸ εὐαγγέλιον καταγγέλλουσιν ἐκ τοῦ εὐαγγελίου
15 ζῆν. | ἐγὼ δὲ οὐ κέχρημαι οὐδενὶ τούτων. Οὐκ
ἔγραψα δὲ ταῦτα ἵνα οὕτως γένηται ἐν ἐμοί· καλὸν
Ac. 18. 3 γάρ μοι μᾶλλον ἀποθανεῖν ἤ—τὸ καύχημά μου
16 οὐδεὶς κενώσει. ἐὰν γὰρ εὐαγγελίζωμαι, οὐκ
Jer. 20. 9 ἔστιν μοι καύχημα· ἀνάγκη γάρ μοι ἐπίκειται·
17 οὐαὶ γάρ μοί ἐστιν ἐὰν μὴ εὐαγγελίσωμαι. εἰ γὰρ

---

8 *ταυτα λαλω* (,] ; ϛ R)] *λεγω* 𝔭[46] *f* vg(1): *τ. λεγω* DG *pc* lat 9 *εν γαρ τω . . . γεγραπται*] *γεγρ. γαρ* D*G Or | *κημωσεις* B*D*G *1739*; R] *φιμ-* 𝔭[46]ℵA *pl* ϛ 10 *επ ελπιδι του μετεχειν* 𝔭[46]ℵ*ABP *pc* lat sy[h]; R] *της ελπιδος αυτου μετ.* DG sy[hmg] Ambst: *της ελπ. α. μετ. επ ελπιδι* ℵ[c]KL *pl* ϛ 15 (*ἤ —το*], *ἢ το* ϛ R) | *ουδεις κενωσει* 𝔭[46]ℵ*BD *e* Tert; R] *ουθεις μη κ.* A: *τίς κ.* G: *ινα τις κενωση* ℵ[c]KLP *pl* lat ϛ 16 *καυχημα*] *χαρις* ℵ*DG

ἑκὼν τοῦτο πράσσω, μισθὸν ἔχω· εἰ δὲ ἄκων, 4.1
οἰκονομίαν πεπίστευμαι. τίς οὖν μού ἐστιν ὁ μι- 18
σθός; ἵνα εὐαγγελιζόμενος ἀδάπανον θήσω τὸ εὐ- 8, 9
αγγέλιον, εἰς τὸ μὴ καταχρήσασθαι τῇ ἐξουσίᾳ μου
ἐν τῷ εὐαγγελίῳ. Ἐλεύθερος γὰρ ὢν ἐκ πάν- 19 Mt. 20. 26. 27
των πᾶσιν ἐμαυτὸν ἐδούλωσα, ἵνα τοὺς πλείονας
κερδήσω· καὶ ἐγενόμην τοῖς Ἰουδαίοις ὡς Ἰου- 20 Ac. 16. 3; 21. 20–26
δαῖος, ἵνα Ἰουδαίους κερδήσω· τοῖς ὑπὸ νόμον ὡς
ὑπὸ νόμον, μὴ ὢν αὐτὸς ὑπὸ νόμον, ἵνα τοὺς ὑπὸ
νόμον κερδήσω· τοῖς ἀνόμοις ὡς ἄνομος, μὴ ὢν 21 Gal. 2. 3
ἄνομος Θεοῦ ἀλλ' ἔννομος Χριστοῦ, ἵνα κερδάνω
τοὺς ἀνόμους· ἐγενόμην τοῖς ἀσθενέσιν ἀσθενής, 22 2 Co. 11. 29 Ro. 11. 14
ἵνα τοὺς ἀσθενεῖς κερδήσω· τοῖς πᾶσιν γέγονα
πάντα, ἵνα πάντως τινὰς σώσω. πάντα δὲ ποιῶ 23
διὰ τὸ εὐαγγέλιον, ἵνα συνκοινωνὸς αὐτοῦ γένω-
μαι. Οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ ἐν σταδίῳ τρέχοντες πάν- 24 2 Ti. 4. 7 Ph. 3. 14
τες μὲν τρέχουσιν, εἷς δὲ λαμβάνει τὸ βραβεῖον;
οὕτως τρέχετε ἵνα καταλάβητε. πᾶς δὲ ὁ ἀγωνι- 25 2 Ti. 2. 4, 5; 4. 8
ζόμενος πάντα ἐγκρατεύεται, ἐκεῖνοι μὲν οὖν ἵνα 1 P. 5. 4
φθαρτὸν στέφανον λάβωσιν, ἡμεῖς δὲ ἄφθαρτον. Ja. 1. 12
ἐγὼ τοίνυν οὕτως τρέχω ὡς οὐκ ἀδήλως, οὕτως 26
πυκτεύω ὡς οὐκ ἀέρα δέρων· ἀλλὰ ὑπωπιάζω μου 27
τὸ σῶμα καὶ δουλαγωγῶ, μή πως ἄλλοις κηρύξας Ro. 8. 13; 13. 14
αὐτὸς ἀδόκιμος γένωμαι.

---

17 *μισθον*] *add ουκ 69 pc* 18 *ευαγγελιον*] *add του Χριστου* GKLP *al* sy ς 20 *ως* 1°] *om* G* *pc* Mcion Or Tert^{pt} 21 *Θεου . . . Χριστου*] *Θεω . . . Χριστω* KL *al* ς 22 *ασθενεσιν* 𝔭^{46}ℵ*AB *1739 pc d* vg; R] *add ως* D°G *pl f* sy ς | *παντως τινας*] *παντας* DG (*τους π. 33*) latt 25 *ουν*] *om* K *1912 pc d e g* Cl Ir 27 *υπωπιαζω* ℵABD *al* ς; R] *υποπ-* 𝔭^{46}GKLP (69) *1739 pm* vg sy^{p} (Cl) Hier Hil

10 Οὐ θέλω γὰρ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, ὅτι οἱ
Ex. 13. 21; 14. 22 πατέρες ἡμῶν πάντες ὑπὸ τὴν νεφέλην ἦσαν καὶ
2 πάντες διὰ τῆς θαλάσσης διῆλθον, καὶ πάντες εἰς
τὸν Μωϋσῆν ἐβαπτίσαντο ἐν τῇ νεφέλῃ καὶ ἐν τῇ
Ex. 16. 4, 35 Dt. 8. 3 3 θαλάσσῃ, καὶ πάντες τὸ αὐτὸ πνευματικὸν βρῶμα
Ex. 17. 6 4 ἔφαγον, καὶ πάντες τὸ αὐτὸ πνευματικὸν ἔπιον
πόμα· ἔπινον γὰρ ἐκ πνευματικῆς ἀκολουθούσης
5 πέτρας, ἡ πέτρα δὲ ἦν ὁ Χριστός. Ἀλλ' οὐκ ἐν
Nu. 14. 16, 23, 30 τοῖς πλείοσιν αὐτῶν εὐδόκησεν ὁ Θεός· κατεστρώ-
6 θησαν γὰρ ἐν τῇ ἐρήμῳ. ταῦτα δὲ τύποι ἡμῶν
Nu. 11. 4, 34 ἐγενήθησαν, εἰς τὸ μὴ εἶναι ἡμᾶς ἐπιθυμητὰς
7 κακῶν, καθὼς κἀκεῖνοι ἐπεθύμησαν. μηδὲ εἰδω-
λολάτραι γίνεσθε, καθώς τινες αὐτῶν· ὥσπερ
Ex. 32. 6 γέγραπται, Ἐκάθισεν ὁ λαὸς φαγεῖν καὶ πεῖν, καὶ
8 ἀνέστησαν παίζειν. μηδὲ πορνεύωμεν, καθώς τινες
Nu. 25. 1, 9 αὐτῶν ἐπόρνευσαν καὶ ἔπεσαν μιᾷ ἡμέρᾳ εἴκοσι
9 τρεῖς χιλιάδες. μηδὲ ἐκπειράζωμεν τὸν Κύριον,
Nu. 21. 5, 6 καθώς τινες αὐτῶν ἐπείρασαν καὶ ὑπὸ τῶν ὄφεων
Nu. 14. 2, 36 He. 3. 11, 17 10 ἀπώλλυντο. μηδὲ γογγύζετε, καθάπερ τινὲς αὐ-
τῶν ἐγόγγυσαν, καὶ ἀπώλοντο ὑπὸ τοῦ ὀλοθρευτοῦ.
1 P. 4. 7 11 ταῦτα δὲ τυπικῶς συνέβαινεν ἐκείνοις, ἐγράφη δὲ
πρὸς νουθεσίαν ἡμῶν, εἰς οὓς τὰ τέλη τῶν αἰώνων
12 κατήντηκεν. Ὥστε ὁ δοκῶν ἑστάναι βλεπέτω
13 μὴ πέσῃ. πειρασμὸς ὑμᾶς οὐκ εἴληφεν εἰ μὴ

---

2 εβαπτισαντο $\mathfrak{p}^{46c}$B *al* ς; R] -ισθησαν אADG *pm* Ir -ιζοντο $\mathfrak{p}^{46*}$ 3 το αυτο] το $\mathfrak{p}^{46}$A *181* : *om* א* 4 το αυτο] το $\mathfrak{p}^{46}$A *181* 5 ο Θεος] *om* *257 1610* Mcion Ir^{pt} Cl 9 *Κυριον* אB *al* sy^{hmg}; R^{t}] *Χριστον* $\mathfrak{p}^{46}$DG *pm* latt sy^{p,h} co Mcion Ir Cl Or ς; R^{m}: Θεον A *pc* | επειρασαν AB *al* ς; R] εξεπ- $\mathfrak{p}^{46}$אDG *1739* *pm* 10 γογγυζετε] -ζωμεν אDG^{o} *33* *e* arm Or 11 τυπικως συνεβαινεν אB *pm* latt sy^{hmg} Ir^{lat} Or; R] τυποι συνεβαινον (A)DG *al* Ir^{arm} co ς

ἀνθρώπινος· πιστὸς δὲ ὁ Θεός, ὃς οὐκ ἐάσει ὑμᾶς
πειρασθῆναι ὑπὲρ ὃ δύνασθε, ἀλλὰ ποιήσει σὺν τῷ
πειρασμῷ καὶ τὴν ἔκβασιν τοῦ δύνασθαι ὑπενεγ-
κεῖν.
Διόπερ, ἀγαπητοί μου, φεύγετε ἀπὸ τῆς εἰδω- 14 1 Jn. 5. 21
λολατρείας. ὡς φρονίμοις λέγω· κρίνατε ὑμεῖς ὅ 15
φημι. Τὸ ποτήριον τῆς εὐλογίας ὃ εὐλογοῦμεν, 16 Mt. 26. 27
οὐχὶ κοινωνία ἐστὶν τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ;
τὸν ἄρτον ὃν κλῶμεν, οὐχὶ κοινωνία τοῦ σώματος Ac. 2. 42
τοῦ Χριστοῦ ἐστιν; ὅτι εἷς ἄρτος, ἓν σῶμα οἱ 17 12. 27
πολλοί ἐσμεν· οἱ γὰρ πάντες ἐκ τοῦ ἑνὸς ἄρτου Ro. 12. 5
μετέχομεν. βλέπετε τὸν Ισραηλ κατὰ σάρκα· οὐχ 18
οἱ ἐσθίοντες τὰς θυσίας κοινωνοὶ τοῦ θυσιαστη- Lv. 7. 6, 15
ρίου εἰσίν; | *τί οὖν φημι; ὅτι εἰδωλόθυτόν τί* 19 8. 4
ἐστιν; ἢ ὅτι εἴδωλόν τί ἐστιν; | *ἀλλ' ὅτι ἃ θύου-* 20 Lv. 17. 7
σιν, δαιμονίοις καὶ οὐ Θεῷ θύουσιν· *οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς* Dt. 32. 17 Ps. 106. 37
κοινωνοὺς τῶν δαιμονίων γίνεσθαι. οὐ δύνασθε 21 Rev. 9. 20
ποτήριον Κυρίου πίνειν καὶ ποτήριον δαιμονίων· 2 Co. 6. 15, 16
οὐ δύνασθε τραπέζης Κυρίου *μετέχειν καὶ τρα-* Mal. 1. 7, 12
πέζης δαιμονίων. ἢ παραζηλοῦμεν τὸν Κύριον; *μὴ* 22 Dt. 32. 21
ἰσχυρότεροι αὐτοῦ ἐσμεν;
Πάντα ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει· πάντα 23 6. 12
ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα οἰκοδομεῖ. μηδεὶς τὸ 24 33. Ro. 15. 2
ἑαυτοῦ ζητείτω ἀλλὰ τὸ τοῦ ἑτέρου. *Πᾶν τὸ* 25 Ro. 14. 2–10 22

---

16 *ευλογιας*] *ευχαριστιας* G *pc* sy[p] 17 *αρτου*] *add* *και του ενος* (*om εν.* D) *ποτηριου* DG vg[s] Ambst 19 *τί εστιν* (*τι ἔστιν*) 1°] *εστιν τι* D*G lat | *η . . . εστιν* 2°] *om* p[46]ℵ*A *pc* vg[pc] | *τί εστιν* (*τι ἔστιν*) 2°] *εστιν τι* G lat 20 *θυουσιν* 1° BDG° Mcion Tert Ambst Aug (*θυει* 1° 2° K *al* ς; R)] *add τα εθνη* p[46]ℵA *pc* lat sy co ς; R 23 *Παντα* 1° 3°] *add μοι* ℵ[c]KL *pl t* vg[s, cl] sy Ambst ς 24 *ετερου*] *add εκαστος* KLΨ *pl* ς

ἐν μακέλλῳ πωλούμενον ἐσθίετε μηδὲν ἀνακρί-
Ps. 24. 1 26 νοντες διὰ τὴν συνείδησιν· **τοῦ Κυρίου γὰρ ἡ γῆ καὶ**
Lk. 10. 8 27 **τὸ πλήρωμα αὐτῆς.** εἴ τις καλεῖ ὑμᾶς τῶν ἀπίστων
καὶ θέλετε πορεύεσθαι, πᾶν τὸ παρατιθέμενον
ὑμῖν ἐσθίετε μηδὲν ἀνακρίνοντες διὰ τὴν συνείδη-
28 σιν. ἐὰν δέ τις ὑμῖν εἴπῃ, Τοῦτο ἱερόθυτόν ἐστιν,
8. 7 μὴ ἐσθίετε δι᾽ ἐκεῖνον τὸν μηνύσαντα καὶ τὴν
29 συνείδησιν· συνείδησιν δὲ λέγω οὐχὶ τὴν ἑαυτοῦ
ἀλλὰ τὴν τοῦ ἑτέρου. ἱνατί γὰρ ἡ ἐλευθερία μου
1 Ti. 4. 4 30 κρίνεται ὑπὸ ἄλλης συνειδήσεως; εἰ ἐγὼ χάριτι
μετέχω, τί βλασφημοῦμαι ὑπὲρ οὗ ἐγὼ εὐχαριστῶ;
Col. 3. 17 31 Εἴτε οὖν ἐσθίετε εἴτε πίνετε εἴτε τι ποιεῖτε,
Ro. 14. 13 32 πάντα εἰς δόξαν Θεοῦ ποιεῖτε. ἀπρόσκοποι καὶ
Ἰουδαίοις γίνεσθε καὶ Ἕλλησιν καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ
9. 20–22 33 τοῦ Θεοῦ, | καθὼς κἀγὼ πάντα πᾶσιν ἀρέσκω, μὴ
ζητῶν τὸ ἐμαυτοῦ σύμφορον ἀλλὰ τὸ τῶν πολλῶν,
4. 16 Ph. 3. 17 **11** ἵνα σωθῶσιν. μιμηταί μου γίνεσθε, καθὼς κἀγὼ
Χριστοῦ.

2 Ἐπαινῶ δὲ ὑμᾶς ὅτι πάντα μου μέμνησθε καὶ
καθὼς παρέδωκα ὑμῖν τὰς παραδόσεις κατέχετε.
3. 23 Eph. 5. 23 Gn. 3. 16 3 Θέλω δὲ ὑμᾶς εἰδέναι ὅτι παντὸς ἀνδρὸς ἡ κεφαλὴ
ὁ Χριστός ἐστιν, κεφαλὴ δὲ γυναικὸς ὁ ἀνήρ,
12. 10; 14. 1 4 κεφαλὴ δὲ τοῦ Χριστοῦ ὁ Θεός. πᾶς ἀνὴρ προσ-
ευχόμενος ἢ προφητεύων κατὰ κεφαλῆς ἔχων
5 καταισχύνει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. πᾶσα δὲ γυνὴ

---

27 απιστων] *add* εις δειπνον **D*G** it vg¹ sa Ambst 28 ιεροθυτον] ειδωλοθ- **DG** *pl* ς | συνειδησιν] *add* (26) του γαρ Κυριου η γη και το πληρωμα αυτης **KLΨ** *pm* ς 29 αλλης] απιστου **G** *d e* Ambr 31 ποιειτε 2°] *om* $\mathfrak{p}^{46vid}$**G** Hil Ambst **11.** 2 υμας] *add* αδελφοι **DG** *pm* latt sy ς | καθως] *add* πανταχου **G** *d f*ᶜ Ambst 3 ο Χρ.] Χρ. **B*D*G** *pc*

προσευχομένη ἢ προφητεύουσα ἀκατακαλύπτῳ τῇ
κεφαλῇ καταισχύνει τὴν κεφαλὴν αὐτῆς· ἓν γάρ
ἐστιν καὶ τὸ αὐτὸ τῇ ἐξυρημένῃ. εἰ γὰρ οὐ κατα- 6
καλύπτεται γυνή, καὶ κειράσθω· εἰ δὲ αἰσχρὸν
γυναικὶ τὸ κείρασθαι ἢ ξυρᾶσθαι, κατακαλυπτέ-
σθω. ἀνὴρ μὲν γὰρ οὐκ ὀφείλει κατακαλύπτεσθαι 7
τὴν κεφαλήν, εἰκὼν καὶ δόξα Θεοῦ ὑπάρχων· ἡ γυνὴ Gn. 1. 27; 5. 1
δὲ δόξα ἀνδρός ἐστιν. οὐ γάρ ἐστιν ἀνὴρ ἐκ γυναι- 8
κός, ἀλλὰ γυνὴ ἐξ ἀνδρός· καὶ γὰρ οὐκ ἐκτίσθη 9 Gn. 2. 22, 23 1 Ti. 2. 13
ἀνὴρ διὰ τὴν γυναῖκα, ἀλλὰ γυνὴ διὰ τὸν ἄνδρα. Gn. 2. 18
διὰ τοῦτο ὀφείλει ἡ γυνὴ ἐξουσίαν ἔχειν ἐπὶ τῆς 10
κεφαλῆς διὰ τοὺς ἀγγέλους. πλὴν οὔτε γυνὴ χωρὶς 11 Gn. 6. 2
ἀνδρὸς οὔτε ἀνὴρ χωρὶς γυναικὸς ἐν Κυρίῳ· ὥσπερ 12
γὰρ ἡ γυνὴ ἐκ τοῦ ἀνδρός, οὕτως καὶ ὁ ἀνὴρ διὰ
τῆς γυναικός· τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ Θεοῦ. Ἐν ὑμῖν 13
αὐτοῖς κρίνατε· πρέπον ἐστὶν γυναῖκα ἀκατακά-
λυπτον τῷ Θεῷ προσεύχεσθαι; οὐδὲ ἡ φύσις αὐτὴ 14
διδάσκει ὑμᾶς ὅτι ἀνὴρ μὲν ἐὰν κομᾷ, ἀτιμία αὐτῷ
ἐστιν, | γυνὴ δὲ ἐὰν κομᾷ, δόξα αὐτῇ ἐστιν; ὅτι ἡ 15
κόμη ἀντὶ περιβολαίου δέδοται αὐτῇ. Εἰ δέ τις 16
δοκεῖ φιλόνεικος εἶναι, ἡμεῖς τοιαύτην συνήθειαν
οὐκ ἔχομεν, οὐδὲ αἱ ἐκκλησίαι τοῦ Θεοῦ.

Τοῦτο δὲ παραγγέλλων οὐκ ἐπαινῶ ὅτι οὐκ εἰς 17 22
τὸ κρεῖσσον ἀλλὰ εἰς τὸ ἧσσον συνέρχεσθε. πρῶ- 18 1. 10–12; 3. 3
τον μὲν γὰρ συνερχομένων ὑμῶν ἐν ἐκκλησίᾳ
ἀκούω σχίσματα ἐν ὑμῖν ὑπάρχειν, καὶ μέρος τι

10 εξουσιαν] καλυμμα *c* vg^{s}, Valentiniani *apud* Ir, Hier Aug   14, 15 (εστιν, . . . εστιν ;] ; . . . · R)   15 αυτη 2°] *om* 𝔭^{46}DG° *al* Tert Aug   17 παραγγελλων ουκ επαινω ℵG *pm* (sy^{p}) ς; R] -ω ουκ -νων A *1739* *al* lat sy^{h} sa: -ων ουκ -νων B: -ω ουκ -νω D*° *263*

1 Jn. 2. 19 Dt. 13. 3 19 πιστεύω. δεῖ γὰρ καὶ αἱρέσεις ἐν ὑμῖν εἶναι, ἵνα
20 καὶ οἱ δόκιμοι φανεροὶ γένωνται ἐν ὑμῖν. Συνερ-
χομένων οὖν ὑμῶν ἐπὶ τὸ αὐτὸ οὐκ ἔστιν κυριακὸν
21 δεῖπνον φαγεῖν· ἕκαστος γὰρ τὸ ἴδιον δεῖπνον
προλαμβάνει ἐν τῷ φαγεῖν, καὶ ὃς μὲν πεινᾷ, ὃς
Ja. 2. 5, 6 22 δὲ μεθύει. μὴ γὰρ οἰκίας οὐκ ἔχετε εἰς τὸ ἐσθίειν
καὶ πίνειν; ἢ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ καταφρο-
νεῖτε, καὶ καταισχύνετε τοὺς μὴ ἔχοντας; τί εἴπω
Mt. 26. 26–28 23 ὑμῖν; ἐπαινέσω ὑμᾶς; ἐν τούτῳ οὐκ ἐπαινῶ. Ἐγὼ
Mk. 14. 22–24 γὰρ παρέλαβον ἀπὸ τοῦ Κυρίου, ὃ καὶ παρέδωκα
Lk. 22. 19, 20 ὑμῖν, ὅτι ὁ Κύριος Ἰησοῦς ἐν τῇ νυκτὶ ᾗ παρεδί-
24 δετο ἔλαβεν ἄρτον | καὶ εὐχαριστήσας ἔκλασεν καὶ
εἶπεν, Τοῦτό μού ἐστιν τὸ σῶμα τὸ ὑπὲρ ὑμῶν·
25 τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. ὡσαύτως
καὶ τὸ ποτήριον μετὰ τὸ δειπνῆσαι, λέγων, Τοῦτο
Ex. 24. 8 Zec. 9. 11 τὸ ποτήριον ἡ καινὴ διαθήκη ἐστὶν ἐν τῷ ἐμῷ αἵματι·
τοῦτο ποιεῖτε, ὁσάκις ἐὰν πίνητε, εἰς τὴν ἐμὴν
26 ἀνάμνησιν. ὁσάκις γὰρ ἐὰν ἐσθίητε τὸν ἄρτον τοῦ-
Mt. 26. 29 τον καὶ τὸ ποτήριον πίνητε, τὸν θάνατον τοῦ
27 Κυρίου καταγγέλλετε, ἄχρι οὗ ἔλθῃ. Ὥστε ὃς
He. 6. 6; 10. 29 ἂν ἐσθίῃ τὸν ἄρτον ἢ πίνῃ τὸ ποτήριον τοῦ Κυρίου

---

19 *εν υμιν* 1°] *om* D*G lat | *και* 2° $\mathfrak{p}^{46}$BD*c *1739 pc* lat Ambst] *om* ℵAG *pl d* sy Tert Cypr Hier Aug ϛ; R | *εν υμιν* 2°] *om* $\mathfrak{p}^{46}$C Hier 22 *επαινεσω*] *επαινω* $\mathfrak{p}^{46}$BG lat | *υμας*] *om* $\mathfrak{p}^{46}$ | (*υμας; εν τουτω* R[m]] *υμας εν τουτω;* CDL *al* ϛ; R[t]) 23 *Ιησους*] *om* B *383 2401* | *αρτον*] *τον α.* D*G 24 *ειπεν*] *add λαβετε φαγετε* KLP *pm c t* vg[s, cl] sy Ambst ϛ | *μου εστ.*] *εστ. μου* $\mathfrak{p}^{46}$ | *το* 2°] *om* $\mathfrak{p}^{46}$ | *υπερ υμων* $\mathfrak{p}^{46}$ℵ*AB *1739* Cypr; R[t]] *add κλωμενον* ℵ[c]G *pl d e* Ambst ϛ; R[m]: *add θρυπτομενον* D*c: *add* (Lc. 22. 19) *διδομενον c f t* vg co arm Euthal 25 *εμω αιματι*] *αι. μου* $\mathfrak{p}^{46}$AP *al* 26 *ποτηριον*] *add τουτο* $\mathfrak{p}^{46}$KLP *al* sy ϛ 27 *αρτον*] *add τουτον* IKLP *al* vg[s, cl] Ambst ϛ

ἀναξίως, ἔνοχος ἔσται τοῦ σώματος καὶ τοῦ αἵ-
ματος τοῦ Κυρίου. δοκιμαζέτω δὲ ἄνθρωπος 28 Mt. 26. 22
ἑαυτόν, καὶ οὕτως ἐκ τοῦ ἄρτου ἐσθιέτω καὶ ἐκ 2 Co. 13. 5
τοῦ ποτηρίου πινέτω· ὁ γὰρ ἐσθίων καὶ πίνων 29
κρίμα ἑαυτῷ ἐσθίει καὶ πίνει μὴ διακρίνων τὸ
σῶμα. διὰ τοῦτο ἐν ὑμῖν πολλοὶ ἀσθενεῖς καὶ ἄρ- 30 15. 20
ρωστοι καὶ κοιμῶνται ἱκανοί. εἰ δὲ ἑαυτοὺς διε- 31 Eph. 5. 14 1 Th. 5. 6
κρίνομεν, οὐκ ἂν ἐκρινόμεθα· κρινόμενοι δὲ ὑπὸ τοῦ 32 He. 12. 5, 6
Κυρίου παιδευόμεθα, ἵνα μὴ σὺν τῷ κόσμῳ κατα-
κριθῶμεν. Ὥστε, ἀδελφοί μου, συνερχόμενοι εἰς 33
τὸ φαγεῖν ἀλλήλους ἐκδέχεσθε. εἴ τις πεινᾷ, ἐν 34
οἴκῳ ἐσθιέτω, ἵνα μὴ εἰς κρίμα συνέρχησθε. τὰ
δὲ λοιπὰ ὡς ἂν ἔλθω διατάξομαι.

Περὶ δὲ τῶν πνευματικῶν, ἀδελφοί, οὐ θέλω **12**
ὑμᾶς ἀγνοεῖν. Οἴδατε ὅτι ὅτε ἔθνη ἦτε πρὸς τὰ 2 Hab. 2. 18, 19
εἴδωλα τὰ ἄφωνα ὡς ἂν ἤγεσθε ἀπαγόμενοι. διὸ 3 Mk. 9. 39
γνωρίζω ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς ἐν Πνεύματι Θεοῦ λαλῶν 1 Jn. 4. 2, 3
λέγει, ΑΝΑΘΕΜΑ ΙΗΣΟΥΣ, καὶ οὐδεὶς δύναται Mt. 7. 21
εἰπεῖν, ΚΥΡΙΟΣ ΙΗΣΟΥΣ, εἰ μὴ ἐν Πνεύματι
Ἁγίῳ.

Διαιρέσεις δὲ χαρισμάτων εἰσίν, τὸ δὲ αὐτὸ 4 Ro. 12. 6
Πνεῦμα· καὶ διαιρέσεις διακονιῶν εἰσιν, καὶ ὁ 5 Eph. 4. 4
αὐτὸς Κύριος· καὶ διαιρέσεις ἐνεργημάτων εἰσίν, 6 28 Eph. 4. 11
ὁ δὲ αὐτὸς Θεὸς ὁ ἐνεργῶν τὰ πάντα ἐν πᾶσιν.

---

29 *πινων*] *add* (27) *αναξιως* **DG** *pl* lat sy ς | *σωμα*] *add* *του Κυριου* **DG** *pl* vg[s, cl] sy ς **12.** 2 *οτι οτε*] *οτε* **K*** *1 69* Or[lat]: *οτι* **G°** *al d e* sy[p] Ambst ς 3 *λαλων*] *om* **DG** it | *Αναθεμα Ιησους* **ℵAB** *al t* sy; R] *Αν. Ιησουν* **𝔭46DG** *pm* ς: *Αν. Ιησου* **F** *1611* vg | *Κυριος Ιησους* **𝔭46ℵAB** *al c f t* vg sy; R] *-ον -ουν* **DG** *pm* Or[lat] Ambr Ambst ς 6 *ο δε*] *και ο* **𝔭46B** *69 1739 al* Or | *Θεος ο ενεργ.* **𝔭46ℵADGP** *al*; R] *add εστιν* **B** *1739*: *praem εστιν* **KL** *pm* ς

14. 26 7 ἑκάστῳ δὲ δίδοται ἡ φανέρωσις τοῦ Πνεύματος
8 πρὸς τὸ συμφέρον. ᾧ μὲν γὰρ διὰ τοῦ Πνεύματος
δίδοται λόγος σοφίας, ἄλλῳ δὲ λόγος γνώσεως
9 κατὰ τὸ αὐτὸ Πνεῦμα, ἑτέρῳ πίστις ἐν τῷ αὐτῷ
Πνεύματι, ἄλλῳ δὲ χαρίσματα ἰαμάτων ἐν τῷ ἑνὶ
10 Πνεύματι, | ἄλλῳ δὲ ἐνεργήματα δυνάμεων, ἄλλῳ δὲ
14. 5 προφητεία, ἄλλῳ δὲ διακρίσεις πνευμάτων, ἑτέρῳ
Ac. 2. 4 11 γένη γλωσσῶν, ἄλλῳ δὲ ἑρμηνεία γλωσσῶν· πάντα
7. 7 δὲ ταῦτα ἐνεργεῖ τὸ ἓν καὶ τὸ αὐτὸ Πνεῦμα, διαι-
Ro. 12. 3 Eph. 4. 7 12 ροῦν ἰδίᾳ ἑκάστῳ καθὼς βούλεται. Καθάπερ
27; 10. 17 γὰρ τὸ σῶμα ἕν ἐστιν καὶ μέλη πολλὰ ἔχει, πάντα
δὲ τὰ μέλη τοῦ σώματος πολλὰ ὄντα ἕν ἐστιν σῶμα,
Gal. 3. 28 13 οὕτως καὶ ὁ Χριστός· καὶ γὰρ ἐν ἑνὶ Πνεύματι
ἡμεῖς πάντες εἰς ἓν σῶμα ἐβαπτίσθημεν, εἴτε
Ἰουδαῖοι εἴτε Ἕλληνες, εἴτε δοῦλοι εἴτε ἐλεύ-
20 14 θεροι, καὶ πάντες ἓν Πνεῦμα ἐποτίσθημεν. καὶ
15 γὰρ τὸ σῶμα οὐκ ἔστιν ἓν μέλος ἀλλὰ πολλά. ἐὰν
εἴπῃ ὁ πούς, Ὅτι οὐκ εἰμὶ χείρ, οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ
σώματος, οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σώ-
16 ματος. καὶ ἐὰν εἴπῃ τὸ οὖς, Ὅτι οὐκ εἰμὶ ὀφθαλ-
μός, οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ σώματος, οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ
17 ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος. εἰ ὅλον τὸ σῶμα ὀφθαλμός,
18 ποῦ ἡ ἀκοή; εἰ ὅλον ἀκοή, ποῦ ἡ ὄσφρησις; | νῦν
δὲ ὁ Θεὸς ἔθετο τὰ μέλη, ἓν ἕκαστον αὐτῶν ἐν τῷ
19 σώματι καθὼς ἠθέλησεν. εἰ δὲ ἦν τὰ πάντα ἓν
14 20 μέλος, ποῦ τὸ σῶμα; νῦν δὲ πολλὰ μὲν μέλη, ἓν δὲ
21 σῶμα. οὐ δύναται δὲ ὁ ὀφθαλμὸς εἰπεῖν τῇ χειρί,

---

9 χαρισματα] -σμα lat Mcion 10 δυναμεων] -εως $\mathfrak{p}^{46}$DG | διακρισεις $\mathfrak{p}^{46}$AB *pm* ς; R] -ισις ℵD*G *al* latt sy^p Mcion Cl Or 11 ιδια] *om* $\mathfrak{p}^{46}$DG lat sy^p Or 13 Πνευμα] πομα *1611 al* Cl^pt 20 μεν] *om* $\mathfrak{p}^{46}$BD* *pc* *e* vg(2) Aug

Χρείαν σου οὐκ ἔχω, ἢ πάλιν ἡ κεφαλὴ τοῖς ποσίν,
Χρείαν ὑμῶν οὐκ ἔχω· ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον τὰ 22
δοκοῦντα μέλη τοῦ σώματος ἀσθενέστερα ὑπάρ-
χειν ἀναγκαῖά ἐστιν, καὶ ἃ δοκοῦμεν ἀτιμότερα 23
εἶναι τοῦ σώματος, τούτοις τιμὴν περισσοτέραν
περιτίθεμεν, καὶ τὰ ἀσχήμονα ἡμῶν εὐσχημοσύ-
νην περισσοτέραν ἔχει, τὰ δὲ εὐσχήμονα ἡμῶν οὐ 24
χρείαν ἔχει. ἀλλὰ ὁ Θεὸς συνεκέρασεν τὸ σῶμα, τῷ
ὑστερουμένῳ περισσοτέραν δοὺς τιμήν, ἵνα μὴ ᾖ 25
σχίσμα ἐν τῷ σώματι, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ὑπὲρ ἀλλήλων
μεριμνῶσιν τὰ μέλη. καὶ εἴτε πάσχει ἓν μέλος, 26
συνπάσχει πάντα τὰ μέλη· εἴτε δοξάζεται μέλος,
συνχαίρει πάντα τὰ μέλη. ὑμεῖς δέ ἐστε σῶμα 27 Ro. 12. 5
Χριστοῦ καὶ μέλη ἐκ μέρους. Καὶ οὓς μὲν ἔθετο 28 Eph. 5. 30
ὁ Θεὸς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ πρῶτον ἀποστόλους, δεύ- Eph. 4. 11, 12
τερον προφήτας, τρίτον διδασκάλους, ἔπειτα δυνά-
μεις, ἔπειτα χαρίσματα ἰαμάτων, ἀντιλήμψεις,
κυβερνήσεις, γένη γλωσσῶν. μὴ πάντες ἀπόστο- 29
λοι; μὴ πάντες προφῆται; μὴ πάντες διδάσκαλοι;
μὴ πάντες δυνάμεις; | μὴ πάντες χαρίσματα ἔχου- 30
σιν ἰαμάτων; μὴ πάντες γλώσσαις λαλοῦσιν; μὴ
πάντες διερμηνεύουσιν; ζηλοῦτε δὲ τὰ χαρί- 31 14. 1
σματα τὰ μείζονα.
Καὶ ἔτι καθ' ὑπερβολὴν ὁδὸν ὑμῖν δείκνυμι.
'Εὰν ταῖς γλώσσαις τῶν ἀνθρώπων λαλῶ καὶ τῶν **13**

---

24 εχει] *add* τιμης DG° *e* sy^p | υστερουμενω ℵAB *pc*; R] -ρουντι 𝔭⁴⁶DG *pl* Mcion Or ς 25 σχισμα 𝔭⁴⁶AB *69 1739 pm* lat sy ς; R] -ματα ℵD*°G *al* arm 26 ειτε 1°] ει τι BG *pc* lat sy^h 27 μερους] μελους D* lat sy^h arm Ambr Aug 31 μειζονα (.] · ς) 𝔭⁴⁶ℵAB *69 1739 pc* vg^w; R] κρειττονα (-σσονα DG) KL *pm* it vg^s, cl Ambr Ambst ς | ετι] ει τι 𝔭⁴⁶D*° (*et* υπερβολην,)

ἀγγέλων, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, γέγονα χαλκὸς
Mt. 7. 22 2 ἠχῶν ἢ κύμβαλον ἀλαλάζον. καὶ ἐὰν ἔχω προφη-
τείαν καὶ εἰδῶ τὰ μυστήρια πάντα καὶ πᾶσαν τὴν
Mt. 17. 20 γνῶσιν, κἂν ἔχω πᾶσαν τὴν πίστιν ὥστε ὄρη
Mt. 6. 2 3 μεθιστάναι, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐδέν εἰμι. κἂν
ψωμίσω πάντα τὰ ὑπάρχοντά μου, καὶ ἐὰν παραδῶ
τὸ σῶμά μου ἵνα καυθήσομαι, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω,
4 οὐδὲν ὠφελοῦμαι. Ἡ ἀγάπη μακροθυμεῖ, χρη-
στεύεται ἡ ἀγάπη, οὐ ζηλοῖ, ἡ ἀγάπη οὐ περπε-
Zec. 8. 17 LXX 5 ρεύεται, οὐ φυσιοῦται, | οὐκ ἀσχημονεῖ, οὐ ζητεῖ
Ph. 2. 4, 21 τὰ ἑαυτῆς, οὐ παροξύνεται, οὐ λογίζεται τὸ κακόν,
Ro. 12. 9 6 | οὐ χαίρει ἐπὶ τῇ ἀδικίᾳ, συγχαίρει δὲ τῇ ἀληθείᾳ·
Pr. 10. 12 7 πάντα στέγει, πάντα πιστεύει, πάντα ἐλπίζει,
9. 12 Ro. 15. 1 8 πάντα ὑπομένει. Ἡ ἀγάπη οὐδέποτε πίπτει·
1 P. 4. 8 εἴτε δὲ προφητεῖαι, καταργηθήσονται· εἴτε γλῶσ-
σαι, παύσονται· εἴτε γνῶσις, καταργηθήσεται.
9 ἐκ μέρους γὰρ γινώσκομεν καὶ ἐκ μέρους προφη-
10 τεύομεν· ὅταν δὲ ἔλθῃ τὸ τέλειον, τὸ ἐκ μέρους
11 καταργηθήσεται. ὅτε ἤμην νήπιος, ἐλάλουν ὡς
νήπιος, ἐφρόνουν ὡς νήπιος, ἐλογιζόμην ὡς νήπιος·
Ja. 1. 23 12 ὅτε γέγονα ἀνήρ, κατήργηκα τὰ τοῦ νηπίου. βλέ-
πομεν γὰρ ἄρτι δι᾽ ἐσόπτρου ἐν αἰνίγματι, τότε δὲ

---

3 και εαν] και $\mathfrak{p}^{46}$ *d e* Hier Aug | καυθησομαι DGL *pm* (-σωμαι C *al* ς; R^t) latt sy Tert] καυχησωμαι $\mathfrak{p}^{46}$ℵAB *69 pc* co Or Ephr, codd *apud* Hier; R^m 4 (χρηστ. η αγαπη,] χρηστ., η αγ. R) | η αγαπη 3°] *om* B *33 al* lat arm sa Cl Or Tert Ephr: *trsp* $\mathfrak{p}^{46}$ 5 ουκ ασχημονει (ουκ ανσχ- *876*)] ουκ ευσχ- $\mathfrak{p}^{46}$ (non est ambitiosa lat) | τα] το $\mathfrak{p}^{46*}$: το μη $\mathfrak{p}^{46c}$B Cl^{pt} 8 πιπτει $\mathfrak{p}^{46}$ℵ*AB *1739*; R] εκπ- DG *pl* Cl^{pt} Tert ς | προφητειαι (-εια A) -σονται] -εια -σεται B | γνωσις -σεται] -σεις -σονται ℵAG *al* vg(2) Tert 12 δι εσοπτρου] *praem* ως D *33 al* Cl Tert Or: *add* και LP *pc* Ir Or^{lat}

πρόσωπον πρὸς πρόσωπον· ἄρτι γινώσκω ἐκ μέ-
ρους, τότε δὲ ἐπιγνώσομαι καθὼς καὶ ἐπεγνώσθην. 2 Co. 5. 7
νυνὶ δὲ μένει πίστις, ἐλπίς, ἀγάπη, τὰ τρία ταῦτα· 13 1 Th. 1. 3; 1 Jn. 4. 16
μείζων δὲ τούτων ἡ ἀγάπη.

14 Διώκετε τὴν ἀγάπην, ζηλοῦτε δὲ τὰ πνευμα- 12. 10, 31
τικά, μᾶλλον δὲ ἵνα προφητεύητε. ὁ γὰρ λαλῶν 2
γλώσσῃ οὐκ ἀνθρώποις λαλεῖ ἀλλὰ Θεῷ· οὐδεὶς
γὰρ ἀκούει, πνεύματι δὲ λαλεῖ μυστήρια· ὁ δὲ 3
προφητεύων ἀνθρώποις λαλεῖ οἰκοδομὴν καὶ
παράκλησιν καὶ παραμυθίαν. ὁ λαλῶν γλώσσῃ 4
ἑαυτὸν οἰκοδομεῖ· ὁ δὲ προφητεύων ἐκκλησίαν
οἰκοδομεῖ. θέλω δὲ πάντας ὑμᾶς λαλεῖν γλώσ- 5 Nu. 11. 29
σαις, μᾶλλον δὲ ἵνα προφητεύητε· μείζων δὲ ὁ
προφητεύων ἢ ὁ λαλῶν γλώσσαις, ἐκτὸς εἰ μὴ 12. 10
διερμηνεύῃ, ἵνα ἡ ἐκκλησία οἰκοδομὴν λάβῃ. νῦν 6
δέ, ἀδελφοί, ἐὰν ἔλθω πρὸς ὑμᾶς γλώσσαις λαλῶν, 12. 8
τί ὑμᾶς ὠφελήσω, ἐὰν μὴ ὑμῖν λαλήσω ἢ ἐν ἀπο-
καλύψει ἢ ἐν γνώσει ἢ ἐν προφητείᾳ ἢ διδαχῇ;
ὅμως τὰ ἄψυχα φωνὴν διδόντα, εἴτε αὐλὸς εἴτε 7
κιθάρα, ἐὰν διαστολὴν τοῖς φθόγγοις μὴ δῷ, πῶς
γνωσθήσεται τὸ αὐλούμενον ἢ τὸ κιθαριζόμενον;
καὶ γὰρ ἐὰν ἄδηλον σάλπιγξ φωνὴν δῷ, τίς παρα- 8
σκευάσεται εἰς πόλεμον; οὕτως καὶ ὑμεῖς διὰ τῆς 9
γλώσσης ἐὰν μὴ εὔσημον λόγον δῶτε, πῶς γνω-
σθήσεται τὸ λαλούμενον; ἔσεσθε γὰρ εἰς ἀέρα
λαλοῦντες. τοσαῦτα εἰ τύχοι γένη φωνῶν εἰσιν 10
ἐν κόσμῳ, καὶ οὐδὲν ἄφωνον· ἐὰν οὖν μὴ εἰδῶ τὴν 11
δύναμιν τῆς φωνῆς, ἔσομαι τῷ λαλοῦντι βάρβαρος

---

13 πιστ. ελπ. αγ., τα τρ. τ.] *trsp* τα τρ. τ., π. ε. αγ. p[46] Cl Aug   **14.** 7 τοις φθογγοις] φθογγου **B** *d e* arm bo Ambst

1-4 12 καὶ ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ βάρβαρος. οὕτως καὶ ὑμεῖς,
ἐπεὶ ζηλωταί ἐστε πνευμάτων, πρὸς τὴν οἰκοδο-
12. 10 13 μὴν τῆς ἐκκλησίας ζητεῖτε ἵνα περισσεύητε. Διὸ
ὁ λαλῶν γλώσσῃ προσευχέσθω ἵνα διερμηνεύῃ.
14 ἐὰν γὰρ προσεύχωμαι γλώσσῃ, τὸ πνεῦμά μου
15 προσεύχεται, ὁ δὲ νοῦς μου ἄκαρπός ἐστιν. τί
οὖν ἐστιν; προσεύξομαι τῷ πνεύματι, προσεύξο-
Eph. 5. 19 μαι δὲ καὶ τῷ νοΐ· ψαλῶ τῷ πνεύματι, ψαλῶ δὲ
16 καὶ τῷ νοΐ. ἐπεὶ ἐὰν εὐλογῇς πνεύματι, ὁ ἀναπλη-
ρῶν τὸν τόπον τοῦ ἰδιώτου πῶς ἐρεῖ τό Αμην
ἐπὶ τῇ σῇ εὐχαριστίᾳ; ἐπειδὴ τί λέγεις οὐκ οἶδεν·
17 σὺ μὲν γὰρ καλῶς εὐχαριστεῖς, ἀλλ' ὁ ἕτερος
18 οὐκ οἰκοδομεῖται. εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ, πάντων
19 ὑμῶν μᾶλλον γλώσσαις λαλῶ· ἀλλὰ ἐν ἐκκλησίᾳ
θέλω πέντε λόγους τῷ νοΐ μου λαλῆσαι, ἵνα καὶ
ἄλλους κατηχήσω, ἢ μυρίους λόγους ἐν γλώσσῃ.
Eph. 4. 14 Ph. 3. 12, 15 20 Ἀδελφοί, μὴ παιδία γίνεσθε ταῖς φρεσίν, ἀλλὰ
τῇ κακίᾳ νηπιάζετε, ταῖς δὲ φρεσὶν τέλειοι γίνεσθε.
Dt. 28. 49 Is. 28. 11, 12 21 ἐν τῷ νόμῳ γέγραπται ὅτι

Ἐν ἑτερογλώσσοις καὶ ἐν χείλεσιν ἑτέρων λαλήσω τῷ λαῷ τούτῳ,

καὶ οὐδ' οὕτως **εἰσακούσονταί** μου, λέγει Κύριος.

22 ὥστε αἱ γλῶσσαι εἰς σημεῖόν εἰσιν οὐ τοῖς πι-
στεύουσιν ἀλλὰ τοῖς ἀπίστοις, ἡ δὲ προφητεία οὐ

---

11 εν] *om* 𝔭[46]DG *1739 pc* Cl 12 πνευματων] -ματικων P *pc* (*g*) *m* sy[p] arm co Ambr | περισσευητε] προφητευ- A(I) *441* Ambst 14 γαρ] *om* 𝔭[46]BG *1739 pc g* arm sa 15 προσευξομαι 1° 2°] -ξωμαι 1° ℵADG *al*; 2° ADG *al* 16 ευλογης] -γησης 𝔭[46]G *pm* ς | ευλογ. 𝔭[46]ℵAG *pm*; R] *add* τω KL *al* ς: *add* εν BDP *pc* | (ευχαριστια; . . . οιδεν·] , . . . ; ς R) 18 λαλω] λαλων KL *pm* ς: λαλειν 𝔭[46] 21 ετερων ℵAB *pc*; R] -ροις 𝔭[46]DG *pl* latt sy Mcion Or ς

τοῖς ἀπίστοις ἀλλὰ τοῖς πιστεύουσιν. Ἐὰν οὖν 23
συνέλθῃ ἡ ἐκκλησία ὅλη ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ πάντες
λαλῶσιν γλώσσαις, εἰσέλθωσιν δὲ ἰδιῶται ἢ ἄπι- Ac. 2. 13
στοι, οὐκ ἐροῦσιν ὅτι μαίνεσθε; ἐὰν δὲ πάντες προ- 24 Ac. 4. 13
φητεύωσιν, εἰσέλθῃ δέ τις ἄπιστος ἢ ἰδιώτης,
ἐλέγχεται ὑπὸ πάντων, ἀνακρίνεται ὑπὸ πάντων,
| τὰ κρυπτὰ τῆς καρδίας αὐτοῦ φανερὰ γίνεται, καὶ 25 Jn. 4. 19; 16. 8
οὕτως πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον προσκυνήσει τῷ Θεῷ, Is. 45. 14
ἀπαγγέλλων ὅτι Ὄντως ὁ Θεὸς ἐν ὑμῖν ἐστιν. Τί 26 Dn. 2. 47 Zec. 8. 23
οὖν ἐστιν, ἀδελφοί; ὅταν συνέρχησθε, ἕκαστος 11. 18, 20
ψαλμὸν ἔχει, διδαχὴν ἔχει, ἀποκάλυψιν ἔχει, 12. 8–10
γλῶσσαν ἔχει, ἑρμηνείαν ἔχει· πάντα πρὸς οἰκο- Eph. 4. 12
δομὴν γινέσθω. εἴτε γλώσσῃ τις λαλεῖ, κατὰ δύο 27
ἢ τὸ πλεῖστον τρεῖς, καὶ ἀνὰ μέρος, καὶ εἷς διερ-
μηνευέτω· ἐὰν δὲ μὴ ᾖ διερμηνευτής, σιγάτω ἐν 28
ἐκκλησίᾳ, ἑαυτῷ δὲ λαλείτω καὶ τῷ Θεῷ. προ- 29 1 Th. 5. 21
φῆται δὲ δύο ἢ τρεῖς λαλείτωσαν, καὶ οἱ ἄλλοι Ac. 17. 11
διακρινέτωσαν· ἐὰν δὲ ἄλλῳ ἀποκαλυφθῇ καθη- 30
μένῳ, ὁ πρῶτος σιγάτω. δύνασθε γὰρ καθ' ἕνα 31
πάντες προφητεύειν, ἵνα πάντες μανθάνωσιν καὶ
πάντες παρακαλῶνται. καὶ πνεύματα προφητῶν 32
προφήταις ὑποτάσσεται· οὐ γάρ ἐστιν ἀκατα- 33
στασίας ὁ Θεὸς ἀλλὰ εἰρήνης. Ὡς ἐν πάσαις
ταῖς ἐκκλησίαις τῶν ἁγίων, αἱ γυναῖκες ἐν ταῖς 34 11. 3 1 Ti. 2. 12 Eph. 5. 22 Tit. 2. 5 Gn. 3. 16

---

25 καρδιας] διανοιας 𝔭[46] | ὁ] *om* ℵ*DG *pc* Or 26 εκαστος 𝔭[46]ℵ*AB *pc*; R] *add* υμων DG *pl* latt sy ς 31 παντες 1°] *om* *33* vg(3) Ambst Hier 32 πνευματα] πνευμα DGΨ *1 al* vg[s] sy[p] Or[lat] Ambst 33 ο Θεος] Θεος 𝔭[46]G : *om* Mcion Tert Ambst | (ειρηνης. . . αγιων,] ειρηνης, . . . αγιων. ς R) 34, 35 *vss. trsp post* 40 DG *88* vg(2) arm Ambst 34 γυναικες] *add* υμων DG *pm* it vg(1) sy Ambr Ambst ς

ἐκκλησίαις σιγάτωσαν· οὐ γὰρ ἐπιτρέπεται αὐταῖς
λαλεῖν, ἀλλὰ ὑποτασσέσθωσαν, καθὼς καὶ ὁ νόμος
35 λέγει. εἰ δέ τι μαθεῖν θέλουσιν, ἐν οἴκῳ τοὺς ἰδίους
ἄνδρας ἐπερωτάτωσαν· αἰσχρὸν γάρ ἐστιν γυναικὶ
36 λαλεῖν ἐν ἐκκλησίᾳ. ἢ ἀφ' ὑμῶν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ
1 Jn. 4. 6 37 ἐξῆλθεν, ἢ εἰς ὑμᾶς μόνους κατήντησεν; Εἴ
τις δοκεῖ προφήτης εἶναι ἢ πνευματικός, ἐπιγινω-
38 σκέτω ἃ γράφω ὑμῖν ὅτι Κυρίου ἐστὶν ἐντολή· εἰ
39 δέ τις ἀγνοεῖ, ἀγνοεῖται. Ὥστε, ἀδελφοί μου,
ζηλοῦτε τὸ προφητεύειν, καὶ τὸ λαλεῖν μὴ κωλύετε
Col. 2. 5 40 γλώσσαις· πάντα δὲ εὐσχημόνως καὶ κατὰ τάξιν
γινέσθω.

15 Γνωρίζω δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὸ εὐαγγέλιον ὃ
εὐηγγελισάμην ὑμῖν, ὃ καὶ παρελάβετε, ἐν ᾧ καὶ
2 ἑστήκατε, | δι' οὗ καὶ σώζεσθε, τίνι λόγῳ εὐηγ-
14 γελισάμην ὑμῖν εἰ κατέχετε, ἐκτὸς εἰ μὴ εἰκῇ ἐπι-
Is. 53. 8, 9 3 στεύσατε. παρέδωκα γὰρ ὑμῖν ἐν πρώτοις, ὃ καὶ
2 K. 20. 5 παρέλαβον, ὅτι Χριστὸς ἀπέθανεν ὑπὲρ τῶν ἁμαρ-
Is. 54. 7 Hos. 6. 2 4 τιῶν ἡμῶν κατὰ τὰς γραφάς, | καὶ ὅτι ἐτάφη, καὶ
Jon. 1. 17 Ps. 16. 10 ὅτι ἐγήγερται τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ κατὰ τὰς γρα-

---

34 υποτασσεσθωσαν] -σθαι DG *1739 al* latt sy[h] arm Mcion ς: *add* τοις ανδρασιν A 35 εστιν] *om* p[46]B *81* 37 Κυριου] Θεου A *1739*[c] bo Or[pt] | εστιν εντολη (εντ. εστ. ℵ*) p[46]AB Aug; R] εισιν εντολαι KLΨ *pl f* vg sy sa ς: εστιν DG Or[lat] Hil Ambst 38 αγνοειται ℵ*A*G *1739* (lat); R[m]] αγνοειτω p[46]BD[c] *pl* sy ς; R[t]: αγνοειτε (= -ειται? *sic d*) D* 39 γλωσσαις] *praem* εν p[46]BD*G 40 *fin.*] *huc trsp vss.* 34, 35 DG *88* vg(2) arm Ambst **15.** 2 (υμιν ει R[m]] υμιν, ει ς R[t]: , υμιν ει sy[pal]) | ει κατεχετε] οφειλετε κατεχειν DG it vg(2) arm Ambst 3 ο και παρελαβον] *om* Mcion Ir Tert Ambr Ambst Hil

φάς, | καὶ ὅτι ὤφθη Κηφᾷ, εἶτα τοῖς δώδεκα· 5 Lk. 24. 34
ἔπειτα ὤφθη ἐπάνω πεντακοσίοις ἀδελφοῖς ἐφά- 6 Mk. 16. 14
παξ, ἐξ ὧν οἱ πλείονες μένουσιν ἕως ἄρτι, τινὲς
δὲ ἐκοιμήθησαν· ἔπειτα ὤφθη Ἰακώβῳ, εἶτα τοῖς 7 Lk. 24. 50
ἀποστόλοις πᾶσιν· ἔσχατον δὲ πάντων ὡσπερεὶ 8 9. 1
τῷ ἐκτρώματι ὤφθη κἀμοί. Ἐγὼ γάρ εἰμι ὁ ἐλά- 9 Eph. 3. 8
χιστος τῶν ἀποστόλων, ὃς οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς καλεῖ- 1 Ti. 1. 15
σθαι ἀπόστολος, διότι ἐδίωξα τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Mt. 5. 19
Θεοῦ· χάριτι δὲ Θεοῦ εἰμι ὅ εἰμι, καὶ ἡ χάρις 10
αὐτοῦ ἡ εἰς ἐμὲ οὐ κενὴ ἐγενήθη, ἀλλὰ περισσό- 2 Co. 6. 1
τερον αὐτῶν πάντων ἐκοπίασα, οὐκ ἐγὼ δὲ ἀλλὰ 2 Co. 11. 5, 23
ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ σὺν ἐμοί. εἴτε οὖν ἐγὼ εἴτε 11
ἐκεῖνοι, οὕτως κηρύσσομεν καὶ οὕτως ἐπιστεύσατε.

Εἰ δὲ Χριστὸς κηρύσσεται ὅτι ἐκ νεκρῶν ἐγή- 12
γερται, πῶς λέγουσιν ἐν ὑμῖν τινες ὅτι ἀνάστασις
νεκρῶν οὐκ ἔστιν; εἰ δὲ ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ
ἔστιν, οὐδὲ Χριστὸς ἐγήγερται· εἰ δὲ Χριστὸς οὐκ 14
ἐγήγερται, κενὸν ἄρα τὸ κήρυγμα ἡμῶν, κενὴ
καὶ ἡ πίστις ὑμῶν· εὑρισκόμεθα δὲ καὶ ψευδο- 15
μάρτυρες τοῦ Θεοῦ, ὅτι ἐμαρτυρήσαμεν κατὰ τοῦ Ac. 1. 22; 5. 32
Θεοῦ ὅτι ἤγειρεν τὸν Χριστόν, ὃν οὐκ ἤγειρεν
εἴπερ ἄρα νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται. εἰ γὰρ νεκροὶ 16 6. 14
οὐκ ἐγείρονται, οὐδὲ Χριστὸς ἐγήγερται· εἰ δὲ 17 14
Χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, ματαία ἡ πίστις ὑμῶν,

---

5 *δωδεκα*] (Mt. 28. 16) *ενδεκα* **D*G** lat sy[hmg] 10 *ου κενη*] *πτωχη ουκ* **D*(G)** Ambr Ambst | *Θεου* 2° **ℵ*BD*G** lat Or; R] *add ἡ* **p[46]A** *pl* ς 14 *αρα* **p[46vid] BL** *pm* lat sy Ir ς; R] *add και* **ℵ*AD°GK** *69 pm* | *υμων* **ℵAG** *al* lat sy sa(2) bo Mcion ς; R[t]] *ημ-* **BD*°** *1739 pm* vg(3) sa(3) Ir[lat] Tert; R[m] 15 *ειπερ . . . εγειρονται*] *om* **D** *pc* sy[p] sa Ir Tert Ambst 17 *υμων* 1° **ℵAG°** *1739 pl* ς; R] *add εστιν* **BD** latt sy

18 ἔτι ἐστὲ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν. ἄρα καὶ οἱ
19 κοιμηθέντες ἐν Χριστῷ ἀπώλοντο. εἰ ἐν τῇ ζωῇ
ταύτῃ ἐν Χριστῷ ἠλπικότες ἐσμὲν μόνον, ἐλεει-
Col. 1. 18 20 νότεροι πάντων ἀνθρώπων ἐσμέν. Νυνὶ δὲ
11. 30 Χριστὸς ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν, ἀπαρχὴ τῶν κεκοι-
Gn. 3. 17–19 Ro. 5. 12, 18 21 μημένων. ἐπειδὴ γὰρ δι' ἀνθρώπου θάνατος, καὶ
22 δι' ἀνθρώπου ἀνάστασις νεκρῶν. ὥσπερ γὰρ ἐν
20 τῷ Αδαμ πάντες ἀποθνήσκουσιν, οὕτως καὶ ἐν
1 Th. 4. 16 Rev. 20. 5 23 τῷ Χριστῷ πάντες ζωοποιηθήσονται. Ἕκαστος
δὲ ἐν τῷ ἰδίῳ τάγματι· ἀπαρχὴ Χριστός, ἔπειτα
Dn. 2. 44 24 οἱ τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ, εἶτα τὸ
τέλος, ὅταν παραδιδοῖ τὴν βασιλείαν τῷ Θεῷ καὶ
Πατρί, ὅταν καταργήσῃ πᾶσαν ἀρχὴν καὶ πᾶσαν
25 ἐξουσίαν καὶ δύναμιν. δεῖ γὰρ αὐτὸν βασιλεύειν
Ps. 110. 1 Mt. 22. 44 ἄχρι οὗ θῇ πάντας **τοὺς ἐχθροὺς ὑπὸ τοὺς πόδας**
Rev. 20. 14; 26 **αὐτοῦ**. ἔσχατος ἐχθρὸς καταργεῖται ὁ θάνατος·
21. 4 27 | **πάντα γὰρ ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ**. ὅταν
Ps. 8. 6 δὲ εἴπῃ ὅτι πάντα ὑποτέτακται, δῆλον ὅτι ἐκτὸς
28 τοῦ ὑποτάξαντος αὐτῷ τὰ πάντα. ὅταν δὲ ὑπο-
ταγῇ αὐτῷ τὰ πάντα, τότε καὶ αὐτὸς ὁ Υἱὸς ὑπο-
ταγήσεται τῷ ὑποτάξαντι αὐτῷ τὰ πάντα, ἵνα ᾖ
29 ὁ Θεὸς πάντα ἐν πᾶσιν. Ἐπεὶ τί ποιήσουσιν
οἱ βαπτιζόμενοι ὑπὲρ τῶν νεκρῶν; εἰ ὅλως νεκροὶ
30 οὐκ ἐγείρονται, τί καὶ βαπτίζονται ὑπὲρ αὐτῶν;
Ro. 8. 36 31 τί καὶ ἡμεῖς κινδυνεύομεν πᾶσαν ὥραν; καθ'

---

20 κεκοιμημενων] *add* εγενετο **KLΨ** *pm* sy Or ς 25 εχθρους] *add* αυτου **AG** *33 pc f r* sy^p co Mcion Or 27 οτι 1°] *om* **𝔭^46B** *33 d* vg Ir^lat | (υποτετακται, δηλον . . . παντα.] υποτετακται (δηλον . . . παντα), R^m) 28 και] *om* **BD*G** *pc* vg^w sy^p sa Ir^lat Or | ο Υιος] *om* vg(1) Tert Hipp Hil *al* | παντα 3° **ABD*** *1739 pc*; R] τα π. **ℵG** *pl* ς

ἡμέραν ἀποθνήσκω, νὴ τὴν ὑμετέραν καύχησιν, 2 Co. 4. 10, 11
ἀδελφοί, ἣν ἔχω ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν.
εἰ κατὰ ἄνθρωπον ἐθηριομάχησα ἐν Ἐφέσῳ, τί 32
μοι τὸ ὄφελος; εἰ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται, φάγωμεν Is. 22. 13
καὶ πίωμεν, αὔριον γὰρ ἀποθνήσκομεν. *μὴ πλα-* 33
νᾶσθε·

φθείρουσιν ἤθη χρηστὰ ὁμιλίαι κακαί.

ἐκνήψατε δικαίως καὶ μὴ ἁμαρτάνετε· ἀγνωσίαν 34 Ro. 13. 11 Eph. 5. 14
γὰρ Θεοῦ τινες ἔχουσιν· πρὸς ἐντροπὴν ὑμῖν λαλῶ. 6. 5
Ἀλλὰ ἐρεῖ τις, Πῶς ἐγείρονται οἱ νεκροί; ποίῳ 35 Ac. 26. 8
δὲ σώματι ἔρχονται; ἄφρων, σὺ ὃ σπείρεις, οὐ 36 Jn. 12. 24
ζωοποιεῖται ἐὰν μὴ ἀποθάνῃ· καὶ ὃ σπείρεις, οὐ 37
τὸ σῶμα τὸ γενησόμενον σπείρεις, ἀλλὰ γυμνὸν
κόκκον εἰ τύχοι σίτου ἤ τινος τῶν λοιπῶν· ὁ δὲ 38
Θεὸς δίδωσιν αὐτῷ σῶμα καθὼς ἠθέλησεν, καὶ Gn. 1. 11
ἑκάστῳ τῶν σπερμάτων ἴδιον σῶμα. οὐ πᾶσα 39
σὰρξ ἡ αὐτὴ σάρξ, ἀλλὰ ἄλλη μὲν ἀνθρώπων, ἄλλη
δὲ σὰρξ κτηνῶν, ἄλλη δὲ σὰρξ πτηνῶν, ἄλλη δὲ
ἰχθύων. καὶ σώματα ἐπουράνια, καὶ σώματα 40
ἐπίγεια· ἀλλὰ ἑτέρα μὲν ἡ τῶν ἐπουρανίων δόξα,
ἑτέρα δὲ ἡ τῶν ἐπιγείων. ἄλλη δόξα ἡλίου, καὶ 41
ἄλλη δόξα σελήνης, καὶ ἄλλη δόξα ἀστέρων· ἀστὴρ
γὰρ ἀστέρος διαφέρει ἐν δόξῃ. οὕτως καὶ ἡ ἀνά- 42
στασις τῶν νεκρῶν. σπείρεται ἐν φθορᾷ, ἐγείρεται
ἐν ἀφθαρσίᾳ· σπείρεται ἐν ἀτιμίᾳ, ἐγείρεται ἐν 43 Ph. 3. 20, 21
δόξῃ· σπείρεται ἐν ἀσθενείᾳ, ἐγείρεται ἐν δυνάμει·
σπείρεται σῶμα ψυχικόν, ἐγείρεται σῶμα πνευ- 44

---

31 *υμετεραν*] *ημ-* A *69 al* Or ς | αδελφοι ℵABK *69 al r* vg sy; R] *om* 𝔭[46]DG *pm* Ambst ς | *Χρ. Ι. τ. Κ. ημ.*] *Κυριω* D* Ambst Pelag 32 (*οφελος; . . . εγειρονται,* R[t]] *οφ., . . . εγειρ.;* ς R[m]) 36 (αφρων, συ] αφρων συ,) 37 *γενησομενον*] *γεννησ-* 𝔭[46]G *d e m*

ματικόν. Εἰ ἔστιν σῶμα ψυχικόν, ἔστιν καὶ πνευ-
Gn. 2. 7; 2 Co. 3. 6, 17; Jn. 6. 63 — 45 ματικόν. οὕτως καὶ γέγραπται, Ἐγένετο ὁ πρῶτος
ἄνθρωπος Αδαμ εἰς ψυχὴν ζῶσαν· ὁ ἔσχατος Αδαμ
46 εἰς πνεῦμα ζωοποιοῦν. ἀλλ' οὐ πρῶτον τὸ πνευ-
ματικὸν ἀλλὰ τὸ ψυχικόν, ἔπειτα τὸ πνευματικόν.
Gn. 2. 7 — 47 ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ἐκ γῆς χοϊκός, ὁ δεύτερος ἄν-
48 θρωπος ἐξ οὐρανοῦ. οἷος ὁ χοϊκός, τοιοῦτοι καὶ
οἱ χοϊκοί, καὶ οἷος ὁ ἐπουράνιος, τοιοῦτοι καὶ οἱ
Gn. 5. 3 — 49 ἐπουράνιοι· καὶ καθὼς ἐφορέσαμεν τὴν εἰκόνα τοῦ
χοϊκοῦ, φορέσομεν καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ ἐπουρανίου.
6. 13 — 50 Τοῦτο δέ φημι, ἀδελφοί, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα βασι-
λείαν Θεοῦ κληρονομῆσαι οὐ δύναται, οὐδὲ ἡ
51 φθορὰ τὴν ἀφθαρσίαν κληρονομεῖ. ἰδοὺ μυστή-
1 Th. 4. 15, 17 — ριον ὑμῖν λέγω· πάντες οὐ κοιμηθησόμεθα, πάντες
52 δὲ ἀλλαγησόμεθα, | ἐν ἀτόμῳ, ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ,
Mt. 24. 31; 1 Th. 4. 16 — ἐν τῇ ἐσχάτῃ σάλπιγγι· σαλπίσει γάρ, καὶ οἱ νε-
κροὶ ἐγερθήσονται ἄφθαρτοι, καὶ ἡμεῖς ἀλλαγη-
2 Co. 5. 4 — 53 σόμεθα. Δεῖ γὰρ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι
ἀφθαρσίαν καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀθα-
54 νασίαν. ὅταν δὲ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσηται
ἀφθαρσίαν καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσηται ἀθανα-

---

45 *ανθρ.*] *om* BK *pc* Ir Or Ambr | *Αδαμ* 2°] *om* $\mathfrak{p}^{46}$ Ir 47 *ανθρωπος* 2° ℵ*BD*G *pc* lat; R] *Κυριος* Mcion: *ανθρ. ο Κυρ.* AP *pl* sy ς: *ανθρ. πνευματικος* $\mathfrak{p}^{46}$: *om* sa 49 *φορεσομεν* BI *181 al* arm sa ς; R^{t}] *-σωμεν* $\mathfrak{p}^{46}$ℵADG latt Mcion Ir^{lat} Cl Or; R^{m} 50 *δε*] *γαρ* DG *e* Mcion Ir Tert 51 *παντες* 1° $\mathfrak{p}^{46}$BD* *1739 pc* sy^{p}; R] *praem οι* A: *add μεν* ℵAG *pl* lat sy^{h} co ς | *ου κοιμηθησομεθα,* (*ου* $\mathfrak{p}^{46}$ Or^{pt}) *παντες δε* $\mathfrak{p}^{46}$B *pl m* sy co Tert ς; R] (*ουν* G) *κοιμ., ου παντες δε* (*αλλ ου π. 33*) ℵ(A)G *33*: *αναστησομεθα, ου π. δε* D* lat 52 *ριπη*] *ροπη* $\mathfrak{p}^{46}$DG *1739* | *εγερθησονται*] *αναστησ-* ADGP *pl* Mcion 54 *το φθ. τ. ενδ. αφθ. και*] *om* $\mathfrak{p}^{46}$ℵ*M *pc* vg Mcion Ir; R^{m}

σίαν, τότε γενήσεται ὁ λόγος ὁ γεγραμμένος,
Κατεπόθη ὁ θάνατος εἰς νῖκος. Is. 25. 8
ποῦ σου, θάνατε, τὸ νῖκος; 55 Hos. 13. 14
ποῦ σου, θάνατε, τὸ κέντρον;
τὸ δὲ κέντρον τοῦ θανάτου ἡ ἁμαρτία, ἡ δὲ δύνα- 56 Ro. 7. 13
μις τῆς ἁμαρτίας ὁ νόμος· τῷ δὲ Θεῷ χάρις τῷ 57
διδόντι ἡμῖν τὸ νῖκος διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Ro. 6. 14
Χριστοῦ. Ὥστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, ἑδραῖοι 58 2 Ch. 15. 7 Rev. 14. 13
γίνεσθε, ἀμετακίνητοι, περισσεύοντες ἐν τῷ ἔργῳ
τοῦ Κυρίου πάντοτε, εἰδότες ὅτι ὁ κόπος ὑμῶν
οὐκ ἔστιν κενὸς ἐν Κυρίῳ.

Περὶ δὲ τῆς λογίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους, ὥσπερ **16** Ac. 11. 29 2 Co. 8; 9 Gal 2. 10
διέταξα ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Γαλατίας, οὕτως καὶ
ὑμεῖς ποιήσατε. κατὰ μίαν σαββάτου ἕκαστος 2 Ac. 20. 7
ὑμῶν παρ' ἑαυτῷ τιθέτω θησαυρίζων ὅ τι ἐὰν
εὐοδῶται, ἵνα μὴ ὅταν ἔλθω τότε λογεῖαι γίνων-
ται. ὅταν δὲ παραγένωμαι, οὓς ἐὰν δοκιμάσητε, 3
δι' ἐπιστολῶν τούτους πέμψω ἀπενεγκεῖν τὴν
χάριν ὑμῶν εἰς Ἰερουσαλήμ· ἐὰν δὲ ἄξιον ᾖ τοῦ 4
κἀμὲ πορεύεσθαι, σὺν ἐμοὶ πορεύσονται. Ἐλεύ- 5 Ac. 19. 21
σομαι δὲ πρὸς ὑμᾶς ὅταν Μακεδονίαν διέλθω·
Μακεδονίαν γὰρ διέρχομαι, | πρὸς ὑμᾶς δὲ τυχὸν 6
καταμενῶ ἢ καὶ παραχειμάσω, ἵνα ὑμεῖς με προ- Ro. 15. 24 Tit. 3. 12
πέμψητε οὗ ἐὰν πορεύωμαι. οὐ θέλω γὰρ ὑμᾶς 7 Ac. 20. 2

---

55 *νικος . . . κεντρον* 𝔭46ℵAB *pc* vg; R] *κεντρον . . . νικος* **DGP** *pl* sy Ir Tert ς | *θανατε* 2°] *αδη* ℵcKLP *pl* sy ς   **16.** 2 *σαββατου*] *-τω* ℵ*: *-των* ℵc *1739 pl* arm bo ς   3 (*δοκιμασητε, δι επιστολων* Rm] *δοκ. δι επιστολων,* ς Rt)   6 *δε*] *om* 𝔭46 vg(2) Ambr | *καταμενω* **B** *1739 pc*; R] *παραμ-* 𝔭46ℵAD(G) *pl* ς | *και*] *om* 𝔭46B *1739 pc* syp

Ac. 18. 21 ἄρτι ἐν παρόδῳ ἰδεῖν· ἐλπίζω γὰρ χρόνον τινὰ
Ac. 19. 1, 10 8 ἐπιμεῖναι πρὸς ὑμᾶς, ἐὰν ὁ Κύριος ἐπιτρέψῃ. ἐπι-
2 Co. 2. 12 9 μενῶ δὲ ἐν Ἐφέσῳ ἕως τῆς Πεντηκοστῆς· θύρα
Col. 4. 3
Rev. 3. 8 γάρ μοι ἀνέῳγεν μεγάλη καὶ ἐνεργής, καὶ ἀντικεί-
4. 17
Ph. 2. 20 10 μενοι πολλοί. Ἐὰν δὲ ἔλθῃ Τιμόθεος, βλέ-
πετε ἵνα ἀφόβως γένηται πρὸς ὑμᾶς· τὸ γὰρ ἔργον
6
1 Ti. 4. 12 11 Κυρίου ἐργάζεται ὡς κἀγώ· μή τις οὖν αὐτὸν
ἐξουθενήσῃ. προπέμψατε δὲ αὐτὸν ἐν εἰρήνῃ, ἵνα
ἔλθῃ πρός με· ἐκδέχομαι γὰρ αὐτὸν μετὰ τῶν
1. 12; 3. 6 12 ἀδελφῶν. Περὶ δὲ Ἀπολλῶ τοῦ ἀδελφοῦ,
πολλὰ παρεκάλεσα αὐτὸν ἵνα ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς
μετὰ τῶν ἀδελφῶν· καὶ πάντως οὐκ ἦν θέλημα ἵνα
Ps. 31. 24
LXX 13 νῦν ἔλθῃ, ἐλεύσεται δὲ ὅταν εὐκαιρήσῃ. Γρηγο-
Eph. 6. 10 ρεῖτε, στήκετε ἐν τῇ πίστει, ἀνδρίζεσθε, κρα-
14 ταιοῦσθε. πάντα ὑμῶν ἐν ἀγάπῃ γινέσθω.
15 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί· οἴδατε τὴν οἰκίαν
1. 16
Ro. 16. 5 Στεφανᾶ, ὅτι ἐστὶν ἀπαρχὴ τῆς Ἀχαΐας καὶ εἰς
Ph. 2. 29 16 διακονίαν τοῖς ἁγίοις ἔταξαν ἑαυτούς· ἵνα καὶ
ὑμεῖς ὑποτάσσησθε τοῖς τοιούτοις καὶ παντὶ τῷ
17 συνεργοῦντι καὶ κοπιῶντι. χαίρω δὲ ἐπὶ τῇ
παρουσίᾳ Στεφανᾶ καὶ Φορτουνάτου καὶ Ἀχαϊ-
κοῦ, ὅτι τὸ ὑμέτερον ὑστέρημα οὗτοι ἀνεπλήρω-
1 Th. 5. 12 18 σαν· ἀνέπαυσαν γὰρ τὸ ἐμὸν πνεῦμα καὶ τὸ ὑμῶν.
ἐπιγινώσκετε οὖν τοὺς τοιούτους.
Ac. 18. 2, 18,
26 19 Ἀσπάζονται ὑμᾶς αἱ ἐκκλησίαι τῆς Ἀσίας.
Ro. 16. 3, 5 ἀσπάζεται ὑμᾶς ἐν Κυρίῳ πολλὰ Ἀκύλας καὶ

---

8 (επιμενῶ] -μένω B^{c}P *al*) 12 αδελφου] *add* δηλῶ υμιν οτι ℵ*D*G vg$^{s, cl}$ Ambst 15 Στεφανα] *add* και Φορτουνατου D *al c e* vg^{w} arm: *add* κ. Φ. και Αχαικου G *al* vg$^{s, cl}$ sy^{h} | Αχαιας] Ασιας 𝔭^{46} 19 *vs. om* A *110* | αι εκκλ. της Ασιας. ασπαζ. υμ.] *om* 𝔭^{46} 69 326 *pc* Pelag

Πρῖσκα σὺν τῇ κατ' οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίᾳ. ἀ- 20   Ro. 16. 16
σπάζονται ὑμᾶς οἱ ἀδελφοὶ πάντες. Ἀσπάσασθε   2 Co. 13. 12
ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἁγίῳ.   Ὁ ἀσπασμὸς τῇ 21   1 P. 5. 14 Col. 4. 18
ἐμῇ χειρὶ Παύλου. εἴ τις οὐ φιλεῖ τὸν Κύριον, 22   2 Th. 3. 17
ἤτω ἀνάθεμα. μαρανα θα. | ἡ χάρις τοῦ Κυρίου 23   Gal. 1. 8, 9
Ἰησοῦ μεθ' ὑμῶν. ἡ ἀγάπη μου μετὰ πάντων 24
ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Β

ΠΑΥΛΟΣ ἀπόστολος Χριστοῦ Ἰησοῦ διὰ θελή-   1 Co. 1. 1
ματος Θεοῦ καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφὸς τῇ ἐκκλησίᾳ
τοῦ Θεοῦ τῇ οὔσῃ ἐν Κορίνθῳ σὺν τοῖς ἁγίοις
πᾶσιν τοῖς οὖσιν ἐν ὅλῃ τῇ Ἀχαΐᾳ· χάρις ὑμῖν καὶ 2   Ro. 1. 7
εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ Πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ
Χριστοῦ.

Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν 3   Ro. 15. 5
Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ Πατὴρ τῶν οἰκτιρμῶν καὶ Θεὸς   Eph. 1. 3 1 P. 1. 3
πάσης παρακλήσεως, ὁ παρακαλῶν ἡμᾶς ἐπὶ πάσῃ 4
τῇ θλίψει ἡμῶν, εἰς τὸ δύνασθαι ἡμᾶς παρακαλεῖν

---

19 *Πρισκα* ℵB *pc c r* vg^{w}; R] *Πρισκιλλα* ADG *pl* vg$^{s, cl}$ sy ς| *εκκλησια*] *add παρ οις και ξενιζομαι* DG* it vg$^{s, cl}$ 22 (*μαρανα θα* (Rev. 22. 20)] *μαραν αθα* vg^{cl} ς; R)   23 *Ιησου* ℵB *al f* vg^{w}] *add Χριστου* ADG *pm* vg$^{s, cl}$ sy ς; R   24 *fin.* BFM *33 1739 pc f g r* Ambst] *add αμην* ℵAD *pl* vg sy^{h} ς; R: *add γενηθητω γενηθητω* G^{o}

Subscriptio: *εγραφη απο Φιλιππων* (*add της Μακεδονιας 241 al*) *δια Στεφανα και Φορτουνατου και Αχαικου* (*Κουαρτου 205 209*) *και Τιμοθεου* ς: *εγρ. υπο Παυλου και Σωσθενους 104*: *εγρ. απο Εφεσου* P *al* (*add της Ασιας 462 al*)

21 πρὸς δόξαν δι' ἡμῶν. ὁ δὲ βεβαιῶν ἡμᾶς σὺν ὑμῖν
1 Jn. 2. 27 22 εἰς Χριστὸν καὶ χρίσας ἡμᾶς Θεός, ὁ καὶ σφραγι-
5. 5 Ro. 8. 16 σάμενος ἡμᾶς καὶ δοὺς τὸν ἀρραβῶνα τοῦ Πνεύ-
Eph. 1. 13, 14 ματος ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν.
23 Ἐγὼ δὲ μάρτυρα τὸν Θεὸν ἐπικαλοῦμαι ἐπὶ τὴν
11. 31 Ro. 1. 9 ἐμὴν ψυχήν, ὅτι φειδόμενος ὑμῶν οὐκέτι ἦλθον
1 P. 5. 3 24 εἰς Κόρινθον. οὐχ ὅτι κυριεύομεν ὑμῶν τῆς πί-
στεως, ἀλλὰ συνεργοί ἐσμεν τῆς χαρᾶς ὑμῶν· τῇ
12. 21 **2** γὰρ πίστει ἑστήκατε. ἔκρινα δὲ ἐμαυτῷ τοῦτο,
1 Co. 4. 21 2 τὸ μὴ πάλιν ἐν λύπῃ πρὸς ὑμᾶς ἐλθεῖν. εἰ γὰρ ἐγὼ
λυπῶ ὑμᾶς, καὶ τίς ὁ εὐφραίνων με εἰ μὴ ὁ λυπού-
1 Co. 5 3 μενος ἐξ ἐμοῦ; καὶ ἔγραψα τοῦτο αὐτὸ ἵνα μὴ
ἐλθὼν λύπην σχῶ ἀφ' ὧν ἔδει με χαίρειν, πεποι-
θὼς ἐπὶ πάντας ὑμᾶς ὅτι ἡ ἐμὴ χαρὰ πάντων ὑμῶν
Ac. 20. 31 4 ἐστιν. ἐκ γὰρ πολλῆς θλίψεως καὶ συνοχῆς καρ-
δίας ἔγραψα ὑμῖν διὰ πολλῶν δακρύων, οὐχ ἵνα
λυπηθῆτε, ἀλλὰ τὴν ἀγάπην ἵνα γνῶτε ἣν ἔχω
1 Co. 5. 1 5 περισσοτέρως εἰς ὑμᾶς. Εἰ δέ τις λελύπηκεν,
οὐκ ἐμὲ λελύπηκεν, ἀλλὰ ἀπὸ μέρους, ἵνα μὴ ἐπι-
6 βαρῶ, πάντας ὑμᾶς. ἱκανὸν τῷ τοιούτῳ ἡ ἐπι-
7 τιμία αὕτη ἡ ὑπὸ τῶν πλειόνων, ὥστε τοὐναντίον
μᾶλλον ὑμᾶς χαρίσασθαι καὶ παρακαλέσαι, μή
πως τῇ περισσοτέρᾳ λύπῃ καταποθῇ ὁ τοιοῦτος.
8 διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς κυρῶσαι εἰς αὐτὸν ἀγάπην·
7. 15 9 εἰς τοῦτο γὰρ καὶ ἔγραψα, ἵνα γνῶ τὴν δοκιμὴν
Lk. 10. 16 10 ὑμῶν, εἰ εἰς πάντα ὑπήκοοί ἐστε. ᾧ δέ τι χαρί-
ζεσθε, κἀγώ· καὶ γὰρ ἐγὼ ὃ κεχάρισμαι, εἴ τι

---

1 δε (τε D*) ℵAG *pl* lat sy^p ς; R^t] *γαρ* 𝔭^46 B *69 r* sy^h sa; R^m 3 *λυπην*] *add* (Phil. 2. 27) *επι λυπην* DG *1739* lat sy^h 7 *μαλλον υμας* R^t] *υμ. μ.* DG *33*: *om* *μαλλ.* AB sy^p sa; R^m 9 *ει*] *ῃ* AB *pc*; R^m: *om* 𝔭^46

κεχάρισμαι, δι' ὑμᾶς ἐν προσώπῳ Χριστοῦ, | ἵνα 11 Lk. 22. 31
μὴ πλεονεκτηθῶμεν ὑπὸ τοῦ Σατανᾶ· οὐ γὰρ
αὐτοῦ τὰ νοήματα ἀγνοοῦμεν. Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν 12
Τρῳάδα εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, καὶ θύρας Ac. 14. 27
μοι ἀνεῳγμένης ἐν Κυρίῳ, οὐκ ἔσχηκα ἄνεσιν τῷ 13 1 Co. 16. 9
πνεύματί μου τῷ μὴ εὑρεῖν με Τίτον τὸν ἀδελφόν
μου, ἀλλὰ ἀποταξάμενος αὐτοῖς ἐξῆλθον εἰς Ac. 20. 1
Μακεδονίαν. Τῷ δὲ Θεῷ χάρις τῷ πάντοτε θριαμ- 14
βεύοντι ἡμᾶς ἐν τῷ Χριστῷ καὶ τὴν ὀσμὴν τῆς
γνώσεως αὐτοῦ φανεροῦντι δι' ἡμῶν ἐν παντὶ
τόπῳ· ὅτι Χριστοῦ εὐωδία ἐσμὲν τῷ Θεῷ ἐν τοῖς 15 1 Co. 1. 18
σωζομένοις καὶ ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις, οἷς μὲν 16 Lk. 2. 34
ὀσμὴ ἐκ θανάτου εἰς θάνατον, οἷς δὲ ὀσμὴ ἐκ ζωῆς 3. 5, 6
εἰς ζωήν. καὶ πρὸς ταῦτα τίς ἱκανός; | οὐ γάρ 17
ἐσμεν ὡς οἱ πολλοὶ καπηλεύοντες τὸν λόγον τοῦ 1. 12
Θεοῦ, ἀλλ' ὡς ἐξ εἰλικρινίας, ἀλλ' ὡς ἐκ Θεοῦ 1 P. 4. 11
κατέναντι Θεοῦ ἐν Χριστῷ λαλοῦμεν.

Ἀρχόμεθα πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνειν; ἢ μὴ **3** 5. 12
χρῄζομεν ὥς τινες συστατικῶν ἐπιστολῶν πρὸς Ro. 16. 1; Ac. 18. 27
ὑμᾶς ἢ ἐξ ὑμῶν; ἡ ἐπιστολὴ ἡμῶν ὑμεῖς ἐστε, 2 1 Co. 9. 2
ἐνγεγραμμένη ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, γινωσκο-
μένη καὶ ἀναγινωσκομένη ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων,
φανερούμενοι ὅτι ἐστὲ ἐπιστολὴ Χριστοῦ διακονη- 3 Ex. 24. 12; 31. 18; 34. 1
θεῖσα ὑφ' ἡμῶν, ἐνγεγραμμένη οὐ μέλανι ἀλλὰ Pr. 3. 3; 7. 3
Πνεύματι Θεοῦ ζῶντος, οὐκ ἐν πλαξὶν λιθίναις ἀλλ' Ezk. 11. 19; 36. 26
ἐν πλαξὶν καρδίαις σαρκίναις. Jer. 31. 33; Ro. 15. 16

---

14 δε] *om* 𝔭[46] Vigil[pt] 16 εκ 1° 2° ℵAB *69 pc* Cl Or; R] *om* DG *p!* lat sy ς 17 πολλοι ℵAB *pm* lat co Ir ς; R] λοιποι 𝔭[46]D°G *al* sy Mcion **3.** 1 η 1°] ει A *pm* ς 2 ημων 2°] υμ- ℵ *33 pc* 3 ενγεγραμμ.] *praem* και 𝔭[46]B *1739 pc* vg arm | καρδιαις] καρδιας FK *pm* latt sy[p] arm Ir Or Eus ς

4 Πεποίθησιν δὲ τοιαύτην ἔχομεν διὰ τοῦ Χρι-
2. 16 5 στοῦ πρὸς τὸν Θεόν. οὐχ ὅτι ἀφ᾽ ἑαυτῶν ἱκανοί
ἐσμεν λογίσασθαί τι ὡς ἐξ ἑαυτῶν, ἀλλ᾽ ἡ ἱκα-
Jer. 31. 31 6 νότης ἡμῶν ἐκ τοῦ Θεοῦ, ὃς καὶ ἱκάνωσεν ἡμᾶς
1 Co. 11. 25 διακόνους καινῆς διαθήκης, οὐ γράμματος ἀλλὰ
Ro. 7. 6 Jn. 6. 63 πνεύματος· τὸ γὰρ γράμμα ἀποκτείνει, τὸ δὲ
7 πνεῦμα ζωοποιεῖ. Εἰ δὲ ἡ διακονία τοῦ θανάτου
ἐν γράμμασιν ἐντετυπωμένη λίθοις ἐγενήθη ἐν
δόξῃ, ὥστε μὴ δύνασθαι ἀτενίσαι τοὺς υἱοὺς
Ex. 34. 30 Ἰσραηλ εἰς τὸ πρόσωπον **Μωϋσέως** διὰ **τὴν δόξαν**
Gal. 3. 2, 5 8 **τοῦ προσώπου αὐτοῦ** τὴν καταργουμένην, πῶς οὐχὶ
μᾶλλον ἡ διακονία τοῦ πνεύματος ἔσται ἐν δόξῃ;
Dt. 27. 26 9 εἰ γὰρ ἡ διακονία τῆς κατακρίσεως δόξα, πολλῷ
Ro. 1. 17; 3. 21 μᾶλλον περισσεύει ἡ διακονία τῆς δικαιοσύνης
Ex. 34. 29 ss 10 δόξῃ. καὶ γὰρ οὐ **δεδόξασται τὸ δεδοξασμένον** ἐν
τούτῳ τῷ μέρει εἵνεκεν τῆς ὑπερβαλλούσης δόξης.
11 εἰ γὰρ τὸ καταργούμενον διὰ δόξης, πολλῷ μᾶλ-
12 λον τὸ μένον ἐν δόξῃ. Ἔχοντες οὖν τοιαύτην
13 ἐλπίδα πολλῇ παρρησίᾳ χρώμεθα, καὶ οὐ καθάπερ
Ex. 34. 33, 35 **Μωϋσῆς ἐτίθει κάλυμμα ἐπὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ,**
πρὸς τὸ μὴ ἀτενίσαι τοὺς υἱοὺς Ἰσραηλ εἰς τὸ τέλος
14 τοῦ καταργουμένου. ἀλλὰ ἐπωρώθη τὰ νοήματα
αὐτῶν. ἄχρι γὰρ τῆς σήμερον ἡμέρας τὸ αὐτὸ
κάλυμμα ἐπὶ τῇ ἀναγνώσει τῆς παλαιᾶς διαθήκης
Ro. 11. 25 μένει, μὴ ἀνακαλυπτόμενον ὅτι ἐν Χριστῷ καταρ-
15 γεῖται· ἀλλ᾽ ἕως σήμερον ἡνίκα ἂν ἀναγινώσκηται

---

6 αποκτεινει (-κτεννει 𝔭46c ℵGK *al* Mcion) B *pc* ϛ; R] -κτενεῖ 𝔭46* AD *al*   7 γραμμασιν] -ατι BD*°G *pc* sy[p]   9 η διακονια 1° B *pm c* vg ϛ; R[t]] τη -ιᾳ 𝔭46 ℵADG *1739 al e* sy; R[m] | δοξη] εν δ. DG *pl* lat ϛ   13 τελος] προσωπον A *pc* vg   14 (μενει, μη ανακαλ. οτι R[m]] μενει μη ανακαλ., οτι ϛ R[t])

Μωϋσῆς κάλυμμα ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτῶν κεῖται· Ro. 11. 23, 26
ἡνίκα δὲ ἐὰν ἐπιστρέψῃ πρὸς Κύριον, **περιαιρεῖται** 16 Ex. 34. 34
τὸ κάλυμμα. ὁ δὲ Κύριος τὸ Πνεῦμά ἐστιν· οὗ δὲ 17 Jn. 7. 39; 8. 36
τὸ Πνεῦμα Κυρίου, ἐλευθερία. ἡμεῖς δὲ πάντες 18 Ro. 8. 2
ἀνακεκαλυμμένῳ προσώπῳ **τὴν δόξαν Κυρίου** κατ- Ex. 16. 7, 10; 24. 17
οπτριζόμενοι τὴν αὐτὴν εἰκόνα μεταμορφούμεθα
ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν, καθάπερ ἀπὸ Κυρίου Πνεύ-
ματος.

Διὰ τοῦτο, ἔχοντες τὴν διακονίαν ταύτην, καθὼς **4** 3. 6
ἠλεήθημεν, οὐκ ἐγκακοῦμεν, | ἀλλὰ ἀπειπάμεθα 2 1 Co. 7. 25
τὰ κρυπτὰ τῆς αἰσχύνης, μὴ περιπατοῦντες ἐν
πανουργίᾳ μηδὲ δολοῦντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, 2. 17
ἀλλὰ τῇ φανερώσει τῆς ἀληθείας συνιστάνοντες 1 Th. 2. 5
ἑαυτοὺς πρὸς πᾶσαν συνείδησιν ἀνθρώπων ἐνώ-
πιον τοῦ Θεοῦ. εἰ δὲ καὶ ἔστιν κεκαλυμμένον τὸ 3
εὐαγγέλιον ἡμῶν, ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις ἐστὶν 1 Co. 1. 18
κεκαλυμμένον, ἐν οἷς ὁ θεὸς τοῦ αἰῶνος τούτου 4 Eph. 2. 2
ἐτύφλωσεν τὰ νοήματα τῶν ἀπίστων εἰς τὸ μὴ 2 Th. 2. 11
αὐγάσαι τὸν φωτισμὸν τοῦ εὐαγγελίου τῆς δόξης He. 1. 3
τοῦ Χριστοῦ, ὅς ἐστιν εἰκὼν τοῦ Θεοῦ. οὐ γὰρ 5 Col. 1. 15
ἑαυτοὺς κηρύσσομεν ἀλλὰ Χριστὸν Ἰησοῦν Κύ- 1. 24
ριον, ἑαυτοὺς δὲ δούλους ὑμῶν διὰ Ἰησοῦν. ὅτι ὁ 6 Gn. 1. 3
Θεὸς ὁ εἰπών, Ἐκ σκότους φῶς λάμψει, ὃς ἔλαμ- Is. 9. 1
ψεν ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν πρὸς φωτισμὸν τῆς

---

17 *Κυριου*] *το Αγιον* **L**: *om* *322 323* 18 *παντες*] *om* $\mathfrak{p}^{46}$ *m* vg(A) Or Aug | *κατοπτριζομενοι τ. α. ε. μεταμορφουμεθα*] *-ζομεθα οι τ. α. ε. -φουμενοι* $\mathfrak{p}^{46}$ (A *33* Or^{pt})
4. 4 *αυγασαι*] *καταυγ-* **D** *al*: *διαυγ-* **A** *33* *pc* Mcion: *add* *αυτοις* **KLP** *pm m* vg sy Mcion ς 5 *Ιησουν* 2°] *Ιησου* $\mathfrak{p}^{46}$ℵ*A* *pc* lat Mcion; R^{m} 6 *λαμψει* $\mathfrak{p}^{46}$ℵ*ABD* *1739* sy Cl; R] *-ψαι* **G** *pl* latt Mcion Tert Or ς | *ος*] *om* **D*G** it Mcion Chr

8. 18 γνώσεως τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ ἐν προσώπῳ Χρι-
στοῦ.
5. 1 7 Ἔχομεν δὲ τὸν θησαυρὸν τοῦτον ἐν ὀστρακί-
Ac. 9. 15 νοις σκεύεσιν, ἵνα ἡ ὑπερβολὴ τῆς δυνάμεως ᾖ τοῦ
1. 8; 7. 5 8 Θεοῦ καὶ μὴ ἐξ ἡμῶν· ἐν παντὶ θλιβόμενοι ἀλλ'
οὐ στενοχωρούμενοι, ἀπορούμενοι ἀλλ' οὐκ ἐξα-
9 πορούμενοι, διωκόμενοι ἀλλ' οὐκ ἐγκαταλειπό-
μενοι, καταβαλλόμενοι ἀλλ' οὐκ ἀπολλύμενοι,
1 Co. 15. 31 10 πάντοτε τὴν νέκρωσιν τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι
περιφέροντες, ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ
Ro. 8. 36 11 σώματι ἡμῶν φανερωθῇ. ἀεὶ γὰρ ἡμεῖς οἱ ζῶντες
εἰς θάνατον παραδιδόμεθα διὰ Ἰησοῦν, ἵνα καὶ
ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ φανερωθῇ ἐν τῇ θνητῇ σαρκὶ
12 ἡμῶν. ὥστε ὁ θάνατος ἐν ἡμῖν ἐνεργεῖται, ἡ δὲ
13 ζωὴ ἐν ὑμῖν. ἔχοντες δὲ τὸ αὐτὸ πνεῦμα τῆς
Ps. 116. 10 πίστεως, κατὰ τὸ γεγραμμένον, **Ἐπίστευσα, διὸ
ἐλάλησα,** καὶ ἡμεῖς πιστεύομεν, διὸ καὶ λαλοῦμεν,
1 Co. 6. 14 14 εἰδότες ὅτι ὁ ἐγείρας τὸν Κύριον Ἰησοῦν καὶ ἡμᾶς
1. 3–6 15 σὺν Ἰησοῦ ἐγερεῖ καὶ παραστήσει σὺν ὑμῖν. τὰ
γὰρ πάντα δι' ὑμᾶς, ἵνα ἡ χάρις πλεονάσασα διὰ
τῶν πλειόνων τὴν εὐχαριστίαν περισσεύσῃ εἰς τὴν
16 δόξαν τοῦ Θεοῦ. Διὸ οὐκ ἐγκακοῦμεν, ἀλλ'
10 εἰ καὶ ὁ ἔξω ἡμῶν ἄνθρωπος διαφθείρεται, ἀλλ' ὁ
Eph. 3. 16 17 ἔσω ἡμῶν ἀνακαινοῦται ἡμέρᾳ καὶ ἡμέρᾳ. τὸ γὰρ
Ro. 8. 17, 18 παραυτίκα ἐλαφρὸν τῆς θλίψεως καθ' ὑπερβολὴν
εἰς ὑπερβολὴν αἰώνιον βάρος δόξης κατεργάζεται

---

6 *της δοξης*] *om 33 pc* Mcion | *του Θεου*] *αυτου* 𝔭[46]*D*G it Mcion   11 *αει*] *ει* 𝔭[46]G sy[p] Ir Tert Ambst   14 *Κυριον*] *om* 𝔭[46]B *1739 pc c r* vg sa arm Or Tert; R[m] | *συν Ι.*] *δια Ι.* KL *pm* sy ς   17 *ελαφρον*] *praem προσκαιρον και* D*G lat sy[p] | *θλιψεως* 𝔭[46](B) sy[p] Chr] *add ημων* ℵDG *pl* latt co ς; R

ἡμῖν, μὴ σκοπούντων ἡμῶν τὰ βλεπόμενα ἀλλὰ 18 He. 11. 1, 3
τὰ μὴ βλεπόμενα· τὰ γὰρ βλεπόμενα πρόσκαιρα, Col. 1. 16
τὰ δὲ μὴ βλεπόμενα αἰώνια.

Οἴδαμεν γὰρ ὅτι ἐὰν ἡ ἐπίγειος ἡμῶν οἰκία τοῦ 5 Job 4. 19
σκήνους καταλυθῇ, οἰκοδομὴν ἐκ Θεοῦ ἔχομεν, 2 P. 1. 13, 14
οἰκίαν ἀχειροποίητον αἰώνιον ἐν τοῖς οὐρανοῖς.
καὶ γὰρ ἐν τούτῳ στενάζομεν, τὸ οἰκητήριον ἡμῶν 2 Ro. 8. 23
τὸ ἐξ οὐρανοῦ ἐπενδύσασθαι ἐπιποθοῦντες, εἴ γε 3
καὶ ἐνδυσάμενοι οὐ γυμνοὶ εὑρεθησόμεθα. καὶ 4
γὰρ οἱ ὄντες ἐν τῷ σκήνει στενάζομεν βαρούμενοι,
ἐφ' ᾧ οὐ θέλομεν ἐκδύσασθαι ἀλλ' ἐπενδύσασθαι,
ἵνα καταποθῇ τὸ θνητὸν ὑπὸ τῆς ζωῆς. ὁ δὲ 5 1 Co. 15. 53
κατεργασάμενος ἡμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο Θεός, ὁ 1. 22
δοὺς ἡμῖν τὸν ἀρραβῶνα τοῦ Πνεύματος. Θαρ- 6 Ro. 8. 16, 23 Eph. 1. 13,
ροῦντες οὖν πάντοτε καὶ εἰδότες ὅτι ἐνδημοῦντες 14
ἐν τῷ σώματι ἐκδημοῦμεν ἀπὸ τοῦ Κυρίου· διὰ 7 He. 11. 13
πίστεως γὰρ περιπατοῦμεν, οὐ διὰ εἴδους· θαρ- 8 1 Co. 13. 12
ροῦμεν δὲ καὶ εὐδοκοῦμεν μᾶλλον ἐκδημῆσαι ἐκ Ph. 1. 23
τοῦ σώματος καὶ ἐνδημῆσαι πρὸς τὸν Κύριον.
διὸ καὶ φιλοτιμούμεθα, εἴτε ἐνδημοῦντες εἴτε ἐκ- 9 Ps. 39. 12
δημοῦντες, εὐάρεστοι αὐτῷ εἶναι. τοὺς γὰρ πάντας 10
ἡμᾶς φανερωθῆναι δεῖ ἔμπροσθεν τοῦ βήματος Ac. 17. 31
τοῦ Χριστοῦ, ἵνα κομίσηται ἕκαστος τὰ διὰ τοῦ Ro. 2. 16;
σώματος πρὸς ἃ ἔπραξεν, εἴτε ἀγαθὸν εἴτε φαῦ- 14. 10
λον.

Εἰδότες οὖν τὸν φόβον τοῦ Κυρίου ἀνθρώπους 11 4. 2
πείθομεν, Θεῷ δὲ πεφανερώμεθα· ἐλπίζω δὲ καὶ

---

3 ενδυσαμενοι] εκδ- D*(G) it Mcion Chr 4 σκηνει] *add* τουτω DG *al m* vg[s, cl] sy Mcion 8 θαρρουμεν] -ουντες ℵ *33 pc* Or Tert 10 τα δια τ. σ. προς α επρ.] α δια τ. σ. επρ. D*°G° Mcion Cl[pt] | δια] ιδια 𝔭[46] *623* lat Or[pt] | φαυλον ℵ *33 69 1739 pc*; R] κακον 𝔭[46]BDG *pl* Cl ς

3. 1 12 ἐν ταῖς συνειδήσεσιν ὑμῶν πεφανερῶσθαι. οὐ
πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνομεν ὑμῖν, ἀλλὰ ἀφορμὴν
διδόντες ὑμῖν καυχήματος ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα ἔχητε
πρὸς τοὺς ἐν προσώπῳ καυχωμένους καὶ μὴ ἐν
13 καρδίᾳ. εἴτε γὰρ ἐξέστημεν, Θεῷ· εἴτε σωφρο-
14 νοῦμεν, ὑμῖν. ἡ γὰρ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ συνέχει
ἡμᾶς, κρίναντας τοῦτο, ὅτι εἷς ὑπὲρ πάντων
Ro. 14. 7, 8 15 ἀπέθανεν· ἄρα οἱ πάντες ἀπέθανον· | καὶ ὑπὲρ πάν-
1 Ti. 2. 6 των ἀπέθανεν ἵνα οἱ ζῶντες μηκέτι ἑαυτοῖς ζῶσιν
ἀλλὰ τῷ ὑπὲρ αὐτῶν ἀποθανόντι καὶ ἐγερθέντι.
16 Ὥστε ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ νῦν οὐδένα οἴδαμεν κατὰ
Ro. 8. 1, 10 σάρκα· εἰ καὶ ἐγνώκαμεν κατὰ σάρκα Χριστόν,
Gal. 6. 15 Rev. 21. 5 17 ἀλλὰ νῦν οὐκέτι γινώσκομεν. ὥστε εἴ τις ἐν Χρι-
Is. 43. 18; 65. 17 στῷ, καινὴ κτίσις· τὰ ἀρχαῖα παρῆλθεν, ἰδοὺ
Ro. 5. 10 18 γέγονεν καινά. τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ Θεοῦ τοῦ
καταλλάξαντος ἡμᾶς ἑαυτῷ διὰ Χριστοῦ καὶ δόν-
19 τος ἡμῖν τὴν διακονίαν τῆς καταλλαγῆς, ὡς ὅτι
Ro. 3. 24, 25 Θεὸς ἦν ἐν Χριστῷ κόσμον καταλλάσσων ἑαυτῷ,
Col. 1. 19, 20 μὴ λογιζόμενος αὐτοῖς τὰ παραπτώματα αὐτῶν,
καὶ θέμενος ἐν ἡμῖν τὸν λόγον τῆς καταλλαγῆς.
Is. 52. 7 20 Ὑπὲρ Χριστοῦ οὖν πρεσβεύομεν ὡς τοῦ Θεοῦ
Jn. 8. 46 παρακαλοῦντος δι᾽ ἡμῶν· δεόμεθα ὑπὲρ Χριστοῦ,
He. 4. 15 Gal. 3. 13 21 καταλλάγητε τῷ Θεῷ. τὸν μὴ γνόντα ἁμαρτίαν
1 Co. 1. 30 Ph. 3. 9 ὑπὲρ ἡμῶν ἁμαρτίαν ἐποίησεν, ἵνα ἡμεῖς γενώ-
1 P. 2. 24 μεθα δικαιοσύνη Θεοῦ ἐν αὐτῷ.

6 Συνεργοῦντες δὲ καὶ παρακαλοῦμεν μὴ εἰς
1. 24; 5. 20 κενὸν τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ δέξασθαι ὑμᾶς·—

---

12 ημων] υμ- $\mathfrak{p}^{46}$ℵB *pc g* 14 οτι] *add* ει C* 69 *pm c f* vg sa arm ς 17 καινα] *praem* τα παντα 33 1912 *pm* $vg^{s,cl}$: *add* τα π. KLP *al* Mcion ς 19 τον λογον] το ευαγγελιον $\mathfrak{p}^{46}$: (του D*) ευαγγελιου τον λ. D*G

λέγει γάρ, 2

Καιρῷ δεκτῷ ἐπήκουσά σου Is. 49. 8
καὶ ἐν ἡμέρᾳ σωτηρίας ἐβοήθησά σοι·

ἰδοὺ νῦν καιρὸς εὐπρόσδεκτος, ἰδοῦ νῦν ἡμέρα σωτη- Lk. 4. 19, 21
ρίας·—μηδεμίαν ἐν μηδενὶ διδόντες προσκοπήν, 3
ἵνα μὴ μωμηθῇ ἡ διακονία, | ἀλλ' ἐν παντὶ συνι- 4
στάνοντες ἑαυτοὺς ὡς Θεοῦ διάκονοι, ἐν ὑπομονῇ 4. 2
πολλῇ, ἐν θλίψεσιν, ἐν ἀνάγκαις, ἐν στενοχωρίαις, 11. 23–27
| ἐν πληγαῖς, ἐν φυλακαῖς, ἐν ἀκαταστασίαις, ἐν 5
κόποις, ἐν ἀγρυπνίαις, ἐν νηστείαις, | ἐν ἁγνότητι, 6 1 Ti. 4. 12
ἐν γνώσει, ἐν μακροθυμίᾳ, ἐν χρηστότητι, ἐν Πνεύ-
ματι Ἁγίῳ, ἐν ἀγάπῃ ἀνυποκρίτῳ, | ἐν λόγῳ ἀλη- 7 1 Co. 2. 4
θείας, ἐν δυνάμει Θεοῦ· διὰ τῶν ὅπλων τῆς δικαιο-
σύνης τῶν δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν, διὰ δόξης καὶ 8
ἀτιμίας, διὰ δυσφημίας καὶ εὐφημίας· ὡς πλάνοι
καὶ ἀληθεῖς, ὡς ἀγνοούμενοι καὶ ἐπιγινωσκόμενοι, 9
ὡς ἀποθνήσκοντες καὶ ἰδοὺ ζῶμεν, ὡς παιδευόμενοι Ps. 118. 18
καὶ μὴ θανατούμενοι, ὡς λυπούμενοι ἀεὶ δὲ χαί- 10 Ph. 4. 12, 13
ροντες, ὡς πτωχοὶ πολλοὺς δὲ πλουτίζοντες, ὡς
μηδὲν ἔχοντες καὶ πάντα κατέχοντες.
Τὸ στόμα ἡμῶν ἀνέῳγεν πρὸς ὑμᾶς, Κορίνθιοι, 11
ἡ καρδία ἡμῶν πεπλάτυνται· οὐ στενοχωρεῖσθε ἐν 12 Ps. 119. 32
ἡμῖν, στενοχωρεῖσθε δὲ ἐν τοῖς σπλάγχνοις ὑμῶν·
τὴν δὲ αὐτὴν ἀντιμισθίαν, ὡς τέκνοις λέγω, πλα- 13 1 Co. 4. 14
τύνθητε καὶ ὑμεῖς.
Μὴ γίνεσθε ἑτεροζυγοῦντες ἀπίστοις· τίς γὰρ 14 Eph. 5. 11
μετοχὴ δικαιοσύνῃ καὶ ἀνομίᾳ, ἢ τίς κοινωνία

---

3 διακονια] *add* ημων DG *pc* lat sy co 9 παιδευομενοι] πειραζομ- D*G it vg(1) Ambst 14 (ανομια,] ; ς R)

15 φωτὶ πρὸς σκότος; τίς δὲ συμφώνησις Χριστοῦ
πρὸς Βελιαρ, ἢ τίς μερὶς πιστῷ μετὰ ἀπίστου;
16 τίς δὲ συγκατάθεσις ναῷ Θεοῦ μετὰ εἰδώλων;
ἡμεῖς γὰρ ναὸς Θεοῦ ἐσμεν ζῶντος· καθὼς εἶπεν
1 Co. 3. 16 ὁ Θεὸς ὅτι
'Ενοικήσω ἐν αὐτοῖς καὶ ἐνπεριπατήσω,
Lv. 26. 12 Ezk. 37. 27 καὶ ἔσομαι αὐτῶν Θεός, καὶ αὐτοὶ ἔσονταί μου λαός.
Jer. 51. 45 Is 52. 11 Rev. 18. 4
17 διὸ ἐξέλθατε ἐκ μέσου αὐτῶν
καὶ ἀφορίσθητε, λέγει Κύριος,
καὶ ἀκαθάρτου μὴ ἅπτεσθε·
Ezk. 20. 34, 41 κἀγὼ εἰσδέξομαι ὑμᾶς,
2 S. 7. 8, 14 Is. 43. 6 Jer. 31. 9; 32. 38 Hos. 1. 10
18 καὶ ἔσομαι ὑμῖν εἰς Πατέρα,
καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι εἰς υἱοὺς καὶ θυγατέρας,
λέγει Κύριος Παντοκράτωρ.
7 ταύτας οὖν ἔχοντες τὰς ἐπαγγελίας, ἀγαπητοί,
καθαρίσωμεν ἑαυτοὺς ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ σαρ-
κὸς καὶ πνεύματος, ἐπιτελοῦντες ἁγιωσύνην ἐν
φόβῳ Θεοῦ.
12. 17 Ac. 20. 33 6. 11–13
2 Χωρήσατε ἡμᾶς· οὐδένα ἠδικήσαμεν, οὐδένα
3 ἐφθείραμεν, οὐδένα ἐπλεονεκτήσαμεν. πρὸς κατά-
κρισιν οὐ λέγω· προείρηκα γὰρ ὅτι ἐν ταῖς καρ-
δίαις ἡμῶν ἐστε εἰς τὸ συναποθανεῖν καὶ συνζῆν.
4 πολλή μοι παρρησία πρὸς ὑμᾶς, πολλή μοι καύχη-
σις ὑπὲρ ὑμῶν· πεπλήρωμαι τῇ παρακλήσει, ὑπερ-
περισσεύομαι τῇ χαρᾷ ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει ἡμῶν.

---

15 *Χριστου*] *Χριστω* DG *pl* ς | *Βελιαρ* 𝔭46ℵB *pm* vg(F) sy^h Cl Or ς; R^m] -*λιαλ* *pc c g t* vg Tert Ambst; R^t: -*λιαβ* G° *d* Pelag: -*λιαν* D°K 69 sy^hmg | *πιστω*] *πιστου* B *pc* 16 *ημεις . . . εσμεν*] *υμεις . . . εστε* 𝔭46G *pm* lat sy ς | *ναος*] *ναοι* ℵ* *1739 pc* Cl | *οτι*] *om* 𝔭46 69 Aug^pt 7. 1 (*σαρκος και πν.*,] *σαρκος, και πν.*) | *πνευματος*] (1 Co. 13. 5) [illegible] Mcion | *φοβω*] *αγαπη* 𝔭46

Καὶ γὰρ ἐλθόντων ἡμῶν εἰς Μακεδονίαν οὐδε- 5 Ac. 20. 1, 2
μίαν ἔσχηκεν ἄνεσιν ἡ σὰρξ ἡμῶν, ἀλλ' ἐν παντὶ
θλιβόμενοι· ἔξωθεν μάχαι, ἔσωθεν φόβοι. ἀλλ' 6 1. 3, 4; 2. 13
ὁ παρακαλῶν τοὺς ταπεινοὺς παρεκάλεσεν ἡμᾶς ὁ Is. 49. 13
Θεὸς ἐν τῇ παρουσίᾳ Τίτου· οὐ μόνον δὲ ἐν τῇ 7
παρουσίᾳ αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ παρακλήσει ᾗ
παρεκλήθη ἐφ' ὑμῖν, ἀναγγέλλων ἡμῖν τὴν ὑμῶν
ἐπιπόθησιν, τὸν ὑμῶν ὀδυρμόν, τὸν ὑμῶν ζῆλον
ὑπὲρ ἐμοῦ, ὥστε με μᾶλλον χαρῆναι. Ὅτι εἰ καὶ 8 2. 4
ἐλύπησα ὑμᾶς ἐν τῇ ἐπιστολῇ, οὐ μεταμέλομαι·
εἰ καὶ μετεμελόμην, βλέπω ὅτι ἡ ἐπιστολὴ ἐκείνη
εἰ καὶ πρὸς ὥραν ἐλύπησεν ὑμᾶς, | νῦν χαίρω, οὐχ 9
ὅτι ἐλυπήθητε, ἀλλ' ὅτι ἐλυπήθητε εἰς μετάνοιαν·
ἐλυπήθητε γὰρ κατὰ Θεόν, ἵνα ἐν μηδενὶ ζημιω-
θῆτε ἐξ ἡμῶν. ἡ γὰρ κατὰ Θεὸν λύπη μετάνοιαν 10 Mt. 27. 3–5
εἰς σωτηρίαν ἀμεταμέλητον ἐργάζεται· ἡ δὲ τοῦ He. 12. 17
κόσμου λύπη θάνατον κατεργάζεται. ἰδοὺ γὰρ 11
αὐτὸ τοῦτο τὸ κατὰ Θεὸν λυπηθῆναι πόσην κατειρ-
γάσατο ὑμῖν σπουδήν, ἀλλὰ ἀπολογίαν, ἀλλὰ ἀγα-
νάκτησιν, ἀλλὰ φόβον, ἀλλὰ ἐπιπόθησιν, ἀλλὰ
ζῆλον, ἀλλὰ ἐκδίκησιν. ἐν παντὶ συνεστήσατε
ἑαυτοὺς ἁγνοὺς εἶναι τῷ πράγματι. ἄρα εἰ καὶ 12
ἔγραψα ὑμῖν, οὐχ ἕνεκεν τοῦ ἀδικήσαντος οὐδὲ
ἕνεκεν τοῦ ἀδικηθέντος, ἀλλ' ἕνεκεν τοῦ φανερω-

---

5 φοβοι] φοβος 𝔭[46] *1836* Tert 8 επιστολη 1°] *praem* προτερα *2005* sy[h]: *add* μου D*G it | (μεταμελομαι· . . . μετεμελομην,] , . . . · ς R) | ει 2°] *add* δε **B** | βλεπω **BD*** Ambst; R[m]] βλ. γαρ ℵG *pl* sy bo ς; R[t]: βλεπων 𝔭[46] *c* vg sa | (υμας (2°) ,] . ς R) 11 λυπηθηναι] *add* υμας D *pl* lat Cl ς | επιποθησιν] -θιαν 𝔭[46]ℵ* *1 1611** *2005* 12 ουδε] *praem* αλλ **B** *69 pc*

θῆναι τὴν σπουδὴν ὑμῶν τὴν ὑπὲρ ἡμῶν πρὸς
13 *ὑμᾶς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. διὰ τοῦτο παρακεκλή-*
μεθα. Ἐπὶ δὲ τῇ παρακλήσει ἡμῶν περισσο-
τέρως μᾶλλον ἐχάρημεν ἐπὶ τῇ χαρᾷ Τίτου, ὅτι
ἀναπέπαυται τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἀπὸ πάντων ὑμῶν·
14 *ὅτι εἴ τι αὐτῷ ὑπὲρ ὑμῶν κεκαύχημαι, οὐ κατ-*
ησχύνθην, ἀλλ᾽ ὡς πάντα ἐν ἀληθείᾳ ἐλαλήσαμεν
ὑμῖν, οὕτως καὶ ἡ καύχησις ἡμῶν ἐπὶ Τίτου ἀλή-
15 *θεια ἐγενήθη. καὶ τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ περισ-*
σοτέρως εἰς ὑμᾶς ἐστιν ἀναμιμνῃσκομένου τὴν
2. 9 *πάντων ὑμῶν ὑπακοήν, ὡς μετὰ φόβου καὶ τρόμου*
16 *ἐδέξασθε αὐτόν. χαίρω ὅτι ἐν παντὶ θαρρῶ ἐν*
ὑμῖν.

Ro. 15. 26 **8** *Γνωρίζομεν δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὴν χάριν τοῦ*
Θεοῦ τὴν δεδομένην ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Μακε-
2 *δονίας, ὅτι ἐν πολλῇ δοκιμῇ θλίψεως ἡ περισσεία*
τῆς χαρᾶς αὐτῶν καὶ ἡ κατὰ βάθους πτωχεία αὐ-
τῶν ἐπερίσσευσεν εἰς τὸ πλοῦτος τῆς ἁπλότητος
3 *αὐτῶν· ὅτι κατὰ δύναμιν, μαρτυρῶ, καὶ παρὰ*
9. 1 Ac. 11. 29 4 *δύναμιν, αὐθαίρετοι | μετὰ πολλῆς παρακλήσεως*
δεόμενοι ἡμῶν τὴν χάριν καὶ τὴν κοινωνίαν τῆς
5 *διακονίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους, καὶ οὐ καθὼς ἠλπί-*
σαμεν, ἀλλὰ ἑαυτοὺς ἔδωκαν πρῶτον τῷ Κυρίῳ

---

12 *υμων τ. υπ. ημων*] *ημ- . . . υμ-* *462* vg Ambst : *ημ- . . . ημ-* G *d** : *υμ- . . . υμ-* ℵD*° 13 (*παρακεκλημεθα. Επι*] *-μεθα επι* ς : *-μεθα· επι* R) 14 *παντα*] *παντοτε* CG *al* sa | *καυχ. ημων*] *κ. υμ-* B *pc* | *επι Τιτου* ℵ*B *pc*] *ἡ επι Τ.* 𝔭⁴⁶C *pm* ς; R : *ἡ προς Τιτον* DGP *al* lat sy 8. 2 *βαθους*] *βαθος* 𝔭⁴⁶D* *pc* 3 (*δυναμιν, αυθαιρ.*] *δυν. αυθ.,* ς R) 4 *αγιους*] *add δεξασθαι ημας* *5 18 al* arm Ambst ς 5 *Κυριω*] *Θεω* 𝔭⁴⁶ *547 f r* vg(2) Ambst

καὶ ἡμῖν διὰ θελήματος Θεοῦ, εἰς τὸ παρακαλέσαι 6
ἡμᾶς Τίτον, ἵνα καθὼς προενήρξατο οὕτως καὶ
ἐπιτελέσῃ εἰς ὑμᾶς καὶ τὴν χάριν ταύτην. ἀλλ' 7 1 Co. 1. 5
ὥσπερ ἐν παντὶ περισσεύετε, πίστει καὶ λόγῳ καὶ
γνώσει καὶ πάσῃ σπουδῇ καὶ τῇ ἐξ ἡμῶν ἐν ὑμῖν
ἀγάπῃ, ἵνα καὶ ἐν ταύτῃ τῇ χάριτι περισσεύητε.
Οὐ κατ' ἐπιταγὴν λέγω, ἀλλὰ διὰ τῆς ἑτέρων 8
σπουδῆς καὶ τὸ τῆς ὑμετέρας ἀγάπης γνήσιον
δοκιμάζων· γινώσκετε γὰρ τὴν χάριν τοῦ Κυρίου 9
ἡμῶν Ἰησοῦ [Χριστοῦ], ὅτι δι' ὑμᾶς ἐπτώχευσεν Mt. 8. 20
πλούσιος ὤν, ἵνα ὑμεῖς τῇ ἐκείνου πτωχείᾳ πλου-
τήσητε. καὶ γνώμην ἐν τούτῳ δίδωμι· τοῦτο γὰρ 10
ὑμῖν συμφέρει, οἵτινες οὐ μόνον τὸ ποιῆσαι ἀλλὰ
καὶ τὸ θέλειν προενήρξασθε ἀπὸ πέρυσι· νυνὶ δὲ 11
καὶ τὸ ποιῆσαι ἐπιτελέσατε, ὅπως καθάπερ ἡ
προθυμία τοῦ θέλειν, οὕτως καὶ τὸ ἐπιτελέσαι ἐκ
τοῦ ἔχειν. εἰ γὰρ ἡ προθυμία πρόκειται, καθὸ 12 Pr. 3. 27, 28 Mk. 12. 44
ἐὰν ἔχῃ εὐπρόσδεκτος, οὐ καθὸ οὐκ ἔχει. οὐ γὰρ 13
ἵνα ἄλλοις ἄνεσις, ὑμῖν θλῖψις· ἀλλ' ἐξ ἰσότητος
| ἐν τῷ νῦν καιρῷ τὸ ὑμῶν περίσσευμα εἰς τὸ 14 9. 12
ἐκείνων ὑστέρημα, ἵνα καὶ τὸ ἐκείνων περίσσευμα
γένηται εἰς τὸ ὑμῶν ὑστέρημα, ὅπως γένηται
ἰσότης, | καθὼς γέγραπται, Ὁ τὸ πολὺ οὐκ ἐπλεό- 15 Ex. 16. 18
νασεν, καὶ ὁ τὸ ὀλίγον οὐκ ἠλαττόνησεν. *Χάρις* 16
δὲ τῷ Θεῷ τῷ διδόντι τὴν αὐτὴν σπουδὴν ὑπὲρ
ὑμῶν ἐν τῇ καρδίᾳ Τίτου, ὅτι τὴν μὲν παράκλησιν 17
ἐδέξατο, σπουδαιότερος δὲ ὑπάρχων αὐθαίρετος

---

7 *εξ ημων εν υμιν* 𝔭^{46}B *69 1739 al r* sy^{p} bo arm Or; R^{m}] *εξ υμ- εν ημ-* ℵDG *pm* lat sy^{h} ς; R^{t} 9 *Χριστου*] *om* B sa | *υμας*] *ημ-* CK *69 pm* Or 13 (*ισοτητος*]· R) 14 *γενηται* 1°] *om* 𝔭^{46} *206 1739 1799*

18 ἐξῆλθεν πρὸς ὑμᾶς. συνεπέμψαμεν δὲ μετ᾽ αὐ-
τοῦ τὸν ἀδελφὸν οὗ ὁ ἔπαινος ἐν τῷ εὐαγγελίῳ
Gal. 2. 10 19 διὰ πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν, οὐ μόνον δὲ ἀλλὰ
καὶ χειροτονηθεὶς ὑπὸ τῶν ἐκκλησιῶν συνέκδημος
ἡμῶν ἐν τῇ χάριτι ταύτῃ τῇ διακονουμένῃ ὑφ᾽
ἡμῶν πρὸς τὴν αὐτοῦ τοῦ Κυρίου δόξαν καὶ προ-
20 θυμίαν ἡμῶν, | στελλόμενοι τοῦτο, μή τις ἡμᾶς
μωμήσηται ἐν τῇ ἁδρότητι ταύτῃ τῇ διακονουμένῃ
Pr. 3. 4 LXX 21 ὑφ᾽ ἡμῶν· προνοοῦμεν γὰρ καλὰ οὐ μόνον ἐνώπιον
22 Κυρίου ἀλλὰ καὶ ἐνώπιον ἀνθρώπων. συνεπέμψα-
μεν δὲ αὐτοῖς τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν, ὃν ἐδοκιμάσαμεν
ἐν πολλοῖς πολλάκις σπουδαῖον ὄντα, νυνὶ δὲ
πολὺ σπουδαιότερον πεποιθήσει πολλῇ τῇ εἰς
7. 13; 12. 18 Ro. 16. 7 23 ὑμᾶς. εἴτε ὑπὲρ Τίτου, κοινωνὸς ἐμὸς καὶ εἰς
ὑμᾶς συνεργός· εἴτε ἀδελφοὶ ἡμῶν, ἀπόστολοι
7. 14 24 ἐκκλησιῶν, δόξα Χριστοῦ. τὴν οὖν ἔνδειξιν τῆς
ἀγάπης ὑμῶν καὶ ἡμῶν καυχήσεως ὑπὲρ ὑμῶν
εἰς αὐτοὺς ἐνδεικνύμενοι εἰς πρόσωπον τῶν ἐκ-
κλησιῶν.

8. 4, 20 9 Περὶ μὲν γὰρ τῆς διακονίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους
8. 19 2 περισσόν μοί ἐστιν τὸ γράφειν ὑμῖν· οἶδα γὰρ τὴν
προθυμίαν ὑμῶν ἣν ὑπὲρ ὑμῶν καυχῶμαι Μακε-
δόσιν ὅτι Ἀχαΐα παρεσκεύασται ἀπὸ πέρυσι, καὶ
8. 24 3 τὸ ὑμῶν ζῆλος ἠρέθισεν τοὺς πλείονας. ἔπεμψα
δὲ τοὺς ἀδελφούς, ἵνα μὴ τὸ καύχημα ἡμῶν τὸ

---

19 *εν* B *69 1739 al* vg co arm; R] *συν* $\mathfrak{p}^{46}$ℵDG *pm* ς | *αυτου*] *om* BD*GL *al* lat arm; R 21 *προνοουμεν γαρ* $\mathfrak{p}^{46}$ℵBDGP *al* lat sy; R] *προνοουμενοι* KL *al* ς: *-μενοι γαρ* C *69 al* Cl | *Κυρ.*] *του Κ.* *489 1845*: *Θεου 241* (*του Θ.* $\mathfrak{p}^{46}$) lat 22 *πολυ*] *om* $\mathfrak{p}^{46vid}$ *206 1799* vg(1) 24 *ενδεικνυμενοι* BD*G *pc*] *ενδειξασθε* ℵ *pl* co ς; R 9. 1 *περισσον*] *-σσοτερον* $\mathfrak{p}^{46}$

ὑπὲρ ὑμῶν κενωθῇ ἐν τῷ μέρει τούτῳ, ἵνα καθὼς
ἔλεγον παρεσκευασμένοι ἦτε, μή πως ἐὰν ἔλθωσιν 4
σὺν ἐμοὶ Μακεδόνες καὶ εὕρωσιν ὑμᾶς ἀπαρα-
σκευάστους καταισχυνθῶμεν ἡμεῖς, ἵνα μὴ λέγω-
μεν ὑμεῖς, ἐν τῇ ὑποστάσει ταύτῃ. ἀναγκαῖον οὖν 5
ἡγησάμην παρακαλέσαι τοὺς ἀδελφοὺς ἵνα προ-
έλθωσιν εἰς ὑμᾶς καὶ προκαταρτίσωσιν τὴν
προεπηγγελμένην εὐλογίαν ὑμῶν, ταύτην ἑτοίμην
εἶναι οὕτως ὡς εὐλογίαν καὶ μὴ ὡς πλεονεξίαν.
Τοῦτο δέ, ὁ σπείρων φειδομένως φειδομένως καὶ 6 Pr. 11. 24 | 19. 17
θερίσει, καὶ ὁ σπείρων ἐπ' εὐλογίαις ἐπ' εὐλο-
γίαις καὶ θερίσει. ἕκαστος καθὼς προῄρηται τῇ 7 Ro. 12. 8
καρδίᾳ, μὴ ἐκ λύπης ἢ ἐξ ἀνάγκης· ἱλαρὸν γὰρ Pr. 22. 8 LXX
δότην ἀγαπᾷ ὁ Θεός. *δυνατεῖ δὲ ὁ Θεὸς πᾶσαν* 8 1 Ch. 29. 17
χάριν περισσεῦσαι εἰς ὑμᾶς, ἵνα ἐν παντὶ πάντοτε
πᾶσαν αὐτάρκειαν ἔχοντες περισσεύητε εἰς πᾶν
ἔργον ἀγαθόν, καθὼς γέγραπται, 9

Ἐσκόρπισεν, ἔδωκεν τοῖς πένησιν, Ps. 112. 9
ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα.

ὁ δὲ ἐπιχορηγῶν σπέρμα τῷ σπείροντι καὶ ἄρτον 10 Is. 55. 10
εἰς βρῶσιν *χορηγήσει καὶ πληθυνεῖ τὸν σπόρον*
ὑμῶν καὶ αὐξήσει τὰ γενήματα τῆς δικαιοσύνης ὑμῶν· Hos. 10. 12
ἐν παντὶ πλουτιζόμενοι εἰς πᾶσαν ἁπλότητα, 11 1. 11; 4. 15
ἥτις κατεργάζεται δι' ἡμῶν εὐχαριστίαν τῷ Θεῷ.
ὅτι ἡ διακονία τῆς λειτουργίας ταύτης οὐ μόνον 12

---

4 *λεγωμεν*] *λεγω* 𝔭^{46}C*DG vg(4) sa(1) Ambst | *ταυτη*] *add της καυχησεως* KLP *pl* sy ς 5 *και μη*] *μη* 𝔭^{46}א*G latt sy^{p} 9 *αιωνα*] *add του αιωνος* GK *1739 pc* vg$^{s, cl}$ 10 *σπερμα*] *σπορον* 𝔭^{46}BD*G | *χορηγησει . . . πληθυνει . . . αυξησει*] *-σαι . . -ναι . . . -σαι* KL *pl* ς: *-σαι . . . -ναι . . . -σει* G^{o}: *-σει . . . -νει . . . -σαι* 𝔭^{46} 11 *τω Θεω*] *Θεω* D*: *Θεου* B co

8.14 ἐστὶν προσαναπληροῦσα τὰ ὑστερήματα τῶν
ἁγίων, ἀλλὰ καὶ περισσεύουσα διὰ πολλῶν εὐχα-
13 ριστιῶν τῷ Θεῷ· διὰ τῆς δοκιμῆς τῆς διακονίας
ταύτης δοξάζοντες τὸν Θεὸν ἐπὶ τῇ ὑποταγῇ τῆς
ὁμολογίας ὑμῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ
καὶ ἁπλότητι τῆς κοινωνίας εἰς αὐτοὺς καὶ εἰς
14 πάντας, καὶ αὐτῶν δεήσει ὑπὲρ ὑμῶν ἐπιποθούν-
των ὑμᾶς διὰ τὴν ὑπερβάλλουσαν χάριν τοῦ Θεοῦ
15 ἐφ' ὑμῖν. Χάρις τῷ Θεῷ ἐπὶ τῇ ἀνεκδιηγήτῳ
αὐτοῦ δωρεᾷ.

Gal. 5.2 **10** Αὐτὸς δὲ ἐγὼ Παῦλος παρακαλῶ ὑμᾶς διὰ τῆς
1 Co. 2.3 πραΰτητος καὶ ἐπιεικείας τοῦ Χριστοῦ, ὃς κατὰ
πρόσωπον μὲν ταπεινὸς ἐν ὑμῖν, ἀπὼν δὲ θαρρῶ
11
1 Co. 4.21 2 εἰς ὑμᾶς· δέομαι δὲ τὸ μὴ παρὼν θαρρῆσαι τῇ
πεποιθήσει ᾗ λογίζομαι τολμῆσαι ἐπί τινας τοὺς
λογιζομένους ἡμᾶς ὡς κατὰ σάρκα περιπατοῦντας.
3 Ἐν σαρκὶ γὰρ περιπατοῦντες οὐ κατὰ σάρκα στρα-
Eph. 6.13–17 4 τευόμεθα, τὰ γὰρ ὅπλα τῆς στρατείας ἡμῶν οὐ
σαρκικὰ ἀλλὰ δυνατὰ τῷ Θεῷ πρὸς καθαίρεσιν
5 ὀχυρωμάτων, λογισμοὺς καθαιροῦντες | καὶ πᾶν
ὕψωμα ἐπαιρόμενον κατὰ τῆς γνώσεως τοῦ Θεοῦ,
καὶ αἰχμαλωτίζοντες πᾶν νόημα εἰς τὴν ὑπακοὴν
6 τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἐν ἑτοίμῳ ἔχοντες ἐκδικῆσαι
2.9 πᾶσαν παρακοήν, ὅταν πληρωθῇ ὑμῶν ἡ ὑπακοή.
7 Τὰ κατὰ πρόσωπον βλέπετε. εἴ τις πέποιθεν
ἑαυτῷ Χριστοῦ εἶναι, τοῦτο λογιζέσθω πάλιν ἐφ'
ἑαυτοῦ, ὅτι καθὼς αὐτὸς Χριστοῦ, οὕτως καὶ

---

13 δια] *praem* και B sa **10.** 4 στρατειας p46 B *al* Cl Or ς; R] -τιας ℵDG *pm* (-τίας *vel* -τιᾶς, *sic* KL *al*) 7 (βλεπετε.] ; ς Rm) | πεποιθεν] δοκει πεποιθεναι B | Χριστου 1°] *add* δουλος D*G it Ambst | Χριστου 2°] ο Χριστος p46 eth

ἡμεῖς. ἐάν τε γὰρ περισσότερόν τι καυχήσωμαι 8
περὶ τῆς ἐξουσίας ἡμῶν, ἧς ἔδωκεν ὁ Κύριος εἰς 12. 6
οἰκοδομὴν καὶ οὐκ εἰς καθαίρεσιν ὑμῶν, οὐκ αἰ- 1 Co. 5. 4, 5
σχυνθήσομαι, ἵνα μὴ δόξω ὡσὰν ἐκφοβεῖν ὑμᾶς 9
διὰ τῶν ἐπιστολῶν. ὅτι, Αἱ ἐπιστολαὶ μέν, φησίν, 10 1
βαρεῖαι καὶ ἰσχυραί, ἡ δὲ παρουσία τοῦ σώματος
ἀσθενὴς καὶ ὁ λόγος ἐξουθενημένος. τοῦτο λογι- 11 13. 2, 10
ζέσθω ὁ τοιοῦτος, ὅτι οἷοί ἐσμεν τῷ λόγῳ δι' ἐπι-
στολῶν ἀπόντες, τοιοῦτοι καὶ παρόντες τῷ ἔργῳ.
Οὐ γὰρ τολμῶμεν ἐνκρῖναι ἢ συνκρῖναι ἑαυτούς 12
τισιν τῶν ἑαυτοὺς συνιστανόντων· ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν 3. 1; 5. 12
ἑαυτοῖς ἑαυτοὺς μετροῦντες καὶ συνκρίνοντες ἑαυ-
τοὺς ἑαυτοῖς οὐ συνιᾶσιν. ἡμεῖς δὲ οὐκ εἰς τὰ 13 Ro. 12. 3
ἄμετρα καυχησόμεθα, ἀλλὰ κατὰ τὸ μέτρον τοῦ
κανόνος οὗ ἐμέρισεν ἡμῖν ὁ Θεὸς μέτρου, ἐφικέ-
σθαι ἄχρι καὶ ὑμῶν. οὐ γὰρ ὡς μὴ ἐφικνούμενοι 14
εἰς ὑμᾶς ὑπερεκτείνομεν ἑαυτούς, ἄχρι γὰρ καὶ
ὑμῶν ἐφθάσαμεν ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ·
οὐκ εἰς τὰ ἄμετρα καυχώμενοι ἐν ἀλλοτρίοις 15
κόποις, ἐλπίδα δὲ ἔχοντες αὐξανομένης τῆς πί- Ro. 15. 20
στεως ὑμῶν ἐν ὑμῖν μεγαλυνθῆναι κατὰ τὸν κανόνα
ἡμῶν εἰς περισσείαν, εἰς τὰ ὑπερέκεινα ὑμῶν 16 Ac. 19. 21
εὐαγγελίσασθαι, οὐκ ἐν ἀλλοτρίῳ κανόνι εἰς τὰ
ἕτοιμα καυχήσασθαι. Ὁ δὲ καυχώμενος ἐν Κυρίῳ 17 Jer. 9. 23, 24
καυχάσθω· *οὐ γὰρ ὁ ἑαυτὸν συνιστάνων, ἐκεῖνός* 18 1 Co. 1. 31
ἐστιν δόκιμος, ἀλλὰ ὃν ὁ Κύριος συνίστησιν. 1 Co. 4. 5

---

8 τε] *om* 𝔭[46]BG *33 1739 al d* vg(4) | ο *Κυριος*] *add* (*praem* P *pc*) ημιν GKL *pl* it ϛ 10 φησιν] φασιν B lat sy 12, 13 ου συνιασιν. ημεις δε] *om* D*G *pc* (vg) Ambst 13 καυχησομεθα] -χωμενοι G vg(1): *om* D* 14 ου γαρ ως] ως γαρ B *pc* (*et* εαυτους,] ;)

11 Ὄφελον ἀνείχεσθέ μου μικρόν τι ἀφροσύνης· ἀλ-
2 λὰ καὶ ἀνέχεσθέ μου. ζηλῶ γὰρ ὑμᾶς Θεοῦ ζήλῳ,
Eph. 5. 26, 27 ἡρμοσάμην γὰρ ὑμᾶς ἑνὶ ἀνδρὶ παρθένον ἁγνὴν
3 παραστῆσαι τῷ Χριστῷ· φοβοῦμαι δὲ μή πως, ὡς
Gn. 3. 4, 13 ὁ ὄφις ἐξηπάτησεν Εὕαν ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτοῦ,
φθαρῇ τὰ νοήματα ὑμῶν ἀπὸ τῆς ἁπλότητος [καὶ
Gal. 1. 8, 9 4 τῆς ἁγνότητος] τῆς εἰς Χριστόν. εἰ μὲν γὰρ ὁ
ἐρχόμενος ἄλλον Ἰησοῦν κηρύσσει ὃν οὐκ ἐκηρύ-
ξαμεν, ἢ πνεῦμα ἕτερον λαμβάνετε ὃ οὐκ ἐλάβετε,
12. 11 ἢ εὐαγγέλιον ἕτερον ὃ οὐκ ἐδέξασθε, καλῶς ἀνέ-
1 Co. 15. 10 Gal. 2. 6, 9 5 χεσθε. λογίζομαι γὰρ μηδὲν ὑστερηκέναι τῶν
1 Co. 2. 1, 2, 13 6 ὑπερλίαν ἀποστόλων. εἰ δὲ καὶ ἰδιώτης τῷ λόγῳ,
Eph. 3. 4 ἀλλ' οὐ τῇ γνώσει, ἀλλ' ἐν παντὶ φανερώσαντες
1 Co. 9. 12, 18 7 ἐν πᾶσιν εἰς ὑμᾶς. Ἢ ἁμαρτίαν ἐποίησα ἐμαυ-
τὸν ταπεινῶν ἵνα ὑμεῖς ὑψωθῆτε, ὅτι δωρεὰν τὸ
Ph. 4. 10, 15 8 τοῦ Θεοῦ εὐαγγέλιον εὐηγγελισάμην ὑμῖν; ἄλλας
ἐκκλησίας ἐσύλησα λαβὼν ὀψώνιον πρὸς τὴν ὑμῶν
12. 13 9 διακονίαν, καὶ παρὼν πρὸς ὑμᾶς καὶ ὑστερηθεὶς
οὐ κατενάρκησα οὐδενός· τὸ γὰρ ὑστέρημά μου
προσανεπλήρωσαν οἱ ἀδελφοὶ ἐλθόντες ἀπὸ Μακε-
δονίας· καὶ ἐν παντὶ ἀβαρῆ ἐμαυτὸν ὑμῖν ἐτήρησα
10 καὶ τηρήσω. ἔστιν ἀλήθεια Χριστοῦ ἐν ἐμοί, ὅτι
1 Co. 9. 15 ἡ καύχησις αὕτη οὐ φραγήσεται εἰς ἐμὲ ἐν τοῖς
11 κλίμασιν τῆς Ἀχαΐας. | διὰ τί; ὅτι οὐκ ἀγαπῶ

---

3 της απλ. κ. της αγν. 𝔭46ℵBG *al* it syh; R] *trsp* τ. αγν. κ. τ. απλ. D: τ. απλ. KLP *1739 pm* vg syp Cl Or ς: τ. αγν. Lcf Ambr Ambst Aug | Χριστον ℵG *1611 1739 pm*; R] τον Χρ. 𝔭46BD *al* Cl ς   4 ανεχεσθε 𝔭46BD* *33 pc r* sy sa; R] ανειχεσθε ℵGKLP *pm* lat (= ἂν εἴχεσθε ?): ηνειχ- Ψ *al* ς   5 γαρ] δε B *pc*   6 φανερωσαντες ℵ*BG (*om* εν πασιν G) *pc*; R] φαν. εαυτους 0121 *1739* co: φανερωθεντες KLP *pl r* vgcl ς: -ωθεις D* vgs, w Ambst

ὑμᾶς; ὁ Θεὸς οἶδεν. Ὃ δὲ ποιῶ, καὶ ποιήσω, 12
ἵνα ἐκκόψω τὴν ἀφορμὴν τῶν θελόντων ἀφορμήν,
ἵνα ἐν ᾧ καυχῶνται εὑρεθῶσιν καθὼς καὶ ἡμεῖς.
οἱ γὰρ τοιοῦτοι ψευδαπόστολοι, ἐργάται δόλιοι, 13
μετασχηματιζόμενοι εἰς ἀποστόλους Χριστοῦ. 2. 17
καὶ οὐ θαῦμα· αὐτὸς γὰρ ὁ Σατανᾶς μετασχηματί- 14 Ph. 3. 2
ζεται εἰς ἄγγελον φωτός. οὐ μέγα οὖν εἰ καὶ οἱ 15
διάκονοι αὐτοῦ μετασχηματίζονται ὡς διάκονοι
δικαιοσύνης· ὧν τὸ τέλος ἔσται κατὰ τὰ ἔργα
αὐτῶν.

Πάλιν λέγω, μή τίς με δόξῃ ἄφρονα εἶναι· εἰ 16 12. 6
δὲ μή γε, κἂν ὡς ἄφρονα δέξασθέ με, ἵνα κἀγὼ
μικρόν τι καυχήσωμαι. ὃ λαλῶ, οὐ κατὰ Κύριον 17
λαλῶ, ἀλλ' ὡς ἐν ἀφροσύνῃ, ἐν ταύτῃ τῇ ὑπο-
στάσει τῆς καυχήσεως. ἐπεὶ πολλοὶ καυχῶνται 18
κατὰ τὴν σάρκα, κἀγὼ καυχήσομαι. ἡδέως γὰρ 19
ἀνέχεσθε τῶν ἀφρόνων φρόνιμοι ὄντες· ἀνέχεσθε 20
γὰρ εἴ τις ὑμᾶς καταδουλοῖ, εἴ τις κατεσθίει, εἴ
τις λαμβάνει, εἴ τις ἐπαίρεται, εἴ τις εἰς πρό-
σωπον ὑμᾶς δέρει. κατὰ ἀτιμίαν λέγω, ὡς ὅτι 21
ἡμεῖς ἠσθενήκαμεν· ἐν ᾧ δ' ἄν τις τολμᾷ, ἐν ἀ-
φροσύνῃ λέγω, τολμῶ κἀγώ. Ἑβραῖοί εἰσιν; κἀγώ. 22 Ph. 3. 5
Ἰσραηλεῖταί εἰσιν; κἀγώ. σπέρμα Ἀβρααμ εἰσιν;
κἀγώ. διάκονοι Χριστοῦ εἰσιν; παραφρονῶν λαλῶ, 23 1 Co. 15. 10
ὑπὲρ ἐγώ· ἐν κόποις περισσοτέρως, ἐν φυλακαῖς
περισσοτέρως, ἐν πληγαῖς ὑπερβαλλόντως, ἐν
θανάτοις πολλάκις. ὑπὸ Ἰουδαίων πεντάκις τεσ- 24 Dt. 25. 3
σεράκοντα παρὰ μίαν ἔλαβον, τρὶς ἐρραβδίσθην, 25 Ac. 16. 22

---

17 *Κυριον*] *Θεον 102 c f r t* vg[s, cl] Ambst: *Χριστον 326*: *ανθρωπον 69* 21 *ησθενηκαμεν* 𝔭[46]אB *69 1739 pc*; R] -*ησαμεν* DGI[vid] *pl* ς 23 (*ὑπὲρ*] *ὑπερ* L *al*)

Ac. 14. 19 ἅπαξ ἐλιθάσθην, τρὶς ἐναυάγησα, νυχθήμερον ἐν
26 τῷ βυθῷ πεποίηκα· ὁδοιπορίαις πολλάκις, κιν-
δύνοις ποταμῶν, κινδύνοις λῃστῶν, κινδύνοις ἐκ
γένους, κινδύνοις ἐξ ἐθνῶν, κινδύνοις ἐν πόλει, κιν-
δύνοις ἐν ἐρημίᾳ, κινδύνοις ἐν θαλάσσῃ, κινδύνοις
6. 5 27 ἐν ψευδαδέλφοις, | κόπῳ καὶ μόχθῳ, ἐν ἀγρυπνίαις
πολλάκις, ἐν λιμῷ καὶ δίψει, ἐν νηστείαις πολλά-
Ac. 20. 18–21 28 κις, ἐν ψύχει καὶ γυμνότητι· χωρὶς τῶν παρεκτὸς
ἡ ἐπίστασίς μοι ἡ καθ' ἡμέραν, ἡ μέριμνα πασῶν
1 Co. 9. 22 29 τῶν ἐκκλησιῶν. τίς ἀσθενεῖ, καὶ οὐκ ἀσθενῶ;
12. 5 30 τίς σκανδαλίζεται, καὶ οὐκ ἐγὼ πυροῦμαι; | εἰ καυ-
χᾶσθαι δεῖ, τὰ τῆς ἀσθενείας μου καυχήσομαι.
1. 23 31 ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ οἶδεν, ὁ ὢν
32 εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας, ὅτι οὐ ψεύδομαι. ἐν
Δαμασκῷ ὁ ἐθνάρχης Ἁρέτα τοῦ βασιλέως ἐ-
Ac. 9. 24, 25 33 φρούρει τὴν πόλιν Δαμασκηνῶν πιάσαι με, καὶ διὰ
θυρίδος ἐν σαργάνῃ ἐχαλάσθην διὰ τοῦ τείχους καὶ
12 ἐξέφυγον τὰς χεῖρας αὐτοῦ. Καυχᾶσθαι δεῖ,
οὐ συμφέρον μέν, ἐλεύσομαι δὲ εἰς ὀπτασίας καὶ
2 ἀποκαλύψεις Κυρίου. οἶδα ἄνθρωπον ἐν Χριστῷ
πρὸ ἐτῶν δεκατεσσάρων,—εἴτε ἐν σώματι οὐκ
οἶδα, εἴτε ἐκτὸς τοῦ σώματος οὐκ οἶδα, ὁ Θεὸς οἶ-
δεν,—ἁρπαγέντα τὸν τοιοῦτον ἕως τρίτου οὐρανοῦ.
3 καὶ οἶδα τὸν τοιοῦτον ἄνθρωπον—εἴτε ἐν σώματι
εἴτε χωρὶς τοῦ σώματος οὐκ οἶδα, ὁ Θεὸς οἶδεν,—

---

28 επιστασις 𝔭^{46}ℵBDG *al*; R] επισυστασις IKLP *pm* ς
32 πιασαι με BD* lat sy^{p}; R] *add* (*praem* G) θελων ℵ *pl* ς
12. 1 *Καυχασθαι*] *praem* Ει H *326 pc* vg Ambst | δει 𝔭^{46} BGLP *69 1739 pm* lat sy; R^{t}] δε ℵD^{*o} *pc*; R^{m}: δη K *al* ς | συμφερον μεν 𝔭^{46}ℵBG(P) vg; R] συμφερει D^{*o} sy^{p}: συμφερει μοι KL *pm* it sy^{h} ς | δε 𝔭^{46}ℵG *1739 pc* lat; R] δε και B: γαρ D *pl* sy ς 3 ουκ οιδα] *om* B Ir Or

ὅτι ἡρπάγη εἰς τὸν Παράδεισον καὶ ἤκουσεν 4 Lk. 23. 43 Rev. 2. 7
ἄρρητα ῥήματα, ἃ οὐκ ἐξὸν ἀνθρώπῳ λαλῆσαι.
ὑπὲρ τοῦ τοιούτου καυχήσομαι, ὑπὲρ δὲ ἐμαυτοῦ 5
οὐ καυχήσομαι εἰ μὴ ἐν ταῖς ἀσθενείαις. ἐὰν γὰρ 6 11. 30
θελήσω καυχήσασθαι, οὐκ ἔσομαι ἄφρων, ἀλή- 10. 8; 11. 16
θειαν γὰρ ἐρῶ· φείδομαι δέ, μή τις εἰς ἐμὲ λογί-
σηται ὑπὲρ ὃ βλέπει με ἢ ἀκούει ἐξ ἐμοῦ | καὶ τῇ 7
ὑπερβολῇ τῶν ἀποκαλύψεων. διὸ ἵνα μὴ ὑπεραί-
ρωμαι, ἐδόθη μοι σκόλοψ τῇ σαρκί, ἄγγελος
Σατανᾶ, ἵνα με κολαφίζῃ, ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι. Job 2. 6
ὑπὲρ τούτου τρὶς τὸν Κύριον παρεκάλεσα, ἵνα 8
ἀποστῇ ἀπ' ἐμοῦ. καὶ εἴρηκέν μοι, Ἀρκεῖ σοι ἡ 9
χάρις μου· ἡ γὰρ δύναμις ἐν ἀσθενείᾳ τελεῖται.
Ἥδιστα οὖν μᾶλλον καυχήσομαι ἐν ταῖς ἀσθε-
νείαις, ἵνα ἐπισκηνώσῃ ἐπ' ἐμὲ ἡ δύναμις τοῦ
Χριστοῦ. διὸ εὐδοκῶ ἐν ἀσθενείαις, ἐν ὕβρεσιν, 10
ἐν ἀνάγκαις, ἐν διωγμοῖς καὶ στενοχωρίαις, ὑπὲρ
Χριστοῦ· ὅταν γὰρ ἀσθενῶ, τότε δυνατός εἰμι. Ph. 4. 13
Γέγονα ἄφρων· ὑμεῖς με ἠναγκάσατε. ἐγὼ γὰρ 11 11. 5
ὤφειλον ὑφ' ὑμῶν συνίστασθαι. οὐδὲν γὰρ ὑστέ-
ρησα τῶν ὑπερλίαν ἀποστόλων, εἰ καὶ οὐδέν εἰμι.
τὰ μὲν σημεῖα τοῦ ἀποστόλου κατειργάσθη ἐν 12 Ro. 15. 19
ὑμῖν ἐν πάσῃ ὑπομονῇ, σημείοις τε καὶ τέρασιν

---

5 ου] *ουδεν* $\mathfrak{p}^{46}$ lat | *ασθενειαις* $\mathfrak{p}^{46}$BD^{c} *1739 pc* sy co; R] *add μου* ℵG *pl* lat ς 6 *θελησω καυχησασθαι*] *θελω -σομαι* $\mathfrak{p}^{46}$ | *εις*] *om* $\mathfrak{p}^{46}$ *c f* vg^{pl} Ambst Pelag | *ακουει*] *add τι* $\mathfrak{p}^{46}$D* *pm* vg$^{s, cl}$ sy^{h} ς | (*εμου*] . ς R) 7 *διο* ℵABG *33 1739 pc*; R] *om* $\mathfrak{p}^{46}$D *pl* lat Ir Or ς | *ινα μη υπεραιρωμαι* 2° $\mathfrak{p}^{46}$BI *pl* sy Tert Or Ambst ς; R] *om* ℵ* ADG *pc* lat Ir 9 *δυναμις* ℵ*A*BDG lat arm; R] *add μου* KLP *pl* ς | *ασθενειαις* B *1739 pc* sy^{h} arm Ir; R] *add μου* ℵADG *pl* lat sy^{p} ς 11 *αφρων*] *add καυχωμενος* LP *pm* sy ς | *γαρ*] *add τι* $\mathfrak{p}^{46}$B

13 *καὶ δυνάμεσιν. τί γάρ ἐστιν ὃ ἡσσώθητε ὑπὲρ τὰς*
11. 9 *λοιπὰς ἐκκλησίας, εἰ μὴ ὅτι αὐτὸς ἐγὼ οὐ κατενάρ-*
κησα ὑμῶν; χαρίσασθέ μοι τὴν ἀδικίαν ταύτην.
13. 1 14 *Ἰδοὺ τρίτον τοῦτο ἑτοίμως ἔχω ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς,*
καὶ οὐ καταναρκήσω· οὐ γὰρ ζητῶ τὰ ὑμῶν ἀλλὰ
ὑμᾶς. οὐ γὰρ ὀφείλει τὰ τέκνα τοῖς γονεῦσιν
Ph. 2. 17 15 *θησαυρίζειν, ἀλλὰ οἱ γονεῖς τοῖς τέκνοις. ἐγὼ δὲ*
ἥδιστα δαπανήσω καὶ ἐκδαπανηθήσομαι ὑπὲρ τῶν
ψυχῶν ὑμῶν. εἰ περισσοτέρως ὑμᾶς ἀγαπῶ,
16 *ἧσσον ἀγαπῶμαι; Ἔστω δέ, ἐγὼ οὐ κατεβάρησα*
ὑμᾶς· ἀλλὰ ὑπάρχων πανοῦργος δόλῳ ὑμᾶς ἔλαβον.
17 *μή τινα ὧν ἀπέσταλκα πρὸς ὑμᾶς, δι' αὐτοῦ ἐπλεο-*
8. 6, 16–18 18 *νέκτησα ὑμᾶς; παρεκάλεσα Τίτον καὶ συναπέ-*
στειλα τὸν ἀδελφόν· μήτι ἐπλεονέκτησεν ὑμᾶς
Τίτος; οὐ τῷ αὐτῷ Πνεύματι περιεπατήσαμεν;
οὐ τοῖς αὐτοῖς ἴχνεσιν;
19 *Πάλαι δοκεῖτε ὅτι ὑμῖν ἀπολογούμεθα. κατ-*
έναντι Θεοῦ ἐν Χριστῷ λαλοῦμεν· τὰ δὲ πάντα,
10. 8 20 *ἀγαπητοί, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν οἰκοδομῆς. φοβοῦμαι γὰρ*
μή πως ἐλθὼν οὐχ οἵους θέλω εὕρω ὑμᾶς, κἀγὼ
εὑρεθῶ ὑμῖν οἷον οὐ θέλετε, μή πως ἔρις, ζῆλος,
1 Co. 4. 6 *θυμοί, ἐριθεῖαι, καταλαλιαί, ψιθυρισμοί, φυσιώ-*
2. 1, 13. 2 21 *σεις, ἀκαταστασίαι· μὴ πάλιν ἐλθόντος μου ταπει-*

---

15 *ει* p[46]ℵABG°; R] *ει και* KLP *pl* vg ς: *om* D *e g r* Ambst | *αγαπω* ℵA *pc* co; R] *αγαπων* p[46]BDG *pl* latt ς 16 *ου κατεβαρησα υμας*] *ουκ εβαρ. υμ.* p[46]D*: *ου κατεναρκησα υμων* (*υμας* 69 *pc*) ℵG 69 *al* 19 *Παλαι*] *Ου π.* p[46]: *Παλιν* D° *pl g* sy[p] ς | (*απολογουμεθα.*] ; ς R[m]) | *κατεναντι Θεου*] *ενωπιον του Θεου και εναντιον του Θεου* Or Mcion | *εν Χριστω*] *om* p[46] *d e* 20 *ερις* p[46]ℵA 1739 *pm*; R] *ερεις* BDG *al* latt sa ς | *ζηλος* p[46]ABD*°G 326 *pc* sy[p]; R] *ζηλοι* ℵ *pl* latt sa ς

νώσῃ με ὁ Θεός μου πρὸς ὑμᾶς, καὶ πενθήσω πολ-
λοὺς τῶν προημαρτηκότων καὶ μὴ μετανοησάντων
ἐπὶ τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ πορνείᾳ καὶ ἀσελγείᾳ ᾗ
ἔπραξαν. *Τρίτον τοῦτο ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς·* **13** Dt. 19. 15 Mt. 18. 16 1 Ti. 5. 19
ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων καὶ τριῶν σταθήσεται πᾶν
ῥῆμα. *προείρηκα καὶ προλέγω, ὡς παρὼν τὸ δεύ-* 2
τερον καὶ ἀπὼν νῦν, τοῖς προημαρτηκόσιν καὶ
τοῖς λοιποῖς πᾶσιν, ὅτι ἐὰν ἔλθω εἰς τὸ πάλιν οὐ
φείσομαι, ἐπεὶ δοκιμὴν ζητεῖτε τοῦ ἐν ἐμοὶ λαλοῦν- 3
τος Χριστοῦ, ὃς εἰς ὑμᾶς οὐκ ἀσθενεῖ ἀλλὰ δυνατεῖ
ἐν ὑμῖν. καὶ γὰρ ἐσταυρώθη ἐξ ἀσθενείας, ἀλλὰ 4 Ph. 2. 7, 8
ζῇ ἐκ δυνάμεως Θεοῦ. καὶ γὰρ ἡμεῖς ἀσθενοῦμεν
ἐν αὐτῷ, ἀλλὰ ζήσομεν σὺν αὐτῷ ἐκ δυνάμεως
Θεοῦ εἰς ὑμᾶς. Ἑαυτοὺς πειράζετε εἰ ἐστὲ ἐν τῇ 5 1 Co. 11. 28
πίστει, ἑαυτοὺς δοκιμάζετε· ἢ οὐκ ἐπιγινώσκετε
ἑαυτοὺς ὅτι Ἰησοῦς Χριστὸς ἐν ὑμῖν; εἰ μήτι
ἀδόκιμοί ἐστε. ἐλπίζω δὲ ὅτι γνώσεσθε ὅτι ἡμεῖς 6
οὐκ ἐσμὲν ἀδόκιμοι. εὐχόμεθα δὲ πρὸς τὸν Θεὸν 7
μὴ ποιῆσαι ὑμᾶς κακὸν μηδέν, οὐχ ἵνα ἡμεῖς δόκι-
μοι φανῶμεν, ἀλλ' ἵνα ὑμεῖς τὸ καλὸν ποιῆτε,
ἡμεῖς δὲ ὡς ἀδόκιμοι ὦμεν. οὐ γὰρ δυνάμεθά τι 8 1 Co. 13. 6
κατὰ τῆς ἀληθείας, ἀλλὰ ὑπὲρ τῆς ἀληθείας. χαί- 9
ρομεν γὰρ ὅταν ἡμεῖς ἀσθενῶμεν, ὑμεῖς δὲ δυνατοὶ
ἦτε· τοῦτο καὶ εὐχόμεθα, τὴν ὑμῶν κατάρτισιν.
Διὰ τοῦτο ταῦτα ἀπὼν γράφω, ἵνα παρὼν μὴ ἀπο- 10 2. 3
τόμως χρήσωμαι κατὰ τὴν ἐξουσίαν ἣν ὁ Κύριος 10. 11
ἔδωκέν μοι εἰς οἰκοδομὴν καὶ οὐκ εἰς καθαίρεσιν. 10. 8

---

2 *νυν*] *add γραφω* KLP *pl* sy ς   3 *επει*] *ει* Or[pt] : *ἢ* vg Mcion Or[pt] : *οτι* G *d r*   4 *γαρ* 1°] *add ει* A *pm* vg sy Mcion Or ς | *εν* BD *pl* lat sy[h] ς; R[t]] *συν* ℵAG *r* sy[p]; R[m] | *συν*] *εν* 𝔭[46]D* *e* | *εις υμας*] *om* BD[c] *r* arm

Ph. 4. 4 11 Λοιπόν, ἀδελφοί, χαίρετε, καταρτίζεσθε, παρα-
Ro. 15. 33 καλεῖσθε, τὸ αὐτὸ φρονεῖτε, εἰρηνεύετε, καὶ ὁ
Θεὸς τῆς ἀγάπης καὶ εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν.
1 Co. 16. 20 12 | Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν ἁγίῳ φιλήματι. Ἀσπά-
ζονται ὑμᾶς οἱ ἅγιοι πάντες.
13 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ
ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ κοινωνία τοῦ Ἁγίου Πνεύ-
ματος μετὰ πάντων ὑμῶν.

ΠΡΟΣ ΓΑΛΑΤΑΣ

11, 12 ΠΑΥΛΟΣ ἀπόστολος, οὐκ ἀπ' ἀνθρώπων οὐδὲ
δι' ἀνθρώπου ἀλλὰ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ
2 Πατρὸς τοῦ ἐγείραντος αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, καὶ οἱ
σὺν ἐμοὶ πάντες ἀδελφοί, ταῖς ἐκκλησίαις τῆς
Ro. 1. 7 3 Γαλατίας· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ Πα-
2. 20 4 τρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ δόντος
1 Ti. 2. 6 ἑαυτὸν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, ὅπως ἐξέληται
Tit. 2. 14 ἡμᾶς ἐκ τοῦ αἰῶνος τοῦ ἐνεστῶτος πονηροῦ κατὰ
1 Jn. 5. 19 5 τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα
εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· αμην.
6 Θαυμάζω ὅτι οὕτως ταχέως μετατίθεσθε ἀπὸ

---

11 (χαιρετε,] . R[t] : · R[m]) 13 Αγιου] *om* 𝔭[46] | υμων.] *add* αμην D *pl* lat sy ς

Subscriptio: εγραφη απο Φιλιππων (*add* της Μακεδονιας K *al* ς) δια Τιτου (*add* Βαρναβα 205 *pc*) και Λουκα KL *al* ς

1 και Θεου Πατρος] *om* Mcion (*et* αὐτον *pro* αὐ- ?) 3 ημων και Κυριου ℵA 33 *al*; R[m]] κ. Κυρ. ημ. 𝔭[46,51]BDG *al* lat sy sa ς; R[t]: *om* ημων 4* *al* 4 υπερ 𝔭[51]BH 33 *pm* ς; R] περι 𝔭[46]ℵ*ADG *al* 6 ουτως] *om* G 1 *al*

τοῦ καλέσαντος ὑμᾶς ἐν χάριτι Χριστοῦ εἰς ἕτερον
εὐαγγέλιον, | ὃ οὐκ ἔστιν ἄλλο· εἰ μή τινές εἰσιν 7 Ac. 15. 1, 24
οἱ ταράσσοντες ὑμᾶς καὶ θέλοντες μεταστρέψαι
τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ. ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἡμεῖς 8 1 Co. 16. 22
ἢ ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ εὐαγγελίσηται ὑμῖν παρ'
ὃ εὐηγγελισάμεθα ὑμῖν, ἀνάθεμα ἔστω. ὡς προει- 9
ρήκαμεν, καὶ ἄρτι πάλιν λέγω, εἴ τις ὑμᾶς εὐαγ-
γελίζεται παρ' ὃ παρελάβετε, ἀνάθεμα ἔστω.
Ἄρτι γὰρ ἀνθρώπους πείθω ἢ τὸν Θεόν; ἢ ζητῶ 10 1 Th. 2. 4
ἀνθρώποις ἀρέσκειν; εἰ ἔτι ἀνθρώποις ἤρεσκον,
Χριστοῦ δοῦλος οὐκ ἂν ἤμην. γνωρίζω γὰρ ὑμῖν, 11
ἀδελφοί, τὸ εὐαγγέλιον τὸ εὐαγγελισθὲν ὑπ' ἐμοῦ
ὅτι οὐκ ἔστιν κατὰ ἄνθρωπον· οὐδὲ γὰρ ἐγὼ παρὰ 12
ἀνθρώπου παρέλαβον αὐτὸ οὔτε ἐδιδάχθην, ἀλλὰ
δι' ἀποκαλύψεως Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἠκούσατε 13 Ac. 26. 4–20
γὰρ τὴν ἐμὴν ἀναστροφήν ποτε ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ,
ὅτι καθ' ὑπερβολὴν ἐδίωκον τὴν ἐκκλησίαν τοῦ
Θεοῦ καὶ ἐπόρθουν αὐτήν, καὶ προέκοπτον ἐν τῷ 14
Ἰουδαϊσμῷ ὑπὲρ πολλοὺς συνηλικιώτας ἐν τῷ
γένει μου, περισσοτέρως ζηλωτὴς ὑπάρχων τῶν Ac. 22. 3
πατρικῶν μου παραδόσεων. Ὅτε δὲ εὐδόκησεν ὁ 15 Ro. 1. 1 Jer. 1. 5
ἀφορίσας με ἐκ κοιλίας μητρός μου καὶ καλέσας διὰ Is. 49. 1
τῆς χάριτος αὐτοῦ | ἀποκαλύψαι τὸν Υἱὸν αὐτοῦ 16 2. 7 Mt. 16. 17
ἐν ἐμοί, ἵνα εὐαγγελίζωμαι αὐτὸν ἐν τοῖς ἔθνεσιν,

---

6 *Χριστου* 𝔭^{51}ℵAB *pl* vg sy^{p} ς; R] *Ιησου Χρ.* D *326* sy^{h}: *Θεου* *7 327* Or^{lat}: *om* 𝔭^{46vid}G vg(1) Mcion Tert Ephr 8 *υμιν* 1° 𝔭^{51}AB *pm* lat sy ς; R^{t}] *υμας* D*: *om* ℵ*G *pc* Mcion; R^{m} 9 *προειρηκαμεν*] *-ρηκα* ℵ* *pc* c sy^{p} 11 *γαρ* BD*G *pc* lat sa; R] *δε* 𝔭^{46}ℵ*A *pl* sy ς 12 (*αυτο*], ς R) | *ουτε* 𝔭^{46}B *pm* ς; R] *ουδε* ℵAD*G *69 al* co 15 *ευδοκησεν* 𝔭^{46}BG *1611 pc* lat sy^{p} Ir Eus] *add* *ο Θεος* ℵAD *pl* ς; R | *και καλ. . . . αυτου*] *om* 𝔭^{46} Or

17 εὐθέως οὐ προσανεθέμην σαρκὶ καὶ αἵματι, | οὐδὲ
ἀνῆλθον εἰς Ἱεροσόλυμα πρὸς τοὺς πρὸ ἐμοῦ
ἀποστόλους, ἀλλὰ ἀπῆλθον εἰς Ἀραβίαν, καὶ πάλιν
Ac. 9. 26 18 ὑπέστρεψα εἰς Δαμασκόν. Ἔπειτα μετὰ τρία ἔτη
ἀνῆλθον εἰς Ἱεροσόλυμα ἱστορῆσαι Κηφᾶν, καὶ
19 ἐπέμεινα πρὸς αὐτὸν ἡμέρας δεκαπέντε· ἕτερον δὲ
Mt. 13. 55 τῶν ἀποστόλων οὐκ εἶδον, εἰ μὴ Ἰάκωβον τὸν
20 ἀδελφὸν τοῦ Κυρίου. ἃ δὲ γράφω ὑμῖν, ἰδοὺ ἐνώ-
Ac. 9. 30 21 πιον τοῦ Θεοῦ ὅτι οὐ ψεύδομαι. ἔπειτα ἦλθον εἰς
22 τὰ κλίματα τῆς Συρίας καὶ τῆς Κιλικίας. ἤμην δὲ
ἀγνοούμενος τῷ προσώπῳ ταῖς ἐκκλησίαις τῆς
23 Ἰουδαίας ταῖς ἐν Χριστῷ. μόνον δὲ ἀκούοντες
ἦσαν ὅτι Ὁ διώκων ἡμᾶς ποτε νῦν εὐαγγελίζεται
24 τὴν πίστιν ἥν ποτε ἐπόρθει, καὶ ἐδόξαζον ἐν ἐμοὶ
Ac. 15. 2 2 τὸν Θεόν. Ἔπειτα διὰ δεκατεσσάρων ἐτῶν
πάλιν ἀνέβην εἰς Ἱεροσόλυμα μετὰ Βαρναβᾶ, συν-
ι. 9 2 παραλαβὼν καὶ Τίτον· ἀνέβην δὲ κατὰ ἀποκάλυ-
ψιν· καὶ ἀνεθέμην αὐτοῖς τὸ εὐαγγέλιον ὃ κηρύσσω
ἐν τοῖς ἔθνεσιν, κατ' ἰδίαν δὲ τοῖς δοκοῦσιν, μή
Ac. 16. 3 3 πως εἰς κενὸν τρέχω ἢ ἔδραμον. ἀλλ' οὐδὲ Τίτος
ὁ σὺν ἐμοί, Ἕλλην ὤν, ἠναγκάσθη περιτμηθῆναι·
Ac. 15. 1, 24 4 διὰ δὲ τοὺς παρεισάκτους ψευδαδέλφους, οἵτινες
παρεισῆλθον κατασκοπῆσαι τὴν ἐλευθερίαν ἡμῶν
ἣν ἔχομεν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ἵνα ἡμᾶς καταδου-
8. 1 5 λώσουσιν· οἷς οὐδὲ πρὸς ὥραν εἴξαμεν τῇ ὑπο-

---

17 *ανηλθον* ℵA *pm* bo ς; R] *απηλθον* p[51]BD[c]G[c] *al*: *ηλθον* p[46vid] latt sa 18 *Κηφαν* p[46,51*]ℵAB *pc* sy[p, hmg]; R] *Πετρον* DG *pl* latt sy[h] ς 2. 1 *παλιν ανεβην*] *αν. π.* DG: *om π.* c bo Mcion Ir[lat] Tert Chr Ambst 4 *δε*] *om* Mcion | *ινα*] *add μη* G 5 *οις ουδε* p[46]ℵABD[c]G *pl* vg ς; R] *ουδε* Mcion Ephr, Graeci *apud* Ambst: *om* D* vg(1) Ir[lat] Tert Ambst Pelag | *τη υποταγη*] *om* p[46]

ταγῇ, ἵνα ἡ ἀλήθεια τοῦ εὐαγγελίου διαμείνῃ πρὸς
ὑμᾶς. ἀπὸ δὲ τῶν δοκούντων εἶναί τι,—ὁποῖοί 6
ποτε ἦσαν οὐδέν μοι διαφέρει· πρόσωπον ὁ Θεὸς Dt. 10. 17
ἀνθρώπου οὐ λαμβάνει*—ἐμοὶ γὰρ οἱ δοκοῦντες*
οὐδὲν προσανέθεντο, ἀλλὰ τοὐναντίον ἰδόντες ὅτι 7. Ac. 9. 15; 15. 12; 22. 21
πεπίστευμαι τὸ εὐαγγέλιον τῆς ἀκροβυστίας κα-
θὼς Πέτρος τῆς περιτομῆς, ὁ γὰρ ἐνεργήσας 8
Πέτρῳ εἰς ἀποστολὴν τῆς περιτομῆς ἐνήργησεν
καὶ ἐμοὶ εἰς τὰ ἔθνη, καὶ γνόντες τὴν χάριν τὴν 9 Jn. 1. 42
δοθεῖσάν μοι, Ἰάκωβος καὶ Κηφᾶς καὶ Ἰωάννης,
οἱ δοκοῦντες στῦλοι εἶναι, δεξιὰς ἔδωκαν ἐμοὶ καὶ
Βαρναβᾷ κοινωνίας, ἵνα ἡμεῖς εἰς τὰ ἔθνη, αὐτοὶ
δὲ εἰς τὴν περιτομήν· μόνον τῶν πτωχῶν ἵνα 10 Ac. 11. 29; 12. 25
μνημονεύωμεν, ὃ καὶ ἐσπούδασα αὐτὸ τοῦτο ποιῆ-
σαι. Ὅτε δὲ ἦλθεν Κηφᾶς εἰς Ἀντιόχειαν, κατὰ 11
πρόσωπον αὐτῷ ἀντέστην, ὅτι κατεγνωσμένος ἦν.
πρὸ τοῦ γὰρ ἐλθεῖν τινας ἀπὸ Ἰακώβου μετὰ τῶν 12 Ac. 11. 3
ἐθνῶν συνήσθιεν· ὅτε δὲ ἦλθον, ὑπέστελλεν καὶ
ἀφώριζεν ἑαυτόν, φοβούμενος τοὺς ἐκ περιτομῆς.
καὶ συνυπεκρίθησαν αὐτῷ καὶ οἱ λοιποὶ Ἰουδαῖοι, 13
ὥστε καὶ Βαρναβᾶς συναπήχθη αὐτῶν τῇ ὑποκρί-
σει. ἀλλ' ὅτε εἶδον ὅτι οὐκ ὀρθοποδοῦσιν πρὸς τὴν 14
ἀλήθειαν τοῦ εὐαγγελίου, εἶπον τῷ Κηφᾷ ἔμπρο-
σθεν πάντων, Εἰ σὺ Ἰουδαῖος ὑπάρχων ἐθνικῶς
καὶ οὐκ Ἰουδαϊκῶς ζῇς, πῶς τὰ ἔθνη ἀναγκάζεις

---

9 *Ιακ. και Κηφ.*] *om κ. Κηφ.* A: *Ιακ. κ. Πετρος* 𝔭[46] *r*: *Πετρ. κ. Ιακ.* DG Mcion Or Ambst 11 *Κηφας* ℵAB *al* vg sy[p, hmg]; R] *Πετρος* DG *pm r* sy[h] Mcion Ambst ς 12 *τινας*] *τινα* 𝔭[46] *d e g*[c] *r** | *συνησθιεν*] *-σθιον* 𝔭[46] vg(F) | *ηλθον* A *pm* lat ς; R] *ηλθεν* 𝔭[46]ℵBD*G *al* Or 13 *και* 2°] *om* 𝔭[46]B *1739* vg Or 14 *Κηφα* ℵAB *pc c* vg sy[p, hmg]; R] *Πετρω* DG *pl* sy[h] Ambst ς | *και ουκ Ιουδ.*] *om* 𝔭[46] *917 d e* vg(1) Ambst

15 *ἰουδαΐζειν; Ἡμεῖς φύσει Ἰουδαῖοι καὶ οὐκ ἐξ*
Ro. 3. 20, 28; 4. 5; 11. 6. Eph. 2. 8 — 16 *ἐθνῶν ἁμαρτωλοί, εἰδότες δὲ ὅτι οὐ δικαιοῦται*
ἄνθρωπος ἐξ ἔργων νόμου ἐὰν μὴ διὰ πίστεως
Χριστοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἡμεῖς εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν ἐπι-
Ac. 15. 10, 11 — *στεύσαμεν, ἵνα δικαιωθῶμεν ἐκ πίστεως Χριστοῦ*
καὶ οὐκ ἐξ ἔργων νόμου, ὅτι ἐξ ἔργων νόμου οὐ
Ps. 143. 2 — 17 δικαιωθήσεται πᾶσα *σάρξ. εἰ δὲ ζητοῦντες δικαιω-*
θῆναι ἐν Χριστῷ εὑρέθημεν καὶ αὐτοὶ ἁμαρτωλοί,
18 *ἆρα Χριστὸς ἁμαρτίας διάκονος; μὴ γένοιτο. εἰ*
γὰρ ἃ κατέλυσα ταῦτα πάλιν οἰκοδομῶ, παραβά-
Ro. 7. 6 — 19 *την ἐμαυτὸν συνιστάνω. ἐγὼ γὰρ διὰ νόμου νόμῳ*
ἀπέθανον ἵνα Θεῷ ζήσω. Χριστῷ συνεσταύρω-
Jn. 13. 1; 17. 23 — 20 *μαι· ζῶ δὲ οὐκέτι ἐγώ, ζῇ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός·*
1 Jn. 3. 16 — *ὃ δὲ νῦν ζῶ ἐν σαρκί, ἐν πίστει ζῶ τῇ τοῦ Υἱοῦ*
1. 4 — *τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀγαπήσαντός με καὶ παραδόντος*
21 *ἑαυτὸν ὑπὲρ ἐμοῦ. Οὐκ ἀθετῶ τὴν χάριν τοῦ*
Θεοῦ· εἰ γὰρ διὰ νόμου δικαιοσύνη, ἄρα Χριστὸς
δωρεὰν ἀπέθανεν.

3 *Ὦ ἀνόητοι Γαλάται, τίς ὑμᾶς ἐβάσκανεν, οἷς*
κατ' ὀφθαλμοὺς Ἰησοῦς Χριστὸς προεγράφη ἐ-
2 *σταυρωμένος; τοῦτο μόνον θέλω μαθεῖν ἀφ' ὑμῶν,*
ἐξ ἔργων νόμου τὸ Πνεῦμα ἐλάβετε ἢ ἐξ ἀκοῆς
3 *πίστεως; | οὕτως ἀνόητοί ἐστε; ἐναρξάμενοι*
4 *Πνεύματι νῦν σαρκὶ ἐπιτελεῖσθε; τοσαῦτα ἐπά-*
5 *θετε εἰκῇ; εἴ γε καὶ εἰκῇ. ὁ οὖν ἐπιχορηγῶν ὑμῖν*

---

16 δε] *om* 𝔭[46]A *al* sy[h] co ς | *Χριστου* 2°] *om* G Tyc Pelag 20 (ζω δε ουκετι ς R[m]] ζω δε, ουκετι R[t]) | *Υιου του Θεου*] *Θεου και Χριστου* 𝔭[46]BD*G | *αγαπησαντος*] (3. 13) *αγορασαντος* Mcion Rufin **3.** 1 εβασκ. ℵABD*G *pc* vg[w] sy[p]; R] *add* (5. 7) τη αληθεια μη πειθεσθαι CKLP *pl* vg[s, cl] sy[h] ς | προεγραφη ℵAB *1739 al r* vg[w] sy[p] co; R] *add* εν υμιν DG *pm* vg[s, cl] sy[h] ς

τὸ Πνεῦμα καὶ ἐνεργῶν δυνάμεις ἐν ὑμῖν, ἐξ ἔρ-
γων νόμου ἢ ἐξ ἀκοῆς πίστεως; Καθὼς Ἀβρααμ 6 Gn. 15. 6
ἐπίστευσεν τῷ Θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην.
γινώσκετε ἄρα ὅτι οἱ ἐκ πίστεως, οὗτοι υἱοί εἰσιν 7
Αβρααμ. προϊδοῦσα δὲ ἡ γραφὴ ὅτι ἐκ πίστεως 8
δικαιοῖ τὰ ἔθνη ὁ Θεός, προευηγγελίσατο τῷ Gn. 12. 3; 18. 18
Αβρααμ ὅτι Ἐνευλογηθήσονται ἐν σοὶ πάντα τὰ ἔθνη. Ac. 3. 25
ὥστε οἱ ἐκ πίστεως εὐλογοῦνται σὺν τῷ πιστῷ 9 Ro. 4. 16
Αβρααμ. Ὅσοι γὰρ ἐξ ἔργων νόμου εἰσίν, ὑπὸ 10
κατάραν εἰσίν· γέγραπται γὰρ ὅτι Ἐπικατάρατος Dt. 27. 26
πᾶς ὃς οὐκ ἐμμένει πᾶσιν τοῖς γεγραμμένοις ἐν τῷ βι-
βλίῳ τοῦ νόμου τοῦ ποιῆσαι αὐτά. *ὅτι δὲ ἐν νόμῳ* 11 Hab. 2. 4
οὐδεὶς δικαιοῦται παρὰ τῷ Θεῷ δῆλον, ὅτι Ὁ Ro. 1. 17 He. 10. 38
δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσεται· *ὁ δὲ νόμος οὐκ ἔστιν ἐκ* 12 Lv. 18. 5 Ro. 10. 5
πίστεως, ἀλλ', Ὁ ποιήσας αὐτὰ ζήσεται ἐν αὐτοῖς.
Χριστὸς ἡμᾶς ἐξηγόρασεν ἐκ τῆς κατάρας τοῦ 13 Ro. 8. 3 2 Co. 5. 21
νόμου γενόμενος ὑπὲρ ἡμῶν κατάρα, ὅτι γέγρα- Dt. 21. 23
πται, Ἐπικατάρατος πᾶς ὁ κρεμάμενος ἐπὶ ξύλου, | *ἵνα* 14
εἰς τὰ ἔθνη ἡ εὐλογία τοῦ Αβρααμ γένηται ἐν
Ἰησοῦ Χριστῷ, ἵνα τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ Πνεύ-
ματος λάβωμεν διὰ τῆς πίστεως. Ἀδελφοί, κατὰ 15
ἄνθρωπον λέγω. ὅμως ἀνθρώπου κεκυρωμένην
διαθήκην οὐδεὶς ἀθετεῖ ἢ ἐπιδιατάσσεται. τῷ δὲ 16 Gn. 12. 7; 13. 15; 17. 7; 22. 18; 24. 7
Αβρααμ ἐρρέθησαν αἱ ἐπαγγελίαι καὶ τῷ σπέρματι
αὐτοῦ. οὐ λέγει, Καὶ τοῖς σπέρμασιν, ὡς ἐπὶ
πολλῶν, ἀλλ' ὡς ἐφ' ἑνός, Καὶ τῷ σπέρματί σου, *ὅς*
ἐστιν Χριστός. τοῦτο δὲ λέγω· διαθήκην προκε- 17
κυρωμένην ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ὁ μετὰ τετρακόσια καὶ

6–9 *vss. om* Mcion 14 επαγγελιαν] ευλογιαν $\mathfrak{p}^{46}$D*G *pc* Mcion Ephr Ambst 16 ος] ὅ D*° *81* Ir^{lat} Tert : οὗ G 17 Θεου $\mathfrak{p}^{46}$ℵAB *pc r* vg; R] *add* εις Χριστον DGI *pl* sy ϛ

Ex. 12. 40 τριάκοντα ἔτη γεγονὼς νόμος οὐκ ἀκυροῖ, εἰς τὸ
Ro. 11. 6 18 καταργῆσαι τὴν ἐπαγγελίαν. εἰ γὰρ ἐκ νόμου ἡ
κληρονομία, οὐκέτι ἐξ ἐπαγγελίας· τῷ δὲ Ἀβρααμ
Ro. 5. 20 19 δι' ἐπαγγελίας κεχάρισται ὁ Θεός. Τί οὖν ὁ νόμος;
Ac. 7. 38, 53 He. 2. 2 τῶν παραβάσεων χάριν προσετέθη, ἄχρις ἂν ἔλθῃ
τὸ σπέρμα ᾧ ἐπήγγελται, διαταγεὶς δι' ἀγγέλων,
20 ἐν χειρὶ μεσίτου. ὁ δὲ μεσίτης ἑνὸς οὐκ ἔστιν, ὁ
Ro. 8. 2-4 21 δὲ Θεὸς εἷς ἐστιν. ὁ οὖν νόμος κατὰ τῶν ἐπαγ-
γελιῶν [τοῦ Θεοῦ]; μὴ γένοιτο. εἰ γὰρ ἐδόθη
νόμος ὁ δυνάμενος ζωοποιῆσαι, ὄντως ἐκ νόμου
Ro. 3. 9-19; 11. 32 22 ἂν ἦν ἡ δικαιοσύνη· ἀλλὰ συνέκλεισεν ἡ γραφὴ τὰ
πάντα ὑπὸ ἁμαρτίαν ἵνα ἡ ἐπαγγελία ἐκ πίστεως
4. 3 23 Ἰησοῦ Χριστοῦ δοθῇ τοῖς πιστεύουσιν. Πρὸ
1 P. 1. 5 τοῦ δὲ ἐλθεῖν τὴν πίστιν ὑπὸ νόμον ἐφρουρούμεθα
συνκλειόμενοι εἰς τὴν μέλλουσαν πίστιν ἀποκαλυ-
24 φθῆναι. ὥστε ὁ νόμος παιδαγωγὸς ἡμῶν γέγονεν
Ro. 10. 4 25 εἰς Χριστόν, ἵνα ἐκ πίστεως δικαιωθῶμεν· ἐλ-
θούσης δὲ τῆς πίστεως οὐκέτι ὑπὸ παιδαγωγόν
Jn. 1. 12 Ro. 8. 17 26 ἐσμεν. Πάντες γὰρ υἱοὶ Θεοῦ ἐστε διὰ τῆς
Ro. 6. 3 27 πίστεως ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· ὅσοι γὰρ εἰς Χριστὸν
Ro. 13. 14 28 ἐβαπτίσθητε, Χριστὸν ἐνεδύσασθε. οὐκ ἔνι Ἰου-
Ro. 10. 12 1 Co. 12. 13 δαῖος οὐδὲ Ἕλλην, οὐκ ἔνι δοῦλος οὐδὲ ἐλεύθερος,
οὐκ ἔνι ἄρσεν καὶ θῆλυ· πάντες γὰρ ὑμεῖς εἷς ἐστε
7. Ro. 9. 7 29 ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. εἰ δὲ ὑμεῖς Χριστοῦ, ἄρα τοῦ

---

19 νομος; των παραβασεων χ. προσετεθη] ν.; των παραδοσεων (πραξεων *d m*) χ. ετεθη D* *d m*: ν. των πραξεων 𝔭[46]: ν. τ. πρ.; ετεθη G Ir Ambst | (αγγελων,] *om* , R) 21 του Θεου] *om* 𝔭[46]B *d e* Ambst | εκ νομου αν ην AC; R] αν εκ ν. ην KLP *pm* ς: εκ ν. ην αν ℵ *al*: εκ ν. ην D *al*: εκ ν. G°: εν νομω ην αν 𝔭[46]: εν ν. αν ην B 24 γεγονεν] εγενετο 𝔭[46]B Cl[pt] 26 της] *om* 𝔭[46]P *5 919* Cl Cyr | εν Χρ.] Χριστου 𝔭[46] (*1739 pc*) 28 εἷς (ἓν G *33* lat) εστε εν Χριστω] εστε Χριστου 𝔭[46](ℵ*)A

Αβρααμ σπέρμα ἐστέ, κατ' ἐπαγγελίαν κληρονό-
μοι. *Λέγω δέ, ἐφ' ὅσον χρόνον ὁ κληρονόμος* **4**
νήπιός ἐστιν, οὐδὲν διαφέρει δούλου κύριος πάν-
των ὤν, ἀλλὰ ὑπὸ ἐπιτρόπους ἐστὶν καὶ οἰκονό- 2
μους ἄχρι τῆς προθεσμίας τοῦ πατρός. οὕτως καὶ 3 3. 23; 5. 1 Col. 2. 20
ἡμεῖς, ὅτε ἦμεν νήπιοι, ὑπὸ τὰ στοιχεῖα τοῦ
κόσμου ἤμεθα δεδουλωμένοι· ὅτε δὲ ἦλθεν τὸ 4
πλήρωμα τοῦ χρόνου, ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν Eph. 1. 10
Υἱὸν αὐτοῦ, γενόμενον ἐκ γυναικός, γενόμενον
ὑπὸ νόμον, | ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον ἐξαγοράσῃ, ἵνα 5 3. 13, 26
τὴν υἱοθεσίαν ἀπολάβωμεν. *Ὅτι δέ ἐστε υἱοί,* 6
ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸ Πνεῦμα τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ
εἰς τὰς καρδίας ἡμῶν, κρᾶζον, Αββα ὁ Πατήρ. Ro. 8. 15
ὥστε οὐκέτι εἶ δοῦλος ἀλλὰ υἱός· εἰ δὲ υἱός, καὶ 7 3. 29 Ro. 8. 16, 17
κληρονόμος διὰ Θεοῦ.

Ἀλλὰ τότε μὲν οὐκ εἰδότες Θεὸν ἐδουλεύσατε 8
τοῖς φύσει μὴ οὖσιν θεοῖς· νῦν δὲ γνόντες Θεόν, 9
μᾶλλον δὲ γνωσθέντες ὑπὸ Θεοῦ, πῶς ἐπιστρέ-
φετε πάλιν ἐπὶ τὰ ἀσθενῆ καὶ πτωχὰ στοιχεῖα,
οἷς πάλιν ἄνωθεν δουλεῦσαι θέλετε; ἡμέρας παρα- 10 Ro. 14. 5 Col. 2. 16
τηρεῖσθε καὶ μῆνας καὶ καιροὺς καὶ ἐνιαυτούς.
φοβοῦμαι ὑμᾶς μή πως εἰκῇ κεκοπίακα εἰς ὑμᾶς. 11 2 Jn. 8
Γίνεσθε ὡς ἐγώ, ὅτι κἀγὼ ὡς ὑμεῖς, ἀδελφοί, 12 2 Co. 2. 5
δέομαι ὑμῶν. οὐδέν με ἠδικήσατε· | οἴδατε δὲ 13

---

6 ο Θεος] *om* B *1739 t* | του Υιου] *om* $\mathfrak{p}^{46}$ (Mcion?) Aug | ημων] υμ- KL *al* $vg^{s, cl}$ sy bo ς 7 δια Θεου $\mathfrak{p}^{46}$ℵAB lat Cl Ambst; R] δια (Ιησου *431*) Χριστου *81 431* sa Hier: Θεου δια (Ιησου *326 al* sy) Χριστου D *pl* ς: δια Θεον G°: Dei eth arm: (Rom. 8. 17) μεν Θεου, συνκληρονομος δε Χριστου Ψ 8 φυσει] *om* K *d m* Ir^{lat} Ambst 9 δουλευσαι ℵB.; R] -ευειν *rell* ς 10 παρατηρεισθε] -ρουντες $\mathfrak{p}^{46}$ | (ενιαυτους.] ;) 11 κεκοπιακα] εκοπιασα $\mathfrak{p}^{46}$ *1739*

Ac. 16. 6 / 1 Co. 2. 3 ὅτι δι' ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς εὐηγγελισάμην ὑμῖν
14 τὸ πρότερον, καὶ τὸν πειρασμὸν ὑμῶν ἐν τῇ σαρκί
μου οὐκ ἐξουθενήσατε οὐδὲ ἐξεπτύσατε, ἀλλὰ ὡς
Ac. 14. 11, 12 ἄγγελον Θεοῦ ἐδέξασθέ με, ὡς Χριστὸν Ἰησοῦν.
15 ποῦ οὖν ὁ μακαρισμὸς ὑμῶν; μαρτυρῶ γὰρ ὑμῖν
ὅτι εἰ δυνατὸν τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν ἐξορύξαντες
Am. 5. 10 16 ἐδώκατέ μοι. ὥστε ἐχθρὸς ὑμῶν γέγονα ἀλη-
1. 7 17 θεύων ὑμῖν; ζηλοῦσιν ὑμᾶς οὐ καλῶς, ἀλλὰ ἐκ-
18 κλεῖσαι ὑμᾶς θέλουσιν, ἵνα αὐτοὺς ζηλοῦτε. καλὸν
δὲ ζηλοῦσθαι ἐν καλῷ πάντοτε, καὶ μὴ μόνον ἐν
1 Co. 4. 15 19 τῷ παρεῖναί με πρὸς ὑμᾶς, | τέκνα μου, οὓς πάλιν
20 ὠδίνω μέχρις οὗ μορφωθῇ Χριστὸς ἐν ὑμῖν· ἤθελον
δὲ παρεῖναι πρὸς ὑμᾶς ἄρτι καὶ ἀλλάξαι τὴν φωνήν
μου, ὅτι ἀποροῦμαι ἐν ὑμῖν.
9; 3. 23 21 Λέγετέ μοι, οἱ ὑπὸ νόμον θέλοντες εἶναι, τὸν
Gn. 16. 15 / Gn. 21. 2, 9 22 νόμον οὐκ ἀκούετε; γέγραπται γὰρ ὅτι Αβρααμ
δύο υἱοὺς ἔσχεν, ἕνα ἐκ τῆς παιδίσκης καὶ ἕνα ἐκ
Ro. 9. 7–9 23 τῆς ἐλευθέρας. ἀλλ' ὁ μὲν ἐκ τῆς παιδίσκης κατὰ
Gn. 17. 16 σάρκα γεγέννηται, ὁ δὲ ἐκ τῆς ἐλευθέρας διὰ τῆς
24 ἐπαγγελίας. ἅτινά ἐστιν ἀλληγορούμενα· αὗται
5. 1 / Ro. 8. 15 γάρ εἰσιν δύο διαθῆκαι, μία μὲν ἀπὸ ὄρους Σινα,
25 εἰς δουλείαν γεννῶσα, ἥτις ἐστὶν Αγαρ. τὸ δὲ Αγαρ

---

14 υμων ℵABD*G *pc* lat; R] μου 𝔭[46] *pm* vg(2) sa ς: *om* C* *69 al* | ουδε εξεπτυσατε] *om* 𝔭[46] 15 που] τις D *pm* sy[h] ς | ουν 𝔭[46]ℵAB *1908 pm*; R] *add* ην DG *al* ς: *add* εστιν *103* vg 16 (υμιν; ς R] ·) 17 ζηλουτε] *add* (1 Cor. 12. 31) ζηλουτε δε τα κρειττω χαρισματα D*G Ambst 18 ζηλουσθαι A *al*; R] το ζ. DG *pm* ς: ζηλουσθε ℵB *pc* vg Or | (υμας,] . R) 21 ακουετε] αναγινωσκετε DG *pc* lat sa bo[pt] arm 23 μεν] *om* 𝔭[46]B vg | δια της] δι 𝔭[46]ℵA *al*; R 25 δε Αγαρ ABD[c] *69 al* sy[hmg]; R[t]] δε 𝔭[46] *t* sa Ambst: γαρ ℵG lat Or Epiph Aug; R[m]: γαρ Αγαρ KLP *pm d e* sy[(p), h] ς

Σινα ὄρος ἐστὶν ἐν τῇ Ἀραβίᾳ· συνστοιχεῖ δὲ τῇ
νῦν Ἰερουσαλημ, δουλεύει γὰρ μετὰ τῶν τέκνων
αὐτῆς. ἡ δὲ ἄνω Ἰερουσαλημ ἐλευθέρα ἐστίν, 26 He. 12. 22
ἥτις ἐστὶν μήτηρ ἡμῶν· γέγραπται γάρ, 27

Εὐφράνθητι, στεῖρα ἡ οὐ τίκτουσα, Is. 54. 1
ῥῆξον καὶ βόησον, ἡ οὐκ ὠδίνουσα·
ὅτι πολλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐρήμου
μᾶλλον ἢ τῆς ἐχούσης τὸν ἄνδρα.

ὑμεῖς δέ, ἀδελφοί, κατὰ Ἰσαακ ἐπαγγελίας τέκνα 28 23
ἐστέ. ἀλλ' ὥσπερ τότε ὁ κατὰ σάρκα γεννηθεὶς 29 Gn. 21. 9
ἐδίωκεν τὸν κατὰ Πνεῦμα, οὕτως καὶ νῦν. ἀλλὰ 30
τί λέγει ἡ γραφή; **Ἔκβαλε τὴν παιδίσκην καὶ τὸν** Gn. 21. 10, 12
υἱὸν αὐτῆς· οὐ γὰρ μὴ κληρονομήσει ὁ υἱὸς τῆς παι- Jn. 8. 35
δίσκης μετὰ τοῦ υἱοῦ *τῆς ἐλευθέρας. διό, ἀδελφοί,* 31 3. 29
οὐκ ἐσμὲν παιδίσκης τέκνα ἀλλὰ τῆς ἐλευθέρας.
Τῇ ἐλευθερίᾳ ἡμᾶς Χριστὸς ἠλευθέρωσεν· στή- 5 4. 5, 31 Ac. 15. 10
κετε οὖν καὶ μὴ πάλιν ζυγῷ δουλείας ἐνέχεσθε.
Ἴδε ἐγὼ Παῦλος λέγω ὑμῖν ὅτι ἐὰν περιτέ- 2 2 Co. 10. 1
μνησθε Χριστὸς ὑμᾶς οὐδὲν ὠφελήσει. μαρτύρο- 3
μαι δὲ πάλιν παντὶ ἀνθρώπῳ περιτεμνομένῳ ὅτι
ὀφειλέτης ἐστὶν ὅλον τὸν νόμον ποιῆσαι. κατηρ- 4

---

25 *Σινα*] *om d* | *εστιν*] *om 1739 pc* Or | *συνστοιχει δε*] *η* (*om* D*) *συνστοιχουσα* D*G lat 26 *ημων* 𝔭[46]א*B DG *1739 pc* lat sy[p, hmg]; R] *παντων ημ.* A *pl t* vg(3) sy[h] ς 28 *υμεις . . . εστε* 𝔭[46]BD*G *1739 al* sa Ir; R[m]] *ημεις . . . εσμεν* אA *pm r* vg sy ς; R[t] 30 *της ελευθερας*] *μου Ισαακ* D*G it Ambst 5. 1 *Τη ελ. ημ. Χρ. ηλευθερωσεν· στηκετε ουν* (*om ουν* D* *614 pc*) אABP *al*; R] , *ῃ ελ. ημ. Χρ. ηλευθερωσεν, στηκετε* (*add ουν* G Or) lat (Mcion Ephr): *τη ελ.* (*add ουν* ς), *ῃ Χρ. ημας ηλευθερωσεν, στηκετε* KL *pm* ς 3 *παλιν*] *om* D*G *1739 pc* vg(2) got arm | *οτι*] *om* א* 062 | *ποιησαι*] (Mt. 5. 17) *πληρωσαι 440 pc* sy[h] Mcion

γήθητε ἀπὸ Χριστοῦ οἵτινες ἐν νόμῳ δικαιοῦσθε,
5 τῆς χάριτος ἐξεπέσατε. ἡμεῖς γὰρ Πνεύματι ἐκ
6 πίστεως ἐλπίδα δικαιοσύνης ἀπεκδεχόμεθα. ἐν
6. 15 1 Co. 7. 19 γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ οὔτε περιτομή τι ἰσχύει οὔτε
ἀκροβυστία, ἀλλὰ πίστις δι' ἀγάπης ἐνεργουμένη.
7 Ἐτρέχετε καλῶς· τίς ὑμᾶς ἐνέκοψεν ἀληθείᾳ μὴ
1. 6 8 πείθεσθαι; ἡ πεισμονὴ οὐκ ἐκ τοῦ καλοῦντος ὑμᾶς.
1 Co. 5. 6 9 10 μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ φύραμα ζυμοῖ. ἐγὼ πέποιθα
1. 7 2 Co. 11. 15 εἰς ὑμᾶς ἐν Κυρίῳ ὅτι οὐδὲν ἄλλο φρονήσετε· ὁ δὲ
ταράσσων ὑμᾶς βαστάσει τὸ κρίμα, ὅστις ἐὰν ᾖ.
11 Ἐγὼ δέ, ἀδελφοί, εἰ περιτομὴν ἔτι κηρύσσω, τί
1 Co. 1. 23 ἔτι διώκομαι; ἄρα κατήργηται τὸ σκάνδαλον τοῦ
Ps. 12. 3 12 σταυροῦ. Ὄφελον καὶ ἀποκόψονται οἱ ἀναστα-
τοῦντες ὑμᾶς.
1 P. 2. 16 13 Ὑμεῖς γὰρ ἐπ' ἐλευθερίᾳ ἐκλήθητε, ἀδελφοί·
μόνον μὴ τὴν ἐλευθερίαν εἰς ἀφορμὴν τῇ σαρκί,
14 ἀλλὰ διὰ τῆς ἀγάπης δουλεύετε ἀλλήλοις. ὁ γὰρ
Lv. 19. 18 πᾶς νόμος ἐν ἑνὶ λόγῳ πεπλήρωται, ἐν τῷ, Ἀγα-
15 πήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. εἰ δὲ ἀλλήλους
δάκνετε καὶ κατεσθίετε, βλέπετε μὴ ὑπ' ἀλλήλων
25 16 ἀναλωθῆτε. Λέγω δέ, Πνεύματι περιπατεῖτε
Ro. 7. 15. 23 Ja. 4. 5 1 P. 2. 11 17 καὶ ἐπιθυμίαν σαρκὸς οὐ μὴ τελέσητε. ἡ γὰρ
σὰρξ ἐπιθυμεῖ κατὰ τοῦ Πνεύματος, τὸ δὲ Πνεῦμα

---

7 ενεκοψεν αλ. μη πειθ.;] ενεκοψεν; τη αλ. μη πειθ. μηδενι πειθεσθε G vg[s] Lcf 8 ουκ] *om* D* *pc* Or Ephr Lcf 9 ζυμοι] δολοι D* lat Mcion Lcf 11 ετι 1°] *om* D*G vg(3) arm sa Ephr 12 οφελον] αρα 𝔭[46] | αποκοψονται] -ψωνται 𝔭[46]DG 13 δια της αγαπης] τη αγαπη του Πνευματος DG *104* vg[s, cl] sa got Ambst 14 εν ενι λογω] εν υμιν Mcion: εν υμ. εν ενι λ. D*G Ambst: εν ολιγω *1611* sy[h] | πεπληρωται ℵAB *69 al* lat; R] πληρουται DG *pm* ς

κατὰ τῆς σαρκός, ταῦτα γὰρ ἀλλήλοις ἀντίκειται,
ἵνα μὴ ἃ ἐὰν θέλητε ταῦτα ποιῆτε. εἰ δὲ Πνεύ- 18 Ro. 8. 14
ματι ἄγεσθε, οὐκ ἐστὲ ὑπὸ νόμον. φανερὰ δέ ἐστιν 19 1 Co. 6. 9, 10
τὰ ἔργα τῆς σαρκός, ἅτινά ἐστιν πορνεία, ἀκα-
θαρσία, ἀσέλγεια, | εἰδωλολατρεία, φαρμακεία, 20
ἔχθραι, ἔρις, ζῆλος, θυμοί, ἐριθεῖαι, διχοστασίαι,
αἱρέσεις, | φθόνοι, μέθαι, κῶμοι, καὶ τὰ ὅμοια 21
τούτοις, ἃ προλέγω ὑμῖν καθὼς προεῖπον, ὅτι οἱ
τὰ τοιαῦτα πράσσοντες βασιλείαν Θεοῦ οὐ κληρο- Eph. 5. 5 Rev. 22. 15
νομήσουσιν. ὁ δὲ καρπὸς τοῦ Πνεύματός ἐστιν 22 Eph. 5. 9
ἀγάπη, χαρά, εἰρήνη, μακροθυμία, χρηστότης,
ἀγαθωσύνη, πίστις, | πραΰτης, ἐγκράτεια· κατὰ 23 1 Ti. 1. 9
τῶν τοιούτων οὐκ ἔστιν νόμος. οἱ δὲ τοῦ Χριστοῦ 24 Ro. 6. 6
Ἰησοῦ τὴν σάρκα ἐσταύρωσαν σὺν τοῖς παθή- Col. 3. 5 1 P. 2, 11
μασιν καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις. Εἰ ζῶμεν Πνεύματι, 25 16. Ro. 8. 4
Πνεύματι καὶ στοιχῶμεν. μὴ γινώμεθα κενόδοξοι, 26 Ph. 2. 3
ἀλλήλους προκαλούμενοι, ἀλλήλοις φθονοῦντες.
Ἀδελφοί, ἐὰν καὶ προλημφθῇ ἄνθρωπος ἔν τινι **6** Mt. 18. 15 Ja. 5. 19
παραπτώματι, ὑμεῖς οἱ πνευματικοὶ καταρτίζετε
τὸν τοιοῦτον ἐν πνεύματι πραΰτητος, σκοπῶν σε-
αυτόν, μὴ καὶ σὺ πειρασθῇς. Ἀλλήλων τὰ 2
βάρη βαστάζετε, καὶ οὕτως ἀναπληρώσετε τὸν
νόμον τοῦ Χριστοῦ. εἰ γὰρ δοκεῖ τις εἶναί τι μη- 3
δὲν ὤν, φρεναπατᾷ ἑαυτόν. τὸ δὲ ἔργον ἑαυτοῦ 4 2 Co. 13. 5

---

17 *γαρ* 2° 𝔭[46]א*BDG lat; R] *δε* A *pl* ς   19 *πορνεια*] *praem μοιχεια* D (*μοιχειαι* G) *pl* sy[h] Ir ς   20 *ερις*] *ερεις* G *al* lat Mcion Cl ς | *ζηλος*] *ζηλοι* א *pl* lat Mcion Cl ς; R   21 *φθονοι* 𝔭[46]אB *pc* Mcion Ir Cl Or Aug; R] *add φονοι* ADG *pl* lat ς   23 *εγκρατεια*] *add αγνεια* D*G vg[s, cl] Ir Ambst   **6.** 1 *ανθρωπος*] *τις εξ υμων* P: *ανθρ. εξ υμων* Ψ *pc* sy   2 *αναπληρωσετε* (*αποπλ-* 𝔭[46]) BG lat sy[p] Mcion] *-σατε* אAD *pl* Cl ς; R

δοκιμαζέτω ἕκαστος, καὶ τότε εἰς ἑαυτὸν μόνον τὸ
Ro. 14. 12 5 *καύχημα ἕξει καὶ οὐκ εἰς τὸν ἕτερον· ἕκαστος γὰρ*
1 Co. 9. 14 6 *τὸ ἴδιον φορτίον βαστάσει. Κοινωνείτω δὲ ὁ*
κατηχούμενος τὸν λόγον τῷ κατηχοῦντι ἐν πᾶσιν
7 *ἀγαθοῖς. Μὴ πλανᾶσθε, Θεὸς οὐ μυκτηρίζεται.*
ὃ γὰρ ἐὰν σπείρῃ ἄνθρωπος, τοῦτο καὶ θερίσει·
Ro. 8. 13 8 *ὅτι ὁ σπείρων εἰς τὴν σάρκα ἑαυτοῦ ἐκ τῆς σαρκὸς*
Jn. 3. 6; 6. 63 *θερίσει φθοράν, ὁ δὲ σπείρων εἰς τὸ Πνεῦμα ἐκ*
2 Th. 3. 13 9 *τοῦ Πνεύματος θερίσει ζωὴν αἰώνιον. τὸ δὲ καλὸν*
ποιοῦντες μὴ ἐνκακῶμεν· καιρῷ γὰρ ἰδίῳ θερί-
2 P. 1. 7 10 *σομεν μὴ ἐκλυόμενοι. Ἄρα οὖν ὡς καιρὸν ἔχομεν,*
ἐργαζώμεθα τὸ ἀγαθὸν πρὸς πάντας, μάλιστα δὲ
πρὸς τοὺς οἰκείους τῆς πίστεως.

11 *Ἴδετε πηλίκοις ὑμῖν γράμμασιν ἔγραψα τῇ ἐμῇ*
12 *χειρί. Ὅσοι θέλουσιν εὐπροσωπῆσαι ἐν σαρκί,*
5. 11 Ph. 3. 18 *οὗτοι ἀναγκάζουσιν ὑμᾶς περιτέμνεσθαι, μόνον*
13 *ἵνα τῷ σταυρῷ τοῦ Χριστοῦ μὴ διώκωνται. οὐδὲ*
γὰρ οἱ περιτεμνόμενοι αὐτοὶ νόμον φυλάσσουσιν,
ἀλλὰ θέλουσιν ὑμᾶς περιτέμνεσθαι ἵνα ἐν τῇ ὑμε-
14 *τέρᾳ σαρκὶ καυχήσωνται. ἐμοὶ δὲ μὴ γένοιτο*
1 Co. 1. 31; 2. 2 *καυχᾶσθαι εἰ μὴ ἐν τῷ σταυρῷ τοῦ Κυρίου ἡμῶν*
Ἰησοῦ Χριστοῦ, δι᾽ οὗ ἐμοὶ κόσμος ἐσταύρωται
5. 6 1 Co. 7. 19 15 *κἀγὼ κόσμῳ. οὔτε γὰρ περιτομή τί ἐστιν οὔτε*

---

4 εκαστος] *om* 𝔭[46]B sa 7 *Μη*] *om* Mcion Tert 10 εχομεν 𝔭[46]ADG *pm* latt Mcion Cl ς] εχωμεν ℵB* *69 al*; R 11 πηλικοις] ἡλ- 𝔭[46]B* *33*: ποικιλοις *642* 12 *Χριστου rell* ς; R] *add Ιησου* 𝔭[46]B *69 1175*. | διωκωνται ℵBD *al* ς; R] -κονται 𝔭[46]GKLP *pm* 13 περιτεμνομενοι ℵAD *1739 pm* ς; R[t]] -τετμημενοι 𝔭[46]B(G) *al*; R[m] 15 ουτε γαρ 𝔭[46]BΨ *1739 pc r* sy[p] sa geo Aug; R] (5. 6) εν γαρ *Χριστω Ιησου* ουτε ℵADG *pl* lat (bo) arm ς | εστιν] ισχυει KLP *pl* vg ς

ἀκροβυστία, ἀλλὰ καινὴ κτίσις. καὶ ὅσοι τῷ 16 Ps. 125.5; 128.6 Ph. 3.3
κανόνι τούτῳ στοιχήσουσιν, εἰρήνη ἐπ' αὐτοὺς καὶ
ἔλεος, καὶ ἐπὶ τὸν Ισραηλ *τοῦ Θεοῦ.*
Τοῦ λοιποῦ κόπους μοι μηδεὶς παρεχέτω· ἐγὼ 17
γὰρ τὰ στίγματα τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματί μου 2 Co. 4.10
βαστάζω.
Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ 18
μετὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν, ἀδελφοί· αμην.

ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ

ΠΑΥΛΟΣ ἀπόστολος Χριστοῦ Ἰησοῦ διὰ θελή- Ro. 1.7 1 Co. 1.2 Col. 1.1
ματος Θεοῦ τοῖς ἁγίοις τοῖς οὖσιν [ἐν Ἐφέσῳ]
καὶ πιστοῖς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· χάρις ὑμῖν καὶ 2 Col. 1.2
εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ Πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ
Χριστοῦ.
Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν 3
Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ εὐλογήσας ἡμᾶς ἐν πάσῃ εὐλο-
γίᾳ πνευματικῇ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ, 2.6
καθὼς ἐξελέξατο ἡμᾶς ἐν αὐτῷ πρὸ καταβολῆς 4 Jn. 15.16; 17.24. 5.27 Ro. 8.29

---

17 *Ιησου* 𝔭[46]AB it vg[w]; R] *Χριστου* P *pc* bo Mcion Cl: *Κυριου Ιησου* KL *pl* vg[s, cl] ς: *Κυρ. Ι. Χριστου* ℵ *d r* sa: *Κ. ημων Ι. Χρ.* D*°G *pc* sy[p]   18 *ημων*] *om* ℵP *69* *1739* *pc* | *Χρ.*] *om* P *pc*

Subscriptio: *εγραφη απο Ρωμης* KP *al* sy ς: *add υπο Παυλου και των αδελφων* (*add* per Titum bo) Euthal

Inscriptio: ad Laodicenses Mcion

1 *τοις* 2°] *om* 𝔭[46]D: *praem πασιν* A *pc* vg | *εν Εφεσω* ADG *pl* lat sy ς; R[t]] *om* 𝔭[46]ℵ*B* *424[c]* *1739* Mcion Or Bas; R[m]   3 *και Πατηρ*] *om* B

κόσμου, εἶναι ἡμᾶς ἁγίους καὶ ἀμώμους κατενώ-
Jn. 1. 12 5 πιον αὐτοῦ, ἐν ἀγάπῃ | προορίσας ἡμᾶς εἰς υἱοθε-
σίαν διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς αὐτόν, κατὰ τὴν
Mt. 3. 17 Col. 1. 13 6 εὐδοκίαν τοῦ θελήματος αὐτοῦ, εἰς ἔπαινον δόξης
τῆς χάριτος αὐτοῦ, ἧς ἐχαρίτωσεν ἡμᾶς ἐν τῷ
Col. 1. 14, 20 2. 7; 3. 8, 16 7 Ἠγαπημένῳ, ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν διὰ
τοῦ αἵματος αὐτοῦ, τὴν ἄφεσιν τῶν παραπτω-
Col. 1. 9 8 μάτων, κατὰ τὸ πλοῦτος τῆς χάριτος αὐτοῦ, | ἧς
ἐπερίσσευσεν εἰς ἡμᾶς ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ φρονήσει
3. 9 Ro. 16. 25 9 | γνωρίσας ἡμῖν τὸ μυστήριον τοῦ θελήματος
αὐτοῦ, κατὰ τὴν εὐδοκίαν αὐτοῦ, ἣν προέθετο ἐν
Gal. 4. 4 10 αὐτῷ | εἰς οἰκονομίαν τοῦ πληρώματος τῶν και-
ρῶν, ἀνακεφαλαιώσασθαι τὰ πάντα ἐν τῷ Χριστῷ,
Col. 1. 16 τὰ ἐπὶ τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς· ἐν αὐτῷ,
Col. 1. 12 Ro. 8. 28 11 ἐν ᾧ καὶ ἐκληρώθημεν προορισθέντες κατὰ πρό-
θεσιν τοῦ τὰ πάντα ἐνεργοῦντος κατὰ τὴν βουλὴν
12 τοῦ θελήματος αὐτοῦ, εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς εἰς ἔπαινον
Col. 1. 5, 6 13 δόξης αὐτοῦ τοὺς προηλπικότας ἐν τῷ Χριστῷ· ἐν
ᾧ καὶ ὑμεῖς, ἀκούσαντες τὸν λόγον τῆς ἀληθείας,
τὸ εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας ὑμῶν, ἐν ᾧ καὶ πιστεύ-
4. 30 σαντες ἐσφραγίσθητε τῷ Πνεύματι τῆς ἐπαγ-
2 Co. 1. 22; 5. 5 14 γελίας τῷ Ἁγίῳ, ὅς ἐστιν ἀρραβὼν τῆς κληρονο-
μίας ἡμῶν εἰς ἀπολύτρωσιν τῆς περιποιήσεως, εἰς
ἔπαινον τῆς δόξης αὐτοῦ.

---

4 (*αυτου, εν αγαπη* it (sy^{p}) co Or; R^{m}] *αυτου εν αγαπη*, LP *al* vg Ambst ς; R^{t}) 6 *ης*] *εν η* DG *pm* ς | *Ηγαπημενω*] *add Υιω αυτου* D*G vg$^{s, cl}$ sy^{h} sa Mcion Or 7 *εχομεν*] *εσχ-* ℵ*D*^{o}Ψ Ir | *χαριτος*] (Rom. 2. 4) *χρηστοτητος* A *pc* bo 8 (*φρονησει*], ς R) 9 *αυτου* 2°] *om* DG Mcion | *αυτω*] *εαυ-* P Tert Hil 11 *εκληρωθημεν*] *εκληθ-* ADG | *προθεσιν*] *add του Θεου* DG *104 al* it arm sa 13 *υμεις*] *ημ-* AKL *al et υμων*] *ημ-* K *al* 14 *ος* ℵD^{o} *1739 al* lat ς] *ο* 𝔭^{46}ABG *pm d*; R

Διὰ τοῦτο κἀγώ, ἀκούσας τὴν καθ' ὑμᾶς πίστιν 15
ἐν τῷ Κυρίῳ Ἰησοῦ καὶ τὴν ἀγάπην τὴν εἰς πάν-
τας τοὺς ἁγίους, οὐ παύομαι εὐχαριστῶν ὑπὲρ 16
ὑμῶν μνείαν ποιούμενος ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου,
| *ἵνα ὁ Θεὸς τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ* 17
Πατὴρ τῆς δόξης, δῴη ὑμῖν πνεῦμα σοφίας καὶ
ἀποκαλύψεως ἐν ἐπιγνώσει αὐτοῦ, πεφωτισμένους 18
τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς καρδίας ὑμῶν, εἰς τὸ εἰδέναι
ὑμᾶς τίς ἐστιν ἡ ἐλπὶς τῆς κλήσεως αὐτοῦ, τίς ὁ
πλοῦτος τῆς δόξης τῆς κληρονομίας *αὐτοῦ* ἐν τοῖς
ἁγίοις, *καὶ τί τὸ ὑπερβάλλον μέγεθος τῆς δυνά-* 19
μεως αὐτοῦ εἰς ἡμᾶς τοὺς πιστεύοντας κατὰ τὴν
ἐνέργειαν τοῦ κράτους τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ἣν ἐνήρ- 20
γηκεν ἐν τῷ Χριστῷ ἐγείρας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, καὶ
καθίσας ἐν δεξιᾷ αὐτοῦ *ἐν τοῖς ἐπουρανίοις* | *ὑπερ-* 21
άνω πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας καὶ δυνάμεως
καὶ κυριότητος καὶ παντὸς ὀνόματος ὀνομαζο-
μένου οὐ μόνον ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ
μέλλοντι· καὶ πάντα ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ, 22
καὶ αὐτὸν ἔδωκεν κεφαλὴν ὑπὲρ πάντα τῇ ἐκ-
κλησίᾳ, | *ἥτις ἐστὶν τὸ σῶμα αὐτοῦ, τὸ πλήρωμα* 23
τοῦ τὰ πάντα ἐν πᾶσιν πληρουμένου.

Καὶ ὑμᾶς ὄντας νεκροὺς τοῖς παραπτώμασιν **2**

Col. 1. 4, 9
Col. 1. 3
Col. 1. 10
Dt. 33. 3, 4
Col. 1. 5, 11, 12, 27
2 Co. 13. 4
Col. 1. 11; 2. 12
Ps. 110. 1
Col. 1. 16; 2. 10
Ps. 8. 6
Mt. 28. 18
4. 15
Col. 1. 18
Ro. 12. 5
Col. 1. 19
1 Co. 12. 27
4. 10
Col. 1. 21;
2. 13

---

15 *την αγ. την* (*om* DG) *εις π. τ. αγ.* DG *pm* ϛ; R[m]] *την εις π. τ. αγι. αγαπ.* *69 1175 al*: *om την αγ.* 𝔓[46]א*AB *1739 pc*; R[t]   18 *καρδιας*] (1 Pet. 1. 13) *διανοιας* *355 pc* ϛ | *υμων*] *om* 𝔓[46]B *33 1739* arm Mcion | *τις* 2°] *praem και* KLP *pl* vg[s, cl] sy bo Or ϛ   19 *ημας*] *υμ-* D*GP *33 al r*   20 *ενηργηκεν* AB *pc*] *-γησεν* אDG *pl* ϛ; R | *καθισας*] *εκαθισεν* DG *pm* ϛ | *εν δεξια* 𝔓[46vid]BDG° *pm* lat ϛ; R] *praem αυτον* אA *al g* sy Or | *επουρανιοις*] *ουρανοις* B *pc* (sy[p])

6. 12 / Tit. 3. 3 / Jn. 12. 31 / Col. 1. 13

2 *καὶ ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν, ἐν αἷς ποτε περιεπατή-*
σατε κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦ κόσμου τούτου, κατὰ
τὸν ἄρχοντα τῆς ἐξουσίας τοῦ ἀέρος, τοῦ πνεύ-
ματος τοῦ νῦν ἐνεργοῦντος ἐν τοῖς υἱοῖς τῆς ἀπει-
3 *θείας· ἐν οἷς καὶ ἡμεῖς πάντες ἀνεστράφημέν ποτε*
ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῆς σαρκὸς ἡμῶν, ποιοῦντες
Col. 3. 6 *τὰ θελήματα τῆς σαρκὸς καὶ τῶν διανοιῶν, καὶ*
4 *ἤμεθα τέκνα φύσει ὀργῆς ὡς καὶ οἱ λοιποί· ὁ δὲ*
Θεὸς πλούσιος ὢν ἐν ἐλέει, διὰ τὴν πολλὴν ἀγάπην
Lk. 15. 24, 32 / 5. 14 / Ro. 6. 13
5 *αὐτοῦ ἣν ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ ὄντας ἡμᾶς νεκροὺς*
τοῖς παραπτώμασιν συνεζωοποίησεν τῷ Χριστῷ,
Ro. 8. 10 / Ph. 3. 20
6 *—χάριτί ἐστε σεσωσμένοι,— | καὶ συνήγειρεν καὶ*
συνεκάθισεν ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ,
7 *ἵνα ἐνδείξηται ἐν τοῖς αἰῶσιν τοῖς ἐπερχομένοις*
1. 7 *τὸ ὑπερβάλλον πλοῦτος τῆς χάριτος αὐτοῦ ἐν*
Gal. 2. 16
8 *χρηστότητι ἐφ' ἡμᾶς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. τῇ γὰρ*
χάριτί ἐστε σεσωσμένοι διὰ πίστεως· καὶ τοῦτο
9 *οὐκ ἐξ ὑμῶν, Θεοῦ τὸ δῶρον· οὐκ ἐξ ἔργων, ἵνα*
10 *μή τις καυχήσηται. αὐτοῦ γάρ ἐσμεν ποίημα,*
κτισθέντες ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἐπὶ ἔργοις ἀγαθοῖς,
Tit. 2. 14 / 1 Co. 1. 29
οἷς προητοίμασεν ὁ Θεὸς ἵνα ἐν αὐτοῖς περιπατή-
σωμεν.
5. 8
11 *Διὸ μνημονεύετε ὅτι ποτὲ ὑμεῖς τὰ ἔθνη ἐν*
σαρκί, οἱ λεγόμενοι ἀκροβυστία ὑπὸ τῆς λεγομέ-

---

1 *αμαρτιαις*] *επιθυμιαις* B 4 *αυτου*] *om* p^{46}D*G *pc* | *ην*] *om* p^{46} *d* vg(2) Ambst^{pt} Vict | *ηγαπησεν*] *ηλεησεν* p^{46} *d g* Ambst Vict 5 *τοις παραπτωμασιν* ℵA *pl* co ς; R] *τ. σωμασιν* p^{46} (*ex παραπτω- ?*): *ταις αμαρτιαις* D lat: *τη αμαρτια* G: *τοις παραπτ. και ταις αμ.* Ψ Or: *εν τ. παρ. και ταις επιθυμιαις* B | *τω*] *εν τω* p^{46}B *pc* vg$^{s, cl}$ arm; R^{m} | *χαριτι*] *praem* *οὗ τη* (*om τη* G) D* it vg$^{s, cl}$ 7 *Ιησου*] *om* DG Vict

νης περιτομῆς ἐν σαρκὶ χειροποιήτου, ὅτι ἦτε τῷ 12
καιρῷ ἐκείνῳ χωρὶς Χριστοῦ, ἀπηλλοτριωμένοι
τῆς πολιτείας τοῦ Ισραηλ καὶ ξένοι τῶν διαθηκῶν Ro. 9. 4
τῆς ἐπαγγελίας, ἐλπίδα μὴ ἔχοντες καὶ ἄθεοι ἐν 1 Th. 4. 13
τῷ κόσμῳ. νυνὶ δὲ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ὑμεῖς οἵ 13 Is. 57. 19 Col. 1. 20
ποτε ὄντες μακρὰν ἐγενήθητε ἐγγὺς ἐν τῷ αἵματι
τοῦ Χριστοῦ. Αὐτὸς γάρ ἐστιν ἡ εἰρήνη ἡμῶν, ὁ 14 Is. 9. 5 Gal. 3. 28
ποιήσας τὰ ἀμφότερα ἓν καὶ τὸ μεσότοιχον τοῦ Col. 2. 14
φραγμοῦ λύσας, τὴν ἔχθραν, ἐν τῇ σαρκὶ αὐτοῦ
| τὸν νόμον τῶν ἐντολῶν ἐν δόγμασιν καταργήσας, 15 2 Co. 5. 17
ἵνα τοὺς δύο κτίσῃ ἐν αὐτῷ εἰς ἕνα καινὸν ἄνθρω-
πον ποιῶν εἰρήνην, καὶ ἀποκαταλλάξῃ τοὺς ἀμ- 16 Col. 1. 20, 22
φοτέρους ἐν ἑνὶ σώματι τῷ Θεῷ διὰ τοῦ σταυροῦ,
ἀποκτείνας τὴν ἔχθραν ἐν αὐτῷ· καὶ ἐλθὼν εὐηγ- 17
γελίσατο εἰρήνην ὑμῖν τοῖς μακρὰν καὶ εἰρήνην τοῖς Is. 57. 19 Zec. 9. 10
ἐγγύς· ὅτι δι᾽ αὐτοῦ ἔχομεν τὴν προσαγωγὴν οἱ 18 3. 12
ἀμφότεροι ἐν ἑνὶ Πνεύματι πρὸς τὸν Πατέρα. ἄρα 19
οὖν οὐκέτι ἐστὲ ξένοι καὶ πάροικοι, ἀλλὰ ἐστὲ 3. 6 He. 12. 22,
συνπολῖται τῶν ἁγίων καὶ οἰκεῖοι τοῦ Θεοῦ, ἐποι- 20 23
κοδομηθέντες ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῶν ἀποστόλων καὶ Mt. 16. 18 Is. 28. 16
προφητῶν, ὄντος ἀκρογωνιαίου αὐτοῦ Χριστοῦ
Ἰησοῦ, ἐν ᾧ πᾶσα οἰκοδομὴ συναρμολογουμένη 21 Col. 2. 19
αὔξει εἰς ναὸν ἅγιον ἐν Κυρίῳ, ἐν ᾧ καὶ ὑμεῖς 22 1 P. 2. 5
συνοικοδομεῖσθε εἰς κατοικητήριον τοῦ Θεοῦ ἐν
Πνεύματι.

---

13 *Ιησου*] *om* L Mcion Ir Tert Or 14 (εχθραν, εν . . . αυτου] εχθραν εν . . . αυτου, ς R) 15 εν δογμ.] *om* 𝔭46 | αυτω 𝔭46ℵABF *al* (αὐ-?); R] εαυτω DG *pm* Mcion ς 16 αυτω] εαυτω G *pc* lat 19 ουν] *om* 𝔭46vidGΨ *1739* Or 20 ακρογωνιαιου] *add* λιθου D*G latt Mcion Ir Orpt | *Ιησου*] *om* ℵ* *69* Mcion 21 πασα ℵBDGKL *pm* Cl; R] *add* ἡ AP *al* ς 22 Θεου] Χριστου B

Ph. 1. 7, 13 **3** Τούτου χάριν ἐγὼ Παῦλος ὁ δέσμιος τοῦ Χρι-
Col. 1. 24 2 στοῦ Ἰησοῦ ὑπὲρ ὑμῶν τῶν ἐθνῶν—εἴ γε ἠκούσατε
Col. 1. 25 τὴν οἰκονομίαν τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ τῆς δοθείσης
1. 9, 10 Col. 1. 26 3 μοι εἰς ὑμᾶς, ὅτι κατὰ ἀποκάλυψιν ἐγνωρίσθη μοι
4 τὸ μυστήριον, καθὼς προέγραψα ἐν ὀλίγῳ, | πρὸς
ὃ δύνασθε ἀναγινώσκοντες νοῆσαι τὴν σύνεσίν μου
Col. 1. 26 5 ἐν τῷ μυστηρίῳ τοῦ Χριστοῦ, ὃ ἑτέραις γενεαῖς
οὐκ ἐγνωρίσθη τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων ὡς νῦν
ἀπεκαλύφθη τοῖς ἁγίοις ἀποστόλοις αὐτοῦ καὶ
6 προφήταις ἐν Πνεύματι, εἶναι τὰ ἔθνη συνκληρο-
2. 13, 18, 19 νόμα καὶ σύνσωμα καὶ συνμέτοχα τῆς ἐπαγγελίας
Col. 1. 25, 29 7 ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ διὰ τοῦ εὐαγγελίου, οὗ ἐγενήθην
διάκονος κατὰ τὴν δωρεὰν τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ
τῆς δοθείσης μοι κατὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς δυνά-
1 Co. 15. 9, 10 8 μεως αὐτοῦ. ἐμοὶ τῷ ἐλαχιστοτέρῳ πάντων ἁγίων
1. 7 Gal. 1. 16 ἐδόθη ἡ χάρις αὕτη, τοῖς ἔθνεσιν εὐαγγελίσασθαι
Ro. 16. 25 9 τὸ ἀνεξιχνίαστον πλοῦτος τοῦ Χριστοῦ, καὶ φω-
Col. 1. 26, 27 τίσαι τίς ἡ οἰκονομία τοῦ μυστηρίου τοῦ ἀποκε-
1 P. 1. 12 κρυμμένου ἀπὸ τῶν αἰώνων ἐν τῷ Θεῷ τῷ τὰ
Ro. 11. 33 Col. 1. 26 10 πάντα κτίσαντι, ἵνα γνωρισθῇ νῦν ταῖς ἀρχαῖς καὶ
ταῖς ἐξουσίαις ἐν τοῖς ἐπουρανίοις διὰ τῆς ἐκκλη-
1. 11 11 σίας ἡ πολυποίκιλος σοφία τοῦ Θεοῦ, κατὰ πρό-
θεσιν τῶν αἰώνων ἣν ἐποίησεν ἐν τῷ Χριστῷ Ἰησοῦ
Jn. 14. 6 He. 4. 16 Ro. 5. 2 12 τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν παρρησίαν καὶ

---

1 *Ιησ.*] *om* ℵDG *al* sa Vict Ambst | *εθνων*] *add πρεσβευω* D *467* Ambst: *add κεκαυχημαι 1912 pc* 3 *οτι*] *om* 𝔭[46]BG *d* Ambst *et εγνωρισθη*] *γαρ εγν.* G: *εγνωρισε* KL *al* ς 5 *αποστολοις*] *om* B Ambst 6 *επαγγελιας*] *add αυτου* G *pm* vg[s, cl] ς | *Ιησου*] *om* DGKL *pm* ς 8 *αγιων*] *om* 𝔭[46] | *τοις εθν.*] *praem εν* DG *pl* ς 9 *φωτισαι* ℵ*A *1739* Ambst Aug; R[m]] *add παντας* 𝔭[46]BDG *pl* lat sy Mcion ς; R[t] | *εν*] *om* ℵ* Mcion | *κτισαντι*] *add δια Ιησου Χριστου* KL *pl* ς

προσαγωγὴν ἐν πεποιθήσει διὰ τῆς πίστεως αὐ-
τοῦ. διὸ αἰτοῦμαι μὴ ἐνκακεῖν ἐν ταῖς θλίψεσίν 13 Col. 1. 24
μου ὑπὲρ ὑμῶν, ἥτις ἐστὶν δόξα ὑμῶν. Τούτου 14
χάριν κάμπτω τὰ γόνατά μου πρὸς τὸν Πατέρα,
ἐξ οὗ πᾶσα πατριὰ ἐν οὐρανοῖς καὶ ἐπὶ γῆς ὀνομά- 15
ζεται, ἵνα δῷ ὑμῖν κατὰ τὸ πλοῦτος τῆς δόξης αὐτοῦ 16 1. 7; 6. 10 Col. 1. 11
δυνάμει κραταιωθῆναι διὰ τοῦ Πνεύματος αὐτοῦ
εἰς τὸν ἔσω ἄνθρωπον, κατοικῆσαι τὸν Χριστὸν 17 Jn. 14. 23 Col. 1. 23; 2. 7
διὰ τῆς πίστεως ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, ἐν ἀγάπῃ
ἐρριζωμένοι καὶ τεθεμελιωμένοι, ἵνα ἐξισχύσητε 18 Col. 2. 2
καταλαβέσθαι σὺν πᾶσιν τοῖς ἁγίοις τί τὸ πλάτος
καὶ μῆκος καὶ ὕψος καὶ βάθος, γνῶναί τε τὴν 19 Col. 2. 3
ὑπερβάλλουσαν τῆς γνώσεως ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ,
ἵνα πληρωθῆτε εἰς πᾶν τὸ πλήρωμα τοῦ Θεοῦ.

Τῷ δὲ δυναμένῳ ὑπὲρ πάντα ποιῆσαι ὑπερεκ- 20 Col. 1. 29
περισσοῦ ὧν αἰτούμεθα ἢ νοοῦμεν κατὰ τὴν δύ-
ναμιν τὴν ἐνεργουμένην ἐν ἡμῖν, αὐτῷ ἡ δόξα ἐν 21
τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ εἰς πάσας τὰς
γενεὰς τοῦ αἰῶνος τῶν αἰώνων· αμην.

Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς ἐγὼ ὁ δέσμιος ἐν Κυρίῳ **4** Col. 1. 10
ἀξίως περιπατῆσαι τῆς κλήσεως ἧς ἐκλήθητε,
μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης καὶ πραΰτητος, 2 Col. 3. 12
μετὰ μακροθυμίας, ἀνεχόμενοι ἀλλήλων ἐν ἀγάπῃ,
σπουδάζοντες τηρεῖν τὴν ἑνότητα τοῦ Πνεύματος 3 Col. 3. 14, 15
ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης· ἓν σῶμα καὶ ἓν 4 Ro. 12. 5
Πνεῦμα, καθὼς καὶ ἐκλήθητε ἐν μιᾷ ἐλπίδι τῆς

---

12 *εν πεποιθησει*] *εν τω ελευθερωθηναι* **D*** (*cf.* libertatem *d* Ambst *pro προσαγ.*) 14 *Πατερα* **ℵ*AB** *pc*; R] *add του Κυριου ημων Ιησου Χριστου* **DG** *pl* lat sy ς 18 *υψ. κ. βαθ.* $\mathfrak{p}^{46}$**BDGI** *69 al* lat co arm; R] *βαθ. κ. υψ.* **ℵA** *pm* sy^{h} ς 19 *πληρωθητε εις*] *πληρωθῇ* $\mathfrak{p}^{46}$**B** *33 pc* 20 *υπερ*] *om* $\mathfrak{p}^{46}$**DG** lat

Jn. 10. 16 / 1 Co. 8. 6 / 1 Co. 12. 6 / Ro. 12. 3, 6 / 1 Co. 12. 11 / Ps. 68. 18 / Col. 2. 15 / Jn. 3. 13 / 1 Co. 12. 28 / Ac. 21. 8 / 1 P. 2. 5 / 2 Ti. 3. 17 / Col. 1. 28 / 1 Co. 14. 20 / He. 13. 9 / 1. 22; 5. 23 / Col. 1. 18 / Col. 2. 19

5 *κλήσεως ὑμῶν· εἷς Κύριος, μία πίστις, ἓν βάπτι-*
6 *σμα· εἷς Θεὸς καὶ Πατὴρ πάντων, ὁ ἐπὶ πάντων*
7 *καὶ διὰ πάντων καὶ ἐν πᾶσιν. Ἑνὶ δὲ ἑκάστῳ*
ἡμῶν ἐδόθη ἡ χάρις κατὰ τὸ μέτρον τῆς δωρεᾶς
8 *τοῦ Χριστοῦ. διὸ λέγει,*

Ἀναβὰς εἰς ὕψος ᾐχμαλώτευσεν αἰχμαλωσίαν,
ἔδωκεν δόματα τοῖς ἀνθρώποις.

9 *τὸ δέ* Ἀνέβη *τί ἐστιν εἰ μὴ ὅτι καὶ κατέβη εἰς τὰ*
10 *κατώτερα μέρη τῆς γῆς; ὁ καταβὰς αὐτός ἐστιν*
καὶ ὁ ἀναβὰς ὑπεράνω πάντων τῶν οὐρανῶν, ἵνα
11 *πληρώσῃ τὰ πάντα. καὶ αὐτὸς* ἔδωκεν *τοὺς μὲν*
ἀποστόλους, τοὺς δὲ προφήτας, τοὺς δὲ εὐαγγε-
12 *λιστάς, τοὺς δὲ ποιμένας καὶ διδασκάλους, | πρὸς*
τὸν καταρτισμὸν τῶν ἁγίων εἰς ἔργον διακονίας,
13 *εἰς οἰκοδομὴν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, | μέχρι*
καταντήσωμεν οἱ πάντες εἰς τὴν ἑνότητα τῆς
πίστεως καὶ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ,
εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώ-
14 *ματος τοῦ Χριστοῦ, ἵνα μηκέτι ὦμεν νήπιοι,*
κλυδωνιζόμενοι καὶ περιφερόμενοι παντὶ ἀνέμῳ
τῆς διδασκαλίας ἐν τῇ κυβίᾳ τῶν ἀνθρώπων, ἐν
15 *πανουργίᾳ πρὸς τὴν μεθοδίαν τῆς πλάνης, ἀλη-*
θεύοντες δὲ ἐν ἀγάπῃ αὐξήσωμεν εἰς αὐτὸν τὰ
16 *πάντα, ὅς ἐστιν ἡ κεφαλή, Χριστός, | ἐξ οὗ πᾶν*

---

6 *πασιν*] *add ημιν* **DG** *pm* lat sy Ir (ς) 7 *η χαρ.* **𝔭**[46]**ℵA** *pm* ς; R] *χαρ.* **BD*GL** *1739 al* bo 8 *τοις*] *εν* **G** *pc* Or Eus 9 *κατεβη* **𝔭**[46]**ℵADGI**[vid] *pc* vg(3) sa(1) Ir Tert Or; R[t]] *add πρωτον* **B** *pl* lat sa[pl] ς; R[m] | *μερη*] *om* **𝔭**[46]**D*G** sy[p] sa Cl Or 11 *εδωκεν*] *δεδ-* **𝔭**[46] Cl[pt] 13 *του Υιου*] *om* **G** Cl Lcf 14 (*διδασκαλιας*], ς R) | *πλανης*] *add του διαβολου* **A** 15 *η*] *om* **D*G** *1739* Cl | *Χρ.*] *praem ο* **DG** *pl* ς

τὸ σῶμα συναρμολογούμενον καὶ συνβιβαζόμενον
διὰ πάσης ἁφῆς τῆς ἐπιχορηγίας κατ' ἐνέργειαν
ἐν μέτρῳ ἑνὸς ἑκάστου μέρους τὴν αὔξησιν τοῦ
σώματος ποιεῖται εἰς οἰκοδομὴν ἑαυτοῦ ἐν ἀγάπῃ.
Τοῦτο οὖν λέγω καὶ μαρτύρομαι ἐν Κυρίῳ, 17
μηκέτι ὑμᾶς περιπατεῖν καθὼς καὶ τὰ ἔθνη περι- Ro. 1. 21 Col. 2. 4, 6
πατεῖ ἐν ματαιότητι τοῦ νοὸς αὐτῶν, ἐσκοτω- 18
μένοι τῇ διανοίᾳ ὄντες, ἀπηλλοτριωμένοι τῆς ζωῆς 2. 12 Col. 1. 21
τοῦ Θεοῦ, διὰ τὴν ἄγνοιαν τὴν οὖσαν ἐν αὐτοῖς, 1 P. 1. 14
διὰ τὴν πώρωσιν τῆς καρδίας αὐτῶν, | οἵτινες 19 Col. 3. 5
ἀπηλγηκότες ἑαυτοὺς παρέδωκαν τῇ ἀσελγείᾳ εἰς
ἐργασίαν ἀκαθαρσίας πάσης ἐν πλεονεξίᾳ. ὑμεῖς 20
δὲ οὐχ οὕτως ἐμάθετε τὸν Χριστόν, εἴ γε αὐτὸν 21
ἠκούσατε καὶ ἐν αὐτῷ ἐδιδάχθητε καθώς ἐστιν
ἀλήθεια ἐν τῷ Ἰησοῦ, ἀποθέσθαι ὑμᾶς κατὰ τὴν 22
προτέραν ἀναστροφὴν τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον τὸν Ro. 8. 13 Col. 3. 9
φθειρόμενον κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τῆς ἀπάτης, Gal. 6. 8
ἀνανεοῦσθαι δὲ τῷ πνεύματι τοῦ νοὸς ὑμῶν | καὶ 23 24 Ro. 12. 2 Gn. 1. 26
ἐνδύσασθαι τὸν καινὸν ἄνθρωπον τὸν κατὰ Θεὸν
κτισθέντα ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ὁσιότητι τῆς ἀλη-
θείας.
Διὸ ἀποθέμενοι τὸ ψεῦδος λαλεῖτε ἀλήθειαν 25 Zec. 8. 16 Col. 3. 8
ἕκαστος μετὰ τοῦ πλησίον αὐτοῦ, *ὅτι ἐσμὲν ἀλλή-*
λων μέλη. ὀργίζεσθε καὶ μὴ ἁμαρτάνετε· *ὁ ἥλιος μὴ* 26 Ps. 4. 4 Ja. 1. 19, 20

---

16 *κατ ενεργειαν*] *και -ειας* $\mathfrak{p}^{46}$: *om* G it Ir | *μερους*] *μελους* AC *pc* vg sy^{p} bo Chr Hier 17 *τα*] *add λοιπα* KLP *al* sy ς 19 *απηλγηκοτες*] *απηλπικοτες* D(G) *257* lat sy^{p} Ir^{lat} | *εν πλεονεξια*] *και -ιας* DG (*326*) it Cl 21 (*εδιδαχθητε*] , R) | (*καθώς εστιν*] *καθὼς ἔστιν*) | (*ἀλή-θεια*] *ἀληθείᾳ*) 23 *ανανεουσθαι*] *-σθε* $\mathfrak{p}^{46}$ *33 69 al* lat sy bo Cl^{pt} 24 *ενδυσασθαι*] *-σθε* $\mathfrak{p}^{46}$ℵB*K *69 al* lat sy bo Cl^{pt} | *της αληθειας*] *και -είᾳ* D*G it Lcf Ambr 25 *Διο*] *om* $\mathfrak{p}^{46}$ Lcf

27 ἐπιδυέτω ἐπὶ παροργισμῷ ὑμῶν, μηδὲ δίδοτε
28 τόπον τῷ διαβόλῳ. ὁ κλέπτων μηκέτι κλεπτέτω,
1 Th. 4. 11 μᾶλλον δὲ κοπιάτω ἐργαζόμενος ταῖς ἰδίαις χερ-
σὶν τὸ ἀγαθόν, ἵνα ἔχῃ μεταδιδόναι τῷ χρείαν
5. 4 Col. 3. 16, 17; 4. 6 29 ἔχοντι. πᾶς λόγος σαπρὸς ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν
μὴ ἐκπορευέσθω, ἀλλὰ εἴ τις ἀγαθὸς πρὸς οἰκο-
δομὴν τῆς χρείας, ἵνα δῷ χάριν τοῖς ἀκούουσιν.
1. 13 Is. 63. 10 30 καὶ μὴ λυπεῖτε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον τοῦ Θεοῦ,
ἐν ᾧ ἐσφραγίσθητε εἰς ἡμέραν ἀπολυτρώσεως.
Col. 3. 8 31 πᾶσα πικρία καὶ θυμὸς καὶ ὀργὴ καὶ κραυγὴ καὶ
βλασφημία ἀρθήτω ἀφ' ὑμῶν σὺν πάσῃ κακίᾳ.
Mt. 6. 14; 18. 23–35 32 γίνεσθε δὲ εἰς ἀλλήλους χρηστοί, εὔσπλαγχνοι,
Col. 3. 12, 13 χαριζόμενοι ἑαυτοῖς καθὼς καὶ ὁ Θεὸς ἐν Χριστῷ
Mt. 5. 48 Col. 3. 12 **5** ἐχαρίσατο ὑμῖν. Γίνεσθε οὖν μιμηταὶ τοῦ Θεοῦ,
25 Gal. 2. 20 2 ὡς τέκνα ἀγαπητά, | καὶ περιπατεῖτε ἐν ἀγάπῃ,
He. 10. 10 καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἠγάπησεν ὑμᾶς καὶ παρέ-
Col. 3. 13 Ps. 40. 6 δωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν προσφορὰν καὶ θυσίαν τῷ
Ex. 29. 18 Ezk. 20. 41 3 Θεῷ εἰς ὀσμὴν εὐωδίας. Πορνεία δὲ καὶ ἀκαθαρ-
4. 19 σία πᾶσα ἢ πλεονεξία μηδὲ ὀνομαζέσθω ἐν ὑμῖν,
Col. 3. 5 4 καθὼς πρέπει ἁγίοις, | καὶ αἰσχρότης καὶ μωρο-
4. 29 Col. 3. 8 λογία ἢ εὐτραπελία, ἃ οὐκ ἀνῆκεν, ἀλλὰ μᾶλλον
1 Co. 6. 9, 10 5 εὐχαριστία. τοῦτο γὰρ ἴστε γινώσκοντες, ὅτι
Col. 3. 5 Ac. 8. 21 πᾶς πόρνος ἢ ἀκάθαρτος ἢ πλεονέκτης, ὅ ἐστιν

---

28 ταις ιδιαις (*om* ιδ. 𝔭[46,49]BI[vid] vg[w] Ambst) χ. το αγ. ℵ*ADGI *69 al* lat] το αγ. τ. ιδ. (*om* ιδ. L *al* ς; R) χ. K *al*: *om* τ. ιδ. χ. P *33 pc m* Cl: ταις χ. sa Tert 29 χρειας] πιστεως D*G *181 m* vg[s, cl] 30 μη λυπειτε] λυπειτε (*indicat.*) 𝔭[46] 32 δε ℵA *pm* lat ς; R] ουν D*G: *om* 𝔭[46,49]B *1739 al* Cl | υμιν 𝔭[46]ℵAG *69 pm d* vg[s, cl] co ς; R[t]] ημ- 𝔭[49]BD[o] *al* vg[w] sy; R[m] **5.** 2 υμας ℵAB *al f m*; R] ημ- 𝔭[46]DG *pm* lat sy Cl[pt] ς | ημων 𝔭[46,49]ℵADG *pl* lat sy ς; R[t]] υμ- B *69 pc m* co Or; R[m]

εἰδωλολάτρης, οὐκ ἔχει κληρονομίαν ἐν τῇ βασι-
λείᾳ τοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ. Μηδεὶς ὑμᾶς 6
ἀπατάτω κενοῖς λόγοις· διὰ ταῦτα γὰρ ἔρχεται
ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας.
μὴ οὖν γίνεσθε συνμέτοχοι αὐτῶν· ἦτε γάρ ποτε 7 8
σκότος, νῦν δὲ φῶς ἐν Κυρίῳ· ὡς τέκνα φωτὸς
περιπατεῖτε,—ὁ γὰρ καρπὸς τοῦ φωτὸς ἐν πάσῃ 9
ἀγαθωσύνῃ καὶ δικαιοσύνῃ καὶ ἀληθείᾳ,—δοκι- 10
μάζοντες τί ἐστιν εὐάρεστον τῷ Κυρίῳ, καὶ μὴ 11
συνκοινωνεῖτε τοῖς ἔργοις τοῖς ἀκάρποις τοῦ σκό-
τους, μᾶλλον δὲ καὶ ἐλέγχετε, | τὰ γὰρ κρυφῇ 12
γινόμενα ὑπ' αὐτῶν αἰσχρόν ἐστιν καὶ λέγειν· τὰ 13
δὲ πάντα ἐλεγχόμενα ὑπὸ τοῦ φωτὸς φανεροῦται·
| πᾶν γὰρ τὸ φανερούμενον φῶς ἐστιν. διὸ λέγει, 14

Ἔγειρε, ὁ καθεύδων,
καὶ ἀνάστα ἐκ τῶν νεκρῶν,
καὶ ἐπιφαύσει σοι ὁ Χριστός.

Βλέπετε οὖν ἀκριβῶς πῶς περιπατεῖτε, μὴ ὡς 15
ἄσοφοι ἀλλ' ὡς σοφοί, ἐξαγοραζόμενοι τὸν και- 16
ρόν, ὅτι αἱ ἡμέραι πονηραί εἰσιν. διὰ τοῦτο μὴ 17
γίνεσθε ἄφρονες, ἀλλὰ συνίετε τί τὸ θέλημα τοῦ
Κυρίου. καὶ μὴ μεθύσκεσθε οἴνῳ, *ἐν ᾧ ἐστιν ἀσω-* 18
τία, ἀλλὰ πληροῦσθε ἐν Πνεύματι, | λαλοῦντες 19

Col. 2. 4, 8
Ro. 1. 18
2. 11, 13
Lk. 16. 8
1 P. 2. 9
Jn. 12. 36
17. Ro. 12. 2
Jn. 16. 8
Ro. 1. 24
Jn. 3. 20, 21
Apc. Eliae?
Is. 26. 19; 60. 1
Ro. 13. 11
2. 5
Ro. 6. 13
Mt. 10. 16
Col. 4. 5
10. Ro. 12. 2
Pr. 23. 31 LXX
Lk. 21. 34
Col. 3. 16
Ps. 33. 2, 3

---

5 *του Χρ. και Θεου*] *τ. Θ. κ. Χρ.* **G** Ambst: *τ. Θεου* **𝔭**[46] (Tert): *Χρ. του Θεου* *1739**: *τ. Υιου τ. Θ.* *1836* 9 *φωτος* **𝔭**[49]**ℵABD*GP** *al* latt sy[p] co; R] *Πνευματος* **𝔭**[46]**KL** *pm* sy[h] ς 10 *Κυριω*] *Θεω* **D*G** *pc* lat 14 *επιφαυσει σοι ο Χρ.*] *επιψαυσεις του Χριστου* **D*** *e* Or[lat] Ambst, nonnulli *apud* Chr 15 *ακριβως πως* **𝔭**[46]**ℵ*B** *1739* *pc*; R] *πως ακρ.* **ADG** *pl* latt sy ς 17 *συνιετε*] *συνιεντες* (*-ιον-* **D*G**)**KL** *pl* lat sy[h] ς | *θελημα*] *φρονημα* **ℵ*** | *Κυριου*] *Θεου* **A** *al* *c d* vg[s, cl] Ephr: *Χριστου* **𝔭**[46]

ἑαυτοῖς ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματι-
καῖς, ᾄδοντες καὶ ψάλλοντες τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ
Col. 3. 17 20 *Κυρίῳ, εὐχαριστοῦντες πάντοτε ὑπὲρ πάντων ἐν*
ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τῷ
1 P. 5. 5 21 *Θεῷ καὶ Πατρί, ὑποτασσόμενοι ἀλλήλοις ἐν φόβῳ*
22–6.9: *Χριστοῦ.*
Col. 3. 18–4. 1 22 *Αἱ γυναῖκες τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν ὡς τῷ Κυρίῳ,*
1 P. 2. 18–3. 7 23 *ὅτι ἀνήρ ἐστιν κεφαλὴ τῆς γυναικὸς ὡς καὶ ὁ*
1 Co. 11. 3 *Χριστὸς κεφαλὴ τῆς ἐκκλησίας, αὐτὸς σωτὴρ τοῦ*
Col. 1. 18 24 *σώματος. ἀλλὰ ὡς ἡ ἐκκλησία ὑποτάσσεται τῷ*
Χριστῷ, οὕτως καὶ αἱ γυναῖκες τοῖς ἀνδράσιν ἐν
25 *παντί. Οἱ ἄνδρες, ἀγαπᾶτε τὰς γυναῖκας, καθὼς*
καὶ ὁ Χριστὸς ἠγάπησεν τὴν ἐκκλησίαν καὶ ἑαυτὸν
Tit. 3. 5 26 *παρέδωκεν ὑπὲρ αὐτῆς, ἵνα αὐτὴν ἁγιάσῃ καθα-*
Ps. 45. 13 27 *ρίσας τῷ λουτρῷ τοῦ ὕδατος ἐν ῥήματι, ἵνα παρα-*
2 Co. 11. 2 *στήσῃ αὐτὸς ἑαυτῷ ἔνδοξον τὴν ἐκκλησίαν, μὴ*
ἔχουσαν σπίλον ἢ ῥυτίδα ἤ τι τῶν τοιούτων, ἀλλ'
28 *ἵνα ᾖ ἁγία καὶ ἄμωμος. οὕτως ὀφείλουσιν καὶ οἱ*
ἄνδρες ἀγαπᾶν τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας ὡς τὰ ἑαυτῶν
σώματα. ὁ ἀγαπῶν τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἑαυτὸν
29 *ἀγαπᾷ· οὐδεὶς γάρ ποτε τὴν ἑαυτοῦ σάρκα ἐμίση-*
1. 23 *σεν, ἀλλὰ ἐκτρέφει καὶ θάλπει αὐτήν, καθὼς καὶ*
1 Co. 6. 15 30 *ὁ Χριστὸς τὴν ἐκκλησίαν, ὅτι μέλη ἐσμὲν τοῦ*
Gn. 2. 23
Gn. 2. 24 31 *σώματος αὐτοῦ.* ἀντὶ τούτου καταλείψει ἄνθρωπος

---

19 *πνευματικαις*] *om* 𝔭[46]B *d*: *add* *εν χαριτι* A | *τη καρδια* 𝔭[46]ℵ*B *1739*; R] *εν τ. κ.* KL *pm* ς: *εν ταις -ιαις* ADGP *al* latt sy[p] 20 *Θεω κ. Πατρι*] *Π. κ. Θ.* 𝔭[46]D*G *69 1175* arm 21 *Χριστου*] *Θεου 76 pl* Cl ς: *Κυριου* K 22 *ανδρασιν* 𝔭[46]B Cl[pt] Or; R] *add υποτασσεσθωσαν* ℵAIP *33 al* lat co Cl[pt]: *add -σθε* (*trsp* DG) KL *pm* sy ς 23 *αυτος*] *και α. εστιν* KLP *pl* sy ς 30 *αυτου* 𝔭[46]ℵ*AB *1739 pc*; R] *add* (Gen. 2. 23) *εκ της σαρκος αυτου και εκ των οστεων αυτου* DG *pl* latt sy Ir ς

τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα καὶ προσκολληθήσεται πρὸς
τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα
μίαν. *τὸ μυστήριον τοῦτο μέγα ἐστίν, ἐγὼ δὲ* 32 Rev. 19. 7
λέγω εἰς Χριστὸν καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν. πλὴν 33
καὶ ὑμεῖς οἱ καθ᾽ ἕνα ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα
οὕτως ἀγαπάτω ὡς ἑαυτόν, ἡ δὲ γυνὴ ἵνα φοβῆται
τὸν ἄνδρα. *Τὰ τέκνα, ὑπακούετε τοῖς γονεῦσιν* 6
ὑμῶν [ἐν Κυρίῳ]· τοῦτο γάρ ἐστιν δίκαιον. **τίμα** 2 Ex. 20. 12
τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα, *ἥτις ἐστὶν ἐντολὴ*
πρώτη ἐν ἐπαγγελίᾳ, **ἵνα εὖ σοι γένηται καὶ ἔσῃ** 3 Dt. 5. 16
μακροχρόνιος ἐπὶ τῆς γῆς. *Καὶ οἱ πατέρες, μὴ παρ-* 4 Pr. 2. 2; 3. 11; 19. 18
οργίζετε τὰ τέκνα ὑμῶν, ἀλλὰ ἐκτρέφετε αὐτὰ ἐν Is. 50. 5
παιδείᾳ καὶ νουθεσίᾳ Κυρίου. *Οἱ δοῦλοι, ὑπ-* 5 Dt. 6. 7, 20–25
ακούετε τοῖς κατὰ σάρκα κυρίοις μετὰ φόβου καὶ Tit. 2. 9, 10
τρόμου ἐν ἁπλότητι τῆς καρδίας ὑμῶν ὡς τῷ 1 P. 2. 18
Χριστῷ, μὴ κατ᾽ ὀφθαλμοδουλίαν ὡς ἀνθρωπ- 6
άρεσκοι, ἀλλ᾽ ὡς δοῦλοι Χριστοῦ ποιοῦντες τὸ
θέλημα τοῦ Θεοῦ ἐκ ψυχῆς, μετ᾽ εὐνοίας δου- 7
λεύοντες ὡς τῷ Κυρίῳ καὶ οὐκ ἀνθρώποις, εἰδό- 8
τες ὅτι ἕκαστος ἐάν τι ποιήσῃ ἀγαθόν, τοῦτο
κομίσεται παρὰ Κυρίου, εἴτε δοῦλος εἴτε ἐλεύ- 2 Co. 5. 10
θερος. Καὶ οἱ κύριοι, τὰ αὐτὰ ποιεῖτε πρὸς αὐτούς, 9
ἀνιέντες τὴν ἀπειλήν, εἰδότες ὅτι καὶ αὐτῶν καὶ
ὑμῶν ὁ Κύριός ἐστιν ἐν οὐρανοῖς, καὶ προσωπο- Col. 4. 1
λημψία οὐκ ἔστιν παρ᾽ αὐτῷ. 2 Ch. 19. 7
Ac. 10. 34

---

31 *και προσκολλ. προς τ. γυν. αυτου* B *pm* ς; R] *κ. πρ. τη γυναικι αυτου* (*om αυτ.* ℵ*) 𝔭[46]ℵADG *pc*: *om* Tert Or   32 *εις* 2°] *om* BK *al* Mcion Ir   6. 1 *εν Κυριω*] *om* BD*G it Mcion Cl Tert   6 (*εκ ψυχης,*], *εκ ψυχης*) 7 *ως*] *om* KL *pm* ς

10 Τοῦ λοιποῦ, ἐνδυναμοῦσθε ἐν Κυρίῳ καὶ ἐν τῷ
11 κράτει τῆς ἰσχύος αὐτοῦ. ἐνδύσασθε τὴν πανο-
πλίαν τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸ δύνασθαι ὑμᾶς στῆναι πρὸς
12 τὰς μεθοδίας τοῦ διαβόλου· ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἡ
πάλη πρὸς αἷμα καὶ σάρκα, ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχάς,
πρὸς τὰς ἐξουσίας, πρὸς τοὺς κοσμοκράτορας τοῦ
σκότους τούτου, πρὸς τὰ πνευματικὰ τῆς πονη-
13 ρίας ἐν τοῖς ἐπουρανίοις. διὰ τοῦτο ἀναλάβετε
τὴν πανοπλίαν τοῦ Θεοῦ, ἵνα δυνηθῆτε ἀντιστῆναι
ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ πονηρᾷ καὶ ἅπαντα κατεργασά-
14 μενοι στῆναι. στῆτε οὖν περιζωσάμενοι τὴν ὀσφὺν
ὑμῶν ἐν ἀληθείᾳ, καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν θώρακα τῆς
15 δικαιοσύνης, καὶ ὑποδησάμενοι τοὺς πόδας ἐν ἑτοι-
16 μασίᾳ τοῦ εὐαγγελίου τῆς εἰρήνης, ἐν πᾶσιν ἀναλα-
βόντες τὸν θυρεὸν τῆς πίστεως, ἐν ᾧ δυνήσεσθε
πάντα τὰ βέλη τοῦ πονηροῦ τὰ πεπυρωμένα
17 σβέσαι· καὶ τὴν περικεφαλαίαν τοῦ σωτηρίου δέξασθε,
καὶ τὴν μάχαιραν τοῦ Πνεύματος, ὅ ἐστιν ῥῆμα Θεοῦ,
18 | διὰ πάσης προσευχῆς καὶ δεήσεως, προσευχό-
μενοι ἐν παντὶ καιρῷ ἐν Πνεύματι, καὶ εἰς αὐτὸ
ἀγρυπνοῦντες ἐν πάσῃ προσκαρτερήσει καὶ δεήσει
19 περὶ πάντων τῶν ἁγίων, | καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ, ἵνα μοι
δοθῇ λόγος ἐν ἀνοίξει τοῦ στόματός μου, ἐν παρ-
ρησίᾳ γνωρίσαι τὸ μυστήριον τοῦ εὐαγγελίου,

1 Co. 16. 13; 1 Jn. 2. 14; 4. 14; 2 Co. 10. 4; 2. 2; Jn. 14. 30; Col. 1. 13; 1 P. 5. 8, 9; 1 K. 20. 11; Is. 11. 5; 59. 17; Lk. 12. 35; 1 P. 1. 13; 1 Th. 5. 8; Is. 52. 7; 40. 3, 9; 1 P. 5. 9; 1 Jn. 5. 4; 1 Th. 5. 8; Is. 59. 17; 11. 4; 49. 2; 51. 16; Hos. 6. 5; Mt. 26. 41; Col. 4. 2, 3; Col. 4. 3; 2 Th. 3. 1; Ac. 4. 29

---

10 *Του λοιπου* 𝔭^{46}א*ABI *pc*; R] *Το λοιπον* DG *pl m* ς: *add* αδελφοι (A *post* ενδυν.) G: *add* αδ. μου KLP *pm* ς | ενδυναμ.] δυναμ. 𝔭^{46}B *33* Or 12 ημιν] υμ- 𝔭^{46}BD*G *al m* sy^{p} | αρχας, πρ. τ. εξ.] μεθοδιας 𝔭^{46} | σκοτους] *add* του αιωνος KLP *pl* ς | εν τοις επουρ.] *om* 𝔭^{46} 17 δεξασθε] *om* D*G *m* Mcion 18 (δεησεως, προσευχ.] δεησεως προσευχ., ς R) 19 (μου, εν] μου εν R) | του ευαγγελιου] *om* 𝔭^{46vid}BG Tert

| ὑπὲρ οὗ πρεσβεύω ἐν ἁλύσει, ἵνα ἐν αὐτῷ παρρη- 20 2 Co. 5. 20
σιάσωμαι ὡς δεῖ με λαλῆσαι. Col. 4. 4
Ἵνα δὲ εἰδῆτε καὶ ὑμεῖς τὰ κατ' ἐμέ, τί πράσσω, 21 Ac. 20. 4
πάντα γνωρίσει ὑμῖν Τύχικος ὁ ἀγαπητὸς ἀδελ- 2 Ti. 4. 12 Col. 4. 7
φὸς καὶ πιστὸς διάκονος ἐν Κυρίῳ, ὃν ἔπεμψα 22 Col. 4. 8
πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο, ἵνα γνῶτε τὰ περὶ
ἡμῶν καὶ παρακαλέσῃ τὰς καρδίας ὑμῶν.
Εἰρήνη τοῖς ἀδελφοῖς καὶ ἀγάπη μετὰ πίστεως 23
ἀπὸ Θεοῦ Πατρὸς καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. ἡ 24
χάρις μετὰ πάντων τῶν ἀγαπώντων τὸν Κύριον 1 P. 1. 8
ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν ἀφθαρσίᾳ.

ΠΡΟΣ ΦΙΛΙΠΠΗΣΙΟΥΣ

ΠΑΥΛΟΣ καὶ Τιμόθεος δοῦλοι Χριστοῦ Ἰησοῦ
πᾶσιν τοῖς ἁγίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τοῖς οὖσιν ἐν 1 Co. 1. 2 1 Ti. 3. 1, 8
Φιλίπποις σὺν ἐπισκόποις καὶ διακόνοις· χάρις 2 Ro. 1. 7
ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ Πατρὸς ἡμῶν καὶ
Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.
Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου ἐπὶ πάσῃ τῇ μνείᾳ 3 Ro. 1. 8
ὑμῶν, πάντοτε ἐν πάσῃ δεήσει μου ὑπὲρ πάντων 4 1 Co. 1. 4
ὑμῶν μετὰ χαρᾶς τὴν δέησιν ποιούμενος, ἐπὶ τῇ 5
κοινωνίᾳ ὑμῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον ἀπὸ τῆς πρώτης
ἡμέρας ἄχρι τοῦ νῦν, | πεποιθὼς αὐτὸ τοῦτο, ὅτι ὁ 6 2. 13 1 Co. 1. 6–8

---

20 εν αυτω] αυτο 𝔭[46]B 23 αγαπη] ελεος A 24 αφθαρσια.] *add* αμην D *pl* lat ς
Subscriptio: εγραφη απο Ρωμης P : *add* δια Τυχικου ς

1 (συν επισκ.] συνεπισκ. B[c]K *al r* arm Chr) 3 Ευχαρ. τω Θεω μου] Εγω μεν ευχ. τω Κυριω ημων D*G Ambst

ἐναρξάμενος ἐν ὑμῖν ἔργον ἀγαθὸν ἐπιτελέσει
7 *ἄχρι ἡμέρας Χριστοῦ Ἰησοῦ· καθώς ἐστιν δίκαιον*
ἐμοὶ τοῦτο φρονεῖν ὑπὲρ πάντων ὑμῶν, διὰ τὸ
ἔχειν με ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμᾶς, ἔν τε τοῖς δεσμοῖς μου
καὶ ἐν τῇ ἀπολογίᾳ καὶ βεβαιώσει τοῦ εὐαγγελίου
συνκοινωνούς μου τῆς χάριτος πάντας ὑμᾶς ὄντας.
Ro. 1. 9 — 8 *μάρτυς γάρ μου ὁ Θεός, ὡς ἐπιποθῶ πάντας ὑμᾶς*
2 Co. 1. 23; 1 Th. 2. 5 — 9 *ἐν σπλάγχνοις Χριστοῦ Ἰησοῦ. Καὶ τοῦτο προσ-*
εύχομαι, ἵνα ἡ ἀγάπη ὑμῶν ἔτι μᾶλλον καὶ μᾶλ-
λον περισσεύῃ ἐν ἐπιγνώσει καὶ πάσῃ αἰσθήσει,
Ro. 2. 18; 12. 2 — 10 | *εἰς τὸ δοκιμάζειν ὑμᾶς τὰ διαφέροντα, ἵνα ἦτε*
1 Th. 5. 23; He. 5. 14 — *εἰλικρινεῖς καὶ ἀπρόσκοποι εἰς ἡμέραν Χριστοῦ,*
Eph. 5. 9; 1. 6, 12, 14 — 11 *πεπληρωμένοι καρπὸν δικαιοσύνης τὸν διὰ Ἰησοῦ*
Jn. 15. 8 — *Χριστοῦ, εἰς δόξαν καὶ ἔπαινον Θεοῦ.*
12 *Γινώσκειν δὲ ὑμᾶς βούλομαι, ἀδελφοί, ὅτι τὰ*
2 Ti. 2. 9 — *κατ' ἐμὲ μᾶλλον εἰς προκοπὴν τοῦ εὐαγγελίου*
13 *ἐλήλυθεν, ὥστε τοὺς δεσμούς μου φανεροὺς ἐν*
4. 22; Eph. 3. 1 — *Χριστῷ γενέσθαι ἐν ὅλῳ τῷ πραιτωρίῳ καὶ τοῖς*
14 *λοιποῖς πᾶσιν, καὶ τοὺς πλείονας τῶν ἀδελφῶν*
ἐν Κυρίῳ πεποιθότας τοῖς δεσμοῖς μου περισσοτέ-
ρως τολμᾶν ἀφόβως τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ λαλεῖν.
15 *τινὲς μὲν καὶ διὰ φθόνον καὶ ἔριν, τινὲς δὲ καὶ δι'*
16 *εὐδοκίαν τὸν Χριστὸν κηρύσσουσιν· οἱ μὲν ἐξ*
ἀγάπης, εἰδότες ὅτι εἰς ἀπολογίαν τοῦ εὐαγγελίου

---

8 *μου*] *μοι* DGΨ *al*: *om* 𝔭[46] vg(1) | *Χρ. Ι.* ℵABD*GP *al* it; R] *Ι. Χρ.* KL *pm f* vg ς: *Χρ.* D[c] sa(1) fa eth 10 *εις* 2°] *add την* 𝔭[46] 11 *και επαινον Θεου*] *κ. επ. Χριστου* D*°: *κ. επ. μοι* G: *Θεου κ. επ. εμοι* 𝔭[46] 13 *εν Χρ.*] *om* 206* 876 bo[pt] 14 *του Θεου* ℵAB (D* *post λαλειν*) *pm* lat sy[p] Cl; R] *Κυριου* G: *om* 𝔭[46] 1739 *al r* Mcion Ambst ς 16, 17] *trsp* 17, 16 *οι μεν εξ εριθ. . . . οι δε εξ αγαπ.* K(L) *al* ς

κεῖμαι, οἱ δὲ ἐξ ἐριθείας τὸν Χριστὸν καταγγέλ- 17
λουσιν, οὐχ ἁγνῶς, οἰόμενοι θλῖψιν ἐγείρειν τοῖς 7
δεσμοῖς μου. Τί γάρ; πλὴν ὅτι παντὶ τρόπῳ, εἴτε 18
προφάσει εἴτε ἀληθείᾳ, Χριστὸς καταγγέλλεται, 2. 17, 18
καὶ ἐν τούτῳ χαίρω· ἀλλὰ καὶ χαρήσομαι· | οἶδα 19 Job 13. 16
γὰρ ὅτι τοῦτό μοι ἀποβήσεται εἰς σωτηρίαν διὰ τῆς 2 Co. 1. 11
ὑμῶν δεήσεως καὶ ἐπιχορηγίας τοῦ Πνεύματος
Ἰησοῦ Χριστοῦ, κατὰ τὴν ἀποκαραδοκίαν καὶ 20
ἐλπίδα μου ὅτι ἐν οὐδενὶ αἰσχυνθήσομαι, ἀλλ' ἐν 1 P. 4. 16
πάσῃ παρρησίᾳ ὡς πάντοτε καὶ νῦν μεγαλυνθή-
σεται Χριστὸς ἐν τῷ σώματί μου, εἴτε διὰ ζωῆς
εἴτε διὰ θανάτου. ἐμοὶ γὰρ τὸ ζῆν Χριστὸς καὶ τὸ 21 Gal. 2. 20
ἀποθανεῖν κέρδος. εἰ δὲ τὸ ζῆν ἐν σαρκί, τοῦτό μοι 22 Ro. 1. 13
καρπὸς ἔργου, καὶ τί αἱρήσομαι οὐ γνωρίζω.
συνέχομαι δὲ ἐκ τῶν δύο, τὴν ἐπιθυμίαν ἔχων εἰς 23
τὸ ἀναλῦσαι καὶ σὺν Χριστῷ εἶναι, πολλῷ γὰρ 1 K. 19. 4
μᾶλλον κρεῖσσον· τὸ δὲ ἐπιμένειν τῇ σαρκὶ ἀναγ- 24 2 Co. 5. 8
καιότερον δι' ὑμᾶς. καὶ τοῦτο πεποιθὼς οἶδα, ὅτι 25
μενῶ καὶ παραμενῶ πᾶσιν ὑμῖν εἰς τὴν ὑμῶν προ-
κοπὴν καὶ χαρὰν τῆς πίστεως, ἵνα τὸ καύχημα 26
ὑμῶν περισσεύῃ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἐν ἐμοὶ διὰ τῆς
ἐμῆς παρουσίας πάλιν πρὸς ὑμᾶς.

Μόνον ἀξίως τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ πολι- 27 Col. 1. 10
τεύεσθε, ἵνα εἴτε ἐλθὼν καὶ ἰδὼν ὑμᾶς εἴτε ἀπὼν 1 Th. 2. 12
ἀκούω τὰ περὶ ὑμῶν, ὅτι στήκετε ἐν ἑνὶ πνεύματι, 4. 3

---

18 πλην οτι $\mathfrak{p}^{46}$ℵAG *al*; R] οτι B : πλην D *pm* ς 19 γαρ] δε $\mathfrak{p}^{46}$B *69 1739 pc* 22 ει δε] επει $\mathfrak{p}^{46}$ | (εργου,] · R^m) | αιρησομαι (; R^m)] -σωμαι $\mathfrak{p}^{46}$B | (γνωριζω.] ,) 23 εις] *om* $\mathfrak{p}^{46}$DG latt | πολλω] ποσω D*G | γαρ $\mathfrak{p}^{46}$AB *pc*; R] *om* ℵ*DG *pl* lat $sy^{(p)h}$ ς | μαλλον] *om* $\mathfrak{p}^{46}$ *436* vg(2) Cl 24 τη ℵA *pm*; R] εν τη BDG *al* ς 27 του Χρ.] *om* ℵ* arm

μιᾷ ψυχῇ συναθλοῦντες τῇ πίστει τοῦ εὐαγγελίου,
28 καὶ μὴ πτυρόμενοι ἐν μηδενὶ ὑπὸ τῶν ἀντικει-
μένων, ἥτις ἐστὶν αὐτοῖς ἔνδειξις ἀπωλείας, ὑμῶν
29 δὲ σωτηρίας, καὶ τοῦτο ἀπὸ Θεοῦ· ὅτι ὑμῖν ἐχα-
ρίσθη τὸ ὑπὲρ Χριστοῦ, οὐ μόνον τὸ εἰς αὐτὸν
Ac. 16. 22 30 πιστεύειν ἀλλὰ καὶ τὸ ὑπὲρ αὐτοῦ πάσχειν, τὸν
αὐτὸν ἀγῶνα ἔχοντες οἷον εἴδετε ἐν ἐμοὶ καὶ νῦν
2 ἀκούετε ἐν ἐμοί. Εἴ τις οὖν παράκλησις ἐν
Χριστῷ, εἴ τι παραμύθιον ἀγάπης, εἴ τις κοινωνία
2 Πνεύματος, εἴ τις σπλάγχνα καὶ οἰκτιρμοί, | πλη-
ρώσατέ μου τὴν χαρὰν ἵνα τὸ αὐτὸ φρονῆτε, τὴν
αὐτὴν ἀγάπην ἔχοντες, σύνψυχοι, τὸ ἓν φρονοῦν-
3 τες, μηδὲν κατ᾽ ἐριθείαν μηδὲ κατὰ κενοδοξίαν,
Gal. 5. 26; Ro. 12. 10 ἀλλὰ τῇ ταπεινοφροσύνῃ ἀλλήλους ἡγούμενοι
1 Co. 10. 24, 33 4 ὑπερέχοντας ἑαυτῶν, μὴ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστοι
5 σκοποῦντες, ἀλλὰ καὶ τὰ ἑτέρων ἕκαστοι. τοῦτο
Jn. 1. 1, 2; 17. 5; Gn. 1. 27; 3. 5 6 φρονεῖτε ἐν ὑμῖν ὃ καὶ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὃς ἐν
μορφῇ Θεοῦ ὑπάρχων οὐχ ἁρπαγμὸν ἡγήσατο
Is. 53. 3; 2 Co. 8. 9; He. 2. 14, 17 7 τὸ εἶναι ἴσα Θεῷ, ἀλλὰ ἑαυτὸν ἐκένωσεν μορφὴν
δούλου λαβών, ἐν ὁμοιώματι ἀνθρώπων γενόμενος·
He. 12. 2; 5. 8; Jn. 10. 17 8 καὶ σχήματι εὑρεθεὶς ὡς ἄνθρωπος | ἐταπείνωσεν
ἑαυτὸν γενόμενος ὑπήκοος μέχρι θανάτου, θανά-

---

28 υμων ℵABP *al d*; R] υμιν KL *al* vg ς: ημιν D*°G *al* 29 υμιν] ημ- A *pc* 30 εν εμοι 2°] *om* $\mathfrak{p}^{46}$ *81* Tert **2.** 2 το εν] το αυτο ℵ*AI *pc* vg; R^{m} 3 ηγουμ.] προηγ- $\mathfrak{p}^{46}$DIK *al* 4 εκαστοι 1° ABG *pc*; R] -στος $\mathfrak{p}^{46}$ℵD *pl* ς | σκοπουντες] σκοπειτε L *pm* ς: -πειτω K *1611 pc* | και] *om* D*GK *pc* it vg$^{s, cl}$ | εκαστοι 2° $\mathfrak{p}^{46}$ℵABD° *al*; R] -στος KL *pm d* sy ς: *om* G lat co | (ετερων εκαστοι.] ετερων, εκαστοι ℵ*AC *al*) 5 τουτο ℵ*AB *pc*; R] *add* γαρ $\mathfrak{p}^{46}$DG *1739 pl* lat sy^{h} ς | φρονειτε] -ειαθω KLP *pl* bo Or ς 6 το] *om* $\mathfrak{p}^{46}$G *460* Eus 7 ανθρωπων] -που $\mathfrak{p}^{46}$ co Mcion Or^{pt} Cypr Ambr

του δὲ σταυροῦ. διὸ καὶ ὁ Θεὸς αὐτὸν ὑπερύψωσεν 9 Ac. 2. 33
καὶ ἐχαρίσατο αὐτῷ τὸ ὄνομα τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα, Eph. 1. 21
ἵνα ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ πᾶν γόνυ κάμψῃ *ἐπου-* 10 He. 1. 3, 4 Is. 45. 23
ρανίων καὶ ἐπιγείων καὶ καταχθονίων, καὶ πᾶσα 11 Jn. 5. 23 Rev. 5. 13
γλῶσσα ἐξομολογήσηται *ὅτι ΚΥΡΙΟΣ ΙΗΣΟΥΣ*
ΧΡΙΣΤΟΣ εἰς δόξαν Θεοῦ Πατρός.

Ὥστε, ἀγαπητοί μου, καθὼς πάντοτε ὑπη- 12
κούσατε, μὴ ὡς ἐν τῇ παρουσίᾳ μου μόνον ἀλλὰ
νῦν πολλῷ μᾶλλον ἐν τῇ ἀπουσίᾳ μου, μετὰ φόβου 1 P. 1. 17
καὶ τρόμου τὴν ἑαυτῶν σωτηρίαν κατεργάζεσθε· Ps. 2. 11
Θεὸς γάρ ἐστιν ὁ ἐνεργῶν ἐν ὑμῖν καὶ τὸ θέλειν 13 Jn. 15. 5 2 Co. 3. 5
καὶ τὸ ἐνεργεῖν ὑπὲρ τῆς εὐδοκίας. πάντα ποιεῖτε 14 1 Th. 2. 13
χωρὶς γογγυσμῶν καὶ διαλογισμῶν, ἵνα γένησθε 15 1 P. 4. 9 1. 10
ἄμεμπτοι καὶ ἀκέραιοι, τέκνα Θεοῦ ἄμωμα *μέσον* Mt. 5. 14; 10. 16
γενεᾶς σκολιᾶς καὶ διεστραμμένης, *ἐν οἷς φαίνεσθε ὡς* Eph. 5. 8 Dt. 32. 5
φωστῆρες ἐν κόσμῳ, | λόγον ζωῆς ἐπέχοντες, εἰς 16 Ac. 2. 40
καύχημα ἐμοὶ εἰς ἡμέραν Χριστοῦ, ὅτι οὐκ εἰς 1 Th. 2. 19
κενὸν ἔδραμον οὐδὲ εἰς κενὸν ἐκοπίασα. *Ἀλλὰ εἰ* 17 Is. 49. 4; 65. 23 Gal. 2. 2
καὶ σπένδομαι ἐπὶ τῇ θυσίᾳ καὶ λειτουργίᾳ τῆς Ro. 15. 16
πίστεως ὑμῶν, χαίρω καὶ συνχαίρω πᾶσιν ὑμῖν· 2 Ti. 4. 6
τὸ δὲ αὐτὸ καὶ ὑμεῖς χαίρετε καὶ συνχαίρετέ μοι. 18 3. 1; 4. 4

Ἐλπίζω δὲ ἐν Κυρίῳ Ἰησοῦ Τιμόθεον ταχέως 19
πέμψαι ὑμῖν, ἵνα κἀγὼ εὐψυχῶ γνοὺς τὰ περὶ
ὑμῶν. οὐδένα γὰρ ἔχω ἰσόψυχον, ὅστις γνησίως 20 1 Co. 16. 10
τὰ περὶ ὑμῶν μεριμνήσει· οἱ πάντες γὰρ τὰ ἑαυ- 21 2 Ti. 4. 10, 16
τῶν ζητοῦσιν, οὐ τὰ Χριστοῦ Ἰησοῦ. τὴν δὲ 22 Gal. 4. 17

---

9 *το* 1° 𝔭[46]ℵAB *1739 pc*; R] *om* DG *pl* Cl ς 11 *ἐξομολογησηται* 𝔭[46]ℵB *1739 al* Ir Cl Or ς; R] *-σεται* ADG *pm* | *Χριστος*] *om* G *1898* Or Eus Hil Ambst 12 *ως*] *om* B *33 al* Ambst; R[m] 15 *γενησθε*] *ητε* 𝔭[46]AD*G latt | *αμωμα* 𝔭[46]ℵAB *pc* bo Cl; R] *αμωμητα* DG *pl* ς 19 *Κυριω*] *Χριστω* D*G *1739 pc*

δοκιμὴν αὐτοῦ γινώσκετε, ὅτι ὡς πατρὶ τέκνον
23 *σὺν ἐμοὶ ἐδούλευσεν εἰς τὸ εὐαγγέλιον. τοῦτον*
μὲν οὖν ἐλπίζω πέμψαι ὡς ἂν ἀφίδω τὰ περὶ
1. 25 24 *ἐμὲ ἐξαυτῆς· πέποιθα δὲ ἐν Κυρίῳ ὅτι καὶ αὐτὸς*
4. 18 25 *ταχέως ἐλεύσομαι. Ἀναγκαῖον δὲ ἡγησάμην Ἐπα-*
φρόδιτον τὸν ἀδελφὸν καὶ συνεργὸν καὶ συνστρα-
τιώτην μου, ὑμῶν δὲ ἀπόστολον καὶ λειτουργὸν
26 *τῆς χρείας μου, πέμψαι πρὸς ὑμᾶς, | ἐπειδὴ ἐπι-*
ποθῶν ἦν πάντας ὑμᾶς, καὶ ἀδημονῶν, διότι
27 *ἠκούσατε ὅτι ἠσθένησεν. καὶ γὰρ ἠσθένησεν*
παραπλήσιον θανάτῳ· ἀλλὰ ὁ Θεὸς ἠλέησεν αὐ-
τόν, οὐκ αὐτὸν δὲ μόνον ἀλλὰ καὶ ἐμέ, ἵνα μὴ
28 *λύπην ἐπὶ λύπην σχῶ. σπουδαιοτέρως οὖν ἔπεμψα*
αὐτόν, ἵνα ἰδόντες αὐτὸν πάλιν χαρῆτε κἀγὼ
1 Co. 16. 16 1 Ti. 5. 17 29 *ἀλυπότερος ὦ. προσδέχεσθε οὖν αὐτὸν ἐν Κυρίῳ*
μετὰ πάσης χαρᾶς, καὶ τοὺς τοιούτους ἐντίμους
30 *ἔχετε, ὅτι διὰ τὸ ἔργον Χριστοῦ μέχρι θανάτου*
ἤγγισεν παραβολευσάμενος τῇ ψυχῇ, ἵνα ἀνα-
πληρώσῃ τὸ ὑμῶν ὑστέρημα τῆς πρός με λει-
τουργίας.

2. 18; 4. 4 **3** *Τὸ λοιπόν, ἀδελφοί μου, χαίρετε ἐν Κυρίῳ.*
τὰ αὐτὰ γράφειν ὑμῖν ἐμοὶ μὲν οὐκ ὀκνηρόν, ὑμῖν
δὲ ἀσφαλές.
Rev. 22. 15 2 *Βλέπετε τοὺς κύνας, βλέπετε τοὺς κακοὺς ἐργά-*
3 *τας, βλέπετε τὴν κατατομήν. ἡμεῖς γάρ ἐσμεν ἡ*
Ro. 2. 29 *περιτομή, οἱ Πνεύματι Θεοῦ λατρεύοντες καὶ*

---

23 *αφιδω*] *απιδω* **CLP** *pl* ς 24 *ελευσομαι*] *add* *προς υμας* **ℵ*A** *al* vg sy[p] 26 *υμας* **𝔭[46]BG** *al* lat ς; R[t]] *add* *ιδειν* **ℵ*ACDI**[vid] *33 69 pm* sy; R[m] 30 *Χριστου* **𝔭[46]BG** *al* sa; R[t]] *του Χρ.* **DKL** *al* ς: *Κυριου* **ℵAP** *al* bo; R[m]: *om* **C** | *παραβολευσ.*] *-βουλ-* **CKLP** *pl* ς 3. 3 *Θεου*] *Θεω* **D*P** *pc* lat Or ς: *om* **𝔭[46]**

καυχώμενοι ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ καὶ οὐκ ἐν σαρκὶ
πεποιθότες, καίπερ ἐγὼ ἔχων πεποίθησιν καὶ ἐν 4
σαρκί. Εἴ τις δοκεῖ ἄλλος πεποιθέναι ἐν σαρκί, 2 Co. 11. 18, 22
ἐγὼ μᾶλλον· περιτομῇ ὀκταήμερος, ἐκ γένους 5 Ac. 26. 5
Ισραηλ, φυλῆς Βενιαμειν, Ἑβραῖος ἐξ Ἑβραίων, Lk. 1. 59; 2. 21
κατὰ νόμον Φαρισαῖος, | κατὰ ζῆλος διώκων τὴν 6
ἐκκλησίαν, κατὰ δικαιοσύνην τὴν ἐν νόμῳ γενό-
μενος ἄμεμπτος. ἀλλὰ ἅτινα ἦν μοι κέρδη, ταῦτα 7 Mt. 13. 44, 46
ἥγημαι διὰ τὸν Χριστὸν ζημίαν. ἀλλὰ μενοῦν γε 8
καὶ ἡγοῦμαι πάντα ζημίαν εἶναι διὰ τὸ ὑπερέχον
τῆς γνώσεως Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ Κυρίου μου, δι'
ὃν τὰ πάντα ἐζημιώθην, καὶ ἡγοῦμαι σκύβαλα
ἵνα Χριστὸν κερδήσω | καὶ εὑρεθῶ ἐν αὐτῷ, μὴ 9
ἔχων ἐμὴν δικαιοσύνην τὴν ἐκ νόμου, ἀλλὰ τὴν Ro. 3. 21, 22
διὰ πίστεως Χριστοῦ, τὴν ἐκ Θεοῦ δικαιοσύνην
ἐπὶ τῇ πίστει, τοῦ γνῶναι αὐτὸν καὶ τὴν δύναμιν 10 Ro. 6. 3-5
τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ καὶ κοινωνίαν παθημάτων Ro. 8. 17; Gal. 6. 17
αὐτοῦ, συμμορφιζόμενος τῷ θανάτῳ αὐτοῦ, | εἴ 11 Ac. 4. 2
πως καταντήσω εἰς τὴν ἐξανάστασιν τὴν ἐκ νεκρῶν. Rev. 20. 5, 6
Οὐχ ὅτι ἤδη ἔλαβον ἢ ἤδη τετελείωμαι, διώκω 12 1 Ti. 6. 12
δὲ εἰ καὶ καταλάβω, ἐφ' ᾧ καὶ κατελήμφθην ὑπὸ Ac. 9. 6
Χριστοῦ Ἰησοῦ. ἀδελφοί, ἐγὼ ἐμαυτὸν οὔπω 13
λογίζομαι κατειληφέναι· ἓν δέ, τὰ μὲν ὀπίσω ἐπι-
λανθανόμενος τοῖς δὲ ἔμπροσθεν ἐπεκτεινόμενος,

---

6 *την* (*om* D*) *εκκλ*] *εκκλ. Θεου* G *al* vg Ambst 7 *αλλα*] *om* 𝔭[46]א*AG *pc d* 8 *και* 1°] *om* 𝔭[46vid]א* *1739 pc* vg 10 *κοινωνιαν*] *την κ.* DG *pl* co ς | *παθηματων* 𝔭[46]אB.; R] *praem των rell* ς 11 *την εκ*] *των* KL *1739* pm* ς 12 *ελαβον*] *add* (1 Cor. 4. 4 ?) *η ηδη δεδικαιωμαι* 𝔭[46]D*(G) Ir[lat] Ambst | *και* 1°] *om* א*D*G *pc* lat sy[p] 13 *ουπω* 𝔭[46vid]אAD*[c] *al* Cl; R[t]] *ου* 𝔭[46]BG *69 1739 pm* lat sy[p] co ς; R[m]

1 Co. 9. 24 — 14 κατὰ σκοπὸν διώκω εἰς τὸ βραβεῖον τῆς ἄνω
1 Co. 2. 6 — 15 κλήσεως τοῦ Θεοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Ὅσοι οὖν
τέλειοι, τοῦτο φρονῶμεν· καὶ εἴ τι ἑτέρως φρονεῖτε,
Gal. 6. 16 — 16 καὶ τοῦτο ὁ Θεὸς ὑμῖν ἀποκαλύψει· πλὴν εἰς ὃ
1 Co. 11. 1; 1 Th. 1. 7; 1 P. 5. 3 — 17 ἐφθάσαμεν, τῷ αὐτῷ στοιχεῖν. Συνμιμηταί
μου γίνεσθε, ἀδελφοί, καὶ σκοπεῖτε τοὺς οὕτω
18 περιπατοῦντας καθὼς ἔχετε τύπον ἡμᾶς. πολλοὶ
γὰρ περιπατοῦσιν οὓς πολλάκις ἔλεγον ὑμῖν, νῦν
1 Co. 1. 23; Gal. 6. 12 — δὲ καὶ κλαίων λέγω, τοὺς ἐχθροὺς τοῦ σταυροῦ τοῦ
Ro. 16. 18 — 19 Χριστοῦ, | ὧν τὸ τέλος ἀπώλεια, ὧν ὁ θεὸς ἡ κοι-
λία καὶ ἡ δόξα ἐν τῇ αἰσχύνῃ αὐτῶν, οἱ τὰ ἐπίγεια
Eph. 2. 6; Col. 3. 1; He. 12. 22 — 20 φρονοῦντες. ἡμῶν γὰρ τὸ πολίτευμα ἐν οὐρανοῖς
ὑπάρχει, ἐξ οὗ καὶ Σωτῆρα ἀπεκδεχόμεθα Κύριον
1 Co. 15. 43, 49, 53 — 21 Ἰησοῦν Χριστόν, ὃς μετασχηματίσει τὸ σῶμα τῆς
ταπεινώσεως ἡμῶν σύμμορφον τῷ σώματι τῆς
δόξης αὐτοῦ, κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ δύνασθαι
2 Co. 1. 14; 1 Th. 2. 19, 20 — 4 αὐτὸν καὶ ὑποτάξαι αὐτῷ τὰ πάντα. Ὥστε,
ἀδελφοί μου ἀγαπητοὶ καὶ ἐπιπόθητοι, χαρὰ καὶ
στέφανός μου, οὕτως στήκετε ἐν Κυρίῳ, ἀγα-
πητοί.

2 Εὐοδίαν παρακαλῶ καὶ Συντύχην παρακαλῶ τὸ
3 αὐτὸ φρονεῖν ἐν Κυρίῳ. ναὶ ἐρωτῶ καὶ σέ, γνήσιε

---

14 *ανω κλησεως*] *ανεγκλησιας* Tert, codd *apud* Or | *του Θεου εν Χρ. Ιησ.* ℵAB *pm* ς; R] *Θεου* p^{46}: *εν Χρ. Ι.* Cl: *εν Κυριω Ι. Χρ.* G: *τ. Θ. εν Κ. Ι. Χρ.* D 15 *φρονωμεν*] *-νουμεν* ℵL *pc* Cl 16 *εφθασαμεν*] *-σατε* p^{16} sa^{pt} | *τω αυτω στοιχειν* p^{16,46}ℵABI Aug; R] *τ. α. στ. κανονι* (*trsp καν. στ.* 1908 *al*), *το αυτο φρονειν* KLP *pm* sy ς: *το αυτο φρον., τω αυτω* (*add κανονι* D^{c} *al g*) *στοιχ.* (*συνστοιχ.* G) DG *al* lat 18 *τους*] *praem βλεπετε* p^{16} 21 *ημων*] *add εις το γενεσθαι αυτο* KLP *pl* sy ς 4. 1 *αγαπητοι* 2°] *αγ. μου* B 33 sy^{p} co: *om* D* 209* vg(1) 2 *Ευοδιαν*] *Ευωδ-* P 81 1611 *al* ς; R

σύνζυγε, συνλαμβάνου αὐταῖς, αἵτινες ἐν τῷ εὐαγ-
γελίῳ συνήθλησάν μοι μετὰ καὶ Κλήμεντος καὶ   Ps. 69. 28
τῶν λοιπῶν συνεργῶν μου, ὧν τὰ ὀνόματα ἐν βίβλῳ   Lk. 10. 20
ζωῆς. Χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε· πάλιν ἐρῶ, 4   3. 1
χαίρετε. τὸ ἐπιεικὲς ὑμῶν γνωσθήτω πᾶσιν ἀν- 5   2 Co. 13. 11
θρώποις. ὁ Κύριος ἐγγύς. | μηδὲν μεριμνᾶτε, ἀλλ' 6   He. 10. 37; Ja. 5. 8, 9
ἐν παντὶ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει μετὰ εὐχαρι-   Mt. 6. 25–34; Col. 4. 2
στίας τὰ αἰτήματα ὑμῶν γνωριζέσθω πρὸς τὸν   1 P. 5. 7; Ps. 145. 18
Θεόν. καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ ἡ ὑπερέχουσα πάντα 7   Jn. 14. 27
νοῦν φρουρήσει τὰς καρδίας ὑμῶν καὶ τὰ νοήματα   Col. 3. 15
ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Τὸ λοιπόν, ἀδελφοί, 8   Ro. 12. 17
ὅσα ἐστὶν ἀληθῆ, ὅσα σεμνά, ὅσα δίκαια, ὅσα ἁγνά,
ὅσα προσφιλῆ, ὅσα εὔφημα, εἴ τις ἀρετὴ καὶ εἴ τις
ἔπαινος, ταῦτα λογίζεσθε· ἃ καὶ ἐμάθετε καὶ παρε- 9
λάβετε καὶ ἠκούσατε καὶ εἴδετε ἐν ἐμοί, ταῦτα
πράσσετε· καὶ ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης ἔσται μεθ'   1 Th. 5. 23; Ro. 16. 20
ὑμῶν.   1 Co. 14. 33

Ἐχάρην δὲ ἐν Κυρίῳ μεγάλως ὅτι ἤδη ποτὲ 10
ἀνεθάλετε τὸ ὑπὲρ ἐμοῦ φρονεῖν· ἐφ' ᾧ καὶ ἐφρο-
νεῖτε, ἠκαιρεῖσθε δέ. οὐχ ὅτι καθ' ὑστέρησιν 11
λέγω· ἐγὼ γὰρ ἔμαθον ἐν οἷς εἰμι αὐτάρκης εἶναι.   1 Ti. 6. 6
οἶδα καὶ ταπεινοῦσθαι, οἶδα καὶ περισσεύειν· ἐν 12   2 Co. 6. 10
παντὶ καὶ ἐν πᾶσιν μεμύημαι, καὶ χορτάζεσθαι
καὶ πεινᾶν, καὶ περισσεύειν καὶ ὑστερεῖσθαι.
πάντα ἰσχύω ἐν τῷ ἐνδυναμοῦντί με. πλὴν καλῶς 13 14
ἐποιήσατε συνκοινωνήσαντές μου τῇ θλίψει. οἴ- 15   2 Co. 12. 10; 2 Ti. 4. 17
δατε δὲ καὶ ὑμεῖς, Φιλιππήσιοι, ὅτι ἐν ἀρχῇ τοῦ

---

3 (συνζυγε] Συ-) | λοιπ. συνεργ. μ.] συνεργ. μ. και των λ. 𝔭[46]א* 7 Θεου] Χριστου A sy[hmg] Ambr | νοηματα] σωματα G it: νοημ. και τα σωμ. 𝔭[16] | Χριστω] Κυριω 𝔭[46] 8 επαινος] add επιστημης D*G vg[s, cl] 13 με] add Χριστω (G)KLP *pl* Or ς 15 δε] *om* 𝔭[46]D*° 69 *pc*

2 Co. 11. 9 εὐαγγελίου, ὅτε ἐξῆλθον ἀπὸ Μακεδονίας, οὐδε-
μία μοι ἐκκλησία ἐκοινώνησεν εἰς λόγον δόσεως
16 καὶ λήμψεως εἰ μὴ ὑμεῖς μόνοι, ὅτι καὶ ἐν Θεσσα-
λονίκῃ καὶ ἅπαξ καὶ δὶς εἰς τὴν χρείαν μοι ἐπέμ-
1 Co. 9. 11 17 ψατε. οὐχ ὅτι ἐπιζητῶ τὸ δόμα, ἀλλὰ ἐπιζητῶ
τὸν καρπὸν τὸν πλεονάζοντα εἰς λόγον ὑμῶν.
Ex. 29. 18 18 ἀπέχω δὲ πάντα καὶ περισσεύω· πεπλήρωμαι
Ezk. 20. 41
2. 25 δεξάμενος παρὰ Ἐπαφροδίτου τὰ παρ' ὑμῶν,
ὀσμὴν εὐωδίας, θυσίαν δεκτήν, εὐάρεστον τῷ Θεῷ.
19 ὁ δὲ Θεός μου πληρώσει πᾶσαν χρείαν ὑμῶν κατὰ
20 τὸ πλοῦτος αὐτοῦ ἐν δόξῃ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. τῷ
δὲ Θεῷ καὶ Πατρὶ ἡμῶν ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας
τῶν αἰώνων· αμην.
21 Ἀσπάσασθε πάντα ἅγιον ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.
22 ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ σὺν ἐμοὶ ἀδελφοί. | ἀσπά-
ζονται ὑμᾶς πάντες οἱ ἅγιοι, μάλιστα δὲ οἱ ἐκ τῆς
. 13 Καίσαρος οἰκίας.
23 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ τοῦ
πνεύματος ὑμῶν.

---

16 εις] *om* 𝔭[46]AD*° *81 pc* | μοι] μου D°LP *g* co 18 δεξαμενος] *praem* δε 𝔭[46] 19 πληρωσει] -σαι D*GΨ *69 1739 pm* latt 23 του πνευματος] παντων KL *pm* sy ς | υμων. BG *1739 pc*; R] *add* αμην 𝔭[46]ℵAD *pl* lat sy ς
Subscriptio: εγραφη απο Ρωμης δι Επαφροδιτου K(L) *pl* sy ς

ΠΡΟΣ ΚΟΛΟΣΣΑΕΙΣ

ΠΑΥΛΟΣ ἀπόστολος Χριστοῦ Ἰησοῦ διὰ θελή- Eph. 1. 1
ματος Θεοῦ καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφὸς | τοῖς ἐν 2
Κολοσσαῖς ἁγίοις καὶ πιστοῖς ἀδελφοῖς ἐν Χριστῷ· Eph. 1. 2
χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ Πατρὸς ἡμῶν. Ro. 1. 7
Εὐχαριστοῦμεν τῷ Θεῷ Πατρὶ τοῦ Κυρίου 3 1 Co. 13. 13 1 Th. 1. 2, 3
ἡμῶν Ἰησοῦ [Χριστοῦ] πάντοτε περὶ ὑμῶν προσ- Eph. 1. 16
ευχόμενοι, ἀκούσαντες τὴν πίστιν ὑμῶν ἐν Χρι- 4 Eph. 1. 15
στῷ Ἰησοῦ καὶ τὴν ἀγάπην ἣν ἔχετε εἰς πάντας
τοὺς ἁγίους | διὰ τὴν ἐλπίδα τὴν ἀποκειμένην 5 1 P. 1. 4
ὑμῖν ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἣν προηκούσατε ἐν τῷ λόγῳ Eph. 1. 13, 18
τῆς ἀληθείας τοῦ εὐαγγελίου | τοῦ παρόντος εἰς 6 1 Ti. 3. 16
ὑμᾶς, καθὼς καὶ ἐν παντὶ τῷ κόσμῳ ἐστὶν καρπο- Eph. 1. 13
φορούμενον καὶ αὐξανόμενον καθὼς καὶ ἐν ὑμῖν,
ἀφ' ἧς ἡμέρας ἠκούσατε καὶ ἐπέγνωτε τὴν χάριν
τοῦ Θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ· καθὼς ἐμάθετε ἀπὸ Ἐπα- 7 4. 12
φρᾶ τοῦ ἀγαπητοῦ συνδούλου ἡμῶν, ὅς ἐστιν πιστὸς
ὑπὲρ ὑμῶν διάκονος τοῦ Χριστοῦ, ὁ καὶ δηλώσας 8
ἡμῖν τὴν ὑμῶν ἀγάπην ἐν Πνεύματι.
Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἠκούσαμεν, 9 Eph. 1. 15–17
οὐ παυόμεθα ὑπὲρ ὑμῶν προσευχόμενοι καὶ αἰτού- Ph. 1. 9
μενοι ἵνα πληρωθῆτε τὴν ἐπίγνωσιν τοῦ θελήματος
αὐτοῦ ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ συνέσει πνευματικῇ, Eph. 1. 8, 9

Inscriptio: πρ. Κολασσ- 𝔭⁴⁶AB*IK *pm* ς
2 Κολοσσαις] Κολασσ- IKP *69 1739 pm* ς | ημων BD *pm* vgʷ sy Or; R] *add* και Κυριου Ιησου Χριστου ℵAGI *al* vgˢ, ᶜˡ ς 3 Θεω B *1739* sy; R] *add* τω D*G Chr: *add* και ℵAI *pl* ς | Χριστου] *om* B *1739* 4 Χριστω] Κυριω ℵA bo | ην εχετε] (Eph. 1. 15) την KL *1739 al* syᵖ ς: *om* B 6 κοσμω] *add* και G *al d* ς 7 υμων CKLP *al* lat sy ς; Rᵐ] ημ- 𝔭⁴⁶ℵ*ABD*ᶜG *pm*; Rᵗ

10 περιπατῆσαι ἀξίως τοῦ Κυρίου εἰς πᾶσαν ἀρε-
σκείαν, ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ καρποφοροῦντες καὶ
11 αὐξανόμενοι τῇ ἐπιγνώσει τοῦ Θεοῦ, ἐν πάσῃ
δυνάμει δυναμούμενοι κατὰ τὸ κράτος τῆς δόξης
αὐτοῦ εἰς πᾶσαν ὑπομονὴν καὶ μακροθυμίαν, μετὰ
12 χαρᾶς | εὐχαριστοῦντες τῷ Πατρὶ τῷ ἱκανώσαντι
ὑμᾶς εἰς τὴν μερίδα τοῦ κλήρου τῶν ἁγίων ἐν τῷ
13 φωτί· ὃς ἐρρύσατο ἡμᾶς ἐκ τῆς ἐξουσίας τοῦ σκό-
τους καὶ μετέστησεν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Υἱοῦ
14 τῆς ἀγάπης αὐτοῦ, ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν,
15 τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν· ὅς ἐστιν εἰκὼν τοῦ Θεοῦ
16 τοῦ ἀοράτου, πρωτότοκος πάσης κτίσεως, | ὅτι
ἐν αὐτῷ ἐκτίσθη τὰ πάντα ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ
ἐπὶ τῆς γῆς, τὰ ὁρατὰ καὶ τὰ ἀόρατα, εἴτε θρόνοι
εἴτε κυριότητες εἴτε ἀρχαὶ εἴτε ἐξουσίαι· τὰ πάντα
17 δι᾿ αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν ἔκτισται· καὶ αὐτός ἐστιν
πρὸ πάντων καὶ τὰ πάντα ἐν αὐτῷ συνέστηκεν,
18 | καὶ αὐτός ἐστιν ἡ κεφαλὴ τοῦ σώματος, τῆς ἐκ-
κλησίας· ὅς ἐστιν ἀρχή, πρωτότοκος ἐκ τῶν νε-
19 κρῶν, ἵνα γένηται ἐν πᾶσιν αὐτὸς πρωτεύων, | ὅτι
ἐν αὐτῷ εὐδόκησεν πᾶν τὸ πλήρωμα κατοικῆσαι
20 | καὶ δι᾿ αὐτοῦ ἀποκαταλλάξαι τὰ πάντα εἰς αὐ-
τόν, εἰρηνοποιήσας διὰ τοῦ αἵματος τοῦ σταυροῦ

Eph. 1. 17; 2. 10; 4. 1
Ph. 1. 27
Eph. 1. 18, 19; 3. 16
Eph. 1. 11, 18
2. 15
Lk. 22. 53
Eph. 2. 2; 6. 12; 1. 6
Eph. 1. 7
He. 1. 3
2 Co. 4. 4
1 Ti. 6. 16
Jn. 1. 18
Jn. 1. 3, 10
Eph. 1. 10
Eph. 1. 21
Pr. 8. 25–27
Eph. 1. 22
15
Eph. 1. 22; 4. 15; 5. 23
Ac. 4. 2; 26. 23
Rev. 1. 5
Eph. 1. 23
2. 9
Jn. 1. 16
Eph. 1. 7, 10; 2. 13 53
1 Jn. 2. 2

---

11 (, μετα χαρας] μ. χαρας· ς R) 12 ευχαριστουντες] *praem* και 𝔭[46] eth: *add* αμα 𝔭[46]B | τω Πατρι 𝔭[46]ABD *pc* vg[w] ς; R] τ. Θεω Π. ℵ* *69* it vg[cl] sy: Θεω τω Π. G°: τ. Θ. και Π. *104 pm* vg[s] | ικανωσαντι 𝔭[46]ℵAI *pl* vg ς; R] καλεσαντι D*G *33 pm* it: καλ. και ικαν. B | υμας ℵB *69 1739 al*; R[m]] ημ- ADG *pm* ς; R[t] 14 εχομεν] (Eph. 1. 7) εσχ- B | απολυτρωσιν] *add* (Eph. 1. 7) δια του αιματος αυτου *35 1912 al* vg[cl] sy[h] ς 16 τα παντα 2°] οτι π. 𝔭[46] 17 (αὐτός ἐστιν] αὐτὸς ἔστιν) 18 αρχη] η α. 𝔭[46]B *1739 pc* | εκ] *om* 𝔭[46]ℵ* Ir

αὐτοῦ, δι' αὐτοῦ εἴτε τὰ ἐπὶ τῆς γῆς εἴτε τὰ ἐν
τοῖς οὐρανοῖς. Καὶ ὑμᾶς ποτε ὄντας ἀπηλλοτριω- 21 Eph. 2. 1,
μένους καὶ ἐχθροὺς τῇ διανοίᾳ ἐν τοῖς ἔργοις τοῖς 12; 4. 18 Ro. 5. 10
πονηροῖς, νυνὶ δὲ ἀποκατήλλαξεν ἐν τῷ σώματι 22 Eph. 2. 14,
τῆς σαρκὸς αὐτοῦ διὰ τοῦ θανάτου, παραστῆσαι 16: 5. 27
ὑμᾶς ἁγίους καὶ ἀμώμους καὶ ἀνεγκλήτους κατε-
νώπιον αὐτοῦ, εἴ γε ἐπιμένετε τῇ πίστει τεθε- 23 Eph. 3. 17
μελιωμένοι καὶ ἑδραῖοι καὶ μὴ μετακινούμενοι He. 3. 14
ἀπὸ τῆς ἐλπίδος τοῦ εὐαγγελίου οὗ ἠκούσατε, τοῦ
κηρυχθέντος ἐν πάσῃ κτίσει τῇ ὑπὸ τὸν οὐρανόν, Mk. 16. 15
οὗ ἐγενόμην ἐγὼ Παῦλος διάκονος. 1 Ti. 3. 16

Νῦν χαίρω ἐν τοῖς παθήμασιν ὑπὲρ ὑμῶν, καὶ 24 Eph. 3. 1, 13
ἀνταναπληρῶ τὰ ὑστερήματα τῶν θλίψεων τοῦ
Χριστοῦ ἐν τῇ σαρκί μου ὑπὲρ τοῦ σώματος αὐτοῦ,
ὅ ἐστιν ἡ ἐκκλησία, | ἧς ἐγενόμην ἐγὼ διάκονος 25
κατὰ τὴν οἰκονομίαν τοῦ Θεοῦ τὴν δοθεῖσάν μοι Eph. 3. 2, 7
εἰς ὑμᾶς πληρῶσαι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, τὸ μυστή- 26 Ro. 16. 25, 26
ριον τὸ ἀποκεκρυμμένον ἀπὸ τῶν αἰώνων καὶ ἀπὸ Eph. 3. 3, 5,
τῶν γενεῶν—νῦν δὲ ἐφανερώθη τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ, 9, 10
οἷς ἠθέλησεν ὁ Θεὸς γνωρίσαι τί τὸ πλοῦτος τῆς 27 Ro. 16. 25
δόξης τοῦ μυστηρίου τούτου ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ὅς Eph. 3. 9 1. 18
ἐστιν Χριστὸς ἐν ὑμῖν, ἡ ἐλπὶς τῆς δόξης· ὃν 28 1 Ti. 1. 1
ἡμεῖς καταγγέλλομεν νουθετοῦντες πάντα ἄνθρω-
πον καὶ διδάσκοντες πάντα ἄνθρωπον ἐν πάσῃ 22
σοφίᾳ, ἵνα παραστήσωμεν πάντα ἄνθρωπον τέλειον Eph. 4. 13

---

20 *αυτου* 2°] *om* 𝔭[46]Ψ | *δι αυτου* 2°] *om* BD*GIL *al* latt arm Or 22 *αποκατηλλαξεν*] *-ηλλαγητε* (𝔭[46])B (*33*) Ephr; R[m]: *-αλλαγεντες* D*G *m* Ir | *θανατου* 𝔭[46]BDGI *al* ς; R] *add αυτου* ℵA *2412 pm* sy Ir 23 *και* 2°] *om* 𝔭[46] *33* eth | *διακονος*] *κηρυξ και αποστολος* ℵ*P: *κηρ. κ. απ. και διακ.* A sy[hmg]: *διακ. κ. απ.* *81* 27 *τουτου*] *του Θεου* D*G Ambst: *του* ℵ* | *ος*] *ὅ* 𝔭[46]ABG *1739 al* latt; R

Eph. 2. 21; 4. 15, 16 ἐπιχορηγούμενον καὶ συνβιβαζόμενον αὔξει τὴν
αὔξησιν τοῦ Θεοῦ.
Gal. 4. 3, 9 20 Εἰ ἀπεθάνετε σὺν Χριστῷ ἀπὸ τῶν στοιχείων
τοῦ κόσμου, τί ὡς ζῶντες ἐν κόσμῳ δογματίζεσθε,
Gal. 6. 8 21 Μὴ ἅψῃ μηδὲ γεύσῃ μηδὲ θίγῃς, ἅ ἐστιν πάντα
Is. 29. 13 Mt. 15. 9 22 εἰς φθορὰν τῇ ἀποχρήσει, κατὰ τὰ ἐντάλματα καὶ
23 διδασκαλίας τῶν ἀνθρώπων; ἅτινά ἐστιν λόγον μὲν
ἔχοντα σοφίας ἐν ἐθελοθρησκίᾳ καὶ ταπεινοφρο-
Ro. 13. 14 σύνῃ καὶ ἀφειδίᾳ σώματος, οὐκ ἐν τιμῇ τινι πρὸς
1 Ti. 4. 3 3 πλησμονὴν τῆς σαρκός. Εἰ οὖν συνηγέρθητε
2. 12 Ps. 110. 1 τῷ Χριστῷ, τὰ ἄνω ζητεῖτε, οὗ ὁ Χριστός ἐστιν
Mt. 6. 33 2 ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ καθήμενος· τὰ ἄνω φρονεῖτε, μὴ
Ro. 6. 2 3 τὰ ἐπὶ τῆς γῆς. ἀπεθάνετε γάρ, καὶ ἡ ζωὴ ὑμῶν
1 Co. 15. 43 4 κέκρυπται σὺν τῷ Χριστῷ ἐν τῷ Θεῷ· ὅταν ὁ
Ph. 1. 21 Gal. 2. 20 Χριστὸς φανερωθῇ, ἡ ζωὴ ἡμῶν, τότε καὶ ὑμεῖς
Ro. 6. 6; 8. 13 σὺν αὐτῷ φανερωθήσεσθε ἐν δόξῃ.
Eph. 4. 19; 5. 3, 5 5 Νεκρώσατε οὖν τὰ μέλη τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, πορ-
νείαν, ἀκαθαρσίαν, πάθος, ἐπιθυμίαν κακήν, καὶ
Eph. 5. 6 6 τὴν πλεονεξίαν ἥτις ἐστὶν εἰδωλολατρεία, δι' ἃ
7 ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ· ἐν οἷς καὶ ὑμεῖς περιε-
Eph. 4. 25, 26, 31, 29; 5. 4 8 πατήσατέ ποτε, ὅτε ἐζῆτε ἐν τούτοις· νυνὶ δὲ
ἀπόθεσθε καὶ ὑμεῖς τὰ πάντα, ὀργήν, θυμόν,
κακίαν, βλασφημίαν, αἰσχρολογίαν ἐκ τοῦ στό-
Eph. 4. 25, 22 9 ματος ὑμῶν· μὴ ψεύδεσθε εἰς ἀλλήλους, ἀπεκδυ-

---

23 και 2°] *om* 𝔭[46]B *1739 m* vg(2) Or Ambst: *praem* του νοος G *d* sy[h] 3. 1 ο Χρ. εστ.] *trsp* εστ. ο Χρ. H *69 pc*: *om* εστ. ℵ *pc* 4 ημων B *al* sy sa ς; R[t]] υμ- 𝔭[46]ℵDG *pm* lat bo arm; R[m] 5 μελη] *add* υμων ADG *pl* latt sy[p] co Ir ς | κακην] *om* 𝔭[46]G 6 Θεου 𝔭[46]B(D*?) *d* sa Cl Ephr Ambst; R[m]] *add* (Eph. 5. 6) επι τους υιους της απειθειας ℵAGI *pc* lat sy ς; R[t] 8 υμων] *add* μη εκπορευεσθω G co Ambst

σάμενοι τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον σὺν ταῖς πράξεσιν
αὐτοῦ, καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν νέον τὸν ἀνακαινού- 10 Eph. 4. 24
μενον εἰς ἐπίγνωσιν κατ' εἰκόνα τοῦ κτίσαντος *αὐ-* Gn. 1. 27
τόν, | ὅπου οὐκ ἔνι Ἕλλην καὶ Ἰουδαῖος, περιτομὴ 11 Gal. 3. 28
καὶ ἀκροβυστία, βάρβαρος, Σκύθης, δοῦλος, ἐλεύ-
θερος, ἀλλὰ πάντα καὶ ἐν πᾶσιν Χριστός. Ἐν- 12 1 P. 2. 9
δύσασθε οὖν, ὡς ἐκλεκτοὶ τοῦ Θεοῦ ἅγιοι καὶ Eph. 4. 2; 32; 5. 1
ἠγαπημένοι, σπλάγχνα οἰκτιρμοῦ, χρηστότητα,
ταπεινοφροσύνην, πραΰτητα, μακροθυμίαν, | ἀνε- 13 Mt. 6. 14 Eph. 4. 32; 5. 2
χόμενοι ἀλλήλων καὶ χαριζόμενοι ἑαυτοῖς, ἐάν τις
πρός τινα ἔχῃ μομφήν· καθὼς καὶ ὁ Κύριος ἐχα-
ρίσατο ὑμῖν οὕτως καὶ ὑμεῖς· ἐπὶ πᾶσιν δὲ τούτοις 14 Ro. 13. 8, 10 Eph. 4. 3, 4
τὴν ἀγάπην, ὅ ἐστιν σύνδεσμος τῆς τελειότητος.
καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ Χριστοῦ βραβευέτω ἐν ταῖς 15 Ph. 4. 7 1 Co. 12. 13, 27
καρδίαις ὑμῶν, εἰς ἣν καὶ ἐκλήθητε ἐν ἑνὶ σώματι·
καὶ εὐχάριστοι γίνεσθε. ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ 16
ἐνοικείτω ἐν ὑμῖν πλουσίως, ἐν πάσῃ σοφίᾳ διδά-
σκοντες καὶ νουθετοῦντες ἑαυτούς, ψαλμοῖς ὕμνοις Eph. 5. 19
ᾠδαῖς πνευματικαῖς ἐν τῇ χάριτι ᾄδοντες ἐν ταῖς
καρδίαις ὑμῶν τῷ Θεῷ· καὶ πᾶν ὅ τι ἐὰν ποιῆτε 17 1 Co. 10. 31

---

11 ενι] *add* (Gal. 3. 28) *αρσεν και θηλυ* D*G it vg^{s} Ambr Aug | *παντα* ℵA *pc* Cl; R] *praem τα* BDG *pl* ϛ 12 (Θεου], R) | *και*] *om* B *1739 pc* sa(1) 13 *μομφην*] *μεμψιν* D*: *οργην* G^{o} | *Κυριος* 𝔭^{46}ABD*G *pc* lat; R^{t}] *Χριστος* C *pl* sy Cl ϛ; R^{m}: *Θεος* ℵ*: *Θ. εν Χριστω 33* arm Aug 14 *τελειοτητος*] (Eph. 4. 3, 13) *ενοτητος* D*G Ambst 15 *Χριστου*] (Phil. 4. 7) *Θεου* KL *pm* Ambst ϛ | *ενι*] *om* 𝔭^{46}B *1739* sa 16 *Χριστου* 𝔭^{46}BDG *pm* lat ϛ; R^{t}] *Κυριου* ℵ*I bo Cl; R^{m1}: *Θεου* A *33 al* Aug; R^{m2} | (*πλουσιως, εν π. σοφια διδ.*] *πλ. εν π. σοφια· διδ.* ϛ R) | (*εαυτους, ψαλμ.*] *εαυτους ψ.* ϛ R) | *υμνοις*] *praem et add και* (AI) *pm* ϛ | (*πνευματικαις*], ϛ R) | *εν τη χ.* 𝔭^{46}ℵ^{c}BD*G *1739 al* Cl] *εν χ.* ℵ*AC *pm* ϛ; R: *om* C^{c} *1 pc* vg(1) | *Θεω*] *Κυριω* 𝔭^{46}KL *pm* vg(3) ϛ

ἐν λόγῳ ἢ ἐν ἔργῳ, πάντα ἐν ὀνόματι Κυρίου
Eph. 5. 20 *Ἰησοῦ, εὐχαριστοῦντες τῷ Θεῷ Πατρὶ δι᾽ αὐτοῦ.*
18–4.1: 18 *Αἱ γυναῖκες, ὑποτάσσεσθε τοῖς ἀνδράσιν, ὡς*
Eph. 5. 22–6. 9 19 *ἀνῆκεν ἐν Κυρίῳ. Οἱ ἄνδρες, ἀγαπᾶτε τὰς γυναῖ-*
1 P. 2. 18–3.7 20 *κας καὶ μὴ πικραίνεσθε πρὸς αὐτάς. Τὰ τέκνα,*
ὑπακούετε τοῖς γονεῦσιν κατὰ πάντα, τοῦτο γὰρ
21 *εὐάρεστόν ἐστιν ἐν Κυρίῳ. Οἱ πατέρες, μὴ ἐρε-*
22 *θίζετε τὰ τέκνα ὑμῶν, ἵνα μὴ ἀθυμῶσιν. Οἱ*
δοῦλοι, ὑπακούετε κατὰ πάντα τοῖς κατὰ σάρκα
κυρίοις, μὴ ἐν ὀφθαλμοδουλίαις ὡς ἀνθρωπάρε-
σκοι, ἀλλ᾽ ἐν ἁπλότητι καρδίας φοβούμενοι τὸν
23 *Κύριον. ὃ ἐὰν ποιῆτε, ἐκ ψυχῆς ἐργάζεσθε ὡς τῷ*
24 *Κυρίῳ καὶ οὐκ ἀνθρώποις, εἰδότες ὅτι ἀπὸ Κυρίου*
ἀπολήμψεσθε τὴν ἀνταπόδοσιν τῆς κληρονομίας.
25 *τῷ Κυρίῳ Χριστῷ δουλεύετε· | ὁ γὰρ ἀδικῶν*
Ro. 2. 11 *κομίσεται ὃ ἠδίκησεν, καὶ οὐκ ἔστιν προσωπολημ-*
Lv. 25. 43, 53 **4** *ψία. Οἱ κύριοι, τὸ δίκαιον καὶ τὴν ἰσότητα τοῖς*
δούλοις παρέχεσθε, εἰδότες ὅτι καὶ ὑμεῖς ἔχετε
Κύριον ἐν οὐρανῷ.
1 Th. 5. 17 Eph. 6. 18 2 *Τῇ προσευχῇ προσκαρτερεῖτε, γρηγοροῦντες*
Ph. 4. 6 Ro. 15. 30 Eph. 6. 18, 19 3 *ἐν αὐτῇ ἐν εὐχαριστίᾳ, προσευχόμενοι ἅμα καὶ*

---

17 θεω] *add* και DG *pl* Cl ς 18 ανδρασιν] ιδιοις α. L *pm* ς: α. υμων D*G 19 γυναικας] *add* υμων D*G it $vg^{s, cl}$ co 20 εστιν] *om* Ψ *181* Cl | εν] τω 0198 *81* *al* Cl ς 21 ερεθιζετε $\mathfrak{p}^{46}$B *al* ς; R] (Eph. 6. 4) παροργιζετε ℵAD*GL *pm* 22 κατα παντα] *om* $\mathfrak{p}^{46}$ *81* *pc* sa | οφθ-λιαις] -λια $\mathfrak{p}^{46}$ABDG *al* | (καρδιας] , ς R) | *Κυριον*] Θεον $\mathfrak{p}^{46}$ *pm* *d* $vg^{s, cl}$ ς 23 *Κυριω*] *add* (Eph. 6. 7) δουλευοντες A *al* Cl | και] *om* $\mathfrak{p}^{46}$B *1739* sa 24 κληρονο-μιας. τω (· τω γαρ KL *pm* Cl ς) *Κυρ. Χρ.*] κληρονομιας του *Κυριου ημων Ιησου Χριστου, ᾧ* G (Ambst) 25 πρ-ια] *add* (Rom. 2. 11) παρα τω Θεω GI $vg^{s, cl}$ **4.** 2 προσ-καρτερειτε] -ρουντες I *33* *69* *pc* Or | εν ευχαρ.] *om* D* Ambst

περὶ ἡμῶν, ἵνα ὁ Θεὸς ἀνοίξῃ ἡμῖν θύραν τοῦ 2 Th. 3. 1
λόγου, λαλῆσαι τὸ μυστήριον τοῦ Χριστοῦ, δι' ὃ 1 Co. 16. 9
καὶ δέδεμαι, ἵνα φανερώσω αὐτὸ ὡς δεῖ με λαλῆ- 4 Eph. 6. 20
σαι. Ἐν σοφίᾳ περιπατεῖτε πρὸς τοὺς ἔξω, τὸν 5 Eph. 5. 15, 16
καιρὸν ἐξαγοραζόμενοι. ὁ λόγος ὑμῶν πάντοτε ἐν 6 1 Th. 4. 12
χάριτι, ἅλατι ἠρτυμένος, εἰδέναι πῶς δεῖ ὑμᾶς ἑνὶ Eph. 4. 29 Mk. 9. 50
ἑκάστῳ ἀποκρίνεσθαι. 1 P. 3. 15
Τὰ κατ' ἐμὲ πάντα γνωρίσει ὑμῖν Τύχικος ὁ 7 Eph. 6. 21
ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ πιστὸς διάκονος καὶ σύν-
δουλος ἐν Κυρίῳ, ὃν ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ 8 Eph. 6. 22
τοῦτο, ἵνα γνῶτε τὰ περὶ ἡμῶν καὶ παρακαλέσῃ
τὰς καρδίας ὑμῶν, σὺν Ὀνησίμῳ τῷ πιστῷ καὶ 9 Philm. 10
ἀγαπητῷ ἀδελφῷ, ὅς ἐστιν ἐξ ὑμῶν· πάντα ὑμῖν
γνωρίσουσιν τὰ ὧδε.
Ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἀρίσταρχος ὁ συναιχμάλωτός 10 Ac. 19. 29; 27. 2; 18. 27
μου, καὶ Μᾶρκος ὁ ἀνεψιὸς Βαρναβᾶ, (περὶ οὗ ἐλά-
βετε ἐντολάς, ἐὰν ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς, δέξασθε αὐτόν,)
| καὶ Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος Ἰοῦστος, οἱ ὄντες ἐκ 11
περιτομῆς οὗτοι μόνοι συνεργοὶ εἰς τὴν βασι-
λείαν τοῦ Θεοῦ, οἵτινες ἐγενήθησάν μοι παρη-
γορία. ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἐπαφρᾶς ὁ ἐξ ὑμῶν, 12 1. 7
δοῦλος Χριστοῦ Ἰησοῦ, πάντοτε ἀγωνιζόμενος
ὑπὲρ ὑμῶν ἐν ταῖς προσευχαῖς, ἵνα σταθῆτε τέλειοι
καὶ πεπληροφορημένοι ἐν παντὶ θελήματι τοῦ

---

3 λογου] *add* (*cf.* Eph. 6. 19) εν παρρησια A | Χριστου] Θεου B*L *pc* sa | ὃ] ον BG 8 γνωτε τα περι ημων (υμ- ℵ*) ABD*G *69 al* arm; R] γνω τα π. υμ- 𝔭[46]KL *pm* vg sy bo ς 9 τα ωδε] *add* πραττομενα G (*ex* latt ?) 11 (περιτομης] · ς R) 12 Χρ. Ι.] Ι. Χρ. P *pc* arm: *om* Ιησου 𝔭[46]DG *pm* ς | σταθητε 𝔭[46]ℵ*B *1739 pc*; R] στητε ADG *pm* ς: ητε I *327 al* vg(3)

13 *Θεοῦ. μαρτυρῶ γὰρ αὐτῷ ὅτι ἔχει πολὺν πόνον*
ὑπὲρ ὑμῶν καὶ τῶν ἐν Λαοδικίᾳ καὶ τῶν ἐν Ἱερα-
2 Ti. 4. 10, 11 14 *πόλει. ἀσπάζεται ὑμᾶς Λουκᾶς ὁ ἰατρὸς ὁ ἀγαπη-*
Philm. 24 15 *τὸς καὶ Δημᾶς. Ἀσπάσασθε τοὺς ἐν Λαοδικίᾳ*
ἀδελφοὺς καὶ Νύμφαν καὶ τὴν κατ' οἶκον αὐτῆς
16 *ἐκκλησίαν. καὶ ὅταν ἀναγνωσθῇ παρ' ὑμῖν ἡ*
ἐπιστολή, ποιήσατε ἵνα καὶ ἐν τῇ Λαοδικέων ἐκ-
κλησίᾳ ἀναγνωσθῇ, καὶ τὴν ἐκ Λαοδικίας ἵνα καὶ
Philm. 2 17 *ὑμεῖς ἀναγνῶτε. καὶ εἴπατε Ἀρχίππῳ, Βλέπε τὴν*
διακονίαν ἣν παρέλαβες ἐν Κυρίῳ, ἵνα αὐτὴν
πληροῖς.
1 Co. 16. 21 18 *Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου. μνημο-*
2 Th. 3. 17 *νεύετέ μου τῶν δεσμῶν. ἡ χάρις μεθ' ὑμῶν.*

ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ Α

Ac. 15. 40; 16. 19; 17. 1, 10 *ΠΑΥΛΟΣ καὶ Σιλουανὸς καὶ Τιμόθεος τῇ ἐκ-*
2 Th. 1. 1 *κλησίᾳ Θεσσαλονικέων ἐν Θεῷ Πατρὶ καὶ Κυρίῳ*
Ἰησοῦ Χριστῷ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη.
2 Th. 1. 11 2 *Εὐχαριστοῦμεν τῷ Θεῷ πάντοτε περὶ πάντων*

---

13 *πονον* ℵAB; R] *κοπον* D*G: *ποθον 104 1912 pc*: *ζηλον 33 pc* sy (*trsp ζηλ. πολυν* KL *pm* ς): *αγωνα 6 1739* 14 *ο ιατρ. ο αγαπ.*] *ο ιατρ. 33 pc*: *om* Mcion 15 (*Νύμφαν* (*fem*) Bᶜ Or; Rᵐ] *Νυμφᾶν* (*masc*) LP ς; Rᵗ | *αυτης* B *6 1739* sa Or; Rᵐ] *αυτου* DG *pm* ς: *αυτων* ℵA *1912 al*; Rᵗ 18 *υμων.*] *add αμην* D *pl* lat sy ς
Subscriptio: *εγραφη απο Ρωμης δια Τυχικου και Ονησιμου* KL *al* ς

1 *ειρηνη* BG *pc* lat syᵖ; R] *add απο Θεου Πατρος ημων και Κυριου Ιησου Χριστου* ℵA(D)I *pl* syʰ bo ς

ὑμῶν, μνείαν ποιούμενοι ἐπὶ τῶν προσευχῶν
ἡμῶν, ἀδιαλείπτως | μνημονεύοντες ὑμῶν τοῦ 3
ἔργου τῆς πίστεως καὶ τοῦ κόπου τῆς ἀγάπης καὶ   1 Co. 13. 13
τῆς ὑπομονῆς τῆς ἐλπίδος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ   Col. 1. 4, 5
Χριστοῦ ἔμπροσθεν τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς ἡμῶν,
| εἰδότες, ἀδελφοὶ ἠγαπημένοι ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, τὴν 4
ἐκλογὴν ὑμῶν, ὅτι τὸ εὐαγγέλιον ἡμῶν οὐκ 5
ἐγενήθη εἰς ὑμᾶς ἐν λόγῳ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν δυνά-   1 Co. 2. 5
μει καὶ ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ καὶ πληροφορίᾳ πολλῇ,
καθὼς οἴδατε οἷοι ἐγενήθημεν ἐν ὑμῖν δι᾽ ὑμᾶς.
καὶ ὑμεῖς μιμηταὶ ἡμῶν ἐγενήθητε καὶ τοῦ Κυρίου, 6   1 Co. 4. 16
δεξάμενοι τὸν λόγον ἐν θλίψει πολλῇ μετὰ χαρᾶς   2 Th. 3. 9; Ac. 13. 52
Πνεύματος Ἁγίου, ὥστε γενέσθαι ὑμᾶς τύπον 7   4. 10; 2 Th. 3. 9
πᾶσιν τοῖς πιστεύουσιν ἐν τῇ Μακεδονίᾳ καὶ ἐν   Ph. 3. 7
τῇ Ἀχαΐᾳ. ἀφ᾽ ὑμῶν γὰρ ἐξήχηται ὁ λόγος τοῦ 8   1 P. 5. 3; Ro. 1. 8
Κυρίου οὐ μόνον ἐν τῇ Μακεδονίᾳ καὶ Ἀχαΐᾳ, ἀλλ᾽
ἐν παντὶ τόπῳ ἡ πίστις ὑμῶν ἡ πρὸς τὸν Θεὸν
ἐξελήλυθεν, ὥστε μὴ χρείαν ἔχειν ἡμᾶς λαλεῖν τι·
αὐτοὶ γὰρ περὶ ἡμῶν ἀπαγγέλλουσιν ὁποίαν εἴσο- 9   Ac. 14. 15; 1 Co. 12. 2
δον ἔσχομεν πρὸς ὑμᾶς, καὶ πῶς ἐπεστρέψατε πρὸς   Jn. 17. 3
τὸν Θεὸν ἀπὸ τῶν εἰδώλων δουλεύειν Θεῷ ζῶντι
καὶ ἀληθινῷ, καὶ ἀναμένειν τὸν Υἱὸν αὐτοῦ ἐκ 10   5. 9; Tit. 2. 13
τῶν οὐρανῶν, ὃν ἤγειρεν ἐκ τῶν νεκρῶν, Ἰησοῦν   Ac. 17. 31
τὸν ῥυόμενον ἡμᾶς ἐκ τῆς ὀργῆς τῆς ἐρχομένης.

Αὐτοὶ γὰρ οἴδατε, ἀδελφοί, τὴν εἴσοδον ἡμῶν 2   1. 5, 9; 2 Th. 3. 7
τὴν πρὸς ὑμᾶς, ὅτι οὐ κενὴ γέγονεν, | ἀλλὰ προπα- 2
θόντες καὶ ὑβρισθέντες καθὼς οἴδατε ἐν Φιλίπποις   Ac. 16. 20–24; 17. 1–5

---

2 *μνειαν*] *add υμων* **DG** *pl* lat sy ς   5 *ημων*] *του Θεου* **C**: *τ. Θ. ημων* **ℵ** | *εν υμιν*] *om εν* **ℵA** *pc* vg(5)   6 *χαρας*] *add και* **B**   7 *τυπον* **BD*** *1739 al* co lat sy^p; R] *-πους* **ℵAG** *pm* ς   9 *ημων*] *υμ-* **B** *al d* sa(3) bo(1)   10 *αναμενειν*] *υπομε[* 𝔭[46]

ἐπαρρησιασάμεθα ἐν τῷ Θεῷ ἡμῶν λαλῆσαι
πρὸς ὑμᾶς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ ἐν πολλῷ
3 ἀγῶνι. ἡ γὰρ παράκλησις ἡμῶν οὐκ ἐκ πλάνης
4 οὐδὲ ἐξ ἀκαθαρσίας οὐδὲ ἐν δόλῳ, ἀλλὰ καθὼς
1 Ti. 1. 11 δεδοκιμάσμεθα ὑπὸ τοῦ Θεοῦ πιστευθῆναι τὸ
Gal. 1. 10 εὐαγγέλιον οὕτως λαλοῦμεν, οὐχ ὡς ἀνθρώποις
Jer. 11. 20 ἀρέσκοντες, ἀλλὰ Θεῷ τῷ **δοκιμάζοντι τὰς καρδίας**
5 ἡμῶν. οὔτε γάρ ποτε ἐν λόγῳ κολακίας ἐγενή-
Ac. 20. 33 θημεν, καθὼς οἴδατε, οὔτε ἐν προφάσει πλεονε-
Mk. 12. 40 2 P. 2. 3 6 ξίας, Θεὸς μάρτυς, | οὔτε ζητοῦντες ἐξ ἀνθρώπων
Jn. 5. 41, 44 7 δόξαν, οὔτε ἀφ' ὑμῶν οὔτε ἀπ' ἄλλων, | δυνάμενοι
ἐν βάρει εἶναι ὡς Χριστοῦ ἀπόστολοι· ἀλλὰ ἐγενή-
θημεν ἤπιοι ἐν μέσῳ ὑμῶν, ὡς ἐὰν τροφὸς θάλπῃ
8 τὰ ἑαυτῆς τέκνα· οὕτως ὁμειρόμενοι ὑμῶν ηὐδο-
κοῦμεν μεταδοῦναι ὑμῖν οὐ μόνον τὸ εὐαγγέλιον
τοῦ Θεοῦ ἀλλὰ καὶ τὰς ἑαυτῶν ψυχάς, διότι ἀγα-
9 πητοὶ ἡμῖν ἐγενήθητε. μνημονεύετε γάρ, ἀδελφοί,
τὸν κόπον ἡμῶν καὶ τὸν μόχθον· νυκτὸς καὶ ἡμέρας
1 Co. 4. 12 ἐργαζόμενοι πρὸς τὸ μὴ ἐπιβαρῆσαί τινα ὑμῶν
Ac. 20. 34 ἐκηρύξαμεν εἰς ὑμᾶς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ.
10 ὑμεῖς μάρτυρες καὶ ὁ Θεός, ὡς ὁσίως καὶ δικαίως
καὶ ἀμέμπτως ὑμῖν τοῖς πιστεύουσιν ἐγενήθημεν,
Ac. 20. 31 11 καθάπερ οἴδατε ὡς ἕνα ἕκαστον ὑμῶν ὡς πατὴρ
Eph. 4. 1 Ph. 1. 27 12 τέκνα ἑαυτοῦ | παρακαλοῦντες ὑμᾶς καὶ παραμυ-
θούμενοι καὶ μαρτυρόμενοι εἰς τὸ περιπατεῖν ὑμᾶς
2 Th. 1. 5 1 P. 5. 10 ἀξίως τοῦ Θεοῦ τοῦ καλοῦντος ὑμᾶς εἰς τὴν ἑαυ-
τοῦ βασιλείαν καὶ δόξαν.
1. 2 2 Th. 2. 13 13 Καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς εὐχαριστοῦμεν τῷ

---

7 ηπιοι A *33 pm* sy sa ς; R[t]] νηπιοι ℵBD*GI[vid] *69 al* latt bo Ephr; R[m] 8 ηυδοκουμεν B *f* vg.] ευδ- *rell* ς: ευδοκησαμεν *33 81*. 12 καλουντος] καλεσαντος ℵA *1611 al* vg sy co; R[m]

Θεῷ ἀδιαλείπτως, ὅτι παραλαβόντες λόγον ἀκοῆς
παρ' ἡμῶν τοῦ Θεοῦ ἐδέξασθε οὐ λόγον ἀνθρώ- Gal. 1. 11
πων ἀλλὰ καθὼς ἀληθῶς ἐστιν λόγον Θεοῦ, ὃς
καὶ ἐνεργεῖται ἐν ὑμῖν τοῖς πιστεύουσιν. ὑμεῖς 14
γὰρ μιμηταὶ ἐγενήθητε, ἀδελφοί, τῶν ἐκκλησιῶν
τοῦ Θεοῦ τῶν οὐσῶν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἐν Χριστῷ
Ἰησοῦ, ὅτι τὰ αὐτὰ ἐπάθετε καὶ ὑμεῖς ὑπὸ τῶν
ἰδίων συμφυλετῶν, καθὼς καὶ αὐτοὶ ὑπὸ τῶν
Ἰουδαίων, τῶν καὶ τὸν Κύριον ἀποκτεινάντων 15 Ac. 2. 23; 7. 52
Ἰησοῦν καὶ τοὺς προφήτας, καὶ ἡμᾶς ἐκδιωξάν-
των, καὶ Θεῷ μὴ ἀρεσκόντων, καὶ πᾶσιν ἀνθρώ-
ποις ἐναντίων, κωλυόντων ἡμᾶς τοῖς ἔθνεσιν 16
λαλῆσαι ἵνα σωθῶσιν, εἰς τὸ ἀναπληρῶσαι *αὐτῶν* Gn. 15. 16
τὰς ἁμαρτίας *πάντοτε. ἔφθασεν δὲ ἐπ' αὐτοὺς ἡ* Mt. 23. 32, 33
ὀργὴ εἰς τέλος.
Ἡμεῖς δέ, ἀδελφοί, ἀπορφανισθέντες ἀφ' ὑμῶν 17
πρὸς καιρὸν ὥρας προσώπῳ οὐ καρδίᾳ, περισσο- Ro. 1. 11, 13
τέρως ἐσπουδάσαμεν τὸ πρόσωπον ὑμῶν ἰδεῖν ἐν
πολλῇ ἐπιθυμίᾳ. διότι ἠθελήσαμεν ἐλθεῖν πρὸς 18
ὑμᾶς, ἐγὼ μὲν Παῦλος καὶ ἅπαξ καὶ δίς, καὶ
ἐνέκοψεν ἡμᾶς ὁ Σατανᾶς. τίς γὰρ ἡμῶν ἐλπὶς ἢ 19
χαρὰ ἢ στέφανος καυχήσεως—ἢ οὐχὶ καὶ ὑμεῖς— Ph. 2. 16; 4. 1
ἔμπροσθεν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ ἐν τῇ αὐτοῦ 2 Th. 1. 4
παρουσίᾳ; ὑμεῖς γάρ ἐστε ἡ δόξα ἡμῶν καὶ ἡ 20
χαρά. Διὸ μηκέτι στέγοντες ηὐδοκήσαμεν 3 Ac. 17. 14, 15
καταλειφθῆναι ἐν Ἀθήναις μόνοι, καὶ ἐπέμψαμεν 2 Ac. 16. 1–3

---

15 (*Ιησ. και τ. προφ., και*] *Ιησ., και τ. πρ. και* sy) | *τους*] *add ιδιους* **KL** *pm* ς 16 *εφθασεν*] *-ακεν* **BD*** *1611 pc* | *οργη*] *add του Θεου* **DG** lat Ambst 19 (*καυχ.—η ουχι κ. υμ.—εμπρ.*] *καυχ.; η ο. κ. υμ., εμπρ.* ς R)

Τιμόθεον, τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν καὶ συνεργὸν τοῦ
Θεοῦ ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸ στη-
ρίξαι ὑμᾶς καὶ παρακαλέσαι ὑπὲρ τῆς πίστεως
Eph. 3. 13 2 Ti. 3. 12 3 ὑμῶν | τὸ μηδένα σαίνεσθαι ἐν ταῖς θλίψεσιν ταύ-
2 Th. 1. 4 4 ταις. αὐτοὶ γὰρ οἴδατε ὅτι εἰς τοῦτο κείμεθα· | καὶ
2 Th. 3. 10 Ac. 14. 22 γὰρ ὅτε πρὸς ὑμᾶς ἦμεν, προελέγομεν ὑμῖν ὅτι
μέλλομεν θλίβεσθαι, καθὼς καὶ ἐγένετο καὶ οἴδατε.
Ph. 2. 16 5 διὰ τοῦτο κἀγὼ μηκέτι στέγων ἔπεμψα εἰς τὸ
γνῶναι τὴν πίστιν ὑμῶν, μή πως ἐπείρασεν ὑμᾶς ὁ
πειράζων καὶ εἰς κενὸν γένηται ὁ κόπος ἡμῶν.
Ac. 18. 5 6 Ἄρτι δὲ ἐλθόντος Τιμοθέου πρὸς ἡμᾶς ἀφ' ὑμῶν
καὶ εὐαγγελισαμένου ἡμῖν τὴν πίστιν καὶ τὴν
ἀγάπην ὑμῶν, καὶ ὅτι ἔχετε μνείαν ἡμῶν ἀγαθὴν
πάντοτε, ἐπιποθοῦντες ἡμᾶς ἰδεῖν καθάπερ καὶ
7 ἡμεῖς ὑμᾶς, | διὰ τοῦτο παρεκλήθημεν, ἀδελφοί,
2 Th. 1. 4 ἐφ' ὑμῖν ἐπὶ πάσῃ τῇ ἀνάγκῃ καὶ θλίψει ἡμῶν διὰ
8 τῆς ὑμῶν πίστεως, ὅτι νῦν ζῶμεν ἐὰν ὑμεῖς στή-
9 κετε ἐν Κυρίῳ. τίνα γὰρ εὐχαριστίαν δυνάμεθα
τῷ Θεῷ ἀνταποδοῦναι περὶ ὑμῶν ἐπὶ πάσῃ τῇ
χαρᾷ ᾗ χαίρομεν δι' ὑμᾶς ἔμπροσθεν τοῦ Θεοῦ
10 ἡμῶν, νυκτὸς καὶ ἡμέρας ὑπερεκπερισσοῦ δεό-
μενοι εἰς τὸ ἰδεῖν ὑμῶν τὸ πρόσωπον καὶ καταρ-
2 Th. 2. 16 11 τίσαι τὰ ὑστερήματα τῆς πίστεως ὑμῶν; Αὐτὸς
δὲ ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ ἡμῶν καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν
Ἰησοῦς κατευθύναι τὴν ὁδὸν ἡμῶν πρὸς ὑμᾶς·
12 ὑμᾶς δὲ ὁ Κύριος πλεονάσαι καὶ περισσεύσαι τῇ
ἀγάπῃ εἰς ἀλλήλους καὶ εἰς πάντας, καθάπερ καὶ
Ph. 1. 10 2 Th. 1. 7, 10 13 ἡμεῖς εἰς ὑμᾶς, εἰς τὸ στηρίξαι ὑμῶν τὰς καρδίας

2 *συνεργον τ. Θεου* D* *33* (arm) Ambst Pelag; R^{m}] *συνεργον* B: *διακονον τ. Θ.* ℵAP *424*^{c} *1739* vg sy^{h} co; R^{t}: *διακ. τ. Θ. και συνεργ. ημων* KL *pl* sy^{p} ς: *διακ. κ. συν. τ. Θ.* G
9 *Θεω*] *Κυριω* ℵ*D*^{c}G bo | *Θεου*] *Κυριου* ℵ* *181* vg(9)

ἀμέμπτους ἐν ἁγιωσύνῃ ἔμπροσθεν τοῦ Θεοῦ καὶ
Πατρὸς ἡμῶν ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ μετὰ πάντων τῶν ἁγίων αὐτοῦ.
Λοιπὸν οὖν, ἀδελφοί, ἐρωτῶμεν ὑμᾶς καὶ παρα- 4
καλοῦμεν ἐν Κυρίῳ Ἰησοῦ, ἵνα καθὼς παρελάβετε 2 Th. 3: 6
παρ' ἡμῶν τὸ πῶς δεῖ ὑμᾶς περιπατεῖν καὶ ἀρέ-
σκειν Θεῷ, καθὼς καὶ περιπατεῖτε, ἵνα περισσεύητε
μᾶλλον. οἴδατε γὰρ τίνας παραγγελίας ἐδώκαμεν 2
ὑμῖν διὰ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. Τοῦτο γάρ ἐστιν 3
θέλημα τοῦ Θεοῦ, ὁ ἁγιασμὸς ὑμῶν, ἀπέχεσθαι 5: 23 He. 10: 10
ὑμᾶς ἀπὸ τῆς πορνείας, εἰδέναι ἕκαστον ὑμῶν τὸ 4 1 P. 1: 16
ἑαυτοῦ σκεῦος κτᾶσθαι ἐν ἁγιασμῷ καὶ τιμῇ, μὴ 5 1 Co. 6: 13; 15
ἐν πάθει ἐπιθυμίας καθάπερ καὶ τὰ ἔθνη τὰ μὴ εἰδότα Jer. 10: 25
τὸν Θεόν, τὸ μὴ ὑπερβαίνειν καὶ πλεονεκτεῖν ἐν τῷ 6 Ps. 79: 6
πράγματι τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, διότι ἔκδικος Κύριος Ps. 94: 1
περὶ πάντων τούτων, καθὼς καὶ προείπαμεν ὑμῖν
καὶ διεμαρτυράμεθα. οὐ γὰρ ἐκάλεσεν ἡμᾶς ὁ 7 2 Th. 2: 13, 14
Θεὸς ἐπὶ ἀκαθαρσίᾳ ἀλλ' ἐν ἁγιασμῷ. τοιγαροῦν 8 Lk. 10: 16
ὁ ἀθετῶν οὐκ ἄνθρωπον ἀθετεῖ ἀλλὰ τὸν Θεὸν τὸν Ezk. 36: 27; 37: 14
καὶ διδόντα τὸ Πνεῦμα αὐτοῦ τὸ Ἅγιον εἰς ὑμᾶς.
Περὶ δὲ τῆς φιλαδελφίας οὐ χρείαν ἔχετε γράφειν 9 Jn. 13: 34 Jer. 31: 33, 34
ὑμῖν· αὐτοὶ γὰρ ὑμεῖς θεοδίδακτοί ἐστε εἰς τὸ
ἀγαπᾶν ἀλλήλους· καὶ γὰρ ποιεῖτε αὐτὸ εἰς πάντας 10 2 Th. 3: 4
τοὺς ἀδελφοὺς ἐν ὅλῃ τῇ Μακεδονίᾳ. Παρα-
καλοῦμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, περισσεύειν μᾶλλον,

---

13 αμεμπτους] -πτως BL *al* | αυτου] *add* αμην ℵ*AD* 69 *al* lat; R^m 4. 1 ουν] *om* B* 69 *1739 al* sy^p bo^pt | ινα 1° BD*G 69 *al* lat sy^p arm; R] *om* ℵA *pm* sy^h ς | καθως και περιπ.] *om* KL *1739 pm* ς 8 και] *om* ABI *al d m* sy^p bo; R | υμας] ημ- A *1739 al* it vg^s, cl ς 9 εχετε] εχομεν D*GΨ *1739 al* lat sy^h: ειχομεν BI 10 αδελφους ℵ*AD*G *pc* latt; R] *add* τους B *pl* ς

Eph. 4. 28; 2 Th. 3. 8, 12 — Col. 4. 5; 1 Co. 5. 12, 13 — 1 Co. 15. 20; Eph. 2. 12 — Ro. 14. 9; 1 Co. 15. 3, 4, 12 — 1 Co. 7. 10, 25 — 1 Co. 15. 51 — 1 Co. 15. 23, 52; 2 Th. 1. 7 — Jn. 12. 26; 17. 24 — Mt. 24. 36 — Mt. 24. 42–44; 2 P. 3. 10; Rev. 3. 3; 16. 15 — Jer. 6. 14; Mt. 24. 39

11 *καὶ φιλοτιμεῖσθαι ἡσυχάζειν καὶ πράσσειν τὰ ἴδια*
καὶ ἐργάζεσθαι ταῖς χερσὶν ὑμῶν, καθὼς ὑμῖν
12 *παρηγγείλαμεν, ἵνα περιπατῆτε εὐσχημόνως πρὸς*
τοὺς ἔξω καὶ μηδενὸς χρείαν ἔχητε.
13 *Οὐ θέλομεν δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, περὶ τῶν*
κοιμωμένων, ἵνα μὴ λυπῆσθε καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ
14 *οἱ μὴ ἔχοντες ἐλπίδα. εἰ γὰρ πιστεύομεν ὅτι*
Ἰησοῦς ἀπέθανεν καὶ ἀνέστη, οὕτως καὶ ὁ Θεὸς
τοὺς κοιμηθέντας διὰ τοῦ Ἰησοῦ ἄξει σὺν αὐτῷ.
15 *Τοῦτο γὰρ ὑμῖν λέγομεν ἐν λόγῳ Κυρίου, ὅτι*
ἡμεῖς οἱ ζῶντες οἱ περιλειπόμενοι εἰς τὴν παρου-
σίαν τοῦ Κυρίου οὐ μὴ φθάσωμεν τοὺς κοιμηθέν-
16 *τας· ὅτι αὐτὸς ὁ Κύριος ἐν κελεύσματι, ἐν φωνῇ*
ἀρχαγγέλου καὶ ἐν σάλπιγγι Θεοῦ, καταβήσεται
ἀπ' οὐρανοῦ, καὶ οἱ νεκροὶ ἐν Χριστῷ ἀναστήσον-
17 *ται πρῶτον, ἔπειτα ἡμεῖς οἱ ζῶντες οἱ περιλειπό-*
μενοι ἅμα σὺν αὐτοῖς ἁρπαγησόμεθα ἐν νεφέλαις
εἰς ἀπάντησιν τοῦ Κυρίου εἰς ἀέρα· καὶ οὕτως
18 *πάντοτε σὺν Κυρίῳ ἐσόμεθα. ὥστε παρακαλεῖτε*
5 *ἀλλήλους ἐν τοῖς λόγοις τούτοις. Περὶ δὲ τῶν*
χρόνων καὶ τῶν καιρῶν, ἀδελφοί, οὐ χρείαν ἔχετε
2 *ὑμῖν γράφεσθαι· αὐτοὶ γὰρ ἀκριβῶς οἴδατε ὅτι*
ἡμέρα Κυρίου ὡς κλέπτης ἐν νυκτὶ οὕτως ἔρχεται.
3 *ὅταν λέγωσιν, Εἰρήνη καὶ ἀσφάλεια, τότε αἰφνί-*

---

11 *ταις* BD*G *1739 al*; R] *add ιδιαις* ℵ*A *pm* Aug ς 13 *κοιμωμενων* ℵAB *pc*; R] *κεκοιμημενων* D(G) *pl* ς 14 *και ο Θεος*] *trsp ο Θ. και* B *1739 pc* syh 15 *Κυριου* 2°] *Ιησου* B 16 *αναστ.*] *εγερθησονται 1611 2138* Mcion Eus | *πρωτον*] *-τοι* D*G lat Mcion Eus 17 *συν* 2°] *εν* B 18 *τουτοις*] *add του Πνευματος 242 2401 pc* **5.** 3 *οταν* ℵAG *pc d* syp bopl arm; R] *add δε* BD° *1739 pc* syh sa(1) bo(3): *add γαρ* KLP *pl* vg sa(1) bo(1) ς

διος αὐτοῖς ἐφίσταται ὄλεθρος ὥσπερ ἡ ὠδὶν τῇ Lk. 21. 34,
ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ, καὶ οὐ μὴ ἐκφύγωσιν. ὑμεῖς 4 35 Jn. 16. 21,
δέ, ἀδελφοί, οὐκ ἐστὲ ἐν σκότει, ἵνα ἡ ἡμέρα ὑμᾶς 22
ὡς κλέπτης καταλάβῃ· πάντες γὰρ ὑμεῖς υἱοὶ 5 Ro. 13. 12
φωτός ἐστε καὶ υἱοὶ ἡμέρας. Οὐκ ἐσμὲν νυκτὸς Eph. 5. 9
οὐδὲ σκότους· ἄρα οὖν μὴ καθεύδωμεν ὡς οἱ 6
λοιποί, ἀλλὰ γρηγορῶμεν καὶ νήφωμεν. οἱ γὰρ 7
καθεύδοντες νυκτὸς καθεύδουσιν, καὶ οἱ μεθυσκό-
μενοι νυκτὸς μεθύουσιν· ἡμεῖς δὲ ἡμέρας ὄντες 8 Eph. 6. 14–17
νήφωμεν, ἐνδυσάμενοι θώρακα *πίστεως καὶ ἀγάπης* Is. 59. 17
καὶ περικεφαλαίαν *ἐλπίδα σωτηρίας· ὅτι οὐκ ἔθετο* 9 1. 10
ἡμᾶς ὁ Θεὸς εἰς ὀργὴν ἀλλὰ εἰς περιποίησιν σωτη- 2 Th. 2. 14
ρίας διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ 10
ἀποθανόντος περὶ ἡμῶν, ἵνα εἴτε γρηγορῶμεν 4. 14 Ro. 14. 8, 9
εἴτε καθεύδωμεν ἅμα σὺν αὐτῷ ζήσωμεν. Διὸ 11 Jude 20
παρακαλεῖτε ἀλλήλους καὶ οἰκοδομεῖτε εἷς τὸν
ἕνα, καθὼς καὶ ποιεῖτε.

Ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, εἰδέναι τοὺς 12 1 Co. 16. 18 1 Ti. 5. 17
κοπιῶντας ἐν ὑμῖν καὶ προϊσταμένους ὑμῶν ἐν
Κυρίῳ καὶ νουθετοῦντας ὑμᾶς, καὶ ἡγεῖσθαι αὐ- 13
τοὺς ὑπερεκπερισσῶς ἐν ἀγάπῃ διὰ τὸ ἔργον
αὐτῶν. εἰρηνεύετε ἐν ἑαυτοῖς. Παρακαλοῦμεν δὲ 14 2 Th. 3. 6, 11, 15
ὑμᾶς, ἀδελφοί, νουθετεῖτε τοὺς ἀτάκτους, παρα-
μυθεῖσθε τοὺς ὀλιγοψύχους, ἀντέχεσθε τῶν ἀσθε-
νῶν, μακροθυμεῖτε πρὸς πάντας. ὁρᾶτε μή τις 15 Pr. 20. 22 Ro. 12. 17
κακὸν ἀντὶ κακοῦ τινι ἀποδῷ, ἀλλὰ πάντοτε τὸ 1 P. 3. 9

---

3 *εφισταται*] *φανησεται* Gᵒ *d* Aug 4 *κλεπτης*] -*πτας* AB; Rᵐ 5 *εσμεν*] *εστε* D*G syᵖ sa Ambst 9 *ημ. ο Θ.*] *trsp ο Θ. ημ.* 𝔭³⁰B *69 pc*: *om ο Θ. 378 1846* Pelagᵖᵗ | *Χριστου*] *om* 𝔭³⁰ᵛⁱᵈB sa Ambst 10 *περι* ℵ*B *33*.; R] *υπερ rell* ς 13 *ηγεισθαι*] -*σθε* B *69 1739 al* sy

Ph. 4. 4 Lk. 18. 1 16 *ἀγαθὸν διώκετε εἰς ἀλλήλους καὶ εἰς πάντας.*
Ro. 12. 12 Col. 4. 2 17 18 *Πάντοτε χαίρετε, ἀδιαλείπτως προσεύχεσθε, ἐν*
παντὶ εὐχαριστεῖτε· τοῦτο γὰρ θέλημα Θεοῦ ἐν
Eph. 5. 20 19 *Χριστῷ Ἰησοῦ εἰς ὑμᾶς. τὸ Πνεῦμα μὴ σβέν-*
1 Co. 14. 30, 39 20 21 *νυτε, προφητείας μὴ ἐξουθενεῖτε· πάντα δὲ δοκι-*
1 Co. 14. 1 22 *μάζετε, τὸ καλὸν κατέχετε·* ἀπὸ παντὸς *εἴδους*
1 Co. 14. 29 1 Jn. 4. 1 23 πονηροῦ ἀπέχεσθε. *Αὐτὸς δὲ ὁ Θεὸς τῆς εἰρή-*
Job 1. 1, 8; 2. 3 *νης ἁγιάσαι ὑμᾶς ὁλοτελεῖς, καὶ ὁλόκληρον ὑμῶν*
2 Th. 3. 16 *τὸ πνεῦμα καὶ ἡ ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα ἀμέμπτως ἐν*
τῇ παρουσίᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ
1 Co. 1. 9 2 Th. 3. 3 24 *τηρηθείη. πιστὸς ὁ καλῶν ὑμᾶς, ὃς καὶ ποιήσει.*
2 Th. 3. 1 25 *Ἀδελφοί, προσεύχεσθε περὶ ἡμῶν.*
1 Co. 16. 20 26 *Ἀσπάσασθε τοὺς ἀδελφοὺς πάντας ἐν φιλήματι*
27 *ἁγίῳ. Ἐνορκίζω ὑμᾶς τὸν Κύριον ἀναγνωσθῆναι*
τὴν ἐπιστολὴν πᾶσιν τοῖς ἀδελφοῖς.
28 *Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ*
μεθ' ὑμῶν.

---

15 διωκετε] *add* και $\mathfrak{p}^{30}$B *pm* ς 18 *Ιησου*] *om* L *pc* sa(2) Pelag^{pt} 21 δε] *om* ℵ*A *al f** sy^{p} bo^{pt}Or ς; R^{t} 23 *ημων Ιησου*] *και Σωτηρος ημων* Mcion 25 *προσευχ.* ℵAGI^{vid} *pm* lat sy^{p} ς; R^{t}] *add* και $\mathfrak{p}^{30}$BD* *69 1739 al* sy^{h}; R^{m} 27 *Ενορκιζω* $\mathfrak{p}^{46}$ABD* *al*; R] *Ορκ-* ℵG *pm* ς | τοις] *add* αγιοις A *pl* vg sy ς; R^{m} 28 *υμων.* BD*G *33 1739*^{vid} *pc*; R] *add* αμην ℵA *pl* ς

Subscriptio: *εγραφη απο Αθηνων* AKL *al* sy^{p} ς: απο *Κορινθου* Euthal: Laodicea sy^{h}

ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ Β

ΠΑΥΛΟΣ καὶ Σιλουανὸς καὶ Τιμόθεος τῇ ἐκ-
κλησίᾳ Θεσσαλονικέων ἐν Θεῷ Πατρὶ ἡμῶν καὶ
Κυρίῳ Ἰησοῦ Χριστῷ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ 2
Θεοῦ Πατρὸς καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.
Εὐχαριστεῖν ὀφείλομεν τῷ Θεῷ πάντοτε περὶ 3
ὑμῶν, ἀδελφοί, καθὼς ἄξιόν ἐστιν, ὅτι ὑπεραυ-
ξάνει ἡ πίστις ὑμῶν καὶ πλεονάζει ἡ ἀγάπη ἑνὸς
ἑκάστου πάντων ὑμῶν εἰς ἀλλήλους, ὥστε αὐτοὺς 4
ἡμᾶς ἐν ὑμῖν ἐνκαυχᾶσθαι ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τοῦ
Θεοῦ ὑπὲρ τῆς ὑπομονῆς ὑμῶν καὶ πίστεως ἐν
πᾶσιν τοῖς διωγμοῖς ὑμῶν καὶ ταῖς θλίψεσιν αἷς
ἀνέχεσθε, ἔνδειγμα τῆς δικαίας κρίσεως τοῦ Θεοῦ, 5
εἰς τὸ καταξιωθῆναι ὑμᾶς τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ,
ὑπὲρ ἧς καὶ πάσχετε, | εἴπερ δίκαιον παρὰ Θεῷ 6
ἀνταποδοῦναι τοῖς θλίβουσιν ὑμᾶς θλῖψιν | καὶ 7
ὑμῖν τοῖς θλιβομένοις ἄνεσιν μεθ᾽ ἡμῶν, ἐν τῇ
ἀποκαλύψει τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ἀπ᾽ οὐρανοῦ μετ᾽
ἀγγέλων δυνάμεως αὐτοῦ | ἐν πυρὶ φλογός, διδόντος 8
ἐκδίκησιν τοῖς μὴ εἰδόσιν Θεὸν καὶ τοῖς μὴ ὑπακούου-
σιν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ, οἵτινες 9
δίκην τίσουσιν ὄλεθρον αἰώνιον ἀπὸ προσώπου τοῦ
Κυρίου καὶ ἀπὸ τῆς δόξης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ὅταν 10
ἔλθῃ ἐνδοξασθῆναι ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ καὶ θαυ-
μασθῆναι ἐν πᾶσιν τοῖς πιστεύσασιν, ὅτι ἐπιστεύθη

1 Th. 1. 1
Ro. 1. 7
2. 13
1 Th. 1. 2, 3
2 Co. 7. 4
1 Th. 2. 19
1 Th. 3. 2, 7
Rev. 1. 9
1 Th. 2. 12
Ph. 1. 28
Lk. 20. 35
Rev. 18. 6, 7
Ro. 12. 19
Mt. 25. 31
1 Th. 3. 13;
4. 16
Ro. 2. 8
Is. 66. 15
Jer. 10. 25
Ps. 79. 6
1 P. 4. 17
Is. 2. 10, 19, 21
1 Th. 3. 13
Col. 3. 4
Ps. 89. 7; 68. 36 LXX
Is. 49. 3; 2. 11, 17

---

2 *Πατρος* BD *1739 pc*; R] *add ημων* ℵAGI *pl* lat sy ς 4 *ανεχεσθε*] *ενεχ-* B 8 *εν πυρι φλογος*] *εν φλογι πυρος* BD°G *al* vg sy co Ir[lat] Tert: *praem και* G *d* Ir Tert | *διδοντος*] *διδους* D*G *pc* vg(1) 9 *ολεθρον*] *-ριον* A *33 1611 al* Mcion: *-ρου* Ir 10 *επιστευθη*] *επιστωθη 104 469* Ambst

τὸ μαρτύριον ἡμῶν ἐφ᾽ ὑμᾶς, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.
1 Th. 1. 2, 3 11 *Εἰς ὃ καὶ προσευχόμεθα πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἵνα*
ὑμᾶς ἀξιώσῃ τῆς κλήσεως ὁ Θεὸς ἡμῶν καὶ πλη-
ρώσῃ πᾶσαν εὐδοκίαν ἀγαθωσύνης καὶ ἔργον
Is. 24. 15; 66. 5 12 *πίστεως ἐν δυνάμει,* ὅπως ἐνδοξασθῇ τὸ ὄνομα *τοῦ*
Mal. 1. 11 *Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ* ἐν ὑμῖν, *καὶ ὑμεῖς ἐν αὐτῷ,*
κατὰ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ
Χριστοῦ.
1 Th. 4. 13–17 **2** *Ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ὑπὲρ τῆς παρου-*
σίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡμῶν
2 *ἐπισυναγωγῆς ἐπ᾽ αὐτόν, εἰς τὸ μὴ ταχέως σαλευ-*
θῆναι ὑμᾶς ἀπὸ τοῦ νοὸς μηδὲ θροεῖσθαι, μήτε
3. 17 *διὰ πνεύματος μήτε διὰ λόγου μήτε δι᾽ ἐπιστολῆς*
ὡς δι᾽ ἡμῶν, ὡς ὅτι ἐνέστηκεν ἡ ἡμέρα τοῦ Κυρίου.
1 Ti. 4. 1 3 *μή τις ὑμᾶς ἐξαπατήσῃ κατὰ μηδένα τρόπον· ὅτι*
ἐὰν μὴ ἔλθῃ ἡ ἀποστασία πρῶτον καὶ ἀποκα-
1 Jn. 2. 18; 4. 3 *λυφθῇ ὁ ἄνθρωπος τῆς ἀνομίας, ὁ υἱὸς τῆς ἀπω-*
Jn. 17. 12 4 *λείας, ὁ ἀντικείμενος* καὶ ὑπεραιρόμενος ἐπὶ πάντα
Dn. 11. 36 *λεγόμενον* Θεὸν *ἢ σέβασμα, ὥστε αὐτὸν* εἰς τὸν
Ezk. 28. 2 *ναὸν* τοῦ Θεοῦ καθίσαι, *ἀποδεικνύντα ἑαυτὸν ὅτι*
5 *ἔστιν* Θεός. *Οὐ μνημονεύετε ὅτι ἔτι ὢν πρὸς*
6 *ὑμᾶς ταῦτα ἔλεγον ὑμῖν; καὶ νῦν τὸ κατέχον*
οἴδατε, εἰς τὸ ἀποκαλυφθῆναι αὐτὸν ἐν τῷ αὐτοῦ
Ac. 20. 29 7 *καιρῷ. τὸ γὰρ μυστήριον ἤδη ἐνεργεῖται τῆς*
ἀνομίας· μόνον ὁ κατέχων ἄρτι ἕως ἐκ μέσου γένη-
Is. 11. 4 Job 4. 9 Rev. 19. 15, 20 8 *ται. καὶ τότε ἀποκαλυφθήσεται* ὁ ἄνομος, *ὃν*

---

1 *ημων* 1°] *om* B *pc* sy^h 2 *Κυριου*] *Χριστου* K *1175 al* ς 3 *ανομιας* ℵB *1739 al* co arm Mcion; R^m] *αμαρτιας* ADG *pm* lat sy ς; R^t 4 *Θεου*] *add ως* (*ινα* G*) *Θεον* (G)KL *pm* sy^p ς 7 *αρτι*] *add* teneat lat Tert Ambst Aug

ὁ Κύριος [*'Ιησοῦς*] **ἀνελεῖ τῷ πνεύματι τοῦ στόματος**
αὐτοῦ *καὶ καταργήσει τῇ ἐπιφανείᾳ τῆς παρουσίας*
αὐτοῦ, οὗ ἐστιν ἡ παρουσία κατ' ἐνέργειαν τοῦ 9 Mt. 24. 24 Rev. 13. 11–13
Σατανᾶ ἐν πάσῃ δυνάμει καὶ σημείοις καὶ τέρασιν
ψεύδους | *καὶ ἐν πάσῃ ἀπάτῃ ἀδικίας τοῖς ἀπολλυ-* 10 2 Co. 2. 15; 4. 3
μένοις, ἀνθ' ὧν τὴν ἀγάπην τῆς ἀληθείας οὐκ ἐδέ-
ξαντο εἰς τὸ σωθῆναι αὐτούς. καὶ διὰ τοῦτο πέμ- 11
πει αὐτοῖς ὁ Θεὸς ἐνέργειαν πλάνης εἰς τὸ πιστεῦ- Ro. 1. 28
σαι αὐτοὺς τῷ ψεύδει, ἵνα κριθῶσιν πάντες οἱ μὴ 12 2 Ti. 4. 4
πιστεύσαντες τῇ ἀληθείᾳ ἀλλὰ εὐδοκήσαντες τῇ
ἀδικίᾳ.

'Ημεῖς δὲ ὀφείλομεν εὐχαριστεῖν τῷ Θεῷ πάν- 13 1. 3 Eph. 1. 4
τοτε περὶ ὑμῶν, ἀδελφοὶ **ἠγαπημένοι ὑπὸ Κυρίου,** Dt. 33. 12
ὅτι εἵλατο ὑμᾶς ὁ Θεὸς ἀπαρχὴν εἰς σωτηρίαν ἐν 1 Th. 2. 13; 4. 7
ἁγιασμῷ Πνεύματος καὶ πίστει ἀληθείας, εἰς ὃ 14 1 Th. 4. 7
καὶ ἐκάλεσεν ὑμᾶς διὰ τοῦ εὐαγγελίου ἡμῶν, εἰς 1 Th. 5. 9
περιποίησιν δόξης τοῦ Κυρίου ἡμῶν 'Ιησοῦ Χρι-
στοῦ. Ἄρα οὖν, ἀδελφοί, στήκετε, καὶ κρατεῖτε 15
τὰς παραδόσεις ἃς ἐδιδάχθητε εἴτε διὰ λόγου εἴτε 3. 6
δι' ἐπιστολῆς ἡμῶν. Αὐτὸς δὲ ὁ Κύριος ἡμῶν 16 1 Th. 3. 11–13
'Ιησοῦς Χριστὸς καὶ ὁ Θεὸς ὁ Πατὴρ ἡμῶν, ὁ
ἀγαπήσας ἡμᾶς καὶ δοὺς παράκλησιν αἰωνίαν καὶ
ἐλπίδα ἀγαθὴν ἐν χάριτι, παρακαλέσαι ὑμῶν τὰς 17
καρδίας καὶ στηρίξαι ἐν παντὶ ἔργῳ καὶ λόγῳ
ἀγαθῷ.

---

8 *Ιησους*] *om* BK *1739 pm* ς; R[m] | *ανελει* AB *al*; R[t]] *ανέλοι* D*G *33*: *αναλοῖ* ℵ* Or: *αναλωσει* KL *pm* ς; R[m] 10 *της αληθειας*] *του Θεου* Ir: *της αλ. Χριστου* D* 13 *απαρχην* BG[o] *1739 al* vg sy[h] bo; R[m]] *απ αρχης* ℵD *pm g* sy[p] sa ς; R[t] 14 *και* ℵGP *69 pm* lat sy[h]] *om* ABD *al* co ς; R | *υμας*] *ημ-* ABD* *pc f* 16 *ο* 2°] *om* BD*K *1739 al* | *ο* 3°] *και* AI *pl* lat sy[h] ς

Col. 4. 3 1 Th. 5. 25 3 Τὸ λοιπὸν προσεύχεσθε, ἀδελφοί, περὶ ἡμῶν,
ἵνα ὁ λόγος τοῦ Κυρίου τρέχῃ καὶ δοξάζηται
2 καθὼς καὶ πρὸς ὑμᾶς, καὶ ἵνα ῥυσθῶμεν ἀπὸ τῶν
ἀτόπων καὶ πονηρῶν ἀνθρώπων· οὐ γὰρ πάντων
1 Th. 5. 24 3 ἡ πίστις. Πιστὸς δέ ἐστιν ὁ Κύριος, ὃς στη-
1 Th. 4. 10 2 Co. 7. 16 4 ρίξει ὑμᾶς καὶ φυλάξει ἀπὸ τοῦ πονηροῦ. πεποί-
Gal. 5. 10 θαμεν δὲ ἐν Κυρίῳ ἐφ' ὑμᾶς, ὅτι ἃ παραγγέλλομεν
5 καὶ ποιεῖτε καὶ ποιήσετε. Ὁ δὲ Κύριος κατευ-
θύναι ὑμῶν τὰς καρδίας εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ
καὶ εἰς τὴν ὑπομονὴν τοῦ Χριστοῦ.
Mt. 18. 17 6 Παραγγέλλομεν δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, ἐν ὀνόματι
Ro. 16. 17 τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, στέλλεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ
1 Th. 5. 14 παντὸς ἀδελφοῦ ἀτάκτως περιπατοῦντος καὶ μὴ
1 Th. 4. 1 κατὰ τὴν παράδοσιν ἣν παρελάβετε παρ' ἡμῶν.
1 Th. 2. 11 1. 6 7 αὐτοὶ γὰρ οἴδατε πῶς δεῖ μιμεῖσθαι ἡμᾶς, ὅτι
1 Co. 4. 12 1 Th. 2. 9 8 οὐκ ἠτακτήσαμεν ἐν ὑμῖν, οὐδὲ δωρεὰν ἄρτον
Ph. 3. 17 ἐφάγομεν παρά τινος, ἀλλ' ἐν κόπῳ καὶ μόχθῳ
νυκτὸς καὶ ἡμέρας ἐργαζόμενοι πρὸς τὸ μὴ ἐπι-
Mt. 10. 10 1 Th. 1. 6, 7 9 βαρῆσαί τινα ὑμῶν· οὐχ ὅτι οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν,
1 Co. 4. 16 ἀλλ' ἵνα ἑαυτοὺς τύπον δῶμεν ὑμῖν εἰς τὸ μιμεῖ-
Gn. 3. 19 10 σθαι ἡμᾶς. καὶ γὰρ ὅτε ἦμεν πρὸς ὑμᾶς, τοῦτο
1 Th. 3. 4; 4. 11 παρηγγέλλομεν ὑμῖν, ὅτι εἴ τις οὐ θέλει ἐργάζε-
11 σθαι, μηδὲ ἐσθιέτω. ἀκούομεν γάρ τινας περιπα-
1 Th. 5. 14 τοῦντας ἐν ὑμῖν ἀτάκτως, μηδὲν ἐργαζομένους

---

3 εστ. ο *Κυρ.* BKLP *pm* ς; R] *trsp* ο *Κ.* εστ. ℵ* vg^{w}: εστ. ο Θεος AD* *pc*: ο Θ. εστ. $vg^{s, cl}$: ο Θ. G *pc* vg^{pc} Ambst Pelag 4 και ποι. και ποι. KLP *pl* vg bo ς; R] *om* και 1° ℵ*AD* *1739*: κ. εποιησατε κ. ποιειτε G^{o}: κ. εποι. κ. π. και ποιησετε B vg(1) sa 6 *Κυριου* BD*] *add* ημων ℵAG *pl* lat sy ς; R | παρελαβετε BG *pc* sy^{h} sa(3); R^{m}] παρελαβοσαν (ελαβ- D*) ℵ*A *33* *pc* sa(1): -αβον KLP *pm* sy^{p}: -αβε *5* ς 10 (οτι ει] οτι *Ει* R)

ἀλλὰ περιεργαζομένους· τοῖς δὲ τοιούτοις παραγ- 12
γέλλομεν καὶ παρακαλοῦμεν ἐν Κυρίῳ Ἰησοῦ
Χριστῷ ἵνα μετὰ ἡσυχίας ἐργαζόμενοι τὸν ἑαυ- 1 Th. 4. 11
τῶν ἄρτον ἐσθίωσιν. Ὑμεῖς δέ, ἀδελφοί, μὴ ἐγ- 13 8 Gal. 6. 9
κακήσητε καλοποιοῦντες. εἰ δέ τις οὐχ ὑπακούει 14
τῷ λόγῳ ἡμῶν διὰ τῆς ἐπιστολῆς, τοῦτον σημει- 6
οῦσθε, μὴ συναναμίγνυσθαι αὐτῷ, ἵνα ἐντραπῇ· 1 Co. 5. 9, 11
καὶ μὴ ὡς ἐχθρὸν ἡγεῖσθε, ἀλλὰ νουθετεῖτε ὡς 15 1 Th. 5. 13, 14
ἀδελφόν. Αὐτὸς δὲ ὁ Κύριος τῆς εἰρήνης δῴη ὑμῖν 16 1 Th. 5. 23
τὴν εἰρήνην διὰ παντὸς ἐν παντὶ τρόπῳ. ὁ Κύριος
μετὰ πάντων ὑμῶν.
Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου, ὅ ἐστιν 17 2. 2
σημεῖον ἐν πάσῃ ἐπιστολῇ· οὕτως γράφω. ἡ χάρις 18 1 Co. 16. 21
τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων
ὑμῶν.

ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Α

ΠΑΥΛΟΣ ἀπόστολος Χριστοῦ Ἰησοῦ κατ' ἐπι- Col. 1. 27
ταγὴν Θεοῦ Σωτῆρος ἡμῶν καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ
τῆς ἐλπίδος ἡμῶν | Τιμοθέῳ γνησίῳ τέκνῳ ἐν 2 Tit. 1. 4
πίστει· χάρις, ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ Πατρὸς
καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν.

---

14 *ημων*] *υμ-* B *69 pc* | *μη -σθαι*] *και μη -σθαι* D*G: ⸱ *και μη -σθε* KLP *pm* ς 16 *τροπω*] *τοπω* A*D*G *33* latt Chr 18 *υμων*. ℵ*B *1739 pc*; R] *add αμην* ADG *pl* lat sy ς

Subscriptio: *εγραφη απο Αθηνων* AKLP *al* ς: *απο Ρωμης 6 al*: Laodicea Pisidiae sy^p: *add δια Σιλουανου και Τιμοθεου 468* bo

1 *επιταγην*] *επαγγελιαν* ℵ

3 *Καθὼς παρεκάλεσά σε προσμεῖναι ἐν Ἐφέσῳ,*
Ac. 20. 1 πορευόμενος εἰς Μακεδονίαν, ἵνα παραγγείλῃς
4. 7 4 τισὶν μὴ ἑτεροδιδασκαλεῖν | μηδὲ προσέχειν μύ-
θοις καὶ γενεαλογίαις ἀπεράντοις, αἵτινες ἐκζητή-
σεις παρέχουσιν μᾶλλον ἢ οἰκονομίαν Θεοῦ τὴν ἐν
Ro. 13. 10 Gal. 5. 6 5 πίστει· τὸ δὲ τέλος τῆς παραγγελίας ἐστὶν ἀγάπη
ἐκ καθαρᾶς καρδίας καὶ συνειδήσεως ἀγαθῆς καὶ
6. 4, 20 6 πίστεως ἀνυποκρίτου, ὧν τινες ἀστοχήσαντες
7 ἐξετράπησαν εἰς ματαιολογίαν, θέλοντες εἶναι
νομοδιδάσκαλοι, μὴ νοοῦντες μήτε ἃ λέγουσιν
Ro. 7. 12 8 μήτε περὶ τίνων διαβεβαιοῦνται. Οἴδαμεν δὲ ὅτι
καλὸς ὁ νόμος, ἐάν τις αὐτῷ νομίμως χρῆται,
9 | εἰδὼς τοῦτο, ὅτι δικαίῳ νόμος οὐ κεῖται, ἀνόμοις
δὲ καὶ ἀνυποτάκτοις, ἀσεβέσι καὶ ἁμαρτωλοῖς,
ἀνοσίοις καὶ βεβήλοις, πατρολῴαις καὶ μητρο-
6. 3 10 λῴαις, ἀνδροφόνοις, | πόρνοις, ἀρσενοκοίταις, ἀν-
δραποδισταῖς, ψεύσταις, ἐπιόρκοις, καὶ εἴ τι ἕτερον
6. 15 11 τῇ ὑγιαινούσῃ διδασκαλίᾳ ἀντίκειται, κατὰ τὸ
εὐαγγέλιον τῆς δόξης τοῦ μακαρίου Θεοῦ, ὃ ἐπι-
Ac. 9. 15 12 στεύθην ἐγώ. Χάριν ἔχω τῷ ἐνδυναμώσαντί με
1 Co. 15. 9, 10 Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ὅτι πιστόν με
Gal. 1. 13–16 13 ἡγήσατο θέμενος εἰς διακονίαν, τὸ πρότερον ὄντα
βλάσφημον καὶ διώκτην καὶ ὑβριστήν· ἀλλὰ ἠλεή-
14 θην, ὅτι ἀγνοῶν ἐποίησα ἐν ἀπιστίᾳ, | ὑπερεπλεό-
νασεν δὲ ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν μετὰ πίστεως
Lk. 15. 2 19. 10 15 καὶ ἀγάπης τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. πιστὸς ὁ λόγος
καὶ πάσης ἀποδοχῆς ἄξιος, ὅτι Χριστὸς Ἰησοῦς

---

4 οικονομιαν ℵAG *pl* sy[h] ς; R] οικοδομην (-μιαν D[c]) D* lat sy[p, hmg] Ir[lat] 12 ενδυναμωσαντι ADGI *pl* ς; R[t]] -μουντι ℵ* *33 pc* sa; R[m] 15 πιστος] (3. 1) humanus *r* Ambst Aug

ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον ἁμαρτωλοὺς σῶσαι· ὧν
πρῶτός εἰμι ἐγώ· ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἠλεήθην, ἵνα ἐν 16
ἐμοὶ πρώτῳ ἐνδείξηται Ἰησοῦς Χριστὸς τὴν ἅπα-
σαν μακροθυμίαν, πρὸς ὑποτύπωσιν τῶν μελλόν-
των πιστεύειν ἐπ᾽ αὐτῷ εἰς ζωὴν αἰώνιον. Τῷ δὲ 17 Ro. 16. 27
Βασιλεῖ τῶν αἰώνων, ἀφθάρτῳ ἀοράτῳ μόνῳ Θεῷ,
τιμὴ καὶ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· αμην.
Ταύτην τὴν παραγγελίαν παρατίθεμαί σοι, τέκνον 18
Τιμόθεε, κατὰ τὰς προαγούσας ἐπὶ σὲ προφητείας,
ἵνα στρατεύῃ ἐν αὐταῖς τὴν καλὴν στρατείαν, 6. 12
| ἔχων πίστιν καὶ ἀγαθὴν συνείδησιν, ἥν τινες 19 Jude 3; 3. 9; 6. 10
ἀπωσάμενοι περὶ τὴν πίστιν ἐναυάγησαν· ὧν ἐστιν 20 2 Ti. 2. 17
Ὑμέναιος καὶ Ἀλέξανδρος, οὓς παρέδωκα τῷ 1 Co. 5. 5
Σατανᾷ, ἵνα παιδευθῶσιν μὴ βλασφημεῖν.
Παρακαλῶ οὖν πρῶτον πάντων ποιεῖσθαι δεή- 2 Ph. 4. 6
σεις, προσευχάς, ἐντεύξεις, εὐχαριστίας, ὑπὲρ πάν-
των ἀνθρώπων, ὑπὲρ βασιλέων καὶ πάντων τῶν 2
ἐν ὑπεροχῇ ὄντων, ἵνα ἤρεμον καὶ ἡσύχιον βίον
διάγωμεν ἐν πάσῃ εὐσεβείᾳ καὶ σεμνότητι. τοῦτο 3 1. 1; 4. 10
καλὸν καὶ ἀπόδεκτον ἐνώπιον τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν
Θεοῦ, ὃς πάντας ἀνθρώπους θέλει σωθῆναι καὶ εἰς 4 Ezk. 18. 23; 2 P. 3. 9
ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν. εἷς γὰρ Θεός, εἷς καὶ 5
μεσίτης Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ἄνθρωπος Χριστὸς Ro. 3. 29, 30; He. 12. 24
Ἰησοῦς, ὁ δοὺς ἑαυτὸν ἀντίλυτρον ὑπὲρ πάντων, 6 Gal. 1. 4; 2. 20
τὸ μαρτύριον καιροῖς ἰδίοις· εἰς ὃ ἐτέθην ἐγὼ κῆρυξ 7 Tit. 2. 14

---

16 *Ι. Χρ.*] *Χρ. Ι.* **AD** *al* lat sa: *om Χρ.* **G** *1739* 17 *αφθ. αορ.*] *αθανατω αορ.* **D*** lat sy^hmg : *αφθ. αορ. αθαν.* **G** | *μονω*] *add* (Rom. 16. 27) *σοφω* **KLP** *pl* sy^h ς 2. 1 *Παρακαλω*] *-κάλει* **D*G** Ambst 3 *τουτο* **ℵ*A** *pc* co; R] *add γαρ* **DG** *pl* latt sy ς 6 *το*] *praem οὗ* **D*G** *436* *pc* vg^s *et ιδιοις*] *add εδοθη* **D*G** vg^s

Gal. 2. 7, 8 *καὶ ἀπόστολος, ἀλήθειαν λέγω, οὐ ψεύδομαι, διδά-*
2 Ti. 1. 11 8 *σκαλος ἐθνῶν ἐν πίστει καὶ ἀληθείᾳ. Βούλο-*
μαι οὖν προσεύχεσθαι τοὺς ἄνδρας ἐν παντὶ τόπῳ
ἐπαίροντας ὁσίους χεῖρας χωρὶς ὀργῆς καὶ διαλο-
1 P. 3. 3-5 9 *γισμοῦ. Ὡσαύτως γυναῖκας ἐν καταστολῇ κοσμίῳ,*
μετὰ αἰδοῦς καὶ σωφροσύνης κοσμεῖν ἑαυτάς,
μὴ ἐν πλέγμασιν καὶ χρυσίῳ ἢ μαργαρίταις ἢ
5. 10 10 *ἱματισμῷ πολυτελεῖ, ἀλλ' ὃ πρέπει γυναιξὶν ἐπαγ-*
Eph. 5. 22 11 *γελλομέναις θεοσέβειαν, δι' ἔργων ἀγαθῶν. γυνὴ*
1 Co. 14. 34 Gn. 3. 16 12 *ἐν ἡσυχίᾳ μανθανέτω ἐν πάσῃ ὑποταγῇ· διδάσκειν*
Gn. 1. 27; 2. *δὲ γυναικὶ οὐκ ἐπιτρέπω, οὐδὲ αὐθεντεῖν ἀνδρός,*
7, 22 1 Co. 11. 8, 9 13 *ἀλλ' εἶναι ἐν ἡσυχίᾳ. Αδαμ γὰρ πρῶτος ἐπλάσθη,*
Gn. 3. 6 14 *εἶτα Ευα. καὶ Αδαμ οὐκ ἠπατήθη, ἡ δὲ γυνὴ ἐξα-*
2 Co. 11. 3 15 *πατηθεῖσα ἐν παραβάσει γέγονεν· σωθήσεται δὲ*
διὰ τῆς τεκνογονίας, ἐὰν μείνωσιν ἐν πίστει καὶ
ἀγάπῃ καὶ ἁγιασμῷ μετὰ σωφροσύνης.

Ac. 20. 28 **3** *Πιστὸς ὁ λόγος· εἴ τις ἐπισκοπῆς ὀρέγεται,*
Tit. 1. 6, 7 2 *καλοῦ ἔργου ἐπιθυμεῖ. δεῖ οὖν τὸν ἐπίσκοπον*
ἀνεπίλημπτον εἶναι, μιᾶς γυναικὸς ἄνδρα, νηφά-
λιον, σώφρονα, κόσμιον, φιλόξενον, διδακτικόν,
3 | *μὴ πάροινον, μὴ πλήκτην, ἀλλὰ ἐπιεικῆ, ἄμαχον,*
4 *ἀφιλάργυρον,* | *τοῦ ἰδίου οἴκου καλῶς προϊστά-*
1 S. 2. 12 *μενον, τέκνα ἔχοντα ἐν ὑποταγῇ μετὰ πάσης*

---

7 λεγω] *add* εν Χριστω ℵ* *al* ς | πιστει] γνωσει ℵ *pc*: (Ioh. 4. 23) πνευματι A 8 διαλογισμου] -σμων GH *33 pm* sy 9 κοσμιω] -ιως D*°G°H *33 pc* Or | και 2° ℵAD*G sy^p; R] η KL *pl* lat sy^h ς: *om* HP *33 pc* arm | χρυσιω AGIP *1739 al*; R] -σω ℵD *pm* Cl ς 15, 3. 1 (σωφροσυνης. . . . λογος· Ambst ς; R^t] -συνης· . . . λογος. Chr; R^m) 1 Πιστος] (1. 15) Ανθρωπινος D* *g m* Ambst 3 πληκτην] *add* (Tit. 1. 7) μη αισχροκερδη 69 *al* ς

σεμνότητος, (εἰ δέ τις τοῦ ἰδίου οἴκου προστῆναι 5
οὐκ οἶδεν, πῶς ἐκκλησίας Θεοῦ ἐπιμελήσεται;)
| μὴ νεόφυτον, ἵνα μὴ τυφωθεὶς εἰς κρίμα ἐμπέσῃ 6
τοῦ διαβόλου. δεῖ δὲ καὶ μαρτυρίαν καλὴν ἔχειν 7 — 5. 10
ἀπὸ τῶν ἔξωθεν, ἵνα μὴ εἰς ὀνειδισμὸν ἐμπέσῃ — 1 Co. 5. 12 13
καὶ παγίδα τοῦ διαβόλου. Διακόνους ὡσαύτως 8 — 2 Co. 8. 21
σεμνούς, μὴ διλόγους, μὴ οἴνῳ πολλῷ προσέ- — Ph. 1. 1 Ac. 6. 3
χοντας, μὴ αἰσχροκερδεῖς, | ἔχοντας τὸ μυστήριον 9
τῆς πίστεως ἐν καθαρᾷ συνειδήσει. καὶ οὗτοι 10
δὲ δοκιμαζέσθωσαν πρῶτον, εἶτα διακονείτωσαν
ἀνέγκλητοι ὄντες. γυναῖκας ὡσαύτως σεμνάς, μὴ 11 — Tit. 2. 3
διαβόλους, νηφαλίους, πιστὰς ἐν πᾶσιν. διάκονοι 12 — 2
ἔστωσαν μιᾶς γυναικὸς ἄνδρες, τέκνων καλῶς
προϊστάμενοι καὶ τῶν ἰδίων οἴκων. οἱ γὰρ καλῶς 13
διακονήσαντες βαθμὸν ἑαυτοῖς καλὸν περιποιοῦν-
ται καὶ πολλὴν παρρησίαν ἐν πίστει τῇ ἐν Χριστῷ
Ἰησοῦ. Ταῦτά σοι γράφω ἐλπίζων ἐλθεῖν πρὸς 14
σὲ τάχειον· ἐὰν δὲ βραδύνω, ἵνα εἰδῇς πῶς δεῖ ἐν 15 — 2 Ti. 2. 20 Eph. 2. 19–22
οἴκῳ Θεοῦ ἀναστρέφεσθαι, ἥτις ἐστὶν ἐκκλησία
Θεοῦ ζῶντος, στῦλος καὶ ἑδραίωμα τῆς ἀληθείας.
καὶ ὁμολογουμένως μέγα ἐστὶν τὸ τῆς εὐσεβείας 16
μυστήριον·

Ὃς ἐφανερώθη ἐν σαρκί, — Jn. 1. 14
ἐδικαιώθη ἐν πνεύματι,
ὤφθη ἀγγέλοις,
ἐκηρύχθη ἐν ἔθνεσιν,
ἐπιστεύθη ἐν κόσμῳ, — Ro. 1. 4
ἀνελήμφθη ἐν δόξῃ. — Mk. 16. 19

---

8 σεμνους] *om* ℵ* *pc* 14 προς σε] *om* G° *1739 pc* arm sa Or | ταχειον ℵG *pl* ς] εν ταχει AD* *33 pc*; R 16 (ομολογουμενως] -ουμεν ως D* sy^pal) | Os ℵ*(A*)G°; R^t] ˚O D* 061 lat; R^m; Θεος ℵ^c A^c KLPΨ *pl* ς: O Θεος 69

2 Ti. 3. 1 **4** Τὸ δὲ Πνεῦμα ῥητῶς λέγει ὅτι ἐν ὑστέροις
2 P. 3. 3 καιροῖς ἀποστήσονταί τινες τῆς πίστεως, προσ-
Jude 18 ἔχοντες πνεύμασιν πλάνοις καὶ διδασκαλίαις
1 Jn. 2. 18 2 δαιμονίων, | ἐν ὑποκρίσει ψευδολόγων, κεκαυ-
Gn. 9. 3 3 στηριασμένων τὴν ἰδίαν συνείδησιν, κωλυόντων
1 Co. 10. 30, 31 γαμεῖν, ἀπέχεσθαι βρωμάτων, ἃ ὁ Θεὸς ἔκτισεν εἰς
μετάλημψιν μετὰ εὐχαριστίας τοῖς πιστοῖς καὶ
Gn. 1. 31 Ac. 10. 15 4 ἐπεγνωκόσι τὴν ἀλήθειαν. ὅτι πᾶν κτίσμα Θεοῦ
καλόν, καὶ οὐδὲν ἀπόβλητον μετὰ εὐχαριστίας
5 λαμβανόμενον· ἁγιάζεται γὰρ διὰ λόγου Θεοῦ καὶ
6 ἐντεύξεως. Ταῦτα ὑποτιθέμενος τοῖς ἀδελ-
φοῖς καλὸς ἔσῃ διάκονος Χριστοῦ Ἰησοῦ, ἐντρε-
φόμενος τοῖς λόγοις τῆς πίστεως καὶ τῆς καλῆς
1. 4; 6. 20 7 διδασκαλίας ᾗ παρηκολούθηκας· τοὺς δὲ βεβή-
2 Ti. 2. 16, 23 λους καὶ γραώδεις μύθους παραιτοῦ. γύμναζε δὲ
Tit. 1. 14; 3. 9 8 σεαυτὸν πρὸς εὐσέβειαν. ἡ γὰρ σωματικὴ γυμνα-
6. 6 σία πρὸς ὀλίγον ἐστὶν ὠφέλιμος· ἡ δὲ εὐσέβεια
πρὸς πάντα ὠφέλιμός ἐστιν, ἐπαγγελίαν ἔχουσα
1. 15 9 ζωῆς τῆς νῦν καὶ τῆς μελλούσης. πιστὸς ὁ λόγος
10 καὶ πάσης ἀποδοχῆς ἄξιος· εἰς τοῦτο γὰρ κοπιῶ-
μεν καὶ ἀγωνιζόμεθα, ὅτι ἠλπίκαμεν ἐπὶ Θεῷ
2. 3, 4 ζῶντι, ὅς ἐστιν Σωτὴρ πάντων ἀνθρώπων, μάλιστα
11
12 πιστῶν. Παράγγελλε ταῦτα καὶ δίδασκε. μη-
Tit. 2. 15 δείς σου τῆς νεότητος καταφρονείτω, ἀλλὰ τύπος
γίνου τῶν πιστῶν ἐν λόγῳ, ἐν ἀναστροφῇ, ἐν
13 ἀγάπῃ, ἐν πίστει, ἐν ἁγνείᾳ. ἕως ἔρχομαι πρόσ-
εχε τῇ ἀναγνώσει, τῇ παρακλήσει, τῇ διδασκα-
14 λίᾳ. μὴ ἀμέλει τοῦ ἐν σοὶ χαρίσματος, ὃ ἐδόθη

---

2 *κεκαυστηρ.* ℵA *69 al*; R] *κεκαυτ-* **061 DGI** *pm* Ir Cl Or ς 10 *αγωνιζομεθα* ℵ*AG^c K *33 al*; R] *ονειδιζομεθα* D *pm* latt sy co ς 12 *αγαπη*] *add εν Πνευματι* KLP *al* ς

σοι διὰ προφητείας μετὰ ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν 5. 22
τοῦ πρεσβυτερίου. ταῦτα μελέτα, ἐν τούτοις ἴσθι, 15 Ac. 6. 6; 8. 17
ἵνα σου ἡ προκοπὴ φανερὰ ᾖ πᾶσιν. ἔπεχε σεαυτῷ 16 2 Ti. 1. 6
καὶ τῇ διδασκαλίᾳ, ἐπίμενε αὐτοῖς· τοῦτο γὰρ
ποιῶν καὶ σεαυτὸν σώσεις καὶ τοὺς ἀκούοντάς σου. Ro. 11. 14
Πρεσβυτέρῳ μὴ ἐπιπλήξῃς, ἀλλὰ παρακάλει **5** Lv. 19. 32
ὡς πατέρα, νεωτέρους ὡς ἀδελφούς, | πρεσβυτέρας 2
ὡς μητέρας, νεωτέρας ὡς ἀδελφὰς ἐν πάσῃ ἁγνείᾳ.
Χήρας τίμα τὰς ὄντως χήρας. εἰ δέ τις χήρα 3
τέκνα ἢ ἔκγονα ἔχει, μανθανέτωσαν πρῶτον τὸν 4
ἴδιον οἶκον εὐσεβεῖν καὶ ἀμοιβὰς ἀποδιδόναι τοῖς
προγόνοις· τοῦτο γάρ ἐστιν ἀπόδεκτον ἐνώπιον
τοῦ Θεοῦ. ἡ δὲ ὄντως χήρα καὶ μεμονωμένη 5 Jer. 49. 11
ἤλπικεν ἐπὶ Θεὸν καὶ προσμένει ταῖς δεήσεσιν Lk. 2. 37; 18. 7
καὶ ταῖς προσευχαῖς νυκτὸς καὶ ἡμέρας· ἡ δὲ 6
σπαταλῶσα ζῶσα τέθνηκεν. καὶ ταῦτα παράγ- 7
γελλε, ἵνα ἀνεπίλημπτοι ὦσιν. εἰ δέ τις τῶν ἰδίων 8
καὶ μάλιστα οἰκείων οὐ προνοεῖ, τὴν πίστιν ἤρνη-
ται καὶ ἔστιν ἀπίστου χείρων. Χήρα καταλεγέσθω 9
μὴ ἔλαττον ἐτῶν ἑξήκοντα γεγονυῖα, ἑνὸς ἀνδρὸς
γυνή, | ἐν ἔργοις καλοῖς μαρτυρουμένη, εἰ ἐτεκνο- 10 He. 13. 2
τρόφησεν, εἰ ἐξενοδόχησεν, εἰ ἁγίων πόδας ἔνιψεν, Jn. 13. 14
εἰ θλιβομένοις ἐπήρκεσεν, εἰ παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ
ἐπηκολούθησεν. νεωτέρας δὲ χήρας παραιτοῦ· 11
ὅταν γὰρ καταστρηνιάσωσιν τοῦ Χριστοῦ, γαμεῖν
θέλουσιν, ἔχουσαι κρίμα ὅτι τὴν πρώτην πίστιν 12
ἠθέτησαν· ἅμα δὲ καὶ ἀργαὶ μανθάνουσιν περιερ- 13 2 Th. 3. 11
χόμεναι τὰς οἰκίας, οὐ μόνον δὲ ἀργαὶ ἀλλὰ καὶ

---

14 πρεσβυτεριου] -ερου ℵ* 69 vg(6) got **5.** 4 εστιν] *add* (2. 3) καλον και 69 *al* sa[pl] ς 5 επι] *add* τον **AD** *pl* ς | Θεον] Κυριον ℵ*D*c Aug

φλύαροι καὶ περίεργοι, λαλοῦσαι τὰ μὴ δέοντα.
1 Co. 7. 9 14 βούλομαι οὖν νεωτέρας γαμεῖν, τεκνογονεῖν, οἰκο-
δεσποτεῖν, μηδεμίαν ἀφορμὴν διδόναι τῷ ἀντικει-
15 μένῳ λοιδορίας χάριν· ἤδη γάρ τινες ἐξετράπησαν
16 ὀπίσω τοῦ Σατανᾶ. εἴ τις πιστὴ ἔχει χήρας,
ἐπαρκείτω αὐταῖς, καὶ μὴ βαρείσθω ἡ ἐκκλησία,
Ro. 12. 8 Ph. 2. 29 17 ἵνα ταῖς ὄντως χήραις ἐπαρκέσῃ. Οἱ καλῶς προε-
στῶτες πρεσβύτεροι διπλῆς τιμῆς ἀξιούσθωσαν,
μάλιστα οἱ κοπιῶντες ἐν λόγῳ καὶ διδασκαλίᾳ.
Dt. 25. 4; 24. 15 18 λέγει γὰρ ἡ γραφή, **Βοῦν ἀλοῶντα οὐ φιμώσεις**, καί,
1 Co. 9. 9 Lk. 10. 7 19 **Ἄξιος ὁ ἐργάτης τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ.** κατὰ πρε-
Dt. 19. 15 σβυτέρου κατηγορίαν μὴ παραδέχου, ἐκτὸς εἰ μὴ
2 Co. 13. 1 Mt. 18. 16 20 **ἐπὶ δύο ἢ τριῶν μαρτύρων.** Τοὺς ἁμαρτάνοντας ἐνώ-
Gal. 2. 14 πιον πάντων ἔλεγχε, ἵνα καὶ οἱ λοιποὶ φόβον
21 ἔχωσιν. Διαμαρτύρομαι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ
Χριστοῦ Ἰησοῦ καὶ τῶν ἐκλεκτῶν ἀγγέλων ἵνα
Lk. 9. 26 ταῦτα φυλάξῃς χωρὶς προκρίματος, μηδὲν ποιῶν
4. 14 22 κατὰ πρόσκλισιν. Χεῖρας ταχέως μηδενὶ ἐπιτί-
θει, μηδὲ κοινώνει ἁμαρτίαις ἀλλοτρίαις· σεαυτὸν
23 ἁγνὸν τήρει. Μηκέτι ὑδροπότει, ἀλλὰ οἴνῳ ὀλίγῳ
χρῶ διὰ τὸν στόμαχον καὶ τὰς πυκνάς σου ἀσθε-
24 νείας. Τινῶν ἀνθρώπων αἱ ἁμαρτίαι πρόδηλοί εἰσιν
προάγουσαι εἰς κρίσιν, τισὶν δὲ καὶ ἐπακολουθοῦ-
25 σιν· ὡσαύτως καὶ τὰ ἔργα τὰ καλὰ πρόδηλα, καὶ
Eph. 6. 5 Tit. 2. 9, 10 6 τὰ ἄλλως ἔχοντα κρυβῆναι οὐ δύνανται. Ὅσοι
εἰσὶν ὑπὸ ζυγὸν δοῦλοι, τοὺς ἰδίους δεσπότας

---

16 τις] *add* πιστος ἡ D *pl* sy Ambst ς 18 φιμωσεις] (1 Cor. 9. 9) κημ- D | του μισθου] (Mt. 10. 10) της τροφης ℵ* Cl 19 εκτος . . . μαρτυρων] *om* Cypr Ambst, codd *apud* Hier 20 αμαρτ. ℵ *pl* lat sy ς; R] *praem* (*add* G°) δε AD* *g* arm 21 προσκλισιν ℵGK *al* Cl ς; R] -κλησιν AD *pm*

πάσης τιμῆς ἀξίους ἡγείσθωσαν, ἵνα μὴ τὸ ὄνομα
τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ διδασκαλία βλασφημῆται. οἱ δὲ 2
πιστοὺς ἔχοντες δεσπότας μὴ καταφρονείτωσαν, Philm. 16
ὅτι ἀδελφοί εἰσιν, ἀλλὰ μᾶλλον δουλευέτωσαν, ὅτι
πιστοί εἰσιν καὶ ἀγαπητοὶ οἱ τῆς εὐεργεσίας ἀντι-
λαμβανόμενοι.

Ταῦτα δίδασκε καὶ παρακάλει. | εἴ τις ἑτερο- 3 Gal. 1. 6–9
διδασκαλεῖ καὶ μὴ προσέρχεται ὑγιαίνουσιν λόγοις 2 Ti. 1. 13
τοῖς τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τῇ
κατ' εὐσέβειαν διδασκαλίᾳ, | τετύφωται, μηδὲν 4
ἐπιστάμενος, ἀλλὰ νοσῶν περὶ ζητήσεις καὶ λογο-
μαχίας, ἐξ ὧν γίνεται φθόνος, ἔρις, βλασφημίαι,
ὑπόνοιαι πονηραί, | διαπαρατριβαὶ διεφθαρμένων 5 2 Ti. 3. 8; 4. 4
ἀνθρώπων τὸν νοῦν καὶ ἀπεστερημένων τῆς ἀλη- Tit. 1. 14
θείας, νομιζόντων πορισμὸν εἶναι τὴν εὐσέβειαν.
ἔστιν δὲ πορισμὸς μέγας ἡ εὐσέβεια μετὰ αὐταρ- 6 4. 8 Ph. 4. 11, 12
κείας· οὐδὲν γὰρ εἰσηνέγκαμεν εἰς τὸν κόσμον, ὅτι 7 He. 13. 5
οὐδὲ ἐξενεγκεῖν τι δυνάμεθα. ἔχοντες δὲ διατρο- 8 Ec. 5. 14 Job 1. 21
φὰς καὶ σκεπάσματα, τούτοις ἀρκεσθησόμεθα. Pr. 30. 8
οἱ δὲ βουλόμενοι πλουτεῖν ἐμπίπτουσιν εἰς πειρα- 9 Pr. 23. 4; 28. 22
σμὸν καὶ παγίδα καὶ ἐπιθυμίας πολλὰς ἀνοήτους
καὶ βλαβεράς, αἵτινες βυθίζουσιν τοὺς ἀνθρώπους

---

3 (*Ει τις nov. sect. incip.* ς R) | *προσερχεται*] (1. 4) *προσεχεται* **ℵ*** *1912* lat 4 *γινεται*] *γεννωνται* **D*** *g m* Lcf | *φθονος*] *-νοι* **D*** *pc* latt bo | *ερις*] *ερεις* **DGL** *al* latt sy^{h} bo 5 *απεστερημενων*] *απεστραμμενων απο* **D*** | *ευσεβειαν* **ℵAD*G** *pc* lat; R] *add αφιστασο απο των τοιουτων* **D^{c}KLP 061** *pl m* sy Cypr Ambst ς 7 *οτι* **ℵAG** *pc*; R] *δηλον οτι* **D^{c}KLP** *pl* (lat) sy ς: *αληθες οτι* **D*** *m* got Ambst: *om* arm Hier 8 *διατροφας* **ℵA** *pm* lat sy^{h} ς; R] *-φην* **DGKP 061** *al* it sy^{p} arm Or 9 *παγιδα*] *add* (3. 7) *του διαβολου* **D*G** *pc m* vg$^{s, cl}$ got Chr | *ανοητους*] *ανοητ-* *2 pc* lat

Eph. 5. 5 10 εἰς ὄλεθρον καὶ ἀπώλειαν. ῥίζα γὰρ πάντων τῶν
κακῶν ἐστιν ἡ φιλαργυρία, ἧς τινες ὀρεγόμενοι
ἀπεπλανήθησαν ἀπὸ τῆς πίστεως καὶ ἑαυτοὺς
11 περιέπειραν ὀδύναις πολλαῖς. Σὺ δέ, ὦ ἄν-
2 Ti. 2. 22 θρωπε Θεοῦ, ταῦτα φεῦγε· δίωκε δὲ δικαιοσύνην,
εὐσέβειαν, πίστιν, ἀγάπην, ὑπομονήν, πραϋπα-
1 Co. 9. 25, 26 12 θίαν. ἀγωνίζου τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς πίστεως,
2 Ti. 4. 7 ἐπιλαβοῦ τῆς αἰωνίου ζωῆς, εἰς ἣν ἐκλήθης καὶ
ὡμολόγησας τὴν καλὴν ὁμολογίαν ἐνώπιον πολλῶν
13 μαρτύρων. παραγγέλλω ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ τοῦ
ζωογονοῦντος τὰ πάντα καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ
Jn. 18. 36, 37, 19. 11 μαρτυρήσαντος ἐπὶ Ποντίου Πειλάτου τὴν καλὴν
14 ὁμολογίαν, τηρῆσαί σε τὴν ἐντολὴν ἄσπιλον ἀνεπί-
1. 11 λημπτον μέχρι τῆς ἐπιφανείας τοῦ Κυρίου ἡμῶν
Rev. 17. 14 Dt. 10. 17 15 Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἣν καιροῖς ἰδίοις δείξει ὁ μακά-
ριος καὶ μόνος Δυνάστης, ὁ Βασιλεὺς τῶν βασι-
Ex. 33. 20 16 λευόντων καὶ Κύριος τῶν κυριευόντων, ὁ μόνος
ἔχων ἀθανασίαν, φῶς οἰκῶν ἀπρόσιτον, ὃν εἶδεν
οὐδεὶς ἀνθρώπων οὐδὲ ἰδεῖν δύναται· ᾧ τιμὴ καὶ
Ps. 62. 10 Lk. 12. 20 17 κράτος αἰώνιον· αμην. Τοῖς πλουσίοις ἐν τῷ νῦν
Ro. 12. 16 αἰῶνι παράγγελλε μὴ ὑψηλοφρονεῖν, μηδὲ ἠλπι-
κέναι ἐπὶ πλούτου ἀδηλότητι, ἀλλ' ἐπὶ Θεῷ τῷ
παρέχοντι ἡμῖν πάντα πλουσίως εἰς ἀπόλαυσιν,
18 | ἀγαθοεργεῖν, πλουτεῖν ἐν ἔργοις καλοῖς, εὐμε-
Mt. 6. 20 19 ταδότους εἶναι, κοινωνικούς, | ἀποθησαυρίζοντας
ἑαυτοῖς θεμέλιον καλὸν εἰς τὸ μέλλον, ἵνα ἐπιλά-

---

10 πολλαις] ποικιλαις ℵ*H 11 πραυπαθιαν] πραυτητα D* *104* (πραοτ- KL *pl* ς) 13 παραγγελλω ℵG *1739 pc*; R] *add* σοι AD *pl* lat bo ς | ζωογονουντος ADG *33 pm*; R] ζωοποιουντος ℵ *al* ς 17 Θεω] *add* (4. 10) τω (*om* D* *pc*) ζωντι D *pm m* vg[s, cl] sy ς

βωνται τῆς ὄντως ζωῆς. ᾿*Ω Τιμόθεε, τὴν* 20 2 Ti. 1. 14
παραθήκην φύλαξον, ἐκτρεπόμενος τὰς βεβήλους
κενοφωνίας καὶ ἀντιθέσεις τῆς ψευδωνύμου γνώ- 4. 7
σεως, ἥν τινες ἐπαγγελλόμενοι περὶ τὴν πίστιν 21
ἠστόχησαν. 1. 6 2 Ti. 2. 18
῾Η χάρις μεθ᾿ ὑμῶν.

ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Β

ΠΑΥΛΟΣ ἀπόστολος Χριστοῦ ᾿Ιησοῦ διὰ θελή-
ματος Θεοῦ κατ᾿ ἐπαγγελίαν ζωῆς τῆς ἐν Χριστῷ
᾿Ιησοῦ | Τιμοθέῳ ἀγαπητῷ τέκνῳ· χάρις, ἔλεος, 2
εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ Πατρὸς καὶ Χριστοῦ ᾿Ιησοῦ τοῦ
Κυρίου ἡμῶν.
Χάριν ἔχω τῷ Θεῷ, ᾧ λατρεύω ἀπὸ προγόνων 3
ἐν καθαρᾷ συνειδήσει, ὡς ἀδιάλειπτον ἔχω τὴν Ac. 23. 1 : 24. 16 Ph. 3. 5
περὶ σοῦ μνείαν ἐν ταῖς δεήσεσίν μου νυκτὸς καὶ
ἡμέρας, | ἐπιποθῶν σε ἰδεῖν, μεμνημένος σου τῶν 4
δακρύων, ἵνα χαρᾶς πληρωθῶ, | ὑπόμνησιν λαβὼν 5
τῆς ἐν σοὶ ἀνυποκρίτου πίστεως, ἥτις ἐνῴκησεν
πρῶτον ἐν τῇ μάμμῃ σου Λωΐδι καὶ τῇ μητρί
σου Εὐνίκῃ, πέπεισμαι δὲ ὅτι καὶ ἐν σοί. Δι᾿ ἣν 6 Ac. 16. 1

---

19 *οντως* ℵAD*G *pm*; R] *αιωνιου* KLP *al* ς: *αι. οντ.* 69 *pc* 20 *κενοφωνιας*] *καινοφ-* G *pc* lat arm 21 *μεθ υμων.* ℵAG *pc*; R] *μετα σου.* D *pl* vg sy ς: *add αμην* KLP vg sy ς

Subscriptio: *εγραφη απο Λαοδικειας* ς (*add ητις εστιν μητροπολις Φρυγιας της Πακατιανης* (KL) *1908 al* ς): *απο Νικοπολεως* P: Athenis bo(1): Roma arab: *add* per Titum bo(1) arab

3 (*νυκτ. κ. ημερας,*], *ν. κ. ημ.* R) 4 (*πληρωθω,*]. R[t]: *om* , R[m])

1 Th. 5. 19 αἰτίαν ἀναμιμνήσκω σε ἀναζωπυρεῖν τὸ χάρισμα
1 Ti. 4. 14 τοῦ Θεοῦ, ὅ ἐστιν ἐν σοὶ διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν
7 χειρῶν μου. οὐ γὰρ ἔδωκεν ἡμῖν ὁ Θεὸς πνεῦμα
Ro. 8. 15 δειλίας, ἀλλὰ δυνάμεως καὶ ἀγάπης καὶ σω-
Ro. 1. 16 8 φρονισμοῦ. μὴ οὖν ἐπαισχυνθῇς τὸ μαρτύριον
τοῦ Κυρίου ἡμῶν μηδὲ ἐμὲ τὸν δέσμιον αὐτοῦ,
ἀλλὰ συνκακοπάθησον τῷ εὐαγγελίῳ κατὰ δύ-
9 ναμιν Θεοῦ, τοῦ σώσαντος ἡμᾶς καὶ καλέσαντος
Tit. 3. 5 κλήσει ἁγίᾳ, οὐ κατὰ τὰ ἔργα ἡμῶν ἀλλὰ κατὰ
ἰδίαν πρόθεσιν καὶ χάριν, τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν ἐν
Ro. 16. 26 10 Χριστῷ Ἰησοῦ πρὸ χρόνων αἰωνίων, φανερωθεῖ-
σαν δὲ νῦν διὰ τῆς ἐπιφανείας τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν
1 Co. 15. 55, 57 Χριστοῦ Ἰησοῦ, καταργήσαντος μὲν τὸν θάνατον
He. 2. 14 φωτίσαντος δὲ ζωὴν καὶ ἀφθαρσίαν διὰ τοῦ εὐαγ-
1 Ti. 2. 7 11 γελίου, εἰς ὃ ἐτέθην ἐγὼ κῆρυξ καὶ ἀπόστολος
12 καὶ διδάσκαλος· δι' ἣν αἰτίαν καὶ ταῦτα πάσχω,
ἀλλ' οὐκ ἐπαισχύνομαι, οἶδα γὰρ ᾧ πεπίστευκα,
καὶ πέπεισμαι ὅτι δυνατός ἐστιν τὴν παραθήκην
1 Ti. 6. 3 Tit. 2. 1 13 μου φυλάξαι εἰς ἐκείνην τὴν ἡμέραν. ὑποτύπωσιν
ἔχε ὑγιαινόντων λόγων ὧν παρ' ἐμοῦ ἤκουσας ἐν
1 Ti. 6. 20 14 πίστει καὶ ἀγάπῃ τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· τὴν καλὴν
παραθήκην φύλαξον διὰ Πνεύματος Ἁγίου τοῦ ἐνοι-
4. 16 15 κοῦντος ἐν ἡμῖν. Οἶδας τοῦτο, ὅτι ἀπεστράφησάν
με πάντες οἱ ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ὧν ἐστιν Φύγελος καὶ
16 Ἑρμογένης. δῴη ἔλεος ὁ Κύριος τῷ Ὀνησιφόρου
οἴκῳ, ὅτι πολλάκις με ἀνέψυξεν καὶ τὴν ἅλυσίν
17 μου οὐκ ἐπαισχύνθη, ἀλλὰ γενόμενος ἐν Ῥώμῃ
18 σπουδαίως ἐζήτησέν με καὶ εὗρεν·—δῴη αὐτῷ

---

6 Θεου] *Χριστου* A 10 *Χρ. Ι.* ℵ*AD* *pc*; R] *Ι. Χρ.* CGKLP *pl* lat ς: Θεου I 11 διδασκαλος ℵ*AI *pc*; R] *add* (1 Tim. 2. 7) εθνων DG *pl* latt sy ς 17 σπουδαιως ℵDGP *1739* *pc* latt; R] -αιοτερως A *pc*: -αιοτερον KL *pl* ς

ὁ Κύριος εὑρεῖν ἔλεος παρὰ Κυρίου ἐν ἐκείνῃ τῇ Jude 21
ἡμέρᾳ·—καὶ ὅσα ἐν Ἐφέσῳ διηκόνησεν, βέλτιον
σὺ γινώσκεις.
Σὺ οὖν, τέκνον μου, ἐνδυναμοῦ ἐν τῇ χάριτι τῇ **2**
ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, καὶ ἃ ἤκουσας παρ' ἐμοῦ διὰ 2
πολλῶν μαρτύρων, ταῦτα παράθου πιστοῖς ἀνθρώ-
ποις, οἵτινες ἱκανοὶ ἔσονται καὶ ἑτέρους διδάξαι.
Συνκακοπάθησον ὡς καλὸς στρατιώτης Χριστοῦ 3 1. 8; 4. 5
Ἰησοῦ. οὐδεὶς στρατευόμενος ἐμπλέκεται ταῖς 4
τοῦ βίου πραγματίαις, ἵνα τῷ στρατολογήσαντι
ἀρέσῃ. ἐὰν δὲ καὶ ἀθλῇ τις, οὐ στεφανοῦται ἐὰν 5 4. 8
μὴ νομίμως ἀθλήσῃ. τὸν κοπιῶντα γεωργὸν δεῖ 6 1 Co. 9. 7, 10
πρῶτον τῶν καρπῶν μεταλαμβάνειν. νόει ὃ λέγω· 7
δώσει γάρ σοι ὁ Κύριος σύνεσιν ἐν πᾶσιν. μνη- 8 Ro. 1. 3; 2. 16
μόνευε Ἰησοῦν Χριστὸν ἐγηγερμένον ἐκ νεκρῶν, 1 Co. 15. 4, 20
ἐκ σπέρματος Δαυειδ, κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν 2 S. 7. 12
μου· ἐν ᾧ κακοπαθῶ μέχρι δεσμῶν ὡς κακοῦρ- 9 Eph. 3. 1, 13 Ph. 2. 17
γος, ἀλλὰ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ οὐ δέδεται. διὰ 10 Ph. 1. 12–14
τοῦτο πάντα ὑπομένω διὰ τοὺς ἐκλεκτούς, ἵνα καὶ Col. 1. 24
αὐτοὶ σωτηρίας τύχωσιν τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ
μετὰ δόξης αἰωνίου. Πιστὸς ὁ λόγος· 11 2 Co. 4. 11

εἰ γὰρ συναπεθάνομεν, καὶ συνζήσομεν·
εἰ ὑπομένομεν, καὶ συνβασιλεύσομεν· 12 Mt. 10. 33
εἰ ἀρνησόμεθα, κἀκεῖνος ἀρνήσεται ἡμᾶς·
εἰ ἀπιστοῦμεν, ἐκεῖνος πιστὸς μένει, 13 Ro. 3. 2, 3 Nu. 23. 19
ἀρνήσασθαι γὰρ ἑαυτὸν οὐ δύναται.

Ταῦτα ὑπομίμνησκε, διαμαρτυρόμενος ἐνώπιον 14 1 Ti. 6. 4 Tit. 3. 9

---

18 διηκονησεν] *add* μοι 69 *al* it vg$^{s, cl}$ sy co 2. 3 Συνκακοπ. ℵAD*ᶜGIP *pc* sy^{hmg} bo; R] *Κακοπ-* 1175 sa: Συ ουν κακοπ. KL *pl* sy$^{(p), h}$ ϛ 4 στρατευομενος] *add* τω Θεω G vg Ambst 7 δωσει] δωη KLP *pl* ϛ 11 (λογος· ει ϛ R^{m}] λογος, Ει R^{t})

τοῦ Θεοῦ μὴ λογομαχεῖν, ἐπ᾿ οὐδὲν χρήσιμον, ἐπὶ
1 Ti. 4. 6 15 καταστροφῇ τῶν ἀκουόντων. σπούδασον σεαυτὸν
Tit. 2. 7, 8 δόκιμον παραστῆσαι τῷ Θεῷ, ἐργάτην ἀνεπαί-
Lk. 12. 42 σχυντον, ὀρθοτομοῦντα τὸν λόγον τῆς ἀληθείας.
1 Ti. 4. 7 16 τὰς δὲ βεβήλους κενοφωνίας περιΐστασο· ἐπὶ
1 Ti. 1. 20 17 πλεῖον γὰρ προκόψουσιν ἀσεβείας, καὶ ὁ λόγος
αὐτῶν ὡς γάγγραινα νομὴν ἕξει· ὧν ἐστιν Ὑμέ-
18 ναιος καὶ Φίλητος, οἵτινες περὶ τὴν ἀλήθειαν
ἠστόχησαν, λέγοντες ἀνάστασιν ἤδη γεγονέναι,
Nu. 16. 5, 26 19 καὶ ἀνατρέπουσιν τήν τινων πίστιν. ὁ μέντοι
Is. 26. 13; 28. 16, 17 στερεὸς θεμέλιος τοῦ Θεοῦ ἕστηκεν, ἔχων τὴν
Jn. 10. 14 σφραγῖδα ταύτην, Ἔγνω Κύριος τοὺς ὄντας αὐτοῦ,
καί, Ἀποστήτω ἀπὸ ἀδικίας πᾶς ὁ ὀνομάζων τὸ
20 ὄνομα Κυρίου. ἐν μεγάλῃ δὲ οἰκίᾳ οὐκ ἔστιν μόνον
1 Co. 3. 12 σκεύη χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ, ἀλλὰ καὶ ξύλινα καὶ
ὀστράκινα, καὶ ἃ μὲν εἰς τιμὴν ἃ δὲ εἰς ἀτιμίαν·
21 ἐὰν οὖν τις ἐκκαθάρῃ ἑαυτὸν ἀπὸ τούτων, ἔσται
3. 17 σκεῦος εἰς τιμήν, ἡγιασμένον, εὔχρηστον τῷ δε-
1 Ti. 6. 11 22 σπότῃ, εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἡτοιμασμένον. τὰς
δὲ νεωτερικὰς ἐπιθυμίας φεῦγε, δίωκε δὲ δικαιο-
1 Ti. 1. 5 σύνην, πίστιν, ἀγάπην, εἰρήνην μετὰ τῶν ἐπικα-
1 Ti. 4. 7 23 λουμένων τὸν Κύριον ἐκ καθαρᾶς καρδίας. τὰς
δὲ μωρὰς καὶ ἀπαιδεύτους ζητήσεις παραιτοῦ,
Tit. 1. 7 24 εἰδὼς ὅτι γεννῶσιν μάχας· δοῦλον δὲ Κυρίου οὐ
δεῖ μάχεσθαι, ἀλλὰ ἤπιον εἶναι πρὸς πάντας,
25 διδακτικόν, ἀνεξίκακον, | ἐν πραΰτητι παιδεύοντα

---

14 *Θεου* **ℵGI** *69 al* vg^{pc} sy^{hmg}; R^{m}] *Κυριου* **AD** *pm* lat sy$^{(p), h}$ sa(2) bo(4) ϛ; R^{t} | *λογομαχεῖν*] *-μάχει* **AC*** latt 16 *κενοφωνιας*] *καινοφ-* **G** *pc d m* Ambst Aug 18 *αναστασιν* **ℵG** *33*; R^{m}] *praem την* **AD** *pl* ϛ; R^{t} 22 *μετα*] *add παντων* **A(G)I** *33 al* co | *επικαλουμενων*] (Eph. 6. 24) *αγαπωντων* **A** 24 *ηπιον*] *νηπιον* **D*°G°**

τοὺς ἀντιδιατιθεμένους, μήποτε δῴη αὐτοῖς ὁ Θεὸς 1 Ti. 2. 4
μετάνοιαν εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας, καὶ ἀνανήψω- 26
σιν ἐκ τῆς τοῦ διαβόλου παγίδος, ἐζωγρημένοι
ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸ ἐκείνου θέλημα.

Τοῦτο δὲ γίνωσκε, ὅτι ἐν ἐσχάταις ἡμέραις **3** 1 Ti. 4. 1
ἐνστήσονται καιροὶ χαλεποί· ἔσονται γὰρ οἱ ἄν- 2 Ro. 1. 29 ss
θρωποι φίλαυτοι, φιλάργυροι, ἀλαζόνες, ὑπερή-
φανοι, βλάσφημοι, γονεῦσιν ἀπειθεῖς, ἀχάριστοι,
ἀνόσιοι, | ἄστοργοι, ἄσπονδοι, διάβολοι, ἀκρατεῖς, 3
ἀνήμεροι, ἀφιλάγαθοι, | προδόται, προπετεῖς, τετυ- 4 Ph. 3. 19
φωμένοι, φιλήδονοι μᾶλλον ἢ φιλόθεοι, | ἔχοντες 5 Mt. 7. 15, 21
μόρφωσιν εὐσεβείας τὴν δὲ δύναμιν αὐτῆς ἠρνη- Ro. 2. 20 Tit. 1. 16
μένοι· καὶ τούτους ἀποτρέπου. ἐκ τούτων γάρ 6 Mt. 23. 14 Tit. 1. 11
εἰσιν οἱ ἐνδύνοντες εἰς τὰς οἰκίας καὶ αἰχμαλωτί-
ζοντες γυναικάρια σεσωρευμένα ἁμαρτίαις, ἀγό-
μενα ἐπιθυμίαις ποικίλαις, πάντοτε μανθάνοντα 7 2. 25
καὶ μηδέποτε εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν δυνά-
μενα. ὃν τρόπον δὲ Ἰαννῆς καὶ Ἰαμβρῆς ἀντέ- 8
στησαν Μωϋσεῖ, οὕτως καὶ οὗτοι ἀνθίστανται τῇ Ex. 7. 11, 22
ἀληθείᾳ, ἄνθρωποι κατεφθαρμένοι τὸν νοῦν, ἀδό- 1 Ti. 6. 5; 1. 12
κιμοι περὶ τὴν πίστιν. ἀλλ' οὐ προκόψουσιν ἐπὶ 9
πλεῖον· ἡ γὰρ ἄνοια αὐτῶν ἔκδηλος ἔσται πᾶσιν,
ὡς καὶ ἡ ἐκείνων ἐγένετο. Σὺ δὲ παρηκολούθησάς 10
μου τῇ διδασκαλίᾳ, τῇ ἀγωγῇ, τῇ προθέσει, τῇ
πίστει, τῇ μακροθυμίᾳ, τῇ ἀγάπῃ, τῇ ὑπομονῇ,
| τοῖς διωγμοῖς, τοῖς παθήμασιν, οἷά μοι ἐγένετο 11
ἐν Ἀντιοχείᾳ, ἐν Ἰκονίῳ, ἐν Λύστροις· οἵους Ac. 13. 50! 14. 5, 19 Ps. 34. 19

---

1 *γινωσκε*] *-σκετε* AG *33 pc* Aug 2 *αχαριστοι*] *αχρηστοι* (C*)K *69* 3 *αστοργ., ασπ.*] *trsp* D[c] *69 pc g* Chr: *ασπ.* ℵ: *om 431* sy[p] 6 *επιθυμιαις*] *add και ηδοναις* A *pc* sy[h] 8 *Ιαμβρης*] *Μαμ-* G lat got Ambst 11 *Αντιοχεια*] *add α δια την Θεκλαν επαθεν 181*

διωγμοὺς ὑπήνεγκα, καὶ ἐκ πάντων με ἐρρύσατο ὁ
Mt. 16. 24 Ac. 14. 22 12 *Κύριος. καὶ πάντες δὲ οἱ θέλοντες ζῆν εὐσεβῶς ἐν*
13 *Χριστῷ Ἰησοῦ διωχθήσονται. πονηροὶ δὲ ἄνθρω-*
1 Ti. 4. 1 *ποι καὶ γόητες προκόψουσιν ἐπὶ τὸ χεῖρον, πλα-*
2. 2 14 *νῶντες καὶ πλανώμενοι. σὺ δὲ μένε ἐν οἷς ἔμαθες*
Jn. 5. 39 15 *καὶ ἐπιστώθης, εἰδὼς παρὰ τίνων ἔμαθες, | καὶ*
Ps. 119. 99 *ὅτι ἀπὸ βρέφους ἱερὰ γράμματα οἶδας, τὰ δυνά-*
μενά σε σοφίσαι εἰς σωτηρίαν διὰ πίστεως τῆς ἐν
2 P. 1. 19–21 Ro. 15. 4 16 *Χριστῷ Ἰησοῦ. πᾶσα γραφὴ θεόπνευστος καὶ*
ὠφέλιμος πρὸς διδασκαλίαν, πρὸς ἐλεγμόν, πρὸς
ἐπανόρθωσιν, πρὸς παιδείαν τὴν ἐν δικαιοσύνῃ,
1 Ti. 6. 11 17 *| ἵνα ἄρτιος ᾖ ὁ τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος, πρὸς πᾶν*
Ac. 10. 42 Ro. 14. 9, 10 1 P. 4. 5 **4** *ἔργον ἀγαθὸν ἐξηρτισμένος. Διαμαρτύρομαι*
ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ, τοῦ μέλ-
λοντος κρίνειν ζῶντας καὶ νεκρούς, καὶ τὴν ἐπι-
Ac. 20. 20, 31 2 *φάνειαν αὐτοῦ καὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ· κήρυξον*
τὸν λόγον, ἐπίστηθι εὐκαίρως ἀκαίρως, ἔλεγξον,
ἐπιτίμησον, παρακάλεσον, ἐν πάσῃ μακροθυμίᾳ
1. 13 1 Ti. 4. 1 3 *καὶ διδαχῇ. ἔσται γὰρ καιρὸς ὅτε τῆς ὑγιαινούσης*
διδασκαλίας οὐκ ἀνέξονται, ἀλλὰ κατὰ τὰς ἰδίας
ἐπιθυμίας ἑαυτοῖς ἐπισωρεύσουσιν διδασκάλους
1 Ti. 4. 7 2 Th. 2. 11 4 *κνηθόμενοι τὴν ἀκοήν, καὶ ἀπὸ μὲν τῆς ἀληθείας*
τὴν ἀκοὴν ἀποστρέψουσιν, ἐπὶ δὲ τοὺς μύθους
2. 3 Eph. 4. 11 5 *ἐκτραπήσονται. σὺ δὲ νῆφε ἐν πᾶσιν, κακοπά-*
θησον, ἔργον ποίησον εὐαγγελιστοῦ, τὴν διακονίαν

---

12 *Ιησου*] *om 181 326 pc* sy^{h} Or^{lat} Eus 14 *τινων*] *τινος* D^{c} *pl* vg sy ς 15 *ιερα* ℵD*G *33 pc* co arm Cl; R] *τα ι.* A *pl* ς 16 *και*] *om t* vg$^{s, cl}$ sy^{p} co Ambst 17 *αρτιος*] *τελειος* D* (*ex* lat ?) **4.** 1 *Διαμαρτυρομαι* (, R^{m})] *add ουν εγω* KL *pm* sy^{h} ς | *και* 3°] *κατα* KLP *pl* vg$^{s, cl}$ sy sa ς | (*αυτου* (2°) · R^{m}] , ς R^{t}) 5 *κακοπαθησον*] *add* (2. 3) *ως καλος στρατιωτης Χριστου Ιησου* A

σου πληροφόρησον. Ἐγὼ γὰρ ἤδη σπένδομαι, 6 Ph. 2. 17
καὶ ὁ καιρὸς τῆς ἀναλύσεώς μου ἐφέστηκεν. τὸν 7 1 Co. 9. 25
καλὸν ἀγῶνα ἠγώνισμαι, τὸν δρόμον τετέλεκα, 1 Ti. 6. 12 Ph. 3. 14
τὴν πίστιν τετήρηκα· λοιπὸν ἀπόκειταί μοι ὁ τῆς 8 2. 5 1 P. 5. 4
δικαιοσύνης στέφανος, ὃν ἀποδώσει μοι ὁ Κύριος Ja. 1. 12
ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὁ δίκαιος κριτής, οὐ μόνον δὲ Rev. 2. 10
ἐμοὶ ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς ἠγαπηκόσι τὴν ἐπιφάνειαν
αὐτοῦ.

Σπούδασον ἐλθεῖν πρός με ταχέως· Δημᾶς γάρ 9 10 21; 1. 4 Col. 4. 14
με ἐγκατέλιπεν ἀγαπήσας τὸν νῦν αἰῶνα, καὶ
ἐπορεύθη εἰς Θεσσαλονίκην, Κρήσκης εἰς Γαλα-
τίαν, Τίτος εἰς Δαλματίαν· Λουκᾶς ἐστιν μόνος 11
μετ᾽ ἐμοῦ. Μᾶρκον ἀναλαβὼν ἄγε μετὰ σεαυ- Ac. 15. 37 Col. 4. 10
τοῦ· ἔστιν γάρ μοι εὔχρηστος εἰς διακονίαν. Τύ- 12 Ac. 20. 4
χικον δὲ ἀπέστειλα εἰς Ἔφεσον. τὸν φελόνην, 13 Eph. 6. 21 Col. 4. 7
ὃν ἀπέλιπον ἐν Τρῳάδι παρὰ Κάρπῳ, ἐρχόμενος
φέρε, καὶ τὰ βιβλία, μάλιστα τὰς μεμβράνας.
Ἀλέξανδρος ὁ χαλκεὺς πολλά μοι κακὰ ἐνεδεί- 14 1 Ti. 1. 20 2 S. 3. 39
ξατο· **ἀποδώσει αὐτῷ ὁ Κύριος κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ·** Ps. 28. 4; 62. 12
| ὃν καὶ σὺ φυλάσσου· λίαν γὰρ ἀντέστη τοῖς ἡμε- 15 Pr. 24. 12
τέροις λόγοις. Ἐν τῇ πρώτῃ μου ἀπολογίᾳ οὐδείς 16 1. 15
μοι παρεγένετο, ἀλλὰ πάντες με ἐγκατέλιπον· μὴ
αὐτοῖς λογισθείη· ὁ δὲ Κύριός μοι παρέστη καὶ 17 Ps. 22. 21 Dn. 6. 21, 28
ἐνεδυνάμωσέν με, ἵνα δι᾽ ἐμοῦ τὸ κήρυγμα πληρο- Ac. 23. 11; 27. 23
φορηθῇ καὶ ἀκούσωσιν πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἐρρύσθην
ἐκ στόματος λέοντος. ῥύσεταί με ὁ Κύριος ἀπὸ 18
παντὸς ἔργου πονηροῦ καὶ σώσει εἰς τὴν βασιλείαν

---

8 πασι] *om* D* *1739* lat sy^{p} 10 *Γαλατιαν* ADG *pl* vg$^{s, cl}$ sy bo^{pt} ς; R] *Γαλλιαν* ℵC *pc* vg^{w} sa bo^{pt} Eus Epiph 13 *μαλιστα*] *add δε* D *69 pc* lat sa 14 *αποδωσει* ℵAD*°G *pm* vg$^{s, cl}$; R] -*δωη* D^{c}(K)L *al d* vg^{w} ς

αὐτοῦ τὴν ἐπουράνιον· ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας
τῶν αἰώνων, αμην.
Ac. 18. 2 1. 16 19 *Ἄσπασαι Πρῖσκαν καὶ Ἀκύλαν καὶ τὸν Ὀνη-*
Ro. 16. 3 20 *σιφόρου οἶκον. Ἔραστος ἔμεινεν ἐν Κορίνθῳ,*
Ac. 19. 22 *Τρόφιμον δὲ ἀπέλιπον ἐν Μιλήτῳ ἀσθενοῦντα.*
Ac. 20. 4; 21. 29 21 | *Σπούδασον πρὸ χειμῶνος ἐλθεῖν. Ἀσπάζεταί*
σε Εὔβουλος καὶ Πούδης καὶ Λίνος καὶ Κλαυδία
καὶ οἱ ἀδελφοὶ πάντες.
22 *Ὁ Κύριος μετὰ τοῦ πνεύματός σου. ἡ χάρις*
μεθ' ὑμῶν.

ΠΡΟΣ ΤΙΤΟΝ

ΠΑΥΛΟΣ δοῦλος Θεοῦ, ἀπόστολος δὲ Ἰησοῦ
Χριστοῦ κατὰ πίστιν ἐκλεκτῶν Θεοῦ καὶ ἐπίγνω-
2 *σιν ἀληθείας τῆς κατ' εὐσέβειαν | ἐπ' ἐλπίδι ζωῆς*
αἰωνίου, ἣν ἐπηγγείλατο ὁ ἀψευδὴς Θεὸς πρὸ
Eph. 1. 9, 10 1 Ti. 1. 1, 11 3 *χρόνων αἰωνίων, ἐφανέρωσεν δὲ καιροῖς ἰδίοις τὸν*
λόγον αὐτοῦ ἐν κηρύγματι ὃ ἐπιστεύθην ἐγὼ κατ'

---

19 *Ακυλαν*] *add* (Act Pl et Thecl) *Λεκτραν την γυναικα αυτου και Σιμαιαν* (*Σημ-* *460*) *και Ζηνωνα και τους υιους αυτου 181 460* 21 *παντες*] *om* ℵ* *33* 22 *Κυριος* ℵ*G *1739 pc*; R] *add Ιησους* A *pc*: *add Ι. Χριστος* D *pl* lat sy ϛ | *η χαρις μεθ υμων.*] *η χ. μ. ημων. 460 1908* vg^codd : *η χ. μ. σου.* sy^p : *ερρωσ' εν ειρηνη.* D* : *om 330* sa Ambst : *add αμην* D *pl* lat sy ϛ

Subscriptio: *Προς Τιμοθεον δευτερα της Εφεσιων εκκλησιας* (*add πρωτον* L *al* ϛ) *επισκοπον χειροτονηθεντα* KL *pm* ϛ: *add εγραφη απο Ρωμης* (*Λαοδικειας* A) KLP *pm* ϛ: *et add οτε εκ δευτερου παρεστη Παυλος τω Καισαρι Νερωνι* K *pm* ϛ

1 *Ι. Χρ.*] *Χρ. Ι.* A *pc* vg^pt sy^h sa : *Χρ.* D*° Sedul

ἐπιταγὴν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ, Τίτῳ γνησίῳ 4 1 Ti. 1. 2
τέκνῳ κατὰ κοινὴν πίστιν· χάρις καὶ εἰρήνη ἀπὸ
Θεοῦ Πατρὸς καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ Σωτῆρος
ἡμῶν.
Τούτου χάριν ἀπέλιπόν σε ἐν Κρήτῃ, ἵνα τὰ 5
λείποντα ἐπιδιορθώσῃ, καὶ καταστήσῃς κατὰ πό-
λιν πρεσβυτέρους, ὡς ἐγώ σοι διεταξάμην, | εἴ 6 1 Ti. 3. 2–4
τίς ἐστιν ἀνέγκλητος, μιᾶς γυναικὸς ἀνήρ, τέκνα
ἔχων πιστά, μὴ ἐν κατηγορίᾳ ἀσωτίας ἢ ἀνυπό-
τακτα. δεῖ γὰρ τὸν ἐπίσκοπον ἀνέγκλητον εἶναι 7 1 Co. 4. 1; 2 Ti. 2. 24
ὡς Θεοῦ οἰκονόμον, μὴ αὐθάδη, μὴ ὀργίλον, μὴ 1 P. 5. 2
πάροινον, μὴ πλήκτην, μὴ αἰσχροκερδῆ, | ἀλλὰ 8
φιλόξενον, φιλάγαθον, σώφρονα, δίκαιον, ὅσιον,
ἐγκρατῆ, | ἀντεχόμενον τοῦ κατὰ τὴν διδαχὴν 9
πιστοῦ λόγου, ἵνα δυνατὸς ᾖ καὶ παρακαλεῖν ἐν
τῇ διδασκαλίᾳ τῇ ὑγιαινούσῃ καὶ τοὺς ἀντιλέ- 2. 1; 1 Ti. 1. 10
γοντας ἐλέγχειν. Εἰσὶν γὰρ πολλοὶ ἀνυπό- 10 2 Ti. 4. 3
τακτοι, ματαιολόγοι καὶ φρεναπάται, μάλιστα οἱ
ἐκ τῆς περιτομῆς, | οὓς δεῖ ἐπιστομίζειν, οἵτινες 11
ὅλους οἴκους ἀνατρέπουσιν διδάσκοντες ἃ μὴ δεῖ 2 Ti. 3. 6; Jn. 10. 12
αἰσχροῦ κέρδους χάριν. εἶπέν τις ἐξ αὐτῶν ἴδιος 12 1 P. 5. 2
αὐτῶν προφήτης,

Κρῆτες ἀεὶ ψεῦσται, κακὰ θηρία, γαστέρες ἀργαί.

---

4 και 1°] ελεος A *pl* ς: ελ. και 1845 sy[h] 9 εν ... υγιαινουση] (2 Cor. 1. 4) τους εν παση θλιψει A | ελεγχειν] *add* μη χειροτονειν διγαμους μηδε διακονους αυτους ποιειν μηδε γυναικας εχειν εκ διγαμιας· μηδε προσερχεσθωσαν εν τω θυσιαστηριω λειτουργειν το θειον. τους αρχοντας τους αδικοκριτας και αρπαγας και ψευστας και ανελεημονας ελεγχε ως Θεου διακονος. 460 10 πολλοι] *add* και DGI *al* lat ς 11 χαριν] *add* τα τεκνα οι τους ιδιους γονεις υβριζοντες η τυπτοντες επιστομιζε και ελεγχε και νουθέτει ως πατηρ τεκνα. 460 12 ειπεν] *add* δε ℵ*G *pc*: *add* γαρ 103

2 Ti. 4. 2 13 | ἡ μαρτυρία αὕτη ἐστὶν ἀληθής. δι' ἣν αἰτίαν
ἔλεγχε αὐτοὺς ἀποτόμως, ἵνα ὑγιαίνωσιν ἐν τῇ
1 Ti. 4. 7 14 πίστει, μὴ προσέχοντες Ἰουδαϊκοῖς μύθοις καὶ
ἐντολαῖς ἀνθρώπων ἀποστρεφομένων τὴν ἀλή-
Mt. 15. 11 15 θειαν. πάντα καθαρὰ τοῖς καθαροῖς· τοῖς δὲ
Ro. 14. 20 μεμιαμμένοις καὶ ἀπίστοις οὐδὲν καθαρόν, ἀλλὰ
μεμίανται αὐτῶν καὶ ὁ νοῦς καὶ ἡ συνείδησις.
2 Ti. 3. 5 16 Θεὸν ὁμολογοῦσιν εἰδέναι, τοῖς δὲ ἔργοις ἀρνοῦν-
ται, βδελυκτοὶ ὄντες καὶ ἀπειθεῖς καὶ πρὸς πᾶν
ἔργον ἀγαθὸν ἀδόκιμοι.

1 Ti. 6. 3 **2** Σὺ δὲ λάλει ἃ πρέπει τῇ ὑγιαινούσῃ διδα-
2 Ti. 1. 13 2 σκαλίᾳ. πρεσβύτας νηφαλίους εἶναι, σεμνούς, σώ-
1 Ti. 5. 1 φρονας, ὑγιαίνοντας τῇ πίστει, τῇ ἀγάπῃ, τῇ
1 Ti. 3. 11 3 ὑπομονῇ· πρεσβύτιδας ὡσαύτως ἐν καταστήματι
ἱεροπρεπεῖς, μὴ διαβόλους, μηδὲ οἴνῳ πολλῷ
4 δεδουλωμένας, καλοδιδασκάλους, | ἵνα σωφρονί-
ζωσιν τὰς νέας φιλάνδρους εἶναι, φιλοτέκνους,
Eph. 5. 22 5 | σώφρονας, ἁγνάς, οἰκουργούς, ἀγαθάς, ὑποτασ-
σομένας τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν, ἵνα μὴ ὁ λόγος τοῦ
6 Θεοῦ βλασφημῆται. Τοὺς νεωτέρους ὡσαύτως
7 παρακάλει σωφρονεῖν | περὶ πάντα, σεαυτὸν παρε-
1 Ti. 4. 12 χόμενος τύπον καλῶν ἔργων, ἐν τῇ διδασκαλίᾳ
1 P. 5. 3 8 ἀφθορίαν, σεμνότητα, | λόγον ὑγιῆ ἀκατάγνωστον,

---

14 εντολαις] ενταλμασιν G: γενεαλογιαις *1908* 16 ομολογουσιν] *add* μη *69* | και προς π. εργ. αγαθ.] πρ. π. εργ. ℵ* 2. 1 (διδασκαλια.] · R) 3 ιεροπρεπεις] -πει C *33 69 al* latt Cl 5 οικουργους ℵ*AD*GI *pc*; R] -ρους H *pl* sa Cl ς | (-ους, αγαθας] -ρους αγαθ.) | Θεου] *add* (1 Tim. 6. 1) και η διδασκαλια C *pc* sy[h] 6, 7 (σωφρονειν περι παντα,] σωφρ.· περι παντα ς R) 7 παντα, σεαυτον] παντας εαυ- *1 69*: παντα εαυ- D* Chr: -τας σεαυ- *442 pc* Aug | αφθοριαν] αδιαφθοριαν L *al* ς: αφθονιαν 𝔭[32]G sa | σεμνοτητα] *add* (2 Tim. 1. 10) αφθαρσιαν KL *pm* ς

ἵνα ὁ ἐξ ἐναντίας ἐντραπῇ μηδὲν ἔχων λέγειν
περὶ ἡμῶν φαῦλον. δούλους ἰδίοις δεσπόταις ὑπο- 9
τάσσεσθαι ἐν πᾶσιν, εὐαρέστους εἶναι, μὴ ἀντιλέ-
γοντας, | μὴ νοσφιζομένους, ἀλλὰ πᾶσαν πίστιν 10
ἐνδεικνυμένους ἀγαθήν, ἵνα τὴν διδασκαλίαν τὴν
τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ κοσμῶσιν ἐν πᾶσιν.
Ἐπεφάνη γὰρ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ σωτήριος πᾶσιν 11
ἀνθρώποις, | παιδεύουσα ἡμᾶς, ἵνα ἀρνησάμενοι 12
τὴν ἀσέβειαν καὶ τὰς κοσμικὰς ἐπιθυμίας σω-
φρόνως καὶ δικαίως καὶ εὐσεβῶς ζήσωμεν ἐν τῷ
νῦν αἰῶνι, προσδεχόμενοι τὴν μακαρίαν ἐλπίδα 13
καὶ ἐπιφάνειαν τῆς δόξης τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ
Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ Ἰησοῦ, ὃς ἔδωκεν ἑαυτὸν 14
ὑπὲρ ἡμῶν ἵνα λυτρώσηται ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀνομίας
καὶ καθαρίσῃ ἑαυτῷ λαὸν περιούσιον, *ζηλωτὴν καλῶν*
ἔργων. Ταῦτα λάλει καὶ παρακάλει καὶ ἔλεγχε 15
μετὰ πάσης ἐπιταγῆς· μηδείς σου περιφρονείτω.
Ὑπομίμνησκε αὐτοὺς ἀρχαῖς ἐξουσίαις ὑποτάσ- **3**
σεσθαι, πειθαρχεῖν, πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἑτοί-
μους εἶναι, | μηδένα βλασφημεῖν, ἀμάχους εἶναι, 2
ἐπιεικεῖς, πᾶσαν ἐνδεικνυμένους πραΰτητα πρὸς
πάντας ἀνθρώπους. Ἦμεν γάρ ποτε καὶ ἡμεῖς 3
ἀνόητοι, ἀπειθεῖς, πλανώμενοι, δουλεύοντες

1 P. 2. 15
Eph. 6. 5
1 Ti. 6. 1
1 P. 2. 18
1. 3
Eph. 1. 4
1 Jn. 2. 16
1 Co. 1. 7
Ro. 5. 2
Ph. 3. 20
Gal. 1. 4
1 Ti. 2. 6
Eph. 2. 10
Ps. 130. 8
Ex. 19. 5
Dt. 14. 2
Ezk. 37. 23
1 P. 3. 13
1 Ti. 4. 12
1 P. 2. 13
Ph. 4. 5
1 Co. 6. 11
Eph. 2. 2; 5. 8

---

8 ημων] υμ- A *al* ς 9 (υποτασσ. εν πασιν,] υποτ., εν πασιν ς R) 10 πιστ. ενδ. αγαθ.] ενδ. αγαθην ℵ*: ενδ. αγαπην *33* 11 σωτηριος AD* *1739 pc* sy Cl; R] *praem* η KLP *pl* ς: Σωτηρος ℵ*: (2. 10) του Σωτηρος ημων G lat co 13 *Χρ. Ι.* ℵ*G] *Ι. Χρ.* ACDKLP *pl* lat sa(1) ς; R: *om Χρ. 1739* 15 λαλει] (1 Tim. 6. 2) διδασκε A 3. 1 αρχαις] *add* και KLP *69 pl* lat sy ς | πειθαρχειν] *praem* και G: *add* και A 2 πραυτητα] σπουδην|τα ℵ* (*i.e.* σπουδην *pro* πραυτη|τα *archetypi?*)

ἐπιθυμίαις καὶ ἡδοναῖς ποικίλαις, ἐν κακίᾳ καὶ
2. 11 Pr. 8. 31 φθόνῳ διάγοντες, στυγητοί, μισοῦντες ἀλλήλους.
4 ὅτε δὲ ἡ χρηστότης καὶ ἡ φιλανθρωπία ἐπεφάνη τοῦ
Eph. 2. 8, 9 5 Σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ, οὐκ ἐξ ἔργων τῶν ἐν δικαιο-
2 Ti. 1. 9 σύνῃ ἃ ἐποιήσαμεν ἡμεῖς ἀλλὰ κατὰ τὸ αὐτοῦ
Jn. 3. 5 Eph. 5. 26 ἔλεος ἔσωσεν ἡμᾶς διὰ λουτροῦ παλινγενεσίας καὶ
Jl. 2. 28 6 ἀνακαινώσεως Πνεύματος Ἁγίου, οὗ ἐξέχεεν ἐφ'
ἡμᾶς πλουσίως διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Σωτῆρος
Ro. 3. 24 7 ἡμῶν, ἵνα δικαιωθέντες τῇ ἐκείνου χάριτι κληρονό-
14 8 μοι γενηθῶμεν κατ' ἐλπίδα ζωῆς αἰωνίου. Πιστὸς
ὁ λόγος, καὶ περὶ τούτων βούλομαί σε διαβεβαιοῦ-
σθαι, ἵνα φροντίζωσιν καλῶν ἔργων προΐστασθαι
οἱ πεπιστευκότες Θεῷ. ταῦτά ἐστιν καλὰ καὶ
1 Ti. 4. 7 9 ὠφέλιμα τοῖς ἀνθρώποις· μωρὰς δὲ ζητήσεις καὶ
γενεαλογίας καὶ ἔριν καὶ μάχας νομικὰς περιΐ-
2 Jn. 10 Mt. 18. 15, 16 10 στασο· εἰσὶν γὰρ ἀνωφελεῖς καὶ μάταιοι. αἱρετικὸν
ἄνθρωπον μετὰ μίαν καὶ δευτέραν νουθεσίαν παραι-
1 Ti. 6. 4, 5 11 τοῦ, εἰδὼς ὅτι ἐξέστραπται ὁ τοιοῦτος καὶ ἁμαρ-
τάνει ὢν αὐτοκατάκριτος.
2 Ti. 4. 12 12 Ὅταν πέμψω Ἀρτεμᾶν πρὸς σὲ ἢ Τύχικον,
σπούδασον ἐλθεῖν πρός με εἰς Νικόπολιν· ἐκεῖ γὰρ
13 κέκρικα παραχειμάσαι. Ζηνᾶν τὸν νομικὸν καὶ
Ac. 18. 24 1 Co. 3. 5, 6 Ἀπολλῶν σπουδαίως πρόπεμψον, ἵνα μηδὲν αὐ-
2. 14 Eph. 4. 28, 29 14 τοῖς λείπῃ. μανθανέτωσαν δὲ καὶ οἱ ἡμέτεροι
καλῶν ἔργων προΐστασθαι εἰς τὰς ἀναγκαίας
Mt. 7. 19 χρείας, ἵνα μὴ ὦσιν ἄκαρποι.

---

5 *Πνευματος*] δια *Πν.* D*G Ambst 9 *γενεαλογιας*] (1 Tim. 6. 4) *λογομαχιας* G | *εριν* ℵ*(D°G°)] *ερεις* AI *pl* latt sy co ς; R 10 *και δευτ. νουθ.* ℵA *pl* ς; R] *νουθ. κ. δευτ.* (*δυο* D*) DΨ: *ν. ἢ δευτ.* G: *νουθ.* 1739 *m* Tert Cypr Ambst Aug

Ἀσπάζονταί σε οἱ μετ' ἐμοῦ πάντες. ἄσπασαι 15
τοὺς φιλοῦντας ἡμᾶς ἐν πίστει.
Ἡ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν.

ΠΡΟΣ ΦΙΛΗΜΟΝΑ

ΠΑΥΛΟΣ δέσμιος Χριστοῦ Ἰησοῦ καὶ Τιμόθεος Eph. 3. 1
ὁ ἀδελφὸς Φιλήμονι τῷ ἀγαπητῷ καὶ συνεργῷ
ἡμῶν | καὶ Ἀπφίᾳ τῇ ἀδελφῇ καὶ Ἀρχίππῳ τῷ 2 Col. 4. 17
συνστρατιώτῃ ἡμῶν καὶ τῇ κατ' οἶκόν σου ἐκ- 2 Ti. 2. 3
κλησίᾳ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ Πατρὸς 3 Ro. 1. 7
ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.
Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου πάντοτε μνείαν σου 4
ποιούμενος ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου, ἀκούων σου 5
τὴν ἀγάπην καὶ τὴν πίστιν ἣν ἔχεις πρὸς τὸν
Κύριον Ἰησοῦν καὶ εἰς πάντας τοὺς ἁγίους, ὅπως 6
ἡ κοινωνία τῆς πίστεώς σου ἐνεργὴς γένηται ἐν
ἐπιγνώσει παντὸς ἀγαθοῦ τοῦ ἐν ἡμῖν εἰς Χριστόν· Ph. 1. 9
χαρὰν γὰρ πολλὴν ἔσχον καὶ παράκλησιν ἐπὶ τῇ 7 2 Co. 7. 4

---

15 χαρις] *add* του Κυριου D vg^{pc}: *add* τ. Θεου G lat | υμων.] *add* αμην GH *pl* lat sy ς

Subscriptio: Προς Τιτον της Κρητων εκκλησιας πρωτον επισκοπον χειροτονηθεντα HKL *1908 al* ς: *add* εγραφη απο Νικοπολεως AP *pm* sy^{p} (*add* της Μακεδονιας HKL *1908 al* ς): per Arteman bo: per Zenam et Apollo sy$^{p(pt)}$

1 δεσμιος] δουλος *322 605*: αποστολος D* | αγαπητω] *add* αδελφω D* Ambst 2 αδελφη R] αγαπητη KL *pl* sy^{p} sa(2) ς: αδ. αγ. vg$^{s, cl}$ sy^{h} Ambst 4 (μου παντ. R] μου, παντοτε ς) 6 παντος] *add* εργου G *al* vg$^{s, cl}$ | του] *om* A vg^{w} | εν ημιν] *om c* vg^{pt} Pelag^{pt} | ημιν AD *al*; R^{m}] υμ- ℵGP *69 1739 pm* lat sy co ς; R^{t} 7 χαραν ℵADG *pm* latt co; R] χαριν KLP *al* ς

ἀγάπῃ σου, ὅτι τὰ σπλάγχνα τῶν ἁγίων ἀναπέ-
8 παυται διὰ σοῦ, ἀδελφέ. Διό, πολλὴν ἐν Χρι-
στῷ παρρησίαν ἔχων ἐπιτάσσειν σοι τὸ ἀνῆκον,
9 | διὰ τὴν ἀγάπην μᾶλλον παρακαλῶ, τοιοῦτος ὢν
ὡς Παῦλος πρεσβύτης, νυνὶ δὲ καὶ δέσμιος Χρι-
Col. 4. 9 10 στοῦ Ἰησοῦ, παρακαλῶ σε περὶ τοῦ ἐμοῦ τέκνου,
1 Co. 4. 15 Gal. 4. 19 11 ὃν ἐγέννησα ἐν τοῖς δεσμοῖς, Ὀνήσιμον, | τόν
ποτέ σοι ἄχρηστον νυνὶ δὲ καὶ σοὶ καὶ ἐμοὶ εὔ-
12 χρηστον, | ὃν ἀνέπεμψά σοι, αὐτόν, τοῦτ' ἔστιν
Ph. 2. 30 13 τὰ ἐμὰ σπλάγχνα· ὃν ἐγὼ ἐβουλόμην πρὸς ἐμαυτὸν
κατέχειν, ἵνα ὑπὲρ σοῦ μοι διακονῇ ἐν τοῖς δε-
14 σμοῖς τοῦ εὐαγγελίου, χωρὶς δὲ τῆς σῆς γνώμης
2 Co. 9. 7 1 P. 5. 2 οὐδὲν ἠθέλησα ποιῆσαι, ἵνα μὴ ὡς κατὰ ἀνάγκην
15 τὸ ἀγαθόν σου ᾖ ἀλλὰ κατὰ ἑκούσιον. τάχα γὰρ
διὰ τοῦτο ἐχωρίσθη πρὸς ὥραν, ἵνα αἰώνιον αὐτὸν
1 Ti. 6. 2 16 ἀπέχῃς, οὐκέτι ὡς δοῦλον ἀλλὰ ὑπὲρ δοῦλον,
ἀδελφὸν ἀγαπητόν, μάλιστα ἐμοί, πόσῳ δὲ μᾶλλον
17 σοὶ καὶ ἐν σαρκὶ καὶ ἐν Κυρίῳ. εἰ οὖν με ἔχεις
18 κοινωνόν, προσλαβοῦ αὐτὸν ὡς ἐμέ. εἰ δέ τι
Gal. 6. 11 2 Th. 3. 17 19 ἠδίκησέν σε ἢ ὀφείλει, τοῦτο ἐμοὶ ἐλλόγα· ἐγὼ
Παῦλος ἔγραψα τῇ ἐμῇ χειρί, ἐγὼ ἀποτίσω· ἵνα
μὴ λέγω σοι ὅτι καὶ σεαυτόν μοι προσοφείλεις.
20 ναί, ἀδελφέ, ἐγώ σου ὀναίμην ἐν Κυρίῳ· ἀνάπαυ-
σόν μου τὰ σπλάγχνα ἐν Χριστῷ.
21 Πεποιθὼς τῇ ὑπακοῇ σου ἔγραψά σοι, εἰδὼς
Ph. 1. 25; 2. 24 22 ὅτι καὶ ὑπὲρ ἃ λέγω ποιήσεις. ἅμα δὲ καὶ ἑτοί-

---

12 σοι, αυτ. (σοι αυτ., R) ℵA *33 pc*] σοι, συ δε αυτ. D* *g* vg^s, cl sy co : , συ δε αυτ. G° *pl* vg^w ς *et* σπλαγχνα ℵ*AG° *33* Or; R] *add* προσλαβου D *pl* lat sy co ς 18 ελλογα ℵ*ADG; R] -γει KL *pl* ς 19 προσοφειλεις] *add* εν Κυριω D* 20 Χριστω] Κυριω K *al* vg^cl, w ς

μαζέ μοι ξενίαν· ἐλπίζω γὰρ ὅτι διὰ τῶν προσευ-
χῶν ὑμῶν χαρισθήσομαι ὑμῖν.
Ἀσπάζεταί σε Ἐπαφρᾶς ὁ συναιχμάλωτός μου 23 Col. 1. 7; 4. 12
ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, | Μᾶρκος, Ἀρίσταρχος, Δημᾶς, 24 Col. 4. 10, 14
Λουκᾶς, οἱ συνεργοί μου.
Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ τοῦ 25
πνεύματος ὑμῶν.

---

25 *Κυριου* ℵ *33 1739 pc* syʰ arm; Rᵐ] *add* ημων AD *pl* lat syᵖ co ς; Rᵗ | *υμων.* AD* *33 326 pc* sa; Rᵐ] *add* αμην ℵ *pl* lat sy ς; Rᵗ

Subscriptio: Προς Φιλημονα (*add* και Απφιαν δεσποτας του Ονησιμου και προς Αρχιππον τον διακονον της εν Κολοσσαις εκκλησιας L *101* syʰ) εγραφη απο Ρωμης LP *al* ς: *add* δια Ονησιμου οικετου KL *al* syʰ ς: *add* Αλλα δη και μαρτυς Χριστου γεγενηται ο μακαριος Ονησιμος εν τη Ρωμαιων πολει επι Τερτουλλου τηνικαυτα την επαρχικην εξουσιαν διεποντος τη των σκελων κλασει την ψηφον υπομεινας του μαρτυριου *42* (*390*)

ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ

ΠΟΛΥΜΕΡΩΣ καὶ πολυτρόπως πάλαι ὁ Θεὸς
Ps. 2. 8 2 λαλήσας τοῖς πατράσιν ἐν τοῖς προφήταις | ἐπ'
Jn. 1. 3 / Col. 1. 16 ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν τούτων ἐλάλησεν ἡμῖν ἐν
Mt. 21. 38 Υἱῷ, ὃν ἔθηκεν κληρονόμον πάντων, δι' οὗ καὶ
Ps. 110. 1 3 ἐποίησεν τοὺς αἰῶνας· ὃς ὢν ἀπαύγασμα τῆς δόξης
2 Co. 4. 4 / Col. 1. 15 καὶ χαρακτὴρ τῆς ὑποστάσεως αὐτοῦ, φέρων τε
9. 14, 26 / Mk. 16. 19 τὰ πάντα τῷ ῥήματι τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, καθαρι-
σμὸν τῶν ἁμαρτιῶν ποιησάμενος ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ
Ph. 2. 9 4 τῆς Μεγαλωσύνης ἐν ὑψηλοῖς, τοσούτῳ κρείττων
γενόμενος τῶν ἀγγέλων ὅσῳ διαφορώτερον παρ'
5 αὐτοὺς κεκληρονόμηκεν ὄνομα. Τίνι γὰρ εἶπέν
ποτε τῶν ἀγγέλων,
Ps. 2. 7 / 5. 5 Υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε;
Ac. 13. 33 καὶ πάλιν,
2 S. 7. 14 Ἐγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς Πατέρα, καὶ αὐτὸς ἔσται μοι εἰς
Υἱόν;
Ro. 8. 29 6 ὅταν δὲ πάλιν εἰσαγάγῃ τὸν πρωτότοκον εἰς τὴν
οἰκουμένην, λέγει,
Dt. 32. 43 LXX Καὶ προσκυνησάτωσαν αὐτῷ πάντες ἄγγελοι Θεοῦ.
Ps. 97. 7 7 καὶ πρὸς μὲν τοὺς ἀγγέλους λέγει,
Ps. 104. 4 Ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα,
καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πυρὸς φλόγα·

---

1 πατρασιν] *add* ημων $\mathfrak{p}^{12,46c}$ *1836 pc* *t v* vg(3) sy^{p} co Cl Chr   2 και] *om* $\mathfrak{p}^{46}$ 3 φερων] φανερων B* | αυτου 2°] *om* $\mathfrak{p}^{46}$M *424*^{c} | καθαρισμον] *praem* δι αυτου $\mathfrak{p}^{46}$D* : *praem* δι εαυτου KL *1739 pm* ς   4 των] *om* $\mathfrak{p}^{46}$B Cl^{ro} 7 πνευματα] πνευμα D *326 pc* sa Or^{pt}

πρὸς δὲ τὸν Υἱόν, 8
'Ο θρόνος σου ὁ Θεὸς εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος, Ps. 45. 6, 7
καὶ ἡ ῥάβδος *τῆς* εὐθύτητος ῥάβδος τῆς βασιλείας
αὐτοῦ.
ἠγάπησας δικαιοσύνην καὶ ἐμίσησας ἀνομίαν· 9
διὰ τοῦτο ἔχρισέν σε, ὁ Θεός, ὁ Θεός σου ἔλαιον
ἀγαλλιάσεως παρὰ τοὺς μετόχους σου.
καί, 10
Σὺ κατ' ἀρχάς, Κύριε, τὴν γῆν ἐθεμελίωσας, Ps. 102. 25–27
καὶ ἔργα τῶν χειρῶν σού εἰσιν οἱ οὐρανοί·
αὐτοὶ ἀπολοῦνται, σὺ δὲ διαμένεις· 11
καὶ πάντες ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσονται,
καὶ ὡσεὶ περιβόλαιον ἑλίξεις αὐτούς, 12
ὡς ἱμάτιον καὶ ἀλλαγήσονται·
σὺ δὲ ὁ αὐτὸς εἶ καὶ τὰ ἔτη σου οὐκ ἐκλείψουσιν.
πρὸς τίνα δὲ τῶν ἀγγέλων εἴρηκέν ποτε, 13
Κάθου ἐκ δεξιῶν μου Ps. 110. 1
ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν
σου;
οὐχὶ πάντες εἰσὶν λειτουργικὰ πνεύματα εἰς δια- 14 Dn. 7. 10 Ps. 34. 7; 91. 11
κονίαν ἀποστελλόμενα διὰ τοὺς μέλλοντας κληρο-
νομεῖν σωτηρίαν; Διὰ τοῦτο δεῖ περισσοτέρως 2
προσέχειν ἡμᾶς τοῖς ἀκουσθεῖσιν, μήποτε παρα-
ρυῶμεν. εἰ γὰρ ὁ δι' ἀγγέλων λαληθεὶς λόγος 2 Ac. 7. 38, 53 Gal. 3. 19
ἐγένετο βέβαιος, καὶ πᾶσα παράβασις καὶ παρα-
κοὴ ἔλαβεν ἔνδικον μισθαποδοσίαν, πῶς ἡμεῖς 3 10. 29; 12. 25

---

8 (ο Θεος] , ο Θεος, ς R) | του αιωνος] *om* **B** *33 l* Tert | αυτου 𝔭[46]ℵB.; R[m]] σου *rell* ς; R[t] 9 ανομιαν] αδικιαν ℵA *33 al* | (σε, ο Θεος, ο Θ. σου] σε ο Θ., ο Θ. σου, ς R) 12 ελιξεις] αλλαξεις ℵ*D* lat arm | ως ιματιον 𝔭[46]ℵABD* *1739* arm; R] *om* KLP *pl l* vg sy co ς 14 διακονιαν] -ιας B sa **2.** 1 *vs. om* M *1739*

ἐκφευξόμεθα τηλικαύτης ἀμελήσαντες σωτηρίας;
ἥτις ἀρχὴν λαβοῦσα λαλεῖσθαι διὰ τοῦ Κυρίου,
4 ὑπὸ τῶν ἀκουσάντων εἰς ἡμᾶς ἐβεβαιώθη, | συνεπι-
Mk. 16. 20 1 Co. 12. 4, 11 μαρτυροῦντος τοῦ Θεοῦ σημείοις τε καὶ τέρασιν
καὶ ποικίλαις δυνάμεσιν καὶ Πνεύματος Ἁγίου
μερισμοῖς κατὰ τὴν αὐτοῦ θέλησιν.
5 Οὐ γὰρ ἀγγέλοις ὑπέταξεν τὴν οἰκουμένην τὴν
6 μέλλουσαν, περὶ ἧς λαλοῦμεν. διεμαρτύρατο δέ
πού τις λέγων,

Ps. 8. 4–6 Τί ἐστιν ἄνθρωπος ὅτι μιμνήσκῃ αὐτοῦ;
ἢ υἱὸς ἀνθρώπου ὅτι ἐπισκέπτῃ αὐτόν;
7 ἠλάττωσας αὐτὸν βραχύ τι παρ᾽ ἀγγέλους,
δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφάνωσας αὐτόν,
1 Co. 15. 27 8 πάντα ὑπέταξας ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ.

ἐν τῷ γὰρ ὑποτάξαι αὐτῷ τὰ πάντα οὐδὲν ἀφῆκεν
αὐτῷ ἀνυπότακτον. Νῦν δὲ οὔπω ὁρῶμεν αὐτῷ
Ph. 2. 8, 9 9 τὰ πάντα ὑποτεταγμένα· τὸν δὲ βραχύ τι παρ᾽ ἀγγέ-
λους ἠλαττωμένον βλέπομεν Ἰησοῦν διὰ τὸ πάθημα
τοῦ θανάτου δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφανωμένον, ὅπως
Ro. 11. 36 χάριτι Θεοῦ ὑπὲρ παντὸς γεύσηται θανάτου.
10 ἔπρεπεν γὰρ αὐτῷ, δι᾽ ὃν τὰ πάντα καὶ δι᾽ οὗ τὰ
πάντα, πολλοὺς υἱοὺς εἰς δόξαν ἀγαγόντα τὸν
ἀρχηγὸν τῆς σωτηρίας αὐτῶν διὰ παθημάτων
Mk. 3. 34, 35 Mt. 25. 40 Jn. 20. 17 11 τελειῶσαι. ὅ τε γὰρ ἁγιάζων καὶ οἱ ἁγιαζόμενοι

---

4 συνεπιμαρτ.] συνμαρτ. B | αυτου] του Θεου D^{*o}
6 *Τι*] *Τις* $\mathfrak{p}^{46}$C*P *al d* bo 7 αυτον 2° $\mathfrak{p}^{46}$BD^{c} *1908*
al; R^{m}] *add* (Ps. 8. 6) και κατεστησας αυτον επι τα εργα
των χειρων σου ℵAD* *69 1739 pm* lat sy co ς; R^{t} 8
αυτω 1°] *om* $\mathfrak{p}^{46}$B *d* vg(2) sy^{h*} arm bo(1) 9 χαριτι
Θεου] χωρις Θεου M *424^{c} 1739* Or^{pt} Eus Theod^{mops},
codd *apud* Hier, Ambr

ἐξ ἑνὸς πάντες· δι' ἣν αἰτίαν οὐκ ἐπαισχύνεται
ἀδελφοὺς αὐτοὺς καλεῖν, λέγων, 12
'Απαγγελῶ τὸ ὄνομά σου τοῖς ἀδελφοῖς μου, Ps. 22. 22
ἐν μέσῳ ἐκκλησίας ὑμνήσω σε·
καὶ πάλιν, 13
'Εγὼ ἔσομαι πεποιθὼς ἐπ' αὐτῷ· Is. 8. 17
καὶ πάλιν, 2 S. 22. 3
'Ιδοὺ ἐγὼ καὶ τὰ παιδία ἅ μοι ἔδωκεν ὁ Θεός. Is. 8. 18
'Επεὶ οὖν τὰ παιδία *κεκοινώνηκεν αἵματος καὶ* 14
σαρκός, καὶ αὐτὸς παραπλησίως μετέσχεν τῶν
αὐτῶν, ἵνα διὰ τοῦ θανάτου καταργήσῃ τὸν τὸ 17, 2 Ti. 1. 10
κράτος ἔχοντα τοῦ θανάτου, τοῦτ' ἔστιν τὸν διά- Jn. 12. 31
βολον, | καὶ ἀπαλλάξῃ τούτους, ὅσοι φόβῳ θανά- 15 Rev. 12. 10, 1 Co. 15. 56
του διὰ παντὸς τοῦ ζῆν ἔνοχοι ἦσαν δουλείας. οὐ 16 Is. 41. 8 s
γὰρ δήπου ἀγγέλων ἐπιλαμβάνεται, ἀλλὰ σπέρ-
ματος Αβρααμ ἐπιλαμβάνεται. *ὅθεν ὤφειλεν κατὰ* 17
πάντα τοῖς ἀδελφοῖς *ὁμοιωθῆναι, ἵνα ἐλεήμων* Ps. 22. 22, Ph. 2. 7
γένηται καὶ πιστὸς ἀρχιερεὺς τὰ πρὸς τὸν Θεόν,
εἰς τὸ ἱλάσκεσθαι τὰς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ. ἐν 18
ᾧ γὰρ πέπονθεν αὐτὸς πειρασθείς, δύναται τοῖς 4. 15
πειραζομένοις βοηθῆσαι.
῞Οθεν, ἀδελφοὶ ἅγιοι, κλήσεως ἐπουρανίου **3** 4. 14
μέτοχοι, κατανοήσατε τὸν Ἀπόστολον καὶ Ἀρχιε-
ρέα τῆς ὁμολογίας ἡμῶν 'Ιησοῦν, πιστὸν *ὄντα* 2 Nu. 12. 7
τῷ ποιήσαντι αὐτόν, ὡς καὶ Μωϋσῆς ἐν [ὅλῳ] τῷ οἴκῳ
αὐτοῦ. *πλείονος γὰρ οὗτος δόξης παρὰ Μωϋσῆν* 3
ἠξίωται καθ' ὅσον πλείονα τιμὴν ἔχει τοῦ οἴκου ὁ
κατασκευάσας αὐτόν. πᾶς γὰρ οἶκος κατασκευά- 4

---

14 *αυτων*] *add παθηματων* D* sy[pal] Eus[pt]   3. 2 *ολω*] *om* 𝔭[13,46vid]B co Ambr   3 *ουτος δοξης* 𝔭[46]ℵABD *pc*; R] *trsp δοξ. ουτ.* 𝔭[13]M *33 pl* lat ς

ζεται ὑπό τινος, ὁ δὲ πάντα κατασκευάσας Θεός.
Nu. 12. 7 5 καὶ Μωϋσῆς μὲν πιστὸς ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ὡς θερά-
6 πων εἰς μαρτύριον τῶν λαληθησομένων, Χριστὸς δὲ
Eph. 2. 19 Col. 1. 23 ὡς υἱὸς ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ· οὗ οἶκός ἐσμεν ἡμεῖς,
ἐὰν τὴν παρρησίαν καὶ τὸ καύχημα τῆς ἐλπίδος
7 [μέχρι τέλους βεβαίαν] κατάσχωμεν. Διό,
καθὼς λέγει τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον,
Ps. 95. 7–11 Σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε,
Ex. 17. 7 Nu. 20. 2–5 8 μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν ὡς ἐν τῷ παρα-
πικρασμῷ
κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ πειρασμοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ,
9 οὗ ἐπείρασαν οἱ πατέρες ὑμῶν ἐν δοκιμασίᾳ
10 καὶ εἶδον τὰ ἔργα μου | τεσσεράκοντα ἔτη.
διὸ προσώχθισα τῇ γενεᾷ ταύτῃ
καὶ εἶπον, Ἀεὶ πλανῶνται τῇ καρδίᾳ·
αὐτοὶ δὲ οὐκ ἔγνωσαν τὰς ὁδούς μου,
11 ὡς ὤμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου,
Nu. 14. 21–23 Εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου.
12 βλέπετε, ἀδελφοί, μήποτε ἔσται ἔν τινι ὑμῶν
καρδία πονηρὰ ἀπιστίας ἐν τῷ ἀποστῆναι ἀπὸ
1 Th. 5. 11 13 Θεοῦ ζῶντος, ἀλλὰ παρακαλεῖτε ἑαυτοὺς καθ᾽
ἑκάστην ἡμέραν, ἄχρις οὗ τό Σήμερον καλεῖται,
ἵνα μὴ σκληρυνθῇ τις ἐξ ὑμῶν ἀπάτῃ τῆς ἁμαρ-
6. 11 11. 1 14 τίας· μέτοχοι γὰρ τοῦ Χριστοῦ γεγόναμεν, ἐάνπερ

---

6 οὗ 𝔭[13]ℵABI *pl* ς; R] ος 𝔭[46]D*M *1739 pc* lat co | εαν 𝔭[13]ℵBD*M *1739 pc*; R] εανπερ 𝔭[46]AI[vid] *pl* ς | μεχρι τελ. βεβαιαν] *om* 𝔭[13,46]B (*1022*) sa eth Lcf Ambr 9 ου] οπου D* | επειρασαν] *add* με MP *1739 pl* lat sy bo ς | εν δοκιμασια] , εδοκιμασαν lat sy[p]: εδ. με KL *pl* ς 10 ταυτη] (LXX) εκεινη C *pl* sy bo ς | πλανωνται] *add* εν 𝔭[13] *d* co | καρδια· αυτοι δε] καρδια αυτων, διο (διοτι Apollin) 𝔭[13] Apollin 13 παρακαλειτε] -εσατε 𝔭[13] | καλειται] καλειτε A *al*

τὴν ἀρχὴν τῆς ὑποστάσεως μέχρι τέλους βεβαίαν
κατάσχωμεν. ἐν τῷ λέγεσθαι, 15 7
Σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, Ps. 95. 8
μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν ὡς ἐν τῷ παρα-
πικρασμῷ.
τίνες γὰρ ἀκούσαντες παρεπίκραναν; ἀλλ' οὐ πάντες 16 Ex. 17. 1 ss
οἱ ἐξελθόντες ἐξ Αἰγύπτου διὰ Μωϋσέως; τίσιν 17 Nu. 14. 29
δὲ προσώχθισεν τεσσεράκοντα ἔτη; οὐχὶ τοῖς ἁμαρτή- 1 Co. 10. 10
σασιν, ὧν τὰ κῶλα ἔπεσεν ἐν τῇ ἐρήμῳ; τίσιν δὲ 18 Nu. 14. 22 s
ὤμοσεν μὴ εἰσελεύσεσθαι εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ εἰ 11
μὴ τοῖς ἀπειθήσασιν; καὶ βλέπομεν ὅτι οὐκ ἠδυνή- 19
θησαν εἰσελθεῖν δι' ἀπιστίαν. Φοβηθῶμεν οὖν 4 Ps. 95. 11
μήποτε καταλειπομένης ἐπαγγελίας εἰσελθεῖν εἰς
τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ δοκῇ τις ἐξ ὑμῶν ὑστερη-
κέναι. καὶ γάρ ἐσμεν εὐηγγελισμένοι καθάπερ 2
κἀκεῖνοι· ἀλλ' οὐκ ὠφέλησεν ὁ λόγος τῆς ἀκοῆς
ἐκείνους μὴ συνκεκερασμένος τῇ πίστει τοῖς ἀκού-
σασιν. Εἰσερχόμεθα γὰρ εἰς τὴν κατάπαυσιν οἱ πι- 3
στεύσαντες, καθὼς εἴρηκεν,
Ὡς ὤμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου, 3. 11
Εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου, Ps. 95. 11

---

14 *υποστασεως*] *add αυτου* A *1912 pc* vg: *πιστεως 424*^{c} 14, 15 (*κατασχωμεν. εν* p^{46} *al*] *κατασχωμεν εν* p^{13}) 16 (*τίνες . . . παρεπικρ.;*] *τινὲς . . . παρεπ.,* LMP *al* lat sy^{h} *et Μωυσεως;*] .) 17 *αμαρτησασιν*] (18) *απειθησασιν* A *1908* 18 *απειθησασιν*] *απιστησασιν* p^{46} lat 4. 2 *συνκεκερασμενος* (*-κεκραμ- pc* ς) ℵ *d* vg$^{s, cl}$ sy^{p} sa(2) Lcf ; R^{m}] *-κεκε ρασμενους* (*-κεκραμενους* P *pm*) p^{13,46} ABD*^{o} *69 al v* vg^{w} sy^{h} sa(3); R^{t} | *τοις ακουσασιν*] *των ακουσαντων* D* *104 pc* sy^{hmg}: *τοις ακουσθεισιν 1912* Theod^{mopsu} 3 *Εισερχομεθα*] *-χωμ-* A *69* pc* vg | *γαρ* p^{13,46}BD *pm* lat sy^{h} ς; R^{t}] *ουν* ℵA *1739 al*; R^{m}: *δε* sy^{p} | *την 1°*] *om* p^{13,46}BD | *εισελευσονται*] *ελευσ-* p^{13}

καίτοι τῶν ἔργων ἀπὸ καταβολῆς κόσμου γενηθέν-
4 των. εἴρηκεν γάρ που περὶ τῆς ἑβδόμης οὕτως,
Gn. 2. 2 Καὶ κατέπαυσεν ὁ Θεὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἀπὸ
5 πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ· καὶ ἐν τούτῳ πάλιν,
Ps. 95. 11 6 Εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου. ἐπεὶ οὖν
ἀπολείπεται τινὰς εἰσελθεῖν εἰς αὐτήν, καὶ οἱ πρό-
τερον εὐαγγελισθέντες οὐκ εἰσῆλθον δι' ἀπείθειαν,
3. 7 7 | πάλιν τινὰ ὁρίζει ἡμέραν, Σήμερον, ἐν Δαυειδ
λέγων μετὰ τοσοῦτον χρόνον, καθὼς προείρηται,
Ps. 95. 7, 8 Σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε,
μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν.
Dt. 31. 7 8 εἰ γὰρ αὐτοὺς Ἰησοῦς κατέπαυσεν, οὐκ ἂν περὶ
Jos. 22. 4 9 ἄλλης ἐλάλει μετὰ ταῦτα ἡμέρας. ἄρα ἀπολεί-
Rev. 14. 13 10 πεται σαββατισμὸς τῷ λαῷ τοῦ Θεοῦ. ὁ γὰρ
εἰσελθὼν εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ καὶ αὐτὸς κατέ-
Gn. 2. 2 παυσεν ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ, ὥσπερ ἀπὸ τῶν ἰδίων
Ps. 95. 11 11 ὁ Θεός. Σπουδάσωμεν οὖν εἰσελθεῖν εἰς ἐκείνην
τὴν κατάπαυσιν, ἵνα μὴ ἐν τῷ αὐτῷ τις ὑποδεί-
Jer. 23. 29 12 γματι πέσῃ τῆς ἀπειθείας. Ζῶν γὰρ ὁ λόγος τοῦ
Θεοῦ καὶ ἐνεργὴς καὶ τομώτερος ὑπὲρ πᾶσαν
Is. 49. 2 μάχαιραν δίστομον καὶ διϊκνούμενος ἄχρι μερι-
Eph. 6. 17 σμοῦ ψυχῆς καὶ πνεύματος, ἁρμῶν τε καὶ μυελῶν,
Jn. 12. 48 Rev. 19. 15 καὶ κριτικὸς ἐνθυμήσεων καὶ ἐννοιῶν καρδίας·
13 καὶ οὐκ ἔστιν κτίσις ἀφανὴς ἐνώπιον αὐτοῦ, πάντα
δὲ γυμνὰ καὶ τετραχηλισμένα τοῖς ὀφθαλμοῖς
αὐτοῦ, πρὸς ὃν ἡμῖν ὁ λόγος.

---

4 γαρ] *om* $\mathfrak{p}^{13}$ *460*[lat] *dem* 5 ει] ἤ I *33*: *om* $\mathfrak{p}^{13}$D*o *81 1739 pc* 6 απειθειαν ABD *pl* sy ς; R] απιστιαν $\mathfrak{p}^{46}$ ℵ* lat co arm 7 προειρηται $\mathfrak{p}^{13,46}$ℵAD* *al* latt; R] ειρ- KL *pm* ς: προειρηκεν B *1739 pc* 11 απειθειας] απιστιας $\mathfrak{p}^{46}$ *1611 2005* lat sa 12 ενεργης] εναργης B Hier[pt] | πνευματος] (Mt. 10. 28) σωματος *547 pc*

Ἔχοντες οὖν ἀρχιερέα μέγαν διεληλυθότα τοὺς 14 3. 1; 6. 20; 7. 26; 8. 1; 9. 11
οὐρανούς, Ἰησοῦν τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, κρατῶμεν
τῆς ὁμολογίας. οὐ γὰρ ἔχομεν ἀρχιερέα μὴ δυνά- 15 2. 17
μενον συνπαθῆσαι ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν, πεπει-
ρασμένον δὲ κατὰ πάντα καθ' ὁμοιότητα χωρὶς
ἁμαρτίας. προσερχώμεθα οὖν μετὰ παρρησίας 16 1 Jn. 3. 21 Ro. 3. 25
τῷ θρόνῳ τῆς χάριτος, ἵνα λάβωμεν ἔλεος καὶ
χάριν εὕρωμεν εἰς εὔκαιρον βοήθειαν.

Πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς ἐξ ἀνθρώπων λαμβανό- 5
μενος ὑπὲρ ἀνθρώπων καθίσταται τὰ πρὸς τὸν
Θεόν, ἵνα προσφέρῃ δῶρά τε καὶ θυσίας ὑπὲρ
ἁμαρτιῶν, μετριοπαθεῖν δυνάμενος τοῖς ἀγνοοῦσιν 2 4. 15
καὶ πλανωμένοις, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς περίκειται ἀσθέ-
νειαν, | καὶ δι' αὐτὴν ὀφείλει, καθὼς περὶ τοῦ 3 Lv. 9. 7; 16. 6
λαοῦ, οὕτως καὶ περὶ ἑαυτοῦ προσφέρειν περὶ
ἁμαρτιῶν. καὶ οὐχ ἑαυτῷ τις λαμβάνει τὴν τιμήν, 4 Ex. 28. 1
ἀλλὰ καλούμενος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, καθώσπερ καὶ
Ααρων. Οὕτως καὶ ὁ Χριστὸς οὐχ ἑαυτὸν ἐδό- 5
ξασεν γενηθῆναι ἀρχιερέα, ἀλλ' ὁ λαλήσας πρὸς
αὐτόν,

Υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε· Ps. 2. 7 1. 5
καθὼς καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει, 6 Ac. 13. 33

Σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδεκ. c. 7 Ps. 110. 4
ὃς ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς σαρκὸς αὐτοῦ δεήσεις τε 7 Mt. 26. 39–46
καὶ ἱκετηρίας πρὸς τὸν δυνάμενον σώζειν αὐτὸν
ἐκ θανάτου μετὰ κραυγῆς ἰσχυρᾶς καὶ δακρύων
προσενέγκας καὶ εἰσακουσθεὶς ἀπὸ τῆς εὐλαβείας,
| καίπερ ὢν Υἱός, ἔμαθεν ἀφ' ὧν ἔπαθεν τὴν ὑπα- 8 Ph. 2. 8

---

16 *ευρωμεν*] *om* B **5.** 1 *τε*] *om* 𝔭[46]BD[c] 3 *δι αυτην*] δια *ταυτην* KL *pm* ς: δια ταυτα *467* lat 4 *καθ. και Ααρων*] *om* 𝔭[13vid]

Is. 45. 17 Jn. 17. 1, 5 9 κοήν, καὶ τελειωθεὶς ἐγένετο πᾶσιν τοῖς ὑπακούου-
10 σιν αὐτῷ αἴτιος σωτηρίας αἰωνίου, προσαγορευθεὶς
Ps. 110. 4 ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἀρχιερεὺς κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδεκ.
11 Περὶ οὗ πολὺς ἡμῖν ὁ λόγος καὶ δυσερμήνευτος
12 λέγειν, ἐπεὶ νωθροὶ γεγόνατε ταῖς ἀκοαῖς. καὶ
1 Co. 3. 1–3 1 P. 2. 2 γὰρ ὀφείλοντες εἶναι διδάσκαλοι διὰ τὸν χρόνον,
πάλιν χρείαν ἔχετε τοῦ διδάσκειν ὑμᾶς τινα τὰ
στοιχεῖα τῆς ἀρχῆς τῶν λογίων τοῦ Θεοῦ, καὶ
γεγόνατε χρείαν ἔχοντες γάλακτος, οὐ στερεᾶς
Eph. 4. 14 13 τροφῆς. πᾶς γὰρ ὁ μετέχων γάλακτος ἄπειρος
14 λόγου δικαιοσύνης, νήπιος γάρ ἐστιν· τελείων δέ
ἐστιν ἡ στερεὰ τροφή, τῶν διὰ τὴν ἕξιν τὰ αἰσθη-
Ph. 1. 10 Ro. 16. 19 τήρια γεγυμνασμένα ἐχόντων πρὸς διάκρισιν καλοῦ
Gn. 2. 17 **6** τε καὶ κακοῦ. Διὸ ἀφέντες τὸν τῆς ἀρχῆς τοῦ
Χριστοῦ λόγον ἐπὶ τὴν τελειότητα φερώμεθα, μὴ
9. 14 πάλιν θεμέλιον καταβαλλόμενοι μετανοίας ἀπὸ
2 νεκρῶν ἔργων, καὶ πίστεως ἐπὶ Θεόν, | βαπτισμῶν
διδαχήν, ἐπιθέσεώς τε χειρῶν, ἀναστάσεως νε-
3 κρῶν, καὶ κρίματος αἰωνίου. καὶ τοῦτο ποιήσο-
4 μεν, ἐάνπερ ἐπιτρέπῃ ὁ Θεός. Ἀδύνατον γὰρ τοὺς
10. 26, 27 Mt. 12. 31 ἅπαξ φωτισθέντας γευσαμένους τε τῆς δωρεᾶς
1 Jn. 5. 16 τῆς ἐπουρανίου καὶ μετόχους γενηθέντας Πνεύ-
1 P. 2. 3 5 ματος Ἁγίου | καὶ καλὸν γευσαμένους Θεοῦ ῥῆμα
6 δυνάμεις τε μέλλοντος αἰῶνος, καὶ παραπεσόντας,

---

11 ο] *om* $\mathfrak{p}^{46*}$D*P 12 διδασκειν υμας] διδασκεσθαι *1912*: -σθαι υμ. *462* lat sy^{hmg} | τινα (= τινὰ *1834*; R^{t}: , τίνα B^{c}D^{c}L *pm* lat co ς; R^{m})] *om* *424*^{c} *1739* | ου $\mathfrak{p}^{46}$א* *33 1739 pc* lat] και ου AB*D *pl* sy ς; R 13 γαρ 2°] *add* ακμην D* Or^{pt} 6. 2 διδαχην $\mathfrak{p}^{46}$B *d* (*c*); R^{m}] -χης *rell* ς; R^{t} | αναστασεως BD*^{o} *33 pc*] *add* τε $\mathfrak{p}^{46}$אAI *pm* lat sy ς; R 3 ποιησομεν $\mathfrak{p}^{46}$אBIKL *69 pm* lat ς; R] -σωμεν AD^{o} *al* 4 (φωτισθεντας], ς R)

πάλιν ἀνακαινίζειν εἰς μετάνοιαν, ἀνασταυροῦντας
ἑαυτοῖς τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ καὶ παραδειγματίζον-
τας. γῆ γὰρ ἡ πιοῦσα τὸν ἐπ' αὐτῆς ἐρχόμενον 7
πολλάκις ὑετὸν καὶ τίκτουσα βοτάνην εὔθετον Gn. 1. 11 s
ἐκείνοις δι' οὓς καὶ γεωργεῖται, μεταλαμβάνει
εὐλογίας ἀπὸ τοῦ Θεοῦ· **ἐκφέρουσα** δὲ **ἀκάνθας καὶ** 8 Gn. 3. 17 s
τριβόλους ἀδόκιμος καὶ κατάρας ἐγγύς, ἧς τὸ τέλος
εἰς καῦσιν. Πεπείσμεθα δὲ περὶ ὑμῶν, ἀγα- 9
πητοί, τὰ κρείσσονα καὶ ἐχόμενα σωτηρίας, εἰ
καὶ οὕτως λαλοῦμεν. οὐ γὰρ ἄδικος ὁ Θεὸς ἐπι- 10
λαθέσθαι τοῦ ἔργου ὑμῶν καὶ τῆς ἀγάπης ἧς 10. 32–34
ἐνεδείξασθε εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, διακονήσαντες
τοῖς ἁγίοις καὶ διακονοῦντες. ἐπιθυμοῦμεν δὲ 11
ἕκαστον ὑμῶν τὴν αὐτὴν ἐνδείκνυσθαι σπουδὴν
πρὸς τὴν πληροφορίαν τῆς ἐλπίδος ἄχρι τέλους, 3. 14
| ἵνα μὴ νωθροὶ γένησθε, μιμηταὶ δὲ τῶν διὰ πί- 12 Ph. 1. 6
στεως καὶ μακροθυμίας κληρονομούντων τὰς ἐπ-
αγγελίας. Τῷ γὰρ Αβρααμ ἐπαγγειλάμενος 13
ὁ Θεός, ἐπεὶ κατ' οὐδενὸς εἶχεν μείζονος ὀμόσαι, Gn. 22. 16,
ὤμοσεν καθ' ἑαυτοῦ, | λέγων, **Εἰ μὴν εὐλογῶν εὐλο-** 14 17
γήσω σε καὶ πληθύνων πληθυνῶ σε· καὶ οὕτως μα- 15
κροθυμήσας ἐπέτυχεν τῆς ἐπαγγελίας. ἄνθρωποι 16 Ex. 22. 10
γὰρ κατὰ τοῦ μείζονος ὀμνύουσιν, καὶ πάσης
αὐτοῖς ἀντιλογίας πέρας εἰς βεβαίωσιν ὁ ὅρκος·
ἐν ᾧ περισσότερον βουλόμενος ὁ Θεὸς ἐπιδεῖξαι 17
τοῖς κληρονόμοις τῆς ἐπαγγελίας τὸ ἀμετάθετον

---

9 αγαπητοι] αδελφοι ℵ*Ψ *1 pc* sy : αγ. αδ. *257* : αδ. αγ. *r* 10 και 1°] *add* (1 Thess. 1. 3) του κοπου KL *pm* ς | ης] ἣν 𝔭[46]B[c] *1739 2005* 11 δε] *om* 𝔭[46] vg(1) | ελπιδος] πιστεως I *1867* vg(1) : πιστ. της ελπ *33* 14 Ει μην 𝔭[46]ℵABD* *al*; R] Ἠ μην *1739 pm* ς : Ει μη C latt 17 περισσοτερον] -ερως B

Nu. 23. 19 1 S. 15. 29 18 τῆς βουλῆς αὐτοῦ ἐμεσίτευσεν ὅρκῳ, ἵνα διὰ δύο
πραγμάτων ἀμεταθέτων, ἐν οἷς ἀδύνατον ψεύσα-
σθαι Θεόν, ἰσχυρὰν παράκλησιν ἔχωμεν οἱ κατα-
19 φυγόντες κρατῆσαι τῆς προκειμένης ἐλπίδος· ἣν
Lv. 16. 2, 12 ὡς ἄγκυραν ἔχομεν τῆς ψυχῆς ἀσφαλῆ τε καὶ
βεβαίαν καὶ εἰσερχομένην εἰς τὸ ἐσώτερον τοῦ κατα-
20 πετάσματος, ὅπου πρόδρομος ὑπὲρ ἡμῶν εἰσῆλθεν
5. 6 Ps. 110. 4 Ἰησοῦς, κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδεκ ἀρχιερεὺς γενό-
μενος εἰς τὸν αἰῶνα.
Gn. 14. 17–20 **7** Οὗτος γὰρ ὁ Μελχισεδεκ, βασιλεὺς Σαλημ, ἱερεὺς
τοῦ Θεοῦ τοῦ Ὑψίστου, ὁ συναντήσας Αβρααμ ὑπο-
στρέφοντι ἀπὸ τῆς κοπῆς τῶν βασιλέων καὶ εὐλογήσας
2 αὐτόν, ᾧ καὶ δεκάτην ἀπὸ πάντων ἐμέρισεν Αβρααμ,
πρῶτον μὲν ἑρμηνευόμενος βασιλεὺς δικαιοσύνης,
ἔπειτα δὲ καὶ βασιλεὺς Σαλημ, ὅ ἐστιν βασιλεὺς
3 εἰρήνης, | ἀπάτωρ, ἀμήτωρ, ἀγενεαλόγητος, μήτε
ἀρχὴν ἡμερῶν μήτε ζωῆς τέλος ἔχων, ἀφωμοιω-
Ps. 110. 4 μένος δὲ τῷ Υἱῷ τοῦ Θεοῦ, μένει ἱερεὺς εἰς τὸ
4 διηνεκές. Θεωρεῖτε δὲ πηλίκος οὗτος, ᾧ
δεκάτην Αβρααμ ἔδωκεν ἐκ τῶν ἀκροθινίων ὁ
Nu. 18. 21 5 πατριάρχης. καὶ οἱ μὲν ἐκ τῶν υἱῶν Λευει τὴν
ἱερατείαν λαμβάνοντες ἐντολὴν ἔχουσιν ἀποδεκα-
τοῖν τὸν λαὸν κατὰ τὸν νόμον, τοῦτ᾽ ἔστιν τοὺς
ἀδελφοὺς αὐτῶν, καίπερ ἐξεληλυθότας ἐκ τῆς

---

18 *Θεον* BD *pl* ς; R] *τον Θ.* $\mathfrak{p}^{46}$ℵ*A *1739 pc* 19 *εχομεν*] *εχωμεν* D° *pc* 7. 1 *ο συναντ.* $\mathfrak{p}^{46}$C* *pl* ς; R] *ος συναντ.* ℵABDIK *pc* | *βασιλεων*] *add* οτι εδιωξεν τους αλλοφυλους και εξειλατο Λωτ μετα πασης αιχμαλωσιας 456 460 | *αυτον*] *add* και Αβρααμ ευλογηθεις υπ αυτου D* *pc* 2 *παντων*] *παντος* B : *παντος αυτω* $\mathfrak{p}^{46}$ | *Αβρααμ*] *om* D*° : eum *d* | *δε και*] *om* $\mathfrak{p}^{46}$ *d* sa(1) bo Vigil Ambst 4 *ω* $\mathfrak{p}^{46}$BD* *1739 pc c r* sy^{p}; R] *add* και ℵA *pl* lat sy^{h} ς

ὀσφύος Αβρααμ· ὁ δὲ μὴ γενεαλογούμενος ἐξ 6
αὐτῶν δεδεκάτωκεν Αβρααμ, καὶ τὸν ἔχοντα τὰς
ἐπαγγελίας εὐλόγηκεν. χωρὶς δὲ πάσης ἀντιλογίας 7
τὸ ἔλαττον ὑπὸ τοῦ κρείττονος εὐλογεῖται. καὶ 8
ὧδε μὲν δεκάτας ἀποθνήσκοντες ἄνθρωποι λαμ-
βάνουσιν, ἐκεῖ δὲ μαρτυρούμενος ὅτι ζῇ. καὶ ὡς 9
ἔπος εἰπεῖν, δι' Αβρααμ καὶ Λευεὶς ὁ δεκάτας
λαμβάνων δεδεκάτωται· ἔτι γὰρ ἐν τῇ ὀσφύϊ τοῦ 10
πατρὸς ἦν ὅτε συνήντησεν αὐτῷ Μελχισεδεκ. Εἰ μὲν 11
οὖν τελείωσις διὰ τῆς Λευιτικῆς ἱερωσύνης ἦν, 18, 19
ὁ λαὸς γὰρ ἐπ' αὐτῆς νενομοθέτηται, τίς ἔτι χρεία
κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδεκ ἕτερον ἀνίστασθαι Ps. 110. 4
ἱερέα καὶ οὐ κατὰ τὴν τάξιν Ααρων λέγεσθαι; μετα- 12
τιθεμένης γὰρ τῆς ἱερωσύνης ἐξ ἀνάγκης καὶ
νόμου μετάθεσις γίνεται. ἐφ' ὃν γὰρ λέγεται 13
ταῦτα, φυλῆς ἑτέρας μετέσχηκεν, ἀφ' ἧς οὐδεὶς
προσέσχηκεν τῷ θυσιαστηρίῳ· πρόδηλον γὰρ ὅτι 14 Gn. 49. 10
ἐξ Ἰούδα ἀνατέταλκεν ὁ Κύριος ἡμῶν, εἰς ἣν φυ- Is. 11. 1
λὴν περὶ ἱερέων οὐδὲν Μωϋσῆς ἐλάλησεν. Καὶ 15
περισσότερον ἔτι κατάδηλόν ἐστιν, εἰ κατὰ τὴν Ps. 110. 4
ὁμοιότητα Μελχισεδεκ ἀνίσταται ἱερεὺς ἕτερος, ὃς 16
οὐ κατὰ νόμον ἐντολῆς σαρκίνης γέγονεν ἀλλὰ
κατὰ δύναμιν ζωῆς ἀκαταλύτου. μαρτυρεῖται γὰρ 17 5. 6
ὅτι Σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχι- Ps. 110. 4
σεδεκ. ἀθέτησις μὲν γὰρ γίνεται προαγούσης 18
ἐντολῆς διὰ τὸ αὐτῆς ἀσθενὲς καὶ ἀνωφελές,
| οὐδὲν γὰρ ἐτελείωσεν ὁ νόμος, ἐπεισαγωγὴ δὲ 19 9. 9

---

9 *Λευεις* (*-ις* A *1739*) BI] *Λευει* (*-ι* KLP *pl* ς; R) ℵ*D*
11 *γαρ*] *om* 𝔭46 *2298* vg(1) 13 *μετεσχηκεν*] *-εσχεν* 𝔭46 |
προσεσχηκεν ℵBD *pm* ς; R] *-εσχεν* 𝔭46A *33 1739 pc*:
μετεσχεν (*-σχηκεν pc*) P *1912 pc* 14 *ημων*] *add Ιησους*
33 pc 17 *Συ*] *add ει* 𝔭46KP *pm* latt 18 *μεν*] *om* 𝔭46 *r*

20 κρείττονος ἐλπίδος, δι' ἧς ἐγγίζομεν τῷ Θεῷ. καὶ
καθ' ὅσον οὐ χωρὶς ὁρκωμοσίας,—οἱ μὲν γὰρ
21 χωρὶς ὁρκωμοσίας εἰσὶν ἱερεῖς γεγονότες, ὁ δὲ
μετὰ ὁρκωμοσίας διὰ τοῦ λέγοντος πρὸς αὐτόν,
Ps. 110. 4 Ὤμοσεν Κύριος, καὶ οὐ μεταμεληθήσεται, Σὺ ἱερεὺς εἰς
8. 6; 12. 24 22 τὸν αἰῶνα·—κατὰ τοσοῦτο καὶ κρείττονος διαθή-
23 κης γέγονεν ἔγγυος Ἰησοῦς. καὶ οἱ μὲν πλείονές
εἰσιν γεγονότες ἱερεῖς διὰ τὸ θανάτῳ κωλύεσθαι
Ps. 110. 4 24 παραμένειν· ὁ δὲ διὰ τὸ μένειν αὐτὸν εἰς τὸν αἰῶνα
25 ἀπαράβατον ἔχει τὴν ἱερωσύνην· ὅθεν καὶ σώζειν
Ro. 8. 34; 1 Jn. 2. 1 εἰς τὸ παντελὲς δύναται τοὺς προσερχομένους δι'
αὐτοῦ τῷ Θεῷ, πάντοτε ζῶν εἰς τὸ ἐντυγχάνειν
26 ὑπὲρ αὐτῶν. τοιοῦτος γὰρ ἡμῖν καὶ ἔπρεπεν
4. 14 ἀρχιερεύς, ὅσιος, ἄκακος, ἀμίαντος, κεχωρισμένος
ἀπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν, καὶ ὑψηλότερος τῶν οὐρα-
27 νῶν γενόμενος· ὃς οὐκ ἔχει καθ' ἡμέραν ἀνάγκην,
Lv. 16. 6, 15 ὥσπερ οἱ ἀρχιερεῖς, πρότερον ὑπὲρ τῶν ἰδίων
ἁμαρτιῶν θυσίας ἀναφέρειν, ἔπειτα τῶν τοῦ λαοῦ·
τοῦτο γὰρ ἐποίησεν ἐφάπαξ ἑαυτὸν ἀνενέγκας.
28 ὁ νόμος γὰρ ἀνθρώπους καθίστησιν ἀρχιερεῖς
Ps. 2. 7; 110. 4; 5. 1, 2 ἔχοντας ἀσθένειαν, ὁ λόγος δὲ τῆς ὁρκωμοσίας τῆς
μετὰ τὸν νόμον Υἱὸν εἰς τὸν αἰῶνα τετελειωμένον.
8 Κεφάλαιον δὲ ἐπὶ τοῖς λεγομένοις, τοιοῦτον
4. 14; Ps. 110. 1 ἔχομεν ἀρχιερέα, ὃς ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ θρόνου
2 τῆς Μεγαλωσύνης ἐν τοῖς οὐρανοῖς, τῶν ἁγίων

---

21 Συ] *add* ει 𝔭[46]DKP *1739 pm* latt | αιωνα 𝔭[46]ℵB *33* lat arm; R] *add* (17) κατα την ταξιν Μελχισεδεκ AD *pl* sy Or ς 22 και] *om* 𝔭[46]D *pl* latt sa bo[pl] ς 24 ιερωσυνην] ιερατειαν D* 26 και 1° 𝔭[46]ABD° *1739 pc* sy; R] *om* ℵ *pl* latt ς 27 οι αρχιερεις] ο -ρευς D*° | θυσιας] -ιαν DP *pc r* vg(2): *om* 𝔭[46] *f* | ανενεγκας] προσενεγκας ℵAI *33 pc* 28 αρχιερεις] ιερεις 𝔭[46vid]DI[vid] latt sa

λειτουργὸς καὶ τῆς σκηνῆς τῆς ἀληθινῆς, ἣν ἔπηξεν   Nu. 24. 6 LXX
ὁ Κύριος, οὐκ ἄνθρωπος. *Πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς εἰς* 3   5. 1
τὸ προσφέρειν δῶρά τε καὶ θυσίας καθίσταται·
ὅθεν ἀναγκαῖον ἔχειν τι καὶ τοῦτον ὃ προσενέγκῃ.
εἰ μὲν οὖν ἦν ἐπὶ γῆς, οὐδ' ἂν ἦν ἱερεύς, ὄντων 4
τῶν προσφερόντων κατὰ νόμον τὰ δῶρα· οἵτινες 5
ὑποδείγματι καὶ σκιᾷ λατρεύουσιν τῶν ἐπουρα-   Col. 2. 17
νίων, καθὼς κεχρημάτισται Μωϋσῆς μέλλων ἐπι-
τελεῖν τὴν σκηνήν. Ὅρα, γάρ, φησιν, ποιήσεις πάντα   Ex. 25. 40
κατὰ τὸν τύπον τὸν δειχθέντα σοι ἐν τῷ ὄρει· *νῦν δὲ* 6
διαφορωτέρας τέτυχεν λειτουργίας, ὅσῳ καὶ   7. 22; 12. 24 2 Co. 3. 6
κρείττονός ἐστιν διαθήκης μεσίτης, ἥτις ἐπὶ κρείτ-
τοσιν ἐπαγγελίαις νενομοθέτηται. εἰ γὰρ ἡ πρώτη 7
ἐκείνη ἦν ἄμεμπτος, οὐκ ἂν δευτέρας ἐζητεῖτο
τόπος. μεμφόμενος γὰρ αὐτοὺς λέγει, 8

Ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει Κύριος,   Jer. 31. 31–34
καὶ *συντελέσω* ἐπὶ τὸν οἶκον Ισραηλ καὶ ἐπὶ τὸν   10. 16, 17
οἶκον Ἰούδα διαθήκην καινήν,
οὐ κατὰ τὴν διαθήκην ἣν ἐποίησα τοῖς πατράσιν αὐτῶν 9   Ex. 19. 5, 6
ἐν ἡμέρᾳ ἐπιλαβομένου μου τῆς χειρὸς αὐτῶν ἐξα-
γαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου,
ὅτι αὐτοὶ οὐκ ἐνέμειναν ἐν τῇ διαθήκῃ μου,
κἀγὼ ἠμέλησα αὐτῶν, λέγει Κύριος.
ὅτι αὕτη ἡ διαθήκη ἣν διαθήσομαι τῷ οἴκῳ Ισραηλ 10
μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, λέγει Κύριος,

---

2 *Κυριος*] *add και* A *pl* lat bo ς   4 ουν 𝔓46 ℵ A B D* 1739 *pc* latt; R] *γαρ* KL *pl* ς | *οντων*] *add των ιερεων* KL *pl* sy ς | *κατα*] *add τον* D *pm* ς   6 *και*] *om* D*° K 69 *al* sa   7 *δευτερας*] *ετερας* B*   8 *αυτους* ℵ* ADIKP 33 *pm* latt; R] *αυτοις* 𝔓46 B *al* ς   10 *διαθηκη*] *add μου* AD° bo[pt]

διδοὺς νόμους μου εἰς τὴν διάνοιαν αὐτῶν,
καὶ ἐπὶ καρδίας αὐτῶν ἐπιγράψω αὐτούς,
καὶ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς Θεὸν
καὶ αὐτοὶ ἔσονταί μοι εἰς λαόν.
11 καὶ οὐ μὴ διδάξωσιν ἕκαστος τὸν πολίτην αὐτοῦ
καὶ ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, λέγων, Γνῶθι τὸν
Κύριον,
ὅτι πάντες εἰδήσουσίν με
ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου αὐτῶν.
12 ὅτι ἵλεως ἔσομαι ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν,
καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν οὐ μὴ μνησθῶ ἔτι.

Ro. 10. 4 — 13 *ἐν τῷ λέγειν Καινὴν πεπαλαίωκεν τὴν πρώτην· τὸ*
δὲ παλαιούμενον καὶ γηράσκον ἐγγὺς ἀφανισμοῦ.
9 *Εἶχε μὲν οὖν καὶ ἡ πρώτη δικαιώματα λατρείας*
Ex. 25. 23, 30, 31 — 2 *τό τε ἅγιον κοσμικόν. σκηνὴ γὰρ κατεσκευάσθη*
ἡ πρώτη, ἐν ᾗ ἥ τε λυχνία καὶ ἡ τράπεζα καὶ ἡ
Ex. 26. 33 — 3 *πρόθεσις τῶν ἄρτων, ἥτις λέγεται Ἅγια· μετὰ δὲ*
τὸ δεύτερον καταπέτασμα σκηνὴ ἡ λεγομένη Ἅγια
Ex. 25. 16, 21 — 4 *ἁγίων, χρυσοῦν ἔχουσα θυμιατήριον καὶ τὴν κιβω-*
Ex. 16. 33 — *τὸν τῆς διαθήκης περικεκαλυμμένην πάντοθεν*
Nu. 17. 25 [10] — *χρυσίῳ, ἐν ᾗ στάμνος χρυσῆ ἔχουσα τὸ μαννα καὶ*
ἡ ῥάβδος Ααρων ἡ βλαστήσασα καὶ αἱ πλάκες τῆς
Ex. 25. 18 Ex. 26. 34 — 5 *διαθήκης, ὑπεράνω δὲ αὐτῆς Χερουβειν δόξης*

---

10 επιγραψω] *γραψω* $\mathfrak{p}^{46}$B arm   11 *πολιτην*] *πλησιον* P *1912 al* lat sy^{hmg} ς | *αυτου* 2°] *om* $\mathfrak{p}^{46vid}$D* *181*   12 *αμ. αυτων*] *add* (10. 17) *και των ανομιων αυτων* AD *pm* sy^{h} ς   9. 1 *και*] *om* $\mathfrak{p}^{46vid}$B *1739 al* sy^{p} co | *πρωτη*] *add σκηνη 326 pm* ς   2 *αρτων*] *add* (*cf. vs.* 4) *και το χρυσουν θυμιατηριον* B sa | *Ἁγια* (*Ἁγία 69 al* ς)] *τα Αγ.* B sa : *Αγ. αγιων* $\mathfrak{p}^{46}$AD*   3 *Αγια αγιων*] *Αγια* ($\mathfrak{p}^{46}$) Or : *τα Αγ. των αγ.* BKL *al* sa   4 *χρυσ. εχ. θυμ. και*] (*cf. vs.* 2) *εχουσα* B sa

κατασκιάζοντα τὸ ἱλαστήριον· περὶ ὧν οὐκ ἔστιν
νῦν λέγειν κατὰ μέρος. τούτων δὲ οὕτως κατε- 6 Nu. 18. 3, 4
σκευασμένων εἰς μὲν τὴν πρώτην σκηνὴν διὰ
παντὸς εἰσίασιν οἱ ἱερεῖς τὰς λατρείας ἐπιτε-
λοῦντες, εἰς δὲ τὴν δευτέραν ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ 7 Ex. 30. 10
μόνος ὁ ἀρχιερεύς, οὐ χωρὶς αἵματος ὃ προσφέρει Lv. 16. 2, 14, 15
ὑπὲρ ἑαυτοῦ καὶ τῶν τοῦ λαοῦ ἀγνοημάτων, τοῦτο 8
δηλοῦντος τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου, μήπω πε-
φανερῶσθαι τὴν τῶν ἁγίων ὁδὸν ἔτι τῆς πρώτης 10. 19
σκηνῆς ἐχούσης στάσιν, ἥτις παραβολὴ εἰς τὸν 9
καιρὸν τὸν ἐνεστηκότα, καθ' ἣν δῶρά τε καὶ θυ-
σίαι προσφέρονται μὴ δυνάμεναι κατὰ συνείδησιν 10. 1, 2
τελειῶσαι τὸν λατρεύοντα, μόνον ἐπὶ βρώμασιν καὶ 10 Lv. 11. 2
πόμασιν καὶ διαφόροις βαπτισμοῖς, δικαιώματα Lv. 15. 18 Nu. 19. 13
σαρκὸς μέχρι καιροῦ διορθώσεως ἐπικείμενα.

Χριστὸς δὲ παραγενόμενος ἀρχιερεὺς τῶν γενο- 11 6. 20
μένων ἀγαθῶν, διὰ τῆς μείζονος καὶ τελειοτέρας 10. 1
σκηνῆς οὐ χειροποιήτου, τοῦτ' ἔστιν οὐ ταύτης
τῆς κτίσεως, οὐδὲ δι' αἵματος τράγων καὶ μό- 12
σχων, διὰ δὲ τοῦ ἰδίου αἵματος εἰσῆλθεν ἐφάπαξ
εἰς τὰ ἅγια, αἰωνίαν λύτρωσιν εὑράμενος. εἰ γὰρ 13 Lv. 16. 3, 14, 15
τὸ αἷμα τράγων καὶ ταύρων καὶ σποδὸς δαμά- Nu. 19. 9, 17
λεως ῥαντίζουσα τοὺς κεκοινωμένους ἁγιάζει πρὸς
τὴν τῆς σαρκὸς καθαρότητα, πόσῳ μᾶλλον τὸ 14 1 P. 1. 18, 19 1 Jn. 1. 7
αἷμα τοῦ Χριστοῦ, ὃς διὰ Πνεύματος αἰωνίου Rev. 1. 5 1 Co. 15. 45
ἑαυτὸν προσήνεγκεν ἄμωμον τῷ Θεῷ, καθαριεῖ 6. 1

---

9 ητις] *add* πρωτη **D*** 10 δικαιωματα (*praem* και **B**) **𝔓[46]א*ABI** *1739 pc* sy[p]; R] -ωμα **D***: και -ωμασιν **KL** *pl* vg sy[hmg] ς 11 γενομενων (γενα- **𝔓[46]**) **BD*** *1739 pc* sy[p, h]; R[m]] μελλοντων **אAI** *pl* vg sy[hmg] co ς; R[t] 14 αιωνιου] αγιου **D*P** *al* lat co | (**B** *deest a* καθα; *habet ep. Catholicas ante Paulinas, Hebr post 2 Thess*)

τὴν συνείδησιν ἡμῶν ἀπὸ νεκρῶν ἔργων εἰς τὸ
15 λατρεύειν Θεῷ ζῶντι. καὶ διὰ τοῦτο διαθήκης
12. 24 1 Ti. 2. 5 καινῆς μεσίτης ἐστίν, ὅπως θανάτου γενομένου
εἰς ἀπολύτρωσιν τῶν ἐπὶ τῇ πρώτῃ διαθήκῃ παρα-
βάσεων τὴν ἐπαγγελίαν λάβωσιν οἱ κεκλημένοι
16 τῆς αἰωνίου κληρονομίας. Ὅπου γὰρ διαθήκη,
17 θάνατον ἀνάγκη φέρεσθαι τοῦ διαθεμένου· δια-
θήκη γὰρ ἐπὶ νεκροῖς βεβαία, ἐπεὶ μήποτε ἰσχύει
18 ὅτε ζῇ ὁ διαθέμενος. ὅθεν οὐδὲ ἡ πρώτη χωρὶς
19 αἵματος ἐνκεκαίνισται. λαληθείσης γὰρ πάσης
Ex. 24. 3 ss ἐντολῆς κατὰ τὸν νόμον ὑπὸ Μωϋσέως παντὶ τῷ
λαῷ, λαβὼν τὸ αἷμα τῶν μόσχων καὶ τῶν τράγων
Lv. 14. 4 Nu. 19. 6 μετὰ ὕδατος καὶ ἐρίου κοκκίνου καὶ ὑσσώπου,
αὐτό τε τὸ βιβλίον καὶ πάντα τὸν λαὸν ἐρράντισεν,
Ex. 24. 6–8 Mt. 26. 28 20 | λέγων, **Τοῦτο τὸ αἷμα τῆς διαθήκης ἧς ἐνετείλατο**
Lv. 8. 15, 19 21 **πρὸς ὑμᾶς ὁ Θεός.** καὶ τὴν σκηνὴν δὲ καὶ πάντα τὰ
σκεύη τῆς λειτουργίας τῷ αἵματι ὁμοίως ἐρράν-
Lv. 17. 11 Eph. 1. 7 22 τισεν. καὶ σχεδὸν ἐν αἵματι πάντα καθαρίζεται
κατὰ τὸν νόμον, καὶ χωρὶς αἱματεκχυσίας οὐ
8. 5 23 γίνεται ἄφεσις. Ἀνάγκη οὖν τὰ μὲν ὑποδείγ-
ματα τῶν ἐν τοῖς οὐρανοῖς τούτοις καθαρίζεσθαι,
αὐτὰ δὲ τὰ ἐπουράνια κρείττοσιν θυσίαις παρὰ
11. 12 24 ταύτας. οὐ γὰρ εἰς χειροποίητα εἰσῆλθεν ἅγια
Χριστός, ἀντίτυπα τῶν ἀληθινῶν, ἀλλ' εἰς αὐτὸν

---

14 ημων AD*KP *al* vg^s, cl sy^p bo^pt; R^m] υμ- ℵ *pc* *t* vg^w sy^h sa bo^pt ς; R^t | ζωντι (; ς R)] *add* (1 Thess. 1. 9) και αληθινω AP *pc* 17 μηποτε] μη τοτε ℵ*D* | (διαθεμενος. ς R^m] ; R^t) 19 πασης] *add* της 𝔭^46D* Chr | τον 1° 𝔭^17, 46AD*L *33 al*; R] *om* ℵ* *pm* ς | τ. μοσχ. και τ. τραγων ℵ*A *pc* lat; R] τ. μ. κ. τρ. P *33 al* ς: *trsp* τ. τρ. κ. τ. μ. D: *om* κ. τ. τρ. 𝔭^46KL *1739 pm* sy

τὸν οὐρανόν, νῦν ἐμφανισθῆναι τῷ προσώπῳ τοῦ 1 Jn. 2. 1
Θεοῦ ὑπὲρ ἡμῶν· οὐδ' ἵνα πολλάκις προσφέρῃ 25
ἑαυτόν, ὥσπερ ὁ ἀρχιερεὺς εἰσέρχεται εἰς τὰ ἅγια
κατ' ἐνιαυτὸν ἐν αἵματι ἀλλοτρίῳ, ἐπεὶ ἔδει αὐτὸν 26
πολλάκις παθεῖν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου· νυνὶ δὲ
ἅπαξ ἐπὶ συντελείᾳ τῶν αἰώνων εἰς ἀθέτησιν τῆς 1 Co. 10. 11, 12
ἁμαρτίας διὰ τῆς θυσίας αὐτοῦ πεφανέρωται. καὶ 27 Gal. 4. 4
καθ' ὅσον ἀπόκειται τοῖς ἀνθρώποις ἅπαξ ἀπο- Gn. 3. 19
θανεῖν, μετὰ δὲ τοῦτο κρίσις, | οὕτως καὶ ὁ Χρι- 28 Is. 53. 12
στός, ἅπαξ προσενεχθεὶς εἰς τὸ πολλῶν ἀνενεγκεῖν 10. 10, 12, 14 Ph. 3. 20
ἁμαρτίας, *ἐκ δευτέρου χωρὶς ἁμαρτίας ὀφθήσεται* 2 Ti. 4. 8 1 P. 2. 24
τοῖς αὐτὸν ἀπεκδεχομένοις εἰς σωτηρίαν.

Σκιὰν γὰρ ἔχων ὁ νόμος τῶν μελλόντων ἀγα- **10** 8. 5
θῶν, οὐκ αὐτὴν τὴν εἰκόνα τῶν πραγμάτων, κατ'
ἐνιαυτὸν ταῖς αὐταῖς θυσίαις ἃς προσφέρουσιν
εἰς τὸ διηνεκὲς οὐδέποτε δύναται τοὺς προσερχο- 7. 19
μένους τελειῶσαι· ἐπεὶ οὐκ ἂν ἐπαύσαντο προσ- 2
φερόμεναι, διὰ τὸ μηδεμίαν ἔχειν ἔτι συνείδησιν
ἁμαρτιῶν τοὺς λατρεύοντας ἅπαξ κεκαθαρισμέ-
νους; ἀλλ' ἐν αὐταῖς ἀνάμνησις ἁμαρτιῶν κατ' 3 Lv. 16. 21
ἐνιαυτόν· ἀδύνατον γὰρ αἷμα ταύρων καὶ τράγων 4 11
ἀφαιρεῖν ἁμαρτίας. Διὸ εἰσερχόμενος εἰς τὸν 5
κόσμον λέγει,

Θυσίαν καὶ προσφορὰν οὐκ ἠθέλησας, Ps. 40. 6–8
σῶμα δὲ κατηρτίσω μοι·

---

25 *αγια*] *add των αγιων 69 1912 pc* arm sa 26 *παθειν*] *αποθανειν 241 1908 pc* sa | *της αμαρτιας* ℵAI *pc*; R] *αμ.* $\mathfrak{p}^{46}$C *pl* ς: *αμαρτιων* D*° 28 *εις σωτηριαν* ℵD *pl* ς; R] *praem* (*add* AP *pc*) *δια πιστεως 69 al* 10. 1 *θυσιαις*] *add αυτων* ℵP | *ας* $\mathfrak{p}^{46c}$ℵK *pl* ς; R] *αις* D*HL *al*: *om* $\mathfrak{p}^{46*}$A *33 pc* sy | *δυναται* $\mathfrak{p}^{46}$D*HKL *1739 pm* lat ς; R[m]] *-ανται* ℵAP *al* sy[h]; R[t] 2 *ουκ αν*] *καν* $\mathfrak{p}^{46}$ *1518*: *αν* H *pc* vg[s, cl] sy ς 4 *ταυρ. κ. τραγ.*] *trsp* $\mathfrak{p}^{46}$ℵ *69 pc*

6 ὁλοκαυτώματα καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ εὐδόκησας.
7 τότε εἶπον, Ἰδοὺ ἥκω,
ἐν κεφαλίδι βιβλίου γέγραπται περὶ ἐμοῦ,
τοῦ ποιῆσαι ὁ Θεὸς τὸ θέλημά σου.
8 *ἀνώτερον λέγων ὅτι* Θυσίας καὶ προσφορὰς *καὶ*
ὁλοκαυτώματα καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ ἠθέλησας οὐδὲ
9 εὐδόκησας, *αἵτινες κατὰ νόμον προσφέρονται,* | τότε
εἴρηκεν, Ἰδοὺ ἥκω τοῦ ποιῆσαι τὸ θέλημά σου.
9. 12, 28 10 *ἀναιρεῖ τὸ πρῶτον ἵνα τὸ δεύτερον στήσῃ.* | *ἐν ᾧ*
θελήματι *ἡγιασμένοι ἐσμὲν διὰ τῆς* προσφορᾶς *τοῦ*
Ex. 29. 38 11 σώματος *Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐφάπαξ. Καὶ πᾶς μὲν*
ἱερεὺς ἕστηκεν καθ' ἡμέραν λειτουργῶν καὶ τὰς
1, 4 *αὐτὰς πολλάκις προσφέρων θυσίας, αἵτινες οὐδέ-*
10, 14 12 *ποτε δύνανται περιελεῖν ἁμαρτίας· οὗτος δὲ μίαν*
ὑπὲρ ἁμαρτιῶν προσενέγκας θυσίαν εἰς τὸ διηνεκὲς
Ps. 110. 1 13 ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ, *τὸ λοιπὸν ἐκδεχόμενος*
ἕως τεθῶσιν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν
12 14 αὐτοῦ. *μιᾷ γὰρ προσφορᾷ τετελείωκεν εἰς τὸ*
15 *διηνεκὲς τοὺς ἁγιαζομένους. Μαρτυρεῖ δὲ ἡμῖν*
καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον· μετὰ γὰρ τὸ εἰρη-
κέναι,
8. 10 Jer. 31. 33 16 Αὕτη ἡ διαθήκη ἣν διαθήσομαι *πρὸς αὐτοὺς*
μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, λέγει Κύριος·
διδοὺς νόμους μου ἐπὶ καρδίας αὐτῶν,
καὶ ἐπὶ τὴν διάνοιαν αὐτῶν ἐπιγράψω αὐτούς,

---

6 ολοκαυτωματα] -μα $\mathfrak{p}^{46}$D   7 γεγραπται] *add* γαρ $\mathfrak{p}^{46}$D*^{o} 8 κατα] *add* τον DP *al* ς   9 ποιησαι $\mathfrak{p}^{13,46}$ℵ*ADKP *pm r* co; R] *add* , ο Θεος, ℵ^{c}L *1739 al* lat sy^{p} ς   10 σωματος] αιματος D*   11 ιερευς $\mathfrak{p}^{13,46}$ℵD *al* bo ς; R^{t}] αρχιε- AP *69 pm* sa; R^{m} | αμαρτιας] -τιαν $\mathfrak{p}^{13}$ co   13 αυτου 1°] *om* $\mathfrak{p}^{13}$ 14 αγιαζομενους] ανασωζομ- $\mathfrak{p}^{46}$ 16 Αυτη] *add* δε $\mathfrak{p}^{13}$D*^{o} vg

καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν οὐ μὴ 17 Jer. 31. 34
μνησθήσομαι ἔτι. ὅπου δὲ ἄφεσις τούτων, οὐκέτι 18 8. 12
προσφορὰ περὶ ἁμαρτίας.
Ἔχοντες οὖν, ἀδελφοί, παρρησίαν εἰς τὴν εἴσο- 19 9. 8
δον τῶν ἁγίων ἐν τῷ αἵματι Ἰησοῦ, ἣν ἐνεκαίνισεν 20
ἡμῖν ὁδὸν πρόσφατον καὶ ζῶσαν διὰ τοῦ καταπε- Mt. 27. 51
τάσματος, τοῦτ᾽ ἔστιν τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, | καὶ **ἱερέα** 21 Zec. 6. 11 ss
μέγαν ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ, προσερχώμεθα μετὰ 22 Nu. 12. 7 4. 16
ἀληθινῆς καρδίας ἐν πληροφορίᾳ πίστεως, ῥεραν-
τισμένοι τὰς καρδίας ἀπὸ συνειδήσεως πονηρᾶς Ezk. 36. 25
καὶ λελουσμένοι τὸ σῶμα ὕδατι καθαρῷ· κατέχω- 23 Eph. 5. 26
μεν τὴν ὁμολογίαν τῆς ἐλπίδος ἀκλινῆ, πιστὸς 4. 14
γὰρ ὁ ἐπαγγειλάμενος, καὶ κατανοῶμεν ἀλλή- 24 13. 1
λους εἰς παροξυσμὸν ἀγάπης καὶ καλῶν ἔργων,
μὴ ἐγκαταλείποντες τὴν ἐπισυναγωγὴν ἑαυτῶν, 25
καθὼς ἔθος τισίν, ἀλλὰ παρακαλοῦντες, καὶ το- 3. 13
σούτῳ μᾶλλον ὅσῳ βλέπετε ἐγγίζουσαν τὴν ἡμέ- 37
ραν. Ἑκουσίως γὰρ ἁμαρτανόντων ἡμῶν μετὰ τὸ 26 6. 4–8
λαβεῖν τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας, οὐκέτι περὶ 1 Ti. 2. 4
ἁμαρτιῶν ἀπολείπεται θυσία, φοβερὰ δέ τις ἐκδοχὴ 27 Is. 26. 11 LXX
κρίσεως καὶ **πυρὸς ζῆλος ἐσθίειν** μέλλοντος **τοὺς**
ὑπεναντίους. ἀθετήσας τις νόμον Μωϋσέως χωρὶς 28 Nu. 15. 30; 35. 30
οἰκτιρμῶν ἐπὶ **δυσὶν ἢ τρισὶν μάρτυσιν ἀποθνήσκει·** Dt. 17. 6
πόσῳ δοκεῖτε χείρονος ἀξιωθήσεται τιμωρίας ὁ 29 2. 3

---

17 και 1°] *praem* υστερον λεγει *69 1739 pm* sy^h arm sa: *praem* τοτε ειρηκεν *1611* | αυτων 1°] *om* 𝔭^13,46 D* *33* lat 22 προσερχωμεθα] -χομ- 𝔭^46* DKP *pm* | (πονηρας (, R^t) . . . καθαρω· R^t] -ρας· . . . καθαρω, ς R^m) 23 ελπιδος] *add* ημων ℵ* vg sy^p 24 εις παροξυσμον] εκ -μου 𝔭^46 26 αμαρτιων] -τιας 𝔭^46 D* *81* 28 οικτιρμων] *add* και δακρυων D* sy^h

τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ καταπατήσας καὶ τὸ αἷμα τῆς
Ex. 24. 8 — *διαθήκης κοινὸν ἡγησάμενος, ἐν ᾧ ἡγιάσθη, καὶ*
Dt. 32. 35, 36 — 30 *τὸ Πνεῦμα τῆς χάριτος ἐνυβρίσας. οἴδαμεν γὰρ*
Ps. 135. 14; Ro. 12. 19 — *τὸν εἰπόντα,* Ἐμοὶ ἐκδίκησις, ἐγὼ ἀνταποδώσω· *καὶ*
12. 29 — 31 *πάλιν,* Κρινεῖ Κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ. *φοβερὸν τὸ*
32 *ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας Θεοῦ ζῶντος. Ἀναμι-*
6. 4 — *μνήσκεσθε δὲ τὰς πρότερον ἡμέρας, ἐν αἷς φωτι-*
σθέντες πολλὴν ἄθλησιν ὑπεμείνατε παθημάτων,
1 Co. 4. 9 — 33 *τοῦτο μὲν ὀνειδισμοῖς τε καὶ θλίψεσιν θεατριζό-*
μενοι, τοῦτο δὲ κοινωνοὶ τῶν οὕτως ἀναστρε-
34 *φομένων γενηθέντες. καὶ γὰρ τοῖς δεσμίοις*
συνεπαθήσατε, καὶ τὴν ἁρπαγὴν τῶν ὑπαρχόντων
ὑμῶν μετὰ χαρᾶς προσεδέξασθε, γινώσκοντες
Mt. 6. 20; 19. 21, 29 — *ἔχειν ἑαυτοὺς κρείσσονα ὕπαρξιν καὶ μένουσαν.*
35 *Μὴ ἀποβάλητε οὖν τὴν παρρησίαν ὑμῶν, ἥτις ἔχει*
11. 6 — 36 *μεγάλην μισθαποδοσίαν. ὑπομονῆς γὰρ ἔχετε*
6. 12; Lk. 21. 19 — *χρείαν ἵνα τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ποιήσαντες κομί-*
σησθε τὴν ἐπαγγελίαν.

25; Is. 26. 20 — 37 ἔτι γὰρ μικρὸν ὅσον ὅσον,
Hab. 2. 3; Lk. 21. 28 — ὁ ἐρχόμενος ἥξει καὶ οὐ χρονίσει·
Ja. 5. 8; Hab. 2. 4 LXX; Ro. 1. 17; Gal. 3. 11 — 38 ὁ δὲ δίκαιός μου ἐκ πίστεως ζήσεται,

---

29 *της* 1°] *add καινης r* | *εν ω ηγ.*] *om* A Chr | (*ενυβρισας.*] ; ς R) 30 *ανταποδωσω*] *add* (Rom. 12. 19) *λεγει Κυριος* A *pl r* sy^h ς | *Κρινει*] *praem οτι* D *1739 pc* lat 32 *ημερας*] *ημ. υμων 33 69 1739 al* bo : *αμαρτιας υμων* ℵ* 33 *θεατριζομενοι*] *ονειδιζ-* D* sa 34 *δεσμιοις* 𝔭^13vid AD° *33 al* lat sy ; R] *δεσμοις* 𝔭^46Ψ *81* Or : *-μοις μου* ℵ *pm* Cl ς : *-μοις αυτων d e* | *εαυτους* 𝔭^13,46ℵA *1912 al* lat Cl Or ; R^t] *εαυτοις* D°KL *pm* ; R^m : *εν -τοις 1 al* ς : *om* P co | *υπαρξιν*] *add εν ουρανοις* P *1739 pl* sy^(p), h ς 37 *γαρ*] *om* 𝔭^13 vg(1) 38 *μου εκ πιστεως* 𝔭^46ℵA *1739 pc r* vg Cl ; R^t] *εκ π. μου* D* *pc* sy Eus : *om μου* 𝔭^13D^cI *pl t* vg(9) sy^pal bo ς ; R^m

καὶ ἐὰν ὑποστείληται, οὐκ εὐδοκεῖ ἡ ψυχή μου ἐν
αὐτῷ.
ἡμεῖς δὲ οὐκ ἐσμὲν ὑποστολῆς εἰς ἀπώλειαν, ἀλλὰ 39
πίστεως εἰς περιποίησιν ψυχῆς.
Ἔστιν δὲ πίστις ἐλπιζομένων ὑπόστασις, πρα- **11** 3. 14
γμάτων ἔλεγχος οὐ βλεπομένων. ἐν ταύτῃ γὰρ 2 2 Co. 5. 7
ἐμαρτυρήθησαν οἱ πρεσβύτεροι. Πίστει νοοῦ- 3 Gn. 1
μεν κατηρτίσθαι τοὺς αἰῶνας ῥήματι Θεοῦ, εἰς τὸ
μὴ ἐκ φαινομένων τὸ βλεπόμενον γεγονέναι.
Πίστει πλείονα θυσίαν Αβελ παρὰ Καιν προσή- 4
νεγκεν τῷ Θεῷ, δι' ἧς ἐμαρτυρήθη εἶναι δίκαιος,
μαρτυροῦντος ἐπὶ τοῖς δώροις αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ, καὶ Gn. 4. 4
δι' αὐτῆς ἀποθανὼν ἔτι λαλεῖ. Πίστει Ενωχ μετε- 5 Mt. 23. 35
τέθη τοῦ μὴ ἰδεῖν θάνατον, καὶ οὐχ ηὑρίσκετο διότι Gn. 5. 24
μετέθηκεν αὐτὸν ὁ Θεός. πρὸ γὰρ τῆς μεταθέσεως
μεμαρτύρηται εὐαρεστηκέναι τῷ Θεῷ· χωρὶς δὲ πί- 6
στεως ἀδύνατον εὐαρεστῆσαι· πιστεῦσαι γὰρ δεῖ 7. 25; 10. 35
τὸν προσερχόμενον τῷ Θεῷ, ὅτι ἔστιν καὶ τοῖς
ἐκζητοῦσιν αὐτὸν μισθαποδότης γίνεται. Πίστει 7 Gn. 6. 8, 9,
χρηματισθεὶς Νωε περὶ τῶν μηδέπω βλεπομένων, 13–22; 7. 1
εὐλαβηθεὶς κατεσκεύασεν κιβωτὸν εἰς σωτηρίαν
τοῦ οἴκου αὐτοῦ, δι' ἧς κατέκρινεν τὸν κόσμον,
καὶ τῆς κατὰ πίστιν δικαιοσύνης ἐγένετο κληρο- Ro. 4. 20; 3.
νόμος. Πίστει καλούμενος Αβρααμ ὑπήκουσεν 8 22, 24
ἐξελθεῖν εἰς τόπον ὃν ἤμελλεν λαμβάνειν εἰς Gn. 12. 1, 4

---

38 *η ψυχη μου*] *trsp μ. η ψ.* p[13,46]D* **11.** 1 *υποστασις, πραγματων*] *πρ. αποστασις (sic)* p[13] 4 *τω Θεω*] *om* p[13,46vid] Cl | *αυτου του Θεου* p[13*,46]P *pl* lat sy ς; R] *αυτου τω Θεω* ℵ*AD* *pc*: *αυτω του Θεου* p[13c] sa Cl | *λαλει*] *λαλειται* D *pm* ς 6 *τω*] *om* ℵ*I *326 1912 pc* | *εκζητουσιν*] *ζητ-* p[13]P *33 1739 pc* sa(2) 8 *καλουμ.*] *praem ο* p[46]AD*

κληρονομίαν, καὶ ἐξῆλθεν μὴ ἐπιστάμενος ποῦ ἔρχε-
Gn. 23. 4; 26. 3; 35. 12 9 ται. Πίστει παρῴκησεν εἰς γῆν τῆς ἐπαγγελίας ὡς
ἀλλοτρίαν, ἐν σκηναῖς κατοικήσας, μετὰ Ισαακ καὶ
Ιακωβ τῶν συνκληρονόμων τῆς ἐπαγγελίας τῆς
10 αὐτῆς· ἐξεδέχετο γὰρ τὴν τοὺς θεμελίους ἔχουσαν
Gn. 17. 19; 21. 2 11 πόλιν, ἧς τεχνίτης καὶ δημιουργὸς ὁ Θεός. Πίστει
καὶ αὐτὴ Σάρρα δύναμιν εἰς καταβολὴν σπέρματος
ἔλαβεν καὶ παρὰ καιρὸν ἡλικίας, ἐπεὶ πιστὸν ἡγή-
Ro. 4. 19 Gn. 15. 5; 22. 17; 32. 12 12 σατο τὸν ἐπαγγειλάμενον. διὸ καὶ ἀφ' ἑνὸς ἐγενή-
θησαν, καὶ ταῦτα νενεκρωμένου, καθὼς τὰ ἄστρα
τοῦ οὐρανοῦ τῷ πλήθει καὶ ὡς ἡ ἄμμος ἡ παρὰ
13 τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης ἡ ἀναρίθμητος. Κατὰ πί-
στιν ἀπέθανον οὗτοι πάντες, μὴ κομισάμενοι τὰς
ἐπαγγελίας, ἀλλὰ πόρρωθεν αὐτὰς ἰδόντες καὶ
Ps. 39. 12 1 Ch. 29. 15 ἀσπασάμενοι, καὶ ὁμολογήσαντες ὅτι ξένοι καὶ
Gn. 23. 4; 47. 9 14 παρεπίδημοί εἰσιν ἐπὶ τῆς γῆς. οἱ γὰρ τοιαῦτα λέ-
1 P. 1. 1; 2. 11 γοντες ἐμφανίζουσιν ὅτι πατρίδα ἐπιζητοῦσιν.
15 καὶ εἰ μὲν ἐκείνης ἐμνημόνευον ἀφ' ἧς ἐξέβησαν,
16 εἶχον ἂν καιρὸν ἀνακάμψαι· νῦν δὲ κρείττονος
ὀρέγονται, τοῦτ' ἔστιν ἐπουρανίου. διὸ οὐκ ἐπαι-
Ex. 3. 6 Mk. 12. 26, 27 σχύνεται αὐτοὺς ὁ Θεὸς Θεὸς ἐπικαλεῖσθαι αὐτῶν·
17 ἡτοίμασεν γὰρ αὐτοῖς πόλιν. Πίστει προσενή-
Gn. 22 Ja. 2. 21 νοχεν Αβρααμ τὸν Ισαακ πειραζόμενος, καὶ τὸν μονο-

---

11 *Σαρρα*] *add* *στειρα* 𝔭46D*Ψ *pc* lat sy: *add* *η στ.* *69 1739 pc* co: *add* *στ. ουσα* P *1912 al* | *ελαβεν*] *add* *εις το τεκνωσαι* D*P *69 pc* syh | *ηλικιας*] *add* *ετεκεν* KLP *pl* sy ς 12 *εγενηθησαν* 𝔭46AD*KP *33 al* co; R] *εγεννη-* ℵ *1739 pm* ς | *η παρα το χ.*] *om* 𝔭46*D*Ψ eth 13 *κομισαμενοι* ℵIP *326 al*; R] *λαβοντες* 𝔭46D *1739 pm* ς: *προσδεξαμενοι* A | *ιδοντες*] *add* *και πεισθεντες* *1518 pc* ς 14 *επιζητουσιν*] *ζητ-* 𝔭46D* *pc* 15 *εμνημονευον* A *pm* lat ς; R] *-ευσαν* *33 pc*: *μν-ευουσιν* 𝔭46ℵ*(D*°) *1739 pc* 17 *Αβρααμ*] *om* 𝔭46Ψ *2005* vg(1) syh*

γενῆ προσέφερεν ὁ τὰς ἐπαγγελίας ἀναδεξάμενος,
πρὸς ὃν ἐλαλήθη ὅτι Ἐν Ισαακ κληθήσεταί σοι σπέρμα, 18 Gn. 21. 12
λογισάμενος ὅτι καὶ ἐκ νεκρῶν ἐγείρειν δυνατὸς ὁ 19 Ro. 4. 17
Θεός· ὅθεν αὐτὸν καὶ ἐν παραβολῇ ἐκομίσατο.
Πίστει καὶ περὶ μελλόντων εὐλόγησεν Ισαακ τὸν 20 Gn. 27. 27–29, 39, 40
Ιακωβ καὶ τὸν Ησαυ. Πίστει Ιακωβ ἀποθνή- 21
σκων ἕκαστον τῶν υἱῶν Ιωσηφ εὐλόγησεν, καὶ Gn. 48. 15, 16
προσεκύνησεν ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου αὐτοῦ. Πί- 22 Gn. 47. 31
στει Ιωσηφ τελευτῶν περὶ τῆς ἐξόδου τῶν υἱῶν Gn. 50. 24
Ισραηλ ἐμνημόνευσεν καὶ περὶ τῶν ὀστέων αὐτοῦ
ἐνετείλατο. Πίστει Μωϋσῆς γεννηθεὶς ἐκρύβη 23 Ex. 2. 2
τρίμηνον ὑπὸ τῶν πατέρων αὐτοῦ, διότι εἶδον
ἀστεῖον τὸ παιδίον, καὶ οὐκ ἐφοβήθησαν τὸ διά-
ταγμα τοῦ βασιλέως. Πίστει Μωϋσῆς μέγας γενό- 24 Ex. 2. 10, 11
μενος ἠρνήσατο λέγεσθαι υἱὸς θυγατρὸς Φαραω,
μᾶλλον ἑλόμενος συνκακουχεῖσθαι τῷ λαῷ τοῦ 25
Θεοῦ ἢ πρόσκαιρον ἔχειν ἁμαρτίας ἀπόλαυσιν,
μείζονα πλοῦτον ἡγησάμενος τῶν Αἰγύπτου θη- 26 Ps. 89. 50 s; 69. 9
σαυρῶν τὸν ὀνειδισμὸν τοῦ Χριστοῦ· ἀπέβλεπεν γὰρ 13. 13
εἰς τὴν μισθαποδοσίαν. Πίστει κατέλιπεν Αἴγυ- 27 10. 34, 35
πτον, μὴ φοβηθεὶς τὸν θυμὸν τοῦ βασιλέως· τὸν γὰρ Ex. 2. 15; 12. 51
ἀόρατον ὡς ὁρῶν ἐκαρτέρησεν. Πίστει πεποίη- 28 Ex. 12. 12, 13
κεν τὸ πασχα καὶ τὴν πρόσχυσιν τοῦ αἵματος, ἵνα
μὴ ὁ ὀλοθρεύων τὰ πρωτότοκα θίγῃ αὐτῶν. Πί- 29 Ex. 14. 22, 27
στει διέβησαν τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν ὡς διὰ
ξηρᾶς γῆς, ἧς πεῖραν λαβόντες οἱ Αἰγύπτιοι
κατεπόθησαν. Πίστει τὰ τείχη Ιερειχω ἔπεσαν 30 Jos. 6. 20

---

20 και 1°] *om* ℵ *pm* vg(1) sy co ϛ 23 διαταγμα] (Lc. 2. 1) δογμα Α *pc* | βασιλεως.] *add* πιστει μεγας γενομενος Μωυσης ανειλεν τον Αιγυπτιον κατανοων την ταπεινωσιν των αδελφων αυτου D* *1827* 29 κατεποθησαν] -ποντισθησαν *104 1912 pc*

Jos. 2. 11, 12; 6. 17, 23
Ja. 2. 25
Jg. 6. 11; 4. 6; 15. 20; 12. 7
Jg. 14. 6
1 S. 17. 34, 35
Dn. 6. 22
Dn. 3. 23–25
1 K. 17. 23
2 K. 4. 36
2 Mc. 6. 18–7. 42
Jer. 20; 37; 38
2 Ch. 24. 21

31 κυκλωθέντα ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας. Πίστει Ρααβ ἡ
πόρνη οὐ συναπώλετο τοῖς ἀπειθήσασιν, δεξαμένη
32 τοὺς κατασκόπους μετ' εἰρήνης. Καὶ τί ἔτι
λέγω; ἐπιλείψει με γὰρ διηγούμενον ὁ χρόνος περὶ
Γεδεων, Βαρακ, Σαμψων, Ιεφθαε, Δαυειδ τε καὶ
33 Σαμουηλ καὶ τῶν προφητῶν, οἳ διὰ πίστεως κατη-
γωνίσαντο βασιλείας, ἠργάσαντο δικαιοσύνην,
ἐπέτυχον ἐπαγγελιῶν, ἔφραξαν στόματα λεόντων,
34 | ἔσβεσαν δύναμιν πυρός, ἔφυγον στόματα μαχαί-
ρης, ἐδυναμώθησαν ἀπὸ ἀσθενείας, ἐγενήθησαν
ἰσχυροὶ ἐν πολέμῳ, παρεμβολὰς ἔκλιναν ἀλλο-
35 τρίων. ἔλαβον γυναῖκες ἐξ ἀναστάσεως τοὺς
νεκροὺς αὐτῶν· ἄλλοι δὲ ἐτυμπανίσθησαν, οὐ
προσδεξάμενοι τὴν ἀπολύτρωσιν, ἵνα κρείττονος
36 ἀναστάσεως τύχωσιν· ἕτεροι δὲ ἐμπαιγμῶν καὶ
μαστίγων πεῖραν ἔλαβον, ἔτι δὲ δεσμῶν καὶ φυλα-
37 κῆς· ἐλιθάσθησαν, ἐπειράσθησαν, ἐπρίσθησαν, ἐν
φόνῳ μαχαίρης ἀπέθανον, περιῆλθον ἐν μηλωταῖς,
ἐν αἰγείοις δέρμασιν, ὑστερούμενοι, θλιβόμενοι,
38 κακουχούμενοι, | ὧν οὐκ ἦν ἄξιος ὁ κόσμος, ἐπὶ
ἐρημίαις πλανώμενοι καὶ ὄρεσιν καὶ σπηλαίοις
39 καὶ ταῖς ὀπαῖς τῆς γῆς. Καὶ οὗτοι πάντες μαρ-
τυρηθέντες διὰ τῆς πίστεως οὐκ ἐκομίσαντο τὴν
40 ἐπαγγελίαν, τοῦ Θεοῦ περὶ ἡμῶν κρεῖττόν τι προ-
βλεψαμένου, ἵνα μὴ χωρὶς ἡμῶν τελειωθῶσιν.

---

31 η] *add* επιλεγομενη ℵ* | απειθησασιν] απιστησ- 𝔭46 lat 33 βασιλειας] -λεις 𝔭46 35 γυναικες] -κας 𝔭13vid ℵ*AD* *1912* 37 επειρ. επρισθ. ℵL *326* syh] *trsp* 𝔭13A *1739* *pm* lat arm Or ς; R: επρησθ- επειρ. *1923* bo: *om* επειρ. 𝔭46 *2* *327* *2423** *pc* syp sa Hier Ps-Aug: *om* επρισθ. vg(2) Cl 39 ουτοι] *om* 𝔭46 *1739* sa Cl Aug | την επαγγελιαν] τας -ιας AI *pc* sa

Τοιγαροῦν καὶ ἡμεῖς, τοσοῦτον ἔχοντες περι- 12
κείμενον ἡμῖν νέφος μαρτύρων, ὄγκον ἀποθέμενοι Ro. 7. 21
πάντα καὶ τὴν εὐπερίστατον ἁμαρτίαν, δι' ὑπο- 10. 36
μονῆς τρέχωμεν τὸν προκείμενον ἡμῖν ἀγῶνα, 1 Co. 9. 24
ἀφορῶντες εἰς τὸν τῆς πίστεως ἀρχηγὸν καὶ τε- 2 2. 10
λειωτὴν Ἰησοῦν, ὃς ἀντὶ τῆς προκειμένης αὐτῷ
χαρᾶς ὑπέμεινεν σταυρὸν αἰσχύνης καταφρονήσας, Ps. 110. 1
ἐν δεξιᾷ τε **τοῦ** θρόνου **τοῦ** Θεοῦ **κεκάθικεν.** ἀναλο- 3 Nu. 17. 2, 3 LXX
γίσασθε γὰρ τὸν τοιαύτην ὑπομεμενηκότα ὑπὸ Lk. 2. 34
τῶν ἁμαρτωλῶν εἰς ἑαυτὸν ἀντιλογίαν, ἵνα μὴ
κάμητε ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν ἐκλυόμενοι. Οὔπω 4
μέχρις αἵματος ἀντικατέστητε πρὸς τὴν ἁμαρτίαν
ἀνταγωνιζόμενοι, καὶ ἐκλέλησθε τῆς παρακλή- 5
σεως, ἥτις ὑμῖν ὡς υἱοῖς διαλέγεται,

Υἱέ μου, μὴ ὀλιγώρει παιδείας Κυρίου, Pr. 3. 11, 12
μηδὲ ἐκλύου ὑπ' αὐτοῦ ἐλεγχόμενος·
ὃν γὰρ ἀγαπᾷ Κύριος παιδεύει, 6 Rev. 3. 19
μαστιγοῖ δὲ πάντα υἱὸν ὃν παραδέχεται.

εἰς **παιδείαν** ὑπομένετε· ὡς **υἱοῖς** ὑμῖν προσφέρεται 7
ὁ Θεός· τίς γὰρ **υἱὸς** ὃν οὐ **παιδεύει** πατήρ; εἰ δὲ 8 Ps. 73. 14, 15
χωρίς ἐστε **παιδείας**, ἧς μέτοχοι γεγόνασιν πάντες,
ἄρα νόθοι καὶ οὐχ **υἱοί** ἐστε. εἶτα τοὺς μὲν τῆς 9
σαρκὸς ἡμῶν πατέρας εἴχομεν παιδευτὰς καὶ Nu. 16. 22
ἐνετρεπόμεθα· οὐ πολὺ μᾶλλον ὑποταγησόμεθα

---

1 ευπεριστ.] ευπερισπαστον 𝔭^{46} 2 σταυρον] *praem* τον 𝔭^{13,46}D* arm sa 3 τον] *om* 𝔭^{13,46}D* | εαυτον AP *326* vg^{s,cl}; R^{m}] αυτον D^{c}KL *pl* sy$^{h\ vid}$ sa ς: εαυτους ℵ*D* *pc* vg^{w} sy^{p} bo; R^{t}: αυτους 𝔭^{13,46}ℵ^{c} *33* | υμων] *om* 𝔭^{13,46} *69 1739 pc d* | εκλυομενοι] εκλελυμενοι 𝔭^{13,46}D* *1739* 4 ανταγων.] αγων. 𝔭^{13,46} *69 pc* 5 μου] *om* D* *69 81 al* Cl^{pt} | μηδε] και μη 𝔭^{13} 7 εις] ει *35 241 pm* ς (*et* υπομενετε], ς) 9 πολυ] *add* δε 𝔭^{13,46}D*^{o} *1739*

10 τῷ Πατρὶ τῶν πνευμάτων καὶ ζήσομεν; οἱ μὲν
γὰρ πρὸς ὀλίγας ἡμέρας κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτοῖς
ἐπαίδευον, ὁ δὲ ἐπὶ τὸ συμφέρον εἰς τὸ μεταλα-
11 βεῖν τῆς ἁγιότητος αὐτοῦ. πᾶσα μὲν παιδεία πρὸς (2 Co. 4. 17, 18)
μὲν τὸ παρὸν οὐ δοκεῖ χαρᾶς εἶναι ἀλλὰ λύπης,
ὕστερον δὲ καρπὸν εἰρηνικὸν τοῖς δι' αὐτῆς γεγυ- (Ja. 3. 17)
μνασμένοις ἀποδίδωσιν δικαιοσύνης.
12 Διὸ τὰς παρειμένας χεῖρας καὶ τὰ παραλελυμένα (Is. 35. 3)
13 γόνατα ἀνορθώσατε, καὶ τροχιὰς ὀρθὰς ποιεῖτε τοῖς (Pr. 4. 26 LXX)
ποσὶν ὑμῶν, ἵνα μὴ τὸ χωλὸν ἐκτραπῇ, ἰαθῇ δὲ
14 μᾶλλον. Εἰρήνην διώκετε μετὰ πάντων, καὶ τὸν (Ps. 34. 14; Mt. 5. 8; Ro. 12. 18)
ἁγιασμόν, οὗ χωρὶς οὐδεὶς ὄψεται τὸν Κύριον,
15 ἐπισκοποῦντες μή τις ὑστερῶν ἀπὸ τῆς χάριτος (Dt. 29. 18 LXX)
τοῦ Θεοῦ, μή τις ῥίζα πικρίας ἄνω φύουσα ἐνοχλῇ (Ac. 8. 23)
16 καὶ διὰ ταύτης μιανθῶσιν οἱ πολλοί, μή τις πόρνος
ἢ βέβηλος ὡς Ησαυ, ὃς ἀντὶ βρώσεως μιᾶς ἀπέδετο (Gn. 25. 33, 34)
17 τὰ πρωτοτόκια ἑαυτοῦ. ἴστε γὰρ ὅτι καὶ μετέπειτα (Gn. 27. 30–40)
θέλων κληρονομῆσαι τὴν εὐλογίαν ἀπεδοκιμάσθη,
μετανοίας γὰρ τόπον οὐχ εὗρεν, καίπερ μετὰ δα-
18 κρύων ἐκζητήσας αὐτήν. Οὐ γὰρ προσεληλύθατε (Ex. 19. 12, 16, 18)
ψηλαφωμένῳ καὶ κεκαυμένῳ πυρὶ καὶ γνόφῳ καὶ (Dt. 4. 11)
19 ζόφῳ καὶ θυέλλῃ | καὶ σάλπιγγος ἤχῳ καὶ φωνῇ ῥημάτων, (Ex. 19. 16, 19; 20. 19)
ἧς οἱ ἀκούσαντες παρῃτήσαντο μὴ προστεθῆναι (Dt. 5. 23)
20 αὐτοῖς λόγον· οὐκ ἔφερον γὰρ τὸ διαστελλόμε- (Ex. 19. 13)

---

9 *πνευματων*] *-τικων 440* : *πατερων 88 pc* 11 *μεν* 1° ℵ*P *1739 al d*; R] *δε* $\mathfrak{p}^{13,46}$A *pm* vg sy ς: *om* D*° *104 pc* sa(1) 13 *ποιειτε* $\mathfrak{p}^{46}$ℵ*P *33 pc*; R] *ποιησατε* AD *pl* ς 15 *οι*] *om* $\mathfrak{p}^{46}$DP *1739 pm* ς 16 *τα πρωτ.*] *τας -κειας* $\mathfrak{p}^{46}$ | *εαυτου*] *αυ-* D *pl* ς: *αυτων* I : *om* $\mathfrak{p}^{46}$ Cl 18 *ψηλαφωμενω*] *add* (*praem 69 pc*) *ορει* D°KLP *pl* vg$^{s, cl}$ sy^{h} ς | *ζοφω*] *σκοτω* ℵ^{c} *4 1739 pm* ς: *σκοτει* $\mathfrak{p}^{46}$Ψ 19 *μη*] *om* ℵ*P *pc*

νον, Κἂν θηρίον θίγῃ τοῦ ὄρους, λιθοβοληθήσεται·
καί, οὕτω φοβερὸν ἦν τὸ φανταζόμενον, Μωϋσῆς 21 Dt. 9. 19
εἶπεν, Ἔκφοβός εἰμι καὶ ἔντρομος· ἀλλὰ προσελη- 22 Rev. 14. 1
λύθατε Σιων ὄρει καὶ πόλει Θεοῦ ζῶντος, Ἰερουσα- Gal. 4. 26 Rev. 21. 2
λημ ἐπουρανίῳ, καὶ μυριάσιν ἀγγέλων, πανηγύρει Rev. 5. 11
| καὶ ἐκκλησίᾳ πρωτοτόκων ἀπογεγραμμένων ἐν 23 Lk. 10. 20
οὐρανοῖς, καὶ Κριτῇ Θεῷ πάντων, καὶ πνεύμασι
δικαίων τετελειωμένων, καὶ διαθήκης νέας μεσίτῃ 24 9. 15; 11. 4
Ἰησοῦ, καὶ αἵματι ῥαντισμοῦ κρεῖττον λαλοῦντι Gn. 4. 10 1 P. 1. 2
παρὰ τὸν Αβελ. Βλέπετε μὴ παραιτήσησθε τὸν 25
λαλοῦντα· εἰ γὰρ ἐκεῖνοι οὐκ ἐξέφυγον ἐπὶ γῆς 2. 3; 10. 28, 29
παραιτησάμενοι τὸν χρηματίζοντα, πολὺ μᾶλλον
ἡμεῖς οἱ τὸν ἀπ' οὐρανῶν ἀποστρεφόμενοι· οὗ ἡ 26
φωνὴ τὴν γῆν ἐσάλευσεν τότε, νῦν δὲ ἐπήγγελται
λέγων, Ἔτι ἅπαξ ἐγὼ σείσω οὐ μόνον τὴν γῆν ἀλλὰ Hag. 2. 6
καὶ τὸν οὐρανόν. τὸ δέ Ἔτι ἅπαξ δηλοῖ τὴν τῶν 27
σαλευομένων μετάθεσιν ὡς πεποιημένων, ἵνα μείνῃ
τὰ μὴ σαλευόμενα. Διὸ βασιλείαν ἀσάλευτον 28
παραλαμβάνοντες ἔχωμεν χάριν, δι' ἧς λατρεύω-
μεν εὐαρέστως τῷ Θεῷ, μετὰ εὐλαβείας καὶ δέους·
καὶ γὰρ ὁ Θεὸς ἡμῶν πῦρ καταναλίσκον. 29 Is. 33. 14 Dt. 4. 24; 9. 3
Ἡ φιλαδελφία μενέτω. τῆς φιλοξενίας μὴ **13** 2 Jn. 13. 34 2 P. 1. 7

---

20 λιθοβοληθησεται] *add* (Ex. 19. 13) ἢ βολιδι κατατοξευθησεται 2 *pc* ς 21 (και, ουτω] *om* , R) | εντρομος] εκτρ- ℵD* 22 μυριασιν] μυριων αγιων D*ᵒ | (αγγελων, πανηγ.] -λων πανηγυρει, Rᵐ) 23 πνευμασι] -ατι D* vgˢ | τετελειωμενων] τεθεμελιωμ- D* Hil 24 κρειττον] -ονα 𝔭⁴⁶ *33 pc* | τον] το 𝔭⁴⁶L *al* 28 εχωμεν 𝔭⁴⁶ᶜAD *al* vg(3) syᵖ co ς; R] εχομεν 𝔭⁴⁶*ℵP *33 69 pm* lat syʰ | λατρευωμεν ADL *33 al* latt ς; R] -ευσωμεν 𝔭⁴⁶: -ευομεν ℵP *pm* | (Θεω, μετα] *om* , R) | ευλαβ. κ. δεους 𝔭⁴⁶ℵAD*ᵒ *pc* syᵖ arm; R] ευλ. κ. αιδους MP *1739 al* lat syʰ ᵛⁱᵈ: αιδ. κ. ευλ. KL *pm* ς 29 και] Κυριος D*

Ro. 12. 13 ἐπιλανθάνεσθε· διὰ ταύτης γὰρ ἔλαθόν τινες ξενί-
1 P. 4. 9 Gn. 18. 3; 19. 2, 3 3 σαντες ἀγγέλους. μιμνῄσκεσθε τῶν δεσμίων ὡς
Mt. 25. 36 συνδεδεμένοι, τῶν κακουχουμένων ὡς καὶ αὐτοὶ
Gal. 5. 19, 21 Eph. 5. 5 4 ὄντες ἐν σώματι. Τίμιος ὁ γάμος ἐν πᾶσιν καὶ ἡ
κοίτη ἀμίαντος· πόρνους γὰρ καὶ μοιχοὺς κρινεῖ ὁ
Dt. 31. 6, 8 Jos. 1. 5 5 Θεός. Ἀφιλάργυρος ὁ τρόπος, ἀρκούμενοι τοῖς
1 Ti. 6. 6 παροῦσιν· αὐτὸς γὰρ εἴρηκεν, **Οὐ μή σε ἀνῶ οὐδ' οὐ**
6 **μή σε ἐγκαταλίπω·** ὥστε θαρροῦντας ἡμᾶς λέγειν,
Ps. 118. 6 **Κύριος ἐμοὶ βοηθός, οὐ φοβηθήσομαι·**
τί ποιήσει μοι ἄνθρωπος;
17 7 Μνημονεύετε τῶν ἡγουμένων ὑμῶν, οἵτινες
ἐλάλησαν ὑμῖν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ὧν ἀναθεω-
1 Co. 4. 16 ροῦντες τὴν ἔκβασιν τῆς ἀναστροφῆς μιμεῖσθε
1 Co. 3. 11 8 τὴν πίστιν. Ἰησοῦς Χριστὸς ἐχθὲς καὶ σή-
Rev. 1. 17 Eph. 4. 14 9 μερον ὁ αὐτὸς καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας. Διδαχαῖς
ποικίλαις καὶ ξέναις μὴ παραφέρεσθε· καλὸν γὰρ
2 Co. 1. 21 Ro. 14. 17 χάριτι βεβαιοῦσθαι τὴν καρδίαν, οὐ βρώμασιν,
10 ἐν οἷς οὐκ ὠφελήθησαν οἱ περιπατοῦντες. Ἔχο-
8. 4, 5 μεν θυσιαστήριον ἐξ οὗ φαγεῖν οὐκ ἔχουσιν ἐξου-
Lv. 16. 27 11 σίαν οἱ τῇ σκηνῇ λατρεύοντες. ὧν γὰρ **εἰσφέρεται**
ζώων τὸ **αἷμα περὶ ἁμαρτίας εἰς τὰ ἅγια** διὰ τοῦ
ἀρχιερέως, τούτων τὰ σώματα **κατακαίεται ἔξω τῆς**
Mt. 21. 39 Jn. 9. 22 12 **παρεμβολῆς.** διὸ καὶ Ἰησοῦς, ἵνα ἁγιάσῃ διὰ τοῦ
ἰδίου αἵματος τὸν λαόν, ἔξω τῆς πύλης ἔπαθεν.
11. 26; 12. 2 13 τοίνυν ἐξερχώμεθα πρὸς αὐτὸν **ἔξω τῆς παρεμβολῆς**
11. 10; 12. 22 14 τὸν ὀνειδισμὸν αὐτοῦ φέροντες· οὐ γὰρ ἔχομεν

---

5 *αρκουμενοι*] *-νος* 𝔭[46]M Aug 6 *ου*] *praem και* 𝔭[46]AD *pl* vg(1) ς 8 (*αυτος*] , ς R) 9 *παραφερεσθε*] (Eph. 4. 14) *περιφ-* KL *al* co ς | *περιπατουντες* 𝔭[46]א*AD* latt co] *-τησαντες* א[c]KL *pl* ς; R 10 *εξουσιαν*] *om* D*M 12 *πυλης*] *παρεμβολης* 𝔭[46]P

ὧδε μένουσαν πόλιν, ἀλλὰ τὴν μέλλουσαν ἐπιζη-
τοῦμεν. Δι' αὐτοῦ οὖν ἀναφέρωμεν θυσίαν αἰνέσεως 15
διὰ παντὸς τῷ Θεῷ, *τοῦτ' ἔστιν* καρπὸν χειλέων *ὁμο-*
λογούντων τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. τῆς δὲ εὐποιΐας καὶ 16
κοινωνίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε· τοιαύταις γὰρ θυσίαις
εὐαρεστεῖται ὁ Θεός. Πείθεσθε τοῖς ἡγου- 17
μένοις ὑμῶν καὶ ὑπείκετε· αὐτοὶ γὰρ ἀγρυπνοῦσιν
ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν ὡς λόγον ἀποδώσοντες· ἵνα
μετὰ χαρᾶς τοῦτο ποιῶσιν καὶ μὴ στενάζοντες·
ἀλυσιτελὲς γὰρ ὑμῖν τοῦτο.
Προσεύχεσθε περὶ ἡμῶν· πειθόμεθα γὰρ ὅτι 18
καλὴν συνείδησιν ἔχομεν, ἐν πᾶσιν καλῶς θέλον-
τες ἀναστρέφεσθαι. περισσοτέρως δὲ παρακαλῶ 19
τοῦτο ποιῆσαι, ἵνα τάχειον ἀποκατασταθῶ ὑμῖν.
Ὁ δὲ Θεὸς τῆς εἰρήνης, ὁ ἀναγαγὼν *ἐκ νεκρῶν* τὸν 20
ποιμένα τῶν προβάτων *τὸν μέγαν* ἐν αἵματι διαθήκης
αἰωνίου, *τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν, | καταρτίσαι* 21
ὑμᾶς ἐν παντὶ ἀγαθῷ εἰς τὸ ποιῆσαι τὸ θέλημα
αὐτοῦ, ποιῶν ἐν ἡμῖν τὸ εὐάρεστον ἐνώπιον αὐτοῦ
διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
αἰώνων· αμην. Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, 22
ἀνέχεσθε τοῦ λόγου τῆς παρακλήσεως· καὶ γὰρ
διὰ βραχέων ἐπέστειλα ὑμῖν. Γινώσκετε τὸν 23

Lv. 7. 12
2 Ch. 29. 31
Ps. 50. 14, 23
Is. 57. 19
Hos. 14. 2
Ph. 4. 18
1 Th. 5. 12
Ezk. 3. 17
2 Co. 1. 12
Ac. 24. 16
Is. 63. 11
Zec. 9. 11
Is. 55. 3
Jer. 32. 40
Ezk. 37. 26
Jn. 10. 11
1 P. 2. 25
Ja. 1. 21

---

15 ουν AKL *pl* ϛ; R^t] *om* $\mathfrak{p}^{46}$א*D*PΨ sy^p; R^m 17 αποδωσοντες] -σονται περι υμων D* 18 περι] *praem* και D Chr 20 Ιησουν] *add* Χριστον D*Ψ *33 al* it $vg^{s, cl}$ sy 21 παντι אD* *pc* latt bo; R^t] *add* (2 Thess. 2. 17) εργω C *pl* sy ϛ; R^m: *add* ε. και λογω A: *add* τω $\mathfrak{p}^{46}$ | ποιων D^o *pl* vg sy ϛ; R] *praem* αυτω א*A *pc* bo: *praem* αυτο $\mathfrak{p}^{46}$: *praem* αυτος *1912 d* | ημιν $\mathfrak{p}^{46}$אD^oKM *pm* sy^p; R^t] υμ- A *al* latt ϛ; R^m | των αιωνων] *om* $\mathfrak{p}^{46}$DH *al* sa(1) arm 22 ανεχεσθε] -σθαι D*Ψ *33 429 al* vg arm

*ἀδελφὸν ἡμῶν Τιμόθεον ἀπολελυμένον, μεθ' οὗ
ἐὰν τάχειον ἔρχηται ὄψομαι ὑμᾶς.*
24 *Ἀσπάσασθε πάντας τοὺς ἡγουμένους ὑμῶν καὶ
πάντας τοὺς ἁγίους. Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἀπὸ τῆς
Ἰταλίας.*
25 *Ἡ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν.*

---

23 *ημων*] *om* KP *pm* ς 24 *παντας* 1°] *om* 𝔭[46] 25 *υμων* 𝔭[46]א*I *33*] *των αγιων* D*°: *add αμην* AD *pl* lat sy ς; R

Subscriptio: *εγραφη απο Ρωμης* A: *εγρ. απο Ιταλιας* HP *al* ς (*add δια Τιμοθεου* K *460 al* ς): *εγρ. απο Αθηνων 1911*

ΙΑΚΩΒΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΙΑΚΩΒΟΣ Θεοῦ καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ 1 P. 1. 1
δοῦλος ταῖς δώδεκα φυλαῖς ταῖς ἐν τῇ Διασπορᾷ Ac. 15. 23
χαίρειν.
Πᾶσαν χαρὰν ἡγήσασθε, ἀδελφοί μου, ὅταν 2 Ro. 5. 3–5
πειρασμοῖς περιπέσητε ποικίλοις, γινώσκοντες 3 1 P. 1. 6
ὅτι τὸ δοκίμιον ὑμῶν τῆς πίστεως κατεργάζεται 1 P. 1. 7
ὑπομονήν. ἡ δὲ ὑπομονὴ ἔργον τέλειον ἐχέτω, ἵνα 4
ἦτε τέλειοι καὶ ὁλόκληροι, ἐν μηδενὶ λειπόμενοι.
Εἰ δέ τις ὑμῶν λείπεται σοφίας, αἰτείτω παρὰ 5 Pr. 2. 3–6
τοῦ διδόντος Θεοῦ πᾶσιν ἁπλῶς καὶ μὴ ὀνειδί-
ζοντος, καὶ δοθήσεται αὐτῷ. αἰτείτω δὲ ἐν πίστει, 6 Mk. 11. 24
μηδὲν διακρινόμενος· ὁ γὰρ διακρινόμενος ἔοικεν
κλύδωνι θαλάσσης ἀνεμιζομένῳ καὶ ῥιπιζομένῳ.
μὴ γὰρ οἰέσθω ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὅτι λήμψεταί 7
τι παρὰ τοῦ Κυρίου, | ἀνὴρ δίψυχος, ἀκατάστατος 8
ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ. Καυχάσθω δὲ ὁ 9 2.5
ἀδελφὸς ὁ ταπεινὸς ἐν τῷ ὕψει αὐτοῦ, ὁ δὲ πλού- 10 1 P. 1. 24
σιος ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ, ὅτι ὡς ἄνθος χόρτου Is. 40. 6, 7
παρελεύσεται. ἀνέτειλεν γὰρ ὁ ἥλιος σὺν τῷ καύ- 11
σωνι καὶ ἐξήρανεν τὸν χόρτον, καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ
ἐξέπεσεν καὶ ἡ εὐπρέπεια τοῦ προσώπου αὐτοῦ
ἀπώλετο· οὕτως καὶ ὁ πλούσιος ἐν ταῖς πορείαις
αὐτοῦ μαρανθήσεται. **Μακάριος** ἀνὴρ ὃς ὑπο- 12 Dn. 12. 12
μένει πειρασμόν, ὅτι δόκιμος γενόμενος λήμψεται

---

7 τι] *om* ℵC*vid *pc s* | (*Κυριου*, Rt] . vg ϛ: *om* , Rm) 8 *ανηρ*] *add γαρ 326 pc* syh 9 ο 1°] *om* B 11 *αυτου* 1°] *om 429 pc* syh | *αυτου* 2°] *om* B *pc* 12 (*υπομένει*] -*μενεῖ* KLP *al ff*)

2 Ti. 4. 8; 1 P. 5. 4 — τὸν στέφανον τῆς ζωῆς, ὃν ἐπηγγείλατο τοῖς ἀγα-
1 Co. 9. 25 — 13 πῶσιν αὐτόν. Μηδεὶς πειραζόμενος λεγέτω ὅτι
Rev. 2. 10 — Ἀπὸ Θεοῦ πειράζομαι· ὁ γὰρ Θεὸς ἀπείραστός
Ro. 7. 7, 8 — 14 ἐστιν κακῶν, πειράζει δὲ αὐτὸς οὐδένα. ἕκα-
στος δὲ πειράζεται ὑπὸ τῆς ἰδίας ἐπιθυμίας
Ro. 7. 10 — 15 ἐξελκόμενος καὶ δελεαζόμενος· εἶτα ἡ ἐπιθυμία
συλλαβοῦσα τίκτει ἁμαρτίαν, ἡ δὲ ἁμαρτία
16 ἀποτελεσθεῖσα ἀποκύει θάνατον. Μὴ πλανᾶσθε,
ἀδελφοί μου ἀγαπητοί.
Mt. 7. 11 — 17 Πᾶσα δόσις ἀγαθὴ καὶ πᾶν δώρημα τέλειον
1 Jn. 1. 5 — ἄνωθέν ἐστιν καταβαῖνον ἀπὸ τοῦ Πατρὸς τῶν
φώτων, παρ' ᾧ οὐκ ἔνι παραλλαγὴ ἢ τροπῆς
Jn. 1. 13; 1 P. 1. 23 — 18 ἀποσκίασμα. βουληθεὶς ἀπεκύησεν ἡμᾶς λόγῳ
ἀληθείας, εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς ἀπαρχήν τινα τῶν
αὐτοῦ κτισμάτων.
Ec. 7. 9 — 19 Ἴστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί. ἔστω δὲ πᾶς
ἄνθρωπος ταχὺς εἰς τὸ ἀκοῦσαι, βραδὺς εἰς τὸ
Eph. 4. 26 — 20 λαλῆσαι, βραδὺς εἰς ὀργήν· ὀργὴ γὰρ ἀνδρὸς
Col. 3. 8; 1 P. 2. 1 — 21 δικαιοσύνην Θεοῦ οὐκ ἐργάζεται. διὸ ἀποθέμενοι
πᾶσαν ῥυπαρίαν καὶ περισσείαν κακίας ἐν πραΰ-
τητι δέξασθε τὸν ἔμφυτον λόγον τὸν δυνάμενον
Mt. 7. 26; Ro. 2. 13 — 22 σῶσαι τὰς ψυχὰς ὑμῶν. γίνεσθε δὲ ποιηταὶ λόγου,
καὶ μὴ ἀκροαταὶ μόνον παραλογιζόμενοι ἑαυτούς.

---

12 επηγγειλατο] *add* ο Κυριος KLP *pl* sy^h ς: *add* ο Θεος *1739 al* lat sy^p 14 (πειραζεται R^m] , ς R^t *et* επιθυμιας ς R^t] , R^m) 15 (αποκύει] -κυεῖ *181 al*) 17 (εστιν] , ς R) | ενι] εστιν ℵP *al* | παραλλαγη η τροπης -σμα A *pl* ς; R] π. η τροπης -σματος ℵ*B: π. η τροπη -σματος *614*: παραλλαγης η τροπης -σματος 𝔭^23 19 Ιστε] Ιστω ℵ* *ff*: Ιστε δε A vg(2) sa bo^pt sy^h, ph: *om 1838*: ωστε KLP *pm* sy^h ς (*et* αγαπητοι, ς) | εστω δε] και ε. A 33 *pc*: *om* δε KL *pl* ς 22 λογου] νομου *88 al*, *item vs.* 23

ὅτι εἴ τις ἀκροατὴς λόγου ἐστὶν καὶ οὐ ποιητής, 23
οὗτος ἔοικεν ἀνδρὶ κατανοοῦντι τὸ πρόσωπον τῆς
γενέσεως αὐτοῦ ἐν ἐσόπτρῳ· κατενόησεν γὰρ 24
ἑαυτὸν καὶ ἀπελήλυθεν, καὶ εὐθέως ἐπελάθετο
ὁποῖος ἦν. ὁ δὲ παρακύψας εἰς νόμον τέλειον τὸν 25
τῆς ἐλευθερίας καὶ παραμείνας, οὐκ ἀκροατὴς ἐπι- 2. 12
λησμονῆς γενόμενος ἀλλὰ ποιητὴς ἔργου, οὗτος Ro. 8. 2 Jn. 13. 17
μακάριος ἐν τῇ ποιήσει αὐτοῦ ἔσται. Εἴ τις δοκεῖ 26 Ps. 34. 13
θρησκὸς εἶναι, μὴ χαλιναγωγῶν γλῶσσαν ἑαυτοῦ
ἀλλὰ ἀπατῶν καρδίαν ἑαυτοῦ, τούτου μάταιος ἡ
θρησκεία. θρησκεία καθαρὰ καὶ ἀμίαντος παρὰ 27
τῷ Θεῷ καὶ Πατρὶ αὕτη ἐστίν, ἐπισκέπτεσθαι
ὀρφανοὺς καὶ χήρας ἐν τῇ θλίψει αὐτῶν, ἄσπιλον
ἑαυτὸν τηρεῖν ἀπὸ τοῦ κόσμου.

Ἀδελφοί μου, μὴ ἐν προσωπολημψίαις ἔχετε 2 1 Co. 2. 8
τὴν πίστιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τῆς
δόξης. ἐὰν γὰρ εἰσέλθῃ εἰς συναγωγὴν ὑμῶν ἀνὴρ 2 He. 10. 25
χρυσοδακτύλιος ἐν ἐσθῆτι λαμπρᾷ, εἰσέλθῃ δὲ καὶ
πτωχὸς ἐν ῥυπαρᾷ ἐσθῆτι, ἐπιβλέψητε δὲ ἐπὶ τὸν 3
φοροῦντα τὴν ἐσθῆτα τὴν λαμπρὰν καὶ εἴπητε,
Σὺ κάθου ὧδε καλῶς, καὶ τῷ πτωχῷ εἴπητε, Σὺ
στῆθι ἐκεῖ ἢ κάθου ὑπὸ τὸ ὑποπόδιόν μου, οὐ 4
διεκρίθητε ἐν ἑαυτοῖς καὶ ἐγένεσθε κριταὶ δια-
λογισμῶν πονηρῶν; Ἀκούσατε, ἀδελφοί μου 5

---

26 ειναι] *add εν υμιν* KL *pm* ς 27 θρησκεια] *add γαρ* A *pc* sy^{p} | τω] *om* ℵ*KL *pm* **2.** 1 (*Χριστου*] ,) | της δοξης] *pon ante του Κυρ.* *614 al* sy sa^{pl} bo: *om* *33 429* sa(1) | (δοξης.] ; R^{m}) 2 εις] *add την* A *33 pl* ς 3 εκει η καθου] η καθ. εκει B *1739 pc ff*: *add ωδε* ℵKLP *pm* ς | υπο] επι P *33 614 al* 4 ου ℵA *al* lat sy; R] και ου KLP *pm* ς: *om* B* *pc ff* (*et* πονηρων.)

1 Co. 1. 26 Lk. 12. 21 ἀγαπητοί. οὐχ ὁ Θεὸς ἐξελέξατο τοὺς πτωχοὺς τῷ
κόσμῳ πλουσίους ἐν πίστει καὶ κληρονόμους τῆς
βασιλείας ἧς ἐπηγγείλατο τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν;
6 | ὑμεῖς δὲ ἠτιμάσατε τὸν πτωχόν. οὐχ οἱ πλού-
σιοι καταδυναστεύουσιν ὑμῶν, καὶ αὐτοὶ ἕλκουσιν
7 ὑμᾶς εἰς κριτήρια; οὐκ αὐτοὶ βλασφημοῦσιν τὸ
8 καλὸν ὄνομα τὸ ἐπικληθὲν ἐφ' ὑμᾶς; εἰ μέντοι
Lv. 19. 18 νόμον τελεῖτε βασιλικὸν κατὰ τὴν γραφήν, **Ἀγα-
πήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν**, καλῶς ποιεῖτε·
Dt. 1. 17 9 εἰ δὲ προσωποληπτεῖτε, ἁμαρτίαν ἐργάζεσθε,
Mt. 5. 19 10 ἐλεγχόμενοι ὑπὸ τοῦ νόμου ὡς παραβάται. ὅστις
γὰρ ὅλον τὸν νόμον τηρήσῃ, πταίσῃ δὲ ἐν ἑνί,
11 γέγονεν πάντων ἔνοχος. ὁ γὰρ εἰπών, **Μὴ μοι-**
Ex. 20. 13, 14 **χεύσῃς**, εἶπεν καί, **Μὴ φονεύσῃς**· εἰ δὲ οὐ μοιχεύεις,
Dt. 5. 18, 17 12 φονεύεις δέ, γέγονας παραβάτης νόμου. οὕτως
1. 25 λαλεῖτε καὶ οὕτως ποιεῖτε ὡς διὰ νόμου ἐλευθε-
Mt. 5. 7; 18. 30, 34; 25. 45, 46 13 ρίας μέλλοντες κρίνεσθαι. ἡ γὰρ κρίσις ἀνέλεος
τῷ μὴ ποιήσαντι ἔλεος· κατακαυχᾶται ἔλεος κρί-
14 σεως. Τί τὸ ὄφελος, ἀδελφοί μου, ἐὰν πίστιν
Mt. 7. 21; 21. 29 λέγῃ τις ἔχειν ἔργα δὲ μὴ ἔχῃ; μὴ δύναται ἡ
15 πίστις σῶσαι αὐτόν; ἐὰν ἀδελφὸς ἢ ἀδελφὴ
γυμνοὶ ὑπάρχωσιν καὶ λειπόμενοι τῆς ἐφημέρου
1 Jn. 3. 17 16 τροφῆς, | εἴπῃ δέ τις αὐτοῖς ἐξ ὑμῶν, Ὑπάγετε ἐν
εἰρήνῃ, θερμαίνεσθε καὶ χορτάζεσθε, μὴ δῶτε δὲ
αὐτοῖς τὰ ἐπιτήδεια τοῦ σώματος, τί τὸ ὄφελος;
17 οὕτως καὶ ἡ πίστις, ἐὰν μὴ ἔχῃ ἔργα, νεκρά ἐστιν

---

5 *βασιλειας*] (Heb. 6. 17) *επαγγελιας* **א*A** 10
τηρηση] -*σει* **KLP** *pm* co ς: *πληρωσει* **A** *614 al*: *τελεσει*
Ψ *1739 pc*: *πληρωσας τελεσει 33* | *πταιση*] -*σει* **KLP** *pl* ς
11 *παραβατης*] *αποστατης* **A** 13 *κατακαυχαται*]
-*χασθω δε* **A** *33 pc*: *praem και 1891 pc* ς 15 *εαν*] *add*
δε **A** *al* lat sy[h] bo ς

καθ᾽ ἑαυτήν. ἀλλ᾽ ἐρεῖ τις, Σὺ πίστιν ἔχεις, 18
κἀγὼ ἔργα ἔχω· δεῖξόν μοι τὴν πίστιν σου χωρὶς
τῶν ἔργων, κἀγώ σοι δείξω ἐκ τῶν ἔργων μου τὴν Gal. 5. 6
πίστιν. σὺ πιστεύεις ὅτι εἷς ἐστιν ὁ Θεός; καλῶς 19
ποιεῖς· καὶ τὰ δαιμόνια πιστεύουσιν καὶ φρίσσου- Mk. 5. 7
σιν. θέλεις δὲ γνῶναι, ὦ ἄνθρωπε κενέ, ὅτι ἡ πίστις 20
χωρὶς τῶν ἔργων ἀργή ἐστιν; **Αβρααμ** ὁ πατὴρ 21 Gn. 22. 9, 10; 12
ἡμῶν οὐκ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη, **ἀνενέγκας Ισαακ** He. 11. 17
τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον; βλέπεις ὅτι ἡ 22
πίστις συνήργει τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, καὶ ἐκ τῶν
ἔργων ἡ πίστις ἐτελειώθη, καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφὴ 23 Is. 41. 8
ἡ λέγουσα, **Ἐπίστευσεν δὲ Αβρααμ τῷ Θεῷ, καὶ** Gn. 15. 6
ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην, καὶ **φίλος Θεοῦ** Ro. 4. 3
ἐκλήθη. ὁρᾶτε ὅτι ἐξ ἔργων δικαιοῦται ἄνθρωπος 24 2 Ch. 20. 7
καὶ οὐκ ἐκ πίστεως μόνον. ὁμοίως δὲ καὶ Ρααβ ἡ 25 Jn. 8. 39
πόρνη οὐκ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη, ὑποδεξαμένη τοὺς Ro. 4. 12
ἀγγέλους καὶ ἑτέρᾳ ὁδῷ ἐκβαλοῦσα; ὥσπερ γὰρ 26 He. 11. 31
τὸ σῶμα χωρὶς πνεύματος νεκρόν ἐστιν, οὕτως Jos. 2. 4, 15 | 6. 17
καὶ ἡ πίστις χωρὶς ἔργων νεκρά ἐστιν. 17

Μὴ πολλοὶ διδάσκαλοι γίνεσθε, ἀδελφοί μου, **3** 1. 19
εἰδότες ὅτι μεῖζον κρίμα λημψόμεθα. πολλὰ γὰρ 2 1. 26
πταίομεν ἅπαντες· εἴ τις ἐν λόγῳ οὐ πταίει, οὗτος

---

18 εχεις (,] ;)] *om* 𝔭^{54} | σου] *om* 𝔭^{54} *442 ff* | χωρις] εκ **KL** *al* ς | εργων 1°] *add* σου **C** *pm* ς | μου] *om* lat sy^{h} | πιστιν 3°] *add* μου **AKLP** *pm* lat sy bo ς 19 εις εστιν ο Θεος **ℵA** *pc* lat sy^{p} co; R^{t}] *trsp* εις ο Θ. εστιν **C** *81 al*: *trsp* ο Θ. εις ε. (**K**)**L** *al* ς (*et* ;] ·): εις Θ. ε. **B** *614 al*; R^{m}: Θ. εστιν **Ψ** 20 αργη **BC** *1739 pc ff s* vg^{w} arm; R] νεκρα **ℵA** *pl p* vg$^{s, cl}$ sy bo ς 22 συνηργει] συνεργει **ℵ*A** *ff s* | (ετελειωθη, R^{t}] ; ς R^{m}) 23 δε] *om* 𝔭^{20}**L** *69 614 al* lat bo | φιλος] δουλος *429 614 al* sy^{h} 25 αγγελους] κατασκοπους **K**^{mg}**L** *1739 al ff* sy$^{p, hmg}$ bo 26 γαρ] *om* **B** *1175* sy^{p}: δε *ff* Or

τέλειος ἀνήρ, δυνατὸς χαλιναγωγῆσαι καὶ ὅλον τὸ
3 σῶμα. εἰ δὲ τῶν ἵππων τοὺς χαλινοὺς εἰς τὰ στό-
ματα βάλλομεν εἰς τὸ πείθεσθαι αὐτοὺς ἡμῖν, καὶ
4 ὅλον τὸ σῶμα αὐτῶν μετάγομεν. ἰδοὺ καὶ τὰ
πλοῖα, τηλικαῦτα ὄντα καὶ ὑπὸ ἀνέμων σκληρῶν
ἐλαυνόμενα, μετάγεται ὑπὸ ἐλαχίστου πηδαλίου
5 ὅπου ἡ ὁρμὴ τοῦ εὐθύνοντος βούλεται· οὕτως καὶ ἡ
γλῶσσα μικρὸν μέλος ἐστὶν καὶ μεγάλα αὐχεῖ. ἰδοὺ
Mt. 15. 11, 18, 19; 12. 36, 37 6 ἡλίκον πῦρ ἡλίκην ὕλην ἀνάπτει· καὶ ἡ γλῶσσα
πῦρ, ὁ κόσμος τῆς ἀδικίας, ἡ γλῶσσα καθίσταται
ἐν τοῖς μέλεσιν ἡμῶν, ἡ σπιλοῦσα ὅλον τὸ σῶμα
καὶ φλογίζουσα τὸν τροχὸν τῆς γενέσεως καὶ
7 φλογιζομένη ὑπὸ τῆς γεέννης. πᾶσα γὰρ φύσις
θηρίων τε καὶ πετεινῶν ἑρπετῶν τε καὶ ἐναλίων
δαμάζεται καὶ δεδάμασται τῇ φύσει τῇ ἀνθρωπίνῃ,
Ps. 140. 3 8 τὴν δὲ γλῶσσαν οὐδεὶς δαμάσαι δύναται ἀνθρώ-
πων· ἀκατάστατον κακόν, μεστὴ ἰοῦ θανατηφόρου.
9 ἐν αὐτῇ εὐλογοῦμεν τὸν Κύριον καὶ Πατέρα, καὶ
Gn. 1. 27 ἐν αὐτῇ καταρώμεθα τοὺς ἀνθρώπους τοὺς καθ'
10 ὁμοίωσιν Θεοῦ γεγονότας· ἐκ τοῦ αὐτοῦ στόματος
ἐξέρχεται εὐλογία καὶ κατάρα. οὐ χρή, ἀδελφοί
11 μου, ταῦτα οὕτως γίνεσθαι. μήτι ἡ πηγὴ ἐκ τῆς

---

3 ει δε ℵABKL *69 pm* latt bo; R] ιδε CP *al* sy sa: ιδου *36 pc* ς | τα στοματα] το στομα p^{54}A *33 al* sy 5 ηλικον ℵBP *pc* lat; R] ολιγον A* *pl* it sy sa ς 6 και 1°] *om* ℵ* (*et* 5, 6 αναπτει η γλωσσα.) | (πυρ, ο κ. της αδ., η γλ. καθ. . . . ημων, η] πυρ· . . . αδ. η γλ. . . . R^t: πυρ, ο κ. της αδ.· . . . ημων η R^{m1}: πυρ· . . . αδ., η γλ., . . . ημων η R^{m2}) | η γλωσσα 2°] *praem* ουτως P *pm* ς: *praem* ουτως και L *104 pc* | η σπιλ.] και σπιλ. ℵ* *33* | γενεσεως] *add* ημων ℵ *pc p* vg sy^p 8 ακαταστατον ℵABP *1739* lat bo arm; R] ακατασχετον CKL *33 pl m* sy ς 9 Κυριον] Θεον KL *pm p* vg sy^h sa bo^{pt} ς

αὐτῆς ὀπῆς βρύει τὸ γλυκὺ καὶ τὸ πικρόν; μὴ 12
δύναται, ἀδελφοί μου, συκῆ ἐλαίας ποιῆσαι ἢ ἄμ-
πελος σῦκα; οὔτε ἁλυκὸν γλυκὺ ποιῆσαι ὕδωρ.
Τίς σοφὸς καὶ ἐπιστήμων ἐν ὑμῖν; δειξάτω ἐκ 13 2. 18
τῆς καλῆς ἀναστροφῆς τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν πραΰτητι 1 P. 2. 12
σοφίας. εἰ δὲ ζῆλον πικρὸν ἔχετε καὶ ἐριθείαν ἐν 14 Eph. 4. 31
τῇ καρδίᾳ ὑμῶν, μὴ κατακαυχᾶσθε καὶ ψεύδεσθε
κατὰ τῆς ἀληθείας. οὐκ ἔστιν αὕτη ἡ σοφία ἄνωθεν 15
κατερχομένη, ἀλλὰ ἐπίγειος, ψυχική, δαιμο- 1. 5. 17
νιώδης· ὅπου γὰρ ζῆλος καὶ ἐριθεία, ἐκεῖ ἀκα- 16
ταστασία καὶ πᾶν φαῦλον πρᾶγμα. ἡ δὲ ἄνωθεν 17
σοφία πρῶτον μὲν ἁγνή ἐστιν, ἔπειτα εἰρηνική,
ἐπιεικής, εὐπειθής, μεστὴ ἐλέους καὶ καρπῶν ἀγα-
θῶν, ἀδιάκριτος, ἀνυπόκριτος. καρπὸς δὲ δικαιο- 18 Is. 32. 17
σύνης ἐν εἰρήνῃ σπείρεται τοῖς ποιοῦσιν εἰρήνην. Mt. 5. 9 He. 12. 11

Πόθεν πόλεμοι καὶ πόθεν μάχαι ἐν ὑμῖν; οὐκ **4**
ἐντεῦθεν, ἐκ τῶν ἡδονῶν ὑμῶν τῶν στρατευομέ- Ro. 7. 23
νων ἐν τοῖς μέλεσιν ὑμῶν; ἐπιθυμεῖτε, καὶ οὐκ 2 1 P. 2. 11
ἔχετε· φονεύετε καὶ ζηλοῦτε, καὶ οὐ δύνασθε ἐπι-
τυχεῖν· μάχεσθε καὶ πολεμεῖτε. οὐκ ἔχετε διὰ τὸ
μὴ αἰτεῖσθαι ὑμᾶς· αἰτεῖτε καὶ οὐ λαμβάνετε, 3
διότι κακῶς αἰτεῖσθε, ἵνα ἐν ταῖς ἡδοναῖς ὑμῶν
δαπανήσητε. μοιχαλίδες, οὐκ οἴδατε ὅτι ἡ φιλία 4 Lk. 6. 26
τοῦ κόσμου ἔχθρα τοῦ Θεοῦ ἐστιν; ὃς ἐὰν οὖν βου- Ro. 8. 7 1 Jn. 2. 15
ληθῇ φίλος εἶναι τοῦ κόσμου, ἐχθρὸς τοῦ Θεοῦ

---

12 ουτε αλυκον **AB** *al*; R] ουτως ουδε αλ. ℵ *pc* (bo): ουτως ουδεμια πηγη αλ. και KLP *pm* ς 14 και ψευδ. κατα της αλ.] της αλ. και ψευδ. ℵ* *33* sy[p] **4.** 2 (φονευετε] .)| (πολεμειτε.] , ς: · R) | ουκ εχετε 2°] *praem* και ℵP *614 pm* it vg[s, cl] sy: *add* δε *1739 pc* ς 4 μοιχαλιδες] *praem* μοιχοι και KLP *pl* sy[h] ς | κοσμου 1°] *add* τουτου ℵ lat sy[p] | (ἔχθρα] ἐχθρὰ *2298* lat)

Ex. 20. 3, 5 Mt. 6. 24 Gal. 5. 17 Pr. 3. 34 LXX Job 22. 29 Mt. 23. 12 1 P. 5. 5 Eph. 6. 12 1 P. 5. 8, 9 Zec. 1. 3 Is. 1. 16 1 P. 5. 6 Mt. 7. 1 Ro. 2. 1; 14. 4 Pr. 27. 1 Lk. 12. 20

5 καθίσταται. ἢ δοκεῖτε ὅτι κενῶς ἡ γραφὴ λέγει,
Πρὸς φθόνον ἐπιποθεῖ τὸ πνεῦμα ὃ κατῴκισεν ἐν
6 ἡμῖν; μείζονα δὲ δίδωσιν χάριν· διὸ λέγει,

Ὁ Θεὸς ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται,
ταπεινοῖς δὲ δίδωσιν χάριν.

7 ὑποτάγητε οὖν τῷ Θεῷ· ἀντίστητε δὲ τῷ διαβόλῳ,
8 καὶ φεύξεται ἀφ' ὑμῶν· ἐγγίσατε τῷ Θεῷ, καὶ ἐγ-
γίσει ὑμῖν. καθαρίσατε χεῖρας, ἁμαρτωλοί, καὶ
9 ἁγνίσατε καρδίας, δίψυχοι. ταλαιπωρήσατε καὶ
πενθήσατε καὶ κλαύσατε· ὁ γέλως ὑμῶν εἰς πένθος
10 μετατραπήτω καὶ ἡ χαρὰ εἰς κατήφειαν. ταπει-
11 νώθητε ἐνώπιον Κυρίου, καὶ ὑψώσει ὑμᾶς. Μὴ
καταλαλεῖτε ἀλλήλων, ἀδελφοί. ὁ καταλαλῶν
ἀδελφοῦ ἢ κρίνων τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καταλαλεῖ
νόμου καὶ κρίνει νόμον· εἰ δὲ νόμον κρίνεις, οὐκ εἶ
12 ποιητὴς νόμου ἀλλὰ κριτής. εἷς ἐστιν νομοθέτης
καὶ κριτής, ὁ δυνάμενος σῶσαι καὶ ἀπολέσαι· σὺ
δὲ τίς εἶ, ὁ κρίνων τὸν πλησίον;

13 Ἄγε νῦν οἱ λέγοντες, Σήμερον ἢ αὔριον πορευ-
σόμεθα εἰς τήνδε τὴν πόλιν καὶ ποιήσομεν ἐκεῖ
ἐνιαυτὸν καὶ ἐμπορευσόμεθα καὶ κερδήσομεν·
14 οἵτινες οὐκ ἐπίστασθε τῆς αὔριον ποία ἡ ζωὴ

---

5 (λεγει, *Προς . . . ημιν*;] λεγει; προς . . . ημιν; R[t]: λεγει, *Προς . . . ημιν*. R[m]) | κατωκισεν ℵAB *pc*; R[t]] -κησεν KLP *pl* latt sy co ς; R[m] 9 και κλαυσατε B *pl* lat ς; R], κλαυσ. ℵA: *om 36 307 pc* c sy[p] | μετατραπητω BP *1739 po*] μεταστραφητω ℵA *pl* ς; R 11 ουκ] ουκετι KP *69 1739 pc* it 12 ἐστιν (ἔστιν) BP *1175 pc*] *add* ο ℵA *pl* ς; R | και κριτης] *om* KL *al* ς 13 η] και AKLP *pm* ς 14 της αυριον B arm Hier] το της αυρ. ℵKL *pm* ς; R (*et* αυριον·): τα της αυρ. AP *33 1739 al* | ποια ℵ*B *614 al* sy[h] arm; R] *add* γαρ AKLP *pm* lat co ς (*et* υμων; ς R)

ὑμῶν. ἀτμὶς γάρ ἐστε ἡ πρὸς ὀλίγον φαινομένη, Ps. 39. 5, 11
ἔπειτα καὶ ἀφανιζομένη· ἀντὶ τοῦ λέγειν ὑμᾶς, 15
Ἐὰν ὁ Κύριος θελήσῃ, καὶ ζήσομεν καὶ ποιήσομεν Ac. 18. 21
τοῦτο ἢ ἐκεῖνο. νῦν δὲ καυχᾶσθε ἐν ταῖς ἀλαζο- 16
νίαις ὑμῶν· πᾶσα καύχησις τοιαύτη πονηρά ἐστιν.
εἰδότι οὖν καλὸν ποιεῖν καὶ μὴ ποιοῦντι, ἁμαρτία 17 Lk. 12. 47 Ro. 14. 23
αὐτῷ ἐστιν. Ἄγε νῦν οἱ πλούσιοι, κλαύσατε 5 Lk. 6. 24
ὀλολύζοντες ἐπὶ ταῖς ταλαιπωρίαις ὑμῶν ταῖς
ἐπερχομέναις. ὁ πλοῦτος ὑμῶν σέσηπεν, καὶ τὰ 2 Mt. 6. 19
ἱμάτια ὑμῶν σητόβρωτα γέγονεν, ὁ χρυσὸς ὑμῶν 3
καὶ ὁ ἄργυρος κατίωται, καὶ ὁ ἰὸς αὐτῶν εἰς μαρ- Pr. 16. 27
τύριον ὑμῖν ἔσται καὶ φάγεται τὰς σάρκας ὑμῶν
ὡς πῦρ. ἐθησαυρίσατε ἐν ἐσχάταις ἡμέραις. | ἰδοὺ 4 Lv. 19. 13 Dt. 24. 14, 15
ὁ μισθὸς τῶν ἐργατῶν τῶν ἀμησάντων τὰς χώρας Mal. 3. 5
ὑμῶν ὁ ἀφυστερημένος ἀφ' ὑμῶν κράζει, καὶ αἱ Is. 5. 9
βοαὶ τῶν θερισάντων εἰς τὰ ὦτα Κυρίου Σαβαωθ Job 31. 38–40
εἰσελήλυθαν. ἐτρυφήσατε ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐσπατα- 5 Lk. 16. 19, 25
λήσατε, ἐθρέψατε τὰς καρδίας ὑμῶν ἐν ἡμέρᾳ Jer. 12. 3
σφαγῆς. κατεδικάσατε, ἐφονεύσατε τὸν δίκαιον· 6 Pr. 3. 34 LXX
οὐκ ἀντιτάσσεται ὑμῖν. Hos. 1. 6 LXX

Μακροθυμήσατε οὖν, ἀδελφοί, ἕως τῆς παρου- 7 Dt. 11. 14 Jl. 2. 23
σίας τοῦ Κυρίου. ἰδοὺ ὁ γεωργὸς ἐκδέχεται τὸν Zec. 10. 1 Jer. 5. 24
τίμιον καρπὸν τῆς γῆς, μακροθυμῶν ἐπ' αὐτῷ Lk. 21. 19 He. 10. 36

---

14 ατμις γαρ εστε **BP** *pm ff*; R] α. γαρ εστιν L (vg) ς: α. γαρ εσται P *al*: *om* ℵ*: *om* γαρ A *33 s* vg | η 2°] *om* BP *1739 al ff* 15 (θελ., και ζησομεν] θελ. και ζησομεν, *p* vg sy^{p} co) 16 καυχασθε] κατακ- ℵ *1739 pc* **5.** 3 υμων 2°] *add* ο ιος AP *33 614 al* sy^{h} | (ως πυρ. εθησαυρ.] · ως πυρ εθησαυρ. AL sy^{p}) 4 αφυστερημενος ℵB*; R] απεστερ- (αποστερ- KL *al*) AP *pm* ς 5 υμων ℵ*ABP *pc* latt; R] *add* ως KL *pl* sy ς 6 (υμιν.] ;)

He. 10. 25 1 Th. 2. 16; 8 ἕως λάβῃ πρόϊμον καὶ ὄψιμον. μακροθυμήσατε καὶ
3. 13 ὑμεῖς, στηρίξατε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὅτι ἡ παρου-
9 σία τοῦ Κυρίου ἤγγικεν. μὴ στενάζετε, ἀδελφοί,
κατ' ἀλλήλων ἵνα μὴ κριθῆτε· ἰδοὺ ὁ κριτὴς πρὸ
10 τῶν θυρῶν ἕστηκεν. ὑπόδειγμα λάβετε, ἀδελφοί,
Mt. 5. 12 τῆς κακοπαθείας καὶ τῆς μακροθυμίας τοὺς προ-
Dn. 12. 12 11 φήτας, οἳ ἐλάλησαν ἐν τῷ ὀνόματι Κυρίου. ἰδοὺ
Job 1. 21, 22 μακαρίζομεν τοὺς ὑπομείναντας· τὴν ὑπομονὴν Ιωβ
Ps. 103. 8; 111. 4 ἠκούσατε, καὶ τὸ τέλος Κυρίου εἴδετε, ὅτι πολύ-
Mt. 5. 34–37 12 σπλαγχνός ἐστιν ὁ Κύριος καὶ οἰκτίρμων. Πρὸ
πάντων δέ, ἀδελφοί μου, μὴ ὀμνύετε, μήτε τὸν
οὐρανὸν μήτε τὴν γῆν μήτε ἄλλον τινὰ ὅρκον· ἤτω
δὲ ὑμῶν τό Ναὶ ναί, καὶ τό Οὒ οὔ, ἵνα μὴ ὑπὸ
Ps. 50. 15 Col. 3. 16 13 κρίσιν πέσητε. Κακοπαθεῖ τις ἐν ὑμῖν; προσ-
14 ευχέσθω· εὐθυμεῖ τις; ψαλλέτω. ἀσθενεῖ τις ἐν
ὑμῖν; προσκαλεσάσθω τοὺς πρεσβυτέρους τῆς
Mk. 6. 13 ἐκκλησίας, καὶ προσευξάσθωσαν ἐπ' αὐτὸν ἀλεί-
Mk. 16. 18 15 ψαντες ἐλαίῳ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου. καὶ ἡ
εὐχὴ τῆς πίστεως σώσει τὸν κάμνοντα, καὶ ἐγερεῖ
αὐτὸν ὁ Κύριος· κἂν ἁμαρτίας ᾖ πεποιηκώς, ἀφ-
16 εθήσεται αὐτῷ. ἐξομολογεῖσθε οὖν ἀλλήλοις τὰς
ἁμαρτίας, καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ ἀλλήλων, ὅπως
ἰαθῆτε. πολὺ ἰσχύει δέησις δικαίου ἐνεργουμένη.

---

7 λαβη B *1739* lat sa; R] *add* υετον AKLP *pl* ϛ: *add* καρπον ℵ *1175* (*ff*) sy^{hmg} bo   10 κακοπαθειας] καλοκαγαθιας ℵ   11 υπομειναντας] -μενοντ- KL *33 pm* ϛ | τελος] ελεος *323 1739** *pc* | ο Κυριος] *Κυρ.* B: *om* KL *al*   12 δε 2°] *add* (Mt. 5. 37) ο λογος ℵ* *pc* $vg^{s, cl}$ sy^{p} | υπο κρισιν] εις υποκρισιν KLP *pm* ϛ   14 του Κυριου] *Κυρ.* A *al*: *om* B   15 ευχη] προσευχη P *al*   16 τας αμαρτιας] τα παραπτωματα KL *al* ϛ: *add* υμων L *614* *al* latt sa | προσευχεσθε AB *pc*; R] ευχ- ℵKLP *pl* ϛ

Ἠλείας ἄνθρωπος ἦν ὁμοιοπαθὴς ἡμῖν, καὶ προσ- 17 1 K. 17. 1
ευχῇ προσηύξατο τοῦ μὴ βρέξαι, καὶ οὐκ ἔβρεξεν Ac. 14. 15 Lk. 4. 25
ἐπὶ τῆς γῆς ἐνιαυτοὺς τρεῖς καὶ μῆνας ἕξ· καὶ πάλιν 18 1 K. 18. 42
προσηύξατο, καὶ ὁ οὐρανὸς ὑετὸν ἔδωκεν καὶ ἡ
γῆ ἐβλάστησεν τὸν καρπὸν αὐτῆς. Ἀδελφοί μου, 19 Gal. 6. 1
ἐάν τις ἐν ὑμῖν πλανηθῇ ἀπὸ τῆς ἀληθείας καὶ ἐπι-
στρέψῃ τις αὐτόν, γινώσκετε ὅτι ὁ ἐπιστρέψας 20 Ps. 51. 13
ἁμαρτωλὸν ἐκ πλάνης ὁδοῦ αὐτοῦ σώσει ψυχὴν
αὐτοῦ ἐκ θανάτου καὶ καλύψει πλῆθος ἁμαρτιῶν. Pr. 10. 12 1 P. 4. 8

ΠΕΤΡΟΥ Α

ΠΕΤΡΟΣ ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐκλεκτοῖς
παρεπιδήμοις Διασπορᾶς Πόντου, Γαλατίας, Ja. 1. 2
Καππαδοκίας, Ἀσίας καὶ Βιθυνίας, | κατὰ πρό- 2 Ro. 8. 29
γνωσιν Θεοῦ Πατρός, ἐν ἁγιασμῷ Πνεύματος,
εἰς ὑπακοὴν καὶ ῥαντισμὸν αἵματος Ἰησοῦ
Χριστοῦ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληθυνθείη. He. 12. 24
Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν 3
Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ κατὰ τὸ πολὺ αὐτοῦ ἔλεος ἀνα-
γεννήσας ἡμᾶς εἰς ἐλπίδα ζῶσαν δι' ἀναστάσεως 23 Ja. 1. 18
Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐκ νεκρῶν, εἰς κληρονομίαν ἄ- 4 Col. 1. 12
φθαρτον καὶ ἀμίαντον καὶ ἀμάραντον, τετηρημένην

---

19 απο] *add* της οδου ℵ *33 al* sy^{p} bo(3) 20 γινωσκετε B *69 pc* sy^{h}; R^{m}] -σκετω ℵA *pl* latt bo ς; R^{t} | αυτου εκ θανατου ℵA *al* lat sy] εκ θαν. αυτ. B *614 pc ff*: *om* αυτ. KL *pm* ς; R: *om* εκ θαν. Ambst | αμαρτιων.] *add* αμην *614 al p* sy^{h}

1 Ασιας και Βιθυν.] Ασιας B: και Βιθ. ℵ**pc* 3 εκ νεκρ.] *om 242* sy^{p} Aug

5 ἐν οὐρανοῖς εἰς ὑμᾶς | τοὺς ἐν δυνάμει Θεοῦ φρου-
ρουμένους διὰ πίστεως εἰς σωτηρίαν ἑτοίμην ἀπο-
6 καλυφθῆναι ἐν καιρῷ ἐσχάτῳ. ἐν ᾧ ἀγαλλιᾶσθε,
ὀλίγον ἄρτι εἰ δέον λυπηθέντες ἐν ποικίλοις πειρα-
7 σμοῖς, ἵνα τὸ δοκίμιον ὑμῶν τῆς πίστεως πολυτι-
μότερον χρυσίου τοῦ ἀπολλυμένου, διὰ πυρὸς δὲ
δοκιμαζομένου, εὑρεθῇ εἰς ἔπαινον καὶ δόξαν καὶ
8 τιμὴν ἐν ἀποκαλύψει Ἰησοῦ Χριστοῦ· ὃν οὐκ
ἰδόντες ἀγαπᾶτε, εἰς ὃν ἄρτι μὴ ὁρῶντες πι-
στεύοντες δὲ ἀγαλλιᾶσθε χαρᾷ ἀνεκλαλήτῳ καὶ
9 δεδοξασμένῃ, κομιζόμενοι τὸ τέλος τῆς πίστεως
10 σωτηρίαν ψυχῶν. περὶ ἧς σωτηρίας ἐξεζήτησαν
καὶ ἐξηραύνησαν προφῆται οἱ περὶ τῆς εἰς ὑμᾶς
11 χάριτος προφητεύσαντες, ἐραυνῶντες εἰς τίνα ἢ
ποῖον καιρὸν ἐδήλου τὸ ἐν αὐτοῖς Πνεῦμα Χριστοῦ
προμαρτυρόμενον τὰ εἰς Χριστὸν παθήματα καὶ
12 τὰς μετὰ ταῦτα δόξας· οἷς ἀπεκαλύφθη ὅτι οὐχ
ἑαυτοῖς ὑμῖν δὲ διηκόνουν αὐτά, ἃ νῦν ἀνηγγέλη
ὑμῖν διὰ τῶν εὐαγγελισαμένων ὑμᾶς ἐν Πνεύματι
Ἁγίῳ ἀποσταλέντι ἀπ' οὐρανοῦ, εἰς ἃ ἐπιθυμοῦσιν
ἄγγελοι παρακῦψαι.

13 Διὸ ἀναζωσάμενοι τὰς ὀσφύας τῆς διανοίας
ὑμῶν, νήφοντες, τελείως ἐλπίσατε ἐπὶ τὴν φερο-
μένην ὑμῖν χάριν ἐν ἀποκαλύψει Ἰησοῦ Χριστοῦ.
14 ὡς τέκνα ὑπακοῆς, μὴ συσχηματιζόμενοι ταῖς
15 πρότερον ἐν τῇ ἀγνοίᾳ ὑμῶν ἐπιθυμίαις, ἀλλὰ

Jn. 10. 28; 17. 11
Ro. 5. 3, 4
1 Co. 2. 5
Gal. 3. 23
Ro. 5. 2
2 Co. 4. 17
5. 10
He. 12. 11
Ja. 1. 2
Pr. 17. 3
Mal. 3. 3
Ja. 1. 3
Ro. 2. 7, 10
Jn. 17. 20; 20. 29
2 Co. 5. 7
2 Ti. 4. 8
Ro. 6. 22
Mt. 13. 17
Lk. 10. 24
Ps. 22
Is. 53
Lk. 24. 26
Eph. 3. 10
Lk. 2. 13
Lk. 12. 35
Eph. 6. 14
Ro. 12. 2
Eph. 2. 3; 4. 17

---

6 λυπηθεντες] -ντας ℵ*L 69 *pm* 429 *pc* vg(3)   7 δοκιμιον] δοκιμον   8 ιδοντες ℵB *1739 al* lat sy sa Ir; R] ειδοτες AP *pm* Cl ϛ | ορωντες] *add* πιστευετε *441* lat (Ir)   9 πιστεως B *1 pc* Cl Or; R] *add* υμων ℵAP *pl* lat bo ϛ   11 (εδηλου το] εδηλουτο L 69 *al*) | Χριστου] *om* B Athan   13 (νηφ., τελειως] νηφ. τελειως,)

κατὰ τὸν καλέσαντα ὑμᾶς ἅγιον καὶ αὐτοὶ ἅγιοι
ἐν πάσῃ ἀναστροφῇ γενήθητε, διότι γέγραπται ὅτι 16 Lv. 11. 44; 19. 2; 20. 7
Ἅγιοι ἔσεσθε, ὅτι ἐγὼ ἅγιος. καὶ εἰ Πατέρα ἐπικα- 17 Ps. 89. 26
λεῖσθε τὸν ἀπροσωπολήμπτως κρίνοντα κατὰ τὸ Jer. 3. 19
ἑκάστου ἔργον, ἐν φόβῳ τὸν τῆς παροικίας ὑμῶν Mal. 1. 6 Mt. 6. 9
χρόνον ἀναστράφητε, εἰδότες ὅτι οὐ φθαρτοῖς, 18 Ro. 2. 11
ἀργυρίῳ ἢ χρυσίῳ, ἐλυτρώθητε ἐκ τῆς ματαίας Is. 52. 3 1 Co. 6. 20; 7. 23
ὑμῶν ἀναστροφῆς πατροπαραδότου, ἀλλὰ τιμίῳ 19 4. 3
αἵματι ὡς ἀμνοῦ ἀμώμου καὶ ἀσπίλου Χριστοῦ, Is. 53. 7 He. 9. 14
| προεγνωσμένου μὲν πρὸ καταβολῆς κόσμου, φα- 20 Ro. 16. 25, 26
νερωθέντος δὲ ἐπ' ἐσχάτου τῶν χρόνων δι' ὑμᾶς Eph. 1. 4
| τοὺς δι' αὐτοῦ πιστοὺς εἰς Θεὸν τὸν ἐγείραντα 21 Jn. 14. 6
αὐτὸν ἐκ νεκρῶν καὶ δόξαν αὐτῷ δόντα, ὥστε τὴν Ro. 4. 24 Col. 1. 27
πίστιν ὑμῶν καὶ ἐλπίδα εἶναι εἰς Θεόν. Τὰς ψυχὰς 22 1 Jn. 5. 1
ὑμῶν ἡγνικότες ἐν τῇ ὑπακοῇ τῆς ἀληθείας εἰς
φιλαδελφίαν ἀνυπόκριτον, ἐκ καρδίας ἀλλήλους
ἀγαπήσατε ἐκτενῶς, ἀναγεγεννημένοι οὐκ ἐκ σπο- 23 Dn. 6. 26
ρᾶς φθαρτῆς ἀλλὰ ἀφθάρτου διὰ λόγου ζῶντος Jn. 1. 13 Ja. 1. 18
Θεοῦ καὶ μένοντος. διότι 24

πᾶσα σὰρξ ὡς χόρτος, Is. 40. 6, 7
καὶ πᾶσα δόξα αὐτῆς ὡς ἄνθος χόρτου· Ja. 1. 10, 11
ἐξηράνθη ὁ χόρτος,
καὶ τὸ ἄνθος ἐξέπεσεν·
τὸ δὲ ῥῆμα *Κυρίου* μένει εἰς τὸν αἰῶνα. 25 Is. 40. 8

---

16 οτι 1° B *69* sy] *om* ℵAP *pl* lat Cl ϛ; R | εσεσθε ℵAB *614 al* Cl; R] γενεσθε KP *1 al* ϛ: γιν- L *al* 20 υμας] ημ- A *al* 21 πιστους AB latt; R] πιστευοντας ℵ *pl* co ϛ: -ευσαντας *33 pc* 22 αληθειας] *add* δια Πνευματος KLP *pm m* ϛ | εκ AB *pc* vg; R[t]] *add* καθαρας ℵ*KLP *pl c p* ϛ; R[m] 23 σπορας] φθορας ℵAC *255* | μενοντος] *add* εις τον αιωνα KLP *pl* lat sy[p] ϛ 24 ως 1°] *om* A *al c p[c]* vg(6) Aug | αυτης] αυτου ℵ*: ανθρωπου KLP *al* ϛ

τοῦτο δέ ἐστιν τὸ ῥῆμα τὸ εὐαγγελισθὲν εἰς ὑμᾶς.
Eph. 4. 22 Ja. 1. 21 **2** Ἀποθέμενοι οὖν πᾶσαν κακίαν καὶ πάντα δόλον
καὶ ὑποκρίσεις καὶ φθόνους καὶ πάσας καταλα-
1 Co. 3. 2 He. 5. 12, 13 2 λιάς, ὡς ἀρτιγέννητα βρέφη τὸ λογικὸν ἄδολον
Mt. 18. 3 γάλα ἐπιποθήσατε, ἵνα ἐν αὐτῷ αὐξηθῆτε εἰς
Ps. 34. 8 3 σωτηρίαν, | εἰ ἐγεύσασθε ὅτι χρηστὸς ὁ Κύριος. | πρὸς
4 ὃν προσερχόμενοι, λίθον ζῶντα, ὑπὸ ἀνθρώπων
Ps. 118. 22 Is. 28. 16 Mt. 21. 42 Ac. 4. 11 μὲν ἀποδεδοκιμασμένον παρὰ δὲ Θεῷ ἐκλεκτὸν ἔντι-
Eph. 2. 21, 22 5 μον, καὶ αὐτοὶ ὡς λίθοι ζῶντες οἰκοδομεῖσθε οἶκος
Ro. 12. 1 πνευματικὸς εἰς ἱεράτευμα ἅγιον, ἀνενέγκαι πνευ-
ματικὰς θυσίας εὐπροσδέκτους Θεῷ διὰ Ἰησοῦ
6 Χριστοῦ· διότι περιέχει ἐν γραφῇ,
Is. 28. 16 Ro. 9. 33 Ἰδοὺ τίθημι ἐν Σιων λίθον ἐκλεκτὸν ἀκρογωνιαῖον
ἔντιμον,
καὶ ὁ πιστεύων ἐπ᾽ αὐτῷ οὐ μὴ καταισχυνθῇ.
Ps. 118. 22 Mt. 21. 42 7 ὑμῖν οὖν ἡ τιμὴ τοῖς πιστεύουσιν· ἀπιστοῦσιν δὲ
λίθος ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες,
οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας
Is. 8. 14 Ro. 9. 33 8 | καὶ λίθος προσκόμματος καὶ πέτρα σκανδάλου· οἳ
προσκόπτουσιν τῷ λόγῳ ἀπειθοῦντες, εἰς ὃ καὶ
Is. 43. 20 f Ex. 19. 6; 23. 22 LXX 9 ἐτέθησαν· ὑμεῖς δὲ γένος ἐκλεκτόν, βασίλειον ἱερά-
Ac. 26. 18 τευμα, ἔθνος ἅγιον, λαὸς εἰς περιποίησιν, ὅπως τὰς
2 Co. 4. 6 ἀρετὰς ἐξαγγείλητε τοῦ ἐκ σκότους ὑμᾶς καλέσαν-
Eph. 5. 8 Ph. 2. 15 10 τος εἰς τὸ θαυμαστὸν αὐτοῦ φῶς· οἵ ποτε οὐ λαός,
Rev. 1. 6 νῦν δὲ λαὸς Θεοῦ, οἱ οὐκ ἠλεημένοι, νῦν δὲ ἐλεηθέντες.
Hos. 1. 6, 9; 2. 1, 23 Ro. 9. 25

---

1 υποκρισεις] -σιν B t syp Cl Or Aug 2 εις σω-
τηριαν] om L al ς 5 οικοδομεισθε A*BP pm Cl Or
ς; R] εποικ- ℵ al lat | (πνευματικος Rm], ς Rt) | εις] om
KLP 33 pm lat Cl ς 6 εκλ. ακρογ. B 69 pc (syp)]
trsp ακρογ., εκλ., ℵA pl latt ς; R 7 απιστουσιν ℵB
al latt; R] απειθουσιν AP pm ς 8 εις ο] εις ην παρε-
σκευασαν εαυτους ταξιν 429 614 pc 9 υμεις] ημ- 69 Cl

Ἀγαπητοί, παρακαλῶ ὡς παροίκους καὶ παρεπι- 11 Ps. 39. 12 Gal 5. 17, 24 Eph. 2. 19
δήμους ἀπέχεσθαι τῶν σαρκικῶν ἐπιθυμιῶν, αἵ-
τινες στρατεύονται κατὰ τῆς ψυχῆς· τὴν ἀναστρο- 12 Ja. 4. 1
φὴν ὑμῶν ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἔχοντες καλήν, ἵνα ἐν Ja. 3. 13
ᾧ καταλαλοῦσιν ὑμῶν ὡς κακοποιῶν, ἐκ τῶν κα- Mt. 5. 16
λῶν ἔργων ἐποπτεύοντες δοξάσωσιν τὸν Θεὸν ἐν
ἡμέρᾳ ἐπισκοπῆς. Is. 10. 3
Ὑποτάγητε πάσῃ ἀνθρωπίνῃ κτίσει διὰ τὸν 13 Ro. 13. 1–7 Tit. 3. 1
Κύριον· εἴτε βασιλεῖ ὡς ὑπερέχοντι, | εἴτε ἡγε- 14
μόσιν ὡς δι᾽ αὐτοῦ πεμπομένοις εἰς ἐκδίκησιν
κακοποιῶν ἔπαινον δὲ ἀγαθοποιῶν· ὅτι οὕτως 15
ἐστὶν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἀγαθοποιοῦντας φι- 3. 13
μοῦν τὴν τῶν ἀφρόνων ἀνθρώπων ἀγνωσίαν· ὡς 16 Gal. 5. 13
ἐλεύθεροι, καὶ μὴ ὡς ἐπικάλυμμα ἔχοντες τῆς
κακίας τὴν ἐλευθερίαν, ἀλλ᾽ ὡς Θεοῦ δοῦλοι. πάν- 17 Ro. 12. 10 Pr. 24. 21 Mt. 22. 21
τας τιμήσατε, τὴν ἀδελφότητα ἀγαπᾶτε, τὸν Θεὸν
φοβεῖσθε, τὸν βασιλέα τιμᾶτε. Οἱ οἰκέται, ὑπο- 18 **18–3.7:** Eph. 5. 22–6. 9 Col. 3. 18–4. 1
τασσόμενοι ἐν παντὶ φόβῳ τοῖς δεσπόταις, οὐ
μόνον τοῖς ἀγαθοῖς καὶ ἐπιεικέσιν ἀλλὰ καὶ τοῖς
σκολιοῖς. τοῦτο γὰρ χάρις εἰ διὰ συνείδησιν Θεοῦ 19
ὑποφέρει τις λύπας πάσχων ἀδίκως. ποῖον γὰρ 20
κλέος εἰ ἁμαρτάνοντες καὶ κολαφιζόμενοι ὑπομε-
νεῖτε; ἀλλ᾽ εἰ ἀγαθοποιοῦντες καὶ πάσχοντες ὑπο- 3. 14, 17; 4. 13, 14
μενεῖτε, τοῦτο χάρις παρὰ Θεῷ. εἰς τοῦτο γὰρ 21 Mt. 5. 10
ἐκλήθητε, ὅτι καὶ Χριστὸς ἔπαθεν ὑπὲρ ὑμῶν, ὑμῖν Mt. 16. 24

---

11 απεχεσθαι] · *Απεχεσθε* ALP *33 pm* vg(4) sy Cypr 15 *αγνωσιαν*] *εργασιαν 460 pc* Cl 19 *χαρις*] *add παρα τω Θεω* C (33) *614 al m* syp, h | *Θεου*] *αγαθην* C *614 al* sy: *Θεου αγ.* A*Ψ *33* 20 *κολαφιζομενοι*] *κολαζ-* P *2138 al m r* vg(1) syp | *τουτο*] *add γαρ* A *33 al* 21 *επαθεν*] (3. 18) *απεθανεν* ℵ *al* syp Ambr | *υμων, υμιν* ℵAB *al* vgw; R] *ημ-, ημ- 2 al* syp ς: *ημων, υμιν* KLP *al* vgs, cl

Jn. 13. 15 ὑπολιμπάνων ὑπογραμμὸν ἵνα ἐπακολουθήσητε
Is. 53. 9; Jn. 8. 46 22 τοῖς ἴχνεσιν αὐτοῦ· ὃς ἁμαρτίαν **οὐκ ἐποίησεν**
2 Co. 5. 21 23 **οὐδὲ εὑρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ**· ὃς λοιδο-
ρούμενος οὐκ ἀντελοιδόρει, πάσχων οὐκ ἠπείλει,
Is. 53. 12; 1 Jn. 3. 5 24 παρεδίδου δὲ τῷ κρίνοντι δικαίως· ὃς **τὰς ἁμαρτίας**
ἡμῶν αὐτὸς ἀνήνεγκεν ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ ἐπὶ τὸ
Ro. 6. 11; He. 9. 28 ξύλον, ἵνα ταῖς ἁμαρτίαις ἀπογενόμενοι τῇ δικαιο-
Is. 53. 6; Ezk. 34. 5 25 σύνῃ ζήσωμεν· οὗ **τῷ μώλωπι ἰάθητε**. ἦτε γὰρ
5. 4; Jn. 10. 11 **ὡς πρόβατα πλανώμενοι**, ἀλλὰ ἐπεστράφητε νῦν ἐπὶ
τὸν Ποιμένα καὶ Ἐπίσκοπον τῶν ψυχῶν ὑμῶν.
Eph. 5. 22; Tit. 2. 5 3 Ὁμοίως γυναῖκες, ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀν-
δράσιν, ἵνα καὶ εἴ τινες ἀπειθοῦσιν τῷ λόγῳ, διὰ
τῆς τῶν γυναικῶν ἀναστροφῆς ἄνευ λόγου κερ-
2. 12 2 δηθήσονται, ἐποπτεύσαντες τὴν ἐν φόβῳ ἁγνὴν
Is. 3. 18–24; 1 Ti. 2. 9 3 ἀναστροφὴν ὑμῶν. ὧν ἔστω οὐχ ὁ ἔξωθεν ἐμπλο-
κῆς τριχῶν καὶ περιθέσεως χρυσίων ἢ ἐνδύσεως
4 ἱματίων κόσμος, ἀλλ᾽ ὁ κρυπτὸς τῆς καρδίας ἄν-
θρωπος ἐν τῷ ἀφθάρτῳ τοῦ πραέως καὶ ἡσυχίου
πνεύματος, ὅ ἐστιν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ πολυτελές.
5 οὕτως γάρ ποτε καὶ αἱ ἅγιαι γυναῖκες αἱ ἐλπίζου-
σαι εἰς Θεὸν ἐκόσμουν ἑαυτάς, ὑποτασσόμεναι
6 τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν, ὡς Σάρρα ὑπήκουσεν τῷ
Gn. 18. 12 Αβρααμ, **κύριον αὐτὸν καλοῦσα**· ἧς ἐγενήθητε τέκνα
Pr. 3. 25 ἀγαθοποιοῦσαι καὶ **μὴ φοβούμεναι** μηδεμίαν **πτόη-**

---

23 δικαιως] *αδικως 16 p t* vg Cl Cypr 24 ημων] *υμ- B pc* 25 πλανωμενοι] *-μενα* KLP *pl* co ς | υμων] *ημ- L 69* al* **3.** 1 Ομοιως (, R) ℵ*AB *2298*; R] *add αι rell* ς 2 φοβω] λογω *38* Cl: φ. και λογω *378* 3 εμπλοκης] εκ πλοκης (*vel* εκπλ-) *614 al* | τριχων] *om* CΨ *pc* arm sa Cl 5, 6 (ανδρασιν, ως . . . καλουσα· ης εγ. τεκνα αγ.] ανδρ. (ως . . . καλουσα, ης εγ. τεκνα), αγ. R^m) 6 υπηκουσεν] -ουεν B 69 lat sy^p

σιν. Οἱ ἄνδρες ὁμοίως, συνοικοῦντες κατὰ γνῶσιν 7
ὡς ἀσθενεστέρῳ σκεύει τῷ γυναικείῳ, ἀπονέμοντες
τιμὴν ὡς καὶ συνκληρονόμοις χάριτος ζωῆς, εἰς
τὸ μὴ ἐνκόπτεσθαι τὰς προσευχὰς ὑμῶν. Τὸ δὲ 8 Ro. 12. 16
τέλος πάντες ὁμόφρονες, συμπαθεῖς, φιλάδελφοι,
εὔσπλαγχνοι, ταπεινόφρονες, | μὴ ἀποδιδόντες 9 Mt. 5. 44
κακὸν ἀντὶ κακοῦ ἢ λοιδορίαν ἀντὶ λοιδορίας, 1 Th. 5. 15 2. 23
τοὐναντίον δὲ εὐλογοῦντες, ὅτι εἰς τοῦτο ἐκλήθητε
ἵνα εὐλογίαν κληρονομήσητε.

ὁ γὰρ θέλων ζωὴν ἀγαπᾶν 10 Ps. 34. 12–16
καὶ ἰδεῖν ἡμέρας ἀγαθὰς
παυσάτω τὴν γλῶσσαν ἀπὸ κακοῦ Ja. 1. 26
καὶ χείλη τοῦ μὴ λαλῆσαι δόλον,
ἐκκλινάτω δὲ ἀπὸ κακοῦ καὶ ποιησάτω ἀγαθόν, 11
ζητησάτω εἰρήνην καὶ διωξάτω αὐτήν·
ὅτι ὀφθαλμοὶ Κυρίου ἐπὶ δικαίους 12
καὶ ὦτα αὐτοῦ εἰς δέησιν αὐτῶν,
πρόσωπον δὲ Κυρίου ἐπὶ ποιοῦντας κακά.

Καὶ τίς ὁ κακώσων ὑμᾶς ἐὰν τοῦ ἀγαθοῦ ζηλω- 13
ταὶ γένησθε; ἀλλ᾽ εἰ καὶ πάσχοιτε διὰ δικαιοσύνην, 14 Mt. 5. 10 2. 20
μακάριοι. τὸν δὲ φόβον αὐτῶν μὴ φοβηθῆτε μηδὲ Is. 8. 12 s
ταραχθῆτε, Κύριον δὲ τὸν Χριστὸν ἁγιάσατε ἐν ταῖς 15 1. 3, 13

---

7 συνοικ. κατα γνωσιν] συνομιλουντες ℵ* | (ως . . . γυν., απον. τιμην ως] ως . . . γυν. απον. τιμην, ως R) | συνκληρονομοις (ℵ)B *69 1739 al* lat arm; R] -μοι AKLP *614 pm* ϛ | χαριτος] *praem* (*add 2298* sy[h]) ποικιλης ℵA *614 al* | τας προσευχας] ταις -χαις B sy[p]   8 ταπεινοφρονες] φιλοφρ- KP *al* ϛ: φιλ. ταπ. L *pc m p t* vg[s, cl]   9 ευλογουντες] *add* ειδοτες LP *pm* ϛ   11 δε] *om* ℵ *33 pm* vg(2) ϛ   13 ζηλωται] μιμηται KLP *pm* ϛ   14 μηδε ταραχθητε] *om* BL   15 Χριστον ℵAB *al* lat sy; R] Θεον KLP *pm* ϛ

1. 3 καρδίαις ὑμῶν, ἕτοιμοι ἀεὶ πρὸς ἀπολογίαν παντὶ
τῷ αἰτοῦντι ὑμᾶς λόγον περὶ τῆς ἐν ὑμῖν ἐλπί-
16 δος, | ἀλλὰ μετὰ πραΰτητος καὶ φόβου, συνείδησιν
2. 12 ἔχοντες ἀγαθήν, ἵνα ἐν ᾧ καταλαλεῖσθε καται-
σχυνθῶσιν οἱ ἐπηρεάζοντες ὑμῶν τὴν ἀγαθὴν ἐν
14; 2. 20 17 Χριστῷ ἀναστροφήν. κρεῖττον γὰρ ἀγαθοποι-
οῦντας, εἰ θέλοι τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, πάσχειν ἢ
2. 21–24 18 κακοποιοῦντας. ὅτι καὶ Χριστὸς ἅπαξ περὶ ἁμαρ-
Ro. 6. 10 τιῶν ἀπέθανεν, δίκαιος ὑπὲρ ἀδίκων, ἵνα ὑμᾶς
Eph. 2. 18 He. 9. 28; 10. 10 προσαγάγῃ τῷ Θεῷ, θανατωθεὶς μὲν σαρκὶ ζωο-
4. 6 19 ποιηθεὶς δὲ πνεύματι· ἐν ᾧ καὶ τοῖς ἐν φυλακῇ
20 πνεύμασιν πορευθεὶς ἐκήρυξεν, ἀπειθήσασίν ποτε
ὅτε ἀπεξεδέχετο ἡ τοῦ Θεοῦ μακροθυμία ἐν ἡμέ-
ραις Νωε κατασκευαζομένης κιβωτοῦ, εἰς ἣν
Gn. 7. 7, 17 ὀλίγοι, τοῦτ' ἔστιν ὀκτὼ ψυχαί, διεσώθησαν δι'
Eph. 5. 26 He. 10. 22 21 ὕδατος. ὃ καὶ ὑμᾶς ἀντίτυπον νῦν σώζει βάπτισμα,
οὐ σαρκὸς ἀπόθεσις ῥύπου ἀλλὰ συνειδήσεως ἀγα-
θῆς ἐπερώτημα εἰς Θεόν, δι' ἀναστάσεως Ἰησοῦ
Eph. 1. 20, 21 22 Χριστοῦ, | ὅς ἐστιν ἐν δεξιᾷ Θεοῦ, πορευθεὶς εἰς
Ps. 110. 1 Col. 1. 16 οὐρανόν, ὑποταγέντων αὐτῷ ἀγγέλων καὶ ἐξου-

---

15 *αιτουντι*] *απαιτ-* A *pc* 16 *καταλαλεισθε* B *614 1739 al* (lat); R] (2. 12) *καταλαλωσιν* (*-λουσιν* ℵAK *al*) *υμων ως κακοποιων* ℵAKLP *pm* ς 18 *αμαρτιων* BKP *al* vg^{w} ς; R] *add ημων 5 pc* vg$^{s, cl}$ sy^{p} sa Cl: *add υπερ ημων* (*υμ-* A *al*) ℵAL *614 1739 pm* | *απεθανεν* ℵA *pm* lat sy; R^{m}] (2. 21) *επαθεν* BKLP *al* ς; R^{t} | *υμας* BP *al* sy$^{p, h}$] *ημ-* ℵAKL *614 1739 pm* lat sy^{hmg} co Cl ς; R 19 *πνευμασιν*] *-ατι 614 c* vg^{pt} 20 *απεξεδεχετο*] *απαξ εδεχετο 69 al* | *η τ. Θ. -μια*] *την τ. Θ. -ιαν* ℵ* vg$^{s, cl}$ Or 21 *ο*] *ω 241 al*: *om* ℵ* | *υμας*] *ημ-* C *pm* ς 22 *Θεου* ℵ*BΨ *33*; R] *praem του rell* ς: *add* deglutiens mortem, ut vitae aeternae heredes efficeremur lat Aug

σιῶν καὶ δυνάμεων. Χριστοῦ οὖν παθόντος σαρκὶ **4**
καὶ ὑμεῖς τὴν αὐτὴν ἔννοιαν ὁπλίσασθε, ὅτι ὁ παθὼν Ro. 6. 2, 7
σαρκὶ πέπαυται ἁμαρτίας, εἰς τὸ μηκέτι ἀνθρώπων 2 1 Jn. 2. 16, 17
ἐπιθυμίαις ἀλλὰ θελήματι Θεοῦ τὸν ἐπίλοιπον ἐν
σαρκὶ βιῶσαι χρόνον. ἀρκετὸς γὰρ ὁ παρεληλυ- 3 Eph. 2. 2, 3
θὼς χρόνος τὸ βούλημα τῶν ἐθνῶν κατειργάσθαι, Tit. 3. 3
πεπορευμένους ἐν ἀσελγείαις, ἐπιθυμίαις, οἰνο-
φλυγίαις, κώμοις, πότοις, καὶ ἀθεμίτοις εἰδωλο-
λατρείαις. ἐν ᾧ ξενίζονται μὴ συντρεχόντων ὑμῶν 4
εἰς τὴν αὐτὴν τῆς ἀσωτίας ἀνάχυσιν, βλασφη-
μοῦντες· οἳ ἀποδώσουσιν λόγον τῷ ἑτοίμως ἔχοντι 5 Ac. 10. 42
κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς. εἰς τοῦτο γὰρ καὶ 6 Ro. 14. 9, 10 2 Ti. 4. 1
νεκροῖς εὐηγγελίσθη, ἵνα κριθῶσι μὲν κατὰ ἀν- 3. 19
θρώπους σαρκί, ζῶσι δὲ κατὰ Θεὸν πνεύματι. Ro. 8. 10 1 Co. 5. 5
Πάντων δὲ τὸ τέλος ἤγγικεν. σωφρονήσατε οὖν 7 1 Co. 10. 11 1 Jn. 2. 18
καὶ νήψατε εἰς προσευχάς· πρὸ πάντων τὴν εἰς 8
ἑαυτοὺς ἀγάπην ἐκτενῆ ἔχοντες, ὅτι ἀγάπη καλύ- Pr. 10. 12 1. 22
πτει *πλῆθος* ἁμαρτιῶν· *φιλόξενοι εἰς ἀλλήλους ἄνευ* 9 Ja. 5. 20 1 Co. 13. 7
γογγυσμοῦ· ἕκαστος καθὼς ἔλαβεν χάρισμα, εἰς 10 He. 13. 2
ἑαυτοὺς αὐτὸ διακονοῦντες ὡς καλοὶ οἰκονόμοι Lk. 12. 42
ποικίλης χάριτος Θεοῦ. εἴ τις λαλεῖ, ὡς λόγια 11 Ro. 3. 2; 12. 7
Θεοῦ· εἴ τις διακονεῖ, ὡς ἐξ ἰσχύος ἧς χορηγεῖ ὁ 1 Co. 10. 31
Θεός· ἵνα ἐν πᾶσιν δοξάζηται ὁ Θεὸς διὰ Ἰησοῦ
Χριστοῦ, ᾧ ἐστιν ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς
αἰῶνας τῶν αἰώνων· αμην.

---

1 *παθοντος* **B** *1739 pc* vg; R] *add υπερ υμων* **ℵ*** *69 al* sy^p: *add υπερ ημων* **AKLP** *pm* ς | *αμαρτιας*] *-τιαις* **B** *pc* lat sy^p; R^m 3 *γαρ* **AB** *al* lat sy sa Cl; R] *add ημιν* **KLP** *69 pm* ς: *add υμιν* **ℵ*** *al* bo 5 *εχοντι κριναι*] *κρινοντι* **B** *614 al* 8 *καλυπτει* **ABK** *pm* lat sy; R] *-υψει* **ℵLP** *al* ς

1. 6, 7 — 12 *Ἀγαπητοί, μὴ ξενίζεσθε τῇ ἐν ὑμῖν πυρώσει*
πρὸς πειρασμὸν ὑμῖν γινομένῃ, ὡς ξένου ὑμῖν
Ac. 5. 41 — 13 *συμβαίνοντος, ἀλλὰ καθὸ κοινωνεῖτε τοῖς τοῦ*
Ja. 1. 2; Ro. 8. 17 — *Χριστοῦ παθήμασιν χαίρετε, ἵνα καὶ ἐν τῇ ἀπο-*
2 Ti. 2. 12 — *καλύψει τῆς δόξης αὐτοῦ χαρῆτε ἀγαλλιώμενοι.*
2. 20; Ac. 5. 41 — 14 *εἰ ὀνειδίζεσθε ἐν ὀνόματι Χριστοῦ, μακάριοι, ὅτι*
Ps. 89. 50, 51 — *τὸ τῆς δόξης καὶ* **τὸ τοῦ Θεοῦ Πνεῦμα** *ἐφ' ὑμᾶς* **ἀνα-**
Is. 11. 2 — 15 **παύεται.** *μή γάρ τις ὑμῶν πασχέτω ὡς φονεὺς ἢ*
16 *κλέπτης ἢ κακοποιὸς ἢ ὡς ἀλλοτριεπίσκοπος· εἰ*
Ac. 11. 26; Ph. 1. 20 — *δὲ ὡς Χριστιανός, μὴ αἰσχυνέσθω, δοξαζέτω δὲ*
Ezk. 9. 6 — 17 *τὸν Θεὸν ἐν τῷ ὀνόματι τούτῳ. ὅτι ὁ καιρὸς τοῦ*
Jer. 25. 29; 2 Th. 1. 8 — **ἄρξασθαι** *τὸ κρίμα* **ἀπὸ** *τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ· εἰ δὲ*
πρῶτον ἀφ' ἡμῶν, τί τὸ τέλος τῶν ἀπειθούντων
Pr. 11. 31; Lk. 23. 31 — 18 *τῷ τοῦ Θεοῦ εὐαγγελίῳ; καὶ* **εἰ ὁ δίκαιος μόλις**
σώζεται, ὁ δὲ ἀσεβὴς καὶ ἁμαρτωλὸς ποῦ φανεῖται;
19 *ὥστε καὶ οἱ πάσχοντες κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ*
Ps. 31. 5 — *πιστῷ Κτίστῃ παρατιθέσθωσαν τὰς ψυχὰς αὐτῶν*
ἐν ἀγαθοποιΐᾳ.
2 Jn. 1; Ro. 8. 17; Rev. 1. 9 — **5** *Πρεσβυτέρους οὖν ἐν ὑμῖν παρακαλῶ ὁ συν-*
πρεσβύτερος καὶ μάρτυς τῶν τοῦ Χριστοῦ παθη-
μάτων, ὁ καὶ τῆς μελλούσης ἀποκαλύπτεσθαι
Jn. 10. 12; 21. 16; Philm. 14; Tit. 1. 11; Ac. 20. 28; 1 Ti. 3. 2–7 — 2 *δόξης κοινωνός, ποιμάνατε τὸ ἐν ὑμῖν ποίμνιον*

---

14 δοξης B *al* vg[w] sy[p] ς; R] *add* και (*add* της ℵ *pc*) δυναμεως (*add* αυτου ℵ*) ℵAP *614 1739 pm* vg[s, cl] sy[h] sa (bo) | και το] *om 614 al* vg[w] sy[p] | αναπαυεται (επαν- A *614 al*: αναπεπαυται *33 al*) ℵ(A)B *al* vg[s, cl] Tert; R] *add* κατα μεν αυτους βλασφημειται, κατα δε υμας δοξαζεται KLP *pm* vg[w] sa Cypr ς   16 *Χριστιανος*] *Χρηστ-* ℵ* | ονοματι] μερει KLP *pm* ς   17 ο] *om* ℵA *al* | ημων] υμ- ℵ* *69 al*   18 δε B* *614 pc* sy[h]] *om* ℵA *pl* vg sy[p] ς; R   19 Θεου] *add* ως KLP *33 pl* sy ς | αγαθοποιια] -ιαις A *33 1739 al* latt sy   **5.** 1 ουν] *om* KLP *1 pm* ς: *add* τους ℵKLP *1 pl* lat ς | ο 1°] ως P *1 al* sy[h] sa

τοῦ Θεοῦ, μὴ ἀναγκαστῶς ἀλλὰ ἑκουσίως κατὰ
Θεόν, μηδὲ αἰσχροκερδῶς ἀλλὰ προθύμως, | μηδ' 3
ὡς κατακυριεύοντες τῶν κλήρων ἀλλὰ τύποι γινό-
μενοι τοῦ ποιμνίου· καὶ φανερωθέντος τοῦ Ἀρχι- 4
ποίμενος κομιεῖσθε τὸν ἀμαράντινον τῆς δόξης
στέφανον. Ὁμοίως, νεώτεροι, ὑποτάγητε πρε- 5
σβυτέροις· πάντες δὲ ἀλλήλοις τὴν ταπεινοφρο-
σύνην ἐγκομβώσασθε, ὅτι **ὁ Θεὸς ὑπερηφάνοις**
ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσιν χάριν.
Ταπεινώθητε οὖν ὑπὸ τὴν κραταιὰν χεῖρα τοῦ 6
Θεοῦ, ἵνα ὑμᾶς ὑψώσῃ ἐν καιρῷ, | πᾶσαν **τὴν μέρι-** 7
μναν ὑμῶν ἐπιρίψαντες *ἐπ' αὐτόν, ὅτι αὐτῷ μέλει*
περὶ ὑμῶν. Νήψατε, γρηγορήσατε. ὁ ἀντίδικος 8
ὑμῶν διάβολος ὡς λέων ὠρυόμενος περιπατεῖ
ζητῶν τινα καταπιεῖν· ᾧ ἀντίστητε στερεοὶ τῇ 9
πίστει, εἰδότες τὰ αὐτὰ τῶν παθημάτων τῇ ἐν τῷ
κόσμῳ ὑμῶν ἀδελφότητι ἐπιτελεῖσθαι. Ὁ δὲ 10
Θεὸς πάσης χάριτος, ὁ καλέσας ὑμᾶς εἰς τὴν
αἰώνιον αὐτοῦ δόξαν ἐν Χριστῷ, ὀλίγον παθόντας
αὐτὸς καταρτίσει, στηρίξει, σθενώσει, θεμελιώσει.

2 Co. 1. 24
Tit. 2. 7
Ph. 3. 17
1 Th. 1. 7
2. 25
He. 13. 20
1 Co. 9. 25
2 Ti. 4. 8
Eph. 5. 21
Pr. 3. 34 LXX
Mt. 23. 12
Jn. 13. 4, 14
Ja. 4. 6
Job 22. 29
Ja. 4. 10
Ps. 55. 22
Mt. 6. 25
Ph. 4. 6
1 Th. 5. 6
Lk. 18. 3
Ja. 4. 7
Eph. 6. 11–13
1 Th. 2. 12
1. 6

---

2 *Θεου* ℵ*B *33 pc* sa Hier; R^m] *add επισκοπουντες* (*-πευοντες 614 al*) A *pl* lat sy bo ς; R^t | *κατα Θεον* ℵAP *69 614 pm* latt sy^h arm; R^t] *om* BKL *al* sy^p ς; R^m 5 *αλληλοις* (. R^m)] *add υποτασσομενοι* KLP *pl* sy^h ς: *add υποταγωμεν 614 pc* 6 *καιρω*] *add* (2. 12) *επισκοπης* AP *al* latt sy^h 7 *υμων* 2°] *ημ-* ℵ* *1 33 pc* 8 *τινα* (*τίνα* LP *al* ς: *τινὰ* K; R)] *om* B 0206 *pc* Or | *καταπιειν* ℵBKLP *69 pm*; R] *καταπιη* A *al* vg sy ς 9 *τω* ℵB; R] *om* AKLP *pl* ς 10 *υμας*] *ημ-* K 0206 *al* lat sy^p ς |*Χριστω* ℵ 0206 *614 al*; R] *τω Χρ.* B: *Χρ. Ιησου* AKLP *pm* latt co ς | *καταρτισει* (*etc.*)] *-σαι* (*etc.*) KLP *614 al* ς: *add υμας* KLP *pm* co ς | *θεμελιωσει*] *om* AB 0206 *pc* lat; R^t

11 αὐτῷ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων·
αμην.
12 Διὰ Σιλουανοῦ ὑμῖν τοῦ πιστοῦ ἀδελφοῦ, ὡς
He. 13. 22 λογίζομαι, δι᾽ ὀλίγων ἔγραψα, παρακαλῶν καὶ
ἐπιμαρτυρῶν ταύτην εἶναι ἀληθῆ χάριν τοῦ Θεοῦ,
Ac. 12. 12, 25 13 εἰς ἣν στῆτε. Ἀσπάζεται ὑμᾶς ἡ ἐν Βαβυλῶνι
2 Ti. 4. 11 14 συνεκλεκτὴ καὶ Μᾶρκος ὁ υἱός μου. ἀσπάσασθε
1 Co. 16. 20 ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἀγάπης.
Εἰρήνη ὑμῖν πᾶσιν τοῖς ἐν Χριστῷ.

ΠΕΤΡΟΥ Β

ΣΥΜΕΩΝ Πέτρος δοῦλος καὶ ἀπόστολος Ἰησοῦ
Χριστοῦ τοῖς ἰσότιμον ἡμῖν λαχοῦσιν πίστιν ἐν
δικαιοσύνῃ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν καὶ Σωτῆρος Ἰησοῦ
Jude 2 2 Χριστοῦ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληθυνθείη ἐν
ἐπιγνώσει τοῦ Θεοῦ καὶ Ἰησοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν.
1 P. 2. 9 3 Ὡς τὰ πάντα ἡμῖν τῆς θείας δυνάμεως αὐτοῦ
τὰ πρὸς ζωὴν καὶ εὐσέβειαν δεδωρημένης διὰ τῆς
ἐπιγνώσεως τοῦ καλέσαντος ἡμᾶς ἰδίᾳ δόξῃ καὶ
4 ἀρετῇ, δι᾽ ὧν τὰ τίμια καὶ μέγιστα ἡμῖν ἐπαγ-
γέλματα δεδώρηται, ἵνα διὰ τούτων γένησθε θείας

---

11 *αυτω* AB 0206 *pc* vg^{w}; R] *add η δοξα και* ℵ *al* (*trsp* 33 614 *al*) vg$^{s, cl}$ ϛ | *των αιωνων*] *om* B *pc* bo arm 12 (*Θεου,*] · R) 13 *Βαβυλωνι*] *Ρωμη 2138*: *add εκκλησια* ℵ *pc* vg sy^{p} 14 *Χριστω.*] *add αμην* ℵ *pl* lat sy ϛ

1 *Συμεων* ℵA *al* ϛ; R^{m}] *Σιμων* B *33 69 pm*; R^{t} | *εν -συνη*] *εις -συνην* ℵ vg(2) | *Θεου*] *Κυριου* ℵ *pc* sa 2 *τ. Θ. και Ιησ.*] *om* PΨ (*al*) vg^{w} | *Ιησου*] *add Χριστου* ℵALΨ *pm* (*trsp 33 al* vg$^{s, cl}$) | (*ημων.*] , R) 3 *ιδια δοξη και αρετη*] *δια -ης κ. -ης* BKL *al* vg(1) ϛ; R^{m}

κοινωνοὶ φύσεως, ἀποφυγόντες τῆς ἐν τῷ κόσμῳ
ἐν ἐπιθυμίᾳ φθορᾶς. καὶ αὐτὸ τοῦτο δὲ σπουδὴν 5 Jude 3
πᾶσαν παρεισενέγκαντες ἐπιχορηγήσατε ἐν τῇ Gal. 5. 6, 22
πίστει ὑμῶν τὴν ἀρετήν, ἐν δὲ τῇ ἀρετῇ τὴν γνῶ-
σιν, | ἐν δὲ τῇ γνώσει τὴν ἐγκράτειαν, ἐν δὲ τῇ 6
ἐγκρατείᾳ τὴν ὑπομονήν, ἐν δὲ τῇ ὑπομονῇ τὴν εὐ-
σέβειαν, | ἐν δὲ τῇ εὐσεβείᾳ τὴν φιλαδελφίαν, ἐν δὲ 7 Gal. 6. 10
τῇ φιλαδελφίᾳ τὴν ἀγάπην. ταῦτα γὰρ ὑμῖν ὑπάρ- 8
χοντα καὶ πλεονάζοντα οὐκ ἀργοὺς οὐδὲ ἀκάρπους
καθίστησιν εἰς τὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ ἐπίγνωσιν· ᾧ γὰρ μὴ πάρεστιν ταῦτα, τυφλός 9
ἐστιν μυωπάζων, λήθην λαβὼν τοῦ καθαρισμοῦ
τῶν πάλαι αὐτοῦ ἁμαρτιῶν. διὸ μᾶλλον, ἀδελφοί, 10 1 Jn. 2. 9, 11
σπουδάσατε βεβαίαν ὑμῶν τὴν κλῆσιν καὶ ἐκλογὴν
ποιεῖσθαι· ταῦτα γὰρ ποιοῦντες οὐ μὴ πταίσητέ
ποτε. οὕτως γὰρ πλουσίως ἐπιχορηγηθήσεται 11
ὑμῖν ἡ εἴσοδος εἰς τὴν αἰώνιον βασιλείαν τοῦ
Κυρίου ἡμῶν καὶ Σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ. Jn. 3. 5; 10. 7

Διὸ μελλήσω ἀεὶ ὑμᾶς ὑπομιμνήσκειν περὶ τού- 12 Jude 5
των, καίπερ εἰδότας καὶ ἐστηριγμένους ἐν τῇ
παρούσῃ ἀληθείᾳ. δίκαιον δὲ ἡγοῦμαι, ἐφ' ὅσον 13
εἰμὶ ἐν τούτῳ τῷ σκηνώματι, διεγείρειν ὑμᾶς ἐν 2 Co. 5. 1
ὑπομνήσει, εἰδὼς ὅτι ταχινή ἐστιν ἡ ἀπόθεσις 14 Jn. 21. 18, 19
τοῦ σκηνώματός μου, καθὼς καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν

---

4 της εν τω (*om* τω K *al* ς) κοσμω εν επιθυμια AB *al* (ς); R] της εν τω (*om* τω C *al*) κοσμω επιθυμιας και (C) *1739 pm* sy[h]: την εν τ. κ. -ιαν ℵ Hier 7 αγαπην] *add* εν δε τη αγαπη την παρακλησιν *181* 9 (εστιν], ς R) 10 σπουδασατε] *add* ινα δια των καλων (*add* υμων A *pc*) εργων ℵA *614 pm* lat sy *et* ποιεισθαι] -εισθε A *al*: -ησθε *5 al* lat sy 12 μελλησω] ουκ αμελησω KL *pl* ς: ου μελλησω *467 b*

15 Ἰησοῦς Χριστὸς ἐδήλωσέν μοι· σπουδάσω δὲ καὶ
ἑκάστοτε ἔχειν ὑμᾶς μετὰ τὴν ἐμὴν ἔξοδον τὴν
16 τούτων μνήμην ποιεῖσθαι. οὐ γὰρ σεσοφισμένοις
μύθοις ἐξακολουθήσαντες ἐγνωρίσαμεν ὑμῖν τὴν
τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ δύναμιν καὶ
παρουσίαν, ἀλλ᾽ ἐπόπται γενηθέντες τῆς ἐκείνου
17 μεγαλειότητος. λαβὼν γὰρ παρὰ Θεοῦ Πατρὸς
Mt. 17. 5 τιμὴν καὶ δόξαν φωνῆς ἐνεχθείσης αὐτῷ τοιᾶσδε
Gn. 22. 2 Ps. 2. 7 Is. 42. 1 ὑπὸ τῆς μεγαλοπρεποῦς δόξης, Ὁ Υἱός μου ὁ
ἀγαπητός μου οὗτός ἐστιν, εἰς ὃν ἐγὼ εὐδόκησα,—
18 καὶ ταύτην τὴν φωνὴν ἡμεῖς ἠκούσαμεν ἐξ οὐρα-
νοῦ ἐνεχθεῖσαν σὺν αὐτῷ ὄντες ἐν τῷ ἁγίῳ ὄρει.
19 καὶ ἔχομεν βεβαιότερον τὸν προφητικὸν λόγον, ᾧ
καλῶς ποιεῖτε προσέχοντες ὡς λύχνῳ φαίνοντι ἐν
αὐχμηρῷ τόπῳ, ἕως οὗ ἡμέρα διαυγάσῃ καὶ φωσ-
20 φόρος ἀνατείλῃ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν· τοῦτο
πρῶτον γινώσκοντες, ὅτι πᾶσα προφητεία γραφῆς
2 Ti. 3. 16, 17 21 ἰδίας ἐπιλύσεως οὐ γίνεται· οὐ γὰρ θελήματι ἀν-
θρώπου ἠνέχθη προφητεία ποτέ, ἀλλὰ ὑπὸ Πνεύ-
ματος Ἁγίου φερόμενοι ἐλάλησαν ἀπὸ Θεοῦ
ἄνθρωποι.

2 Ἐγένοντο δὲ καὶ ψευδοπροφῆται ἐν τῷ λαῷ,
Mt. 24. 11 1 Ti. 4. 1 Dt. 13. 1 ss Jude 4 ὡς καὶ ἐν ὑμῖν ἔσονται ψευδοδιδάσκαλοι, οἵτινες
παρεισάξουσιν αἱρέσεις ἀπωλείας, καὶ τὸν ἀγορά-
σαντα αὐτοὺς δεσπότην ἀρνούμενοι, ἐπάγοντες
2 ἑαυτοῖς ταχινὴν ἀπώλειαν· καὶ πολλοὶ ἐξακολου-

---

15 σπουδασω] -αζω ℵ 69: -ασατε 2138 pc 17 Ο Υι. . . . εστιν B; R] Ουτ. εστ. ο Υι. μου ο αγαπ. ℵA pl lat ς 20 προφητεια γραφης] γραφη -ειας 614 al 21 απο Θεου BP 614 al sy^{h} arm; R] (οι 431 pc ς) αγιοι (add του A pc) Θεου ℵA pm lat ς: απο Θεου αγιοι C 1739 pc

θήσουσιν αὐτῶν ταῖς ἀσελγείαις, δι' οὓς ἡ ὁδὸς Is. 52. 5
τῆς ἀληθείας βλασφημηθήσεται· καὶ ἐν πλεονεξίᾳ 3 Ro. 16. 18
πλαστοῖς λόγοις ὑμᾶς ἐμπορεύσονται· οἷς τὸ 2 Co. 9. 5
κρίμα ἔκπαλαι οὐκ ἀργεῖ, καὶ ἡ ἀπώλεια αὐτῶν 1 Th. 2. 5
οὐ νυστάζει. εἰ γὰρ ὁ Θεὸς ἀγγέλων ἁμαρτη- 4 Gn. 6. 1–4
σάντων οὐκ ἐφείσατο, ἀλλὰ σειροῖς ζόφου ταρ- Jude 6
ταρώσας παρέδωκεν εἰς κρίσιν τηρουμένους, καὶ 5 3. 6
ἀρχαίου κόσμου οὐκ ἐφείσατο, ἀλλὰ ὄγδοον Νωε Gn. 8. 16
δικαιοσύνης κήρυκα ἐφύλαξεν, κατακλυσμὸν κό-
σμῳ ἀσεβῶν ἐπάξας, καὶ πόλεις Σοδόμων καὶ 6 Gn. 19. 24
Γομόρρας τεφρώσας καταστροφῇ κατέκρινεν, ὑπό- Jude 7
δειγμα μελλόντων ἀσεβεῖν τεθεικώς, καὶ δίκαιον 7
Λωτ καταπονούμενον ὑπὸ τῆς τῶν ἀθέσμων ἐν
ἀσελγείᾳ ἀναστροφῆς ἐρρύσατο· βλέμματι γὰρ 8
καὶ ἀκοῇ ὁ δίκαιος ἐνκατοικῶν ἐν αὐτοῖς ἡμέραν Ezk. 9. 4
ἐξ ἡμέρας ψυχὴν δικαίαν ἀνόμοις ἔργοις ἐβασά-
νιζεν· οἶδεν Κύριος εὐσεβεῖς ἐκ πειρασμοῦ ῥύε- 9 1 Co. 10. 13
σθαι, ἀδίκους δὲ εἰς ἡμέραν κρίσεως κολαζομένους Rev. 3. 10
τηρεῖν, μάλιστα δὲ τοὺς ὀπίσω σαρκὸς ἐν ἐπι- 10 Jude 6; Jude 7, 8, 16
θυμίᾳ μιασμοῦ πορευομένους καὶ κυριότητος
καταφρονοῦντας. τολμηταὶ αὐθάδεις, δόξας οὐ τρέ-
μουσιν βλασφημοῦντες, ὅπου ἄγγελοι ἰσχύϊ καὶ 11 Jude 9
δυνάμει μείζονες ὄντες οὐ φέρουσιν κατ' αὐτῶν
παρὰ Κυρίῳ βλάσφημον κρίσιν. οὗτοι δέ, ὡς 12 Jude 10

---

2 *οδος*] *δοξα* א^{c}A sa 4 *σειροις* אAB *pc*; R^{t}] *σειραις* KL *pl* ς; R^{m} | *τηρουμενους*] (9) *κολαζομενους τηρειν* אA *al* latt 6 *καταστροφη*] *om* B *1739 pc* bo | *ασεβειν*] *ασεβεσιν* (B)P *614 pc* sy^{ph} 9 *πειρασμου*] *-μων* א* *69 al p** vg(2) sy^{h} bo 10 *επιθυμια*] *-ιαις* P *614 al* bo | (*τολμηται*], R) 11 *παρα Κυριω*] *π. -ιου* *5 al* sy^{ph} : *om* A *33 614 al* lat co

ἄλογα ζῷα γεγεννημένα φυσικὰ εἰς ἅλωσιν καὶ
φθοράν, ἐν οἷς ἀγνοοῦσιν βλασφημοῦντες, ἐν τῇ
Jude 12 13 φθορᾷ αὐτῶν καὶ φθαρήσονται, ἀδικούμενοι
μισθὸν ἀδικίας· ἡδονὴν ἡγούμενοι τὴν ἐν ἡμέρᾳ
τρυφήν, σπίλοι καὶ μῶμοι ἐντρυφῶντες ἐν ταῖς
14 ἀπάταις αὐτῶν συνευωχούμενοι ὑμῖν, ὀφθαλμοὺς
ἔχοντες μεστοὺς μοιχαλίδος καὶ ἀκαταπαύστους
ἁμαρτίας, δελεάζοντες ψυχὰς ἀστηρίκτους, καρ-
δίαν γεγυμνασμένην πλεονεξίας ἔχοντες, κατάρας
Nu. 22. 7 15 τέκνα· καταλείποντες εὐθεῖαν ὁδὸν ἐπλανήθησαν,
Rev. 2. 14 Jude 11 ἐξακολουθήσαντες τῇ ὁδῷ τοῦ Βαλααμ τοῦ Βεωρ,
Dt. 23. 5 Neh. 13. 2 16 ὃς μισθὸν ἀδικίας ἠγάπησεν, | ἔλεγξιν δὲ ἔσχεν
ἰδίας παρανομίας· ὑποζύγιον ἄφωνον ἐν ἀνθρώπου
φωνῇ φθεγξάμενον ἐκώλυσεν τὴν τοῦ προφήτου
Jude 12, 13 17 παραφρονίαν. οὗτοί εἰσιν πηγαὶ ἄνυδροι καὶ
ὁμίχλαι ὑπὸ λαίλαπος ἐλαυνόμεναι, οἷς ὁ ζόφος
Jude 16 18 τοῦ σκότους τετήρηται. ὑπέρογκα γὰρ ματαιότη-
τος φθεγγόμενοι δελεάζουσιν ἐν ἐπιθυμίαις σαρκὸς
ἀσελγείαις τοὺς ὀλίγως ἀποφεύγοντας τοὺς ἐν

---

12 γεγεννημενα] -γενη- ℵ *33*: *trsp* φυσ. γεγεννημ. KL *al* ς | φυσικα] (Iud. 10) φυσικως *209** latt 13 αδικουμενοι ℵ*BP *pc* sy^{ph}; R] κομιουμενοι AKL *33 pl* latt sy^{h} co ς | απαταις ℵA *pl* sy^{h} bo ς; R^{m}] (Iud. 12) αγαπαις B *1611* *pc* latt $sy^{ph, hmg}$ sa; R^{t}: αγνοιαις *1739 pc* 14 μοιχαλιδος] -λιας ℵA *pc* lat sy | ακαταπαυστους] -στου *33 al* it $vg^{s, cl}$: -παστους AB *1 al* 15 Βεωρ (LXX) B sy^{ph} arm sa; R^{t}] Βοσορ $ℵ^{c}$A *pl* lat sy^{h} bo ς; R^{m}: Βεωρσορ ℵ* | os] *om* ℵ*B arm | ηγαπησεν] -σαν B arm 16 παρανομιας] vesaniae (*i.e.* παρανοιας) latt | ανθρωπου] -ποις B *pc* | παραφρονιαν] -φροσυνην Ψ *5 al*: -νομιαν *181*: -νοιαν *81* 17 και ομιχλαι] νεφελαι L *al* sy^{ph} ς | σκοτους] *add* (Iud. 13) εις αιωνα A *pl* ς 18 ασελγειαις] -ειας P *1611 al* latt sy | ολιγως AB *33 al*; R] οντως ℵ KLP *pm* ς

πλάνῃ ἀναστρεφομένους, ἐλευθερίαν αὐτοῖς ἐπαγ- 19 Jn. 8. 34
γελλόμενοι, αὐτοὶ δοῦλοι ὑπάρχοντες τῆς φθορᾶς· Ro. 6. 16
ᾧ γάρ τις ἥττηται, τούτῳ δεδούλωται. εἰ γὰρ ἀπο- 20
φυγόντες τὰ μιάσματα τοῦ κόσμου ἐν ἐπιγνώσει
τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ, τούτοις
δὲ πάλιν ἐμπλακέντες ἡττῶνται, γέγονεν αὐτοῖς Mt. 12. 45
τὰ ἔσχατα χείρονα τῶν πρώτων. κρεῖττον γὰρ ἦν 21 Lk. 12. 47, 48
αὐτοῖς μὴ ἐπεγνωκέναι τὴν ὁδὸν τῆς δικαιοσύνης, Jude 3
ἢ ἐπιγνοῦσιν ὑποστρέψαι ἐκ τῆς παραδοθείσης
αὐτοῖς ἁγίας ἐντολῆς. συμβέβηκεν αὐτοῖς τὸ τῆς 22
ἀληθοῦς παροιμίας, Κύων ἐπιστρέψας ἐπὶ τὸ ἴδιον ἐξέ- Pr. 26. 11
ραμα, καί, Ὗς λουσαμένη εἰς κυλισμὸν βορβόρου.

Ταύτην ἤδη, ἀγαπητοί, δευτέραν ὑμῖν γράφω **3**
ἐπιστολήν, ἐν αἷς διεγείρω ὑμῶν ἐν ὑπομνήσει τὴν 1. 13
εἰλικρινῆ διάνοιαν, μνησθῆναι τῶν προειρημένων 2 Jude 17
ῥημάτων ὑπὸ τῶν ἁγίων προφητῶν καὶ τῆς τῶν
ἀποστόλων ὑμῶν ἐντολῆς τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆ-
ρος, | τοῦτο πρῶτον γινώσκοντες, ὅτι ἐλεύσονται 3 1 Ti. 4. 1 Jude 18
ἐπ᾽ ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν ἐν ἐμπαιγμονῇ ἐμπαῖ-
κται κατὰ τὰς ἰδίας ἐπιθυμίας αὐτῶν πορευόμενοι
| καὶ λέγοντες, Ποῦ ἐστιν ἡ ἐπαγγελία τῆς παρου- 4 Is. 5. 19 Ezk. 12. 22
σίας αὐτοῦ; ἀφ᾽ ἧς γὰρ οἱ πατέρες ἐκοιμήθησαν, Mt. 24. 48
πάντα οὕτως διαμένει ἀπ᾽ ἀρχῆς κτίσεως. λαν- 5 Mt. 24. 38
θάνει γὰρ αὐτοὺς τοῦτο θέλοντας ὅτι οὐρανοὶ Gn. 1. 2, 6, 9 Ps. 24. 2

---

20 ει] οι *81 323 pc* | *Κυρ. κ. Σωτ.* **B** *al* ς; R[t]] *Κυρ. ημων* **L** *pc*: *Κυρ. ημ. κ. Σωτ.* **ℵA** *pm* vg; R[m] 21 *επιγνουσιν*] *add εις τα οπισω* **ℵA** *614 1611 al* lat Ephr | *υποστρεψαι εκ* **BP** *1739 al*; R] *επιστρ. εκ* **KL** *al* ς: *ανακαμψαι απο* **ℵA** *al* Ephr 22 (*καί, Ys*] *καὶ υs* R) **3.** 1 *ηδη*] ecce (i.e. *ιδε*) latt sa 3 *εν εμπαιγμονη* **ℵAB**; R] *om* **KL** *pm* ς: *om εν* **CP** *al*: *εμπαιγμονης 614 pc*

ἦσαν ἔκπαλαι καὶ γῆ ἐξ ὕδατος καὶ δι' ὕδατος
2. 5 Gn. 7. 21 6 συνεστῶσα τῷ τοῦ Θεοῦ λόγῳ, δι' ὧν ὁ τότε κό-
10 7 σμος ὕδατι κατακλυσθεὶς ἀπώλετο. οἱ δὲ νῦν
οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ τῷ αὐτῷ λόγῳ τεθησαυρισμένοι
εἰσὶν πυρὶ τηρούμενοι εἰς ἡμέραν κρίσεως καὶ
8 ἀπωλείας τῶν ἀσεβῶν ἀνθρώπων. Ἓν δὲ
Ps. 90. 4 τοῦτο μὴ λανθανέτω ὑμᾶς, ἀγαπητοί, ὅτι μία
ἡμέρα παρὰ Κυρίῳ ὡς χίλια ἔτη καὶ χίλια ἔτη ὡς
Hab. 2. 3 9 ἡμέρα μία. οὐ βραδύνει Κύριος τῆς ἐπαγγελίας,
ὥς τινες βραδυτῆτα ἡγοῦνται, ἀλλὰ μακρο-
1 Ti. 2. 4 θυμεῖ εἰς ὑμᾶς, μὴ βουλόμενός τινας ἀπολέσθαι
1 Th. 5. 2, 3 10 ἀλλὰ πάντας εἰς μετάνοιαν χωρῆσαι. Ἥξει δὲ
7 Mt. 24. 29, ἡμέρα Κυρίου ὡς κλέπτης, ἐν ᾗ οἱ οὐρανοὶ ῥοιζη-
35 Rev. 20. 11 δὸν παρελεύσονται, στοιχεῖα δὲ καυσούμενα λυθή-
σεται, καὶ γῆ καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ἔργα εὑρεθήσεται.
11 Τούτων οὕτως πάντων λυομένων ποταποὺς δεῖ
ὑπάρχειν ὑμᾶς ἐν ἁγίαις ἀναστροφαῖς καὶ εὐσεβεί-
12 αις, προσδοκῶντας καὶ σπεύδοντας τὴν παρουσίαν
Is. 34. 4 τῆς τοῦ Θεοῦ ἡμέρας, δι' ἣν οὐρανοὶ πυρούμενοι
λυθήσονται καὶ στοιχεῖα καυσούμενα τήκεται.
Is. 65. 17; 66. 22 Rev. 21. 1, 27 13 καινοὺς δὲ οὐρανοὺς καὶ γῆν καινὴν κατὰ τὸ ἐπάγ-

---

5 δι υδατος] (Gen. 1. 2) *πνευματος 431*. 6 ων] ον *69 p** 7 τω αυτω AP *1739 al*; R] , τω αυτου ℵ *pm* sy: αυτου *421 pc* ς | (πυρι] , πυρι ς: πυρι, R) 9 (βραδύνει] -υνεῖ P co) | εις 1° B *pm* ς; R] δι ℵA *1611 al* latt sy | υμας] ημ- KL *al* ς 10 κλεπτης] *add* (1 Thess. 5. 2) εν νυκτι CKL *pm* sy[h] ς | και γη . . . ευρεθησεται] *om* *1891* vg[w] | ευρεθησεται ℵBK *1739 pc* sy[ph, hmg]; R[m]] ουχ ευρ. sa: κατακαησεται A *pm c* vg[s, cl] ς; R[t]: αφανισθησονται C: *om m* 11 υμας] ημ- ℵ* *al*: *om* B 12 Θεου] Κυριου CP *al* vg[s, cl] | τηκεται (.] ; ς R)] τακησεται C *al* latt: τακησονται PΨ *pc* 13 κατα] και A vg[s, w] sa | το επαγγελμα] τα -ματα ℵA *pc* vg sy[h]

γελμα αὐτοῦ προσδοκῶμεν, ἐν οἷς δικαιοσύνη
κατοικεῖ. Διό, ἀγαπητοί, ταῦτα προσδοκῶντες 14 1 Co. 1. 7, 8 Jude 24
σπουδάσατε ἄσπιλοι καὶ ἀμώμητοι αὐτῷ εὑρε-
θῆναι ἐν εἰρήνῃ, καὶ τὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν μακρο- 15 Ro. 2. 4
θυμίαν σωτηρίαν ἡγεῖσθε, καθὼς καὶ ὁ ἀγαπητὸς
ἡμῶν ἀδελφὸς Παῦλος κατὰ τὴν δοθεῖσαν αὐτῷ 1 Co. 3. 10
σοφίαν ἔγραψεν ὑμῖν, ὡς καὶ ἐν πάσαις ἐπιστο- 16
λαῖς λαλῶν ἐν αὐταῖς περὶ τούτων, ἐν αἷς ἐστιν
δυσνόητά τινα, ἃ οἱ ἀμαθεῖς καὶ ἀστήρικτοι στρε-
βλοῦσιν ὡς καὶ τὰς λοιπὰς γραφὰς πρὸς τὴν ἰδίαν
αὐτῶν ἀπώλειαν. Ὑμεῖς οὖν, ἀγαπητοί, προ- 17 Mk. 13. 5, 9, 33
γινώσκοντες φυλάσσεσθε ἵνα μὴ τῇ τῶν ἀθέσμων
πλάνῃ συναπαχθέντες ἐκπέσητε τοῦ ἰδίου στηρι-
γμοῦ, αὐξάνετε δὲ ἐν χάριτι καὶ γνώσει τοῦ Κυρίου 18 Jude 25
ἡμῶν καὶ Σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ. αὐτῷ ἡ δόξα
καὶ νῦν καὶ εἰς ἡμέραν αἰῶνος.

ΙΩΑΝΝΟΥ Α

Ο ΗΝ ἀπ' ἀρχῆς, ὃ ἀκηκόαμεν, ὃ ἑωράκαμεν Jn. 1. 1, 14
τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν, ὃ ἐθεασάμεθα καὶ αἱ χεῖρες
ἡμῶν ἐψηλάφησαν, περὶ τοῦ Λόγου τῆς ζωῆς,—
| καὶ ἡ ζωὴ ἐφανερώθη, καὶ ἑωράκαμεν καὶ μαρ- 2 Jn. 1. 4
τυροῦμεν καὶ ἀπαγγέλλομεν ὑμῖν τὴν ζωὴν τὴν
αἰώνιον, ἥτις ἦν πρὸς τὸν Πατέρα καὶ ἐφανερώθη

---

14 αμωμητοι] αμωμοι A *33 614 pc* 16 πασαις] *add* ταις ℵ *pl* ς | αις] οις KLP *pm* ς 18 γνωσει] πιστει P *69 pc* | αιωνος. B *1739 pc*] *add* αμην ℵA *pl* lat sy co ς; R

1 (Λογου] λογου R) 2 και 2°] *add* ὃ B *pc*

3 ἡμῖν,— | ὃ ἑωράκαμεν καὶ ἀκηκόαμεν, ἀπαγγέλ-
λομεν καὶ ὑμῖν, ἵνα καὶ ὑμεῖς κοινωνίαν ἔχητε
μεθ' ἡμῶν. καὶ ἡ κοινωνία δὲ ἡ ἡμετέρα μετὰ τοῦ
Πατρὸς καὶ μετὰ τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.
Jn. 15. 11; 16. 24 4 καὶ ταῦτα γράφομεν ἡμεῖς ἵνα ἡ χαρὰ ἡμῶν ᾖ
πεπληρωμένη.
5 Καὶ ἔστιν αὕτη ἡ ἀγγελία ἣν ἀκηκόαμεν ἀπ'
Ja. 1. 17 αὐτοῦ καὶ ἀναγγέλλομεν ὑμῖν, ὅτι ὁ Θεὸς φῶς
ἐστιν καὶ σκοτία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν οὐδεμία.
2. 4 Jn. 3. 21 6 Ἐὰν εἴπωμεν ὅτι κοινωνίαν ἔχομεν μετ' αὐτοῦ
καὶ ἐν τῷ σκότει περιπατῶμεν, ψευδόμεθα καὶ οὐ
7 ποιοῦμεν τὴν ἀλήθειαν· ἐὰν δὲ ἐν τῷ φωτὶ περι-
Rev. 1. 5; 7. 14 πατῶμεν ὡς αὐτός ἐστιν ἐν τῷ φωτί, κοινωνίαν
He. 9. 14 ἔχομεν μετ' ἀλλήλων καὶ τὸ αἷμα Ἰησοῦ τοῦ Υἱοῦ
8 αὐτοῦ καθαρίζει ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας. ἐὰν
εἴπωμεν ὅτι ἁμαρτίαν οὐκ ἔχομεν, ἑαυτοὺς πλανῶ-
Pr. 28. 13 9 μεν καὶ ἡ ἀλήθεια οὐκ ἔστιν ἐν ἡμῖν. ἐὰν ὁμο-
λογῶμεν τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, πιστός ἐστιν καὶ
δίκαιος, ἵνα ἀφῇ ἡμῖν τὰς ἁμαρτίας καὶ καθαρίσῃ
10 ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀδικίας. ἐὰν εἴπωμεν ὅτι οὐχ
ἡμαρτήκαμεν, ψεύστην ποιοῦμεν αὐτὸν καὶ ὁ λόγος
2 αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ἐν ἡμῖν. Τεκνία μου, ταῦτα
γράφω ὑμῖν ἵνα μὴ ἁμάρτητε. καὶ ἐάν τις ἁμάρτῃ,
Ro. 8. 34 He. 7. 25 Παράκλητον ἔχομεν πρὸς τὸν Πατέρα, Ἰησοῦν
Jn. 14. 16 2 Χριστὸν δίκαιον· καὶ αὐτὸς ἱλασμός ἐστιν περὶ
Col. 1. 20 Jn. 11. 51 s τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, οὐ περὶ τῶν ἡμετέρων δὲ

---

4 ημεις] υμιν KL *pl* lat sy co ς | ινα] *add* gaudeatis et *c* vg | ημων ℵBL vg[w]; R[t]] υμ- AKP *614 1739 pm t* vg[s, cl] sy[h] arm ς; R[m] 5 αγγελια] επαγγ- P *33 69 pm* ς 7 αλληλων] αυτου A*[vid] *t* vg(2) Cl Tert Hier 9 καθαριση] -σει (A) *33 al*

μόνον ἀλλὰ καὶ περὶ ὅλου τοῦ κόσμου. καὶ ἐν 3
τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἐγνώκαμεν αὐτόν, ἐὰν τὰς
ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶμεν. ὁ λέγων ὅτι Ἔγνωκα 4 1. 8
αὐτόν, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ μὴ τηρῶν, ψεύστης
ἐστίν, καὶ ἐν τούτῳ ἡ ἀλήθεια οὐκ ἔστιν· ὃς δ' ἂν 5 Jn. 14. 21,
τηρῇ αὐτοῦ τὸν λόγον ἀληθῶς ἐν τούτῳ ἡ ἀγάπη 23
τοῦ Θεοῦ τετελείωται. ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι 5. 3
ἐν αὐτῷ ἐσμεν· ὁ λέγων ἐν αὐτῷ μένειν ὀφείλει 6 Jn. 13. 15
καθὼς ἐκεῖνος περιεπάτησεν καὶ αὐτὸς οὕτως
περιπατεῖν.

Ἀγαπητοί, οὐκ ἐντολὴν καινὴν γράφω ὑμῖν, 7 Jn. 13. 34
ἀλλ' ἐντολὴν παλαιὰν ἣν εἴχετε ἀπ' ἀρχῆς· ἡ Mt. 5. 17
ἐντολὴ ἡ παλαιά ἐστιν ὁ λόγος ὃν ἠκούσατε.
πάλιν ἐντολὴν καινὴν γράφω ὑμῖν, ὅ ἐστιν ἀληθὲς 8 Ro. 13. 12
ἐν αὐτῷ καὶ ἐν ὑμῖν, ὅτι ἡ σκοτία παράγεται καὶ Jn. 13. 34;
τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν ἤδη φαίνει. ὁ λέγων ἐν τῷ 9 15. 10, 12
φωτὶ εἶναι καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μισῶν ἐν τῇ 4. 20
σκοτίᾳ ἐστὶν ἕως ἄρτι. ὁ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν 10 Ro. 14. 13,
αὐτοῦ ἐν τῷ φωτὶ μένει, καὶ σκάνδαλον ἐν αὐτῷ 15
οὐκ ἔστιν· ὁ δὲ μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐν τῇ 11 Jn. 11. 9
σκοτίᾳ ἐστὶν καὶ ἐν τῇ σκοτίᾳ περιπατεῖ, καὶ οὐκ Jn. 11. 10;
οἶδεν ποῦ ὑπάγει, ὅτι ἡ σκοτία ἐτύφλωσεν τοὺς 12. 35
ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ. Γράφω ὑμῖν, τεκνία, ὅτι 12
ἀφέωνται ὑμῖν αἱ ἁμαρτίαι διὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ. 1 Co. 6. 11
γράφω ὑμῖν, πατέρες, ὅτι ἐγνώκατε τὸν ἀπ' 13 1. 1
ἀρχῆς. γράφω ὑμῖν, νεανίσκοι, ὅτι νενικήκατε Jn. 1. 1
Eph. 6. 10

---

2 μονον] μονων B 1 *al* co Or 4 οτι] *om* KLP *al* lat Cl[pt] ς | αληθεια] *add* του Θεου ℵ *pc* 7 Αγαπητοι] Αδελφοι KL *al* ς | ηκουσατε] *add* απ αρχης KL *pm* ς 8 υμιν 2°] ημ- A 69 *al* *b* *t* sy[hmg] | σκοτια] σκια A 9 σκοτια] σκια 103 876* 12 τεκνια] παιδια 323 *al* 13 τον 1°] το ℵ 209 *b* vg(1) Aug

14 τὸν πονηρόν. ἔγραψα ὑμῖν, παιδία, ὅτι ἐγνώκατε
τὸν Πατέρα. ἔγραψα ὑμῖν, πατέρες, ὅτι ἐγνώ-
κατε τὸν ἀπ' ἀρχῆς. ἔγραψα ὑμῖν, νεανίσκοι, ὅτι
ἰσχυροί ἐστε καὶ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐν ὑμῖν μένει
15 καὶ νενικήκατε τὸν πονηρόν. Μὴ ἀγαπᾶτε τὸν
κόσμον μηδὲ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ. ἐάν τις ἀγαπᾷ τὸν
Ja. 4. 4 κόσμον, οὐκ ἔστιν ἡ ἀγάπη τοῦ Πατρὸς ἐν αὐτῷ·
Tit. 2. 12 16 ὅτι πᾶν τὸ ἐν τῷ κόσμῳ, ἡ ἐπιθυμία τῆς σαρκὸς
Pr. 27. 20 καὶ ἡ ἐπιθυμία τῶν ὀφθαλμῶν καὶ ἡ ἀλαζονία τοῦ
Ja. 4. 16 βίου, οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ Πατρός, ἀλλὰ ἐκ τοῦ κό-
17 σμου ἐστίν. καὶ ὁ κόσμος παράγεται καὶ ἡ ἐπι-
Mt. 7. 21; 1 P. 4. 2 θυμία αὐτοῦ· ὁ δὲ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ μένει
εἰς τὸν αἰῶνα.

Mt. 24. 5, 24; 1 P. 4, 7 18 Παιδία, ἐσχάτη ὥρα ἐστίν, καὶ καθὼς ἠκούσατε
1 Co. 10. 11 ὅτι ἀντίχριστος ἔρχεται, καὶ νῦν ἀντίχριστοι πολ-
λοὶ γεγόνασιν· ὅθεν γινώσκομεν ὅτι ἐσχάτη ὥρα
Ac. 20. 30 19 ἐστίν. ἐξ ἡμῶν ἐξῆλθαν, ἀλλ' οὐκ ἦσαν ἐξ ἡμῶν·
εἰ γὰρ ἐξ ἡμῶν ἦσαν, μεμενήκεισαν ἂν μεθ' ἡμῶν·
1 Co. 11. 19 ἀλλ' ἵνα φανερωθῶσιν ὅτι οὐκ εἰσὶν πάντες ἐξ
27; 1 Co. 2. 15 20 ἡμῶν. καὶ ὑμεῖς χρῖσμα ἔχετε ἀπὸ τοῦ Ἁγίου,
21 καὶ οἴδατε πάντες. οὐκ ἔγραψα ὑμῖν ὅτι οὐκ
οἴδατε τὴν ἀλήθειαν, ἀλλ' ὅτι οἴδατε αὐτήν, καὶ
22 ὅτι πᾶν ψεῦδος ἐκ τῆς ἀληθείας οὐκ ἔστιν. Τίς
ἐστιν ὁ ψεύστης εἰ μὴ ὁ ἀρνούμενος ὅτι Ἰησοῦς
οὐκ ἔστιν ὁ Χριστός; οὗτός ἐστιν ὁ ἀντίχριστος,

---

14 *εγραψα* 1°] *γραφω* **K** *al* lat ς | *τον* 2°] *το* **B** | *του Θεου*] *om* **B** sa bo^pt 15 *Πατρος*] *Θεου* **A** *33 pc*: *Θ. και Π. 614 pc* 17 *αυτου*] *om* **A** *33 1739 pc b* vg(1) sa arm 18 *αντιχριστος* **ℵ*B** *1739 pc* arm Or; R] *praem ο* **A** *pl* co ς 20 *και* 2°] *om* **B** sa bo^pl *παντες* **ℵBP** *pc* sa; R^m] *παντα* **A** *pl* vg sy^h ς; R^t

ὁ ἀρνούμενος τὸν Πατέρα καὶ τὸν Υἱόν. πᾶς ὁ 23 4.15
ἀρνούμενος τὸν Υἱὸν οὐδὲ τὸν Πατέρα ἔχει· ὁ Jn. 5. 23; 15. 23
ὁμολογῶν τὸν Υἱὸν καὶ τὸν Πατέρα ἔχει. ὑμεῖς ὃ 24
ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, ἐν ὑμῖν μενέτω. ἐὰν ἐν ὑμῖν
μείνῃ ὃ ἀπ' ἀρχῆς ἠκούσατε, καὶ ὑμεῖς ἐν τῷ Υἱῷ
καὶ ἐν τῷ Πατρὶ μενεῖτε. καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἐπαγ- 25
γελία ἣν αὐτὸς ἐπηγγείλατο ἡμῖν, τὴν ζωὴν τὴν
αἰώνιον. Ταῦτα ἔγραψα ὑμῖν περὶ τῶν πλανών- 26
των ὑμᾶς. καὶ ὑμεῖς τὸ χρῖσμα ὃ ἐλάβετε ἀπ' 27
αὐτοῦ μένει ἐν ὑμῖν, καὶ οὐ χρείαν ἔχετε ἵνα τις 20
διδάσκῃ ὑμᾶς· ἀλλ' ὡς τὸ αὐτοῦ χρῖσμα διδάσκει
ὑμᾶς περὶ πάντων, καὶ ἀληθές ἐστιν καὶ οὐκ ἔστιν Jn. 14. 26;
ψεῦδος, καὶ καθὼς ἐδίδαξεν ὑμᾶς, μένετε ἐν 16. 13 Jer. 31. 34
αὐτῷ.
Καὶ νῦν, τεκνία, μένετε ἐν αὐτῷ, ἵνα ἐὰν φανε- 28 3. 2; 4. 17
ρωθῇ σχῶμεν παρρησίαν καὶ μὴ αἰσχυνθῶμεν ἀπ'
αὐτοῦ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ. ἐὰν εἰδῆτε ὅτι 29 3. 7, 10
δίκαιός ἐστιν, γινώσκετε ὅτι καὶ πᾶς ὁ ποιῶν τὴν
δικαιοσύνην ἐξ αὐτοῦ γεγέννηται. ἴδετε ποταπὴν 3 5. 20 Jn. 1. 12, 13
ἀγάπην δέδωκεν ἡμῖν ὁ Πατὴρ ἵνα τέκνα Θεοῦ Jn. 16. 3
κληθῶμεν, καὶ ἐσμέν. διὰ τοῦτο ὁ κόσμος οὐ
γινώσκει ἡμᾶς, ὅτι οὐκ ἔγνω αὐτόν. Ἀγαπητοί, 2 2. 28
νῦν τέκνα Θεοῦ ἐσμεν, καὶ οὔπω ἐφανερώθη τί Ro. 8. 17 2 Co. 3. 18
ἐσόμεθα. οἴδαμεν ὅτι ἐὰν φανερωθῇ ὅμοιοι αὐτῷ Ph. 3. 21 Col. 3. 4 Ex. 34. 29

---

23 ο ομολ. . . . εχει] *om* KL *al* ς 24 υμεις 1°] *add* ουν KL *al* ς 25 ημιν] υμ- B *69* c*b* vg(3); $\mathrm{R^m}$ 27 χρισμα 1°] χαρισμα B *1611* | μενει] μενετω P *33 69* *al* lat | αλλ ως] αλλα B *pc* | αυτου 2°] αυτο A *al* bo ς | χρισμα 2°] πνευμα ℵ*: χαρισμα *33* | (ψευδος, $\mathrm{R^t}$] · ς $\mathrm{R^m}$) 29 και] *om* B(KL) *al b t* vg(7) $\mathrm{sy^h}$ co ς 3. 1 (nou. sect. incip. ς R) | ημιν] υμ- BK* *69* al* | και εσμεν] *om* KL *al* ς | ημας] υμ- ℵ*KLP *al*

3 ἐσόμεθα, ὅτι ὀψόμεθα αὐτὸν καθώς ἐστιν. καὶ
πᾶς ὁ ἔχων τὴν ἐλπίδα ταύτην ἐπ' αὐτῷ ἁγνίζει
Mt. 7. 23 4 ἑαυτὸν καθὼς ἐκεῖνος ἁγνός ἐστιν. πᾶς ὁ ποιῶν
τὴν ἁμαρτίαν καὶ τὴν ἀνομίαν ποιεῖ, καὶ ἡ ἁμαρτία
Is. 53. 4, 5, 9; 1 P. 2. 24 5 ἐστὶν ἡ ἀνομία. καὶ οἴδατε ὅτι ἐκεῖνος ἐφανερώθη
ἵνα τὰς ἁμαρτίας ἄρῃ, καὶ ἁμαρτία ἐν αὐτῷ οὐκ
Ro. 6. 14 6 ἔστιν. πᾶς ὁ ἐν αὐτῷ μένων οὐχ ἁμαρτάνει· πᾶς
ὁ ἁμαρτάνων οὐχ ἑώρακεν αὐτὸν οὐδὲ ἔγνωκεν
7 αὐτόν. Τεκνία, μηδεὶς πλανάτω ὑμᾶς· ὁ ποιῶν
2. 29 τὴν δικαιοσύνην δίκαιός ἐστιν, καθὼς ἐκεῖνος
Jn. 8. 44 8 δίκαιός ἐστιν· ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν ἐκ τοῦ δια-
βόλου ἐστίν, ὅτι ἀπ' ἀρχῆς ὁ διάβολος ἁμαρ-
τάνει. εἰς τοῦτο ἐφανερώθη ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ,
6; 5. 18 9 ἵνα λύσῃ τὰ ἔργα τοῦ διαβόλου. Πᾶς ὁ γεγεννη-
μένος ἐκ τοῦ Θεοῦ ἁμαρτίαν οὐ ποιεῖ, ὅτι σπέρμα
αὐτοῦ ἐν αὐτῷ μένει· καὶ οὐ δύναται ἁμαρτάνειν,
10 ὅτι ἐκ τοῦ Θεοῦ γεγέννηται. ἐν τούτῳ φανερά
ἐστιν τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ καὶ τὰ τέκνα τοῦ δια-
βόλου· πᾶς ὁ μὴ ποιῶν δικαιοσύνην οὐκ ἔστιν ἐκ
τοῦ Θεοῦ, καὶ ὁ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ.
Jn. 13. 34; 15. 12 11 ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ ἀγγελία ἣν ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς,
Gn. 4. 8 12 ἵνα ἀγαπῶμεν ἀλλήλους· οὐ καθὼς Καιν ἐκ τοῦ
πονηροῦ ἦν καὶ ἔσφαξεν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ· καὶ
χάριν τίνος ἔσφαξεν αὐτόν; ὅτι τὰ ἔργα αὐτοῦ
Mt. 5. 11; Jn. 15. 18, 19 13 πονηρὰ ἦν, τὰ δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ δίκαια. μὴ
θαυμάζετε, ἀδελφοί, εἰ μισεῖ ὑμᾶς ὁ κόσμος.
2. 11; Jn. 5. 24 14 ἡμεῖς οἴδαμεν ὅτι μεταβεβήκαμεν ἐκ τοῦ θανάτου
εἰς τὴν ζωήν, ὅτι ἀγαπῶμεν τοὺς ἀδελφούς· ὁ μὴ

---

5 αμαρτιας **ABP** *33 1739 al* it sy^{h} arm; R] *add* ημων ℵ *pm* vg sy^{p} co ς 10 ποιων δικαιοσυνην] ὢν δικαιος Ψ lat sy^{hmg} sa Or Lcf 11 αγγελια] επαγγ- ℵ *1799 al* (*b r*) bo Lcf 14 αδελφους] *add* ημων ℵ *pc* sy^{p} sa

ἀγαπῶν μένει ἐν τῷ θανάτῳ. πᾶς ὁ μισῶν τὸν 15
ἀδελφὸν αὐτοῦ ἀνθρωποκτόνος ἐστίν, καὶ οἴδατε
ὅτι πᾶς ἀνθρωποκτόνος οὐκ ἔχει ζωὴν αἰώνιον ἐν
αὐτῷ μένουσαν. ἐν τούτῳ ἐγνώκαμεν τὴν ἀγάπην, 16
ὅτι ἐκεῖνος ὑπὲρ ἡμῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἔθηκεν·
καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν τὰς ψυχὰς
θεῖναι. ὃς δ' ἂν ἔχῃ τὸν βίον τοῦ κόσμου καὶ 17
θεωρῇ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ χρείαν ἔχοντα καὶ κλείσῃ
τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ, πῶς ἡ ἀγάπη τοῦ
Θεοῦ μένει ἐν αὐτῷ; Τεκνία, μὴ ἀγαπῶμεν λόγῳ 18
μηδὲ τῇ γλώσσῃ, ἀλλὰ ἐν ἔργῳ καὶ ἀληθείᾳ. ἐν 19
τούτῳ γνωσόμεθα ὅτι ἐκ τῆς ἀληθείας ἐσμέν, καὶ
ἔμπροσθεν αὐτοῦ πείσομεν τὴν καρδίαν ἡμῶν | ὅτι 20
ἐὰν καταγινώσκῃ ἡμῶν ἡ καρδία, ὅτι μείζων
ἐστὶν ὁ Θεὸς τῆς καρδίας ἡμῶν καὶ γινώσκει
πάντα. Ἀγαπητοί, ἐὰν ἡ καρδία μὴ καταγινώσκῃ, 21
παρρησίαν ἔχομεν πρὸς τὸν Θεόν, | καὶ ὃ ἐὰν αἰτῶ- 22
μεν λαμβάνομεν ἀπ' αὐτοῦ, ὅτι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ
τηροῦμεν καὶ τὰ ἀρεστὰ ἐνώπιον αὐτοῦ ποιοῦμεν.
καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ, ἵνα πιστεύσωμεν 23
τῷ ὀνόματι τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ
ἀγαπῶμεν ἀλλήλους καθὼς ἔδωκεν ἐντολὴν ἡμῖν.
καὶ ὁ τηρῶν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ἐν αὐτῷ μένει καὶ 24

Mt 5. 21, 22
Jn. 8. 44
Jn. 13. 1; 15. 13
Gal. 2. 20
4. 20
Dt. 15. 7
Ja. 1. 22; 2. 15, 16
Ro. 5. 1, 2
He. 4. 16
Mk. 11. 24
Jn. 6. 29; 15. 17

---

14 αγαπων אAB *33 pc* lat arm; R] *add* τον αδελφον CKL *al* sy ς: *add* τ. αδ. αυτου P *876 pm* 17 (μένει P *al* lat sa ς; R] μενεῖ KL *al* bo) 18 εν] *om* K *1 al* latt ς 19 γνωσομεθα] γινωσκομεν KL *al* lat sy | την καρδιαν A*B *1739 b r* syp; R] τας -ιας א *pl* lat syh ς | (ημων] · ς: , R) 20 (οτι 1°] ὅ τι R) | οτι 2°] *om* A *33 pc* lat 21 καρδια AB *1739 pc*; R] *add* ημων א *pl* lat sy Cl ς | καταγινωσκη B *pc*] *add* ημων אA *pl* lat sy ς; R

4. 13 αὐτὸς ἐν αὐτῷ· καὶ ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι μένει
Ro. 8. 9 ἐν ἡμῖν, ἐκ τοῦ Πνεύματος οὗ ἡμῖν ἔδωκεν.

4 Ἀγαπητοί, μὴ παντὶ πνεύματι πιστεύετε, ἀλλὰ
1 Th. 5. 21 Mt. 7. 15 δοκιμάζετε τὰ πνεύματα εἰ ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστιν,
ὅτι πολλοὶ ψευδοπροφῆται ἐξεληλύθασιν εἰς τὸν
2 κόσμον. ἐν τούτῳ γινώσκετε τὸ Πνεῦμα τοῦ
1 Co. 12. 3 Θεοῦ· πᾶν πνεῦμα ὃ ὁμολογεῖ Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν
3 σαρκὶ ἐληλυθότα ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστιν, καὶ πᾶν
Jn. 8. 47 πνεῦμα ὃ μὴ ὁμολογεῖ τὸν Ἰησοῦν ἐκ τοῦ Θεοῦ
2. 18 οὐκ ἔστιν· καὶ τοῦτό ἐστιν τὸ τοῦ ἀντιχρίστου, ὃ
ἀκηκόατε ὅτι ἔρχεται, καὶ νῦν ἐν τῷ κόσμῳ ἐστὶν
4 ἤδη. ὑμεῖς ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστε, τεκνία, καὶ νενική-
Mt. 12. 29 κατε αὐτούς, ὅτι μείζων ἐστὶν ὁ ἐν ὑμῖν ἢ ὁ ἐν τῷ
5 κόσμῳ. αὐτοὶ ἐκ τοῦ κόσμου εἰσίν· διὰ τοῦτο ἐκ
Jn. 15. 19 τοῦ κόσμου λαλοῦσιν καὶ ὁ κόσμος αὐτῶν ἀκούει.
Jn. 8. 47 6 ἡμεῖς ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐσμεν· ὁ γινώσκων τὸν Θεὸν
ἀκούει ἡμῶν, ὃς οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ Θεοῦ οὐκ ἀκούει
ἡμῶν. ἐκ τούτου γινώσκομεν τὸ πνεῦμα τῆς ἀλη-
θείας καὶ τὸ πνεῦμα τῆς πλάνης.
7 Ἀγαπητοί, ἀγαπῶμεν ἀλλήλους, ὅτι ἡ ἀγάπη
2. 29 ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστιν, καὶ πᾶς ὁ ἀγαπῶν ἐκ τοῦ
8 Θεοῦ γεγέννηται καὶ γινώσκει τὸν Θεόν. ὁ μὴ
ἀγαπῶν οὐκ ἔγνω τὸν Θεόν, ὅτι ὁ Θεὸς ἀγάπη
9 ἐστίν. ἐν τούτῳ ἐφανερώθη ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἐν

---

2 γινωσκετε ABL *1 614 pm* sa bo[pt] Ir[lat] ς; R] -σκεται K *al* lat sy[p]: -σκομεν ℵ* *1611 pc* 3 μη ομολογει] λυει *1739*[mg] lat Ir Cl Or; R[m] | τον Ιησουν AB *al*; R] *Ι. Κυριον* ℵ: *Ι. Χριστον 876 al* ς: *Χρ. Ι. 614 al* | εκ AB *1739 pc* lat Ir[lat]; R] *praem* εν σαρκι εληλυθοτα ℵKL *pl* ς 7 αγαπων] *add* τον Θεον A

ἡμῖν, ὅτι τὸν Υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἀπέσταλ- Jn. 3. 16
κεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν κόσμον ἵνα ζήσωμεν δι' αὐτοῦ.
ἐν τούτῳ ἐστὶν ἡ ἀγάπη, οὐχ ὅτι ἡμεῖς ἠγαπή- 10
καμεν τὸν Θεόν, ἀλλ' ὅτι αὐτὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς
καὶ ἀπέστειλεν τὸν Υἱὸν αὐτοῦ ἱλασμὸν περὶ τῶν 2. 2
ἁμαρτιῶν ἡμῶν. ἀγαπητοί, εἰ οὕτως ὁ Θεὸς 11
ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν ἀλλήλους Mt. 18. 33
ἀγαπᾶν. Θεὸν οὐδεὶς πώποτε τεθέαται· ἐὰν ἀγα- 12 Jn. 1. 18
πῶμεν ἀλλήλους, ὁ Θεὸς ἐν ἡμῖν μένει καὶ ἡ
ἀγάπη αὐτοῦ τετελειωμένη ἐν ἡμῖν ἐστιν. Ἐν 13
τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἐν αὐτῷ μένομεν καὶ αὐτὸς 3. 24
ἐν ἡμῖν, ὅτι ἐκ τοῦ Πνεύματος αὐτοῦ δέδωκεν Ro. 5. 5
ἡμῖν. καὶ ἡμεῖς τεθεάμεθα καὶ μαρτυροῦμεν ὅτι 14
ὁ Πατὴρ ἀπέσταλκεν τὸν Υἱὸν Σωτῆρα τοῦ κό- Jn. 3. 17
σμου. ὃς ἐὰν ὁμολογήσῃ ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ Υἱὸς 15 5. 5
τοῦ Θεοῦ, ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ μένει καὶ αὐτὸς ἐν
τῷ Θεῷ. καὶ ἡμεῖς ἐγνώκαμεν καὶ πεπιστεύκα- 16
μεν τὴν ἀγάπην ἣν ἔχει ὁ Θεὸς ἐν ἡμῖν. Ὁ 8
Θεὸς ἀγάπη ἐστίν, καὶ ὁ μένων ἐν τῇ ἀγάπῃ ἐν τῷ
Θεῷ μένει καὶ ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ μένει. Ἐν τούτῳ 17
τετελείωται ἡ ἀγάπη μεθ' ἡμῶν, ἵνα παρρησίαν 2. 28
ἔχωμεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως, ὅτι καθὼς
ἐκεῖνός ἐστιν καὶ ἡμεῖς ἐσμεν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ.
φόβος οὐκ ἔστιν ἐν τῇ ἀγάπῃ, ἀλλ' ἡ τελεία ἀγάπη 18
ἔξω βάλλει τὸν φόβον, ὅτι ὁ φόβος κόλασιν ἔχει,
ὁ δὲ φοβούμενος οὐ τετελείωται ἐν τῇ ἀγάπῃ.

---

10 *αυτος*] *εκεινος* A Cassian 16 *πεπιστευκαμεν*] *πιστευομεν* A *33* vg[w] 17 *κρισεως*] *add προς τον ενανθρωπησαντα 876 1611 2138* | *εστιν*] *ἦν εν τω κοσμω αμωμος και καθαρος, ουτως 876 2138* | *εσμεν*] *εσομεθα* ℵ *876 2138*

19 ἡμεῖς ἀγαπῶμεν, ὅτι αὐτὸς πρῶτος ἠγάπησεν
20 ἡμᾶς. ἐάν τις εἴπῃ ὅτι Ἀγαπῶ τὸν Θεόν, καὶ τὸν
ἀδελφὸν αὐτοῦ μισῇ, ψεύστης ἐστίν· ὁ γὰρ μὴ
ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ὃν ἑώρακεν, τὸν Θεὸν
Mk. 12. 29–31 21 ὃν οὐχ ἑώρακεν οὐ δύναται ἀγαπᾶν. καὶ ταύτην
τὴν ἐντολὴν ἔχομεν ἀπ' αὐτοῦ, ἵνα ὁ ἀγαπῶν τὸν
Θεὸν ἀγαπᾷ καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ.
4. 15, 16 **5** Πᾶς ὁ πιστεύων ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ Χριστὸς ἐκ
1 P. 1. 22, 23 τοῦ Θεοῦ γεγέννηται, καὶ πᾶς ὁ ἀγαπῶν τὸν γεν-
2 νήσαντα ἀγαπᾷ τὸν γεγεννημένον ἐξ αὐτοῦ. ἐν
τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἀγαπῶμεν τὰ τέκνα τοῦ
Θεοῦ, ὅταν τὸν Θεὸν ἀγαπῶμεν καὶ τὰς ἐντολὰς
3 αὐτοῦ ποιῶμεν. αὕτη γάρ ἐστιν ἡ ἀγάπη τοῦ
Jn. 14. 15, 23, 24 Θεοῦ, ἵνα τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶμεν· καὶ αἱ ἐν-
Mt. 11. 30 4 τολαὶ αὐτοῦ βαρεῖαι οὐκ εἰσίν, ὅτι πᾶν τὸ γεγεν-
Jn. 16. 33 νημένον ἐκ τοῦ Θεοῦ νικᾷ τὸν κόσμον· καὶ αὕτη
ἐστὶν ἡ νίκη ἡ νικήσασα τὸν κόσμον, ἡ πίστις
4. 4 5 ἡμῶν. τίς ἐστιν ὁ νικῶν τὸν κόσμον εἰ μὴ ὁ
6 πιστεύων ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ; οὗ-
τός ἐστιν ὁ ἐλθὼν δι' ὕδατος καὶ αἵματος, Ἰησοῦς
Jn. 19. 34, 35 Χριστός· οὐκ ἐν τῷ ὕδατι μόνον, ἀλλ' ἐν τῷ ὕδατι
καὶ ἐν τῷ αἵματι· καὶ τὸ Πνεῦμά ἐστιν τὸ μαρτυ-

---

19 ημεις] *add* ουν A *33 69 al* lat sy^{p} | αγαπωμεν AB *424*^{mg} *al* vg^{w}; R] *add* τον Θεον ℵ *33 al* it vg$^{s, cl}$ sy bo : *add* αυτον KL *al* ς | αυτος] ο Θεος A *33 al* vg   20 ου] πως A *pm* lat sy^{p} bo ς; R^{m} (*et* αγαπαν;)   21 απ αυτου] απο του Θεου A *c r* vg$^{s, cl}$ 5. 1 αγαπα B *33* vg^{w}] *add* και ℵA *pl c p* vg$^{s, cl}$ sy ς; R | τον 2°] το ℵ *69*   2 ποιωμεν B *al r* vg sy; R] τηρωμεν ℵ *pm* ς   3 (εισιν,] . ς R)   5 εστιν 1° AL *al* vg ς] εστιν δε B *p r* bo : δε εστ. ℵKP *614 al*; R   6 αιματος BKL *al q* vg sy^{p} ς; R] (Jn. 3. 5) πνευματος *43 pc* Ambr : αι. και πν. ℵA *614 al* sy^{h} co : πν. κ. αι. P *81 pc* | μονον] μονω B

ροῦν, ὅτι τὸ Πνεῦμά ἐστιν ἡ ἀλήθεια. ὅτι τρεῖς 7
εἰσιν οἱ μαρτυροῦντες, τὸ Πνεῦμα καὶ τὸ ὕδωρ καὶ 8 Jn. 5. 32, 36
τὸ αἷμα, καὶ οἱ τρεῖς εἰς τὸ ἕν εἰσιν. εἰ τὴν μαρτυ- 9 8. 18
ρίαν τῶν ἀνθρώπων λαμβάνομεν, ἡ μαρτυρία τοῦ
Θεοῦ μείζων ἐστίν, ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία τοῦ Ro. 8. 16
Θεοῦ, ὅτι μεμαρτύρηκεν περὶ τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ. ὁ 10
πιστεύων εἰς τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ ἔχει τὴν μαρτυ- 1 Co. 15. 15
ρίαν ἐν αὐτῷ. ὁ μὴ πιστεύων τῷ Θεῷ ψεύστην
πεποίηκεν αὐτόν, ὅτι οὐ πεπίστευκεν εἰς τὴν μαρ-
τυρίαν ἣν μεμαρτύρηκεν ὁ Θεὸς περὶ τοῦ Υἱοῦ
αὐτοῦ. καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία, ὅτι ζωὴν 11
αἰώνιον ἔδωκεν ὁ Θεὸς ἡμῖν, καὶ αὕτη ἡ ζωὴ ἐν τῷ
Υἱῷ αὐτοῦ ἐστιν. ὁ ἔχων τὸν Υἱὸν ἔχει τὴν ζωήν· 12 Jn. 3. 36
ὁ μὴ ἔχων τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ τὴν ζωὴν οὐκ ἔχει.
Ταῦτα ἔγραψα ὑμῖν ἵνα εἰδῆτε ὅτι ζωὴν ἔχετε 13 Jn. 20. 31
αἰώνιον, τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Υἱοῦ
τοῦ Θεοῦ. Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ παρρησία ἣν ἔχομεν 14 3. 21, 22 Jn. 14. 13; 16. 23

---

6 *το Πνευμα* 2°] *Χριστος 61* (*ex* lat) *p* vg 7, 8 *μαρτυρουντες, το Πν. κ. το υδ. κ. το αι. rell graeci*; vg^pl, w sy co Patres^orient Ir Tert Cypr Hier Aug; R] *μαρτ. εν τω ουρανω, ο Πατηρ, ο Λογος και το Αγιον Πνευμα· και ουτοι οι τρεις εν εισι.* (8) *και τρεις εισιν οι μαρτυρουντες εν τη γη, το Πν. και το υδ. και το αιμα* (*61 629*) *88*^mg (*ex* lat) ς.; vg^s, cl: test. dicunt (dant) in terra, spiritus (et) aqua et sanguis, et hi tres unum sunt in Christo Iesu. (8) et tres sunt, qui testimonium dicunt in caelo, pater, verbum et spiritus *m* (*r*) vg(c, T) (Prisc Ithacius) 10 *μαρτυριαν* 1°] *add του Θεου* **A** *33 al* lat bo | *τω Θεω* **ℵB** *pm* (*r*) Aug ς; R] *τω Υιω* **A** *424*^mg *1739 al* lat sy^hmg: Iesu Christo *m*: *om* vg(A) 13 *ινα . . . Θεου*] *τοις πιστ. εις το ον. τ. Υ. τ. Θ., ινα ειδ. οτι ζ. αι. εχ., και ινα πιστευητε εις το ονομα του Υιου του Θεου* **KLP** *pm* (ς) | *τοις πιστευουσιν* **ℵB** sy; R] *οι πιστευοντες* **A** *al q* vg

πρὸς αὐτόν, ὅτι ἐάν τι αἰτώμεθα κατὰ τὸ θέλημα
15 αὐτοῦ ἀκούει ἡμῶν. καὶ ἐὰν οἴδαμεν ὅτι ἀκούει
ἡμῶν ὃ ἐὰν αἰτώμεθα, οἴδαμεν ὅτι ἔχομεν τὰ αἰτή-
16 ματα ἃ ᾐτήκαμεν ἀπ' αὐτοῦ. Ἐάν τις ἴδῃ τὸν
ἀδελφὸν αὐτοῦ ἁμαρτάνοντα ἁμαρτίαν μὴ πρὸς
θάνατον, αἰτήσει, καὶ δώσει αὐτῷ ζωήν, τοῖς
Mt. 12. 31 He. 6. 4–6 ἁμαρτάνουσιν μὴ πρὸς θάνατον. ἔστιν ἁμαρτία
πρὸς θάνατον· οὐ περὶ ἐκείνης λέγω ἵνα ἐρωτήσῃ.
17 πᾶσα ἀδικία ἁμαρτία ἐστίν, καὶ ἔστιν ἁμαρτία οὐ
3. 9 18 πρὸς θάνατον. Οἴδαμεν ὅτι πᾶς ὁ γεγεννημένος
Jn. 17. 15 ἐκ τοῦ Θεοῦ οὐχ ἁμαρτάνει, ἀλλ' ὁ γεννηθεὶς ἐκ
Gal. 1. 4 Jn. 8. 47 τοῦ Θεοῦ τηρεῖ αὐτόν, καὶ ὁ πονηρὸς οὐχ ἅπτεται
19 αὐτοῦ. οἴδαμεν ὅτι ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐσμεν, καὶ ὁ
Jn. 17. 3 20 κόσμος ὅλος ἐν τῷ πονηρῷ κεῖται. οἴδαμεν δὲ ὅτι
ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἥκει, καὶ δέδωκεν ἡμῖν διάνοιαν
Ro. 9. 5 ἵνα γινώσκωμεν τὸν ἀληθινόν· καὶ ἐσμὲν ἐν τῷ
1 Co. 10. 14 ἀληθινῷ, ἐν τῷ Υἱῷ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστῷ. οὗτός
21 ἐστιν ὁ ἀληθινὸς Θεὸς καὶ ζωὴ αἰώνιος. Τεκνία,
φυλάξατε ἑαυτὰ ἀπὸ τῶν εἰδώλων.

---

14 *θελημα*] *ονομα* A 16 (*αιτησει, και*] *αιτ. και* R^m) 17 *ου*] *om* *33 pc* lat sy^h sa Tert 18 *ο γεννηθεις εκ*] *η γεννησις* (*1852*) *2138* latt sy^h 20 *γινωσκωμεν* K *pm* latt ς] *-σκομεν* ℵABLP *al*; R | *τον*] *το* ℵ* *q r* sa | *αληθινον* (, R)] *add* *Θεον* A *33 pm* vg bo arm | , *εν τω* 2°] *om* *1799* vg | *Ιησου Χριστω*] *om* A vg 21 *ειδωλων.*] *add* *αμην* KLP *al* $vg^{s, cl}$ ς

ΙΩΑΝΝΟΥ Β

Ο ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΣ ἐκλεκτῇ κυρίᾳ καὶ τοῖς τέ- 1 P. 5. 1
κνοις αὐτῆς, οὓς ἐγὼ ἀγαπῶ ἐν ἀληθείᾳ, καὶ οὐκ 3 Jn. 1
ἐγὼ μόνος ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ ἐγνωκότες τὴν
ἀλήθειαν, διὰ τὴν ἀλήθειαν τὴν μένουσαν ἐν ἡμῖν, 2
καὶ μεθ' ἡμῶν ἔσται εἰς τὸν αἰῶνα. ἔσται μεθ' 3
ἡμῶν χάρις ἔλεος εἰρήνη παρὰ Θεοῦ Πατρός, καὶ
παρὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Υἱοῦ τοῦ Πατρός, ἐν
ἀληθείᾳ καὶ ἀγάπῃ.

Ἐχάρην λίαν ὅτι εὕρηκα ἐκ τῶν τέκνων σου 4 3 Jn. 3
περιπατοῦντας ἐν ἀληθείᾳ, καθὼς ἐντολὴν ἐλά-
βομεν παρὰ τοῦ Πατρός. καὶ νῦν ἐρωτῶ σε, κυρία, 5
οὐχ ὡς ἐντολὴν γράφων σοι καινήν, ἀλλὰ ἣν εἴχα- 1 Jn. 2. 7
μεν ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα ἀγαπῶμεν ἀλλήλους. καὶ 6
αὕτη ἐστὶν ἡ ἀγάπη, ἵνα περιπατῶμεν κατὰ τὰς
ἐντολὰς αὐτοῦ· αὕτη ἡ ἐντολή ἐστιν, καθὼς ἠκού-
σατε ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα ἐν αὐτῇ περιπατῆτε. ὅτι 7
πολλοὶ πλάνοι ἐξῆλθον εἰς τὸν κόσμον, οἱ μὴ
ὁμολογοῦντες Ἰησοῦν Χριστὸν ἐρχόμενον ἐν σαρκί· 1 Jn. 2. 18; 4. 1–3
οὗτός ἐστιν ὁ πλάνος καὶ ὁ ἀντίχριστος. βλέπετε 8
ἑαυτούς, ἵνα μὴ ἀπολέσητε ἃ ἠργασάμεθα, ἀλλὰ Gal. 4. 11

---

1 (εκλεκτῃ] Ε- ς: Εκλέκτῃ) | (κυρια] Κ-) 2 μενουσαν] ενοικουσαν A: ουσαν *33 pc* 3 ημων] υμ- K *69 pm* lat syh ς 4 ελαβομεν] ελαβον ℵ *33 pc* 5 (κυρια] Κ-) 6 καθως . . . ινα εν B *pm* sy ς; R] ινα καθως . . . εν K *33 al* lat: ινα καθως . . . ινα εν ℵA *69 1739 al* 7 εξηλθον ℵAB *al*; R] εισηλθον KLP *33 pm* ς 8 απολεσητε . . . απολαβητε ℵAB *33 pm* latt; R] -σωμεν . . . -βωμεν KLP *69 al* ς | ηργασαμεθα (ειργ- KLP *al* ς; Rt) B* *al* syhmg] ειργασασθε ℵA *1739* latt syp, h Irlat; Rm

1 Jn. 2. 23 9 *μισθὸν πλήρη ἀπολάβητε. πᾶς ὁ προάγων καὶ μὴ*
μένων ἐν τῇ διδαχῇ τοῦ Χριστοῦ Θεὸν οὐκ ἔχει·
ὁ μένων ἐν τῇ διδαχῇ, οὗτος καὶ τὸν Πατέρα καὶ
2 Th. 3. 6 10 *τὸν Υἱὸν ἔχει. εἴ τις ἔρχεται πρὸς ὑμᾶς καὶ ταύτην*
3 Jn. 8; 1 K. 13. 17 *τὴν διδαχὴν οὐ φέρει, μὴ λαμβάνετε αὐτὸν εἰς*
11 *οἰκίαν, καὶ χαίρειν αὐτῷ μὴ λέγετε· ὁ λέγων γὰρ*
αὐτῷ χαίρειν κοινωνεῖ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ τοῖς
πονηροῖς.
3 Jn. 13 12 *Πολλὰ ἔχων ὑμῖν γράφειν οὐκ ἐβουλήθην διὰ*
χάρτου καὶ μέλανος, ἀλλὰ ἐλπίζω γενέσθαι πρὸς
ὑμᾶς καὶ στόμα πρὸς στόμα λαλῆσαι, ἵνα ἡ χαρὰ
13 *ἡμῶν πεπληρωμένη ᾖ. Ἀσπάζεταί σε τὰ τέκνα*
τῆς ἀδελφῆς σου τῆς ἐκλεκτῆς.

ΙΩΑΝΝΟΥ Γ

2 Jn. 1 *Ο ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΣ Γαΐῳ τῷ ἀγαπητῷ, ὃν*
ἐγὼ ἀγαπῶ ἐν ἀληθείᾳ.
2 *Ἀγαπητέ, περὶ πάντων εὔχομαί σε εὐοδοῦσθαι*
2 Jn. 4 3 *καὶ ὑγιαίνειν, καθὼς εὐοδοῦταί σου ἡ ψυχή. ἐχά-*
ρην γὰρ λίαν ἐρχομένων ἀδελφῶν καὶ μαρτυ-
ρούντων σου τῇ ἀληθείᾳ, καθὼς σὺ ἐν ἀληθείᾳ
4 *περιπατεῖς. μειζοτέραν τούτων οὐκ ἔχω χαράν,*

---

9 *προαγων* ℵAB *pc* vg^{w}; R] *παραβαινων* KLP *33 69 pl c p** vg$^{s, cl}$ sy ς | *Πατ. κ. τ. Υ.*] *trsp Υ. κ. τ. Π.* A *33* (*69*) *pc* vg^{w} 11 *αυτω*] *om* K *1 al* Cl | *πονηροις*] *add* ecce praedixi vobis ut in die Domini non confundamini (*m*) vg^{s} 12 *εχων*] *εχω* ℵ*A* *pc* | *ημων* ℵ *al* sy ς] *υμ-* AB *1739 pm* vg bo; R 13 *εκλεκτης* (*Ε-* ς)] *εκκλησιας* *307 pc*: *add η χαρις μετα σου 1758 pc*: *add η χ. μεθ υμων* *442 pc* sy^{h*}: *add αμην* KL *pm* ς

3 *γαρ*] *om* ℵ *33 al* lat arm sa bo^{pl} 4 *χαραν*] *χαριν* B *pc* vg bo; R^{m}

ἵνα ἀκούω τὰ ἐμὰ τέκνα ἐν τῇ ἀληθείᾳ περιπα-
τοῦντα. Ἀγαπητέ, πιστὸν ποιεῖς ὃ ἐὰν ἐργάσῃ εἰς 5
τοὺς ἀδελφοὺς καὶ τοῦτο ξένους, οἳ ἐμαρτύρησάν 6
σου τῇ ἀγάπῃ ἐνώπιον ἐκκλησίας, οὓς καλῶς
ποιήσεις προπέμψας ἀξίως τοῦ Θεοῦ· ὑπὲρ γὰρ 7 Tit. 3. 13
τοῦ Ὀνόματος ἐξῆλθαν μηδὲν λαμβάνοντες ἀπὸ Ac. 20. 34
τῶν ἐθνικῶν. ἡμεῖς οὖν ὀφείλομεν ὑπολαμβάνειν 8 1 Co. 9. 12, 15
τοὺς τοιούτους, ἵνα συνεργοὶ γινώμεθα τῇ ἀληθείᾳ. He. 13. 2
Ἔγραψά τι τῇ ἐκκλησίᾳ· ἀλλ᾽ ὁ φιλοπρωτεύων 9 2 Jn. 10
αὐτῶν Διοτρέφης οὐκ ἐπιδέχεται ἡμᾶς. διὰ τοῦτο, 10
ἐὰν ἔλθω, ὑπομνήσω αὐτοῦ τὰ ἔργα ἃ ποιεῖ λόγοις
πονηροῖς φλυαρῶν ἡμᾶς, καὶ μὴ ἀρκούμενος ἐπὶ
τούτοις οὔτε αὐτὸς ἐπιδέχεται τοὺς ἀδελφοὺς καὶ
τοὺς βουλομένους κωλύει καὶ ἐκ τῆς ἐκκλησίας
ἐκβάλλει.

Ἀγαπητέ, μὴ μιμοῦ τὸ κακὸν ἀλλὰ τὸ ἀγαθόν. 11
ὁ ἀγαθοποιῶν ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστιν· ὁ κακοποιῶν
οὐχ ἑώρακεν τὸν Θεόν. Δημητρίῳ μεμαρτύρηται 12 1 Jn. 3. 6, 9
ὑπὸ πάντων καὶ ὑπὸ αὐτῆς τῆς ἀληθείας· καὶ Jn. 19. 35; 21. 24
ἡμεῖς δὲ μαρτυροῦμεν, καὶ οἶδας ὅτι ἡ μαρτυρία
ἡμῶν ἀληθής ἐστιν.

Πολλὰ εἶχον γράψαι σοι, ἀλλ᾽ οὐ θέλω διὰ 13 2 Jn. 12
μέλανος καὶ καλάμου σοι γράφειν· ἐλπίζω δὲ 14
εὐθέως σε ἰδεῖν, καὶ στόμα πρὸς στόμα λαλή-
σομεν. Εἰρήνη σοι. ἀσπάζονταί σε οἱ φίλοι. 15
ἀσπάζου τοὺς φίλους κατ᾽ ὄνομα.

---

5 τουτο] εις τους KLP *pm* ς   8 αληθεια] εκκλησια ℵ*A   9 τι ℵ*AB *pc* co; R] αν ℵ[c] *33 al* latt sy: *om* KLP *al* ς   10 βουλομενους] επιδεχομ- C *pc c p* vg[s, cl] sy sa   12 οιδας] οιδατε KLP *33 al* vg(1) sy[h] ς   15 φιλοι] αδελφοι A *33 69 al* sy[hmg] | φιλους] αδελφους *1611 pc* sy[h] sa(1) | ονομα.] *add* αμην L *614 pc*

ΙΟΥΔΑ

Mt. 13. 55 *ΙΟΥΔΑΣ* Ἰησοῦ Χριστοῦ δοῦλος, ἀδελφὸς δὲ
Ἰακώβου, τοῖς ἐν Θεῷ Πατρὶ ἠγαπημένοις καὶ
2 P. 1. 2 2 Ἰησοῦ Χριστῷ τετηρημένοις κλητοῖς. ἔλεος ὑμῖν
καὶ εἰρήνη καὶ ἀγάπη πληθυνθείη.
2 P. 1. 5 3 Ἀγαπητοί, πᾶσαν σπουδὴν ποιούμενος γράφειν
1 Ti. 1. 18 ὑμῖν περὶ τῆς κοινῆς ἡμῶν σωτηρίας, ἀνάγκην
2 P. 2. 21 ἔσχον γράψαι ὑμῖν παρακαλῶν ἐπαγωνίζεσθαι τῇ
Gal. 2. 4 2 P. 2. 1 8 4 ἅπαξ παραδοθείσῃ τοῖς ἁγίοις πίστει. παρεισε-
δύησαν γάρ τινες ἄνθρωποι, οἱ πάλαι προγεγραμ-
μένοι εἰς τοῦτο τὸ κρίμα, ἀσεβεῖς, τὴν τοῦ Θεοῦ
ἡμῶν χάριτα μετατιθέντες εἰς ἀσέλγειαν καὶ τὸν
μόνον Δεσπότην καὶ Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χρι-
5 στὸν ἀρνούμενοι. Ὑπομνῆσαι δὲ ὑμᾶς βούλο-
μαι, εἰδότας ἅπαξ πάντα, ὅτι Κύριος λαὸν ἐκ γῆς
Nu. 14. 35 1 Co. 10. 5 Αἰγύπτου σώσας τὸ δεύτερον τοὺς μὴ πιστεύσαν-
2 P. 1. 12 6 τας ἀπώλεσεν, ἀγγέλους τε τοὺς μὴ τηρήσαντας
Gn. 6. 1–4 2 P. 2. 4, 9 τὴν ἑαυτῶν ἀρχὴν ἀλλὰ ἀπολιπόντας τὸ ἴδιον
οἰκητήριον εἰς κρίσιν μεγάλης ἡμέρας δεσμοῖς
Gn. 19. 4–25 2 P. 2. 6, 10 7 ἀϊδίοις ὑπὸ ζόφον τετήρηκεν· ὡς Σόδομα καὶ
Γόμορρα καὶ αἱ περὶ αὐτὰς πόλεις, τὸν ὅμοιον τρό-

---

1 τοις] *praem* τοις εθνεσιν *614 1739 pc* sy | ηγαπημενοις] ηγιασμ- KLP *pm* ς | και Ι. Χρ. τετηρ.] *om 1611 pc* sy^h 3 ημων ℵAB *614 pm* sy sa; R] υμ- *69 pc* vg bo : *om* KLP *al* ς 4 παρεισεδυησαν B.; R] -δυσαν *rell* ς | Δεσποτην (, R^m)] *add* Θεον KLP *al* ς | Κυρ.] *praem* τον *223 255* 5 απαξ (*om 630* Lcf) π., οτι Κυρ.] *trsp* παντα, οτι Κυρ. απαξ ℵ (*1739*) *al* sy Cl *et* Κυριος ℵC*vid] ο Κυρ. *1175 pm* ς; R^t: ο Θεος C^c *5 pc* sy^ph Cl: Ιησους AB *pc* lat co Or; R^m 6 δεσμοις] *add* αλυτοις και *33* | υπο ζοφον] *praem* αγιων αγγελων *m* Lcf: *add* αγριων (*sic*) αγγελων Cl

πον τούτοις ἐκπορνεύσασαι καὶ ἀπελθοῦσαι ὀπίσω
σαρκὸς ἑτέρας, πρόκεινται δεῖγμα πυρὸς αἰωνίου
δίκην ὑπέχουσαι. Ὁμοίως μέντοι καὶ οὗτοι 8 2 P. 2. 10
ἐνυπνιαζόμενοι σάρκα μὲν μιαίνουσιν, κυριότητα
δὲ ἀθετοῦσιν, δόξας δὲ βλασφημοῦσιν. Ὁ δὲ 9 Dn. 12. 1
Μιχαηλ ὁ ἀρχάγγελος, ὅτε τῷ διαβόλῳ διακρινό- Zec. 3. 2 2 P. 2. 11
μενος διελέγετο περὶ τοῦ Μωϋσέως σώματος, οὐκ
ἐτόλμησεν κρίσιν ἐπενεγκεῖν βλασφημίας, ἀλλὰ
εἶπεν, Ἐπιτιμήσαι σοι Κύριος. οὗτοι δὲ ὅσα μὲν 10 2 P. 2. 12
οὐκ οἴδασιν βλασφημοῦσιν, ὅσα δὲ φυσικῶς ὡς
τὰ ἄλογα ζῷα ἐπίστανται, ἐν τούτοις φθείρονται.
οὐαὶ αὐτοῖς, ὅτι τῇ ὁδῷ τοῦ Καιν ἐπορεύθησαν, 11 Gn. 4. 8
καὶ τῇ πλάνῃ τοῦ Βαλααμ μισθοῦ ἐξεχύθησαν, καὶ Dt. 23. 5 Neh. 13. 2
τῇ ἀντιλογίᾳ τοῦ Κορε ἀπώλοντο. Οὗτοί εἰσιν οἱ 12 Nu. 16
ἐν ταῖς ἀγάπαις ὑμῶν σπιλάδες συνευωχούμενοι 2 P. 2. 15
ἀφόβως, ἑαυτοὺς ποιμαίνοντες, νεφέλαι ἄνυδροι Ezk. 34. 8
ὑπὸ ἀνέμων παραφερόμεναι, δένδρα φθινοπωρινὰ 2 P. 2. 13, 17
ἄκαρπα δὶς ἀποθανόντα ἐκριζωθέντα, κύματα 13 Is. 57. 20
ἄγρια θαλάσσης ἐπαφρίζοντα τὰς ἑαυτῶν αἰσχύ- 2 P. 2. 17
νας, ἀστέρες πλανῆται, οἷς ὁ ζόφος τοῦ σκότους
εἰς αἰῶνα τετήρηται. Ἐπροφήτευσεν δὲ καὶ τού- 14 Gn. 5. 21
τοις ἕβδομος ἀπὸ Αδαμ Ενωχ λέγων, Ἰδοὺ ἦλθεν Dt. 33. 2
Κύριος ἐν ἁγίαις μυριάσιν αὐτοῦ, ποιῆσαι κρίσιν 15 Zec. 14. 5 Henoch 1. 9 (5. 4)
κατὰ πάντων καὶ ἐλέγξαι πάντας τοὺς ἀσεβεῖς Mt. 25. 31

---

7 (δειγμα πυρ. αι.] δ., π. αι. ς R[t]: δ. π. αι., R[m]) 8 κυριοτητα] -τητας ℵ arm sa Or 9 Ο δε] Οτε (= ὅ τε) B vg Cl *et* οτε] τοτε B: *om* vg Cl 12 οι] *om* ℵ*K *al* vg ς | αγαπαις] (2 Pet. 2. 13) απαταις A *pc*: ευωχιαις 6 424[c] | υμων] αυτων A vg | (σπιλαδες] , R) | (αφοβως,] , αφοβ. R) 13 επαφριζοντα] απαφρ- 33 *al* 14 Επροφ. B*(ℵ).; R] Προεφ. *rell* ς 15 παντας τ. ασεβεις] (Rom. 2. 9; 13. 1) πασαν ψυχην ℵΨ *1852* sy[ph] sa

περὶ πάντων τῶν ἔργων ἀσεβείας αὐτῶν ὧν
ἠσέβησαν καὶ περὶ πάντων τῶν σκληρῶν ὧν
2 P. 2. 10, 18 16 *ἐλάλησαν κατ' αὐτοῦ ἁμαρτωλοὶ ἀσεβεῖς. Οὗ-*
τοί εἰσιν γογγυσταὶ μεμψίμοιροι, κατὰ τὰς ἐπιθυ-
μίας αὐτῶν πορευόμενοι, καὶ τὸ στόμα αὐτῶν
λαλεῖ ὑπέρογκα, θαυμάζοντες πρόσωπα ὠφελείας
χάριν.
2 P. 3. 2 17 *Ὑμεῖς δέ, ἀγαπητοί, μνήσθητε τῶν ῥημάτων*
τῶν προειρημένων ὑπὸ τῶν ἀποστόλων τοῦ Κυρίου
1 Ti. 4. 1; 2 P. 3. 3 18 *ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, | ὅτι ἔλεγον ὑμῖν, Ἐπ'*
ἐσχάτου τοῦ χρόνου ἔσονται ἐμπαῖκται κατὰ τὰς
ἑαυτῶν ἐπιθυμίας πορευόμενοι τῶν ἀσεβειῶν.
1 Co. 2. 14 19 *Οὗτοί εἰσιν οἱ ἀποδιορίζοντες, ψυχικοί, Πνεῦμα*
Col. 2. 7; 1 Th. 5. 11 20 *μὴ ἔχοντες. ὑμεῖς δέ, ἀγαπητοί, ἐποικοδομοῦντες*
ἑαυτοὺς τῇ ἁγιωτάτῃ ὑμῶν πίστει, ἐν Πνεύματι
21 *Ἁγίῳ προσευχόμενοι, ἑαυτοὺς ἐν ἀγάπῃ Θεοῦ*
τηρήσατε, προσδεχόμενοι τὸ ἔλεος τοῦ Κυρίου
Am. 4. 11; Zec. 3. 2 ss 22 *ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς ζωὴν αἰώνιον. καὶ οὓς*
Ja. 5. 19, 20; Rev. 3. 4 23 *μὲν ἐλεᾶτε διακρινομένους | σώζετε ἐκ πυρὸς ἁρ-*
πάζοντες, οὓς δὲ ἐλεᾶτε ἐν φόβῳ, μισοῦντες καὶ
τὸν ἀπὸ τῆς σαρκὸς ἐσπιλωμένον χιτῶνα.
1 Th. 5. 23; Ph. 1. 10; 2 P. 3. 14 24 *Τῷ δὲ δυναμένῳ φυλάξαι ὑμᾶς ἀπταίστους καὶ*
στῆσαι κατενώπιον τῆς δόξης αὐτοῦ ἀμώμους ἐν

---

15 *ασεβειας αυτων*] *om* א *al* sy^{ph}: *om ασεβ.* C *al dem* | *σκληρων*] *add λογων* א *1611 1739 al p* vg(4) sy sa 16 (*γογγυσται*], ς R) 18 *εσονται*] *ελευσ-* A *33 al* lat 22, 23 *ελεατε . . . φοβω*] *εκ πυρος αρπαζετε, διακρ. δε ελεατε εν φ.* sy^{ph} sa Cl Hier 22 *ελεατε* (*ελεειτε* KLP *pm* ς) אB sy^{h}; R] *ελεγχετε* A *1739 al* vg arm | *διακρινομενους*] *-μενοι* KLP *pm* ς 23 *σωζετε* B.] *praem ους δε rell* ς; R | *σωζετε . . . φοβω*] *εν φ. σωζ. εκ του π. αρπαζοντες* KLP *pm* ς 24 *και*] *add ασπιλους και* C *2412 al* sy

ἀγαλλιάσει, μόνῳ Θεῷ Σωτῆρι ἡμῶν διὰ Ἰησοῦ 25
Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν δόξα μεγαλωσύνη κρά-
τος καὶ ἐξουσία πρὸ παντὸς τοῦ αἰῶνος καὶ νῦν
καὶ εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας· αμην.

Ro. 16. 27
1 Ti. 1. 17
2 P. 3. 18

---

25 μονω] *add* (Rom. 16. 27) σοφω KLP *al* ς | δια *I. Χρ. τ. Κ.* ημ. *et* προ π. τ. αι.] *om* KP *al t* ς | εις παντ. τ. αι.] *om* παντ. ℵ *pc* bo^pl : *add* των αιωνων L (33) *pc c p t* vg^s, cl sy^hmg sa

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΙΩΑΝΝΟΥ

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἣν ἔδωκεν
19 Dn. 2. 28, 29 αὐτῷ ὁ Θεός, δεῖξαι τοῖς δούλοις αὐτοῦ ἃ δεῖ γενέ-
σθαι ἐν τάχει, καὶ ἐσήμανεν ἀποστείλας διὰ τοῦ
9; 6. 9 2 ἀγγέλου αὐτοῦ, τῷ δούλῳ αὐτοῦ Ἰωάννῃ, | ὃς ἐμαρ-
τύρησεν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν μαρτυρίαν
22. 7 3 Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅσα εἶδεν. Μακάριος ὁ ἀναγι-
νώσκων καὶ οἱ ἀκούοντες τοὺς λόγους τῆς προφη-
τείας καὶ τηροῦντες τὰ ἐν αὐτῇ γεγραμμένα· ὁ
22. 10 γὰρ καιρὸς ἐγγύς.

Ex. 3. 14, 15 Is. 41. 4 3. 1; 5. 6 4 Ἰωάννης ταῖς ἑπτὰ ἐκκλησίαις ταῖς ἐν τῇ Ἀσίᾳ·
χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ
ἐρχόμενος, καὶ ἀπὸ τῶν ἑπτὰ Πνευμάτων ἃ ἐνώ-
Ps. 89. 27, 37; 130. 8 Is. 40. 2 5 πιον τοῦ θρόνου αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ Ἰησοῦ Χριστοῦ,
3. 14 Jn. 18. 37 ὁ μάρτυς ὁ πιστός, ὁ πρωτότοκος τῶν νεκρῶν καὶ ὁ
18 Col. 1. 18 ἄρχων τῶν βασιλέων τῆς γῆς. Τῷ ἀγαπῶντι ἡμᾶς
19. 16 7. 14 καὶ λύσαντι ἡμᾶς ἐκ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν ἐν τῷ
He. 9. 14 6 αἵματι αὐτοῦ, | καὶ ἐποίησεν ἡμᾶς βασιλείαν, ἱερεῖς

Inscriptio: *Απ. Ιω. του θεολογου* **046** *2329 al* ς; R
1 (, δειξαι τ. δ. αυτ. ς R[m]] δειξ. τ. δ. αυτ., R[t]) 2 του Θεου] *om 2036 pc* 3 τους λογους] τον λογον **ℵ 046** *1854 pc* | προφητειας] *add* ταυτης *1611 pc* vg sy co 4 απο 1°] *add* Θεου **046** *82 1611 al t* Prim: *add* του *429 pc* ς 5 αγαπωντι] -πησαντι **P** *1 2036 al* co ς | λυσαντι 𝔭[18]**ℵAC** *1 pm b* sy Tyc Prim; R[t]] λουσαντι **P 046** *82 2059 al g* vg co ς; R[m] | ημων] *om* **A** *1 2059 al* Prim 6 εποιησεν] ποιησαντι **046** *69 pc* | ημας **ℵP 046** *1 pm g* vg[s, cl] ς; R] ημιν 𝔭[18]**A** *325 al*: ημων **C** *2329 b* vg[w] | βασιλειαν 𝔭[18]**ℵAC** *al*; R] -ιλειον **046** *42 69 al*: βασιλεις και **P** *1 2059s al* ς | ιερεις] ιερατευμα *42 69 al*

τῷ Θεῷ *καὶ Πατρὶ αὐτοῦ, αὐτῷ ἡ δόξα καὶ τὸ κρά-*
τος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· αμην.
Ἰδοὺ ἔρχεται μετὰ τῶν νεφελῶν, *καὶ ὄψεται αὐτὸν* 7
πᾶς ὀφθαλμὸς καὶ οἵτινες αὐτὸν ἐξεκέντησαν, καὶ
κόψονται ἐπ᾽ αὐτὸν πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς. *ναί, αμην.*
Ἐγώ εἰμι *τὸ Αλφα καὶ τὸ Ω, λέγει* Κύριος ὁ 8
Θεός, ὁ ὢν *καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχόμενος,* ὁ Παντοκράτωρ.
Ἐγὼ Ἰωάννης, ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν καὶ συνκοινω- 9
νὸς ἐν τῇ θλίψει καὶ βασιλείᾳ καὶ ὑπομονῇ ἐν
Ἰησοῦ, ἐγενόμην ἐν τῇ νήσῳ τῇ καλουμένῃ Πάτμῳ
διὰ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ.
ἐγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ κυριακῇ ἡμέρᾳ, καὶ 10
ἤκουσα ὀπίσω μου φωνὴν μεγάλην ὡς σάλπιγγος 15
| *λεγούσης, Ὃ βλέπεις γράψον εἰς βιβλίον καὶ* 11
πέμψον ταῖς ἑπτὰ ἐκκλησίαις, εἰς Ἔφεσον καὶ εἰς
Σμύρναν καὶ εἰς Πέργαμον καὶ εἰς Θυάτειρα καὶ
εἰς Σάρδεις καὶ εἰς Φιλαδελφίαν καὶ εἰς Λαοδι-
κίαν. Καὶ ἐπέστρεψα βλέπειν τὴν φωνὴν ἥτις 12
ἐλάλει μετ᾽ ἐμοῦ· καὶ ἐπιστρέψας εἶδον ἑπτὰ
λυχνίας χρυσᾶς, καὶ ἐν μέσῳ τῶν λυχνιῶν ὅμοιον 13
υἱὸν ἀνθρώπου, ἐνδεδυμένον ποδήρη καὶ περιεζω-
σμένον *πρὸς τοῖς μαστοῖς ζώνην* χρυσᾶν· ἡ *δὲ* 14
κεφαλὴ αὐτοῦ *καὶ* αἱ τρίχες λευκαὶ ὡς ἔριον *λευκὸν*

5. 10
1 P. 2. 5, 9
Ex. 19. 6
Is. 61. 6
Dn. 7. 13
Zec. 12. 10, 12, 14
Jn. 19. 37
Lk. 23. 27, 28
Ex. 3. 14
Is. 41. 4
Am. 3. 13 LXX
4. 8; 21. 6
Ezk. 1. 26
9. 2, 11 LXX
2. 1
Dn. 7. 13
Dn. 10. 5, 6
Dn. 7. 9; 10. 6

---

6 *των αιωνων*] *om* 𝔭[18]AP *2036 al*; R[m]   8 *Ω*] *add* (*η 2036 pc*) *αρχη και* (*add το 2036 pc*) *τελος* ℵ* *1 al q* vg sa ς | (*Κυριος*], R[m])   9 *υπομονη εν Ιησ.* ℵ*CP *1611 pc* vg[w]; R] *υπ. εν Χριστω* A: *υπ. εν Χρ. Ιησου* (*Ι. Χρ.* ℵ[c] sy) **046** *82 al* vg[s, cl]: *υπ. Ι. Χριστου 1 2329 al* ς: *εν υπ. Ιησου 1854 t* Dionys *apud* Eus   11 *λεγουσης*] *add* (8) *Εγω ειμι το Α και το Ω, ο πρωτος και ο εσχατος, και* (P) *1 2059s pm* ς   13 *ομοιον*] *ομοιωμα* A vg(1) sy[ph] co Ir | *υιον* ℵ **046** *1 al*] *υιω* (*Υιω*) ACP *1611 2059s pm* ς; R   14 (*λευκον*], R)

2. 18; 19. 12 15 ὡς χιών, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡς φλὸξ πυρός, | καὶ
Ezk. 1. 24; 43. 2 οἱ πόδες αὐτοῦ ὅμοιοι χαλκολιβάνῳ ὡς ἐν καμίνῳ
2. 18 πεπυρωμένης, καὶ ἡ φωνὴ αὐτοῦ ὡς φωνὴ ὑδάτων
Jg. 5. 31 16 πολλῶν, καὶ ἔχων ἐν τῇ δεξιᾷ χειρὶ αὐτοῦ ἀστέρας
20; 2. 1 2. 12, 16; 19. 15 ἑπτά, καὶ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ῥομφαία δίστο-
μος ὀξεῖα ἐκπορευομένη, καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ ὡς
Dn. 8. 18; 10. 15–19 17 ὁ ἥλιος φαίνει ἐν τῇ δυνάμει αὐτοῦ. Καὶ ὅτε εἶδον
αὐτόν, ἔπεσα πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ ὡς νεκρός·
καὶ ἔθηκεν τὴν δεξιὰν αὐτοῦ ἐπ' ἐμὲ λέγων,
Is. 44. 6; 48. 12 18 Μὴ φοβοῦ· ἐγώ εἰμι ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος | καὶ
ὁ Ζῶν, καὶ ἐγενόμην νεκρὸς καὶ ἰδοὺ ζῶν εἰμι
εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, καὶ ἔχω τὰς κλεῖς
Is. 48. 6 LXX 19 τοῦ θανάτου καὶ τοῦ Ἅιδου. γράψον οὖν ἃ εἶδες
Dn. 2. 29 20 καὶ ἃ εἰσὶν καὶ ἃ μέλλει γενέσθαι μετὰ ταῦτα. τὸ
μυστήριον τῶν ἑπτὰ ἀστέρων οὓς εἶδες ἐπὶ τῆς
δεξιᾶς μου, καὶ τὰς ἑπτὰ λυχνίας τὰς χρυσᾶς· οἱ
Mal. 2. 7 ἑπτὰ ἀστέρες ἄγγελοι τῶν ἑπτὰ ἐκκλησιῶν εἰσιν,
Dn. 2. 29 καὶ αἱ λυχνίαι αἱ ἑπτὰ ἑπτὰ ἐκκλησίαι εἰσίν.

2 Τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Ἐφέσῳ ἐκκλησίας γράψον,
1. 13, 16, 20 Τάδε λέγει ὁ κρατῶν τοὺς ἑπτὰ ἀστέρας ἐν
τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ, ὁ περιπατῶν ἐν μέσῳ τῶν ἑπτὰ
9. 13, 19; 2 λυχνιῶν τῶν χρυσῶν, Οἶδα τὰ ἔργα σου καὶ τὸν
3. 1, 8, 15 κόπον καὶ τὴν ὑπομονήν σου, καὶ ὅτι οὐ δύνῃ
1 Jn. 4. 1 βαστάσαι κακούς, καὶ ἐπείρασας τοὺς λέγοντας
ἑαυτοὺς ἀποστόλους καὶ οὐκ εἰσίν, καὶ εὗρες αὐ-

---

15 *εν καμινω*] *εκ -νου 2329 b* Cypr Prim | *πεπυρωμενης* AC; R] *-μενω* ℵ *205 pc g b* vg sy Ir Prim: *-μενοι* **P 046** *1 82 2329 pl* Tyc ς 18 *και ο Ζων*] *om g* vg(2) | *αιωνων,*] *add αμην,* **046** *1006 2060 2329 pm* sy ς 19 *γενεσθαι*] *γινεσθαι* A *1 1006 pm* **2.** 1 *της*] *τω* AC *1854* sy[ph] arm[pt]; R: *τω της 2019* | *εν Εφεσω*] *Εφεσιων 1 2028 al*: *-σινης 296* ς 2 *και οτι*] *om και* A bo

τοὺς ψευδεῖς· καὶ ὑπομονὴν ἔχεις, καὶ ἐβάστασας 3
διὰ τὸ ὄνομά μου, καὶ οὐ κεκοπίακες. ἀλλὰ ἔχω 4
κατὰ σοῦ ὅτι τὴν ἀγάπην σου τὴν πρώτην ἀφῆκες.
μνημόνευε οὖν πόθεν πέπτωκες, καὶ μετανόησον 5
καὶ τὰ πρῶτα ἔργα ποίησον· εἰ δὲ μή, ἔρχομαί σοι
καὶ κινήσω τὴν λυχνίαν σου ἐκ τοῦ τόπου αὐτῆς,
ἐὰν μὴ μετανοήσῃς. ἀλλὰ τοῦτο ἔχεις, ὅτι μισεῖς 6
τὰ ἔργα τῶν Νικολαϊτῶν, ἃ κἀγὼ μισῶ. Ὁ ἔχων 7
οὖς ἀκουσάτω τί τὸ Πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλη-
σίαις. Τῷ νικῶντι δώσω αὐτῷ **φαγεῖν ἐκ τοῦ**
ξύλου τῆς ζωῆς, *ὅ ἐστιν* **ἐν τῷ Παραδείσῳ τοῦ Θεοῦ.**
Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Σμύρνῃ ἐκκλησίας 8
γράψον,
Τάδε λέγει ὁ **πρῶτος καὶ** *ὁ ἔσχατος, ὃς ἐγένετο*
νεκρὸς καὶ ἔζησεν, Οἶδά σου τὴν θλῖψιν καὶ τὴν 9
πτωχείαν, ἀλλὰ πλούσιος εἶ, καὶ τὴν βλασφημίαν
ἐκ τῶν λεγόντων Ἰουδαίους εἶναι ἑαυτούς, καὶ
οὐκ εἰσὶν ἀλλὰ συναγωγὴ τοῦ Σατανᾶ. μὴ φοβοῦ 10
ἃ μέλλεις πάσχειν. ἰδοὺ μέλλει βάλλειν ὁ διάβολος
ἐξ ὑμῶν εἰς φυλακὴν ἵνα **πειρασθῆτε,** *καὶ ἕξετε*
θλῖψιν **ἡμερῶν δέκα.** *γίνου πιστὸς ἄχρι θανάτου,*
καὶ δώσω σοι τὸν στέφανον τῆς ζωῆς. Ὁ ἔχων 11

16. 22; 3. 3, 19
15
Ps. 139. 21
3. 5, 12, 21; 11. 17, 26; 22. 2
Gn. 2. 9; 3. 22, 24
Ezk. 31. 8 LXX
Lk. 23. 43
2 Co. 12. 4
Is. 44. 6; 48. 12
1. 11, 17, 18
Ja. 2. 5
3. 9
2 Co. 11. 14, 15
Mt. 10. 28
Dn. 1. 12, 14
3. 11
2 Ti. 4. 8

---

3 *εβαστασας*] *εβαπτισας 1 2059 pc* 5 *σοι* **ℵACP** *2344 pc g* vg[cl, w]; R] *add* (3. 11) *ταχυ* **046** *82 1006 pl* vg[s]: *ταχει 1 pc* ς 7 *εν τω Παραδεισω* (*παρ-* R)] *εν μεσω του -σου* (P) *1 2036 pm* (g) ς | *Θεου*] *add μου* **046** *1611 2023 al* latt sy[h] co 8 *της*] *τω* **A** *pc* arm[pt]; R | *εν Σμ. εκκλ.*] *εκκλ. Σμυρναιων 1* (*2036*) ς 9 *σου*] *add* (2. 2) *τα εργα και* **ℵ 046** *1 82 2059s pl* ς 10 *μη* **AC 046** *2020 al*; R] *μηδεν* **ℵP** *1 82 2344 pm* latt sy ς | *, και εξετε* **ℵ 046** *82 1006 2329 pm* vg sy ς; R[t]] *, και εχετε* **C** *1 2060 al* vg(1) bo(2): *και εχητε* **AP** *1854 pc* sa bo[pl]; R[m]

οὖς ἀκουσάτω τί τὸ Πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.
Ὁ νικῶν οὐ μὴ ἀδικηθῇ ἐκ τοῦ θανάτου τοῦ δευ-
τέρου.
12 *Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Περγάμῳ ἐκκλησίας*
20. 14 *γράψον,*
1. 16 *Τάδε λέγει ὁ ἔχων τὴν ῥομφαίαν τὴν δίστομον*
Is. 49. 2 He. 4. 12 13 *τὴν ὀξεῖαν, | Οἶδα ποῦ κατοικεῖς· ὅπου ὁ θρόνος*
19. 15 *τοῦ Σατανᾶ· καὶ κρατεῖς τὸ ὄνομά μου, καὶ οὐκ*
13. 2 *ἠρνήσω τὴν πίστιν μου καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις Ἀντι-*
3. 8 *πᾶς ὁ μάρτυς μου ὁ πιστός μου, ὃς ἀπεκτάνθη παρ'*
Nu. 31. 16; 14 *ὑμῖν, ὅπου ὁ Σατανᾶς κατοικεῖ. ἀλλ' ἔχω κατὰ*
25. 1, 2 Jude 11 *σοῦ ὀλίγα, ὅτι ἔχεις ἐκεῖ κρατοῦντας τὴν διδαχὴν*
Βαλααμ, *ὃς ἐδίδασκεν τῷ Βαλακ βαλεῖν σκάνδαλον*
ἐνώπιον τῶν υἱῶν Ισραηλ, φαγεῖν εἰδωλόθυτα καὶ
15 πορνεῦσαι. *οὕτως ἔχεις καὶ σὺ κρατοῦντας τὴν*
6 *διδαχὴν τῶν Νικολαϊτῶν ὁμοίως. μετανόησον*
16 *οὖν· εἰ δὲ μή, ἔρχομαί σοι ταχὺ καὶ πολεμήσω μετ'*
12; 1. 16 17 *αὐτῶν ἐν τῇ ῥομφαίᾳ τοῦ στόματός μου. Ὁ ἔχων*
Ps. 78. 24 *οὖς ἀκουσάτω τί τὸ Πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.*
Τῷ νικῶντι δώσω *αὐτῷ* τοῦ μαννα *τοῦ κεκρυμ-*
μένου, καὶ δώσω αὐτῷ ψῆφον λευκήν, καὶ ἐπὶ τὴν

---

12 *της*] *τω 2050* sy arm^pt 13 *Οιδα*] *add* (2. 2) *τα εργα σου και* 046 *1 82 2059s pl* ς | *και εν* AC *2329 al* vg ς; R] *om και* ℵP 046 *1 82 2059s 2329 pm* it | *ημεραις* AC *2329 pc* vg sy^ph co; R] *add εν αις* (ℵ*)P *1 2059s al g* ς: *add αις* 046 *82 1006 al* | (*μαρτ. μου*], R) | *πιστ. μου* AC *69 pc* sy^h; R] *om μου* ℵP 046 *1 82 2059s 2329 pl* ς | *ος*] *om 314 al* 15 *ομοιως.* ℵAC 046 *82 al* latt sy; R] · *ὃ* (*ἣν 2028 pc*) *μισω 1 al* ς: *ομ. ο μισω* P *2059s al*: *om* co 17 *αυτω* 1°] *add φαγειν* P *1 2059s pm g t* sy^h ς | *του μαννα* AC *pm*; R] *το μ.* 046 *2329*: *εκ του μ.* ℵ *2026 pc* co: *απο του μ. 1 2036 al* ς: *απο του ξυλου* P

ψῆφον ὄνομα καινὸν γεγραμμένον, ὃ οὐδεὶς οἶδεν Is. 62. 2; 65.
εἰ μὴ ὁ λαμβάνων. 15 3. 12
Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Θυατείροις ἐκκλησίας 18
γράψον,
Τάδε λέγει ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ ἔχων τοὺς ὀφθαλ- Dn. 10. 6
μοὺς αὐτοῦ ὡς φλόγα πυρός, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ 1. 14, 15
ὅμοιοι χαλκολιβάνῳ, Οἶδά σου τὰ ἔργα καὶ τὴν 19
ἀγάπην καὶ τὴν πίστιν καὶ τὴν διακονίαν καὶ τὴν
ὑπομονήν σου, καὶ τὰ ἔργα σου τὰ ἔσχατα πλείονα
τῶν πρώτων. ἀλλὰ ἔχω κατὰ σοῦ ὅτι ἀφεῖς τὴν 20 4. 14
γυναῖκα Ιεζαβελ, ἡ λέγουσα ἑαυτὴν προφῆτιν, καὶ 1 K. 16. 31 2 K. 9. 22
διδάσκει καὶ πλανᾷ τοὺς ἐμοὺς δούλους πορνεῦσαι Nu. 25. 1, 2
καὶ φαγεῖν εἰδωλόθυτα· καὶ ἔδωκα αὐτῇ χρόνον ἵνα 21
μετανοήσῃ, καὶ οὐ θέλει μετανοῆσαι ἐκ τῆς πορ-
νείας αὐτῆς. ἰδοὺ βάλλω αὐτὴν εἰς κλίνην, καὶ 22
τοὺς μοιχεύοντας μετ' αὐτῆς εἰς θλῖψιν μεγάλην,
ἐὰν μὴ μετανοήσουσιν ἐκ τῶν ἔργων αὐτῆς· καὶ τὰ 23
τέκνα αὐτῆς ἀποκτενῶ ἐν θανάτῳ· καὶ γνώσονται
πᾶσαι αἱ ἐκκλησίαι ὅτι ἐγώ εἰμι ὁ ἐραυνῶν νεφροὺς Ps. 7. 9; 62. 12
καὶ καρδίας, καὶ δώσω ὑμῖν ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα Jer. 11. 20;
ὑμῶν. ὑμῖν δὲ λέγω τοῖς λοιποῖς τοῖς ἐν Θυατεί- 24 17. 10
ροις, ὅσοι οὐκ ἔχουσιν τὴν διδαχὴν ταύτην, οἵτινες

---

18 της] τω A *2305* sy$^{(h)\,ph}$ arm^{pt} Prim *et* εκκλησιας] *om* A | αυτου 1°] *om* A *2059 pc g* vg sy^{ph} Prim | φλογα] φλοξ ℵ *2060 pc* Prim 20 σου AP 046 (*1*) *1611* (*2059*) *2329* *pm* vg^{w} sy^{h}; R] *add* πολυ ℵ *2060 al g* sy^{ph}: *add* πολλα *2036 pc t* Cypr Tyc: *add* ολιγα *2049 pc* vg$^{s,\,cl}$ ς | γυναικα ℵP *1 2059*s *pm g* vg Tyc ς; R^{t}] *add* σου A 046 *82 1006* *al* sy Prim; R^{m} 22 αυτης 2° ℵCP 046 *82 1006 1611* *al g* vg^{w} Tert; R^{t}] αυτων A *1 2059*s *pm* vg$^{s,\,cl}$ sy^{ph} ς; R^{m} 23 υμων] αυτου 046 *2329 pc* vg$^{s,\,cl}$ co: *om* ℵ* 24 τοις λ.] και (*add* τοις *2329*) λοιπ. *1894* vg$^{s,\,cl}$ ς

οὐκ ἔγνωσαν τὰ βαθέα τοῦ Σατανᾶ, ὡς λέγουσιν,
3. 11 25 οὐ βάλλω ἐφ' ὑμᾶς ἄλλο βάρος· πλὴν ὃ ἔχετε
26 κρατήσατε ἄχρι οὗ ἂν ἥξω. Καὶ ὁ νικῶν καὶ ὁ
Ps. 2. 8 τηρῶν ἄχρι τέλους τὰ ἔργα μου, δώσω αὐτῷ ἐξου-
12. 5 27 σίαν ἐπὶ τῶν ἐθνῶν, καὶ ποιμανεῖ αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ
Ps. 2. 8, 9 28 σιδηρᾷ, ὡς τὰ σκεύη τὰ κεραμικὰ συντρίβεται, | ὡς
κἀγὼ εἴληφα παρὰ τοῦ Πατρός μου, καὶ δώσω
3. 6, 13, 22 29 αὐτῷ τὸν ἀστέρα τὸν πρωϊνόν. Ὁ ἔχων οὖς ἀκου-
σάτω τί τὸ Πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.
3 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Σάρδεσιν ἐκκλησίας
γράψον,
5. 6 Τάδε λέγει ὁ ἔχων τὰ ἑπτὰ Πνεύματα τοῦ Θεοῦ
1. 16 καὶ τοὺς ἑπτὰ ἀστέρας, Οἶδά σου τὰ ἔργα, ὅτι
19 Ezk. 34. 4 2 ὄνομα ἔχεις ὅτι ζῇς, καὶ νεκρὸς εἶ. γίνου γρη-
γορῶν, καὶ στήρισον τὰ λοιπὰ ἃ ἔμελλον ἀπο-
θανεῖν· οὐ γὰρ εὕρηκά σου ἔργα πεπληρωμένα
3 ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ μου· μνημόνευε οὖν πῶς εἴλη-
φας καὶ ἤκουσας, καὶ τήρει καὶ μετανόησον. ἐὰν
1 Th. 5. 2 16. 15 οὖν μὴ γρηγορήσῃς, ἥξω ὡς κλέπτης, καὶ οὐ μὴ
Mt. 24. 43 4 γνῷς ποίαν ὥραν ἥξω ἐπὶ σέ. ἀλλὰ ἔχεις ὀλίγα
Jude 23 ὀνόματα ἐν Σάρδεσιν ἃ οὐκ ἐμόλυναν τὰ ἱμάτια
αὐτῶν, καὶ περιπατήσουσιν μετ' ἐμοῦ ἐν λευκοῖς,
5 ὅτι ἄξιοί εἰσιν. Ὁ νικῶν οὕτως περιβαλεῖται ἐν

---

24 βαθεα] *add* του Θεου αλλα *2329* | βαλλω] βαλω **ℵ 046** *1 2329 al* lat ς 27 (σιδηρα, ως . . . κεραμ. συντρ.] σιδηρα· ως . . . κεραμ., συντρ. R^{m}) **3.** 1 της] τω **046** sy arm^{pt} Tyc Prim *et* εκκλησιας] *om* $sy^{h(pt)}$ 2 στηρισον] τηρησον *325 1611 al* sy^{h} | εργα **AC** *pc*; R^{t}] τα ε. **ℵP 046** *1 82 2059s pl* ς; R^{m} | μου] *om 1 2059s al* Prim ς 3 γρηγορησης] μετανοησης **ℵ*** Prim | ηξω 1°] *add* επι σε **ℵ 046** *82 1006 2028 al* g $vg^{s, cl}$ ς 4 α] οι *1 2059s al* vg Tert Tyc 5 ουτως] ουτος **P 046** *1 1611 2059s pm* ς

ἱματίοις λευκοῖς, καὶ οὐ μὴ ἐξαλείψω τὸ ὄνομα
αὐτοῦ ἐκ τῆς βίβλου τῆς ζωῆς, καὶ ὁμολογήσω τὸ
ὄνομα αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ Πατρός μου καὶ ἐνώ-
πιον τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ. Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω 6
τί τὸ Πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.

Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Φιλαδελφίᾳ ἐκκλησίας 7
γράψον,

Τάδε λέγει ὁ ἅγιος, ὁ ἀληθινός, ὁ ἔχων **τὴν κλεῖν
Δαυειδ, ὁ ἀνοίγων καὶ οὐδεὶς κλείσει, καὶ κλείων καὶ
οὐδεὶς ἀνοίγει,** | Οἶδά σου τὰ ἔργα· ἰδοὺ δέδωκα 8
ἐνώπιόν σου θύραν ἠνεῳγμένην, ἣν οὐδεὶς δύναται
κλεῖσαι αὐτήν· ὅτι μικρὰν ἔχεις δύναμιν, καὶ
ἐτήρησάς μου τὸν λόγον καὶ οὐκ ἠρνήσω τὸ ὄνομά
μου. ἰδοὺ διδῶ ἐκ τῆς συναγωγῆς τοῦ Σατανᾶ, 9
τῶν λεγόντων ἑαυτοὺς Ἰουδαίους εἶναι, καὶ οὐκ
εἰσὶν ἀλλὰ ψεύδονται· ἰδοὺ ποιήσω αὐτοὺς ἵνα
ἥξουσιν καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιον τῶν ποδῶν σου,
καὶ γνῶσιν ὅτι **ἐγὼ ἠγάπησά σε.** ὅτι ἐτήρησας τὸν 10
λόγον τῆς ὑπομονῆς μου, κἀγώ σε τηρήσω ἐκ τῆς
ὥρας τοῦ πειρασμοῦ τῆς μελλούσης ἔρχεσθαι ἐπὶ
τῆς οἰκουμένης ὅλης, πειράσαι τοὺς κατοικοῦντας
ἐπὶ τῆς γῆς. ἔρχομαι ταχύ· κράτει ὃ ἔχεις, ἵνα 11
μηδεὶς λάβῃ τὸν στέφανόν σου. Ὁ νικῶν, ποιήσω 12
αὐτὸν στῦλον ἐν τῷ ναῷ τοῦ Θεοῦ μου, καὶ ἔξω
οὐ μὴ ἐξέλθῃ ἔτι, καὶ γράψω ἐπ' αὐτὸν τὸ ὄνομα
τοῦ Θεοῦ μου καὶ **τὸ ὄνομα τῆς πόλεως τοῦ** Θεοῦ
μου, τῆς καινῆς Ἰερουσαλημ ἡ καταβαίνουσα ἐκ
τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ μου, καὶ **τὸ ὄνομά** μου

Ex. 32. 32, 33
Ps. 69. 28
4. 4; 6. 11; 7. 9, 13
Ph. 4. 3
Mt. 10. 32
Is. 22. 22
Job 12. 14
1 Co. 16. 9
2. 9
Is. 60. 14; 49. 23; 45. 14; 43. 4
13. 10
He. 10. 36
Lk. 21. 19
2 Ti. 2. 12
1. 3; 2. 25
2. 10
Gal. 2. 9
14. 1; 19. 12; 22. 4
Ezk. 48. 35
Is. 62. 2; 65. 15
21. 2

---

7 της] τω sy^h arm^pt Prim Cassiod | Δαυειδ AC *1611 pc*; R] του Δ. **ℵP 046** *1 82 2059s pl* ς: αδου *104* pc* 8 Οιδα σου τα εργα] *om* Prim Beatus 9 γνωσιν] γνωση ℵ *69* sa Tyc^pt 12 μου 1°] *om 385 pc*

13 τὸ καινόν. Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ Πνεῦμα
λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.
14 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Λαοδικίᾳ ἐκκλησίας
γράψον,
Τάδε λέγει ὁ Αμην, **ὁ μάρτυς ὁ πιστὸς** καὶ
15 ἀληθινός, **ἡ ἀρχὴ τῆς κτίσεως** τοῦ Θεοῦ, | Οἶδά σου
τὰ ἔργα, ὅτι οὔτε ψυχρὸς εἶ οὔτε ζεστός. ὄφελον
16 ψυχρὸς ἦς ἢ ζεστός. οὕτως ὅτι χλιαρὸς εἶ, καὶ
οὔτε ζεστὸς οὔτε ψυχρός, μέλλω σε ἐμέσαι ἐκ τοῦ
17 στόματός μου. ὅτι λέγεις ὅτι Πλούσιός εἰμι καὶ
πεπλούτηκα καὶ οὐδὲν χρείαν ἔχω, καὶ οὐκ οἶδας
ὅτι σὺ εἶ ὁ ταλαίπωρος καὶ ἐλεεινὸς καὶ πτωχὸς
18 καὶ τυφλὸς καὶ γυμνός, συμβουλεύω σοι ἀγοράσαι
παρ' ἐμοῦ χρυσίον πεπυρωμένον ἐκ πυρὸς ἵνα
πλουτήσῃς, καὶ ἱμάτια λευκὰ ἵνα περιβάλῃ καὶ
μὴ φανερωθῇ ἡ αἰσχύνη τῆς γυμνότητός σου, καὶ
κολλούριον ἐγχρῖσαι τοὺς ὀφθαλμούς σου ἵνα βλέ-
19 πῃς. ἐγὼ **ὅσους ἐὰν φιλῶ ἐλέγχω καὶ παιδεύω·**
20 ζήλευε οὖν καὶ μετανόησον. Ἰδοὺ ἕστηκα ἐπὶ τὴν
θύραν καὶ κρούω· ἐάν τις ἀκούσῃ τῆς φωνῆς μου
καὶ ἀνοίξῃ τὴν θύραν, εἰσελεύσομαι πρὸς αὐτὸν
21 καὶ δειπνήσω μετ' αὐτοῦ καὶ αὐτὸς μετ' ἐμοῦ. Ὁ
νικῶν, δώσω αὐτῷ καθίσαι μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ θρόνῳ
μου, ὡς κἀγὼ ἐνίκησα καὶ ἐκάθισα μετὰ τοῦ Πα-
22 τρός μου ἐν τῷ θρόνῳ αὐτοῦ. Ὁ ἔχων οὖς ἀκου-
σάτω τί τὸ Πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.

Ps. 89. 37; Pr. 8. 22; 1. 5; Jn. 1. 3; Col. 1. 15; 2. 2; Ro. 12. 11; Hos. 12. 8; 1 Co. 3. 18; 4. 8; Is. 55. 1; 1 P. 1. 7; 16. 15; Pr. 3. 12; 1 Co. 11. 32; He. 12. 6; Mk. 13. 35; Lk. 12. 36; 22. 29; Jn. 14. 23; Mt. 19. 28

---

14 της 1°] τω sy[h] arm[pt] | εν Λαοδ. εκκλησιας] εκκλ. Λαοδικεων 1 ς   16 μελλω σε εμεσαι] ελεγχω σε 2329: μ. σε εμ. και ελ. σε 2020 pc: παυσε ℵ* et εκ τ. στ. μου] τ. στ. σου ℵ*   18 ἐγχρῖσαι (ἔγχρισαι 104) ℵAC pc; R] ἔγχρισον P 1 2059(s) pm ς: ινα εγχριση 046 82 1006 al   20 θυραν 2°] add και ℵ 046 1006 2329 al sy[ph] Prim

Μετὰ ταῦτα εἶδον, καὶ ἰδοὺ θύρα ἠνεῳγμένη 4
ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἡ φωνὴ ἡ πρώτη ἣν ἤκουσα
ὡς σάλπιγγος λαλούσης *μετ' ἐμοῦ, λέγων,* Ἀνάβα
ὧδε, καὶ δείξω σοι ἃ δεῖ *γενέσθαι μετὰ ταῦτα.*
εὐθέως ἐγενόμην ἐν Πνεύματι· καὶ ἰδοὺ θρόνος 2
ἔκειτο ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τὸν θρόνον καθή-
μενος, *καὶ ὁ καθήμενος ὅμοιος ὁράσει λίθῳ ἰά-* 3
σπιδι καὶ σαρδίῳ, καὶ ἶρις κυκλόθεν τοῦ θρόνου
ὅμοιος ὁράσει σμαραγδίνῳ. καὶ κυκλόθεν τοῦ 4
θρόνου θρόνους εἴκοσι τέσσαρας, καὶ ἐπὶ τοὺς
θρόνους εἴκοσι τέσσαρας πρεσβυτέρους καθημέ-
νους περιβεβλημένους ἐν ἱματίοις λευκοῖς, καὶ
ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν στεφάνους χρυσοῦς. καὶ 5
ἐκ τοῦ θρόνου ἐκπορεύονται ἀστραπαὶ καὶ φωναὶ
καὶ βρονταί· *καὶ ἑπτὰ λαμπάδες πυρὸς καιόμεναι*
ἐνώπιον τοῦ θρόνου, ἅ εἰσιν τὰ ἑπτὰ Πνεύματα
τοῦ Θεοῦ· καὶ ἐνώπιον τοῦ θρόνου ὡς θάλασσα 6
ὑαλίνη ὁμοία κρυστάλλῳ· καὶ ἐν μέσῳ τοῦ θρόνου
καὶ κύκλῳ τοῦ θρόνου τέσσερα ζῷα γέμοντα ὀφθαλμῶν
ἔμπροσθεν καὶ ὄπισθεν. καὶ τὸ ζῷον τὸ πρῶτον 7
ὅμοιον λέοντι, καὶ τὸ δεύτερον *ζῷον ὅμοιον μόσχῳ,*
καὶ τὸ τρίτον *ζῷον ἔχων* τὸ πρόσωπον *ὡς* ἀνθρώ-
που, καὶ τὸ τέταρτον *ζῷον ὅμοιον* ἀετῷ *πετομένῳ.*
καὶ τὰ τέσσερα ζῷα, ἓν καθ' ἓν *αὐτῶν ἔχων* ἀνὰ 8

Ex. 19. 16, 24
Dn. 2. 29
1. 10. 19
1. 10
Ezk. 1. 26; 10. 1
Is. 6. 1
Ps. 47. 8
Ezk. 1. 26–28
Is. 24. 23
3. 4; 5. 10
Ex. 19. 16
Ezk. 1. 13
8. 5; 11. 19
16. 18
1. 4
Zec. 4. 2
Ezk. 1. 5, 18
22, 26; 10. 1
Is. 6. 1
Ezk. 1. 10; 10. 14
Is. 6. 2

---

1 *λαλουσης*] *-σαν* ℵ *g t* Prim | (*γενεσθαι μ. ταυτα.*] *γενεσθαι. μ. ταυτα t* vg[pc] Ambr Hier; R[m]) 3 *ἶρις*] *ιερεις* ℵ*A *2329 pc* arm[pt] eth 5 *τα*] *om* 046 *82 1006 2028 al* 6 *ως*] *om 1 2059 al* sa Prim ς 7 *εχων* A 046 *2059 2329 al*; R] *εχον* ℵP *1 82 2028 pm* ς | *το προσ. ως ανθρωπου* A *pc*; R] *προσ. ανθρ.* 046 *82 al*: *το προσ. ως -πος* P *1 2059s pm* sy[h] ς: *το προσ. ως ομοιον -πω* ℵ 8 *εχων* A *1 2059s al*; R] *ειχον* ℵ ς: *εχον* 046 *82 2028 al*: *εχοντα* P *1611 pc*

πτέρυγας ἕξ, κυκλόθεν καὶ ἔσωθεν γέμουσιν ὀφθαλ-
Ezk. 1. 18; 10. 12 μῶν· καὶ ἀνάπαυσιν οὐκ ἔχουσιν ἡμέρας καὶ νυ-
κτὸς λέγοντες,
Is. 6. 3 Ἅγιος ἅγιος ἅγιος Κύριος ὁ Θεὸς ὁ Παντοκράτωρ,
Ex. 3. 14 ὁ ἦν καὶ ὁ ὢν καὶ ὁ ἐρχόμενος.
Is. 6. 1 Ps. 47. 8 Dn. 4. 34; 6. 26; 12. 7 9 Καὶ ὅταν δώσουσιν τὰ ζῷα δόξαν καὶ τιμὴν καὶ
εὐχαριστίαν τῷ καθημένῳ ἐπὶ τῷ θρόνῳ τῷ ζῶντι
5. 14 10 εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, πεσοῦνται οἱ εἴκοσι
τέσσαρες πρεσβύτεροι ἐνώπιον τοῦ καθημένου ἐπὶ
τοῦ θρόνου, καὶ προσκυνήσουσιν τῷ ζῶντι εἰς τοὺς
αἰῶνας τῶν αἰώνων, καὶ βαλοῦσιν τοὺς στεφάνους
αὐτῶν ἐνώπιον τοῦ θρόνου, λέγοντες,
11 Ἄξιος εἶ, ὁ Κύριος καὶ ὁ Θεὸς ἡμῶν, λαβεῖν
τὴν δόξαν καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν δύναμιν,
ὅτι σὺ ἔκτισας τὰ πάντα, καὶ διὰ τὸ θέλημά
σου ἦσαν καὶ ἐκτίσθησαν.
Is. 6. 1; 29. 11 Ps. 47. 8 **5** Καὶ εἶδον ἐπὶ τὴν δεξιὰν τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ
4. 2 Ezk. 2. 9, 10 θρόνου βιβλίον γεγραμμένον ἔσωθεν καὶ ὄπισθεν, κατε-
2 σφραγισμένον σφραγῖσιν ἑπτά. καὶ εἶδον ἄγγελον
ἰσχυρὸν κηρύσσοντα ἐν φωνῇ μεγάλῃ, Τίς ἄξιος
ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον καὶ λῦσαι τὰς σφραγῖδας αὐ-
3 τοῦ; καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο ἐν τῷ οὐρανῷ οὐδὲ ἐπὶ τῆς
γῆς οὐδὲ ὑποκάτω τῆς γῆς ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον οὔτε
4 βλέπειν αὐτό. καὶ ἔκλαιον πολύ, ὅτι οὐδεὶς ἄξιος

---

8 εσωθεν] *praem* εξωθεν και **046** *69 pc* | αγιος *ter* **AP** *1 104 al*] *bis 181* : *sexies 2020 pc* : *septies 1678* : *octies* **א*** *385 2021* : *novies* **046** *82 2073 pm* 11 ημων] *add* ο αγιος **046** *82 1006 al* syʰ | ησαν] *praem* ουκ **046** *2020 pc* : εγενοντο *2329* : εισιν **P** *1 al* ς 5. 1 (εσ. κ. οπ., κατ.] εσωθεν, κ. οπ. κατ.) | εσωθεν] εμπροσθεν **א** sa | οπισθεν] εξωθεν **P 046** *82 1006 pm* lat bo

εὑρέθη ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον οὔτε βλέπειν αὐτό. καὶ 5
εἷς ἐκ τῶν πρεσβυτέρων λέγει μοι, Μὴ κλαῖε·
ἰδοὺ ἐνίκησεν ὁ Λέων ὁ ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα, ἡ Ῥίζα
Δαυείδ, ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον καὶ τὰς ἑπτὰ σφραγῖ-
δας αὐτοῦ. Καὶ εἶδον ἐν μέσῳ τοῦ θρόνου καὶ 6
τῶν τεσσάρων ζώων καὶ ἐν μέσῳ τῶν πρεσβυτέ-
ρων Ἀρνίον ἑστηκὸς ὡς ἐσφαγμένον, ἔχων κέρατα
ἑπτὰ καὶ ὀφθαλμοὺς ἑπτά, οἵ εἰσιν τὰ ἑπτὰ Πνεύ-
ματα τοῦ Θεοῦ ἀπεσταλμένοι εἰς πᾶσαν τὴν γῆν.
καὶ ἦλθεν καὶ εἴληφεν ἐκ τῆς δεξιᾶς τοῦ καθη- 7
μένου ἐπὶ τοῦ θρόνου. Καὶ ὅτε ἔλαβεν τὸ βιβλίον, 8
τὰ τέσσερα ζῷα καὶ οἱ εἴκοσι τέσσαρες πρεσβύ-
τεροι ἔπεσαν ἐνώπιον τοῦ Ἀρνίου, ἔχοντες ἕκαστος
κιθάραν καὶ φιάλας χρυσᾶς γεμούσας θυμιαμάτων,
αἵ εἰσιν αἱ προσευχαὶ τῶν ἁγίων. καὶ ᾄδουσιν ᾠδὴν 9
καινὴν λέγοντες,

Ἄξιος εἶ λαβεῖν τὸ βιβλίον καὶ ἀνοῖξαι τὰς
σφραγῖδας αὐτοῦ, ὅτι ἐσφάγης καὶ ἠγόρασας
τῷ Θεῷ ἐν τῷ αἵματί σου ἐκ πάσης φυλῆς
καὶ γλώσσης καὶ λαοῦ καὶ ἔθνους, καὶ 10
ἐποίησας αὐτοὺς τῷ Θεῷ ἡμῶν βασιλείαν καὶ
ἱερεῖς, καὶ βασιλεύσουσιν ἐπὶ τῆς γῆς.

Gn. 49. 9
Is. 11. 1, 22. 16
Is. 53. 7
Jn. 1. 29,
Zec. 4. 10
4. 5
Is. 11. 2
Is. 6. 1
Ps. 47. 8
14. 2; 15. 2
Ps. 141. 2
5. 3, 4
Ps. 33. 3; 144. 9
Ex. 19. 6
Is. 61. 6
1. 6; 20. 6; 22. 5

---

4 ανοιξαι] *add* και αναγνωναι *1 2059s al* ς   5 τας επτα] *praem* λυσαι ℵ *2067 pc* vg^s, cl arm   6 επτα 3°] *om* A *1 2059s pm* vg^w Ir^arm; R^m   7 ειληφεν] *add* το βιβλιον (**046**) *104 1006* (*2031*) *pc* g (*praem* vg^s, cl) sy co ς   9 τω Θεω A; R] ημας *1 pc* Fulg: *add* (*praem 104 al* lat) ημας **ℵP 046** *82 2059s 2329 pm* ς   10 αυτους **ℵA 046** *1 82 2059s pl* vg^w; R] ημας *792* it vg^s, cl sa Prim ς | βασιλειαν] -λεις **P 046** *1 82 2059s pl* ς | ιερεις] ιερατειαν ℵ | βασιλευσουσιν **ℵP** *1 82 2036 2059 al* g vg^w] -ευουσιν A **046** *2060 2329 al*; R: -ευσομεν vg^s, cl arm^pt Prim ς

1 K. 22. 19 11 καὶ εἶδον, καὶ ἤκουσα φωνὴν ἀγγέλων πολλῶν
κύκλῳ τοῦ θρόνου καὶ τῶν ζώων καὶ τῶν πρε-
Dn. 7. 10 σβυτέρων, καὶ ἦν ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν **μυριάδες μυριά-**
12 **δων καὶ χιλιάδες χιλιάδων**, λέγοντες φωνῇ μεγάλῃ,
Is. 53. 7 Ἄξιός ἐστιν τὸ **Ἀρνίον τὸ ἐσφαγμένον** λαβεῖν
1 Ch. 29. 11 τὴν δύναμιν καὶ πλοῦτον καὶ σοφίαν καὶ ἰσχὺν
καὶ τιμὴν καὶ δόξαν καὶ εὐλογίαν.
Ph. 2. 9, 10 13 καὶ πᾶν κτίσμα ὃ ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς
καὶ ὑποκάτω τῆς γῆς καὶ ἐπὶ τῆς θαλάσσης
[ἐστίν], καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς πάντα, ἤκουσα λέγοντας,
Is. 6. 1 Τῷ **καθημένῳ ἐπὶ τῷ θρόνῳ** καὶ τῷ Ἀρνίῳ ἡ
Ps. 47. 8 εὐλογία καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος
εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.
4. 10; 19. 4 14 καὶ τὰ τέσσερα ζῷα ἔλεγον, Αμην, καὶ οἱ πρε-
σβύτεροι ἔπεσαν καὶ προσεκύνησαν.
5. 1, 2; 4. 6; 5. 6, 8 6 Καὶ εἶδον ὅτε ἤνοιξεν τὸ Ἀρνίον μίαν ἐκ τῶν
ἑπτὰ σφραγίδων, καὶ ἤκουσα ἑνὸς ἐκ τῶν τεσσά-
ρων ζώων λέγοντος ὡς φωνὴ βροντῆς, Ἔρχου.
Zec. 1. 8; 6. 1–3 2 καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ **ἵππος λευκός**, καὶ ὁ καθήμενος
ἐπ' αὐτὸν ἔχων τόξον, καὶ ἐδόθη αὐτῷ στέφανος,
3 καὶ ἐξῆλθεν νικῶν καὶ ἵνα νικήσῃ. Καὶ ὅτε
4. 7 ἤνοιξεν τὴν σφραγῖδα τὴν δευτέραν, ἤκουσα τοῦ
4 δευτέρου ζώου λέγοντος, Ἔρχου. καὶ ἐξῆλθεν
ἄλλος **ἵππος πυρρός**, καὶ τῷ καθημένῳ ἐπ' αὐτὸν

---

11 φωνην] *praem* ως ℵ *82 1006 2028 al* sy   13 ο] το ℵ | εστιν A *82 1006 2329 al*; R] α εστ. P 046 *1 2059*[s] *al* ς: *om* ℵ *2036 pc*   14 προσεκυνησαν] *add* ζωντι εις τους αιωνας των αιωνων *2045** vg[s, cl] Prim ς   6. 1 οτε] οτι 046 *82 2026 al* vg arm[pt] | Ερχου AP *1 pm* vg[w]; R[t]] *add* και ιδε ℵ 046 *82 2028 2329 al g* vg[s, cl] (κ. βλεπε ς *ex* lat ?; R[m]): *similiter vss.* 3, 5, 7   2 και ειδον] *om* 046 *82 2028 2329 al*   3 Ερχου *vide vs.* 1   4 και 1°] *add* ειδον και ιδου ℵ *pc* | πυρρος] πυρος AP 046 *1 2059 2329 pm*

ἐδόθη αὐτῷ λαβεῖν τὴν εἰρήνην ἐκ τῆς γῆς καὶ
ἵνα ἀλλήλους σφάξουσιν, καὶ ἐδόθη αὐτῷ μάχαιρα
μεγάλη. Καὶ ὅτε ἤνοιξεν τὴν σφραγῖδα τὴν 5 4. 7
τρίτην, ἤκουσα τοῦ τρίτου ζῴου λέγοντος, Ἔρχου.
καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἵππος μέλας, καὶ ὁ καθήμενος
ἐπ' αὐτὸν ἔχων ζυγὸν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. καὶ 6
ἤκουσα ὡς φωνὴν ἐν μέσῳ τῶν τεσσάρων ζῴων
λέγουσαν, Χοῖνιξ σίτου δηναρίου, καὶ τρεῖς χοί-
νικες κριθῶν δηναρίου· καὶ τὸ ἔλαιον καὶ τὸν
οἶνον μὴ ἀδικήσῃς. Καὶ ὅτε ἤνοιξεν τὴν σφρα- 7 4. 7
γῖδα τὴν τετάρτην, ἤκουσα φωνὴν τοῦ τετάρτου
ζῴου λέγοντος, Ἔρχου. καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἵππος 8
χλωρός, καὶ ὁ καθήμενος ἐπάνω αὐτοῦ, ὄνομα
αὐτῷ Ὁ Θάνατος, καὶ ὁ Ἅιδης ἠκολούθει μετ' Hos. 13. 14
αὐτοῦ, καὶ ἐδόθη αὐτοῖς ἐξουσία ἐπὶ τὸ τέταρτον
τῆς γῆς, ἀποκτεῖναι ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ καὶ ἐν Ezk. 5. 12;
θανάτῳ καὶ ὑπὸ τῶν θηρίων τῆς γῆς. Καὶ ὅτε 9 14. 21; 29. 5; 33. 27; 34. 28 Jer. 15. 3
ἤνοιξεν τὴν πέμπτην σφραγῖδα, εἶδον ὑποκάτω
τοῦ θυσιαστηρίου τὰς ψυχὰς τῶν ἐσφαγμένων διὰ 8. 5; 14. 18;
τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ διὰ τὴν μαρτυρίαν ἣν 16. 7
εἶχον. καὶ ἔκραξαν φωνῇ μεγάλῃ λέγοντες, Ἕως 10 Zec. 1. 12
πότε, ὁ Δεσπότης ὁ ἅγιος καὶ ἀληθινός, οὐ κρίνεις Ps. 79. 5, 10 Dt. 32. 43
καὶ ἐκδικεῖς τὸ αἷμα ἡμῶν ἐκ τῶν κατοικούντων ἐπὶ 18. 10 Gn. 4. 10
τῆς γῆς; καὶ ἐδόθη αὐτοῖς ἑκάστῳ στολὴ λευκή, 11 2 K. 9. 7 Hos. 4. 1
καὶ ἐρρέθη αὐτοῖς ἵνα ἀναπαύσωνται ἔτι χρόνον 3. 4, 5; 7. 9, 13. 14 Mt. 23. 32

---

4 εκ] *om* A *2059 al*; R[m]   5 *Ερχου vide vs.* 1 | και ειδον] *om* 046 *82 2028 2329 al* vg[s, cl]   7 *Ερχου vide vs.* 1   8 και ειδον] *om* 046 *82 2028 2329 al* vg[s, cl] sa | Ο 2°] *om* ℵC *1006 1611 2031 al* | ηκολουθει] ακολουθεῖ *1 al* Or ς   9 μαρτυριαν] *add* του αρνιου 046 *82 205 2028 al* sy[h]

Is. 13. 10
Ezk. 32. 7, 8
Jl. 2. 30, 31
Lk. 21. 25
Is. 34. 4
Ps. 48. 4; 2. 2
Is. 24. 21; 34. 12
Jer. 4. 29
Is. 2. 10, 19, 21
Hos. 10. 8
Ps. 47. 8
Lk. 23. 30
Is. 6. 1
Jl. 2. 11, 31
Zeph. 1. 14, 18
Mal. 3. 2
Ro. 2. 5
Ezk. 7. 2; 37. 9
Dn. 7. 2
Zec. 6. 5
Mt. 24. 31

μικρόν, ἕως πληρωθῶσιν καὶ οἱ σύνδουλοι αὐτῶν
καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν οἱ μέλλοντες ἀποκτέννεσθαι
12 ὡς καὶ αὐτοί. Καὶ εἶδον ὅτε ἤνοιξεν τὴν
σφραγῖδα τὴν ἕκτην, καὶ σεισμὸς μέγας ἐγένετο,
καὶ ὁ ἥλιος ἐγένετο μέλας ὡς σάκκος τρίχινος, καὶ
13 ἡ σελήνη ὅλη ἐγένετο ὡς αἷμα, καὶ οἱ ἀστέρες τοῦ
οὐρανοῦ ἔπεσαν εἰς τὴν γῆν, ὡς συκῆ βάλλει τοὺς
ὀλύνθους αὐτῆς ὑπὸ ἀνέμου μεγάλου σειομένη,
14 καὶ ὁ οὐρανὸς ἀπεχωρίσθη ὡς βιβλίον ἑλισσόμενον,
καὶ πᾶν ὄρος καὶ νῆσος ἐκ τῶν τόπων αὐτῶν ἐκινή-
15 θησαν. καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ οἱ μεγιστᾶνες
καὶ οἱ χιλίαρχοι καὶ οἱ πλούσιοι καὶ οἱ ἰσχυροὶ καὶ
πᾶς δοῦλος καὶ ἐλεύθερος ἔκρυψαν ἑαυτοὺς εἰς τὰ
16 σπήλαια καὶ εἰς τὰς πέτρας τῶν ὀρέων, καὶ λέγουσιν
τοῖς ὄρεσιν καὶ ταῖς πέτραις, Πέσετε ἐφ' ἡμᾶς καὶ
κρύψατε ἡμᾶς ἀπὸ προσώπου τοῦ καθημένου ἐπὶ
17 τοῦ θρόνου καὶ ἀπὸ τῆς ὀργῆς τοῦ Ἀρνίου, ὅτι
ἦλθεν ἡ ἡμέρα ἡ μεγάλη τῆς ὀργῆς αὐτῶν, καὶ τίς
δύναται σταθῆναι;
7 Μετὰ τοῦτο εἶδον τέσσαρας ἀγγέλους ἑστῶ-
τας ἐπὶ τὰς τέσσαρας γωνίας τῆς γῆς, κρατοῦντας
τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τῆς γῆς, ἵνα μὴ πνέῃ ἄνεμος
ἐπὶ τῆς γῆς μήτε ἐπὶ τῆς θαλάσσης μήτε ἐπὶ πᾶν
2 δένδρον. καὶ εἶδον ἄλλον ἄγγελον ἀναβαίνοντα
ἀπὸ ἀνατολῆς ἡλίου, ἔχοντα σφραγῖδα Θεοῦ ζῶν-
τος, καὶ ἔκραξεν φωνῇ μεγάλῃ τοῖς τέσσαρσιν

---

11 *πληρωθωσιν* AC latt; R[t]] *-ρωσωσιν* ℵP **046** *1 82 2031 pl*; R[m]: *-ρωσονται 2029 pc* ς   12 *και* 2°] *add ιδου* A *c* vg(6) Prim ς | *ολη*] *om* P *1 2059s 2329 pm* sa Prim ς   14 *ελισσομενον*] *-νος* ℵ *82 205 1854 al*   17 *αυτων* ℵC *1611 2329 pc g* vg sa(1); R] *αυτου* AP **046** *1 82 2059s pl* sa[pl] bo[pt] Prim ς

ἀγγέλοις οἷς ἐδόθη αὐτοῖς ἀδικῆσαι τὴν γῆν καὶ
τὴν θάλασσαν, | λέγων, Μὴ ἀδικήσητε τὴν γῆν 3
μήτε τὴν θάλασσαν μήτε τὰ δένδρα, ἄχρι σφραγί-
σωμεν τοὺς δούλους τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἐπὶ τῶν μετώπων Ezk. 9. 4, 6
αὐτῶν. Καὶ ἤκουσα τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐσφραγι- 4
σμένων, ἑκατὸν τεσσεράκοντα τέσσαρες χιλιάδες 14. 1, 3
ἐσφραγισμένοι ἐκ πάσης φυλῆς υἱῶν Ισραηλ·

ἐκ φυλῆς Ἰούδα δώδεκα χιλιάδες ἐσφραγι- 5
σμένοι,
ἐκ φυλῆς Ρουβην δώδεκα χιλιάδες,
ἐκ φυλῆς Γαδ δώδεκα χιλιάδες,
ἐκ φυλῆς Ασηρ δώδεκα χιλιάδες, 6
ἐκ φυλῆς Νεφθαλειμ δώδεκα χιλιάδες,
ἐκ φυλῆς Μανασση δώδεκα χιλιάδες,
ἐκ φυλῆς Συμεων δώδεκα χιλιάδες, 7
ἐκ φυλῆς Λευει δώδεκα χιλιάδες,
ἐκ φυλῆς Ισσαχαρ δώδεκα χιλιάδες,
ἐκ φυλῆς Ζαβουλων δώδεκα χιλιάδες, 8
ἐκ φυλῆς Ιωσηφ δώδεκα χιλιάδες,
ἐκ φυλῆς Βενιαμειν δώδεκα χιλιάδες ἐσφραγι-
σμένοι.

Μετὰ ταῦτα εἶδον, καὶ ἰδοὺ ὄχλος πολύς, ὃν ἀρι- 9
θμῆσαι αὐτὸν οὐδεὶς ἐδύνατο, ἐκ παντὸς ἔθνους
καὶ φυλῶν καὶ λαῶν καὶ γλωσσῶν, ἑστῶτες ἐνώ-
πιον τοῦ θρόνου καὶ ἐνώπιον τοῦ Ἀρνίου, περι-
βεβλημένους στολὰς λευκάς, καὶ φοίνικες ἐν ταῖς 6. 11
χερσὶν αὐτῶν· καὶ κράζουσιν φωνῇ μεγάλῃ λέ- 10
γοντες,

---

3 μητε 1°] και A *pc c* vg[s, cl] 4 εσφραγισμενοι] -νων 046 *82 104 2036 al* 5 Γαδ] Δαν *42 1854 pc* 6 Μανασση] Δαν bo 9 εστωτες] -τας 046 *82 1611 2036 2329 al* | φοινικες] -κας ℵ* 046 *82 2036 pm*

Is. 6. 1 Ps. 47. 8 Ἡ σωτηρία τῷ Θεῷ ἡμῶν τῷ καθημένῳ ἐπὶ
12. 10 τῷ θρόνῳ καὶ τῷ Ἀρνίῳ.
5. 11 11 καὶ πάντες οἱ ἄγγελοι εἱστήκεισαν κύκλῳ τοῦ
θρόνου καὶ τῶν πρεσβυτέρων καὶ τῶν τεσσάρων
11. 16 ζῴων, καὶ ἔπεσαν ἐνώπιον τοῦ θρόνου ἐπὶ τὰ πρό-
12 σωπα αὐτῶν καὶ προσεκύνησαν τῷ Θεῷ, λέγοντες,
5. 12 Αμην, ἡ εὐλογία καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ σοφία καὶ
ἡ εὐχαριστία καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δύναμις καὶ
ἡ ἰσχὺς τῷ Θεῷ ἡμῶν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
αἰώνων· αμην.
13 Καὶ ἀπεκρίθη εἷς ἐκ τῶν πρεσβυτέρων λέγων
μοι, Οὗτοι οἱ περιβεβλημένοι τὰς στολὰς τὰς
Dn. 12. 1 Gn. 49. 11 14 λευκὰς τίνες εἰσὶν καὶ πόθεν ἦλθον; καὶ εἴρηκα
3. 10 Mt. 24. 21 αὐτῷ, Κύριέ μου, σὺ οἶδας. καὶ εἶπέν μοι, Οὗτοί
εἰσιν οἱ ἐρχόμενοι ἐκ τῆς θλίψεως τῆς μεγάλης
He. 9. 14 καὶ ἔπλυναν τὰς στολὰς αὐτῶν καὶ ἐλεύκαναν αὐ-
11. 19; 14. 15, 17; 15. 5, 15 τὰς ἐν τῷ αἵματι τοῦ Ἀρνίου. διὰ τοῦτό εἰσιν
8; 16. 1; 21. 3, 22 ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ, καὶ λατρεύουσιν
Is. 6. 1 αὐτῷ ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ, καὶ ὁ
Ps. 47. 8 16 καθήμενος ἐπὶ τοῦ θρόνου σκηνώσει ἐπ' αὐτούς. οὐ
Is. 49. 10 πεινάσουσιν ἔτι οὐδὲ διψήσουσιν ἔτι, οὐδὲ μὴ πέσῃ
Ezk. 34. 23 17 ἐπ' αὐτοὺς ὁ ἥλιος οὐδὲ πᾶν καῦμα, ὅτι τὸ Ἀρνίον
Jer. 2. 13; 31. 16 τὸ ἀνὰ μέσον τοῦ θρόνου ποιμανεῖ αὐτοὺς καὶ ὁδη-
5. 6 Ps. 23. 2 γήσει αὐτοὺς ἐπὶ ζωῆς πηγὰς ὑδάτων· καὶ ἐξαλείψει
21. 4 Is. 25. 8 ὁ Θεὸς πᾶν δάκρυον ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν.
Zec. 2. 13 8 Καὶ ὅταν ἤνοιξεν τὴν σφραγῖδα τὴν ἑβδόμην,
Hab. 2. 20 2 ἐγένετο σιγὴ ἐν τῷ οὐρανῷ ὡς ἡμίωρον. Καὶ εἶδον

---

14 μου] *om* A *1 pc g* vg(2) sa bo(1) arm^pt Prim ς | επλυναν] επλατυναν (*1*) *82 1854 2329 al* 16 ετι 1°] *om* ℵ *pc* vg sy co | ετι 2°] *om* P 052 *1 1006 2059s al g* sy^ph 17 ζωης] ζωσας *1 2028 2329 al* ς 8. 1 οταν AC *1006 1611 pc*; R] οτε ℵP 046 *1 82 2059s 2329 pl* ς

τοὺς ἑπτὰ ἀγγέλους οἳ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἑστήκα- Mt. 24. 31
σιν, καὶ ἐδόθησαν αὐτοῖς ἑπτὰ σάλπιγγες.
Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἦλθεν καὶ ἐστάθη ἐπὶ τοῦ 3 Am. 9. 1
θυσιαστηρίου ἔχων λιβανωτὸν χρυσοῦν, καὶ ἐδόθη 5. 8
αὐτῷ θυμιάματα πολλά, ἵνα δώσει ταῖς προσευχαῖς Ps. 141. 2
τῶν ἁγίων πάντων ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυ-
σοῦν τὸ ἐνώπιον τοῦ θρόνου. καὶ ἀνέβη ὁ καπνὸς 4
τῶν θυμιαμάτων ταῖς προσευχαῖς τῶν ἁγίων ἐκ χειρὸς
τοῦ ἀγγέλου ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. καὶ εἴληφεν ὁ 5
ἄγγελος τὸν λιβανωτόν, καὶ ἐγέμισεν αὐτὸν ἐκ τοῦ Lv. 16. 12
πυρὸς τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν γῆν· Ezk. 10. 2
καὶ ἐγένοντο βρονταὶ καὶ φωναὶ καὶ ἀστραπαὶ καὶ Ex. 19. 16
σεισμός.

Καὶ οἱ ἑπτὰ ἄγγελοι οἱ ἔχοντες τὰς ἑπτὰ σάλ- 6
πιγγας ἡτοίμασαν αὐτοὺς ἵνα σαλπίσωσιν.
Καὶ ὁ πρῶτος ἐσάλπισεν· καὶ ἐγένετο χάλαζα 7 Ezk. 38. 22
καὶ πῦρ μεμιγμένα ἐν αἵματι καὶ ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν· Jl. 2. 30
καὶ τὸ τρίτον τῆς γῆς κατεκάη, καὶ τὸ τρίτον τῶν Ex. 9. 23–26
δένδρων κατεκάη, καὶ πᾶς χόρτος χλωρὸς κατε-
κάη. Καὶ ὁ δεύτερος ἄγγελος ἐσάλπισεν· καὶ 8
ὡς ὄρος μέγα πυρὶ καιόμενον ἐβλήθη εἰς τὴν θάλασ- Jer. 51. 25
σαν· καὶ ἐγένετο τὸ τρίτον τῆς θαλάσσης αἷμα, | καὶ 9 Ex. 7. 20, 21
ἀπέθανεν τὸ τρίτον τῶν κτισμάτων τῶν ἐν τῇ
θαλάσσῃ, τὰ ἔχοντα ψυχάς, καὶ τὸ τρίτον τῶν
πλοίων διεφθάρησαν. Καὶ ὁ τρίτος ἄγγελος 10
ἐσάλπισεν· καὶ ἔπεσεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀστὴρ μέγας Is. 14. 12
Dn. 8. 10

---

7 *πρωτος*] *add* *αγγελος* **052** *1* *2020* *2329* *pm* *g* vg co arm^pt ς 8 *πυρι*] *om* **046** *82* *104* *al* 9 *τριτον* 1°] *add* *μερος* ℵ *1611* *pc* latt arm | *των εν τη θαλ.* ℵAP *1006* *2060* *2329* *al* ς; R] *om* *1* *2059* *pc*: *om* *των* **046** **052** *82* *1611* *pm* | *ψυχας*] *ψυχην* ℵ *205* *pc* sy^ph Tyc

καιόμενος ὡς λαμπάς, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὸ τρίτον
τῶν ποταμῶν καὶ ἐπὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων.
11 καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἀστέρος λέγεται, Ὁ Ἄψινθος.
καὶ ἐγένετο τὸ τρίτον τῶν ὑδάτων εἰς ἄψινθον, καὶ
πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων ἀπέθανον ἐκ τῶν ὑδάτων
12 ὅτι ἐπικράνθησαν. Καὶ ὁ τέταρτος ἄγγελος
6.12 ἐσάλπισεν· καὶ ἐπλήγη τὸ τρίτον τοῦ ἡλίου καὶ τὸ
τρίτον τῆς σελήνης καὶ τὸ τρίτον τῶν ἀστέρων,
Ex. 10. 21 ἵνα σκοτισθῇ τὸ τρίτον αὐτῶν καὶ ἡ ἡμέρα μὴ
φάνῃ τὸ τρίτον αὐτῆς, καὶ ἡ νὺξ ὁμοίως.
14. 6 13 Καὶ εἶδον, καὶ ἤκουσα ἑνὸς ἀετοῦ πετομένου
9. 12; 11. 14; 12. 12 ἐν μεσουρανήματι λέγοντος φωνῇ μεγάλῃ, Οὐαὶ
οὐαὶ οὐαὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς ἐκ τῶν
λοιπῶν φωνῶν τῆς σάλπιγγος τῶν τριῶν ἀγγέλων
τῶν μελλόντων σαλπίζειν.
9 Καὶ ὁ πέμπτος ἄγγελος ἐσάλπισεν· καὶ εἶδον
8. 10 ἀστέρα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεπτωκότα εἰς τὴν γῆν,
20. 1 καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἡ κλεὶς τοῦ φρέατος τῆς ἀβύσ-
Gn. 19. 28 Ex. 19. 18 Jl. 2. 2, 10 2 σου. καὶ ἤνοιξεν τὸ φρέαρ τῆς ἀβύσσου· καὶ ἀνέβη
καπνὸς ἐκ τοῦ φρέατος ὡς καπνὸς καμίνου μεγάλης,
καὶ ἐσκοτώθη ὁ ἥλιος καὶ ὁ ἀὴρ ἐκ τοῦ καπνοῦ τοῦ
Ex. 10. 12 15 3 φρέατος. καὶ ἐκ τοῦ καπνοῦ ἐξῆλθον ἀκρίδες εἰς τὴν
γῆν, καὶ ἐδόθη αὐτοῖς ἐξουσία ὡς ἔχουσιν ἐξουσίαν

---

11 O] *om* ℵ *1 2329 al* ς | *Αψινθος*] -θιον ℵ* it co Tyc: -θιος *2051 pc g* vg | *αψινθον*] -θιον ℵ **052** *1611 2060 2329 al* lat Tyc 13 αετου ℵA **046** *pm g b* vg sy Tyc; R] (14. 6) αγγελου **P** *1 2059s al* ς: αγγ. ως αετου *42* Prim | *μεγαλη*] *add* τρις *104 2037 al* **9.** 2 και ηνοιξεν . . . αβυσσου] *om* ℵ **046** *82 205 1611 2053 al* vg^{pc} sy^{ph} sa(2) bo | *μεγαλης*] καιομενης **046** *82 104 pm*: μεγ. καιομ. *1778 pc g* sy^{ph} 2, 3 εκ τ. καπνου του φρε. και] *om* ℵ* *pc* Prim 3 αυτοις ℵ **046** *82 2329 pc*; R] αυταις **AP 0207** *1 1611 2059s pl* ς; *item vs.* 4

οἱ σκορπίοι τῆς γῆς. καὶ ἐρρέθη αὐτοῖς ἵνα μὴ 4
ἀδικήσουσιν τὸν χόρτον τῆς γῆς οὐδὲ πᾶν χλωρὸν
οὐδὲ πᾶν δένδρον, εἰ μὴ τοὺς ἀνθρώπους οἵτινες οὐκ Ezk. 9. 4
ἔχουσιν τὴν σφραγῖδα τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῶν μετώπων. καὶ 5 7. 3
ἐδόθη αὐτοῖς ἵνα μὴ ἀποκτείνωσιν αὐτούς, ἀλλ᾽ ἵνα
βασανισθήσονται μῆνας πέντε· καὶ ὁ βασανισμὸς
αὐτῶν ὡς βασανισμὸς σκορπίου, ὅταν παίσῃ ἄν-
θρωπον. καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ζητήσουσιν 6 Job 3. 21
οἱ ἄνθρωποι τὸν θάνατον καὶ οὐ μὴ εὑρήσουσιν Lk. 23. 30
αὐτόν, καὶ ἐπιθυμήσουσιν ἀποθανεῖν καὶ φεύγει
ὁ θάνατος ἀπ᾽ αὐτῶν. καὶ τὰ ὁμοιώματα τῶν 7 Jl. 2. 4
ἀκρίδων ὅμοιοι ἵπποις ἡτοιμασμένοις εἰς πόλεμον,
καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν ὡς στέφανοι ὅμοιοι
χρυσῷ, καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν ὡς πρόσωπα ἀν-
θρώπων, καὶ εἶχαν τρίχας ὡς τρίχας γυναικῶν, 8 Jl. 1. 6
καὶ οἱ ὀδόντες αὐτῶν ὡς λεόντων ἦσαν, | καὶ εἶχον 9
θώρακας ὡς θώρακας σιδηροῦς, καὶ ἡ φωνὴ τῶν
πτερύγων αὐτῶν ὡς φωνὴ ἁρμάτων ἵππων πολ- Jl. 2. 5
λῶν τρεχόντων εἰς πόλεμον. καὶ ἔχουσιν οὐρὰς 10 19
ὁμοίας σκορπίοις καὶ κέντρα, καὶ ἐν ταῖς οὐραῖς
αὐτῶν ἡ ἐξουσία αὐτῶν ἀδικῆσαι τοὺς ἀνθρώ-
πους μῆνας πέντε. ἔχουσιν ἐπ᾽ αὐτῶν βασιλέα 11
τὸν ἄγγελον τῆς ἀβύσσου, ὄνομα αὐτῷ Ἑβραϊστί
Αβαδδων, καὶ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ ὄνομα ἔχει

---

4 *αυτοις vide vs.* 3 | *ανθρωπους*] *add μονους 2053 pc* vg arm ς | *του Θεου*] *om 1 2059s pm* 5 *αυτοις* ℵA *1 1611 2059s al*; R] *αυταις* P 046 0207 *82 1006 2036 2329 pm* ς | *πεντε*] *ἕξ* Prim 7 *ομοιοι 1°* ℵ *pc*; R] *ομοια* P 046 0207 *1 82 2059s 2329 pl* ς: *ομοιωματα* A | *ομοιοι χρυσω*] *χρυσοι* 046 0207 *82 94 pm* 9 *ιππων*] *om 325 2031 pc* 11 *ονομα αυτω* AP 046 0207 *1 82 2059s 2329 pl* g ς; R] *ᾧ ον.* 𝔭[47] *94* lat: *ω ον. αυτω* ℵ (*b*) | *Αβαδδων*] *Βαττων* 𝔭[47]: *Μακεδων* bo

8. 13; 11. 14 12 Ἀπολλύων. Ἡ Οὐαὶ ἡ μία ἀπῆλθεν· ἰδοὺ
ἔρχεται ἔτι δύο Οὐαὶ μετὰ ταῦτα.
8. 3 Ex. 30. 1–3 13 Καὶ ὁ ἕκτος ἄγγελος ἐσάλπισεν· καὶ ἤκουσα
φωνὴν μίαν ἐκ τῶν τεσσάρων κεράτων τοῦ θυσια-
14 στηρίου τοῦ χρυσοῦ τοῦ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, λέγοντα
τῷ ἕκτῳ ἀγγέλῳ, ὁ ἔχων τὴν σάλπιγγα, Λῦσον
Gn. 15. 18 Dt. 1. 7 τοὺς τέσσαρας ἀγγέλους τοὺς δεδεμένους ἐπὶ τῷ
Jos. 1. 4 16. 12 15 **ποταμῷ τῷ μεγάλῳ Εὐφράτῃ.** καὶ ἐλύθησαν οἱ τέσ-
8. 7–12 σαρες ἄγγελοι οἱ ἡτοιμασμένοι εἰς τὴν ὥραν καὶ
ἡμέραν καὶ μῆνα καὶ ἐνιαυτόν, ἵνα ἀποκτείνωσιν
16 τὸ τρίτον τῶν ἀνθρώπων. καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν
στρατευμάτων τοῦ ἱππικοῦ δισμυριάδες μυριά-
17 δων· ἤκουσα τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν. καὶ οὕτως εἶδον
τοὺς ἵππους ἐν τῇ ὁράσει καὶ τοὺς καθημένους ἐπ'
αὐτῶν, ἔχοντας θώρακας πυρίνους καὶ ὑακινθίνους
καὶ θειώδεις· καὶ αἱ κεφαλαὶ τῶν ἵππων ὡς κεφα-
λαὶ λεόντων, καὶ ἐκ τῶν στομάτων αὐτῶν ἐκπο-
18 ρεύεται πῦρ καὶ καπνὸς καὶ θεῖον. ἀπὸ τῶν τριῶν
πληγῶν τούτων ἀπεκτάνθησαν τὸ τρίτον τῶν
ἀνθρώπων, ἐκ τοῦ πυρὸς καὶ τοῦ καπνοῦ καὶ τοῦ
θείου τοῦ ἐκπορευομένου ἐκ τῶν στομάτων αὐτῶν.
19 ἡ γὰρ ἐξουσία τῶν ἵππων ἐν τῷ στόματι αὐτῶν
ἐστιν καὶ ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν· αἱ γὰρ οὐραὶ αὐτῶν
ὅμοιαι ὄφεσιν, ἔχουσαι κεφαλάς, καὶ ἐν αὐταῖς

---

12 *Η Ουαι η μια*] *om* η 1° 2° ℵ* : *om* *Η* 1° p^{47}ℵ^{c} *pc* 12, 13 (*και 82*) *μετα ταυτα. Και* AP *1 pm* ς; R] . *Μετα ταυτα και 94 1006 1854 2329 al* : . *Μετα* (*add* δε 0207) *ταυτα* p^{47} ℵ co : *Και μετα ταυτα* 046 *69 pc* 13 *τεσσαρων*] *om* p^{47}ℵ*A 0207 *1611 2060 al g* vg^{w} co ; R 14 *λεγοντα* ℵ*A ; R] *λεγουσαν* p^{47}P 0207 *1 pm* ς : *λεγοντος* 046 *82 1006 2329 al* | *εκτω*] *om* A 0207 *pc* | *τεσσαρας*] *om* p^{47} 18 *τουτων*] *om* p^{47}

ἀδικοῦσιν. καὶ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, οἳ οὐκ 20
ἀπεκτάνθησαν ἐν ταῖς πληγαῖς ταύταις, οὐδὲ
μετενόησαν ἐκ τῶν ἔργων τῶν χειρῶν αὐτῶν, ἵνα μὴ 16. 9, 11, 21; 1 Co. 10. 20
προσκυνήσουσιν τὰ δαιμόνια καὶ τὰ εἴδωλα τὰ χρυσᾶ Is. 2. 8, 20; 17. 8
καὶ τὰ ἀργυρᾶ καὶ τὰ χαλκᾶ καὶ τὰ λίθινα καὶ τὰ ξύλινα, Dn. 5. 4. 23
ἃ οὔτε βλέπειν δύνανται οὔτε ἀκούειν οὔτε περιπατεῖν, Ps. 115. 4; 135. 15
καὶ οὐ μετενόησαν ἐκ τῶν φόνων αὐτῶν οὔτε ἐκ 21 2 K. 9. 22
τῶν φαρμακιῶν αὐτῶν οὔτε ἐκ τῆς πορνείας αὐτῶν
οὔτε ἐκ τῶν κλεμμάτων αὐτῶν.

Καὶ εἶδον ἄλλον ἄγγελον ἰσχυρὸν καταβαί- **10** 5. 2
νοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, περιβεβλημένον νεφέλην,
καὶ ἡ ἶρις ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ τὸ πρόσω- 4. 3
πον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὡς
στῦλοι πυρός, καὶ ἔχων ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ βιβλαρί- 2 5. 1
διον ἠνεῳγμένον. καὶ ἔθηκεν τὸν πόδα αὐτοῦ τὸν
δεξιὸν ἐπὶ τῆς θαλάσσης, τὸν δὲ εὐώνυμον ἐπὶ τῆς
γῆς, καὶ ἔκραξεν φωνῇ μεγάλῃ ὥσπερ λέων μυκᾶ- 3 Jer. 25. 30; Hos. 11. 10; Am. 1. 2
ται. καὶ ὅτε ἔκραξεν, ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ βρονταὶ
τὰς ἑαυτῶν φωνάς. Καὶ ὅτε ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ 4
βρονταί, ἤμελλον γράφειν· καὶ ἤκουσα φωνὴν ἐκ
τοῦ οὐρανοῦ λέγουσαν, Σφράγισον ἃ ἐλάλησαν αἱ Dn. 8. 26; 12. 4, 9
ἑπτὰ βρονταί, καὶ μὴ αὐτὰ γράψῃς. Καὶ ὁ ἄγγελος, 5

---

20 ουδε 𝔭47 ℵ **046** *69 pc*] ουτε **AP** *1 pm g* vg Prim ς: και ου *2329 pc* Tyc: ου **C** *82 104 al*; R 21 φαρμακιων (-κειων *1 pm* ς) **AP 046** *104 2329 al*] φαρμάκων 𝔭47 ℵ**C** *82 1611 1854 al*; R | πορνειας] πονηριας ℵ*A *pc*
10. 1 αλλον] *om* **P 046** *1 82 2036 2053 pm* | η] *om* **P** *1 2059s pm* ς 3 αι] *om* ℵ* *1 1611 1876 2059 al* | επτα] *om* 𝔭47 *1876 pc* 4 οτε] οσα ℵ *2036 pc g* Tyc: ηκουσα οσα 𝔭47 *et* ημελλον] και ημελλον αυτα 𝔭47 | επτα βρονται 1°] *om* επτα 𝔭47**C**: *add* τας φωνας εαυτων (*2042 pc*) vgs, cl ς | α] οσα 𝔭47 ℵ *94*

Dt. 32. 40
Gn. 14. 19, 22
Neh. 9. 6
Ex. 20. 11
Ps. 146. 6
6. 11
Dn. 12. 7
Am. 3. 7
Dn. 9. 6, 10
Zec. 1. 6
11. 15; 17. 17
Ac. 3. 21
4
2
Ezk. 2. 8; 3. 1–3
Jer. 1. 10; 25. 30
Dn. 3. 4; 7. 14
Ezk. 40. 3
Zec. 2. 1, 2
2 Co. 6. 16

ὃν εἶδον ἑστῶτα ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐπὶ τῆς
γῆς, ἦρεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ τὴν δεξιὰν εἰς τὸν οὐρανόν,
6 καὶ ὤμοσεν ἐν τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων,
ὃς ἔκτισεν τὸν οὐρανὸν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ καὶ τὴν γῆν καὶ τὰ
ἐν αὐτῇ καὶ τὴν θάλασσαν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ, ὅτι χρόνος
7 οὐκέτι ἔσται, ἀλλ' ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς φωνῆς
τοῦ ἑβδόμου ἀγγέλου, ὅταν μέλλῃ σαλπίζειν, καὶ
ἐτελέσθη τὸ μυστήριον τοῦ Θεοῦ, ὡς εὐηγγέλισεν
8 τοὺς ἑαυτοῦ δούλους τοὺς προφήτας. Καὶ ἡ φωνὴ ἣν
ἤκουσα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, πάλιν λαλοῦσαν μετ' ἐμοῦ
καὶ λέγουσαν, Ὕπαγε λάβε τὸ βιβλίον τὸ ἠνεῳγ-
μένον ἐν τῇ χειρὶ τοῦ ἀγγέλου τοῦ ἑστῶτος ἐπὶ τῆς
9 θαλάσσης καὶ ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ ἀπῆλθα πρὸς τὸν
ἄγγελον, λέγων αὐτῷ δοῦναί μοι τὸ βιβλαρίδιον.
καὶ λέγει μοι, Λάβε καὶ κατάφαγε αὐτό, καὶ πικρα-
νεῖ σου τὴν κοιλίαν, ἀλλ' ἐν τῷ στόματι σου ἔσται
10 γλυκὺ ὡς μέλι. καὶ ἔλαβον τὸ βιβλαρίδιον ἐκ τῆς
χειρὸς τοῦ ἀγγέλου καὶ κατέφαγον αὐτό, καὶ ἦν ἐν τῷ
στόματί μου ὡς μέλι γλυκύ· καὶ ὅτε ἔφαγον αὐτό,
11 ἐπικράνθη ἡ κοιλία μου. καὶ λέγουσίν μοι, Δεῖ σε
πάλιν προφητεῦσαι ἐπὶ λαοῖς καὶ ἔθνεσιν καὶ γλώσσαις
11 καὶ βασιλεῦσιν πολλοῖς. Καὶ ἐδόθη μοι κάλαμος
ὅμοιος ῥάβδῳ, λέγων, Ἔγειρε καὶ μέτρησον τὸν
ναὸν τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ τοὺς προσ-

---

5 *την δεξιαν*] *om* A *2060 al* vg ς   6 *και τ. γην κ. τα εν αυτη*] *om* A *1 2059s al* | *και τ. θαλ. κ. τα εν αυτη*] *om* ℵ*A *205 (1611) al g* sy^ph Tyc; R^m   7 *δουλους*] *add και* p47ℵ *2329* sa   9 *δουναι*] , *Δος* P *1 2059s 2329 pm*   10 *επικρανθη*] *εγεμισθη* ℵ *1854 2329* g Tyc *et μου 2°*] *add πικριας* ℵc *1854 2329 g* arm^pt Tyc   **11.** 1 *λεγων*] p47(ℵ*)A *1 82 2059 pm* lat ς; R] *praem και ειστηκει ο αγγελος* ℵc 046 *1854 2329 al* sy Tyc

κυνοῦντας ἐν αὐτῷ. καὶ τὴν αὐλὴν τὴν ἔξωθεν τοῦ 2
ναοῦ ἔκβαλε ἔξωθεν καὶ μὴ αὐτὴν μετρήσῃς, ὅτι
ἐδόθη τοῖς ἔθνεσιν, καὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν πατή-
σουσιν μῆνας τεσσεράκοντα καὶ δύο. καὶ δώσω 3
τοῖς δυσὶν μάρτυσίν μου, καὶ προφητεύσουσιν
ἡμέρας χιλίας διακοσίας ἑξήκοντα περιβεβλη-
μένοι σάκκους. Οὗτοί εἰσιν αἱ δύο ἐλαῖαι καὶ αἱ 4
δύο λυχνίαι αἱ ἐνώπιον τοῦ Κυρίου τῆς γῆς ἑστῶτες.
καὶ εἴ τις αὐτοὺς θέλει ἀδικῆσαι, πῦρ ἐκπορεύεται 5
ἐκ τοῦ στόματος αὐτῶν καὶ κατεσθίει τοὺς ἐχθροὺς
αὐτῶν· καὶ εἴ τις θελήσῃ αὐτοὺς ἀδικῆσαι, οὕτως
δεῖ αὐτὸν ἀποκτανθῆναι. οὗτοι ἔχουσιν τὴν ἐξου- 6
σίαν κλεῖσαι τὸν οὐρανόν, ἵνα μὴ ὑετὸς βρέχῃ τὰς
ἡμέρας τῆς προφητείας αὐτῶν, καὶ ἐξουσίαν ἔχου-
σιν ἐπὶ τῶν ὑδάτων στρέφειν αὐτὰ εἰς αἷμα καὶ πατάξαι
τὴν γῆν ἐν πάσῃ πληγῇ ὁσάκις ἐὰν θελήσωσιν. καὶ 7
ὅταν τελέσωσιν τὴν μαρτυρίαν αὐτῶν, τὸ θηρίον
τὸ ἀναβαῖνον ἐκ τῆς ἀβύσσου ποιήσει μετ' αὐτῶν πό-
λεμον καὶ νικήσει αὐτοὺς καὶ ἀποκτενεῖ αὐτούς.
καὶ τὸ πτῶμα αὐτῶν ἐπὶ τῆς πλατείας τῆς πό- 8
λεως τῆς μεγάλης, ἥτις καλεῖται πνευματικῶς
Σόδομα καὶ Αἴγυπτος, ὅπου καὶ ὁ Κύριος αὐτῶν
ἐσταυρώθη. καὶ βλέπουσιν ἐκ τῶν λαῶν καὶ φυλῶν 9

Zec. 12. 3 LXX
Is. 63. 18
Ps. 79. 1
Dn. 8. 10
Lk. 21. 24
12. 6, 14; 13. 5
Zec. 4. 3, 11–14
2 K. 1. 10
2 S. 22. 9
Jer. 5. 14
1 K. 17. 1
Ex. 7. 17, 19, 20
1 S. 4. 8
Dn. 7. 3, 7, 21
13. 1, 7; 17. 8
16. 19
Is. 1. 9 s
Lk. 13. 34

---

2 εξωθεν 1°] εσωθεν ℵ *1 2059 2329 al* ς | εξωθεν 2°] εξω $\mathfrak{P}^{47}$ 046 *2059s 2344 al* ς | εδοθη] *add* και $\mathfrak{P}^{47}$ℵ* | πατησ.] μετρησουσιν A 3 περιβεβλημενοι C *1 1611 2037 2059s pm* ς; R] -μενους ℵ*AP 046 *2060 2329 al* 7 το θηριον το] τοτε το θ. το $\mathfrak{P}^{47}$ sa : το θ. τοτε ℵ* : το θ. το τεταρτον A | και αποκτ. αυτ.] *om 1 2059s al* 8 το πτωμα AC 046 *82 1006 al* bo; R] τα πτωματα $\mathfrak{P}^{47}$ℵP *1 1611 2059s 2329 pm* lat sy ς | αυτων 1°] *add* εασει *et* μεγαλης] *add* αταφα *2036 pc*

καὶ γλωσσῶν καὶ ἐθνῶν τὸ πτῶμα αὐτῶν ἡμέρας
τρεῖς καὶ ἥμισυ, καὶ τὰ πτώματα αὐτῶν οὐκ
10 ἀφίουσιν τεθῆναι εἰς μνῆμα. καὶ οἱ κατοικοῦντες
Ps. 105. 38 ἐπὶ τῆς γῆς χαίρουσιν ἐπ' αὐτοῖς καὶ **εὐφραίνονται**,
καὶ δῶρα πέμψουσιν ἀλλήλοις, ὅτι οὗτοι οἱ δύο
προφῆται ἐβασάνισαν τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς
11 γῆς. καὶ μετὰ τὰς τρεῖς ἡμέρας καὶ ἥμισυ **πνεῦμα**
Ezk. 37. 5, 10 **ζωῆς** ἐκ τοῦ Θεοῦ **εἰσῆλθεν ἐν αὐτοῖς, καὶ ἔστησαν**
Gn. 15. 12 **ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτῶν**, καὶ **φόβος** μέγας **ἐπέπεσεν ἐπὶ**
12 τοὺς θεωροῦντας αὐτούς. καὶ ἤκουσαν φωνῆς
μεγάλης ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λεγούσης αὐτοῖς, Ἀνά-
2 K. 2. 11 βατε ὧδε· καὶ ἀνέβησαν **εἰς τὸν οὐρανὸν** ἐν τῇ
νεφέλῃ, καὶ ἐθεώρησαν αὐτοὺς οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν.
13 Καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ ἐγένετο **σεισμὸς μέγας**, καὶ
Ezk. 38. 19, 20 τὸ δέκατον τῆς πόλεως **ἔπεσεν**, καὶ ἀπεκτάνθησαν
ἐν τῷ σεισμῷ ὀνόματα ἀνθρώπων χιλιάδες ἑπτά,
καὶ οἱ λοιποὶ ἔμφοβοι ἐγένοντο καὶ ἔδωκαν δόξαν
Dn. 2. 19 **τῷ Θεῷ τοῦ οὐρανοῦ**.
15; 9. 12; 12. 12 14 Ἡ Οὐαὶ ἡ δευτέρα ἀπῆλθεν· ἰδοὺ ἡ Οὐαὶ ἡ τρίτη
ἔρχεται ταχύ.
15 Καὶ ὁ ἕβδομος ἄγγελος ἐσάλπισεν· καὶ ἐγέ-
Dn. 2. 44; 7. 14, 27 νοντο φωναὶ μεγάλαι ἐν τῷ οὐρανῷ, λέγοντες,
Zec. 14. 9 Ἐγένετο **ἡ βασιλεία** τοῦ κόσμου **τοῦ Κυρίου**
Ex. 15. 18 Ob. 21 Ps. 2. 2; 10. 16; 22. 28 ἡμῶν **καὶ τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ**, καὶ **βασιλεύσει εἰς**
τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

---

9 *μνημα*] *μνηματα 209 pc* vg sy^{ph} sa Prim ς 11 *τας*] om ℵP *1 2059s pm* | *επεπεσεν* ACP *1006 1611 2059s 2329 al*; R] *επεσεν* $\mathfrak{p}^{47}$ℵ 046 *1 82 pm* ς 12 *ηκουσαν*] -*σα* $\mathfrak{p}^{47}$ 046 *1 82 2059s pl g* co arm Tyc | *Ἀνάβατε* (*Ἀναβᾶτε?*) $\mathfrak{p}^{47}$ℵAP *2329 pc*; R] *Ἀνάβητε* 046 *1 82 1006 1611 2059s pl* ς | *εθεωρησαν*] *εμετρησαν* $\mathfrak{p}^{47}$ 15 *αιωνων*] add *αμην* ℵ *94 181 pc* it vg$^{s, cl}$

καὶ οἱ εἴκοσι τέσσαρες πρεσβύτεροι, οἱ ἐνώπιον 16 4.4, 10; 7.11
τοῦ Θεοῦ καθήμενοι ἐπὶ τοὺς θρόνους αὐτῶν,
ἔπεσαν ἐπὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν καὶ προσεκύνησαν
τῷ Θεῷ, λέγοντες, 17 Ex. 3.14 Is. 41.4 4.8; 18.8

Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεὸς ὁ Παντο-
κράτωρ, ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν, ὅτι εἴληφας τὴν δύνα-
μίν σου τὴν μεγάλην καὶ **ἐβασίλευσας**· καὶ τὰ 18 15.1
ἔθνη ὠργίσθησαν, καὶ ἦλθεν ἡ ὀργή σου καὶ ὁ Ro. 2.5
καιρὸς τῶν νεκρῶν κριθῆναι καὶ δοῦναι τὸν Ps. 2.1, 5, 12; 46.6; 99.1
μισθὸν **τοῖς δούλοις σου τοῖς προφήταις** καὶ τοῖς Am. 3.7
ἁγίοις καὶ **τοῖς φοβουμένοις** τὸ ὄνομά σου, **τοὺς** Dn. 9.6, 10 Zec. 1.6
μικροὺς καὶ τοὺς μεγάλους, καὶ διαφθεῖραι τοὺς Ps. 115.13
διαφθείροντας τὴν γῆν.

καὶ ἠνοίγη ὁ ναὸς τοῦ Θεοῦ ὁ ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ 19 1 K. 8.1, 6
ὤφθη **ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης** αὐτοῦ ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ, 2 Ch. 5.7
καὶ ἐγένοντο **ἀστραπαὶ καὶ φωναὶ καὶ βρονταὶ** καὶ 15.5; 4.5 Ex. 19.16
σεισμὸς καὶ **χάλαζα μεγάλη**. Ex. 9.24

Καὶ σημεῖον μέγα ὤφθη ἐν τῷ οὐρανῷ, γυνὴ **12**
περιβεβλημένη τὸν ἥλιον, καὶ ἡ σελήνη ὑποκάτω
τῶν ποδῶν αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς

---

16 οἱ 2° (οἳ vg Tyc; R) ℵCP *82 1611 2329 al* ς; R] *om* 𝔓^{47}A 046 *1 1006 2059s pm* sa^{pt} *et* καθημενοι AP *1 2059s 2329 al* ς] καθηνται 𝔓^{47}ℵ^{c}C *1006 1611 pc* vg Tyc; R: οἱ καθηνται ℵ* 046 *82 pm* 17 ην] *add* και 𝔓^{47}ℵ*C: *add* και ο ερχομενος *1006 2026 al* vg$^{s, cl}$ bo ς | μεγαλην] μενουσαν 𝔓^{47} 18 τοις μικροις κ. τ. μεγ.] τους -ρους κ. τους -λους 𝔓^{47}ℵAC *2329*; R 19 ο 2° AC *69 2329 al g b* arm; R] *om* 𝔓^{47}ℵP 046 051 *1 82 1006 2059s pm* bo ς | και σεισμος] *om* 046 *69 82 al*

Is. 66. 7 Mic. 4. 10 2 στέφανος ἀστέρων δώδεκα, καὶ ἐν γαστρὶ ἔχουσα,
9 3 καὶ κράζει ὠδίνουσα καὶ βασανιζομένη τεκεῖν. καὶ
ὤφθη ἄλλο σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἰδοὺ δρά-
Dn. 7. 7 κων πυρρὸς μέγας, ἔχων κεφαλὰς ἑπτὰ καὶ κέρατα
δέκα καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτοῦ ἑπτὰ διαδήματα,
Dn. 8. 10 4 καὶ ἡ οὐρὰ αὐτοῦ σύρει τὸ τρίτον τῶν ἀστέρων τοῦ
οὐρανοῦ, καὶ ἔβαλεν αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν. Καὶ ὁ
δράκων ἕστηκεν ἐνώπιον τῆς γυναικὸς τῆς μελ-
λούσης τεκεῖν, ἵνα ὅταν τέκῃ τὸ τέκνον αὐτῆς
Is. 66. 7 5 καταφάγῃ. καὶ ἔτεκεν υἱὸν ἄρσεν, ὃς μέλλει ποι-
19. 15 Ps. 2. 9 μαίνειν πάντα τὰ ἔθνη ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ· καὶ ἡρ-
πάσθη τὸ τέκνον αὐτῆς πρὸς τὸν Θεὸν καὶ πρὸς
Mt. 2. 13 6 τὸν θρόνον αὐτοῦ. καὶ ἡ γυνὴ ἔφυγεν εἰς τὴν
ἔρημον, ὅπου ἔχει ἐκεῖ τόπον ἡτοιμασμένον ἀπὸ
11. 2, 3 τοῦ Θεοῦ, ἵνα ἐκεῖ τρέφωσιν αὐτὴν ἡμέρας χιλίας
Dn. 10. 13, 21; 12. 1 7 διακοσίας ἑξήκοντα. Καὶ ἐγένετο πόλεμος ἐν
τῷ οὐρανῷ, ὁ Μιχαὴλ καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ τοῦ
πολεμῆσαι μετὰ τοῦ δράκοντος. καὶ ὁ δράκων
Dn. 2. 35 8 ἐπολέμησεν καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἴσχυσεν,
Lk. 10. 18 Jn. 12. 31 Gn. 3. 1, 14 Zec. 3. 1, 2 9 οὐδὲ τόπος εὑρέθη αὐτῶν ἔτι ἐν τῷ οὐρανῷ. καὶ
ἐβλήθη ὁ δράκων ὁ μέγας, ὁ ὄφις ὁ ἀρχαῖος, ὁ
καλούμενος Διάβολος καί Ὁ Σατανᾶς, ὁ πλανῶν
τὴν οἰκουμένην ὅλην, ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν, καὶ οἱ
10 ἄγγελοι αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ ἐβλήθησαν. καὶ ἤκουσα
φωνὴν μεγάλην ἐν τῷ οὐρανῷ λέγουσαν,
11. 15 Ἄρτι ἐγένετο ἡ σωτηρία καὶ ἡ δύναμις καὶ

---

2 εχουσα, και κραζει 𝔭[47]ℵC *1006 2059s pc g b* vg[w] sy[h] Tyc; R] εχουσα κραζει, (*add* και A) P 046 051 *1 82 1611 2329 pl* vg[s, cl] bo ς 3 πυρρος] πυρος C 046 *1 82 1006 1611 2059* 2329 al* sy 4 (ἕστηκεν] ἔστ- R) 5 (υιον] , R) 8 ισχυσεν A *al*] -σαν 𝔭[47]ℵP *1 1006 1611 2059s 2329 pm* vg sy sa ς; R: ισχυον 046 69

ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἡμῶν καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ
Χριστοῦ αὐτοῦ, ὅτι ἐβλήθη ὁ κατήγωρ τῶν Job 1. 9–11
ἀδελφῶν ἡμῶν, ὁ κατηγορῶν αὐτοὺς ἐνώπιον Zec. 3. 1
τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἡμέρας καὶ νυκτός. καὶ αὐτοὶ 11 Lk. 22. 31
ἐνίκησαν αὐτὸν διὰ τὸ αἷμα τοῦ Ἀρνίου καὶ Ro. 8. 37
διὰ τὸν λόγον τῆς μαρτυρίας αὐτῶν, καὶ οὐκ 17; 7. 14
ἠγάπησαν τὴν ψυχὴν αὐτῶν ἄχρι θανάτου.
διὰ τοῦτο εὐφραίνεσθε, οὐρανοὶ καὶ οἱ ἐν αὐτοῖς 12 Is. 44. 23;
σκηνοῦντες· οὐαὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν, 49. 13
ὅτι κατέβη ὁ διάβολος πρὸς ὑμᾶς ἔχων θυμὸν
μέγαν, εἰδὼς ὅτι ὀλίγον καιρὸν ἔχει.
Καὶ ὅτε εἶδεν ὁ δράκων ὅτι ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν, 13
ἐδίωξεν τὴν γυναῖκα ἥτις ἔτεκεν τὸν ἄρσενα. καὶ 14
ἐδόθησαν τῇ γυναικὶ αἱ δύο πτέρυγες τοῦ ἀετοῦ
τοῦ μεγάλου, ἵνα πέτηται εἰς τὴν ἔρημον εἰς τὸν
τόπον αὐτῆς, ὅπου τρέφεται ἐκεῖ καιρὸν καὶ και- Dn. 7. 25;
ροὺς καὶ ἥμισυ καιροῦ ἀπὸ προσώπου τοῦ ὄφεως. 12. 7
καὶ ἔβαλεν ὁ ὄφις ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ὀπίσω 15
τῆς γυναικὸς ὕδωρ ὡς ποταμόν, ἵνα αὐτὴν πο-
ταμοφόρητον ποιήσῃ. καὶ ἐβοήθησεν ἡ γῆ τῇ 16
γυναικί, καὶ ἤνοιξεν ἡ γῆ τὸ στόμα αὐτῆς καὶ κατέ- Nu. 16. 32
πιεν τὸν ποταμὸν ὃν ἔβαλεν ὁ δράκων ἐκ τοῦ
στόματος αὐτοῦ. καὶ ὠργίσθη ὁ δράκων ἐπὶ τῇ 17
γυναικί, καὶ ἀπῆλθεν ποιῆσαι πόλεμον μετὰ τῶν Gn. 3. 15
λοιπῶν τοῦ σπέρματος αὐτῆς, τῶν τηρούντων τὰς 13. 7
ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ καὶ ἐχόντων τὴν μαρτυρίαν 14. 12 19. 10 1 Jn. 5. 10

---

10 *κατηγωρ* A.] *κατηγορος rell* ϛ; R 12 *ουρανοι*] *praem οι* A 1 1006 1611 2059 *pm* ϛ | *ουαι*] *add τοις κατοικουσιν* 1 2026 *pc* ϛ 13 *εδιωξεν*] *εξεδ-* ℵ[c]: *απηλθεν εκδιωξαι* 𝔭[47] 14 *αι*] *om* 𝔭[47]ℵ 046 82 2060 *pm* ϛ

18 Ἰησοῦ· καὶ ἐστάθη ἐπὶ τὴν ἄμμον τῆς θαλάσ-
σης.
11.7; 17.3, 9, 12 **13** Καὶ εἶδον ἐκ τῆς θαλάσσης θηρίον ἀναβαῖνον,
Dn. 7.7 ἔχον κέρατα δέκα καὶ κεφαλὰς ἑπτά, καὶ ἐπὶ τῶν
κεράτων αὐτοῦ δέκα διαδήματα, καὶ ἐπὶ τὰς κε-
Dn. 7.4-6 12.3 2 φαλὰς αὐτοῦ ὀνόματα βλασφημίας. καὶ τὸ θηρίον
ὃ εἶδον ἦν ὅμοιον παρδάλει, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὡς
ἄρκου, καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ ὡς στόμα λέοντος. καὶ
ἔδωκεν αὐτῷ ὁ δράκων τὴν δύναμιν αὐτοῦ καὶ τὸν
3 θρόνον αὐτοῦ καὶ ἐξουσίαν μεγάλην. καὶ μίαν ἐκ
τῶν κεφαλῶν αὐτοῦ ὡς ἐσφαγμένην εἰς θάνατον,
17.8 καὶ ἡ πληγὴ τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἐθεραπεύθη. καὶ
4 ἐθαυμάσθη ὅλη ἡ γῆ ὀπίσω τοῦ θηρίου, καὶ προσ-
εκύνησαν τῷ δράκοντι, ὅτι ἔδωκεν τὴν ἐξουσίαν
τῷ θηρίῳ, καὶ προσεκύνησαν τῷ θηρίῳ λέγοντες,
Τίς ὅμοιος τῷ θηρίῳ, καὶ τίς δύναται πολεμῆσαι
Dn. 7.8, 11, 25 5 μετ' αὐτοῦ; καὶ ἐδόθη αὐτῷ στόμα λαλοῦν μεγάλα
11.2; 12.6, 14 καὶ βλασφημίας, καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία ποιῆσαι
6 μῆνας τεσσεράκοντα καὶ δύο. καὶ ἤνοιξεν τὸ
στόμα αὐτοῦ εἰς βλασφημίας πρὸς τὸν Θεόν,
βλασφημῆσαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ τὴν σκηνὴν

---

18 · *και εσταθη* $\mathfrak{p}^{47}$ℵA *205 1854 al* lat sy^{h}; R]. *Και εσταθην* **P 046** *1 82 1006 1611* 2059^{s} *2329 pm* sy^{ph} co Tyc ς **13.** 1 *ονοματα* **A 046 051** *82 1611 pm*; R] *ονομα* $\mathfrak{p}^{47}$ℵCP *1 1006* 2059^{s} *2329 al* ς 2 *λεοντος*] *λεοντων* ℵ *69 1611 pc* 5 *βλασφημιας* $\mathfrak{p}^{47}$ℵC *1611 2344 pc* vg ς; R] *-ιαν* **P 046 051** *82 1854 2060 pm*: *-φημα* **A** *2059 2329 al* | *εξουσια*] *om* ℵ *792 2042 et* *ποιησαι* $\mathfrak{p}^{47}$**ACP** *1 1006 1611* 2059^{s} *al* lat sy ς; R] *add ο θελει* ℵ eth: *praem πολεμον* **046 051** *82 205 2329 pm*: *πολεμησαι 69* 6 *εις βλασφημιας* ℵ**AC** *1 1006 1854 al* vg; R] *εις -ιαν* **P 046 051** *82 1611* 2059^{s} *2329 pm* ς: *βλασφημησαι* $\mathfrak{p}^{47}$ sa

αὐτοῦ, τοὺς ἐν τῷ οὐρανῷ σκηνοῦντας. καὶ ἐδόθη 7 11. 7 Dn. 7. 21
αὐτῷ ποιῆσαι πόλεμον μετὰ τῶν ἁγίων καὶ νικῆσαι
αὐτούς, καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία ἐπὶ πᾶσαν φυλὴν
καὶ λαὸν καὶ γλῶσσαν καὶ ἔθνος. καὶ προσκυνή- 8 Dn. 12. 1 Ps. 69. 28 Is. 53. 7 12. 12; 3. 5 17. 8
σουσιν αὐτὸν πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς,
οὗ οὐ γέγραπται τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς
ζωῆς τοῦ Ἀρνίου τοῦ ἐσφαγμένου ἀπὸ καταβολῆς
κόσμου. Εἴ τις ἔχει οὖς ἀκουσάτω. εἴ τις εἰς αἰ- 9 10
χμαλωσίαν, εἰς αἰχμαλωσίαν ὑπάγει· εἴ τις ἐν μαχαίρῃ Jer. 15. 2 Mt. 26. 52
ἀποκτενεῖ, δεῖ αὐτὸν ἐν μαχαίρῃ ἀποκτανθῆναι. 14. 12
Ὧδέ ἐστιν ἡ ὑπομονὴ καὶ ἡ πίστις τῶν ἁγίων.

Καὶ εἶδον ἄλλο θηρίον ἀναβαῖνον ἐκ τῆς γῆς, 11 16. 13 Mt. 7. 15
καὶ εἶχεν κέρατα δύο ὅμοια ἀρνίῳ, καὶ ἐλάλει ὡς
δράκων. καὶ τὴν ἐξουσίαν τοῦ πρώτου θηρίου 12 2, 4, 5, 7
πᾶσαν ποιεῖ ἐνώπιον αὐτοῦ. καὶ ποιεῖ τὴν γῆν
καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ κατοικοῦντας ἵνα προσκυνή-
σουσιν τὸ θηρίον τὸ πρῶτον, οὗ ἐθεραπεύθη ἡ
πληγὴ τοῦ θανάτου αὐτοῦ. καὶ ποιεῖ σημεῖα 13 Mt. 24. 24 2 Th. 2. 9, 10 1 K. 18. 24–39

---

6 τους] *praem* και P 046* *1 2059 al* lat arm Ir^{lat} ς: *om* τους *et om* σκηνουντας $\mathfrak{p}^{47}$ *g* 7 και εδοθη (1°) . . . αυτους] *om* $\mathfrak{p}^{47}$ACP *1* 2059s al* sa arm^{pt} Ir; R^{m} | και λαον] *om* $\mathfrak{p}^{47}$ *1 1006 2059s al* ς 8 οὗ (A)C *1854 pc* Ir; R] ὧν $\mathfrak{p}^{47}$ℵP 046 051 *182 1006 1611 2059s 2329 pl* lat ς *et* αυτου AC *1854 pc*; R] αυτων $\mathfrak{p}^{47}$ℵ* *1006 1611 2060 2329 al*: *om* P 046 051 *1* 82 pm* ς | το ονομα AC (046) *82 1611 2059 pm*; R] τα ονοματα $\mathfrak{p}^{47}$ℵP *1 1006 2329 al* ς | τω βιβλιω] τη (*om* ℵ* *pc*) βιβλω $\mathfrak{p}^{47}$ℵ* *1 al* ς 10 εις αιχμαλ. 1°] *add* απαγει *172 424 pc g* vg$^{s, cl}$ sy sa Ir^{lat} Prim: εχει αιχμ. 051 *82 al*: αιχμ. συναγει *296* ς | εις αιχμαλ. 2° A *2344* vg Ir^{lat} ς; R] *om* $\mathfrak{p}^{47vid}$ℵCP 046 *205 1006 1611 1854 al* | αποκτενει CP 046 *1 pm* ς; R] -κτεινει ℵ *1611* pc*: -κτανθηναι (*et om* δει) A: *om 69 82 al* 11 ελαλει] λαλει $\mathfrak{p}^{47}$ *g*

μεγάλα, ἵνα καὶ πῦρ ποιῇ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κατα-
Dt. 13. 2-4 19. 20 14 βαίνειν εἰς τὴν γῆν ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων. καὶ
πλανᾷ τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς διὰ τὰ
σημεῖα ἃ ἐδόθη αὐτῷ ποιῆσαι ἐνώπιον τοῦ θηρίου,
λέγων τοῖς κατοικοῦσιν ἐπὶ τῆς γῆς ποιῆσαι εἰκόνα
τῷ θηρίῳ, ὃς ἔχει τὴν πληγὴν τῆς μαχαίρης καὶ
15 ἔζησεν. καὶ ἐδόθη αὐτῷ δοῦναι πνεῦμα τῇ εἰκόνι
τοῦ θηρίου, ἵνα καὶ λαλήσῃ ἡ εἰκὼν τοῦ θηρίου,
Dn. 3. 5, 6 καὶ ποιήσῃ ἵνα ὅσοι ἐὰν μὴ προσκυνήσωσιν τῇ εἰκόνι
16 τοῦ θηρίου ἀποκτανθῶσιν. καὶ ποιεῖ πάντας,
τοὺς μικροὺς καὶ τοὺς μεγάλους, καὶ τοὺς πλου-
σίους καὶ τοὺς πτωχούς, καὶ τοὺς ἐλευθέρους καὶ
19. 20 τοὺς δούλους, ἵνα δῶσιν αὐτοῖς χάραγμα ἐπὶ τῆς
χειρὸς αὐτῶν τῆς δεξιᾶς ἢ ἐπὶ τὸ μέτωπον αὐτῶν,
17 καὶ ἵνα μή τις δύνηται ἀγοράσαι ἢ πωλῆσαι εἰ
μὴ ὁ ἔχων τὸ χάραγμα τὸ ὄνομα τοῦ θηρίου ἢ τὸν
17. 9; 15. 2 18 ἀριθμὸν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ. Ὧδε ἡ σοφία ἐστίν.
ὁ ἔχων νοῦν ψηφισάτω τὸν ἀριθμὸν τοῦ θηρίου·
1 K. 10. 14 Ezr. 2. 13 ἀριθμὸς γὰρ ἀνθρώπου ἐστίν. καὶ ὁ ἀριθμὸς
αὐτοῦ ἑξακόσιοι ἑξήκοντα ἕξ.

---

14 πλανα] *add* τους εμους **05** 182 *al* | ος] ὃ ℵ 1 82 1006 1611 2059 2329 *pm* ϛ | την] *om* (ℵ) **046** 82 *al* 15 αυτω 𝔭^{47}ℵ **046** 1 *pl* ϛ] αυτη AC; R | ποιηση] ποιησει ℵ 2060 2329 *al* it; R^{m} | ινα 2° AP 1006 2329 *pc* lat sy Prim; R (*ante* ποιηση 1 *pm* ϛ)] *om* 𝔭^{47}ℵ **046** 82 *al* 17 και] *om* ℵ*C 1611 *pc* sy Prim | το ον. του θηριου] ἢ το ον. τ. θ. 𝔭^{47} 1778 *pc* g vg$^{s, cl}$ ϛ: του ονοματος τ. θ. C 2028 *pc* (vg^{w}) sy Ir: του θηρ. η το ον. αυτ. ℵ *pc* 18 και ο αρ. αυτου] *om* ℵ 2028 *pc*: εστιν δε 𝔭^{47}: *add* εστιν CP **051** 1 1006 1611 2059^{s} 2329 *pm* | εξακοσιοι (-σιαι ℵC: -σια P 1006 1854 *pc*) εξηκ. εξ A (χξϛʹ 𝔭^{47} **046** **051** 1 82 *pm* ϛ; R^{t})] εξακ. δεκα εξ C arm^{pt}, quidam *apud* Ir; R^{m}

Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ τὸ Ἀρνίον ἑστὸς ἐπὶ τὸ 14
ὄρος Σιων, καὶ μετ' αὐτοῦ ἑκατὸν τεσσεράκοντα
τέσσαρες χιλιάδες ἔχουσαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ
τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς αὐτοῦ γεγραμμένον **ἐπὶ τῶν**
μετώπων αὐτῶν. καὶ ἤκουσα φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ 2
ὡς φωνὴν ὑδάτων πολλῶν καὶ ὡς φωνὴν βροντῆς
μεγάλης, καὶ ἡ φωνὴ ἣν ἤκουσα ὡς κιθαρῳ-
δῶν κιθαριζόντων ἐν ταῖς κιθάραις αὐτῶν. καὶ 3
ᾄδουσιν ᾠδὴν καινὴν ἐνώπιον τοῦ θρόνου καὶ ἐνώ-
πιον τῶν τεσσάρων ζῴων καὶ τῶν πρεσβυτέρων·
καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο μαθεῖν τὴν ᾠδὴν εἰ μὴ αἱ
ἑκατὸν τεσσεράκοντα τέσσαρες χιλιάδες, οἱ ἠγο-
ρασμένοι ἀπὸ τῆς γῆς. οὗτοί εἰσιν οἳ μετὰ γυναι- 4
κῶν οὐκ ἐμολύνθησαν· παρθένοι γάρ εἰσιν. οὗτοι
οἱ ἀκολουθοῦντες τῷ Ἀρνίῳ ὅπου ἂν ὑπάγῃ. οὗτοι
ἠγοράσθησαν ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἀπαρχὴ τῷ Θεῷ
καὶ τῷ Ἀρνίῳ, καὶ **ἐν τῷ στόματι** αὐτῶν **οὐχ εὑρέθη** 5
ψεῦδος· ἄμωμοί εἰσιν.

Καὶ εἶδον ἄλλον ἄγγελον πετόμενον ἐν με- 6
σουρανήματι, ἔχοντα εὐαγγέλιον αἰώνιον εὐαγγε-
λίσαι ἐπὶ τοὺς καθημένους ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐπὶ πᾶν
ἔθνος καὶ φυλὴν καὶ γλῶσσαν καὶ λαόν, λέγων 7
ἐν φωνῇ μεγάλῃ, Φοβήθητε τὸν Θεὸν καὶ δότε
αὐτῷ δόξαν, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα τῆς κρίσεως αὐτοῦ,
καὶ προσκυνήσατε **τῷ ποιήσαντι τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν**
γῆν καὶ θάλασσαν καὶ πηγὰς ὑδάτων. Καὶ ἄλλος 8

7.4
3.12
Ezk. 9.4
Ezk. 1.24;
43.2
1.15
Ps. 33.3; 40.3; 96.1; 98.1; 144.9; 149.1
Is. 42.10
5.9
2 Co. 11.2
Eph. 5.27
5.9
Ps. 32.2
Is. 53.9
Zeph. 3.13
8.13
Ex. 20.11
Ps. 146.6
Dn. 4.30
18.2
Is. 21.9
Jer. 51.7, 8

---

1 το 1°] *om* 𝔭[47]P *1 2059s pm* ς 3 ωδην 1°] *praem* ως AC *1 1006 2059s al* vg ς 4 ηγορασθησαν] *praem* υπο Ιησου 046 051 *82 1611 al* | απαρχη] απ αρχης א *pc t* Prim 5 αμωμοι] *add* γαρ 𝔭[47]א 046 *1 2329 al* vg[s, cl] co ς 6 αλλον AP *2329 al* lat sy ς; R] *om* 𝔭[47]א* 046 *1 82 pm* sa 7 Θεον] Κυριον 046 *82 al g* vg[s, cl]

ἄγγελος δεύτερος ἠκολούθησεν λέγων, Ἔπεσεν
ἔπεσεν Βαβυλὼν ἡ μεγάλη, ἣ ἐκ τοῦ οἴνου *τοῦ θυμοῦ*
9 *τῆς πορνείας* αὐτῆς πεπότικεν πάντα τὰ ἔθνη. *Καὶ*
ἄλλος ἄγγελος τρίτος ἠκολούθησεν αὐτοῖς λέγων
ἐν φωνῇ μεγάλῃ, Εἴ τις προσκυνεῖ τὸ θηρίον καὶ
13. 12-17 *τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ λαμβάνει χάραγμα ἐπὶ τοῦ*
Is. 51. 17 Ps. 75. 8 10 *μετώπου αὐτοῦ ἢ ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς*
Gn. 19. 24 Ezk. 38. 22 πίεται ἐκ τοῦ οἴνου *τοῦ θυμοῦ τοῦ Θεοῦ τοῦ* κεκερα-
16. 19 Jer. 25. 15 σμένου ἀκράτου ἐν τῷ ποτηρίῳ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ, *καὶ*
19. 20 *βασανισθήσεται ἐν* πυρὶ καὶ θείῳ *ἐνώπιον ἀγγέλων*
Is. 34. 9, 10 19. 3 11 *ἁγίων καὶ ἐνώπιον τοῦ Ἀρνίου.* καὶ ὁ καπνὸς *τοῦ*
βασανισμοῦ αὐτῶν εἰς αἰῶνας *αἰώνων* ἀναβαίνει,
καὶ οὐκ ἔχουσιν ἀνάπαυσιν ἡμέρας καὶ νυκτὸς *οἱ*
προσκυνοῦντες τὸ θηρίον καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ,
καὶ εἴ τις λαμβάνει τὸ χάραγμα τοῦ ὀνόματος
13. 10; 12. 17 12 *αὐτοῦ.* Ὧ*δε ἡ ὑπομονὴ τῶν ἁγίων ἐστίν, οἱ*
τηροῦντες τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν πίστιν
13 *Ἰησοῦ. Καὶ ἤκουσα φωνῆς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ*
λεγούσης, Γράψον, Μακάριοι οἱ νεκροὶ οἱ ἐν Κυρίῳ
Is. 57. 2 He. 4. 10 *ἀποθνήσκοντες ἀπ' ἄρτι. ναί, λέγει τὸ Πνεῦμα,*
1 Co. 15. 58 *ἵνα ἀναπαήσονται ἐκ τῶν κόπων αὐτῶν· τὰ γὰρ*
ἔργα αὐτῶν ἀκολουθεῖ μετ' αὐτῶν.
Dn. 7. 13; 10. 16 14 *Καὶ* εἶδον, καὶ ἰδοὺ *νεφέλη λευκή, καὶ* ἐπὶ *τὴν*
νεφέλην *καθήμενον* ὅμοιον υἱὸν ἀνθρώπου, *ἔχων ἐπὶ*

---

8 *αγγελος δευτερος* (*-ρον* C) P 051 *1611 2059s al*] *δευτ. αγγ.* A 046 *1 82 2037 2329 al*; R: *αγγ.* 69 *pc* vg ς: *δευτ.* 𝔭47א* *1006 pc* 9 *αυτοις*] *αυτω* A arm pt Prim 10 *αγγελων αγιων* 𝔭47vidאCP 051 *1611 2059s 2329 al* lat sy; R] *αγ. αγγ.* 69 *pc*: *των αγγ.* A *pc*: *των αγ. αγγ.* 046 *82 pm* ς 13 (*αποθν. απ αρτι.* P *al m* sy ph ς; Rt] *-θνησκοντες. απ αρτι* (= *ἀπαρτὶ?*) 046 *82 al* lat Aug Prim; Rm) | *ναι*] *om* 𝔭47א* bo 14 *εχων*] *εχοντα* 𝔭47א* *42* (*2329*) *al*

τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ στέφανον χρυσοῦν καὶ ἐν τῇ Mt. 13. 39, 41
χειρὶ αὐτοῦ δρέπανον ὀξύ. Καὶ ἄλλος ἄγγελος 15
ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ναοῦ, κράζων ἐν φωνῇ μεγάλῃ τῷ
καθημένῳ ἐπὶ τῆς νεφέλης, Πέμψον τὸ δρεπανόν Jl. 3. 13
σου καὶ θέρισον, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα θερίσαι, *ὅτι ἐξη-*
ράνθη ὁ θερισμὸς τῆς γῆς. καὶ ἔβαλεν ὁ καθή- 16
μενος ἐπὶ τῆς νεφέλης τὸ δρέπανον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν
γῆν, καὶ ἐθερίσθη ἡ γῆ. Καὶ ἄλλος ἄγγελος 17
ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ, ἔχων καὶ
αὐτὸς δρέπανον ὀξύ. καὶ ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλ- 18
θεν ἐκ τοῦ θυσιαστηρίου, ὁ ἔχων ἐξουσίαν ἐπὶ
τοῦ πυρός, καὶ ἐφώνησεν φωνῇ μεγάλῃ τῷ ἔχοντι
τὸ δρέπανον τὸ ὀξὺ λέγων, Πέμψον σου τὸ δρέπανον Jl. 3. 13
τὸ ὀξὺ καὶ τρύγησον τοὺς βότρυας τῆς ἀμπέλου 15
τῆς γῆς, ὅτι ἤκμασαν αἱ σταφυλαὶ αὐτῆς. καὶ 19
ἔβαλεν ὁ ἄγγελος τὸ δρέπανον αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν,
καὶ ἐτρύγησεν τὴν ἄμπελον τῆς γῆς καὶ ἔβαλεν 19. 15
εἰς τὴν ληνὸν τοῦ θυμοῦ τοῦ Θεοῦ τὸν μέγαν. καὶ 20 Jl. 3. 13
ἐπατήθη ἡ ληνὸς *ἔξωθεν τῆς πόλεως, καὶ ἐξῆλθεν* Is. 63. 3
αἷμα ἐκ τῆς ληνοῦ ἄχρι τῶν χαλινῶν τῶν ἵππων,
ἀπὸ σταδίων χιλίων ἑξακοσίων.

Καὶ εἶδον ἄλλο σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ μέγα **15** 12. 1, 3
καὶ θαυμαστόν, ἀγγέλους ἑπτὰ ἔχοντας πληγὰς Lv. 26. 21
ἑπτὰ *τὰς ἐσχάτας, ὅτι ἐν αὐταῖς ἐτελέσθη ὁ θυμὸς* 11. 18; 16. 17

---

15 *η ωρα θερισαι*] *η ω. του θερισμου* ℵ *pc* : *ο θερισμος* 𝔭[47] 18 *εξηλθεν*] *om* 𝔭[47]A *1611 2060 pc g* vg[w] | *ὁ* AC *2329 g* vg sy arm.; R] *om rell* ς | *φωνη*] *κραυγη* 𝔭[47]CP *1 82 1611 2059s 2329 pm* ς 19 *την ληνον*] *τον λ.* *1 al et τον μεγαν* (A)CP 046 051 *1 82 2026* (*2059s*) *2329 pm*] *την μεγαλην* ℵ *1006 al* sy[ph] ς; R: *του μεγαλου* 𝔭[47] *1611 pc* 20 *εξακοσιων*] *εξακ. εξ 2036 pc* : *διακοσιων* ℵ* *pc* sy[ph]

11. 12; 4. 6 2 τοῦ Θεοῦ. *Καὶ εἶδον ὡς θάλασσαν ὑαλίνην*
μεμιγμένην πυρί, καὶ τοὺς νικῶντας ἐκ τοῦ θηρίου
13. 15 *καὶ ἐκ τῆς εἰκόνος αὐτοῦ καὶ ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ*
13. 18 *ὀνόματος αὐτοῦ ἑστῶτας ἐπὶ τὴν θάλασσαν τὴν*
5. 8 Dt. 32. 4 3 *ὑαλίνην, ἔχοντας κιθάρας τοῦ Θεοῦ. καὶ* ᾄδουσιν
Jos. 14. 7 Ex. 15. 1, 11; τὴν ᾠδὴν Μωϋσέως τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ *καὶ τὴν*
34. 10 5. 9, 12 *ᾠδὴν τοῦ Ἀρνίου, λέγοντες,*
Ps. 111. 2; Μεγάλα *καὶ* θαυμαστὰ τὰ ἔργα σου, Κύριε *ὁ*
139. 14; 145. 17 *Θεὸς ὁ Παντοκράτωρ·* δίκαιαι καὶ ἀληθιναὶ αἱ
Jer. 10. 6, 7 Ps. 86. 9 4 ὁδοί *σου*, ὁ Βασιλεὺς τῶν ἐθνῶν· τίς οὐ μὴ φο-
Mal. 1. 11 βηθῇ, Κύριε, *καὶ* δοξάσει τὸ ὄνομά σου; *ὅτι*
μόνος ὅσιος, *ὅτι* πάντα τὰ ἔθνη ἥξουσιν καὶ προσ-
κυνήσουσιν ἐνώπιόν σου, *ὅτι τὰ δικαιώματά*
σου ἐφανερώθησαν.

Ex. 40. 34 11. 19 5 *Καὶ μετὰ ταῦτα εἶδον, καὶ ἠνοίγη ὁ ναὸς* τῆς
6 σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου *ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἐξῆλθον*
Lv. 26. 21 Ezk. 28. 13 *οἱ ἑπτὰ ἄγγελοι οἱ ἔχοντες τὰς* ἑπτὰ πληγὰς *ἐκ τοῦ*
1. 13 *ναοῦ*, ἐνδεδυμένοι λίνον *καθαρὸν λαμπρὸν καὶ περιε-*
4. 6–8 7 *ζωσμένοι περὶ τὰ στήθη ζώνας χρυσᾶς. καὶ* ἓν *ἐκ*
14. 10 *τῶν τεσσάρων ζώων ἔδωκεν τοῖς ἑπτὰ ἀγγέλοις*
ἑπτὰ φιάλας χρυσᾶς γεμούσας τοῦ θυμοῦ τοῦ Θεοῦ
Lv. 26. 21 Ex. 40. 34 8 *τοῦ ζῶντος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.* καὶ ἐγε-
1 K. 8. 10 Is. 6. 4 Ezk. 44. 4

2 *εκ του αριθμου*] *praem εκ του χαραγματος αυτου* (*add και* **051** *1 2059s al*) **051** *1 2059s pm* ς 3 *εθνων* **AP 046 051** *1 82 2059s 2329 pl g b*; Rm] (1 Tim. 1. 17) *αιωνων* 𝔭47א*C *1006 1611 pc* vg sy sa(2); Rt: *αγιων 296* ς 4 *ου μη φοβηθη*] *praem σε* 𝔭47א *1006 2329*: *add σε* **051** *82 pm* vg ς | *οσιος*] *ει* 𝔭47: *add ει 1006 pc* 5 *ηνοιγη*] *praem ιδου 2344* lat bo Prim ς 6 *οι 2°*] *om* 𝔭47אP **046** *1 1006 2036 al* ς | *λινον* P *1 pc* vgs, cl sy Prim ς; Rm] *λινουν* 𝔭47 **046** *69 pc*: (Ezk. 28. 13) *λιθον* AC *2053 pc* vgw; Rt 7 *ἐν*] *om* 𝔭47א* *1 2059s al*

μίσθη ὁ ναὸς καπνοῦ ἐκ τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ καὶ ἐκ
τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο εἰσελθεῖν εἰς
τὸν ναὸν ἄχρι τελεσθῶσιν αἱ ἑπτὰ πληγαὶ τῶν ἑπτὰ
ἀγγέλων. Καὶ ἤκουσα μεγάλης φωνῆς ἐκ τοῦ **16** Is. 66. 6
ναοῦ λεγούσης τοῖς ἑπτὰ ἀγγέλοις, Ὑπάγετε καὶ Ps. 69. 24; Jer. 10. 25
ἐκχέετε τὰς ἑπτὰ φιάλας τοῦ θυμοῦ τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν Zeph. 3. 8; 15. 7
γῆν. Καὶ ἀπῆλθεν ὁ πρῶτος καὶ ἐξέχεεν τὴν 2
φιάλην αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν· καὶ ἐγένετο ἕλκος κακὸν Dt. 28. 35
καὶ πονηρὸν ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἔχοντας τὸ Ex. 9. 10, 11
χάραγμα τοῦ θηρίου καὶ τοὺς προσκυνοῦντας τῇ
εἰκόνι αὐτοῦ. Καὶ ὁ δεύτερος ἐξέχεεν τὴν 3
φιάλην αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ ἐγένετο αἷμα Ex. 7. 17–21
ὡς νεκροῦ, καὶ πᾶσα ψυχὴ ζωῆς ἀπέθανεν, τὰ ἐν
τῇ θαλάσσῃ. Καὶ ὁ τρίτος ἐξέχεεν τὴν φιάλην 4
αὐτοῦ εἰς τοὺς ποταμοὺς καὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδά- Ex. 7. 19–24
των· καὶ ἐγένετο αἷμα. Καὶ ἤκουσα τοῦ ἀγγέ- 5 Ps. 78. 44
λου τῶν ὑδάτων λέγοντος, Δίκαιος εἶ, ὁ ὢν καὶ ὁ Ps. 119. 137; 145. 17
ἦν, ὁ Ὅσιος, ὅτι ταῦτα ἔκρινας, | ὅτι αἷμα ἁγίων 6 Ex. 3. 14; Dt. 32. 4
καὶ προφητῶν ἐξέχεαν, καὶ αἷμα αὐτοῖς δέδωκας Is. 41. 4
πεῖν· ἄξιοί εἰσιν. Καὶ ἤκουσα τοῦ θυσιαστηρίου 7 Is. 49. 26; Ps. 79. 3
λέγοντος, Ναί, Κύριε ὁ Θεὸς ὁ Παντοκράτωρ, Ps. 19. 9;
ἀληθιναὶ καὶ δίκαιαι αἱ κρίσεις σου. Καὶ ὁ τέ- 8 119. 137; 9. 13; 19. 2
ταρτος ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ἥλιον·
καὶ ἐδόθη αὐτῷ καυματίσαι τοὺς ἀνθρώπους ἐν
πυρί. καὶ ἐκαυματίσθησαν οἱ ἄνθρωποι καῦμα 9

---

1 εκ τ. ναου] εκ του ουρανου *42 pc c dem* vg(2) sa: *om* $\mathfrak{p}^{47vid}$ **046** *82 al* 3 ζωης AC *1006 1611 pc* sy; R] ζωσα $\mathfrak{p}^{47}$ℵP **046 051** *1 2059*^{s} *pm* lat ς: ζωων *2329* arm^{pt}: *om 82 al* | τα AC *1611 2059*^{s} *pc*; R] των *1006 pc*: *om* $\mathfrak{p}^{47}$ℵP **046** *1 82 2329 pl* latt ς 4 εγενετο] -νοντο $\mathfrak{p}^{47}$A *1006 1611 2329 pc*; R^{m} 5 ο 3°] *om* $\mathfrak{p}^{47}$AC **046** *82 1611 2329 al* | (εκρινας,] · ς R^{t}: . R^{m}) 6 αιμα 1°] αιματα ℵ *pc*

μέγα, καὶ ἐβλασφήμησαν τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ τοῦ
ἔχοντος τὴν ἐξουσίαν ἐπὶ τὰς πληγὰς ταύτας, καὶ
10 οὐ μετενόησαν δοῦναι αὐτῷ δόξαν. Καὶ ὁ
πέμπτος ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν θρόνον
τοῦ θηρίου· καὶ ἐγένετο ἡ βασιλεία αὐτοῦ ἐσκο-
τωμένη, καὶ ἐμασῶντο τὰς γλώσσας αὐτῶν ἐκ τοῦ
11 πόνου, καὶ ἐβλασφήμησαν τὸν Θεὸν τοῦ οὐρανοῦ ἐκ
τῶν πόνων αὐτῶν καὶ ἐκ τῶν ἑλκῶν αὐτῶν, καὶ
12 οὐ μετενόησαν ἐκ τῶν ἔργων αὐτῶν. Καὶ ὁ
ἕκτος ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ποταμὸν
τὸν μέγαν Εὐφράτην· καὶ ἐξηράνθη τὸ ὕδωρ αὐτοῦ,
ἵνα ἑτοιμασθῇ ἡ ὁδὸς τῶν βασιλέων τῶν ἀπὸ ἀνα-
13 τολῆς ἡλίου. Καὶ εἶδον ἐκ τοῦ στόματος τοῦ δρά-
κοντος καὶ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ θηρίου καὶ ἐκ
τοῦ στόματος τοῦ ψευδοπροφήτου πνεύματα τρία
14 ἀκάθαρτα ὡς βάτραχοι· εἰσὶν γὰρ πνεύματα δαι-
μονίων ποιοῦντα σημεῖα, ἃ ἐκπορεύεται ἐπὶ τοὺς
βασιλεῖς τῆς οἰκουμένης ὅλης, συναγαγεῖν αὐτοὺς
εἰς τὸν πόλεμον τῆς ἡμέρας τῆς μεγάλης τοῦ
15 Θεοῦ τοῦ Παντοκράτορος. Ἰδοὺ ἔρχομαι ὡς
κλέπτης· μακάριος ὁ γρηγορῶν καὶ τηρῶν τὰ
ἱμάτια αὐτοῦ, ἵνα μὴ γυμνὸς περιπατῇ καὶ βλέ-
16 πωσιν τὴν ἀσχημοσύνην αὐτοῦ. καὶ συνήγαγεν
αὐτοὺς εἰς τὸν τόπον τὸν καλούμενον Ἑβραϊστὶ
17 Ἁρμαγεδών. Καὶ ὁ ἕβδομος ἐξέχεεν τὴν
φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ἀέρα· καὶ ἐξῆλθεν φωνὴ

11, 21; 9 20, 21
Ex. 10. 21
Is. 8. 21, 22
Da. 2. 19
9
Gn. 15. 18
Dt. 1. 7
Jos. 1. 4
Is. 11. 15, 16; 41. 2, 25; 44. 27
Jer. 50. 38
12. 9; 13. 1
13. 11
Ex. 8. 3
1 K. 22. 21–23
13. 13
19. 19
3. 3
1 Th. 5. 2
3. 18
Jg. 5. 19, 31
2 K. 9. 27; 23. 29
Zec. 12. 11
Is. 66. 6

---

12 μεγαν] *add* τον 𝔭[47]AC *1 1006 1611 2037 2329 al* ς; R
13 βατραχοι] -χους 𝔭[47]א* *94 pc* 14 α εκπορ.] εκπο-
ρευεσθαι 𝔭[47]א* *1* al* 15 ερχομαι] ερχεται א* *pc*
16 Αρμαγεδων (*Αρ Μαγ.*) אA 051 *1 1006 2059s 2329*
pm vg[cl]; R] -δδ- vg[s(w)] ς: *Μαγεδων 82 al c* vg(4) bo(3):
Μαγεδδων 046 *1611 2053 pc* Prim

μεγάλη ἐκ τοῦ ναοῦ ἀπὸ τοῦ θρόνου λέγουσα,
Γέγονεν. καὶ ἐγένοντο ἀστραπαὶ καὶ φωναὶ καὶ 18 Ex. 19. 16
βρονταί, καὶ σεισμὸς ἐγένετο μέγας, οἷος οὐκ ἐγέ- Dn. 12. 1 4. 5; 8. 5; 11. 19
νετο ἀφ' οὗ ἄνθρωπος ἐγένετο ἐπὶ τῆς γῆς, τηλικοῦ-
τος σεισμὸς οὕτω μέγας. καὶ ἐγένετο ἡ πόλις ἡ 19
μεγάλη εἰς τρία μέρη, καὶ αἱ πόλεις τῶν ἐθνῶν Dn. 4. 30
ἔπεσαν. καὶ Βαβυλὼν ἡ μεγάλη ἐμνήσθη ἐνώπιον Is. 51. 17 Jer. 25. 15
τοῦ Θεοῦ δοῦναι αὐτῇ τὸ ποτήριον τοῦ οἴνου τοῦ 11. 8; 14. 10
θυμοῦ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ. καὶ πᾶσα νῆσος ἔφυγεν, 20 6. 14; 20. 11
καὶ ὄρη οὐχ εὑρέθησαν. καὶ χάλαζα μεγάλη ὡς 21 Ex. 9. 23
ταλαντιαία καταβαίνει ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ τοὺς
ἀνθρώπους· καὶ ἐβλασφήμησαν οἱ ἄνθρωποι τὸν 9
Θεὸν ἐκ τῆς πληγῆς τῆς χαλάζης, ὅτι μεγάλη
ἐστὶν ἡ πληγὴ αὐτῆς σφόδρα.

Καὶ ἦλθεν εἷς ἐκ τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων τῶν ἐχόν- **17** 15. 1
των τὰς ἑπτὰ φιάλας, καὶ ἐλάλησεν μετ' ἐμοῦ
λέγων, Δεῦρο, δείξω σοι τὸ κρίμα τῆς πόρνης τῆς Jer. 51. 13
μεγάλης τῆς καθημένης ἐπὶ ὑδάτων πολλῶν, μεθ' 2 Is. 23. 17 14. 8; 18. 3
ἧς ἐπόρνευσαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ ἐμεθύσθησαν
οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν ἐκ τοῦ οἴνου τῆς πορνείας
αὐτῆς. καὶ ἀπήνεγκέν με εἰς ἔρημον ἐν Πνεύματι. 3
καὶ εἶδον γυναῖκα καθημένην ἐπὶ θηρίον κόκκινον, Dn. 7. 7
γέμοντα ὀνόματα βλασφημίας, ἔχοντα κεφαλὰς 13. 1

---

17 *μεγαλη*] *om* A *1 205 pc* | *ναου*] *ουρανου* **051*** *1 2059s al g*: *ναου του ουρ.* **046** *82 pm* ς | *απο τ. θρονου*] *του Θεου* ℵ: *add τ. Θ. 2027 pc* 18 *ανθρωπος εγενετο* A *254* (*trsp 2020 pc*); R[m] -*πος εγενοντο* (*sic*) 𝔓[47]: -*ποι -νοντο* ℵ **046 051** *1006 2059s 2329 al*; R[t]: *οι -ποι -νοντο 1 82 pm* ς **17.** 3 *γεμοντα ονοματα* (*γεμον τα ονομ.* Hipp) ℵ*AP (*2329*); R] *γεμον ονοματα* **046** *82 1006 al*: *γεμον -ματων 1 2059s al* ς | *εχοντα* ℵP] *εχων* A *1006 1611 2059s 2329 al*: *εχον* **046** *1 82 pm* ς; R

4 ἑπτὰ καὶ κέρατα δέκα. καὶ ἡ γυνὴ ἦν περιβεβλημένη
Ezk. 28. 13, 16 πορφυροῦν καὶ κόκκινον, καὶ κεχρυσωμένη χρυσίῳ
Jer. 51. 7 καὶ λίθῳ τιμίῳ καὶ μαργαρίταις, ἔχουσα ποτήριον
χρυσοῦν ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆς γέμον βδελυγμάτων καὶ
5 τὰ ἀκάθαρτα τῆς πορνείας αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τὸ
2 Th. 2. 7; 14. 8; 16. 19 μέτωπον αὐτῆς ὄνομα γεγραμμένον, μυστήριον,
Dn. 4. 30 ΒΑΒΥΛΩΝ Η ΜΕΓΑΛΗ, Η ΜΗΤΗΡ ΤΩΝ
ΠΟΡΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΒΔΕΛΥΓΜΑΤΩΝ ΤΗΣ
6 ΓΗΣ. καὶ εἶδον τὴν γυναῖκα μεθύουσαν ἐκ τοῦ
18. 24 αἵματος τῶν ἁγίων καὶ ἐκ τοῦ αἵματος τῶν μαρ-
τύρων Ἰησοῦ. Καὶ ἐθαύμασα ἰδὼν αὐτὴν θαῦμα
7 μέγα. καὶ εἶπέν μοι ὁ ἄγγελος, Διὰ τί ἐθαύ-
μασας; ἐγὼ ἐρῶ σοι τὸ μυστήριον τῆς γυναικὸς
καὶ τοῦ θηρίου τοῦ βαστάζοντος αὐτὴν τοῦ ἔχοντος
Dn. 7. 3; 12. 1 8 τὰς ἑπτὰ κεφαλὰς καὶ τὰ δέκα κέρατα. Τὸ θηρίον
13. 1, 2 ὃ εἶδες ἦν καὶ οὐκ ἔστιν, καὶ μέλλει ἀναβαίνειν ἐκ
13. 3; 9. 5 τῆς ἀβύσσου καὶ εἰς ἀπώλειαν ὑπάγει· καὶ θαυ-
Ps. 69. 28 μασθήσονται οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς, ὧν οὐ
γέγραπται τὸ ὄνομα ἐπὶ τὸ βιβλίον τῆς ζωῆς ἀπὸ
καταβολῆς κόσμου, βλεπόντων τὸ θηρίον ὅτι ἦν
13. 18 9 καὶ οὐκ ἔστιν καὶ παρέσται. ὧδε ὁ νοῦς ὁ ἔχων
13. 1 σοφίαν. αἱ ἑπτὰ κεφαλαὶ ἑπτὰ ὄρη εἰσίν, ὅπου ἡ

---

4 γεμον] γεμων א* 1006 1854* al | (βδελυγματων], R) | αυτης 2° A 051 1 1006 2059s pm vg ς; R] της γης 046 82 1611 2329 al g: αυτης και της γης א co 5 (γεγρ., μυστηρ.] γεγρ. μυστ. Rm: γεγρ., Μυστ. ς Rt) | πορνων (πορνῶν 046 pm ς; R: πόρνων 2053 al) אAP 1 pl] πορνειων lat Prim 8 υπαγει A 1611 2053 al g bo Ir Hipp; Rm] -γειν אP 046 1 82 1006 2059s 2329 pm vg ς; Rt | το ονομα A 046 82 1006 al; R] τα ονοματα אP 1 1611 2059s 2329 pm lat bo ς | και παρεσται] και παρεστιν אc 1 2059s al: καίπερ ἐστίν (sic) ς: om vg

γυνὴ κάθηται ἐπ᾽ αὐτῶν, καὶ βασιλεῖς ἑπτά εἰσιν·
οἱ πέντε ἔπεσαν, ὁ εἷς ἔστιν, ὁ ἄλλος οὔπω ἦλθεν, 10
καὶ ὅταν ἔλθῃ ὀλίγον αὐτὸν δεῖ μεῖναι. καὶ τὸ 11
θηρίον ὃ ἦν καὶ οὐκ ἔστιν, καὶ αὐτὸς ὄγδοός ἐστιν, 8
καὶ ἐκ τῶν ἑπτά ἐστιν, καὶ εἰς ἀπώλειαν ὑπάγει. 19. 20
καὶ τὰ δέκα κέρατα ἃ εἶδες δέκα βασιλεῖς εἰσιν, οἵ- 12 13. 1 Dn. 7. 20, 24
τινες βασιλείαν οὔπω ἔλαβον, ἀλλὰ ἐξουσίαν ὡς
βασιλεῖς μίαν ὥραν λαμβάνουσιν μετὰ τοῦ θηρίου.
οὗτοι μίαν γνώμην ἔχουσιν, καὶ τὴν δύναμιν καὶ 13
ἐξουσίαν αὐτῶν τῷ θηρίῳ διδόασιν. οὗτοι μετὰ 14 Dt. 10. 17 Dn. 2. 47
τοῦ Ἀρνίου πολεμήσουσιν καὶ τὸ Ἀρνίον νικήσει 19. 16
αὐτούς, ὅτι **Κύριος κυρίων ἐστὶν καὶ Βασιλεὺς βασι-** 19. 14
λέων, καὶ οἱ μετ᾽ αὐτοῦ κλητοὶ καὶ ἐκλεκτοὶ καὶ
πιστοί. Καὶ λέγει μοι, **Τὰ ὕδατα** ἃ εἶδες, οὗ ἡ 15 1. Is. 8. 7 Jer. 47. 2; 51. 13
πόρνη κάθηται, λαοὶ καὶ ὄχλοι εἰσὶν καὶ ἔθνη καὶ
γλῶσσαι. καὶ τὰ δέκα κέρατα ἃ εἶδες καὶ τὸ 16 12. 13
θηρίον, οὗτοι μισήσουσιν τὴν πόρνην, καὶ ἠρημω-
μένην ποιήσουσιν αὐτὴν καὶ γυμνήν, καὶ τὰς σάρ-
κας αὐτῆς φάγονται, καὶ αὐτὴν κατακαύσουσιν 18. 8
ἐν πυρί· ὁ γὰρ Θεὸς ἔδωκεν εἰς τὰς καρδίας αὐτῶν 17
ποιῆσαι τὴν γνώμην αὐτοῦ, καὶ ποιῆσαι μίαν γνώ-
μην καὶ δοῦναι τὴν βασιλείαν αὐτῶν τῷ θηρίῳ, 10. 7
ἄχρι τελεσθήσονται οἱ λόγοι τοῦ Θεοῦ. καὶ ἡ γυνὴ 18
ἣν εἶδες ἔστιν ἡ πόλις ἡ μεγάλη ἡ ἔχουσα βασι- Ps. 2. 2; 89. 27
λείαν ἐπὶ **τῶν βασιλέων τῆς γῆς**. 18. 10

Μετὰ ταῦτα εἶδον ἄλλον ἄγγελον καταβαίνοντα 18 10. 1
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἔχοντα ἐξουσίαν μεγάλην, **καὶ** Ezk. 43. 2
ἡ γῆ ἐφωτίσθη ἐκ τῆς δόξης αὐτοῦ. καὶ ἔκραξεν 2 Dn. 4. 30 14. 8

---

11 *αυτος*] *ουτος* ℵ 046 *82 1006 al*: *add* ὁ ℵ *205 pc* 12 *ουπω*] *ουκ* A vg(2) 16 *και γυμνην*] *om* 046* *1 2059s al*

Is. 13. 21; 21. 9; 34. 11, 14 ἐν ἰσχυρᾷ φωνῇ λέγων, Ἔπεσεν ἔπεσεν Βαβυλὼν ἡ
μεγάλη, καὶ ἐγένετο κατοικητήριον δαιμονίων καὶ
Jer. 9. 11; 50. 39; 51. 8 φυλακὴ παντὸς πνεύματος ἀκαθάρτου καὶ φυ-
λακὴ παντὸς ὀρνέου ἀκαθάρτου καὶ μεμισημένου,
Jer. 25. 15, 27; 51. 7 3 ὅτι ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς πορνείας αὐτῆς
Is. 23. 17 πέπωκαν πάντα τὰ ἔθνη, καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς μετ'
Nah. 3. 4 αὐτῆς ἐπόρνευσαν, καὶ οἱ ἔμποροι τῆς γῆς ἐκ
τῆς δυνάμεως τοῦ στρήνους αὐτῆς ἐπλούτησαν.
Is. 48. 20; 52. 11 4 Καὶ ἤκουσα ἄλλην φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγου-
Jer. 50. 8; 51. 6, 9, 45 σαν, Ἐξέλθατε ὁ λαός μου ἐξ αὐτῆς, ἵνα μὴ συν-
κοινωνήσητε ταῖς ἁμαρτίαις αὐτῆς, καὶ ἐκ τῶν
Gn. 18. 20, 21 5 πληγῶν αὐτῆς ἵνα μὴ λάβητε· ὅτι ἐκολλήθησαν
Jer. 51. 9 αὐτῆς αἱ ἁμαρτίαι ἄχρι τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐμνημό-
Ps. 137. 8; Jer. 50. 15, 29 6 νευσεν ὁ Θεὸς τὰ ἀδικήματα αὐτῆς. ἀπόδοτε αὐτῇ
2 Th. 1. 6 ὡς καὶ αὐτὴ ἀπέδωκεν, καὶ διπλώσατε τὰ διπλᾶ
κατὰ τὰ ἔργα αὐτῆς· ἐν τῷ ποτηρίῳ ᾧ ἐκέρασεν
Jer. 50. 29 7 κεράσατε αὐτῇ διπλοῦν· ὅσα ἐδόξασεν αὐτὴν καὶ
Is. 47. 7, 8 ἐστρηνίασεν, τοσοῦτον δότε αὐτῇ βασανισμὸν καὶ
πένθος. ὅτι ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς λέγει ὅτι Κάθημαι

---

2 *εν ισχυρα φωνη* AP 051 *1006 1611 2329 al* vg^{w}; R] *om εν* ℵ 046 *82 al* vg(1) : *εν φ. μεγαλη* sy co : *εν* (*om 1 2059s pc*) *ισχυρα φ. μεγαλη 2060 pc g* Prim : *εν ισχυι* vg$^{s, cl}$: *εν ισχυι, φ. μεγαλη* (Hipp) ς | *ακαθαρτου 1°*] *add και μεμισημενου* A *2080 2329 al g* | *κ. φ. π. ορνεου ακ.* ℵ 046 *82 al* vg ς; R] *om* AP *1 2059s al* : *add και φυλακη παντος θηριου ακαθαρτου* A *1611 2329 al g* (sa) 3 *τ. οιν. τ. θυμ. τ. πορν.* ℵ 046 *82 1006 2329 al* vg$^{s, cl}$ sy^{h} ς; R^{t}] *trsp τ. θυμ. τ. οιν. τ. πορν.* P 051 *1 2059s al g* : *τ. θ. τ. π.* A *1611 2053* vg^{w}; R^{m} : *τ. οιν. τ. π. 1854* sy^{ph} Prim : *της π. τ. θ.* C | *πεπωκαν 2329 pc* lat sy^{h}] *-κεν* P 051 (*1*) *2059 al* ς; R^{m} : *-κασιν 2016 al* : *πεποτικεν 94 pc* sy^{ph} : *πεπτωκαν* AC *pc* co; R^{t} : *πεπτωκασιν* ℵ 046 *82 1006 al* : *-κεν 1854 2060 pc* 6 *απεδωκεν*] *add υμιν 1 2059s pm* it vg$^{s, cl}$ arm ς 7 *Καθημαι*] *Καθιω* 046 *pc* : *Καθως 82 al*

βασίλισσα καὶ χήρα οὐκ εἰμὶ καὶ πένθος οὐ μὴ ἴδω·
διὰ τοῦτο ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἥξουσιν αἱ πληγαὶ αὐτῆς, 8 Is. 47. 9
θάνατος καὶ πένθος καὶ λιμός, καὶ ἐν πυρὶ κατα- Jer. 50. 34
καυθήσεται· ὅτι ἰσχυρὸς Κύριος ὁ Θεὸς ὁ κρίνας 17. 16
αὐτήν. καὶ κλαύσουσιν καὶ κόψονται ἐπ' αὐτὴν οἱ 9 Ezk. 26. 16;
βασιλεῖς τῆς γῆς οἱ μετ' αὐτῆς πορνεύσαντες καὶ 27. 30, 33. 3 Ps. 48. 4 LX
στρηνιάσαντες, ὅταν βλέπωσιν τὸν καπνὸν τῆς 17. 2
πυρώσεως αὐτῆς, ἀπὸ μακρόθεν ἑστηκότες διὰ τὸν Is. 23. 17
φόβον τοῦ βασανισμοῦ αὐτῆς, λέγοντες, Οὐαὶ 10 Dn. 4. 30 Ezk. 26. 17 14. 8
οὐαί, ἡ πόλις ἡ μεγάλη, Βαβυλὼν ἡ πόλις ἡ ἰσχυρά, Is. 21. 9
ὅτι μιᾷ ὥρᾳ ἦλθεν ἡ κρίσις σου. καὶ οἱ ἔμποροι τῆς 11 Ezk. 27. 36, 31
γῆς κλαίουσιν καὶ πενθοῦσιν ἐπ' αὐτήν, ὅτι τὸν γόμον
αὐτῶν οὐδεὶς ἀγοράζει οὐκέτι, γόμον χρυσοῦ καὶ 12 Ezk. 27. 12, 13, 22
ἀργύρου καὶ λίθου τιμίου καὶ μαργαριτῶν καὶ
βυσσίνου καὶ πορφύρας καὶ σιρικοῦ καὶ κοκκίνου,
καὶ πᾶν ξύλον θύϊνον καὶ πᾶν σκεῦος ἐλεφάντινον
καὶ πᾶν σκεῦος ἐκ ξύλου τιμιωτάτου καὶ χαλκοῦ
καὶ σιδήρου καὶ μαρμάρου, καὶ κιννάμωμον καὶ 13
ἄμωμον καὶ θυμιάματα καὶ μύρον καὶ λίβανον καὶ
οἶνον καὶ ἔλαιον καὶ σεμίδαλιν καὶ σῖτον καὶ κτήνη
καὶ πρόβατα, καὶ ἵππων καὶ ῥεδῶν καὶ σωμάτων,
καὶ ψυχὰς ἀνθρώπων. καὶ ἡ ὀπώρα σου τῆς ἐπι- 14 Ezk. 27. 13
θυμίας τῆς ψυχῆς ἀπῆλθεν ἀπὸ σοῦ, καὶ πάντα τὰ
λιπαρὰ καὶ τὰ λαμπρὰ ἀπώλετο ἀπὸ σοῦ, καὶ
οὐκέτι οὐ μὴ αὐτὰ εὑρήσουσιν. οἱ ἔμποροι τού- 15 Ezk. 27. 36, 31
των, οἱ πλουτήσαντες ἀπ' αὐτῆς, ἀπὸ μακρόθεν
στήσονται διὰ τὸν φόβον τοῦ βασανισμοῦ αὐτῆς
κλαίοντες καὶ πενθοῦντες, | λέγοντες, Οὐαὶ οὐαί, ἡ 16

---

8 ημερα] *ωρα 69 pc m* Cypr Prim | *Κυριος*] *om* A *1006 pc* vg; R[m] 12 ξυλου] *λιθου* A *1006 pc* vg 13 *και αμωμον*] *om* 046 *1 82 1006 2059s pm dem* vg[cl] ς

17.4 πόλις ἡ μεγάλη, ἡ περιβεβλημένη βύσσινον καὶ
πορφυροῦν καὶ κόκκινον, καὶ κεχρυσωμένη ἐν
17 χρυσίῳ καὶ λίθῳ τιμίῳ καὶ μαργαρίτῃ, ὅτι μιᾷ
Is. 23. 14 Ezk. 27. 27–29 ὥρᾳ ἠρημώθη ὁ τοσοῦτος πλοῦτος. καὶ πᾶς κυβερ-
νήτης καὶ πᾶς ὁ ἐπὶ τόπον πλέων καὶ ναῦται καὶ
ὅσοι τὴν θάλασσαν ἐργάζονται, ἀπὸ μακρόθεν ἔστη-
Ezk. 27. 32 Is. 34. 10 18 σαν | καὶ ἔκραζον βλέποντες τὸν καπνὸν τῆς
πυρώσεως αὐτῆς λέγοντες, Τίς ὁμοία τῇ πόλει
Ezk. 27. 30–34 19 τῇ μεγάλῃ; καὶ ἔβαλον χοῦν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς
αὐτῶν καὶ ἔκραζον κλαίοντες καὶ πενθοῦντες, λέγον-
τες, Οὐαὶ οὐαί, ἡ πόλις ἡ μεγάλη, ἐν ᾗ ἐπλούτησαν
Ezk. 26. 19 πάντες οἱ ἔχοντες τὰ πλοῖα ἐν τῇ θαλάσσῃ ἐκ τῆς
Dt. 32. 43 Is. 44. 23 Jer. 51. 48 20 τιμιότητος αὐτῆς, ὅτι μιᾷ ὥρᾳ ἠρημώθη. Εὐφραίνου
ἐπ' αὐτῇ, οὐρανὲ καὶ οἱ ἅγιοι καὶ οἱ ἀπόστολοι
καὶ οἱ προφῆται, ὅτι ἔκρινεν ὁ Θεὸς τὸ κρίμα ὑμῶν
Ezk. 26. 21 Dn. 4. 30 Jer. 51. 63, 64 21 ἐξ αὐτῆς. Καὶ ἦρεν εἷς ἄγγελος ἰσχυρὸς λίθον
ὡς μύλινον μέγαν, καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν θάλασσαν
λέγων, Οὕτως ὁρμήματι βληθήσεται Βαβυλὼν ἡ
Is. 24. 8 Ezk. 26. 13 22 μεγάλη πόλις, καὶ οὐ μὴ εὑρεθῇ ἔτι. καὶ φωνὴ κιθα-
ρῳδῶν καὶ μουσικῶν καὶ αὐλητῶν καὶ σαλπιστῶν
οὐ μὴ ἀκουσθῇ ἐν σοὶ ἔτι, καὶ πᾶς τεχνίτης πάσης
τέχνης οὐ μὴ εὑρεθῇ ἐν σοὶ ἔτι, καὶ φωνὴ μύλου οὐ
Jer. 7. 34; 16. 9; 25. 10 23 μὴ ἀκουσθῇ ἐν σοὶ ἔτι, καὶ φῶς λύχνου οὐ μὴ φάνῃ
ἐν σοὶ ἔτι, καὶ φωνὴ νυμφίου καὶ νύμφης οὐ μὴ
Is. 23. 8; 47. 9 ἀκουσθῇ ἐν σοὶ ἔτι· ὅτι οἱ ἔμποροί σου ἦσαν οἱ

---

17 *τοπον* ℵAC 046 *82 1006 1611 2329 pm* vg[w] (locum); R] *ποντον 469 pc* (lacum vg[s, cl]: mare Prim): *των πλοιων* P 051 *1 (2028) al* ς *et πλεων*] *ο* (*om 2028 pc*) *ομιλος 1 pc* ς
20 *και οι 2°*] *om* C 051 *1 2059s 2329 al* it vg[s, cl] arm ς
21 *ισχυρος*] *-ρον 2059s pc* (*trsp λιθ. ισχ.* ℵ*): *om* A sy | *μυλινον* A *pc*; R] *-ικον* C: *μυλον* P 046 *1 pl* ς: *λιθον* ℵ
22 *πασης τεχνης*] *om* ℵA; R[m] 23 (*φάνῃ*] *φανῇ* ς)

μεγιστᾶνες τῆς γῆς, ὅτι ἐν τῇ φαρμακίᾳ σου *ἐπλανή-*
θησαν πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἐν αὐτῇ αἷμα προφητῶν 24
καὶ ἁγίων εὑρέθη καὶ πάντων τῶν ἐσφαγμένων *ἐπὶ*
τῆς γῆς.

Μετὰ ταῦτα ἤκουσα ὡς φωνὴν μεγάλην ὄχλου **19**
πολλοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ λεγόντων,

Αλληλουια· *ἡ σωτηρία καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ*
δύναμις τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, ὅτι ἀληθιναὶ *καὶ* 2
δίκαιαι αἱ κρίσεις αὐτοῦ· *ὅτι ἔκρινεν τὴν πόρ-*
νην τὴν μεγάλην ἥτις ἔφθειρεν τὴν γῆν ἐν τῇ
πορνείᾳ αὐτῆς, καὶ ἐξεδίκησεν τὸ αἷμα τῶν
δούλων *αὐτοῦ* ἐκ χειρὸς *αὐτῆς.*

καὶ δεύτερον εἴρηκαν, Αλληλουια· καὶ ὁ καπνὸς 3
αὐτῆς ἀναβαίνει εἰς τοὺς αἰῶνας *τῶν αἰώνων. καὶ* 4
ἔπεσαν οἱ πρεσβύτεροι οἱ εἴκοσι τέσσαρες καὶ τὰ
τέσσερα ζῷα, καὶ προσεκύνησαν τῷ Θεῷ τῷ καθ-
ημένῳ ἐπὶ τῷ θρόνῳ *λέγοντες,* Αμην Αλληλουια.
καὶ φωνὴ ἀπὸ τοῦ θρόνου ἐξῆλθεν λέγουσα, 5

Αἰνεῖτε *τῷ Θεῷ ἡμῶν,* πάντες οἱ δοῦλοι *αὐτοῦ,*
οἱ φοβούμενοι αὐτόν, οἱ μικροὶ καὶ οἱ μεγάλοι.

Καὶ ἤκουσα ὡς φωνὴν ὄχλου *πολλοῦ καὶ ὡς* φωνὴν 6
ὑδάτων πολλῶν *καὶ ὡς φωνὴν βροντῶν ἰσχυρῶν,*
λεγόντων,

Αλληλουια, ὅτι ἐβασίλευσεν Κύριος *ὁ Θεὸς*
ἡμῶν ὁ Παντοκράτωρ. χαίρωμεν καὶ ἀγαλ- 7
λιῶμεν, *καὶ δώσομεν τὴν δόξαν αὐτῷ, ὅτι*

Jer. 51. 49
6. 10; 17. 6;
19. 2
Mt. 23. 35,
37
Ps. 104. 35(1)
11. 15
Ps. 19. 9;
119. 137
16. 7; 6. 10
Dt. 32. 43
2 K. 9. 7
Ps. 104. 35
Is. 34. 10
5. 14
Is. 6. 1
Ps. 47. 8;
106. 48
Ps. 22. 23;
115. 13; 134. 1; 135. 1
Dn. 10. 6
Ezk. 1. 24;
43. 2
Ps. 93. 1; 97. 1; 99. 1;
104. 35
11. 15, 17
Ps. 118. 24

---

24 *αιμα*] *αιματα* **046 051** *82 1006 2059s pm*; R **19. 1** *Μετα*] *praem Και* **051** *1 2059s pm* ς | *ως*] *om 1 1006 2059s al g* sy sa Prim ς 5 *αυτου, οι* **ℵCP**; R] *αυτ. και οι* **A 046** *1 1006 1611 2059s 2329 pl* bo ς: *αυτ. και* **0229** 6 *ημων*] *om* **A** *1 1006 al t* co ς

21. 2, 9 ἦλθεν ὁ γάμος τοῦ Ἀρνίου, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ
8 ἡτοίμασεν ἑαυτήν, καὶ ἐδόθη αὐτῇ ἵνα περι-
Ps. 45. 14, 15 Is. 61. 10 βάληται βύσσινον λαμπρὸν καθαρόν·
τὸ γὰρ βύσσινον τὰ δικαιώματα τῶν ἁγίων ἐστίν.
Lk. 14. 15 9 Καὶ λέγει μοι, Γράψον, Μακάριοι οἱ εἰς τὸ δεῖ-
πνον τοῦ γάμου τοῦ Ἀρνίου κεκλημένοι. καὶ λέγει
22. 8, 9 10 μοι, Οὗτοι οἱ λόγοι ἀληθινοὶ τοῦ Θεοῦ εἰσιν. καὶ
ἔπεσα ἔμπροσθεν τῶν ποδῶν αὐτοῦ προσκυνῆσαι
Ac. 10. 25, 26 αὐτῷ. καὶ λέγει μοι, Ὅρα μή· σύνδουλός σού
12. 11, 17 εἰμι καὶ τῶν ἀδελφῶν σου τῶν ἐχόντων τὴν μαρ-
τυρίαν Ἰησοῦ· τῷ Θεῷ προσκύνησον. ἡ γὰρ μαρ-
τυρία Ἰησοῦ ἐστιν τὸ πνεῦμα τῆς προφητείας.

Ezk. 1. 1 11 Καὶ εἶδον τὸν οὐρανὸν ἠνεῳγμένον, καὶ ἰδοὺ ἵπ-
6. 2; 1. 5; 3. 14 πος λευκός, καὶ ὁ καθήμενος ἐπ' αὐτὸν Πιστὸς
Ps. 96. 13 Is. 11. 4, 5 καλούμενος καὶ Ἀληθινός, καὶ ἐν δικαιοσύνῃ κρίνει
Dn. 10. 6 1. 14; 2. 18 12 καὶ πολεμεῖ. οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ φλὸξ πυρός, καὶ
ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ διαδήματα πολλά, ἔχων
8. 12 ὄνομα γεγραμμένον ὃ οὐδεὶς οἶδεν εἰ μὴ αὐτός,
Is. 63. 1, 2 Jn. 1. 1 13 καὶ περιβεβλημένος ἱμάτιον βεβαμμένον αἵματι,
καὶ κέκληται τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ.
17. 14 14 καὶ τὰ στρατεύματα τὰ ἐν τῷ οὐρανῷ ἠκολούθει
αὐτῷ ἐφ' ἵπποις λευκοῖς, ἐνδεδυμένοι βύσσινον
He. 4. 12 15 λευκὸν καθαρόν. καὶ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ἐκ-

---

9 *του γαμου*] *om* ℵ*P *1 2059s al g* bo | *λογοι*] *add οι* A *pc* 11 *Πιστ. καλ.* ℵ] *καλ. Πιστ.* 046 *82 1006 1611 2329 pm* vg sy Ir Or ς; Rt: *om καλ.* AP 051 *1 2059s al*; Rm 12 *φλοξ*] *praem ως* A *1006 al* lat sy sa ς 13 *βεβαμμενον* A 046 *1 82 2059s pl* ς; Rm] *ρεραντισμ-* P *2329*; Rt: *περιρεραμμ-* ℵ* Ir: *ερραμμ-* Orpt lat syh 14 *τα 2°*] *om* ℵA 046 *1 1611 2059s 2329 al g* | *βυσσ. λευκον*] *λευκοβυσσινον 1006 pc*

πορεύεται ῥομφαία ὀξεῖα, ἵνα ἐν αὐτῇ πατάξῃ τὰ Is. 11. 4;
ἔθνη· καὶ αὐτὸς ποιμανεῖ αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ· 49. 2 Jn. 12. 48
καὶ αὐτὸς πατεῖ τὴν ληνὸν τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς 12. 5 Ps. 2. 9
ὀργῆς τοῦ Θεοῦ τοῦ Παντοκράτορος. καὶ ἔχει ἐπὶ 16 Jl. 3. 13 Is. 63. 1
τὸ ἱμάτιον καὶ ἐπὶ τὸν μηρὸν αὐτοῦ ὄνομα γεγραμ- 14. 19, 20
μένον ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΒΑΣΙΛΕΩΝ ΚΑΙ ΚΥΡΙΟΣ Dt. 10. 17 Dn. 2. 47
ΚΥΡΙΩΝ. 17. 14 1 Ti. 6. 15

Καὶ εἶδον ἕνα ἄγγελον ἑστῶτα ἐν τῷ ἡλίῳ, 17
καὶ ἔκραξεν ἐν φωνῇ μεγάλῃ λέγων πᾶσιν τοῖς Ezk. 39. 4 17–20
ὀρνέοις τοῖς πετομένοις ἐν μεσουρανήματι, Δεῦτε
συνάχθητε εἰς τὸ δεῖπνον τὸ μέγα τοῦ Θεοῦ, ἵνα 18 6. 15
φάγητε σάρκας βασιλέων καὶ σάρκας χιλιάρχων καὶ
σάρκας ἰσχυρῶν καὶ σάρκας ἵππων καὶ τῶν καθη-
μένων ἐπ' αὐτῶν, καὶ σάρκας πάντων ἐλευθέρων
τε καὶ δούλων καὶ μικρῶν καὶ μεγάλων. Καὶ 19 Ps. 2. 2
εἶδον τὸ θηρίον καὶ τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ τὰ
στρατεύματα αὐτῶν συνηγμένα ποιῆσαι τὸν πόλε- 17. 12–14 16. 14, 16
μον μετὰ τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ ἵππου καὶ μετὰ
τοῦ στρατεύματος αὐτοῦ. καὶ ἐπιάσθη τὸ θηρίον 20 13. 1
καὶ μετ' αὐτοῦ ὁ ψευδοπροφήτης ὁ ποιήσας τὰ
σημεῖα ἐνώπιον αὐτοῦ, ἐν οἷς ἐπλάνησεν τοὺς 13. 11–17
λαβόντας τὸ χάραγμα τοῦ θηρίου καὶ τοὺς προσ-
κυνοῦντας τῇ εἰκόνι αὐτοῦ· ζῶντες ἐβλήθησαν οἱ
δύο εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρὸς τῆς καιομένης ἐν θείῳ. Dn. 7. 11, 26 Gn. 19. 24
καὶ οἱ λοιποὶ ἀπεκτάνθησαν ἐν τῇ ῥομφαίᾳ τοῦ 21 Is. 30. 33 Ezk. 38. 22
καθημένου ἐπὶ τοῦ ἵππου τῇ ἐξελθούσῃ ἐκ τοῦ 20. 10

---

15 ρομφαια] *add* διστομος **046** *82 2028 2329 pm* vg[s, cl] sy 17 ενα] αλλον ℵ *pc* sy co: *om* **046** *82 1611 2329 al* 18 (παντων], ς R) 19 αυτων] αυτου **A** *pc* sa 20 μετ αυτου (μετα τουτου **051** *1 2059s pc* ς) ο ℵ *1611 1854 al* ς; R] ο μετ αυτου **046** *82 1006 al*: ο μετ αυτου, ο **P** *2329 al*: οι μετ αυτου, ο **A** *pc* bo

Ezk. 39. 17, στόματος αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ ὄρνεα ἐχορτάσθησαν
20 ἐκ τῶν σαρκῶν αὐτῶν.

9. 1 **20** Καὶ εἶδον ἄγγελον καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐ-
2 P. 2. 4
Jude 6 ρανοῦ, ἔχοντα τὴν κλεῖν τῆς ἀβύσσου καὶ ἅλυσιν
2 μεγάλην ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ. καὶ ἐκράτησεν τὸν
Gn. 3. 1
Zec. 3. 1 δράκοντα, ὁ ὄφις ὁ ἀρχαῖος, ὅς ἐστιν Διάβολος
12. 9 3 καὶ Ὁ Σατανᾶς, καὶ ἔδησεν αὐτὸν χίλια ἔτη, | καὶ
2 Th. 2. 9, 10 ἔβαλεν αὐτὸν εἰς τὴν ἄβυσσον, καὶ ἔκλεισεν καὶ
ἐσφράγισεν ἐπάνω αὐτοῦ, ἵνα μὴ πλανήσῃ ἔτι τὰ
ἔθνη, ἄχρι τελεσθῇ τὰ χίλια ἔτη· μετὰ ταῦτα δεῖ
Dn. 7. 9, 22, 27 4 λυθῆναι αὐτὸν μικρὸν χρόνον. Καὶ εἶδον θρό-
Lk. 22. 30
1 Co. 6. 2 νους, καὶ ἐκάθισαν ἐπ' αὐτούς, καὶ κρίμα ἐδόθη
αὐτοῖς, καὶ τὰς ψυχὰς τῶν πεπελεκισμένων διὰ
τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ,
καὶ οἵτινες οὐ προσεκύνησαν τὸ θηρίον οὐδὲ τὴν
εἰκόνα αὐτοῦ καὶ οὐκ ἔλαβον τὸ χάραγμα ἐπὶ τὸ
μέτωπον καὶ ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτῶν· καὶ ἔζησαν καὶ
1 Co. 15. 23
1 Th. 4. 16 5 ἐβασίλευσαν μετὰ τοῦ Χριστοῦ χίλια ἔτη. οἱ λοι-
ποὶ τῶν νεκρῶν οὐκ ἔζησαν ἄχρι τελεσθῇ τὰ χίλια
6 ἔτη. Αὕτη ἡ ἀνάστασις ἡ πρώτη. | μακάριος καὶ
ἅγιος ὁ ἔχων μέρος ἐν τῇ ἀναστάσει τῇ πρώτῃ·
Is. 61. 6
5. 10 ἐπὶ τούτων ὁ δεύτερος θάνατος οὐκ ἔχει ἐξουσίαν,
ἀλλ' ἔσονται ἱερεῖς τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Χριστοῦ, καὶ
βασιλεύσουσιν μετ' αὐτοῦ τὰ χίλια ἔτη.
7 Καὶ ὅταν τελεσθῇ τὰ χίλια ἔτη, λυθήσεται ὁ
8 Σατανᾶς ἐκ τῆς φυλακῆς αὐτοῦ, καὶ ἐξελεύσεται

---

2 ο οφις ο αρχ. A *1678 1778 2080* sy bo[pt].; R] *τον οφιν τον -ον rell* ς | ος] ὅ ℵ *pc* | *Διαβολος*] *praem* ὁ ℵ *1611 2329 al* co | *O Σατ.*] *om* O *1 2059s pm* ς 3 μετα] *praem* και 051 *1 2059s pm c* vg[s, cl] bo ς 4 χιλια] *praem* τα 046 *82 al* ς 5 οι . . . ετη] *om* ℵ *82 al* sy 6 τα ℵ 046 *1611 2053 2329 al*; R[m]] *om* A 051 *1 82 1006 2059s pm* ς; R[t]

πλανῆσαι τὰ ἔθνη τὰ ἐν ταῖς τέσσαρσιν γωνίαις τῆς
γῆς, τὸν Γωγ *καὶ* Μαγωγ, *συναγαγεῖν αὐτοὺς εἰς τὸν*
πόλεμον, ὧν ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ὡς ἡ ἄμμος τῆς
θαλάσσης. καὶ ἀνέβησαν ἐπὶ τὸ πλάτος τῆς γῆς, 9
καὶ ἐκύκλευσαν τὴν παρεμβολὴν τῶν ἁγίων καὶ
τὴν πόλιν τὴν ἠγαπημένην· καὶ κατέβη πῦρ ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ καὶ κατέφαγεν *αὐτούς· καὶ ὁ διάβολος ὁ* 10
πλανῶν αὐτοὺς ἐβλήθη εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρὸς καὶ
θείου, *ὅπου καὶ τὸ θηρίον καὶ ὁ ψευδοπροφήτης, καὶ*
βασανισθήσονται ἡμέρας καὶ νυκτὸς εἰς τοὺς
αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Καὶ εἶδον θρόνον *μέγαν λευκὸν καὶ τὸν* καθήμενον 11
ἐπ' αὐτὸν οὗ ἀπὸ τοῦ προσώπου ἔφυγεν ἡ γῆ *καὶ ὁ*
οὐρανός, καὶ τόπος οὐχ εὑρέθη αὐτοῖς. *καὶ εἶδον* 12
τοὺς νεκρούς, τοὺς μεγάλους καὶ τοὺς μικρούς,
ἑστῶτας ἐνώπιον τοῦ θρόνου, καὶ βιβλία ἠνοίχθη-
σαν· *καὶ ἄλλο* βιβλίον *ἠνοίχθη, ὅ ἐστιν* τῆς ζωῆς·
καὶ ἐκρίθησαν οἱ νεκροὶ ἐκ τῶν γεγραμμένων ἐν
τοῖς βιβλίοις κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν. *καὶ ἔδωκεν ἡ* 13
θάλασσα τοὺς νεκροὺς τοὺς ἐν αὐτῇ, καὶ ὁ θάνατος
καὶ ὁ ᾅδης ἔδωκαν τοὺς νεκροὺς τοὺς ἐν αὐτοῖς,
καὶ ἐκρίθησαν ἕκαστος κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν. *καὶ ὁ* 14
θάνατος καὶ ὁ ᾅδης ἐβλήθησαν εἰς τὴν λίμνην
τοῦ πυρός. οὗτος ὁ θάνατος ὁ δεύτερός ἐστιν, ἡ
λίμνη τοῦ πυρός. καὶ εἴ τις οὐχ εὑρέθη ἐν τῇ βίβλῳ 15
τῆς ζωῆς γεγραμμένος, *ἐβλήθη εἰς τὴν λίμνην τοῦ*
πυρός.

Ezk. 7. 2; 38. 2, 9, 16
Hab. 1. 6
Jer. 11. 15; 12. 7
Ps. 87. 2; 78. 68
2 K. 1. 10
Zec. 12. 9
Gn. 19. 24
Ezk. 38. 22
19. 20; 14. 10, 11
Is. 6. 1
Dn. 2. 35; 7. 9
Ps. 114. 7, 3
Mt. 25. 31–46
2 P. 3. 7, 10, 12
Ps. 28. 4; 62. 12; 69. 28
Jer. 17. 10
Dn. 7. 10
3. 5
Ph. 4. 3
Ro. 2. 6
Jn. 5. 28, 29
1 Co. 15. 26, 55
Dn. 12. 1
Ps. 69. 28
19. 20
Mt. 25. 41

---

8 *συναγαγειν*] *praem και* **ℵ 051** *2059s al g* vg 9 *εκ του ουρανου* **A** *pc* Prim; R^t] (21. 2, 10) *praem* (*add* **046** *82 2329 al g* sy^ph) *απο του Θεου* **P** (*1*) *1006 1611* (*2059s*) *pm* vg sy^h ς; R^m 14 *ουτος . . . πυρος* (2°)] *om* **051** *1* *2059s al* bo (*om tantum η λιμνη του πυρος* vg^s, cl sy^ph ς)

Is. 65. 17; 66. 22 · 2 P. 3. 13 · 20. 11 · Is. 52. 1; 61. 10 · He. 11. 10, 16 · He. 12. 22 · Gal. 4. 26 · 19. 7, 8 · Zec. 2. 10 · Ezk. 37. 27; 48. 35 · 2 Ch. 6. 18 · Is. 8. 8 · 7. 17 · Is. 25. 8; 35. 10; 65. 19, 17 · Jer. 31. 16 · Is. 6. 1; 43. 19 · Ps. 47. 8 · 4. 2; 5. 1 · 2 Co. 5. 17 · Is. 55. 1 · Zec. 14. 8 · 1. 8; 22. 17 · 2 S. 7. 14 · Ps. 89. 26 · 2. 7 · Zec. 8. 8

21 Καὶ εἶδον οὐρανὸν καινὸν καὶ γῆν καινήν· ὁ γὰρ
πρῶτος οὐρανὸς καὶ ἡ πρώτη γῆ ἀπῆλθαν, καὶ ἡ
2 θάλασσα οὐκ ἔστιν ἔτι. καὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν
Ἰερουσαλημ καινὴν εἶδον καταβαίνουσαν ἐκ τοῦ οὐ-
ρανοῦ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, ἡτοιμασμένην ὡς νύμφην
3 κεκοσμημένην τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς. καὶ ἤκουσα φωνῆς
μεγάλης ἐκ τοῦ θρόνου λεγούσης, Ἰδοὺ ἡ σκηνὴ
τοῦ Θεοῦ μετὰ τῶν ἀνθρώπων, καὶ σκηνώσει μετ'
αὐτῶν, καὶ αὐτοὶ λαοὶ αὐτοῦ ἔσονται, καὶ αὐτὸς ὁ Θεὸς
4 μετ' αὐτῶν ἔσται, καὶ ἐξαλείψει πᾶν δάκρυον ἐκ τῶν
ὀφθαλμῶν αὐτῶν, καὶ ὁ θάνατος οὐκ ἔσται ἔτι,
οὔτε πένθος οὔτε κραυγὴ οὔτε πόνος οὐκ ἔσται ἔτι·
5 ὅτι τὰ πρῶτα ἀπῆλθαν. καὶ εἶπεν ὁ καθήμενος ἐπὶ
τῷ θρόνῳ, Ἰδοὺ καινὰ ποιῶ πάντα. καὶ λέγει, Γρά-
ψον, ὅτι οὗτοι οἱ λόγοι πιστοὶ καὶ ἀληθινοί εἰσιν.
6 | καὶ εἶπέν μοι, Γέγοναν. ἐγὼ τὸ Αλφα καὶ τὸ Ω,
ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος. ἐγὼ τῷ διψῶντι δώσω ἐκ τῆς
7 πηγῆς τοῦ ὕδατος τῆς ζωῆς δωρεάν. ὁ νικῶν κλη-
ρονομήσει ταῦτα, καὶ ἔσομαι αὐτῷ Θεὸς καὶ αὐτὸς

---

2 (*αγ. Ιερ. καιν.*] *αγ., Ιερ. καιν.*, ς R^{t}: *αγ. Ιερ., καιν.* R^{m}) 3 *θρονου* **ℵA** *94* lat Ir^{lat}; R] *ουρανου* **P 046 051** *82 1006 1611 2059*^{s} *2329 pl g* sy ς | *λαοι* **ℵA** *1 2059*^{s} *2329 pm* Ir ς; R] *λαος* **P 046 051** *82 1006 1611 al* lat sy | *εσται* **ℵ 046** *1 82 2059*^{s} *al*; R^{m}] *add Θεος αυτων* **P 051** *1006 (1611) 1854 2060 al* (*αυτ. Θ.* **A** *2329 pc*) vg sy Ir ς; R^{t} 4 *εξαλειψει*] *add ο Θεος* **A** *1 2059*^{s} *pm* vg Tert ς | *οτι*] *om* **AP 051** *1006 1611 2329 al*; R 5 *λεγει* **A 046** *82 2329 al* vg^{w} sy Ir; R] *add μοι* **ℵP 051** *1 1006 2059*^{s} *pm* vg$^{s,\,cl}$ co ς | (*Γραψον, οτι ουτοι* ς R^{t}] *Γρ. οτι Ουτοι* R^{m}) 6 *Γεγοναν* (*-νασιν 1006 pc*) **ℵ**^{c}**A** *pc* Ir; R] *-να* **ℵ*P 046 051** *1 1611 2329 al*: *-νε 2028 pc* ς | *εγω* 1°] *add ειμι* **A** *1006 al* lat ς 7 *αυτω*] *αυτων* **A** *1 2028 al* *ει αυτος εστ. μ. υιος*] *-τοι εσονται μ. υιοι 1 2059*^{s} *al*

ἔσται μοι υἱός. τοῖς δὲ δειλοῖς καὶ ἀπίστοις καὶ 8 22. 15
ἐβδελυγμένοις καὶ φονεῦσιν καὶ πόρνοις καὶ φαρ-
μακοῖς καὶ εἰδωλολάτραις καὶ πᾶσιν τοῖς ψευ- Gn. 19. 24
δέσιν τὸ μέρος αὐτῶν ἐν τῇ λίμνῃ τῇ καιομένῃ πυρὶ Is. 30. 33 Ezk. 38. 22
καὶ θείῳ, ὅ ἐστιν ὁ θάνατος ὁ δεύτερος. 20. 14
Καὶ ἦλθεν εἷς ἐκ τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων τῶν ἐχόν- 9 Lv. 26. 21
των τὰς ἑπτὰ φιάλας τῶν γεμόντων τῶν ἑπτὰ 15. 1, 6, 7
πληγῶν τῶν ἐσχάτων, καὶ ἐλάλησεν μετ' ἐμοῦ
λέγων, Δεῦρο, δείξω σοι τὴν νύμφην τὴν γυναῖκα 19. 7
τοῦ Ἀρνίου. καὶ ἀπήνεγκέν με ἐν Πνεύματι ἐπὶ 10 Is. 52. 1 Ezk. 40. 2
ὄρος μέγα καὶ ὑψηλόν, καὶ ἔδειξέν μοι τὴν πόλιν Mt. 4. 8
τὴν ἁγίαν Ἰερουσαλὴμ καταβαίνουσαν ἐκ τοῦ οὐ-
ρανοῦ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, ἔχουσαν τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ· 11 3. 23 Is. 58. 8;
ὁ φωστὴρ αὐτῆς ὅμοιος λίθῳ τιμιωτάτῳ, ὡς λίθῳ 60. 1, 2, 19
ἰάσπιδι κρυσταλλίζοντι· ἔχουσα τεῖχος μέγα καὶ 12
ὑψηλόν, ἔχουσα πυλῶνας δώδεκα, καὶ ἐπὶ τοῖς Ezk. 48. 31–35
πυλῶσιν ἀγγέλους δώδεκα, καὶ ὀνόματα ἐπιγε-
γραμμένα, ἅ ἐστιν τῶν δώδεκα φυλῶν υἱῶν Ἰσραήλ.
ἀπὸ ἀνατολῆς πυλῶνες τρεῖς, καὶ ἀπὸ βορρᾶ πυ- 13
λῶνες τρεῖς, καὶ ἀπὸ νότου πυλῶνες τρεῖς, καὶ ἀπὸ
δυσμῶν πυλῶνες τρεῖς. καὶ τὸ τεῖχος τῆς πόλεως 14
ἔχων θεμελίους δώδεκα, καὶ ἐπ' αὐτῶν δώδεκα
ὀνόματα τῶν δώδεκα ἀποστόλων τοῦ Ἀρνίου.
Καὶ ὁ λαλῶν μετ' ἐμοῦ εἶχεν μέτρον κάλαμον 15 Ezk. 40. 3, 5
χρυσοῦν, ἵνα μετρήσῃ τὴν πόλιν καὶ τοὺς πυ-
λῶνας αὐτῆς καὶ τὸ τεῖχος αὐτῆς. καὶ ἡ πόλις 16

---

8 απιστοις] *add* και αμαρτωλοις **046** *82 2329 pm* sy
9 των γεμοντων **ℵAP 051** *2059s 2329 al*; R] τας (*om* **046** *82 al*) γεμουσας *1 1006 al* ς
10 πολιν] *add* την μεγαλην **051** *1 1854 2059s pm* ς
14 εχων] εχον ℵc **046** *82 1611 2060 pm* ς

Ezk. 43. 16 τετράγωνος κεῖται, καὶ τὸ μῆκος αὐτῆς ὅσον τὸ
πλάτος. καὶ ἐμέτρησεν τὴν πόλιν τῷ καλάμῳ ἐπὶ
Ezk. 48. 16, 17 σταδίων δώδεκα χιλιάδων· τὸ μῆκος καὶ τὸ πλά-
17 τος καὶ τὸ ὕψος αὐτῆς ἴσα ἐστίν. καὶ ἐμέτρησεν τὸ
τεῖχος αὐτῆς ἑκατὸν τεσσεράκοντα τεσσάρων
18 πηχῶν, μέτρον ἀνθρώπου, ὅ ἐστιν ἀγγέλου. καὶ
ἡ ἐνδώμησις τοῦ τείχους αὐτῆς ἴασπις, καὶ ἡ πόλις
Is. 54. 11, 12 19 χρυσίον καθαρὸν ὅμοιον ὑάλῳ καθαρῷ. οἱ θεμέλιοι
τοῦ τείχους τῆς πόλεως παντὶ λίθῳ τιμίῳ κεκοσμη-
μένοι· ὁ θεμέλιος ὁ πρῶτος ἴασπις, ὁ δεύτερος
σάπφειρος, ὁ τρίτος χαλκηδών, ὁ τέταρτος σμά-
20 ραγδος, | ὁ πέμπτος σαρδόνυξ, ὁ ἕκτος σάρδιον,
ὁ ἕβδομος χρυσόλιθος, ὁ ὄγδοος βήρυλλος, ὁ
ἔνατος τοπάζιον, ὁ δέκατος χρυσόπρασος, ὁ ἑν-
22. 2 21 δέκατος ὑάκινθος, ὁ δωδέκατος ἀμέθυστος. καὶ
οἱ δώδεκα πυλῶνες δώδεκα μαργαρῖται· ἀνὰ εἷς
ἕκαστος τῶν πυλώνων ἦν ἐξ ἑνὸς μαργαρίτου. καὶ
ἡ πλατεῖα τῆς πόλεως χρυσίον καθαρὸν ὡς ὕαλος
22 διαυγής. Καὶ ναὸν οὐκ εἶδον ἐν αὐτῇ· ὁ γὰρ Κύ-
ριος ὁ Θεὸς ὁ Παντοκράτωρ ναὸς αὐτῆς ἐστιν, καὶ
22. 5 Is. 24. 23; 60. 1, 6, 10, 13, 19, 20 23 τὸ Ἀρνίον. καὶ ἡ πόλις οὐ χρείαν ἔχει τοῦ ἡλίου
οὐδὲ τῆς σελήνης, ἵνα φαίνωσιν αὐτῇ· ἡ γὰρ δόξα
τοῦ Θεοῦ ἐφώτισεν αὐτήν, καὶ ὁ λύχνος αὐτῆς τὸ
Ps. 89. 27 Is. 60. 3, 5 24 Ἀρνίον. καὶ περιπατήσουσιν τὰ ἔθνη διὰ τοῦ φωτὸς
αὐτῆς, καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς φέρουσιν τὴν δόξαν
Is. 60. 11 25 αὐτῶν εἰς αὐτήν· καὶ οἱ πυλῶνες αὐτῆς οὐ μὴ κλει-
22. 5 Zec. 14. 7 26 σθῶσιν ἡμέρας, νὺξ γὰρ οὐκ ἔσται ἐκεῖ· καὶ οἴσουσιν

---

16 *και το υψος*] *om 2329* 18 ἡ 1° ℵ^c AP *1611 2028 pc* g sy; R] ἦν ℵ*: *ην η* 046 *1 82 1006 pl* vg ς 19 οι] *praem και* ℵ* 051 *1 2059s pm* vg^{s, cl} sy ς 24 *δοξαν*] *add και* (*add την 104 pc* ς) *τιμην* 046 *82 1854 al* vg sy ς

τὴν δόξαν καὶ τὴν τιμὴν τῶν ἐθνῶν εἰς αὐτήν. καὶ 27
οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτὴν πᾶν κοινὸν καὶ ὁ ποιῶν βδέ-
λυγμα καὶ ψεῦδος, εἰ μὴ οἱ γεγραμμένοι ἐν τῷ βιβλίῳ
τῆς ζωῆς τοῦ Ἀρνίου. Καὶ ἔδειξέν μοι ποταμὸν 22
ὕδατος ζωῆς λαμπρὸν ὡς κρύσταλλον, ἐκπορευ-
όμενον ἐκ τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Ἀρνίου.
ἐν μέσῳ τῆς πλατείας αὐτῆς καὶ τοῦ ποταμοῦ ἐν- 2
τεῦθεν καὶ ἐκεῖθεν ξύλον ζωῆς ποιοῦν καρποὺς δώ-
δεκα, κατὰ μῆνα ἕκαστον ἀποδιδοῦν τὸν καρπὸν
αὐτοῦ, καὶ τὰ φύλλα τοῦ ξύλου εἰς θεραπείαν τῶν
ἐθνῶν. | καὶ πᾶν κατάθεμα οὐκ ἔσται ἔτι. καὶ ὁ θρόνος 3
τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Ἀρνίου ἐν αὐτῇ ἔσται, καὶ οἱ
δοῦλοι αὐτοῦ λατρεύσουσιν αὐτῷ, καὶ ὄψονται τὸ 4
πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ τὸ ὄνομα ἐπὶ τῶν μετώπων
αὐτῶν. καὶ νὺξ οὐκ ἔσται ἔτι, καὶ οὐκ ἔχουσιν 5
χρείαν φωτὸς λύχνου καὶ φωτὸς ἡλίου, ὅτι Κύριος ὁ
Θεὸς φωτίσει ἐπ' αὐτούς, καὶ βασιλεύσουσιν εἰς τοὺς
αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Καὶ εἶπέν μοι, Οὗτοι οἱ λόγοι πιστοὶ καὶ ἀλη- 6
θινοί, καὶ ὁ Κύριος ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων τῶν
προφητῶν ἀπέστειλεν τὸν ἄγγελον αὐτοῦ δεῖ-
ξαι τοῖς δούλοις αὐτοῦ ἃ δεῖ γενέσθαι ἐν τάχει.

Is. 52. 1
20. 15
Ph. 4. 3
Dn. 12. 1
Ps. 69. 28
Gn. 2. 9; 3. 22
Ezk. 47. 1, 7
Zec. 14. 8
21. 21
Ezk. 47. 12
Zec. 14. 11
Ps. 17. 15; 42. 2
21. 3; 3. 12
Mt. 5. 8
Is. 60. 19
21. 25
Dn. 7. 18, 27
5. 10
Dn. 2. 28
Nu. 27. 16
1. 1
1 Co. 14. 32

---

27 ο ποιων ℵ* 82 205 al; R] ποιων A 1006 2329 pc: ποιουν P 046 1 1611 2059s pm ς 22. 1 ποταμον] praem (add 051 2059s pm) καθαρον 1 ς 1, 2 (Αρνιου. εν μ. τ. πλ. αυτης ς Rm] Αρνιου, εν μ. τ. πλ. αυτης. Rt) 3 ετι AP 046 82 1006 1611 2060 pm lat sy ς; R] εκει 051 1 2059 2329 al: om ℵ* 5 ετι ℵAP 1006 2329 al lat sy; R] εκει 1 2059s al ς: om 046 82 1611 1854 al | φωτος 1°] om P 046 (1) 82 1611 2059s pl ς | επ] om P 046 1 2059s pl ς 6 ο 1°] om P 046 1 1006 2059s pl ς

7 | καὶ ἰδοὺ ἔρχομαι ταχύ. μακάριος ὁ τηρῶν τοὺς
λόγους τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου.
8 Κἀγὼ Ἰωάννης ὁ ἀκούων καὶ βλέπων ταῦτα.
καὶ ὅτε ἤκουσα καὶ ἔβλεψα, ἔπεσα προσκυνῆσαι
ἔμπροσθεν τῶν ποδῶν τοῦ ἀγγέλου τοῦ δεικνύον-
9 τός μοι ταῦτα. καὶ λέγει μοι, Ὅρα μή· σύνδουλός
σού εἰμι καὶ τῶν ἀδελφῶν σου τῶν προφητῶν καὶ
τῶν τηρούντων τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου τούτου·
10 τῷ Θεῷ προσκύνησον. Καὶ λέγει μοι, **Μὴ**
σφραγίσῃς τοὺς λόγους τῆς προφητείας **τοῦ βιβλίου**
11 τούτου· **ὁ καιρὸς** γὰρ ἐγγύς ἐστιν. ὁ ἀδικῶν ἀδικη-
σάτω ἔτι, καὶ ὁ ῥυπαρὸς ῥυπανθήτω ἔτι, καὶ ὁ
δίκαιος δικαιοσύνην ποιησάτω ἔτι, καὶ ὁ ἅγιος
12 ἁγιασθήτω ἔτι. **Ἰδοὺ ἔρχομαι** ταχύ, **καὶ ὁ μισθός**
μου μετ' ἐμοῦ, **ἀποδοῦναι ἑκάστῳ ὡς τὸ ἔργον** ἐστὶν
13 **αὐτοῦ. ἐγὼ** τὸ Ἄλφα καὶ τὸ Ω, **ὁ πρῶτος καὶ ὁ**
14 **ἔσχατος**, ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος. μακάριοι οἱ **πλύ-**
νοντες τὰς στολὰς αὐτῶν, ἵνα ἔσται ἡ ἐξουσία
αὐτῶν ἐπὶ **τὸ ξύλον τῆς ζωῆς** καὶ τοῖς πυλῶσιν
15 εἰσέλθωσιν εἰς τὴν πόλιν. ἔξω οἱ κύνες καὶ οἱ φαρ-
μακοὶ καὶ οἱ πόρνοι καὶ οἱ φονεῖς καὶ οἱ εἰδωλο-
λάτραι καὶ πᾶς φιλῶν καὶ ποιῶν ψεῦδος.
16 Ἐγὼ Ἰησοῦς ἔπεμψα τὸν ἄγγελόν μου μαρ-
τυρῆσαι ὑμῖν ταῦτα ἐπὶ ταῖς ἐκκλησίαις. ἐγώ
εἰμι **ἡ ῥίζα** καὶ τὸ γένος Δαυειδ, ὁ ἀστὴρ ὁ λαμ-
πρὸς ὁ πρωϊνός.

Is. 40. 10
12, 20; 3. 11; 1. 3
19. 10
10. 4
Dn. 8. 26; 12. 4
1. 3
Dn. 12. 10
7; 3. 11
Ps. 28. 4; 62. 12
Jer. 17. 10
Is. 40. 10
Ro. 2. 6
Is. 44. 6; 48. 12
1. 17
He. 13. 8
Gn. 49. 11
Gn. 2. 9; 3. 22
21. 8, 27
1 Co. 6. 9, 10
1. 1, 2
Is. 11. 1, 10
5. 5
Lk. 1. 78

---

7 (και ιδου] και *Ἰδου*) 9 και 2°] *om 1 2059s al* | λογους] *add* της προφητειας *2020 pc* vg$^{s, cl}$ Prim 11 δικαιοσ. ποιησατω] δικαιωθητω *2060 pc* vg$^{s, cl}$ Epist Lugd *apud* Eus ς 14 πλυνοντες τας στολας αυτων ℵA *1006 2053 pc* vg; R] ποιουντες τας εντολας αυτου **046** *1 82 1611 2059s 2329 pl g* sy bo Tert Cypr ς

Καὶ τὸ Πνεῦμα καὶ ἡ νύμφη λέγουσιν, Ἔρχου. 17 Zec. 14. 8
καὶ ὁ ἀκούων εἰπάτω, Ἔρχου. καὶ ὁ διψῶν ἐρχέσθω, 21. 6 Ro. 8. 23
ὁ *θέλων λαβέτω* ὕδωρ ζωῆς δωρεάν. Is. 55. 1 Jn. 7. 37

Μαρτυρῶ ἐγὼ παντὶ τῷ ἀκούοντι τοὺς λόγους 18 Dt. 4. 2; 12.
τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου· ἐάν τις ἐπιθῇ 32; 29. 20
ἐπ' αὐτά, *ἐπιθήσει ὁ Θεὸς* ἐπ' αὐτὸν *τὰς πληγὰς* 15. 1, 6
τὰς γεγραμμένας ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ· καὶ *ἐάν τις* 19
ἀφέλῃ ἀπὸ *τῶν λόγων τοῦ βιβλίου τῆς προφητείας*
ταύτης, ἀφελεῖ ὁ Θεὸς τὸ μέρος αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ Gn. 2. 9; 3.
ξύλου τῆς ζωῆς *καὶ ἐκ τῆς πόλεως τῆς ἁγίας, τῶν* 22
γεγραμμένων ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ.

Λέγει ὁ μαρτυρῶν ταῦτα, Ναί, ἔρχομαι ταχύ. 20
Αμην, ἔρχου, Κύριε Ἰησοῦ.

Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ μετὰ πάντων. 21

---

17 *το et η*] *om* ℵ   18 *ο Θεος επ αυτον* **046** *al* ς; R] *επ α. ο Θ.* ℵ **051** *2059s pm* : *om επ α.* A*   20 *Αμην*] *om* ℵ *2028 2329 pc g* sy^{ph} co | *Ιησου*] *add Χριστε* ℵ^{c} *1611 2059s 2329 al*   20, 21 *Κυριε . . . παντων*] *Κυριε Ι. Χριστε μετα των αγιων σου 2329*   21 *Κυριου*] *add ημων 205 pc* ς | *Ιησου*] *add Χριστου* **046** *82 1006 2059s pl* vg sy ς; R^{m} | *παντων* A vg^{w}; R^{m}] *των αγιων* ℵ *g*; R^{t}: *παντ. τ. αγ.* **046 051** *82 1006 2059s pm* sy : *π. υμων* vg$^{s, cl}$ ς: *add αμην* ℵ **046** *82 1611 2329 pl* vg sy sa ς; R

PRINTED IN GREAT BRITAIN
AT THE UNIVERSITY PRESS, OXFORD
BY VIVIAN RIDLER
PRINTER TO THE UNIVERSITY

Η ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ

SECOND EDITION

with revised critical apparatus

LONDON
THE BRITISH AND FOREIGN BIBLE SOCIETY
146 Queen Victoria Street

Published by
THE BRITISH AND FOREIGN BIBLE SOCIETY
in connexion with its
One hundred and fiftieth anniversary, 1954
NK 273

NK 273
First Edition 1904
Second Edition 1958
Reprinted 1960, 1964, 1965, 1970, 1972

PRINTED IN GREAT BRITAIN
ISBN 0 564 0204
BFBS 1972-5M